دواء امراض
كتاب ابتداء الطب بذكر الحكيم
عسى ٩

٢.٣٠

٧/ ٢
٢٥٠

آيا صوفيه
٢٦١٥

٢٦١٥

II

جواهر رخشان گنجینهٔ توحید وتحمید وزواهر پرلمعان چمنزار تقدیس وتمجید اول حکیم رحمان و واجب الوجود علی الاطلاق حضرتنک بارگاه حکمت رواق
ودرگاه عظمت نطاقنه ایثار اولنورکه براعهٔ حکمتی نگارندهٔ صحیفهٔ مکونات وبراعهٔ قدرتی طرح افکن نقوش موجوداتدر ودرود نجیبه فرد
صلوات نامعدود اول ذات کرم صفات جنابنه نثار درکه وجود بهبودی علت ایجاد ممکنات وسبب ابداع کائناتدر وحلیهٔ رضوان ومغفرت
آل واصحاب وعترتنه شایسته درکه هر بری دلیل مقاصد شفاخانهٔ نجات وطبیب دار السقم زلاتدر حقاکه بو کتاب مستطاب فصل الخطاب
کتب حکمیه ودار الشفای زبر قدیمه اولمغندن ماعدا هر طبیب حاذق ونابغه‌در که هر لفظ دلپذیرینه نطق عیسی اطلاق اولنسه لایق وصادقدر
مؤلفی اولان صاحب نفس ومرتب ساز طب نبوی حایز فنون حکمیه وحاوی علوم ریاضیه وعلیم لقمان زمان فیلسوف جهاندر حصه‌مند
عواطف علیهٔ خسروانه وبهره‌مند مکرمات جلیلهٔ سلطانیه اولمغه احق واحری والیق واولی در کمینهٔ الفقرا ابو الفضل محمود عفی عنه

٢٦١٥

لطف ايدوب حضرت رب فياض حمد بدر كه كتاب اولدى رياض
هر نه كه تجربه ايتدم بارزدم العدم نظم و نكاهدن اعراض
درج ايدوب جمله دوا و عللى اقدم هيچ بريندن اغماض
بركتاب اولدى كه بى مثل و نظير بلكه انصاف ايده صاحب اغراض
تا كه شهرت بوله بو نامه كتاب
اولدى تاريخ دوا امراض

بارك الله زهى جاى بهشت اسا كه
نقش ايتدى صفه بناسى دلربا يى
ابدا الله ... نقش ... درين نقش زهى ديوار اسنده بر ايام خيال
ابدا الله تنزيه ... و در آن ثابت رحمتله همايون فالى
اتمام اولدى ... عدلى تاريخ عالى
ويردى مسرور اولوب لطف اولدى بو جاى
وكلك فص ... تاريخ ... ابنا اليم
كوز اتصوط ايدرسن خال خط تا رى ايما ايم
فسوه قيشلدكه اى بهزاد بلبل ...
اى خوشن امنا افلاك تشاكيم
فيوضى مطلع سعادتله
كوششده بام اسمان قدرى
هماى اشيان دولتله
بومقام مكرم وقوعنه تاريخ
جاى زيبا مثال جنتده
سنه ١٠٥٨

نوردن كلدى مجلد صلب ابراهيمدن
مغز اوله دولت ابكى عبيده

غزل

مبتلاى عشقم اوريمز درده درمان ... الله بلمز كركدر
كيمه در جان بخش عيسى دن هلال ... اولمز كركدر
انمدن شمشير ... نكاه التفات
سينه اهل محبت چاك ... اولمز كركدر
دل ... روزكار اولسون ... كاه مردن
شاه ... تسليم ايچره خاك اولمز كركدر
اوندن مجلاى انوار تجلاى جمال
لوح دل ابنيه ادراك ... اولمز كركدر
دفتر شعر اولمغه ... نخلستان طبعى ...
اى بهاى سوز بو ... سوز ... اولمز كركدر
سنه ١٠٥٨

صورة معجون فرح

قرنفل ٣ درهم
هر صوبى درهم
مستكى ... صوبى ١ درهم
نصف وقيه
عود درهم
بنق
زنجبيل ... درهم
مرجان ... درهم
راوند ٢ درهم
مسك ... ١
عنبر ٣ مثقال
طين مختوم ٢ درهم
كومش ... ٥ ...
التون ورق ٣ دسته
اولنور
بو جمله سفوف اولوب ... قوامه
بر وقيه ... بال ... ايله
... غايت مجرب

... درهم

... دارصينى ... درهم

بسم الله الرحمن الرحيم ابتداء الطب بذكر الحكيم

حضرت حكيم على الاطلاق جلت قدرته على الانفس والآفاق • كه بر فحوای وان من شيء الا
يسبح بحمده • دقايق لطايف حمد وثناسی علوی وسفلی كافه موجوداتك زبانلرنده جاری
ونثر ونظم • واعطى كل شيء خلقه ثم هدى • فوايد عوايد نعمای بی منتهاسی • ارضی و
سماوی عامه مخلوقاتك اجزاسنه ساريدر • تعالى الله زهی قيوم ذو آنا • توانای وه
هر نا توانا مرتب ساز سقف چرخ داير • فراز جاردیوار عناصر • بر حكيمدر كه سبحان
الذي خلق الغذاء والداء والدواء • مضمونی هر ذو بصيرتك معلومی اولوب • نباتات واشجاری
وحبات واثماری • منافع ناس ايچون ايجاد وانشا ايدوب • بعضی حفظ صحت
اجسام ايچون انسانه غذا • وبعضی دفع علت اسقام ايچون دردمندانه شفا قلوب
• هو الذي خلق لكم ما في الارض جميعا • مغزای غراسی اوزره منتهای سرای عالمده
بسط ايتدوكی بساط زمينی • انواع نعم كوناكون ايله مشحون ايتدكدن صكره عامه عبيت
بيچون نشنه نيان وكرسنكانه • كلوا واشربوا امرنی اعلان ومحض رافت ورحمت
فزودن • هذا عند الذي بيجا وز ايدن بسيار خوار آنه • ولا تسرفوا انه نهيی [illegible]
كه مايه عيش آدمی شكمت • كر بتدريج بيخوری به عمست مضمونی ملاحظه ايله • رعيت
صحت ايدانده جهت اعتدالده بولنمه غبله • جوارح وقوای طاعت وعبادتده اعمال
ايدوب نايل درجه كمال اوله لر • بحكمت حل هر مشكل توان كرد • بحكمت كار هر دل حاصل
توان كرد • فقاكه ومن يؤت الحكمة فقد اوتی خيرا كثيرا قول كريمنك مفهوم لطيفی خود • خير كثير كه
وجودی اعطا وحكمته موقوف ايدوكی پناه سلطان سرير لمع الله نعمته وان • و علمك
ما لم تكن تعلم • روشن بيان انا افصح العرب والعجم طبيب حاذق اجسام وارواح

عامه

عامه امم وحبيب فايق جمله بنی آدم صلى الله عليه وعلى آله وصحبه وسلم • طالبان حكمت وراغبان
مطالب ارشاد وهدايت ايچون المعدة بيت كل داء • والحمية رأس كل دواء • كلام معجز نظامیله
علم طبی تلقين وتعليم • وتبيين وتفهيم بيوروب كرهتی موائد معاش • ومعاد وادويه [illegible] • ومصالح صلاح
وسداد عالميان • بر وفق مراد بر پرهيز • واعتدال ايله اعتنا بولوب • ونباوه سبب صحت و
عبادة وسيله موهبت اوله • خصوصا العلم علمان علم الابدان ثم علم الاديان شريفه علم
ابدانی علم اديانه تقديم بلا صحت طاعت وعبادت كماليله صورت بولمديغی ظاهردر حقا كه
طاعت وعبادته قوت صحته موقوف ايدوكنده ريب يوقدر پس هر كس بو فنّ شريفك
افاده وتفهيمی لازم ومهم اولماغين اطبای اسلاف • وحكمای نقاد النقاد بو فن لطيفده
نيجه كتب نفيسه تاليف ايدوب اكثری عربی وفارسی اولماغيله لسان تركيده اعنی ده
صالح [illegible] وهبر در امير چلبينك انموذج الطب نام مؤلفندن مفصل بولنمايوب • عبارات
فصيحه واشارات بليغه • وملمحه وشی زمره بلغا توصيف وتحسين ده اتفاق ايتمشلردر • الحق
لسان تركيده بو اسلوب فايق وترتيب رائق اوزره بر كتاب دخی تاليف اولنمامشدر
ولكن تبيين مزاج وتعيين علاجده اولان عباراتی هركسك مفهومی اولميوب • عوام
ناس فوايدندن حصه ياب اولمدقلری اجلدن • تعميم افاده انام ايچون لا حكيم الا ذو
تجربه وتفقد كنده وجربنا تنزدن دخی النفع والاولی والانسب والاحری اولان بعض اشيانك
انضماميله بوكمينه بی استطاعه عيسی بن علی قليل البضاعه • دلبدم كه بو فن شريفده
لسان تركی اوزره بر كتاب نافع ولطيف تاليف ايدم كه • منظور خواص وعوام
اولدقده هر بری علی وفق المرام بهره تام بوله لر • اكرچه من صنف فقد استهدف ونتيجه اغراض
اصحاب اغراضدن اجتناب انسب ايدوكنده ارتياب يوقدر • ولكن ثم الهدية الجليلة
الحكمة مضمونی اوزره بو كتاب حكمت انتسابی حضرت خليفه رب الارباب شهنشاه
آسمان جناب آفتاب اوج آبهت تاجدار هر جنس برج سلطنت • فريدون حشمت
سكندر شوكت شهريار روم وعرب وعجم شهسوار وصاحب قران عالم • باسط
بساط امن وامان • ناشر آثار عدل واحسان • خداوند زمين وزمان پادشاه
جهانبان وشاهنشاه **بيت** داغ نه ناصيه سركشان • تيغ زن تارك كردنكـ
شان • معدلتش قاهر خونخواران • مرحمتش مرهم بيچارگان • خاقان • خواقين
دوران السلطان ابن السلطان السلطان ابراهيم خان ابن السلطان احمد خان خلد الله
ملكه ودولته الى ابد الدهور والازمان حضرتلرينك خزانه بيكرانه عامره لريكه • انواع
جواهر باهره واصناف كتب فاخره ايله مشحون • وتحف كوناكون بی منتهی حدودشماردن
بيروندر • فاما الهدايا على قدر مهديها آستان فلك بنيان مخلد الاركانلرينه • كه نظر ق

ايوجك رتبه دن اعلادر • مانند برگ سبز اتحاف واهدا ايدرم كمي فن طبده اولان كتب نفيسه يه
مراجعت اقتضا ايتدوكده • هر دستۀ گل نثره بند بكيا را مضمونجه بو كتاب كثير الفوائد
دخي اول ذات ستوده صفات وسنجيده مكارم وكمالاتك تعلق نظر همايونلري ايله شرفياب
اوج درجات اوله • وفيض جود رب ودود ايله وجود بهبود خورشيد نمودلري جميع علل
مكدره دن آسوده • وخلق جهان ظل ظليل رأفتلرنده مستريح وغنوده اولوب • يوماً
فيوماً بهر پايۀ نجم قرار ايله مشرف وموجب عالمه فرمان روان اولوب • آفتاب جلالري
همیشه افق سعادتده طالع وبخت سلطنت اشتمالري برج دولتده ساطع اوله
تا بود در جهان نوا مكان باقيش • در پناهش پناه عالم باد بالنبي وآله الامجاد
آمين يا رب العالمين على الخصوص اول شهريار عالي وتاج المعالي شهنشاه دريا نوال
عديم المثالك شجرۀ مباركۀ پاك نهادلرندن نو دار اولان نور حدقۀ شهرياري
نور حديقۀ جهانداري ثمرۀ باكورۀ خاندان عثماني • نقاوۀ سلالۀ داود سليماني
شهزادگان جوان بخت والا گهرلري دخي حق سبحانه وتعالينك حفظ دامانده
مصون وبرقرار ومعمر وپايدار اولوب اركان دولت سلطنتك هر بري سايۀ
شفقت پادشاهي وظل رأفت شهنشاهيده مرفه الحال اوله لر آمين يا معين
بعده • معلوم اولا كه بو كتابك اصول ابوابي فصول اربعه كبي اوجيوز الطمش ايكي باب
اوزره درج ايدوب هر برنده نيجه جواهر حكمت • درزواهر معرفت صرف • ودرج ايلدم
ومفهوم كتاب بيان • علل ودوا اولمغله • دوا اوايراض ديو تسميه اولنوب اتمامنه
دخي تاريخ واقع اولمغين بو بر قچ بيت انشاد اولندي • كه خطابي رود ترنم ايلم
بطلاع اورته اهل كرم • لطف ايدوب حضرت رب فياض • حمد لله كه كتاب اولدي بي ماض

هر نه كه تجربه ايتدم يازدم • ايلدم ظن دكماندن اعراض •
درج ايدوب جمله دوا وعللي • ايتدم صحيح بر سند اخماض •
بر كتاب اولدي كه بي مثل ونظير • بلكه انصاف
ايده صاحب اغراض • ناگهان بولدي بو تاريخ كلك •
اولدي تاريخ دوا اوايراض •

هذا فهرست كتاب

ونتر استنسخه كاتبا صالح

١٥٠ باب معده بثره لری و قرحه لری بیاننده در ١٢٦	١٥١ باب تخمه و امتلا و فساد غذا بیاننده در ١٢٦	١٥٢ باب امتلا و تخمه نک و شدیدی هیضه بیاننده در ١٢٧	
١٥٣ باب اشتها نقصانی و بطلانی بیاننده در ١٢٨	١٥٤ باب شهوت فساد شهوتنک کل و بالجمله و طپراق و کومر کبیلر آرزو اتمک بیانندادر ١٢٨	١٥٥ باب جوع الکلب بیاننده در ١٢٩	
١٥٦ باب جوع البقر بیاننده در ١٣٠	١٥٧ باب عطش بیاننده در ١٣١	١٥٨ باب تثاوب و تمطی بیاننده در ١٣٢	
١٥٩ باب معده ده قوت جاذبه نک ضعفی بیانندادر ١٣٢	١٦٠ باب معده ده قوت ماسکه نک ضعفی بیاننده در ١٣٣	١٦١ باب معده ده قوت هاضمه نک ضعفی بیاننده در ١٣٤	
١٦٢ باب فواق بیاننده در ١٣٥	١٦٣ باب قیء و تهوع و غثیان بیاننده در ١٣٧	١٦٤ باب احوال کبد و علی الترتیب امراضی بیاننده در ١٣٧	
١٦٥ باب امراض کبددن بارد و یابس بیانده سوء المزاج بیاننده در	١٦٦ باب امراض کبددن رطب سوء المزاج بیاننده در ١٣٨	١٦٧ باب امراض کبددن سوء المزاج بارد بیاننده در ١٤٠	١٣٨
١٦٨ باب امراض کبددن بارد و یابس بیانده سوء المزاج بیاننده در ١٤٠	١٦٩ باب امراض کبددن رطب سوء المزاج بیاننده در ١٤٠	١٧٠ باب امراض کبددن سوء المزاج حار و رطب بیاننده در ١٤٠	
١٧١ باب امراض کبددن سوء المزاج حار و یابس بیاننده در ١٤٠	١٧٢ باب امراض کبددن بارد و یابس و مادهلو سوء المزاج بیاننده در ١٤١	١٧٣ باب کبد صغیر اولمق احوالی بیاننده در ١٤١	
١٧٤ باب جگره ضرر ایدن اشیا بیاننده در ١٤١	١٧٥ باب جگره نافع اولوب قوت ویرن اشیا بیاننده در ١٤١	١٧٦ باب ضعف جگر بیاننده در ١٤٢	
١٧٧ باب سدهٔ جگربه جگر بیاننده در ١٤٤	١٧٨ باب جگر منفوخ اولان سده بیاننده در ١٤٤	١٧٩ باب عادت اولمیان قابض دوکن دارولر استعمالندن اولان سده بیاننده ١٤٥	

١٨٠ باب جگرده تولد ایدن ریح و نفخه لر بیاننده در ١٤٥	١٨١ باب جگر وجعی بیاننده در ١٤٦	١٨٢ باب جگرک انواع حار ورملری بیاننده در ١٤٦	
١٨٣ باب جگرده ورم طبخ اولوب وار یحلوب دبیله اولمق بیاننده در ١٤٨	١٨٤ باب جگرده ظهور ایدن صلب ورم بیاننده در ١٤٩	١٨٥ باب قارن عضله سنک ورمی بیاننده در ١٥٠	
١٨٦ باب ورم جگرکه زخم دن یا صدمه دن واقع اوله بیاننده در ١٥٠	١٨٧ باب جگرده بارد ورم بیاننده در ١٥١	١٨٨ باب طحال ورآره احوالی و سوء المزاج و ضعفی و ورمی بیاننده در ١٥٢	
١٨٩ باب طحال وجعی که ریحلردن حاصل اولمق بیاننده در ١٥٤	١٩٠ باب امراض جگردن برقان انواعی و احوالی و مخلوط استسقاسی بیاننده در ١٥٣	١٩١ باب صاری برقان که جگرک مزاجی طمرلرینک حرارتندن مستولی اولور بیاننده در ١٥٥	
١٩٢ باب صاری برقان که جوق حار طعام و شراب ایدن صکره تولد ایدر اوله بیاننده در ١٥٦	١٩٣ باب برقان اصفر که بدن حرارتیله طمرلرده قان حار و صفرا اوله بیاننده در ١٥٦	١٩٤ باب شغول برقان ورکه جمله بدن منسابی سنده داده تولد ایده و تعفن و فسادندن دخی تولد ایده بیاننده در	١٥٧
١٩٥ باب برقان که جگرک سددلری سبب اولمش اوله بیاننده در ١٥٧	١٩٦ باب برقانکه بحرانی اوله بیاننده در ١٥٨	١٩٧ باب برقانکه براز و زهرلو حیوانلر اصرمه سندن اوله بیاننده در ١٥٩	
١٩٨ باب سوء القنیه بیاننده در ١٦٠	١٩٩ باب حار استسقای زقی بیاننده در ١٦٢	٢٠٠ باب جگر بردد بیله اولان استسقای زقی بیاننده در ١٦٣	
٢٠١ باب استسقای طبلی بیاننده در ١٦٣	٢٠٢ باب استسقای لحمی و احوالی بیاننده در ١٦٣	١٠٣ باب استسقای جبنی بیاننده در ١٦٤	
٢٠٤ باب خروج السره و شوهها بیاننده در ١٦٤	٢٠٥ باب امراض امعا و انلرده و معاعدن حاصل اولان اسهاللر و ذحیرلر و قرحه لر ١٦٥	٢٠٦ باب اسهال انواعندن اسهال دماغی بیاننده در ١٦٦	
٢٠٧ باب اسهال مراری بیاننده در ١٦٦	٢٠٨ باب اسهال کبدی بیاننده در ١٦٧	٢٠٩ باب جگردن اسهال دموی بیاننده در ١٦٨	

٢٧٣

باب جماع

استصحبه العبد الفقیر
محمود
الفضل
زاده
چلبی
عفی عنه

بسم الله الرحمن الرحيم

برنجی باب انواع صداعدن صداع حار وسارنج بیاننده در

یعنی اسسی باش آغریسی که بالکز اولوب برشنه ایله شرکتی اولمیه بو نوع اسسی صداعه عربده صداع حار
سارنج درلر • فارسیده دردسر ازگرمی ساده درلر • افرنجیلر انواعی فابیس طولو
ر درلر • ویونانیلر وردملر بو نوکیفالو ایپاد و فرمس داره فیلیلر درلر • بالکز دیمکدن امدی
مطلق صداع که باش آغریسیدر لابدّه یا حار اولور یا خود بارد یا خود بو ایکیسی ایله معا اولور
یا بالکز باشه کندیله یاسوء مزاج انواعندن ویا قوتلو دواردن وغدالردن یا حاردن • یا
حمامدن یا کنشدن چوق طورمقدن یا چوق یول یورمکدن • وکاهی بلند آواز ایله چاغرمقدن
ویا خود کیجه اویخوسز قالمقدن ویا کوندز چوق اویخودن ویا برشنه یه انتظاردن و
یا قوتلو رایحه سی لطیف نسنه لردن • ویا قوتلو رایحه سی کریه نسنه شمکدن اولور •
بونلرک هر برینک علامتلری وسببلری واردر کندو صداع صاحبی دخی معلوم ایدینور
مثلا هر برینک علامتنی وسببنی وعلاجنی کندو یابنده بیان اولنمق کرکدر • کلدک
مقصودمزه اولان سرسمی که صداع حار سارنج در بونک علامتنی **علامت** عطش
قوی اولور • باش محکم ایسی اولوب وطمرلری سرعت اوزره حرکت ایدر • ونبض متواتر دیمورن
داغز داغ تکی یابس اولور • اما بول وبراز معتدل اولوب لکن فکر واندیشه خلل کلمک
اکر حرارت زیاده ایسه کاهی هذیان سویلمک وطبیعت طارلمق وصوق سشلر کندویه خوش
کلمک وقوقنده دانا کورولمدوا اولمق درر • جمله صداع انواعی بیمت احوالنک بونک کبی
نسنه سی وار در • کندو یابنده تفصیل ایدر • بونک علاجی **علاج** اوّلا انکلف غدا
یکمک ترک واتیجی نسنه لردن واتیجی دوالر وغدالر که صوغان وسرساق وبرصه کبیلر وساترلر
وقلت طعام ترک دیونلردن بر هضمر اولنمرسه وصداع زیاده ویا حرارته تزاید بولوب
اوزاعلا اولورسه جایز که مرض صداع سرسام حاره انتقال ایده اکر صداع زیاده ایسه

وقتنی نوعی اولدیغی معلوم اولدقدن صکره فصد لازم ایسه فصد اولنه دکل ایسه نی الحال حقنه لینه ایله
بدنی برنج دفعه اسهاله اقدام ایده لر • وافیون وکافور کبی نسنه قوقلمق ایله جایزکه دفع اوله • وکافوره
لادن ختم اولنورسه دخی معقولدر والکربن ویابافلرین اوده لر که صداع اشتغال ایده ویمکی ایسه
یابافلرین معتدل صویه قویوب بنه تکرار اوده لر • ویا نسنه بارد نسنه لردن سرکه وکلاب وافیون وکافوره
شکرلو بیراق ودنیا قورغی کبیلر سوره لر • وبارد اشربه لردن شراب الجاص دخی عنب وشیلوفر و
بنفشه وشراب لیمون وبونک کبیلر نافعدر • ومروحه لر ومعتدل هواده اولتورمق نافعدر
وصداع حار ایچون ادویه لردن بر مقدار مفرد دوالر ذکر ایده لم که مفردات کتابلرینه
محتاج اولمیه زیاده احتیاج اولورسه نظام الادویه نام مفردات نزه نظر ایدوب ادویه
حاصل ایده لر **زهر الحنا** که بو ده خنا ونبر حضتدی درلر یعنی قنا چیچکی درلر انی دوکوب
وسرکه ایله وکل یاغی ایله قریشدروب النه طلا وضماد ایده لر وخی یاغی ایله کل صوینی
طلا ایده لر نافعدر **خشخاش رطب** تازه خشخاش ترک تخمی یاغنی کل یاغی ایله یا خود
کل صوینی ایله ازه جق ایچمک ویا نسنه طلا اتمک مناسبدر • وبیاض خشخاش شی
کذلک سرکه ایله طلا اتمک نافعدر **حب الغرع** قبق جکردکی ایچنی ویاغنی ازه جق
ایچمک وسرکه ایله طلا اتمک مفیددر واره صوینی وقبق جکردکی صوینی اره کسکی
ایله طلا اتمک واره صوینی ایله ایچمک وقبضی وار ایسه اره صوینی ایله قان چکردکی
سودنی نیم کاسه ایچه لر نافعدر **خل** سرکه به کل صوینی قاتوب ازه جق ایچمک
ودبز اصلادوب النه طلا اتمک موافقدر **بقلة الحمقا** سمیز اوتی درلر • یا خود تخمنی
اره سو ینی ایله قریشدروب ایکی طولقلرینه ضماد ایده لر وسمیز اوتی مزدره سنی غدا
ایده لر • وسمیز اودننی عصاره التوب حقنه به قریشدروب احتقان ایده لر
صداعی اشتغه میل اندرر اعلادر **لؤلؤ** صداع حار ایچون بالخاصه اعلادر که عربجه
بیبی ایجنه انجو اصه قو به لر دارزوب ادستونیج ایله باشنه طلا وضماد ایده لر **کزبرة**
خرما قبوغیدر سرکه ایله قوللنق وبرونه سعوط اتمک وضماد اتمک فایده ایدر **بیتروخ**
فلکی بوکه عبد السلام کوکی درلر بونی کتورمک مناسبدر **طباشیر** تباشیر
هندی درلر سرکه وکل یاغی یا خود کلاب ایله طلا وضماد اتمک نافعدر **عنبر** اکده
بمک نافعدر **ورد الحمار** یابان کل دانشتک کلی دخی درلر یوزی قرزی وصاری اولور
عصاره سی طلا اتمک مفیددر **سبستان** بونک لعابی صوغق صو ایله ضماد ایده لر نافعدر
بونلردن غیری اصمه بیراغی وسوکود وتازه رسبن بیراغی وتازه قنش بیراغی وقبق ودرصمه
بیراغی وشفتالو یچکی کلاب ایله یا خود سرکه ویا نیلوفر ایله قینادوب باشنه طلا اتمک ودوسمال
اصلادوب دایما شمق اتمک مناسبدر وکلنکر وبنفشه معجونی وبونلرک امثالی

وشراب صندل انواعنی ایچمک وازه جق کافور قاتوب باشه ضماد وطلا اتمک مناسبدر وبذر
قطوناکه اکثر قارینی بارقه درلر انک تخمی گل یاغی وگلاب ایله ضماد ایدوب وبالنکز لعابنی ایچمک
نافعدر وایکی درهم کشنیزی شکر ایله سفوف ایدوب استعمال اتمک بالخاصه نافعدر
وتازه کشنیزک عصاره سن دخی طلا اتمک مفیددر **بید** چچکلو سوگودک گلاب گبی
اخراج ایلدکلری صویی دردر چچکلرک گزلرک مستقطری صداع انواعنه نافعدر طلا وضماد
وشتم دخی ایدرلر ودریا ادموقلرینک جمله سنک بیر اقلری گل ایله ضماد اولنسه وصولری طلا
اولنسه صداع بارد وحار انواعنه مناسبدر **حی العالم** اوچ نوع قبافورغنک دخی جرمی
وعصاره سی صداع حاره نافعدر **لسان الحمل** سکرلو بیر اقلری وعصاره لری ضماد وطلاسی
فائده ایدر واگر صداع ساذج اولیوب ماده ایله ویا ماده دن اولمش ایسه طبیب حاذقه لازمدر
که تینی ماده وتینی خلط مخلوط ایسه اول خلطی تسکین اتمکه جهد ایده مثلا بلغم ایسه اول حقنه
مناسب بعده اسهال واستفراغ گرکدر کذلک دم غالب ایسه فصد اولنه والحاصل هنز قنغی خلط
غلبه اتمش ایسه اول خلطی اخراج وتسکین ایدوب وینه بو ذکر ایلدیگمز علاجلر ایله تقید ایلیه لر
وبوندن صکره صداع بارد بابنده ذکر اولنور **ایکنجی باب صداع بارد**
بیاننده در بو نوع باشن اغریسنه که صووق باشن اغریسیدر عربده صداع بارد درلر
فارسیده دردسر ازسردی درلر وافرنجیلر انواعی مال وطوبوری دیسنه برفریرد
درلر دردملر دلیفالاب اتنسی خرادرلر بو نوع صداعک سببلری بر نچه نوع اولور دبر
نجح جنسنه دن اولمق دخی جائز اولور مثلا فازلی وصوفنسنه لرنگک دایچمک گبیلردن حاصل
اولور اولا مخالف طعام وغذایی ترک ایلمش ایکن کبر وصداع ازدیاد بولور ایسه ویاخود علاجه
تقید اولنمیوب اهمال اتمش اولور ایسه خوف واردر که بو نوع صداع سوداوی باشن ودماغ
علتلرندن برینه انتقال ایده بو صداعک **علامتی** باشنده حرارت قیاس اولندیغی
تقدیرجه ینه حتا برودت وزکام مثلا وماده که دماغدن دیبروینون مخاط مثلا ونسنه لر
اقوب ویاخود دماغ دیبرون مصفاتی سترده لری ظاهر اولمق وابتدا وجع اکثر طرفندن
بدار انگ وباشن ثقیل اولمق وحار نسنه ارخوش کلمکدر **علاج** بر مقدار بنیه باشه وقبه
النه ایتی ایدوب قویه لر ماده دفع اولنجه چقارمیه لر ومعطسات شم ایدوب هر بار اخرمق
ایله تقید ایلیه لر واسطخودوس معجونی وایلجق صو ایله شرابی دخی نافعدر ودنن و
وعبیور انواعی دگلک ادق انواعی بی شم اتمک وطعام وغداسنه ازه جق قوسه لر
دماغی تسخین ایدر روزکاری هبو روتا سترده سینی زیاده دگل ایسه حمام نافعدر زیرا اکلم
علتلرینک صوگنده حمام مفیددر مثلا باشنه زیاده جه معتدل صولر دوکلر وحمامدن چه
حکره ایکی ساعت حمام بخارینه زایل اولدقدن صکره طوزلی گیبک ایله آشروب بر تورباگبی چه

سنه به قویوب اتیجه باشه وقبه النه مماس ایده لر کرومابی ازه جق تسخین ایلیه لر • وبابادیه و
مرزنجوش ورقلرینی ضماد ایدوب وبونلرک یاغلرینی طلا وصولرینی بطول اتمک مجلبی نظیر ورونلرک
صولرینک بخارینه باشی ودماغ طوتمق اعلادر • ورازیانه تخمی وسعتر اب دوکوب وبرابکی تورنجی اوسپنج
صاروب واوجاقده ماتنش النده دوکول بجنده منهز ایشوروب بعده رازیانه وسعتر ابی قرشوروب
طبابی النه ضماد ایده لر وخشاخ دخی تخم اونلوسه نافع اولور وعلکی اهنده ویونان زرد الو
چکردکی ایچنی دوکوب اتیجه ازه جق صو ایله یوغوروب بر بز اوسته قویوب باشه والنه ضماد
ایده لر صداع انواعنه مفیددر صداع مزمنه دخی بو علاجی ایدرلر • وصداع مزمنه یگرمی بش
درهم خشخاش ودورت درهم خردل سحوق قاتوب اتیجه صو ایله عجین ایدوب ضماد ایده لر برم
ساعت طورمق کافیدر • زیاده طورر ایسه باشن درینسنه اضطراب ویره بو شکل
اوچ گون بنه قالی قویوب صداعدن بقیه قالور ایسه بر دفعه دخی ایده لر • اما صداع حاره
بو علاجی اتمیه لر وصداع بارد افراطله اولور ایسه باشه طلا اولنمه جق یاغلره فرفیون یاغی
قاتوب وسوسن ویاسمین وحب البان وحب الغار یاغلری وبو نوع صداعه نافعدر
وبونلرک صولرینک فطولی دخی نافعدر • وبعضیلر صداع بارده سر ایچورلر زیرا
سرک بخار غلیظ دواره تلو ومسخندر • واگر مثلث الحجر ادم ایسه ایچنه ازه جق
کموتی قته لر ورازیانه وکرفس وفطراساليون وانیسون ودوز قوبیلر جمله موافقدر
واستی ادنه صولرندن اتیجه ایدوب مثلث ضم وخلط ایده لر • وازه جق صو ایله تمر هندی
ایده لر که جگره حرارت ویرمیه لر وقانی یاقیه لر • ویرا از خلطلو طعام وغذادن حذر ایده لر
که انک بخاری باشه چقوب ضرر اتمیه • وطعامی ازیبه لر • واگر طبیعت قبض اوزره
ایسه مسهلات ایله یومشاده لر • واگر قبض افراطله ایسه اسهال واحتقانه اقدام
اولنه • والحاصل صداع بارده صووق صولر ایچمک وصووق بر یرده اوتورمق ونفسانی حرکتلر
که مثلا فکر وغم واندوه وجماع وباشه صووق بخار دیرنجی نسنه لر وغدالردن احتراز اولنه
وقبض ازه جق ایسه نخود اب واسفناخ وقوری انجیر صولری واتیجه اشبارب قهوه گبی
ایچه لر خصوصا صداع صفرا خلط اولمش اوله بر مقدار تسکین ایلیه لر وصداع بارده
ایرسا کوک سوسن کوکیدر خلقی غلط ایدوب بنفشه کوکی درلر گل یاغی وعسل ایله
ضماد وطلا اولنه **سلیخه** سلیخه وزنجبیل وفلفل اسود وکندس وچورک اوتی وسنامله
قویوب دایما قوقلیه لر **زیتون** زیتون بیراغی وتازه شاخلرینی قیناد وب صویی ایله
دایما مضمضه ایده لر **صبر** صبر سقوطری وگل یاغی وسرکه ایله ازوب بر پاره جق الجوب ماسن
النه طلا ایده لر **مامیران** بر چکردک مامیرانی دیبر درهم صبر دوکوب گل یاغی ایله النه طلا ایده لر
عنبر بارم درهم مسک وشتم اتمک وسعوط وضماد ومضغ وبخور اتمک جمله نافعدر وگل یاغی ایله

ضماد و طلا اولنورسه دخی مناسبدر عود عود اغاجنک دخی خاصیتی عنبر کبیدر زرنیون بر حبه فرفیون
اولا درهم زنت ایچنده پشوروب باشه سوره لر غایت مناسبدر و بر درهم و دو الیز من ودیش
درهم سنبل یاغی و بش درهم دو کلنش خرنوب شامی که اکثر کچی بوینوزی دیرلر ضماد اولنسه فائده ایدر
دستنم اولنسه دخی موافقدر نرجس نرگس یاغی سعوط اولنسه و کوکی ضماد اولنسه مفیددر مسک
ازه جق زعفران قاتوب شتم ایده لر و کل یاغی ایله ضماد و طلا ایده لر قطران ازه جق قطرانی باشه و اکر النه
و کلو کلرینه سورمک نافعدر خرف آجی تره تخمی اکریک و اکر صوبنی ایچمک و قولاقلرینه دارو سوینی
وازه جق مصطکی ایله معجون ایدوب باشه اورمق نافعدر جندبیدستر ویجک قدر فندزجیاس
بورنه سعوط اتمک وازدوب ایچمک و یاغ ایله طلا و تزدیغ اتمک و شتم اتمک جمله مناسبدر
بنبات ایچمک و بادم یاغی ایله کلا کلو کلرینه ضماد و طلا اتمک و بخور اتمک نافعدر غار
و فنه پیراغی و تخمی یاغی و وردی کل یاغی ایله ضماد و طلا و سعوط و شموم و بخور اتمک مفیددر لوزم
آجی بادم و یاغی ضماد و طلا اولنسه حماما بو دیار لرده بولنمز قوش اتکی اتمک بدلیدر بوزدیرب دیملو
مشهوردر شتم اتمک و ضماد و طلا اتمک هم موافقدر کبابه بیبر کبی بر قره جه تخمدر دوکوب
صبر ایله و کلاب ایله طلا و ضمادلره قلط اولنسه مفیددر ۰ و اوج درت دانه کبابه و هر بار
اغزده طوتسه لر صداع بارده و بارد باشی دماغ و لسان علتلرینه و لثغه و استرخا
انواعنه دخی مفیددر جوز بوا کوجک جوز یمک و یاغنی بادم یاغی ایله برونه بر طامله سعوط
اتسه لر فائده ایدر نارجیل جوز هندیدر ایچنی یمک و یاغنی طلا اتمک مناسبدر ۰
دارفلفل بوزنه انلو کوک دیرلر بوکه زعفران قاتوب شتم اتسه لر و بادم یاغی ایله برونه
بر ایکی طامله سعوط اتسه لر دماغدن خلطی ایندروب دستدهس فتح ایدوب و صداع
بارده فائده ایدر حوارت الضبع صرتلان اودنی بادام یاغیله بر ایکی طامله اوچ کون دکلی
سعوط اتسه لر شتوتیدن قبولی اوورزه نافعدر نرقاق فاروقی اسکی شراب ایله ایچه لر و ضماد
دخی اتسه لر نافعدر و مقدار شربتی نخود قدردر شونیز قره جورکث اودنی یاغنی بر ایکی
طامله قولاغه قطور و برونه سعوط دکلو کلرینه طلا اتسه لر صداع بارده و شقیقه و جعلرینه
مناسبدر و دوکوب دائم شتم ایده لر بورون سترده سنه و دخی شقیقه و صداع بارده
و زکامه نافعدر زعفران مسک قاتوب دائم شتم ایدوب و مناسب معجونه قاتوب
یه لر نافعدر لادن و رسینا باغیله دائم شتم ایدوب و ضماد دخی ایده لر که نافعدر
زنجبیل زنجبیلی عسل ایله و شکر ایله استعمال ایده لر و اکثر یابسی بولنورسه دخی مناسبدر
و بادم یاغیله بر طامله برونه طامزه لر ۰ و عسل ایله و بادام یاغیله باشنه ضماد ایده لر بارم
ساعت طوره آرنب طوشان ایکی ایتی اوتلر ایله و صوبی دخی مناسبدر ۰ واودنی
بادام یاغیله بر طامله برونه طامزه لر ۰ و بغدادی اودنی سذاب صوایله و ایکی درهم اق کونلک

قاتوب دالنه بغو ایده لر نارنج تورنج قابوغنی قینادوب شکر ایله ازه جق ایچه لر ۰ و بابانجیله
شتم ایده لر و باشه طلا دخی ایده لر ۰ واترنج قابنی جکردکی دخی نافعدر اوچ درت دانه سنی
بیه لر و باشه کل یاغیله طلا ایده لر ۰ و اترنج قابنی و تورنج و لیمونک تازه پیراقلری باشنه
و النه باغلیه لر حب الرشاد بوزارلک تخمی دیرلر یا خود کردمه یا خود سانجره انوبی
تخمی اریه ادی ایله بغو اولنسه ایی اوچنجی باب صداع دموی حاره بیانندهدر
قان غلبه سندن اولان باش آغرسیدر ۰ قارنسبده درد سر از خون باشد
دیرلر ۰ و افرنجیلر انوایی طوتوری دیو دسنه صانغوینو دیرلر و مال دسنه ده سانغو
دخی دیرلر ۰ و رومیلر کفاله اکیا اقاتیرابو یعادیرلر ۰ بو نوع قان غلبه سندن اولان صداعک
علامتی باش طمرلری طلوا و لور و بو نوع صداعک علامتی بش نوع اولور برنجی اولدرکه
واقعه سنده قزل نسنه لر کورمک و یا خود کندی قانه بولاشمش کورمک و حجامت پیرلرنده
و بورنده و مقعدده و دیشدیلرندن قان کلمکدر ۰ ایکنجی علامت یوز دکوز قزل اولوب
و طمرلر ۰ و نبض یوغون اولوب و قاروره ده قرمزلق ظاهر اولمق اوچنجی علامت باشی و کوز
و جمله اندام سبب سز اغر اولمق و یورغونلق ظاهر اولمقدر ۰ دردنجی علامت کوزلری
بر بره دیکوب طورر کیمسه هر طرفه دخی نظر اتمک مراد ایلدکده کسل کلمک و باشی هر بار دونرلک
اسنمک بشنجی علامت اغزی طاتلو اولمق و ال ایه بی بحسمک در علاجی اولا
قیفالدن فصد اولنه اکر سن و قوت مساعده اتمزسه قانی ازلتده لر ۰ و ایکنجی کون
حجامت و اکر صبی ایسه ایکی کورکی الندن یا حجامت یا خود سلک یابشدره لر و اقتضاسی
وار ایسه اول طبیعتی تلین ایدوب بعده فصد اولنه ۰ و قان قاره و بولانق و یا خود قزل و
قوی چقرسه زیاده اقندره لر و غذا و شرابی اریه مجلبسی و اربه صوبی و عناب صوبی غلبه
دمه موافقدر ۰ و بعضیلر و حملک چوربا یه و بیرلر اشار قارت وار ایسه و بر میوه لم و هر بار کلاب
ایله سر کیه شتم ایدوب باشنه دخی سوره لر ۰ و نیلوفر و صندل و طلابی قیناد دوب و ستمال
اصلادوب هر بار شتم ایده لر ۰ و اکر حمای محرقه علامتلری وار ایسه نیلوفر اونان نیلوفر
و صندل و طلابی هر جو لمک ایچنده هر بار بانده قتنایه که و رملکه معجب اوبور و کافور قوقلامق دخی
موافقدر بو نوع صداعده جماعدن و حمامدن و حار شراب و غذالردن اجتناب کرکدر
و تمر هندی و قیسی و اجاص صولری و مشمش انواعی و بنفشه و نیلوفر دکل و صندل شربتلری
و خفیف غذا ویره لر ۰ و صداع حارایچون بالاده تحریر ایلدکمز موادات بوکه دخی موافقدر
اما بو نوع صداعدن مراد حالیکه بر خسته لق کلمک استینه انکا کوره اول علتک علاجنه
مقید اوله لر دردنجی باب صداع صفراوی حار بیانندهدر بو نوع باش
اغریسی قره صفرادن باشه سعوط ایدر باشی و طمرلری و نبضی صداع دموی کبی اولور ۰

فارسیده دردسر گرم ازکش زرد درلر • واز جمله طوتوریدی دسته بلبوز زد درلر • دردمل بو نوده
کفالو الیبا خوبیرکی دورر علامتی دایم اوبخوسز اولوب اطعمه واشربه حاره استعمالنون سببی سؤال
ایده لر اگر دکل ایسه صفراوی خسته لک برده انتظار ایده لر دبوزنه نظر ایده لر لونی صارب واغزی اجی و
اشتهاسی ساقط وعطش غالب ونبض سریع وبول اولنده ناری یاخود نارنجی ووقت تراییده ابیض
ورقیق اوله معلومدر که ماده دماغده جمعدر • وبیلنکه صداع صفراوی علامتلری بیری بونوع اوزرینه در •
اوزاکی بو نوعی آغز اجیلیکی ودل ایرلکی وعطشدر • ایکنجی چهره لونی صارب اولوب نحافت کورنمکدر اوجنجی
باشنده زیاده یانقونلق واقع اوله • دردنجی کوز وبورن بیوسیتی واوبخوسزلق • بشنجی نبض
غایت سریع • آلتنجی اصولون خیاللر اتمک واول شکلو واقعه لر کورمکدر • یدنجی طبیعت طاریلوب
تیز قاقمق علاجی اولا حقنه لینه بعده مطبوخ فاکهه ایله وراوند ایله اسهال ایده لر و
اگر قوق باشنده تجفیف کرتبی ایسه راوند یسنا دمکی ضم ایده لر • اسهالدن صکره بینته صوا
ایچون سکنجبین ایچورب دقابل اولورسه قی ایتدره لر • وینلوفر وصندل وگلاب شم
ایتدره لر • وزیاده حرکتدن وحمامدن وکثرت اوتورمقدن وطتلو طعامدن اجتناب ایده لر
والتوزیع صاحبی تحفة الشاه نام رساله سنده نقل ایدر که طبایع التنه بنفشه یاعنبله طوز
سوروب اوده لر • واگر حرارت زیاده ایسه تسکینه تدبیر ایده لر که بو بابده سعوف بنفشه
وخیر یا بنفشه وشراب بنفشه واجاص وتمر هندی صولری وشرابلری ورقایقی صوبی وشرابلری
ودخی دبولکلری قدرت حلواسنی ویروب بر دفعه دخی اسهال ایده لر علل اتمزسه بکرمی ادنوز درهم تنه
بر درهم راوند یاخود گل مکرزدن اون درهم ضم ایده لر • والحاصل بونلرین استفراغ اقوای و
تدبیری دخی کرکدر • واگر حرارت زیاده اولوب صداع ارنه سی جائزکه آخر علته انتقال ایده
اکا کوره تدبیر ایدوب فورف شرابی بو محلده صفراوی قطع ایدر • وسکنجبین وبذر قطونا وسموز اولی
یاخود انک تخمی وارپه سوبی وصوبی وارپه کشکی ومجلبسی غدا ایچون • وتبرید ایچون موافقدر
وایکی درهم کشنیز تازه وایکی درهم قزل گول ودکوب التی درهم شکر ایله اوبخو قلنده ویره لر
واوبخوسی زیاده قطع اولمش ایسه مارول فوجانی قرنابی اگر بولنمزسه مارول یپراغی خشلیوب
شکر وبادام یاغیله وارزه جی لیمون صوبیله صقوبکبی ویره لر • اوبخو کتوره دسکین حرارت
ایچون بنفشه وسکود وینلوفر وصندل وزردل وگلاب وعنب الثعلب وغیری موافق نسنه
صولرینی باشه سوروب ودستمال ایله التنه فوبه بر دایم شم ایده لر • بو بابده قرارندن
یوموشت وعطش زیاده اولورسه بونلرک یاغلرینی باشه ویر دونه سورمک ده وادر و
گاهی حوزتلر سودینی قیوق جگر دکی • دخیارین ایچی یاغلرینی نیلوفر یا بنفشه یاعنبله قرشدروب
بورونه طمرزه لر • واگر عورت سودی ایله مرکب سلیق قرشدروب باشه دوکسه لر دخی
مفیددر • واگر صداع بو حالده قالوب بر هفته یه دکین کنمزسه دجوان وقتلر که اهلنه

معلومدر که چوب صداع تنزل اولنرسه معلومدر که تخلیه اجتناب جایزدر فطمی وبابونه ضماد ایده لر واگر
حماتی بو غیبه حمام لازم گلور حمامده باشینی ایلیجی صو ایله غسل ایدوب مارول وارزه جی سرکه شکر ایله
قرشدروب یدره لر وحمامدن چقدقده سرکه وگلاب وبنفشه وکافور وصندل شم ایتدره لر • واریه مجلبسی
وصوبی دستخلت غدا ویره لر واگر ضعیف ایسه بلچ صوبی ولازم گلورسه بلچ اتی دخی ویره لر اگر قوتی ساقط
اولمیه وبالاده اول بر نوع صداع علامه ده بیان ایلیدکمز موافقدر بو نوع صداعه دخی نافعدر مناسب
اولانی وقوتنه وحرارتنک ونقصاننک وزیاده لکنی کوزه دوب اکا کوره ویره لر اقا صداع معده شرکتیله
اولوب مثلا معده ده صفرا زیاده لکندن وغلبه سندن ایسه کوکلی دونوب واغز اجیلکی زیاده
زیاده اولور علامتلرن معلوم ایدنوب وطعام اشتهاسی ضعیف ومعضم ازا اولور ومعده قالیکوز جیب
عطشی آرتر بو بابده قی ایتدره لر اولورغه عادتی هر نه ایلیقی ایلمک ایسه اکا کوره سؤال ایدوب
تدبیر ایده لر که قی آسان اولور عادتی بو غیبه اتی صوبی ارنجیع ویروب دیا سکنجبین ویروب
قی ایلیه قیدن صکره هر صباح بر پاره اتملی قزدروب فوردن صوبیله یاقوروق شرابی ویا انار ترش
وقلو وریباس ولیمون شرابلری ایچوروب وباشی اوستنه گلاب وسرکه وگل یاغی قویه لر واگر
مزاجی قوی ایسه علت اولندن اسهالیلی ایارج فیقرا کبیر ایله ایدرلرسه معقولدر بشنجی
باب صداع بلغمی بیاننده در بلغمی باش اغریسنه فارسیده دردسر از بلغم
ودردسر ازکش سفید دخی درلر واز جمله انواعی طوتوری دی دسته قلی تنبو وطولوری دی دسته
تیغو شیوزد درلر دردملر تبنوکفالی الیبا فلکی قوزز درلر بو نوع صداعک علامتی
بدر نوع اوزرینه در اولکیسی نبض بطی ومتفاوت ایکنجی بول غلیظ واق اوله اوجنجی بوزنده
رطوبتدن ومخاط رقیق آثاری واغز صوانباری ولعابی زیاده اوله دردنجی نسیان وغفلت
اکثر حالده ظاهر اوله بشنجی آجق ادیومق دادنجوسی ثقیل اولمق آلتنجی کاهلک ودکر اشتمک
ظاهر اولمق یدنجی باش وکوز آغر اولمقدر بو بابده طبیب مریضدن بو علامتلری تفتیش ایدوب
سؤال ایده زیرا گاهی آخر خلط عارض اولمقدن فاصل اولان صداعدن تشخیص اولنمزسه
علاجدن اصابت اولمز بو علت صداع حار انواعیدن دکلدر کجی صداعک احوالی جزئی
وبونک احوالی جزئیدر بر خوشچه معلوم ایدنوب وگاهی مریض طبیبه تابع اولوب هر نه
هر نه سؤال ایدرسه ایله در دبو جواب مخالف ویرر اما طبیبه لازم اولان معلومات
صانمق دکلدر بر خوشچه فتش اتمکدر که قنقی نوع صداع اولدوغنی تمام مشاهده سنه
موافق کتورمک کرکدر داندن صکره علاجه شروع ایده علاجی اولا بلغم استفراغنون
تدبیر ایده لر مثلا حب قوقیا وحب شبیار وحب صبر وحب اصطمحیقون وحب
ایارج فیقرا وحب شحم حنظل واکا ماننده لر ایله اسهال ایده لر واگر اسهالدن برکون اول
صوغلوجه حقنه اولورسه قتی مناسبدر واستفراغدن صکره بو بابده غرغره لر اتمک

موافقدر • و بورونه خار واتمی قراجلو یاغلر چکمک و باشنه سورمک وقولاغه طامزرمق دخی معقولدر
وصداع بارده ده ذکر اولنان غذالردن شربتلر ایله تغذیه ایدوب وهر نه قدر اتمی اشیا دارسه صداع بلغمی نافعدر
معقول اولانلر علاج ایدەلر و بو علت اکثر غلیظ طعام اوستنه رطوبتلو میوەلر واکا بکزر اشیا یمکدن
وامتلا وعندن تخمه شکللو حال واقع اولوب اوغنیه دماغده رطوبت جمع اولمقدن حاصل اولور تغذیه اولنمسه
اول رطوبت غلیظ اولوب بعده سمیّت حاصل ایدرسه زیاده خوف اولنور که سکته وفوجاد وسایر دماغ
علتلری حاصل اوله یونان کتابلرنده بو نوع صداع مزمن اولورسه زیاده خوف ایدرلر • ونکر بوکه
غثیه دغوشنوکه درلر زیرا اومتولد رطوبت زهرناک اولدیغی کبی حجاب دماغدن اشغاقه درلر
بعده اعصاب غلبه ده وقفه تاثیر ایدوب فلج ولقوه واسترخای بدن واعصاب وعذر وجمود کبیلر
حادث اولور درلر • ایدی بو بابده برخوشجه نتیجه اولنمق کرکدر • والحاصل بلغم خام کبی غلبه ایده
نضج ویره جک اشیا وشربتلر وغذالر ویره لر وبلغم نضج بولنجق فانه تحویل ایدر وغلبه‌سی ساکن
اولور دشمنی ازا اولور وچوق برار ایلدیکی ایسه فاسد اولور • مثلا اطریفل صغیر وزنجفیل
فاردن بو خصوصده موافقدر • وغذالری دخی از ویره لر وغلیظ غذادن احتراز ایدەلر واکثر
بلغم اشتغلا نازل اولورسه زنجبیل وتابسی کاهی وکابلی واملج قرابادین مناسبدر که دماغی
قوت ایدر وصوق صولردن وبیشادن والحاصل قرطباندن وبتروانددن وامتلا وتخمه وقبضه مثللو
لردن وشد امکدن احتراز لازمدر که بخارلری غایت بددر • وبالجمله دخی برهیز اولنه ودائم
اسطخودوس معجونی وشرابی دخی مناسبدر • واغذیه‌ده هر بار کبابه دانه لرندن نخش ابکی دانه
کبابه طونه لر • ودفاقله مضغ ایدەلر وابتی قراجلو اتلردن وصولردن وشربتلرندن استعمال
ایدەلر وکاهی بخاری لطیف اولدیغی ایچون قلبنکر بیه لر • وکاهی بیان فوشندن واق
اتلرندن یمک نافعدر که رطوبت وارایسه دفع اولور • وزیاده طوزدن وطوزلولردن
وسرکه دن برهیز اولنه مکر حرزدن سرکه‌یه طانلوقتم اولنوب سکنجبین قرابدن اوله
وچوب چینی وزوکوب دالخا دورت اول قدر شکر فانوب معجون دیاخود سفوف ایدوب
درت درهم استعمال ایدەلر تمام کندوده بوسنت حس ایلدکلرنده فراغت ایدوب کیبر وبرنج
کونندن صکره ینه استعمال ایدەلر • وشوربا مقوله سنردن نسنه ویرمیه لر مکر نخود آب مثللو
نسنه لر اوله • ودائما کشنیزدن بر درهم مقداری درت وقیه صوایچنده قیناندوب اول
صودن صوبرینه ایچه لر • وکاهی شکر شربتی وکاهی شنجبین دماغ ایچون شراب اسطخودوس
ویرەلر که دماغی پاک ایدر • واحتراز ایدەلرکه صداع مزمن اولمیه • زیرا خوف اولنورکه
باره علتلر حادث اوله • یاخود کوزه صونازل اوله

التنجی باب صداع • سوداوی بیانندەدر

سوداوی باغش آغرسنه فارسیده درد سراز سوداودرد
سراز کشی سیاه درلر • وافرنجیلر انواعی طولوردسنه ملانقولیغو درلر • ورودملرکیبا
لالیبا ملانخولیکی درلر بو صداعک سبب اولی اکثر اوان علتی بو وجه جوق سودا زیاده ایدیکی منو
انی ویا دیجان وصوجی ویاصدرمه وبالق بره‌مسی وپنیر وبوکزلیه وترجمک وبوکه بکزر اشیالر یمکدن
حاصل اوله • وسودا زیاده ایدر طعام وغذا اوله بونک **علامتی** بش نوع اوزرینه‌در بری
اولدرکه اندیشه لر وفاسد فکرلر ایده ایکنجی لونی طوتغون اوله اوچنجی اوبنجوسزلق واویخوده
سیاه شکللو واقعه‌لر ودیت لر وقرا کونشه لر کوره دردنجی باشی آغریبی صداع بلغمیدن
ازاوله بشنجی لونندن سیاهلق اغرب اولوب بلکی تقطه نقطه اثار سودا قبارده و
جقه وبعض الجه دبطی دفارورده بیاض ورقیق واتسا هلق اقرب اوله **علاجی** اکر بنیه
زماننده مقعدلرندن بواسیر قانی کبی قان کتمش ایسه حقنه لازم دکلدر حقان سودایه نضج
ویره‌جک اشیالار نمدر • مثلا شراب اسطخودوس ومعجونی ایله سودایه نضج ویروب
بعده مطبوخ افیتمون ومطبوخ سنا ومکی ایله سوداوی اسهال ایدەلر بو بابده سنا
معجون وسفایج معجونی سودایه وبلغمه دخی نفعی واردر وسنامکی به اوج درت اول قدر
شکر فانوب معجون یاسفوف ایدوب ایکی اوج درهم استعمال ایدەلر وبعضیلر بوحلقده
حمامی رواکورمشلر که باشنه ایلیجه صونوبه لر واذنلردن مثلا الجلیل الملک وبابونج
وبا مرزنجوش وبونره اجلو اوتلر صوینی باشنه نطول ایدەلر وصداع بارده ده ذکر ایلدکلری اوزره
خردلی ختنا ایله باشنه یارم ساعت بغلو اولنه مناسبدر • ومالیخولیا بابنده وعلاجنده
انشاءالله تعالی حیلردن وحبت صبر وشبیارکبیلر بیان اوله جقدر مالیخولیا بابنه نظر ایدەلر
اتک علاجندن بو نوع صداع سوداوی به موافق کلور اما بو نوع صداع سوداوی
معده شرکتی ایله ایسه علامتی ملانقلندن واکشی بلکه مکدن معلوم اولور ومالیخولیا ظاهر
اولمقدر • اول محلده بونک علاجی ابتداء وفی بعده سایر ذکر ایلدوکمز علاجلر ایله تغذیه
ایدەلر ولسان التور بیراغنی وضولرینی ویوراغنیسنی دائم بیه لر **یدنجی باب**

صداع ریحی بیانندەدر

غلیظ بلغمدن اولان باشش اغرسنه فارسیده دردسر
ازباد وهوای سنطبر درلر وافرنجیلر انواعی طولورده سنه فلانتو اوزده درلر وردملرکیبا
لالیبا بنوماتوزز درلر بونک **علامتی** دخی بش نوع اوزرینه‌در دبیشلر مثلا ایکی
صداعک سببی مقدمی اکثر یا غلیظ بلغمدن وبخارلردن واقع اولور علامتی ظاهرن
اولکی علامت کوزلرنده تندوظهوره کله ایکنجی اغرلق ووجع صعب اوله اوچنجی وجع
بربرده قرار اتمیوب کزمکدر • دردنجی قولاقده طنین ودوی مثللو نسنه لر اوله بشنجی
اکر بخار باشنده زیاده ایسه طمرلری صاجلوب وکوز قرشوسنه خیاللر کلکدر **علاجی**
اول کوره لر مزاج برودتیمی یاخود حرارتیمی مایل در • اکا کوره تدبیر ایدەلرکه حرارته موافق
اوله وبالجمله رطوبت ایدیکی ورباح تحلیل ایدیکی علاج اتمک کرکدر • نطولات محلله الرن

قوتیه‌لر و عطوسات ایله افرده‌لر ولادن و مسك و جند دكندس و زرنخوشلردن شمامه ایده‌لر و
بو بابده دخی حجامت اعلادر و بشر و حقنه لینه ایله علاج ایده‌وب محلل ریاح و ملطف نسنه‌لر ایله د
احتقان اولنه و اگر بخار زیاده ایسه اسفله اندرمك ایچون بازولرینی باغلمق ردادر و دائما قورن كشنیز
صوبی و شكر كشنیز یییه‌لر و نهار شقلردن نسنه ییه‌لر لیته و بوغرجه و بقله و انجیر و صوغان و منتج
نسنه‌لردن احتراز درصاق و دكذلك نسنه‌لر و اسراكبیلر غایت ضررلودر و حمامه گیرسه آچ
قرننه گیره كه حمام بخارات طعام بخارات ایله بلوسعوط ایته و بروزنه سعوط ایده جك اشیا تركیب ایده‌لر
سعوط صعب بر درهم ایارج فیقرادجا و شیر و جندبیدستر و افیون هر بیرندن یارم درهم و بر
دانك مسك و جمله ادویه یك ایكی قوری شكر و عود ترسوب ایله ازوب بو جمله تركیبدن یارم دانك
قدر بورونه چكه‌لر بو اجزا زیاده تحلیل و تسكین ایده‌وب و سده‌لرین بله فتح ایده‌وب و صداع
مزمنه دخی نافع‌در ان شاء الله تع **سكزنجی باب معده شركتی ایله اولان صداع**
بیاننده‌در بو نوع صداع فارسیده دخی دردسر ازجنبه دل و آموختی دیرلر و افرنجیلر
انواجی طوبوری دی وسته قاچونا تو طاادستو منقو درلر و رومیلر كیفالالیا اوستو ماخكی
درلر معده شركتی ایله اولان صداعك **علامتی** معده وجعی و ضعیفی هر بار كه بخارلو طعام
و غذا استعمال ایده صداع زیاده اولوب اندن طعام هضم اوله و وجع ساكن اوله و وجع
باشن اوره سندن ظاهر اوله كه باشن اعصابی تشنج ایده معده و قلبه مشترك‌در بونك **علاجی**
اولا قی ایله معده‌سی پاك ایده‌لر بعده ایارج فیقرا ویروب اندن صكره اچی بادم یاغیله **ماء**
الاصول ویروب و لازم گلورسه بیدانجیر یاغیله صبر نقیع ویره‌لر بو بابده **صفت ماء**
الاصول كرفس و رازیانه كوكی قبلری هر بیرندن اون درهم مكه ایرغی و سلیخه و غاریقون
هر بیرندن بش درهم طاغ یاربوزی و نانخواه و مصطكی هر بیرندن اوچ درهم افیمون و
اسطخودوس هر بیرندن یدی درهم اوله جمله‌سی بر دقیقه صوبله طبخ ایده‌وب سوزه‌لر
اچی بادم یاغیله هر صباح اون درهم ویره‌لر داون درهم صبری ایكی‌یوز درهم ماء الاصولده
حل ایده‌وب اوچ كون كشنده طوروب بعده هر صباح اون درهم اول صودن ویره‌لر و ایكی
درهم بیدانجیر یاغی و بش درهم شكر ختم اولنسه مناسبدر **طقوزنجی باب**
صداع خماری بیاننده‌در بو نوع باش اغریسی شراب خمارندن و بخارندن اولور
فارسیده دردسر از باده و سیكی درلر و افرنجیلر انواجی طولوری وسته قاچونا تو دل
وینو درلر و رومیلر بو نوكفال ابتیاب و نودش درلر شرابی چوق ایچكدن حاصل اولان خمار
صداعی اگر دخی شرابك سكری وار ایسه فی الحال قی ایتدرمكدر ایتی صو ایله بركاسه صوا ایچوروب
قی ایتدره‌لر بعده الی و ایاغن اووه‌لر باشن صداعی و بخاری اسفله میل ایده و خمار ایچون علاج
بعضیسنك مزاجنه برار و بعضی مزاجه برامز جمله‌دن اعلا علاج اولخودر بعده حمام و تمام قوندن صكره

تكرارا ونخود ربعده فورق و لیمون و ریباس و خماص و قوزی قلاقی و زتمانی و بو مقوله اكشی
شرابلر كه طبعه خوش گله اندن صو جوع ایچه‌لر و اگر بونلر بولنمزسه صوق صو بطیخ منقوع ایچوب
ایچه‌لر و بذر قطونا لعابی دخی شكر ایله ایچه‌لر و غذالردن زنبات انقاع ایله پشمش نخود آب
و سركه بوجرجك شوربا بی و طبعه خوش گلور بو مقوله غذا و شراب ویروب بعده ممكن
ایسه بر دفعه دخی اونخو طلب ایده‌لر و زیاده غلیظ و منتج اطعمه ویرمیه‌لر بعده ماده
بخاری اسفله میل ایتدرمك ایچون كیروالی و ایاغینی اووب ساكن و اسایش اوتوره‌لر و
باشنه بچك صوبی و گل صوبی سوروب اگر اونخو گلمزسه باشنه بابونج یاغی سوره‌لر و الیمونی
صو ایله خشلنمش مارول صلاته‌سی ویره‌لر اونخویه معین‌در و مارول قوجاقی قرابی دخی
اعلادر و اگر بونلر ایله خمار زائل اولمزسه ادلكی زهرلنده كی عروار شراب ابتداكیر و اوچ فنجان قدر بار
صو ایله ممزوج ایده‌وب ایچ مبنجه خمار دفع اولمز و بوار اراده اوزرینه چوق صوق صولر ایچرسه
اخر ضررندن خبری چنوز رعشه ایراث ایدر العیاذ بالله **اونجی باب صداع**
استوائی بیاننده‌در صداع استوائی به انوزج صاحبی مرحوم امیر چلبی صداع
بیضی و بیش فارسیده دردسر از استوائی درلر و افرنجیلر انواجی طوبوری دی وسته
قاچونا تو دالاوه قوایچو نی دن فوزپو درلر و رومیلر كیفالالیا اتكنه انقیاسن درلر
واقعده رعافدن و كثرت جماعدن و كثرت اسهالدن حكره اولان صداع بابدر و علاجی
حمامی دقیق علاجنه قریبدر و صداع بیضی دخی چوق نسنه‌لردن حاصل اولور و اگر جنب
ایله اسهال اولنسه عارض اولور و حمامی محرقه ده غوق گلمزدن اول عارض اولور بزم تجربه‌مز
بعضی نافع اولنلر ایله ایتی صولر قینادوب بر واقل ایچه قویوب دماغه طوته‌لر بعده نافع
یاغلر ایله باشینی اووه‌لر بعده الكزبی و ایاقلرینی اووه‌لر و بنفسه و صندل و گلاب قینادوب
هر بار باشنده آتش اوسه‌نه طوته‌لر و دستمال اصلادوب بشتیم ایده‌لر اما صداع خفتوانی
ایله صداع بیضی مابیننده فرق واردر مثلا صداع بیضی تك اوچ **علامتی** واردر بریسی
اولدركه باشی خفیف اولوب و گوزلری ایچروبه باتر ایكنجی یوزی و گوزی بیوتنت اوزره
ادور اوچنجی اونخوسی غایت ازگلور **علاجی** رطوبتلو نسنه‌لر بوكه موافق گلور اما
مزاجه دخی نظر اولنمق گركدر حرارته مائل در یوخسه برودته‌یی مائل‌در اگر كوزه
تدبیر لازمدر مثلا ارپه چلابی و كاهی مستخلص ویره‌لر كه اونخو كتوره و تازه شربارلی
دات صولری و یا خفیف لطیف شوربالر و غذالر ویره‌لر اگر حرارت وار ایسه خفیف
غذا ویره‌لر و زعفران نبرده ویره‌لر دا و ززینه كلا ایله پشمش الی دال صوبی و مارول
و صوبی و كاسنی صوبی و باش قبق و صولری دخی موافقدر و اسفناخ و بازو و
بیراقلری سوره‌لر و نیلوفر و بنفشه دقیق یاغلری واكه مانند یاغلر ایله بورنا و قوللغن

ودقولاغی اولوب یاغ دخی طامزه‌لر دکیکی ومعقد وطبایق التنی دخی باغلیه‌لر اق بار دغزاجلوکی ایله
ماء اللحم وبونک کبیلر ویربیورسه اوزرینه خشخاش ابجره‌لر اقا منتشده زنجبیل واکه مانند ایتی
اونلر اولمیه ویترده صاردیس دخی یدیره‌لرکه موافقدر وباشی اوستنه سزه یاغی ایله طورق اوبی
یاغی قزشدروب سوره‌لر **اون برنجی باب صداع دودی بیاننده در** بو نوع
باشی اغریسی باشده قورت حادث ومتولد اولور فارسیده دردسر ازکرم درلر و
افرنجیلر طولوری دی دسته قاجونا تودواجی ویرمی درلر وردملر کتالالیبا الس المنشون درلر
باشده قورت متولد اولسه **علاجی** بوردنن بر رایحه پیدا اولور وهر بار که قورت حرکت
ایده دماغ طرمالنوب وقورت آج اولسه باشده وجع ارتر واکر قورت ساکن اولورسه
وجع ساکن اولور وکاسه دماغده قورت تولد ایتدوکی هند حکماسندن وتشریح علمنده
ماهر اولان یونان طبیبلرندن منقولدر بونک **علاجی** اول ایارجانکه تنقیه اولنوب بعده
خشخاش لوابیرا اغی صویی وترمس یلدیسی صویی وصبر صویی وسکنجبین سعوط ایده‌لر و
ایکی قولاغنه دخی فتیل ایدوب اشبو اجزادن وبونلرک یاغلرندن اجی بادم یاغی قاتوب
قولاغنه صوقه‌لر وبعضیلر ایکی درهم خردل اوتوز درهم خنّا ایله باشنه بغو ایدرلرکه دماغده
قورتلری هلاک ایدر درلر وهر بار بورونه سزاب صویندن طاملدوب وسزاب قوقلمق
وسزاب صویندن ایاریج فیقرا ازوب بورونه طاملاتمق وجندبیدستر قوقلامق فی
نافعدر **اون ایکنجی باب صداع سدوی بیاننده در** سدوی باش اغریسنه
فارسیده سدّه پردهای مغز سر درلر وافرنجیلر طولوری دی دسته قاجونا تودلا اوب
استرجیونی درلر وردملر کفالالیبا الس ام ذاقیه اوزدرلر سدّه‌دن عارض
اولان صداع معلومدرکه اخلاط غلیظه‌دن حادث اولور **علاجی** صداع بلغمی علاجیدر
صداع بلغمی بابنه نظر اولنه وبورونه لادندن فتیل ایدوب قومق ولادن قوقلامق ولادن
یاغی طامزرمق نافعدر وجمله معطسات سدّه دماغ وزکام بو علته نافعدر و
وزکامده شتم ایلدکلری چورک اوتی شتم اتمک مفیددر وسزاب وشقایق لوا
ونعنا ویاربوز انواعی ونرجس‌لر قوقلامق وسکنجبین بزوری دخی مفیددر وشکر
بخور اتمک وباشنه مسخنات قومق ودرفیه الننه ایتی بنفشه قومق موافقدر **اون
اوچنجی باب صداع ضربه وسقطه بیاننده در** ضربه وسقطه‌دن اولان
صداعه فارسیده دردسر از زننده درلر وافرنجیلر انواعی تولوری دسته ووددنادرا
وردملر کیفالالیبا ابو افنسی درلر بو نوع صداع کاهی دوشمکدن وبر یرینه محکم
طوقنمقدن اولور بونک **علاجی** اول فصد ایله بعده مسهلات ایله طبیعتی تلیین ایتمکدر
واکثر بعضی یرلرنده قیمه‌دن علامت واثار دار ایسه اوزرینه حجامت اونیجی مقوله بلیسه

اوزرینه حجامت ایده‌لر • واکر یره وضربه معلوم سببی ونادره اولوب اوزون بعید جهه محلده حجامت اولنه جق
ایسه اول محلدن حجامت اولنوب ماده طرف خلافه چکه‌لرکه غایت اعلا تدبیردر وباشنه ایتی
کل یاغی وطاتلو بادم یاغی سوره‌لر وایکی موتلرینی باغلیه‌لر وبونلردن غیری ضربه وسقطه‌دن اثر برده
دخی اثار ویره وجرح اولمش ایسه انلرک علاجنه مقید اوله‌لر **اون دردنجی باب
صداع ورمی بیاننده در** بو نوع صداع که ششلردن اولور • فارسیده دردسر
از اماس درلر • وافرنجیلر طولوری دی دسته قاجونا تولا انفلامجیونی درلر • وردملر
کفالالیبا ابوفلغمونیز درلر • بو نوع باش اغریسی کاهی اعضا ظاهره‌ده ششمش وچبان
مثللو نسنه‌لر حاصل اولمسنک صداعیدر • اما کاهی اومقوله ورم اوجعه دماغده دخی
اولوردنار طایفه سنده ورمده ورم اولسه صداعی اولور دنی ایجلنده ششمش وچبان
مثللو نسنه‌لرک دخی حماسی دخی ... صداعی دخی اولور • واکر اغشیه دماغده اولان
نوعدن ایسه **علاجی** سرسام علاجیدر سرسام بابنه نظر ایدوب بونکله موافق اولنلردن
علاج ایده‌لر واکر رحمده اولان اورام سببندن ایسه رحمه کل یاغی سوره‌لر وبر ده صاروسیله
بادام یاغنی قزشدروب اول موضعه قویه‌لر مفیددر • واکر بدنده اولان اورام وچبان
مثللو علتلر صداعی ایسه اول ورمله واول چبانلره نضج ویرجی یاغیله ودواچلو نم
اوروب اچله‌جق ایسه اچلوب دکل ایسه تحلیل اوله • واکر حرارت وحمرت زیاده ایسه
اکیشی خمیر جابسنه عسل قزشدروب اوره‌لر • واکر وجع زیاده ایسه بر ده صاری
دارچینی زعفران دخی قته‌لر • ودخی سیوی دارو ایسه مقرآنون بر بر ابزروب بارد وخفیف
غدالر دبارد مزاجلو اشربه‌لر ویره‌لر حرارت دخی ساکن اولوب صداع دخی ساکن اولور
واکر ورم اعضاء باطنه‌ده ایسه اورام بابلرینه نظر ایدوب علاج اولنه **اون بشنجی
باب صداع بیضه بیاننده در** بو نوع صداعه بیضه وخوذه دخی درلر فارسیده
دخی دردسر بیضه وخوذه درلر • وافرنجیلر انواجی ... درلر • وردملر
... درلر
دررلر بو نوع صداع برامزنسه در وعلاجی مشکلدر زیرا بر برام علت حادث
اولمسنک مقدمه سیدر بونک **علاجی** کوز بکا زندن وجع عارض اولوب وکوزک قباقلرینی
اچه مزدکی نلغه یا نه مزدایم قره کوکلن یر طلب ایدر • وصداعی دایم ومحکم اولور • وکویا باشی
بر نسنه ایله ضرب ایدوب بینی بین صارسیلور بونک **علاجی** زیاده پرهیز ایدرکدر • اکر
صداع دایم زیاده اولورسه کوزه صو انمکدن خوف اولنور • وبو علت اکثریا صوقدن
وزیاده صوق اشیادن وغدادن دخی اولور • وبعضیلر دخی ضعف دماغدن وریح
غلیظدن دخی اولور دیشلر • وکاهی بیضه تازه بر رو دنه مستعمل اولور دیشلر • اکر کواه
بر فوشجه لنم اولنوب ... اولنمق کرکدر • بعده صداع بلغمی علاجی اولنمق وصداع بارد

علاجلری اولنمق کرکدر که ذکری سبقت ایتمشدر اول بابلره نظر اولنه اون التنجی باب صداع شقیقه
بیاننده در بو که خلق یاریم باش اغریسی دیرلر فارسیده دردسر نیم دیرلر و افرنجیلر میغرانیا
دیرلر و رومیلر ایمیغرانیا دیرلر بو نوع صداع شقیقه دماغده ماده ازاوله غندن دیشلر و بعضیلر
ماده قنغی طرفه میل ایلدیایسه اول طرفنك وجعی عارض اولور و ماده دیدوکمز یا بخاردر یاخود
اخلاط حاره یاخود اخلاط بارده در و کاهی ماده خام غلبه سندن دخی اولور و کاهی علت صرع
عضله سندن اولور و کاهی ماده معده دن اولوب معده بخارندن شقیقه حادث اولور بونك
علاجی انی دیبردی طرزی اتوب یعنی فصد ایتوب ایده بر و اکر ماده معده دن اولوب بخاردن
و صفرادن ایسه بنفج حب الجوره ام و بو بابده ایارج فیقرا شقیقه انواعنه نافعدر و اکثر شقیقه
نوبتله کلورسه یعنی بر فرح کون وجعی اولوب و بر فرح کون اولمیه و یاخود ساکن اوله اول حالده
وجع کونلری معین اولورسه و یا بعض علامتدن معلوم اولورسه نوبتندن اول استفراغ ایدوب
و ماده غلبه سی بدندن اخراج و ساکن اتمك مناسبدر و بو که مناسب جلبر و دار الکرکور
و هر بار زعفران و مرکب طلا اتمك نافعدر و اکر شقیقه نوبتلو دکل ایسه یعنی دایم وجعی دار ایسه
کورلر ضعیف اولور تاخیر اتیوب صدغ شریانلك سبلی تدبیر ایتمك کرکدر زیرا خوف
واردر که کوزه انتشار علاج تولد ایده بعده مشکل اولور و علت شقیقه ایچون اختصار
اوزره مفردات و علاج بیان ایده لم بیض النمل و نخه بیرده بی مرد و کوب سنبل و لکاون باغلری
ایله قرشدروب هر بار رطلوکنه ضماد اولنه نافعدر دهن الناردین سنبل یاغیدر بهر بار طلا
اولنه بازی بازن طفلنك انی ایلك نافعدر مرزنجوش اکر ایلك و اکر ضماد و اکر بخور و اکر شتم
اتمك و اکر قرنفل صویی ایله معجون اتمك و ایلك و ضماد اتمك و تازه مرزنجوش عصاره سی بوروننه
قطور اتمك و قلاغنه فتیل ایدوب و بوندن قرشدروب توتمق غایت نافعدر ربّباس ربّباس
بتغنه باغی و بابادم باجیله سقوط اتمك و باشه و النه ضماد ایدرز ورلر اتمك مفیددر
و مسح الاذن اوده قولاغی کیرینی جمع ایدوب طلا و ضماد اتمك غایت فائده ایدر مومیا بر حبه
مومیایی مرزنجوش صویی ایله سقوط اولنسه قنی موافقدر شیخ اذربیجی بوستان ایلك
و ضماد اتمك و یاغنی طلا اتمك فائده ایدر دم شویدن قولی اراده شقیقه صاحبی شقیقه
طرفی قایتنی لطوع ایلیه الم وجعی ساکن اوله غار و نه بیراغی ضماد اتمك و شتم اتمك و یاغنی
ضماد اتمك و شراب عتیقه ازه جوش ضم اولنوب ایچورمك نافعدر عود عود اغاجی ایلك و صوینی
ایچمك و ضماد اتمك و سقوط اتمك و هر کون بر درهمی جلاب ایله ایچمك و دوکوب یاغنیله وجع
جانبنه طلو کنه بیقوا اتمك غایت نافعدر خصوصا شقیقه ده اثاری بارزدر اوله قوقنیا اکری کمناه
و دسر برکوکدر ایلك و مضغ اتمك و صوینی ایچمك مفیددر مقدار شربتی بش درهم دکین جایزدر
قوتمو وقیقموده کلمدر فقاع اذخر بکته ایروتی بچکی درر ضماد اتمك و صوینی نطول و یاغنی طلا

اتمك لا نظیره در عنبر بر قیراط عنبری بادم یاغیله سقوط اولنورسه و یا اکثر عنبر ایلك و ضماد اتمك و شتم اتمك
و مضغ اتمك و بخور اتمك نافعدر مسك شقیقه خصوصنده مسك دخی عنبر کبی نافعدر قیصوم
بوستانی سرسیانی جبر سقوطری ایله دوکوب دعسل قاتوب ضماد اولنه یاسمین یاسمین یاغنی شتم
اتمك و ضماد اتمك و بیراغنی دخی ضماد اتمك و یاغنی بورونه قطور اتمك و شرلغان ایله قینادوب ضماد
اتمك موافقدر خبّ خامدره قیناء سرکه ایله قرشدروب بیتوا ایده بر لوزم اجی بادم یاغنی
مرزنجوش صویله شقیقه و بارد ایچون قینی نافعدر علت طرفنه بیتوا اولنه حمّ اصلی مرقشیرابی
شویدن قولی اورزه شقیقه و بارد ایچون هر صباح اتمك ایله قینادوب ایلك نافعدر و شقیقه
انواعنه فرح چورك اوتی که اکثر عجمجه شونیز دیر معجونی نافعدر و شتم اتمسی و طلا باشه
ضماد و یاغنی طلا اولنسی غایت مفیددر و شقیقه اصحابنه کلملك دوراج سرچه واوده جك
وطوشان وجله بیانی آد اتلری و سرسانی یلك دخی مفیددر الاتنجی باب سرسام
ولیثرغس بیاننده در سرسام دیدکلری علتنه فارسیده دخی سرسام و دیوانکی دیم
دخی دیرلر و یونانی قدیم فرانیطس دیرلر و فرانیطس اسمیله طب کتابلرنده موثبت اولمشدر
و افرنجیلر فرانیسا دیرلر و رومیلر فرانیطس و فرانیطس دیرلر جمله دماغ دریی ویلك اولور
سرسام بر مرضدر که دماغده اولور مثلا ایکی قسم در دورت نوع اولور یونان کتابلرندن بونك
بر قسمنه سرسام حق و بر قسمنه سرسام باطل دیرلر سرسام حق دماغده ورم ایله اولور
و ایکنجی که باطلدر دماغه چقان بخار سببی ایله اولور و اختلاط عقل و وجع صعب اولور و سرسام حق
ورم حار اولور صفرادن یا دم صفراوی بدن نوعنه فرانیطس دیرلر و سرسامك دری ایکی در هر بیسی
دماغ غشاسنك ورمی در که دماغ اوستنه اورتلمشدر بو که غشا دلیقس دیرلر و هر بری دخی
باشك کاسه سنك التنده اولور و اکه غشا دصلب دیرلر و هر بار که بر خلط قنی حار و حدتلو و صفراوی
اوله دماغ غشاسنه کیجه بیلور و انك اجزاسی تدریج ایله چکوب و اجزایی ارا سنده کندوبه
مکان ایدر دغشا ورم لنور و اکر خلط حدت قوتلو دکل ایسه غشا دصلب اولور غلیجون
ایچنه کچمز و مکانی طوته مز و هر خلط که حدتندن غشایه دکوهر دماغه کچه لانده دماغده ورم ایلز و
سرسام دیدکلری بو دماغ کوهرینك ورمنه دیمك اولور اما کاهی دخی اولور که دماغك جمله
اجزاسنده دخی ورم اولمق لازم کلور بو دفعه مشکل اولور دردنجی کون اکثریا هلاك ایدر
و اکر دردنجی کون تجربه امید اولور که خلاص اوله و بو علت کاهی مجنونلرده اولور دخی اختلاط عقل ایله
مثلا اغلامق و کاهی کولمك ایله اولور و سرسام کاهی لیثرغس دیدکلریه یعنی نسیانه دکلر
و بعضی طبیبلر لیثرغس سرسامك ذب سرسام بارد دیمکدر دیرلر هله فیقوکت تحقیق اطلدوکی
اوزره نسیاندر نسیانده بلدره لم طلدك مقصود درکه سرسام اخر علتنه ایچون تحویل ایدر
و بو سؤال واردر بوکه جواب اولدرکه بو خصوصده البته بر نسنه مشارکتی وار در مثلا

ذات الرّیه سرسام اولور زیرا سینه غشاسنك دماغ غشاسیله مشارکتی واردر لاجرم ماحولدن اشتغال زایل
اولان عصبله مشارکتی مقرّردر ایدوکنی بو نوعی قتی مشکلدر ۰ والذن ما عدا کاهی اولورکه سرسام سببی ایله فم معده
اغزی ومثانه ورحم افغی اولور بو اعضا ایله دماغ ایله اولان مشارکتی سببیله اولور وکاهی اولورکه سرسام
دخی دقته دونر وبلکی چیونه دونه بونلر جمله منعقوردر ۰ وهرکاه که سرسامده باش وبویون واو دکین وسینه
اغرلغی دایم اولور وتشنج وقبض وزنجار به ظهوره کله ۰ او معقوله رفی اخلاط وترکیبی فاسد اولنمسی علامتی دررقی
اطفال هلاك ایدر بو حال طاعون خسته لکنده مشاهده‌دررر ۰ واکر قوت قوی ایسه هر ایکی اوچ کون
مهلت ویروب بعده هلاك اولور ۰ واکر سرسام صاحبی قزل شکل صفرا چیقاره ۰ وبلکی قوت دخی
ضعیف اوله هان اول کون هلاك اولور ۰ وسرسام علتی بحرانی اکثر عرقیله اولور ۰ اما کاهی رعافیله
وکاهی چوق کیدن بواسیر ونسوانده حیض قانیله اولور ۰ اما پیر آدملرك سرسام طبیعی قوی
علت ایله نیجه مجاوره ومنافقه ایده بله وبو علتك **علامتی** اولورکه بونده حار حمّی لازم
اولور ۰ واویقوده دخی حار اولوب هذیان سویلمکه باشلر ۰ وجمیعنی سرخوشلر کبی اولور
زیرا ورم دماغده اولور وطبیعت طاریلوب عقل اختلاط ایلر ۰ وکاهی اولورکه اوز منقطع
اولوب صحیح اواز کلمز ۰ ونفس عظیم چیقلور ۰ ومضطرب وبی نظام اولور ۰ اما طبیبلر عبارتی
اوزره شراسیف دررلر بغارلی چیقلور واوبخو اولمز ۰ وعزب واقعه لر کورر ۰ خیال طرفینده وعقلی
بر نیه کلدی قیاس اولنلدقده ضیا استنبوب وعظیم غضبناك اولور ۰ واکر ورم دماغ ترکك
دمدان ایسه کوزلر قزارر ۰ واکر صفرادن ایسه کوزلر صارر اولور اما بقاریده ذکر ایلدوکمز
اوزره سرسام آخر آفت مشارکتی ایله ایسه ۰ حسبتی اکا کوره اولور ۰ والحاصل اول بیرده که مشارکت
واقف ایله اولان ماده وبا قوه یالکز علت سرسام دموی اوله بی وجه ضحك وبیهوده شاد
کابلغی اولور ۰ ونفس عظیم اولور وکوزدن یاش اقر ۰ وهربار سرسام صاحبنك بولی آق ورقیق
صوکبی اولور ۰ ونبض ضعیف اولور ۰ وبلمك کرکدرکه طبیعتی حدتلو وبیوستلو مزاجده وحاره
حمّی کروه سرسام مقدّمه سیدر ۰ ودخی نفس عظیم واستعجال اوزره چکمك وانداممده اختلاجی
ایله حار مرضلرده سرسام مقدّمه سیدر ۰ ولکاه اولورکه قوتی ضعیف ونفس درست کشیلر هر نسنه یی
فراموش ایدر دبی سبب غمناك اولور ۰ واو دبتوبیی اضطرابه اولوب ودافعه‌لری هر شان
کوروب دلوبی صوتنه مایل اولور ۰ وضیاسوفر معلومدرکه سرسام مقدّمه سیدر ۰ وهر نجی
که بو ذکر اولنان مقدماتك ایشی تمام اولور ۰ معلوم اولورکه سرسام علتنه داخل ه
اولمش اوله ۰ اندن معلوم ایدنه لرکه باشی وکوزی وطرفلری طوله ۰ وباشنك اردندن
صداع ظهوره کله ۰ وکوزلری مقدّم قوریه بعده هر کوزندن یاش کله ۰ وکوزلرینی
هربار اوغه باشلیه ۰ ومریض وجعندن بی خبر اوله معلومدرکه سرسامه داخل اولمشدر
بوکا **علاجی** اول بیرده که قان علامتلری ظاهر ایسه وقوت قوی اولوب غیری مانع اولمیه

همان اول کون عقل مختلط اولوب هذیان سویلیه قیفال طرفنده فصد لازمدر قیفال اولنمز ایسه اکحل طرفندن
فصد اولنوب خالی اتمك قوتی قدر اقدیره لر بعض شیتی وقوتی مشاهده ایده لرکه قانی غشی وارنجیه دک خوف اوله
چوق مرتبه یه دکین چیقاره لر ۰ وقوت آز ایسه آز آز اله لر که وقت بجوا انلون هر ابرالك چیقسنمکه قوی ترقی اوله ه
وبو علتده غشیدن قتی اجتناب اتمك کرکدر ۰ مثلا طبیب الئی فصد ایدرکن ونبضنك ضعفنه اوروب
کوره لر نبض الجق بام تغشش وبی نظام اوله فی الحال طرقی بغلیوب غشیدن ایمن اوله ۰ واکر
طبیب دیر ایسه که فصد هر ایکی کون تأخیر ایده کم علت نیجه قرار ویره دیوب صبر اتمك معقول
کورر ایسه باری بو صحو معقوله علامتلر ایله اولان قان دکلدر صفرا علامتیدرر ۰ زیرا ایسه باری
حمایی صفراویه علاجی اتمك کرکدر ۰ مثلا حقنه ایله وشافلر ایله وادکرینی وآبغلربنی اوغمیله
مادهٔ اسفله چکه لر بعده سرسامك باشنه سرکه وکلاب وکل یاغی سوره لر ۰ ودخی باشنه
سورجك **طلاء صفتی** اون درهم کلاب واون درهم کل یاغی وبش درهم سرکه قرشدروب بر
بز اصلدوب باشنه قوبه لر **صفت شتم** الی درسین بنفشه صوبی وکلاب وصندل دازه جوق کافور
قاتوب شتم ایده لر **صفت نطول** مثلا ایکی درهم بنفشه وایکی درهم نیلوفر وبر درهم بابونه بر
بر ابریق ایچنده صو ایله قینانوب وبو ابریقك باشی هر ابریق ایله دخی اوردنوب داعزك طرفنی
مریضك بورونی طرفنه طوته لرکه بخار بورننه دبوزینه وکوزینه طوقنه بعده بر مقدار کل یاغی
قاتوب مریضك باشنی اول بخاره طوته لر ۰ بعده ابریقده باقی قلان صوبی باشنه اوزرینه
نطول ایده لر ۰ وعلت ابتداسندن رادع نسنه لر استعمال ایده لر ۰ وبو علت ایچون اقتصار
اوزره مفردات تجربه ایده لم مثلا **بنفشه** بونك نقیعی وشرابی وقایی چیقش اربه ایله والطبیل
الملك ایله قینانوب هم ایچوب وهم باشنه نطول ایده لر نافعدر **بابونج** تبوغی چیقنش اربه ایله
بنفشه چیچکی قینادوب باشنه نطول ایده لر وبابونجی مارل ایلیه لر نافعدر ۰ اکر
مسلوق ایدوب پرلرسه دخی اعلادر **خشخاش** قبوغنی بنفشه چیچکی ایله وبابونج ایله ه
قینانوب باشنه نطول اتمك وخشخاش شذران بنفشه شتر ایله وادبه صو بیله اعتدال ویروب
ایچمك وخشخاش تخمی سر ایله ونیلوفر شر ایله وخشخاش قبوغنك قیناتمش صو بیله باشنه
نطول اتمك مفیددر **عنب الثعلب** بونك عصاره سی کل یاغی ایله اعتدال ویروب طلا ونطول
اتمك غایت مفیددر **حولان** اوچ نوع حولان که مکی دررلر وهندی دررلر وشهوبی دررلر ۰ اکرشتم
اتمك واکر بیلك واکر طلا اتمك فایده ایدر **عدس** قبوقسز چکك وبادام سرب وقوری
کشنیزینك فایده ایدر ۰ وبو خصوص ایچون احتقان لازمدر ۰ وماغدن اراضی اسفله چکوب
وعطش والتهابی دفع ایدوب طبیعتی تلیین ایدر **صفت حقنه** بزر قطونا یکرمی درهم
وار به صوبی اوتوز درهم کل یاغی وقبع یاغی هر بیرندن اونر درهم اوله بونلکه حقنه ایده لر ۰ امدی
معلوم اوله که جمله سرسام که سرسام دشرکتی وسرسام صفراوی وسرسام دموی وسرسام بلغی در سام

سوداوی در هر بری بشقه بشقه باب باب یازمق لازم دکلدر و هر بر نیک علاجی دخی بشقه یازلمیوب
بر یردن یازلمشدر هر بر نیک فهم اولنماسی ماده نک طبیعتی نی دبالاده تحریر ایلدوکمز علاماتندن
معلوم اولور اجمال کلام بودر که **مطلق سرسام** دیدکلری علت امراض دماغدن اولدوغی معلوم
اوله و ایکی قسم اوزرینه بر قسمی سرسام حقیقی و بر قسمی دخی سرسام غیر حقیقی در یعنی سرسام
باطل در بر اموی سرسامک حقیقی نوعی ورم ایله اولور و غیر حقیقی اولان سرسام حمیات حاره
واخلاط عقل ایله کلور و سرسام صفراوی صفراویدن یاخود دم صفراویدن اولور اگر صفراویدن
اولورسه آنکا قرانیطس درلر که افرنجیلر ابحغلا ماجیوبی بلیوزا درلر و رومیلر اریسیبلازورا
وفلغمونی خوبودیس دخی درلر علامتلری باب اولنده بیان اولنمشدر و سرسام دموی یه
یعنی ماده سی دمدن اولان سرسامه دخی قرانیطس درلر دم ازیدن مرکب اولدوغی ایچوندر
بونک دخی علامتلری کوزلک ذکر اولنمشدر و سرسام بلغمی یه دخی یونانیلر حصن شبارغس درلر
اما طب کتابلرنده دخی لیثرغس یازمشلر مثلا نسیان ایدیجی علت دیمکدر و سرسام بلغمی ورم
بلغمی دیمکدر که ورم بارد دیمک اولور اوعیهٔ دماغده اولور بونک دخی علامتلری ذکر
اولنمش ایدی سرسام سوداوی نوعی ایسه افرنجیلر ابغلاما جیوبی ملانقولقا درلر
و رومیلر فلغمونی ملانخولیکی درلر و اسکبرز دخی درلر خلط سوداوی اولور کرچه باشنده
خفت اولور اما نه هذیان سویلمک و طبیعتی طارلمق مقرردر و بی وجه قورقمق و اغلامق و
اویقوسزلق وکاهی عقل زائل اولمق بو نوع سرسامک علامتلرندندر وکاهی سرسامیه سوزلر
سویلیوب و ایکی کونده عقل زائل اولور و کوزلری آچوق قالمق در بو نوع سرسام غایت
براقدر و علاجی دخی کیچ قبول ایدر بوکه سوداوی علاجلری لازمدر مثلا حقنه لر و مطبوخلر
ایله سوداوی اسهال ایدوب و سوداوی صداع علاجنی و تدبیرنی اتمک کرکدر خلاصهٔ کلام سرسام انواعندن
هر قنغی خلط غالب اولوب و علت سرسام قنغی خلطدن ایسه اول خلطی زائل اتمک کرکدر
بر نوع سرسام دخی واردر انکا ماشرا درلر بونی دخی سرسام دیمشلر بوندن صکره ذکر اولنور و
سرسام علتلرندن ازه جق مطابعه ایله سرسام زائل اوله جق نسنه واردر مثلا بر علت ظاهر
اولسه سرسام زائل اولور دیو اشغده اوجیوز الکی بشنجی بابده بیان ایدرز ان شاء الله
تعالی **اون سکزنجی باب ماشرا که سرسام نوعندندر آنک بیاننده در**
ماشرا دخی سرسام نوعندندر فارسیده بوکه دیوانه کی اسراز ماشرای درلر و سرسام ماشرایی دخی
درلر و افرنجیلر قرانیطس ماشرایی درلر و رومیلر و یونانیلر اکا تیترا درلر و فلغمونی دیدکلری
دماغده اولان دموی ورمدر که فلغمونی درلر و فلغمونی یالکز دماغده دکل سائر یرلرده دخی
اولور بو فلغمونی دیدکلری یالکز دمدن دکل بلکه خلط صفرا مخلوطا اولور وکاه اولور که بو ورم
سببیله چوریمش و فاسد اولمش قان تولد ایدر و بو علتک بلکه بش نوع **علامتی**

واردر اوچ علامتی مخصوص و ایکی علامتی مشترکدر ایله اولور و اوچ علامتک بری اولدر که مریضک یوزنه
غایت حمرت اورزه اولوب و کوزلری طاشره قالقوب ایکلنمکی کبی صداعدن باشنی چاتلادوب قیاس ایدره
اوچنجی مریضک یاتوب قالقمسی عادت اوزره اولمیوب ارقه سی اوزرینه دوشر و مشارکتیله اولان
نوعنک بریسی مثلا غشی و دماغ کوهرینک دماغک مشارکتیله اولوب اول سببدن کوزلر نوتلوب
ایدر یعنی سکرلری قاتی اولور و ایکنجی نوعی معده نک دماغ ایله مشارکتی سببیله کوکلی دونوب
قی اتمکه باشلر بونلرک **علاجی** جمله دن اول فصد اتمکه اقدام کرکدر مثلا قوته و سنه و فصله
کوره قان الیده لر اگر مانع یوغیسه قانی زیاده الیده لر و فصدی قیفالدن دوردن دیلم نوده
اوزرینه سنده اولان طمرلردن و دل التندن و الن طمرلرندن الملق لازمدر هر نه قنغیسی ممکن ایسه
اندن آلوب قابل ایسه بو ذکر ایدکلری طمرلک محلکت الکمسنه [illegible] باقی تدبیر و علاجلری سرسام
دموی تدبیری و علاجلریدر و دخی حمیات حاره تدبیری و علاجلری لازمدر سرسام دموی دقایق
حاده بابلرینه نظر ایدوب انکله عمل ایده لر کافیدر ان شاء الله تعالی **اون طقوزنجی باب**
سدر بیاننده در سدر علتی کوز قرارمق علتیدر فارسیده سرکرا و سرکردیده
درلر و افرنجیلر و یونانیلر ورتیجه تنابری فوزه درلر و رومیلر اسقوتودینوس
درلر سدر علتی چوق حالده واقع اولور و واقع اولدقده مثلا بیش غایت ثقیل دکندوسی
مشهور و کیجه قراکولغنده کبی قالور و بر نوعی دخی واردر کندوبی حس ایدر بر نوعی ایسه
حس ایده مز دقولغلری کورلدیوب چنکلر اگر سدر علتی و دوار علتی روح باصره نک
حرکتیدر و سدر علتی و دوار علتنک مقدمه سیدر درلر و دوار علتی کندو بابنده بیان
ایده رز کلدک مقصودمز سدر علتنه که بو ماده نک سببی سودا یا بلغم در و مواتی قول
اوزره معده ده اولان صفراوی اریدن و ایشی دن و صوغندن دخی اولور والحاصل بو ماده مجاری
و مسالک دماغ و معده تغییر اولوب روح نفسانی یی سلوکدن منع ایدر یعنی دماغ طمرلرینه
و منفذلرینه واریغه قومز و دماغ ایسه ابخرات دن [illegible] اولماجق اولو بشر [illegible] فوبی اوزره
معده ده زیاده بلغم اولوب بلغمک صوق بخاری دماغه تاثیر ایدوب سدر واقع اولور **علاجی**
ذکر ایلدوکمز اوزره هو قنغی نسنه غالب اولوب سدر سببی ایسه تنقیه دن صکره استفراغ
ایده لر مثلا صداع بلغمی و صداع سوداویده و صداع صفراویده ذکر ایلدوکمز تدبیرلر بوکه دخی
موافقدر اول بابلره مراجعت ایدوب مقصودی قنغیسی ایسه انکله عمل ایده لر و ذکر سدر
علتی بعض ضربه دن و سقطه دن عارض اولمش ایسه اول بحث آیه ور مثلا خلط سبب
اولمش دکلدر اول حالده ضربه و سقطه دن عارض اولان صداع علاجی لازمدر اول بابه
مراجعت ایده لر اول علاج بوکه دخی نافعدر و سدر اصحابی حدتلو اونلر قوقمقدن منع لیده لر
و کنسه یاتمقدن و غبارلردن و آفتابدن کونوز راشیادن حذر ایده لر زیرا بو علتده آفتابدن

برازدر رهان عینی اجابت ایدر اکثر اخر من قلورسه الذین کوجک بارمغی اغزنه قویوب دیشی ایله قتی الصردب
اتجیده اخرمن ورع ادیور وتحلیل ایدیجی نسنه لردن وغرغره لردن دخی منع ایده لر وسدر ودوار
ایجون نافع اولان مفرداتدرکه ذکر اولنور مفردات بونلردر کزبرهٔ اخضر تازه کشنیز ورقی ایکی درهم
یک وصوبی ایجک عنصل بصل الفار که اطصوغانی درلر معجونی بلغمی اولان نوعنه غایت نافعدر
وایارجلر ایله تنقیه ایلدکلرندن صکره غالب اولان خلطی ازاله ایدوب بعده بوعلاجلر ایله تنقیه
ایلیه لر انیسون صوقدن اولان نوعنه نافعدر راوند سویدی قولی اوزره شربا وضمادا للبارد
السبب جیدا خولنجان طبخه شربا لیمون عصیره بالسکر وکذا شرب شرابه نافع مسک شما وشربا
ولسوقا مرزنجوش شما وشربا وسعوطا بعصارته وطبخه نطولا علی الراس نیلوفر شما وضمادا
وشربا ورد کل ورشما وضمادا وشربا بجرمه وبمائه المستقطر وکذا الیابس اذا طبخ بالشراب
العتیق شربا ، یگرمینجی باب دوار بیاننده در بوعلته باش چکلمزلک
وباش دونمک علتی درلر فارسیده کردونه سر درلر واطبا اتراکی دونجه درلر ، د
رومیلر ویونانیلر دینوس درلر ، وزاناقه ده درلر دخی علت دوارکه واقع اوله کوزی کوردکی چیز
ابو بله دونر قیاس ایدر وکاهی اولورکه صوایله کوزندن وغلبه سندن واقع اولور اکر خیری
مادّه دن ولادیسه فی طرفیله واسهال صوا ایله بو نوعی تیز زائل اولور اما بعضی ده علت
شرکیله اولوب مثلا ضعف دماغ اوله خصوصا اختیارکیشی لرده اوله یاخود سدّه علتی
ایلمعه اولورسه سکته ویاخود صرع مقدمه سی اولمغدن خوف اولنور ، وکاهی دوار علتی
صداعه وکاهی صداع علتی دواره دونر بوعلتک سببی غلیظ وخام کیموس دماغ طمرلرینه
کیروب طمرلری طوتر وبو مقوله نک غلیظ بخاری دخی بنه بونک کبی دماغ طمرلرندن طوتوب
دوار اقتضا ایدر ، وزده بار دماغ طمرلرندن سخونتکه واقع اوله اندن بخارلر دریجلر حاصل
وحادث اولوب متخلل اولماز وبخار روح حرکت ایلدوکجه روح تغیر بی دروع باضرهٔ تحریک
ایدر ، واول خلطلر یا دماغه یاخود اوز عضوده ولملشدر ، اکی مطلقا قاعده اولان یا
بلغمدر یا سوداودر ، یاخود اخلاط ریاح بارده در ، وکاه اولورکه صفرادن یا قاندن یاخود
اخلاط ردیهٔ حاره دن دخی اولور ، وبونوعک دخی کاهی معده شرکتیله وبا اوزعضوک شرکتیله
دخی اولور ، وکاهی ضربه دن وسقطه دن دخی اولور انک علاجی ضربه وسقطه تسکین د
مناسب ادهان ایله دماغی ملایم ایتکدر ، دخی الحاصل بو علتک جمله سنک علاجی وعلاجلری
صلاح باشنده اولان علامت ، وعلاجلره یقین در ، وبوعلت صاحبی شدّت اوزره جریان
ایدن صولردن وسفینه لردن ودولاب ودکرمنلردن وشراب سکرندن صقنه لر زیرا شراب محرک
دوار در ، وسببی دماغی تفصیلدر ، وبخار وریح ویرنجی غذالردن وامتلا وتخمه اولمقدن
ودماغی ضعیف ایدیجی وبخار وسودا ایراث ایدیجی نسنه لردن حذر ایده لر وبوکه علاج

هر قنغی ماده دن اولدوغنی سبب وعلامتلر مزبا معلوم ایتدکدن صکره اول ماده اسهال ایله زائل ایتکه تنقیه
لازمدر ، مثلا حب صبر وحب قوقیا واضطمحیقون ایله اسهال ایتدروب ومعده دخی قی ایله پاک
ایده لر ، وشول کیشیلر که قی ایتک اسان دکلدر ، واقرقینا مثن طورق ادینی صوبی ایچوره لر
وشرب بیده معده عسل بیده لر ، وهر نقدر معده طولو دلرسه اول قدر قی ایتک اسان
اولور زیرا علت دوار ده معده ده زور ایله قی ایتدرمک موافق دکلدر اسان وسهله
قی ایتدرمک کرکدر ، واکر قیناشن طورق ادینک یوز درهم صوینیدن واو نوز درهم عسل
وبر درهم طوز قاتوب ایچوره لر اسان قی ایدر بعضیلر بالکل ایلیجق صوایله قی ایدرلر
نهایت ایلیجق صوی واز ایچمک کرکدر ، اولمزسه ایچنه ایکی درهم قاون کوکی دوکوب
قانه لر وقیدن صکره اطریفل صغیر وکلبنکر وکلنکبین دوکلمش عود ومصطکی وشکر
کبیلر ایله معده یه قوت ویره لر وهر صباح قوری اوزم بیوب جوق اصوایجه لر ، وطعامی نخوداب
ویرمکه جهد ایده لر ، اکر حمی وحرارت بوعنه نخود قدر تریاق فاروق ایله دماغی قوت ایده لر
وکابلی واملج مربالرینک هرقنغی نوعی اولورسه کیجه بر ردانه ویره لر ، وسویدی قولی اوزره
علت دواره نافع اولان مفردلردن مثلا مومیا برحبه مومیایی آجی بادم یاغیله
بوروننه سعوط ایده لر خصوصا علت بارده اوله قنی نافعدر ، ومرزنجوش صوبیله
کذلک برحبه مومیایی سعوط ایتک دخی نافعدر خصوصا علت حار اوله دهن بلسان
بلسان یاغنی طلا ایتک قتی مفیددر خولنجان قینادوب صوینیدن بر فنجان ایچمک
نافعدر تمر هندی ومورهندی اصلادوب شکر ایله ایچمک دوار حار ایچون نافعدر
عاقرقرحا غرغره ایتک وضماد ایتک قتی نافعدر جبر بارم درهم صبر هندبا صوبی
ایله ایچوره لر فائده ایدر مسک قوقمق وایچمک ولسوق ایتک مناسبدر بنفشه
بنفشه شرابی ومعجونی وحمره سی صواوب دواره نافعدر غار دفنه آغاجی یبراغنی قنغل صوبل
ایله قینادوب بخارنه باشنی ویرنی طوتلر ورد کل قوقمق وضماد ایتک وبجونی یمک
وکل صوینی سورمک دوار حاره نافعدر نیلوفر شم ایتک وایچمک وضماد ایتک
نافعدر خصوصا علت بارده اوله صعتر کلکک اوتنی ضماد ایتک وصوینی جماقده باشه
دوکمک دوار بارده یه نافعدر اما حماقده جوق اوتورمیه لر فصل ابتدا الظهر اولوردن فولالطرها
حجامت ایتک جالینوس قولی اوزره نافعدر خصوصا دوار قاندن یا صفرادن اولدوغی تحقیق
اولنه وقال جالینوس صاحب هذه العلة افصده الترجیح وان لم یکن دلائل الامتلاء ظاهره
وقال خل وماء ورد ودهن ورد شفاء وضمادا نافع جیدا عود برمثقال عود وبر درهم ... ه
کونلک واون درهم عسل کلبنکر ایله مخلوط ایده لر غایت مناسبدر اسطوخودوس
قره باش معجونی وشرابی نافعدر آس مرسین قوقمق ویبراغنی ضماد ایتک نافعدر ٥٥٥٥

یکرمی برنجی باب سباتك بیاننده در

سبات چوق ایو مقدار یوم طویل و نوم ثقیل درلر بو علته قارسیده اوتیانیدن دراز درلر داخیلر انواعی ستوملوك دیورلر قوتوزتادیسو نودخی درلر درومل دیونانیلر قاروس وقتا قوزا دخی درلر بو علت بر نوع اویخودر که طویل و ثقیل اولور مثلا اویور کبی اولور کاهی کوزلری آچیق اولور و بعضسنده کوزلری قپانوق اولور کنلاوبه خبر ویرسك کوزلرن آچمز اکر آزه چوق آچرسه نه کوزلرن یومارلر وسبات ایلن سکته نك فرقی اولدر که مسبوق اولیاندر مق وسوز و چشم اکلتمق ممکندر اما مسکوته دکلدر وسباتك **سببی** یا ماده سنیر سوداوی مزاجدن در که بارد و رطب اولور وکاهی دماغده غایت بارد ماده اولمقدن عارض اولور واکر بو علتده دخی ضربه وسقط دن تهوت ویا مسبوت ایسه انك علاجلری ذکری سبق ایلدی مثلا صداع انواعندن ذکر اولنمشدر و بلغینك کذلك ضربه وسقطه سی صداع بلغمیده ذکر اولنمشدر و بو علت قدماتی اولنلر بکلردن دخی چوق واقع اولور مثلا افیون و تننت بزرلی دیدکلری دیبروق و جوزماثل و حشیش و برنجی وافیون کبیلر اوله خصوصا بونلرك مقداری استعمالندن زیاده مش اوله لر و بو علت عارض و حادث اولور اولا قننی حدتلو اولندن مشدر معلوم ایدنوب انك علاجی سمومات ضرری دفعی بابنده تفصیل اولنه هر برینك علاجی باشقه باشقه ذکر اولنمشدر **علاجی** اولا اول حدتلو اولدکت حدتنی تسکین ایده لر اماکاهی اولور که بدن علتلرنن مثلا جکرده ورم اولمقدن اولور انك علاجی ذات الریه علاجی در و علاجی دخی انك علاجیدر و جمله سنونك اول علاجی حقنه حاره اتلکدر مکر ضعف حس ایده لر اول وقت حقنه متوسط ایده لر و مسك و جند وفرفیون ولادن وکندس و صعتر و بابونج و صرف کبیلر قوقلامق معقولدر و بورنه حرسی صوبی ایله ازه چوق سرکه طامزمق وکندس ایله اخسرمق و ایکی آیقلرینه دائم ملایما اووقمق و جوارك ادنی محوبی دکاهی نخود قدر مزیانی فاروق ویرمك مناسبدر والحاصل بو علتده فضلات تحلیلنه اقدام ایلملکدر ونیه برده اهمال اولنورسه خوف واردر که علت بارده دن سکته و فلج و لقوه و صرع کبیره انتقال ایده و علت سباتك الجوللرسوئیدن قوتی اورزه اختصار اوزره مفردات ذکر ایدهلم **مفردات** بو در **خل** سرکه ایله گل یاغی بخور ایدوب باشینی طونه لر یا خاصه نافعدر و طلوکلرینه طلا وضماد ایده لر **جند بیدستر** قندوس طشاقی حبه مقدار گل یاغی و سرکه قرشدروب باشنه دکلرینه علت اوج کون اججدکدن صکره طلا ایده لر و شتم دخی ایده لر **قوذنج** یاربوز انواعندن دوکوب سرکه و گل یاغی ایله باشینی اوسته دکلوکلرینه والنسه ضماد انلك و قوقلامق معتبر در **نخاش** حاشبی و کلکت اوتی انواعی دخی کذلك ذکر اولندی اوزره ایده لر نافعدر **فلفل** اوچبینی کوندن صکره انده چوق دکلش بیرایلنه اخسرمق کتورسه لر مناسبدر **شونیز** اوچ کوندن صکره چورك

اوتی یاغی بورونه قطورات لر مو انفعدر **نمام** و صعتر و عاشقی پیراغی درلر سرکه و گل یاغی ایله پشوروب باشنه دکلوکلرینه ضماد ایده لر **نطرون** زیت ایله ازوب مسونك جمله اطرافنه یاغلیوب داوسله معتبر در **انجره** اصیرغان تخمی ایله زیت قیناتدوب کذلك مسونی یاغلیه لر نافع در **حرذل** ودکوب قرنجنك ورقنقل صوبی ایله ضماد اولنسه مناسبدر **لبن البنات** بو بونا ربع درهمی زنبق یاغی ایله قرشدوب خایه لرینه و مقعدینه سوره لر **جاوشیر** قوقلامق و ضماد انلك دخی نافعدر

یکرمی ایکنجی باب شخوص وأخذه و جمود بیاننده در

بو علت که شخوص درلر و بر نیه اخذه یعنی طوتمق درلر و برنیه جمود درلر یعنی طوکمش کبی طورمقدر جانسز کبی اوله ... رسیده بیجار کحوورده درلر داونجیلر انواعی قتالابسه و نوکملا جبوی دلار درومل قتالیبس درلر بو علتلر برینه بنجا علتلر در و بو علت صاحبی اکر اوزنده ایکن یاتور و شخوصه دیدکلری کوزنی برییره دکوب طورر حیوان کبی که هنده بر جانور وار در انکه حیوان درلر اصلا کوزینی و بر نکه قادر دکلدر بر آخر طرفه دخی باقمق اسنسه باشنی دکوده سیلا حو چوریب بنه قارشوسنه باقمه الجی قادر اولور زیرا کور بیلی حرکت اتمز بو علتده دخی کوزنك کورمسنی کشیه انتشار در و بو علت دماغ سترسنده اولوب خلط غلیظ ویا بارد و یابس اخلاطدن اولور **علامتی** جانسز کبی حالغوبن یاتوب کوزنی بر یره دکر و بعضیسی کوزنك قپاقلرن اچوب قپامز اماکوزك وکندونك حس و حرکتی اولمز بونك **علاجی** صداع بارد علاجیدر که صداع بارد بابنده ذکر اولنمشدر و انلردن ماعدا ماده ی اشغاجلکه جهد ایده لر مثلا حقنه لر ایله و سودایی اسهال ایدیجی دوالر ایله اسهال ایده لر و بو علت ایچون سوئیدن قوتی اورزه اختصار اوزره مفردات ذکر ایدهلم **مفردات** بودر **بابونج** بابادیه قیناتدوب باشنه ضماد ایده لر **شبث** طوری اوتی طبخی نطول ایده لر **اکلیل الملك** بونك طبخنی دخی کذلك نطول انلك موافقدر **زنبق** اون درهم زنبق یاغنه بر درهم فرفیون یاغی قاتوب باشه سوروب و شتم دخی ایده لر **افتیمون** سوداوی اولان جمودده صوبی ایچمك مناسبدر **غاریقون** قطران کوبکی درلر یارم درهمی مناسب ادویه ایله ایچمك وطلا و ضماد انلك دخی مناسبدر **حمام** کوکزین در طوتوب دنفس بار بورننه طوتمق غایت نافعدر **بلیلج** بلیلج واملج و کابلی انواعی و مربالری دخی معتبر در **دفلی** آغو آغاجی بیراغی محکم دوکوب عطوس ایچون بورنه چکنده قوقلیه لر **سنبل** سنبل یک و شتم انلك نافعدر مقداری استعمالی یارم درهمدر **اسطوخودوس** قره باش شراب ایله معجونی ایدرسه لر و ضماد دخی ایلسه لر نافعدر **سنا مکی** بر درهمی ربع درهم زنجبیل ایله و بش درهم شکر ایله سفوف ایدوب یمک غایت فائده ایدر **حب بلسان** حب بلسان یمك و ضماد و صوینی طلا انلك مناسبدر **بابونج مدبر** بابونج و اکلیل الملك و مرزنجوش و طوری اوتی

دوکوب وقیناد وب وازه جق بنفشه یاغی قاتوب ایلیجق باشی اوزرینه ضماد ایده لر ۰ و بو علته غذا اردل
بلچ ودُراج ایی وقوزینک قزل ایی وسلوقه سی ورو فدان بمرده صاروسی موافقدر ۰ بیتا ربده ذکر
اولندوغی اوزره غلیظ طعاملردن دغذالردن ۰ وبخار ورنج ابرات ابدن اشیالردن حذر ایده لر

یکرمی اوچنجی باب سهر بیاننده در بو علت اصلا اویقو کلممک علتیدر که سهر دالّ
وسهور وسهران دخی دینلمه یاد اولنور ۰ فارسیده رنج بیداری درلر ۰ واقونجیلر قیجلیا درلر
وروملر آیا پنیا درلر ۰ بو علت چوق نسنه لردن اولور ۰ مثلا حدتنوخسته لقلردن جوق واقع اولور
هر نه خسته لوغ ایسه آنک علاجن اتمک افضلدر خستلق ساکن اولدوغی کبی سهر دخی زائل اولور
وکاهی سهر سبات ایله بله اولور ۰ آکا سهر سباتی درلر ۰ وسبات سهر ایله بله اولور واکا سبات
سهری درلر بونلردن صکره انشاء الله تعالی ذکر ایده وزرد ۰ اما یالکز علت سهر که اویقو کلممکدر
سببی اخلاط چوقلغندن دربس اخلاط بر مقدار ساکن اولنه علت دخی زائل اولور
بو نوعه مادّه سهر درلر ساذج دیدکلری برکه یالکز سهر دینکدر بوندن خوف ازدر ۰ اما
اکثر سوء مزاجدن که بارد و یابس اوله اندن اولور بونک **علامتی** ببس دعطشدر
وکاهی مرسوء مزاجکه صفراوی وسوداوی اوله اندن دخی اولور ۰ بونک علامتی صداع
حار علامتلری در صداع حار بابنده ذکر اولنمشدر ۰ واکر سوء مزاج حار و یابسدن
اولورسه بونک علامتی کذلک تبیدر دالنهابدر ۰ و بونک علاجی یالکز مرطبات
ومبرّدات تدبیری ایله اولور ۰ وکاهی علت سهر رطوبت بورقیه دن دخی اولور بونک
علامتی خود کوزلری زیاده جیغلنمقدر ۰ و بورن باشی اولوب وصداع ضعیف اولمق
واویقوسی چابک اولوب مثلا باشی اوجنده اولان جمله مصاحبتی بلمک وحس اتمک
وتیز اویانمق ۰ وبلکی اویاندقده بلکلمک و قورقمق وصچرامقدر **علاجی** اوّلا بو علت اصحابی
طوزلو وحدتمو وسخن اشیادن پرهیز ایدوب مرطب غذالر بیه لر ۰ و باشنه بارد و رطب
مزاجلو یاغلردن نیلوفر و بنفشه دقیق وبوکه بکزر یاغلر سوره لر ۰ و باشنه کذلک
ایلیجق اربه و مارول صولرین دوکه لر ۰ و هر بار حمامه کیره لر ۰ و حمامدن صکره منتوم نسنه لردن
مارول و مارول صوین و مارول مربّاسین بیه لر ۰ وخشخاش یاغن کبیلر استنشاق ایده لر
ولفاح شمّ ایده لر ۰ وخشخاش و بادام ایچی بیه لر ۰ واکر بونلر اویقو کتورمزسه تکرار
حمامه کیروب طورق اویی صوین باشنه ارکتیق دوکه لر ۰ اکر بونلردن صکره کیرو اویقو کلمزسه
سوء مزاج واخلاط قوی ومحکم اولمق کوسترر ۰ خوف اولنورکه بو علت وسواسه وجنونه
انتقال ایده تا خیر اتمیوب بیروح وافیون وخشخاش صوین و مارول بیراغی صوین و آزه جق
زعفران وازه جق بابونج وصدف ایله شمامه ایده لرکه هر بار قوقلیه لر ۰ وطوشانک توینی بخور
ایدوب دماغنه التنه تعبیه دخی ایده لر ۰ وبوردلی دالکلرینه قبق وبنفشه یاغنه آزه جق

افیون و زعفران وخشخاش آزوب سوره لر ۰ وحمام بو علته اکثر انزلر ایچمندن او نوره لر ۰ ویاسمین ومنتوم جوارشلر
بیه لر ۰ وکیف معتوره سی ایله خلط اولان معجونلردن پرهیز ایده لر ۰ زیرا کیف قوقلامق اویقو کتوررر ۰ اما کیف یمک
اویقو قاچررر مشهور ومعلوم در ۰ وبو علت ایچون اقتصار اوزره مفردات در ۰ مثلا **خشخاش** ایچنی انکه
قوبوب سیسام کبی بله سه اویقو کتورر ۰ واکر ایچنی قبوغیله دوکوب وصوین باشه دوکه لر
وقبوغنی وچچکنی قوقلاسه لر ۰ دایچنک یاغنی بورنه سوره لر ۰ وقبوغنک صوین ایله باش
ربوزیوسه لر ۰ وبیراغی وچچکنی وقبوغنی دوکوب وقیناد وب بخارینه باشنی و بورنی طوتسه لر
وصوین باشنه دوکوب وصیقندسینی برپیز ایچنه قوبوب باشی التنه قوسه لر فی الحال اویقو کتوره
نیلوفر ایچنه آزه جق افیون وکلاب وصندل قوبوب وقیناد وب بخارینه باش طوتمق ودستمال
اصلادوب شمّ اتمک مناسبدر ۰ اویقو کتورر **شقایق النعمان** لالنک چچکنی ضماد اتمک
وارخوزلرینه ضمّ اتمک ویاغنی بورونه سعوط اتمک غایت نافعدر **ابجاروس** قالنک دیدکلری
حیوانک اودونی ریحانه قرشدروب قوقلاسه لر زیاده نفیدر **کرنب** لهنه یمک وصوین ایچمک
نافعدر **دارصینی** دارچینی یمک بو علته غایت مناسبدر **یبروح** ترجمه عبد السلام کوکی قرم
ازه جق بیروح القلم یمک دکندردن کتورمک وبیراغنی فتیل ایدوب مقعده شاف ایدوب
کتورمک نفیدر **شمامه** بو علت ایچون قوقلانمق دستنبو ایده لر ۰ مثلا جوز ماثل وازه جق
افیون ولفاح وزعفران ودیجه نعدای اودی والحوا ایچکی وصمغ عربی وارمه اودی بر ایراد وب نلوز صوی ایله
شمامه ایدوب قوقلایه لر **عنب الثعلب** دلکو اوزمیدرکه کوکنک بر مثقالی سغر ایله یا قیو بتمن نبله
ایچوره لر نافعدر **شمامه دتفاحه آخر** بیروح بیراغی وارمه سوینی وسوس تخمی وصمغ عربی وازه جق
مسک وعنبر قرشدروب سکو وصوینی ایله شمامه وتفاحه ایدوب قوقلایه لر **قشور الخشخاش** خشخاش
قبوغی وتخمی وارمه اودی ومارول تخمی وتازه کشنیز وصنج بیراغی قیناد وب حمامده باشنه نطول
ایده لر

یکرمی دردنجی باب سبات سهری بیاننده در

بو علته سبات سهری درلر ۰ وسبات نوم طویل دینکدر ۰ وسهر اویقو کلممکدر ۵
فارسیده خواب درازدبل خوابی درلر ۰ وافرنجیلر وردمیل
درلر ۰ بو علتنده بحث چوقدر سبات نوم طویل اوله ۰ وسهر اویقو کلممک اوله بونک اکثیسی
بنجه جمع اولور وبه معنا چقار ۰ وبنجه عقل مخالفدر ۰ بو اراده جواب بودرکه سبات اویومق
وسهر اوز غامض معناسنه در ۰ واویقو ایله اوز غامق بر دکلدر ۰ اویقو باشقه واوز غامق ده
باشقه در ۰ اویقویه داخل دکلدر ۰ وبو ایکی نوع علت بر یره جمع اولدوغی نه جواب بودر که
بو ایکی علتک اسبابی جمع اولمقدن اولور ۰ مثلا صفرانک بلغم ایله اختلاطی اولورلحی که
بلغم چوق اوله سبات علتی عارض اولوب وسبات تقدیم اولنوب سبات
سهری درلر ۰ لا بدّه بو ایکی مرض ترکب اولدوغی حالده قرانیطس علتی یعنی سرسام دخی

لیثرغس علتی یعنی نسیان وبار دسرسام علتی اول علته نارشور • وعلامتلری دخی ظاهر اولور مثلا
عقل موافق اولماین مالایعنی ازتوقی سوزلر سویلر • واکثر قورور بونوه اجنحو کیبه سکته سباتی ورلر بو حال
یابس زاجلولره واقع اولور • واگر ایویس تمام اولمیوب کوزنی اچق ایسه اول لیثرغس صاحبی اویومش
کبی اولور وسبات صاحبنک نبضی اکثر سریع ومتواتر اولور • وسوتنک نبضی لیثرغس صاحبی نبضندن
اوی اولور وزانبسطی نبضندن اضعف اولور علاجی یوزی وکوزی استنشق کبی نشستر ونه کاه
کند وبلا علاج غایب اولور • ودهر بار غایت کسل وثقلت ویوم کبیلر عارض اولور • وکاهی کوزی
اچق اولور ادیانق قیاس اولنور • اما کنه هذیان سویلر علاجی مثلاشرکت بولنور سه
یعنی سبات علاجی ایله سهر علاجی مرکب اولمق اوزره علاج ارکور • ابتداده حقنه ارکور • و
بلغم زیاده ایسه وسنلک حالی بوغیه فی ابتداره • اکر سنلک وار ایسه تاخیر لازم اولور
واکر بلغم زیاده لکی الکنورسه حقنه حاده ایدهلر • مکر که ضعف اوله حقنه متوسطه ابتدا
ایدهلر • واکر صوقی غالب ایسه حقنه لینه ایدهلر • وباشنه سرکه ایله قیناتمش طورجی اوتی
صوی وطورجی اوتی یاغی ایله سرکه سوره لر • واکر مریضک یوزی • وکوزی حمرت اوزره اولوب
ونبضندن قان علامتی وغلبه سی معلوم اولورسه فصددن حذر اتمیه لر تکلیف سنته وقوتنه
وزمانه کوره قان الدهلر • واکر صفرا غالب ایسه صفرایی اسهال ایله تسکین ایدهلر
که بو علتلر دخی زایل اولوره • وبو علت ایچون اختصار اوزره مفردات در خل سرکه
دکل صوی باشه وکلوکلرینه ابتداء مرضده متویر فودنج یاربوز انواعندن دوکوب
وسرکه ایله وکل یاغی قرشدروب الننه وکلوکلرینه ودهسنه ضماد ایده لر شونیز چورک
اوتی یاغنی اوج کونده صکره بورنه ازه چوق سعوط اتمک وکلوکلرینه طلا اتمک وبر الجنده
شتم اتمک مناسبدر ملح تراشدن صکره تربا الجنده طوز دکیک اتی ایدوب باشی اوزرینه
قومق نافعدر خصوصا علت بارده اولور ایارج فیقرا سکنجبین عنصلی ایله غرغره اولنسه
غایت نافعدر حمص احمر قزل نخود درهر نجه طبخ اولنسه جوزرندی یاغیله یکت غایت
نافعدر جاوشیر تراشدن صکره قیناوب باشنه بقوا اولنسه نافعدر •

یکرمی بشنجی باب نسیان بیانندهدر

بو علته اونتالوق علتی دیرلر • فارسیده ریخ فراموشی دیرلر • ونابادی دخی دیرلر • وازجمله انواعی بر انقار
خوفولیثرغس دخی دیرلر • ودیملر بیرالیثرغس • واکثر فارسه دخی دیرلر • نسیان علتی
اولدرکه صورت محسوسه تخیلاتی ضبط ایده میوب اونتمقدر • وبو علت اغلبیا دماغده
زیاده رطوبت اولمقدن اولور که جوهر فکرک وذکرک • وجوهر خیالک فسادی ویا نقصانی
ویا بطلانی سببیدر • بونک احوالی تشریحده تفصیلدر • دماغده اولان تجویف مقدم
که دار وجهریه بونلرک هر خدمت ایچوندر • بونک اصلی بو محلده ذکر اولنه تفصیل

اولور بو علتده غیر بیلکندوبه سوز سویلر ودیاقود کندو فکر ایلر مجلسن بیلمور • اما جوهری
توزیعه قادر دکلدر که بر بو بر نجه هر برنی حفظ ایجاب ایلدوکی کبی بولهمز ومرادی اولان جوابی
ویرهمز • زیرا اغشا ومتوزع عده نقصان واردر • وعلت نسیان کاهی اول مرتبه وارد که
انسان کندو اسمینی اونودر • ویا دایده مز نیجه زماندن صکره یاد ایدر • اما بو مرتبه لر
یالکز علت نسیان دکلدر دیشلر بلکی ابله لک وغفلت علتی مختلط دردیشلر وعلت
نسیانک ماده سی برودت ورطوبتدن اولور • زیرا دماغ هربار اتنی طلب ایدوب برودت
ورطوبتدن حفظ اتمز • وافراطله حرارتدن دخی حفظ ایتیوب اونوتیچون مذبلو ومزازلو
خسته لقلردن دخی عارض اولور که کندو اصحابلرینی وسویلدکلرینی خاطره کتوره مز زیرا
جوهر تمییز وتفکر سایر جوهرلردن حار خلق اولمشلر • اکر برودت ورطوبت ایرشسه
لابد خلل کلور • وافراطله حرارت دخی ضرر ویرر والحاصل اکر نسیان واکر غفلت وابله لک
وهذیان سویلمک وذهن اختلاطی وتخیل فاسد سببلری جمله دماغک اوزرنه سی
جزنده در • اما غفلت وابله لک بونلر آیریدر وبر اقترکه نقصان وبطلان جوهر عقل
جنسندندر اونوتیچون اوغلنجقلرک ویبرلرک خالی عقل نقصانندن خبر ویرر بو حال
بو بله اولمغه برودت ورطوبت سببدر • مثلا بیرودنده ردی تغلیظ ایدوب
سو بلاینی سوزسنک قصدک اوزره اوله مز خطا ایدوکین بلوب سوینه نافله
چالشورسن وبعضیلر بو حال کاهی بیوسترون دخی اولور دیشلر بو تفصیلدن مراد
بودرکه بونلری حس ایدوب رطوبت وبرودت دیرنجی اشیادن ادمغولکنه لر
حذر اتمک کرکدر علت دخی زیاده لک قبول اتمیه بوکه علاج علت نسیان اکر فارسیده
دخی فراموشی الزکر دیرلر • حقنه حاده ایله تنقیه دماغ ایده لر • ودخی لازم کلورسه
حب ایارج وایارج بو غازیه کبیلر دخی ویره لر • بو بابده سرکه عنصلی وسکنجبین عنصلی
دخی نافعدر • وخردل ویاربوز انواعندن قیناودب صوی ایله غرغره اولنور
وادویه معطساتدن خردل وشونیز ودوکلش ازه چوق فلفل وکندس کبیلردن
قوقلادوب عطسه کتوره لر که رطوباتدن قلان بقیه تحلیل وتنزیل ایدوب دماغی
تسخین ایده وکندودن جمله غذا واشربه لردن مرطبات ومبردات منهی اولنه ومسک
وعنبر وعود ولادن کبیلر وحار رخلو ادویه لر دخی قوقلایه لر • اما بو حالده رطوبت
وبرودت تحلیل وزایل اولمغله جایزدر که افراطله یبوست عارض اوله • وبو علت
یبوستدن دخی حادث اولور دیشلر ایدکن باشی اوزرینه رطب یاغلردن کاهی سوره لر
واغذیه دن زنجبیل وقوق مربالری وشونیز معجونی مناسبدر • واکر علتک حرارت
ویبوستی یوغیسه کاهی مشروکاهی ازه چوق تریاق فاروق ویرمک مناسبدر ••

معجون الكندر آق كوتلك معجونيدر كندر وسُعد هر برندن اون درهم وفلفل وزنجبيل هر برندن
بش درهم معجون ايدوب استعمال ايده‌لر وباشك اكثر طرفندن حجامت يرينه عسل ايله حقنه اوره‌لر
چوق طوره • واكر نسيان يبوست ديروب زياده لكندن ايسه علامتى اولدركه بورنى يابس اولور
وبراز اوزره اركجو قلمز • وسومك فصد ايلدكده بوغازن غليظ كبى بوغلش اولوب وتيز سويلكه
قادر اولمز اول زمانده رطب ومسخن غذالارمور ونحامه كيرمكه نافعدر • وسموز طاوق وقاز
اتكريه ودردقواره ميزده صار ويريه وبادام شُدندن محلتى بر ربادام سودى ايله پشمش رشته چوربارى
ديره‌لر • واكر علت حرارتدن ناشى ايسه يبوست فم طاريه اولوب اتشلر ورنكا ستيلر فباله
ايدوب بايشى غايت ثقيل اولور اول زمانده صوزا اخراجى لازمدر • صداع صفراويه ذكر ايلدوكم
علاجى ايدوب واغذيه‌سى بازو واسفناخ دچوق اتيشى كبيلر ديره‌لر ودخى علت نسيان
الچون سويدين • قول اوزره اختصار اوزره • ذكر ايده‌لم **سوزدات** **هليلج** هليلج وكابلى
واملج ربارنك حصلى نافعدر • اكر حيلى بونلر سه ازه چوق قنغل قوية‌لر **جبر** يارم
درهم جبرادن درهم شكر ايله سفوف ايدوب ديره‌لر **جندبيدستر** قندوش طشاختدن
برحبة مناسب ادويه ايله بكره دقو قلاقى نافعدر • واكر سوسن ياغيله ويسكه ايله
قرشدوروب طلا اولنسه نافعدر • وازه چوق جندبيدستره اوج دانه اق بيبر قاتوب
شكر ايله ويرسه‌لر موافقدر • ودعه معجون دخى صو ياغى ايله جرب ايلدكدن صكره يكرمى
بش كون اريه ايچنه كومب بعده هركون تمر مقدار استعمال ايلسه‌لر نافع كيدر **عاج**
براونسى هركون بر درهمى عسل ايله يا اخود صو بيله ايچسه‌لر مفيددر **خجل** طلك
اى بيك واودن ازه چوق بورونه سعوط ايلسه‌لر غايت نافعدر **كركى** طورنا قوشى
ياغنده بورونه سعوط اولنسه نافعدر **اسطخودوس** قره باش شربتى ومعجوننده حرارت
انك نسيان زايل ايدر **بلادر** متبر بلادر معجونى دخى نافعدر • واكر حرارت واقع اولدوغى
كلسكر وبرمكه قارن شكلى ايده‌لر • ونسيان اولان كسنه چوق جماعدن وكوندز
اويقودن وسهر طعامدن وچوق شكر يكمدن منع اولنمق كركدر • الله تعالى اعلم

يكرمى التنجى باب مال خوليا بياننده‌در

مال خوليا سوداوى ديوانه لكدن بر نوعدر • فارسيده ديوانه‌كى دلر وفكر بيهوده‌كى
دخى دلر • واز قبيل انواع مالنخوليا دلر • وروميلر ويونانيلر ملنقوليا دلر
واصلنده مالنخوليا يونانيسنده معرّبدر حالى سوداويكمدر • وخولى خلط ديمكدر • بو
علتك حقيقتى اولور • وشدّت اوزره‌سى اولور • مال خوليا درت نوع اولور
برينه مالنخوليا • وبرينه داء الكلب • وبرينه قطرب • وبرينه قطرب دلر علل الزينب ذكر
ايده‌لم مال خوليا صاحبى بيهوده افكاره دچار ويرر • دى ده خيالكر كوردر • دى ده خوف

دخى دوشنر • ويرار اندیشه‌لر ايدر وكاهى غمناك اولور • وكاهى كنديه بعضى نسنه لايق كوروب قورقناكده
اولوب واو مقوله اندیشه‌لر اوزرندن اوزاق وجود ديروب شويله وبويله اوله‌جقدر ديو كاهى
دوز دايم غمناك اولور • بنه فرض ايدركه بو اندیشه‌لرك اصلى يوقدر بنه اصلى اولمدوغنى فهمك
اولنبوب بر فكرده واندیشه‌يه دخى باشلر بو علتك دخى اصلى دماغدر • لاكن دماغه عرض
عارض اولنسه دماغ قوتلرينك قوتى وجوهريه وفعلى يا ناقص يا باطل اولور • اما بطلانى ازز
واقع اولور بطلانى محلنده ذكر ايده‌رز هر قنغى جوهره خلل ويررسه اول نوعه خلل ويرر كورورز ميان
كه بعضيسنه عشق وبعضيسنه جنون انواعى وغيريه حاللر عارض اولور • بعضيسنه يبوست
غالب وبعضيسنه حرارت غالب كلور • وبعضيسنه برودت وبعضيسنه رطوبت غالب اولور
انك فعلى يا ناقص يا خود باطل ايدر كاهى جوهر قائمه وكاهى فكره وكاهى خسته وكاهى حفظه وكاهى
عقله خلل ويرر • وبونلرك تقسيمى على حده تحرير ايدرسك تفصيل اولور • وبونلرى بريبقه
بيلك لازم مصلحت دكلدر • بلكى اطباء كردلرينه لازمدر طبيب حاذق اولمق علتك نقى
مال خوليا علاماتى
نوعى اولدوغنى تشخيص ايدر • وبو علتك **علامتى** بعضى بطنى دلقبلانى وبدنى لاغر ولونى اكثريا
سوداوه مائل اولوب وهر بار نسوداوى اثر غذا اثره طبعى اقبال ايتكدر • وكندوسى خلوت
وسكوت اختيار ايتك وايقو كلماك وبر يره چوق باقوب طورمق وعقلى كوزينه تابع اولوب
مثلا اقزلمسه كندويه بر سوز سويلنسه چيلى زماندن صكره كوزى اكثر شوطو شنجه جواب
ويرمكدر • وكندوسى هر بار غمناك وغصه‌لو وقاروره‌سى صافى اولمقدر • ومال خوليانك
خلطى وماده‌سى جميع بدنه تاثير ايتوب يالكز باشده اولورسه علامتى دائما باشده
ويوزده يبوست اولمقدر ويوزى وكوزى سمورت اوزره اولمقدر • ومال خوليانك
بو ذكر ايلدوكمز نوعى براز نوعدر • بوندن زياده دخى اوله كلشدر • وبوندن ضعف دخى
اولور خلط اسودك غلبه‌سى زياده لكنه كوره اولنور • والحاصل بوكه **علاجى** اكر دم
غالب ايسه فصد اولنوب واخراج اولنان دم سياه ايسه وقوت مساعده ايدرسه
قان قرمزيلغه تبديل اولنجه اقيده‌لر اكر قزل قان چقارسه چوق قان اخراج ايتميه‌لر
زيرا صافى قانك علامتى ماده يالكز باشده دوماغده اولوب جميع بدنه تاثير اتمدوكنه
دلالت ايدر وفصدن دخى ابن طرلرندن الموق افضلدر • اندن صكره سوداوى اسهال
ايده‌لر • ورطبات اغذيه واشربه‌سنه تقيد ايده‌لر • مثلا اسفناخ شوربارى و
باغلو شوربالر وهر بره‌لر وتيق درشته اشربه ورو قدان يمرده‌لر حارودبى وقازد
طاوق وبونلرك شوربارى موافقدر • ولسان الثور بيراغى مرزره‌سى ومستقطر
صولرى وشرابى وتفاح شرابى كبيلر ايچه‌لر • ومعتدل حمامه كيروب باشنه ايلجق دارتق
صولر دوكه‌لر • خصوصا علت مراقى ايله اوله مراقى • ومراقيا ديدكلرى مال خوليانك بر نوعيدر
علت مراقيا مال خوليانك
بر نوعيدر

حراقیا احوالی بو با بلردن . حکمۀ محلی ایلە ذکر اولنور . والحاصل برینی و دماغی نرطیب ایدوب
دادن جهتلە اوبخور لر کتوروب حرارت غریزیە انعاش ایتدیردلر . و بو علتدە دخی قانونلا
ذکر اولندیغی اوزرە گاهی حقنە لینە ایدەلر . و بونلردن حکمە تکرار او بخور کتورر اشیا ایلە
تقید ایلیەلر . اگر شمامە و اکر اطلیە و اگر سعوطات و ضمادات هرنە ایسە کر اتلە ذکری
سبقت ایتمشدر . او بخور کتورمکلە مقید اولەلر . ودم محترقەدن حاصل اولمش سودادن
اولان مالیخولیا قتی براغزدر . و انک علامتی بودرکە اکثر کندویە بکا عارض اولور و بیرامر
خیال و خلوت و جزع و فزع ایدوب . لیکن بدندن حرکت از اولور بونک علاجی
وسواسیدە و جنونندە دخی ذکر اولنور . واگر مالیخولیا علتی بلغمدن و احتراقندن اولورسە
علامتی اونور معدە و طور معدە کاهل اولوب . ودائما اغزندن لعاب اقمقدر بونک
علاجی مسهلات بلغم ایلە بلغمی اسهال ایتکدر . و اگر مالیخولیا صفرا احتراقندن اولورسە
قتی صعب و شدید اولور علامتی هذیان سویلمک . و فزع و جزع ایتمک . و قالقمق
و اسبابن پارەلمک و غضب ایدوب گاه سوگمک . و گاه دوکمک کبیلر اولە . و دلونی
صاری اولوب و هر طرفە جنونی باقشلر ایلە نظر ایدوب و کندویە تقید ایتمک کرکدر
بونک دخی . ماء الجبن ایلە سنا و بکی و افتیمون ایلە اسهال ایتدرەلر . و هر بار باشنە
طاتلو صولر دوکەلر و نیلوفر و بنفشە و مارول صولری مناسبدر . و بونلرک یاغنی
سورمک مناسبدر . و قرانبطس خالصدە ذکر اولنان حقنە دخی ایدەلر . و مالیخولیا
انواعی ایچون اختصار اوزرە معجونلرکە ذکر اولنور لسان الثور صغودلی نک
تخمی یارم درهم بادرنبویە یارم درهم قورو کشنیز یارم درهم او درشکر ایلە سحوف
ایدوب یەلر . واگر مالیخولیا سودا او محترقەدن ایسە بونلرک صوینی شکر ایلە
ایچەلر رشە بتوق هندب درلر بر قتەسن بنفشە یاغلە بورنە طامزەلر . و بو علتدە
بر درهم لاجورد نافعدر دینلر اون درهم شکر ایلە ویرەلر . و بعضیلر اوچ درهم
لاجورددە دکین جایز کورمشلر اما خطادر ترنجبار اوغلی اوتی برلکی یی جیبک و پشمش
یمک . و صوینی شکر ایلە ایچمک و تخمین شکر ایلە یمک و ملوقوسن بادم یاغیلە
یمک و ایچمک غایت مناسبدر افتیمون افتیمونی بکی سرب ایلە و شکر ایلە و ماء الجبن
ایلە کلک و تخمی شراب انوماب و بر درهم طاتلو بادم یاغیلە ایچەلر نعید در بزرقطونا
بنفشە یپراغی تخمی درلر دفارنی یاری درلر بش درهم بر درهم قرنفل صویلە اعتدال ویروب دلکا
ایلە ازوب و جالقایوب ایچمک بالخاصە نافعدر فرنجمشک تخمندن ایکی درهم اون
درهم شکر ایلە یمک و ایچمک مناسبدر بسفایج انلی درهمین عسل ایلە و ایکی درهم
بادم یاغیلە بر کون ایچەلر . بونک اکثر صوبت . و اکثر ادیب . و اکثر کوکی جملە سودادن مالیخولیا

خاقنه اعلاء درمان حلو طاتلو انار چکیبی الماشر ایلە ایچلر احتراق صفرادن اولان مالیخولیا یە
نافعدر صفر یاورسی بازین طوغان یاورسی یمک معیددر حلیلج سیاه هلیلج اتلی درهم
و جوارشی بر درهم دربع درهم محمودە و مطبوخ ماء الجبن ایلە ایچمک معیددر دواء المسک
دواء المسک انواعی فایدە ایدر ورد گل قونمق و صوینی قرنفل صویلە معتدل ایدوب شکر
ایلە ایچمک موافقدر دکلشکرە قرنفل صوینی قانوب ویرمک و هر صباح اوچ درهم تنوزرجی
بدیا کونە دکین ویرمک مالیخولیا ی تسکین ایدر دم الاخوین ایکی قیراطنی قتی درلر یارم
درهم قرنفل صویلە و شکر شربتی ایلە هر کون ایچمک مجربدر درلر قرطم اصبور تخمی درلر بونک
سەنی جوارشی ایلە و افتیمون ایلە ایچمک غایت نافعدر تریاق فاروقی ربع درهمی شراب
ریحانی و لسان الثور صویلە ممزوجا ایچمک غایت نافعدر لیکن بش کوندن زیادە
ایچمیەلر افخواثن بیوک پپادیەدر افتیمون کبی بونک دخی نفعی واردر شکر ایلە اعتدال
ویرەلر سرطان نهری دره ربنکلی دربوندن هربار یمک نافعدر بغلە یمانیە بادام
یاغیلە قتی موافقدر قصب السکر شکر قامشی یمک بو علتە نافع و مناسبدر .
یکرمی یدنجی باب مراقی یعنی نافخە باب ننده در بو علت
کە مراقی درلر . و مراقیا دخی درلر . یونانیدن معربدر . قدیمون عربیسی نافخەدر . و مالیخولیادن بر نوعدر . فارسیدە رنج اندیشکی درلر . و رنج سیاه کش دخی درلر
و افرنجیلر انواعی مالنقولیا ایپو قندریقی درلر و رومیلر و یونانیلر مالنخولیا ایپوقوندر
یاکی درلر . بو علت سودادن خاو خلطدن اولور . بو علت اول معدەدە جمع اولور درم
دخی اولور . اکثر مراقیدە یعنی بغا اشندن اولورسە باغیر و طحال لدە یعنی طلاقدە اولورسە
و باغیر و ماساریقادە اولورسە یا ورم یا سدە اولور . و او معقول اخلاط ذو بە دن
اولان بخار دماغە دخی صعود ایدر بونک علامتی کوکلک طار لمق و کوکس و سینە تنک اولمق
و فارنی شیشمک و بوشلق اولمق و بوزە ایچمش کبی گاه گاه اکشی ککرمک اولور . و مراقی بغیر شنده
و طحال لدە ایسە اغزدن یوررکن ادفور روب کزمک و بعضی بیهودە ادفناح ایدروب
بلا ارادە بدنندن بعضی یرینی الیلە یاپشمق . و اعضادە ثقلت و بعضی ازایکن بە طعامی
جوق طلب ایتمک و اشتهای زیادە اولمق و اغز صوی و لعابی جوق اولمقدر . و اگر باکثر
طحال لدە ایسە طحال بیوک اولوب ال ایلە یوقلادقدە فتحیدە اولنور کە بو کە علاج
دوا ایلە استفراغی ترک لازمدر ضرورت اولورسە مطبوخلر ایلە خفیف و لین حقنە
لر ایلە طبیعتی تدریج ایلە تلیین ایدەلر . و براد معددن مسهل شربتدن اجتناب ایدەلر
و اول علایم مطبوخلر ایلە مقلابلر ویرەلر شترت و عنف ایلە علاج جایز دکلدر . و مرطب
غدالر ویروب اکر مانع یوغیسە دقوتدە مساعدە وار ایسە هم ایدە بروغع .

طوغان یاورسی کمک
نافعدیه

رنج اندیشکی رنج
سیاه کش درلر

بادریج بویه اوغلی اوتیدر

باسلیقدن فصد ایده‌لر دیمشلر . اما ایکی آی بهار فصلنده و ایکی آی کوز فصلنده اوله زیاده اسیلرده
و زیاده صوقلرده معارضه و مداخله ایتمیه‌لر بو علتده و سائر علتلرده علاجلر تدریج ایله کرکدر
بربر بربر اردنجه علاج اولمیه خصوصا قوتلو علاجلر اوله خطادر . ولکن یبس دلکنک ایله
معده و جکره و طحالده قوت و ملایمت ویره‌لر . و رمانین شرابنی ویره‌لر و مطبوخلردن علت طحال
و علت سدده‌ده مفتح اولان علاجلر که ذکر اولنمشدر . اول علاجلرک خفیفی ویره‌لر و حرارت
و یبوست دائم اولدقده بنفشه و نیلوفر شرابین و خمیره ویره‌لر ولکن کره تورایج بجکلی صویندن
بر قاشق قدر قاتوب ویره‌لر . و اکر طحالده ورم یعنی شیشش وار ایسه بابادیه و طوراج
اوتی قیناددب صویون دوکه‌لر . ولکن بونلرک یاغنه بنفشه یاغی قاتوب امهوا اول شیشلیکی
ادوهم ملایمت و تدریج ایله ایلیه‌لر و دماغنه ایلیجق صو صاغدره‌لر . و ایلیجق صو دوکوب
و رطوبات ایله تعقید ایده‌لر . و بو علت صاحبی اوتوز ایکی یاشندن اشغه ایسه اوتوز یاشندن
صکره انک مزاجنه و طبیعتنه بلغم غلبه بلغمیه مائل اولورسه علت راقیه بونده اعلا
علاج اولمز . بلغم زیاده اولدقجه علت مراقیا زائل اولور . و اکر طرف طحالده ضعف
وار ایسه فصد اولندقده حصول قولدن فصد اولنه که طحالک خفیف و خلط سوداوی و
جذب انمک اچوندر . فصددن حذر ایتمیه‌لر . و تذکرت السویدیه‌ده که مراقیا اصحابنه
فصد اولندقدن اکلدن باجو و صافندن فصد اولنمق افضلدر دیمش . و بو علتده اقتصار
اوزره مفردات ذکر ایده‌لم مفردات بودر درونج درونج عقربی کوکندن ازه جوع
بر امراقیایه و مالیخولیایه بالخاصه نافعدر خشخاش خشخاش تخمنی شرابده
اوج دفعه دوکوب دینه شرابده اصلادب ینه قورودب بوندن بسلر مالیخولیا و
مراقیایه سویدیه قولی اوزره نافعدر نقلم تذکرت السویدیه بزر الخشخاش اذا
سحق بالشراب و جفف ثم سحق بالشراب و جفف ثم سحق بالشراب و جفف
ینفع من هذا سرمق قطف دیدکلری بازدی دایم یمک نافعدر طاتلو بادم باغیله
بشوره‌لر ملوخیا ابه کومجی نکه بوک نوعیدر بادم باغیله بشوروب یمک نافعدر
فرخ قبیج یمک بادم یاغی و بادام شیری ایله بشورمک نافعدر بنفشج بنفشه
قوتنوع و شرابنی اربه صویله ایجمک نافعدر صبر صبر سقوطری ایله استفراغ
ایتدرمک نافعدر شبث طورن اوتی بو اونی ایله بشوروب باشنه و علت
اوزرینه ضماد اولنه منافعسیدر لبن حلیب یکی دپنیون سودی باکت انک
ایله یمک نافعدر ماء الجبن بیر صوینی الیسور تخمی سدی ایله و افتیمون ایله ایجمک
نافعدر خصوصا تجارمنی دخی فته‌لر و نعمالرده صفود ابن و طراج و طبیعوج ویره‌لر
اسنج اندوز کوکنی مدبر ایدوب شرابنی ایجمک خصوصا افتیمون ایله نافعدر قال

بلغم زیاده اولدقجه علت مراقیا زائل اولور

تذکرت

تذکرت السویدیه خلص ناس کثیر بالاسن اذا خلط مع الافتیمون من انواع الملال حولوا المعتبه حی
العالم قبا قور و یقی حمامده باشنه نطول انمک نافعدر دهن اللوز قبیح جکرد کی یاغندن
حمامده صکره بورننه سعوط ایده‌لر . و بنفشه یاغی سعوط اولنسه دخی منافعسیدر عود
البخور شرابی و جمود السمیم بیاض سیبانی شکر ایله و مصطکی ایله یمک و ایچمک نافعدر
کرمه بیضا صاری شیخ نوعیدر . کوکندن هر کون ایکی درهم یمک یا خود قیناتش صویندن
اون درهم ایچمک نافعدر یکرمی سکزنجی باب مالیخولیا انواعندن
قطرب بیاننده‌در قطرب دیدکلری علت مالیخولیا نوعیدر . بعضیلر جنون
نوعیدن دخی دیمشلر . فارسیده دخی مالیخولیا دیوانه‌کی دیرلر . و از جمله انواع
مالیخولیا دیرلر و رومیه دیوانه مالی کوتبا دیرلر . قطرب دیدکلری علتی
مالیخولیادن بیان اتمشلر . و بعضیلر جنوندن دخی دیمشلر صعب اولدوغی اچون اول
لفظ قطرب مشعشع بر بوجک واردر آتش کبی کورینور اکثر دیرلر . و بر دخی دیدکلری
کوک اطرافنده بوموله مشعشع آتش کبی نسنه کورنمکله سراج القطرب دیرلر . بوکه
مالیخولیا و جنون بحثلرندن لفظ قطرب دینلور . و معاعده بو بوجک کبی بر نسنه حرکت
ایدر . و آتش کبی اول محلی یاقر دیمشلر . سوداوی محترقه‌دن اولان مالیخولیایه قطرب
دیرلر . غایت مراعی علتدر . بوکه علاج غایت کوجدر . و بوندن خلاص آزاد اولور دیمشلر
بونک علامتی دایم حرکت ایدوب راحت اولمامق و تنده ایدوکنی بلمامکدر دناسون
قاچوب خلوت ایسمک و قابل اولورسه خلوتده بر دلکدن دایم بقوب اصلا کمزو بکشل
کلمز . و کاهی مقابرده واروب اکلنور . و اصلا کولمز . و یوزی صاری و سیاهه مائل و
کوزلری چقور واروب اویخوسی کلمز . و یوزینک رنکی و نوری کیدر . و اکثر خلوتده و اکثر
مقابرده دایم مور قرفق و قوفدن خالی اولمز . نه آدم یاننه وارمز . و بعضیسی دایم اغلر . و اغلاطلی
زردی اولور و جنون اینجکرنده جبانلر اکسک اولمز . و اوالکر و یاندوغی یرده بر کوکه و بر خیال
کورسه عجب باقی کلوردیوب صباح اولنجه کوزلرینه اکثر دیکوب اویوزی قورز . و نه آدم
یاننه واروب صحبت بوکه علاج اول مقوم نسنه‌لرک بغا ایده ذکر اولمشدر . و اول مقوله
مقوملر ویروب اوله که برنج دفعه فراد اوزره اویخو واقع اولسه خیر اولوب بیتیس
طلوب اختلاط انکه باشلر و علاجه قابلیت اولور . و اندن صکره فصد ایدوب بعده
مرطبات ایله مزاجینی تعدیل ایدوب و باشنه نیلوفر و بنفشه و قبق یاغلری کبی سوره‌لر
و باشنه مناسب صولر دوکوب و حمامه دخی قویه‌لر . و ماء الجبن ویره‌لر . و افتیمون دخی
فته‌لر . و موضع یا فوضه مرجک قدرکی یره‌لر دیمشلر اکثر علت نه ظهور ایدرسه نه بر
دفعه‌کی ایده‌لرکه انات و التدیج آفاقت بوله . و اکثر دم دماغ عزیز یا سائر خلطه غلبه یس

قطرب بر بوجکدر که آتش کبی کورینور

علامت قطرب

واراپ اول خلطی استفراغ ایله زائل ایده‌لر • مالیخولیایه وسوداوی علتلره بانده استفراغی
کرانه ذکر اولنمشدر نظر ایدوب اوفق اولانی ایله علاج ایده‌لر • وبو علت ایچون اختصار
اوزره **مفردات** ذکر ایده‌لم **شعیر** ارپه صویی واربه جلابی وحلیبی بیه‌لر • واربه صویی نیلوفر
شرابی ویا بادام یاغی قاتوب ایچه‌لر **شکر بیاض** آق شکر یلسان انکور صویی وگلاب وسکود
صویی ایله واکی درهم بادو دنبویه قشروب ایچه‌لر اصغیه دردر **ذرا زیج** بلبج جور باشنه باشنی
کشنیز ویا بادام یاغی قاتوب مسلوقه‌سی هر بار غذا ایده‌لر وتوپی وقوزی اتنک قزل اتنی
بویله مسلوقه ایدوب ویچه شلغان قاتوب کذلک غذا ایده‌لر **سمک** تازه بالیق که شلغان
یاخود بادام یاغیله پشمش اوله فی نافعدر **شترموق** قطف بازو سبدر بادام یاغیله مسلوقی
فایده ایدر **اسفاناخ** بادام یاغیله یاخود شلغان ایله مسلوقه ایدوب یمک نفعیدر **بقلة الحمقا**
شلغان ویا خود بادام یاغیله سمز اوت مسلوقه‌سی فی نافعدر **فروج** قبق اشربی بادام
یاغیله وتازه کشنیز ایله مناسبدر **قثا** خیار دراز دروب وغیری خیارلری
دخی یمک موافقدر **بنفسج** بنفشه یمک شرابی نافعدر وصویی ویاغی حمامده باشه
دوکمک وسورمک مناسبدر **خوخ** شفتالو دنیسی چوق یمک بو علته نافعدر خصوصا
جگرنده حرارت اوله شفتالو یمک وخوشابی ایچمک فی نافعدر **بابونج** پاپا دتیه بیزر
خشخاشی ویندرختی قاتوب باشه ضماد ایده‌لر • اوجبوسن دخی کتورر **خس** مارول
یمک وتوجانک قرباسن یمک وصویی حمامده باشه دوکمک فی نافعدر **نیلوفر** صویی
حمامده باشه دوکمک ویاغی باشه سورمک وشرابی ایچمک نافعدر • وبونلردن
حکه مغزلندن وغلیظ وخالص سوداوی ارثر اغذیه واشربه‌دن منع ایده‌لر •

شفتالو یمک نافعدر

مارول یمک نافعدر

بکرمی طقوزنجی باب مالیخولیا انواعندن مانیا وداء الکلب علتی بیاننده‌در

مانیا علتی مالیخولیا نوعندندر • فارسیده دخی مانیا
ورنخ سگ دیرلر • وافرنجیلر انواعی رابیه قینا دیرلر • ورومیلر دخی بونا مانیا دخی دیرلر
مانیا دیمک بر نجی جانورلرک کوکرمه‌سی وابرمسی وهیجانی دیمکدر بو دخی مالیخولیا
نوعندندر • بعضیلر جنوندن دردیشلر • مانیا لفظ یونانیدر رومیسی جنون سبعی در
بر جیلر دیوانه‌لکی دیمکدر • ومانیانک بر نوعنه داء الکلب دیرلر • ومانیانک علتی
سوداویه ولمندن اولور وداء الکلب احتراق دمدندر • داء الکلب علامتی کاصی شرت
ودماه موافقت وضحک ایدوب وسریع الحرکه اولمغدر • وقوی کلبر قوتی کیبدر **علاج**
مانیا وداء الکلب فضور زم قولی اوزره بو علتک علاجی سرسام علاجنه قریب کمکدر دیر • اولا
نظر ایتمک گرک اخلاط امتلاسی وار ایسه اولا فصد اولنه که قانی بر مقدار تنزیل ایده •
وتدبیر ایده‌لر که رطوبتی الغ دونده‌لر • وبرنج کون دخی سودا استفراغی ایده‌لر • مثلا شول

دیرلر حیلنده جنون قطعا اولور ودیرلر
دیرلر مانیا بادام یاخود صفرا اولور
سودا ...

بردکم

بردکم دمویه خلط ایله صفراوی خلط اوله مضمون حکمه استفراغی هلیله مطبوخیله ایده‌لر • واول
بردکم سوداوی خلط ایله اوله استفراغی افتیمون مطبوخیله اتلک کرکدر بو تدبیر بر نوعیله ضبط اولنمق کرکدر
وافتیمون مطبوخنک **صفتی** صار وهلیله قشردن اون بش درهم ومقشر هلیله کابلی اون درهم
افسنتین رومی وافتیمون هر بریندن دورت درهم یاریم دودلکن بسفایج بش درهم سنا مکی اوج
درهم ویاریم دودلکن باصی تربد اوج درهم سیاه اوک اوتوز عدد تمر هندی یکرمی درهم فلوس
خیارشنبر یکرمی درهم ترنجبین التی درهم بونلری عادت اوزره پشوروب ونصف دنک سقمونیا
مدبر اتلک ایچنده حل ایدوب وجایزدر که بنفشه وعناب ونیلوفر دخی ضم ایدوب ومعده
رعایتی ایچون انیسون ومصطکی ضم اولنه بونلردن کفایت مقداری بر شربت ویره‌لر هر دفعه‌ده
دخی زیاده‌جه لازم گلورسه بونلره زیاده‌جه ویره‌لر • وهر صباح گشکاب شعیردن قرق
درهم مقداری دکیری درهم خشخاش شرابیله واوج درهم بادام یاغیله ویره‌لر • وینه طبیعتی
یومشلیه‌لر هر دفعه‌ده حتی ازلازم گلورسه ازویره‌لر • وخشخاش شرابنک صفتی بودر **صفت**
شراب خشخاش نیلوفر صویی وبنفشه صویی وقیق صویی یاریم شر تر اوله ودودلکنش
اق خشخاش تخمی یوز درهم اوله • واصلاد دوب دوقیق حیاق ایدوب برمن شکر
برخوب جلاب رسمنجه طبخ اولنوب قوامه گتوروب وبوشرابدن ویروب بعده حمامه
قویوب بنفشه یاغی سورمک وحمامدن حکره اث بشن ایدروب وحاضم وخفیف
غذالر ویره‌لر وکشی بدن ملالت گوسترسه انارین صولری قاتوب اکشی‌جه ایده‌لر
یاخود ارک شرابیله حکم رطوبت وهم طبع ملایت ایده • وگوره‌لر دماغده قان غلبه‌سی
وفضله‌سی اولورسه دلی التندن فصد اولنه یاخود آلن طمریندن فصد اولنه یابونلرین
فصد دخی جایزدر • واگر غلبه وفضله سوداوی اوله • بر قاچ کون کیجه ایکی درهم حب شبیار
ویره‌لر **حب شبیار** ایارج فیقرا وافتیمون هر بریندن ایکی درهم اسطوخودوس
ایکی درهم شحم حنظل مدبر بر درهم حجر ارمنی مغسول ولاجورد هر بریندن یاریم درهم سیاه
خربق دورت دانک هلیله کابلی ایکی درهم کثیرا بر درهم حب ایدوب بر ارکنشر دانه ویره‌لر
اما اکثر فضله محترق سوداوی اوله **حب شبیار** بو صفتیله گتورر ایارج فیقرا • وصار و
هلیله هر بریندن بر قیر سقمونیا مدبر یاریم جزء اوله مقدار شربتی بر مثقال در اوزاتلنک براز دار
تا یبوست زیاده اولمیه • منفعت ویره‌جک قدر ویرمک کرکدر • اما نطولاری ایده بیلورلر
قدر ایده‌لر • مثلا بر گونده بش دفعه نطول اتلک جایزدر • خصوصا اولدن حکره که
استفراغ ایتمش اوله‌لر غایت نافعدر **صفت نطول** بنفشه ونیلوفر وخطمی چچکی
واربه کشکی وسدر یپراغی ودرسیاو وقزل گل ومارول وبابونه هر بریندن بر اوج بوجه
طبخ ایدوب وحمامده باشنی یاشیوب بو صودن نیم گرم دوکه‌لر • وقوزی باشی وبچه بشوروب

شراب خشخاش

صوینی باشی اوزره دوکلر • و قزل سودینی صاغدرهلر • و تره یاغی طلا اتمک دخی معتددر • و هر بار اویخو
کتورمکله تنقیه ایدهلر • و بوطلری و ساقلری یا طبیخ باطلیهلر • دادرهلر • و اناغنی آیلیجه صو ایچنه
قویهلر • و قبق تخمی و بنفشه یاغنی بورنه طامزرهلر • و کبکنه و معتدبه دخی سورهلر • دادرا زیلول ایور
خصوصیدر انلری ابراغ اتمک گرکدر • و شزه کتورر • خصوصا کدنشسته و غیری کبی یردن حذر ایدهلر
واتی و ممزوج شراب ویرمک مناسبدر • واگر علت صاحبی مضطرب اولوب یا خود یعنی حرکت ایدوب
ضبط اولنمزسه اللرین بند اتمک اولادر • واگر قفص کبی بر شی دوزوب ایچنه قویوب محکم برکوزلرسه
بند اتمک لازم دکلدر • و یا بنده هر بار اوتم اکسک اولمیه که عقلی ایچ بانه • و قطرب صاحبنه دخی بو
معتود علاج جایزدر و نافعدر • والحاصل بو بدنلری رطوبت و استفراغ غذا و الطبی ختم اولنمق ایله اولمق
اولادر • و بیوککی تریاق ایله ادهلر • تا قوت ویره • واگر اویخو کتورمک ایچون ازهجق افیون ویریلورسه
جایزدر • واگر کنو و مایلک ظاهر اولیه بو دفعه ای محکم ضرب اتمک یعنی دوکمک گرکدر ای اغذیه دخی ویه
و باشی و یوزنه طبانجهلر اورهلر که ادیوبه • و اویخو طبعی ارام ایده • و باشینک اورتهسنده بو علتده
ازهجق قرحجک قدرکی ایدهلر که عقلی یرینه کلور • واگر ایلک ظاهر اولمش ایکن ینه بر وعلت انتقال
ایدرسه تکرار ضرب ایدوب دتکرارکی ایدهلر • واگر بدن اخلاطی محترقهدن ممتلی ایسه تذکرت التوقیه
قولی اوزره حقنه و لینه ایدهلر • و سنا رمکی ایله اسهال دخی ایدهلر • و هر بار باشنه قیناتمش
خشخاش قبوغی ولفاح و قبوغی جیغنش اره و بابونج صویی دسکوب بیراقلر صولر قویهلر
ولفاح و افیون شنتم ایدوب دایم شموم نسنهلر ایله تنقیه ایدهلر • وعلت دار الکلب ولد دخی
تقدیرجه قیفالدن فصد اولنه • و شرطیبی الدن قویهلر • و مالنخولیا النواحنه ابتدادن مثلا
اولنلر اول ضعیف کورینور علاجنی مقدمهده اتمک گرکدر که زیاده اولمیه • و مالنخولیا علتی
کاهی اولور که بر علم و یا خود بر صنعته زیاده مشغولدن و دایم افکارین آنکا خرج اتمکله مالنخولیا
کیبور کی علت اولور • و کندویه طبیعت اولمغله زیادهلک قبول ایدر کورمزسین شطرنج
لعب ایدنلر دایم افکارین آنکا خرج اتمکله اولور و اوبانوق خیالی قرشوسندن کتمز اومقوله
لردن و اول شغلدن ممکن اولدوقی مرتبه کاهی دکاهی اماندو یردب دکاهی سیره کتمک کبی
و قنفاره بقیق و خوب اوازلر و حکایهلر دنکلمک کبیلره میل ایتدروب و سودا ارثر اغذیه • و
اشربهلردن منع ایدهلر • و عورتلرده مالنخولیا از واقع اولور • معلومدر که کاهی عورتلک
زیاده سودوکی زوجی ایکن وفات ایلسه اردنجه چوق فکر ایلمز • اما اکر اراو اکر عورتنک اولاد
وفاتندن مالنخولیا ایراث ایدر • وزیاده اولدیغی جنونه اولاشور دیشلر • و عورتلره مال
خولیا واقع اولسه بر امزنجاره که حیض قانی حبس و امقدن اولورسه جایزدر انلره علاج
اول اوراز حیض ایچون علاجلر وصفرا افراغی ایچون طمرلردن فصد ایدهلر • والحاصل اکثر
مالنخولیا • واکر جنون و اکر وسواسی انواعیدر • مثلا حذیمو مثلی لردن و فخته لقلردن

مالنخولیا علتی برشی زیاده مشغولدن اولور

حکره

٧٠

حکره عارض اولمش ایسه اومقوله خستهلقلرکه بخارلری دماغه صعود ایدر • اومقولهرده ابتدا
ماده ری محاجم ایله اوتلوغه و بالدره جذب ایتدروب • و بنا دیده ذکر ایلدوکمز اوزره دماغی ترطیب
ایله علاج ایدهلر اما کاهی اولور که مالنخولیا زیاده صعب اولوب کیدهرک جنونه و جنون و
وسواسیه انتقال ایدر **فصل جنون وجنون وسواسی** جنون و جنون وسواسیه و وسواس
شیطانیه دخی دیرلر • صعب علتدر خلق بو علته دیوانهلک دیرلر و وسوسه دیرلر عاجب
صعب و صعوبتلو علتدر • و بونلر شول طایفهدرکه افکارینه وجود ویروب کندولرینی تهلکهیه
براغوب بودنیاده سلکنه اولهجقدر دیو کندو بر صوت خفیه شیطانیه استماع ایدوب
واروب تنهاده کندوی صلب ایدر و یا خود بر اولمازیردن کندوی براغوب هلاک ایدر • و بو حاله
حالاتیه مادده چوقلوغندندر • و بلکه مالنخولیادن مانیا دا و الکلب دیدکلری علتنده
علاجه اهمال اولنه و غوغون دماغ زیاده ماده قبول ایدوب عقله دخی خلل کتورر بونک
دخی **علاجی** مانیا و دا الکلب علتنده ذکر ایلدوکمز علاجلر و نصدلر و احتقانلری ایدهلر
و دماغ مرطبات ایله زیاده ترطیب ایدهلر •

اوتوزنجی باب رعونت و حمق بیاننده در

رعونت عقلسزه دیرلر • و حمق چون معلومدر که اصحابنه احمق دیرلر • یا کلمش سوزلر و
یا کلمش اکثر دیکدر • فارسیده • خداوندشن نادرست و نادرست شناختنی دیرلر
وانجیل النواعی فانوشیا دیرلر • و رومیلر افرودسنی و اکنیا دخی دیرلر • بوایکی علت فکرک نقصانیدر و فکرک
دن ویشم اما فکره باطل اولمق کودیدر • اکر چه تفکر بالکلیه باطل اولسه اصحابی احمق کبی اولمیوب
بلکه مجنونلر رویشی و طلاپی کبی اولیدی • و بعض اصحاب کتاب بوایکی علتی که غفلت و ابله و رشیان •
بجنفره اندایله مخلوطا تحریر ایلمشلر • زیرا بو نوع علتک جملهسی دماغ مرضلریندندر عقل جوهریدر •
افتی و تخیل فا دیدر • و بوایکی علتک **سببی** دماغ مزاجنک بر دوتیدرکه تفکرده روحتی
تغلیظ ایدر زیرا دماغ مزاجی که زمان حار طلب ایدوب و بارد مشوم • بونوعه کاه بر دوت
دکاه یبوست سبب اولوب فا دویرر دکاهی برودت بلغم فضلهسندن اولور مثلا معدهده
زیاده بلغم اولوب صوتی بخارز دماغه صعود ایدر • و دماغه فا دویرر بونک **علاجی** اکثر
یبوستندن ایسه سهر علتی دخی قرشوب اولوبه زه • واکر بلغمدن ایسه بونک خلافیدر بو علت
اصحابنک کوکلی بیوک اولوب تکبرلک و مقدارندن زیاده شهرت و لباس و حرکت و اوضاع ایله تجبر
ایدر و منه حیث لشه تخیل ایدر بونک **علاجی** نسیانده و لیثرغث مرضلرنده ذکر اولندی دخی
اوزره باشنک مزاجی تبدیل ایدهلر • و بو علتده قان فضلاسی غلبهسی اولوب فصد لازم کلسه
فصد طمرین اریخچ ایدهلر که غلیظ ماده چقمغه باعث اوله • و مسهل لازم کلسه حب نمومیه دو ایله
اول بابده ذکر اولندوغی علاجلر دوا ایدهلر • و حب نموجه دو ایله دخی اسهال ایدهلر • دماغی

رعونت عقلسزلکدر

ودماغنی تنرطیب لازم کله مزوج شراب ویرهلر • وبو علت صاحبی برشیئه مشغول اولمق اولادر کتابت ویاخود غیری صنعت معقولسنه مشغول اولملو دماغنه عقل وفکر وتخییل بر یره جمع اولمغله دماغی قوتلو اولور • وبعضیسی لعبدن ارتکاب ایدرلر نیته مثلا نادول وشطرنج وساز وسوز کبیلر واوالمق وسخن وحدیث نافعدر • وبو علته افتیمون وافسنتین غایت نافعدر تعاریف بابلرده کرانکه ذکر اولنمشدر وایچه اشیادن تمزیج ایله ایچمك معتدر • وبو علته بر خوشجه تدبیر اکر کورهال اولنورسه آخر علته انتقال اولمقدن خوف ایدرلر • وبو علتده باشده چبانلر واقع اولورسه وبلکی سوداوی وسیاهه مایل اول ماده نك سمتنه دلالت ایدرکیدرکه صعب اولوب مودی دیلیدر وصدرده ویابان باشلرنده عادتدن زیاده حرارت دخی اولورسه اول زمان دخی ایو علامت دکلدر علاجه عجله اتمك کرکدر • واکر بو علت صاحبی سکوتله ولعب ایله وضحك ایله ترك ایدرسه هرباربو نیلی کورورسه علامت خیردر مثلا اکثر حالینا علتنده کوکل طاریلور واضطراب واقع اولور ومالیخولیا انواعی اکر تخفیف کسبره واقع اولور وبلکی چوق اولان کسه ره ازواقع اولور بو علت دخی بولیده دعلت اصحابنه بخار دخی سودا ارتزیجی نسنه دن ماجتزمه دصوجق وپنیر وباطلجان و تورشی وطوزلو بالقلر وبالق بیره لری وکچی وصغر اتلری وخردل دبقلا وسایرنجا ردیزیجی حبوبادن داكشی دن وقابضلردن ومعده دن زحیچ فوحقدن وادرار ایدیجی اشیادن وصوسزلقدن ویالکز لقدن وغضبدن وافراط جماعدن اجتناب ایدوب وعلت نشاندن ذکر اولنان علاجلردن موافق اولانلری ایلیه لر الله تعالی اعلم واحکم •

اونوزبرنجی باب عشق بیاننده در

عشق دیمك هوس دیمکدر • عشقه فارسیده دخی عشق دیرلر • وهوای باد رهوادخی درلر • دافرنجیلر انوایی انوریب دیرلر • دروملر ازد دافنایی رخی دیرلر • بو علتك ذکرنده چوق بحث واردر بعضیلر مالیخولیا نوعندن • وبعضیلر مرض وسوداوی نکث تحقیق در دیمشلر • عشق دیمك عقل وفکرینی بر صورت حسنیه یا خود تقلیدی اولنلر اشکال مجاهده صرف ایدوب • واشتهار وجاهده هیجانی اولمغله انلرك کوزلك خرج وصرف ایدوب بااویلك یاقوجمق کیبلره وطالب اولدوغی کشیلر ایله معاشرت ومقارنته هوس وفکر واشتیبن الا صرف ایدوب غیری ایشندن وکوجندن قالور • وعشق دیدکلری ایکی نوع اولور برینه عشق حقیقی وبرینه عشق تقلیدی دیرلر • وعشق تحقیقی اولدرکه اصلنده کندوده بر عشق الهی ومجازیه بیبی دخی اولدطریق صلاحه زیاده میل ایدوب وحکمت الله ایله کندوبه بعضی حال واقع اولورکه بوحالینوحالی کندوده صفا وذوق بولور اما تقلید ایله عشق طریقیله دوشرم دیوب فده مشغل ایدوب نفسنی رنجور ذوقندن غصه دار اولور عاشقم در • ادمقول عاشقلره زیاده نصیحت وترهیب وضبط اتارغدر بونلر ایله

دنصیحت

ونصیحت ایله اولمزسه ترك کرکدر • وبعضی حال واردر برحسنه عاشق اولور زیاده هوس انتلکه دکندویی سایر شغلندن بیزار اتمکله عشق بر مرتبه یه دخی وارر **حکایت** ملوکدن برینه واقع اولشدر دیرلر • مثلا پادشاهنك وزیرینك برحسن دار قزی وار ایمش شهزاده بونی استماع اتمکله عشقنده دوشوب یوم فیوما یکیدن والحکمدن قالوب لاغر دزبون اولوب بونك مرضنی حکما بیلمزدن اصلاکسنه فرق ایده مز بر اوستاد وحاذق طبیب بونك مرضنی تشخیصه دعهده ایدوب لکن شول شرطلکه شهزاده ایله بنی برنهاد خلوت اوده یه قویه نس دیر ملك اب وزیری ایله مشاوره ایدوب بو مقوله حال نیچه قالیدر دیر وزیر بابونی قالیدر سزوکه ایله بز بر قنفصلو اوده ده پنهان اولالم وشهزاده دخی طبیب ایله بر پرده قولیم کربزدن خبردار اولمیون کوره لم نه سوزدن اغاز ایدردیشلر • ملك ووزیر برقفس اردینده اختفی ایدوب شهزاده ایله طبیبی خلوت سرایه قودیلر بولکره طبیب شهزاده نك نبضنه ال اوروب کوررکه اصلا بونده بر علت اثری یوقدر لاکن لاغر وزبون اولمش بیلورکه بونك برکسنه یه تعشقی واردر طبیب حکایات کلام ایدوب شهزادم فلان کسه نك برحسن جمال قزی واردرکیچ کونلرده بنی دعوت ایلدیلر واردیب نبضنه ال اوردم اما عجب نازك وسیمتندن بیاض بلمثلثر وعجب حسن جمالی واردر شهزاده نك دخی ادیلی نازك اتلری وارالچغی دبو بو مقوله کلامه باشلر قفس اردندن ملك طبیب نه بیانه سوز سویلر دیاده وارم بر اوغلومه بنم قرشومده شویله سوزلر سویلر دیر وزیر اب بو بابده متانت لازمدر کورلم صوکی نیه وارروب اکر طبیب سوزنی ازدر سه قفس اردندن چیقوب طبیبك باشنی جدا ایده رز دیرلر • بو دفعه تکرار طبیب فلان کسه نك دخی بر خوب صورت قزی وار الچغی این واروب کوردم • ونبضنه ال اوردم عجب حسن جمال صاحبی دردیو شهزاده نك قدر خوب صورت وار ایسه تذکر ایدر بعده شهزادم سنك باباکك وزیرینك بر تماشا کوزل قزی واردر کوزلر کورمشدر • آنکا دخی دعوت ایلدیلر کوردم امانه سنك اتلرین اندن دخی نازك دیدکی کبی شهزاده نك مطلوبی یاد اولمغله نبض متغیر اولوب نبض نوعندن مطرقی دیدکلری بونوع اوزره نبض حرکت ایدوب وچهره سی دخی متغیر اولور طبیب فحضه الکلوب • ملك ووزیری حالدن خبر اولوب وزیر لطیفه ایدوب پادشاهم سن اوغلکدن خوف ایدرکن قیزی بزم باشمزه چاتلدی دیر ملك دخی نه ارام ایدرسن اوغلومك دردینه درمان بولدق ارام وتاخیر محلی دکلدر حق تا قزکی حاضر ایله دیوب شهزاده یه قزینی ویروب شهزاده عشقندن وهوسندن خلاص ایدوب وطبیب حاذقه وافر رعایت واحسانلر ایدرلر • او مقوله عشق دخی اوله کلمشدر بعضیلر بو مقوله عاشقك عشقینی نبضدن بیلورلر • مثلا بر از اسم یاد ایدوب عقربه

بو علته افتیمون وافسنتین غایت نافعدر

عشقه یاد ربهوا دیرلر

پادشاهك اوغلی وزیری قزینه عاشق اولمشی

سن اوغلکدن خوف ایدرکن قزی بزم باشمزه چیقلدی

وهوس اولان اسمی یاد ایلدوکده بنض متغیر اولور وبلکی بر اه سوزناک دخی ایدر وحفقان
شکلو حال دخی واقع اولور وبعضی عاشقه خبر یاتسن کبی وصلت ممکن دکلدر دیمک کبی
سوزلر سویلمک جایز دکلدر • او مقوله حالدن فلظ محترقه اولمق ایله بلکی هلاکه سبب اولور
زیرا بو مقوله عشق سحر کبی بر حالدر دیمشلر • کندویه انی ذم ایتمک کبی سوزلر ایله سحر باطل
اولدوغی کبی عشق دخی باطل اولور دیمشلر • آدم وار در که عشقدن کندوی درطیه وهلاکه
براغوب مرتبه اتشه کبی نسنه لر ایله جفا ایتمک خود چوق واقع اولور • وبعضیلر بو
مقوله عاشقک شغلنی بر آخر شغله تبدیل ایتدرمکه قصد ایده لر دیمشلر • زیرا قوت
شهوانی وقلبدن محکم طوتمغله • اول فکر اوزرینه محالی معاونت ایدر ابوعلی سینا
بو طریقی تجربه ایلدم واله کتوردم که معشوقی کیمدر وعاشقی کوردم که حرفتی فکمش و
فوق کتمش • دزبون وزبول • حدته ایرمش چونکه انی امتیدوار ایلدیلر که ارالرینه
وصلت وصحبت اوله کرکدر دیلدیکی اول امتید صحیحدر • قوت کیرو کلدی وعلاج
قبول ایلدی وسلامت بولدی دیر • وعشقه التنه بر نسنه سببدر مثلا انک بدننده
خلطدن فضله وار در حس ایتدکدن صکره علاج ایده لر • مثلا نظر • انک کرک
که انک بدننده ممتزج خلط وار میدر • اکر وار ایسه وقوتده مساعد ایسه اول
خلطک استفراغنی تدبیرین ایده لر • فکر که قوت ضعیف ایسه اول قوته معاونت
ایده لر • دامیدلر که ذکر ایلدک سویلیه لر که قوت بر نیه کله بعد ده استفراغ ایده لر
وبعده رطوبتی کیرو دوندرمک تدبیرین ایده لر • ولذیذ اوبخورلر تدبیر ایده لر که بغاریده
ذکر اولنمشدر • منوم ویره لر • وشغلنی اخره تبدیل ایدوب عشق اندیشه سنی
فراموش ایده لر • واکر عاشق عاقل اوله دوستلر نصیحتی وعشقه انک روزکاری
نیجه مدت صرف اولدوغی نه حیف ودریغ اوله بی کفایت ایدردی وصواب بودر
بودر که اول عاشقک عشقنده شهوانی قوت اوله انکا جاریه الی ویرمک افضلدر
اول قوت شهوانی زایل اولدقجه اول مرض دخی زایل اولور زیرا عشق دیمک هوس
دیکلدر هوس وار در ومنهک کتدکجه یعنی زایل اولدقجه عشق مرضی دخی زایل اوله
کرکدر وانک هوس ایلدوکی وطلب ایتدوکی بلدکدن صکره معشوقنک قبحندن
وغیر ممدوح حکایه لرندن ذکر ایتمک صوابدر • وبعضیلر عاشقه قابل اولدقجه مسکن
وبر سبب وساز وسوز منع اولمق کرکدر • بو مقوله لر زیرا عشق اندیشه سنی
تازه ایدر دیمشلر دیو بونلردن صکره ماخولیاده ذکر ایلدوکمز علاجلرک فقیعنی
ایله مقید اوله لر ووسواس دیدکلری جنونک علاجلرندن خفیف اولنلردن •
دخی علاج ایده لر اونوزایکنجی باب کابوس بیاننده در

کابوس

بو علی سینا عاشقی معشوقیله علاج ایلمش

کابوس دیدکلری علتنه ترکیجه اغر باصمق درلر • وفارسیده انذرکرانی خواب درلر • وافرنجیلر انوابی
انغوبوز رلر • وروملر وارزخنا درلر • انیالتلس دخی درلر • عوامک بو علته اعتقادی
بودر که بر خیال ویر صورتلو نسنه کلوب بونی باصوب • وایقودن اوپانوب وافنیجه
کوردم دیو بیین ایدر بونک کبی صرع علتنی دخی جن تغلبیدر دیو اعتقاد ایدر دخی
ننه وننبدلان اسملو ایکی دیو باصر اعتقادن ایدرلر • وفرنتلوس وجنبدوس اویقوده
باصق ایکی دیوک اسمیدر • دیو بنجه کتابلرده خصوصا لغت الله نام فارسی لغتده
ننه وننبدلان اوبخوده باصق ایکی دیوک اسملریدر دیمش عجب حالدر • اما طبیع
حال بویله دکلدر • مثلا علت کابوس یا دم ویا بلغم وسودا ویا صفرا بخارلرینک
باشه صعودندن ثقلت حاصل اولور بر حالدر • خصوصا ارقه سی اوزرینه یاتوب
وبیور اویور بولنه • ونفس دخی حرادا ورزه اولوب ویرمکه قادر اولمز • انونجون
بونک کبی خیاللر کورینور • وثقلت حرارتدن حاصل اولور • بر نسنه درده ولکاهی
کابوس علتی صوقدن دخی عارض اولور • مثلا دماغه برودت حادث اولوب
غشا ودماغ تورمندره سنیه مضایقه طاری اولوب بو حال عارض اولور
درلر • وبعضیلر بو علت چوق واقع اولمق صرع ویا سکته ویا مالیخولیادن مانیا
علتی مقدمه سیدر دیمشلر • وبعضیلر بو علت ضعف دماغدن دخی اولور دیمشلر
وهر قنغی خلط شکلو ونغلو خیاللر کوسترر دیمشلر • واوبخوده بخارلر دماغه
چوق چقارلر • واو یا تغلهکی حرکتدن تحلیل اولور • قاعده بودر • وارقه اوزرینه یاتوب
کندوبه ثقلت حاصل اولمغله قیاس ایدر که بر شخص بونک کوکسی اوزرینه دوشمشدر
وانی صیقر وانک نفسی تنک اولمغله دپرنمکه وآواز ویرمکه قادر اولمز • وبونک مادهسی
حرتلو بخارلرک اکثریا دماغه چقماسی سببدر بونکه علاج اکر ماده غلبه قانده
ایسه اول فصد ایتمک کرکدر • بعده غلیظ خلطک استفراغنه مشغول اولهلر • و
بو علتده تنزیل ابخره وتحلیل ایچون • واستفراغ اخلاط غلیظه ایچون اصطمحیقون و
ایارج روفس وایارج لوغازیا ویرمک معقولدر • وبو علت صاحبنه قوری کشنیز
ایله بو حب نافعدر بر درهم ایارج فیقرا وایکی درهم ازبو سیاه ویارم درهم انیسون
وشحم حنظل ایکی دانک ومدبر سقمونیا بر دانک وایکی دانک کثیرا کرفس صوبی ایله حب
ایدهلر • بر شربت اولور • وحار وقابض باغلرطلا وضماد ایدهلر • وبونک علاجی صرع علاجنه
قریبدر • وبو علته نافع اصل حب صبردر حب صبر صاری وقرل لعل ومصطکی بر بر درهم
بر درهم وصبر التی درهم اوله دوکوب قرنفل صویله حب ایدهلر • اکر معدهده اخلاط
اولدوغی الکلدر ایسه • معدهدوقیی ایله پاک ایتمک کرکدر • وقییدن صکره اون درهم قرل

اغز بعضی بوندن اولور

اوغ بعضنک علاجی

کلملنکر ویره لر • دبر درهم مصطکی دیکی درهم عود قرشدروب ویرلور سه انفعلدر
ودایم اطریفل صغیر یه لر • واکر کابوس واقع اولدیغی کون وکابوس کلمزدن اول باشی
چکزتمک علامتی ظهور ایده • معلومدر که بخار چوقلو غندندر • صباح واخشام اربه
سویقی ایله قاورلمش قوری کشنیز وشکر ودارچینی یه لر • دبر درهم کشنیز بوا ویچ
یوز درهم صووه قیناد وب صاف ایدوب دایم اول صودن ایچمک دخی نافعدر • وبو
علت ایچون تذکرت السویدیه قولی اوزره موافق مفردات ذکر ایدهلم ترنجان تازه
شبرلغانی ایله مسلوقدیسی نافعدر • وتخندن ایکی درهمنی دوکوب شکر ایله دخی یه لر
بقلا تازه وقوری الخیر یمک نافعدر فستق صنوبر یمشی وکوکنار فستقی دخی یمک
قتی مفیددر جوز رومی قوز یمک موافقدر دراج طراج اتی یمک مناسبدر فراریج
بلچ اتی دخی قتی نافعدر عصافیر سرچه قوشی واکا مانند کوچک قوشلر اتی دخی
موافقدر حب البلسان ایکی درهم حب بلسان نافعدر قردمانا کراویا برتیه دراکی
درهمنی یمک نافعدر شراب قابض بربلقی اوله نافعدر افسنتین مطبوخ افسنتین
ایچمک یارم فنجان قدر نافعدر کندس آخرمق اونی ایله افرمق وانک ایله کذلک
غرغره اتمک مفیددر فجل تربی پاره لیوب دیشوروب سکنجبین ایله ایچمک
ترجس نرکسی قیناد وب صوینی ایلیجق باشه دوکمک وچجکنی قوقمق مناسبدر •
سکنجبین بلغمی کابوس علتنه نافعدر انیسون وذوقو برینی بر درهم اوله صووه
قیناد وب ماء العسل ایله ایچمک موافقدر خوشف کنکر بستانی دررودق چوقلو دلر
صمغنی چیکنمک یمک وکنکر بستانی یمک دخی مفیددر قول ارسطو کابوس علتی چوق
واقع اولوب نکسی ایله صرعدن خوف اولنور • ساقیندن نجاست وفصد دخی
لازمدر وعلت کابوس فاعلی صغیرلرده دخی حادث اولور دیشلر • وغلیظ اغذیه دن
خصوصا بخار ویریجی چوباتدن وغیری اغذیه دن حذر ایده لر • وباقله وبولکرجه کبیلر و
چیک صوغان وسرمساق وکندنه کبیلر ایرازدر • وبعضیلر بو بحثی فصلی اولدوغنی
بوک کشیلر کتابلرنده تحریر ایدوب وبونک ایچون بعضی نسخه لر یازمشلر •

اوتوز اوچنجی باب صرع بیاننده در

صرع علتنه ترکجه اوچق طوتمق دیرلر • وفارسیده تباد افکند ودیو فرسائی دیرلر
زفت دیرلر • وازنجیلر انوعی ما الفطوتو دیرلر • ورومیلر ایپلیپسیا
دیرلر • صرعک انواعی واردر صرع دموی وصرع بلغمی وصرع سوداوی وصرع
صفراوی وصرع مرکب وصرع مراقی دیرلر • وهر حالده صرعک شدتی وضعفی و
تعینی متواتر صرع طوتوق مادّه سنه کوره اولور تحقیق لرده اولدوغی کبیدر •

آنوکیجون

سکنجبین بلغمی کابوس علتنه نافعدر

انوکیجون مادّه استفراغی صرعده فایده دن خالی دکلدر • ومعده شرکیله دخی چوق زکام
انکدن واحتباس طمث واختناق رحمدن دخی اولور • وبو علتنده عوام جن طوتدی اعتقاد ایدرلر
خطادر علت صرع سدّه ناقصه غیره دندر • ومبتدا اولورکه اعصاب دماغ منقبض اولوب
حس وحرکتی وعقلی وکلامی دخی منع ایدر • بعضیلر بوکز سدّه ناقصه دیمشلر • اکر سدّه کامله اولورسه
سکته حادث اولوردی دیرلر • صرعده حس وحرکت آلتلرینی بی نظام ونا تمام ایدر • وآدمک
اندامی صرع حالنده طبیعی هیئتی اوزره طوتوب طورمز وسببی کتیمی بو علتنده نا تمام سدّه دورکه
دماغ اولدوغی حرکت منفذلری اکچنده در • بوسدّه نک سببی ایله بر کلی تشنج ظهوره کلور •
واکر سدّه تمام اولیدی حس وحرکت جمله باطل اولوردی • واکر ناقص سدّه اولمسه ایدی حس
حرکتک آلتلری افعالی بی نظام ونا تمام اولمازدی • وتشنج دخی اتمزدی • ومعده وعکه انغمز ین
کوبک طلکلی سبب تشنج در • واضطراب وتنفس چکمک آلتلری حرکتلری انوکیجوندر • و
سکته حاجنده ظهور ایدن کوبک سببی نفس چکمه نک صعوبتی ویولارینک مسدود
اولمسیدر • وتشنجک اسبابی اوچدر • بری امتلا ایکنجی یبوست اوچنجی دماغ بر یره
کلمک دیرینده قاچوب ومدوع اولمین مادّه عضوه ایرشوب عضوانی قبول اتمک در •
انوکیجون یابس تشنج براوعوزدن واقع اولمز • ازه چوق ازه چق ظهوره کلور پس
معلوم اولدیکی صرعک تشنجی یبوستدن دکلدر • واول یرده که یبوست اوله
ایرشه که دماغ اول سببله تشنج ایده • موت تشنجدن سریع اولور • وبوندن معلوم
اولدیکه صرع تشنجی یا امتلادرکه دماغک بربرده کلدیکی یا مدوع اولمیان مادّه ایله که
آکا ایرشور تحدد دخی سببله نته که معده بر طعامی اقبال ایته • ودبلیه که دفع ایده • معده
کندوسنی اول سببله جمع ایدر • وفواق کتورمک واقع اولمق جایزدر • اولور وتهوع ایدر
دماغ دخی بویله در • بر اقبال ایتدوکی نسنه سببله که آکا ایرشور • کندوسنی بر یره طوتمز
بوسببله اعصابدن ویوزده وکوزده وغیریده مختلف حرکتلر ظهوره کلوب تشنج ایدر
وبر کروه دخی ظن ایتشلرکه دماغده مادّه حاصل اولمقسزین صرع اولمق ممکن اوله • و
بو بابده ابو علی سینا ایدرکه اکر بو نکله انی دیلر ایسه که بربیر امز بخار اوله که دماغه ایرشه
مادّه سوز وجهی واردر • واکر دیرسه که مزاج ساده اوله یعنی مادّه سز اوله بو ممکن
محالدر • اکر سبب ساده مزاج اولیدی صرع دایم ولازم اولوردی • زیرا که هر مفرزنک سببی
سوء المزاج اولوب • وچون سوء المزاج حاصل اوله مفرزت لازم اولور • وسوء المزاج
براوعوزدن ظهوره کلور دکلدر • تدریج استر ناکاه براوعوزدن ظهوره کلمش اولیدی
وبراوعوزدن زایل اوله • واکر لازم اوله هلاک ایدر • آنک سببی حاصل وممکن دکلدر •
بلکه بر سببدرکه ناکاه براوعوزدن دماغه ایرشور • ینه تیز منقطع اولوب مادّه اول •

نوافق اجیوتی طوتمقدر
تهوع اولور مثلا

کیفیتله آغز عضودن دماغه ایرشور واکر معده‌دن طشره چقار و طاقدن و آغز اندامدن دخی چیقی
اولور یا آیاق یا اول بر عضودن و صرع اصحابندن چوغی حکایت ایدوب کو یا صرعک ابتداسنده شعورلری
وار ایمش که برنسنه سودا ماده‌سی کبی ایقلرنده حرکت ایده و بخارلری صعود ایده و یورک و دماغ قربنه
ایرو صرع ظهوره کلور ایمش و صرع ظهورنده اول ساقلرین فی الحال باغلر ایمش صرع خفیف اولور ایمش
و یا خود مندفع اولور ایمش و انک کبی صرع ماده‌سی بوینک بر عضودن چقه و بر عضودن بجردکی حس
ایدرلر اول عضوه و آغلر و جر اغلر ایدوب بر مدت الی قورر ایمش که انک صرعی زائل اوله و چون
اولور که بر زهرناک بوجک بر عضوه اورزه زخم ایده و زهری اول عضوک عصبلرنده اثر ایدوب
و آغز عضودن رکیله تا خبریه دخی دماغه ایرشور و دماغ اندن قاچوب کندوین جمع ایدر و انک
اثری اکا آز ایرشور و دماغ نغز تشدنا و بر بیره کتورمدن تشنج ظهوره کلور و صرع ایدر
و کاهی عورتلرک و فتندن مقدم حیضلری باغلنور و اول ماده انک طمرلرنده فاسد
اولور و بخارلری دماغه چقوب بو حال واقع اولور بو نوعک سببی و احتناق رحمده
ارادملر کندولرینی براو عورتدن مباشرتدن الی قومغله منی کلوب موضعنده جمع اولور
و فاسد اولور و بخارلری یورکه و مشارکتله دماغه چقار و صرع واقع اولور و چون
اولور که عورتلر حامله اولدقده صرع واقع اولور چوق حمل زائل اوله صرع فارغ اولور
و کاه اولور که بوزلمش بر غلیظ ریحدن اولور که قوتندوک منفذلری الجنده اولور و بوندن
معلوم اولور که صرع دماغی بر علتدر و بو سببیله درکه بدنک نفسانی قوتلرینک
جمله افعالی مضطرب اولوب صرع ظهور ایدر و صرعک اولی دماغ جزینه مخصوص اولدیغنک
دلیلی اولدر که معنتدما مضرت بوز و کوز عضله‌لرینک ترکندن و بعضا الجنده ظهورن کلوب
بعده آخر اجزایه ایرشور اکر آخر اجزایه ایرشمیدی قوت حس و حفظ و غیرهانک
افعالی باطل اولمزدی و نفس چکک طبیعی حالندن دونمزدی و شرح اصحابی صرع
اصحابنک دماغنده بر توقمش رطوبت بولورز دررلر معلوم اولدیکه صرع بر تشنج
اوله که معنتدما دماغده واقع اولوب بعده آخر اندامه ایرشور و چیانک صرعی
رطوبت کثرتندن اولور بو تقدیرجه جهد اتمک کرکدر که انلرک رطوبتلری از اوله و یاخود
تا بلوغ و یا خود وقتنده زائل اوله و صرعک یکرمی بش یاشندن صکره ظهوره کلمه
دشوار زائل اولوردر خصوصا که مزاج دماغ برامز اوله و اکر صوبت علاج ایدرلرسه
ممکندر که صرع نوبتی آرام ایده و خفیف اوله و بیرلردن صرع دماغ ستره‌سندن واقع
اولمق ازاولور و هر کمه اولورسه اولسون صرع نوبتلری متواتر اوله و صعب اوله
و طول اوله هلاک ایدر خصوصا دماغ ضعیف اوله و دماغی صرع ایکی درلو اولور و
کاه معده بر طولو مدت حمی عارض اولوب حمی ربع و غیری کبی اوله و طول مدت

سببیله

سببیله و حمی وارتیله صرع ماده‌سی طبخ بولوب تحلیل اولور و صرعدن خلاص اولور و کاه
اولور که حمی ابتدار حمی ده بردن ظاهر اولوب نافض حمی اولوب اندن حار حمی اولوب و چون
وی ایدر و اول وقت صرع ماده‌سی دفعه‌دن بیرندن قوپار و حمی وارتیله طبخ بولور
و اوار عرقیله تحلیل قبول ایدوب صرع خفیف اولور یا زائل اولور تا که فالج علتیله سکته
دن خلاص بولورلر و کاه اولور که اصحاب صرعک یاشنده والتنده بر مرض ظهوره
کلوب صرع ماده‌سی تحلیل قبول ایدوب آنکله صرعدن خلاص اولور و جمله صرعک علامتی
طغوز نوع اولور بری دلی صاریب و دلی التنده اولان طمرلر شیشل اولور ایکنجی بر دفعه
کوکل طاریله واندن ازه جق بر غضب کله باشی اغر اولور اوچنجی هر کاه که صرع نوبتی قریب
اوله دل اغر اولور دردنجی بی معنی دوشلر چوق کورر بشنجی نساندر التنجی بورکنک
لک که هر نسنه‌دن و هر صورتدن قورقمق یدنجی برانز فکرلر که مالنخولیا صاحبی کبی اوله
سکزنجی یورک و کوکل طارلغی و صبرسزلغی طغوزنجی سهل نسنه‌دن صعب غضب اتمک
اما دماغی صرع علامتلری اولدر که حاشه‌لر دباش ثقیل و طبع بولانق دهشتارلق و حمق
بدن حالنده عقل تام اولمیوب البته بر نقص و بر زحال اوله و دوار و سدر لازم اوله
و صرع ماده‌سی اکثر غلیظ بلغم و یا صفرا که سودا ایله مخلوط اوله و تا در اولور که ساده
قاندن صرع تولد ایده لیکن سودایی و بلغمی قاندن چوق اولور بونک **علاجی**
اولدر که اکر قان علامتی حس اولنورسه صافن طمرندن قان آله‌لر و ساقلرندن ربه
حجامت ایده‌لر و طبیعتی حقنه ایله مطبوخ ایله پاک ایدوب سترون و سدلو طعامدن
منع ایده‌لر که بخارلری غلیظدر و طاتلولردن دخی منع لازمدر معتدل طعاملر چوزه و زرشک
و سماق و نار دانک و ترتابی ایله ویره‌لر و الجوزه‌لر و طعامنه باش کشنیز وانکله قوربی
کشنیز قته‌لر و او غلاق و کیک یاوریلری و سوکلون و دراج کبیلر بیروب قیر ونک
کبیلردن حذر ایده‌لر و قاندن و روزکارلو یردن و باشی چوق آچوق طوتمقدن صاقنه‌لر
و اکر علامتلری دموی دکل ایسه حب قوقیا و حب اصطمخیقون ایله استفراغ اولنه
و هر کیجه ایکی دانک ایارج فیقرا ویره‌لر و اکر بیوک آدم ایسه بر درهم ویره‌لر بو بابده
حب غاریقون دخی نافعدر و ایارج لوغاذیا و ایارج روفس و ایارج جالینوس
دخی مناسبدر و معجون هرمس و مثرودیطوس دخی نافعدر و اکر صرعی حالنده چوق نسنه
قی ایدرسه فی الحال صرع سکندن آیتلور و بر نجی صرع نوبتی خفیف اولوب و معده
هر نه دکلو طلو اولورسه اولنعذر صرع صعب اولور و اکر سودایی اوله طعام اشتهاسی
قوی اولور و علامتلری اکشی ککرمکدر و صرع صاحبی هر بارکه طعامی اعتدالدن
ارتوق یسه ایکی کوزکی التنده بر وجع عارض اولوب تا هضم اولمیجه وجع زائل اولمز

اکر صرعی حالنده چوق قی
ایدرسه صرعدن قورتلور

بونک سببی طبعنک بوسیدر • وصرع رافیتنک علامتلری دخی بوکه قریبدر • واکثر علاجی
بودرکه صرع نوبتی وقتنده مقدم سوسن یاغیله تا دوقنادیغنا بوغازنه صوقوب ودپره دوب قی
ایتدره لر • ومعده افسنتین شرابیله وایارج فیقرا ایله پاک ایدوب وکلیتکری معطل ایله ه
قرشدروب ویره لر • ومعتدل جوارشلر یدره لر • ودبو بابده بار بوزانو اعنک شرابی نافعدر
معده یه قوت ویرر • ومعده اوزرینه قوت ویریجی ضمادلر اوره لر • وصرعه معجون عاقرقرحا نافعدر
عسلی اوله • امدی معلوم اولدیکه صرعک اجناسی چوقدر ومادّه صرع استفراغی اولنمادقدن
ایو علاج اولمز • وبونک اجناسی وانواعی باب اولنده ذکر اولنمشدر • وصرع علتنده علاجده
اطبانک آت باشی چکدوکی محلدر طاعون علتی علاجی کبی • والحاصل صرعده اکر دم ایسه فصد
وبلغم ایسه ایارجات وسودا ایسه مطبوخ افتیمون وهلیلجات ایله وصفرا ایسه مطبوخ ه
فاکهه ایله در • ومعده شرکتیله اولان صرعه علاج قی ایله • واطریفل وایارجلر ومسهل
معجونلر ایله وشراب افسنتین ایله در • ودماغ ایتوب چوق زمان یکدن واستفراغ منی و
اشتیاق رحمدن وحبس طمثدن اولان انواعه علاج استفراغ وادرار ونقوب ودماغدر
وشراب اسطخودوس صرعه بالخاصه نافعدر • وحب صرعه باشی قسنجی انکت قینی نافعدر
ودبورنه قندوس قابه سندن قرمجک قدرین سوسن یا زنبق یاغیله سوره لر • وکلابلی
ایله مزید خلط اولنوب ویره لر معتبدر • ودوملی وقنطوریون صغیر دخی نافعدر •
ودبو علته نا موافق اولنلری اول نصیحت ایدوب بعده موافق مفردات ذکر ایده لم مثلا
بو علت اصحابی آنه بنمکدن ودکرمن ودولابدن ویوکسک یردن باقمق وسیغنه زیاده
یورلمق ایچنده باقمق وهوا طوفنور یرده طورمق دخی ایتی یرده دخی طورمق ودماغه
طورمق وشغنع نسنه باقمق ودجاج مغوط وخرو یمک وسائر کیفلو نسنه لر دخی بیراجه
لردن وکونغز چوق اویقودن وکیجه دخی طول وارزا دیخودن واصلا اد بومعقدن وتیز آوازلر
کوزکب وفاتلرار اکثرینه بربرلری اوله • ومهیب ارسلان کورمیسی کبیلردن اجتناب
ایده لر • وسیروبوخوش وتازه یمیشلر • وصوغان وصرماق وپرصه وکچی وصغیر اتلری
وبادنجان ولبنه ونورشلر • وبقله وبرنک وبوکرلجه وخرما وجوز وبربکمدن وامتلادن
اولمقدن وطوقله یا نفقدنا حذر ایده لر • وبوعلته نافع مفرداندر زنجبیره معده
شرکتیله اولان صرعه نافعدر قطران ازه جق ایچمک وباشه سورمک وجلد دوش
ودبیلرینه سورمک معتبدر زراوند طویل اکر ایچمک واکر ضماد وطلا اتمک نافعدر •
سذاب صوف صویتی بورنه طامزرسه لر ودیبراغی کتوررسه لر موافقدر سلیخات
قیلوبغه فانتی ایچمک • واودینی بورنه طامزرمق مناسبدر بلادر بلادر کتورمک و
جوزندی یازیا صویله ازه جق بورنه طامزرمق فنی نافعدر • واوغلاجغلرات القیبان

علتنه

علتنه دخی کتورمک وتحمل ایدرسه ازه جق بورنه سورمک معتبدر رته بندق هندی درلر
اکر ایچمک واکر بادم یاغیله بورونه سعوط اتمک وکتورمک نافعدر حمار وحشی بیان ل
اشکی تنک دریسنی کوتورمک وطرناغنی یاقوب ازه جق ایچمک واتینی آبی ابتداسنده
بلک موافقدر بنطافلیون بش برمق اوزنلک بیراغی دکوکنی ودالکرینی اوتوز کونه دکین
هرکون بر مثقال ایچلر نافعدر اما بعضی نسخه ده اشبو نفعی ایدا اغاجندن یازمشلر
واکه دخی بنطافلیون دیه کلمشلردر • زیرا آنک دخی بیراغی بش برمق کبی جتالدر •
فاشرا بو نوع صرعشوق کوکنی شرابیله بر مثقال هرکون ایچلر فائده ایدر فی ذانب
عود الصلیب درلر یمشنی بخور اتسلر وکندونی کتورسه لر • وجتنی بر درهم دوکوب
کل معجونی ایله ییلر نفع ویرر عنصل اطه صوغانی معجونی بالخاصه نافعدر الفغنه
جملهسینی لر خصوصا طوشانی بینیسی غایت نافعدر اسطوخودوس قره باشی شرابی نافعدر
دوکلش بیراغیدن بورنه اوفورسه معتبدر اذان الفار سیجان قولاغی
دبالق اولی درلر • عصاره سی وادنینی یمک فائده ایدر

اوتوز دردنجی باب سکته بیاننده دره

بو علته قان طوتمغ درلر • واسلامبول خلقی طامله درلر • فارسیده سکته
استنبول خلقی طامله دیر
ناکهانی درلر • وخفته کی دخی درلر • وانجیلر انواعی عوته درلر • وانبو بلغیسیا درلر
ورومیلر عوشلکه وخونه دخی درلر • وترکجه بولکه اکثرده لق درلر • ودوکش با نموغ درلر
بو علت سده تامه در • صرع کبی سده ناقصه دکلدر • وبو مرض اولورکه ماده قلبدن
دماغه و ودماغدن سائر اعضایه منقسم اولوب ومجاریء روحک حجره لرینی سد
ایدوب جمله بدن وحس وحرکت وعقل وفکر معطل قالور • وبورلمش کشیلر کبی
نفس الوب ویرر • بونوعده علت خفیف اولوب تخییل معطل اولمز • واکر سوز
سویلیه مز درلر • اما بر نوعی اصلا نفس الوب ویردکی معلوم اولمیوب بیخود یاتور
وبونک سببی اصل نزع وغلیظ بلغمدرکه • دماغده جمع اولمور • وعلت بحق علاج
انکه قابلیت واردر سکته کنده وعلتنده قالمز • بلکه علی الفور حذر ویا لقوه وفلج
ویا استرخاویدن ویا جمود ویا خلاف جانبده تشنج کبیره دونر • وکاهی بو جمله معا
بر تنج کون ایچنده ظهور ایدر العیاذ بالله قتی مشکل اولور • بو فقیره تاریخ کتابدن
متقدم بو علت عارض اولوب ایرنه یی اخشامه دکین بو ذکر ایلدوکم علتلرک جملهسی
حادث وعارض اولدی اطبای یونانیون برحاذق طبیب بولندی دانکله مشاوره ایدم
دبو علتنده بقراط وجالینوس وغیرلری اقوالی اوزره یدی کون داون درت کونه
دخی نازل اولدجق دارایسه دیو تا بخرتبه ایلمشلر الکن کوردمکه علتلر نازل اولدجق اولیلر

اصلا تأخیر ایتمیوب ابتدا بر مقدار تریاق فاروق ایله دماغه قوت ویروب بعده لازم اولان
علاجاری ایلدک الحمد لله تعالی از زمانده افاقت میسر اولدی • حکمت خدا المدّه بر مفلوج
خسته وار ایدی اکا لازم اولان علاجلردن هر نه ایسه قاصر بولنسدی • اول احتقانم
دقیق وتسخین راس وغطوسات وبخورات وضمادات وقطورات ایله هر نه مناسب
ایسه تنقیح حسن ایدوب علاج ایلدم وموافق مسهلات ایله بدنی پاک ایلدم کوردمکه
برالم وار ایاغم بخورنیلوب وکوزم قپاقلری آچلدی • ولعوه علتی بتدریج ایله برآیه دکین
زایل اولدی • ومعلوم اوله که علت سکته ایکی نوع اولور • بری دماغ امتلاسی
وانک بجویفلری ومنفذلری امتلاسیدر که بارد لزج خلطلردندر • وبر نوعی دماغک
منفذلری وبجویفلری بربری اوزره طوتلدوغی درهرکاه بو ایکی نوعک بری عارض
اولوب وسده دن دوشوب سکته اولور • وسکته نک صعوبتی وسهولتی اول
سده انوارزینجه دبو سده نک مثالی بر بلوط کبیدر که کنش اوکنه طورر • وکولکه سی
یر اوزرینه دوشر • وکنشک شعاعنی ومنفعتنی یردن منع ایدر دیمشلر • بو اسلوب
اوزره که سده دماغ منفذی ایچنه دوشه • ودماغدن اندامره اولاشیجق
قوتنک نازل اولهجق یولنی سد ایدوب حس وحرکت منفعتنی اندامدن منع
ایدر • وسده امتلاسی ایکی نوعدر • بری دماغ ورمیدر • وانک تمددیدر • و
ایکنجی چوق وغلیظ مادهدر که بجویفلرینه دوشر • واکرچه ورم انجه حس وحرکت •
قوتنک نازل اولهجق یولنی سد ایدر • وآخر سده نک سببی دماغ بجویفلرینک
بربری اوزره کلمسی واقع اوله • اول دخی ایکی نوعدر بری اولدر که باشی اوسته
برجراحت وبابر صعب زخم اوله سده دماغه وبجویفلری ومنفذلرینه ایرشه • دماغ
انقباضله حرکت ایدوب کندوی کتوروب جمع ایده وقوتلری یولی بغلنه • وایکنجی
اولدر که دماغه ایرشه ودماغ اجزاسی جمله اول سبیله بر برینه کلوب وبرنی
بری ایچنه اولور دوشر وسده ایدر • ابو علی سینا قولی وقانونی اوزره بو نوع
سده بر ودتدن تولد ایدر • وجالینوس ایدر که سکته بر علتدر که ناکاه
واقع اوله که دفعه وانک سببی دخی برادغوردن واقع اولور • یا حار ویا بارد
سوء المزاج که ازه جق واقع اوله • پس ممکندر که اول سده نک سببی سوء
المزاج اوله • وجالینوس سوزی که ازه جق سوء المزاج اوله صحیحدر • وابو
علینک ذکر ایتدوکی ممکن دکلدر دیر • واول وقت که سده قوی اوله اچلمه سی
امید ایراز اولور • واکر ضعیف دخی اوله واچلسه دخی فالج علتنه مؤدی اولور
یالقوه یا ایکیسنه بله مؤدی اولور بونک علاجی حقنه لر وشیافلر وقوی مسهل

معلوم اوله که علت سکته ایکی نوعدر

ایله

ایله ایتمک کرک • وچوق اولور که سکوتنک سببی فالج غلبه سی اولوب جمله بدنه وظهر یرنی وشرایانی
ودماغ بجویفلرینی طوتوب وقوت جوانبنک که بورکدن دماغه چیقر یولنی ودماغدن دخی جمله بدنه
واندامه نازل اولهجق قوت نفسانی اول سبیله مسدود اولور • وشریانلری دکنی طورر
ونفس چکلمک بو نوعده باطل اولور • وهر بار که بدنده دموی امتلا حس اولنورسه فصد
اولنمق جائزدر که چوق قان چیقارمیه لر • خصوصا بهار وباخود کوز فصلی اوله صوابدر • و
اطبادن اکثر جمهور بو نوعه بورک خناقی دیمشلر • وکاهی اولور فالج مادهسی منتشر اولور • و
دماغک ایکی جانبنی طولدورور • بو دفعه فالج سکته یه دوشر دماغده دموی ایکی فصدده
بعضی زمانده تأخیر ایدرلرسه اول سبیله فالج یا سکته تولد ایدر • وحار فراج
صاحبلرینه سکته علتی نادر واقع اولور • واکر اولورسه ده صعب اولور • زیرا قوی
اولمق کوسترر وچوق اولور که بر شخصه سکته واقع اولور صحیح نفس چکمز • انک حرارتی
اولدقلو دکلدر که نفس چکمکه قادر دکلدر که نفس چکمکه حاجت اوله • اولقدر که حاجت
وار در نبض حرکتیله تمام اولور • وعلاجه قابل اولدوغنک سببی بودر که مادهسی
غلیظ دکلدر • اما هر کیمک که خلطی مشکل اوله تیز علاج ایلمک اولمز • بتمش ایکی ساعت
باری تأخیر اتمک کرکدر علامتی هرکاه که بر شخصده باش اغرلغی وقولق طنینی وکاهل
حرکتلری وخیره لر چشم واختلاج اندام ودیش قجردیسی که اویقوده اولور • وبو یوخ
وقعده امتلا ظهوره کلوب دال وایاق صوق اوله • ودلیل دخی اوره سی ژنجاری
یا سیاهلغه مایل اولوب ورسوبی تخالی اوله علت سکته اکا قریب کورنور • وهر
شخصک صدای حرکت ایده اندن صکره سکته ایچنده واقع اوله • ونفس چکمه سی خرخوری
ایله اوله • بر صفتنه ایچنده اکثر هلاک اولمز اندن صکره که بر حارجی ممکن در که واقع اولوب
ماده یی اریده وتحلیل ایده • واکر بویله اولمیه ممکندر که اوچ درت کونده واول هفته هلاک
اوله • واول نوع سکته سده سی که حارجی ایله آچیلور • مقدما بر بارد صداع واقع
اولمش اولمق جائزدر • وعلت لثنی عنس ده سکته علتنه دوشمک اولور • وسکته ده
کوبک ظهوری قوت علاج لغنک علامتیدر • صعب سکته صرع کبی کوبک کتورر
ونه بوغازی خرخر ایدر • ونفس انسان تغلیه چکلور وقچن بوغازینه بر شربت دوکسه
لرینه بورنندن چیقارسه علامت ردّیه دیندر • وقچن که نفس چکر نظامسوز چکر • وکاه
وکاه سست اولور • بو دخی علت صعوبتنک نشانیدر • وقچن نفس آسانلغله ونظام
ایله چکه علاجه قابل اولور • وهر دوشوب حس وحرکت باطل اولمق بالکلیه سکته یه حکم
اولنمز • ممکندر که سباته اوله وسکته وسبات بیننده فرق بودر که سکته نفس •
دشوارلغله وخرخر ایله چکلور • وسبات تدریجله چکر وتدریجله تولد ایدر • وسکته

معلومدرکه دفعة واقع اولور • وسبانک مقدماتی مقدم اولور دوار وطنین کبی در • ودوری سکته
حادن خالی اولمز • ودموی سکته ده کوز قزل اولور وبلغی نوعی دخی غیریه علامتلری ایله معلوم اولور •
ومقدم کچمش تدبیرلر دخی هر برینک اوزرینه شهادت ایدر ونشان اولور • وهر کیمک کم اختلاجی چوق اوله
دائما سکته‌یه دوشمک تیز هلاک اولور • وکاهی سکته‌دن موت اولمش قیاس ایدرلر • اول وقتده
کوزنک قباغنی دوندره‌لر • اکر موت اولمش ایسه حدقه‌سی کورنمز اولور • واکر دخی سکته‌ده ایسه
یینه صاغ ایسه حدقه ظاهر اولور علاج اکر سکته تمام غلبه‌سندن ایسه فصد وحجامت خصوصنده
اختلاف اتمشلردر • اما فصد اولنمق اولیدر تأخیری خطادر • واکر فصد اولنمش بولنورسه
باری بوطون تا قدمه وارنجه باغلیه‌لر • واطرافنی اوده‌لر • وسرکه وگل یاغنی باشی اوستنه قویه‌لر
اندن صکره معقول حقنه‌لر تدبیر بنا ایده‌لر که باقی ماده‌یی دماغدن آشغه چکه • وچون سکته
اجلده لطیف تدبیره شغل ایدوب ورقیق کشکاب ودجاجلر ویروب ونیز رجله جبیلک وصوکلون
دراج دیبانی او فوشلری انلری ویره‌لر • واداربرده کیم باغم اوله وانکله قان مخلوط اولوب
والکینک دخی علامتلری ظاهر اوله • ازه‌جق مقدمه‌یی تقویه حقنه‌لر وشیافلر اولمق کرکدر • وشیافده
جاوشیر واشق ومقل اوله • وصواوی‌یه شحم حنظل ایله تقطیر • ونادق قنادینی یاغ ایله جوب
ایدوب وایارج فیقرا بولشدروب بوغازنه صوقه‌لر که باشده‌کی نسنه‌لری قیئ ایله طشره
براغه • ورطوبت اخراج اوله وسکته غلیظ وبارد ونزج بلغم اوله • کرچه ابتدا وارلق آزاولور
اما طبیب امتبری وار ایسه ستده آچق دماغی تنقیه ایتمک • وحدتلو استفراغلر تدبیرلری
وحقنه حاده‌لر لازمدر • وبیون وارقه مهره‌لرینی ایتی باغله اوده‌لر • ودماغی وباغنی تنقیه‌یه
ایلیه‌لر • واسطوخودوس معجونی وشرابی بو بابده نافعدر • وتقانمک بردن اولدیغی
اولمدیغی ظاهردر ودماغ کتنقیه اوله • مربوط اولان اعصاب دخی تنقیه اولوب و
حس حرکت معلوم اولور • وینه حدتلو حقنه‌لر که قوتنه کوره تدبیر ایدوب استفراغ اولنه
ودائم بیون مهره‌لرینی اسقیل وفرفیون وقسط وهم دم بهار دیکلری بیتره یاغلری کبی ایتی •
وجلو باغلر ایله باغلیه‌لر • وربع درهم تریاق فاروقی ازوب بوغازنه دوکه‌لر صوابدر
وماء العسل ایله مغراجیورسه‌لر منفعتدر ومعاجیندن تریاق کبیر وسنجیبا وانزدیا • و
شبشا ویره‌لر • اکر بونلر بولنمزسه حلتیت وسکنجبین یاخود جندبیدستر
ایسه یارم درهمی ماء العسل ایله ازوب بوغازنه دوکه‌لر • دبورنه مناسب سعوطلر
ویره‌لر • واکر تشنج اولمیه وبرنجه کون کچمش اوله حمامدن منع ایده‌لر • واستر خاسی وار ایسه
کوره‌لر • وطعامینی نخوداب واوزرینه ازه‌جق دارچینی اکوب ویره‌لر • وسرکه وکوکرجین
یاوروسلریله نخوداب بشوره‌لر • وطورق اوتی ننده‌لر • وجمله طعاملرینه دارچینی وصعتر وازه‌جق
کشنیز یابس قتیم ایده‌لر • وشکر کشنیز وشکر بادام ایله کاهی یمک نافعدر • وبونلردن صکره

اکر مسهل

اکر مسهل واکر حقنه‌لرکه لازم کله وقوت دخی مساعده ایده دوالرده ومسهلات وحقنه‌لرده دخی قویجه
ایده‌لر • وصکره‌کی مسهلاتده حب فرفیون ایله اولمق صوابدر • وباشه نطول وبورنه سعوط فرفیون
اولمق مناسبدر • وسایر اشیاء نزاجاوقسط وعنصل وبیرته یاغلری بارد عطسه موافقدر • ومسک و
عنبر وعود ولادن وکندس نوزین بورنه چکه‌لر • وبونلردن شمامه ودستنبوللر ایده‌لر • وچوک اوتی
وقرنفل دخی شمامه‌لره ضم اولنسه مناسبدر • اما استفراغلردن اول ضمادلر ونطول وسعوطات
اولمز بعد الاستفراغ کرکدر • واکر ماده دموی اولوب ودقتی ایله فصد اولنمامش ایسه • یا طبیب
تشخیص اتمیوب یاخود آنک وجهله تأخیر اولندی ایسه صکره‌دن اولسون باری یه فصد اولنمق کرکدر
وقان علامتلری اولدرکه طمرلری اتشکاره مملو اولوب دبلکی بوردندن قان ظاهر اولمق دخی جایز اوله
یاخود لکنزندن بلغم ایله قان بلدکله ددیش دیلرندن دخی قان ظاهر اوله • دیوزده وکوزده حمرت اوله •
اول زمان تأخیر اتمیوب ایکی فیقال طمرلرندن فصد دایکی وداجین کدشاه طمرلردر ومحاجمت
ایده‌لر • بعده بوردندن دخی فصد اولنه دینشلر • دکبره وحقنه متوسط ایله طبیعی تلیین ایدوب
وفصددن صکره اکر حقنه واکر مسهل دزمتوی ویرمیه‌لرکه مریضه ضعف طاری اولمیه • وکاهی
سکته سبندن خلاص اولدقدن صکره فالج ولقوه علتی ظهور ایدر • وماده از ایسه لقوه
وچوق ایسه فالج اولور • خصوصا علت دمدن اوله واکر سکته ضربه‌دن وسقطه‌دن ایسه
اکر بیتر کموکی یاریلوب ورم عارض اولمقدن اولور • انکا کوره فصد اولنوب باقی علاجلرین
ضربه وسقطه بابنده ذکر ایلدوکمز علاجلری ایده‌لر • وسکته‌یه فرفیون یاغی دبش ایدکت
صنعتنی ذکر ایده‌لم دهن فرفیون برتش صو ویارم تره یاغ برببره قویوب واغزینی قپایوب
دهن فرفیون علی
غایت سزجه آتش ایله قینادوب صوکیدوب یاغ قله اندن قسط دعاقر قرحا وجندبیدستر
هر برندن اوچر درهم وجاوشیر وفرفیون هر برندن بش مثقال جمله‌یی اوازه‌لر • ویاغ ایتی
ایکیسی ایچنه براغه‌لر • وازه‌جق بلکه باقی ضم اولنورسه مناسبدر بلکه اولمزسه
هرب یاغی کرچه ضعیف دراق اکا یدل اولور دهن القسط اوغز وابهل وراسن دوج هر برندن
اون درهم قسط اوتوز درهم سنبل اون درهم جمله‌یی برتش صوده قینادوب تاصو حمرت بغلیه
وصوزوب اون استار زیت یاغی بوصویه براغوب قینادوب وصوکیدوب یاغ قله • و
اوچ درهم جندبیدستر وبر مثقال فرفیون براغوب سعوطات ازه‌جق استعمال اولنه دهن السنبل
التی درهم اظفار صونلی برتش زیت ایچنده قینادوب وازه‌جق عاقر قرحا وجندبیدستر
وخردل وقسط وفرفیون ومشک بونلر بر نطولکه ارقه مهره‌سینه وباشه اوزرینه دوکه‌لر شیح
وطورق اوتی ومرزنجوش وصعتر وترنج بیراقی واکلیل الملک وبابونه ودیبان یاربوزی و
سذاب وحاشا جمله‌یی صوده قینادوب دماغی تنقیه ایچون وباشی اوزینی یعنی اکسه
سنی آتش ایله قزدروب وبعده وبوصودن نطول ایده صکره بز هرابجه خردل وازه‌جق جندبیدستر

وسركه وزنجفيل وبال بتوا وبسباسه وجوز بتوا ابونلريله دوكوب قرنفل ايچنده باشی اوسنه قوبه لر سعوط
بو بابده نافعدر طورنا اودی قزيچوشی باخود سذاب صويله ازوب بورنی ايچنه طامزه لر
واگر جندبيدستر ماء العسل ايله حل ايدوب طامزه لر دخی نافعدر ٭ وجندبيدستر قوقلامق
دخی نافعدر حب فرفيون سكبينج واشق وجاوشير ومقل وصبر وجندبيدستر وبهزار اسفند
هر بريندن ايكی درهم وشحم حنظل دخی ايكی درهم ونصف درهم فرفيون هر درهم حب ايده لر بونك مقدار
استعمالی بر درهم يا خود بر مثقالدر حب بيمارستان جندبيدستر ايكی درهم شحم حنظل بر بچق
دنك فرفيون بر دنك ايارج فيقرا بر درهم بو جمله بر شربت اولور ومحمد بن زكريا قولی اوزره حلتيت
سكته وفالج ولقوه يه تكی نافعدر كه الكانظير اولمبوب بربی بالك ايدوب اخلاطی اريدر ٭
ونافع تمی كتورر ٭ صباح واخشام ماء العسل باقلا تقار شراب ايچنده يا خود ماء العسل ايچنده حل
ايدوب ويره لر ٭ ودرنهار بو مقوله علاجلری استفراغلردن اول ايده لر ٭ استفراغ صوكنده
ايده لر ٭ ويا غلردن هر قنقيسی قويوبدر صكره ايده لر ٭ معتدتا سذاب وسوسن وسبعه باغلری
علاجلری ٭ بونلردن ايدوب بجده قوتمو باغلر ايده لر ٭ وبو علتده تجی كر اوصی يعنی عقل طله
بكری دروت كون بو تدبيرلردن كه سعوط ونطول وفرفيون باغی سورنك كبی وذكر ايلدوكمز
علاجلردن هر هفته بر شربت يا خود هفته ده ايكی حقنه ايده لر ٭ وباقی علاج فالج علاجی ايدوب
كه فالجده انشاء الله تعالی ذكر ايده زز ٭ وسكته يه لازم اولان حذنلو حقنه صيغنی شحم حنظل وانجه
قنطوريون وبابونه وطورنج اودی وحلبه وسذاب ٭ واكدان هر بريندن بر اوچ سكبينج
ايكی درهم بوره وارمنی برب درهم واجی بادام يا غی اون درهم عسل اون ايكی درهم صغواودی
ايكی درهم عادت اوزره حقنه ترتيب ايده لر حقنه دراز شحم حنظل وبخوردريم وانجه
قنطوريون وفربيون سياه هر بريندن بر اوچ وبيقی اوله بر بچق ارضو ايچنده طبخ اولنوب تاكه نصف قله
انوا سوزوب واول صودن اون استار الوب حقنه ايده لر ٭ واگر حقنه طمشره بر اخو سبعه بر
دفعه دخی حقنه ايده لركه واقر رطوبت چقاره ونافع اوله وبو علت ايچون اختصار اوزره ٭
تذكرت السويدية قولی اوزره مفردات ذكر ايده لم كندس ايله عطوس ونتوغ وطبخی ايله
خوخره انك نافعدر خربق ابيض دائم قوقلايه لر مسك دائم قوقلامق نافعدر شونيز
صويله باشه ضماد ونطول انك وباغنی سعوط ايدوب واطرافی بونكله باغلق ٭
موافقدر سنبل هندی ايچمك بو بابده تكی نافعدر اسقلوقندريون بادام يا غيله
سعوط اولنه جوز بتوا دائم اغزده طوتمق مفيددر كبابه دائم اغزده بر ايكی دانه سين
انك مفيددر فقده بادام يا غيله سعوط انك ونشتم
فودنج بار بوز انواعنك صوبی باشه نطول انك وزيت ايله قولارين

والقربی

والقربی باغلمی موافقدر كبريت باغله ايله باغلمق وبر قطره سی قطور وسعوط انك مباسور مصطكی
طبخی ٭ انكو ويا بعنی طلا در معجون ايله يمك نافعدر عاقرقرحا بو مزن ازه جوق سعوط انك وعطسه
ايدوب وطبخی بو حرغزه انك فائده ايدر نربانج فاروقدن يارم درهم علت اولندوه واقربنده يمك
لازمدر ٭ ومرزنجوش قورين كرنس صويله بوردنه سعوط وباشه طلا اولنه موافقدر خوشخاف
كنكر بوستانی درلر زيت ايله بشوروب دائم يمك ومهزا ايشوروب باشه طلا وضماد انك ومعنی
يمك مفيددر عسل ملكی بالی وشربتی وقرنفل غباری ايله باغی ٭ ضماد وطلا انك مفيددر ٭٭
اسطوخودوس فزه باشی معجونی وشرابی غايت علل دماغيه يه نافعدر مقل ازرق وفرفيون
وسكبينج واشق وجاوشير وصبر وجندبيدستر وحرمل وحنظل هر بريندن ايكيشر درهم
معجون ايدوب بونك مقدار بچق درهمدر غاليه شمم انك مفيددر حمام كوكرجين
يا وروسن يمك ونفسی بورننه طوتمق موافقدر ٭ ومعده اوزرينه مصطكی وكندس
وزنجفيل وبال مومی وبان يا غی قرشدروب بقو اولنسه اعضايه قوت ويروب ودماغی
دخی تنقيه ايدر ٭

اوتوز بشنجی باب فالج بياننده در

بو علته
فالج علتی درلر ٭ بر طرف ال وآياق طوتمز اولور ٭ فارسيده نيم تن درلر ٭ و
ستسی ديه بدن دخی درلر ٭ وافرنجلر مزا ابوبليا درلر ٭ وروميلر اكيبلی يا درلر
بو علت شويله اولوركه دماغدن ماده نازل اولوب اعضادن بر طرف طوتمز
وعملدن دخی قالور ٭ وفالج ديمك مطلق بدنك نصفندن استرخا عارض اولنه
درلر ٭ كركه بو نصف استرخاده باش دخی بيله اولسون كركه اولمسون
زيرا علت فلج كاهی باشك قفا سندن بتون بدنك نصفندن اولور ٭ وكاهی باش
دخی سالم اولوركه باشدن ماده نازل اولمغله سالم قالور ٭ اما كاهی بدنك ايكی نصفی
دخی بله مفلوج اولور ٭ وجمله بدن حركت ايتمزسه اول وقت علت فلجه حكم اولمايوب سكته يه
حكم اولنور زيرا فلج الگا درلر اعضا سالمدن بعضی طرفی فلج اولنه ٭ واگر جمله بدن فلج
كبی اولوب دبهوت اولورسه سكته اولمش اولور ٭ وكاهی بر بر مق ويا خود بر قول
فالج اولور سائر اندامی سالم اولور ٭ وبو علتك سببی كليسی ايكی نوعدر ٭٭
اوالكيسی اولدر كه روح حساسه نك ومحركه نك قوتی اعصاب وسائر عضله كه انك
آلتيدر اول سده سببيله يول بولوب كچه مز ٭ ايكنجی اولدر كه سده اولمايجه بو ايكی
قوت كه ذكر ايلدك كرچه كچه جك يول بولور ٭ اما بعضی اندامی اول ايكی قوتك اطاعتنه قطع
اولمز ٭ وقبول دخی ايده مز ٭ واروب مزاج فاسد اولور ٭ وفساد مزاجك سببی
درت نسنه دن خالی دكلدر ٭ مثلا يا حرارت يا برودت ويا رطوبت ويا يبوستدر

فلج ديمك مطلق بدنك نصفنه
استرخا عارض ديمكدر

اما اگر حرارت حسی منع ایتمز • زیرا الم و دخی صاحبنك كورر زكه حسنه حرارتی جمله امتلا او دستنه
مستولی ایكن حسی باطل اولمز • و هر بار بارد و رطب اخلاط صحیح مزاجی منع ایدجیدر • زیرا بارد و معوده
سنك مزاجی روح حساسیه و راحتك ضدیدر • و كوه لیطف تكثیف ایدیجیدر • و هر باركه فالج سببی
بالكز برودت اوله • اگر بر موضعه دوشه • و علاجی سهل اولور • مثلا ضمادلر و حار یاغلر ایله زائل اولور و
بعضی فالجك سببی كه بر تنك بر بعضنده و یا اكثر اندامنده دوشه معلوم اولدیكه بسته مجرای روح و دمور
و بعضیلر دیشلر كه اعصابك بعضی سببی اژیلوب كسله و بعضیلر دخی فالج كاهی بر عضو یا بر عظیم
خوفدن و یا بر قلتلو خبردن دخی اولور دیشلر • بو حالده اكثر غشی واقع اوله كلمشدر • غشی حالنده
ملمه ماده نازل اوله • و فلج اوله عجب دكلدر • و كاهی آیلرجه و یللرجه قولنج علتی چكوب قولنجی زائل
اولدوغی كبی فالج علتی ظهور ایدردرلر • زیرا قولنجده اولان اخلاط غلیظ اولوب ایدیه بدنه دفع
ایدیجك قولنج زائل فالج ظاهر اولور • زیرا ماده بدن منفذلرندن بوز بوله میوب و غلیظ
اولماغله و چوق دخی ادرار ایله چیقه مایوب مجرای بدنی سد ایلیوب فالج واقع اولور
و اكثر فالج علتی بشنجی و التنجی اقلیمده چوق واقع اولور زیرا رطوبت و برودت اول اقلیمده
چوق اولور • خصوصا استانبولده دخی چوق اولور • زیرا خلقی بارد و رطب میوه لره و قاون
و قاربوزه و قاره دبوزه زیاده مایللردر • و فالج علتی بهار فصلندن كوز فصلنده اول
سبیله دخی زیاده واقع اولور • و اگر فلجك ماده سی برودت و رطوبت سببی ایله اولمز سه
سایر دنكلرده دخی واقع اولور كه دفتنده فلطلنزه و غلیظ جمع اولوب • و تحلل ایده میوب
نازل اولور • و كاهی اولوركه علت صرع و عورتلرده علت اختناق رحم فالجه انتقال ایدر •
بحرانی انتقال انمك سببی ایله فالجه انتقال ایدر • و كاهی فلج عصب اوزلمسی و كسلمسی سببیله
دخی اولور • انوكیچون بلمك كركدر كه فلجك قنغی نوعدر • و اگر عصب اوزلمسی و كسلمسی
اولد • و عصب دخی الجبردده اوله انك علامتی اولدركه عضو بر اوغوردن نسمت
اولور • و زحمی و اكا ماننده سبب و علتی ده دوشمسی انده اوله علاج قبول اتمز • و علاج
قبول ایدنلر اول نوع فالجدركه ماده یا بروزم حار یا بارد و رطب اولوب و انصباب كه
اعصابه دوكلمشدر • اعصابك قیسی و یاخود اوزلمسی واقع اوله و وجعی دخی اوله •
بو انواع علاج قبول ایدجكنه شهادت ایدر • و هر بار معلومی اولوركه هر دججعدن یا چقی
اردر • و سكته و صرعدن و اكثر بكز علتلردن صكره واقع اولان فلج علتیكه ظاهر اوله
صحیح فلج ایدوكی معلوم اولور • و اول علتلر تلاشاهد اولور • و علت سود المراجده
و دایم مفلوجك نبضی بطی و ضعیف و متفاوت اولور • و بولی اكثر اوقاتده ابیض اولور

اما قولنج دخی اولمق ازدواقع اولور بونك اسبابی بش نوعدر بری جگر ضعیفیدركه هر عضوك خصه سنه
انده اولان قانی نانیه مناسب تقسیم ایده مز • ایكنجی اولدر كه بوكركه منقش دو ضعیفلكدن صوبی
قاندن جدا ایده مز • اوچنجی بوزرك ضعیفلكیدركه اول قدر قانكه صو ایله اكا ایرشور • كندو نعیبی و
كندویه لازم قدرینی الی قویه مز • دردنجی كندویه بر زیاده وجع عارض اولمش اوله • بشنجی ورم اولمش
اوله و كاهی واقع اولور كه مفلوجك بر طرفی آتش كبی یانه • و بر طرفی بوز كبی صوقدر • و كوره لر كه
بو مفلوجا اول عضو فالج كه هر قنده ایسه تندرسلك رنكنده و شكلنده اوله و اكا لاغر
ارمیه • بعضی اول طرفده هزال واقع اولمیه • علاجی آسان اوله كه اول بعضی ماده دن اوله دخی
نشاندر • اما بو مفلوجا اول عضو یاخود قوت و یاخود بر حق لاغر اوله • و بونكه علاجی
كوجدر • و معلوم اولوركه اعصابدن اوزلمش و كسلمش نسنه واردر • و اگر اول اوزلمش
عصب سهل ایسه اول لاغر اولان طرف كوندن كونه بر نیه قلمكه باشلر • و اگر اوزیلان نسنه
بیوك ایسه یاخود بوزلمك كبی و تشنج ایله ایسه اول طرفك عضو لاغر دكه حالده بر نیه
كلمز بونلر بلنمك كركه علاج اولنسون اوله علاجی بو علتده علاجده اختلاف واردر
مثلا بو علتده اون درت كون تاخیر اولنوب علاجه مشغول اولمامق كركدر • اندن صكره قویه
علاجله تنقید اولنه درلر • و قول آخر اوزره یدی كون علاجه تاخیر اولنه دیشلر • اما اهل
تجربه دیركه چونكه نازل اوله جوع ماده جمله اینوب ظاهر اوله بلا تاخیر علاج ایده لر • و اكا صلوعت
قوی ایله بر تیج كون تاخیر اولنیجه ایبع درهم تریاق فاروق و یروب و یا غی قوی ایده لر اندن
صكره حذنلو حقنه لر مناسبدر • و غلاظتی لطیف ایدیجی شربتلر كه قوی اولمیه مثلا ماء الاصول
كبی و زوفا یابس و عسل سكنجبین و ازه جوع مغز و بطونغی راز یانه صو ایله و یره لر و كشنیج
صولری و اسطخودس شرابی و معجونی دخی مناسبدر • و مسهللردن دخی و یرلمك كركدر
مثلا ایارج فیقرا دخی و یرلیه • و شحم حنظل و ازه جوق غاریقون اعلادر • خصوصا ماده ده
بلغم اثری حس اولنه لر • و غداسی هر یابانه و یا بیس انمك كركدر • سرچه و سوقلوم
و طرخون و جبیل و كنجنك ناودی انلر كه جمله دماغ علتلرنده جوق برده ذكر اولنمشدر انلردن و یره لر
و هر یابان و كباب ایده لر • و طوزبه دخی آز اوله • و از یه لر و اشتها كلنجه یمه لر • و بو علتلرده
صویه صبر اتمك غایت لازمدر • و صو یرینه ماء العسل و یاخود كشنیز یابس صوبی و یره لر
و بو علتده شراب ایچكدن یته صو ایچمك یكدر • زیرا شراب ماده ده اشغه صعوبت ایله اندرر
و هر بار رعادتیدر كه معده ده اكشیلی اولوب فاسد اولوب سركه اولور • اول جهتله اعصابه
دخی چوق ضرر ایدر • و اگر دنث و نقل و سن و قوت مساعده ایدرسه • و بلكی قاندن
اثر حس ایدنلر اصلا تاخیر اتمیوب بلكی علاج ابتدا لرنده فصد ایده لر • زیرا قان جمله اخلاطك
مركبیدر • و استفراغ كلی در فصدا و تمغلاق الحال ماده اكسلوب خفت حاصل اولور • و اگر ماده

بو علتده اون درت كون تاخیر
اولنمز علاج اولمق لازمدر

صرف بلغمی دن ایسه مزید ماء العسل ده ارزوب ویره لر باشلنیا باسنجبینا یاخود انیسون دیا دن
نقصد دن اول بر شربت ایک ویره لر • و بر ساعت بکلدکدن صکره فصد ایده لر • اما ذکر اولنان دخی اوزره بس
ودنت وقوت و فصل مساعده ایسه اولمیوب یا آخر جهتیله فصدن منع ایدر حالت وار ایسه حب
منتن وحب قوقیون وحب شیطرج کبیلر ایله استفراغ ایده لر • و حرب تحمی واتی خوبوج کبیلر ایله قی ایتدیره لر
و بو نلر دن صکره تریاق و مثر کبیلر ویره لر • و تریاق ویرلدکده اول بر دکنک ویروب تمریخ ایله بر
درمعه دکین اراتره ایده لر و بونده تمریخ ایله بر دکه دکین تنزیل ایتدیره لر • واکثر تریاق واتی ذکر اولنان
معجونلر دن الوکبر بوسه بقله مقدار بر جاوشیر ویا خود سکبینج التوب ماء العسل ایچنده ارزوب ویره لر
و بعضیلر دیرلر که هر کون بر مثقال ایارج فیقرا ونصف مثقال فلفل قرشدروب عسل ایله ویره لر که
معده سنده الکلنه دیمشلر • و هر کیجه ربع درهم فلفل و ربع درهم جندبیدستر استعمال ایدوب
انوان یاتمه لر دیمشلر • و علت فالجده هر هفته قوقیا حبی ایله بر دفعه استفراغ لازمدر • و هر کون
هر سی ایله جوارش بلادر ویره لر • و دهن قسط ایله اعضا بی تسخین ایده لر • و بو علت
ایچون غایت موافق حب واردر حب موافق شحم حنظل و صبر هر برندن اوچ درهم فرفیون بش
درهم مقل اون درهم حادت اوزره حب ایدوب ابتدادن اون ایکی قیراط ویره لر • بعده
بر هفته آرام ایدوب ایکنجی دفعه ده اون سکز قیراط ویروب بنه بر هفته آرام ایدوب •
اوچنجی دفعه ده یکرمی دورت قیراط ویروب بنه بر هفته آرام ایدوب دردنجی دفعه ده •
اوتوز قیراط ویره لر و فالج صاحبنه حرارت کتوروب تسخین بدن ایتمک ایچون اعلا معجون بودر
صفت معجون زنجبیل و عاقرقرحا و وج هر برندن اون درهم و فرفیون اوچ درهم مقل اون
درهم سیاه هلیله واملج هر برندن اون بش درهم عسل بلادر ایکرمی درهم واون درهم جوز
یاغیله اوروب و عسل ایله معجون ایدوب فالج و رعشه ولقوه اصحابنه بر درهم ویره لر • آدمینه
و قوتنه کوره بر مثقاله دکین جائزدر • و بو علت ایچون حب قوقیون و حب شیطرج نافعدر
و یاغلردن قسط یاغی و سذاب و فرفیون و سوسن یاغلری ایله اوغولر • و سوسن یاغی
موم روغنی ایده لر نافعدر و ماء الاصول کبیر دخی نافعدر ماء الاصول کبیر صفتی بودر کرفس
و رازیانه کوکی قیطریون هر برندن اون درهم واذخر کوکی اون درهم و طاغ جرزی بیان هر بیجی
درلر کوکلرندن بدیب درهم اوله • کرفس و رازیانه وانیسون و نانخواه و شونیز تخملری و کوچک
قنطوریون و زنجبیل و عاقرقرحا هر برندن اوچ درهم اوله قسط و زراوند مدور هر برندن درت
درهم اوله • فوذنج و سذاب تخمی و شیطرج هندی هر برندن بش درهم اوله و جندبیدستر بر
درهم اوله • جمله سنی اوچ قات صو بیله قیناتوب بر قاچ قالنه هر صباح بوندن اوتوز قدر درهم
مقداری ازه جک سو ایله یا خود یاغی ایله یا خود آجی بادام یاغی ایله ایچه لر • و کاهی اولور که کندودن
نبت بعضی بلا علاج اسهال واقع اولان کمسنه لرده بو علت زائل اولور در • و کاهی فالج بورده

وضنجره ده

وضنجره ده و لسانده و معا مستقیمده و مثانه ده و مقعده دخی اولور • لسانده و ضنجره ده اولنلر
اغزده جوز بوا و کبابه و قاقوله طوتوب و کاهی قزل صو بیله غرغره ایده • و جندبیدستر و سکبینج
طلا ایده لر • و دل التنده اولان طمردن ازه جق فصد اولنسه صوابدر • و امعا و مثانه و مقعد
فالجنک علامتی بی اختیار بول و براز چیقه قدر • و کاهی بونده قوت دافعه باطل اولور آنک
علاج حقنه ایتمکدر مثلا ایچنده سذاب و فقاع الحار یاغندن اوله • و جندبیدستر و
جاوشیر و حلتیت اوله • و بو یاغندن قضیب دلوکنه دخی طرزمق نافعدر و قاسقلرینه و بوطلرینه
طلا ایتمک دخی موافقدر • و بو علتده حنظل صوینه و کوکرد لو معدن صولرینه بینه ایلیجه لر
صوینه اوتورمق مناسبدر • و اکثری اختیار براز علتنده چقارسه مازو و سرو قوزاغی
و کلنار و آلکا مانندنسنه لر صوینه دن حقنه لر ایده لر • و علت فالج قولنج صوکنده واقع اولورسه
سوسن و ناردین و جوز هندی یاغلرندن یمک و طلا ایتمک نافعدر • و اکثر علت بوز و قار و
صوق صولر یچوق ایچکدن اولوب یا خود مفلوج اکثر بو مقوله صولر اضطراب ویرسه تمامه
کبریک و دوزلمک کرکدر • بو بابده جمیع بار رطوبت ویریجی میوه لردن انار و امرود و انار دانه زوم
تازه سیبی و قاودن و قاربوز والحاصل اعصابه رطوبت و برودت ویریجی جمله اغذیه دن اجتناب
کرکدر • اما کباب و قاورمه لرکه قزل اتدن دارچینی ایله • و نخود ایله جوز یا خود زنب انقاق ایله
پشمش اوله نافعدر و دارچینی و کون اکمک ایله • و ارزوم و انجیر قوروسی و فستق
و قاند شکری و جوز ایچی و حبة الخضرا اوبطم و چلغوزه • و انکبین و جوز هندی ایچی و دارچینی
و عسل ایله معجون ایدوب ویره لر • و بو معجونه ازه جق فلفل و زنجبیل و دار فلفل قاتوب
طعامدن ایکی ساعت مقدم بر مقدار ویروب و اوزرینه ماء العسل ویره لر • و بو علتلر
اکثر اختیار آدملره جوق واقع اولور • خصوصا بارد و رطب مزاجلو و اقلیملرده اوله ••
مبردات و مرطبات دن حذر ایدوب • و مسخن و حرارتلو اغذیه و معاجیندن منکیف اولمالردن
تناول ایده لر • و بو علت ایچون اختصار اوزره تذکرت السویدیه قولی اوزره ••
مفردات ذکر ایده لم فلفل ابیض شربا اذخر مجلی ایچمک نافعدر بهمن ابیض شربا
املج انوا عنک جمله سی و معجونلری غایت موافقدر اذریون شیرخی و کوکنک طبیخنی ایچمک
موافقدر مومیا بر قیراطی مرزنجوش صو بیله سعوط ایتمک فایده ایدر • و کوکنک بر
حبه سی بر دنکک مقداری زنبق و بادام یاغیله استعمال و سعوط ایتمک دخی مناسبدر
ارنب طوشانک توکنی یاقوب عسل ایله لعوق ایتمک نافعدر لبن الیکان نصف
مثقالنی ایچمک مفیددر عاقرقرحا یمک و صوینی زیت ایله مروخ ایتمک و ماء العسل ایله غرغره
وحنا ایله طلیان التنه بقو ایتمک مفیددر جندبیدستر شربا و مروخ و دهن بلسان
ایله طلا ایتمک فایده ایدر نفط ابیض ازه جق ایچمک و ابزندن جقدقدن صکره سورتمک مناسبدر

حب القطن چكردكی ایچی ییه‌ر وایچه‌ر بطم یمشی یمك وباغیله سورنمك نافعدر سذاب یشم اتمك
ویمك وصوینی اوتوز كره ماء العسل ایله ایچمك قنی مفیددر زنجبیل شكر الاسقوفی وترتیبی موافقدر
دار فلفل عسل ایله ورودنج عسل ایله سثمون عسل ایله وجوارشی دخی نافعدر ذوقای یابس
كذلك ایچمك ناغزا بولكم ث البیضادر اركوكندنا بر مثقال شراب ایله ایچمك مفیددر سقنقور
بالیغی اتنی یمك مفیددر ثوم البری ثوم الحیة دربر بوندن یمك وطعامنه قاتمق نافعدر ثوم
سرساقی یمك علت ابتداسنده نافعدر غار دفنه چتنی قوربا او زوم ایله معجون اتمك
دباغینی طلا اتمك مفیددر

اوتوز التنجی باب خدر بیاننده در حدز عقیبی بدن ویا
خود بدنك بعضی یری اویوشمغه دیرلر وعوام بو علته فلان یریم اویودی دیرلر وفارسیده
انكوسیدن تن دیرلر وخفقانی اندام دخی دیرلر واذ نجیلر بر البسنا دا وتسبوری
دخی دیرلر ودرد میلر بیرالیبس دیرلر وتازی دخی دیرلر بو علت لمس وحس باطل اولمقدر كه
برنسنه یه یاپشمغه قادر اولمیه زیرا اعاده حس ولمس وحركت آلتلرینه دوشر واول اتلاف
حس ولمس باطل اولمیجكدن فالج دیكلدر یا ناقص اولور یا خود مطلق باطل اولور و
حركت دخی كندیلك اوكلی حالنده دوغر وجانبز دركه حس منفذلرینك محللری باغلنه ودمكلی اولور
حركت دخی كندولكت منفذلری دخی باغلنه زیرا حس آلتلری عصبلری باشقه وحركت آلتلری
عصبلری باشقه در ودخی بو اویوشمق علتنك سببی بریرلو نوع در بری برودت اولطلم بر
عضوه ایروب واول محلك مزاجنی فاسد ایدر وایكنجی مخدر بعضی داروی زیاده
یوتوب واول داروكه روحی غلیظ وضعیف ایدر اكثر خاصته سبیله اولمش اوله افیون و
زعفران وغیری مخدرلر كبی واوچنجی بعضی عقرب چوقمش كیشی ذوقكندی كیت چیبان وبوی
وغیری كبی زهرناك حیوان اصروب زهرینك مزاجی باردلكندن اوله نته كه عقرب صوقمش
كیشینك كندونك چیبانی برن اوزره باجمور وظلو یاغمش قیاس ایدر اول نقدیرجه اول
حیوانك زهرناك زهری اول حس عصبلرینك اتی اوزرینه دوشوب اول محلك مزاجنی
فاسد ایده ودردنجی برعصب كه صقلمش یاخود بورلمش اوله كه كویا آیاغی اوزرینه برگسنه
اوتورر كبی اوله كه فالحال مراد اب آیاغی اویوشوب ویا خود اول موضع بزه‌لمنمش اوله
بشنجی نهایته تام بالی واردر فاقه بینی اولور كه هرسیم یابشه الی اویوشور وایت
بوندن وركه بالكی آغنه دوشسه بالنجیك الی اویوشور التنجی یابس مزاجلو كشی
حرارتلو داروب اكثریا یابس مزاجه ایرشدوكی كبی اعصاب اوجلرینی یعنی اللك دكاهی
ایقلرینك اوجلرینی اویوشدرر وبعضی نجلده اول خدر بقاری انزاده جقار داول اوج
اندامی بله اویوشدرر دكاهی حدنلو جمق اره دعیر بیده بیوست محللنك سببی ایله

دخی

خفقان اندام دیرلر

دخی اولور وبدنی نوعی اولدر كه موت حاللرنده واكثر قریب زماننده فوت حیوانیه ضعیف فالمغله حس
ناقص ویا باطل اولور وضعیف اولوب غشی اقتضا ایدرسه اول وقت حس وحركت آلتلری
باطل اولور وبو علتك بعضی علامتی واردر مثلا هرگاه كه خدر واقع اوله واصلادن
اولوب ماده دخی دماغدن اوله اول وقت بدنك حس وحركتی باطل اولورسه اول كوننده
الله اعلم هلاك اولور واگر برآخر سبب ایله نخاع الحنده ماده ظهور ایدوب یعنی دماغه
اولاشمرد اریلگه كموكسندنا دخی اصابت ایده حس وحركت نقصانی اندازه سنجه اولوب
واول نقدیرجه اول كه جمله بدنده یاخود بدنك نصفنده ظهوره كلوب بوز انواعن بر قسمی
اولور ودكاهی دردبویون وارقه مهره لرینك بر مهره سندنا طشره چقوب اعصابك
منفصل اولان خرده آلتلرندن بر رفیقنه اصابت ایدوب هرقنغی عضونك التی ایسه خدر
اول محلده ظهور ایدر ودهر حدرك سببی بلغم ایله ویا بلغمی اخلاطله اولور وبلكی لازم اوله
فالجه دونر ونادرا اتی نا غلبه سندنا دخی اولور والحاصل خدر علتنك چوق چوق واقع اولمسی
علامتی ردیه دن اولوب یا سكته یا فلج یا صرع یا تشنج مقدمه سیدر وهر عضوده خدر كلسه
استفراغ ایله زائل اولمسی بعید در واگر خدر ردن حكره دخی اكر دنوار ظهور ایدرسه خوف
واردر كه سكته یه دونه ودكاهی اولور كه ذات الجنب وذات الرئه وسرسام بارد خدره دانتقاله
انتقال ایدر امدی خدر علتی اكثر غلیظ قان غلبه سندنا ایسه قانلو علامتلری ظاهر اولوب طمرلر
طلو اولور وزیاده اویقوسی كلور قان غلبه سندن اولان اولان خدره علاج اول فصد ایده‌لر
ومحركت دم اولان غدالردن اول كوندن كنده وبی منع ایده‌لر واگر بلغمی علامتلر كه ذكر اولنمشدر وارایسه
فالج ورعشه علاجلرین ایده‌لر ویبوست علامتی وارایسه رطوبت كسوز مك كر كوركه حمامی دخی
علاجی ایده‌لر واگر ذكر اولنه دخی اوزره اعصابك منفصل اولان رفیق شاخلرنه ماده منصب
اولمش ایسه اول محلك علاجی كركدر وحرارت ویبرجی دارولر ایله استفراغ ایدروب
پرهیزیله دخی بر خوشنجه كوزده لر واول محلاره قسط یاغلری كبیلر سوروب اعصابی تسخین
ایده‌لر وفالج ورعشه بابنه نظر ایدوب انك علاجی ایده‌لر ودبو علتك ایچون اختصارا اوزره
مفردات بیان ایده‌لم حمص ابیض آق نخود ك ضماد ایده دهن القسط طلا اتمك وقسطی حمامده
ماء العسل ایله برقاج قطره دیر مك وقسط هندی ویا باغیله مخلوطا یاغلمق مفید در ارنب
طوشانك انی موافقدر فرفیون بر درهمی اولادرهم زیت ایله قرشدروب یاغلیه‌لر وازه جع
فرفیون یاغنی دارچینی دشتر ایله یمك نافعدر سرطان نبیج كولنی زیت ایله خدره سوره‌لم
وارقة البقر صغراودینی ربع درهمی بر بلغم یا ایكی درهم شیر لغانی ایله ایچوره‌لر ایرسا كوك
سوسن كوكی واگر بیر اعنی واگر ججكی درخدر ایچون یمك وایچمك قنی نافعدر وشرابی
دخی نافعدر ویاغنی خبر وطلی ایدوب میعه سائله ایله مخلوطا سوره‌لم مفید در

خدر جوف حوق واقع اولدیغی علاماتی زیرده در

علاجی یمک و شیر لعابی ایله موم روغنی ایدوب طلا اتمک موافقدر سورنجان شربتی جندبیدستر
بابونه یاغی ایله برجه بس ایچمک و طلا اتمک نافعدر سکبینج یمک و کرویه یاغی ایله طلا اتمک مناسبدر
لحم القنفذ قیلو بغه نک تازه سی و طوزلوسنی یمک نافعدر دلدل قنفذ یبرتیسی درلر واد قلو کرپی
درلر تازه سی و طوزلوسنی دخی یمک موافقدر بهمن ابیض آق بهمن یمک نافعدر حمام کوکرجینی
واق دنخی علت اورزینه و اعضاء طوتیق نابذه ایدر خردل یمک وقتا ایله ضماد اتمک وقتا و
الحار یاغی ایله یاغلمق نافعدر حب اسطمخیقون اشبو حب ایله استفراغ ایلمک قتی لازمدر
قطران ازه جق ایچمک و یاغلمق مناسبدر میوه سایله قره کوزلک یمک و یاغی ایله یاغلمق فایده
ایدر ایارج روفس بعد التنقیه بونلر استفراغی قتی لازمدر زنبق چچکی و تخمی و یاغی شمع عسل
و جندبیدستر ایله قیناودوب طلا ایدرلر معجون الفلاسفه غایت نفعیدر حنظل شحمنی ایچمک
و یاغنی زیت ایله طلا اتمک مناسبدر زنجبیل دمر یاپی و شکر ایله سعوفی نافعدر مسک
شمم اتمک و بابا یا جبله ارقه مهره لرینه و اوکز خسنه طلا اتمک مناسبدر جنطیانا سلیخه ایله
دیره کوکی قابوغی و کبره بیشی دججده و حاشا و صعتر انواعی دزد الوجکلرکی یاغیله یاغلمق
دزقوم یا عنبر نا بش درهم ایچمک و قوینجان یمک و جوز رکت ادنی یمک و قولنج و یاغنی
طلا اتمک و هر کون کرجه ادنا دسفع بش کون بوزجیق ید روب یاخود حب المحلب بدروب
انوناحکزن کباب و قاورمه ایدروب یمک و جمله طاغ دات قوشلرینی یمک و احرغان دکنی بیرانخنی
زیت ایله بشوروب و تخمنی عسل ایله یمک و دردنج عقربی یمک و اوزلک و آق کوزلک
یمک و تشنجدن حکره حب قوقیا و حب المنتن ایله استفراغ اتمک غایت نافعدر الله اعلم

اوتوزیدنجی باب تشنج بیانندهدر

بو تشنج عاقشه کرکه علتی درلر و قوزیلق مرضی درلر و فارسیده خشنک اندام
و افرنجلر قونولسیون درلر و رومیلر اسپازموز درلر تشنج دکراز و تمدد و اسبابی
هر نوعدر درلر و بعضیلر علامات و علاجی بر برده ذکر ایلمشلر و بعضیلر باشقه ذکر ایلمشلر
اول تقدیرجه تشنج علتی اول دکراز و تمدددن حکره بلدوره لم زیرا تشنجه بر نوع نوع اولور زیاده
بر دوندن اولان نوعنه تشنج کزازی درلر بالکه تشنج علتی عصبه عارض اولور و تمدد و کزاز
عضله یه عارض اولور و تمدد ایله کزازک دخی بیتندن فرقی اولورکه مثلا تمدد بوکرک ایکی جانبندن
دخی چکلمسیدرکه کاهی برادجی اکسه جانبندن ظاهر اولور و براوجی بلدن اشغه ظاهر اولوب
اورته یره بوشش قالور اما بالکز تشنج کوررسکه کوکس کموکلرندن ظاهر اولمغه باشلار اول تقدیرجه
ایکی اوج علت یعنی تشنج و کزاز و تمدد بو جمله بر برندن فرقی نیره جواب برمک ضرورت اولمق
لازم کلدی و الحاصل تشنج دده عضله اوزرانه یه کلسور و بعضی ارتر اکثر بوجه تقلص درلر
چوق نوع اولور دیمش ایدک کاهی شربتله اولدرغی وقت تشنج امتلائی درلر

وهر نوعنه

وهر نوعنه دخی تشنج رطب درلر و تشنج یبس دخی واردرکه اکا تشنج استفراغی
درلرکه اعصابه تدریج ایله یبوست حاصل اولور و تشنج امتلائینک حدوثی بلغم غلیظدن
اولور و اکر بلغم رقیقدن اولیدی استرخا ایجاب ایدردی زیرا بوکه بلغمک جمیعی نشی یدر
بو نوعک علاجی فالج علاجی کبیدر مثلا تنقیهدن حکره ایارجات ایله استفراغ
اولنور و ابتدا اونلرده اکلیل الملک و صعتر و حاشا و یاپاوه و طورن اودی و اکلیل الجبل که
بیرتیه اودی درلر بونلردن قیناذوب نطول اولنور فالجده علاجک انواعی ذکر اولنمشدر
و تشنج یبس دیدوکز مثلا حمی محرقه و حاده و غیرهم و غم متوالسندن و یاخود چوق آجلقدن
یاچوق استفراغدن سکره ازاز یبوست عارض اولور اما حمی عقبنجه تشنج یبسی
عارض اولورسه اول علامت دکلدر اما بو علتلرک صوکنده حمی اولورسه اعلادر
بو علتلرک زایل اولمسنه دلالت ایدر خصوصا خصوصا دتر دیر حمی لردن ناقض حمی ربع
اوله اعصابه فایده ایدر اما جراحتلر و عظیم یارهلر اوزرندن تشنج واقع اولورسه
غایت مشکلدر یارهلرده تشنج یارهلرک فاسد اولمسی و صوق نائزی سبب
اولوب اهلاکدن خوف اولنور و ابتدادن مخالف اغذیه و اشربهدن و صوقدن اکثر یارهلر
و اکثر صاحبی صاقنمق کرکدر و تشنج علامتی حس ایدرلرسه یاره اوزرینه کورک
حاروب و شرابله باروت قیناذوب بوموم کرکدرکه عفونتی زایل ایدهلر و کاهی تشنج
یلان و عقرب و بوی و سایر زهرناک جانورلردن صوقدوغی اعصاب اوزرینه
راست کلورسه خود تشنج واقع اولور و کاهی شوکران و افیون کبیلر یمکدن
تشنج اولور انلرک علاجی کندو بابلرینه نظر ایدوب ذکر اولندوغی علاجلر ایله دفع
ایدهلر کره تشنج دخی دفع اوله و کاهی تشنج اختناق رحمدن اولور و تشنج امتلائی
نک مادهسی اکثریا رطوبتدن اولور سوداوی و دمویلری نادر واقع اولور اکثر
دمویلری اولورسه عضله ورم طوتر و عضلهنک بیغلری اراسنه قان اکیروب بیرابلر
اول سببی ایله عضلهنک عرضی زیاده اولوب اوزونی ازاتور و تشنج ریحی درلر ریحدن
دخی اولور اما چوق الکثر ریح زایل اتمکه اولان علاجلر اولنور زیرا اکثر غلیظ طعام
یمکدن حاصل اولان امتلا و تخمه انواعیدن اولور و کاهی بدندن برحجه ازه جق دیکلی و یا بر
نسنه باتمق تشنج اولور و اکثر یا بو متوله لر جزوی سببدر اما صو و هوا و خصوصا صووق
صو و یا غلیظ غذا تاثیر ایدوب تشنج اولور و اکر جراحتلرده تشنج اثری ظاهر اوله
علامتی بوز کیرلنور و تغیر شنده ایدر کیشی کبی کیر یلور و کوز طشره قبارر و اکثر یا توب
و بوز کونی قزارر یاخود صفره میل ایدر یاخود سیاه رنک اولور و جمله تشنج
علامتلرندن عسر ایله بوول ایدر و بلکه قان تبول ایدر و ادبخو طلزمکر بیخود یا توب اولور

قیاس ایده لر • و باشده داموزده مقلت عارض اولور • و توابعی دخی ظهور ایدرسه الله اعلم دورت
کوندن اوته کچوب موت ایرشور شویله که دورت کون کچه بر ادم قورتلورسه خلاص اولور • و تشنج امتلائی
به علاج اول کوره لر اگر قوت بر نده ایسه اتک غداسنی ازه جق اتمک ایله ماء العسل و نخود آب
کزنب و باقلا و جوز یاغیله طوراق اولیه و صعتر ذکر اولنان ایله بشمش اوله خردل ایله یدیره لر • و فوقی ازابه
نادین دکلک و طراج و جیل و سوقلون آنلری و بونلردن حار اللحم اولوب لطیف اولنجی توابل ایله دیرلر
و فالج علاجنده ذکر اولنان استفراغلر و حقنه و مسهللر دخی ایتدروب اعصابی پاک ایده لر •
و فالج علاجنی جش اولنورسه مفید لاردر • خصوصا امتلایی چوق شراب ایچکلدن اوله • یا تشنج
جمله بدنده و جمله اعضا بره اوله • بو بابنده بارد صو ایله بر ادم اغولرده فی الحال ینه جغاردیلر •
نته کیم چکه ده دخی ایدرلر که دریا کثیف اولوب حرارت غریزیه انجرویه رجوع ایدر • اما نارزن
بلمکلردن غیریه بو نکته علاج ایتیه لر • زیرا بو علاجه هر کس طاقت کتوره مز • و بو علتک
ایچون اختصار اوزره **مفردات** ذکر ایده لم **افتیمون** شراب جنیج ایله د بر رطل صو ایله بر کون
دبر کیجه قیناد وب اندن ایچه لر • خصوصا سودادن تشنج امتلائی اوله زیاده نافعدر **ایرسا**
کوک سوسن کوکی شراب ریحانی ایله استعمال ایده لر • و بونک یاغی ایله وزنب و موم ردغن
ایدوب بدنی یاغلیه نافعدر **بذر کتان** کتان تخمی عسل ایله یمک و ضماد ایتمک تشنج امتلائی
یه مفیددر **دهن البان** بان یاغی ایچک و یاغلمق مفیددر **خطمی** طبیخنی ایچک و ضماد ایتمک
مفیددر **انزروت** بید انجیر یاغی ایله ایچک نافعدر **سماد ریوس** غسل ایله تشنج امتلائیه
یه نافعدر **زنور فار رطب** فاز یاغی ایله مخلوطا یاغلمق و ضماد ایتمک مفیددر **فجل** تخمی
تخمی دوکوب ایچک موافقدر **زفت** صمغنی ایچک و ضماد و طلا ایتمک موافقدر **ابهل** جبان
الجنسی کیکنی دریا فی ایله یاغلمق و ایچک فائده ایدر **توزم** اجی بادم و یاغنه سوسن
کوکنه و یاغی و عسل قاتوب ایچک مفیددر **سیسنبر** قابی ایله دوکوب اعصابه ضماد
ایدوب و یاغنی یمک و یاغلمق فائده ایدر **بنجنکشت** عابدی شر ایله ضماد ایتمک
تشنج رطبه نافعدر **بخور مریم** کوکنی شراب ایله ضماد ایتمک مناسبدر **جوز الاکل** ردمی
قوز یمک تشنج رطبه و تمدده نافعدر • و اسکی قوزن اچ قرنی و باقلو د صابم
دوکدکی ایله خلط ایدوب عصب اوزرینه اورمق • و یاغی ایله یاغلمق و یاغنی ایچک
وسعوط ایتمک جمله فائده ایدر **مرزنجوش** دوکوب شیر لقان وشمع عسل ایله ضماد ایتمک
و بونک طبیخنه کزاز و تمدد و تشنج اصحابی اوتورمق نافعدر **جنطیانا** تمدد و تشنجه
صبی طبیخی مفیددر **انجره** اصفهانی ازه جق طوز ایله ضماد ایتمک موافقدر **عودبلسان**
طبیخنی ایچک نافعدر • و تمدده بلغمیه اوج رطل عودبلسان ایکی رطل صو ایله نصفی
قالنجه قیناد وب و صاف ایدوب هر کون اوتوز درهمی بادام یاغیله ایچه رطبه قنی

منفعدر

منفعدر **لعاب سفرجل** ایوه چکردکی لعابی بادم یاغیله قفا اوزرینه ضماد ایده لر **قرع** قبق تخمنک
یاغنی ایچک و بوروننه سعوط ایتمک و باشه طلا ایتمک فائده ایدر **کبه** قوبردی یاغی ایله شیر لقانی
ایلیجه ایدوب تشنج اوزرینه و تشنج عارض اولان عضولره هر بار سوروب اکسک
ایله لر **شعیر** قابندن آرپه و بادام و شکر ایله یمک و شراب ریحانی ایله قورشدروب ایچک موافقدر
دم السلحفات قابلو بغه قانینی جندبیدستر ایله ایچک تشنج امتلائیه نافعدر و اردر
زنب عتیق جاوشیر و جندبیدستر قاتوب تشنج امتلائی رطبه مفیددر **غار** دفنه
یمیشنک قیناتمش صوینه اوتورمق و تشنج ایله و یاغی و قسط یاغیله قنابی یاغلمق •
و زراوند مدحرج ایچک و خصیة الثعلب کبیر وارد رشامده اکثر رعبوب الجبل دیرلر •
یمک و اوزرینه سیاه شراب ایچک تشنج امتلائیه • و مطلق خصیة الثعلب فلفل
و شیر ایله تشنج رطبه و اق سوسن کوکنی عسل و مرزنجوش و جندبیدستر ایله تشنج
امتلائیه نافعدر • و کوکردلو صولره دایما النواعنه کیرمک • و کندس و عنبر ایله دایم
اکسیرمک و قزل نخودی صعتر ایله یمک • و زنب ایله سرجه انواعی مسلوقه لرینی یمک داد قیر
کوکی و اسطخوطوس معجونی و شرابی و زنجبیل سفوفی و تریاق یمک • و عسل ایله ضماد ایتمک
بو علتلره و حدره دخی نافعدر • راوند ایچک و معجونی یمک سنا مکی و معجونی یمک
بو علتلرک جمله سنه مفیددر • نرنجان تخمنک مستقطر صوینی دایم ایچک • و
اوتندن مسلوقه ایدوب یمک نافعدر

اون سکزنجی باب کزاز و تمدد بیاننده در

بو علته چکلمک و کرلمک دیرلر • فارسیده سخت اندام دیرلر • تشنجه خشک
اندام و بدکار کبی و تمدده کشیده اندام دخی دیرلر • افرنجیلر قونقلسیونی بوتن
بوزب و کزازه تتانوس دیرلر • و رومیلر اسپونوتونوس اینبروسفونوتونوس دیرلر
تمدد و کزاز علتی عضله یه عارض اولور • تشنج عصبه عارض اولدیغی کبی و تمددک
چکلمسی مثلا سکز کی ایکی جانبندن دخی چکلور • که کاهی بر اوجی اکثر جانبنده
ظاهر اولور • و بر اوجی بلدن اشغه ظاهر اولوب اوزرینه بوش قالور • و تمدد و کزاز علتی
تشنجدن برابردر • و کزاز و تمدد بونلر وجعدن خالی اولمزلر • و کزازک اسبابی بر وجهدن
تشنج اسبابی کبیدر • اما کزازک سببی کاه امتلا و کاه یبوست و کاه بر زخمت
اولور که حساس عضوه ایرشوب و عصبک اتدن نوکتک ایدر • و کاهی ورم اولور • انو
کبجون تشنج اسبابنه متشابه دیرلر • و کزاز اکثر غلیظ ماده بردن دافع اولورکه
عصاره لکمش اوله • و کاهی کزاز شول غلیظ ماده بردن دافع اولور که جمله بدن اوستنه
مستولی ایدر • بو حال نمی عسردر • علاجی دشوار لغله قبول ایدر • و کاهی کزاز ده رطوبت

سخت اندام خشک اندام

عضله لرك لیفلری ایله عصب مابیننده واقع اولور • واندن منجمد اولوب یعنی طوكزه وصلب اولوب
اول صلابت اوزره قاله • انقباض حركتی بوسببله باطل اولور • وكاه اولور كه كزازك ماده سی هنوز •
عضله ایچنده یر طوتمامش در • لكن عضله نك وترینه قریب ایرشمشدر • واندن صلب اولوب طوكتمش در كه
انقباض حركتی باطل ایدر • وكزازك وجعی سببی بودر اولور كه ماده لیفلر اراسنده دوشر • وانقباض حركتی
ایی صیقر ووجع توتدر ایدر • وكاه اولور كه عصبلر بر زحمت والمدن متخلص طریقیله قاچر • بربره قلملك ایله
دكل بلكه اوزاق والم موضعندن ایراق اولمق طریقیله • بو نوع كزاز اغلظ فی الحكمدن وضررلو زهرناك
حیوانلر اصرمسندن عصب طوتوب وتاثیر ایدر • وكاهی اولور كه یبوست غلبه ایدر • واصل
رطوبت لیفلر وعصبلر اراسنده تحلیله خرج اولور كیدر • وعضله نك عرضی بربره قلوب طولی
زیاده اولور • اول سببله قوت متحركه كه انك اشغه ایتجك بولیدر بغلنور • كزاز یابس اولور
ویابس تشنج ایله یابس كزاز بیننده فرق بودر كه • تشنجده عضله نك طول وعرضی اكسلور
عصبلرك یابسی وقادرلمی سببیله در • وكزازده عرض اكسلوب طولی اكسلمز اونكیچون
یابس تشنج خطری یابس كزاز تشنجدن زیاده در • وكزازده اولور كه عظیم سببدن
وعظیم ماده دن واقع اولوب كزاز صعب اولور • واكر ضعیف سببلردن واقع اولورسه
كزاز دخی ضعیف اولور • وكاهی كیشی بر اغر نسنه كتورر باقفی بیر اوزرینه یاتوب • وانكت
عضله لری دوكلور • یا چكلور هر ساعت یا دخی زیاده اول شكل اوزرینه قالور • جمله بو انواع
كزاز خفیف عد اولنور وتیز فتح اولور • اما دماغی كزاز دیدكلری یعنی بیرانزدر • دماغی
تشنج كبی در وكزازك علامتی هركاه كه دماغ واراته عضله سی قاتیلنه • واغز صوی دنربت
بوغازده بوطلق دشوار اوله • وجمله اندامده خصوصا اختلاج ظهور ریكله • ودل اغرلنوب
وجمله بدنده بر قاشنمه ظهور ایده ولذت بولنمیه • بو جمله كزاز مقدمه سیدر • واكر بر كمسنه نك •
احشاده دبیله وقرحه سی اوله • وبولك رسوبی ارنكت اوله • ممكندر كه اول ارنكت بول
بولنون پاك اولمیوب بر مقداری دماغه جیفه دماغنده كزاز توتد ایدر • واول انه بچكی
دماغ جانبنه قالقاسنك علامتی هربار ارقه نشو بره فهم ایدر • وكوز قزاكو اولور • وباشی
دبوك عرق ایدر • وكاه كه كزازده فواق ظاهر اوله • دهقیان سویلیه خلاص امیدی یوقدر •
واستلایی ودوری كزازدرك علامتلری تشنج وزنی علامتی كبیدر كه تشنجده ذكر اولنمشدر •
وجمله كزاز انواعی اوغنوسلقدن • ودرجعدن خالی اولمز • دتقدو وكزاز علاجی مثلا كزاز امتلایی
نك وامتداد نك علاجی تشنج امتلایی علاجی كبیدر • ویابس كزازك علاجی یابس
تشنج علاجی كبیدر كه • اول اشاره اولنمشدر • وباغلر كه حرارته ورطوبته مایل اوله مناسبدر
وامتلایی كزازده عضله باشنه دخی ییجه نوعی صوایدر كه حرارت اكه كیبر ودونه • وباغلر سورتكده
اكر عرق اتمش ایسه بر مقدار تاثیر ایدوب • دوخی كبد رنك وسلمك كرك تاكه یاغ سورتكه

صالح اوله

صالح اوله • وبو بابده حمار وحشی وارصلان وطاغ صغرینك یاغلری سورمك قتی نافعدر • وسذاب
وجندبیدستر وقنطوریون ایله حقنه اتمك معتمددر • وشول كسنه نك كه حقنه یاغ سیفلری یاغمش
اوله حمار سرچیله وانیسك یاغیله كبیر وشرم حقنه ایده لر كه مرغوب اوله • ویابس كزازده عضله اوستنه
سد صاغیچ وضماد در كه • اوردك وتاوق یاغندن وصغر ساقنك یاغی وقوبروق یاغی وسیسم یاغی
وحاری بال موی ایله قتی نافعدر • وبو علتلره موافق ضماد بودر ضماد كتان تخمی وسیسم هر بر ندنا
ایكی جز حلبه اونی بر جز حمار سرچی ایله وسیسم یاغیله پیشوروب عضله لر اوستنه قویه لر ضماد اخر
طاوق ویكچی وانیسك ساقی یاغی وقوبروق یاغی وسیسم یاغی جمله بر یرده اریدوب عضله لر اوزرینه
قویه لر • وانلرك طعاملری وغذالری بو مشوع كركدر • ماء اللحم ورفیق معتدل شوربالری ویمرده صاره سیله
بنیم برشت اوله • وسموز تاوق شوربالری والحاصل جمله بو نمرب انكسز دیرملك كركدر كه • زیرا اچكملو
نسنه لر بوغازده قالور • وبو روندن طشره چیغمق اولورسه زحمت زیاده اولور • وغلتن كزازده
انجه قنطوریون ایجك ونعنه صیغنی یمك وانكت ایله یاغ قاتوب یاغلمق • وعاقرقرحا صوینی تطول
دیاغنی مروح ایدوب زیت عتیق تنتم دخلط اتمك • وحجر المغنطیس كتورمك • والده طوتنمق
حجر المقاطیس كتورمك
وحجر شدیج كتورمك دیاچه یاغندن غداسنه خلط اولنمق • واندن بدیله كوزن بیمك وزیت
وصعتر ایله سیاه نخود شورباسی بیمك وزراوند صوین ایجك • ویارم درهم فلفلی وشیر ایله
وسیاه بیبر وسذ ایله یمك • ویارم درهم عسل ایله یمك • وزرازیانه تخمی شكر ایله یمك •
وقبلو بغه اتی یمك وزیت عتیق قاتوب ایزنه اوتورمق وقثاء الحمار یاغنی سورمك • و
عسل یمك وقاصنی یه قرشدروب اول محله اورمق • وعسل صو قاتوب وقیناتوب
نصف قالنجده ایجك • ویارم درهم جاوشیر ایجك • وسذاب یاغی ایله سذابی دجاوشیر پ
بلیجی ایدوب معده اوزرینه قومق • وحاری تشنوی یاغیله یاغلمق ونرکس یاغی سعوط
اتمك • وقوردادون بادام یاغی ایله سعوط اتمك • وقره جوركت اوتی یاغندن ایجك • وباغنی
بوروتنه سعوط • ومروح اتمك نافعدر • وبو علتت كوچك اوغلانجقلرده ظهور ایدرسه
بادا اوزره ویكیمی كه ترجمه اكه شیطان دكرمنی درلر • روزكار اوكچه بولانور انك كوكی ویپراغی ودخی
صوینه اوتورمق • ویاسمن یاغیله یاغلمق • وشامده رحبوب الجبل دیدكلری بیوك فقه
الثعلب بیوب وصوینی ایچوب • واوزرینه سیاه شراب ایجك • وسكنجبین وادقیر ولك
البطم ایجك • وبان یاغیله یاغلمق • وعنبر قومق واغزده چكنمك • ویادم یاغیله سعوط
اتمك ویاغلمق • وهیوفاریقونك ایكی درهمی ربع درهم سیاه بیبر ایله یمك قتی نافعدر
وكرفس یمك • وتخمنی پشوروب شكر ایله ایجك معتمددر ••

اوتوز طقوزنجی باب اختلاج بیاننده در • اختلاج دیدكلری
بدنك سكرمكی دره • فارسیده افتند اندامی اختیار درلر • وجشن اندام دخی درلر •

وازجمله بایتا جیوانی درلر • درومیلر بالموتس درلر • اختلاج بر حرکتدر که عضله‌لرک ایچنده بی اختیار
وبلا اراده حرکتی اولور • وبو حرکتک سببی جایزدر که بر غلیظ ماده‌دن ومتوک ریحدن دخی اوله • و
ریحدن اولدوغی دلیل اولدرکه تیز کچه وتحلیل اوله • اما غلیظ ماده اولان اولدرکه بارد مزاجلو وبرودت
زیاده ایدیجی سببلردن اوله • واختلاج توتند ایده بینی عضولر دیرده • زیرا هر بوشی نسنه که دماغ وجگر یا
کبیلردن • وهر برکت نسنه که یمک کبی وجگر یا کبیلردر • اتک ایچنده ریح آلی قونلماز وریح قالمز اما
اتک ارا سنده که لحم وعصب کبی اوله ممکندر که ایچنده ریح آلی قونلور • وریح قالمش اولور • واسباب
اختلاج بارد مزاجده اولور که بارد ورطب ماده ایله مخلوط اوله • واتک اعراض نفسانیه کی که غضب و
سرور وغم وغیری کبیلردر سبب اختلاج اولور • زیرا اعراض نفسانی سببی ایله روح متحرک اولور
وروحک حرکتی ماده‌یی تحلیل ایدوب وماده تحلیلندن ریح تولد ایدر • اما مثول اختلاج که جلدده واقع
اولور • معلوم اوله بو ارده جمع ماده اولدقلردر • بلکه سکته یا جنون [illegible] مقدمه‌سیدر دیمشلر • وبوز
عضله‌لرنده اولوب دایم اولورسه لقوه مقدمه‌سیدر واکر باشلرنک اننده اولوب دایم
اولورسه [illegible] مقدمه‌سیدر • وغلیظ ریح بر رنجدرکه اندامک [illegible] وبغنده قالوب
اول محلی کثیف اتمش اولور • هوا کبی که برقرار طور رکن [illegible]
تحرک ایدر معلومدر • وبو علت باشدن انه جک نزلا تزل دخی واقع اوله رطوبت بلغمیه
لزج حکم اولنورکه • اول محلک حرارت اصلیسی تحلیل ایدر • [illegible] مجانس [illegible]
ایده مز • واختلاج ایدر • وکاهی ریح ماده اولوب وغلیظ اولدوغیچون چقه مز • [illegible] بو یله
حال اقتضا ایدر • واختلاجی بعضیلر [illegible] بعضی [illegible] علامتیدر • بو اختلاج نامه‌لره اعتقاد
ایدوب کاه سرور وکاه حکمی اولور • وبو اختلاج هرکه ایله بو مشی ارا سنده درکه کوک
ایله بینی ولحم ایله عصب ارا سنده اولور دیرلر • اکا جواب بودرکه لابد جمیع [illegible]
ریح موجود درکه [illegible] ذکر اولنمشدر • وکاهی بعضی [illegible] ریح لحم ایله عصب
ارا سندن کزران ایدر • ذکرک قیاسه کلمسی بو ریحدن اولدوغی [illegible] تمسکدر • وکاهی
اختلاج طوبلی مدت واقع اولور • [illegible] اولمقله [illegible] علتدر نهایت ریح طریق بولوب
منتشر اولمقله تحلیل اولور کیدر بوکه **علاج** بودرکه بوزکر اولنان مواددن زیاده ایدنا
اشیادن پرهیز ایده‌لر • مثلا قارلو وبوزلو صولر واشربه‌لر والمعه بارده • ونقاع نسنه‌لر که
دماغه سقوط ایدوب وانکدن نزول ایده جک اشیاده دوقی شراب ایچمکدن پرهیز ایده‌لر •
واول موضعی بر جوقه پارچه‌سیله محکم اودوب [illegible] ایدوب • واوزرنه بیبر [illegible] وبابونج و
قیصوم وقسط یاغلری کبیلر سوروب [illegible] کلنکبین عسلی ایچروب [illegible]
[illegible] فاتوب [illegible] ایدرلر • [illegible] کوکرجین [illegible]
[illegible] • [illegible]

بربز

بربز اصله دوب بربر اردیجه اول موضعه قوملی • ربا خود ابریق امزکندن دوکوب ویا خود اطبا
عبارتی اوزره تخلخه دیدکلری که دکز صوبینی صغرقا ودخنه قوتوب اول موضعه باغلیه‌لر • ودکز صوبی
بولنمزسه طوزلو صودن ایده‌لر • [illegible] دکز لهنه‌سی درلر هر قنقی بی اولورسه
دکز صوبیله قیناد وب اوزرنه اوره‌لر • واستفراغ لازم کلورسه ایارج روفس ایله استفراغ
اولنه • واستفراغدن صکره اول موضعی بنه جوقه وقزنه پاره‌سیله محکم اودوب اوزرنه باغلرک
معتدللندن لحل یاغی وبادام یاغی سوره‌لر • وحب ایارج دخی نافعدر • ومرزنجوش واکلیل
الملک وبابونج واکلیل الجبل صولرندن نطول وقزمش کیکشابله تکمید ایده‌لر • وبونکله علت
بنه زایل اولمزسه لقوه علاجلرینک معتدللندن علاج ایده‌لر • واختلاج اچون اقتصار
اوزره **مفردات** ذکر ایده‌لم **اترج** آغاج قاووننک دتورنجک طشره قبوغی یاغنی ازه جوق
ایچک • واول موضعی یاغلمق موافقدر **سوسن** کوک سوسنک کوکنی ویاغنی ازه جوق
ایچوب ویاغلمق مناسبدر **غار** دفنه یاغنی سورمک وایچمک وبیر اغاجک وجتبک •
قیناتمش صوینی نطول اتمک فایده ایدر **کرکی** طورنه انی یمک وادوغی بادام یاغیله بورونه
سعوط اتمک مفیددر **بلادر** کتورمک نافعدر **رته** بندق هندی درلر کتورمک مفیددر
نارجیل جوز هندی یاغنی یمک وطلا اتمک موافقدر **بطم** یمک ویاغی ایله یاغلمق مناسبدر
کتراث کندنه بعنی بر صه یمک فایده ایدر **ماء الکبریت** کوکردلو صولرده وایلیجه‌لرده کونده
ایکی دفعه کرمک وماء النطرونه کیرمک نافعدر • اکه قفر الیهود درلر **بندق** فندق یمک
فنی موافقدر **جندبیدستر** بید الجنر دکنه کرجک دخی درلر • یاغنی یمک وطلا اتمک مفیددر
قسط یاغی سورمک نافعدر **اسطخطوس** هرکی درهمی ماء العسل ایله او توز
بش کون ایچمک فنی موافقدر • ومعجونن [illegible] دخی ایچه‌لر **بورق** جماد اولنه
مناسبدر **ارنب** طوشان بینی عسل ایله سوره‌لر فایده ایدر **قفصه** بوجه
[illegible] زیت ایله بشوروب اولایش کونده بیه‌لر **حمام** کوکرجین یاورسینی شیرلغان
وعسل ایله ملوقه [illegible] ایدوب واوزرنه دارجینی وسنبل هندی اکوب بیه‌لر **حجل**
کلکلک وطراج انی قیتی نافعدر **راسن** اندوز کوکنی مدبر ایدوب عسل ایله یمک
نافعدر **بکن** بلسان [illegible] بر درهم قدر ایچمک نافعدر **ابهل**
کوک سوسن کوکینک صوبی نافعدر •

قرقنجی باب — لقوه بیاننده‌در بو علت بوزدکوز
برینه ابالکدر • فارسیده عضلتها [illegible] افتند درلر • وازجمله انواعی تورتورا
اودنش درلر • درومیلر توتوس کیفینی درلر • بو علت اکثریا تشنجدن صکره
یا تشنج ایله یا استرخا ایله یا فالج ایله اولور • مثلا بوزدکوز اعصابی کاهی برطرفنک

کوکوردلی صولر دایلجه‌لر کرک نافعدر

گلكشنولر. وبوز دكوز بر طرفه جارقوب واغزاڭ طرفنه اكرى اولور. واول طرفنڭ كوزى قپاقلرى
كاهى خيرلى حذفت ايدوب ميوب آچوب قپامغه دقانقى ديرنكده نوت قالماز. واغزدن بر نسنه
اوتورمكه قادر اولمز. وطعام لوقمنى اصلا بوزمز وچكنمكه قادر اولمز. زيرا بو حذفت اچون اولان
جمله اعصابه خلل كلور. وبو علت كاهى يا استرخا ويا تشنج ايله معا اولور. وكاهى بر طرف استرخا و
بر طرف تشنج ايدر. بو نوعى علاجده قتى مشكلدر. كندو تجربه مزدر بر نسنه اولان علاج هربرى تبور
ايتمز. مثلا ايكى علت اولوركه برينه حمام ايله علاج لازمدر. وبرى حمامه كيررسه هلاكه سبب
اولور. وايكى علت بر شخصده اولور بو نوع عددندر. ولقوه تشنجى ايله لقوه استرخائيه ده فرق
واردر. مثلا لقوه استرخائيه ده حواس دخى مكدر اولور. وبوز درسنكه بنا قلقى ديندوكى
حس اولنماز. وكوز قپاغى اشغه جارقماسى زياده اولور. اما لقوه تشنجيه ده تنوكك آز
اولور هربار يبوست كوسترر. واتينى درسبى دخى تشنجى اولوب اكثر طرفنه زياده ميل
ايدوب كم بيور. وتشنجى لقوه نڭ شكل طبيعى يسنه كيرزدن مشكلجه يعنى اوتلكى قابلى كبى اولماز
ولقوه استرخائيه ده اسكى يرينه وارمق آسانقدر. ولقوه علتنڭ اسبابى دخى دورتدر
بريا تشنجدركه رطوبت غليظه دن حادث اولور. مثلا انداملركه اچون اولان عضله لر غليظ
رطوبتدن ممتلى اولوب اول اندامه چكلور. ايكنجى بوزدك استرخاسيدركه برجانبنڭ
عصبلرى وعضله لرى دماغدن اشغه اينن رطوبت رقيق سببى ايله سست اولوب انعلاق
كبى اولور. نته كه بر كيرشى حوده اصلانسه لر سست وقوتسز اولور. اوچنجى اولدركه
حدتلو وحوازلو خسته لقلرده رطوبت زايل وباطل اولوب دغندن يبوست غلبه ايدر.
بو حال اكر حاده خسته لقلرده بو حالده اولورسه علامت ردية اولوب موته قريب زمانده
اولور. وكاهى چوق چوق استفراغلر موكنده رطوبت كيدوب يبوست زياده اولوب دماغ
وعصبلره قوربنوب برمان كبى اولمسيدر. دوردنجى سبب منفركدر. مثلا سبب
فالج وسبب لقوه دركه برشدته قتناق واقع اولوب دماغدن بويونه وبوز عضله لرى
ادنا ريجكه لقوه نظاهر اولور. ومحمد زكريا دركه لقوه اصحابى فالج اولوب قلبى بنه اول جانبنه
واقع اولوب ديرر. ودخى نچه مقدار لقوه اولمش آدملره راست كلدم ديرر. وايكى كيفى نجاست
اتغزدن مقدم بيرده يبوست بعده نجاست المديلر ايكيسى دخى لقوه اولديلر ونچه مقدار حكره
اجلق چكمش دخى لقوه اولورديرر. وبنه محمد بن زكريا ابرجيق كوردم كه لقوه اولى ظاهر اولوب
بعده سكته حادث اولور. وچوق كسنه كوردم كه لقوه دار اوتوز بيل چكوب اشغى اولندن
وابشندن بنه هيچ قالمديلر. ودركه چوق كوردم لقوه صاحبى درت كونده هلاك اولديلر
دوردنجى كونده حكره سكته فالجدن وقوندن قورتلمولر. وانا حمل شول لقوه كه ايكى آيده
زايل اولميه علتى مدت ديرر بعضى اوزانور. واتكى آيدن كچن لقوه ثمنت زايل اولمسى مشكل اولور

درت كون يا خود يدى كون
تأخير اولنوب علاج اولنه

ولقوه يه علاج بودركه درت كون وياخود يدى كون تأخير ايده لر. خصوصا سكته وياخود بر علت
علامتلرى حس اولنه عجله جايز دكلدر. بعد التأخير قوى حقنه لر. وقوى مسهللر ايله استفراغ
كركدر. واول يبوست ورطوبت بنفسه معتدل اولان غذالردن ويره لر نخود آب كبيلر اوله
وعلت ابتدالرنده غرغره ويرلميوب وعطسه كتوررلر شيادن صاقنه لركه ماده خام ايكن
موضعنه چكوب اندريه كه خام ماده دفع اولمق كوچدر وعلت ابتدالرنده قيئلو دارولردن
دخى ويرميه لر. زيرا لطيف اولمايجه ماده تحليل ايده مز وتحليل اولمق كوچ اولور. وكوره لركه
ماده قرار طوتوب آخر علت ايله علاقه ايتمه بعده لازم اولان علاجلردن تدريج ايله اشله لر
وبعضى روايتده لقوه اصحابنه اوچ كونه دكين سعوط ويرميه لر ديمشلر. ودخى الجمله علتنڭ
دردنجى كوننده برمثقال ايارج فيقرا ويرسه جايزدر. وبر هفته دن صكره اشبو
حقنه ايده لر مثلا طورق اوتى وبابونه ومرزنجوش وهزار اسپند واكليل الملك
وعصفور تخمى وحلبه كتان تخمى وچغندر يپراغى وبغداى كبكى ونيم كفته بيدالجنبر تخمى وشحم
حنظل وانيجه قنطوريون هربرندن برآوج اوله. اسكى زيت باغى اون درهم وبال موم اون
درهم اوله جمله سى قيناده دوب عادت اوزره حقنه ايده لر. حقنه خفيف آخر حقنه دخى
بودر. مثلا بش درهم رازيانه تخمى طورق اوتى. وسذاب هربرندن برآوج اوله قيناده دوب
يتمش درهم بوصودن واون درهم سذاب ياغيله حقنه ايده لر. ولقوه اصحابى آكثر
اولان يرده اوتورده لر. واول آيينه كه مشهور ومخصوص لقوه در. ودمشقى وصينى درلر
اما اصل ظالعون درلر. هرباقردن تركيب ايدوب آيينه ايدرلر. واول باقردن منقاش
دخى ايدرلر. قتى روشن دكلدر آكا نظر ايتدره لر كه كندو اوى آيينه ايچنده كوره ميه. واول اوق
دساكن اولدوغى يره آكوركدر. وهندستان لطافتنڭ نجبا تنزن اولان علاج اولدركه
يبانى حيوانلردن آهودن غيرنسنك اتلريكه دلكى وصرتلان وقلاغ كبى سى دقوالق كبيلرى
بشوروب اتنى كمو كندن اتيروب وزيت ايله باغنى اوزرينه بقولايدوب. وايابوزن
سركه ايله يويه لر. وسركه ايچنده حار اجزا اولسه دخى موافقدر. مثلا حاشا وصعتر
كبيلر مخلوط اوله. واول سركه دن ابهرونه دخى چكه لر منفعدر. زيرا بعضى رطوبتى بواوذن
بولندن اشغه كتورر. واكر سركه ايله خردل طلا اولنسه صواب اوله. وباشنى مرزنجوش
وهزار اسپند. وقيصوم وسذاب ايله قيناتمش صو بخارينه طوته لر. وبقايده ذكر
ايلدوكمز تشنجى لقوه ايسه اول عضله لرى وبويون مهره لرينى اوردك وطاوق ياغلريله
ايله يوغده لر. وكوز عضله لرينى يوغوب ممو ايچون ودماغى تسخين وپاك
ايتمك ايچون ايارج فيقرا وشحم حنظل وحب قوقايا وتربله وقرانكويردن طشره چقار
داورزينه بل طوتيميه وياش ميوه لر. وياش اغذيه واشربه دن پرهيز ايدوب و
رمیه لر

وصوان اثنا عشردن دخی ویرمیه لر و هر صباح آج قرننه بخور ایده لر ایکی اوچ ساعتدن صکره طعام یه
دیو یا کوندن بر صباح شول کوزنکه قینامغه قادر اوله لر بکری بر قطره جوز یاغی یا حبة الخضرا یاغی
طامله لر و اول بر کوندن دخی ایکی قطره طامله لر و بوندن صکره بابونه و صعتر نوعندن قیناد وب
بخارنه باشن طوته لر که باشی درلیه ارتجق صبر ایده لر زیاده یوق قلدیکدن صکره باشینی بر چوقه
یا رسیله محکم اوده لر و اودزینه جوز و حبة الخضرا یاغلرندن باشنه و بویوننه جهه لرینه
سوره لر و بر مقداردن صکره ینه اول قیناتمش صوبخارنه باشن طوتوب اقاردزلاردن
و بعضی هوا طوقنمقدن صاقنه لر و هر کون بو جمله ایدوب و هر هفته کوزینه ذکر ایلدوکمز
یاغدن طامله لر و اگر اوتوز کون دکین علت زایل اولورسه فبها و الا معلوم اولدی که اول
محللرک عصبلرینه خلل کلمش و فنا سرایت ایتمشدر علاج قبول ایتمز و ارتوق علاج اولمز
زیرا بو علته بو مقدار قیناتمش صولردن اعلا علاج اولمز و اول یاغلردن موافق یاغلر
اولمز و قابعض یاغلردن غالبه و یا ان یاغلری سورمک دخی موافق دردرلر و علت طرفی
یاغلو و جار لمش طوتمق کرکدر و بو علتده حرارت یاخود حمی ظاهر اولورسه بر امر دکلدر
خوف اولنماز و هر بار بورنه سعوطی الدن قومیه لر چوق نفعی واردر مثلا سعوط
موافق ترکیبی اولدر که جندبیدستر و فرفیون و شحم حنظل و قثاء الحمار عصاره سی و فلفل
و زنجبیل و کندس و دار فلفل و ناق فربیون و دند و مرزنجوش و نانخواه و نوشادر
و بوره و شونیز و خردل و عاقرقرحا و مویزج و سکبینج و جاوشیر در و بونلردن ما عدا طورنه
اودنی عورت سدبی ایله ازدب و سوسن یاغیله طامله لر و عدس قدر فرفیونی کزلک
عورت سدبی ایله طمزه لر و انجه و جبلان و فوردا اودبی دخی سعوط اولنسه مناسبدر
و اگر بو دردلردن دماغ اضطرابی چکرسه بنفشه یاغی یاخود تازه شیر روغنی شکر ایله
و عورت سدبی ایله بورونه طامزه لر باشنک اوکنه خطمی و سرکه و بیرده اغنی
قرشدروب یا فوخ دیدکلری امکک اوزرینه قویه لر و اگر لقوه علتی صول طرفدن
ایسه علاجی مشکلجه در و هر بار اغزده دخی قرنفل و قاقله طوته لر و اگر دل اغرلغی
وار ایسه کبابه طوته لر و جوز بوا دخی چکنه یه لر و زنجبیل و کابلی مربالری و اطریفل
اینا مربالری یمک دخی نافعدر و طعامده نخوداب دارچین ایله غایت موافقدر و
و بو علاجلردن صکره باقی علاجلری تشنج علاجلری کبیدر مثلا لقوه ایکی قسمه منقسم در
برینه لقوه استرخائیه و برینه لقوه تشنجی درلرکه بو قاعده زیاده ضبط اولنمق کرکدر
مثلا لقوه استرخائیه ده تشنج امتلائیه علاجی ایتمک کرکدر و بو علت ایچون اختصار
اوزره مفردات ذکر ایدهلم جندبیدستر قندس خایه سی بر حبه قدر بوبخه اوق صویلی
ایله ایچمک و نفعیدر صکره بادام یاغی ایله سعوط ایتمک و اجی بادام یاغیله صاحب لقوه نک
بورننه

بورننه کزلک سعوط ایتمک و شم ایتمک نافعدر نوزهر اجی بادام یاغنی مرزنجوش صویی ایله یاغ قالنجه
قیناد وب بعده سعوط اولنه کرکی طورنه اودنی یا زو صو یله سعوط اولنه و اجی بادام یاغیله صاحب
لقوه نک صحیح جانبنک بورونه سعوط اولنوب و لقوه طرفی دخی بر کون یاغلیوب و بر کونده
بردفعه اول علت طرفنه اوان کوزه دخی ازه جق طامزه لر جوز الاکل رومی جوز یمک و صحیح جانبنه
جوز یاغنده سورمک و ازه جق طورنه اودبی ایله لقوه طرفنک بورونی دلوکنه سورمک معتبردر و
الی حل جلد جوز رومی یمک و ایچمک و سعوط ایتمک و شم ایتمک و طلا ایتمک موافقدر اذان الفار یابنی
اودنی عصاره سی سعوط ایتمک مناسبدر فرفیون فرفیون یمک و عدس مقداری عورت سدبی ایله
سعوط ایتمک و حبة الخضرا یاغیله ازوب لقوه طرفی یاغلمق و یا لکز فرفیون ایله عطسه کتورمک نافعدر
و یارم درهم فرفیون و یارم درهم سکبینج یاغی و یارم درهم اشق یاغی قرشدروب ایچلر
عجب نفع کوره لر کمادریوس ق‍(ر)دامانادن ایکی درهم یمک مفیددر عاقرقرحا یمک و اگر شم
و اگر مضغ ایتمک خصوصا اوچ کونلک فته تر نافعدر و صویی ایله غرغره ایتمک و اسینی بخارنه باشن
طوتمق و یاغنی بلعم یاغیله قطور ایتمک و یوزنه سورمک فایده ایدر مرزنجوش عصاره سی
و طبیخی تازه ایکن غرغره و نطول ایتمک و ایچمک و ربع درهم فرفیون قاتوب ضماد ایتمک
و شم ایتمک و سعوط ایتمک و طورنه اودبی ایله لقوه نک صحیح طرفی بورننه سعوط ایتمک موافقدر
صعتر انواعی طبیخی ایله غرغره و بخارنه باشن طوتمق و ازه جق ممک قاتوب سعوط
ایتمک فایده ایدر افسنتین فودنج جمله بر یوز انواعی دخی بو اسلوب اوزره نافعدر
جمله بو اسلوب اوزره نافعدر شونیز جمله بو اسلوب اوزره نافعدر و لکن سعوط
اولندقده کل یاغی قاته لر و شونیز معجونی یمک و شم ایتمک و حبة الخضرا یاغی قاتوب
جمله بو زبد و بو بنی یاغلمق انیسون زنبق و یاسمین یاغلرینی لقوه طرفی یاغلامق دخی لف طرفی
بورننه سعوط ایتمک خصوصا طورنه اودبی خلط اولمش اوله موافقدر صمغ التمر اغزده
مضغ ایتمک فایده بودر طرفا ابغوت یمشی یاغلری ایله یاغلمق معتبردر طالیقون هر نوع
باقر دربوندن اثیغیه دو زوپ و اکتولغده دربم نقل ایتمک موافقدر و طالیقون باقرینک
تفصیلی نظام الادویه نام مفرداتمزده در مومیا بر حبه سی مرزنجوش صویله یاخود انیق
یاغیله و یارم قیراطی اجی بادام یاغیله سعوط ایده لر عنبر یمک و مضغ ایتمک و شم ایتمک
و بادم یاغیله سعوط ایتمک نافعدر مسک دخی بو اسلوب اوزره معتبردر غالیه
شم ایتمک و ایچمک و بعد التنقیه مرض جانبینی یاغلامق معتبردر بلادر جوز یاغله اصلاح
ایدوب و بونک عسلندن یارم درهم ایچمک موافقدر هندبا بونک اودنی عورت
سدبی ایله سعوط ایتمک معتبردر و کدب اودبی دخی عورت سدبی ایله سعوط اولنسه
مناسبدر دهن الاترج کره میه یاغنی اکر یمک و اگر سعوط ایتمک موافقدر حرزت البقر

مرزنجوش بالنک اوتیدر

اکثر حزه یا با صغیر نیک اولورسه اکثر دخی یا با زهر کبیر درلر • جرجلک قدری ما والاصول ایله
سعوط اتمک قتی نافعدر وسقنقور اتینی یمک وبیاض بیبر یمک ومکه ایردخی یچکلی یمک وابلیچ یمک
وافتیمون ایچمک ونخود قدر تریاق فاروق یمک وحاشا بیسرکه ایله قینادوب باشه وطلوقلرینه
وبوزه طلا اتمک مناسبدر • واکر لقوه ایله شقیقه اولوب بیله ظاهر اولورسه مومیایی عدسی تولا
حبه قدر زنبق یاغیله سعوط اتمک • وسنونیز قوقمق وضماد اتمک • ومعجونی یمک بو بابده موافقدر •

فرق برنجی باب فنجنج وفنجله والکوس واغبابی بیاننده در

بو علته بدن کندو حالنده اولیوب متوجه در خالی کبی تورغونلق وسستلک در •
فارسیده بیر کون نوان درلر دیر کونه جوان دخی درلر • وافرنجیلر انوانی حرآخنمودرلر • وروملر
ویونانیلر خضمورزه درلر • فنجنج والکوس فارسیدن معربدرلر • وفنجله دخی بدن کندو اوکلی
حالنده اولیوب نوعا فوجه راز دبشی دیو بورغونلق کبی بر نسنه عارض اولمقدر • وسستلک عارض
اولوب کاه تمطی دخی اولوب یعنی کرنک واسنه مک کبی ظاهر اولور • اکثر یبده الکوس درلر •
واغبابی بورغونلق کبی بر حالدر • کاهی بو حال اولورکه طعام وشرابی زیاده تناول اتمکله دربافت
ازواقع اولمغله بدن ممتلی اولوب • ورگلر وبخارلر طمرلر جکز واورمی بوزار • بو جمله قوحالعدن
اولیوب مجز دشویله حال ظاهر اولور • واکثر اول کشی اهل کیف ایسه کیفنک هیجانی وکیف
غلبه سی وقوت هجومی حالنده روح حیوانی زیاده حرکت ایدر • وبونک سخونتندن اعضاده
حرارت ظاهر اولوب اعصابه دخی تاثیر ایدر وبعض ایلر باشنه جیقر وکیف قوتی بجه دکی کبی الماتر کجه
کونکورلمه درلر • مثلا بدن صویوب واعصابه دخی برودت حاصل اولوب کرنیوب واسنیوب
جمله بدن ایسه برودت اسنه مز • مادامکه کبر وکیف ویاخود براتی نشه وقهوه کبی شیلر استعمال
اتبه بدن وباشی سلامتی واعصاب دعودی بوکسلدن قورتلماز • وبو حال اهل کیف اولمیان
کشیلره دخی عارض اولورسه سببی یقاریده ذکر ایلدوکمز کبی طعام وشرابی زیاده تناول
ایدوب ورباضتی آز ایلدوکندن اولور • وبدن ممتلی اولوب وریح غلیظ وبخارلر انک عضلهلرینه
بیرایلر واعصاب جکلور • وبونک تونی قزار معلومدر که الکوس وفنجنج علامتلردر
ویاخود امتلانک نیندر • فی الحال استفراغ وفنی تدبیر اتمک کرکدر • ومعده سنده
دخی دموی وصفراوی ماده تحلیل اتمک کرکدر • وکاهی محرورین کشیلرده بو نوع امتلادن
باری صونیله راحت واسایش بولورلر • زیرا بارد صو اخلاطی قینامقدن حرکتندن منع
ایدر • وکشنیز سفوف ایدوب شکر ایله یمک دخی موافقدر • واکر بو تبلو حمی کوکشیلرده
واقع اولورسه حوز معلومدرکه ماده نک غلبه سندن اعضایه دوقه ویلکی جمله
بدنه برودت ایرشوب حمی مقدمه سیدر • حمی ظاهر اولسه کرکدر بوکنه علاج اکثر حمی دن
ایسه حمی یه علاج ایدرلر • حمی زائل اولدقده اول حالت دخی زائل اولور • ویقاریده

ذکر

ذکر اولنان سیلاردن ایسه شکر ایله کشنیز سفوفی ویا قراح قنوب ایسه ویح ویح معجونی بورجیلاب وبخارلری
تحلیل ایدر • ولیمون شربتنه کشنیز قاتوب وصو قوما یوب لعوق کبی یییلر • وامتلا اکثر معدهدن تولد
اتمش ایسه ایتی صو ایله یاخود قیی اتدیرجی اشیا ایله قیی اتدیرهلر • وبونلره علاجلردن مسهل معجونلر
علاج دخی دکلدر ممکن اولورسه قیی اتدیرهلر • بعده تلبشکر ولیمون ویا نماقش شرابی کبیلر ویروب و
معده ضعیف ایسه معدهیی اوزرینه مناسب نغنا وکل قیوریسی وابحا معجونی ایله دارچینی وصندل اوراملر
که معدهیه قوت ویرهلر • وبو بابده قییدن صکره معجونلر موافقدر • ونخود قدر تریاق فاروق ویا
قنود شربتی کبیلر مناسبدر • وکاهی بو علتک طبیعی علامتی اولدرکه کیشی کرنیوب وبو نوب اسنه مکدن
ماعدا کوزلری قزاروب غشی متلو وبورک اریمک کبی واقع اولورسه بو دخی معلوم
اوله که بورکده بیهضم صوقالمشدر • وروح مجراسی وکرزانی اولان محللر منسد اولوب
وروح براوغوزدن حمله ایدوب ازدحام ویرر • بوکه دخی استفراغ دیورکه قوت دیرجی
تفاح دارود وابوریه دار چینی قاتلمش شرابلر ومعجونلر یدروب • ومعده اوزرینه دخی نغنا
ایله ضماد ایدهلر • اما حبستانده قاعده در که اکثر یا حمامده بو طمرلری کراکا سباتی
درلر • ایکو وراحت طمری دیکدر • اول طمرلری طوتنرلر فی الحال غشی وسبات متلو حال
ظهور ایدر • وبو علت زائل اولور اما بو علاجی خطر دردیرز • وبو علت اتوکیچون
زائل اولورکه اول طمرلر روح تجمو دیدر • وروح تجمو دیو هر کاه که مسدود اوله یعنی طوتلر
روح جمع اولوب وفان بوشنور • وروح براوغوزدن حمله ایدر • واول یعنی ایلرکه
دماغه متوجه اولمشدر تحلیل ایدر • وبو طمر طوتمقده اشغه الموج خطردر • اولدوغی
تقدیرجه اینی اول طمرلر اوزرنده چوق طوتیهلر • احتیاط ایدهلر که آدمک طاقتندن
مقدم که نفسی طوتمغه قدرتی واردر • اوزرندن آل چکمک کرکدر • زیرا اول کشی
نفسی الوب ویرمه سی درست اوله • ونفس تنزیل اولمیه والا خطر در •••

فرق ایکنجی باب رعشه بیاننده در

بو علته ترکجه دترهمک
علتی درلر • وفارسیده لرزه اندام درلر • وتر زبانی دخی درلر • وافرنجیلر تره مور
درلر • وروملر ویونانیلر توزومتوز درلر • بو علت اکثر متوجه در عارض اولورسه
هر نسنه دن اولور • مثلا اعضاء مرکبه ومتحرکه نک ضعیف اولمسی • وهر بیری دخی بالت
متحرکه نک ضعفی ویا الکیسنک دخی ضعفی اوله • وهر قاچ نوعی دخی واردر • مثلا عرض
وخسته لک صوکنده اولور • وچوق جماع ایدنلره خصوصا معده ثقیل وممتلی ایکن اوله • ویا
قبل بادشاه ویا حاکمدن هیبت وغضب کوره • ویا بر اشک خوفندن • ویا قاو تن
ویا فصددن • ویا عضله واعصاب اوزرینه زخم وجرح واقع اولمقدن • وبونک امثالی • ویا
بر مخاطره یردن ودشمنک قورقوسی اوله • ویا چوق شراب ایچوب سرخوشلقدن اوله

خصوصا خارج حالنده چوق صولر ایچمش اوله • بونلرک احوالی واعصاب واوتاری دخی فنا اولوب
اعصابی ضعیف اولمسنک حدوثی تنقیلدر • وبونلر زائل اولورلر مادامکه اعصاب واوتار فاسد
اولمیه بوکونه رعشه وعارضه دردر اول سهلدر • تجاربده اول ذکر ایلدیکلر اعالی غریبه اتمکله زائل اولور
مکر علت واول اعال مزمن ومزمن اوله اول زمانده اعصاب فاسده حکم اولنور اما بو علت بلا سبب
عارض اولوب اول صول طرفده اولوب بعده اعصابه تاثیر ایده • بونک علاجی مشکلدر • واگر
اعصاب ضعفله فاسد اولمش ایسه اصلا علاج قبول اتمز • زیرا تدریجله علت مزمن اولوب
رعشه ظاهر اولمشدر • وصول طرفدن ابتدا ایدن رعشه صول طرف انده ضعیف اولور •
دیوکیدن اعصاب غلیظه یه منسوب ومربوط اولان اوتار فاسد اولماسنک دلالتیدرکه سوء
المزاج سادج اولمقدر • وبو علت تشنجدن مااز سبب ایله اولور • اما سایر یره دکنج
آدملره دخی دائم اولور سببی ازدلکلدر • واعصاب عضله اوزرینه زخم ویرح واقع
اولمقدن اولور سه بو نوعک تشنجی واسترخایی اولور • مثلا بر مقدار یری تشنج و
برازیری استرخی اولمق جایزدرکه مادّه نک دخولنه ومنفذ رینده یر ایلدوکنه کوره اولور
والکی نوعدن دخی رعشه حاصل ایدر • دشول یردکه مادّه نک غلیظ ولزج اوله سدّه
محکم دوشر • وقوّت هیچ وجود بولمز • انوکیچون تشنج واسترخائی مادّه نک قوّتنه وسدّه
سنه کوره اولور • وگاهی اولورکه بر قوّت تمویسنه اثر ایده • وگاهی زهرلو حیوانات
اصرمقلقدن تاثیر ایده • بو بابده زیاده بردوندن وزیاده حرارتدن دخی الجروبه اثر
ایدوب علت عارض اولور • وگاهی تجاربده اولان ایدامده رعشه وار ایکن اشنغه
طرفنه میل ایلیه معلوم اولورکه مادّه اشنغه یاخود ایلغلربنه اتمکله تجارب ایدام دن باشی
ویاخود الک سلامت قالور بو علتک **علاجی** بیرلر رعشی علاج بذبر دکلدر طبیعت
واعصاب وعضله بردخی قانغدر • زیاده حرارت ویربلور سه تشنجدن وکزازدن
خوف اولنور • اما نه ممکن اولدوغی قدر اعصابه ملایم قوّت ویره لر • ورعشه علتنک
جمله انواعنده تجلیل وتعطیش وریاضت واستفراغ رطوبته نافع اولور • وبوندن ماعدا
موافق اولنلر شخصی معجونلر وجوارشلردر واعصابک عدم اطاقتی ایچون لازم اولانلر
یاصولریه وکوکرد وزرنیخ وقیر وبوره صولرله ایچندن واسیجه نک صولرندن اوتوره لر که
رعشه انواعنه نافعدر • والیجه حامورلری ویاچقلیب دخی واردر انلر دخی مناسبدر
واگر چوق شراب ایچمکدن رعشه عارض اولمش ایسه • شرابدن منع اولنه دخی مقتدر (?)
باشی اوزرینه گل ومرسین صورنک ومرزنجوش یاغی ضم اولنور سه سرکه دخی قاتوب
باشه طلا وضمادلر دبنون بدنه واعصابه سورمک دخی موافقدر • وشرابه معتاد
اولان معده یه وباشه بخارنده شرابدن فراغدن صکره بونلر ثبهی آلی قوتلمازکه علت اقوادن (?)

خوف

خوف اولنور • باری بردرهم ایارج فیقرا ایله بردرهم اسطوخودوس ویره لر • برقچ کون بونکله علاج
ایدوب بعده ماء العسل ایله اسطوخودوس ویره لر • وایکی کونده بر دفعه بر درهم حب غوقیا
ویروب • واگر علت مدتی اوزار اولنور سه ازه جق جندبیدستر ماء العسل ایله ویره لر • وغدا ده
شول طعاملر یه لر که قانی غلیظ ایده • ومرتک واهنه وطوشان ایکی وقادرلمش طوشان بینی سی (?)
غایت نافعدر • وصوق صولردن منع ایدوب ممکن اولور سه باری یاغمور صوینی ایلیجی ویره لر
زیرا بو علت چوق باره صولر ایچکدن وگاهی فصددن دخی تولد ایدر • ومحمد بن ذکریا دیرکه بر بار
که صرع صاحبنک باشی دیزمکه باشلیه معلومدرکه دماغنده ورم واردر • دماغ قوتی
علاجی بالدرا قویه لر • ورعشه انواعنه حمام وحاقنه سذاب صولری ویاغاربیون سورمک
ودودرهم سذاب یاغی ایچمک مفیددر • وایچه دیدکلری بر دکز کنارلرنده واقع اولان
طوزلو دکز صولری واردر اسهال ایدیجیدر • وخلق انکا عجب مبتلادر • باری بو علت
ایچون اول صوایله اسهال ایتدیرمک واول صو بولنمزسه انکا مانند صوبه دکز صویی ویا
طوزلو قاتوب ایچمک مجربدر درلر • اما رعشه چوق اسهالدن ویا استفراغدن وچوق درلکدن
وزیاده یبوست چکمکدن وصوم دایمدن اولورسه • مرطبانه مشغول اولمق لازم کلور
ورعشه نک باقی علاجنی فالج علاجی بابنده بولوب موافق اولنلر ایده لر • وبو علت
ایچون اختصارا اوزره **مفردات** ذکر ایده لم **خطمی** کوکنک طبیخی شراب ایله یاخود ماء
العسل ایله ایچه لر **عسل** عسل صعتری دخی ماء العسل ایچه لر مناسبدر **جندبیدستر**
عدس مقداری گل ویا بادام یاغیله برقچ کون ایچمک ویاخود ایله یاغلمق دخی نافع •
بولانسندروب معقدنده گتورمک فایده ایدر **فودنج جبلی** طاغ یارپوزینی یمک
وصوینی شکر ایله ایچمک مفیددر **قسط هندی** عسل ایله ایچمک ویاخود دهنه یاغی ایله
سورمک فایده ایدر **حجر المها** بلور طاشی کتورمک وهر مثقالی محکم ازوب ایچمک نافعدر
جاوشیر جماع افراطندن ویا جماعدن وانکا مانند یورغنلقدن صکره چوق صولر ایچکدن
عارض اولان رعشه یه غایت مناسبدر **انزروت** تورنجلرک جمله طنغره نابوعی یاغی
ایله یاغلمق موافقدر **دارچینی** یمک وصوینی ویاغنی ایچمک ویاغلمق وقور ماتا قشدروب
یمک فایده ایدر **حمام** کوکرجنی بورجیج بعده حب المحلب ایله اون بش کون بسلیوب
یمک ودیلیجی کذلک بسلیوب یمک نافعدر **شبث** طورق اوتی وصویی ویاغی
وقره نخودی صعتر وزیت ایله یمک وقودل یمک • ویاغندن ارقه وبیون یاغلمق ورمل
یاغنی آزه جق ایچمک ومرزنجوش صوییله سعوط اتمک • وسیاه بیبر یا زیت عتیق
ایله ضماد اتمک وطعامنه هربار قاتوب یمک • وقودل ایله یازدیک دخی نافع یمک
وقره جورک اوتی یمک • ویاغنی سورمک ومعجوننی یمک • وبلسان یاغنی آزه جق

بلور طاشی کتورمک نافعدر

ایچی بادام یاغی ایله ایچمک وزوفیون ایچمک • ویاغنی سورتمک • وقثا والحمار کوکنون درت درهم
قدر بر درهم قاتنی صمغ واون درهم عرعرانی قشدروب ضماد اتمک • وقثاء الحمار یاغیله
یاغلمق وقرنجنک اوتی یمک ومار مستعقظ ندن ایچمک • ورعشه صاحبی قچ باشنده اولسه
اول قدر کون جندبادستر ایله صبر قرشمش بر درهم یمک • ویدی کون انجه قنطوریون صوینی
ایچمک واخلاط بلغمیه دن اولان رعشه یه غاریقون یمک دره ویدیکلری بندق هندی
وبلادر یمک وکتور یمک • وجوز هندی یمک ویاغنی طلا اتمک وبرصه یمک وفندق
یمک • وبیر الجبر یمک • ویاغنی طلا اتمک وکوک سوسن کوکی یمک • وسورنجان
یمک • واون کون جلنار یمک نافعدر •

قرق اوچنجی باب زکام ونزلات معلومه بیانندهدر

بو علته خلق زکام ونزله وطوماغی دخی درلر • فارسیده شخام بینی درلر • ووجودده
سده وشاقه وسده یه میصفات دخی درلر • وفارسیده دخی بسته دماغ کونه
دخی درلر • وافرنجیلر قوریجه درلر • وروملر ویونانیلر قوریزا درلر • زکام ونزله اسمی
ایکیسی بله مشترکدر • نه ماده ودماغدن اینر بونک برنجی وجهی واردر • بریسی اولدرکه
معده ده غلیظ طعام اوله یاخود هضم اولمادن طعام علی الطعام واقع اوله • وطعام
فاسد اوله • واندن دماغه غلیظ بخار ورطوبت صعود ایدوب دماغ تحمل ایدهمیوب
عاجز لغندن دفع ایده یه واطرافه نازل ایده • وبو رطوبت فلظیه کاهی بعضی •
اسبابدن دخی اولور • مثلا حرارت شمس ویا باشی اجوق طوتوب صووق تاثیر
اتمک • ویا بعضی یاغ سورنمکدن • ویا ضمادلردن ویا معتاد اولنمش عرقیه لردن
وبعض رطوبه واشربه دن • وحمام صووق ایکن کیرمک وحمام صوکنده ویوزغونلغده
دورلمش وقتده صووق صو ایچمکدن • وبونک امثالی چوق حال واردرکه زکام ونزله
حادث اولور • اما زکام ونزلز دیدکلری دماغدن اشغه اینن ماده اکثر بوروندن منفذلرنه
وبوروندن دلکلرینه عارض اولور • اما زکام دیرلرکه دماغک سده سی اولسون •
اکثر علما ارادی رطوبت سیلان ایتسون اکا زکام درلر • باشدن اوکنه طرفنه • و
بوروندن جانبنه اینر • عوام طوماغی دیدکلری بودر معلومدر • ودماغدن اکثر ماده •
طوغری نازل اولورسه اول انحدار نوعندن عد اولنوب نزله وانحدار مستقیم دخی
درلر • واگر بوغازده قالورسه بوغاز علتلرندن خناق ووجع الحلق دیو
کندو بابلرنده ذکر ایده زر • واگر ماده کوکسه اینرسه اصل نزله اکا درلرکه لا بد
نزله کوکسه اینوب وسعال عارض اوله • واگر ماده اکسه دن طرفه نازل اولورسه
کاهی ازه چوق اغری پیدا اولور • ایتی طوتوب دادهان طلا اولنمق ایله زائل اولور •

اما

اما ماده صعب اولوب دبوبنده واکسه ده قرار ایدوب ارقیه نازل اولورسه اکا وجع الظهر
درلرکه خلق غلط ایدوب قولنج درلر • قولنج علتی ایسه بغرسقده اولور • باشقه علتدر محلنده
اوله علت وعلاجلری بیان اولنور • اما بو زکام ونزله دیدکز علتده کاهی اولورکه دماغده ماده
غلیظ ایکن بر طریقیله باشنک سخونتی سبب اولوب غلیظ ایکن رقیق اولوب نازل اولور واکنده
اولان منفذلردن یول بوله میوب اطرافه طاغلمق جایز اولور • ولابد اولدیغی دماغده اولان
اخلاط مناف اولوب نازل اولور • وبو علتک نازل اوله جغی **علامتلری** اولدرکه مثلا ماده
نازل اوله جغنه قریب ویاخود بعضیسی نازل اولمغه باشلیوب وبعضیسی دخی نازل اولمکه کدر •
بورون قیچیشور وبوزد کوز وبوروندن قرص اولور • وصداع عارض اولوب خصوصا نازل اولان
ماده فانی دخی حرکت کتورمش اوله طمرلری ممتلی ایدر • واگر طشره دن برنسنه سبیله عارض
اولدیسه النی نک دریسی خشن اولور • ودریسی چکلور • وبیوست وشاقه سده سی
انک قوت شاقه سنه خلل کتوروب رایحه حس ایلمز • وهرکاه که نزله طبیعی بولمیه چوق مضاددن
خوف اولنور خصوصا فانی حرکت کتوره • کوز طرفنه کوز اغریلری انواعی ویا قولاق طرفنه نازل
اولمش ایسه قولاق مرضلری • واگر بورونه نازل اوله • ورطوبت بورقیه وزجاجیه ویاخود
خوف وخذلو اوله • بوروندن قرحه لری • واگر نه اینرسه ملازه لر وحنجره یه نازل اولورسه
خناقلر • ومعده یه نازل اولورسه معده وجعی ویا جوع الکلب وزرب تولد ایدر •
واگر ادیکنه نازل اوله سعال وصعب اولورسه ذات الریه تولد ایدر • واگر حجابه نازل
اولورسه انک درمانی وذات الجنب • وبغرسغه نازل اولورسه اسهال دماغ دیدکلری
وسحج قرحه لری تولد ایدر • وماده نک حدتنه کوره اولور بو بابده ماده حدتلو وطوزلو
واکثر منتلو اوله • واگر خام خلط نازل اولورسه قولنج معادن خوف اولنور • وماده
اگر دماغک تجویفلرنده ومنفذلرنده قاله وقوت دافعه سی ضعیف اوله سکته تولد ندن
واگر اطفالده ایسه صرع کتورر • واگر دماغ طمرلرنده اوله صداع وشقیقه چوق اولورسه
مالیخولیا انواعی کتورر • وقیش ایامنده کوندز باتمق زکام کتورر • وشول کیشینک
که زکامه مستعد اوله قیش ایامنده چوق یاغ استعمال اتمک وسورمک سبب نزله وزکام
اولور • وهرکاه که تابستانده غایت حار اوله • وشمس میزان بورجنه داردقده چوق
یاغمورلر اولورسه قیشده نزله چوق اولور • وجنوبی هواده دماغ ممتلی اولور •
ونزله چوق اولور • وبقراط قولی اوزره زکام ونزله علتی اولنره طلاق علتی وارایسه
زائل اولور • وبعضیلر طلاق علتندن امین اولور دیشلر • وزکام ونزله **علاجی** حکمی
اولدوغی قدر اولیوبه واچلغه صبر ایدهلر • واگر برهیز ایتمیوب • ودماغه یرامز بخار ویرجی
اطعمه یرلرسه علت بدتر اولور • اغذیه واشربه نک لیل ونهار تقلیللرنده خصوصا

سد وسد بو آشر وورجك وبوكرلجه مثللو وجوز كبيلري منع ایده‌لر وصوف صواجك دخی مضردر
ورنكام ونزله علاجنده اهمال اولنورسه بیمار ریده ذکر ایلدوکمز علتلر حادث اولمدن خوف اولنور
عزیز بعضی اطبا درلركه نازل اولان اخلاط مادة اولوب صواوب وباجوده مایل بلغی اوله خوف
اولنورکه زیاده سعاله ابراغوب سله انتقال ایده • وبعضیلر سعال مرمنه ایله آلات نفس ضعف
کلوب ضیق ورب علتی ظاهر اوله • وارقه اوستنه یاتمغ دخی منع ایدوب واوج کون
تقلیل غذا • ومنع حمام لازمدر • وتنقیه‌دن صکره اکثر مادة بارد ایسه آل آیه سی مقدار بینه
باره‌سی قزدوروب وقته التنه قویه‌لر • ویا کیجه لك کیدوکی هرنه ایسه هر لسنه زیاده جه ختم
اولنه • مشهوردرکه هیچ بولمز سکت ایاغلقده وطولی باشکه صاقاردرلر • بوندن مراد قفار
تسخین‌ در • واکثر فان علامتلری ظاهر اوله • وبلکی خناق متللونسنه لرزدن خوف اولنه •
وبونده دخی حرارت اوله باش طمرندن فصد اولنه وعلت بارد ایسه ضدی ایله یعنی حارشنه
لر ایله علاج ایده‌لر • واکر مادة حار ایسه بارد ومعتدل اشیا ایله علاج لازمدر • وسعال ظاهر
اولوب یابس ایسه قهوه کبی بنفشه ونیلوفر وبیان بالی ایله شربتلر ایله تکیین صدر ایده جك
لعوقلر ومعجونلر ویره‌لر • واکر سعال بارد ایسه نخود قدر تریاق فاروق وتر مثللو معجونلر ویره‌لر
دماغه دخی قوت ویرر • واکر اهل کیف ایسه اسکی برش نافعدر • وبو علتده بیوسیتی
اوله‌لر طب ودوالر وده علتده رطب ایسه مجبس دوالر ویره‌لر • ود بارد روایح طیبه ایله
دماغه قوت ویره‌لر • وعلت حار ایسه روایح بارده وبنفشه ونیلوفر وکل وکلاب ایله
تبغامش صندل صوینه دستمال اصلادوب شنم اتمك معتدور • وطعامی قباق واسفناخ
وماء الشعیر وجلابی درزونا وجلابلر ودوغ التوس وسکنجبین عسلی‌دن وطعامنه
بادم وصوق اشیا باغلریه • وصورده مادة وحرارت زیاده ایسه طعام وشرابنه طین
ارمنی ختم اولنه • واتیکی نزله وزکام چوق دقونلو اولماز • وسبب ومادة چوق اولماز
اما صوق نزله وزکامدن اهتمام لازمدر • صوقلر خصوصا زیاده تاثیرلرنشن اوله • وبدنه
حرارت ویرمش اوله • واکر حمی مثللو حرارت دانع اولورسه ضرر اتمز • بلکی دماغی وجمله
بدنی تسخین ایدر • وچورك اوتنی برکون سرکه ده اصلادوب بعده قاوروب دقوروب
ددوکوب کتان بزایجنده دایم قوقلیه‌لر • بالخاصه زکام انواعنه نافعدر • واسکی مجربه
علاجدر • قوقونوس ابراهیم چلبی نام کمسنه زکامه مبتلا اولوب مشهور بسنوی حکیمه
واروب علاج طلب ایدوب بوسنه‌دن طبیب دخی چورك اوتی قوقلمه تنبیه ایلمش • ودیلرکه
زکام ایچون بونی دیمش دیدیب • اول بسنوی حکیم چورك اوتی قوقونوس دیو اول
زماندن برو زکامه علاج وبو لطیفه ایدرلر • اما حقیقتدر • وبو علت ایچون شکر وسیام
وکاغد وچوب ایله بوبانمش بینه بزی وعنبر وعود وسندروس صمغی واغ دوه کونلك

بخوریری

بخوریری وطو بلفه شکر قاتوب بخور اتمکه فصلر ایدوب وفتی ایله بخور ایده‌لرکه بورون ودماغ
سده‌لرینی فتح ایدر • وبوزرلك تخمی وازه چوق کندسی غبار ایدوب بورونه بعد التفتیح چکلك
واخرینی اعلادر • اما ابتدالرنده بو علاج منفعتلو دکلدر • ودایم لادن ومرزنجوش دسك
وعنبر شتم اتمك وبخور اتمك نافعدر • وحامده باشنه اتیجی صولر قومی ویاشنی تراش ایدوب
صابون ایله یومق واوزرنیه صعتری حسل یعنی کلکلك بالی صوروب واوزرنیه عود الغهر وقرنفل
وجوزبوا الکك معتدور • اما خناق علامتی وار ایسه وفصد لازم اولمش ایسه بعد
الفصد بر دره صاروسی قیغانه ایدوب واوزرنه جوزبوا اکوب دبه سنه اورمق • ویا
جوز چیك بر ده صاروسنه بر درهم زعفران قاتوب باشنه لبغو ایده • واکثر تنقیه • و
استفراغ واحتقان اولمش ایسه بونلر نافعدر • وفنا سنه‌ده سرکه ایله بشوروب
بو غارنی التنه لبغو ایدوب کوننده بر تیجه دفعه اتیجیجه وتازه‌جه اوره‌لر • وبو بابده تنقیه
واستفراغ وفصد واحتقان زیاده نافعدرکه مادة اسفله منجذب اولور • وحب نوقبا
بلك • ویاغینی قزمش کبك ایله تکمید اتمك موافقدر • وسنول حب حب که اوچ
اجزادن اولور **صفت حب** صبر معسول ودب التوس وتربد برابر اوله • حب ایدوب
مقداری شربتی بر مثقالدر • واکثر نزله ارقه‌یه نازل اولوب وجعی وار ایسه اکا وجع
الظهر درلر • یاداده ذکر اتمش ایدیکت • اول وجع اوزرینه یکی یازم سرسالك دولبندی
وجع اوزرینه باغلیه‌لر وجع زایل اولنجه چقارمیه‌لر • واکر بوروندن واغزده وبوغازده
رطوبت ونخاط ولعاب زیاده ایسه خشخاش ایله تنقید ایده‌لر • واکر سعال وار ایسه
بوعلاجلردن صکره سعال بابنه نظر ایدوب سعال علاجن ایده‌لر • والحاصل زکام
ونزله انواعی مادة سنك ضدی ایله علاج وزیاده پرهیز لازمدر • وبو علت ایچون
اختصار اوزره **مفردات** ذکر ایده‌لم **بندق** قاوروب بیر ایله یمك نافعدر **ادخر**
مکه ایرو غنك بچکی نثك طبیخی ایچك بارد نزله‌یه نافعدر **کبریت** شکر قاتوب
بخور اتمك ورطوبت زیاده ایسه شکر ایله یمك وشتم اتمك وطبانی التنه زفت
ایله سورمك معتدور **نخاله** بغدای کبك ایله باغشی قزدرمق وشکر قاتوب حریره ایدوب
یمك نزله‌یه وزکامه وخشونت صدره وسعاله نافعدر **قیصوم** زکامه ونزله‌ء بارده ایچون
طبیخی ایچك وباشی اوزرینه نطول اتمك واوتنی وچچکنی قوقوب زفت باغلیه کنه‌ره
طوروب اندن اول یاغی باشی اوستنه وطبانی التنه سورمك قنی مناسبدر **صدف**
سرکه ایله قزدروب باشنه دطلو لقرینه ضماد اتمك فایده ایدر **باقلا** برکون بابرکیجه سرکه
ایله قینادوب باشنه ضماد اتسه لر نوازلی منع ایدر **فرنجمشك** شتم اتمك وایچك
نفع ویرر **حجر الرحا** قزمش مرمر اوزرینه شراب دباغود سرکه دوکوب بخارینه باشی

وبوروی طوتمق شراب بخاراتی نزلات بارده وسرکه بخاراتی نزلات حاره یه معتبردر خردل عسل ایله
یمک وخنا ایله ازه جق باشه بغولیسه نزلات بارده یه وباغی دخی فائده ایدر کمون سرکه ده
اصلادوب قوقمق وشونیزی کذلک شتم اتمک معتبردر جندبیدستر ایچمک وشتم
اتمک نزلات بارده معتبردر انغوج شراب وصوایله قینادوب ایچمک وبخارینه باش طوتمق
فائده ایدر نشا بادم یاغی وشکر ایله پالوده ایدوب یمک کوکسه وحنجره یه نازل اولان
ماده یه نافعدر وارشعنان بخور اتمک وشتم اتمک وباشه ضماد وزوراق اتمک
مناسبدر حبر طوز ونطرون قاتوب حمامدن صکره باشه والنه ضماد اتمک وشرابله
قینادوب بورونه سعوط اتمک نزلات بارده یه فائده ایدر بهار نزله بارده ایچون طبیخی
وشتمی وبخوری موافقدر نارنج بججکی یاغی بان یاغیله یاغلمق وشتم اتمک ودوکوب
باشه زرور اتمک نافعدر جوز الاکل قوزه بججکنک قوروبینی دوکوب باشه اکمک
دیرانی قوروسی قدرت حلوابین قاتوب باشه شورمک وتازه جوزک باشل
قابوغنی خنج وعسل ایله حماقده باشه ضماد اتمک معتبردر بیض یمرده بیاضنه
ای کونلک قرشدروب ونیزاد زرینه مرهم کبی ایدوب باشه والنه وطولوکلرینه ضماد ایده لر
سذاب صرف یاغی ایله باشی یاغلمق وشتم اتمک نافعدر زبت زیت یاغیله باشی وکوکسی یاغلمق
مناسبدر وبونلردن ماعدا وفنه وبابلا دلادن وشرب دمیعه واصطرک وقسط واجی بادام
وجوز بوا وبیدانجیر وصاری صشونوی وعنبر باغلری ایچمک وشتم اتمک وباشی وبویونی مهره لری
یاغلوب وبورونه سعوط اتمک نافعدر وتریاق فاروق یمک بارد نزله یه نافعدر
وصعتر درازیانه صولرینه بنفشه شربتی قاتوب ایچمک معتبردر

فن دردنجی باب ام الصبیان بیاننده در

بونی اوغلنجقلر خسته لکی درلر وفارسیده بخربدین درلر وزنج کوده کان درلر واونجیلر انوای مونو
توتلیسو درلر وروملر وبونانیلر کبی اسباب زمودوس درلر بو علت اکثر اوغلنجقلرده
اولور اما اگرک ازاجلر خوش اولوب کندو حالنده ایکن بو علت اولماز اگر اولورسه
ده مقدمه صرعه حکم اولنور اما لابد بونکه برسبب اولورکه عارض اوله کندویه بر حرارت
عارض اولسه مثلا کندوسی دایه سی نامناسب اغذیه تناول اتمکدن بوز کره رنج وصفوه
شکلو حالکرک وهوانک تغیر ایدوب باشی اغرمقدن وبجاسته جوق طوربق صداعقدن
دوشنمکدن دیچک ورزامون وصوجیچکی دنبار جقلر ودخی و حرارت شکلو نستدلابد
ام الصبیان عارض اولماز البته سوء مزاجیده واقع اولور وبو ذکر ایلدوکمز علل زائل
اولوقده ام الصبیان دخی زائل اولور والبته ام الصبیان بوعلتلرکه بر سنک مقدمه سیدر
لابد سبب سز اولمق نادر اولور اگر اولورسه ام الصبیان دینمز بلکه صرع اطفال

درلر

درلر بو نوعه صرع علاجی لازمدر صرع بابنه نظر اولنوب خفیف علاجلردن تجلته کوره
علاج ایده لر وام الصبیان درلرکه بر صوالی صرع کبی برحالتدر دخی دیمشلر بونک علاجی
اول کوره لر اکثریا رحملردن حرارت واقع اولمش اوله کندوسی ودایه سی دخی رحملر تنزیل
وزائل اولمسنی تدبیر ایده لر ودایه سی جماع اولنمقدن منع ایده لر وکندو ودایه سنه برودت
ورطوبت تدبیرین ایده لر وطفله بلند آواز وحدتلو جاغرمق وطبل واتک امثالی حدتلو طاقردیلردن
حفظ ایده لر اصلا قورقوتمیه لر یعنی سائر اطفالی تخویف ایلدکلری لطیفه لردن وقورقلوس
اسملو اشکالدن حفظ ایده لر واگر سوز اگلرسه اومعوله اعتقادن کندودن تحویل ایده لر
ودهربار سذاب قوقوتدیه لر وبو بابده فنی استندلاذن صوقمقدن اجتناب ایتوروب
معتدلجه طوته لر وباشنه عورت سدیی صاقنه لر ودایه سنه بارد ورطب طعام
ویره لر وطفله اول علت واقع اولدقده کوره لر ذکر ایلدوکمز سببلردن هرقنغیسی ظاهر
اولوب حکم اولنورسه اول علته علاج ایده لر وجوق واقع اولورکه رحملردن ام
الصبیان واقع اولدی دداد ایلمک ودیرمکله رنج زائل اولوب ام الصبیان دخی غیری
ظاهر اولوبی وکاهی جکردن بخار قالقوب دماغه طولار واغلماق واطفال تحمل ایده میوب
صرع وجنون کبی حالتلر ظاهر اولور بونلری کوروب آکا کوره تدبیر اتمک کرکدر که جکر
حرارتندن ایسه انی تسکین ایدوب غیری علاجه ال اورمیه لر واگر سده دماغ
ایسه ماء الجبن ایله وباقدرت حلواسی وتمر هندی وخیار شنبر ایله معتدل استفراغ اتمک
کرکدر ودایه سنه کذلک بو تدبیرلر لازمدر واگر جکرده بلغم وبرودت اولدوغی حس
اولنورسه اول شدده حار الاصول ایله آجیق کرکدر وجکر علاجلری بابنده اولان
علاجلرک معتدلی ایله علاج اولنه واگر طلاق بخارندن ایسه طلاق علاجنک معتدلی
ایله علاجنه مشغول اولنه واگر باشی ودبه سی صووق ایسه ازه جق اتی نشه ایله تسخین
ایده لر واگر حرارت وار ایسه طایی ارمنی وطینی مختوم صولرینه ویرملر زنهار سائر
مصروع کبی حدتلو علاج اتمیه لر زیرا طفل تحمل اتمز وازه جق جورکت اوتی ایله افسردانه
دفا وانیا دیدکلری نسنه که عود الصلیب دخی درلر اول کوکی کتوره لر واگر حرارت
یوغیسه اسطوخودوس معجونی دشرابی ویرمک معقولدر اما بعضی اطبا تحملی دار
ایسه ایارج فیقرا وهلیلج کابلی وافتیموندن هر برندن بر مثقال حب ایدوب تحمل قدر
ویره لر دیمشلر اما بو علاج اطفاله هر جند را اهتمام بربدر ولکاهی قنطوریتون بخور
اتمک ام الصبیان وصرعه نافعدر وانی بس طاشی کتوره لرکه جالینوس بعض
ایکی تجربه سنه بو هر بسیدر درلر وازه جق جندبیدستردن طابله ودایه سی سدی ایله
اغزنه ازه جق طمزه لر غایت معتبردر وحدتلو دارولری تحملدن زیاده ویرمکدن حذر

ایدەلر • وبو بابدە اختصار اوزرە مفردات ذکر ایدەلم لبن الاتن باشنە عورت سودی
صاغدرمق وباشنە وبورونە بنفشە دهنی یاغیلە سورمک نافعدر لوزحلو بر قچ دفعە
بورونە سعوط اتمک مناسبدر بنفشە بنفشە شرابیلە افیتمون ایچورمک وبنفشە
وبزرکتان یاغی ایلە باشە طلا اتمک وخطمی وبنفشە وابە کوبجی بیرآقلرین صو ییندە
آبزنە اوتورمق موافقدر قرع چکردکی یاغی عورت سودی ایلە سعوط اتمک وخطمی
دقیق چچکی ونیلوفر ایلە قینادوب باشە نطول اتمک فائدە ایدر بزرقطونا حرارتە
وارایسە شکر ایلە لعابی ایچمک مفیددر سفرجل ایوە چکردکی لعابی دخی شکر وکلاب
ایلە غایت مفیددر خطمی تخمی لعابی شکر ایلە ویرلرکی بنفشە وشیرلغان ایلە واکلیل الملک
وبابونج طبخلری ایلە باشە ضماد ونطول لر نافعدر وبیوق معدەلرینی یاغلمق موافقدر
انانا ورکب سدری باشە دوکب یاغی قاتوب بیوق معدەلرینی یاغلمق بالخاصە نافعدر •
سیسمم سیسام بیراغی قباغ ایلە قینادوب باشە طلا وضماد اتمک مناسبدر •
تفاح بوکوکی شیرلغان ایلە قینادوب باشە سورمک • وخطمی وبابونە قاتوب ابزنە
اوتورسە فائدە ایدر رمان حلو طاتلو انار صوینە ازجوع بزرقطونا وبنفشە
یاغی ایلە هرساعت ایچمک مفیددر شمع بالموم شیرلغان وبزرقطونا قاتوب
باشینی یاغلەلر مناسبدر صوف منفوش صوفی سذاب وبنفشە یاغیلە قینادوب
باشە قومق نافعدر سذاب صرف عصارەسنی بوردن دلطلرینە سورمک
ام الصبیانە وطفل صرعنە مفیددر لبن الماعز کچی سودی وعورت سودی ورکب
سدرلری ام الصبیانە وطفل •• صرعنە فائدە ایدر • خصوصا بیبسی دشنج ایلە
اولور لوف شا باتک دیدکلری نوعندن یچکی • واکثر داللری ویراغی اکر برودت • واکر یبوست
لو ام الصبیانە موافقدر • واکر دایە سنندە یبوست وارایسە فتیل ایدوب •
کنوردەلر مسهل ویرمیەلر • اکر رطوبت اوزرە ایسە دلینتی وارایسە تریاق ویرەلر
واکثر اوغلنجغنک کچی کچلی • وارایسە وجمک قدر تریاق انار صویلە ازوب ایچورەلر
وکندویە ممکن دکل ایسە دایەسنە افیون وجوزک اوچی شتم ابتزرەرکە طفل سوداسی اولدوکی
وقت خفتە بخشی اولوب نفع ویرر • ودایەسینی دخی کندسنی وغیری اوتلر ایلە اخسردەلر
وطفلە سندروس ومیعە بخور ایدوب دایە سنک بورننە قورد وغیری جانورلر •
اوودندن هرتنقیبی بولنورسە سعوط ایدەلر • ودایەیە معتدل بیردە ملازمت طوتەلر
واکثر ام الصبیان یابس وتشنجی ایسە دایە طفل ایلە سرداب باردە کبی بیردە
اوتوروب حمام اولورسە صو اوزرندە ملازمت ایدەلر • ودایەنک بورننە بنفشە
یاغینی سعوط ایدوب وطعامنی اصلاح ایدەلر • وقیون پاچەسی دسموزبلیچ یدرەلر

وطفل

وطفل بایلوب دغیشی وبوغیلورکبی حال اولورسە اما ولادن موتولدوب وبیوننی بنفشە یاغی
ایلە یاغلیەلر • وبنفشە ایچورەلر • وکاهی طفلی ودایەسی کرەفسک قورودش وددوقلنش کوکنی
بزر ایچندە قوقلدەلر • وکوک سوسن کوکی وچچکی دخی مناسبدر • وعطاسە اتیع قرنفل قوقلامق
یاخود مصطکی ایلە بیبر • یاخود مکە ایریجی کوکی ویاخود دفنە تخمی ویا فندوس فاپەسی ویا ماز ویا
ویا چورک اوتی • ویا زنجبیل کبیلر جملەسی محرک عطاسدر ••

فن بشنجی باب امراض عین وکدلری واحوالی بیانندەدر

کوز مرضلرین واغریلرین بیلدرەلم • فارسیدە درد چشم درلر • واز تخیل النواحی •
دوبوردە لوکی درلر • وروملر ویونانیلر اوفتالمیا وبوبومتوزدی درلر • کوزک امراض
وطبیعتی وعلامت وعلاجنی وسائر احوالنی بو محلدە بیلدرەلم • بعدە اوافتون •• هر
قنقی نوعی ایسە اول علتی باشقە بیان ایدەلم • زیرا هرکوز اغریسنە زمانە اوستادلری
حق انی بردر بو علاج ایدرلر • اما هر نوع کوز اغریسنک باشقە علاجی واردر • هربرینی
محلندە بیان ایدەلم • وجملە هرعضوەنک تشریحی هربربر خلق اولدوغنی مرض وعلاجنی
ایچون یونانلرە طب کتابلرندە • هربرکتابە بسط ایلمشلر • جملەدن کوز علتلرینک اقسامی
درت نوعدن واوتوزایکی قسم اولوب دەرطبقەلرندە کتک کوز مرضلری اختلاط مختلفە •
معتقدا نسخە جملەسی اوتوز التمش علت اولور درلر • بونقدیرجە بونلر دک اصلی ونجسینی
اولدوغنی بلمیکدن حکمە علاجی آسان درددرلر • ویونانلیلرن کتابلرینک تحریر ایلدکلری
اوزرە ترجمەسی اولدرکە اللە سبحانە وتعالی جل شانە حضرتلری روحی خلق ایدوب
بدن انسانە ارسال وروح ایلە مشرف اولمغە امر اولنوب وحکمت ربانی روحدە خیلی
استغنا اولوب بدنە وصولندە خیال ایدەلرکە بوندە دریا مثال بر اولو صوکنارندە
جمع اولملر وکندویرنی اول صو ایچندە انسان کوردکلری کبی ابتدا روح ایلە بدن موافقت
اتمک خاطرەسی ایچون اول صودن وشعشعەسندن دمسا قلغندن زیادە صقالیرلم
وابتداء مشاورە اندە اولمشدردرلر • روح وجسد بریبری ایلە مشاورە ایدوب بو
اولو صوکنارندە ملازمت طوتلم وبوندن صفا ایلدک باری تعالی حضرتلرندن تمنا ایدەلم
بزە بوبی ملازم ویرسون درلر • پس بوندن بر مقدار دور اولدیجق بو اولو شعشعەسی
غایت اولور دیو تفرج ایدوب اول محلدە ملازمت رجا ایدرلر • وطرف رحمندن ر
بونلرە اشارت اولنمشکە سیزکە معبود ومرغوب کوروب • وکندو وکرین اول صو
ایچندە صاف وعیان کوردکلکز دریا مثال صوی سیزە باغشلدم • وهرقنندە کیدرسکز
بلەکتوروب کیدەسز • ولکن جملە بو صونک کنارندە ملازمت طوتامز سیز • بنم چونی حکملرم
دخی واردر • انی کوردسکز کیدر دیو امر اولنوب • بودفعە روح وجسد غم وقساوتە

دوشوب رحم وقتی وقت ابتدا ظاهر اولمشیدر در سه بنه بونلر مشاوره ایدرلر ودورلر که یارب
بز بر ضعیف و بر مجال قسنه یوز بو مقدار تغییل تسنه و بله کتوررنگه قادر دکلز یاربی بزه اول مقدار قوت عطا
ایله کر اوکن اوزره بو یله تغییل تسنه و بله خرجه کتورهلم و بو تضرع ایلدکلرنده تکرار بو یله اشارت اولنور که
سیز آدم اوغلانی سنز سیزه اول مقدار قوت خطادر نهایت بو صودن سیزه بر حبه مقدار نشا ویرهلم
اول صفایی و شعشعه یه بنه نایل اولورسز و هر قنده کیدرسکز بیله کتوره سز سیزه ثقلت اولماز
بیورلیوب بونلر بو دفعه طمع دخی وجه دوشوب و طمع وجه ابتدا بیدخی اول وقت اولدیلر
و ما بیننده صوقتی قلیل اولمغله مثلا بر حبه دیو روح و جسد بیننده بخشش قلمی اولمیوب روح
ده بن اتقدر مشغول اول حبه قدر صونکا اخ اولنه دیر وجسد دیرکه سنی بیله بلا کوندر
دیلر سن نه اصل صواسن سیلا دیر چوق نزاع و قیل قال اولندقده تکرار تضرع ایدوب یارب
العزه اول مقدار جزوی صو ایله شمسن تا دیابر تسنه طوتمغه دن زائل اولور و داخی ماعدا
ایکیمز بیننده جدل واقع اولدی روح دیرکه صو بنم وجسد بنمدر دیر و بیلدکده تکرار اشارت
وارد اولنوب اول حبه قدر صونک ضایع وزائل اولمسندن الم چکمه سز بن ایکی بیدی طبقه اوزرینه
خلق ایلدم و انکی قیق خلق ایلدم اصلا حرارت شمس دن و غیریدن زره قدر الکسک اولماز
نهایت چونکه ایکیکز بیننده جدل واقع اولدی اول حبه قدر صویی ایکی خلق ایلدم برینی روحه
و برینی جسده ویردم دیو بونلرک هر طبقه سنده درت نوع اصل مرض واوتوز ایکی قسم
و جمله دن اوچیوز التمش نوع شعبه مرض خلق اولنوب ایکی کوزن روزن قیلوب دیو تفصیلی
مراد کوزک امراضی بیان اتمکدر یونان حکما بلمیز اطبا کتابلرنده بو یله تحریر ایلمشلر
بو تقدیرجه جمله مرض اوچ یوز التمش دورت کوز مرضی اولسه کرکدر بونلرک جمله سنی
بیان ایدرسک سوز اوزار بعض اطبا سلف بیان ایلدوکی اوزره اقسامنی بیلدرمک
یکدر و چوق دغدغه اولمیوب هر مرضک سلفده بیان اولندوغی اوزره اسملری
واردر انکا کوره سبب و علامتلرینی و علاجلرینی ذکر اتمک یکدر نهایت بو محلده اوچ
یوز التمش علت کوزده نیجه قابلدر سؤال واردر انکا جواب بودرکه مثلا کوز مرضلرندن
بر نوع کوز اغریسی دم غلبه سی مرض عارض اولدی بو علت کوره هم دمدن یعنی دموی اولمغ
واردر صفراوی اولمغ واردر بلغمی اولمغ دخی واردر وسوداوی اولمغ واردر
لابد درت نوعدن خالی اولماز بو انواعک تحتنده اخلاط مختلفه دیدکمز یعنی کاهی
اول کوز مرضی مرکب اولوب دم و صفرادن اولمغ وار یاخود دم و بلغمدن یاخود
دم و سوداوی اولمغ وار بو نوعی دخی صفرا ایله بلغم مرکب اولمغ وار صفرا ایله سودا اولمغ
وار سودا ایله دم اولمغ و صفرا ایله مرکب اولمغ واردر اول تقدیرجه اوتوز ایکی قسم
داخی غریب اهلنه معلومدر و شعبه لری دیدکلری کوزک طبقه لرندن دخی بو منوال

اوزره

اوزره امراضی یالکز دمدن و یاخود صفرادن و یا بلغمدن و یا سودادن اولوب و بونلردن ماعدا اوکت
اولوب بر بیریله مخلوط اولمغ واردر تفاریقده ذکر ایلدکمز اوزره بونلرک اوچیوز التمش نوعی
بلمک استرسز اول تقدیرجه مرض معلوم اولدقدن صکره ماده دم ایسه مقدم فصد و یاخود ایکی کوزک
التندن حجامت ایدروب و مقدار اتدن بر حمیز و غذایی تقلیل اتمک کرکدر بو اسلوب اوزره
سایر خلطلردن اولان کوز اغریلرینه دخی ماده نه ایسه مقدم ماده ازاله ایدوب اندن علاجلری
ایله تنقیه ایده سز و بلمک کرکدر که کوزک مزاجی لطیف و حار و رطبدر اما کوز قراسنده حار اولمغ
عقله و صوله موافق اولمیوب بارد و رطب مناسب الظنور ابدی و لکن کوز قرارنک
سببی اولدرکه مثلا شریانلر و عصبلر طمرلرک بعضیسی دماغه و بعضیسی کوزه اولاشمشدر
لابد انده حرارت ایرشدرر و سبب رطوبت مثلا کوز طبقه لرنک مبرلی حاضر و حرارتنک — رطوبتنک چ
نشانی اولدرکه حرکتی تیز اولوب و ظاهر طمرلری حمرته میل ایدر لمس ایله حرارت و رطوبت
نشانی رمص چوق اولوب و کوز یاشی چوق دوکه و برودت نشانی اولدرکه طمرلر ظاهر اولماز
و حرکتی تیز و خفیف اولمیه و لمس بارد حس اولنه و یبوستک علامتی ابصار و یبوستی
و لمس صلب اولنه زیرا کوز یاشی روکمز و حرکتی ضعیف اولور و ازرق اولان کوزک رطوبتی
و حرارتی سایر بونلو کوزک رطوبت و حرارتندن آز اولور زیرا چوق انک برودتی سببی
آز اولور مثلا کیجه ازه چوق رطوبت بولور و کیجه ایله غیریلر کشیلردن اک کورر و بیاض اقلیم
آدملرینک اکثر کوزلری کوک اولدوغی مسکنلرینک و کندولرینک مزاجی بارد اولوب
و بیاضلرنک دخی بیرلک سببی ایله و برودت و رطوبت سببی ایله آزرق اولمشلردر اما قره
کوزک حرارت و رطوبتی سایر بونلو کوزک حرارت و رطوبتندن زیاده اولور زیرا بجنبدر
که صوننر چول و اکثر سایر علتلر که بلا رجو قلو قنداوارلکشدر بو معتو اره چوق واقع
اوله کلمشدر و شهلا کوز اکثر معتدل اولور و هر یرده ممدوح ایدوکی معلومدر
و کوز الاجلغی و کوزلکی اعتدال و قوت نشانی اولوب و بو شکل کوزک علامتی
بر و ضعیف اولمسنک نشانیدر زیرا قوتلو کوزلرینی و براق و الحد و خیال کیبلری
و غبارلری و متشعشع اشیالری آسان کورر و ضعیف کوز بونک خلافیدر و بعضیلری
اعلا کوروب ایراقدن چندان کوره مک باصره روحی آز و لطیف و صافیدر و
ایراقدن کوره مدوکی باصره نورک شعاعی بعضی حرکت ایله ایراغه دوشمک ایله انتشاری
یعنی طاغلمسی اقتضا ایدر و یاقندن کوره میوب ایراقدن اعلا کورنک روح باصره
بولانقدر و چوق و لطیف و صافی دکلدر و ایراقدن و یقیندن مراد اوزره کوره مک
روح باصره سی آز و بولانق اولور و معلوم اوله که کوزک اصل درت مرضی واردر
دیمش ایدک و یدی طبقه سی واوچ بخشش رطوبتی واردر و مرضلری باب باب محلنده

وطبقه‌لرینی وعلامات وسببلرینی وبو نوعلرڭ علاجلرینی ذکر ایدرز ۰ اما طبقه‌لرندن کوزڭ
ایچ یوزنده ترتیب اوزره اولان طبقه‌لرندن تا که طشره‌ده طلوب طوریجی دیدکلری اعصاب
مجوفه‌یه ایچلرندن کچوب طلوب کوزڭ کوریجیسی انوکله‌در ۰ وطبقه‌لرندن اڭکی طبقه‌سنه
صلبیه درلر محلنده وکندو بابنده تفصیل ایدرز ایکنجی طبقه‌سنه مشیمه درلر ۰ اوجنجی
طبقه‌سنه شبکیه درلر ۰ بالق اغنه تشبیه اتمشلردر ۰ وزجاجیه رطوبت دیدکلری بوندن صکره‌در ۰
رطوبت جلدیه درلر ۰ بوزکبی اولور ۰ بر رطوبت واردر دوردنجی طبقه‌سنه عنکبوتیه
درلر ۰ اورمجك اغنه تشبیه اتمشلردر ۰ بوندن صکره دخی بیضیه درلر ۰ یمرده اقی کبی بر رطوبت
واردر بشنجی طبقه‌سنه عنبیه درلر ۰ التنجی طبقه‌سنه قرنیه درلر ۰ یونانیلرده بو یدنجی طبقه‌یه
دیمشلر برکه اغارنیه رطوبت ایله تشنف قبول ایدر دیمشلر یدنجی طبقه‌سنه ملتحمه درلر بوز اقی
دیکلر ۰ اما اصل نور اولان موضع ده که بر وزنه جنه جکدر کوزڭ ماییه‌سی وجود ... در ۰
مثلا هر نسنه‌یی اول کورر ۰ اول شیشه ملتحمه دخی درلر ۰ اکر طشره یوزدن قیاس وحساب
اولنورسه ملتحمه اول دینلور ۰ واکر ایچ یوزدن حساب اولنورسه ملتحمه انکخ دینلور
انوکیچون ملتحمه ایکی پرده ذکر اولنور یعنی ملتحمه‌ء اول وملتحمه‌ء انکخ درلر ۰ وکوز مرضلری
دورت نوع وقسم اوزرینه جینی دردیش ایدك ۰ بونلردن بر نوعی ساده سوء المزاجی
در ایکنجی ماده ایله سوء المزاجیدر ۰ اوجنجی تفرق الاتصالیدر ۰ بعضی قرحه وجراحت واکا
ماننده نسنه‌لردر ۰ دردنجی نوعی شول افتلردر که کوز اجزاسنڭ ترکیبندن واقع اوله کلمشدر
مثلا کوز طشره طومالمق واحوللك واکا ماننده نسنه‌لردر ۰ بونلرڭ دخی علاجی دورت
نوع اوزرینه در محلنده اسملرینی وعلاجلرینی کندو بابنده ذکر اولنور ۰ اما سائر مشهور اولان
اوراضلرنڭ عددینی یکرمی دورت دردمش ایدك طالبه اسان اولمق ایچون اصطلاحی
وترکی اسملرینی ذکر ایدلم ۰ واسباب وعلامات وعلاج موذاتنی بابلرنده بیان ایدهلم
مثلا یکرمی دورت کوز اوراضلرنڭ ۱ بر علتنه رمد درلر کرچه کوز اغریلرنڭ جملسنه
دخی رمد اطلاق اولنه کلمشدر ۰ اما اصل رمد براثر در رمد که طبقه‌ء ملتحمه‌ده حادث
اولور ۲ ایکنجی علتنه دربنج درلر ملتحمه‌ده بر رمد عظیم درکه مثلا بیاضنی عین سیاهنی
دخی بورکسك اولوب حتی کاهی کوزی یومغی منع ایدر ۳ اوجنجی علتنه جرب درلر ۰ بر
بجکلدر ۰ وکاهی کوز قپاغنڭ ایچ یانده خشونت وحرارت ایله اولور ۰ واکثر سببی
رطوبت مالحه‌در ۴ دردنجی علتنه طرفه درلر که قزل یاخود کوك نقطه اولور وملتحمه‌ده
کی قاندن حادث اولور ۰ واکثر غلیان دمدن اولور ۵ بشنجی علتنه ظفره درلر ۰
سکر کبی بر اتدر طبقه‌ء ملتحمه‌ده بوردن طرفندن بکلارده اولور کیدرك کوزڭ
توبه‌ریوی طرفنه اوزانور وکوزڭ قاره‌سنه دخی بجر ۶ التنجی علتنه سبل درلر بر پرده‌در

مثلا غلیظ قاندن کوز طمرلری ممتلی اولور ۰ واول طمرلر قوارر ۰ وبر برینه طولاشور دیکلرینه بله
اولاشور ۷ یدنجی علتنه قمل وقمقام درلر کوز قپاقلرنده حاصل اولور ۰ حیوانجقلر درکه قمل کبی
درجوق ایکلو اولور قمقام ایسه بت سرکه‌سی کبی اولور ۰ بومشان درلر ۰ وبونلرڭ سببی متعفن
ماده‌ء بلغمیه‌دن اولور ۸ سکزنجی علتنه نزول الماء درلر یعنی کوز بارهلرینه جبان وسوکلر بر
وبوعلت جمیع طبقات عنبیده حادث اولور ۰ وبوعلتنه سبب تفصیل کوزلرا ... ... نعالی
کندو بابنده ذکر اولنور ۹ طقوزنجی علتنه سلاق درلر ۰ کوز قپاغی قالکخیدر غلیظ ماده
روبه حدتندن الکاره‌در کندو به قریب اولانی الکل ایدوب اقفا ایدر ۰ وکوز قپاقلری
قاروب کرپکلری دوکیلور ۱۰ اونجی علتنه پرده درلر ۰ طونوکبی غلیظ دحجکبی کوز قپاغنڭ
ایچ یوزنده اولور ۰ رطوبت بلغمیه غلیظه اولدوغندن اولور ۱۱ اون برنجی علتنه شعیره
درلر که ابت دریسکی واره جیق دخی درلر ۰ کاهی بو دخی صعب اولور بردر مدور بجکله بنزدکی
پرده‌ر اره کبی اولور ۰ بونڭ حدوثی اکثر قاندن اولوب ۰ اندنا سوداویه مستحیل اولمشدر
۱۲ اون ایکنجی علتنه شرناق درلر که کوز قپاغی اغر اولور ۰ واوست قپاغنڭ ایچنده بر
شحم زائد اولور که قپاغی اغر ایلر ۰ وقپاغی صاقارقار ۰ بر خوشیجه اچلمز ۰ واکثر نزله‌ده رطوبت
جوق اولنلرده واوغلانجقلرده عارض اولور ۱۳ اون اوجنجی علتنه شتر منقلب درلر ۰
کوزده قیل بتمکدر ۰ وکاهی قیلك باشی کوزڭ ایچنه واکثریه بتدکندن اضطراب ویروب
کوزی قزاردر دباشر دیر ۰ بو سبب ایله ماده انکا منجذب اولوب کیدرك سبل علتی
حادث اولور ۰ وکوزه اق دوشر کوزده وقپاغنده رطوبت فاسده جوقلغندن اولور
۱۴ اون دردنجی علتنه حکة الاجفان درلر که کوزڭ بکلرلری وقپاقلری قشنمکدر ۰ اکثر رطوبت
مالحه وبورقیه‌دن حادث اولور ۱۵ اون بشنجی علتنه جسا درلر کوز قپاغنه عارض
اولور صلابتدرکه ماده‌سی یعنی سادج سوداوی المزاج یابس یاخود خلط غلیظ یابسدر
که حادث اولور ۱۶ اون التنجی علتنه کمنة الجفن درلر که اویقودن اویاندقده کوز ایچنده
نوم ویا طپراق وار قیاس ایدرز ۰ کوز قپاغنده اولان ریح غلیظدن حادث اولور ۰
۱۷ اون یدنجی علتنه دمعه درلر که کوز دائم یاشر معتدر ۰ دماغدن جاری اولور رطوبتدر
وعضلات عینڭ ضعفندن دخی حادث اولور ۱۸ اون سکزنجی علتنه بیاض درلر که
اق دوشدی درلر ۰ واشردنی دورلر طبقه‌ء قرنیه‌ده اق ظاهر اولمقدر ۰ اما قرنیه‌نڭ ظاهرنده
اوله ورقیق اولسه اثر درلر ۰ اکثر غائر اولوب غلیظ اولورسه بیاض درلر ۰ بوعلت
جوق سببدن اولور ۰ مثلا کوزده قرحه بیدا اسندن ویاخود اغری بیدا اولوب کوز
جوق یومغدن ویاخود موافق اولمیان معالجه‌دن یا شقیقه‌دن ویا باشدن ۰ ویا صداعدن
یا حمامدن ۰ ویا باجه‌سز ویا بنجره‌سز کم اوده جوق اویومغی معتاد اتمکدن ۰ ویا باشه

برقغون اسبابی وعروقیه کبیری انشده حجوق قزدوروب یمکت کبیلردن ماده خام نازل اولوب
بو نوع علت ● حادث اوله کلمشدر ١٩ اون طقوزنجی علتنه جرب درلر • گوزده واقع اولور
٢٠ یکرمنجی علتنه حرب درلر بوکت قرحه دیمکدر • تا صورتدی درلر • ماق اکبرده یعنی گوز بکارنده
وکاهی بکارندن اشغه دخی ورم اولوب غایت صعب واسکی اولوقلمه بیاره در • باشندن ماده
انصبابندن اولور ٢١ یکرمی برنجی علتنه غشا درلر • کیجه گورمز فارسیده شبکور درلر •
مزاجه تاوقده گوسی دخی درلر باصره روحی کوروری درکه روح غلیظ اولور • وبو مرض اکثر
قره گوزلولرده اولور ٢٢ یکرمی ایکنجی علتنه جهر درلر گوندز گورمز • مثلا شمسک زیاده
نوری ایله مختل اولوب طاغیلور • زیرا روح باصره غایت رقیق وقلیل اولدوغی سببدر
٢٣ یکرمی اوجنجی علتنه ماء درلر • گوزه صو انکدر که رطوبت غلیظه حدقیه ده منجذب
اولوب جمع اولور • اکثریا دماغ مزاجی نه بارد ورطب غالب اولمغدن اولور • وکاهی باشه
برنسنه طوقنمغدن • ویاخود دوشمکدن ویاخود صداع مزمندن نازل وحادث اولور
یکرمی دردنجی علتنه ضعف بصر درلر هرنسنه واقع حال اوزره گورمیوب باقمغدن هرگونه وایراقدن
هرگونه گوره که هربری واقع حاله موافق اولوب وبربرا اولمقدر • وکاهی هیچ بری واقعه مطابق اولمز
یا نقشده یاخود لوننده خطا ایدر • وبو خصوص وعلت دخی برنچ نسنه دن اولور • بری اولورکه
یا خارج یا باطن سوء المزاج بری درکه گاه ظاهرده اولور • وگاه معده ده یا بطنده اولور •
وگاه سوء مزاج دماغیدرکه گرک نفس دماغده وگرک دماغ اغشیه سنده اولسون • وکاهی
گوزده اولان روح باصره ده لو ماده لو سوء مزاج ایدن محرف عصبه ویا رطوبتنده و
یا طبقاتنده اوله • وکاهی گرک خاقانی وگرک عام سوء المزاج مضعفدرکه گرک ماده لو
اولسون • بو جمله علامتلرندن معلوم اولور • پس بو یکرمی دورت علتده هر مرض بر خلط
وبرماده ایله اولدوقده دورت خلط ماده دخی اوتوز ایکی قسم تمام اولور • وبونلرک تحتنده
اولان حساب اوزره هر مرض بالکز برماده ایله وبرخلط ایله دخی اولمیوب کاهی مخلوط
ایکی خلطدن وکاهی مرکب اوج خلطدن اولوب بخارهدن ذکر ایلدوکمز گبی کاهی
دمدن • وکاهی صفرادن وکاهی سودادن وکاهی صفرادن وکاهی دم ایله صفرادن وبلکی
مرکب اولوب رطوبت ختم اولورسه بلغمدن اولور • بو ترتیب اوزره اوجیوز التمش
نوعه دکین تسلسل تمام اولور • وبو تفصیلدن وبو تشریحدن مراد شول طبیب وشول
حکیم کاکه بونلره واقف اوله علاجنده اصلا تعب چکمیوب وکنه وتدبیری دخی اولمیه بونلرک
علاجلری اسان بیان اولنمشدر • زیرا بو مقدمه صعب اولان مرض تشخیصدر که معلق
تمام اولور ومرض تشخیص اولنمیوب هرعلتک علاجنه هرچیز لو علته علاجنی انکدن
اجتناب اولنه • وبونلرن صکره گوز امراضی • علی الترتیب ذکر ایده لم •••

اون التنجی باب رمد بیاننده در بو علته گوز اغریسی وگوز
صانجوسی درلر • فارسیده درد چشم درلر • وعربلر طبقه ملتحمه دخی درلر • واز جمله
انواعی طقوز قره لوکی درلر • ورومیلر ویونانیلر اوفتالمیا درلر • رمد ویدکلری یعنی گوز
اغریسی وصانجوسی براسی ورمدرکه طبقه ملتحمه ده یعنی گوز اقنده حادث اولور • وبو علتده
گوزک اغریسی وضربانی غالب دکلدر حقیقتده رمد جمله گوز اغریسنه دخی اطلاق اولنور • اما بو
محلده مقصود اولان رمد براسی ورمد ردیش ماده سی برنچ وجهدن خالی دکلدر • مثلا یا صفرادن
یا سودادن ویا بلغمدن ویا دمدن اولور • یاخود مخلوط ومرکب برماده درکه دم ایله صفرادن
یا دم ایله سودادن یا دم ایله بلغمدن اولورکه بخاری یا بدنه امراض حینده ذکری سبقت اتمشدر
اول تغذیه دموی رمدک **علامتی** حرارت وحمرت عین وثقیل وزیاده رمص ایدر • وصفراوی
رمدک علامتی ورم واغریسی دموی رمدن اغلبیتی ضعیف اولور • ورطوبت ورمص دخی ازلقلدر
لکن صانجوسی وحکه سی اولمقدر • وسوداوی رمدک علامتی هرحالده ساکن اولوب صفراوی
رمدک ضدی اولوب ورمص صفراویدن دخی ازلقلدر • وبلغمی رمدک علامتی گوز اغر اولوب
ورطوبت اولور • واعراضی دموی وصفراوی اثر افنک ضدی اولمقدر • اما ماده مرکب ایسه
غالب اولان خلطک علامتلری ظاهر اولور • وماده سی دم ایله بلغمدن مرکب اولان رمدک علامتی
گوزن تماماً قپامیه • بو جمله معلوم اولدی • پس شمدن صکره علاجنی ذکر ایده لم • اگر قان غلبه سندن
ایسه **علاج** اول مفراندن هرچیز وغداسنی تقلیل ایدوب وقیفالدن فصد واجلکلرندن
حجامت ایده لر • واگر رمد بر گوزده ایسه فصدی دخی اول جانبندن ایده لر • زیرا خلقا
فصد ایدیجک محل بودکلدر • ومطبوخ بنفشه صوبله طبیعتی تلیین ایده لر • وبر حالده
رمد انواعندن طبعی قبض اولمادن وامتلادن حذر ایده لر • بعده شیاف ماميثا و
شیاف ابیض کحل ایده لر • وبوندن صکره فصد اخره محتاج اولورسه بودفعه طرف
خلافدن فصد ایدوب ورمد ایکی گوزده ایسه ارقه دن گوزک التندن حجامت ایده لر
وحاجت اولورسه مطبوخ هلیله وما زریون وترنجبین وبنفشه وخیار شنبر ونمک
هندی ایله تلیین ایده لر • ومعده رطوبتی ایدر طعام ومیوه لردن منع ایده لرکه گوز
یاشیی چوق اتمیه • ودائم باشینی اوکنه طوتمغه واول جنس یاتمق وبرکیت برلره باقمق
وچوق سویلمک • وزیاده دستکلو قتی جاغرمق وقتی اتمک مضردر حذر ایده لر • وسکنی
قاکتوا اولمزسه گوزیی قارشوسنه سیاه بز یا غلیظ مناسبدر • وهر صباح زمانینی
بنفشه ونیلوفر شرابی ایچمک وکلشکر دخی یمک جائزدر • ومقدم گوزه شیاف ایله
علاج غایت موافقدر • وبر دارو که ماده منع ایده ورادع اوله وتقلیل رطوبت ایده
ونا شف ومجفف درلر • وگوزه خوش کلان دارو به معتدل درلر • مثلا ترکیب بو اوج

جنس داروندن اولمق کرکدر محلنه کوره. هر قنغیسی لازم ایسه انلن ادخال ایدوب شیاف ایدهلر
و بو بابده متقدمین تألیف ایدوکی بر یوم نام شیافکه تره یوماین یعنی بر کونده کوزی سالم ایدر
دیکلر. و رهبان یونانده دخی بو شیافه یوما دیرلر. ایکی نوع اولور بر نوعی اولدرکه انلک ایچنده
زیادهسی معتدل واردر. اعتدالیله ایدرلر. و قابض دارو بردخی واردر. اگر زیاده اولورسه حورت
سدن و بیرده بیاضی ایله صلابه ایدرلر. و بر نوعی دخی اولدرکه مثلا انلک ایچنده قابض آز اوله
و قابض ایله محلل و منضج دارو دخی اوله غلیظلرک استعمال ایدهلر. و شیاف بر مویا بودرکه.
شیاف بزرخوبا ماده دکوزدن منع ایدر شیاف مامیثا و انزروت هر برندن سکز درهم
بخور صو ایله بوغوروب عادت اوزره شیاف ایدهلر. بربوها و آخر باشق کل اولان بش درهم
زعفران سکز درهم افیون و سنبل هر برندن سکز درهم و صمغ عربی دخی سکز درهم اوله. بابخور
صویله شیاف ایدهلر. و اگر ورم درمد چوق ایسه وردابیض و اگر ورم آز ایسه وردد
اصفر استعمال ایدهلر. ورمد ابتداسنده شیاف ابیض نافعدر صفتی بودر شیاف ابیض
قرشون اسفیداجی سکز درهم صمغ عربی درت درهم کثیرا بر درهم بیرده آغیله بوغورهلر
و موجز دخی بو نسخه ارده دمقون رمدده دخی آغویره جذب اتمک ایچون اکثر چقوردندن
حجامت و آتنی اوزرینه سلک یاپشدرمق نافع دیدیلر. و صوادن اولان رمدک آزارسی
و شمشمسی و چپاقی آز اولور. اما صابقی و التهاب چوق اولور بوکا دخی علاج تقاریده
ذکر اولنان ایدیلر مطبوخیله تلیین و کوزه سماق صویی دمارده دقیق و یا ابه کوبجی عصارهسی
کبی عصارهلر اوردهلر. و ایوه و بزر قطونا لعابلری کبی لعابلر دخی طامزرهلر. و قراموز زعورشته
سدن ایله بیرده آغی اوردهلر. و مای سدا تسون و بوایتی صو ایله فی الحال بیوبهلر.
و اگر رمد سوداوی ایسه باش کشنیج صویی و کلاب و صندل صویی طامزرهلر. و رمد
ابتداسنده مامیثا عصارهسی دخی نافعدر. و اگر رمد بلغمی ایسه حمرتی و وجعی آز اولور
اما کوز یاشی و چپاقی چوق اولوب بر برینه یاپشور. و یتودن صکره کوزینی کوجله آچ
بونک علاجی حقنه و تنقیه و ایارج ایله تنقیه دماغدر. و متقدم کوزه کتان و بوبهجلبه
لعابی طامزروب. و بقیه مواد تحلیل ایچون اندن صکره شیاف احمرلینی اوردهلر. و
معلوم اوله که سوداوی یابس رمد اولورسه علامتی ثقل و سیاهلق آثاری اولور.
و کوزک بیوسنی و چپاقی اولور. اکثرا ارپه صویی و اسفناخ و بیرمک دخی حمام و مرطب غذا
اوده والرنا رمدر. و استفراغ ترک اولنوب مرطب اشیا استنشاق اوله اما بعضیلر حمامی
ترک اولسون دیدیلر. و اگر رمد رکیدنا حاصل اولمش ایسه علامتی ثقلتسز و سیلان آز
تعدر دور. و اگر صداع ایله رمد معا ایسه. و اگر رمد و اگر خبر لوکه مطلق اراض عنده
صداع وار ایسه. اول صداع علاجن ایدوب اندن کوز علاجن ایدهلر. بو مسئله

خفت

خفت اولنه. و رمد ریحی دم دخی کوزه سماق صویی طامزمق مناسبدر. خصوصا رمد
ابتداسی اوله و بیلکی حرارتی دخی ظاهر اولمش اوله. سماق صویی کوزه ماده انصبابنی منع ایدر
و کوزی قوی ایدر لکابلر طامزرهلر. و رمدده تنقیهدن صکره باشک ایکی طرفی و ارقهنک
ایکی طرفی محاجم ایله و سلک ایله قان چقارهلر. و رمدده هر بار حرارتی و رمز بادو جرتی
اوله. کل باغی وارزه چوب زعفران قاتلمش بیرده صاروبسی نافعدر. و طشره قپاقلرینه
حولان مکی و هندی و شهدانی لوعندن هر قنغیسی اولورسه طلا اولنسه موافقدر.
و کلابله آتی کوزلک دخی طلا اولنسه مناسبدر. و وارده اوکی ایله بیرده صاردیسی ضمادی
دخی فایده ایدر. و اگر رمدده زیاده حمرت و هیجان وار ایسه خرنوب قدر صارلک
بال مومی وازه چوب انتشه کوستروب مشمش بر بنه کوز قپاقلرینک اوزرینه کیجه ایله اورهلر. و فانونلرک
رمدینده احلیلی سؤال ایدهلر. زیرا اکثر رحم یاردنی سبب رمد اولور. انک علاجی رحمی تنقیهسی
ایتکدر. مثلا سنبل یابانی ایله و بابونج و طورق اوتی و حلبه وازه چوب سزاب ایله حقنه ایدوب رحمی تنقیهسی
ایدهلر که رمد زائل اولور. و اگر زائل اولمزسه معلومدرکه بر پرهیز یوقدر. پرهیز ایتوروب اندن
رمد علاجن ایدهلر. و پرهیز دیدکلر انواع حدتلو و بخارلو طعاملر و کثرت حمام و قبض و کثرت
حجامت و فصد و کثرت کلام و حدتلو ریاد و آواز و کثرت نوم و کثرت سهر و کثرت نظر خصوصا باشنی
اشغه طوتمق و اوشغل یاتمق و کشته و آتشنه نظر اتمک و چوق طعام و حقیقه نوم و سائر
اطعمه غلیظه و حدتلو و زیادهسی الکشی اشربه و اکشی بر و طوزلو اولدر. مثلا پینر و طوزلو بالق و صوغان
و سرماق و پرسه و خردل و کرفس و فلفل و سائر اتنی اولدر و شراب و مثلث و نبیذ انواعی و بادنجان
و خرما و جوز و لهنه و سرکه و لیمون و باقله و ترجان و بولجه ذات خصوصا باصدرمه و صوجوق و
سرداو اشلا و تخمه اولمقدن و سنون و توزدن و هوا و روزکاره چقمق و انبزلمقه و قاره و بوزه
و سائر باضه دخی چوق باقمق ضرردر. و دایم طبیعتی ملایم طوتهلر نصف علاج قدر فایده ایدر
و اقتضاسنه کوره حقنه و شیاف اکسک اتمهلرکه ماده یوقاری اشغه چکه. و رمد ظاهر اولدوغی
ابتداسنده حدتلو علاجدن حذر ایدهلر. تحلله اتمهلر نه اینک نفعی واردر. کوزهلرکه
جائزکه دماغدن تمام خلط دوکله. و رمد علتنه اختصار اوزره مفردات ذکر ایدهلم.
قنغیسی بولنورسه انکله علاج ایدهلر. آتش قرسیا بیشی ازه چوب شوکران سد
کتل ایله دوکوب اورام عینه ضماد ایدهلر. عصا الراعی بونک عصارهسی حارتلو رمده
مفیددر. و بونک کوکنی ای اسکی سنده چقاروب کنوروب کیشی سنه فانسه دکیبی
کوز اغریسی کورمه. حی العالم عصارهسی کوزه چکلسه نافعدر. عوسج بونک
بیراغنک دوکلمندری توتیایه قاتوب چکلسه حارتلو رمده نافعدر. ما بسفنج
کوزه سرمه اشلر و عصارهسی رمد اوقنده دخی کوزه چکلسه نافعدر. ابنوس رمد باسه

بونی یا قوب کوزه چکسلر نافعدر باقلا اوننی بیرده اتخیله کوز شیشلرینه اورسلر معیندر ابهل
اترج ایچ قاودی اکشی سینی یا قوب کوزه چکسلر صو اولوب زمده موافقدر افسنتین کوز قباقلری
اتلنه ضماد اولنسه دخی بانی وار ایسه میبختج ایله قیناد وب قباقلری اوزرینه ضماد اولنسه
ضربانه مناسبدر ورد کل بیراغنی اقماقندن انبروب بعده عصارهسی کوزه چکسلر موافق
علاجدر ۰ وقوری کل بیراغنی شراب ایله بشوروب ضماد ولطوخ واندن کمود اولنسه وجعینی
تسکین ایدر رمان طاتلو انار بی قیناد وب عصارهسی کوزه چکسلر زمدی زائل ایدر
وقوری چکیکی صومق درم اوزرنده فلك ایدوب کلابله کوزه اورسلر معیندر ۰ وانارك اول ظاهر
اولدیغی قزلجه توکهلرندن صوی بیری دانهسی بوطرلسه اقرینه دکین زمدن ایمین اوله لر ۰
دیشلر قطران دخانی وابسی نافعدر سوجل زمد حار ایچون چیکی اتوه ضماد اولنوب
وخمیر ایله قیلیابوب آتش اتنده بشوروب زمد ابتداسنده کوزه مرهم کبی بتیو اولنسا نافعدر
دجکدکی لعابی کلاب ونبات ایله زمد حارّه وخشونت وحکه وقتنه ودمعی منع علاجدر ۰
مسطار ادزم شیرهسی خمر اولمزدن اول تازه ایکن اول غلیان ایلدیکی زمانده کوزی انوکله
غسل اتسهلر و مثلث قیناز ایکن باشینی وکوز بخارینه طوتسهلر زمدی تسکین ایدر
لسان الحمل عصارهسندن شیاف اتسلر حمرتلو زمده غایت نافعدر حمض بوستانی
حار اولدکده سرکه کوزه چکسلر زمد حارّه معیندر انزروت انزروت ونبات وازه چوق
نشاسته ایله کوزه چکسلر دباغود شیاف اتسلر ۰ وانزروتی مرکب سردی ایله کوزه چکسلر
مناسبدر بیاض البیض بیرده اکنی دو ولکلش انزروت قرشدروب تنورده یانغه ۰
بشوروب بعده غبار ایدوب ونصفی قدر سماق ونصفی قدر زعفران ونصفی قدر نبات
قاتوب هر نه قدر صعب زمد اولورسه باذن الله زائل اوله نمام مرصه وانزروت وسماق
صوبن دکلاب ایله قیناد وب کوزه چکسه بر فائده ایدر ۰ وقیناندقری بنسنه یانغه بشوروب
دودکوب نصفی قدر نبات وربعی قدر زعفران وربعی قدر ماميثا عصارهسیله تکرار یاقوب
غبار ایلیه لر دکوزه چکسهلر غایت موافقدر ۰ دیالکز ناتمام صوبی هر بار زمده ۰
انواعنه فائده ایدر شاریح مغسول عورت سرتی ایله زمد حارّه وحکه وقتنه ولزجه
نفع ویرر فربیون طوز سوز نیمتی بش دفعه صوق صوبله بعده ایکی دفعه کلاب ایله یوبوب
کوزه چکسلر موافقدر اقسزبارسی کوکی قبوغنی کلابده قیناد وب کوزه طامزرسلر
نافعدر حی العالم کبیر بیوک قیا قوریغی عصارهسی معیندر شقایق النعمان کوکی
ایله بشوروب نماد وطلا وتقطیر اولنسه موافقدر اذان الفار بوستانی یا لوك ادی
عصارهسی کلاب وسویق ایله ضماد اولنسه مناسبدر اکلیل الملك بیرده بیاض و درمنه
بنوزبا وخشخاش شی دمغز با و کلاب قاتوب طلا وضماد اولنسه فائده ایدر حلبه حلبه

وخشنی شی

وخشخاش شی کلابله دوکوب کوزه اورمق نافعدر اسطرطیقوس عصارهسی معیندر اسفنجه
سونکری یاقوب کوزه چکمك موافقدر اسفیداج الرصاص شیرلغان دکل یاغی قاتوب کوزك طشره
سنه تکرار اورمق مناسبدر دبیره کلابله اون کون کشنده دکنش بوغیه انتنده بشوروب
کوزه چکمك وبیرده اتی قرشدروب کوزه ادرمق وشیاف انگك وسرمه انگك مناسبدر بابونج
صوی سرکه و کلاب ایله قیناد وب زمد اخرنده بخارینه کوز طوتسهلر فائده ایدر بادروج شراب
قابضی ایله ضماد اولنسه معیندر لبن النسا کوزه عورت سودی ضماد ورمق نافعدر لبلاب
حار شوع بیراغنی ضماد اتسهلر موافقدر صبر صبری کلابله کوزه سوریك نافعدر شیاف صندل
وکافور وکلاب ایله نوقللامق فائده ایدر ۰ فی بیانی باب وردینج
بیانندهدر کوزده وردینج کوز ایچی بوم اولمقدر ۰ بو علت زمد حار وفی نوبیدر ۰ و
فارسیده آماس اند رجشم درلر ۰ واتراك بجیلر انواعی اد نکه دلوکوکی درلر ۰ ورد دیبلر دیو
نایلر اونکسی اوفتالمو درلر ۰ وردینج زمد عظیم درر ۰ وحدوثی افزون ورم ایله بیاضنقا عینی
فراسنده اولور ۰ وابوکتك اولور ۰ وکوز مراد اورزن قباینه مز ۰ دمومی بر علتدر ۰ اکثر ماده
چوقلغندن وماخدن ایلر ۰ وکاهی بو علت فرحه دخی اولور ۰ وکاهی بشره تزیه کوز طمارلرنده
ایدر ۰ وکاهی ورم عظیم اولدوغندن کوز قباغی چتلار ۰ وایچندن رقیق قان سوزیلور
وکاهی ورم شوول قدر بیوك اولورکه کوز اچدرمز ۰ وکوچك نسنه حکه دخی کوزه مز
دبو علت حجابنك کوزنك ضعفی اولوب دنازك اولمغله انکرده چوق واقع اولور ۰ وماده
چوقلغندن دخی اولور ۰ دموی نوعنك علامتی کوز لحن وقزل ورطوبتی چوق اولمقدر ۰
وصفراوی نوعنك علامتی ورم خفیف وحمرت آز اولور ۰ اما کاهی بو علت چوق بوکسك
اولوب حدقه دخی او رتر بوکه علاج زمد حار علاجاری بو علته موافقدر ۰ الا بو علت
زمدن قویدر ۰ اول قیفالیون فوت بخلنه کوره فصد اولنه قابل دکل ایسه دمانغ وادیه
باربه ایکی کوزك اوستنده آلن طرفندن یاخود انکه طرفندن یاخود ایکی ازقه کوراکی اشتون
حجامت اولنه وهلیله مطبوخ ویرهلر ۰ وایکنجی واوچنجی کون عورت سودیله طامزهلر ۰ وعورت
سودی ایله اولمش شیاف ابیض نافعدر ۰ وبو علته زرورات ایله علاج اتسهلر شیاف مامیثا
وصبر وحضض وحولان طلا اولنه ۰ واکلیل الملك دیانی کشنیزه وازه چوق زعفران وبرده
حار وسندنی دخی قاتوب مرهم کبی ایدوب اورهلر ۰ ومثلثنده قزل کل قیناد وب اولکلوه
ومقشر عدس وارسه اونی دکلایی کل یاغنده بشوروب وبیرده صاروسینی دکل یاغی قاتوب
کوزه اورهلر ۰ وقزوسك ایچ یاغنی وبیرده صاروسینی ضماد دخی ایدهلر ۰ وبو علتده
اول اوچ کون ایچنده عورت سودندن غیری نسنه قومیهلر ۰ واندن صکره کرده ملکایا
چکمك جائزدر صفت ملکایا مدبر انزروت اتی درهم شکر اوچ درهم نشاسته بر

بر درهم دكز كوكي نصف درهم اوله وبعض نسخه ده بو اجزالري برابر يازمشلر ودخي سوتيه قوبلي
اورزه وردبجه كرخصوصا فرحه كبي اوله • ايكي درهم انزروت وزعفران ودم الاخوين وماميثا هر
برندن بر درهم اوله • افيون يارم درهم اوله كحل ايده جكلر بو علتده بونلري اعلاء وانزادكلازديمش
• وبر بعضيني زياده كوزده لر •

ذكر سكزنجي باب جَرَب عين بيانندهدر جرب علتي
كوزكيجيكيدر • وكوز اوبوزي دخي دررلر • فارسيده خارنده چشم دكرلر چشم درر
واو بجيلر اثواني درلر • دوردلر درلر • بو علتك رطوبت
مالحه دن وبورقيه دن وتوزدن ودخاندن وكنشدن ويوج طورمقدن ياخود امر علاجنده خطا
اتمكدن دخي اولور • وبو كوز كجيكي درت نوع اولور • بر نوعنه يونانجه طولوبيس درلر •
طب كتابلرينك جوبسنده ذكر اولنمشدر • كوز قباغنك ايچ ياني خشين وقزل اولوب
اندن صكره باشي قلمكه باشلر بو نوعي • حاركوز اوتسندن ياخود مخالف علاجدن ياخود چوق
دخانلردن ياتوزدن اولور • بونلردن دكل ايسه مالح رطوبتدر • دائم نزول ايدر • وايكنجي نوعنه
يونانجه داسوطس درلر • يعني خشونتلي وابريلكي وارد ايمكدر • واوچنجي نوعنه طرفوطس درلر
يعني قوردكبي كوز قباغني قاليدهرز • واريلكي وخشونتلي وارديكدر • ودردنجي نوعنه شيغوبيس
درلر • يعني انجير بيراغي كبي خشين ودكنلو ديكدر • واوتلكي نوعي كه طولوبيس درلر جمله سندن
صعب وباوزدر كوز قباغني دوندرسلر انجروسيني خشك ويابس وبولانق وسياه شكلي كوررلر •
بو نوعنك علاج بريخ دفعه اياريج بنفشه ايله استفراغ كركدر • واندن صكره صبر وهندبي وسنبل
وجاوشير ايله سعوط ايدره لر جمله جرب علتنه دخي نافعدر • وهر صباح حمامه وارمق علاجه
چوق ياردمدر • دعلتي وحواري تازه ايسه اول شياف احمر لينى بعده شياف احمر حاد ايله
وبونلردن صكره شياف اخضر ايله كوزني قاشيه لر • يعني سلدرلر دوادفعه سلدكدن صكره كحل اعبر چكه لر
وايكنجي نوعنه كه داسوطس درلر انك علاج مقدما فيفالدن فصد وحجامت دخي مناسبدر •
وبنفشه وجلاب واكرها اندمناسب نسنه ايله استفراغ ايده لر صفت استفراغ طوقوز بنفشه
جلاب الجنه قويه لر • واكر دخي قوي اتمك حاجت اوله اقراص بنفشه ايده لر اقراص بنفشه
اقراص بنفشه بش درهم تربد بر درهم سقمونيا مدبر ايكي دانك رب السوس اوچ دانك قرنفل
ايكي دانك اوله ايكي دنكه كثيرا ايله حب ايده لر بر شربت اولور • وبو استفراغدن صكره كوز قباغني
دوندروب شياف احمر لينى ايله قاشيه لر • اكر دخي قوي علاج احتياج ايسه شياف اخضر ايله •
قاشيوب • وروشنايي سرمه سن چكه لر • اما شيخ بر نوع جربي شكر ايله قاشيمق جائزدكلدر •
وبر نوعنه دخي طرافوطس ديمش ايدك اولنوعه علاج بونكك كوز باشي ايله وجعي اولور •
اول استفراغ ايدوب وكوز قباغني شياف احمر وشياف اخضر چكه لر • واكر بو شياف قدن

حكره حرارت زياده اولوب اضطراب ويررسه • بونلردن فراغت ايدوب مبرشادنج چكه لركه
حرارت ساكن اوله • وبعده شياف احمر لينى ايله كوز قباغني قشوب بعده اغبر كحل چكه لر حرارت
موفرط اولوب ياخود قرحه سي اوله • يومشق وياد ودوا لر لازمدر كه جراحت چشم ايچون مختندر واول
بابده ذكر اولنور وجربك خشونتني بعضلر ميل ايله يونمشدرلر • اما جراحت وارايسه ميل ايله
اتمیه لر • خصوصا حرارت قوي اوله شادنج غدسي ايله قاشيه لركه غايت نافعدر • بو محلده نسنه
لر وسرمه لر وشياف احمر منع اولنمق كركدر صفت شياف نافع مغسول شادنج غدسي
التي درهم زنجار ايكي درهم بابنشك بغر ايكي درهم وقلقطار ايكي درهم افيون يارم درهم زنجار
ايكي درهم زعفران وترصافي هر برندن بر دانك اوله جمله سني ازوب سغر ايله يوغروب شياف
ايدوب جربه وسبله وسلاق وكمنه دخي نافعدر شياف اخضر جربه وسبله وبيلضنه دخي
نفعي واردر • زنجار اوچ درهم كمش قليمياسي واشق وصمغ عربي هر برندن ايكي درهم سداب
صويله شياف ايده لر روشنايي جربه نافعدر وظفره وانتشاره وصفرويه دخي
نافعدر • توتياي هندي والتون قليمياسي ودهني مرقشيثا هر برندن اوچ درهم سرمه د
اصفهاني وشادنج هندي هر برندن بر درهم زعفران ولولو هر برندن ايكي درهم كافور دانك
هر برندن بر دانك اوله شياف وياخود سرمه لازم اولورسه سرمه ايده لر • وبو علتك بر نوعنه
دخي شيغوبيس ديمش ايدك اول نوعنه علاج بو علتك قباغني دوندرسلر
انجير بيراغي كبي وانجير قبابي كبي اولوب دباركارلري دخي كتورلمنور • بو بابده استفراغدن صكره
التي طمرين ياخود كوزكوشه سين طمرني ضرب ايدروب اندن صكره سعوطلر ايده لر صفت سعوط
صبر وهندبي وسنبل وجاوشير ايله سعوطلر اولنه • اما اول استفراغ لازمدر • اكر استفراغدن
مقدم سعوط اولنورسه عظيم خطادر • ماده كوز طرفنه اينرر • وكوز قاشيمق وبو نوعي
دخي بقاربده تعيين ايتدوكمز ادرزن اولوب دقاشيمدن مقدم منفعت حاصل اولورسه
اول دكنز كوبوكي ايله قاشيه لر • وايجنه صو طامله لر • وقباغ ادرزينه لك يابغي ايله برده صاروب
قويه لر • اوچ كوندن صكره شادنج مغسول وشادنج غدسي واغبر چكه لر • واكر حرارت
زياده ايسه شياف احمر واخضر چكه لر حرارتي ساكن ايدر • وجرب علتي اكر اسكي ايسه
شكر ايله دكنز كيكي ايله بو مذكور علاج اولنمز • وجالينوس قوي اورزه مازونك غبارني
كوز قباغنك ايچ يوزنه اكوب بر ساعت طوررلر • وطاتلو واكشي انارلري ياقوفا بده ربت
اولتجه قينادوب كوزه چكه لر جرب وسلاق زائل اولوب بصره قوت ويرر ••

ذكر طقوزنجي باب طَرَفه بيانندهدر • بو طرفه علتنه كوزه
نقطه سي درلر • فارسيده نقطه سرخ برسيده چشم درلر • واو بجيلر اثواني
قنادانه درلر • وروميلر اثواني قناراختس درلر • بو علت علتجه ده غليان دمدن اولور

کلوقان کبی قزل ولکاه کوک نقطه اولور • وخضبا کبی طملر ایرنار ولکاه طملر اغزی آچیلور وبو
علت بر نسنه طوقنمقدن وباخود نفی چاغرمقدن وقی قی ایتمکدن وبومقوله زور ویرمکدن طمر اغزی
آچیلور • یاخود طمار رچیلار ایسه علاج اول قیفالدن فصد وحاجت اولورسه حجامت دخی
ایده لر • وکوزینه عورت سودی ایله طمزره لر • واکر کوز قزل اولوب ورم دخی بیوک ایسه کوز
ایچنه بیرده آقی طاملده لر • واکر ورم رفیع ایسه رادع ضماد ایده لر • و ورم اولمیان نوعنه
عورت سودندن حکه کوکرچین داوه یک قناددن اوچندن چیقان قانی چکه لر • وکاه دخی
معا کحل ارمنی چکه لر • واکر تحلیل اولنمز ایسه آق کوکنک دوکوب عورت سودی ایله چکه لر •
اکر بو دخی تحلیل اتمز ایسه نکث وناتخواه صوینی طاملده لر • ویابش اوستنه قوروب صوغتر
دزووفا قینادوب • وصوینه بر سونکر اصلدوب قویه لر • واندن صکره کوزک ایچره دستنه
ترب صوینی طاملده لر • وکوزک اوزرینه ترب قابغی وازه جق کوکرجین ترسی وقوروب اوزوم
دوکوب اوره لر • واکر طرفه علتی طمر ییرتلوب بو شکل اولدوغی معلوم ایسه ویا طبقه
ملتحمه ییرتلوب اولمش ایسه کون وطوز چکنیوب صوینی طاملده لر ومغز ترهکینی هربار توتون
ایده لر • وطرفه ایچون ایلدکلری شیافک صفتی بودر صفت شیاف باقر والتون قلیمیاسی
هربرندن ایکیشر درهم انجرو تدوم الاخوین هربرندن درت دانک کثیرا ومروزعفران
ونشاسته واقاقیا هربرندن ایکیشر دانک شکر وقزل زرنیخ هربرندن نصف درهم اوله شیافلر
ایده لر • وبر جز سرکه وبر جز کلاب قینادوب بخارنه کوز طوتنه لر ودجاج کسنر قوروب اوزوم
وعنب الثعلب بیرانی وصبر وطوز وسرکه ضماد ایده لر • وشیاف احمر لینی دخی نافعدر •
ضماد وسوسن کوکی ودم الاخوین وسرکه وزعفران واکلیل الملک ومقشر عدس وکل
یاغی بیرده معاروسیله ضماد اولنه • وبو علتک ابتداسنده رادع دوالر قلط اولنه •
مثلا طلبیا قتوبیا ایکی زرنیخ سیخ نافعدر • وبو علت ایچون حلوتا تدنا ولحومدن
دخی دن وچوق چاغرمق ودماغ نعغنتن صاقنه لر • وکاهی بو علت سعال قوبدن دخی اولور
دراتر بیه علاجی ذکر اولندیغی اوزره در • وعلت طرفه ایچون اختصار اوزره مفردات ذکر اولنور
مجل کلنک اودی والجو دمسک ازوب کوزه چکه لر فوتنج نهری صو ایله بوزینی مهتر افتادوب
ضماد ایده لر خردل اسکی طرفه علتنه خردل اول قدر قبوب انجیر قویوب دوکوب ضماد اولنه
اکلیل الملک طبخی ایله وعصاره سی ایله طمزره لر بیض بیروک اغنی شراب ایله قرقه ورب
یوق باره سیله کوزه ضماد اولنه کتان تخمی وحلبه ایله بارچه ضماد ایده لر افسنتین •
دوکوب بر اوستنه قویوب ابتی صو ایله بوددن حکره تکمید اولنه که عینی ایلدقان اثری
بیره ظاهر اولور بابونج بیرا غنک باغی ایله بیرده صاریسی مسلوقه ایدوب کل یاغیله
ضماد اولنه املج دوکوب اسکی شراب ایله ضماد اولنه زرنیخ اصفر صوموقی قرمز اوستنده

کشنیز

کشنیز صو ایله حک ایدوب کوزه طامزه لر صبر دوکوب کوزه طامزروب بعده ایتی صو ایله یویه لر زرنیخ
احمر سو ایله حک ایدوب طامزه لر فلفل ایکی درهم بیر وبر درهم دارچینی ویارم درهم زعفران
وبر دانک ناتخواه جمله سی غبار ایدوب کوزه چکلک دهرکون شکر ایله ایکی درهمی بیلک نافعدر
جرجیر عصاره سی طامزه لر وورشان قانینی طلیبا ارمنی ایله کوزه چکه لر طین ارمنی واربی
اولانی نوعنه نافعدر شیاف زعفران کل یاغی وبیرده آقی ایله ضماد اولنسه مفیددر شیاف ابیض
بو علت ایچون مجربدر • ایکی مثقال زرنیخ احمر وبر مثقال انزروت اوله عامیرانا وشادنج وصبر
واقلیمیا هر برندن یارمشر درهم اوله شکر ایکی درهم صمغ عربی یارم درهم شیاف ایده لر غایت مفیددر
بط قازک اینی قانینی طامزسه نافعدر • وبیلجک قانی جایزدر • وکرفس عصاره سی دخی نافعدر
وصایم کیشی توکرکی دخی نافعدر • وکون ایله طوز چکنیوب صوینی طامزرمق نافعدر • ودم
الاخوین صوینی طامزرمق نافعدر • بلبوس صوغانی ضماد اولنسه مفیددر • ماء
الجبن طامزرسه دخی نافعدر •

الثنی باب ظفره بیاننده در ظفره سیاه کبی بر علتدر طرنق
کبی اولور • فارسیده ناخنه در چشم دیرلر • وافرنجیلر انواجی اپنوبینو دیرلر • ودوملر (?)
دیونانیلر اپنوبینو نو دیرلر • بو علت طرنغه بکزر سکز کبی برانیدر • کوزک طبقه ملتحمه
سنده بوروب طرفنده بخارادن اولور • کاهی کوز قویرغنه وارنجه اوزانور کیدر • وقرنیه
وقره سینی اورتر • وکاهی کوز بیکی ادرتوب کوزی کورمز ایدر • کرچه سبل علتنه
شبیهدر اما ظفره علتی ابتدا کوز بخار رنده ظاهر اولور سبل ایسه کوزک هر طرفندن ظاهر اولور
بو تفصیلدن مراد کحال وطبیب بو ایکی علت که بر برینه بکزشیک اولسه وکوز بیکی اورتلمش اولسه ظفره میدر
سبل میدر فرق وتشخیص ایتمک کرکدر • وواجب اولان بودر که مریضه سؤال ایدوب بو علت
اول کوز بخارندنمی ویاخود هر طرفندن ظاهر اولدی بیلوب اکر کوز بخارندن ظاهر اولدی ایسه
ظفره یه حکم اولنوب آنک علاجن ایده لر • واکر کوزک هر طرفندن ظاهر اولمش ایسه سبل حکم
اولنمق کرکدر • اما درلر که ظفره علتی کاهی کوز قویروغی طرفندن دخی کوز بخارندن باشلادیغی
کبی ظاهر اولور • اول وقت بنه ظفره یه حکم ایده لر غلیظ ایدوب سبله حکم اولنمایه • ومعلوم
اوله که ظفره اوزنجه اولور • وسبل ایسه وکری اولور • وظفره کوزک حرکتنی دخی منع ایدر
بو علتک سببی غلیظ ولزج ویابس ماده دن نزول ایدر بونک علامتی هر قنغی
ماده ایسه علتک لونی ورنکی اکثر الاحوال ایدر واکر بیاض شکل ورقیق ایسه سهلدر •
اما قزل وبرک ایسه علاجی مشکلجه در • والحاصل بو علتک علاج مثلا علت دبیاض شکل
دانجه ایسه اول پرهیز ایتدروب • وسیلجی دررولرکه قلقدیس • ومرق جاقر وملح ونوشادر
کبی وکچی اودی وروشنایی سرمه سی وشیاف اخضر وبا سلیقون الحاد کبیلر زائل ایدر •

وسوسن کوککی و ددکلمش آق کونلک نافعدر که شلانتی صوایچنه قویوب بر ساعتدن صکره چیقاروب
کوزه چکه‌لر • واکر قزل وغلیظ وصلب ایسه علاجی اول تنقیهٔ دماغ وصکره دمور ایله قویارمق کرکدر
که اکثر اصطلاحجه بو علتی دستکار لیق ایله ملقط دن ابزمغه کشط دیرلر بر قوشجه ابزمق کرکدر • وتنظر
ایدوب بو علت ملتحمه نک اوستنده بتمامش اوله قوپارمق آسان اولور • اما اوزرنده بتمش
ایسه علتی آلت ایله قالدروب مؤاص ایله کسوب بقیه قالمامغه جهد ایده‌لر • زیرا بتمک احتمالی
واردر • وکوزک کوشه سنده اولان ای خطا ایله بله کسمیه‌لر • زیرا دمعه ایراث ایدر • وفی
الحال کمون ایله طوز چکنوب صویا ایچنه طامزه‌لر • وبعده بیره صاروسی کل یاغیله کوز
اوستنه قویه‌لر • اوچ کوندنا صکره باسلیقون وروشنای چکه‌لر وکوزه بر نه چکرلرسه
بعد الحمام چکه‌لر • وشیاف قیصر وشیاف زنجاردی نافعدر شیاف قیصر بودر که مغسول
شادنج عدسی اون ایکی درهم صمغ عربی ویانمش باقر هر بردن آلتی درهم ویانمش قلقطار
وزنجار هر بردن ایکی درهم جمله‌ی دوکوب شراب ایله یاخود تازه رازیانه صوی ایله یوغوروب
شیاف ایده‌لر • وبو علت ایچون افتقار اوزره اولان مؤذات درکه ذکر اولنور آس
تازه‌سی صوینی وسینی یا قوبوب کوینی دخی کوزه چکمک نافعدر سوسن سوسنک
جمله‌سی وصوری دخی کوزه چکلمه مفیددر خفاش یرسه بوقینی کوزه چکمک
موافقدر سرطان بحری یکلکث کوینی طوز ایله چکرلرمناسبدر اقاقیا چکمک نافعدر
ملح طوز چکمک مفیددر فار صیچان بوقینی عسل ایله چکمک صدید الحدید زنجار چکمک
واکشی انار صوی وانار رضاد وقاپو بغلید دوکوب وعسل ایله قینادوب کوزه صوینی
چکمک موافقدر حجرجیشی حجرجیشی چکمک نافعدر اشق ایکی درهم اوشق وایکی
درهم زنجار غبار ایدوب صباح واخشام کحل ایده‌لر نشادر چکمک غایت مناسبدر
شب یمانی چکمک مفیددر قطرن بنیه چکمرکی یاغی نافعدر مرجان غبار ایدوب
چکمک زنجفره چکمک موافقدر میعه چکمک ومیعه دخانی وآق کونلک وقطران وم
دخانلری بینی ایسلری کاغد طوتوب وایسلری الوب هر برینی منزانده براوره
کحل ایدوب چکسلر جمله علاجلردن افضلدر •

اللی برنجی باب سبل بیاننده در

سبل علتی کوزده
حادث اولور بر پرده در • فارسیده رکهای چشم ممتلی کرددد از خون غلیظ
درلر • واز جمله نوتیس اونتولی درلر • ورومجه دیونانیجه نوتوستن اونامودرم
سبل علتی غلیظ قاندن کوزک طمرلری ممتلی اولوب تزاردر • واول محلده اولان
طمرلر رقیق دخی چوقدر • مثلا بر برینه اولاشور • وکوزده پرده اولور • بوعلت
ایکی نوع اولور • بر بسی ملتحمه طمرلرینک ایچنده قان ممتلی وقزل شکل اولور •

واول بر نوعی قرنیه نک ظاهرنده دخی بر غشا ظهور ایدر که قزل بلوط بکزر وکوزده باشی اقوب
کونشی کوره مز • وایکنجی نوعی ملتحمه نک طشره سنده قالنا وقزل وممتلی اولور • وقالقوب
تبارز • وقرنیه نک ظاهرنده وقات وطومان کبی بر غشا ظهور ایدر مریض چراغ وکونش
دخی کوره مز • وبو علت رمد حاردن اولور • ودماغ امتلاسندن اولور • متقدما کوزه حاکو
صنادیر وطلالردن دخی اولور که ماده تحلیل ایده مز • اول اجلدن غلیظ اولوب بو علتی ظهور
ایدر • وبو ایکی نوعنده دخی جرب العین کبی کچشمک عارض اولوب دکنسه نظر ایلسه آغرمق
واقع اولور • اولکی نوعنک علاجی اولدر که اول بخاره ویرنجی دبارد وغلیظ اطعمه‌دن پرهیز
ایده‌لر که بنجه کزه اول طعاملردن ذکر اولنمشدر • وقیفالدن فصد ایدوب وحب قوقیا
وایارج فیقرا ایله استفراغدن صکره واوغرغره کتوریکدر • بعده آتی طمرلرندن قان الوره‌لر
بوندن صکره عنبر ولادن ونغنا قوریسی قوقلدوب ودماغه قوت ویره‌لر وتوزدن ودخاندن
ودباجه وغمی ایچمه قومقدن ویرک آواز ایله چاغرمقدن • وبلکی چوق سویلمکدن • وآتش
شعله‌سنه قرشو طورمقدن حذر ایده‌لر • وبو علت ایچون بر دنه سعوط نافع بودر سعوط
کندوس بر درهم مرصافی ایکی دنک خضض مکی برنجی دنک صبر درت دنک اوله عرزنجوش
صویله یوغوروب عدس قدر حبلر ایده‌لر • واوچ کون منصل عورت سدی وبنفشه
یاغیله اول حبی ازوب طاملده‌لر سعوط آخر قصب انزروه وکندس وقزل کل برابر
اوله • غبار ایدوب بوروته چکه‌لر • ودائم مرزنجوش قوقله‌لر وسرمه وروشنای وباسلیقون چکه
لر • واکر بو علتده حرارت وحرارت چشم دخی اولورسه کحل اسود چکه‌لر کحل اسود اقاقیا
مغسول وصمغ عربی هر بردن سکز درهم یانمش باقر بش درهم ابنوس برنجی درهم اوله
یاغمور صویله یوغوروب شیاف ایدوب ویاسره ایدوب چکه‌لر • وبو علتده ایکنجی
نوعنک علاجی اولدر که قیفالدن فصد وبدلی قوقیا وفیقرا ایله استفراغ بعده عطسه
وقائی رقیق ایدیجی داروردن باسلیقون واحمر وغیر بلرسن چکوب ودائم خونه وعطسه
کتورمک نافعدر • وکوزده دارو چکه‌لر وقت اول کوز قپاغنی دوندروب بعضی دارو
ایله ومیل اوجی ایله قاشیه‌لر • ودارو ونک یاقمه‌سی کچدکدن صکره اشبو زروری چکه‌لر •
صفت زرور ماميران بر درهم توتیاء بر درهم ویانمش شنج ومغسول باقر توبالی و
بر درهم اصفهانی سرمه هر بردن بش درهم اوله دوکه‌دی استعمال ایده‌لر • واشبو دواولور قدما
حکره حجامه داروب وعنبر توتیسی ویرهلر نافعدر علاج سبل عتیق اکر بو علت
اسکی ایسه کسمک لازمدر • آنکا اطبا اصطلاحنجه دعوبجه لقط وکشط درلر • اما اول
فصد ایدوب ومسهل ویروب بعده مریضی اوستاد کسبه کوسترروب کسدره‌لر
وبعده کوزه ارکه ملتحمه اوزرنه سنده طمر قالمش میدر • اکر قالمادی ایسه کمون وطوز چکنوب

صویله کوزه طامزه‌لر . وکوز قپاغی اوزرینه بیروه صاروسنی لعل باغی ایله قشدروب قوبه‌لر . و
دریفه سوبلیه‌لر هر بار کوزی قپاغی ایچنده دوندروب حرکت ایتدره‌کر بر برینه قپاغاجیه . اما بو
حالده کاهی قپاغی بنز . اگر بنمش ایسه تکرار یاروب بر دفعه دخی کمون وطوز چکنوب صویله
قوبه‌لر . بو حالده اوچ کون ایچنده کیدن مکره ذکر ایلدوکمز واسیلیقون واحضر ماننده شیلیلر
چکه‌لر که سبلک کوکی پاک اولوب اثری قالمیه . اما بو علتلرده اکثر آزاده بر ورم یاخود بر رمد
ظهور ایلیه هر نه ایسه اکثر ورم واکثر رمددر . آنک علاجنه مشغول اولوب بعده سبله
مشغول اوله‌لر . وغلیظ سبله شیاف قلقند نفع نافعدر شیاف قلقند را سحق طاغی
بش درهم زنجار ایکی درهم نوشادر وبورق وزرنیخ مصعد وقلقند مرقاهر برندن بر
درهم دکوب بر مقعفه دن حکره شیاف ایده‌لر وشیاف احمر لینا واکثر احمر حاده دخی
بو علته نفع نافعدر . ونوتیا انیسون دخی نافعدر وسماق شافی که ایچنه انزروت قاتلمش
اوله نافعدر سبل وجرب وحرارتی دخی کیدررلر . وبو علتلرده شیاف ابیضدن وافیوندن
وجامدن وانیقوسن لقدن وغلیظ نجار دیرنجی اطلیه‌دن حاقتینی کیدر کیدر . وبو علت ایچون
اختصار اوزره مفردات ذکر ایده‌لم جوز جوا بک وکحل ایتمک وبر مثقال یاغندن شکر
ایله ایچمک موافقدر انیسون بک وکحل ایتمک سبل قرمزه مناسبدر اترج بونک اکشیسی
کحل ایلرسه فایده ایدر آسادون کوبی اوتی ودار بوئی بک فایده ایدر زفت یابس
محکم حک ایدوب کوزه چکمک نافعدر حجر ثلها اوغلانجقلر سبلنه موافقدر قثاء الحمار
بونک عصاره‌سنی عورت سدی ایله کوزه چکمک مناسبدر بقلة الحمقا بونک عصاره‌سی
قثاء الحمار عصاره‌سی سبله قورودوب کحل ایتمک نافعدر انزروت شکر وزعفران
قاتوب غبار ایدوب چکمک وبالگز انزروتی ورکب سوتی ایله حکت ایدوب یدی کون دکین
قاقورودوب کحل ایتمک غایت معتبددر زنجار مناسب اودیه ایله موافقدر ملح طوز
چکمک نافعدر صنوبر الکبار فستق بیبر یغی یاخود دالکری یا قوب جولان کبی
ایله کحل ایتمک فایده ایدر رته بندق هندی مرزنجوش صویله چکمک مناسبدر ریق
بردهنک آق قبوغنی برساعت سرکه‌ده قینادوب چکمک معتبددر قنطوریون عصاره‌سنی
مرزنجوش صویله چکمک موافقدر بلیلج جگر دکنی عسل ایله چکمک معتبددر مسک سبل
اجزاسنه مسک قاتمق نافعدر حنظل مرزنجوش صویله مناسبدر قلقطار کحل
ایتمک نافعدر . اما مصعدی کرکدر . ویاخود سرمه‌سنه ادخال ایده‌لر . ایکی بغدای
قدر کفایت ایدر . یاخود توتیایه ختم اولنه . جمله کوز طوماننه وکوز آغریلرینه صوکنه
نفعی معتبددر شیاف نافع سنگ حامض که بیاض اوله وجلنار ودلجة التینی .
عصاره‌سی وطوز ایله قورودوب سماق صمغی ایله شیاف ایدوب کوزه چکمک مناسبدر .

الا

الّی ایکنجی باب قُمّل وقمقام بیاننده‌در کوز قپاغلرینه

دوشن بو مشوع وسرکه کبی وکنه بو جوقی آنی دیدکلری جیوانجقدر . فارسیده شپشه
دیرلر . وافرنجلر انوایی زدد ربشو دله یال پیرلیه دیرلر . ورومیلر انوایی ایتیرا کیتا دیرلر . وبو قمل
بت یوشنی‌در وقمقام کوچک کنه وجوق ایاقی دیدکلریدر . بو ایکیسی دخی یالکز کربکلرده وکلی
کاهی صاچ وصقاله وقاسق قلقلرینه دخی دوشر . بو جیوانجقلر اکثر اهر طعاملر یپوب دریا تنت
اولنموب ابدانده رطوبت غیر طبیعی تولد ایدوب آنک عفونتندن بو متولد جیوانجقلر صورت
قبولینه استعداد اولور . واکثر قللق دینده اولورلر . وبعضیلر بو علت جنابت کزوب غسل ایتدوکلری
اولوردرلر . وبو جیوانجقلر اوچ نوع اولور بر نوعی خرده واق اولور . اکثر حکة القلبانی دیرلر
واکر ایقلری چوق اولوب وغلیظ اولورسه اکا فرد وقمقام دیرلر . وقمقام دیدکلریدر . اکثر
سیاه حرکت اولور اکا علاج اول حمامه وآروب بعده ایارج فیقرا وحب صبر ایله استفراغ
وغرغره‌لر ایدوب وپاک لباس کیوب حود وعنبر توتسیی ایله بدندن واسبابندن بدر ایله‌نی
لامندر . وکوز کرپیکلرینی دکز صوی ایله یویوب دچکندر ومویزج وحاق فجا وبوره قیناودوب
صوندن یومق کرکدر . وشب یمانی بر جزء ومویزج نصف جزء دکوب یاغ ایچنده حل
ایدوب . وقمل وقمقام منقاشلر ایله القدن حکره بو انلری سوره‌لر . وسایر بدنده . وقیل
دیارلغنده داراییسه ازه جوق زیبوه ثوقوسنی کفایت ایدر قبله اول جیوانجقلر دوکیلور بعده
علاجلر ذکر اولندیغی آنی ایده‌لر . وشب یمانی وسویزجه ازه جوق زیبوه قاتوب
سوزمک دخی اعلادر . وحنضل سرکه سیله یوغوروب طلا ایده‌لر . ودوقلمش صاری
کوکردی زیت یاغنده حل ایدوب سوره‌لر . وبعده ازه جوق مویزج ایله اصفهانی سرمه
چکه‌لر . ونطرون صوی وسرکه ایله یومق وسرکه‌ده ازلمش زرنیخ ایله خرخره اتمک .
وچندبیدستر صوایله کوز یومق وایکی درهم صبر وربع درهم مصطکی وربع
درهم دارچینی قیناودوب صوینی کوزه چکمک نفع نافعدر .

الّی اوچنجی باب قروح العین وَدبیلَه بیاننده‌در

کوز یاره‌سی وچبان وسوجلوریدر . فارسیده ریش چشم ودنبره چشم دیرلر
وافرنجلر انوایی اولچوس اوقولی دیرلر . ورومیلر ویونانیلر الگوس اوفتالمو دیرلر . و
قرحه دیدکلری یعنی کوز یاره‌سی وچبانلری یدی نوع اولور جمله‌سنه دخی قرحه دیرلر اما درت
نوعی کوز ظاهرینه اوسنده ودخی باطننده اولور . وظاهرنده اولانلر درت نوعدر بونلرک
لسانیلرده آفاودس دیرلر . حرجة الغبار دیرلر . بر نقطه دیکدر وظلمت ایدر ویکدر
ودوتون کبی کوزک ظاهرنده کورینور . وایکنجی نوعنه مالقیون درلر حرجة القتام دیرلر
بیبن یلوط کبی دوریلک دلوکلی دره آق واکسک اولور . مثلا قره‌نک اوسنده بر نقطه

حادث اولور • اوچنجی نوعی کوز قاپاغنک کنارنده چقار یونانجه اُزمافوتن دیرلر • وعربجه الجليل الشوداني دیرلر • بو نوعی گاهی قرمزی اوزرنده آزجق نقطه اولور • واچ اوستنده گلاتن طرفی قزل کورینور بوندن ماعدا اوچ نوعی کر طبقه ء قرنیه اوزرنده واقع اولان بیاضی کورینور وملتحمه اوستنده اولان قزل کورینور بو علامتلر ضبط اولنمق کرکدر • دوردنجی نوعنه یونانجه اسقیعوبا دیرلر سواد اوزرنده بیاضی ودانغلنمش بلوط کبی کورینور بو درت نوع تمام اولوب کلدکده آخر اوچ نوعنک اولکسنه نوبرین دیرلر • وعربجه الحب العميق دیرلر • یعنی چیقور دیرلر که حبه دیمکدر طاری کبی برحبه در • واسع اولیوب وصاف اولور • وایکنجی نوعنه قلقوبیا دیرلر • وعربجه مؤلمه یعنی الم ویرر دیمکدر • بو قرحه صاف اولمازجرکلو اولور • اکثر بو علت اوزرینه زمان بکچسه رطوبتی سوزیلور کیدر • اکثر بونک سببی حدتلو وحرارتلو رطوبتلر در • واوچنجی نوعی یوبوک قرحه اولور وچرکلو اولور الحاعریجه دبیله دیرلر • ویونانجه قاروبجه حافی دیرلر • بو علتلر اکثر ضربه وسقطه دن درمد عظیم اردنجه یاخود بثور عقبنجه ظهور ایدر • وقرحه انواعی طبقه لردن ملتحمه دن وقرنیه وعنبیه دن عنبریه ظاهر اولسه حتی اوینماسی کوچدر • انی دکو صاغولر بونلره

علاج اول پرهیز واندن صکره قیفالدن وصافندن فصد وساقیندن حجامت • وایارج ایله وطبوخ افتیمون وهلیله وخیارشنبر ایله استفراغ وشیاف ابیض وافیون چکمک دال وآیاغی اوزمق • وعلت صاحبی کوزنده ایسه صو صول طرفه یاتوب اویومق • واکر صولنده ایسه صاغ طرفنه یاتوب اویومق لازمدر • وبو علتده ارقه اوستنه یاتمق وبوزی اوستنه یاتمق قتی یرامز در قرحه اوکلمه مانعدر • ولحومدن وحمامدن وغلیظ وبخارلو طعامدن وچوق سویلمکدن وقتی چاغرمقدن وقوصمقدن وآغیر صغندن ویغدن طارلقدن وقبضدن صاقنه لر • بوندن صکره اکر علت حرارتلو وحدتلو ایسه عورت سودی ایله شیاف ابیض چکه لر واکر قبض وار ایسه کثیرا وکتیره سوسم هر برندن برجز وسقمونیا مقدار ربع جز ایدوب بر شربتی بردرهم اوله • ویا قود آخر ملینی ویره لر • وبو بابده حاره مد علاجی اتمک جایزدر وکبر وفصد ایده لر • بونلردن صکره وجع وضربان ساکن اولمزسه علاجدن ایسه بوقدر اتا قرحه کچ باش ویردوب وکچ نضج بولورسه حلبه واکلیل الملک صویی طامله لر • باش ویردکدن صکره شیاف ابیض انزروتلو چکه لر وشیاف ابیض قلیمیا دخی نافعدر • وقروح العینه ایچون اختصار اوزره مفردات ذکر ایدهلم • کثیرا کوزه چکمک نافعدر • اقلیمیا ذهبی کحل اتمک مفیددر • آبنوس آبنوسک یاناتنش ویانمش کحل اولنسه واکالنه خلط اولنسه مناسبدر • قنفذ کرپی اودنی چکمک فائده ایدر • پشداهم قزلجالی دکوبی کحل اتسه لر موافقدر • خرما چکردکی ایله سنبل دکوب چکمک نافعدر

شقايق

شقايق النعمان قروح عینه غایت مناسبدر • خم هندی چکردکی کحل اولنسه مفیددر • رحم کحل اولنسه فائده ایدر • کندر دخانی وابسی کحل اولنمق نافعدر • طباشیر قروح عینه نافعدر • شادنج مغسولی قروح عینه وجربه کلابله مفیددر • حلزون نافعدر • زفت دخانی وابسی کحل اولنسه مناسبدر • توتیا مغسولی مفیددر • دوج یاقوب کوزه چکمک موافقدر • بیض بمرته قابوغنی یاقوب دقاق وغبار ایدوب چکمک ومخمس اولمش قبوغی فائده ایدر • طین مختوم عورت سودی ایله نافعدر • انزه سوره سی موافقدر • اسفیداج مناسب ادویه ایله مفیددر • لوف عصاره سی نافعدر • سنجر اشنک ماز ول عصاره سی عورت سودی ایله فائده ایدر • زیتون بری نوعی لوقوما دیدکلری علت نوعنه اکثر صمغی واکر بیرلمی عصاره سی نافعدر • قادریوس سحق ایدوب زیت ایله چکمک مفیددر • ورد کل قوروسی وتخمی عصاره سی نافعدر • سنبل نافعدر • زعفران نافعدر • لحیة التیس عصاره سی نافعدر

الثی دوردنجی باب سلاق بیاننده در

سلاق علتی کوز قپاغی کناری قالنلک وبوغون اولور وقزار در • فارسیده سلاق بلک جشغم درلر وافرنجیلر انواعی توموربالیبر اردوم درلر • وروملر ویونانیلر اوتنتوس تنون ابوله فاردن درلر • بو علت کوز قپاغی قالنلک وبوغون وقاره شکل اولوب اکر علاج اولنمزسه قپاغ کنارلری بتور وکرپکلری دوکلور • واکثر بو علت کوز بوجاغی قرنیه ده شریعنی بوردن طرفندن وقولاق طرفنده اولان بوجاقلرده واقع اولور • کیدرک بتور • زیرا ماده سی غلیظ ورد یته دلالت در • کاهی کیدرک اجفانده قرحه ایدر • وکاهی اجفانده تجاوز ایدوب عینه سرایت ایدر زیرا ماده سی اکاله اولور وغزن عنبی یورق طبیعتی باغلتمش ویانمش بر غلیظ رطوبتدر • بوکه

علاج اول پرهیز وباشی وبدنی استفراغ ایله پاک ایدوب وکوزه سماق صویی طامزه لر ومناسب ضمادلر ایده لر • واکر علت تازه ایسه کلاب ایله مغشمش چکمک قنادوب ضماد اولنه • وایرته سی حمامه کیره لر که ماده تحلیل ایده • وعلاجلردن مقدم اختیاج اولوب ومانع یوغیسه آنی طمرندن فصد واکحلدن حجامت نافعدر • وبوندن صکره علت نضجه مباشرت ایدوب قریب اوله • اسکی انار نخنی کلاب ایله بشوروب ومغشمش چکمک ومرزنکوش وبنفشه ایله مرهم کبی ایدوب ضماد اولنه • وبرده تخنی دکل باجنی وخرفه وکسنه پیر افرات ایله کوز قپاقلرنه ضماد ایدوب کرداره سی حمامه کیرمک نافعدر • وحمامه وارمددن وقتلرده مایع حار ایله ونکمیدلر ایده لر • وبو زنه کوزنه بخار ماد طوته لر • وبعده بچی درهم نحاس محرق واوج درهم زاج وبر درهم زعفران وبر درهم فلفل ومازودی شراب ایله ازوب کوز قپاغی خارجنه طلا اولنه • وبو علتده حرارت چوق اولمزسه علت اوزرنده شیاف اخضرلیتا وبرودعوره وشیاف کمون نافعدر • برکه عوره توتیا و

کرمانی اونار درهم زرد ن جوب اون درهم صاری هلیله درنجبیل بر هندبالش درهم مامیران وفلفل بر
برندن ایکیشر درهم نمک هندی بر درهم اوله جلدس ددکوب عوزه صوبیله برنج دینغه تاره لبه لر دتربیه ایدوم
وجکلر وعلتک سلاق ایجون اختصار اوزره موذات ذکر ایده لم زنبوت بر یا عصاره سی شیافه
ختم ایده لر دبا لکر دخی جکلک نافعدر ضنیفی جر شلک کوکی صوینی دانسکی وطا نلو شرابله دمر و زعفران
قاتوب دقیناد وب ضماد وطلا اولنسه نافعدر زنجار الحدید کحل اولنسه نافعدر زفت دقطران
دخانی دقولان انواعی عوزه دکل صورتیله نافعدر دمیعه دخانی قلمک دهنر با عصاره سی دیمردر
آتی ایله کل بایغی نافعدر وصبر وزنجبیل دبطم دخانلرب دکجازه مصطکی قاتوم ورنیت عتیق
جلکک منا سبدر ان اعتشاء الله تعالی

الی بشنجی باب برده بیاننده در برده علتی طولوبه
سین کیبی بر قطره در فارسیده دخی برده دنکرکیون دریلک جشم درلر واز نجبیل
انواعی خبرانند داد قلی درلر دردمیلر او قنالموخالابخه درلر بو علتک کوز قپا غنده اولور
غلیظ رطوبت بلغمیه دبا طوکز وطولو دانه سنه بکزر عربجه انوکنجون برده درلر واکثر کوز قپا
ایچ یوزنده اولور وکیدرک منحجر اولوب کوزه الم ویرر بونک علاجی سرکه ایله جلبنت
ازوب طلا ایده لر وحلک البطم دانزروت عسل ایله ددکوب ضماد اولنه واکثر قوا ع
جرکی دالشق وصاری موم وانزروت بو جمله سی سرکه ایله یوغوروب ضماد اولنسه قتی
نافعدر واکر بونلر ایله زایل اولمزسه کوز قپاغنی دوندروب بشنر اوجی ایله حکت طریقیله
کیدروب بر بنه طوز دکتوه بکنوب صوبن طمرزه لر دبو علتک ایجون اختصار اوزره
موذات ذکر ایده لم سکنجبین ددکوب وسرکه ایله ازوب ضماد اولنه ضماد آخر بر جنبر
کونلک وبر جنبر وزرو بر جنبر شمع ویارم جز لادن یارم جز طورج اوق یا خود تخمی اوله
ددکوب سوسن یاغنک جرکی ایله قرشدروب ضماد اولنه بتم شراب وعسل وسمید اونی
ایله مترا بشوروب ضماد اولنه شعیر اربه اونی شراب وعسل ایله بشوروب ضماد اولنه
صمغ عربی سرکه ایله ازوب طلا اولنه میعه یاغنه صنغله درلر طلا اولنه دالشق ختم اولنه
دخی موافقدر اقلیمیا ضماد اولنه مغل ازرق صابلم کتبی یا خود آج قرنه توکرکی ایله ازوب
طلا اولنه بورق اوج جبر وبش جبر میعه سائله ایله ضماد اولنه قنبر انک لعابی عسل ایله
ضماد اولنه واکر برده ده یارمق وقالدرمق اولورسه اول حینده یاری وتعلکلو دوشرسه
زیاده مسنی دیکه لر وزرد واصفر طلوبدره لر زردواصفر انزروت که جمار سدی ایله پرورده
اولمش اوله سکز درهم وشیاف مامیثا ایکی درهم صبر دافیون وزنشاسته دکلنجی بر بر نار
یارم درهم زعفران ایکی درهم مر بر دنکه دنعفی اولر ددکوب والیوب حفظ ایده لر وبهر
یارکه برده ده قالدره لر وقنمن یارمق کرکدر دکوز ایلیجی صوایله یومق کرکدر بعده بو علاج اولنه

الالتنجی

الی التنجی باب شعیره بیاننده در بو علته اربه جوق درلر وابن
ورسکنی دخی درلر فارسیده اماآسن قجوکوتامه درلر واز نجبیل انواعی اوزون اوم اوقیلو درلر
در ومیلر دیونانیلر قرشوس درلر بو علتک کرپک بتدوکی محلده اربه کبی اوزنجه بر شیش اولور سببی
کاهی قاندن کاهی غلیظ سوداوی خلطدن اولور بونک علاجی ظاهر اولدوغی کبی مرکب سوده لر اما
کوزوده دبا شده حرارت وار ایسه فصد واسهال کرکدر زیرا موادوک غلیانی کوزه الم ویریه
ویر هیز ایده لر که معده ده باشه دکوزه یه ابخره رجعه کاهی بو علتی منظر ایدرب یعنی کوزدن
دیوب بوکه زرم قزی عدده وارنجه صاغ قولک ورسکنی ایله عذاب ایدرلر اما بو علتک اکثر قانون
اولورسه قزل وسوداوی اولورسه سیاه شکل اولور اربه کتکلی ایله یومق وتکمید اتمک
نافعدر ومامیثا وکل ارمنی وکشنیز صوی ایله ازوب طلا اولنه وشنگگ باشلرین قوباروب
شعیره اوزرینه سورمک نافعدر واکثر حرارت وار ایسه هر بار اتمک صو ایله یومق
لارفدر وعلت اوزرینه اسجی او اتمک طوتمق معتبردر نفخ وبرر دصو وسرکه ده قیناتمش
سکنجبین طلا اولنه وقوروب انجیر طلا اتمک دار کیک قمری دکوکرجین قانی طلا اتمک و
سکنجبین ازوب طلا اتمک وشیاف مامیثا دخی نافعدر وشعیره علتی ایجون رجم
داخلیون اورمق وصاری موم اوزمق کیجه دکوندز مبعه سائله سورمک ودمانه کبرمک
داولمزسه یاری یا بشی دکوزی استی صویله یومق وبونلردن اول ذکر اولنان برده
علتنده اولان علاج موذات بونکه دخی منا سبدر

الی یدنجی باب شترناج بیاننده در شترناج کوز قپاغنده
بر شحم زایددر فارسیده تیزبلک جشم بیه رفزونی ظاهر شود درلر واز نجبیل
انواعی نملی جر بیزه درلر درومیلر دیونانیلر اسیتیاتوماا قتنالمودرلر بو علتک کوزک
یقارن قپاغنک ایج یوزنده زاید شحم کبی اولور بر شیشدر قپاق یوغون دتی اولوب
کوز آجمده وقپاتمده اضطراب جکر بو علت زکام ارضی بنده داکثر مرطوب المزاجده جوق اولور
دکوزن یا شفره وکنده یا قه مز ضیاسن آز کوروب دعطسه ظهوره کلور واکثر
اوغلانجقلرده دخی عارض اولور وشترناج علتی اندن بلنور که مثلا ایکی بر ماغی کوز قپاغنک
اوزرینه زیاده ضبه یا صیجق اول شحم زاید برمقلر ارا سنده ظاهر اولور بونک علاجی
اول بر هیز واصلاح غذا وتعدیل مزاج ودماغی دبدن ایار جا لکه اسفراغ بوندن
صکره خشخاش محلله قیناتمش صو ایله غسل وتکمید اولنه بعده زرد وراجنه زرد
اصفر وصبر داقاقیا وحضض طلا اولنه وشیاف مامیثا اره جوق زعفران قاتوب
مرسین صویله یوغوروب ضماد وطلا اولنه وباسلیقون اکبر کحل ایدوب بو ندن
صکره زایل اولمزسه بو علتی یاروب جقارمق کرکدر اما یاروب جقارمقده خطا

بوورکه دکمه طبیب رضا ویرمز زیرا لازم قدردر اکر کاه بارره مصلحت اولمز اکر زیاده
بارره خوف اولنورکه کوز قپاغنک ظرفی یاریله واکر اکسک یاریلوب بقیه قالورسه بیتیشور
بیک ایچون اوزرینه طوز اکررلر بنه بقیه قالورسه وردینج علامتلری ایله علاج ایدهلر وشیاف
عتیقی ایچون مذکور اولان شیاف مامیثا وصبر وحولان ایله شیاف اولنه واینجکلره حجامت
اولنه وصبر سعوط ایدکوز قپاغی اوزرینه ضماد وطلا اولنه واقاقیا دخی نافعدر ودرنا قدر
وبشنا نافعدر وکحل اغبر نافعدر وزرور اصفر نافعدر وعدس مقشر ورد
منزوع وبابونج وبیاض البیض مجلسی قرشدروب ضماد اولنه

آلتمش سکزنجی باب شعر منقلب بیانندهدر

کوز قپاغنده زاید واکثری قیل بتمکدر فارسیده مژه ناهموار ومژه وسرکشته دیرلر وافرنجیلر
ایرشوجیسی یابیزاردوم دیرلر وروملر ویونانیلر دیرلر بوعلتده کاهی زیاده
قیل بتر وکاهی زیاده کلدر نهایت هموار بتوب کوزه تعرض ایدر واکثر اکر علاج اهمال
اولنورسه سبل ظهور ایدر وکوزه آق دوشمک احتمالی دخی اولور وبو علتده حرقت
وحرارت اولمز اکر اولیدی اول زاید قیللرد وکیلور ایدی بوکه علاج پرهیز وتنقیه
دماغدن صکره روشنایی وباسلیقون وشیاف احمر کبی خوشلو کحللر ایدهلر ولکن
ایارج فیقرا ایله غرغره ایدوب دخی جباح الطرقیل صغیر وایلج مرتباپک وکابلی مرتباسینی دایم
اغزده طوتوق وعنبر شمام اتمک نافعدر واکثر اول قیللری توپار وب یرینی داغلیهلر
اکی قیل بیرغن زیاده واغلامیهلر مثلا اول اصلاح اولندقدن صکره ایکیسین داخی
توبار وب داغلیهلر وملحمه نشتک اوزرینه صوق خمیر طونهلرکه کوزه داغک حرارتی
کارایته بعده خمیری قالدروب داغ یرینه مرده بیاض ایله کل یاغی اورهلر وبعضیلر قیل
توبار وب وقیل بتمکه مانع وار دیرلر وارور انی قورلر اما دکمه حالده علاج اولمز واول
دارولر مثلا کبریت وکرکس اودی وقورباغه بردهسی والجیر سدیب وقورینه وکلب کنه‌سی قانی
وشا ورومرکب طرنغی دیمی سرکه ایله قرشدروب اورمقدر جمله بو ذکر اولنانلرک
خاصیتی بازنشلر وبعضیلر اول توپاردقلری قیل یرینه شیخ انجی قورلر واکر اکثریه
بتمه قیل از اولوب برایکی باوج اولورسه اول طوغری بتن قیللرچه اولاشدروب
بله اوزانمیه قابل ایسه ایدهلر بوندن اعلا نسنه اولمز مثلا ساقز وصمغ داوشقی
ودیاقوده خیری یابشدرنسه ایله اکثری قیل طوغریه یابشدرهلر کیدرک بله اوزایوب
اعلا کوزه خبری توقیف اتمز واکر داغلامق لازم اولورسه داغلمق بو شکلده
اول دالتوسنی اوله واکر اول زاید قیلی دکمه قادر اقمز واداب معقولدر واول
قیلی قطع لازم کلورسه اهل اقمه قطع ایدرلر واوزرینه اق داسغ دیکی قرشدروب

وبو علته نافع اولان اشیادن اختصار اوزره موذات ذکر ایدهلم صدف یانمش کوچک صدفلرکه
کوللری قطران ایله قرشدروب موی برر دبا کلرقانی سورمک نافعدر اشوین کوللری قیل بولنوقده
حکه کحل ایدهلر علق سوکلی یاقوب کوللری سرکه ایله قرشدروب سورمک نافعدر طالیقون
قلعری طالیقوه دیدکلری یاقوزدن اولمش منغاشی ایله جمعه ارنه‌سی وبلکی آب اولنده اوله قوباره‌لر
دبو سوتیدیه تذکره سنده بو یلجه نیمیا اتمشدر واول منغاشه نیکچی اودیه وصرماق اودیب
دخی سورمک نافعدر وشا دیجه صمغی ناتوب سورمک نافعدر وبیره قانی سورمک
وبشل قوربغه قانینی اتی سورمک وقغر الیهود سورمک وتا زهکشتر صوینیدن سوکورر
امش راسنوع طاشینی کحل اتمک وجمله مدبر راسنق طاشندن کملر نافعدر وبرجی
دیدکلری کوسنک وبرصحانی قانینی سورمک موافقدر

آلتمش طقوزنجی باب حکة الآماق والاجفان بیانندهدر

کوز بکارینی وقپاقلری کجشمکدر فارسیده خارنده کوشه چشم وپلک چشم دیرلر وافرنجیلر
انواعی استقابینه صوقلی دیرلر وروملر ویونانیلر ایسورو فالمیه دیرلر بو علت ظاهرا اولدوغی کوز
قپاغنک ایچی قزل اولور وکوزلری یاشرر وچوق کچشه جربه دونر وبلکی قپاقلری مجروح ایدر زیرا
سببی غلیظ رطوبت مالحه وبورقیه در بونک علاجی طوزلولردن وغلیظ واغذیه‌دن اسفنجه‌دن اوله
پرهیز ایدوب دهرصباح حمامه کیرمک یاخود اسی صوایچارنه کوز طونمقدر وقان غلبه‌سی وار
ایسه ایکی کوزک التندن حجامت ایدوب والم ارتوق ایسه ایارجا ایله استفراغ وغرغره ایدوب
وباشی اوزرینه اسی کل یاغی قوسی دغوره وسماق صو یله اولش یوپیالر چکهلر دبرد خوره قنی
نافعدر وموژنجک وکل قوروسی قیناتمش صو ایله دایم کوزی یویهلر وبو علتده کاهی کثرنا
وغبار دن دخی اولور کوز یومق نافعدر وبو علت ایچون اختصار اوزره موذات ذکر ایدهلم
اکر بو علت ازه جبی اولمیوب حدتلو اولوب اجفانی ابندن دجروح اولمقدن خوف اولنورسه
خل سرکه صو یله قیناد وب کوزی یویهلر ابنوس مرقی ومغسول ابنوس کحل چکمک نافعدر
بطلم دخانی کحل اولنه سماق اولا درهم سماقی التمش درهم صو یله یاری قالنجه قیناد وب
بعده کوزه چکمک مفیددر رمیهره دخانی موافقدر قطران دخانی کحل اولنه زفت دخانی
کحل اولنه مر دخانی کحل اولنه کندر کونلک دخانی کحل اولنه زنجار انکاره فانوب چکمک
نافعدر فلفل انکاره قانه قلقطار نافعدر مصقدن کمرکور بنداپ قدری انکاره ضم اولنه
سنبل هندی کحل ایدهلر وبو علت ایچون نافع کحل بودر کحل ایکی درهم توتیا وکرمانی
وهلیلج اصفر وصبر وفافل ودار فلفل ومامیران وعروق صفر هر برندن برر درهم اوله
غبار ایدوب عنوره صوبی ایله بدیه کون کنشده کونش بوغیه اتشده
تربیه ایدوب کوزه چکهلر غیریه علاجه احتیاج اتیه ان شا الله تعالی

التمنجی باب سکنة الجفن والعین بیاننده در

کوزده وقپاقلرده قوم وطپراق کبی نسنه بلوزنمکدر • فارسیده بو علتک غلیظنه
ریگ چشم وشکل ناخنه منبسط باشد درلر • وافرنجیلر بولویس اوقولپ درلر
ورومیلر ویونانیلر قونونو افثالمیا درلر • بو علت صاحبی اویخودن اویانسه کوزنده قوم
وطپراق دوشمش صانور • بو علت آز اولور وچوق دخی اولور مثلا بعض مجتمع اولوب
آز اولور • وکوچک بر طوتر • وانک طبقه قرنیه نک التنده ناخنه شکلنده کبی اولور
وبعضنک ماده سی منبسط اولور • وزیاده اولور وبویک بر طوتر وجمله سواد بیه کزلر •
وجمله بو علتنک اسبابی اوچ نوع اولور • بری اولدر که کاهی قرحه پاک اولمش اوله اریکدن
جراحت باغلنور • یا یابس ویا ورمدن ساکن اولوب ویجنده اریک قالور • ایکنجی
صداع سببیله ماده نازل اولور • واوچنجی بر رمد ماده سی حدتندن اولمش که اولوب
بر مقدار اندن مستحیل اوله • بونلرک علاجی اوّلا بر حقنه وبنفشه قرصلری ویا ایارج ایله
دماغی تنقیه ایدوب • بعده کوزه حلبه صویی طامزرلر • وحمامه کیروب ودائما ایلیجی
صو ایله کوزینی یویه لر • وحمامدن صکره طرحاطیقان یاخود شیاف زنبره چکه لر • ومرق
سونکر سرمه ایده لر وجعده اوتنی ضماد اتمک وصبر کحل اولمق وافسنتین دوکوب سرکه ایله
کوزه ادرمق نافعدر • امّا بو علت بیماریده ذکر اولندوغی اوزره ماده جمع اولمقدن اولوب
وعلتی سهل دکل ایسه علاج قرحه ونشره علاجلری بور استفراغدن صکره طبیخ اوبنجه حلبه
صویی طاملدوب بعده ابیض انزروتی وملحی یا چکمک لازمدر ملحابا انزروت ودرهم
عنبر نورا بش درهم کندر اون درهم زعفران ایکی درهم جمله حلبه لعابیله یوغوره لر وشیاف ایده لر
احمر لینی دخی تحلیل ایدر • مقل دارو دنکن دخی نفعی واردر مقل دارو وصبر ودرهم برنده بر دقیقه بیبینی
اون ایکی درهم شراب ادیه مقل رقیقه عسل التی وقیه اوله • وبر مقدار زعفرانی اول شرابده ازه لر
بعده صلابه اولمش مر وصبری قرشدره لر • وعسل خلط ایدوب حفظ ایده لر • وصباح واخشام
چکه لر شیاف وردک دخی صعب کوز اغرسنه وقرحه ونشره نیه وقزل دمور کبلره واسکی زمده
دریجلرینه غایت نافعدر شیاف الورد تازه کل یاپراغی یتمش مثقال وکوزش قلیمیاسی
یکرمی درت مثقال افیون اوچ مثقال سرمه ایکی دانک زنجار نجله دوکوب یاغمور صویله یوغوره لر
وشیاف ایده لر • امّا بو علاجلر ایله زائل اولمزسه طرفه علاجی لازمدر • طرفه بابنه نظر ایده لر
واکر بونلر ایله اولمزسه قدح لازم کلشدر • قدح ایدوب صوینی داریکی اول یولی ایله که قدح اثنی
ایچنه ضرب ایدوب اخراج ایدوب بعده واتف علاجی ایده لر جالینوس دیرکه کندو
زمانمده بر کیشی کوردم بو علت صاحبینی کندونک ادکشده اجلاس ایتدردوب دانک باشینی
ایکی ایله طوتوب وبرکت دیر ننکله دیر غریبه کوردکم اول موضعدن ایریک اشاغه اینوب

واول

واول یردن ورعلب • صو انشغه نزول ایدر • آنی طوتلر • ان شاء الله

التمنجی برنجی باب جسا الجفن بیاننده در

جسا الجفن کوز قپاغی قتلانمقدر • فارسیده شطیره سی پلک چشم درلر • و
افرنجیلر انواعی غلوتن اوقولی درلر • ورومیلر ویونانیلر میعتو افثالمیا درلر • بو علته صلابت
اجفان دخی درلر • کوز قپاغنه عارض اولور بر صلابتدر اویخودن اویانسه لر نیچه زمان کوزلرینی
اچه مزلر • بلکی کوز قپاغنی ایصلاوب اچه لر • وکوز بکارنده وقویرونده حالک ویابس رمص
ظهور ایدر • واکثر غلیظ ویابس خلطلردن وبارد یابس اطعمه دن اولور بوکه علاج مضر آتدن
پرهیز ایده لر • خصوصا حبوباتدن مرجمک کبیلر وصغر اتلری وکشی دیوغورت وایران
والکامانندلر اوله • بعده حمامه کیروب ویاخود ایلیجه صولرینه باشی طوتلر • وباشه جار باغلر
وکوزه مطبوخ بنفشه دن ضماد وطلا ایده لر و بو علت کاهی رمد اردنجه ظهور ایدر • وبلکی نا
موافق علاج اتمش اوله لر • واکثر جسا علتی ملتحمه ده دخی اولور سرمه لردن برود حصرم
ویا سیلقون وشیاف احمر لینی واحمر حاد وسرمه روشنایی کوزه چکه لر نافع اوله ••

التمنجی ایکنجی باب دمعه بیاننده در

دائم کوز یاشی معتدر
فارسیده اشک چشمی آینده درلر • بی کریه اشک چشم دخی درلر • وافرنجیلر انواعی
لاقرما اوقولی درلر • ورومیلر ویونانیلر انواعی ذاقریو افثالمو درلر • کوزدن دائم یاشی اقمک
اولامق وماخک رطوبتدن وکاهی کوز ضعفندن دخی اولور • وایکی نوع اولور • بری لازم درلر
وبری عارضی درلر • ولازم نوعی دخی ایکی نوع در بری قلعندر اکثر سوز بوقدر • وبری دخی نوعا کوز
علتلریندن ظفره وغیری کبی نسنه لردن اریتوب اتی کسلوب اندن یاشی عارض اولور • زیرا کوز
کوشه سنک اتی تمی از باقی قالمشدر • وقطع اولنان ات زیاده اولمق واردور • امّا علاج
بوقدر رکرات آز کسلمش اوله • امّا علاج قابلدر اول خصوصلری کندو یابنده قطع وقدح محللرنده
تنبیه ایلمشدر • وخلقت وبیدکنده علاج یوقدر • نهایت اتی ور رطوبت تقلیل ایدیجی وقابض
وعافص کابلی وغیری کبی قرپالر واتی معجونلر رطوبتی تقلیل ایدر • واول دمعه عارض دیمش
ایدک اول دخی ایکی نوع اولور • بر نوعی علتک کندو طبعی ایله اولمق وار • ویا خود دماغده
ورم اولمق وار • وعفونتلو حمالردن وبو متعه تمی کبیلر اولور • وکاهی علت مقدّن دخی دمعه ظهور
ایدر • وایکنجی نوعی متعدما که کوز کوشه سی شق وغیری علت ایچون قطع ایلدکلرنده کوز کوشه سی
اچوق وظاهر قالور • بوکه کنبوزر بر حدتلو وقولنوات بثور بیحی واردر چکلرده بو بیله دمعه
ظهور ایدر • وبر نوعی دخی اغشا دماغده بعضی بارد ورطب اغذیه واشربه سببی ایله رطوبت
جمع اولوب تدریج ایله دماغدن اینر • واکثر بر اغوردن بارد دمعه نازل اوله ایدی کوز
منفذلرینه صغمیوب یوزدن مجراسنه واروب زکام ونزله ایدر ایکی • امّا تدریج ایله نازل

اولمغله کوز یاشی اکسک اولمز والحاصل علاج دمعه اولورکه اول بارد ورطب غذالردن وطوزلو غذا
لردن ادویه منع ایده‌لر . زیرا طوزلو غذا حار ویابسدر . رطوبتی ویردوکی نشف ایدر . اما اعصاب چشمه
فساد ویرر . بجیی طوزلو واکشی‌لر اعصابه زیان ایدر . وبو پرهیزلردن صکره ایارج ایله دماغی
تنقیه ایده‌لر . وهر کون آج قرننه حمامه واروب زنجبیل مربایی دواج تجویف یه‌لر . واکر محرور المزاج
ایسه آزجیق یه‌لر . واکر دواج تجویفنک تبخیرندن خوف اولنورسه یوز درهم تجویف دواجه دورت درهم
راوند ضم اولنه . واکر اختیار کیشی ایسه ایکی درهم راوند واوچ درهم سنا رنکی ضم اولنوب اشبو دواج
یعنی اکثر معجونده یاز فصلنده برمثقال دقیش فصلنده ایکی مثقال صباح واخشام یه‌لر . وکوزلرینه
حلبه صویی طامزه‌لر . وهرکاه ایتی صویله کوزلرینی یویه‌لر . ویاشینی وکوزینی صولر ویغاریره و
حمامده درنکلنمک نافعدر . وحمامدن صکره توتورق توتیاسی چکه‌لر که کوز منفذلری یوشاق اولمغله
مجراسندن دمعه‌یی منع ایدر . وبوندن صکره صو ایله ممزوج سرکه ایلدوکی بویوب بیه غوره صوایله تربیه
اولمش کحل برچکه‌لر . وهلیلج غبار ایدوب کوزه چکمک دخی نافعدر . وبوعلتنده حرارتلو مزاجده
چوقلق واقع اولمز . اما اولدوغی تقدیرجه حار مزاجلویه باشقه وبارد ورطب مزاجلویه کحل باشقه
کرکدر مثلا کحل که حار مزاجلویه شادنج عدسی مغسول وتوتیا ومرقشیثا هربرندن بردرهم
دبستدانجو هربرندن نصف درهم ودارفلفل ایکی درهم شیاف ماميثا وصبر هربرندن بر نیمچه
دانک اوله جملسی عادت اوزره کحل ایده‌لر کحل که بارد ورطب مزاجلویه در فلفل وملح هندی
هربرندن بردرهم دارفلفل ایکی درهم اوله . اوچ وزنی دارودن مقداری سرمه قاتوب چکه‌لر
وبوعلتده مناسب اولان اکاله غوره وسماق درسینی صولری نفع ویرر . وبوعلتده نفع
ایچون نافع اولان مفرداتدن اختصارا وزره مفردات ذکر ایده‌لم قنطوریون انجه قنطوریون
عصاره‌سی التنه ضماد وطلا ایده‌لر صنوبر فستق آغاجی دخانی کحل ایدوب دمعی دخانی
دخی نافعدر صبر بالکز صبر چکمک نافعدر . واکاله دخی خلط اولنسه مناسبدر ابرباریس
کوکنک قبوغنی طلابه برکون برکیجه قینادوب کوزه طامزه‌لر بقل بالکز صوغان صوینی چکمک
واکاله خلط اتمک نافعدر زفت دخانی نافعدر . واکاله خلط اولنسه دخی معتمددر
بسد غبار کبی ایدوب چکسه‌لر غایت قوتلو دیمیدر لاژورد غیر مغسولی نافعدر تمر
خرما چکردکی یونشی دیاغنی دوا نافعدر جوز قوزک تازه قبوغی واکر بیراقی واکر چچکی
قورودوب دوکوب قنا ایله ایاغنه بقوا اتمک مناسبدر شادنج طلابه کوزه چکمک
لولو انجو غبار زنجفره بونک طبیعتی وقوتی شادنجه قریبدر حبت طلر بوقی کحل اولنسه
نافعدر زاینج کحل اولنسه مناسبدر نعام دوه قوشی بمرده‌سی قبوغی غبار اولنوب
چکلر معتمددر زیتون برنی عصاره‌سی وبیراغی کوزه چکسه‌لر والته منا اولنسه
فائده ایدر نن ننسه چکسه‌لر نافعدر مصطکی اکاله خلط اولنه اثمد کحل

اولنه

اولنه نحاس محرق راسختج طاشینی چکمک وکحله خلط اتمک معتمددر قشر البیض یومرطه
ویاشی بمرده قبوغی کحل اولنسه فائده ایدر کندر آق کوننک دخانی کحل اولنمق مناسبدر
صدف محرق وکحلی نافعدر . وتاوق وخروس اودینی چکمک نافعدر . وکل بیراغی
قورودوب غوره وسماق ایله کحل اولنمق درغوانی عورت سدی ایله ازوب چکمک
ودارچینی چکمک ومسکی اکاله قومق ومرسین صوینی کحله وبیراغی قورودوب اکاله
ضم اولنمق وحجر مغناطیس عورت سدی ایله . ازوب چکمک وزرنباد تخمی کحل اتمک
ومرقشیثانک دورت نوعی بله نافعدر . مثلا ذهبی وفضی ونحاسی وحدیدی دار
کحل مناسب بوکحل غایت نافعدر . دارفلفل ایکی درهم فلفل بردرهم زبد البحر نصف
درهم ملح هندی بردرهم اغدادن اوچ بچوق درهم اوله کحل ایده‌لر کحل آخر یانمش کابلی
چکردکی اجزاسی قدر . مازو واملج قاتوب کحل ایده‌لر نافعدر . . .

التمش اوجنجی باب بیاض بیاننده در کوزه آق دوشمکدر
فارسیده سفید دیده درلر . وسفید چشم افتنددی درلر . وافرنجیلر انواجی
آل بومن اوقولی درلر . درمیلر ویونانیلر لفقو افتالمیا درلر . بو علت کوزده
طبقه قرنیه ده آقلق ظاهر اولمقدر . اکر ظاهر قرنیه ده اولوب انجه اولورسه آنکا
اثر درلر . واکر غایتده غلیظ اولورسه بیاض درلر . وبو علتنک سببی چوق
صداعدن اولور . وکوزده قرحه‌لر وبثرلر اولوب صوکنده یاخود مناسب علاج
اتمیوب مخالف علاج اولمقدن اولور . وکوزک ظاهرنده اولورسه اکا ابر دخی
درلر . وبعضیلر بلوط وسحاب دخی درلر . وکاهی بعضی کوز مرضلرنده کوزده چوق یومانقدن
دخی اولور دیدیلر . وعلت بدایتنده فصد ومسهل لازم دکلدر بوکا علاج اکر رقیق ایسه
اثر درلر دابر وسحاب درلر ومنش ایدکت آنوک علاجی مخالف اغذیه واشربه دن پرهیزدن
صکره لسانه شکر وطوز سوروب هرصباح کوزلری بایله معا کرکدر . جائزدرکه اول اثر
بوعلاجله زائل اوله . یاخود شقایق النعمان عصاره‌سی چکه‌لر . وقنطوریون عصاره‌سی
دخی نافعدر . اما مادده غلیظ اولوب بیاض دیدکمز ایسه قوتلو داردلر کرکدر .
مثلا دکز کوبکی واندرانی طوز ویانمش باقر ونوشادر وبوره وسرطان بحری وردشتابل
کیبلر ایله علاج اولنه . ونطرون زفت ایله چکسه مفیددر . ولایق اولان بودرکه
کوزه جلا ویرجی دارولری اکسک اتمیه‌لر . ومقدم شیاف احمر چکوب بعده ذرور
سکنجبینی فتی مناسبدر . ذرور نافع سرطان بحری ودکز کوبکی وکلازریی دنوب
قویونی قورت یاغی دنوتیا ودوه قوشی بمرده‌سی قبوغی هربرندن ایکیشر درهم اوله .
غبار ایدوب کوزه چکه‌لر ذرور مناسب قولانج ضربی دعاوقرحا واندزروت

وزنجار وکوک ایکنه وکمش قلیمیا یی ابهر بونا ایکی درهم اوله بو جمله دعاوت اورنه کحل ایده لر دبلیجی حکار
سدربی طامزه لر • وهر بار حمامه کیروب علاجی اندن صکره ایده لر که علت بوشاق بولنه • وتاثیری قوللادوز
اخ تسلح بنجیسی واکر شقایق النعمان عصاره سینی یاخود بورق یاخود فاره بنجیسی یاخود زنجار یاخود زلالنج
بنجیسی یا سرچه قوش بنجیسی هر قنغی سینی اوروسه عسل ایله کوز بیاضی کیده رر • بدیه کونه دکین هر
قنغی سی ایله قابل ایسه علاج ایده لر • دجو سیح دیکنی سیراغی غبار ایدوب بدی کون چکه لر • ویاخود
صوینی بدی کون طامزه لر • واملج صوینی که ایجنده بر قج دفعه املج اصلانمش اوله • اول صودن •
کوزه چکه لر • دقیون اودی دخی نافعدر • اما بیاض غلیظ علتنده آز وچوق کوزده اثر قالمیجه
اولمز • نهایت غلیظ قالمز اثری کبی قالور • مکر قنی تازه ایکن علاج ایده لر • مکان طوتمش اولمیه •
وبو علته مناسب اختصارا اوزره مفردات ذکر ایده لم لولو انجو غبارین چکمک دکی لرقاتمق
نافعدر ودع کوزه چکمک ویک دمجوشی بیک نافعدر بورق کوزه چکمک نافعدر شقایق
النعمان عصاره سینی نافعدر خصوصا بیاض قره دن حادث اولمش اوله ابنوس بر جزء
ابنوس وبر جزء شکر چکه لر نافعدر • دمحرق ابنوس کحل اولنه واکر مغسول ومحرق
ابنوسی برابر عنبر باجکی ایله وشقایق النعمان برابر اولمق اوزره حک ایدوب وتارز قامش
ایجنده بولنان صوبی ایله یوغوروب شیاف ایدرلر قنی نافعدر بیض یرده نکت بیاض
قیوغی غبارین کحل اولنه دمکلس اولمش قیوغی دخی کحل اوله جمله مناسبدر بول الصبی
اوغلانجقلر بولینی طوز ایله طوکوروب بعده قیناردوب از جق زعفران ایله کوزه چکه لر
داوغلانجقلر بولینی عسل ایله یاغ قابده قیشدروب چکه لر مفیددر جلا ویرر اقلیمیا غسل اولنمش
قلیمیاسینی غبار ایدوب چکمک نافعدر ملح طوز نافعدر نشا نافعدر نفط بر قج
دفعه چکمک نافعدر وارث الرحمة جیلاق دودلنکی • وقنال اودی کحلی نافعدر قنفد
کربی اودوب چکمک نافعدر حجر المثانه مثانه دن چیقان طاشی کحل اتمک موافقدر ورل
انواعنک ترسی مفیددر کبریت لینه وزاج وسرکه قاتوب چکمک نافعدر زبل الحمام
ادهم تجبیدر قوروسینی یاتوب چکمک مناسبدر سقمونیا زبدالزجاج درمرصه کوبکیدر
چکمک نافعدر مامیران کحل اتمک نافعدر قنبیل ؟ برشنک اول کوکنی یاقوب چکمک
نافعدر عوسج دمور دیکنی یپراغی دوکوب کوزه چکمک وعلتی اسکی ایسه برقاچ کره
چکمک وعصاره سی حورت سدی ایله وبیراغی غبار ایدوب چکمک وبیشنی چکمک
مفید موافقدر حجل کلکک اودر کندو نفدر دوکلمش انجو دارهجوق مسک قاتوب چکمک
مجربدر عقعق سفسقان بردوسینی اکر بشمش داکر مکلس چکمک نافعدر عقیق عقیق
لی تاشینی حک ایدوب هر صباح اوج میل واخشام اوج چکمک مفیددر کلب الماء
قندس اودی چکمک موافقدر حندقوقا چکمک نافعدر مر عصاره سی شقایق

النعمان

انتهی ایله فایده ایدر مسک چکمک نافعدر طرثوث هند بار هر دیجکی عصاره سینی صباح
واخشام چکمک نافعدر صوف انواعی یاقوب ویاتشی والکارتتم اولنمق مفیددر دیک خوروسی
قانینی استی ایکن واودینی کشی فایده قیشدروب کوزه چکمک موافقدر ارنب طوشان ایتینی
مسک وعسل وحورت سدی ایله ازوب چکمک مناسبدر بزرقطونا بردرهم بوندن وبردرهم
شکر دوکوب چکمک فایده ایدر بارود بجر اسیوس درلر کهر جله در کحل اتمک نافعدر شحم الغنم
چکمک نافعدر اناغالیس عصاره سینی مفیددر کرکم عروق الصفر زعفران چکمک موافقدر
رئة اق جکرین کباب ایدوب اکین آتش صوینی دخی نافعدر نجل شرب یپراقی عصاره سینی فایده لیدر
خرء البهود کحل اولنه نافعدر انزروت کحل اتمک خصوصا صبیانلردن اولان بیاض علتنه نافعدر
حماحم کوکر جین ترسی چکمک سوجل ایوه جکردکی دبینه چکردکی لعاب نابنه اول قدر شکر قاتوب
چکمک مجربدر قطران چکمک خصوصا قره دن صکره عارض اولان بیاضنه مفیددر رمان حلو
قبوغنی دوکوب داورزینه استی صو قویوب کحل ایده لر بوندن صکره بنج بیراغی عصاره سی
اون درت کون چکه لر مفیددر زراوند مدحرج دیرسه بوقی دنبات شکری برابر اوله کوزه
چکمک قنی مناسبدر عجل بوزاغو قاینی قوروروب ودوکوب محرق ومکلس صرچه دوار فلفل
قاتوب چکمک نافعدر نحاس باقر قابه حورت سدی قویوب خیلی زمان طوره وبعده
اول قابده ازوب دسرکه دعسل قاتوب تکرار ازوب کوزه چکمک مفیددر فراسیون
عصاره سی نافعدر • وطوزلو طورنه قابه سنه اول قدر شکر وزبدالبحر قاتوب چکمک
ومرصه بیراغی عصاره سی نافعدر • وبهار بابادیه سی قورودسی غبارینه نافعدر • وطین مختوم چکمک
دتماح ترسی وتماح اودی چکمک ومامیران چکمک ودوکلمش زرزره عسل قاتوب چکمک بلیلج •
چکردکی غبارین چکمک حب الفلفل غبارینه عسل قاتوب چکمک دچنار اغاجی یپراغی چکمک
دبلان بجانی عصاره سی چکمک وتوتیای هندی چکمک وصابم کینی تونکردکی داج قننه توکرک
چکمک تازه حنظلی قوروروب کحل اتمک دانک چکمک ونیل کوکی محرقی چکمک نافعدره

التمش درودنجی باب ضربه بیانندهدر

ضربه اولمشدر که فارسیده زننده درلر • اوچیلر انواعی بلاتاغاو قول درلر • ودردیلر
دیوتانیر بلیغو افتالمیا درلر • بو علت کوزده واقع اوله آثار بادنجانیه درلر • ترکجه زه
بیره درلر بوکز علاج حقنه دلینه ونصد وحجامت واسهال واستفراغ عذر • وغلیظ الطعه و
اشربه دن پرهیز ایدوب دکوز قپاغنه صاری بال موبنی یخ دشنی قدر ایدوب مشمع یرینه
اوبلر • دکوز قپاقلرنده حرارت دارایسه سرکه ایله طینی ارمنی ازوب کوز قپاقلرینه
سورمکدر • دکلاب ایله نبات دبمرده آغی جالقایوب کوزه اورمقدر • دبرده انجی ایله کل یاغی
دخی قونلمه مناسبدر • داکر جمع اولمش قان اثری دارایسه ضربه دن بعیده بیردنا

سماق صویی بولایوب قویه‌لر • ودلوکنه هر بار بر نسنه قومق لازم اولسه علتلی جیقوب پاک اولدقدن صکره قابض ادویه شرابیله بولیوب اندن هر نه قورلرسه قویه‌لر • واگر ابرکی آزاسه هرایکی کوندن اریکنی جمع اولنجه صقه‌یه‌لر • واگر اریکی چقماپوب اغزی قپانمش وهوا اکثر اسنرسه مردار قیردوکوب اوزرینه اوره‌لر • ویا خود عورت سدی ایله پشوروب ویاخود زعفران قاتوب قویه‌لر که اچیله • وسمیز اتکلی ایچی وآق کونلک دوکوب کنار صویله یوغوروب قویه‌لر البته اچار • ودلانده جرب ودلوکنک او اوجی بلنمک کرکدر • بوذکر اولنان داروردن هربری میل اوجنه بولایوب باب باب میل صوقوب قعرینه اوره‌لر واصلا اولسه معلومدر که اغزی قپانوب ایچی بوش قالمیه • دکوزن بولاتنک اتمک ایچون دستمال ایله باغلیه‌لر • واگر قیتش کونی دکل ایسه ازه جق بریا بشدره‌لر • اما قیتش کونلرنده صوقدن حذر اتمک کرکدر • وبو علت جیبانده اولورسه قوی علاج اتمک ودا غلمق مشکلدر • اکا کوره تدریج ایله علاج اولنه • وبو علته قولدن آتش ایله جیشمه آجمق دخی مناسبدر زیرا نازل اولان ماده آنک طرفنه میل ایدر • تدریج ایله بول بولوب کوزه دخی جوق ماده نازل اولمز • وکوزه هر بار هوا النورسه ابه کوبجی واکثه مانند صولر دکل یا پی سورمدن هواسی آله وبو علت ایچون شاف مجرب اولدر که قزل زرنیخ وزرارنج ونوشادر وشب یمانی برابر اولمق اوزره ادغلانجقلر بولی ایله یوغوروب شاف ایده‌لر • وقاش ایچنده اولان یبنه کبی آق نسنه اولوب قاش یوغوشنده اولور انی عل ایله اصلادوب جرب دلوکنه قویه‌لر وبو علت تیز باشنی ویروب آچلمازسه ایچرودنسنه فناد ویرمکه کوکه کار اتمکه قویه‌لر ادم ایسه نشتر ایله ودمور ایله آچه‌لر • وجیبانده ایسه داخلیون واکثه مانند مرهم ایله آچه‌لر وایچروسینی اریکندن پاک پاک ایدوب اندن بودار دیرله علاج ایده‌لر وجرب علتنه باتمش کنتر قابی وشیاف مامیثا وانزروت وصبر وزاج برابر اولمق اوزره دوکوب استعمال ایده‌لر • اما علتنک ایچنده جوریش کموک وار ایسه چقاروب پاک اتمک لازمدر بعده مرهم ایله بتوره‌لر • واگر متقدم داغلامق لازم ایسه داغلقودم بنک باشی مسطح ویا جتی جه کرکدر مثلا ١ بویله اوله آتشده تمام قزدروب دکوز اوسته واطرافنه بارد خمیرلر دکشتان بزی اصلادوب قویه‌لر که آتش حرارتی کار اتمیه • برقج دفعه لازم کلورسه بویله داغ ایده‌لر که فاسد کموک قالمیه اندن اسفیداج مرهمی ایله بتوره‌لر • وبعضیلر بوعلتی بوروندن بخارالتی طرفندن بوشلتل ٢ بر بز دید کلری دمورد یا التوندن نسنه ایله اتولرلر دنرلر • اما اول یوت اتمق کرکدر دعلتنک اغزی آشغه طرفنده اولمق وجراحت آشغه‌دن آقوب علاج اولمق ونبل ایله بتورمک اسان‌در • که ایچروسی بوش قالور وبو خوف اوغار اما اهل اقدم لازمدرکه خوف اولنورکه بورون منفذلی دردر • واوطرفکه نفس منفذی باطل اوله • وتیز که دکه‌لر بیزک آشغه اوجنی بوردونه برابر راست طونه‌لر • واگر بوروندن

ممکن اولوراسه وماغ بوغنه نجاست ایروب باخود سلک بابشدرمق ایله اقولی جمع اولمش قانی خلالفدن چکه‌لر • وبره اوزرینه مشمع قویه‌لر • • •

التمش بشنجی باب جرب بیاننده در

جرب دیدکلری ناصور علتیدر فارسیده آماس ناصور وریش ناصوردخی دیرلر • واز بحیل انواعی فستوله اوقولی درلر دردملر ویونانیلر اوفثالموس سیبرینقس دیرلر • بو علت کوز بچاغنده وکوز بچاقلری التنده وکوز التنده دخی اولور • اما نادر اولور • اما اکثر کوز ایله بورون کوشه‌سنده اول بر کوجک ورم اولوب بعده دیشیلور • اول وقت جرب دیرلر • وایچه بوبک قوغا ویکور غایت صعب علتدر • واوقلمی مشکلدر • وکاهی اوکتلور قیاسی اولنور که ماده نازل اولوب ماده وخلط غلبه اتملکه تکرار زوری بیوک • وهر وقت بیدا ایدوب باتقر دری ایچ اتقتغا ایتولرور وبو علتنک ایچروسنده اولان مریه بناع اد انکله هر بار ادر زینه ال اوردیلر جراحت چقار دکاهی هرون طرفندن اچلوب جراحت اولوب بوروندن ظاهر اولور • وکاهی کوز قپاغندن اچیلور • وکاهی بو علت باشنی ویرمز ودخی زیاده اولور • واگر هرایکی آی ایچنده خوش اولمز ایسه علتنک ایچروسنده اولان کوکی هرقنده ایسه خراب ایدر • وعلت جرب که ناصوردر وبونانیلر فستوله دیرلر بو علت لابته حکیمی ویرر • بونک حکمی مرض اولدقدن ایچنده اولان کموکلر خرد اولوب چقا قندر • واود کموکلری داغلامدن چقارمق جون اوستادلقدر • زیرا علتلی وبو جراحتی بکری اوتوز بیل کتورر آدم قتی چوقدر • بو علت اسکی اولدقدن صکره داغ ایله داغلامق کرکدر • وسائر هرالم وجراحتلر دخی ادقلیوب اسکی اولورسه الحادقی ناصوردرلر • وبوروندن ایچنده ومقعده دخی اولور • انلری کندو بابلرنده محلی ایله ذکر ایده‌زز • والا سائر علاجلر ایله اولمق بویله

علاج

اولور که متقدما مغزاتدن منع ایده‌لر • وقیفالدن فصد ومسهلات ایله بدنی پاک ایدوب وعلت اوزرینه مامیثا ورد زعفران ویا نمش صرف هر نسنه بولنورسه اکبر وابرو دوکوب طرحشقوق صویله طلاوضا دایده‌لر • اگر ماشی چلنوب اوزرینه قوسلر باغه تا نفعدر • واگر علت تیز باشنی ویروب اچلورسه اطرافنی جوزنکه قوماز • اما باشنی اولوب طورورسه مشکلدر • اول وقت داخلیون ایله کل یاغی وابه کوبجی ایله اوزرینه قویوب یوشادوب وصیقوب اریکی چیقوب پاک اولدقدن صکره ابه کوبجی صویله یویوب وقوزایچی غربک دلوکنه طولدیره‌لر • واگر مردم سنگ قودرایه داخی مانند یابس نسنه‌لر طولدیرسلر موافق کلور • ویاتمش زنجاری کل یاغیله قیله باتوروب جرب دلوکنه صوقه‌لر • وبوستانی سزابی کل قورو سیله دوکوب اوستنه قویه‌لر • واگر علتدن بوجکی دمور بر ابرا اوتوب دوکوب قوسه‌لر نافعدر • وطعامنه انار صویله والکش انار صویله دوکلش بوستانی سزاب بیر اتی قوسمق نافعدر • دنبله دخی

فان کلورسه ال چکه لر معلوم اولورکه بورون منفذی دلنمشدر وبوروں ایچنه میله بنبه صاروب
صغو یاغی وزنگار مرهمی بولشدروب صوقه لر اگر حرارت اولورسه کاهی یالکز پنبه قویه لر
بعده صغو یاغی وزنگار قویه لر وبو علتده کرک آلتی یاغی وکرک اوسینی یاپیدرکه آچلمشدر بنه
سد اولوب جراحت باغلنورسه جراحت اوستنه صبر وکندر وبالخاصه زاج الکلک
کرکدر وبو علت کندودن دشلر وصاحبی خبر ایدوکنی بلمز هر اهل کیشی بولنجه باروب
لعل یاغی ایله میروه صاروسینی قویه لر وبو علتده یونان کتابلرنده قتی مشکل اولدیغنی بیان
ایتمشلر بوکندی عبیده ایلاوس قولنجی ایچون اولان رب ارحم ورب سالم دیمشلر الله تعالی
بو علتدن خلاص ایده کاهی کوزی هلاک ایدر زیرا کوز اعصابی ودروقی بو علته بغیق اولوب
انلره فساد ویروب تمدد واقع اولمغله کاه کوز قپاغی چکلوب کوزی پرتلاز ایدر وکاهی کوزک
رطوبتنی آتور کوز صولار کورا دبور اولسه هرچه علاجده غایت اهتمام کرکدر وبو علت ایچون
تذکرت السویدیه قولی اوزره اقتصار اورزه مفردات ذکر ایده لم کرسنه بوریاج ضماد
اولنه وبونک صو بیله بویه لر رماد الکرم عسل ایله ضماد اولنه کندر کوکرجین بونک تازه سیله ضماد
زاج آچمق ایچون زاج ایله عسل ضماد ایده لر آچله آچلمزسه دمور ایله التنه آچه لر سکبینج دوکوب
سرکه ایله ایکی کون اوره لر قریح اسود بو کوکی خرنه صوقه لر برکونده چوریمش کوکلری ییوب پاک
ایدر اغاجوه ازه جق اوره لر زنجار دروت درهم اشنی ایکی درهم شاف ایله خلط ایدوب قویه لر
قتی نافعدر نیلوفر کوکینی اگر یالکز واگر سرکه ایله قویسه لر نافعدر مردرنونک بیوکنی فتیل
کبی ایدوب قویه لر اغزی آچوب اشلکه آسان ایدر یاخود بعزاب بذر دریا سونگرینی ابریشم
ایله برک باغلیوب ولوکنه صوقه لر دورت ساعتدن صکره چقاره لر اغزنی عراد اوزره آچ
دوجب علتنک اغزنی بتمکه قومامق کرکدر اغزی هرنه قدر بیوک اولورسه آنگا علاج ودوا
اسانلدر دنبرا وکیلور بابونج ضماد اولنه جوز عتیق اسکی وچورک قوزایچی ویاغی دخی
نافعدر وصابم کشی قوز چکنیوب ناصوره قویسه نافعدر صمغ عربی بر درهم
زراوند درهم صوایله اودب ایله سحق ایدوب ضماد اولنه عنب الثعلب ابت اوزومنی
دوکوب تعلمشی ناصوره ضماد ایده لر دفیلله بولاشدره لر جاوشیر جوز یاغیله ضماد وفتیله
بولاشدره لر لسان الحمل صوینه طوز قاتوب غزلی یوپق دبراغی طوز ایله ضماد اتمک
معتبردر اسن مرسین انواعی ناصوری قوریدر نطرون یارم درهم وطوروج اوتی
یارم درهم کونلک دهر بیر نا بر درهم اوله دوکوب اکه لر صمغ البطم کتان تخمی ایله و
یاغی دکل یاغیلی فتیله بولاشدروب قویه لر وبو مرهمه التنه نره منتن ویدیلرو وبونلرک
صمغنی ختم اتمک فتی نافعدر غبار زی اریه که یجنی طوز ایله چکنیوب اوره لر اگر
حوالنورسه بیراغنی وصوینی لعل یاغی ایله اوره لر کمبر کبره کوکی بتوبی غبارینی اکه لر

وعصاره سی دخی جمله علاجه ضم اولنسه مناسبدر صندروس بوطار نیک اوینی پشوروب
ضماد ایده لر وبو علت مزمن اولوب وداغ قابل اولمیوب مانع واراسه قوینه زنجار مرهمی
ایله وتجربه ایله علاج ایده لر اگر زنجار وجع ویررسه ویاره یه یجی اکوسنزرسه بر ایکی کون
ملایم وبارد مرهملر اوروب کبره وزنجار ایله بتوره لرکه جمیع امراض وفاسد اتلری کیدرر وجمع
اوکلدر وسایر لازم اولان مرهملر ایله بتوره لر وکاهی طبیعت کندودن ایدوب کوک جراحت
اغزینه کلور وکاهی مرعلم ایله خرده خرده چقار اگر جراحت اغزینه کلورسه اوچ کوندن
صکره جذب مرهمی اوروب چقاره لر اگر چقمز ایسه لابد منقاش ایله چقاره لر
ویرینی جهد ایده لرکه برک اولنجه اشلده لرکه بردخی آچلمق لازم کلمیه وشویله که فاسد
اولمش کوکلر هرنه طریقیله چقارسه چقسون کوکلر چقدقدن صکره اوکلمسنه دلالت ایدر
وداغ اولورسه بیوک آدملرده اوچ کونه دکین فاسد اولان کوکلر طشره چقار
وچیانلردن اوتوز کونه دکین چقارکنند وتجربه اولنمشدر علاج مقرراتدن زیاده بر پرهیز
کرکدر الله سبحانه وتعالی اعلمدر

التمش التنجی باب عشا بیانندادر کیجه کوزکورمز

نا ونی قرالکوسی دخی درلر نارسیده شبکوری درلر وافرنجلر ابن بونبتا دیو
دریی لانوی درلر وردیلر ویونانیلر تختا لوبو دخی لوبیا دخی درلر بو علت
اکثر فره کوزلولرده وبیوک کوزلولرده چوق اولور وبو علت اکثر طعام یکه چوق
ادنورمغه معتاد ایدنلرده چوق واقع اولور درلر جائزدر زیرا طعام یکه چوق
اونورمق ایله چوق یمک لازم کلور زیرا بر یجادن هضم اولور وبر یجادن طعام
بریرلر معده تحمل ایدمز طعام علی الطعام دار طبا مذموم کورمدکی اوضاعک بری
دخی بودر وهرکونا مجلس قوروب چوق اونورنلره وچوق فسق ایدنلره دائم اولور
طعام وشراب بخارلری معا دماغه سقوط ایدوب روح باصرهیی ضعیف ایدر وکیجه
هواسی کوندز هواسنه قیاس کوز رطوبتلری وروح باصره غلیظ اولور کیجه کورمز
وکوندز لطافته تبدیل ایدر انوکیچون کورر وهربار معده پاک اوله ولطیف طعامه
ادمان اولنه شبکورلق ضعیف قالور اما معده مملو اولسه وغلیظ طعام
ادمان اولنسه کیجه هیچ کورمز اولور زیرا بخاردخی طلوب باشنه بربرده اولوب
روح باصره یه مانع قوی اولور بو علته علاج اولا احمر اطعمه واشربه وغلیظه دن
پرهیز وطعامه چوق اوتورمقدن منع اولندقدن صکره ایارجلر ایله اسهال واستفراغ و
غرغره وعطسه لر وقیفالدن فصد وکوز کوشه سی طمرندن قان الدلر وکیجه طعامه
دخی معتاد ایسه عادتندن دوندروب وطعامدن مقدم شراب رازیانه ایچه لر وقوریه

زوفا ایله قوری سذاب دوکوب سعوف ایلیه‌لر دخی نافعدر ۰ واکر وقت صیف دکل ایسه
مقدار عدس کندسی بنفشه یاغیله سعوط ایده‌لر دخی قورد اودنی کوزه چکمک دخی غایت
معتمددر ۰ وکچی جکرنی دلوب واوزرینه دارفلفل اکوب کباب ایدوب مترشح
اولان صوینی ذرقانی کوزه چکه‌لر ۰ وبو علته شیاف وارده وروشنایی چکمک نافعدر
وکچی جکری کبابن یمک وبخارینه باشن طوتمق دخی روادر ۰ وکوزه رازیانه تخمی صوین
عسل ایله چکمک ورازیانه یمک مناسبدر ۰ وبلسان یاغنی ازه‌جق افیون ایله قوتش
کسر ایدوب کوزه چکه‌لر ویوباده بو علتک اصحابنده قورد اودنی بنفشه یاغیله
سعوط ایدوب اول کیجه کواکبی کوردم دیر اذهلر جوقدرلر ۰ والبته جمیع مضعفات
بصردن ماغدننی ودخاندن ومنجّ اتدن وبخاردن وامتلادن وتخمه اولمقدن حذر ایده‌لر
وبو علت اچون نافع اختصار اوزره مفردات ذکر ایده‌لم حجل کلکلک اودی چکمک
دردیّ الخمر شراب جوکنتیسی یاقوب چکمک نافعدر قرن الایّل بیابان کجیسی صیغنی وکیکنی
بنوزنی یاقوب چکمک مناسبدر درشیشعان تمر قانی چکمک آبنوس چکمک دیانمش
ومعسولین چکمک موافقدر زیتون وبیابان زیتونی صمغی چکمک فائده ایدر فیروزج
پیروزه طاشی کحل اتمک ودع کوجک صدفک یاغنیسی نحاس محرق راستق طاشی غشاوه
غایت نافعدر وکوزه حدت ویرر ارنب طوشانک باشنک یاغنیسی چکمک موافقدر
ملح طوز چکمک موافقدر رته بندق هندی تخمی فرنجوش صوی ایله نافعدر سمسم
یاقوب چکمک معتمددر خند قوقی بوستانی نوعنه عسل قاتوب چکمک واکثر
عصاره‌سی واکر تخمی دخی علت غشاوه معتمددر شب شب انواعی فنی نافعدر
جوز اذ ظاهر اولان بیراقلرندن قورودوب ودوکوب عسل ایله چکمک ودچکنی چکمک
دغبارین چکمک نافعدر افسنتین عسل قاتوب چکمک شجرة البوج قره اغاج
بیراغنک عصاره‌سن عسل ایله چکمک موافقدر خفاشه یرسه قانی چکمک
دانجاله قانمق روادر خردل خردل دوکوب صو وعسل قاتوب چکمک موافقدر
مرشیشا ذهبی نوعینی چکمک نافعدر لولو انجو غبارین چکمک والحاله قاتوب
چکمک روادر دارچینی یمک وکحل اتمک نافعدر نسر کرکس اودنی چکمک نافعدر
لبن البلان چکمک نافعدر طرحشقوق هندبا اوتنک سدینی چکمک نافعدر

التمنی یدنجی باب جهر بیاننده‌در

بو علتک کوندز کورمز دکیجه کورر ۰ فارسیده روزنه دیدن وشب دیدن درلر ۰ وافرنجیلر انوابی
انوبتشادین ودری تل جورنو درلر ۰ ورومیلر ویونانیلر انوبلی اوپیا درلر
بو علت شبکورلق یعنی کیجه کورمزلک ضدیدر که کیجه هواسی رطبدر ۰ دکیجه

هواسنه

هواسنه قیاساً کوندز هواسنک یبوستی ایله ازه‌جق روح باصره زیاده اولور ۰ انوکیجون کوندز
اولدوغی کبی کوز خیره اولور ۰ وبصره ضعف کلور ۰ وبو علت اکثرا ازرق واکحل کوزلو آدملرده واقع
اولور ۰ زیرا بو مثللو کشیلرده روح باصره رقیق وقلیل اولوب وشمسک نوریله جوق متخلل
اولوب داغیلور ۰ دنوا کولکده‌سنه جمع اولوب انونکیچون کوره بیلور ۰ دجوق اولورکه آدم ایاما
کنشده وضیاسنده وصحرالرده اولوب قیش فصلنده بکی قار یاغوب وانک نظریه دایما اوزرینه
اول نظریه وبصری ضعیف ایدوب ایراقدن دخی کورمز ایدر ۰ بو حال جهره علتی دکلدر ۰ واول
کیشی که دقتله تمام کوره بیلمه دهر نسنه‌نک که هوحقه منظور علیه اوله نظریه دقتله واصل اوله ۰
انک آفاقی نوری زیاده اولمق استر ۰ مثلا کوک بوبالو لباس کیمک وکوزی اوکنه بر شانی
نسنه‌لر آصه قویه که دایما نظر اکه دوشه ۰ والحاصل علت جهر علاجی اوّلا رطوبت زیاده
ایدیجی نسنه‌لر یمک کرکدر ۰ وحار ویابس ویرامز بخارلو نسنه‌لردن منع ایده‌لر خصوصا طوزلو
وحدتلو واکشی وقابض‌لردن اوله ۰ وعورت سوی دایم کوزه طاوز منی ویاشنه مناسب
وخفیف یاغلر سورمک مناسبدر ۰ ودایما ترطیب وتقویت حیّیر وکثرت استحمام لازمدر
ودماغی ادویه باردەکه صداع حارده ذکر اولنمشدر ۰ اول دوالر واوله علاجلر ایله
تغذیه اولنه ۰ مثلا کلاب وسرکه دخی سوره‌لر ۰ دممزوج شراب نافعدر ۰ اهلی دکل
ایسه شراب العنب اجه‌لر ۰ وغلیظ طعاملردن پرهیز ایدوب پلیچ شورباسی کبیلر ویره‌لر
واکر حب ایارج وحب قوقیا ایله استفراغ اولنورسه معقولدر ۰ اما بعضی الکتبا
بو علتده باشده ادهان سورمکی منع اتمشلر ۰ زیرا جمله ادهان حاردر وحار اشیا
بو علته مناسب دکل دیمشلر مکر معتدل ادهان سورمک لازم کله ۰ دبو علته نافع اولان
اشیادن اختصار اوزره مفردات ذکر ایده‌لم کحل فلفل ودارفلفل وقرنفل برابر اولمق
اوزره غبار ایدوب دکوزی یغدایی کبکی صوبی ایله یوقدن صکره بو غباری چکه‌لر کرکی
طورنه اودنی چکمک مناسبدر ۰ خصوصا ایراقدن خوشی کوروب یقیندن کوره‌میلر
نافعدر ۰ وخروس اودی وکچی اودی وطاغ کجیسی کبکی اودی دقورد اودی ۰ و
انجه قوشی اودی نافعدر ۰ ورازیانه عسل ایله چکمک دشبوط بالغی اودی ازواده
اولان قبولیغه اودنی چکمک موافقدر ۰ الله تعالی اعلم ۰۰۰

التمنی سکزنجی باب من یبصر من قریب ولا یبصر من بعید ومن یبصر
من بعید ولا یبصر من قریب بیاننده‌در

بو علت یقیندن کورر ایراقدن کورمز
ویر قسمی دخی یقیندن کورمز ۰ اما ایراقدن کورر ۰ فارسیده ... وافرنجیلر
قورتا وبستا درلر ۰ یقیندن بتمقدر ۰ ویونانیلر دردیم ووآ جنوبیا درلر ۰ یقیندن بانقدر
اما ایراقدن بقمقه افرنجیلر لونتو دیسته درلر ۰ ویونانیلر ماقریوتیا درلر ۰ مثلا یقیندن

کوروب ابراقدن کورهممک اگر بو بیله طوغمش ایسه بونلره علاج اولمز • اما صکره دن حادث اولمش
ایسه بو مرض که یقیندن کوره نورینک ترنجی دیبنسی اولمقدن اولور • و رطوبت جلدیه عظمندن دخی
اولور بوکنه علاج اولا بیچ فخ دفعه و داودو مسهلات ایله استفراغ و احقانرن فصد اولنوب بعده
ادویه جالیه ایله غرغره لر ایدوب بعده معطسات ایله تنقیه ایده لر و بوکا مناسب کحل فلفل
و دار فلفل و قنبیل برابر اولمق اوزره غبار ایدوب و کوزینه بغدادی کبی صو بیله بو دقدن صکره
الحالی جکه لر سعوط مجرب کاشربا عدس مقداری دهن بنفشه ایله سعوط اولنه کبار دن بجه
طبیبلر بونی تجربه ایلدوکت دیشلر • بر دفعه سعوط ایلدکلری کبی قمری کورمز ایکن کورر • ایکنجی دفعه
سعوط ایدرلر قمر و کواکبی کورر • و اوجنجی دفعه سعوط ایدوب تماما علت بری اولدی
دیدیلر • و اگر بو علت روح باصره نک قلتی و یبوستی جهتندن حادث اولمش ایسه
دایم رطوبتلو اشیا استعمال ایده لر • مثلا معتدل ایتی نطولتلرکه ایچنده خصوصا بنفشه و نیلوفر
بجکلی واره سمیدیب و تازه قلل با بیراغی قیناشمش اوله • و اسفیدباج و نیم برشت بیرده
لر بیه لر • و اگر علت رطوبت جلدیه یبسندن عارض اولمش ایسه ایارج و قوقیالر ایله
استفراغ و اطریفل و جلنجبین سکری ایله تنغوب دیروب • و اوج کون هر کون اوچ میل
مقداری کحل عنبر چکه لر • و بو علته علت چهر الجون ذکر اولنان مرادات یعنی اودرقلمک
دخی نافعدر • خصوصا بیان ایچی بس کیبکی ادویه اوله **فصل** اما ایراقدن کوروب
دیبعیندن کورمک اکثرشا بخده و خیربده دخی اولور • اکثرشا بخدن و اگر خیربده اولمغه
سبب اولدرکه روح باصره به رطوبت غلیظ جمع اولوب دمعه کثیره واقع اولور • زیرا
رطوبت غلبه سی قرنیه دن عارض اولور • بو نوعه دخی **علاج** صباح و اخشام مرزنجوش
و عنبر ولادن قوقلیه لر و بیه لر • اما بو غلر سورمکی منع ایدرلر و غذالرین اصلاح ایدوب
و جون رطوبتلو نسنه یه مداومت ایتمیه لر • و لحومدن اکثر کباب و قاورمه کبیلر بیشوره لر •
اما یینه خصوص اعتدال کوزه ده لر که یینه بخار دیریجی اغذیه اولمیه • زیرا بو علت طبقات
عینده بخار غلیظ جمع اولمقدن دخی حادث اولور • دخی علتنده ذکر ایلدوکمز دوا و علاج
بو علتده دخی نافعدر • الله اعلم والله تعالی • • •

التمش طقوزنجی باب ماقبلنده در کوزه صو انمکدر •

فارسیده فرود آمدن آب بردیده دیرلر • و اوزنجیلر کوجا دیبوکی دیرلر • و یونانیلر ابنس اوفثالمودرلر • جالینوس قولی اوزره بو علتک سببی بعضده
رطوبت غلیظ اولمسیدر • و کوزه صو انمک چوق نسنه دن اولور • مثلا دماغ ضعفلغنده
و یا قوت برنسنه طوقنمقدن و یاخود صداع مزمندن • و یاخود مزاجک زیاده
بارد و رطب اولمقدن • و چوق قصنلو اچلمکدن و غلیظ کیموس کتوریش طعاملره مداومت

انکلدن

انکلدن • و کاهی بی دیه جوق جوق قی ایکلدن خصوصا روزه ایله قی ایده لر • رطوبت جمع غلیظ
اولور • و بو مرض طبقه قرنیه نک ازدیر • و طبقه عنبیه نک یوزینه که هر کاه ذکر اولنان سببلر
ایله رطوبت موضعنه نازل اولور • و کاهی موضعنده اولان رطوبت جمع اوله ثقبه عنبیه که ابجرادکی
شعاعک خانه سیدر • رطوبت ایله طولوب و جلدیه ایله ظفره دخی نورک ما بیننده حجاب
اولوب اول سببله باصره نک قوتی باطل اولور • و صونزولنک **علامتی** اولدرکه اگر نزول ایجله
رطوبت غلیظ اولمق استرسه اول کوزنک انتشاری و قوت بصری ضعیف اولورکه هر بار نظر حالنی
لازم کلکه کوز قپاقلرینی قپامق استر صانه سنکه شمک نورینه و ضیاسنه نظر ایدر • اگر بو علامت
اولمزسه کوزینک اوکنده مثلا شعاع غیر مقعور و خیال و انواع ذباب کورینه • و کاهی بعضی
قیل و کربک کبیلر و ایلک و دخان کبیلر کورینور مقدمه سیدر • اما کاهی بو خیالات اولور
نه صونزولی مقدمه سی اولمز • و بو علت اکثر فره کوزلولرده اولور • و کاهی بو مقوله خیالاتی
صاحبی هم غم و اندوهه دوشرکه کوزینه صونازل اولسه کرکدر دیر • اما بو خیال کاهی معده
بخارندن دخی اولور • و قولاقده طنینلر واقع اولور • طبیبلر انکا از کار الحس دیرلر • حاجتنی
اعدادندن دکلدر • مثلا بو مقوله خیال اتنی ایکی کجدکدن صکره که اول قدر اتامدن بر و یا ایکی فصل
کجمش اوله صونزولنک مقدمه سی دکلدر • و بو حکم اولنماق کرکدر • و صونزولی مقدمه سی
اولان درت ایده معلوم اولور دخی تجربه • التی ایده التنه نازل اولور • التی ای کجدکدن
صکره خوف اولنماز • و بو خیالاتکه ابتدا واقع اولور • سؤال ایده لرکه بو خیال بر کوز
فارشوسنده میدر واقعدر یاخود ایکی کوز فارشوسنده میدر واقعدر • اگر ایکی کوز فارشو
سنده ایسه بو خیالات یوما فیوما زیاده می اولور یوخسه اکسلور می کوره لر • اگر
اکسلورسه معده بخارینه حکم ایده لر • و هر کون ثابت اولدیغی تقدیرجه التی ای کجوب
و بو ارالقده کوز اغریلری واقع اولمزسه یینه معده بخارینه حکم ایده لر • زیرا کاهی صو
نازل اوله جق محلده رمدکه واقع اولر • انک حرارتی و قانک غلبه سی و قبجیانی اول
نازل اوله جق صویی کیدرو طوتر • بو ارالقده کوز اغریسندن خلاص اولوب صحت
بولدوغی کبی نازل اوله جق صودخی بقیه وار ایسه یینه تدریج ایله نازل اولور • کاهی
از نازل اولور • و کاهی اول رمددن صوده بقیه قالمیوب صو دخی نازل اولمیوب
رمد بهانه سیله صونزولندن خلاص اولور • و اگر یینه خیال واقع اولورسه غیر صو
نزولنه حکم اولنماز • بلکه بخارلو طعام و شرابدن • و تخمه اولمقدن و قبضدن اولدوغنه
حکم ایده لر • و صونزولنک **علاج** خواجه ابو علی سینا ایدرکه بر معتبر عاقل ادم کوردم
کوزنه صو نازل اولمش ایدی • علاج طلب ایلدی • اما کندوسی رطوبت زیاده ایدیجی
طعاملردن پرهیز ایدوب و یبوستلو طعاملر استعمال ایدوب • مثلا کلکلک و سوغلون

کبابه وسایر طعاملرینه دخی دارچینی وصعتر وزنجبیل وحلتیت وسذاب ورازیانج فودنجی وتازه سی
وتخم خطمی ایدوب تناول ایلیه لر ومحلل سورمه لر چکوب صونازل اولدیغی ایچون بو علت ظاهر اولدقده
نه سببدن ایسه معلوم ایدنوب ایارج ایله اول ماده یی ازاله ایدوب کرک تنقیهٔ دماغ ومعده
ایده لر. وبو بابده ایارج فیقرا وحب الذهب استعمالی غایت مناسبدر **حب الذهب** صبر سکری
درهم هارو هلیله اون درهم مصطکی وکثیرا وسقمونیا ومدبر وزعفران هر برندن ایکی درهم
وقرنفل اوچ درهم اون حب ایده لر بونک مقدار استعمالی ایکیشر درهمدر **نسخهٔ آخر**
صبر وسقمونیا هر برندن برنجی درهم صاری هلیله وکشنه تخمی هر برندن اوچ درهم تربد
اون درهم حب ایده لر. بو حبک مقدار استعمالی ایکی درهمدر. وصونک نزولنک ابتداسنده
لازم اولان **معجون** اکثر وزنجبیل ورازیانه تخمی برابر هر برندن اون درهم وتربد برنجی درهم
اوله عسل ایله معجون ایدوب هر صباح بر مثقال استعمال ایده لر. ومرزنجوش وپاسمین صو
نزولی ابتداسنده نافعدر **شیاف** اشقی بر درهم صوغان وتربه صو ایله یوغوروب
شیاف ایده لر وبالکز ینه صوغان صو ایله ازه لر. وعسل دخی قاتوب چکه لر. وقورد
اودی وصرطان اودی وششوط بالغی اودی دخی عسل ایله چکمک وخروس اودی عسل
ایله برونه طامزرمق نافعدر. وتوپ قوشی قولاغنده اولان یاغ شول دریسی وقوباغنک
اینجه دریسی قورودوب ودوزوب چکه لر صولی منع ایدر. وابلجه وایارج فیقرا ایله
غرغره لر ایتمک استفراغدن صکره قوی نافعدر **حب النیل** جویبار تجنبدر کوزه چکمک
صواقلنده واقرنده قوی نافعدر. اما جمله علاجلر معلومدر که تنقیه واستفراغدن صکره
در. اگر اول اولورسه خطرلودر. صونک تیزجک نزولنه باعث اولور. واگر نازل
اولان صو رقیق وآز وخفیف وصافی اولورسه کاهی ادویه ایله وکاهی اکحال ایله
ازاله ایده لر. واگر مستحکم اولمش اولورسه قدح ایتمکه محتاج اولور میل اورمق
لازم گلور. اما صو غلیظ ویولانق وگوک شکلی گورینوب یاخود لونی کرج گبی گورینورسه
قلقنده قره صو دیدکلری اول نوعدر قابل علاج دکلدر بو نوعده کاهی قدح ایتدکده نفع
حاصل اولمز. وبو مرتبه لری بلمک ایلدر. واگر صو تنقیه وحمیه نکث جلسنده واقع اولمش ایسه
عمی ایجاب ایدر. وبعضیلر زیاده رقیق صو دخی براقمز در دیمشلر. زیرا اینجی قدح اولنسه
ینه عودت ایدر دیمشلر. انوکیچون علته تمام نضج طلوب وصونک نزولی قرار بولاینجه
صو نازل اولمیه. وبو عجله ایدوب قدح ایتمیه لر که ینه عودت ایدوب زحمت ضایع اولور
دیمده بو علتدن غیری صداع وزکام ورمد وسعال کبیلر. وارالکین قدح ایتوب علت
آخر زائل اولنجه تأخیر ایده لر. بعده قدحه مباشرت ایده لر. وکاهی بو ذکر ایلدوکمز
علتلرده صونک نزولی وارت ویبوست سببی ایله منع اولور. وعلت آخر زائل

اولدوغی

اولدوغی گبی صو نازل اولور. بونلرک احوالنی خاطرده حفظ ایتمک گرکدر دیمشلر **قدح** بودرکه
اهل صنعته قدح ایتدره لر. زیرا مشکل صنعتدر. وبو ذکر ایلدوکمز غایله لری سؤال ایده لر.
گوره لر معلومی میدر. وقدحک تدبیرلرینی وبو علتک سایر شرائطنی جمله ذکر ایدرسک فنی تفصیلدر
اما لازم ومهم اولنلردن بر مقدار ذکر ایده لم. مثلا بعضی اوستادک مالکز ضعف ایله لمبسی
اولور. اما شرحیدن خبری یوقدر که اول گوزده اولان طبقه لرنجه در وعددی. ووزنی و
ضرری وطبقه نک غلیظ ورقیقنی آصلا بتشریح بلوب احتیاط ایدر. اما بارى تشریح بلدوکی
مقدارجه. بو ذکر ایلدوکمز شرائطی تذکره ایتدکه بعون الله تعالی اوصولی ایله وزمانلیه بیان ایت
ایلمسنه باعث اولور. مثلا صو نازل اولمش اوله ومحکم اوله. اندک قدحه قابلیتنک ظاهر حالی
بودرکه نظر ایده بوکه هیچ مانع وارمیدر. اندن منع اولنه علّلدان انجه طمع ایدوب عجله ایتیه
ومریضه سؤال ایدوب صداعدن وزکامدن ونزله دن وقبضدن وامتلادن وتخمه نوعندن وغیری
وجعدن نسنه سی وار ایسه اول انلری زائل ایتمکه فصد ایدوب بعده گوره که غیری مانع
یوقدر. وبدنی ودماغی تنقیه واستفراغ وعطوسات وشموماتدن صکره قدح ایده
چاقی گون هواک دخی اولمق شرطدر. وصافی وشمال یلی اوله. ومریض گولگه ده وقیبا
قرشوسنده اوتوره. وبعضیلری یوکسک دیره. والگلرین ساقی قبندن بر برینه چوره
دکزی بر خوشیجه جمع ایده بو طرفده کحال دخی قدام هر نه ایسه. بر کورسیی اوزرنه او
توروب یوکسک رکت اوله. وبلکی مریضی طوته لر. ویاخود باغلیه لر. زیرا چوق کندن
جایزدر که کحالک کسل عارض اولوب مصلحت کما هو حقه گورلمیه. ومریضک اول بر گوزنی
دخی باغلیه لر که گوز حرکت ایتمز اولور. وکحال وقدام وطبیب هر کیم ایسه کندو الیله مریضک
یکاریی قباغینی قالدره لر. وگوزنی تمام آچوب ومریض دخی طوغری باقمغه قصد ایده
ومیلی گوزک گوشه سی طرفنه یعنی قولاغی قدن یکای دشنغه قرشوسنه طوته بلکی آزه جق
تشبه دن یوکسک طرفه اوله. ومیلی دخی معلومدر که یاقوتدن بر آلتدر. والتی الیله
ویرمافیله گوزک ایکی قباغنی صاقلیه که مریض گوزنی دوندرمکه قادر اولمیه. اندن اوستاد
دن گوره کبی گوزنی آچوب نظر ایده ومیل آلتی باشنی قرنیه اردندن گوره. والتی ثاقبه نک
برابرینه گتوره. اندن میلی چوره. اگر نصف شعیر مقدارندن دخی اقل چورورسه رودر
زیاده چورسه ایو دگلدر. وقدح موضعی بو حاله ایرشنه که مهنک یعنی انجه دمور کت قویردیغی
ابهام هر منی اوستنه براغه. وبو مثال ایله کمه بو شغلدن آسوده اولمش اوله. ومریضی
ایله طاتلو کلمات سویلشه. وبشارت دخی ویره که مریضک قوت قلبی لازمدر. وکاهی اولور که
بو اورنلقده مریض قیء ایتمک استر. وبلکه اول گون طعام دخی تناول ایتماشدر. هر نه
حال ایسه گوکل دونمک لازم گلورسه قوره بار پیاسی یاخود انار شرابی حاضر کرکدر.

كوبرجلر وبر باك بنبه دكوزي اوستنه قويوب باپ باپ كوزينه اوفوره لر. اما نفس دارلغوجه
اوله وصبحي آهسته دوندره كه قرنيه نك اتصالي ايلته ومهنك باشني يوقارووه طوروب انون
مهنك قوبيردوغي ازه جوق قالدره. وصول مهت باشني ايلكيدره. وچونكه كوردوكي صوادتوشديره
وعينه جمله اني بچكدن بر مقدار صبر ايدوب مهتي تيز چيقارميه. وكوره اكر صو تيز دونرسه كيرو باصوه.
زيرا جايزكه عينه نك تحملي لزج اوله. رقيق اولا دوغندن صوبي دوشوار جذب ايدر. و
كاهي بر ادعوزدن شويله اوتورشركه. مثلا بوقوشدن اتشغه برشنه دوشر وهيچ اغرتما
قالماز. وربعضي چوق زحمت چكرسه مهتي بنه اوتلكي يجلجه ومهنك كسكوني كوزك كوشه
سندن ازه جوق قانه اقتمغله صوشكين اولوب وقانك قوتي صوبي باطل ايدر. وكاهي
صوقانه ميل ايدوب قريشور انوكله تسكين اولنور. واول وقت مريض تنحنح ايدوب بوغازندن
توكركه يوقاركبي دفع ايده. يعني بوروني يولندن دخي بوغازه شيء كيدركبي حركت كوستره
زيرا بو حركت ايله صوانتغه ميل ايدر. واوستاد كوزه صوشكين اولدوني ابه اول آتي
آهسته چقاره وبرده صادو سيله كحل باغني كوزاز قاسنه اوره. وايكي كوزيني دخي محكم
باغليه. اما كوز كوشه سندن قان دوكلمشنم وظاهر اولمش كوررسه اول طرفه ازه جوق
طوز قويوب بله باغليه. وزاكثر اودنه اوتوروه. وقفاسي اوستنه ياتوره. دحركت اتميه و
سوز سويلمه قابل ابه اذان اثر نها ايليه. اوقومق بيلورسه مرادين بازد ايله بيلدره. واخفه مقدن
دالكر مكدرن صاقنه. وطلوعلرنه باردومخدر ضماد براوده لركه صداع توتدانه واكر عطسه كلورسه
بورنيني اليله اووه دكوچك بر حاجني اصرمق اليله عطسه منع اولور. وسعال ظاهر اولورسه
ازه جوق جلاب وبادام باغني تنحنح ايده. وطعامي آزيبوب قوت ايله چکينه جك طعام ويرميه لر
دكوزيني اوجنجي كون وبرروايتده ايكنجي كون آچمق جايزدر. اما انسانلغه باغني چوزوب وبنه ر
كحاله باغلاه دوب. دكوزيني انوكله بويه. اكر بنبه دن زحمت ويرمزسه كوزك بنبه سيني اطلاقق
لازم كلمدر لازم كلورسه بيرده آغي ايله اصلاادوب واصلا كوزه ال طوقندرميه لر. وبنه
بيرده اغني كوزك ارقه سنه قويه لر وباغليه لر. واوجنجي كونه دكين آچميه لر. بر روايتده
ايكنجي كون بنه آچه لر. قزل كحل صوبني قينادوب كوزينه اتخله يويه لر. وبعضي طوزيله اوتوروب
هرطرفنه ميل اتمك ايچون ايصدونلر قويه لر. وچوق حركت اتميوب وبر سياه رواق باشني
دكوزيني اوستنه اوتوردوب واكر سياه سورمه ايله مشغول شادنج كحل ايدرلرسه
معقولدر. اما اوچ كوندن صكره ينه صو معاودت ايدرسه وبرور يلم قدر صو كيرو توكلد
اتمش اوله بنه مهتي يعني اول ابره ومورانتي بريه كتوره لر. زيرا سرعتله ملتحمه اوتورشمق اول م
اولامش اولور. وبعضنك ملتحمه سي بوشاق اولور. وصحت اوزنده طوره مز
اول بر باشبله بر منفذ ظهوره فتور يكك لازم اولور. ومعني اول منفذ ايچنه جو بيرمك كيدر.

واكر قدحدن زياده آت ظهوره كلورسه متواصله كيرلر. اما احتياط ايده لر. وبعض اوستادلر
بو صنعتده قرنيه نك اتشغه حكه جانبني ياروب وصوبني اندن اخراج ايدرلر. اما بو نوعده
خطر واردر. زيرا صو غليظ اولورسه رطوبت بيضيه كندو ايله بله چيقه مي القدر. وآلي عمل
بو علت اكر معده بخارندن اولمغوله خيالات كورنمشيسه منع اتمزلرنا منع اولنوب اوله كه قدحه
محتاج اولميه. واكثر بخارات معده به طلبشكر ومصطكي وانيسون ايله رعايت ايده لر وطبيخ
حلبله وانار وليمون شربتلري ويروب ولادن وصندل ومسكي الماقبوغي ايله تبخيره ايدوب قوقله
لركه حاذه واشتغه چكر. وبايمش قرلانغيج باشني كحل ايليه قدحدن اول نافعدر. وقعيني عكي
وفودنج انواعيني يكك دخي نافعدر. وحارل بير اغني قوروديب بعده فتا اليه اصلاادوب
باشه ضمادلرانمك مناسبدركه صونزولني منع ايدر. وزيت عتيق كحل اولنسه دخي
نافعدر. وبيان حمارنك كوزينه دايم نظراتمك نافعدر. وبرلر وصو نازل اولمزدن مقدم
بعضيلر صدغينه آتش ايله داغ ايدرلر. اما تمام تنقيه دن صكره ايده لر. وبعضيلر صو
نازل اولدقدن صكره ينه صدغينه داغ ايلدك موافق كلوب ديديلر. وبو علتك ابتداسنده ولنده
واخرنده موافق اولان **مفردات** دركه ذكراولنور **خطاف** قرلانغيج قاني چكمك وبيني سيني
وباشيني ياقوب كحل اتمك صونزولي ابتداسنده نافعدر **سكبينج** عصاره سنه بكك وكحل اتمك
ابتداسنده موافقدر **حجل** ديشي كلكك اودي عسل ايله چكمك وكوز قپاغنه اسكي
زيت ايله طلا اتمك معتمدر **غاريقون** حبلره دبخيور لره قاتوب بكك فائده ايدر **رازيانج**
يكك وعصاره سنه عسل قاتوب قوام ويروب كحل اتمك وتخمني دكوكنك قبوغني واقني
يكك وكحل اتمك جمله نافعدر **شقايق** كلنجك چچكي عصاره سيني چكمك موافقدر
وارث الغزال كيك اودريني چكمك لرر رادر **ماميران** كحل اتمك ابتداسنده نافعدر
عنصل صوغاننك كوبني چكمك معتمدر **زذفار يابس** دكوب صوايله طبخ اولنوب
ضماد اولنسه مناسبدر **مرجان** صونزولي ابتداسنده كوزه چكمك معتمدر **اقليميا**
ذهبته نوعيني كحل اتمك موافقدر **عفصان** بيراغي ظاهر اولدقده صمغني جمع ايدوب
كحل اتسه لر فائده ايدر **ثعلب** دلكو اودني چكمك مناسبدر **ضأن** بني سنه عسل
قرشدوروب كحل اولنسه نافعدر **بانتوع** انجه اودني كحل اتمك معتمدر **بلبون** هر
باربوندن يكك معتمدر **حلتيت** عسل ايله چكمك موافقدر **بصل** صوبني عسل ايله
چكمك فائده ايدر **زيت** عتيق ميل ادبي ايله ثقبه طرفنه سوره لر قدح مقامنه قايم اولور
ويرلير **وارث الذيب** قورد اودني چكمك روادر **عقاب** اودني چكمك نافعدر
بازي اودني چكمك صو ابتداسنده نافعدر ودنجيني سوس طبخ ايدوب طلا اولنسه
صو آخرنده معتمدر **نسر** اودني صو ابتداسنده بدي دنفه چكمك نافعدر **سلحفات**

بغه اودینی اکر بالکز داکر عسل ایله چکمک روادر حوب بحرین کره دید واستا قوز وتکه قبو نلری بر
طبیعتده در یا قوب کحل اولنسه روادر دم الاخوین دوکوب سرکه ایله دائم کوزه چکمک صونزولنی
منع ایدر قراسیون عصاره سنه قوب بوتوشی اودی قوشدروب کحل اولنسه مناسبدر کرکی
طورنه اودینی خصوصا قزغوش دیارینه صوبیله چکمک موافقدر حجر البقر ازه دن مقدار عدس
عورت سدی ایله برونه سعوطا اولنسه فایده ایدر فرفیون فرفیون چکمک صو ابتداسنده قتی
نافعدر غفلت اولنمیه شونیز کوک سوسن یاغیله برونه سعوطا اولنمق روادر مرزنکوش
و فودنج و قراسیون صو یله طبخ ایدوب کحل اولنسه مناسبدر صعتر عسل ایله یمک صو ابتدا
سنده نافعدر . واکر تکرار صو نازل اولورسه التمش بش کون حجامت واختام تنوق .
ایدوب اوج مثقال بیه لر سذاب صوینی سرمه لره قاتسه لر ابتداسنه نافعدر . ودائم
قوقلامق دخی موافقدر سرطان نهری ایرمق انکجنک باشنی واتکلرینی سرمه لره قاتسه
لر مفیددر ورق اسرقس اکثرینی تک ارکلکی بیراغی قوروتوب دوکوب قتی ایله برقاچ
دفعه باشه ضماد اولنسه صوی منع ایدر حبارى یعنی توی قوشی قورصاغنک درسی
قوروتوب اول قدر طوز ایله دوکوب کحل اولنسه صو ابتداسنه فایده ایدر کمأة بو
نوع مانتر صوینی سرمه لره قاتسه لر واکر بالکز چکسه لر دخی مفیددر کابلی افتیمون
ایله قزشدروب چکسه وکحل اتک نوانفعدر ختن بازی قابده عسل ایله قزشدروب
چکسه لر نافعدر دهن الاذخر کبیر مید باغنی چکمک مناسبدر منیس ارکج اودینی
زراسیون ایله چکمک دبیان کچی اودینی دخی رازیانه ایله چکمک فایده ایدر ارنب
طوشان اودینی چکمک صو ابتداسنه نافعدر فصل اکر بر کیمسنه کوزنه اوکنده
کورینن خیالات بر نوع ایسه صو ابتدا اولمسنه دلالت ایدر . واکر متنوع ایسه
نازل اولدیغی صوریتی اولمیوب بعضی اخلاطله شارکتی واردر اول زمانده سقوط
بالیغی اودی دقوز اودی دکلک اودینی رازیانه صویله قزشدروب کوزه چکه لر .
و باضق نفطی چکمک دخی جمله سنه نافعدر حنظل شحم حنظل وانجه قنطوریون ایله
مقدار شربتی قدر بیدرمک مفیددر . اما صو ابچکدن دجاتمون ممکن اولدیغی قدر منع
ایده لر معجون صو ابتداسنه نافعدر . اکثر وجانبی درنجبیل درازیانه تخمی و زنده برابر
اولمق اوزره دوکوب معجون ایدوب فندق قدر دائم بیه لر کحل نافع بو کحلک جمله یه
نافعدر . توتیا مغسول داقلیمیای ذهبی وازه جک مسک دوکوب کحل ایده لر
دیالکز زعفرانی ازوب صوینی کوزه طامزمق نافعدر . وکوزه صو نازل اولمزدن
اول کورنن خیالات انجون انارجلر دبیره لر اکر خیال زائل اولورسه معده نجاستدر
واکر زائل اولمزسه وبلکی زیاده اولورسه . آنی ابی اکنده صو نازل اوله

کرکدر

کرکدر . اندن بلدر . وبو علته اطریفیل مجون دخی نافعدر . ده

بشنجی باب ضعف بصر بیانندهدر کوز بر قوشیچه کوره
بیلمکدر . نارسیده خوجیده ء چشم درلر . وسخن نه دیده رو دخی درلر . وافرنجیلر
اوبربه ده صوقولپ دزیو نبز درلر . وردمیلر آدینا میاتیس اوراسیوس درلر . بو
علت اولدرکه هر نسنه ء واقع حالی اوزره کورهمز کوزلری ضعف اولوب مثلا ایراقدن
هر کونه ویقیندن هر کونه دخی کورمک اولور . وکاهی ایراقدن کوردکی واقع حاله مطابقدر
وکاهی یقیندن کوردکی واقع حاله موافقدر . وبر نوعی واردر که اکثر ایراقدن . واکر
یقیندن کوردکی اصلا واقع حاله مطابق دکلدر . مثلا کوردکی نسنه نک شکلنی یا
لوننده یا نقشنده یاجثه سنده البته خطا ایدوب واقع حاله مطابق کورهمز بو علت
ضعف بصر دیندر . قوت باصره بوندر وطبیبلر قوت باصره یه روح باصره دخی درلر
وبو علت ایکیسندن خالی دکلدر . یا کیفیتدن یا کمیتدن خالی اولمز . اول که کمیتدن اولور
بو نوعی دخی ایکی درلو اولور . بیری اولدرکه قوت باصره جوقدر جوقلغندن ایراق
یره دوشمکله ایراقدن اعلا کورهمز . اما یقیندن اعلا کورر . ایکنجی نوعی روح
باصره لازم اولدیغی مقداردن اکسک اولمق ایله ایراغه دقتی فوت ایدر . مثلا
یقینی بیرده کورهمز . اما ایراقدن کوره بیلور . واول که کیفیتدن ظاهر اولور دیش
ایدک اول دخی ایکی نوع اوزرینه دربری روح باصره غلیظ اولور غلظندن دراواوزره
کورهمز . یعنی لونی ونقشی وشخصی وهیئتی تشخیص ایدهمز . وایکنجی نوعی
روح باصره رقیق ولطیف وصافیدر . اول اجلدن یقیندن کوروب انجه یازیلری
اعلا کورر . زیرا روح باصره لطیف اولدیغی ایراقدن ایرشمیه بر اکنده اولور . اما یقیندن
اولمز وبو علتلر سببی فراغ بدن اولور . کرک ظاهر کرک باطن اولسون . کرک
معده اولسون کرکسه سوء مزاج دماغ اولسون کرک نفس دماغ یعنی دماغدن
اولسون کرک اغشیه ء دماغدن اولسون وسوء فراغ کوزده اولسه دخی اولور
خصوصا قوت باصره اوله . یاخود سوء فراغ مجوف کوز عصبلرنده یاخود رطوبانده
یا طبقاتنده اولسون بوذکر اولنان جمله ضعف بصردر . وکاهی مادهسز سوء مزاج
یعنی مادهلی وکاهی مادهلی اولور . یعنی مشارکت ایله بونلری علامتلرندن بلمک کرکدر .
مثلا یبوستدن اولان نوعی آجلغده دریاضتده وادیله وقتی حرارتده مشتد اولور .
ورطوبتدن اولان نوعی بوکنک ضدیدر . اما اکثر پیسندن حاصل اولور انجق وکاهی
استفراغ سببندن حاصل اولور . وبو بابده استفراغ دیدوکمز اسهالدن یا
جماعدن ویا حرکت نفسانیه وحرکت بدنیه تعبدن وروح باصره نک رفتندن

وضعفندن اوله اکثرشمسه چوق نظر قلنلرده اولور . زیرا ضیاء شمس جوهر روحی تحلیل ایدر .
اول کیمسه‌لر رقیق وضعیف اولور بوکا علاج اولاسه بو طعاملردن زیادی وباقلا کبیلردن و
سائر مضراتدن که جماع وحجامت وخصوصا تعادن اوله . وفصددن وصومدن وتخمه اولمقدن
وقابضلردن وچوق نظردن واسهالدن واسهال بومعجونلردن وسائر مبخراتدن پرهیز اتدروب
بدنی ودماغی تنقیه ایده‌لر . ایارج فیقرا بوخصوصده غایت مناسبدر . ودرزنجوش شمم
اتمک نافعدر . والحاصل بوعلت یابس ایسه داخلدن وخارجدن رطبات استعمال اوله
حمام رطبه واستنشاق ودهن بنفشه سعوط بالرده ودماغه کبیلر معتددر . اما مزاج زیاده رطب
ایسه مجففاتدن دفع تله ایارج لر استعمال اولنه . وسائر ماکولات ومشروبات ورایحه
طیبه ایله مشمومات سخنه ایله دماغه قوت ویره‌لر . وکوزه دخی طلالر وکحللر ایله قوت
ویره‌لر . واگر پیرلرده واقع اولورسه اطریفل استعمال ایدوب وهرکون باشینی
شانه ایله طرایه لر کرک صباحی اولسون کرک اولمسون . بوخصوصده طراموق واودمقده
یکدر . زیرا طرق برینه دم غلیظ داروب اوبوزمق ایله عصوبات چشم دخانه نور
سلامت اولور . ورازیانه صوی ایله اولمش اکحال مجففه اولدیغیچون نافع اولور
وشول کحل که رتهانیا صوی ونازه رازیانه وعسل برابر اولمق اوزره کنشره . واگر
ضرورت اولورسه اتشره قوام ویروب کوزه چکه‌لر ودیجی بایده ماجنتده ذکر
ایلدوکمز ما العسل عسل ایله کحل اولنسه بوعلته دخی فیضی نافعدر . اما کحللر نافع فیه جائز
دکلدر . زیرا انلره لازم اولان اولمقده رطوبتدر . مثلا بافه وبوستانه وصعتره نظر
ایدوب باشینی دائم ابتی صوغوجارنه طوته‌لر . واگر چیکک وبنفشه شکلنم مک ضعف
بصره نافعدر . ومجربدر . ودارچینی یمک وطعامه قاتمق وکابلی واهلیلج مربالرین
کسکرین اوله هفته ده ایکی کتره بوتوب زیاده یمه‌لر . عفوصتی وازدر وتون قونشی
قورمانی واتی اودب ولکلک اودب وقرلانغج وسرچه وطوشانن وقورد وحرتلاننی
اودیرین کوزه چکلر ضعف بصره معتددر . وانجیری سحق ایدوب بادام یاغیله
بیوستنی الوقدن صکره اول قدر شکر قاتوب هر تراینی صو ایله بش التی درهم قدرینی
انجیلر بصره قوت ویرر . وقرلانغج اتی یمک بصره حدت ویرر . وماپیران وتود
العتبا غنین عصاره سی کوزه چکلر ضعفینی کیدررر . وشول کحل که کوزه چکلر
کرکوره . سبلنی العنوه چیوغنزا ایدوب وایلغون والینی دخی بالکز کوزه چکلک
نافعدر . وزیتون صمغی وعوسج دیکلی عصاره سی چکمک دخی موافقدر . وبوعلت
پیرلرده دخی چوق اولور . اگر بارد ورطب نسنه‌لردن پرهیز اتمزلرسه علاج اولمز
وبلش . باقی چکمک وعود بلسان یمک واق کونلک یمک وکوزه چکمک وسندروس

صمغنی

صمغنی کوزه چکمک وفلفل اسود یمک وکوزه چکمک وزنجبیل یمک وزرباس وسعوطن
یمک . وروج منجوس یمک وشرب یمک خصوصا یاشیل تازه کوبکی اوله . ورازیانه یمک
وصوین ایچمک وکوزه چکمک وقواق اغاجی صوینی وباجوخ دوز اغنک موینی چکمک
ودار فلفل یمک وطعامه قاتمق . وحلتیت یمک وکوزه چکمک . وقطران شمم اتمک
وکوزه چکمک . ودخانینی دخی چکمک . دارفلفل یمک وزوفا دحاشا وصعتر النواعی
یمک وطعامه قاتمق وجاوشیر یمک نافعدر . دکوزن یاکی ایدوب ضعف بصره و
حیره سینی کیدررر . مثلا خرنب تخمی یاغی یمک وکوزه چکمک . وطوری اودی یاغی یمک
وکوزه چکمک فولان کوزه چکمک . والکز یمک . وباجوخ معجونی یمک وکوزه سکنجبیلی
چکمک . وشبطرج چکمک وباذروج یمک . وعصاره سی کوزه چکمک وکمادریوس
عصاره سی چکمک انجه قنطوریون عصاره سی چکمک وکرفس خوبی چکمک . و
حندقوقا عصاره سی چکمک وکلنجک چیچکی عصاره سی چکمک . وفیلوبوته قاتینی
چکمک . داودی عسل ایله چکمک . وودوقوشی اودی وکلکلک اودینی وبایقوشن
اودینی چکمک . وجندبادستر چکمک . وقرلانغج بینی سینی وکلنجک وسکسار بینی سینی
واودمتی چکمک . وراستق طاشی چکمک وداجی بادام یاغیله باشی تره یا اتمک
واشنی صمغی چکمک . ولبلاب صارمشغی عصاره سی چکمک . ودولنکح قوتینی قاتینی
قوروروب چکمک . وعسل سرکه یی یمک وکحل اتمک قوداج یمک ودکون یمک
وعصاره سی چکمک وکابلی چکمک ویمک . وکوکرجین یمک وکوکرجین باشینی یاقوب
دائم نظر اتمک یالخاصه نافعدر . وبانش ابریشم یمک ومعجونلره قاتمق . واینه ایکی
دفعه عقیق طاشینی غبار ایدوب وکوزه چکمک . ودائم زمرد طاشنه نظر اتمک
وسنبل هندی چکمک ومناسب اکحاله خلط اتمک ضعف بصره نافعدر . واخلاط
ردیه بصره نافعدر . وضعف بصرک کاهی سببی چوق اغلامقدن دخی اولور .
وبخارزدن ورطوبتدن اولدوغی کبی بو نوع علتک طریقی اولدر که . مزاجینی کوزه‌لیه که علت
ازالکن چوق اولمیه . مثلا طعامی چوق یمه‌لر . وهضم اولمادن اویومیه‌لر . و
بخار ایدیجی اطعمه‌دن حذر ایده‌لر که انلر ذکر اولنمشدر . وطوزلو وسرکه‌لو و
حدتلو وزیتون وباذنجان وتورشیسی وسائر تورشیلر وبوزه لر . انواعی ومرجمک
وباقلا وصوغان وسرمساق وکندنا وباذروج کبی اوطورلری وشراب واسرار
وچوق اویومق وفصد وحجامت والجه یازی وچوق یازمق واوقومق وقفا اوسته
یاتمق . وبارد شمالی یلتره قرشو طورمق وکنش قرصه باقمق . وتوز ودخان . اثر
اتمک . ومشعشع نسنه‌لره چوق نظر اتمک . بصری ضعیف ایدر . . .

یتمش برنجی باب حَوَل بیاننده در

شاشیلق علتی در
فارسیده چشم کشته درلر، وکژ چشم دخی درلر، وافرنجیلر انوایجی بوزتورا اد قولی
درلر، وروملر ویونانیلر اسرادیزموز والنیوزبیا دخی درلر، بو حول علتی اوغلانجغه
چوق اولور، وبیوک آدملرده دخی اولورسه اگر خلقت ایسه یعنی انه دن بویله طوغمش
ایسه علاج اولنمز، زیرا بو علتده چشمک عصب مجوفلری که اکا طودیبی دخی درلر، آنک
مرضلیندر کوزه اوجی ایرشن عصبک اوزنلغی وقصه لغی اندازه سی ومقداری یعنی متساوی
اولمق لازمیکن برنده اوتماش اولوب، اوزون اولان عصب رطوبتی کوز بکارنه قرشو
احول باقر، ولکاهی ایکی کوزک اعصاب مجوفه سی دخی بو ذکر ایلدوکمز اوزره اولمغله ایکی
کوز دخی احول باقر، وبو مقوله احوللک علاجی اولنمز، زیرا ادویه وعلاج ایله اول
اعصاب مجوفه نک اطواله وارخا ومقدارنه امداد اولنمز، واحوللک برنوعی دخی واردر
مثلا اولدن کوزی راست واعلا ایکن اوله کشیه جنون وصرع عارض اولسه تدریج ایله
دماغدن اعصاب جنه تشنج عارض اولوب اول اعصاب مجوفه بوزلیور وکوزی چکوب احول
ایدر، ولکاهی برکوزی ولکاهی ایکی کوزی احول ایدر، وصرع وجنون زایل اولسه اگر اعصاب
مجوفه فاسد اولمدی ایسه احوللک دخی کیدر، اما اعصابه خلل طقنش ایسه صرع وجنون زایل
اولسه دخی نقدرچه احوللک باقی قالور بو نوعه دخی علاج اولنمز مگر صرع وجنون زایل اولوب
اعصابه دخی خلل گلمامش اولوب برینه گلسه جایزدر، اما اوغلانجقلرده عارض اولان
احوللک صرع وجنوندن که ذکر اولندی دخی اوزره دکل ایسه دخی تازه اولمغله چشمک
اعصابنه استخدامه قادر اولهمیوب بعضلری بیوک اولدقجه اعصابه قوت گلمکله اعصاب چشمی
استخدامه قادر اوله بیلور، راست باقمغه دقت ایدر، واحوللک کیدر، اما احوللک
کیده میوب باقی قلان نوعنه علاج ذکر ایده رز، وبعضی زماننده کشی بیرلندکجه بعضی
احوللک ظهور ایدر، اول دخی اعصاب مجوفه یه تشنج طریقیله خفیف عارض اولوب
ویاخود رطوبتدن ارخا عارض اولوب باقمغه دقت ارخاسی اولان عصب استخدامه
قادر اولماز، بر اصلاح ایتسه در طوغری بقه مز بو نوعک **علاجی** اکثریا آن
اولدوغی اقلیم بشنجی والتنجی اقلیم اولوب یعنی رطوبتلو ولایت اولوب ومزاجی دخی
مرطوب ایسه عاقرقرحا ... استعمال ایده لر، کابلی وترنجبین
وایلیج دریالری ودوج معجونلری وشونیز معجونلری واسطوخودوس معجونی وشراب وکشنیز
صولری وسفوفلری ودارچینی ونانخواه معجونلری کبیلری استعمال ایدوب وکوزینه
اثمد سورمه سنه برسورمه دان طولو ادنه اوچ بغداد اوزرینه قدر قلفطار کث
مصطفی بله غبار ایدوب کحل ایده لر، وبوبابده قورقی توتیاسی دخی نافعدر

سیاه

سیاه سرمه چکمک معتادی دکل ایسه قلفطار مصطفی توتیاسی خلط ایدوب کحل ایدنه واوغلانجغه
ده بو علتدی وجه اولورسه **علاج** بودرکه کیجه ایله کوزی قوشوسنه برچراغ قویوب اوغلانجغک
کوزی ونوحی اول چراغه راست اوله وکوندزین کوزی قوشوسنه برقزل نسنه اصه قویه لر، واما
آنده باقمغه ایله قاشدیرلر والتنی دریسی برجای اوزلی ایله اعصاب چشمه دقت وغلظت وقوت
گلور، اما کوزنک اکثر بلکنی بیله ترکه اوزن قزل نسنه بی مثلا بورننه بکا ایسه اکر کوره اصه قویه لر
اوغلانجغک احوللکی بقارلری قاشدیرمه بکا بوکسک اولمیه، زیرا دایم نظرلری استمانه باقر
طوغری بقه مز شوبله قالور، ودیرلرکه قبوللری بوکننک دوکلمشنک صوندن اولان سرمه
احوللکی گیدررر، وبو علتک کاهی برضربه وبرزور ایله باشه برنسنه طوقنمغدن دخی اولور
وبعضی کوز عضله لرینه رطوبت ویبوستدن تشنج اعصاب اولور، دستور ودوار
علتلری که باشنده اولور، اول علتلر صوکنده دخی اولمشدر، اول نوعه اول اصلاح
اغذیه ایدوب بعده استفراغلر ابتدا ده لر، وبعده سایر ذکر اولنه جق علاجلردن ایده لر
بو علتک ایچون اختصار اوزره **مفردات** ذکر ایده لم **رته** آتی جکری کباب ایدرکن
اندن ترشح ایدن قانوچه صوینی کوزه چکلر وسرمه لر خلط اتسلر حولی زایل ایدر
رته بوکه بندق هندی درلر، اثمد سرمه سنه قاتوب کوزه چکسلر نافعدر، **زیتون**
بیراغنک عصاره سن چکسلر حولی زایل ایدر، خصوصا بترکی زیتون ادله **قطران** کوزه
چکمک وسرمه لره قاتمق حولی گیدررر، **قمری** وشنغیس داوه بکث قاننی چکسلر حولی گیدررر
اقاقیا کوزه چکسه کوز خطوطنه وحولنه ونتوننه وسایر امراضنه مفیددر، **آس**
مرسین عصاره سن چکسلر نافعدر، **هندبا** ددکوب کوزه ضماد اولنسه صو له
نافعدر، **عصی** الراعی عصاره سین ضماد وطلا وکحل اولنسه نافعدر

یتمش ایکنجی باب زُرقه بیاننده در وزُرقه علتی دخی بیاننده در

اوغلانجقلر کوزی کوک اولوب معالجه ایله سیاه دونر، فارسیده چشم کبود دار
وکبود دیده دخی درلر، وافرنجیلر انوایجی جرولبوس اوفولوس درلر، وروملر د
یونانیلر غلافغو بیا درلر، واوغلانجقلر کوزی کوک اولور، وبر دخی واردرکه اکثر
بیرلرده صکره دن واقع اولور، بو نوعی علتدر حتی بعض اطبا بو علتی کوزه صو
نازل اولمق گبی بر علتدر دیمشلر، اوتلکی نوعی که جبیانک کوزلری کوک ایکن سیاه
اتک استرلر آنک **علاج** بودرکه فندق یاغی دزیت یاغی ایله صلایه ایدوب
اوغلانجغک باشنک بینی اولدوغی محله سوره لر، کوزی سیاه ایدر، واگر باشکل
خطلی یاغی میل ایله کوزه چکسلر ازرق کوزی سیاه ایدوب وقره اثرندن اولان
بیاض دخی وار ایسه اوروب بلورسز ایدر، **آنخ** سرمه اصفهانی اوچ درهم

الخو بجی درهم مساک وکافور هر برینک یارم درهم زعفران بر درهم وزیتون یاغندن الثان ایس یعنی
دهان ایله تحلیل ایدوب کوزه چکه‌لر ازرق کوزی سیاه ایدوب • و بیرار دن واقع اولان نوعنه دخی
مفیددر • و کوزم ضفرندن زرقه علتنه دخی فائده ایدر • زرقه علتی جمله کوزه صوبی زائد اولدوغی اولوب
کبودرک چمی ایجاب ایدر الزرقة المرض الموصوف بالزرقة الوضعیة وهو جمود الرطبة الجلدیة وانتعاشی
وحدوث عند حجاب تمام اول تقدیرجه بو علته دخی یعنی علاج الزرقة زعفران صوبنی الحاله خلط ایدوب
کوزه چکه‌لر وشقایق النعمان عصاره‌سی چکلک ترقه‌سی وزرقه‌سی تسوید ایدر • ونفنوق یاغوب
زیت ایله یاشه سورتمک اوغلانجقلر زرقه‌سنه دخی نافعدر • وباشی حنظل ایچنه یاقمیل صوقوب
کوزه چکمک اوغلانجقلر زرقه‌سنه دخی مفیددر • وحلزون بوجکنی قابوغن غبار ایدوب
کوزه چکه‌لر زرقه‌یی کیدروب تسوید ایدر • وانا قبوغنی غبار ایدوب کوزه زدرانشه
لر نافعدر • ایکی ساعتدن صکره بنج بیراغی عصاره‌سی چکه‌لر ازرق اسود ایدر •
و بر درهم مازو وایکی درهم اقاقیا غبار ایدوب شقایق النعمان عصاره‌سیله قرشدروب
بر پاره میله کوزه ضماد اولنه کوزی سیاه ایدر • ومرکب سدنی هر بار ظامرزه‌لر ازرق
سیاه ایدر • جوزک تازه وشل قبوغی عصاره‌سی چکه‌لر ازرقی سیاه ایدر عنب
الثعلب عصاره‌سی دخی دایم چکه‌لر • خلاصه کلام بیوک آدملرده بو علت حادث
اولدوغی کبی علاج لازمدر • علاج اولنمزسه ایو دکلدر • زیرا بو علت صونکره کبی بر علتدر
و بعضیلر مقدمه ماروِ دخی دیمشلر • وتذکرة التسویدیه ده دیرکه • الزرقة العارضة للمشایخ
یکون من فرط یبس العنبیة • وهذه الزرقة ضرب من الماء المتولد فی العین •••

یتمش اوچنجی باب کبر العنبیة وضیقی بیاننده در

کوز طشره صچرامق
علتیدرکه کوز قبارمق • وبر نوعی کوز ایچرو باتمقدر • فارسیده بیرون آمدن
دفواسون دیده دخی درلر • وضیقنه اندرون رفتن دیده درلر • وافرنجیلر کبر العین
دلاناجیبو بولیه درلر • وکوز کوچک اولمغه اکسنی نوواجیبو بولیه درلر • ورومیلر
اوربتس نوقرستالو ایزوشن درلر • وکوز کوچک اولمغه ازیی قرونیز نوقرستالو
پروس درلر • بو علت کوز طشره صچرامق وقبارمق در • وبر نوعی که بونک ضدیدر
وکوزک طشره صچرایوب بیوک اولمسی استرخاء عصب مجوفدندر • وکاهی یالکز
عصب مجوفده استرخا سندن اولمز • بلکه بعضی ضربه‌دن وزوردن اولور بو دخی
ایکی نوع اولور • بر نوعی خناق صعوبتی ویا خود قیی قوق قولنج اولور • وکاهی عورتلرده
دشوار اوغلان طوغورمقدن کوز طشره چیقار قبارر • وبر نوعی دخی کاهی کوزه
بعضی زخم ایرشمکدن • واندن ویوکسکدن دوشمکدن دخی اولور • وشول نوع که
قیی قوق وخناق صعوبتندن اولور • اکا علاج اول فصد وپرهیز لر وبعده

فصد ایله

فصد ایله ومناسب ومعتدل وملین اسهال ایدوب دیوزی وکوزی زفاده ایله یاغلو طوتوب
وزیتون ومرسین وسائر قابض دارولر عصاره‌سنه بز اصلادوب کوزه ضماد اتمکدن وکوز
زفاده سینی اوزرینه کوز انداسنه قورشوندن تخته ایدوب قومق کرکدر • وطعامی آز ایدوب
صبح آندن ومضر آندن پرهیز اتمکدر فصل اما کوزک ایچرو باتمسی عصب مجوفک استرخایی
دکلدر ایسه بلکه عصب مجوفک تشنجندن اولور • دخی ایکی نوع اولوب بر نوعی ذکر اولندوغی
اوزره استرخادن وبر نوعی تشنجدن اولور • واعصاب مجوفک تشنجی دخی ایکی نوع
اوزرینه در • بر نوعی امتلادن • وبر نوعی یبوستدن اولور • بوایکسینک دخی علامتلری
بردر • وکاهی اولورکه عصب مجوفک عضله‌لری تشنج اتمز • حدقه کندو نوضعندن
زائل ایدوب • احول کوز کبی اولور • وکاهی که مسترخی اولور بو دفعه کوز طشره اولوردر
دروغ باصره‌یه خلل کلور • زیرا عصب مجوفک بجوغلغی طار اولوب نوری باغلنور
بوکا علاج دخی بدنی ودماغی پاک ایلمکدر • وصبح آندن ومضر آندن پرهیز ایدوب اطریفل
یمک غایت معقولدر • وقوی سرمه‌لر چکمک • وعطسه ویرکتورمک موافقدر • والننه
وباشنه وصدغینه نادن وسوزنجان یاغی ایله عنبر ایدوب طلالر وضمادلر ایده‌لر وکاهی
اولورکه اعصاب مجوفه‌نک زیاده تشنجندن ویا استرخاسندن نوری بجرب بولنه
فساد وخلل کلوب کوزه رطوبت • ونور جذبنه عصب مجوف قادر اولمز • اول
سببدن کوز بسلنمکه ممکن دکلدر • نوری ورطوبتی زائل اولور • اکا علاج یوقدر •

یتمش دردنجی باب کوزه صوق تأثیر ایدوب متألم اولمق بیاننده در

کوزه صوق تأثیر اتمکدر • فارسیده بر دیده سرد اثر
کرد درلر • وافرنجیلر انواعی بیر بتور باجیونی دله دستادرلر • ورومیلر دیونانیلر
نار اتسیس تبس اوراسیوس درلر • بو علت اولدرکه شدید هوا وشدید روزکار
لر وخصوصا قیش کونلرنده قاردیبی وطولو دیوزلو کونلرده خصوصا یولجی اولنلرک
کوزلرینه تأثیر ایدر بوکا علاج بغدای صمانی صوده قیناتدوب بخارینه کوزی تدریج
ایله طوته‌لر • واول صودن کوزه طاملتمق کوزه دخی نافعدر • وقهوه ایرشنه • د
قیناندقده اولان قهوه‌یه دخی کوزی طوته‌لر • وکوزنه صیرساقک عصاره‌سی طاملتمق
دخی نافعدر • واوزوم شرابنی دمرکه قزدیرش دکرمی طاشنه دکرمیدن دوکوب
بخارینه کوزی طوتمق دخی مفیددر • واول بخارلو کرمیدی دستمالا صاروب تدریج
ایله کوزه قرشو طوتوب کوزی تسخین ایده‌لر • ومحلل ادویه اردن اکلیل الملک
ویابونج برزه وفادزارنارینه یاخود تخمنی قانوب وقیناتدوب بخارینی وکوزلری اکا
بخارینه طوته‌لر • بونلردن صکره کوزدن صولر آقوب بر ایکی کونه دکین کنز ابه زنجبیل

ودارچین • وقرنفل • وکبابه • وقاقله کبار • بالکه • وشکر ایله دخی بیلک • واغزده •
ه چکنوب صوبی کوزه طامزمق غایت نافعدر •••

یتمش بشنجی باب اجغان یعنی کوز قباغی سیاه اولمق بیاننده در

کوز قباغی سیاه اولمقه فارسیده پلک چشم سیاه شدن دیرلر • وافرنجیلر انواعی چنوز و بالی بیرا ردم دیرلر • وروملر ویونانیلر دیرلر • بوکه بعضی بریرده اثر بادنجانی دیرلر • وبعضی طبیبلر موت الدم والحفره دخی دیرلر • اما موت الدم والحفره که دیدکلری کوز قباغی التنده اولان علتدر • اما بوکه دخی اطلاق اولنور بونک سببی کوزه بر نسنه طوقنمقدن اولور • وزیاده صداعدن که رعاف کلمک استدکده بوروندن زیاده افه مدوغندن کوز التنده قان اوتورشر اغر سیاه اولور • وکاهی بعضی زودلو واقم لنه قالدرمقدن اولور • وچوق ادیتو دن وابی وجانی بیرلدن اکیو هزال واقع اولندن وکاهی قوتله تبرع ایتکدن ودرکه چوق جماع ایتکدن • وچوق جماع اولنمقدن دخی اولور • بوکه •

علاج اکر صداعدن واکر قیدن وغیریدن اوله • اول کشینک حرارتی وقانی علامتی وار ایسه مفصد ایده لر • مفصد قابل اولمیوب وصبیلرده ایسه ایکی تخاقلرینه سلوک یاپشدره لر واول سیاه اثر کره اوزرینه صندل ومردسنک طاشنی طلا ایله ازوب طلا ایده لر • وترب تخمنی طلا ایله سورمک دخی نافعدر • واکر حرارتی وار ایسه اجزا ارکه ایچنه سرکه وکل ارمنی خلط ایده لر • وفلفل ایچنده بعضی طاشلر بولنور اول طاشنجغزلری دوکوب طلا ایله یاخود سرکه ایله ازوب طلا ایده لر • وبر ایکی دانه باقشقوری سرکه ایله بوتیوب اول سرکه دن طلا ویاخود اول شقوری اوزرینه یاپشدره لر • وباغلامق قابل ایسه باغلیه لر • وسوزلمش یوغورته طوز ویا سرکه اکوب ضماد اولنه • وترب قبوغنی وبالکه بیراقنی ویاخود عصاره سی عسل ایله قینادوب ضماد اولنه • ومرزنکوش عسل ایله قینادوب • وحرارت وار ایسه سرکه ایله قینادوب ضماد اولنه وصبری عسل ایله ضماد ایتمک ونانخواهی اکر عسل واکر شراب وحرارت وار ایسه سرکه ایله پشوروب ضماد اولنه • والجداقی زیت ایله ضماد ایده لر • وتازه طوز سز پینیر ضماد ایتمک • وبارم یاغلا یاپشدرمق وبقلا وبغدای ادنی عسل ایله ضماد ایتمک وداود چینی ضماد ایتمک وانکلیه چکنوب ضماد ایتمک کونلا دانبسونا ضماد ایتمک وصابون واوج کشی اغز لعابی طلا ایتمک نافعدر • وبو سیاه آثار اکر بدنک غیری بریرده دخی اولوب اکر ضربدن • واکر اسهالدن بغز • ودیشلری ایله اصرمقدن وبرسی ایله چیمدیکلمک کبیلردن ومص ایتکدن دخی اولور بوذکر اولنان علاجلر انکه دخی مفیددر •••

یتمش التنجی باب دخول العین بعض الشیء یعنی کوزه طشره دن نسنه کیرمک بیاننده در

کوزه طشره دن بعضی چوب وبیراق وغیری نسنه کیرکدر

فارسیده

فارسیده چوب وبار کیاه ازدیده افتند باشند دیرلر • وافرنجیلر انواعی ابی بونوز کوی کر فاشقه دی فیوری دیرلر • وروملر ویونانیلر قوللما نو اوفثالمو افسوشن انیب نوتا دیرلر • بو علت کوزه بعضی غبار یاخود قلچی یادخان ویاخود ضمان کیرد اوله • انکه **علاج** اول اول دوشمش نسنه یی کوز قباغنی دوندروب برنازک دستمال ایله سیلوب چقاره لر • وچابک که کوزه حرارت وحرقت وبرمش اوله عورت سدینی کوزه طامزه لر • وعورت سدنی صو بیله قرشدروب ایلیجق کوزه بو حاق دخی نافعدر • وکوزه اچرو سنده دخی بر نسنه وار ایسه چینیه برجاغنده صاروب واغزی لعابیله اصلادوب انونا اول چوبمبور برنه ایسه کوزنده اله لر • اما بغدای باشی قلچغی ایسه چقنه دیدکلری دمور التیله اهسته آله لر • وبرینه عورت سدی طامزه لر • واکر تاثیری واضطرابی وار ایسه بمرونه صاروسین • ویاخود بمرونه بیاضی ایله نبات شکری ازوب کوزه اوسته بغوا ایده لر حرارتی الوقدن صکره ینه عورت • سدی طامزه لر •••

یتمش یدنجی باب قوز بیاننده در

کوز چوق بیاضه نظر ایتکدن اولور فارسیده تیرکی بیاض دیدند دیرلر • وافرنجیلر انواعی دبشولوچیو دیزیونس دیرلر • وروملر ویونانیلر دیالی سنس نیس اوراسیوس دیرلر • قور دیدکلری شول نسنه درکه چوق بیاضه نظاره دبوزه چوق نظر ایتکدن روح بصری ضعف لنور • بعضیلر ایراقدن وبعضیلری یقیندن دخی کورمزلر • بو علتده ایکی دفعه فصد ایله حاقنه واسهله چکمکدر • وبو علت ایچون تذکرت السویدی قولی اوزره فرا عدن ایکی دفعه فصد اولنه دیمش عبارتی بودر **فصل** صاحب القمور ینبغی من النزاع اولاً ثم یفصد فی عرق الماقین فان لم یظهر فلیفصد فی عرق الجبهة **علاج** دخی بودر که میلی صبر صاری صوینه صوقوب کوزه چکمک وصبر صاری یکک وبغدای هواندن دوکوب بعده شرب عتیق ریحانی ایله ایجلیبا ایدوب ضماد ایتمک • وبذر ریحانی قاوروب دوکوب کوز اوستنه ضماد ایتمک • وروزه وطوزی اوپن وچورک اوتی قینادوب بخارنه کوز طوتمق • ودکرمن طاشنی ویاخود کره میوی قزدروب اوزرینه اسکی شراب دوکوب واکر حرارتی وار ایسه سرکه دوکوب بخارنه کوز طوتمق • وکوزلی قرشونسنه سیاه بز باغلامق • وبر مقدار زمان قرانکولقده طورمق • وسیاهه باقمق نافعدر ••••

یتمش سکزنجی باب الف اقوالی بیاننده در

بوروندن علتلر بیان • فارسیده دردبینی دیرلر • وافرنجیلر انواعی اورغانوم اول فاختوس دیرلر • وروملر ویونانیلر اورغانون لنس اوزمیس دیرلر • یعنی بوروندن علتلریدر • علی الترتیب ذکر اولنور بوروندن عینه ودماغه طریق واردر • مثلا بوروننده دواء طیبه ونافع اولنانا شمومات ایله کوز ودماغ صفا لنوب • شموماتدن وقطوراتدن وعطوسات وسعوطاتدن • عینه ودماغه نفعی اولدوغی سببدن علاج حاصل اولور • وبعضی صاحب نسخه بونلرک

علمی تمیز نیبنده اتفاق اونلردن مقدم تحریر اتمشلر فقیر دخی بو منوال اوزره تحریر ایلدک معذ ماشممك نقصانی
وبطلانی ایده لم

بعض طعوزنجی باب شممك نقصانی وبطلانی بیاننده در

بوروندن رایحه طویامامقدر • فارسیده بو بابه که بینی بوید اید درلر • وافرنجیلر انوامی دیسنو جیو
اولغا فتوس درلر • وبطلانه دخی نوس اولغا فتوس درلر • و وصلا اولیغو تیز لیش
اوزنیز • وبطلانه آنوزمیا • درلر • بو علت اولدرکه • مثلا بورونك قوقولامق حاسه لرینه
آفت ایرشه • نقصانی شمم ویا بطلانی شمم ایجاب ایدر • بو حال اوچ نوع اولور • بری حس
ضعیف اولمغله ناقص اولور • ایکنجیسی مطلق باطل اولور • اوچنجیسی حاسه شمم اسکی
حالندن دونر یعنی حس طبیعی فاسد اولور • وبو دخی ایکی نوع اوزرینه در • بری اولدرکه
بد رایحه لری خوش کلوب وروایح طیبه دن نفرت ایدر • وایکنجی نوعی اولدرکه الا طشره دن
بر رایحه کلمامش ایکن هر بار ناخوش رایحه لر احساس ایدر • وکوزی ایله کوروب وعقلی ایله
بیلورکه طشره دن ناخوش رایحه لو هر شی یوقدر بو دخی اوچ نوع اوزرینه در • بری بوروننك
سده سی اولمقدر • ایکنجی نوعی سوء المزاج اولمقدر • اوچنجی نوعی اولدرکه الا طشره دن
یعنی بوروننك کوکلرینه بر زخم وآفت ایرشورکه رایحه متعفن که محل متعفن ندر • اول زخم بیجنزبا
منکسر اولور • اما سوء المزاجدن اولان یا بارد ساذج ویاخود بلغم ویاخیری مادة ایله
درکه دماغك اوکنده اولان اطلبان • در زائده بتجا انبملو بو مرتبه آت واردر • همه باشنه
بلکز دیو تشریحده بیان اتمشلردر • قوت شامه انده اولور • اکر خلل کلوب اول
سببدن بو حال ایجاب ایدر • ویاخود سوء المزاج یبسی ایله ویاخود بارد واردکی بورون
سعوط وقطور اولنمقدن ذکر اولنان شامه نك قوتنی الشدرکه • واردلر قوتی زیاده
حار ویاخود زیاده بارد اولمق واردر • اول همه باشی کبی اولان اته خلل ویروب تشنج
مشدر • وکاهی اعتدالدن خارج • ومتغیر هوالر بوروندن اول موضعه کیروب تأثیر
ایدوب مصفاة مضایقه ویرمشدر • ویاخود مصفات ایچنده غشاسنه بر ریح • و
یا بر غلیظ خلط جمع اولمشدر • ویاخود آنده بر ورم عارض اولمش اوله • ویاخود بر ات
بتمش اوله • واول مکانده عربجه کثیر الارجل وجعل دخی درلر • وفارسیده بسیار
پای درلر • وترکجه قرق اباق درلر • بر حیوانجق واردر • اول مثللو صبی قلو بر ات
بتر • ویاخود زکام ونزلات رطوبت مالحه دایم اشتغالجیری انه خلل ویرمش اولوب
اول سببدن رایحی دشوار چکه بلر • ویاخود ریح ویادم ویاخود بواسیر الانف ویا بثر طالع
الانفدر بونلر جمله قوت شامه یی باطل ایدر • بونلرك علامتلرندن بلمك لازمدرکه اول
اول حقته علاج لازم اولدرنی معلوم ایدر پس بونلرك علامتی اول نوع که مجرای
الانفدن نفس چکمه سی دشوار اوله • وبلکی آوازی دخی طوتله • معلوم اوله که سده علامتی

ونشایندر

ونشایندر • واول نوع که الانف کث ده اوله • ورطوبت دخی اولیه • وسوء المزاجدن دماغده
اثر بلغمیه • وقاعده یه رطوبت بوروندن سوز یلوب آقنه ایرنه • وقوقولامق حسی باطل
اوله • وسده دخی اولیه • وبلکی قوقولامق حسی دخی ضعیف معلومدرکه آفت دماغ ویاخود ساذج
ویا ماده لی سوء المزاج درکه علامتلرندن بیله لر • واول نوع که طشره دن روایح ایرشمدن
همیشه ناخوش رایحه حس ایلیه معلومدرکه الانف مجراسنده وقنفذ بنده متعفن خلط اولوب
حکم اولنور بو نوعه اکثریا حدتلو رطوبت متعفن اولمقدن اولور • وهر حالده الا خوش رایحه
کلمیوب همیشه بد رایحه کلور • وبر نوعی دخی واردرکه • اکا هر نه قوقولانسه لر • ومشك وعنبر
وبخور اولسه اینك یاغی ویا بالجوغ کبی قوقه بو نوع علتی فنی پیرامز دردلر • اکثر حدتلو
خسته لقلرده موته قریب زمانده اولور درلر • وبعضی کشیلر که کلزدن سو بلرلر اناسندن
طوغمش اوله لی بویله میدر سؤال ایده لر • اکر ایله ایسه آکا علاج اولمز انك قلقنی بویله
در • وجوه شامه سی بوقدر • تشریحده بویله تفصیلدر • بو محلده تفصیل اولمز • امدی
علاج اوله جق علتلره **علاج** بودرکه اکر سوء المزاج ساذج ایسه بخورلر ونطوللر
کافیدر • اما سوء المزاج حار ایسه • آکا شول وجهله نطوللر لازمدرکه نیلوفر • وقزل کل
ویا بونه • وبونلرك بیراغی صوده محکم قینادوب اول صویی باشی اوستنه دوکه لر • و
هر بار باشنی دخی اول صولر بخارنه طوتمق مناسبدر • ودکرمن طاشینی یاخود کره میدی
قیزدروب واوزرنه سرکه دوکوب بخارنه باشی طوته لر • وبوروندن دلکلرینه دخی
شم ایدرك تأثیر ایتدره لر • واکر سوء المزاج بارد ایسه بونلرك نطولی قودنج
انواعی وسذاب وصعتر والکلیل الملك قینادوب نطول اولنه • واکر سوء المزاج
مادة ایسه قنغی مادة دن اولدوغنی علامتلرندن بیلوب مضر آشدن بر حیز ایتدروب
بعده استفراغلر ایتدره لر • وبعده نطوللر وبخورلر دخی غزه لر وعطوسلر ایتدره لر
وبو علتلرده دوه سدیکی کنشده متعفن اولنجه طوتوب محلندن قزلجوقشی صو بیله
بورونه طامزه لر • ودخی اوایل دوه بوننه وشینی یا دیوز وقزل زرنیخ بر اخوب
کنشده طوته لر • ضرورت وار ایسه آتشده هو نقدر بول زیاده قویوب متعفن
ایدرلرسه • ویاخود قوردودرلرسه دخی اعلا اولور • ومحلنده اوایلی دوه بولی
ایله اصلادوب آتشی اوستنه قویوب انك بخارنه بوروندن وباشی طوته لرکه
دماغه ایرشه • وبر نوع علاج دخی اولدرکه صغر اودنه اوکلمش بورق وجورك
اوتی وسیاه قربوق آرشدروب بورونه طامزه لر • وهر بارکه بورونه برنسنه
طامزمق لازمدر • مریضی قفا اوستنه یاتوره لرکه شرطدر • زیرا واردنك
اثری بقاریه واصل اوله • وبر نوع دخی اولدرکه شحم حنظل وجورك اوتی وآتی

وخنوع وطوزنه امثالی اودی برابر اولمق اوزره عدس قدر شیاف ایدوب دماغنه مرزنجوش صوبی
ایله برونه طمزمله • ومرزنجوش ولادن ومرصه وعنبر شتم اتمك دخی نافعدر • وکندس
غبارینی برونه آزه جق اوفوره لر • وقره کونلك وآق کونلکی بخورنه مداومت ایده لر •
واکر بو علت سوزه سبیندن ایسه کمونی سرکه ایچنده اوچ کون اصلادوب بعده
قورودوب وآتشده قوروروب بر دستمال ایچنده شتم ایده لر • ورکام ونزلات
انواعنه دخی مفیددر • وچورك اوتی دخی بو منوال اوزره نافعدر • واکر قدتلو
داروله سبیندن بورون منفذنه دمجربنه خلل کلمش ایسه بورون ایچنه
کل یاغی طامزمق شکین دفع ایدر • وصوق صودن منع ایدوب ایلیجه صو ایچوره
لر • واکر بورون ایچنه قدتلو داروله قوماقدن وباغلیظ رنجی اولدوغندن بلدکدن صکره که
اول داروله جایزکه منفذده ومصفانده باقی قالمش اوله • انکه علاج بودرکه هزار سینه
وآق فلفل دن آزه جق دوکوب اجی بادام یاغیله بورونه طامزه لر • واکر بو علت
اوغلاجغلرده ایسه بو ذکر اولنان قدتلو علاج اولنز • نهایت حرفنی باطل ایدر •
اجزا ضم اولنه • واکر وجع واضطراب وهر رسه کل یاغی سوره لر • واکر بوروننده بواسیر
الانف ویاخود قرحه انواعی وشکل وسرطان وار ایسه باشنده سوزه سببی ایله نازل
واخلاط متعفنه دن حادث اولمشدر • انلرك علاجی دخی بونلردن صکره ذکر اولنور
مخلنده کوروب اول علتنه علاج ایده لر • واول نوع که اعلا و لطیف رایحه حس اتنوب
وبلکه ناخوشی رایحه حس ایدر • انکا علاج دائم مشك وعنبر ولادن وبخورات
طیبه شتم ایدوب ودارچینی وکبابه وقاقله چکنمك کافیدر • اما هر حالده وهرنه
علت اولورسه اولسون لازم اولان بودرکه اول ماده تنقیه بولمق کرك وتنقیه دن
اول علاج خطادر والحاصل سوء المزاج بارده حار دوا ایله تعدیل اولنمق وسوء
المزاج حارده بارد دوا ایله تعدیل اولنمق شرطدر • وسوء المزاج ماده ایله •
اولورسه حب ایارج یکك وحب ایارج رزبانه صوبیله ازوب تکرار حب
ایدوب ویرمك مناسبدر • واکر بطلان شتم جراحتدن اولوب وبلکه دائم
بد رایحه حس ایدرسه صرف سرکه ایله وشراب ریحانی ایله دخی استنشاق اولنمق
غایت مناسبدر بوندن صکره ما قراح ایله یعنی صوغوق صو ایله بورنی غسل ایدوب
پاك ایده لر • واذخر وکل نسرین وتوبلاق رزیمی معا دوکوب جراحت اولان
بورونه اوفوره لر • بونلردن صکره فایده نابولمازسه که ینه دائما بد رایحه قوقودن
غیری بیرنسنه حس اتمیه پس معلوم اولدیکه ماده متعفنه زیاده در •
وبو خصوصده زیاده اولان اکثر بلغمیدر • زیرا کاهی معده دن ودماغ اطرافندن

دخشوم

وخیشوم وزایده ثنیا محللرینه بلغم جمع اولوب مرور ایتمدکندن متعفن اولور • بو عوارضك
اصحابی مسك وعنبر وعبیر وسایر روایح طیبه حس ایتمیوب بجنس انسانك مخطوظ
اولور • اصلی بودرکه اغنیا وانلنده مایه اولان بد رایحه غالب اولوب رایحه طیبه
انکا طوقنوب دماغه واصل اولمازلر غالب اولان شیئی قلیل اولان شیئی ابطال ایدر
بونك کبیلره بورونه سعوط لازم کلدکده اغزینی صو ایله طولدوره لرکه نفس بورونندن
الا غله اعلیسی انفه کی هو حقنه علاج واصل اوله بیلور • وارقه سینی اوزرینه یاتوب
دنفاسینی اشغه طوته • وبو سعوط بو بابده نافع ومفیددر • مثلا کل وقرنفل وسنبل
وصبر وسعد وبول حمار برابر اولمق اوزره • دق وسحق وحك اولنوب معده نوسی
صوبی ایله خمیر ایدوب حب ایده لر • بعده محلنده ینه بول حمار ایله ازوب ومقدم
بورنینی شراب ریحانی ایله یویوب • وبونلری سعوط ایده لر •••

سکسانیجی باب جفاف الانف بیاننده در

بورون ایچی قورولقیدر • فارسیده خشکی وبینی درلر • وافرنجیلر انواعی آریناسی
ناریوم دیدرلر • ورومیلر ویونانیلر اکسیروبنس تنبز ریتوز درلر • بو علت بورون ایچی
وبورونك قنادلری یبوست اوزره اولوب • یعنی دائم قورولق ظاهر اولمقدرکه هر
بار بورونه رطوبت دسمك نازل اولدوغی تقدیرجه تز نازل اولوب ینه فی الحال
قورومقدر • یاخود اصلا رطوبت مثللو شنه نازل اولمامقدر بونك سببی •
دماغده وبدنده حرارت ویبوست زیاده لکندندر • وکاهی باشده ودماغ علتلری
که مثلا برودت ورطوبت غلبه سنده عارض اولوب انکه حار ویابس دارولری زیاده
استعمال ایدرلر • افراطدن کچوب یبس انف حادث اولور • وهر بار بدنده • و
دماغده هر بار حرارت ویبوست عارض اولسه • لابد نشانه یندرکه یبس انف
ظهور ایدر • وبو حالده اول کیشی نفس عسرت اوزره اتوب ویرر • وبو حال محرقه
ده وسایر حمی ده ودق ده چوق واقع اولور • واکثر بورون ایچنده فضلات یابس
جمع اولوب بورون قلقره یاپشور بو علتنه علاج اولدرکه اول دماغی وبدنی پاکا
ایدر اشیا ایله تنقیه اولنوب وکافور خلط اولنمش قبح وبنفشه • وکاهی کل یاغی
ایله بورونك ایچنی یاغلامقدر • وحرارت ویبوست غالب ایسه بارد شکوفه
لر شتم اتمك نافعدر • اما بورونده جفاف اکر جراحت وجبانه اثرلری •
اولدوغندن ایسه اول جراحته علاج ایده لرکه اول جراحت علاجی وسایر
احوالی هنوز • قروح الانف دیو باشقه بابده ذکر اولنور •••

سکسان برنجی باب قروح الانف بیاننده در

بورونده واقع اولان یاره وجبانلردر . فارسیده ریش بینی دیرلر . وافرنجیلر النواجی اولقوس
ناریوم دیرلر . ورومیلر ویونانیلر القوس تیتر رینوز دیرلر . بورون ایچنده یاره اولمغه کاهی
بلا سبب اولور . مثلا بورون قللرینی الیله ویاجفته ایله قوپاروب اول محلك دریسنی
زور ایله بله قالدررلر . واول قل دیبنده یاره وجبان حاصل اولور . بو علتلردن حذر ایدوب
بورون قللرینی موچاص ایله کسه لر . واکثر بو حالاته واکثر آخر سبب ایله که باشده ماده
نازل اولوب بورونده یاره وجبان واقع اولورسه . معلومدرکه بورونده
بعضی صاری صو وکاهی وجع وقانا وایرینك آقر . وبعضیسنده یبوستدن آقیوب
بعده بورونك آغزی اوجلرنده ظاهر اولور . اما شول قرحه نك که سیلانی رطب اوله
بوکه علاج اول تقلیل غذا وبتخیر اتدن ومضر آغزی وبلکی لحومدن پرهیز ایدوب
ونفرده محتاج ایسه قیفالدن فصد اولنوب . واکثر دن حجامت اولنمغ ماده
وغلبه سی دخی خلاف طرفه جذب اتمکله نفع کلی حاصل اولور . وانفدن سیلان ایدن
رطب اولدوغی حالده هلیله سحق اولنوب کل یاغیله ویاخود ازه جق زنت
اتفاق ایله ایلیجق بورون ایچنه قویه لر . واقتضا ایدرسه اسفیداج مرهمی سوره لر
واکر قرحه مزمن ایسه جائزدرکه ناصور علتنه دونه . اول زمان سرکه ایله اولمش زنجار مرهمی
اوره لر . ناصوری یبوب دهم بتورر . بورونده غریب جراحت واقع اولورسه جائزدر
که بواسیر الانف وسرطان کبیر ظاهر اوله . بوبابده صکره اول علتلرك هر برینی کندو
بابنده ومحلنده علاجلری ایله ذکر ایدرز . کلدك ینه مقصوده که قروح انفده که یابس
نوعی اوله . اتك علاجی یاش کشنیز صوی ایله بنفشه یاغی قینادوب ایچنه ازه جق
بیاض بال مومی قویوب سوره لر . وبو مرهم بزرقطونا لعابیله تربیه اولنسه دخی
اعلا نافع اولور . وفواکه رطبه دن ارده والما وایوا صولریدر . شکر وبزرقطونا
لعابی وکلاب وقتوری کشنیز ایله قینادوب اول صودن کاهی بورنه سعوط
ایده لر . وکاهی بورونی دلوکنه فتیل ایدوب وبو صودن اصلادوب قویه لر
واول بر بورونلدن تنفس اتوب بر مقدار زماندن صکره بر دخی اول بر دلوکنه
بو منوال اوزره فتیل قویه لر . وکاهی بورونده خورده بثره لر واقع اولور . علاجی
ینه بو علاجدر . وکاهی حکه واقع اولورسه اکثر بورکنزه صوغلی ان علامتی دکل
ایسه . واول کشینك صداعی وار ایسه صداع زائل اولمسنه دلالت ایدر
زیرا ماده اسفله میل اتمشدر . وکاهی مقدمه نزله ورعافدرکه یقاریدن نازل
اوله جقدر . خصوصا صداعی اولنلره اول محلده رعاف ظاهر اولمق قریندر
وصداعدن غیری انفده اولان قرحه غلبه لرینا تسکین ایدر . وکاهی بورونك

حكه سی

حکه سی قزامق وچیچك کونلرنده خصوصا اطفالده اول علتلرك ظاهر اولمسنه دونی نجمه دالدر
واما حصل هر برون قروحنه متوسط دارولر ایله علاج اتمک یکدر . زیرا انسان جسدنده هر بر عضونك
طبیعتی متوسطدر . مثلا قولاق عضوندن ارطب وکوزدن یابس ترکدر . اول تقدیرجه قولاق
دارولری یبوسته مایل وکوز دارولری رطوبته مایل وبورون دارولری بو ایکیسی بیننده متوسط
اولمق لازمدر . وهر بارکه بورونده قرحه وخشك ریشه وبثرات وناصور وقوبا وسرطان کبی
علتلر عارض اوله . اول فصد ودمانی وبدنی تبت ایارج وقت قوقیا وصبر کبیر ایله پاك ایدوب
دماغ تنقیه سی پرهیز کرکدر . وخشك ریشه یه صوغانجغی ایلك دموم روغنی وبنفشه ونیلوفر
دهنی یاغلری ایله مرهم ایدوب اوره لر . ویابس قرحه لرینه بنفشه ویازیت الفاقه بزرقطونا
وخطمی وکشنیز وکشنیز صوی ایله قیناتمش ترکیب سوره لر . وبو نوع موم روغنی غایت
نافعدر . موم روغنی مازو وصاری هلیله وبنفشه یاغیله ازوب طلا ایده لر . واکثر
قرحه بثره انواعندن ایسه بو نوع موم روغنی نافعدر . ویانمش خورشون و
اسکی شراب ومرسیا یاغی ازوب آتشده غلیظ اولنجه طبخ اولنوب طلا اولنه .

سکسان ایکنجی باب رعاف بیاننده در

بورونندن قان آقمقدر . فارسیده خون آمدن ازبینی دیرلر . وافرنجیلر النواجی
فلوقسوس صانغوینس اکسی ناریوس دیرلر . ورومیلر ویونانیلر امورازیا افر
ینوس دیرلر . بورونندن قان آقمق نیجه علتلرده نافع اولوب ونیجه یرده دخی مراتب علامتلر
مثلا جاری اولان دم اکر رصاصی یعنی قلای رنکنده ایسه بلغمه دلالت ایدر . واکر زردی
ایسه صفرا غلبه سنه دلالت ایدر . واکر کمودی یعنی سیاهه مایل ایسه سودا حوقلغنه
دلالت ایدر . وایام مرضده اولان رعاف بحران وقتلرنده وایامنده ایسه بحران رعاف
بحرانیه یه حکم اولنورکه طبیعت ماده مرضی دفع اتمکه دلالت ایدر . بونك کبی حادث
اولان رعافی قطع اتمك ایله تقید اولنماز . زیرا قان چقمه ممع ایله طبیعت مغلوب اولور .
ملکه افراط قان آقمقدن ضعف طاری اوله دیو خوف اولنه . وامتلاء دم ایچون ظهور ایدن
رعاف دخی قطع اولنماز . الا مکر قانك لونی متغیر اولوب . وامتلا وانتفاخ حسی ایندیلر
اول وقتده قطع دم تقیدی لازمدر . واکثر ذکر اولندوغی اوزره امتلا وانتفاخ حسی
اولنوب مثلا طمرلر طولو اولوب دلونده حمرت زیاده اوله . اول وقت دخی رعافی
کسمك ایو دکلدر . بعضیلر بوندن امراض امتلائیه حدوثندن خوف اولنور . بلکی سکته
دمویه ویاصرع وبلکی فوجا حدوثندن خوف واردر دیدیلر . زیرا ماده امتلائیه
بدنده وبلکی قلبه منصب اولوب جفاف واقع اولور بلکه سمننن موت سود دیدیلر
واقع اولوب هلاك ایدر . اما بعضی رعافکه شرایین طمرلری آچلمقدن که دماغدن
ما

مثلا بطن اوسطده وبطن مؤخرك اتننده باتون آيني كبي قرده طمرلر واردر . آلاشبكيه دار . انلرك
اجلمسندن عارض اولور . اول نوعك علاجي مشكلدر . وعلامتندن بلنمك كركدر . وبو سعوطله
رعاف ضربه ويا باشي اوستنه دوشمكدن طمرلر يارلمور كاهي دمك زياده غليانندن دخي اولور .
اكر غليان دمدن ايسه . علامتي قوي صداع عارض وحرارت دوقت حادث اولور . واكر رعاف
شريانه طمرلردن صچرايوب ياخود يارلمق ايله اكثريا ظاهر اولور . ودم قلبدن مخلوط اه
عاقله رقيق اولور . بو طمرلرينك اغزيني قابض نسنه لر طوتر . ودماغده رعاف ايچون علاج
اتمكه قابض مفردات ذكر ايدهلم . مفردات مازو وجلنار واقاقيا وعدس وبونلرك كبيلردركه
محكم غبار اولنوب بورنه اوفوره لر . وبعضي داردر واردركه مبرد ومجفف ومجمد در ..
فاقبيله تبريد وتغليظ ايدوب طوتر . مثلا مفردات طاتلو انار عصارهسي ودلك
الملح صويي ودشكر فلط اولنوب سعوط اولنمق وبنج وكافور وافيون كبيلر دخي واردر
وبعضي داردر واردركه نزقي واردر . يابشمق ايله قطع رعاف ايدر . مثلا ددقلمدن الكون
لحمي اك كونلك توزي ودكرمن طاشي اوني كبيلر در . رعافي قطع ايدر وبعضي چوقتي ..
طبيعتلو داردر واردر جمله دن زاج در . اما كاهي بونلكه علاج خطا اولور . زيرا تحريق
ايلدوكي محل قوباق ايله جائزكه تكرار رعاف عارض اولوب عزيز دوا الگامراد اوزره
يابشه مزمشكل زكر اولور . بو اورتاده بالخاصه قطع رعاف ايدن اشيا ايله علاج
اتمك بكدر . مثلا كوب تزه كنك عصارهسي ديلكي تازه تزه كي قطع رعاف ايدر . والجبر
اغاجينك قابني صويوب حاصل اولان سدندنا برايكي طامله بورونه طامزمق نافعدر
وادرمجك آغي كه اكثر نسج عنكبوت درلر . وابركاكيا دخي درلر . نعنا ديامعدن نوس
صوايله اصلادوب بورنه صوقه لر . وياخود مدا دبعني فقط بازد قلب وركبته ايله ادرمجك
آغي قويهلر . وادرزينه دكرمن توزيني دخي قويهلر . اما بروني اول كلاب وسركه ايله پاك
اتمكه جهد ايدهلر . وبقا ايده ذكر ايلدوكمز مازودن وجلنار واقاقيادن يارمشر درهم
الوب دودكرمن طاشي توزيني وچها رتزه كي عصارهسنه ادرمجك آغني فتيل ايدوب
دبولايوب بورني كلاب وسركه ايله يودقدن صكره قويهلر . وبو محلده آتنه دخي
مبرد طلالر ايدهلر . مثلا سوزلمش يوغورت ياخود كافور وكلاب وصندل طلا اتمك
نافعدر . اكر بونلر ايله رعاف قطع اولنمازسه . رعافك نزولي صاغ طرفدن ظاهر
ايسه جكرا اوستندنا قوري شيشه چكوب . واكر صول طرفدن ايسه شيشه وطلاق
اوزرينه بابسنده لر . واكر ايكي طرفدن دخي رعاف متواتر ايسه شيشه يي ايكي طرفه
بابسنده لر . واكر يه وياخود ارقه ده ايسه ايكي كوزك اتننه حجامت دخي نافعدر
واكر فصد لازم ايسه هنوز اشغده مختلفده ذكر ايدهزر . واكر ارلكك كشي ايسه

دم

دم آشغه ميل اتمك ايچون خصيتين چكلك وصناغ رعافنه صول بوطني باغلمق نافعدر .
وكندر ايكي قولندن وقولتقندن اصوب خصيه تهيا سركه ايچنه قومق مجربدر ولحيه التيس
وعصى الراعي عصارهلري دخي قطع رعاف ايدر . وعصي الراعي عصارهسنه بادروج و
كافور وطين مختوم وتازه حمار تزسي عصارهسي قتي نافعدر . وحقنه مودارولردن احتياط
ايدهلركه خشك ريشه عارض اولورسه طمرلر اوجاري زياده آچلور . بو محلده زاج و
قلقطار وكبيلر ترك اولنمق كركدر . وهر داروكه بورنه قويهلر مقدار ده آز چوق كركدر . و
يانمش كاغد وصاقيني ودكرمن طاشي توزلري وكتانك توزي بورونه اوفورمك بكدر
وهر داروكه بورونه قورلر براز زمان بوروني طوتمق كركدر . بونده ايكي نفع واردر .
برياولدركه بوروندن طوتمق ايله قان كيرو دونر . وبري دخي دارو انلك قعرنه ايرشور
والنته سكود بيراغي صويي وباغ چبوغي وامرود بيراغي وآيوه بيراغي وعصي الراعي
صولري ودوكلمش ورسين بيراغني كلابله خلط ايدوب وطبخ ايدوب صوودوب
بربز ايله هر بار انتي اوستنه طلا اولنه . وبونلر عزيز اربه اوني وخطمي وكل ارمني واقاقيا
ولحية التيس عصارهسي وجلنار وصندل وتازه چوق كافور وتازه چوق افيوني سركه ايله
طلا ايليهلر . وسركهده سوكتمش كرجي دخي باشه والننه طلا ايدهلر . وقتريش
دكرمن طاشنه دكره ميده سركه دوكوب ننجارنه بابش وبرون طوتهلر . وطامله طامله
كلان رعاف ايچون قيغالده آزه چوق فصد اولنه . وهر اوغوردن چوق كلان رعاف
ايچون قيغالده قاني ارتيجع آلهلر مجربدر . اما اكر غشي وبنجودلق حتنه واره قان
في الحال طورر مجربدر . ورعافده آغزده صوق صو طوتمق وصوق صوده اوتورمق
نافعدر . واكر حرارت وار ايسه قانك رقيقني غليظ اتمك لازمدر . غذاسي
خشخاش شرابيله وغوره وسماق صولري ايله مرجمك بيده لر . وردوقدان بيرده
وناوق بيني سي دخي اعلادر . خصوصا رعاف رحم سببندن اوله . ورعاف
ايچون ايكي فروش قانيني سركه ايله ازوب بورنينه قومق والننه طلا اتمك موافق
علاجدر . ورعاف دايم اولورسه لحومدن منع ايدوب اكشيلر ايله مرجمك
بيدهلر . اما حرارتي دار ايسه سموزادني فروره سن ويرهلر . ورعافده
ايكي بازولريني باغلمق نافعدر ديديلر . وكرجي بيره آغيله قرشدروب النه بتو
ايدهلر . وتازه چوق ماميران صويني بورنه سورسلر وكتون سركه ايله خلط ايدوب
صوينا سورمك وكرد باكتورمك وتازه چوق ايچك وبرصه عصارهسن سعوط
اتمك وسذاب سركه ايله قطور اتمك وقورودس ننوخ ايتورمك مفيددر ..
وكوكرجين تزسيني ياقوب سركه ايله بورنه قويسلر نافعدر . وودوه وانك تزسي

قوروسی غبار ایدوب بورنه اوفورمك و انسان فیلنی یاقوب قومق وآت قیرنی یاقوب
قومق وبر نجاسینی سرکه وازه جق کافور ایله بورنه قومق • ودریاسونکرینی یاقوب بورونه
اوفورمك • ودرسین بیراغنی شراب عتیق وقابض ایله انئه ضماد اتمك رعافی قطع ایدر
ویا بوجیلر جبریشینی سرکه ایله ایکی اتلرینه والنه بتو اتمك • وطرخون عصاره سن بورونه
طازمق وصنجقان تماشینی بورنه صوقمق وتازه خیار یکث والنه ضماد اتمك • وتوی قوشینی تور
صاغنده اولان طاشی کندوده کتورمك ونواق قوراغنك قوروسینی صاقیقی توزن ایله و
سرکه ایله قرشدروب باشی ایکی بورونه توتمق نافعدر • اما قوری توتمق خطادر
عطسه کتورر • وبو محلده عطسه رعافی دخی تحریك ایدر • الله اعلم •

سکسان اوچنجی باب معطّسات بیاننده در

اخرمق اونلری دیکدر • فارسیده اوشنوشه دارودرلر • وافرنجیلر انوایی ناصالیه واریثون
درلر • ورومیلر ویونانیلر دخی آریثون درلر • یعنی لازم اولان بربرده اخرده لر • وکاهی
چوق علتلرده لازم اولور اخر درلر • واخرده چوق دارو ایله اخر درلر هر علتده اخرمق
لازمندر • اول وقت بو بابه نظر ایده لر • اما رعافده اخرمق اولماز • وکاهی کلکزده بعضی نسنه
قالورسه اخرمایجه چیقمز • اکثر کلکز دلوکندن بوغازه کیدرسه صواکمك ایله وانك قوقلامق
ایله اولمزسه معطس دارودر بونلر نشتم اتمك کرکدر که اخرمق ایله بورندن طشره کله •
مثلا دوکلمش کندس معطسدر • وخردل دوکلمش کل قردسینی وازه جق بیبر دفلفل و
ازه جق زنجبیل قومق بونلر هر بریسی عطسه کتورر • کوك سوسن کوکی قوقمق افیمون
توتمق عطسه کتورر • اما تحریك رعافدر • ودوقان غبارینی نشتم اتمك وکلکزه چکمك
اعتیاد اولماش ایسه عطسه کتورر • اما اعتیادی وار ایسه یعنی بورون توتونی
چکمك • عادتی ایسه دکمه حالده عطسه کتورمز •

سکسان دردنجی باب انفده واقع اولان ناصور وسرطان وثؤلول وزائد بیاننده در

بورونده ناصور وسرطان وثؤلول شللو
وزائد بتن اتلر در • فارسیده ناصور بینی دکوشت فزونی درلر • وافرنجیلر انوایی •
قرسینی منقولات اریکه نا بسی نله ناریجی وبو بیبوز نا ریوم دثؤلوله درفوناد یوم
درلر • ورومیلر ویونانیلر اتی سارکنز تنبر ربنوس وسرطانه بو بیبو زنتیر زینوز افرنجیلر
وسرطانه اقروغورودون نبس رینوز درلر • اوّلا بورونده ناصور ایکی نوع اولور
بری یوشق وآق ات اولور • ورطوبت سوزلمز • وایکنجی نوعی بر قزل ات اولور •
وصلب دیدر ایجه بو ورطوبتسز اولور • وزائد ات بتر وکاهی رنکی بیره وقتی اولوب
وکلکزده دخی ورملو اولور • مثلا صلب ورم اولوب اکثر سودادن اولورسه سرطانه دونر

وناصور ایله

وناصور ایله سرطانك علامتی وفرقی واردر • ناصور اکثر سرسام ونزله ومزمن صوکنده ظهور ایدر
ویوموشق اولوب • وکاهی اوزانوب بورندن اوچ ویرر • وطشره کورنور • وکاهی بخاری بیلی
ایدوب کلکزه وارر • اما سرطان بیره وصلب اولوب چیچیج رطوبت سوزلمز • ووجعله اولور • و
اعراضی سوداوی اولور اکثر نشان وعلامتدر • علاج ناصور ایکی وجه اوزرینه در • بری اولدرکه
دارولر ایله علاج اولنور • وبری دخی دستکاری یعنی کسمك ایله اولور • وبو نوع دخی اولور
شول که دارولر ایله اولان اولدر که مثلا اینی پاك ایده زنکنر ووجعنزدر • نهایت مدت طویل
ایله در • مثلا اکشی انار ربنی قابوغیله دوکوب صقه لر • وانك ثقلنی وصوینی بتم بخنه ایدوب بر
کون یاقرقابده طوروب بعده ثقلنی انزن آیره لر • وبنفشه یاغی ایله ایده لر • وبنده انك
صو بیله اصلادوب برونه قویه لر • وبو ثقل اوّل طبخ اولنورکن ایجنه بر مقدار نوشادر
براغه لر که قویاولر • وبورونه قویه لر انار ربو بولنمزسه انار دنك دخی اولور آخر یاشنل
چوغانی ومرسینیا ومترصیافی دوکوب وصلابه ایدوب دکنان بزندن فتیل ایدوب وسرکه
ایله اصلادوب وبو دارویه بولاشدروب برونه صوقه لر آخر سروی قوزاغنی الجبر ایله
دوکوب وسرکه ایله فتیله بولاشدروب برونه صوقه لر آخر قورب یاربوزنی دوکوب
سرکه ایله فتیله بولاشدروب برونه قویه لر آخر قویا شب یمانی ویانمش یاقر وباقرتوبالی
وآق سوسن کوکی وقلقند وقلقطار وسیاه زاج ونطرون دوکوب برونه ازه جق
اوفوره لر • واکر سرکه ده اصلانمش فتیله بولاشدروب برونه قوسه لر جایزدر وفتیلی
اکشی انار قابی وصوی ایله دوکلمش اوله • یاخود اوزوم شرابیله یاخود یاربوزصوایله
اصلادوب بو اجزای بولاشدروب صوقه لر آخر فتیل قلقدیس وقلقطار روشنی ر
وسیاه زاج وشب یمانی برابر اولمق اوزره دوکوب وفتیلی انار صوایله اصلادوب
وبو دارولری بولاشدروب برونه صوقه لر فصل اما دستکارلق لازم کلورسه
دستکارلقدن اوّل دماغی وبدنی تنقیه ایده لر • بعده کسمك وبو نوع شول اولورکه
بر نجاق دوزوب قضیبی مدوّر قارغوقا بشی تصنیف کبی اوله • والجه دکسکون اوله • وانی
برونه صوقه لر • ودونده لرکه زائد اتلری کسه • بعده برونه سرکه وکلاب دوکه ریض •
دماغنه چکه وتا وقتی بوکنه بر بز صاروب • واوزون فتیل کبی ایدوب اکشی انار صوینه
باتوروب یقارینده ذکر ایلدوکمز دارولری بولاشدروب برونه صوقه لرکه بقیه ات
بتمکه قومز • وتنقیه سنی ترك اتمز • اما ناصور ایچروده ادمی ایله قابل اولمزسه بر منشال
دوزه لر • یعنی الکابجنی کشی درلر انك ایله طشره چقاروب کسه لر • وبعضیلر بر
منشال دوزه مبرد یشره • یعنی ات قلنی دوکوم دوکوم ایدوب واول زائد اتی
طشره چکوب برالکنه بچوروب دست آره چکر کبی بجه کره چکوب زایل ایدوب واول •

اول محلده عطسه كتوروب يعنى بورونده وككزده بنيه منقطع اولسه وارابسه طشره كله بعده سركه
كلابله يوبوب وپاك ايدوب نجار ايده ذكر ايلدوككز داروردن ادخور ده لر • اما سرطان نوعيني تصحيح بر
وجهله دبر نكه معقول دكلدر • همان دار ور بابشدرمك كافيدر • اما اول فصد وتنقيه ايدوب بعده
زائد اين انار صويله وانا ش فلرى ايله ازوب سوره لر • واكر شافلرى زمانين وفام وتخم ونكوچك انار
جلكرده ايدورسه دخى يكدر • واكر زائدات چوق دكل ايسه اكشى انارى چوق قنه لر • واكر شب
يماني وترجاني برابر اوله • وفلنطار وماز ونصفى قدر اوله دوكوب بورونه اوفورسلر مناسبدر
واكر بو داور اول علتده ورم عارض ايدرسه برقح كون تاخير ايدوب كل يابغي ايله صافي موم ن
دعلدنا دخى موم روغن ايدوب سوره لر ينه برقح كون تاخير ايده لر كه اول ات كندودن دوشه
واكر خرنوب بنيطى دوكوب ادنورسلر نافعدر • ومامسرجويه حكيم قولى اوزره سرساق ازوب
صباح واخشام بورونه قومق ايله زائد اتين دوشرر • واكر بو زونده ثولول يعنى سكل اولورسه
سكل معلومدر كه دين دبنى ادنور نتكه بدنده غيرى يرلرده دخى سكل اولور • الذ سركه
ايله زنجار مرهمي غايت نافعدر • غيرى علاج لازم دكلدر مجربدر • وسكل اكثر بو مرى
ايسه ترياقى سوروب دوشوره لر • بعده طاتلو مرهم ايله خوش ايده لر • واكر بورون
علتنده بورون كنارنده وياطشره يوزنه بغيى يرده سوداوى سوكلجو قبارجوق كبى
ربلورسه بو نوعى بيرازدر • وبو ردنك قنادرى معلومدر كه عصبانيدر ظاهر اولديغي
كبي زهرى تاثير ايدوب اطرافنه دخى ميل ايدن كوره لر كه سياه شكل اوله داغ اورمق
كركدر • اما احتياط بريدر • وياخود سكود اغاجنى ياقوب كولنى قويوب داغ برينه قائم
اولوب بيراز اولان نسنه لرى قالدرر • يرينه طاتلو مرهم اورهلر • اكثر اهمال ايدرلرسه
خوف واردر كه علتنده خبيثى كوتوب بينور باشه دنر كه اول علته حرنجه الكه • وفارسيده
خوره دارلر بيراز علتدر • اما اول استفراغ ايده لر •••

سكسان بشنجى باب امراض اللثة والاسنان والشفتين والفم بيانندهدر

ديش ديني دشل ودوداق واغز مرضلريدر • فارسيده اناس
بن دندان ودندان ولبان • وآماس دهان ودرد هم اودرلر • وافرنجيلر انواعى راذقس
وبجبوم ولابنه وادس وبوفه الختوس دموز بوزرادجس وبجبوم ولابو رم
ولاوربش وولابوفه درلر • ورومليلر ويونانيلر اوطوندوريزه وخيلى ودوستوده
نولسوس دبا بوش اوطوندوريزس اوستاموس درلر • ديش انلرى ودبش
لر احوالى دول وايكى دوداق واغز مرضلرى واردر • مثلا ديشلرينك صحتنى حفظ اتمك
مراد ايدن كشى هرايده برايكى دفعه طوز وعسل وكل يابغى وسنبل رومى ايله ديشلرى
غسل ايده • ودائم دبث اضطراب ديرمه جك قدر معاينه مسواك ايله ديشلرين پاك

ايده

پاك ايده وانده برد فعه حمامده كومر وطوز غبار ايدوب ديشلرينى پاك ايدوب دخلالى دخى ملايم
قولانوب ديشه وديش كوكلرينه زورور ميوب وياشيني اچوق طوتمقدن وهربار كيوردنى بيجه الكه
معتاد ايدوب يعنى بركون آز وبركون چوق كيمدن صاقنه لر • ودبشه اشت وماغيدنا قلور دعيده
ف دندن دخى قلور • مكر ديشلره زوراتش اوله لر • مثلا فندوق وبادم وجوز قريق وامثالى لو
كوك قيرمق وهرنه اشلمك ودكم چوزمك لازم كلسه ديش ايله چوزمكى بعضيلر عادت اتمشلردر
انا فعتادر • لانده ديشلره زور وير دوتحريك ايدر • ولازم ايدوكنى وقيمتنى شكره بيلورلر • بونصيحتلرى
قبول اتمك كركدر • ديشر ايله قيناش سد لكن كوكلرى ايله ديشلرى عسل ومضمضه ايلسه لر حفظ ايدر
دديش وجعنى اصلا كورميه لر • ووجعى وارايسه ساكن اوله ودائم ديشلرى شراب وطعى ميدنا يعنى
دشلرو فساد ويرنا اشيادن • ومعده خرابلغندن حفظ لازمدر • مثلا فاده سرچشمه اسمخ الميكى
اولان غدا وشلره زيان ايدر • سند ويالى كبيلر بو يله در • دنجاري صالح اولميان طعام دخى ديشلره
زيان ايدر • واكثر چوجه بنه وجلاسنه سباهلق ويرنا بونلرك كبيلردر • ودائم سبلك ويومغزه
تكاسل اتمكدر • وطاتلو اولان طعاملردن چوق يمك خصوصا چوق چكنمك ايله وخصوصا انجيرليلر
اوله ديشلر ارالرنده دخى قالوب ديشه زيان ايدر • وطعامك اول لطيف اولانى يمك وصكره
غليظنى يمك واسسى طعام يركين صوق صو ايجك زيانى فى مشاهددر • وصوبى صوق صو
ايجك وچوق قيى ايتدكده بلكه اكشى نسنه اتمش اوله • وديشى قماشدره وديش قماشدرر
اشيايه اوماك اتمك وضرورتنمز ديشه كبريت صويى طوقندرمقدنا دخى حذر ايده لر • و
كندنا بى چكنك يمك بالخاصه ديشه زيان ايدر • بونصيحتلرى قبول ايدوب [صوى ده] كنده ويده با
شدنا بترز كتوريكى حفظ ايدوب بوندن صكره ديشه فساد وسواد عارض اولورسه
كند وجنسنك وخلقتى نك وديش جوهرينك ضعيفيدر • وبونك سوادنه جلا ويرمكى
وسائر مرضلرى حقلنده بونلردن صكره بيان ايدرز • وشمدى اسنانك ضعفى بيان ايده لم

سكسان التنجى باب اسنانك ضعفى وجلاسى وسبلاى بيانندهدر

ديشلر ضعيف اولوب ددبلرندن صولر اتمقدر • فارسيده ضعف وآب كزشتن دندان
وذهابيدن اودرلر • وافرنجيلر انواعى اين بجى لناس دبجبوم دبولو وورد بجبوم درلر •
ورومليلر ويونانيلر آز سنانون اوطوندون واوطو ندورس درلر • ديشلره برحال ايله
ضعيف طارى اولسه ديلكى تحريك ايلسه جمله قوابض داروار ايله مضمضه اولنمق فى نافعدر
مثلا جلنار • وموميا سركه ده طبخ ايدوب ودخى شب يمنى وطوز ومازو دوكوب صو و
كذلك سركه ايله قيناتوب ديشلرى غسل ايده لر • وابن سينا قولى اوزره كلاب ودرسين
وسماق صولرينى قيناتوب ديشلرى غسل اتمك مفيددر • جلا مازو وانار قبوغى
هربرندن برجز وجلنار وشب هربرندن يارم جزء غبار ايدوب ديشلره سوره لر • آغز ديشلرك

سواده بیاض اتمك مثلا بر جزء سیاه کومر وطوز وزبد البحر دخی غبار ففغفور مارم جزء اوله غبار ایدوب واروب
دیشلری بونلرله اووب وصباح واخشام دیشلری جلب ایده لر **آخر** زبد البحر ویانمش طوز ویانمش
صدف ودودع انواعی وقاشش کوکی کوکل وصرچه کبوکی وسپاره طاشی غبارینی ایله اوه لر ودیشلر ترکنی وار
ایسه بر جزء طوز وبر جزء چیکت وبر جزء یانمش شب وبر فنجی له سرکه وایکی فنجان صوقنیادوب وسوزوب
مضمضه ایده لر اگر نزله دن وسوداوی بخاردن ایسه دخی نافعدر اما بعض نزلاندن دیشلر متحرك
ایسه مصطکی واق بال موی وجولان چکنوب واکثر اغزیکجنده درم بینی شنبلر دار ایسه حولانی
ملشتره دن دخی طلا ایده لر **سکسان بریجی باب ضرس بیاننده در**
ضرس دیمك دیش قماشمی ودیش چوقلکی در فارسیده کندپ و دندان درلر دخی جرسی دوزان
دخی درلر واطبا انواعی ادستوبور وبنجوم درلر وردملر دیونانیلر اوطوندو نارکی ومواطبا
زموس درلر ودیش قماشمی برنج نسنه دن اولور مثلا صو اقی ایله دیش قماشور و
قرشوسنده بر کسنه اکشی لریسه بونك دیشی بر وده قماشور عجب حالدر که مجرد بونلرك
کبیلر قلب انبانی وباقفور اکر ایله کند وقبول ایدر قبیلمندر نته که بر کمسنه بچقلامق سوزن
اوله قرشوسنده بر آخر کسی آتی بچقلامق صوزنده ان اوزادوب وباقفوده برمق کوسترسه
کندو بر نسنه اغز امدنا بچغلتی اثر یا عارض اولوب صاتنمی صوزنده حرکت ایدر دیشی
قماشمی دخی بویله در واکشی دعا فض دخشی بر نسنه لر یمك ایله دیشلر قماشمی اکثر
کشیلره واقع اولور وکاهی معده بخارندن آج قرنه سحری دیش قماشور بوکا **علاج**
سهد ایله طوز سورمك دیمك نافعدر ونارجیل وجوز بوا یمك وسموز اوق یمك
وچکنمك نافعدر واچی بادم وزراوند طویل وحلتیث وشراب ولبن الشبرم وحل
الانباط وعصاره موم وبافرده بشمش زنت یاغی دخی نافعدر **سکسان ایکنجی باب**
لثه واسترخاسی وحکه سی بیاننده در دیش دبلری انلری قناپوب گاکنمك
وکیجینمکدر فارسیده سسینی پژبه دندان وقون اتدینی اودرلر واطبا انواعی
مولیجیس دندو اردم درلر وردملر دیونانیلر ملا فوتس نون اولون درلر بو علت
دیش دبلرنده واقع اولور صاحبنی متالم ایدر بونلرك سببی وعلامتی و انواعی
وعلاجلری ذکر اولندوغی محلده ذکر اولنور بوکا **علاج** اولدر که قابض وادولر سورمك
کرکدر اما ازل قانی بعض نسنه ایله تحریك ایدوب اقتمع ایله غلیه سن تسکین ایده لر نه
طرتیبله اولورسه اولسون کاهی کند وبقص انتکه دقانی جفار مغله اصلاح اولور اکر
اصلاح اولنمزسه یانمش وسرکه ده سوکونمش شب داول قدر طوز واو لقدر کل غنچه سی
غبارینی برمق ومسواك ایله دیشه سوروب وکل یاغی وسرکه وصوقاتوب مضمضه دخی
ایده لر که دیش دبلرین برك ایدوب وقانی کسوب واتلرین اصلاح ایدر واگر نزله

زیاده

زیاده اولوب حرقت اولمغله مثلا دیش دبلری بتوروب صیزلواغله دیللر سوسن کوکی وبورجانی
اوتی ولای کوکنك وزراوند مدحرج وزنده برابر اولیق اوزره سحق اولنوب عسل وعنصل سرکه
سنیله خمیر ایدوب محلنده اول موضعه قویه لر واگر بونلر ایله اصلاح اولنمزسه دل التندن فصد
وبوروندن حجامت جایزدر ومغز آندن وسایر طوزلولردن وطاتلولردن وجوز دن وامرانلردن
پرهیز ایتدیره لر واگر احتیاج ایسه قیفالدن فصد واسهال ایله تنقیه ایتدروب واسهالدن صکره
قرصلری ایله وحب الصبر ومطبوخ هلیله ایله کرکدر وطعامی سماق وزرشك دقوری وانار
دانك ایله بیده لر وبعده شب یمانی ودمور بوکیه ایله آتشده بتوب قوروده لر بعده
بر جزء بوندن وایکی جزء طوز ایله غبار ایدوب اول موضعه سوره لر اگر اضطراب ووجع ایدرسه
کل یاغی سوره لر وبونلردن مضمضه لر ایده لر وطرنج دیدکلری طوزلو بالغی باشی آتشده
قوبوب دیاقوب بوندن بر جزء وایکی جزء کل غباری اول موضعه صاچه لر ودمارو وانار قابوغی
واکز مازوك وجلنار وسرو قوزاغی وبیراغی سماق صو ایله قینادوب مضمضه ایده لر وبو دوالری اگر
غبار ایدوب اول موضعه صاچه لر مفیددر **فصل** اما علت قوی اولوب واطلاسی زیاده اولوب
اسهال سببی ویا اوستاده راست گلمك ایله قوی علت اوله ذکر اولندوغی اوزره مغز آندن بر جزء و
فصد واسهالدن صکره نوشادر قرصلری ایله علاج اولنمق لازمدر زیرا علت قوی اولدیغی بوانه دکیکین ذکر
ایلدوکمز دوالر اصلاح ایدمز ونوشادر قرصنك خاصه سی بوکه نافعدر **قرص نوشادر** نوشادر
وقلقطار وقلقدیس ویانمش کچه هر بریندن بر درهم شب یمانی ایکی درهم مازو وسرکه ده سوکونمش
کاغد ایکی بوچق درهم وقاورلمش زعفران بچی درهم دکوبنك بر درهم اوله غبار ایدوب وسرکه ایله
خمیر ایدوب قرص ایده لر وقوروده لر وهر صباح بر قرصنی سرکه ایله ازوب اغزنده طوتوب مضمضه
دخی ایده لر که بر ساعتده قانی سوزله وطوته بعده قوری صویی وطابله اغزینی یویه لر بر آز زمانده
صکره بر دخی مضمضه ایده لر واغزینی اکثر باقوب وجع عارض اولورسه نیم گرم گل یاغی
مضمضه اولنه فاسد قانی کیدر ونشان اولدر که کلان قانك طعمی ورایحه سی خوش گلوب بر اچه
لو قانی قالمز بعده بو آخر دوالر ایله مضمضه ایده لر که اتلرینی قوی ایدوب وجراحتی بتوره **مضمضه**
هرسین بیراغی ودوشیتی یاربوز وجلنار واکز مازوك وعاقرقرحا ویانمش مازو واکشی انار
قابوغی سرکه ایچنده طبخ اولنوب مضمضه لر ایده لر واگر علت دخی قوی ایسه قرص
بدل نوشادر قلقدیقون استعمال ایده لر **قلقدیقون** سوکتمك کبریج اوچ درهم شب
یمانی وانار قبا هر برندن ایکی بچق درهم مرصافی اوچ درهم قزل وصار ورنیخ هر بریندن ایکی
بچوق درهم نشادر درت درهم اوله غبار ایدوب وسرکه ایله یوغوروب وبر چوبکه
یابشدره لر وادا اولندقده بر مقدار نو یاروب سرکه ایله حل ایدوب طلا ایده لر وخ قتبنی
تسکین ایچون گل یاغی طلا ایده لر وبونلردن صکره قابض نسنه لر ایله مضمضه لر ایده لر

اشول غبار که عدس وجلنار وکزمازو وقزل الملطبخ ایدوب وقوام ویروب وقوردوب
اول موضعه صاچه‌لر • وعنصل سرکه‌سیله دخی مضمضه ایدوب علت اختلاط قلدقده بوسنلو
دارو صاچه‌لر **صفتی** توتیا بر درم وه ایکی درهم و بر درهم اولمش غوره وکونلك دخی وزرنیخ
دکلاب هر برندن ایکی درهم دیانش قرشتوره بر درهم اوله • صلایه ایدوب دیش دیبلرینه
سوره‌لر • وبو حدتلو داروی بوغازه کیرمکدن احتیاط کرکدر • وعلت باکه اولدقده
صکره استفراغ ایدوب طلا ایده‌لر که ات بتوره • وذکر اولنان قابض دارولرك صوایله هر
بار مضمضه ایده‌لر • وبو ذکر ایلدوکمز ادویه جمله دوددن اطرافنه ودیش دیبلرینه الکه
سنه نافعدر • وهر بار علت باوز اولسه اول یوشاق دارو ایله باشلیوب بعده
حدتلو وقابض دارولر ایله علاج اولنه • واکر بو علت سوداوی اولوب تبدیل وتغییر
لون اتمز ایسه مشکل اولور • اما اسود ایکن احمره تغییر اولنورسه جمیع سوداوی علتلر
خیره مبدل اولور • وهر یرده هر بجی یاره اودستندن چقاردقلرنده سیاه اغز کوزیسور
ایو دکلدر • قرمزی کورینورسه خیره مبدل اولدوغنی بیلمك کرکدر **فصل استرخاء اللثه** ودیش دیبلرینك اتلری سست اولسه سهلدر • قابض چقارمق ایچون
نشترله جیزه‌لر • دقانی مص ایده‌لر • بعده اقماع الورد وصمغ بلوط وجلنار وحب
الآس هر برندن درت درهم خرنوب نبطی وسماق هر برندن درت درهم غبار
ایدوب دیشلره ودیبلرینه صاچه‌لر • وفلفل وعاقرقرحا دخی نافعدر • وبقایده
ضعف الاسنانده اولان علاجلر بوکا دخی نافعدر •

سکسان طقوزنجی باب احوال اسنان ووجع الاسنان بیاننده‌در

وبیلیکن احوالی ولغزبیدر • فارسیده درد دندان درلر • وافرنجیلر انواعی طولورد
بنجیومه درلر • ورومیلر یونانیلر بونوس اوطوندون وادطوندابیا درلر • ودیشك
احوالی • واغریسی دیدوکمز دیشك چوروبی وجرمی کوك میدر سکیدر وبو اطبافننده
اختلاف واردر مشهور اولان که کوکدر دیشلر • هر نسنه ایله آنی بونسه‌لر دیش اندن
الم حس ایتمز مکر زور ایدوب دیش دیبنه طوقنه‌لر که رحم متألم اوله • ودیشلرکم وهله عصبدر
ودیشلر الکشی نسنه‌لر مرضی یعنی قماشمق عارض اولور درلر • وبونلر تشنك ایدرلر • و
چونکه عصبدر نیچون قریلور ودیشلر بو اراده سوز چوقدر • اما اصح اولدر که دیش طرنق ادجی
کبی وعصبی بر مرکب کوکدر • اکر عصبه قانع وقریلمق اولمز دیرایسه کوهری بر کث
عصبدر • وبرودت ویبوستی حرارتنه غالب دافع اولدوغیچون قریلمق • واقع اولور • نته
که طرنق انه ملاصق ایکن حرارتی چوقدر • چونکه هر بیاض اوجندن طشره معنی جفدیه وارث
زائل اولوب برودت ویبوست کاربیلدی • انوکیچون هر نسنه ایله قریلمق جائز اولدی •

والحاصل

والحاصل دیشك کوکی ایله عصبدن مرکب اولمسی عقلا دخی ملایمدر زیرا برودت وحرارتی حس ایدر
زیرا عصبندن انده حس واردر • وبوغادلی وقانعیدن حس الم ایرز • زیرا انده کوکلرنك
حسی • اما اکثر الم حس اتنك سببی اولدرکه دماغ عصبلری دیشك کوکنه وجوهنه
اولاشمشدر • وبلکه دیشك قلبی ملایم بر عصبدر • واطرافی کوکدر زیرا عضوجان ورودهدن
انتزاع اقتضا ایدر • وکوکده بونلر اولمز • انوکیچون وجعی الچردن اولور • ودیشك بیوسنی عصبدن
مرکب اولدوغنه دالدرکه عصبده حرارت اولمایجه اولمز • ودیشی عصب بیلمز زیرا دیش کوکی
خارجده دکلدر • اکر دیش واکر طرنق منی دن وانه صوینوده مرکب اولمی دیشك وطرنغنك
سکز ایله کوکدن مرکب اولماسنه بونلر دالدر • بونلرك احوالی تشریحده وبونلر فنیده
مفصلدر بزم بو محلده مقصودمز بیان تشریحیه دکلدر • امدی دیشه وجع که ظاهر اولور
اکثر دیشه ملاصق اولان اتلرك ودیش قعرنه داخل اولمش عصبدن اولور • بونلره
لابد دماغدن بر ماده غلبه ایدر ونازل اولور واضطراب ویرر • وکاهی طشره دن دخی
هوا واتی وصوغوق صوبر وطاتلو واکشی وحدتلو ودیش مزاجنه مخالف طعاملر وباخود
روزایله طعام چکنمکدن وبرك نسنه به دیش طوقنوب رفزر المکدن دخی وجعلر عارض
اوله کلمشدر • انوکیچون روحك قبوله عدم قوتی از قالوب یوما فیوما دیش فاسد
اولوب چوریکه وقرلمغه باشلر • ودیش خود سائر کوك کبی دکلدر • انلر انه دوح بله
طوغر ودیش دخی ایله اولسه ایدی انه دن بله طوغه ایدی انوکیچون بعده غدا ایله ظاهر
اولور • حق سبحانه وتعالی جل شانه حضرتلری اطفالك غداسی بر مدت سود اولمغله
دیشلری بله خلق اتمدی اما اصلنده بله خلق اولنوب نهایت انالری ممه‌لرینه اضطراب
ویرمك ایچوندر • ودیش اتلری ودیش دخی بدنی سکز یاشنه وارنجه سائرینه نسبتله
ضعیف ایدی که ابتدا ظاهر اولدقده دیش اتلری اکثر تحمل اتمکه چاره ایدمز ایدی ودیش
وبرك دقالك اولمسی اولمز ایدی • بو بله اولدیغی حکمت باری اولدرکه بدنی یاشنده صکره
ضعیف اولنلردن بر بیر دوکیلوب بریرینه یکی وبرك دیشلر بتر • واتلری دخی محکم اولور
زیرا سائر کوکلر دخی اولکیدن بیوك وبرك اوله کلمشدر • حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك
بو محلده حکمتی اطفال بیوك اولدقده قوتی ارتوق اولوب وضعیف دیشه خلل طلور
وبو تجدید اسنان خلق اتمشدر • یا بزه لایقدر که دیش بو مقدر لازم ایکن وسرمایه مز
ایکن ولذت طعام وقوت بدن بر خوشجه غذا چکنه مکدن حاصل اولدوغنی فهم ایدرکن
کندو الیمز ایله دیشلر بوز خراب اتمکه چالشه‌وز • بو مقدمه‌دن مراد دیشلر حفظ اتمکه
مقید اوله‌لر دیمکدر • صکره بی بشیمان فائده اتمز • اما دیشلرك لونی متغیر اولمسنك
سببی اخلاط فاسد لکندن وکاهی معده بخارندندر • وهرقنقی خلط ایسه لونی

اکثر الحی تابع اولور • مثلا دیش صورنده اخلاط آینه سی اولمش اولور سودا خلطندن دیش
سیاه اولور وصفرادن صاری اولور • وقانی غلبه سندن یاشل شکل وبلغم زیاده سندن دیشلرک
اوستی دیکس کبی خشن وبوتر اقلو اولور صاف اولمز طلدکن وجع للاسنان که دیش اغریسیدر
شول دیش دیبنده دیش ایچنده قورت عارض اولور بعضیلر بوکه اعتقاد ایلمزلر • اما دماغده ودیشده
دخی قورت اولور • ودود الاسنان دیو اول نوعی بوندن صکره محلنده ذکر اولنور • اما دیش وجعلری
اگر ماده سوز وماده لو سوء المزاج اکا سبب‌در • اگر ماده لو اولورسه وجعی دخی ماده
ایله اولور • وماده چوقلغی وباخود حدتی اکا نشان‌در • واگر ماده نک چوقلغی رطلو وغلظتی
سبیندن قورت متولد اولور وماده اکثریا باشدن یا رابله سعوط ایدوب کیرو باشدن
نازل اولور • واکثر خسته لغلده اغریسه خسته مرضی دفع ایلدکده دیش اغریسی دخی ساکن
اولور زیرا وجعده مشارکت واردر • ودیش بنمه‌سنک دازقالمه‌سنک ودکولمه‌سنک
دکوزه یوب خرده اولمه‌سنک سببلری اکثریا حدتلو واکشی ماده‌لر نازل اولمقدن
اولور اما دیش علامتلرینی برخوشجه بلمک لازمدر • مثلا وجع اولان دیشک دیبنده
ورم وارمیدر • واگر دیش کوهرنده ورم وستسنک دبنبش اولمه ودیش صاغ اوله
وبلکی رنگی متغیر اولماش اوله بلمک لازمدر که وجع ایکی دیش بیننده اولان وجع ایچون
وبعض اذعان ایدنه فزد وجع حسبیله دیشی چقاررکورکه صاغ دیش چقمش ووجعلو
دیش طورور • یا بغرده بی اول دیشی دخی چقارر • امدی برخوشجه بلمک کرکدر •
ذکر اولندوغی اوزره دیش درست ایسه وجع دیش اتلرنده‌در • وکاهی دیش اتلرینه
حرقت واختلاج وورم ایجاب ایدر زیرا ظاهردر که باشدن ماده نازل اولمشدر • واگر
متصل وقریب اولان شریانلر حرکت ایلدکده حس اولنور • وبلکی دیش اتلرینک
برمقدار بیرلری آغرر اوله • اما علامتلری سوء المزاج دن اولورسه وحار ایسه
بارد هوادن وصودن وبارد ادویه‌دن راحت بولور • آنکله معلوم ایدنه‌لر • اما
سوء المزاج بارد ایسه بونک ضدیدر • وماده رقیق ایسه داروکبی منفعت ویرر
واگر ماده رطوبه ایسه وجعی ونجودا ایله اولور • واگر بریرده قرار طوتمز • زیرا رعجک
یورومک شاننذرکه وجع دخی اکا قریب یره انتقال ایدر • اما سوء المزاج رطب
ایسه دیش ودیبلری ورمسز یعنی ایچنه واردن دیبلری واسع اولور • وسعتی سببی
ایله دیش تحریک انقعا ایدر یعنی ارغالنور • وبوحال پیرلرده چوق اولور امدی
ماده ووجع دیش جوهرنده ودیشک کندودن اوبنجه بلکی جورک دیمنش ودلکلو
اوله • ووجع عصبندن اولدوغی تقدیرجه دیشی چقارمق ایله وجع زائل اولور •
ومریض راحت بولور • زیرا دیش برنده قلع اولنجاق طبیعت آنی تحلیل ایدر • اما

ماده

ماده ووجع دیش اتلرنده ایسه دیشی چکلمه وجع زائل اولماز • امدی علاج اولدرکه دیشین
وجعی بدنا مشارکت ایله اولورسه فصد واسهال ایله تسکین ولکاهی احتقان دخی ماده‌یی
اسفله چکوب تسکین اولور • اما دماغ مشارکتیله اولان نوعک بنفشه نزصوب
وایارج فیقرا وشحم حنظل وحب قوقیا وحب شبیار ایله علاج اولنمق گرکدر • ودیش
دیبنده ینه ورم اولدوغی تقدیرجه ینه فصد واسهال اکا نافع اولور • وماده حار ایسه عنب
الثعلب وباتقی کشنیز ولسان الحمل صولری کبیری آغزده طوتمق نافعدر • واگر حرارت
قوی ودرازلت شدید ایسه اکا کوره فصد ایله علاج اتمک گرکدر • وعلتک ابتداسنده
یابس دارولردن معتدل اولانی آغزده طوتهلر وتحلیل دارولر دخی تدریج ایله ماده چکنده یه •
چکوب نفع ویرر • وحرقت وورم قوی اولورسه دیش دیبلرینه معتبر سلک اورورلر • ودل
التنده اولان طمردن فصد وچکه التنده حجامت ایدرلر • وبعضیلر محلل دارولری چکنوب وتوتسیه دخی
ویررلر • ودیش ایچون ضررسز ادویه‌لردن قوی‌لر جمله نافع اوله • اما قابض ادویه‌دن ومرسینی
یاغی وسرکه وعنب الثعلب وزنبورنا برایکی درسینا سرکه ایله قینامش اوله • وزیت الانفاق
دخی نافعدر • واورزم شرابیله قینامش گل یاغینی دخی آغزده طوتهلر ومضمضه استعمال ایدرلر
اما دیش وجعی زیاده اولسه عاقرقرحا ایله دیش اوستنه قومق ودلک یاغنه ازجق افیون قویوب
وطبخ ایدوب پنبه ایله یالکز وجعلو دیشه سورمک نافعدر • اما افیون دیشی خراب ایدر دیلر
وصاغ دیش اولوب وجعی نازله دن ایسه افیون طلا ایتمه‌لر دیشی خراب ایدر مطلب نهایت
صبر وحولان دازه جق قطران وعاقرقرحا وازه جق فلونیا قانوب مبخد اولنجه قینادوب
محلنده ازه جق پنبه ایله قویه‌لر • وجعی ساکن ایدر تجربه اولنمشدر • ودیش وجعنه اشبو
معجون ایده‌لر فلفلک تخمی وافیون وسیعه هربرندن یارم درهم دیبروزن طاشی بردنک
وفلفل بردرهم وعنب الثعلب عصاره‌سی ایکی درهم اورزم یتمز ایله یوغوروب دیش
اوستنه قویه‌لر • واگر ماده حار ایسه قاریوز وصمونی صو وجعی قطع ایدر دیرلر • ودار
فلفل مستعملی دخی نافعدر • اما ماده بارد ایسه رادع دارولر استعمال ایتمکدر •
زیرا ماده یی دوندروب دیشه قوت ویرر • مثلا سرکه‌ده سوکنمش شب یمانی وطوز
طوز ایله معا قویه‌لر • وگل یاغی واورزم شرابی وسرکه دخی بویله‌در • زیرا گل یاغی رادعدر
وسرکه تحلیل ایدر • وکاهی وجع دیش دیبلرنده ورم اتمکی ساکن ایدن • وکاهی ورم ساکن
اولوب وجع دخی ساکن اولور • مثلا اوچ کونده صکره وجع ساکن اولمزسه یوزارلک
تخمی وسکبینج درازیانه تخمی وشحم حنظل وعاقرقرحا • وکنکر زد وخردل وزرنباد وحماض
وقنطاریون وکندس • ومرزنکوش وصعتر نافعدر • وطشره‌دن ایستی طوتمق و
باشینی دخی ایستی طوتمق لازمدر • وقابل اولورسه طاریق فرز دوب بز ایچنده طشره‌دن

دیش اوزرینه قویه‌لر . و طشره‌دن قویه‌جی ضماد بودر . بابونج و طورق اوتی و حب الخضرا و کتان تخمی شراب
ایله و شراب اقتبار ایله صو ایله طبخ ایدوب طشره‌دن ضماد ایده‌لر . و بابونج و طورق اوتی یاغلرینی
دخی تخرزه طوتمق نافعدر . و اغزده چکنه‌جک رضی بودر . زنجبیل یاربوز و اق فلفل و عاقر قرحا قوربه
اوزم صو ایله قیوروب رفعه ایده‌لر . و اغزده چوق طوته‌لر . و لعابی بوغازه کیده که مادة تحلیل
ایده سعوط سیوب بزرج و فلفل و زنجبیل و عاقر قرحا و اغاج بوصوکی غبار اولنوب دیشلره اوده‌لر
و تریاک کبیر و اربعه و سنجر بالجونی دیشه قومق نافعدر . جالینوس قولی اوزره وجع تسکین
ایدر . و دیش قوغوغنه قویه‌جی دارولر که دیشی حفظ و وجعنی تسکین ایدر قطران عسل ایله نافعدر
و مسک و مصطکی قرشدروب دیشه قویوب و برقرمش و مومیا اوله و دیشره اولان مصطکی یه
دکوره‌لر مصطکی اریوب انده قرار طوته . واکثر ازه‌جی افیون و عاقر قرحا ایله دا فیونی فعلی ایله . و
عسل ایله توسد صوابدر . و زنجبیل غبارینی عسل ده‌رکه ایله یوغوروب دیش دلوکنه
قومق نافعدر . واکر اول وجع که اویتوکنور بیه فلو بنایه فارسیدن دیش قوغوغنه
قوسد خورزم شاهی شونیزی قولی اوزره و جمیع تسکین ایدوب اویتوکورر . واکر
داغ اتمک لازم کلورسه . مثلا محلل دارولر ... طبخ ایدوب . و اول یاغی اول دیشه
قوغوغنه قویوب واکثر اطرافی تیز ایله قیلایوب و حذه دیش اطرافنه و دیش اترینه اتش
کارلنه . و بر اینجه جوالدزکه اوچی کسکین اولمیه قزدروب و بر مناسب قلم ایچنه صوقوب
و اول دیشی داغلیوب و اغلبه ترکه اول یاغ تمام زایل اوله . اما دیش دلوکنه حرارت کار
اتمک کرکدر . اقتضا ایدرسه بر قاچ دفعه بویله ایده‌لر . و کاهی دیشک یان طرفندن منقب
ایله دلوب داغ علاجی اول طرفندن ایده‌لر . زیرا دیش بو جانبده ایسه دلوکنه جوالدز
دیش اوستندن راست وارمق قابل دکل و دیشلر و یان طرفندن راست کلور . و کوز
اکی بر خوشنجه کوررده بیلر . اما علل کبیره‌در . واکر دیش وجع دیش قرالغندن ایسه
علاجها اوزاجها اوقومق قدیم تصحیحدر . و عاقبت بر ده علاجدر . خصوصا کوکنی
کنشه کوسترمه‌لر وجع ساکن اولور . و بعضیده ازعاج ایدرکن پاره لنوب و کوکی
ایچروده قالور . قابلیت اولدوغی قدر ازعاجه اقدام ایده‌لر . و سنوک دیشک که بخاروسی
پاره لنوب و کوکی دیش اترینه ایچنده قاله و بلکی دیش اتری اول کوکنی اورته بله و طشره
دن هوا طوقنمه بعد عسر و وجع عارض اولمز . مگر وجع دیش اترینه اول کوکنی حادث
و عارض اوله و مشارکت یعنی دیشک باکز کندودن عارض وجعی ایچون ... پره
صاروسنی اصرمق نافعدر . و بر درج کوکنی شرابه قینادوب اغزده طوتمق دیش
و دیش دیبی اغریلرینه نافعدر . و بر معتبره مجربدر داکر کت قوتی اتی اویوشدرر . و
اویوشدرمقله نفع حاصل اولور . بیروج و افیون و بنج . و زعفران و جاوشیر و مرکبیلر ده

دعافص

دعافص دارولر دخی مازو و ابهل و کزمازک و سرو انواعی و ... فلفلبی و بوکمک کبیدره ریحلر نافعدر .
و سایر بابلرده هر مرضی ایچون ترتیب اوزره موزوات یازلیوب بو علتده ذکر موزوات اولمدوغنه
باعث وجع اسنان چوق نوعدن عارض اولمغله هر دوالی مفرد و مرکب نه ایسه محلنده کوسترلمشلر
زیرا دیش وجعلرینک سببلری چوق نوع اولوب و مطلق موزوات بوکز اولماز .

طقوزنجی باب دیش تحریکی و قوز اولمسی و دوکلمسی بیاننده‌در

بو علتده فارسیده جنبیدن و شکستن و افتادن دندان دیرلر . و افرنجیلر انواعی فارسیس
دیموم ... دیرلر . و رومیلر و یونانیلر ... طورندن
و نور دموس طورندن دخی دیرلر . اوتا دیشک دپرنمسی درت نوع اوزرینه‌در . بر رطوبت
چوقلغندن که عصبلری برک طوتمش ایکن بو رطوبت فاسد ایدر . زیرا اعصابی رطوبت
و برودت افراطی فاسد و باطل ایدر . ایکنجی دیش دیبلرینه متصل اولان دیش اترینک نوب
و دیش کموکنه ملاصق اولان اتی صالی دیرر . اوچنجی یبوست غلبه‌سی دیشی لاغر و اینجه
ایدر . اکثر پیرلرده آجلق چکمش کشیلرده واقع اوله کلمشدر . اما پیرلرده رطوبت اعصابی
دخی فاسد اولور دردنجی بر زخم ایرشه بونلرک علامتلری رطوبت چوقلغندن اولانی
تحرک دیشلری بیوک و اوزون اولور و یبوست تحرکنک دیشی لاغر اولور . و دیشی
دیبی اترینک بشلیکی تحرکک دیشی احاطه ایتدوکلری کندوبی صالیور . و اول نوع که زخم
ایرشه اکا نه سوز زخمدن اولمشدر . و تحرک اولان دیشلرینک ... ایله و ال ایله
تحریک اتمک اولمز . و طعامی چکنمک اولمز . واکثر رطوبت چوقلغندن اولورسه . اکا
علاج قابض دارولر کرکدر . مثلا قوری اوزم شرابی و با شب یمانی و جفت ... و
وبایرم وزنجه طوز قاتوب اول شراب ایله مضمضه اتمک و اغزده طوتمق نافعدر . و ایکی
درهم شب یمانی و بر درهم طوز غبار ایدوب دیش دیبلرینه قومق دخی نافعدر زرور
اکشی انار رقبوقی ایکی درهم قزل زرنیخ و شب یمانی هر برندن اوچ درهم . قزل کل یمانی
هر برندن ایکی درهم غبار ایدوب دیش دیبلرینه صاچه‌لر زرور اخر دخی برابر اولمق
اوزره سماق و اکشی انار رقبوقی و صارو هلیله چکردکی و قزل کل و جلنار و سک و کزمازک
و شب یمانی و مازو غبار ایدوب دیش دیبلرینه اکه‌لر . و دیشلرک دیبلرینی برک ایدر . و
واکر بونلر ایله دیشلرک دیبلری برک اولمزسه عین فایده اولماز . مگر کشنیز ایله بنفشه
برک اولان دیشه باغلیه‌لر . و دیش وجعی بابنده ذکر اولنان داغ بوکزدخی اولور
و یبوست غلبه‌سندن تحریک ایچون علاج کل یاغی ایله بید انجیر یاغنی قولاغنه طامزه‌لر
و دخی اولوب و دوکلمسی ایچون علاج دیشه قوت ویرر دارولرکه دیش احوالی و وجعی
بابنده ابتدالرنده ذکر اولنمشدر . انولکه عمل ایده‌لر . و کاهی صدفلو دارولردن حب ایدوب

غیری علت ایچون استعمال ایدوب مثلا زیبق وشملی دخیری کبیردن جهلا جیور ویررلر وغیری دیه دکنز
علت ایچون ویردکلرنده جمله دیشلری تحریک ایدوب الونا چقاررلر حذر ایتمک کرکدر **اسنان اطفال**
اوغلانجقلرک دیشلری بیتمک وقتنده وجع عارض اولوب حرارت وخفقان لکت وکاهی ام الصبیان
وصداع وکاهی اسهال دائم اولور بونک **علاج** دیش بته جک یرلرینی طوق یاغی واوردک دماغی
یاغلری ایله وطوشان یاورسنک بنی سی ایله اوومق نافعدر ۞ اطبا متقدمین وخصوصا
ابو علی سینا قولی اوزره حرنلان سدب ایله کرسه سورمک دخی نافعدر ۞ واکر وجع زیاده دار
ایسه عنب الثعلب عصارهسینی کل یاغی ایله نیم کرم اول محله سورهلر ۞ وطفل برنسنه چکنمک ایوددکلر
زیرا دیشنک مادهسینی تحلیل وخروج اولمق لازم کلور ۞ انوکیچون بو سببدن کاهی دیش آغزی یردن
باشنی ویروب اکثری دیشی ظهوره کلورسه ۞ بیون وقولاغ دیبلرینی وچکهلرینی لطیف
یاغلر ایله ۞۞۞ چرب ایتمک ۞۞ کرکدر ۞۞۞

طقسان برنجی باب خلع الاسنان وتثبیت الاسنان بیاننده در

دیشی اسانلق وجهله قوپارمق وپارهلمک در ۞ فارسیده دندان با آسانی بقکنند
دربرنددرلر ۞ وافرنجیلر انواعی مورتفنجیو وبنجوم درلر ۞ وردملر ویونانیلر ثیودسیس
نونوطوندون درلر ۞ دیشلری پارهلمک ودارولر ایله قرمق ایدرلر ۞ اما جملهسندن چقارمق
قابل اولورسه افضلدر ۞ اما بعضیلر سدلکنی سدینی جنیزه غلط ایدوب اول دیشی ۞
اوزرینه قورلر پارهلر وقوپاررلر ۞ اما هر حالده سائر دیشه طوقوندرمیهلر ۞ وانخ قرنغهیی
یاغی دخی بویله در ۞ دفلی وقثاء الحمار دخی بویله در ۞ وضیبان دیدکلری برتن باسمی دخی بویله در
داوج شون سرکهده طورمش حنظل کوکی دخی بویله در ۞ وخروس بخیسی دخی بویله در
وانیون قومی تدریج ایله دخی قوپاررر وریزه ایدر ۞ دیتوعاتدن بنبوت وشبرم ولاعیه
وسائر یتوعات سدلری دخی دیشی قوپاررر ۞ وکبریت صولی ویاغی وجعنه اعلادر ۞
اما کوروک ۞ ایدوب ۞ تدریج ایله ۞ ریزه ۞ ایدر ۞۞۞

طقسان ایکنجی باب بخر بیاننده در

اغزدن بر رایحه اولمقدر ۞ فارسیده بوعلته کنده دهان درلر ۞ وناقوش بود دخی درلر ۞ وافرنجیلر
انواعی حالوسس اوطورادورس واسبوجیوردلابوقه دخی درلر ۞ وردملر ویونانیلر ۞
دیسوزمیا اوستوقا نوز درلر ۞ بوعلت اغزده بد رایحه کلمکدر ۞ اکر چورک دیشلردن
کلورسه انک حالی معلومدر ۞ اما بعضی نوعی واردر سطح فمده حرارت ۞۞
عارضندن اولور ۞ وبر نوعی دخی سوء المزاجدن ومعدهده خلط تعفنندن دخی اولور ۞
واکثر تعفنی ابدان صفرا ایسه اغز آجی اولور ۞ ولزوجت قلیل اولور ومعده بخارینک
بخر علتی نا اولدقده قوقمو اولمز ۞ اما آنی انجق قوقوسی که اکه بخر الریه دررلر ریه قرحهسی

سبیدن

سبیدن عارض اولور بو نوعی قتی یرامزدر ۞ وکاهی اولورکه بوحال بدنک حوالیسندن ظهور ایدر
حمیات انواعنده ومحرقه دیاجتیلرینده قتی ظاهردر ۞ بدنک طمغرهسنه قرنح ایدن عرق دخی
عفونتندن بد رایحهلو اولور ۞ اما کاهی دیش اتلرنده تعفن ایدن خلطدن اولور ۞ انک علاجی ثقل
عضل در واکه کافیدر ۞ واکثر اغز قوقوسی تلک ایچ اطرافندن ومعدهدن ایسه اکثر سببی چوادر
تنقیع ایله استفراغ صفرا ایدهلر ۞ ومحلنده صفرایی تسکین ایدوب واعتدال ویرهجک بر
رایحه دخی زائل وساکن اولور ۞ بو بابده تازه تبیسی وزردالو وشفتالو وخیار وقاربوز یمک
وارپه سویغی دخی نافعدر ۞ واکثر بونلر ایله بخر ساکن اولمزسه صفرایی حلیلج ایله ونظیوخ
فاکهه ایله استفراغ ایدهلر ۞ واکر بخر معده عفونتی وبلغمدن ایسه سکنجبین سفرجلی و
رمانی وشراب لیمون دخی تسکین ایدر ۞ واطریفل وایارجات دخی نافعدر ۞ اما بلغمی
عفونتنده تازه میوهلر یمک دخی مناسب دکلدر ۞ ودخی بلغم تولید ایدهجک اغذیه واشربه
دن پرهیز کرکدر ۞ وبعضیلر سبین بیشی ایله قوروب اوزم بربر نافعدر دیشلر دعود وبنز
ومصطکی دکشنه رنجی وارزیانه دخی بوعلته نافعدر ۞ دنوزنجار قابونی دم تابری ونعن
درتابری دخی نافعدر ۞ وبو خصوصده نافع اولان **مفردات** که ذکر اولنور **سذاب** کیجه
دکوندز مضغ ایدهلر **فقنه** قالص کیش اغزده طوتمق بخره نافعدر **قرصعنه** بر دکنذر
قرصعنا درلر انکه قوسلر وچیک دیشمش اوتوز کوتا ایسهلر نافعدر ۞ وسویدب
مجربدر دیشلر **بذرقطونا** بخره واغز قوقوسنه نافعدر ۞ **عفص** سرکهسی نافعدر
خل سرکهنک ایچنه التون قزدروب سوکوندرسهلر واول سرکهدن ازهجق بش کونه
دکین ایچوب وهر کون مضمضه ایتسه نافعدر **افسنتون** یمک نافعدر **ترنجان**
یمک غایت نافعدر ومجربدر **مشبث** طورق اوتنی اغزده طوتمق معتدر **ریباس**
مضغ ایتمک وبیک فائده ایدر **قنطوریون** دوکوب عصارهسنی اغزه طوتمق نافعدر
واکر مادهنی قتی زیاده ایسه مثلا اکر صفرا واکر بلغم دفعی ایله اخراج ایدهلر ۞ واکر اق جکر
قرحهسندن ایسه قروح الریه علاجلرینه تقید لازمدر ۞ اول بابه نظر ایدهلر ۞ وبو علتده
پرهیز ایدهجک نسنهلر وارد **منخرات** درلر بونلردن حذر ایدهلر ۞ مثلا اغذیه و
اشربهدن صدفون رباده مسک قومهلر ۞ جوق مسیم یمک ویاغنه معتاد اولوب جوق
یمک ومعتاد اولمق یره ویرده شاهدر ۞ وزیتون یاغی دخانی بخر کتورر ومعدهنی
اولان صولرکت جملهسی بخر کتورر ۞ واما قیا دیدکلری صنف اغزده جوق طوتمق ودچیک
صوغان وصرماق دکندایی جوق یمک معتاد ۞ انک بخر کتورر ۞۞۞

طقسان اوچنجی باب قلاع بیاننده در اغزدن سوکلولر
دانغز اغز بیدر ۞ فارسیده دردهان وبثره دهان درلر ۞ وافرنجیلر انواعی

اوربسن اولجرا اورلر • وردمیلر یونانیلر اقثه وانتریبس دخی درلر • قولنج دیدکلری علت دلده
داغزدن ظهور ایدن سوجلولر وجیبان جقلر در • اکثر اطفالده واقع اولورسه رطوبت
وبلغم غلبه سی دکلدر • بالکلیه معده رطوبتن الکاسبدر • سدرا اوغلی هذا ایسه • والده سی
ودایه سی یمه سنک باشنه دواء المسک سوره لر • وهر ایکی کوندن صکره گل یاغی وبنفشه
یاغی سوره لر • واکر اغز ایچنده حرارت وار ایسه نیلوفر وبنفشه یاغلرینه باشنه
سوره لر • ودایه سی مضر آندن وصو قوابضدن پرهیز ایده • اما قولنج علتی بیوک
کسنده واقع اولسه • اکثر تغیر ترکه باشلریله آق ایسه بلغمی نوعیدر صاریسی صولی
اولور • طوز لو زیتون • وصو یله مضمضه ایده لر • ومتشر وجمک وت اسنه و
طباشیر وقورو کشنیز وسماق وگل وازه جق کافور قاتوب اغزده طوتمق معتبدر
وورنده برابر اولمق اوزره مازو وجلنار واق قبا غبار ایدوب اغزده طوته لر بلغی
قولنجی بونلرک عفونتی اصلاح ایدر • اما دموی قولنج وسوداوی قولنجده بثره لر
قزل وسیاه اولور استفراغ ایتدره لر • وحلیله سقی ایدوب اغزده دخی طوته لر
دکاهی علت اصفر اولور وحرارتی اولورسه سماق وجلنار واق قبا وتعدیل ایچون
ازه جق کافور قاتوب اغزده طوته لر • اما سوداوی ده دل التندن قان المق
مناسبدر • وقورت صویی شکر ایله وشرابی دخی نافعدر • واکر معده ده اخلاط
حشو اولنورسه بالکلیه قی ایتدرمک کافیدر که اخلاطی تسکین اولوب قولنج
زائل اولور • وفصد اقتضا ایدرسه قیفالدن فصد ایده لر • وممکن اولمزسه اکثردن
وارقه دن حجامت ایله حاقه یه قلافه چکه لر • واطفالده دکمه حالله سوداوی اولمز • اما
سوداوی اولان قولنجک قوی اولنده اهمال اولنورسه فرقی خبثه دن خوف
اولنور بر بعض دفصد واستفراغده اهمال جائز دکلدر • وصفراوی قولنج قوی اولورسه
سوداوی قولنجدن آز اشغه ورنبه تدبیر واهتمام کرکدر • بونلرده خلط اختلاطی متواتردر •
بلکی صفراوی قولنجده دخی تدبیر قویجه یه محتاج در • وحلویاتی دخی ترک ایده لر • ومعتدل
طعاملر ومبرد اشربه لر ویره لر • وبو علت قنغی خلطدن اولدیغی ذکر اولندیغی
اوزره علامتنده معلومدر بعضیسنه بارد وبعضیسنه قابض وعفاص لازمدر
هر علته اطلاق اوزره علاج اولمز • واطلاق اوزره بالخاصه اولان موز اغنی ذکر ایده لم
صعتر قوروسی وقورودن صویله عسل وقورودن شرابی وپرورده سی نافعدر میویزج
عسل قاتوب طلا وضماد اولنسه مناسبدر عصفر بری شکاعا چکیدر خصوصا
اوغلانجقلر قولاعنه نافعدر سکر العشر خصوصا اطفال قولنجنه نفعیدر شنجار
اشنک عارولی ورلر قولاعنه نفعیدر عابوج بوکترلمی بیشی ودالقرلی وکوکی وعصاره لری

موافقدر اقبله الحمقی سموز اوتی جیکت ونشمش ایلک وعصاره سی اغزده طوتمق حرارتلو قولاعه •
نافعدر صولان گل صوایله ازوب سورمک واغزده طوتمق موافقدر بزر البورد وقلیغی ورد وکوبه
وسماق وورق خوان وطباشیرلی گل صویله ازوب قولاعه سوره لر عصفر اصبور وورلرجکلنی عسل
ایله سورمک وگل صو یله مضمضه ایتمک نافعدر عوسج بر یکنفرز عصاره سی نافعدر
سعد قولنج بلغمی یه قوی نافعدر طرخون مضغ ایتمک مناسبدر ماینا عصاره سی خصوصا
اطفاله اوله قولنج حارّه معتبدر مخ البقر اوکوز انجکلی الکلی عسل وادن قاتوب ایتمک
ایدوب بیلر نافعدر نبات بلغمی قولاعه نافعدر نن ماشا قاتوب اغزده طوتمق
قولنج حارّه نافعدر صندل احمر غبار ایدوب عنب الثعلب وگل صو یله نافعدر •
واکر ازه جق کافور خلط اولنسه دخی روادر • وبو علت اطفالده واقع اولنجه بر جنبر
واستفراغ ایدوب وتضرب والده سنه ودایه سنه ایتمک لازمدر غفلت اولنمیه • • • • • • •

طفلان دردی بابنده سیلان لعاب بیانندەدر

اغزدن صو وصلیا المقدر • فارسیده اتون اب ارذهان درلر • داءجبل انواعی
حاطور اوربس وایی وتناس اوربس دخی درلر • وردمیلر یونانیلر ادستوما نورسن دعانیو
دخی درلر • اغزدن صو کبی لعاب اقمق اکثرقاری رنج ایچنده قورت وصوغلجان نوتدن ایسه
اکثرنا موافق وطوز سوز طعاملردن حاصل اوله کلمشدر • بونلرک علامتی بورون قاشنمسیدر
واکثر لعاب کیجه ایله زیاده سیلان ایدر • اکر ادمعوله بورک قورتلرندن ایسه • بوکه علاجی
بورک قورتلری وحب القرع دیدکلری قورتلر بابنده وعلاجنده ذکر اولنور • اول علاجلر
ایده لر • اما معده رطوبتندن • ویا معده حرارتندن دخی ازالور • اکر رطوبتدن ایسه بلغم
نم معده ده جمع اولوب غذا طبخ اولنورکن اوستنه قلان کیموسک رطوبتی • و
بخارلر سقوط ایتکدن جمع اولور سیلان ایدر بوکه علاج اکر مزاج حار ایسه ازواقع
اولور • اما مزاج وغذایی تعدیل • وتبرید ایده لر • واکر بارد ایسه مزاج وغذایی تسخین
ایده لر • واکر معده ده اخلاط زیاده اولکندن ایسه • قی ایتدوره لر که اخلاطی تسکین ایتمک ایله
لعاب دخی زائل اولور • واکر بر دفعه قی ایله اولمزسه بش اون کونده بر دفعه دخی قی ایتدوره لر
وبو بابده اطریفل دخی تنقیه در • واکر بردرهم هندبا تخمی ویارم درهم طوزی دایم اغزده طوتسه
لر نافعدر بیوک قوروق ازالطفون اولان نوعه دخی نافعدر • ورطوبتدن اولان
لعاب افراطنه دواء المسک یمک وسویق جوز بوا ودرت کونده بر کره یارم درهم بش و
تحتی وار ایسه نخود قدر بر شیء یمک • دیکری کونده بر نخود قدر زنجبیل قاروق یمک دخی
نافعدر • وسائر بیوسنلو معجونلر خصوصا قیش کونلرنده اوله معجون دخی • وزنجبیل
مربا سی وکابلی واملج مربالری قوی نفعیدر • وجوز بوا وعاقر قرحا ودارچینی ومصطکی دن

مجربتا ویاخود سعوط ایتمک دخی مفیددر • وبعضیلر فاره بخشی دوکوب سماق صویله ازوب آغزده
طوته‌لر دیمشلر • واکر چورکت اوتی وایوه طنه وفرنه بابش بیراغی وسذاب وبوزرلک دوکوب
دفیناد وپ کبیکی اوستنه یقولیلر بورکده اولان قورتلری چقارر • ولعاب تکنی بولورلر
ولعابی اولنلر ومعتدل غذالر ویره‌لر • خصوصا کباب وقاورمه • واوغلان درتج وسوکلون •
انارب وبیان اوتلری کرسماق ایله طبخ اولنه وعوس وانار • وایوه شرابلری ایچمک مفیددر

طقسان بشنجی باب شقاق الشفتین بیاننده در

دوداقلر یاریلمق در • فارسیده شکافتن لب درلر • وافرنجیلر انواحی ویا بتجیو وسپسواه
لابیورم درلر • ورومیلر ویونانیلر اکی رافسزورفسیس نوتخله یون دخی درلر دوداغک
مزاجی حرارت ورطوبت وبرودت بیننده اعتدالده در • اما شویله که انکله جکزون واغزون
حرارت ایرشورسه رطوباتنی نشف ایدوب یبوست غالب اولور • ورطوبات
زایل اولمغین وباخود آز قالمغین دوداقلر یاریلمق اقتضا ایدر • اکثر اوچوق وبدطلری
حرزه واقع بثرلرندن ایسه اول شقاق دکلدر اکر خط بازوقلری رکیتون سورمک
وصرصاق قاپی باشندرمق در • ودکر وحرارت وار ایسه کل ارمنی وطاپله ازوب
سورمک • وهرصباح اوچ درت درهم قدر کلبشکر وبرفنجان نیلوفر اوتمش بنفشه
صوبی ایچمک • ودیکر ومعده‌یی تبرید ایتمک کرکدر • اما دوداقلر یاریلمسی طشره‌دن
شدید هوا اثریله ایسه سهلدر • دوداق اوستنه نره یاغی واوردک ویاتوک ایچ
یاغنه بادم یاغی وکل یاغی قاتوب یاغلامق کافیدر • ونشاسته وخیار کسوب بربرینه
سورمکدن حاصل اولان کپکی سورمک نافعدر • اما اکثر زیاده حرارت حس
اولنورسه عافص ومازو وازدر کرکدر • مثلا مازو ومرد سنگ واسفیداج عنبار
ایدوب کل صویله سوره‌لر • وبزرقطونا لعابی دخی مفیددر • وسپستان و
کثیرا لعابی طلا اولنمق فایده ایدر • وکثیرا ازوب دوداغه سوروب واوزرینه
مازو واسفیداج عنباری اکثر • ودوداق اوزرینه صرصاق قاپی ورقیق قابی
دفا شده بولنان اوچ قاپو ونارنه بیراغی دیموده ایچنده اولان بیاض دری دخی
یاپشدرورلر • اما شقاق اخلاط افراطندن اولورسه فصد واسهال لازم اولور
ودهرکیجه کپکی ومقعدی بنفشه ونیلوفر یاغلرایله یاغلمق نبیه مفیددر موم روغنی
بو بابده غایت نافعدر • ونقده برابر اولمق اوزره اسفیداج الرصاص وکثیرا
ومانند عنبار ونشا وکل یاغلری ایله موم روغن ایدوب دوداغ وال شقاقنه
دخی مفیددر • وباش زوفا وعلک البطم ومصطکی ومرده سنگ ایله اولان
موم روغنی دخی نافعدر • ودوداقده قان حدتندن حرارت وار ایسه وبیلکی فصد

اولنمامش

اولنمامش ایسه ججکه اوستنه سلک یاپشدرمق فایده ایدر • واکثر دوداقده شقاق
زیاده اولوب وجع ویا علاجده مضطرب اولورسه اوّل ذکر ایلدوکمز قامشدن
جقان اق دری ویمورده‌دن جقان دری ویاخود صرصاق قاپی یاپشدروب اوزرینه
ذکر اولنان دارولری اکه‌لر • ویاخود اولدریلری بواجزایه یاغوروب یاپشدره‌لر وبو بابده
نافع دارولردن مرهم کبی ایدوب سورمک مفیددر صفت شادنج عدسی ومرده سنگ
وزرورد چوب هربرندن بارم درهم یاغنش کبی طرنایی ورزعوان هربرندن ایکی دنک کافور
بردنک اوله کل یاغیله مرهم کبی ایدوب اوره‌لر • وبوزوت یاغنی ومدطلری آغاجک
بیراغی چکنیوب شقاقه یاپشدرمق موافقدر • واکر شقاق زیاده اولوب وبلکی
بورون فنا ولرینده دخی ظهور ایدوب طشره‌دن هوا تأثیرندن اولوب یاد مانع یشتون
حس اولنورسه بورونندن ودوداقدن رطب غذالر وحجامت ایله ماده طرف آخره
میل ایتدرمک واستفراغ ایتدرمک کرکدر • خصوصا سوداوی اوله ولونی سیاه
اوله ازه‌جق ژیوه ویشی درهم اتی مومله ایدوب بعده هوانده دکوب محکم فرشدوره
وشقاقی اتیی کبیک صویله یویوب بعده بو دوای هرکیج دفعه سوره‌لر • اکر بونلر ایله کتمزسه
بوکزنلی بیراغی دواتی یاقوب کلینی کل یاغیله فرشدروب سوره‌لر • واکر علت
بیوک ایسه قرص زرنیخ اکوب بعده سرکه ایله یویوب مرهم کافور ومرهم صندل
ومرهم سرکه اوره‌لر فصل ورم الشفتین دوداقلر • ودل شیشمک برنوع علت
وعلاجی بیان اولمغله ورم الکلیده تفصیل اولنوره ••••

طقسان التنجی باب بادشنام بیاننده در

یوزده قزللق اولمقدر • فارسیده سرخی چهره درلر • وافرنجیلر روبورقا
یبی وفیقوس دخی درلر • وروملر ویونانیلر ارتیرماتون باریون درلر • بادشنام
دیدکلری علت یوزده واقع اولور • دکاهی بتون یوز قزارر • وکیدرک قزل سولجو
لرکبی نشنه عارض اولور • وهر بار غلیظ ومفرط غذا یمک ایله وخمر ایچمک ایله زیاده
اولور • خصوصا علت شدید وسوداوی اوله وچوق زمان کچه معتد جذام اولور
درلر • بو علتده طوزلولردن وسایر سوداری زیاده ایدیجی مفرآتدن کره صفراوی وباصوره
وصوچوق وطوزلو زیتون • وپنیر وباطلجان وایله نرشی‌لر وبالغ تورشیلری کبیلر
معلومدر منع اولنمق کرکدر • ومسکر شیلردن خصوصا شراب وشتلکلر منع اولنمق
لازمدر وطعامنی اصلاح ایتدروب وبدنی اخلاط محترقه‌دن حب افتیمون • ویامطبوخ
افتیمون ایله وسایر مسهلات لازمه ایله پاک ایتدروب • وبعضیلر بو بابده یوزدن اوچنون
فصد ایدرلر • والحاصل اکثردن حجامت وارفه‌دن حجامت ایله ماده‌یی جلب ایتمک

اولدر . و مدتبرش بهزهار و سکنجبین ویرمک گرکدر . و بو علتده یازگونلرنده آز قالوب
زائل اولوب قیاس اولنور واهمال اولنور . و قیشن ایام مشده بنه دخی زیاده اولور .
واگر بر بهز ایتبوب و علاجه اهمال اولنورسه مشکل اولور بعده مدام علاجیله علاج
اولنمق لازم کلور . و هرکاه که بو علت صاحبی به بر درهم سنا و مکی قیناد وب صوینه
اون درهم فلوس خیارشنبه برخوب انجوره لر موافق کلور . و بعضیلر درلر که
کوکرد ایله یوغرد یوب بتغ بولمشلر و قوپ قراجلوکشی کوندن ایکی درهم یوزارلک
تخمی دکیجه بر درهم دخی یمک مفید در . اما نازک قراجه جق دیرمیه لر . زیرا بو
تخمک شراب دینکشمسی سکریه واردر . واوج درهم راسن طاشینی واوج درهم
کبیزا داوج درهم رزه الوجار دکی لیجی واون درهم ختمی وکفاینه عذرب سرکه ایله بوندری
تخمیرایدوب و هربار سرکه قاتوب . واوج کوندن صکره بعدالتنقیه حمامده وازروب
بعده بوزنه بو اجزابی بتو ایدوب . واوج کون طشره چقمیوب بوزنده . بو
اجزا طوره بعده کبوده رنگ حاصل اولور **وعلاج آخر** دخی بودرکه حجامت . و
فصد و تنقیه دن صکره زرنیخ و شیطرج و حزدل . وقزل بویه عفارنه آچی حاذه بابی
قرشدروب وبادشنابی طوزلو صوایله یوقدن صکره بو ترکیبی اتبو ایده لر
اما صاقنه لرکه کوزه بیفین اولمیه بعده بو ترکیب اول علتی دریلرین صویوب
رصارب صوچقارر . بعده مرهم کافور ایله ده سرکه مرهمی وسایر مناسب مرهم ایله اوکلده لر
دباقله اونی ونخود اونی بنفشه وقزل کل و نیلوفر دارچه اونی ایله دوکوب سرکه وقورق
صوی ایله تخمیر ایدوب بعد التنقیه اخشام بتو ایدوب سحر یویه لر . و بعضیلر بادرسنام
اوزرینه حقیف بزر اصه فو یعدزی نفع حاصل اولدی دیرلر . و زمم دیدکلری خواصندندر
بنه که فوزات طلا بنیره طوز بار یوز ایدرلر خلاص اولور رسم دیدکلری خواصندندر .

طقسان یدنجی باب علامة الدم فی الوجه اله بیاننده در

یوزده قان علامتی ظاهر اولمقدر . ترکجه اکنه کلی دیرلر . فارسیده بارچه فون در
انیر یوسنی یر جهره دیرلر . و هروسیجه دخی دیرلر . واز جمله انواعی ما قوله ردیا افشنا
نعنباری و فاجیه بی دخی دیرلر . و رومیلر و یونانیلر سمبوم لرشور و ن اقبه ختیس دیرلر
بو علت اولدرکه اکثر اتا سندن بوننکله طوغوب بوزنده . و کاهی غیری موضعنده آل
انیرسی کبی عریض قزل پاره لر اولور . و بعض سنکک رنکی سوادیه مایل اولور . و بعضی
سنکک فالی یعنی بکث کبی اولوب واوز رنده قللر دخی بتر . و بو علتک اجعینه علاج
اولماز اما **علاج** اولان نوعی اولدرکه اطفالده اولمیه و کوزه قریب یرده اولمیه
و علتک جانبزکه در بیسی شحق ایتمیه بو علاجی ایده لر . زیرا قوب علاجدر . اول علتک

دریسی

دریسی قوباروب حزیر دلیلی بتورلر . بو بابده بزم تجربه مز اولمیوب نقل ایده ذکر ایدرز مثلا
شقایق و چوپه و زجرنجی و مزبنجی . و خردل و زرنیخ و کنندس دوکوب . و زیبق و چیتارب ایرو
ایرو کتوروب هوانده بر پرده قاتوب و کل یاغیله سحق ایدوب حقنه کبی ایدرلر . بعده اول
علتی کوزه بیفین پرده و کلیسه بر بزایله محکم اوروب و بو مرهم کبی ایلیکلرینی جمله اجزاسی سوره لر
بر دفعه اوزنه بر ایکی دفعه سوره لر . اول حرارت اولان یرک دریسی قوبارر . بعده مرهم
کافور اوره لر . و دخی طاتلوجه دینور بیچی مرهم لر اوره لر . اما بو نکله اول دریسی قوبارلر
بلوط کوسی و باغ چیوبی کولی و کبریت و قلیه طاشی و سدلکنی سدابی سوروب . و بو اجزایی
اوزرینه سوره لر . قوبارر بعده مناسب مرهم ایله بتوره لر . . . .

طقسان سکزنجی باب امراض اللسان ودلی زبان بیاننده در

دل مرضلری و هیچ سویلیه مکدر یعنی دلسزلک احوالیدر . فارسیده درد زبان
ودلی زبانی دیرلر . واز جمله انواعی الحتوزلیا محوه دیرلر . و رومیلر و یونانیلر یابی ارغلوسیس
دیرلر . کلامه قادر اولمیوب سوز سویلیه مکده سبب سکز نوعدر . بر نوعی انسانک
صاغ طوغوب قولاغی اشتمدوکندن سوزه دربلمز . دلوکزنک و دل چوبرنک بلمز
بر نوعه علاج یوقدر معلومدر . و چوبهر سامعه خلاج اولنمامشدر . و ایکنجی نوعی
دل عضله لری و اعصابی مسترخی و فوت اولمقدر . اوچنجی تشنج فوت اولمقدر . دردنجی
نوعی خسته لر صوکنده فوت و اعصاب لسان و دماغدن دیوکدن و سینه و بلکی رتبه .
شارکی ایله اولان اعصابه باطل اولمقدر که موت قریب اولدوغی رمزاندر . بو دردنجی
نوعه علاج اولمز . و دردنجی نوعنه علاج اولور دیمشلردر . بشنجی نوعی که علت بارده
دن و دماغدن نازل اولان سکته و فالج و استرخا ولقوه ولثغ . و صدر مجبود کبی
خسته لقلرده و سوء المزاج انواعندن ظهوره کله و سایر اعضایه نازل اولدوغی کبی لسانه
دخی نازل و عارض اولوب ودله استرخایی جزوی ایرشور . والتنجی نوعی بو عوارضلر
تشنج اولدوب ایسه کاهی لسانک عضله سنه و اعصابنه دخی تشنج جزوی عارض اولمقدر
یدنجی نوعی حدتمو وحمی لو خسته لقلرده لسانه حرارت کلیدن و یا خود خسته حرق ایدرکن
و ستوق عرق ایکن باره و صوره ایچکدن لسانه ثقلت جزوی عارض اوله . اما ثقلت
کلی عارض اولوب لسانک عضله و اعصابنه خلل و فساد کلمش ایسه اکثر دخی علاج
کوچدر . سکزنجی نوعی اولدرکه لسانه قرحه ار و بثرلر انواعندن بعضیسی حادث اولمقدن
لسانه خلل کله . و بو قرحه ار و بثره لر زائل و صالح اولدقده لسان دخی اولکی حالی کبی بوتون
اولوب بر طرفندن اکسک اولمیه اعصاب و عضله لسانه ندر یجله و علاجله علاصلاح کلور
اتمامنده نقصان وار ایسه یاره و قرحه اولدقده دخی نظیرینه مراد اوزره لسان

استخدام ایده مز • و سوز سویلمکه قادر اولمز • و علاج دخی اولمز بو تقدیرجه اول نوع که ••
لسانک استرخاسیدر دل کوشک اولمقدر • فارسیده سستی زبان دیرلر • و دل استرخاسی
بیه ایکی وجه دن خارج اولماز یا بارد و رطب اولان علتلردن دماغ تشرکنی ایله یا خود خاقه‌سنه لسانک
عضله‌سنه نازل اولور • کاهی بو رطوبت رقیق اولور • و دم ایله مخلوط اولور • و کاهی رطوبت
غلیظ اولور • و دم انکه غالب اولور • واکر رطوبت رقیق اولوب قانله مخلوط اولورسه علامتی
لسانک کمکی یعنی کندو اسکی حالنده اولور • نهایت رطوبت رقیق اولدوغیچون اغزدن صولر آقر
واکر رطوبت غلیظ ایسه دل آغر اولور • و رنکی آق اولور و اغزدن صوتیقی آز آقر • و چون
واقع اولورکه اولدن دل رطوبتی غلیظ اولدوغیچون فصیح التکلم اولمیوب و بلنک آدملر
حرارتلو اراضی صوکنده رطوبت لسان رقیق اولمغله دلتری آچلوب فصیح التکلم اولورلر •
وکاهی • جبانلر دخی اولورکه رطوبت لسان برحال ایله غلیظ ایدرب بیوک اولدوغیچون رقیق
اولورسه یاتنک لکنتی کیدر علاج استرخا اکثر رطوبت سارده اولوب بعض تشرکت سنر
ایسه مضمضه و غرغره‌لر ایله و نانخه و عاقرقرحا و دارفلفل و کبابه و سعد و دارچینی کبیلر
چکیلوب • رطوبتی معتدل و یبوسته میل ایدر • و عضله و اعصابنی تسخین ایتدرمک
لازمدر • اما رطوبت لسان شرکت ایله اولوب • مثلا دماغدن نازل اولنلر ایله دکلوب
مرتبتی خسته لنمدن ایسه محلنه نظر ایدوب اول علتنه علاج لازمدر • و استفراغ و
حقنه‌لر و رطوبتلو طعاملردن پرهیز و مالحه‌دن اجتناب • و معتدل و یابس طعاملردن
قوشلر کبابی و شکر بوکشنیج‌لرکاهی و املاج • قرتابلرب و شکر بادام و نخود ایله بیوب
و محلنه علاج اولنورکن اغزده دخی مسخن و حرارتلو دارولر طوتدرر و مضغ ایدرلر
و رطوبت غلیظ ایکن تحلیل ایدیجی دارولردن نفع حاصل اولماز • همان ایارج فیقرا
و اکثر ماننده اولنلر ایله دماغی پاک ایدوب بعده قابض دارولردن غرغره‌لر ایدرلر • و محلل
و قابض دارو مخلوط اولورسه دخی روادر • مثلا و اشخیشان و قرنفل و کل و تفاح
الادخر و طباشیر کبیلر نافعدر • اما رطوبت فی غلیظ حتی اولنورسه ایارج فیقرا
و شحم حنظل و افتیمون ویروب بعده ایارج کبیلر و بعده بر غرغره‌لرکه صعتر و حاشا
و خردل • و عاقرقرحا و کبره کوکی قابی و الک ماننده‌لر ایله • و کاهی بو دارولر دوکوب
دل دبیلرینه سورولر • وکاهی اسکله ایدوب و بونلری خلط ایدوب غرغره ایدرلر • و صو
لرندن دخی مضمضه و غرغره‌لر ایدرلر • و ایچنه عنصل سرکه‌سی خلط اولنورسه روادر
و لعاب کتورمک ایچون نوشادر دوکوب و زنجبیل ایله قرشدروب دل دبینه سورولر •
وکندس و فربیون دوکوب انده جمع دل دبینه سوروب و بونلرک اکثرسنه بنفوذ دخی ایدرلر
و عنبر و لادنی بوغوروب دل دبینه سورمک روادر و شول حب که دایم دل دبینه سوره‌جکدر

ورنده

ورنده براوله اورزه ملح و نوره مرزنجوش و صعتر و چوراک اوتی و بیوبرنج و زنجبیل و خردل
و بوره و عاقرقرحا و نوشادر و فلفل غبار ایدوب و حب ایدوب محلنده دل دبنه سوروب و بونلر
غرغره دخی ایدرلر غرغره‌سی آخر ایکی درهم علک الانباط و بر درهم حلتیت غبار ایدوب حب ایده
و محلنده ازدوب غرغره ایدرلر معجون هندی بو علته هندیلر ایجاد ایلدوکی معجوندر • مثلا زبره
کرمانی اوچ درهم قرنفل و ملح هر برندن ایکیشر درهم و دارفلفل بر دانه و فلفل اوچ دانه اولنوب دوکوب
عسل ایله معجون ایدرلر • بو معجونک مقدار استعمالی درت درهمدر • و دایم شعثا معجونی
و مثرودیطوس و تریاق و سنجرنیا یی دل دبلرینه سورلر • و جبانلر اولان لسان ثقلتنده که
سوزنی سویلیه‌میه اطفاله مختص سوز سویلمک تکلیف و تعلیم اتمک کرکدر • وکاهی
لسانلرینی اوزرینه عسل ایله طوز سوررلر • کیدرک اصلاح اولور ••

طقوزنجی باب لسانک تشنجی بیاننده در

دل سکرلری بوزلمقدر • فارسیده کشیده زبان دیرلر • و کژلکی زبان دخی دیرلر
و افرنجیلر ماینه تنوو دخی دیرلر • و رومیلر دیونا یلر افونیا دیرلر • دل تشنجینک
سببی ایکی وجهدن خالی دکلدر • بر نوعی اولدرکه غلیظ رطوبتلر لسانه حدت ایدن
عضله و اعصاب بعض رطوبت و یا بلغم و یا دم ایله ممتلی اولور • و طرف و چکیلکه
طولنا قصالور و تشنجی اولور • ایکنجی نوعی اولدرکه اکر متحرکت و ارایه هنوز
ذکری سبقت ایدن استرخاء لسانده باینده ذکر اولنمش ایدی • مثلا شرکتی اولان علته
علاج ایدرلر • و بونک سببی معلومدرکه باشدن و دماغدن نازل اولوب تاثیر ایلمکدر
و اکثر یا تشنجی و قلبی لقوه‌لردن چوق واقع اولوب • و حدتلو و حرارتلو خسته‌لکلرده
دخی اوله حدت سببیله لسانک رطوبت اصلیه‌سنه خلل کلوب و تحلیل ایدوب یبوست
عارض اولوب عضله‌لری بریان اولور بوکنه علاج ایکی نوعک علاجی دخی اصل اعضا
تشنجی نوعندندر • تشنج اعضا بابنه نظر اولنه و بو محلده دخی لازم اولان علاج
بودرکه اول نوعی که رطوبت امتلائیه تشنجی نوعیدر • بویون اوزرنه محلل ضماد • بر
اوره‌لر ضماد اکلیل الملک و بابونج و طورق اوتی و قیصوم و مرزنجوش ایله ضماد اولنه
و انجره و حلبه طبخی ایله بابونج یاغی و زیت و مرزنجوش یاغلرینی ایلق ایدوب اغزده
طوتوب • و غرغره دخی ایدرلر • و بیون مهره‌لرنه بو یاغلردن و یا خود جوز یاغی
و منکش یاغی یا آجی زردالو چکردکی ایچی یاغی یا خود سداب یاغنده تربیه
ایدوب اغزده طوتدرر • و بیون مهره‌لرینه دخی اوره‌لر و بر درهم اکلیل الجبل یاغی
که اکثر دهن مبارک دیرلر • بیون مهره‌لرینه و چکه التنه موم روغنی ایدوب سوره‌لر •
و شحم حنظل و ایارجلر ایله استفراغ شرطدر • و مضر آتون • و اشیاء مالحه‌دن پرهیز

لازمدر ۰ خصوصا علت شقیقه محرقه اردن واقع اوله ۰ وحلبه ورازیانه تخمندن خیراولور وذکر اولنان یاغلردن هر قنغیسی اولورسه اولسون خلط ایدوب بورنه مهره ترتیبه ضماد وطلا ایدرلر ۰ واگر علت تمی اردن اولوب وصاحبی ضعیف اولوب حرارت دخی وار ایسه اول ضمادلره بنفشه وخطمی یاغلرندن وموملردن ایدەلر ۰ واگر ورگ سدابی وینلوفر و بنفشه ونبق چیچکلرکی یاغلری وعنب الثعلب وعصی الراعی وباش کشنیز صولرینی بیله کرم ایدوب مضمضه وغرغره ایدەلر ۰ وباشه دهبونه دوکەلر ۰ وذکر اولنان یاغلردن دخی مضمضه ۰ وغرغره اولنمق مناسبدر ۰ الله تعالی اعلم ۰ ۰ ۰ ۰ ۰

یوزنجی باب شقاق اللسان بیانندەدر دلی یارلماق و چتلامقدر ۰ فارسیده شکافتن زبان درلر ۰ وافرنجلر انواعی شیشوره لنغوه دردیلر ویونانیلر انکی رغیس تنزغلوسس درلر ۰ دل یارلمق وچتلامق اکثر خشکلکدن وارندن ۰ واگر طشرهدن حدتلو وآجی واکشی اشیا یمکدن وایچکدن اولورسه وگاهی آدم برخوف وموحش خبر اشدوب فی الحال بورکون بر یبوست عارض اولورکه دوداقلر چتلار ودل دخی چتلار هر قنغیسی ایسه اکه بارد وبلکی رطب واورلمازمدر ۰ وبالجمله شقاق لسانه

علاج حدتلو وآجی واکشی طعاملردن پرهیز ایدوب ایو ایچکردگی وبزرقطونا لعابلرین کثیرا وگلابله ازوب ودل لعابله یوبوب وبونلری کتره ایله سورمکدر وآغزده طوتمقدر ۰ و سبستان طوتمق دخی نافعدر ۰ ودنیا وخیارلب کسوب وهر برینی سوروب آنلردن حاصل اولان رطوبتی سورهلر ۰ ورد فندان بیرده وبادام مگت وبادام یغیله بشوروب ملک نافعدر که مرطب ایدر ۰ وبنفشه طبخ ایدوب صوبندن شکر ایله نعوف ایدوب آغزده طوتمق دیمک مفیددر ۰ وسموزادی وبابونه تخمی صولرینه وقاربوز صوبی وبارد ومعتدل چیکرولمر کی قباق وقاوون وقاربوز چکردکلرینی قشرلری ایدوب سورمک وایچمک دخی نافعدر ۰

یوزبرنجی باب اورام اللسان بیانندەدر

دل شیشمک وطوروشیشمک انکیجی دخی بر نوعدر دیمشلر ۰ فارسیده آماس زبان درلر ۰ وافرنجلر انواعی تومور لنغوه درلر ۰ ورومیلر ویونانیلر ادنتوسس تنز غلوسس درلر ۰ شول علاجلر که لسان ورمنه ذکر ایدرلر ۰ ورودق ورمنه دخی علاج اولور ۰ واگر بونلرک ورمی گاهی زهر بونلرکه نظر وعسیاروغ نوعندن اوله ومقداردن زیاده اغنرن بشر اولەلر ۰ دتیوجاتنه وحذتلو سموماتدن ۰ و بیش کبیلردن ایسه انلرک اسبابی وعلاماتی وعلاجلری سموماتده ذکر اولنور اما اورام لسان بونلردن اولمیوب وتمولی اولورسه اول مفرآتدن واشجار مالحهدن پرهیز ایدوب ۰ ودنیالدن فصد لازمدر ۰ وگاهی اولورکه دل اتی طرفندن

فصد

فصد ایدرلر فائده ایدر ۰ بعده شاهتره وهلیله مطبوخلر ایله استفراغ ایدهلر ۰ وبو انواع علتلر اولنده حار کشنیز اخضر نافعدر ۰ وبورجاق صوایله وعنب الثعلب وماردل صویله وگلاب مخلوطا آغزده طوتهلر ۰ وگلابده بشمش انار قبوغی وعصی الراعی وقزل گل صولرینه مضمضه وغرغرهلر دنازه شفتالو یپراغی دوکه وده سورمک نفعی اعلادر ۰ اگر بونلر ایله تسکین اولمزسه عدس مقشر وگل وسوسن کوکی وانار قابی واربه کشکی طبخ ایدوب صولریله غرغره ومضمضه ایدهلر واگر نضج ویبریجی وتحلیل ایدیجی اشیایه محتاج ایسه تازه سدابله عسل مضمضه ایدهلر ۰ واول صوکه سوسن کوکیله طبخ اولنسون وبشی ایدرک آنک ایچنه حلبه وانجیر بیله طبخ اولنوب وزیت یاغنده ورازیانه طبخ اولنمش اوله بارد ولی ورم اولنده وحار ورم آخرنده نافعدر وفواکه دخی بادزد وسرمن وکبریت که شیر روغنله پشمش اوله بیدهلر ۰ اما بر حال ایله دله درمنک بر طرفندن باشش ویبروب آجله واگر دل آلتنده ایسه ضفدع دیرلر وتورکجه قوربغهجق دردلر ۰ اول علت اولمسون کورهلر ۰ آنک بابنده وعلاماتی وعلاجی بوندن صکره ذکر اولنهجقدر ۰ اولنقدرجه اگر ضفدع اولمیوب ورم لسان باشش ویرشش ایسه ماء العسل وسکنجبین ایله مضمضه ایدوب پاک ایدهلر بعده قابض وعاقص واورلردن مرسین وسماق وعدس وزیتون یپراغی شرابده طبخ ایدوب مضمضه اولنه ۰ اما ذکر اولنان اورام بلغمی ایسه وماغذن آغزدن شرکینی اولمق واردر ۰ ایارج وقوقیا ایله استفراغ اولنوب بعده سوسن کوکی ومیویزج وحابه وانجیر طبخ اولنمش صودن مضمضه وغرغرهلر اولنه ۰ وبو دخی تحلیله محتاج ایسه کرفس تخمی واوزکوکی ورازیانه تخمی صولرندن مضمضهلر وغرغرهلر ایدوب آغزده دخی طوتهلر ۰ وبعده انجیر یاغی وآجی بادام یاغیله قولیجه ماء الاصول ویروب وغداسی کمون وصعتر وکمرادیا وتخود آب وقوشلر بریانی اوله ۰ اما اورام سوداوی ایسه استفراغی کبیر ایارجلر ومطبوخ افیمون ایله ایدهلر ۰ وهر بارلغوه باردینی طوتهلر ۰ مثلا باشش کشنیز وماردل ۰ صولری کبی که اوله ۰ واگر فصده محتاج ایسه فصد اولنوب وسودا زیاده ایدیجی نسنهلردن پرهیز ایدهلر که لحم قدید وکبریت وبادنجان وطوزلو بالق وعدس کبیلردر ۰ حذر گرکدر زیرا سوداوی ورمدن ۰ گاهی سرطان کبیلر عارض اولور ۰ آنگا علاج اولمز ۰ مشقت اولورسه مکرولی دبندن کسهلر ۰ العیاذ بالله تعالی مشکل اولور ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰

یوزایکنجی باب ضفدعه بیانندەدر دل آلتنده اولور قوربغاجق دیرلر ۰ فارسیده دردوزغ درلر ۰ وخراسانیلر ورق دیخ درلر ۰ وافرنجلر الخنوس این عزبوریس یغابنق لنغوه درلر ۰ ورومیلر ویونانیلر باتوس بنس ابیوغلوشیدوس درلر ۰ ضفدعه علتی دل آلتنده اولان طمرلر وباخود

زبنده برغده‌جق کبی اولوب ولونی قوربغه یاوروسی کبی اولور دیشان اولور • وطن‌لر قوربغه
طیری کبی والاجه دکوک رنک اولور • بونک سببی بر غلیظ رطوبت جمع اولوب منعقد اولور •
دکاه اکثیبور دکاه بتبه قیبا نوب لسانه اضطراب ویرر • وبو علتده باشدن نازل اولور بونک
علاجی دل آلتنده ول لونی حمرة وسیاهلغه میل ایدرسه دل آلتنده اولان طمردن فصد لازمدر
وفصد بری زایل اولدقدن صکره اکر محلل دارولر اورمق کرکدر • مثلا طوز وسرکه ونوشادر و
زنکار وزاج اوله ودخی سعتر وانار قبوغی غبار ایدوب طوز ایله اوستنه قویه‌لر • ویا بیکش زاج
وسورنجانی بیرده آنجیل قیر ایدوب قویه‌لر • ویا مازوی غبار ایدوب وعسلده بشوروب اول
عسلدن اوره‌لر • وصعتر وانار قابی وطوز وزنده برابر ایدوب غبارینی اوره‌لر • وبونلر ایله
علاج ایدوب اوله که محض انقضا ایله • زیرا اطبانک بعضیسی فصده رضا ویرمشلردر اولورسه
قیفالدن فصد اولنه • وماده اسفله میل ایده دیمشلر • وعفص یا ومازو وزاج محرق دکوب
اوزرینه اکمک معتمددر • وکبره کوکی قابی دزنیویا بیراقی صوبیدن • مضمضه ایدوب
ونازه جوز قابی دخی سورمک معتمددر ونافعدر • ان شاء الله تعالی

یوز اوچنجی باب طعم ذوق بیانندهدر

طعامده لذت بولنیوب ناخوش طعم حس اتمکدر • فارسیده چاشنی نشود
درلر • وافرنجیلر انوایجی قالوس صابور درلر • ورومیلر ویونانیلر فاکه ایستی ساتز
غلوسس درلر • طعامده لذت وچاشنی حس اتیوب ذائقه‌یه خلل کلمک اکثریا
کلینجه ذکر ایلدوکمز امراضدن اولورسه اول علتلره علاج ذکر اولنمشدر • علت
زایل اولدقجه بو حال دخی زایل اولور لابد بایان ورمیدر یا استرقا سیدر • و
یا تشنجی ویا خشونتیدر • ویا دماغک ویا خود بر غیری عضوک مشارکتیله اولوب
اول علت زایل اولدقجه ذائقه فاسد دخی تسکین اولور • اما بو علت خاصته ساده
ایسه بعض یالکز سادج اولوب شرکت یوغیسه یالکز مضمضه‌لر وغرغره‌لر کافیدر •
مثلا کلاب وخرنوب شرابی ویا کشنیز صولری نافعدر • واکر ماده زیاده
غلیظ ایسه عنصل سرکه‌سی دخی موافقدر • واشترغاز وخردل وصوغان وسرکه •
استعمال اولنه • واکر بونلر ایله اصلاح اولمزسه سادج دکلدر • البته شرکت مؤثردر
واکر دماغ شرکتی ایسه تنقیه حبی ایله استفراغ کرکدر • وانک صفتی بودر تنقیه
ایکی درهم قزل کل بر درهم سقمونیا بر دانک ونصف وانیسون بر دانک اوله کثیرا صویله
حب ایده‌لر حب آخر بوننش صبر ایکی درهم ومصطکی وقزل کل هر بریندن ایکی دانک
وسقمونیا وبر دانک شحم حنظل بر دانک اوله کثیرا صویله حب ایده‌لر • واکر ماده غلیظ
حس اولنورسه استفراغی ایارج فیقرا وحب قوقیا ایله اتمک کرکدر • واکر ماده

غلیظ

غلیظ ومزاج بارد ایسه استفراغی کبیر ایارج ایله اوله • واستفراغدن صکره دورت
بش کون اطریفل صغیر • استعمال ایده‌لر •••••

یوز دردنجی باب احوال وامراض اذن ویا سامعه‌نک بطلانی ونقصانی بیانندهدر

قولاق احوالی وامراضیدر • فارسیده درد کوش درلر • وافرنجیلر انوایجی الحنوس اوریوم
وبطلاننه اغنوس اودیدوس درلر • ورومیلر ویونانیلر یاپی نون اوتون یاپی ایس انوبس
درلر • قولاق مرضلری بر قاچ نوع واردر • هر برینی محلی ایله بیان ایدوزکه بر قنغیسی مراد اولورسه علاج
اولنه • زیرا حیوان اوزرینه انسانک شرفی معرفتیله اولدوغی معلومدر • وموقت سماع ایله اولور
والت سماع وجوهر سامعه بر عضو بر نسنه دکر سوز سویلمکه دخی سماع لازمدر • نته کیم انه دن
صاغر طوغان کیشی سوز سویلمکه قادر اولمز زیرا سماعله تعلیم وموقت اولمز • انوکیچون سماع
التنک فضیلتی باصره وشامه آلتلرندن زیاده‌در • ودلی زبان اولنلر کرچه کوز کورسی ایله
چالشورلر که بیله‌لر وبیلدره‌لر • واشارت ایده‌لر • اما معنیده انسان ایله حیوان بیننده
کبیلردر • واکر سامعه بطلانی خلقت ایسه چاره یوقدر معلومدر • بلکه آلت سماع
وجوهر سامعه که نشر بحده بر مؤثر صورتنده بر نوع بر نسنه کیرمش واولیله اوشمش اعتقادلر
اول آلت بی زبانلرده خلق اولنمامش درلر • ویونانیلردن اهل تشریح اولنلر بولیه
بولدق درلر • وبعضیلر بوقوله مخالفت ایلدیلر • هله بیلیلوم الت سامعه اکثر وار واکثر
یغدر حق سبحانه وتعالی زیاده بولنمدن اکره نصیب اتمامش • اوله اولنجق کوزی
حفظ لازم اولدوغی کبی قولاغی دخی طشره‌دن توز وطپراق وبارد روزکاردن دکرلردن
وصودن وقولاغه کیرر حیوانجقلردن قادر اولدقجه حفظ ایدوب وعارض اولان علتلرینه
علاج ایله تعهد لازمدر • وهمیشه دن برکره یا زیت قیلی ویا خود قلابی یادم یاغنه بولاشدروب
قولاغه صوقمق لازمدر وبیوست وخشونت ایسه وسخی اخراج ایدوب زیرا قولاغی
چرکی غلبه‌سی الجنده بشرلر احداث ایدر انی بیلک طونلر وسامعه‌نک بطلانی نیجه‌در •
بیان ایده‌لم سامعه بطلانی ونقصانی ظاهر معلومدر اواز اشتمکدر • ویا خود آز
اشیده‌لر • بو حال اولکی طبیعتنده دوتوب متغیر اولوب قولاق آغر اولور • وبطلانی
اولدر که طوپ وطبل چالنسه کرچه حس ایدر اما زلزله‌یه رخنه دکتنده وزورسنده
کندی ده دخی دمرنک عارض اولوب طوپ وکوس وطبل اولدوغنه حکم ایدر •
ونقصان سامعه اهسته اولان اوازینی وایراقدن کلان اوازی دخی اشیده‌مز • اما
یقیندن اشیدر • بو نوعه دخی خلقت ومزمن ایسه علاج اولمز • ومزمن اولوب
علاج پذیر اولیان نوعی دخی بو بیله‌در • زیرا اکا البته بر نسنه عارض اولمشدر •
ومحلنه یرلشمشدر وطبیعت اولمشدر • وعلاج • پذیر اولان نوعی سکز نوعدر

بری سوء المزاج اوله کرک ساده و کرک سزکیله مرکب اولسون ۰ ایکنجی نوعی سوء المزاجکه بعضی ماده
ایله ظهور اتمش اوله ۰ واوچنجی نوعی قولاقده سده اولمقدر که بونک نوعی چوقدر کاه چرک چوقلغندن
وغلیظ خلطدن و ورمدن و زائدات تحکدن و یا سکا عارض اولمقدن ۰ واول محله تالی جمع اولوب
منجمد اولوب قالمقدن وطشره دن قولاغه خ کیروب ویا قوما چکردکی ویا طاش کیره ویا بر حیوانجق ۰
طشره دن کیره ویا انده تولد اتمش اوله ۰ دردنجی نوعی تفرق الاتصالدر ۰ وانک اسبابنده ویا جراحت
که کرک طشره دن و کرک ایچرودن حادث اوله ویا قولاغه ضربلو وقتلو دار ورلردن سامعه آلتنی
واعصابنی یالمش اوله ویاخود بونک کبی نسنه یکک ایله فساد ویرمش ویاخود جلدلرینه خلل ویرمش
اوله ۰ اول سببدن بیره نردفرهلر انواع ظهوره کله ۰ بشنجی نوعی بچک وقرامع وطاعون دخی تبول
ایدر ۰ حدتلو خسته لقلرده بحران ازاطفندن حوذ نقصان وبطلان سمع قین ظاهردر ۰ واکثر
واقع اولور وبرعض حرفه مستوفی ایکین قولاغنه صوت تاثیر ایدرمک ۰ واوچوجا صوصی ۰ و
صوصی صوالکبورمکت فنی مخاطره در ۰ فی الحال ظهور ایدر ۰ التنجی نوعی اسهال صوا ویده کامل
اولمیوب قرغا ماده ویاخود دار واسهال صفراوی پاک ایلدیکه ۰ ودخی بیک اتمش ایکین
بلکی جهل ایله امساک تدبیر ایده لر سامعه یه خلل کلور ۰ یدنجی حاده خسته لقلرده ۰
رعافدن وبحراندن بقیه ایجاب ایدوب کاهو حقه مرادینا وتکلیا وبره میوب سمعه خلل ویرر
ویاخود تشویش عارض ایدر ۰ سکزنجی نوعی بو ذکر ایلدوکمز انواعدن کلدر ۰ علت
شرکت دماغیله در وبونلر علامتلری معلوم اوله کلمشدر ۰ علامات انک سببی که
ساده سوء المزاج اوله قولاغنده وجع وثقلت سماعدر ۰ وسوء المزاج بارد ایسه
صفا ایدوب جمله دیبردونی متالم اولور ۰ مثلا کیجه طبیعتی بارد ورطب اولدوغیچون بو علت
صاحبی کیجه متالم اولور ۰ واکر سوء المزاج حار ایسه بونک ضدیدر ۰ واکر سوء المزاج
ماده ایله اولورسه ثقل وانغزلق وصاغلو الزنشاندر ۰ واکر سوء المزاج یابس ایسه
اویقوسی وطعامی آز اولور ۰ والتلنک شاهددر ۰ وانک سببی که سده اولوب واغرلق و
ثقل اولیه ۰ معلومدر که سده وقولاق چرکی افراطندندر ۰ اما اغرلق حسی اولنوب
واختلاط عقل وهذیان وحارجی لر اوله ۰ پس معلوم اولدیکه غلیظ خلط ویا ورم در ۰
خصوصا ورم عصبه اوله ۰ اختلاط عقل وهذیان انکه شهادت ایدر ۰ اکثر ورم عصبه دکل
ایسه جائزدرکه بالکلیه حمی دن خالی اولمیه ۰ واکر حمی دن خالی اولورسه ینه بو بر حمی
اولور ۰ زیرا عجبه ورم که ذکر اولنوب وجعدن ۰ وضربانیدن خالی اولمز دخی ایجاب ایدر
واکر سده سنک سببی اکر قورت تولد اتمش ایسه اکثریا قورت طشره چقار ۰ و
نادر واقع اولوب ۰ ذمعلوم اولنور ۰ وانک که قولاغنه طشره دن حیوان کیرمش اوله
اوله حیوانک حرکتی شاهددر ۰ مکر بعض صبی اوله ۰ وفارجدن قولاغنه بر نسنه کیرسه

ابتداده

ابتداده حمی اولماز بالکلیه وجع وضربان اولور ۰ اما انک سببی که قرحه و بثره لر اوله ۰ وظاهرده معلوم
اولیه ۰ وبرنیض بر وجعدر چکرینه ایدوکی بلنمیه ۰ بونوعک البته حمی سی اولور ۰ واول که بحراندن عارض
اولور وبیشنی اولدر بحران کونلری عارض اولوب واول کونلرینه زیاده اولمسی انکه والدر ۰ وانک
سببی که صفراوی اسهال اسباقی ایله اولشدر ۰ کبی دفوری اسهال صفرا ایله زائل اولور ۰ اما انک
که ماده سببی وسببی دماغ شرکتیله اوله ۰ دماغده عارض اولمق وولوقی آز اولمق انکه شاهددر
بونلرک علاج سوء المزاج نوعنک علاجی ضد ایله علاج اولمق کرکدر ۰ مثلا حار سوء المزاج
ایچون باش کشنیز وماء ورد وحب الثعلب صویلرینی طاملدهلر ۰ واکر سوء المزاج بارد ایسه
بونک دخی ضد ایله علاج اولنه ۰ مثلا قسط وطورق ادن وسوسن ویاسمن یاغلری وبونلره
ازه جق بلسان یاغی قاتوب قولاغه طامزمق نافعدر ۰ واکثر بابونج وآجی بادام یاغلرینه ازه جق
جندبیدستر وخصوصا اوکوز اودی خلط اتمک فی مناسبدر ۰ قولاغه نیم کرم طامزهلر
وهرنه طامزرلرسه نیم کرم اتمک لازمدر ۰ ویاخود فتیله یه بولاشدروب صوقه لر ۰ لکن
طامزمقده یاغلر قولاق قعرینه واصل اولورسه افضلدر ۰ واکثر شحم حنظل ویاخود کوکی
لی شیرلغان قیناده ب طامزرسهلر نافعدر ۰ قطور نافع اولدرکه اکثیشی انار ...
صیغوب صوبی الهلر ۰ وینه انار قابنده سرکه دوکولنک دکل یاغی قاتوب آتشده طوته لر
دیلکی قوامه کله طامزه لر ۰ واکر سوء المزاج یابس ایسه بنفشه طامزمق داخی صوئلم
بخارینه باشی وقولاغی طوتمق ۰ وعورت سوتی دخی نافعدر ۰ اما سوء المزاج ماده ایله
ایسه فنبی خلط ایسه استفراغ ایتدروب وریاضت ایتدروب نطولار ونطورلر
ایتدرهلر ۰ واکر ماده صفراوی ایسه بنفشه قرصلری ایله وحب التدهب ایله استفراغ
افضلدر وبر مثقال صبر وهلیله وبر مثقال ایارج فیقرا حب ایدوب ویره لرکه
صفراوی وماغدن استفراغ ایتدره ۰ بو بابده اطریفل کشنیزی دخی نافعدر ۰ اطریفل
کشنیزی بودر ۰ امله وبلیله وهلیله هر برندن اون درهم قورولمش کشنیز وقزل کل هر برندن
بش درهم دوکوب بادام یاغیله چرب ایدوب عسل ایله معجون ایده لر ۰ اما بعضی
نسخه ده کشنیزی جمله نک وزنی قدر یازمشلر ۰ واکر ماده غلیظ ایسه استفراغی
فیقرا وقوقیا حبلری ایله وشحم حنظل وهندی طوزی وازه جق افیون خلط اولنه ۰
قطور آخر ۰ جندبیدستر اوچ درهم نطرون وفربیون هر برندن بر بچق درهم اوله ۰
دوکوب شراب اصول ایله قرص ایدوب محتنده قولاغه قطور ایده لر ۰ وهندی یاغنی
وترب عصاره سنی طوز ایله قطور ایده لر ۰ خصوصا علت رطوبتدن اوله نافعدر
وایلجوع دکز صویی دخی قطور اولنسه نافعدر ۰ واکر قولاقده آغرلق اولسه ابهل
بشنی سرکه ده قینادوب اول سرکه یی قطور ایده لر ۰ وکاهی اشنه قولاغه افسنتین

طبخ ایدوب صولری خلط ایدوب طاملادررلر • و قولاق آغریسی بخاردن ایسه استفراغنی ایارج
فیقرا ایله قیلدروب بعده ییم کرم طتلو بادم یاغی طاملادەلر • واگر دخی لازم گلورسه آجی بادام
یاغیله قسط و کل یاغی طاملادەلر • و آنەجق جندبیدستر دخی کل یاغیله دخی طاملادەلر مقبولدر واگر
قولاق آغریسی سدەدن اوله و یا خلط غلیظ و یاریح غلیظ اوله زایل ایدەجك **حب** بودر الغنقی
دیونلش دوقلمش شربداودن ایکی درهم شحم حنظل بش درهم انزروت بر درهم کثیرا اوچ
درهم صارو هلیلە بش درهم حب ایدەلر • بونك مقداری شربتی بر درهمدر • و بارد مادە
دن قولاق آغریسنە وطنین ودویە هرنە ایسە غایت نافعدر **صفتی** سرکە و بورە
و عسل دکلی اودوب دهن سوسن وطبیخ افسنتین وازەجق جندبیدستر و بلسان یاغی
وانی قسط یاغی وازەجق نفط • و بر درهم قطران • صباح واقشام بونلرك تنقیسی واردر
و بو بابدە **تکمید** دخی درلر • اکا نەجق طبیخ بودر • بابونج • وطورمق اوتی ودفنه
یپراغی و یاخود یپشنی و مرزنکوش و دشتی یاربوز • و ییم کرم کوفنە قاقرجانی صو
ایچندە طبخ ایدوب وصوزوب قیونی و دغنە طولدروب بیون و قولاق دبنه
قویەلر • اگر قولاق آغریسی **صبا نده ایسه** انندیبی ودایەسی صحوی سعتر وطوز قیناد دو
وصوزوب برقطرەجك آغزی لعابی ایلە قولاغنە طامزەلر • و هر بارکه قولاق آغریسی
ایچون استفراغ لازم کلسە کە بیوك آدملردە اولە • کهکدار کە استفراغی تدریجله مثلا
آزەجق آزەجق ایدەلر کە تونت • قالوب • و تنضیج باعث اولور • • • • • • • •

یوزبشنجی باب قولاق سدەلری وطرشی بیاننده در

قولاق قیامقدر وصاغرلق در • فارسیده سرتاد کوش وکرپە درلر • وافرنجیلر
انواعی ابوشر و تحجوای بد منتوم آودیبوس درلر • ورومیلر ویونانیلر اریق فراقسنرکه
وبنا قوبیا درلر • قولاق سدەلرینك انواعی خلقی وعارضی اولور • خلقی اولورکە سامعه
منفذی کە انده کوك کبی کبی برنسنه واردر • اول خلق اولنوب منفذ خلقی اولنماشدر
ویاخود منفذ آغزندە بردری بتمشدر • بونوعلر مشکلدر • اما منفذ طار اولوب وطاریغی
بلکی بعضی قروح و بثره سیندن زائدات بتمش اوله • یاخود وسخ منقلونسنه بتمکدن
ویا طشره دن بعضی حیوانجق ویاغیریه خصوص ایله یاغلامشدر • واکثر بونك اوستنه
دری یاغلانوب و منفذ دخی بتمش ویاغلانمش ایسه وسخاری لوج اتمك دخی کوز •
کورە ممکن ایله مشکلدر • واکثر عارض اولان دری رقیق ایسه کوچك برمقیاس صوقه قوه
حس ایدوب وشدید آوازی اشیده اونوعه **علاج** اول دری دلەلر • و منفذی
نیک هر ایلیه بر دفتیله قلقطار بولاشدروب منفذ ایچنه نهفته صوقه لرکه جراحت
کیرو بتمیه • مفصل بنه سند اولمغه تومیه لر • و بوبله جه اولمدەلر • واول نوع که قرحه

ویتره

ویثره وسخ کبیر صوکنده اوله آکا **علاج** قولاغی نطرون وایلیجه صو ایله یویەلر وقاره
زرنیخی سرکە ایلە ازوب ایچنە طامزەلر • و یا بر قطعه جق فتیل ایدوب بواجزا ایله بولاشدروب
صوقەلر • اما قولاق قعرنده وارمیه کە اضطراب ایکیرده اوله مبین بو تکلە فرجه وباره ایدوب
بعده قرحه علاجی ذکر اولندیغی اوزره ایدوب اول علاج ایله بتورەلر • واگر طاش
ویاخود حبه لردن برنسنه کیرمش اوله • برقطرە ییم کرم یاغ طاملدوب بعده کندوسی دخی
معطش اوله عطسه کتوره لر • و قولاغی اول طرفنه اکوب اکثر طوغه ایله طشره دوشه
واگر قولاقده برکه جوق جمع اولمغدن منجمد اولوب سته اولمش ایسه کبیچه بادام یاغی
طاملدوب ارندسی حمامك قزمش طاشی اوزرنه قولاق طوته لر برکه ازیوب
دسبیزان تخمی دبوده دوکوب دفتیله کل یاغیله بولاشدروب قولاغه صوقوب
اوچ کون طوره جوق برکه طشره چقار • وخلال ایله اهسته پاك ایده لر • و قرص
خرنوب دخی نافعدر **قرص خرنوب** قولاق برکنی وصوسه اعصابی اخلاط غلیظه دن
پاك ایدر • مثلا اق خرنوب اون مثقال و نطرون اون التی مثقال • زعفران اوچ مثقال
دوکوب • و سرکه ایله قرشدروب قرص ایدوب محتاج اولندقده سرکه ایله ازوب ازه جق طامزه
واگر قولاغه حیوانجك کیرمش اوله اکا **قطور** اولدرکه آزه جق قطران ویاربوز عصاره سی
وشفتالو یپراغی عصاره سنه ازه جق تربه اوینمش سقمونیا قاتوب طامزه لر • و بو بابده
اچی صوغان و ترب عصاره سی قومق دخی نافعدر • اول حیوانجغی هلاك ایدر •
واگر ایچنده قورت تولد اتمش ایسه افسنتین یاغی ویاخود عصاره سی نافعدر
و بوخصوصده اوچ درهم شراب واوچ درهم عسل وایکی درهم کل یاغنی بر ده اچی
ایله قرشدروب ییم کرم ایدوب و فتیله بولاشدروب صوقەلر • بر کیجه طوره
وصباح قالدره لر •

یوز التنجی باب قولاقده و قولاق دبنده ظهور ایدن ورملر انواعی بیاننده در

قولاقده و قولاق دبنده ورملر ظهور ایدر • فارسیده آماس کوش و بناکوش درلر
وافرنجیلر انواعی بیروتیده و تومور غلاندولاروم اغرديوم دخی درلر • ورومیلر و
یونانیلر پاروتیدس درلر • بو نوع ورم که قولاق دبنده ظهور ایدر علت خنازیر
دکلدر • اول علت محلنده بابنده ذکر اولنور • واگر ورم قولاق دبنده اولسه
اکا عربجه بنات الاذن درلر یعنی برلرده قولاق دبنده و قولتق دبنده و قاسق
نده واقع اولور • واکثر دجعلو اولور • اگر بو نوع ورم • قولاق ایچنده اولورسه
بی امزدر • یاشلو آدملرده جوانلردن ارتوق مهلت ویرر • زیرا جوانلرك طبعی
حار و رطب در • و مادەنك قوتی باتجی • وحتی قوب اولدیغی سببدن وجعی

ازيوتى اولور • واكثر بودكر اولنديغى اسباب جمله اول بيرده كه جمع اوله بلكى قوت تحمل
ايتميه • وماده نضج بولمزدن دباشى ديرپردن ساقط اوله • مريض هلاك اولور وقولاق دبنك
دريى اولوب كاهى انكك بحرانى اولور وكاهى اولماز • اكر بحرانى اولورسه وعلاجى
دخى اعلا اوله يعنى سلامت ايله اوله وماده نضجدن وبحران كوننده مقدم ظهور ايده قيى
برابرزدر • و ورمك ماده سى كاهى قان اولور كاهى صفرا اولور كاهى بلغم وكاهى سودا
اولور • واول كبى دمويدر قزل اولور • وطمر بيوكك درلسى حار واخر لقدن خالى
اولماز • واولكه صفراوى درلسى قيى حار اولور • ووجعى قيى ودباغجى اولور • اما اغرلغى
ازاولور • واولكه بلغمى درلسى يومشاق وآغراق ووجعى انقته اولور • واولكه
سوداييدر • وجعى قيى آهسته اولور بونلرده علاج ماده دوندره جك طلالر و
ضمادلر اصلا جائز دكلدر • خصوصا بحران اولهجق نوعى اوله • اكر بحرانى ايسه
ماده اول محله ارتوق جذب ايدر • شول حيلهكه ممكن دخى بلدر اني ايدهلر • مثلا
محجمه قومق ومقعد انكك كيبلر اوله • وحاجب اولورسه تحليل ايدیجى ضمادلريله • بو
دنقتده قومق جائزدر • واكثر ماده صعب ايسه فصد اولنوب ماده‌يى تنزيل ايده
لر • اما ماده مطيع ايسه يعنى كندو حالنه قومق افضل حسن اولنورسه كندو
حالنه قويهلركه حتى ووجع زياده اولميه • اما ورم ووجع قيى اولورسه بارى يوشاق
ضمادلردن بنفشه وخطمى صولريله وماء العسل كيبلر قويهلر • واكثر ابتدادن ووجع
اولوب دباشى خرقه اصلاودوب قومق ووجلواسه ايتى طوز قومق مناسبدر
اما وجع اولوب دباشى ظهوره كلمك حسن اولنه خطمى ودبابونج وكتان تخملرى
صوينه بول قرشدروب قومق آهسته لك ايله تحليل ايدر • اما باشى وبرمك
ظاهر واريكن جمع اولمق حسن اولنورسه ارتق محلل دارو قبول ايتمز بو كره
طبخ ايدیجى دارولر • قومق كركدر طبخ ايدیجى ضماد بودر باقلا اونى كرنب وسوسن
كوكى صوبريله طبخ ايدوب وازهجق بغرروغنى قاتوب غليظجه ايدوب ماده
اوزرينه ضماد ايدهلر • واكثر يارمغه حاجت اولورسه طبخ ايدیجى بقوللر قومقدن
تقصير ايتيوب بعده يارهلر • بعده پاك ايدیجى دارولردن قويهلر • بو بابده
مقدم تحليل لازم ايسه قيوم ترسى داودوك يا غى تحليل ايدیجيدر • وطبخ
ايدیجى لازم ايسه دريا صوينده انجره اوتى پشوروب اوره لر اما علتى
مزمن اولورسه عسل ايله يا نمشى صمدفدن مرهم دوزه لر • وبوكه مرهم زفت
ومقل وبال ارزوسنك خانه لرنك چركى كه اكا وسخ درلر • دباشى مبعه وبياض
صغرى بنى سبى قابل ايسه وملك البطم • وقيونك ايچ يا غى ويكى نكت وباكى طاغ

كي سنك ايچ • ياغلرينى طبخ • ايديجى در • الله اعلم • • • • • • • •
بوزيدنجي باب وجع الاذن بيانندهدر قولاق اغريسيدر
فارسيده • درد كوش درلر • دانشمندلر انواعى طولو راغو ديوم درلر • دردمندلر
ديونانيلر اوتوبونوس درلر • قولاق امراضى بوندن اول احوالى وامراض الاذن ديو
ذكر اولنمشيدى • اما وجع احوالى عجيبدر • بوظاهر اولوركه بر ديارك هواسنه
طبيعت الشمش ايكن بر اوزهوايه نقل وتبديل اتفقا ايسه • مثلا صوا حلده چوق طورمش
ايسه • بعده بارد يبلاقده يل طوقنمقدن ديا يبلاقده چوق طورمش ايكن • بعده
حار يلدن ولتستم كبى يلدن قولاق رطوبتنى رقيق اتمك ايله تاثير ايده • بوانواعده اما اكثر
بارد ريحدن ارتق عارض اوله كلمشدر • وبعضى زمانده حمى لازم سبب اولور •
ووجع عارض اولور بونوعى برابرزدر • خصوصا اختلاط عقل ايله اولورسه
مهلكدر بقراط تعليملرندن يعقوب نام طبيبك علم سرديوب تبيين ايلدوكى مخفى علامتلر
ندر • يدنجى كونى بونوعيله اولانلر خسته لقدن هلاك اولور • اما باشى وبروب
وراحت انكك اولورسه بوندن اول امراض الاذن بابنده ذكر اولنمشدر • انك
ايله علاج ايده لر • اما فورى وجع عارض اولورسه اكا علاج شول كيشى نك
دماغنده • وياخود بورنده بر خلط غليظ حس اولنورسه اول اول خلطنى
استفراغ ايتديره لر • واكثر ماده حار ايسه قيفالدن فصد اولنوب وطبخ بنفشه
واجاص شرابلرى وتمر هندى وبنفشه وصارو هليله مطبوخى • واكثر مانند ايله يوشادهلر
اما ماده غليظركك ايسه حب شبيار دفونيا داياريج فيقرا ايله اولمق كركدر • وبلكى
استفراغدن مقدم غرغره لر ايدوب وبنم كرم قولاغه طل ياغى كليله طاملده لر • ووجع
زياده ايسه ازهجق كافور ايله بنفشه ياغى دخى طاملده لر • وكوزشيافلرندن
اسفيدن ميرده آنى ياخود عورت سدى ياخود باشى كشنيز وعنب الثعلب
صولريله طاملده لر • وبو بابده بر تجربه طل ياغى وازج تجربه كرد باغ قالنجه
قينادوب طاملده لركه وجعين تسكين ايدر • دخاطبا ديدكلرى قزل صوغانلر ياغى
قيى نافعدر • ونفاع ونيلوفر وشكود ياغلرى دخى نافعدر • وقنبار بيرانى عصاره‌سى
دخى مفيددر • اما وجع وضربان زياده اولوب تشنج يابس خوف اولنورسه اسكى
انيك ياغى غايت موافقدر • وكنده ياخود انسنه قرشو قينادوب وبر سيورلى
اوجلو كاغد دوزوب اينجه اوجى قولاغه كيرمك قابل ايسه • قولاغه آهسته صوقوب
وتد ريح ايله آنك قرشو بنفشه ونيلوفر طبخندن ازهجق كافور ايله قينادوب بخارينى
اول كاغدك اول بر آچيق اولان اوجنى طو توب بخار دن قولاق احصابنى يوشاده لر

کرضربان ساکن اوله • اما ماده فیحی اولورسه شیاف ماميثا برجه جك افيونجك قاتوب عورت سودی ایله طاملده لر • واکثر قولاقده وبیله نوعی وارایسه سذاب وطورق ادنی وحب الغار وانخوان وبید انجیر وقسط وفرفیون وبلسان یاغلرینك نفعی واردر سد ایجنده قینادوب طاملده لر • وبر مقدار غالیه مسکی بان یاغیله دخی طاملده لر • واکثر بارد ریح قولاغه وجع عارض اتمش ایسه شراب ایچمك عادتی ایسه شراب صرف ایچمك ایله ضربان و وجع زایل اولور • اما ماده صولو اولوب وجع اولورسه ذکر اولنان یاغلرك کلیسی نافعدر • و دوی وطنین علتلری که کاذب وبیهوده صدالر اشتمیدر • اول علتلر دخی بونلدن صکره بابنده ذکر اولنور • اما وجع طشره دن عارض اولان ورمدن ایسه خطردن خالی دکلدر • ورمك اوزرینه باقله دارهسی اودیله بنفشه وخطمی واکلیل الملك دن ضماد لر ایده لر • وبنفشه دخی بنفشه یاغنی حار صولر ایله یوغوروب ورم اوزرینه ضماد اولنه • • • •

یوز سکزنجی باب قولاق قرحه لری ویاره لری بیاننده در

قولاقده اولان یاشش برت بردر • فارسیده ریشهای کوش درلر • وافرنجیلر انواعی اولقوس وابوسته ماد ایسه سوس آغریوم درلر • ورومر ویونانیلر انواعی ایوستما والقوس توتوتون درلر • قولاقده قرحه ویاره عارض اوله مفرادندن بر تعبیر ایدوب اصلاح غدا ایده لر • وغرغره وعطسه لر ایله ماده یی بورونندن یکا جذب ایتدره لر • اما قرحه متعفن اوذندن طشره ایسه آنی کوز کوردانلار • ممزوج سرکه ویاسکنجبین ویاشراب ویا ماء العسل ممزوج ایله یویوب پاك ایده لر • وبونلدن ماعدا مرسیا بیراغی وقزل کل طبخ ایدوب بعده عسل وشرابه ایچنده اریدوب بر سونکر اصلادوب اوزرینه قویه لر • اما قرحه ایچرودن طرفده ایسه قطره قطره طامزه لر • برکوننده برنچ دفعه ایده لر که تمام قرحه پاك اوله • بعده یاغلش زاج واکا مانندلری ایچنه افورمك کرکدر • ویابس زرورلر بوبابده نافعدر •

زرور بابی وزندن برابر اولمق اوزره انزروت وصبر وکندر وخبث الحدید ودم الاخوین • وزنجار رغبار ایدوب بعده سرکه ده حل ایدوب اکثر قرحه • قولاق ایچنده ایسه فتیل عسل ایله بولاشدروب بو اجزا ایله قولاغه قویه لر • وقرحه طشره ده ایسه آکا کوره بویی سوره لر • وآندن سوزیلان عصاری صویی وارکنی پاك اتمك کرکدر • وبو قرحه لری تغلیل ایله منع اتمکه قادر دارولر ایله یومق کرکدر • مثلا مرو زیتون بیراغی عصاره سی ایله عسل وصو ایچنده طبخ اولمش وکل یاغی قارشمش اوله نافعدر • اما قرحه هنوز تازه اوله • ومتعفن اذن اوله • آتشده یانمش وقورومش شب یمانی دوکوب بر درهم مقداری وبر درهم قرصعانی وعسل ایله یوغوروب طاملده لر •

وبو بابده

وبو بابده غوره صویی وعسل ایله شیاف ماميثا وسرکه ایله وبونلدن ماعدا سرکه وصبر ومر وعسل ایله واسفیداج مرهمی ویا سلیقون مرهمی مخلوطاً طاملتمق نافعدر • وقرحه سنه کوره حاجت اولورسه زنکار مرهمی دخی وحاجت اولورسه مرهم مصری دخی قونیلور • اما کاهی بو اورتالغنده قورت تولد ایدر • اول محلده یاربوز وشیح وشفتالو یپراغی دیوره صولرینی وشفتالو چکردکی یاغی وصغیر اودی ایله وحاجت اولورسه ازه جق خربق وسقونیا وعنبر کل یاغیله قورتلری هلاك ایدوب اریك ایله طشره چقار • اما قرحه رخنك دیشه ایدرسه وعصاری صو واریك طورسه وجع قویی اولور • اذن بلدر • وکل یاغی طاملده لر که آنی دوشر • وکاهی ریال الحلمی صویله افاقیا طاملده لر • وعصی الراعی دخی قانی منع ایدر • وبو بابده بادزهر عصاره سی داغ ایدیجی وقانی منع ایدیجیدر • وطوشان پنیر مایه سی که سرکه ایله حل اولنه طاملتمق وشیاف ماميثا وحضض طاملتمق دخی قانی منع ایدر • واکثر قان منجمد اولورسه سرکه ایلکندنا صوینی یتم کرم ایدوب طاملده لر • وقرحه طشره ده ایسه • بو ذکر اولنان جمله دارولر کوز کورریردن اولمغله • انسان ایدوکی معلومدر • • • • • • • •

یوز طقوزنجی باب طنین ودوی که طشره دن بر نسنه واسطه اولمیه بیاننده در قولاقده کاذب وبیهوده آواز اشتمکدر که اصلی اولیوب کندی اوزیله آواز حس ایلکدر • فارسیده کوش وردم آزآواز بانك دیکر کوشتن درلر • وافرنجیلر انواعی ینقوس آغریوم درلر • ورومر ویونانیلر انجوس توتوتون ودیز بوزتونا فیتو دخی درلر • بو علت که ظهور ایده طشره دن تأثیر ایدن هوانك ونفسك ومتکلم یعنی سوزسویلنك قوتی ودفعی تموج ایدوب مثلا حروف اشکالی ایچرویه قبول ایدوب وقولاغی کچوبغنه کلوب بعده کچوبغنده اولان هوایله دیر تشکل وآنی بر شکل دخی کوسترمشدر واوبله تأثیر اتمشدر که اول شکل قبول ایدوب الکلامی ایجاب ایدن حال کبی ایچرودن دخی عارضه سببلردن اوبله حرکت ایدن معنی نك حرکتی دخی ایچرودن طشره اوبله حرکت ایدر • اما متکلم سوز اوله من نسنه که مزماری یعنی دودکی وناینی نه ایسه طشره اولورسه آوازی باشقه کونه چقار • اما نفس ایچرو وچکدر باشقه شکل وترخ آواز اقتضا ایدر • بو شکلده قولاغی ایچنده نفس اولیور درلر • یاالکز هوا دکلدر • حرکت بلدر • ایچرودده بر سبب ایجاب ایدرنه که کوز قرشوسنده بنجه علتدن خیال کوررلر کاذبدر واصلی یوقدر بو علتده دخی بخار دبلکی حرکت آنك سامعه زیاده در کوزده کاذب خیال وبورونده ذکا رائحه دیدکلری کاذب شتم اتمك کبی قولاقده دخی ذکا رائحه کبی طنین ودوی بوتوجدر • وبو علتك بر نوعی بودر • وبر نوعی سامعه نك قوتی وجوهری ضعیفدر وضعف صاحبنك حالی دخی ذکا رائحه حالی کبیدر • ازه جق حرکتدن • طنین •

ورمی اقتضا ایدر • و بو حال کاهی نافهمیده دخی واقع اولور • و علت غذا النماز زیرا ممتلی اولان
دماغ و قولاق و قولان حوالیسی خسته لکدن چکلوب بوشلق سببندن حاصل اولور و نزاع
فوت اولمغه بو علت زائل اولور بو ایکی علتدن ماعداسی مرض عذا اولنوب و بو حال کاهی
معده مشارکتی ایله و کاه قولنج مرضی بوکا باعث اولور • و بر دخی موج صابلجه واردر • آنکا
خلل ایرشور • و کاهی قولاق و باش حوالیسنه رنج ایرشور • و کاهی قرحه لردن صاری صولر
سوزیلوب جمع اولور • و قورتلر تولد ایدر و باعث حرکت قورتلر اولور • و کاهی طمرلر
امتلاسیدر که طعام و مسکنک صوکلرنده عارض اولمغ اکثر ایکانشنندر • اما اکثر بو
اضطراب سوء المزاج اوله که اخلاطی انک قاندر و بخارلری دیره دیر • بو حال مرضلرده
دخی نوبتی ابتداسنده اولور اندن بیلورلر • و کاهی قوتیله قیح اولمغ دن طنین ظاهر اولور • و
کاهی باشنه بر زخم ایرشمکدن دخی حادث اولور • و کاهی بعضی قوی دارولردن که بونلر بخاری
تحریک ایدر • و طعام دخی بویله در • بونلرک علاجی اکثر معده نک طولولغی و خالی لکی • و
قننده اوله • و آسایش و قننده جمله بدن و حرارت و بریز و یاخود اکسلور • و یاخود اری
اندن معلوم اولور که جمله بدن و اکثر معده مشارکتیله اولور • و اول طنین که اریز و اکسلز
برحال اوزره طورر • انک ماده سی باشنده در • اما چوملک قیناکبی اوله و قنطور پره سی
دخی اوله • قولاقده جراحت یاخود قرحه نشاندر • و آغاجلره روزکار طوقنمش کبی آواز
حس ایلیه سبب باشنده و قولاقده رنج علامتیدر • اما آواز کاهی ضعیف و کاهی قوی
حس اولنه • معلومدر که غلیظ ماده تحلیل قبول ایدر • بونلرک علاج بو علت صاحبی
کنش و آتش یانندن و چوق طورمقدن و قوی حرکتدن و قوی قیح اتکدن و بلند آواز
دن و چوق طعامدن خصوصا انجا رایحه‌لی اطعمه‌دن اول پرهیز ایدوب • و استفراغ
و اصلاح اغذیه ایده لر • و اکثر بو عارضه معده و بدن و یاخود بر عضوک مشارکتیله
بیلابه اول ماده نک استفراغی ایدوب بدنی پاک ایده لر • بعده دماغه
مرسی یاخذله تقویت ویروب و قولاغه بادام یاغی طاملده لر • و هر ماده یه انکا کوره
تدبیر ایده لر • و اکثر حمی نوبتنک ابتداسنده عارض اولورسه حمی علاجنه تدبیر
کرکدر • اما صدید و بدکلری قان ایله اریک قیناسی اوله • انک **علاجی** قولاق
ریشنک واریکنک علاجیدر • انکا نظر اولنه • و اکثر بونک سببی ضعف اوله ••
فرایی صلاحه کتورمکه چالشه لر • اما بو عارضه کاهی سرسام صوکلرنده دخی واقع
اولور • اکثر نافهملر تدبیرینی ایده لر • مثلا سرکه و سوسن یاغی و افسنتین یاغی و عصاره
سینی طاملده لر • و بو بابده **قرص مجربدر** آنی خربق بش درهم زعفران بش درهم
نطرون اون درهم اوله دوکوب قرصلر ایده لر • و غلیظ و لزج اخلاطدن اولان نوعنه

دخی نافعدر • و بونلردن ماعدا صنوبر یپراغنک و ... طبیخنی طاملده لر • و قرنفل نقعف
درهم و مشک بر دانک صلایه ایدوب طاملده لر • و سذاب و مرزنجوش و افسنتین و شیح و
بابونه • و صعتر قینادوب بخارنه باشی و قولاغنی طوته لر • و اول نوع که آکا داخل کبی ردیش
ایدک • اکثر لک یاغنی سرکه ده تا سرکه زائل اولنجه قینادوب • و اره چوق افیون قاتوب طاملده لر •

یوز اون بشنجی باب قولاغه طشره‌دن صو کیروب انک اخراجی بیاننده در

قولاغه طشره‌دن برحال ایله صو کیرمکدر • فارسیده آب رفتن بکوش دیرلر • و افرنجیلر انواجی
این بدمنقوم اغزیوم اقشریا سخوس اردونی انسی دخی دیرلر • و رومیلر و یونانیلر ان یوزما
اف نوریقون نونا اونون دیرلر • قولاغه صو کیردوکی ساعت بر ایاق اوزرینه صو اتوب اول صودن
قولاغه بر مقدار صو کیرمش اوله • و اول لکن صویه توبی صو آز چوق اولاش و بر یاغ اوزرنده طوروب
صحرایه و بر اغزدن الن قالدروب اول جنبده ایکی قرتمشی صو طشره کلور • و طوری اونی ورازیانه
و اکلیلک یاپشر بنه صاروب اول بر اوجنی آتشه طوتشدروب و بنه لی اوجنی قولاغه صوقه لر
و قولاق اطرافنی قپایه لر • آتشک حرارتی قولاغه ایرشنجه طوره • بعده بر اوغوردن چکوب
یاغ طاملده لر • و عورت سدیب دخی نافعدر • اما اکثر وجع تولد ایتمش ایسه •••
خشخاش قابندن و اکلیل الملک و بابونه و بنفشه و خطمی داروسی اولان دعوت سدیب ایله
بوغوروب قولاق اوستنه ضماد ایده لر • و اکثر قولاغه پره و کپله و سیکک دانه سیکی دخی
کیررسه • اکثر توکرک قویوب قولاقده اکه داخل اولنجی اول طرفه قولاغی میل ایتدروب
اول اغز لعابی طشره سیلان اتمک ایله اول حیوانجغ بله چقار • و اکثر آتیله چقمازسه
شفتالو بیراغی عصاره سینی طاملده لر که آنی محلنده هلاک ایدوب حرکتنی باطل ایتدکدن
صکره قولاغی ویتنی ایله بله طشره چقار • اما هر حالده اول قولاق اوستنه یاتمق کرکدر
دوریا حیوانلرندن • قنبو قلوبه و دریهوک و اوزون صدف کبیدر انک ایچنده اولان
صاحی الوب واورنه سیندن محکم ایلک ایله باغلیوب و قولاغه صوقوب صوچیا
جذب ایدر • و غایه مشکله بولاشدروب قوسه لر قولاق و جعکرینه دخی نافعدر •

یوز اون برنجی باب امراض حلقدن خناق و ذبحه بیاننده در

بوغاز اغریلریدر • فارسیده درد خنجره و خناق و درد کلو دخی دیرلر • و افرنجیلر
انواجی انکینا و اسقوانسیا دیرلر • و رومیلر و یونانیلر کی تاره خی و قوراقاس دیرلر
بوغاز اغریلرینک بر نوعی خناقدر و ذبحه درد ذبحه خناقک مهلک نوعیدر •
یعنی بوغاز شیشوب و حلقوم که مجرای نفسدر طار قالملغله نفس چکه مز • و اکر شیش
طشره ده اولورسه طشره بدنه براقمق ایو علامتدر • زیرا کوزکورر دورم قیننی نوعی
اولوب • و قیینی خلطک سببی اولدوغنی بیلوب علاجنده دخی اتمام اولور •

اما خناقك بر نوعي واردر بونك بوغاز ايچروسي وطشره سي ازغون شيشش اولوب وتحليل ايده مدو
كندن كاه معده يه اينر • ومعده يه اينمكله اتساندر • وكاهي سببيه نزول ايدر • وكاهي خناق
ماده سي اعصابه نزول ايدوب تشنج عارض اولور وكاه بويونك جوانبنه نازل اولوب
هلاك ايدر • والبته خناق صاحبنك موتي تشنج ايله اولور • وخناق انواعنك **علامتلري**
بري نوع اولور • بري ضيق النفسدر • ايكنجيسي اغز اچق اولور • واوچنجي شراب وطعام
بوغازه كيرمز ديلي ايچروكي صو بورنندن كلور • دردنجي كوزلر طشره چبار يعني اولكي
حالنده طورمز • بشنجيسي اغزدن دلي طشره چقار • التنجي بيني تكلمي بورنندن
سويلر • يدنجيسي قئ ايده جك كبي حاللر عارض اولور • اتاقيقي انمز • وبو علامتلر ظاهر
اولورسه صعب علامتلردندر • وخناقده هرنه دكلو تز اولورسه بو علامتلر اول قدر
تز ظاهر اولور • واكثر خناقده موي ايسه يوز وكوز قزارر • وكوز وبويون طمرلري ديكسك
اولور • ونفس طار ووجع تمدد ايله اولور • واكثر ماده صفراء ايسه • اغز آجي اولور
وحرقت وعطش ويبوست ووجع آرتق اولوب اويومز • ونفس ضيقي دمويه
نوعندن اقل اولورسه • واكثر بلغمي ايسه آغز لعابي ارتق اولور وطوزلو اولور
بوره بش كبي وحرارت دخي اولوب • ودل رنكي آق اولوب وعطش وحرارت
طشره دوشدوكندن آز اولمغي ايجاب ايدر • وهربار بلغمي ورم بوينده اولوب
خناق صاحبي برنسنه بوطمغه قادر اوله بيلور • وهر خناق كه بارد ورطب اوله •
ملازه وعضله جوانبنده ورم ايدر • سعه وغلظت وبرودت سببي ايله انتنه
عضولره بول بوله مز • واكثر ماده سوداوي اولورسه ورم قتي اولور واغز طعمي اكشي
ومككره اولور • وكاهي خار خناق سوداوي اولور • واكثر خناقدن بيون مهره لري
يرندن چقارسه بيونك مهره لري بري چقور قالوب حلقومك ايكي طرفنده طشره
چبجار • والحاصل طوقنورسه اوزيوب ومريض باشني قالدره مز • وصاغنده
وصولنده باقه مز واغز آچه مز • بو نوعه اطبا خناق الكلبي ديرلر بو علتده كلابده
چوق اولور • واكثر مريضك مهره لري يرندن چقوب طشره واره كه نفس چكمك
آلتي اول عضله لر ايله تمامدر • يعني بو ايكي مهره دن بتمشدر • ومريض اول كون خوف
اولنوركه هلاك اوله • اما جائزدر كه مهره يرينه ايلتنه لر خلاص بوله • وهربار
ورم تحليل بولمق سنز وباخود باشني ديركسنز واريكنك سوزلكسنز كوره لركه ورم
اكسك اولدي ومريض راحت بولدي • ونفس موجي اولوب وسعال ظاهر اوله
معلوم اولدكه ماده اوكنه انمشدر • وخناق ذات الرئه يه دونمشدر • زيرا خناق
ذات الرئه انتقال اتمك چوق واقع اولور • واكثر نفس صغير ومتفاوت اوله • و

خفقان

وخفقان ظاهر اوله وغشي كله وقوت ضعيف اوله معلوم اوله كه خناق معده يه نازل اولدي
واكثر نبض تشنج ايده معلوم اوله كه ماده اعصابه نازل اولدي وتشنج اولسه كركدر •
وهر ورم كه دورت كوندن صكره يومشاقلغه باشلايه طنج اوله جقدر • واريكنك انسه كركدر
والحاصل هر خناق كه باطن اعضايه دونر مشكلدر • وهر خناق صاحبنك اغزندن كوبوك
كلسه سلامت اميد اولنماز • وخناقده اصحابنك يوزي باشل شكل وكوزي اوله سياه
اوله موت علامتيدر • زيرا تركيب اخلاط بوزلمشدر • وجمله سي بر اولمشدر • ودخي ايله
اولان خناق دخي خطرلودر • زيرا ايچي حرارتنده چوق نفس چكمكه احتياج واردر • فتقده
ايسه قادر اولمز • واكثر حميلرده دخي بحران كونلرنده • خناق ظاهر اولسه قتي مخوفدر •
وخناقده بيون رنكي آق ويا باشل اولمق وبوطه عضله لري • وبوجاقلري بارد چوق ايلمك
يرامزدر • وفي الجمله خناق ايچون **علاج** اكثر خناق جمله بدن مشتركي ايله اوله وقوت قوي
اولوب • ومقصد مانع يوغيسه فصد ايده لر • اما تواركك ايله فصد كركدر • خصوصا
دمويه • خناق اوله غشي كتورمكدن حذر كركدر • زيرا غشي قوتي ساقط ايدر •
وقوت سقوطيله اولان نفس ضيقي يرامزدر • زيرا خناقده نفس چكمك صعبدر
وفصد اولنده قاني بر كونده بش اون درهم قدر آله لر ديمشلر كه غشي دن خوف
ايدرلر • وبعضيلر بش ساعتدن صكره قوت يرنده ايسه اول طمري ال ايله تحريك
اتمك ايله تكرار قان روان اولور ديمشلر • والحاصل فصده تاخير اولماز هر نجه جبل ايله
فصد ايده بيلورلرسه ايلیه لر • وخوف اولنمازسه يردن دخي اوزوب ارقه دن حجامت
دخي ايده لر كه ماده اسفله وخلافه واره • وخناقك نضج بولمسي قصد ايله در خصوصا
خناق هر دم زياده اولمغه باشليه وقوت زياده اوله ركاكوره قاني اخراج ايده لر
وخناقده دل طشره چقار • وطمرلر دخي ممتلي اوله قاني دل التندن الماغه تاخير اتميه لر • قتي موليدر
وساق اوستندن دخي حجامت ايده لر • اما خناق بدنا مشتركنده اولوب وماده بالكز
حلق اطرافنده اولوب وغذايك قابل اوله وعلت مدت چكمش اوله فصد ايتمه لر • واركوزنه
كورك التندن حجامت كفايت ايدر • اما كاهي بر محلده متصل قان آقركن طوروب بواسير
وحيض كبي يردن اقامق وطورمق ايله خناق ظاهر اولور • خناق ظاهر اولدقده دخي كبي • ينه
عادت او زره اول بواسير وحيض هر نه ايسه اقرسه فصده احتياج يوقدر • مكر
ماده قتي اولوب حبس اولان دم تسكين اولميه • وهر حالده حبس دم عادتي ايچون صافندن
وانجكدن حجامت وايان اوستندن فصد جمله اوعقوده لره لازمدر • وبعضي محلده
بوغاز شيشوب برنسنه كيرميه بوكتره بيون مهره لرندن ايكنجي مهره اوزرينه شيشه
قوسه لر جائزدر • واو علاجلقله خناقي اولوب بلكي دموي ايسه باريسلك

اوره‌لر که ماده‌یی طشره چکه. و حقنه‌دن شیشه چکمک قابل اولان یرلردن دخی چکمک روادر. و
بونلردن صکره حقنه اتمک ایکی وجهله اولنور. بری ماده‌یی اسفله چکر و بری امعالری آشاغه چکوب
و فضلاتدن پاک اولمغله بنا زیده اولان ماده یول بولوب آشاغه میل ایدر. و مریض راحت
بولور. و اول **حقنه** صفتی بابونج و بنفشه هر برندن بیر درهم خطمی تخمی اون درهم
سبستان قرق عدد و ارپه اوچ اوقیه بغدای کپکی ایله طبخ ایدوب و سوزوب اون درهم شیرلغان
و اون درهم شکر و درت دانک هندی طوز و ایکی درهم بوره قاتوب حقنه ایده‌لر. و اگر
تمی بو غنیه بونلرک ایچنه اوچ درهم قنطوریون رقیق و یکرمی عدد انجیر پیوستی قاته‌لر
و اگر بوغازدن برنسنه بگزر سه خیار شنبه‌یی شیر خشت صوینده یاخود عنب
الثعلب صوینده ازوب ایچوره‌لر. و حقنه‌دن صکره اکلیل الملک و بابونج و کتان
قینادوب اول صو ایله ماده اطرافی یویه‌لر و اوده‌لر. و کشکاب ویروب اکثر
تغذیت کلور سه انکبین و سنجاب و بادام هربره‌سی نافعدر. و محلل و قابض
دارولردن مخلوطاً ضماد ایده‌لر **ضماد** لسان الحمل و بورجاق و نمک اودی و
خطمی و بابونج و بنفشه دوکوب و گل یاغیله جرب ایدوب قفا و بوین و حلقوم
جوانبنه بیوک ضماد ایده‌لر. و بو بابده غرغره‌لر دخی نافعدر **غرغره** نه یرده
بوبله درکه اگر بوین و دل طمرلری ممتلی ایسه غرغره تأخیر اولنوب اول امتلایی
استفراغ ایله الک ایدوب اندن قابض اشیا به لطف شراب‌لر فقع‌لر سکنجبین
بو بابده نفعی اعلادر. و ابتدا سه و اشتی بنفشه شرابی خلط اولنه مفیددر
و غرغره دیدوکمز اول قابض دارولر ایله کیم کیدرکه قابی دخی تسکین ایده بو خصوصده
توت شرابی و خوخ و قبو غنک و تازه جوز قابنک افشره دیدکلری لعوقی فتی نافعدر
صفتی تازه جوز قابنی دوکوب و سوزوب شکر ایله قوامه کتورمکدر **غرغره دخی**
اخر شب یمانی و مازو و جلنار هر برندن بشر درهم اکشی و طتلو انار دانه
قبوقلرینک باشنی آچوب و بو اجزالری قویوب آتشده پشوروب بعده صفوب
و صاف ایدوب بعده لعوق کبی ایدوب سکنجبین ایله غرغره ایده‌لر **غرغره** گل
و عدس و سماق و جلنار ال صوده قینادوب غرغره ایده‌لر **غرغره** گل و صندل
یاغی و فوفل که نیم کوفته اوله. عنب الثعلب یاخود کشنیز صوینده طبخ ایدوب
و توت شرابی بو نکلمه ازوب غرغره ایده‌لر. و دل التنه قویه جق **حب** که دموعی و
صمغ عربی و ختمی اولد نافعدر. خوز و گل تخمی و طباشیر و نشاسته و سماق و کثیرا
هر برندن بر درهم کافور بر دانک بذر قطونا لعابیله حب ایده‌لر. و خناقک آوکلی
کوننده غایت نافعدر. و ایکنجی کوننده کشنیز و یا عنب الثعلب صولرینک ایچنده

سوسن کوکی و قزل گل قینادوب و ایچنه خیار شنبه قاتوب غرغره ایده‌لر. و دارچینی و دوه دیکنی
کون رازیانه و عنب الثعلب صولرینه خیار شنبه قاتوب غرغره ایده‌لر. و گل یاغنه موم قاتوب
واریدوب ینبه بولاشدروب بوغاز اطرافنه قویه‌لر. و بوندن صکره اکلیل الملک و سوسن
کوکی قینادوب ایچنه خیار شنبه ازوب غرغره ایده‌لر. اما بونلر ایله خناق تسکین اولمز
ایت نرسی دواسی ایده‌لر **دواء** علاج الکلب درلر مثلا برکلبی باغلیوب دانک ویروب
و برکون صو ویرمیوب ایرته‌سی کون طوزلو صو ویروب ایچره‌لر اسهال ایدوب ایچروسی
ایریلدقده صکره اوچ کون باچه کوکی ویروب داول کلبک نرسی آق اولسه کرکدر. بر جزء
اندن و بر جزء مازو و بر جزء صعتر دوکوب مخنوقک بوغازنه اوفوره‌لر. یاخود ناردین بوکی
ایله خنجره و حلقومه طلا ایده‌لر. و بعضیلر بر جزء کلب نرسی و بر جزء گل و بر جزء زعفران
خلط ایدوب بوغازی ایچنه طلا ایدرلر. و حزن و اکشی و طتلو انار صولری ایله قرشدروب
غرغره ایتمک و بنفشه یاغیله خمر و یاخود شیره یاغی و اینک یاغی ایله خمر و یاخود کرنب عصاره‌سی
سیله مبیختج ایله بونلر جمله نافعدر. و بوندن دیچیدر. و دوکلمش نرکس صوغانی
ترکیب سدن خلط ایدوب غرغره ایتمک و سوسن و خطمی کوکلرینی شفتالو ایچنده
قینادوب غرغره ایده‌لر. و بونلردن صکره تحلیل اولنیوب باتمش و یرمکه اقتضا ایدرسه
طبخ ایدیجی دارولر لازمدر. مثلا بوره و مرو فرلاخ نرسی. و طوشانجیل بینی سی
و الکل و ازه چیچ جندبیدستر و نوشادر. و عاقرقرحا و مرزنجوش و حنظل و قنب
تخمی صولری یاخود بو جمله نک بر بیسی ایله ازوب غرغره اولنه **دواء الخطاطیف**
کرفس تخمی و نانخواه و انیسون و فقاح اذخر و سوسن کوکی و دارچینی و حماما و اکثر
حماما بو تمرسه بدلی که قوش اکنکی درلر. و زراوند طویل و شب یمانی و زعفرانی و سلیخه
هر برندن اون درهم زعفران بش درهم اوله معجون ایده‌لر **معجون اقرونیا** نافعدر. گل تخمی و قرنفل
گل هر برندن یکرمی درهم قسط و رماد الخطاطیف هر برندن یکرمی بش درهم سنبل و نشاسته هر
برندن بش درهم بش دانه مازو سکز عدد جمله‌سی دوکوب و عسل ایله معجون ایدوب و مخلنده
بوندن بر مقداری ماء العسل یاخود کشکاب ایچنده یاخود مرچک و گل و سوسن کوکی صو
لرنده حل ایدوب غرغره ایده‌لر. بوندن اعلا غرغره اولماز. و اقرونیا دواء الخطاطیف
ایله بیله استعمال اولنه کلمشدر. کرک طلالرده و کرک غرغره و کرک حبنده اولسون و برنسخه
دخی **معجون اقرونیا** زعفران سودارچینی هر برندن ایکی درهم و درت درهم سوسن کوکی و سلیخه
هندی هر برندن ایکی بچق درهم قرنفل و حماما و قسط هر برندن بر درهم دوکوب اوزوم
شرابیله اختیار اولنمز سه ماء العسل ایله یوغوروب قرص ایده‌لر. و خناق که سوداوی
اوله طشره‌دن طلالری الدن قومیه‌لر. و طبیخ ایارج فیقرا و مطبوخ ایله و حب ثموغنه ایله

استفراغ لازمدر. دوغوه لرکه حار جلاب ایله وماء العسل وسبیجنه وبابخود اکلیل الملک وکتان تخمی
وحلبه وطوروق اوتی وبابونج وکرنب قیناش صو ایله وبو بابده تازه سد وخیار شنبه ایله
غرغره دخی قتی اعلادر. ودواء الخطاطیف ودواء الحمل وماء العسل حل ایدوب غرغره ایده‌لر
ضماد حلبه وکتان تخمی وطوروق اوتی وکرنب یپراغی بابخود تخمی ومرزنکوش ودکوب نرکس
یاغیله واورک یاغیله ضماد اولنه دواء الحمل صفتی ترمل وترب تخمی وحلتیث ومر وبوره
ونوشادر. ورزنده برابر اولمق اوزره دکوب ماء العسل ایله غرغره اولنه. وبو اجزایی
حلقومه اوفورمک دخی نافعدر. اما شول خناق که بیون مهره‌لری یرندن چقمق سببی
ایله اوله اکا علاج فصد وحقنه‌لردن صکره اکثر مانع بوغیه بیون مهره‌لرینی برحیله
ایله برماغیله یرینه کتورمکه جهد ایده‌لر. واکثر برمق ایله ایده‌مزلر ایسه اویان کمی
یبنی اویان دموری کبی دموردن برحلقه ایچنه کیرر. اویان دلی کبی اولور انکله ایله
قالدره‌لر. وطشره‌دن قابض دارولر ضماد ایده‌لر که انی صیغ یه. اما بو لایکی برمق ایله
ودمور آلتی ایله علاجه محتاج اولمیه مخاطره‌سی واردر. عمان بو قابض دارولری طشره
ضماد ایتکله اوله ضماد صفتی اولدرکه مازو وانار قابی وقرظ ومرسین ویابو چیلر چریشی
وبالق طوتقالی ایدوب وقرشدروب برخرقه اوزرینه قویوب اول موضعه ضماد
اولنه که ضماد اول محلده قوریوب وضمادی قالدردقلرنده مهره‌لرینی یرینه کتورر. و
خناق مرضنده دورت کون ایچنده مریضک الی وایاغنده حمره واقع اولمیه وعقل
یرنده اوله. ایندر که خلاص اوله. وخناقده ورم ارتق اولوب نفس چکمکه
قادر اوله. مبارک حلقنی یاروب نفس الدررلر. اما مخاطره اولدوغندن وچوق حمله
احتیاج اولدوغندن تفصیل اولنمدی. اما ذخیره خوارزمشاهیده تفصیلی واردر...

بوزاون ایکنجی باب خنجره یه عارض اولان بثره ودخی یاره بیاننده‌در

حنجره بوغاز توتوکی یاره‌سی وسوالجولری درلر. فارسیده بثره کلو درلر.
وافرنجیلر انواعی یارستیشو اورم واین فلاجیوم درلر. وردملر ویونانیلر یارستیایدرلر
حلق ایچنده اولان یعنی بوغاز قصبه‌سنه قصبه مری درلر مجرای طعام وشرابدر وقصبه
قصبه رئه درلر مجرای تنفسدر. وبو ایکی مجراده چیقان بثره‌لردن الم چکلور وبونلرک
علامتلری اکثر ورم فم معده‌ده خصوصا اوستنده اولوب اکشیلر وخشن طعامی
یمکده الم ویرر. ولکن حنجره وفم معده‌ده الم حس اولنور وقتی آوازدن وا وقوقودن
وغبار ودخاندن اولوب آوازده متغیر اولنمغله الم ویروب یاره وبثره قیاس
ایدر. اول نوعی سهلدر زایل اولور اما اعمل بثره دورم کبیلره علاج الحکدره و
یا باسلیقدن فصد ایدوب وطبیخ خیارشنبه کبیر ایله وبذرقطونا لعابی شکر ایله

دهر طعام وغدا ویررلر. خشن اولمیوب ایچمک قابل اوله ملایم هر بره‌لر ویره‌لر وطوزلو
ودباسس وقابض وقنزلو وبارد صولر برحذر ایتدره‌لر. واکثر طبیخ بولمنه حاجت ایسه
خناق طبیخی علاجلری ایچون ایده‌لر. واکثر بخته اولوب اربک طشره‌ده ظاهر اولدوغی کبی
بو خناق علاجنده ماده اقلوب واربک سوزلک وقتنده اولان علاجی ایده‌لر واوزنده
ازه‌جق اقفسته سرکه ایله غرغره ایده‌لر که اول محل پاک اوله واکشی‌لک الم ویررسه قاپالیغی
فتم اولنه وکتان تخمی لعابی دخی بیوب غرغره ایده‌لر. وحلقومده اولان بثره‌لر یبوک
اولوب ویاره اولوب بابخود مرهمی ایسه وبلکی حلق ایتی دخی بشی اولوتوغه هر زمان
موم روغنی ایدوب آغزه الرلر وبوطلر. وجمیعن تسکین ایدر. ودهر بار آزه‌جق مرهملی
توری بمبردن حار وسیله خلط ایدوب آغزده طوته‌لر. تاکه اریوب یوطه‌لر. ودهر بار
بو علتده خناق علاجی ایده‌لر نافعدر. وحب السعال که بنفشه وکثیرا ورب السوس
وخیار رب تخملری. وشراب بذرقطونا ایله حب ایدوب آغزده طوته‌لر...

بوزاون اوچنجی باب بوغازده طعام وغیری نسنه قالمق بیاننده‌در

بوغازده برنسنه طورمقدر. فارسیده به کلو چیز کیر فتن درلر. وافرنجیلر ایبدمتوم
… انفربیا ستقوس اودی انس درلر. ویونانیلر ورومیلر ان بودرما افو …
بیوناتولار نغوس درلر. بوغازده برنسنه طورمق اکثرا تشخیصی. واکثر انکک وبابخود
بومثلو کموک وکمر دج کموکی توعندن ایسه اکنسنه بورمق وآلت ایله اکنسنه
ضرب ایدوب وبردفعه دخی کورک الینه ضرب ایدوب اکر بوغازدن آشغه انمش ایسه
حکمه بی ضربدن معده‌یه ومحلنه واصل اولور. واکر بوغازدن حرکت ایتیوب برنده طورر ایسه
جانبلر که طشره آغزدن چقه دخی آسان اولور. اما آشغه وارمیوب شویله قالور ایسه
بعضیلر دیمشلر که ممکن اولدوغی قدرنیی انکدر تدبیرجا ایده‌لر. اما بوغازده طورمش
اولان بالق قلچنی وبرک کموک وباغیری نسنه‌لر ایسه. واکر کوز کوزر بردن ایسه جهد
ایده‌لر که حقنه یعنی قاج ایله وباغیری آلت ایله برک مقصدروب چکوب آله‌لر. واکثر بونلر
دخی کوزکورمز اولوب والجروده ایسه ینه قی ایتدرمکه چالشه‌لر اولمزسه لعابلر
وبوقتاق صولر ویره‌لر. واکر برمدت زمان آغزده ونه بقالرکبده بردیهم سیزان دوکه
ایلیجی صو ایله ویره‌لر وشکر والحبری بسیجنه ایچنده طبخ ایدوب غرغره ایده‌لر البته
تحریک ایدر. واکر برقوری انجیره ایلک باغلیوب وازه‌جق آشغه ایتی ایدوب یوطلم
بعده اول ایپلکی طشره چکه‌لر. البته انشا الله تعالی یرندن قوپارر. واکثر اول موضع
ازیلنورسه ضرر انمز طبیخ ایدیجی ضمادلر که یتقاریکی بابلرده ذکر اولنمشدر. وایره
اونندن. وزیت باغندن. وایلیجه صودن. ایده‌لر...

بوز اون دوردنجی باب بوغازه سلك یاپشمقد بیاننده در

بوغازه سلك دیدكلری حیوان یاپشمقدر ٭ فارسیده بەكلو یوبوجه جسفیدن دیرلر ٭ و
واقر بخیلر انواعی وعلو نجیوا ابرودنیس دیرلر ٭ و رومیلر ویونانیلر ایوده لیس قنا بودنیموس
دیرلر ٭ سلك دیدكلری حیوان صولرده اولور ٭ وبونك كوجكلری اولور مثلا ادم واتنه
صو ایچركن بله ایچوب اول محله اكثریا یاپشور وقالور ٭ وكوجك اولمغله ابتدادن بوغازده كورنمز
كندیكه بیوك اولور وغداسی قان اولوب تیز بیوك اولور ٭ واكر كورنیور ده ایسه بر منقاش
ایله انی محكم صیقوب سلك كندوین صالی ویرر وچیقاررلر ٭ اما دخی آشغده اولور ایسه انی
كوز كورمز ٭ وبلكی نه ایدوكین وسلك ایدوكین دخی بلمیه ٭ آنك علامتی اولدر كه اول كشی
ده غصه ظهور ایدر ٭ وكاهی بوغازدن رقیق قان كلور ٭ واكثر كوز كوررسه بو اسم كندوكلری
غالب كه دموراللنده آنی حاضر ایدوب ٭ واول قصینی دسركه ایله غرغره لر ایده لر كه سلك سست
اولوب كركدر ٭ اندن كه بر اكثر اولمزسه نادوق قنادیه یوكی ایله بوره دیاخود نشادر ویا
خود اوجاق كولی بولایوب اول محله ایر یشدره لر ٭ وبونلره سركه قاتوب غرغره ایده لر ٭ واكر
دخی آشغه كتمش ایسه غرغره لر دوغوب آغاجی عصاره سندن غرغره دخی نافعدر ٭ ودائم
صوساقی ٭ دصوغان ویاپوزدخی بیدره لر ٭ واكر اولمزسه قیی ایتدره جك دارولر
ویروب قیی ایتدره لر ٭ واولمزسه مسهل ویره لر ٭ اما سلك كلمز ویرون ایچنه یاپشمش
ایسه غرغره دارولرینی استنشاق ایله ایده لر ٭ و حمامده چوق اوتوروب بارد صو
لردن وقار دیوز ایچوب صبر ایده لر ٭ زیرا كاهی سلك بارد صو طلبنه ایچردن بوغازه
كلور ٭ دینه آغزده بارد صو طوته لر ٭ سلك ینه بارد صو طلبنه آغزه كلور ٭ واكر حمام
بوغینه كنشده دخی اوتورمق جایزدر ٭ وبعضلر دیدكلری صو بوصونی آغزده طوتمق
روادر ٭ كه دخی سلك كلور دیرلر ٭ والنسه قطران یاپشدرمق ایله سلك بوغازدن
دوشر دیرلر ٭ وبلك دجت البلغاء والبلغوه اغاجی ویشی صولریله غرغره دخی نافعدر ٭
وادان الغار كه بابق اوتی دیرلر وحاشا وخردل وشریخ انواعی اكشیسی سذاب صو
لریله غرغره اتمك نافعدر ٭ ومقشر باقلا دادننه سركه قاتوب غرغره ایده لر ٭ وبوغازه
سلك كیدوب غیریلنسه ایله علاج اولدیغی عرق ایچردك سلك دوشدیكنده و
تجربه در ٭ وبو دارولر بوغازه یلك كتسه دخی نافعدر ٭ وسد قینادوب واول
كشی یاپشش آشغه آصه نورلر بخارندن یلان آشغه دوشر دیرلر ٭ والما چوركی بیدرمك
دخی مجربدر دیدیلر ٭٭

بوز اون بشنجی باب استرخاء اللهات بیاننده در

دلجك اینك دیرلر بوغازه دوشر اینك دخی دیرلر ٭ فارسیده و
سسنیچ ملازه دیرلر ٭ ودرده ملازه دیرلر ٭ وافتنده كی ملازه دخی دیرلر ٭ واقر بخیلر

انواعی

وانواعی انفعالا بجیو قولوسه لی دیرلر ٭ ورومیلر ویونانیلر قونیش واستافیلی دیرلر ٭ دلجك كه مسترخی
اولوب كندوین صالی ویرر ٭ یعنی دلجك اوزانوب بوغازه انیر بوعلتك برنوع وجعا اورزینه در ٭
شول نوع كه رطوبت نازل اولمغله اولور اشانور ٭ وخناقده ذكر اولنان قابض ومجفف ه
دارولر ٭ وخناقده تعیین اولنان غرغره لر بوكا دخی نافعدر ٭ كرك حار وكرك بارد اولسون
اول بابده تعیین اولنمشدر ٭ وانواع غرغره دن حكره نطرون ونشادر وفلفل وقرنفل غبارین
بینه صارلمش قاشق صاپنه عسل ایله بولاشدروب مسترخی دلجكه اولاشدروب دكوره لر
كه برنوع دفعه انكله دلجك یقاری چكلور ٭ اما برنوعی اولدركه خناق نوعندن اولوب كرچه
دلجك اوزانور ٭ اما بوغاز ودلجك حوالیسی قزاروب واوكلنور وشیشر وجایزدركه
اول نوع خناقی دلجك آغریسی مادهسی خناقده اولدوغی كبی اوكنه نازل اوله مهلك ربعضی
ولایتلرده غایت چوق اولور ٭ جملهدن روم ایلنده موره ده چوق واقع اولور ٭ اكثر ذات الجنب
ودلجك علتی هلاك ایدر ٭ اول ولایت اهلی دلجكی متواص ایله كسرلر ٭ وطوز سوز سادهه
بابنی ایچوررلر ٭ وبرابكی ساعتدن كوررلر كه دلجك ینه سیاه رنكت یاغلبه ٭ بر دفعه دخی
كسرلر بر قاچ دفعه بویله ایدرلر بونكله قانی وعدتنی آلورلر ٭ واكثر قزارمسی اولوب قراقی
اغزلی بوغینه هر حالی قیزدروب دلجكه دكوررلر علاج اولور ٭ اما كاهی قریه لردن چوق
كسنه بوعلتی كسمك ایچون شهره كلوب بنشه ایله ماده اوكنه نازل اولوب یولده
هلاك اولور ٭ ودلجكه هر ساعتده برنوع كزه نظر ایدرلر كسه كدنا حكرّه اكثر قالق اغزب
اولبوب قزل قالورسه خلاصنه حكم ایدرلر ٭ ودلجك انكله دارولر ایله اولان علاج بودر
طلیش ضماد وطلا اولنمق وطوزب ابنی ایدوب خرقه ایچنده طشره دن طوتمق وباشنه و
طولكلرنیه والنسه واكثسنه بشمش مازو عنبارین ضمادلر اتمك وجمله قابض دارولر ٭
صولری ایله وقابض اغاجلر بیراقی صولریله غرغره اتمك نافعدر ٭ وباشنه جوز بوا غبارین
حاجلتش بمرده قیخانهسی اورمق دلجك وبوغاز واكثسه كوكل ایغه سنه نافعدر ٭ اما دلجك
اكثر باشش ویروب ٭ واكر دیشلنورسه اوّل ماء العسل ایله غرغره ایدوب بعده رنكت
دال طبخ اولمش صو ایله غرغره اتمك وطورق اوتی قینادوب بخارینه آغز طوتمق وقانش
كوكی وشب ومازو وسماق صولری ایله غرغره اتمك ٭ والجة التیس عصاره وعصیره سیله
عسل ضماد وطلا اتمك نافعدر ٭ اما دلجك خناق ایله اولورسه خناق كبی فصد واسهال
لازمدر ٭ غفلت ایتمیه لر ٭ وشكلاعا عصارهسی وسنبل هندی صولری غرغره اولنمق وشراب
ایله مازو عنباری یشوروب ضماد اتمك والجزه اوتی عصاره سیله وحولان مكی ایله غرغره وطلا
اولنمق ٭ وبعدنی دیدكلری قوقفا اوتنی یاتوب كولی ایله مازو وشب قینادوب غرغره اتمك ٭
وآق سوسن كوكی عصاره سیله وبستان افروز دعاقر قرحا كه سركه ده بشمش اول عسل

قاتوب بخور ایتمك وعسل ایله طوز ضماد ایتمك • وحشیشة الزجاج دیدكلری یابشقان اوتی عصارهسیله
بخور ایتمك نافعدر • وزیاده حرارتلو ایسه طباشیر وقدنتسه كافور قاتوب ضماد اولنه وبارد [illegible]
دخی بورق صو ایله بخور نافعدر • ومرسین وتوت شرابلری ایله بخور ایتمك نافعدر • ودوكلمش
مثلا ازرقی بقلهیی كتان ایله ضماد اولنه وتخم ساده یاغی خطمی اولنوب ضماد اولنه مفیددر •
دخانه ودیگر نفث ستة وسركه ده بشوروب بر قاچ دفعه بخور اولنه حدث وحرارتی تسكین ایدر •

بوز اون التنجی باب ضیق النفس بیاننده

مرکبه ضیق نفس دیرلر • وفارسیده بو نوعه تنگی نفس دیرلر • ودم زدن دیرلر • واوچ نوع انواعی
اینابه منتوم دیسبراجیونس دیرلر • وروملر ویونانیلر دسپنا واستهادقی دیرلر • ضیق نفس
وربو وانتصاب نفس بو اوچ نوع علتك اول ضیق نفس وبعده ربو وبعده انتصاب نفس
ذكر اولنور • وبو اوچ علت اصلنده بر علت قیاس اولنور • مثلا علیل نفس آلوب ویرمك
صعب اولمغله بو اوچ نوع علتی بر قیاس ایدرلر • اما بر دكلدر • مثلا انتصاب نفس ضیق
نفسدن وربودن اصعبدر • هر نفس چكمكده حسرت اولسه ضیق نفس دیرلر • هر برینك بیان
اولنمق گركدر • مثلا ضیق نفس اولدر كه فراوان نه نفس چكهمز • وچكدوكی نفس متواتردر
یعنی بوبلش آدملر گبی نفس چكر • زیرا مجاری نفس كه منفذ هوادر مسدود اولمشدر •
وباغلو آدملرده كه بو علت اوله • وبلكه مزمن دخی اوله مشكلدر • اما تازه لرده اوله •
وخصوصا علت اسكی اولمیه علاج اولنمق گركدر • وبیرلرده مشكلدر دیدوكمز شول سببدندر
كه ماده علتك بیرلرك حرارتیله سینه ده پیخته اولمز • وبیرلر قوتی اولمیوب قعرنده •
مادهیی پراكنده وتحلیل ایده مز دیمكدر • وبو علت اصحابی باشی آشغه طوتسه ریح وضیق
زیاده اولور • وبو علت دایم عسیر اولمغله باعث بودركه • اوكیده ماده دوشر بهر حال
یا چوق اولور یا غلیظ اولور • واگر چوق دكل ایسه وغلیظ ایسه ینه ماده یرندن اشان
قوپمز • اما ماده رقیق ایسه اشانلغله قوپه بیلور • زیرا قوت دافعه نك التی هوایله
اوكیندن طشره چقارمقدر یاخود سعال قوتیله وتنحنح ایله دخی گاهی چقار • خصوصا
ماده رقیق اولور سعال ایله اشان چقار • وماده یرندن نشر ایدیلور وهوا ونفس ضیق
گوسترمز • واگر ماده چقامیه پس معلومدر كه ضیق آرتق اولمغله الم آرتق اولور •
وضیق نفس یعنی نفس چكمهنك منفذلری مسدود اوله • ونفس چكمك ایله هوایی ایچرو كیرر
اناقچو بولمز • وكچو بولدوقی تقدیرجه اشانلغله بولهمز • وضیق نفس وربو وانتصاب
نفس كه اوچ علتدر • فارسیده تنگی دم دیرلر • ودم زدن وتنگ ابیدن دمزدن دیرلر بونلری
على الترتیب ذكر ایدهزر • حالیا ضیق التنفس ذكر اولنور بوندن صكره ربو واندن صكره
انتصاب نفس ذكر اولنور • وبو اوچ علتده دخی نفس چكمك اشان دكلدر • وبو جمله

نك اسبابی

نك اسبابی وعددی طقوز وجه اوزرینه واصل چكلمده نفس یولی طار وضیق اولمش ایسه
باشقه حالبدر • وعلت اوبیاز • بریدر اما اصل اولیوب مثلا ماده اوكنه ویا قصبه ریه ده
وطمر ریه ده ویا شریانلرده یا غلیظ ویاخود رقیق خلط واردر • زیرا نفس چكلمكده طمر ریهنك و
شریانلرك علاقهسی متزوددر • مثلا رگنشتر اولمز نشر یحه متعلقدر • وتعفیله انتباع بوقدر
الكنجیسی بونلرده ورم پیدا اولمش اوله • اوچنجیسی بعض فنادن دیكرده وغیره كوزنك
ورم تسبیدن محل انبساطی ضیق اوله • دوردنجیسی استسقادن دوشدوكی گبی تقادن
سینه یه وغیره چوق ماده دوكلمش اوله • بشنجی نوعی اوكیندن دخان بخارلر چوق اولوب
هوا اخراج ایتمكه انقباض وحركتی متواتر اوله • وبلكی سینه بخارلرك غلظتی وچوقلغی ایله نفس
دشوار چكله • التنجیسی نفس چكمك مواسنده ویا سینه ده غلیظ ریح اولمغله نفس چكمك انسان
اوله • یدنجیسی غلبه ید یبوستدن اوكنك تخلخلی بر مرتبه قالوب بوكتره حركت انبساطی اطاعت ایتمز
اوله • زیرا التسلر بنه عارض اولان تشنج گبی اولوب اوكنده استحكام اولنه مز • سكزنجی اولدركه
الات نفسه تناول اولنان طعام وشرابدن ویاخود بارد رهجیدن ویاخود تناول اولنمش بارد
دارولردن الم ایرشمش اوله • طقوزنجی نوعی اولدركه حدنلو خسته تقلربدا سینه قربنده
بحران ظاهر اولوب بو محلك تفصیلی بودركه دعلامتلردن بلدیلر كه بو مقوله نك ماده اكثر •
بخارلریه توجه ایدر • واخشا مرضلری ورمسنده گاهی ماده بخارلر طرفنه میل انتقال نفس طار
اولور • وگاهی بو بله حالده اكثر حواس وعقل برنده اوله • ماده فوقانیه چقار • ودرمی اول
تحلیل ایدر • واكثر عقل وحواس اختلاطی اولور سه ماده دماغه چقار • سرسام ایجاب ایدر
وبالجمله ضیق نفس اسبابی اولدر كه مثلا خناقه سبب اولنلر ضیق نفسه دخی سببدر • ونزلات ماده
غلیظ سبی دركه گاهی ریه یه وقصبهء ریه نازل اولوب كثافتی آكا سبب اولور • وگاهی هوانك
برودتندن ویبوستندن ویاشلو آدملرده دخی مزاجلری سبب اولوب بو حال عارض اولور • اكثری
بو بله در • وبو مرض اصحابنك دایم اكثری یابس اولور • واسی صو ایچرسه رطوبت حاصل
ایدر • بونلرك كبیده اودهان مرطبه نافع اولور • وبو یبوسته سبب انجوره دخانیه بوخار وطرفنه
وبلكی باشه تصاعد ایدركن اوكیده یبوست ویروب الات نفس یابس اولور خفقان ضیق
اقتضا ایدر • وگاهی ضیق بو اسبابدن غیری غلبه سوداوی مزاج حرارتندن بخار دخانی
حس اولنور • وگاهی اخلاط مزاجه سوداویه ویا سینه ده الات نفسك هر قنغی جزئنه واصل
اولوب یا جگر بدن یاخود اعصابده یا منفذ ویاخود مواسنده در • لابده ضیق اقتضا ایدر •
واسباب خناقدن دخی اولور بوگه علاج ابتدا سینه ی مغاث خلط اولنمش بابا یاغی
دسوسن واول شلفلو یاغلر ایله یاغلیوب • وصوفی واردلر لعابلی دیربلوب وجلابلركه بیان
ربه دشكر وزوفا كبیلر كه صدری پاك ایدیجیلردن ویروب ومفرادن محكم پرهیز ایدوب •

افتیمون خلط اولنمش ماء الجبن ایله استفراغ ایلمک گرکدر که خلط سودا و بخارلرک قوت بولمه‌سن زایل
ایده‌لر • و دواء المسک نوعینک آجی و طتلوسی و مفرحات یاقوت و انواع مزعفر و سینه‌یه جلاب دیرلر
معجونلر و اشربه‌لر خصوصاً ماء اللحم و الشعیر و رمان حلو شرابلری نافعدر • و هر اشیا که ویره‌لر معتدل اوله زیاده
حار اولمیه • زیرا زیاده حار اولان دوالر جایزدر که اوکینده جراحت اوله • و هرگاه بو ماده رطوبته یوز گوستره
و سلعه‌یه بو علت ایچون و بر ایلمی معجونلرده افتیمون دیمک نوعنی دیرو قاتشلردر • بونلر رطوبتی طوتکدرر
دیمشلردر • و بو علت اوکین طلبنده و مثر بانلرده دخی اولور دیمشلر ایدوک بو نوعه اول صول الدن
باسلیقون فصد لازمدر • بعده ذکر اولنان لطیف تدبیرلر ویره‌لر • و اگر علت جیانده ایسه
بر هیزنی انسنه و یا دوه‌یه سنه ایغوره‌لر • و یا نیش رازیانه صوینی انه بی سینه غلط ایدوب ویره‌لر
بعضی زماننده یالکز بو علاج جیانه کفایت ایدر • و بو علت ایچون هر کیم ایسه غدا لازم کلسه یاغلو
خروس چرباسی و یره‌جه‌لی و چورباسی و طراج و طوشان و انلر انواعی اتلری نافعدر • و یا خود جه
دلکو اتنک چورباسی و دالکو و کبرایی اوکینی نافعدر • و انکی خمیر لو گرکدر • و ایچنه رازیانه تخمی
قوسه‌لر روادر • و دلکو و کبرایی ایکلری قوروسنه شکر خلط ایدوب یره‌لر • و هر غدا که تناول
ایدرلر • اوستنه فی الحال صو ایچه‌لر • التی بر بچق یا خود ایکی ساعت صبر ایده‌لر که بو علته عطش
نافعدر • و صویی دخی تنجح طریقیله ایچه‌لر • و آز ایچه‌لر • و بلکه صو یرینه ماء العسل ایچه‌لر
و طعامدن صکره اویومغه توبه‌لر مگر یورغون اوله یا خود ضعیف اوله که اول مقدار اویقویه
رخصت اوله • و غدا و طعامی ریاضتدن صکره یه‌لر • و ریاضتی ابتدا آهسته ایده بعده قویجه
ایده • و بو خصوصده طوزلو کبره یمک روادر • بعضیلر طوتی دیدیلر یابانی و طوزلو بالغی دخی
یه‌رسنلر و نفعی واردر دیمشلر • اما صویه صبر اولنمسی گوچدر • و طبعی قبض اولنمغه قویه‌لر
هر بار بنانق طوتوب حاجت اولورسه حلبه و انجیر صوده طبخ ایده‌لر • و اول صودن
ماء العسل دوزه‌لر و طبعی یومشادوب و رطوبت آتشان حقنه لایق و صالح قرص دیرکه
ضیق نفس و ربو و انتصاب نفسه دخی نافعدر • مثلا خردل بر مثقال طوز یارم
مثقال و فقاح و الحمار عصاره‌سی یارم مثقال اوله بولنمزسه شحم حنظل انکا بدلدر •
بونلردن سکز عدد قرص ایده‌لر • بو بابده بر قرص بر شربتدر • و شراب ایچمک معتاد ایسه
اونلره ازه جوق شراب ریحانی بیاض ایلیجق ایچرسه روادر • و سینه‌سنی ال ایله و خشین
بز ایله یا خشن یعنی قورب اووه‌لر • دکاهی نطرون و دکز کوپوکی ایله اوومق دخی نافعدر •
دکاهی یاسمین و یا خود خیری یاغی سورمک دخی معتمددر • و بو علته بلند آواز
انکک ایله افشاده اولان موادی تحلیل ایدر • و هر بار که علاج ایچون دارو ویره‌لر
اول مفرد دارو ویره‌لر زیرا بو علته تدریجله گرکدر • بعده مرکب دارو ویره‌لر • و هر صباح
درت دانک زراوند مدحرج مقدارینی بر درهم اوله • اون درهم ایلیجق صو ایله یا خود

بیمخنه

بیمخنه ایله ویره‌لر • و بر درهم سکنجبین بانش سذاب صوینده حل ایدوب ویره‌لر و یا قاورلمش
مقل که عسل ایچنده یوغورلمش اوله نافعدر • و بو علت تازه ایسه قنطوریون غاریقون عسل ایله
ویره‌لر • و سکنجبین انواعندن اکثر عسلی و اکثر بزوری و اکثر عنصلی ویره نافعدر • خلط ماده
کبیر دوب رطوبت و غلظت هر نه ایسه آتشنا ایله چقاریوب صکره مرکب دوالره احتیاج اولورسه
حب غاریقون نافعدر • مثلا غاریقون اوچ درهم رب السوس بر درهم فراسیون و مزیه و انزروت
و مر هر برندن بر درهم ایارج فیقرا درت درهم و شحم حنظل بر درهم اوله بیمخنه ایله حب ایدوب بونک
مقدار استعمالی ایکی درهمدر • و بو علته حب جاوشیر دخی نافعدر لکن جاوشیرک اعصابه ازه چوق
ضرری واردر یا ریح حار یا غلظ ایله اعصابی یا غلبه‌لر صفت حب جاوشیر مثلا جاوشیر یارم درهم
رازیانه صوینده حل اولنه و شحم حنظل یارم درهم که ماء العسل‌ده یوغوروب حب ایده‌لر
و لعوق اسقیل دخی نافعدر • و کذلک نافع لعوق آخر بودر که سیسبان تخمی و انواع سبستان
هر برندن درت درهم زوفای یابس یدی درهم اوله عسل ایله ایده‌لر لعوق آخر چیلی یا بوز
و حاشا و ایرسا و فلفل و انیسون وزنده برابر اوله عسل ایله لعوق ایدوب صباح و اخشام
بنلق قدر استعمال ایده‌لر • و شول ضیق که بعضی عضوک مرضندن ورم اوله انک علاجی
اول عضوک علاجنه و ورمنه تغییر لازمدر علت زایل اولدقده ضیق دخی زایل اولور •
و سینه‌یه منصب اولان نوعلک علاجی استسقا علاجنه قریب گرکدر • انکله ایله عمل اولنه
و اول ضیق که دماغدن نخیره اوکینده اوله دیمش ایدک • انک نشانی بو علت اصحابی عطسدن
خالی اولمز • و بارد هوادن راحت بولور • و متواتر نفس چکر • بونک علاجی صول قولدن
فصد اولنوب • و الو و امرود و ایوا شرابلری • و بنفشه و نیلوفر شرابلری نافعدر • و گل و گلاب
و صندل تختم اتمک و سینه‌یه طلا اتمک و احتیاج اولورسه گل یاغی قیتم ایدوب طلا اوله
و ساکن اولدیغی یرک هواسنی دخی رتبانده بارد هوالو یره نقل ایتدره‌لر • و اگر ضیق
غلیظ ریحدن ایسه دیمش ایدک • انک علاجی ریحلری کسر و سده‌لری فتح ایدیجلردن
رازیانه و صولریه و ایارج فیقرا و حب الرشاد نافعدر • و کوکبی سذاب و حب
الغار ریاحلر ایله دکاهی قوریب و فرنجی بز ایله اوومق گرکدر • و بابونج و مرزنکوش
در سینه‌سنه بغولر ایده‌لر • و معجونلردن سنجتیا و امروسیا و قوفی و جاوشیر حبی دخی
بو بابده نفعی نافعدر • و اگر علت پیوستلو اولسه و تحی لر سبب اولمش اولسه
دلوکین تخلخلی بر بره کلوب انبساط و حرکت اطاعت اتمه دیمش ایدک انک علاجی
رطوبت کتوریجی تدبیرلر گرکدر • خصوصا کچونک هنوز صاغلمش سودی اوله نافعدر
و سینه‌سنه نیلوفر و قیع جگردکی یاغی و بادام یاغی طلا ایدوب • و هر صباح کشکاب
و یا شیرقیع پشوروب یدره‌لر • و بزر قطونا و قبوز صوینی و شکر له اوتمش جلابلر یدره‌لر

وبارده ومرطب اشربه ایچورەلر • واكر ماده بنفسه جلبك اثنلرینه بارد ریح وبارد طعام وشرابدن و
داروون سبب اولمش ایسه اول نوعك علاجی ذکر ایلدوکمزك ضدی ایله علاج اولنمق کرکدر
مثلا انده بارد ومرطب یاغلر وطعام وشراب دیمش ایدک اما بو نوعده حار یاغلر وحرارتلو اغذیه و
اشربه ویرەلر وحلبه طبخی ایله اولورکه مثلا حلبه یی یویوب پاك ایدەلر • وحلبه قدر جکر دکنز
قوریسی اوزرم قاتوب ویا مویز صو بیله پشوروب وسوزوب هر صباح دورت بش درهم مقدارین
ایلجق صو ایله استعمال ایدەلر • واكر ماده سبب نزلات بارده ایسه بو نوعه ایکی کونه اولور مثلا انك
باعث اولمش ایسه انی رفع ایدوب وسینه یه دوکلمش ایسه سینه یی پاك ایدوب ومسهل دارولر ویرەلر
دهی بارسغون داروکه ویررلر • ماده لطیف ایدیجی وقتی وارت ویریجی اوله • وبر نوعی ماده حار اولمق
سببیله اولیکنه باره وقرحه عارض اوله • معتدل دارولر کرکدر • وماده یی رطب طوتمق کرکدر •
متقدمین بو نوع ایچون معجونلر بنده افیون ویبروح وبنك تخمی وبذر قطونا قوشلر در که بو دارولر
ماده یی طوتکدرر • وغلیظ ایدر • وبزلرمنی ایچون دخی بو دارولر استعمال اولنسه جایزدر • اما
اوزا ایلیجی دارولر ضرر ایدر • زیرا او مقوله دارو رقیق ماده یی طبخ ایدوب طشره چقارر
واولکه غلیظدر یرنده اکی قور • وبو جمله تکرار تکرار ایدوب • رقیق اولانی چقارر
معه هوس البته لسز غلیظ اولنلر یرنده قالمق • لازم کلور • • • • • •

بوزاون بر نجی باب ربو بیانندەدر

ربو دخی ضیق
النفس وانتصاب النفس مرضلرینك بر نوعیدر • فارسیده تنك دم درلر •
ودم زدن دخی درلر • واتسوده دم نتوانلر دخی درلر • وافرنجیلر انواعی اورتوبینا درلر
وروملر دیونابنلر اورتوبینا درلر • ربو دیدکلری علت دخی ضیق نوعندندر • وربوك
علامتلری وسبب ماده لری ضیق النفس وانتصاب النفسده دخی اولور معلوم
اولکه بو اوج علت دخی بر نوعدر • وبعضیلر دیمشلر که ربو علتی ضیق النفسدن وانتصاب
نفسدن خفیف در • وبعضیلر ربو اول ایکیسندن دخی صعبدر دیمشلر • والحاصل
بونلرك صبر وصعب اولمسی ماده سنه کوره اولور • وبو اوج نوع علته هر نه علاج اولنورسه
هر برینه علاج اولور • نهایت ربو صاحبنك نفسی بوغزدن آدم نفسی کبی اولور • وربو
دخی صدرده اولور • وقصبه ریه ده دخی اولور • اخلاطی غلیظ ولزج اولور • وعروق
شریانیه ده دخی اولور • اکر قصبه ریه ده اولورسه نفس وصوتی بوروندن الور
انك علامتیدر • دودك اوازی کبی بر فشلوب مشکل صوت پیدا اولور • واکر علت
صدرده اولنبوب نفسی جلکه جذب ایدن طمرلرده وشریانلر طمرلرنده اولورسه بو نوعدن
اختناق قلب حادث اولور • وخلط غلیظ اولیوب • واول موضعلرده دخی یابشدن
منعب اولمز • وانددن معلوم اولورکه یابشدن نزله ظاهر اولور • اما ربو اکر ضعیف •

وساكن

وساكن اولورسه معلوم اولورکه ریاح واغبجره درکه اعضاء نفسه تزاحم ایدر • زیرا جایزدرکه
بعضی قصبات حنجره اسمی اللندن بجا رودفانا عارض اوله • واکر بو نوع حسی اولنفنده ضعیف قلب
وخفقان مثللو علامتلر تولد ایتدیرر • دکاهی اولورکه معده نك امتلاسندن که مثلا غدا قناعت ایله
معده دن آنعه ایدر • وسودا اشللو علامتلر ظهور ایدوب دبو علتی زایل اولور قفل معده کاه اولنمله
مرض اکا تابع اولمش اولور • وربوکه علاج لازم کلسه انك علاج اولدرکه اول حنجره دن وسایر
مضراتدن محکم پرهیز ایدوب وایارج لوغازیا وقیفرا ایله استفراغ ایدەلر بونلر اعلادر • ودخی بر مسهل
شربت فتح اولنمق لازم دکلدر • مکر سودا وی اوله • اکر ربو سوداوی ایسه انلرله قیناش
عرق سوس وعناب وحب افتیمون ایله استفراغ اولنه • ویاخود کبك وسبستان وانجیر وعرق سوس
دهی تسبا وشاهی حار العسل ایله قینادوب مثلا ویرەلر • وابتدا کونی عسل ایله اربه صوبی وشکر ایله
نخود صویی ویروب بوندن صکره ضیق النفسده ذکر اولنان غذالردن کوکرجین وسرچه انواعی
قاورمه لری ویاشلو خروس شوربالری که ایتی اولنلردن که اعتدال قریب اولانی فتح اوسنمش اوله
ویرەلر • واستفراغدن صکره صدری تنقیه ایلدوکی سببدن قیی ایله ماده یی اخراج ایتدرمك
صوابدر • بو بابده اواز بلند ایله اوقومق وچاغرمق وایرلامق باقی ماده یی تحلیل ایدر • وبو بابده
شراب عنصل وسکنجبین عنصل ولعوق عنصل غایت نافعدر • وفستق وبادام وصنوبر
فستقی یبك ولعوق ایدوب ولعوقنه زوفا فتح اولنوب • وعرق السوس وتسباوشان
طبخی ایله لعوق اولنمق قتی مناسبدر • وانار حلو لعوقنی اربه صو بیله ویاخود لسان الثور
صو ایله ایچرمك وانار حلو شرابی ایچمك نافعدر • اما علت ربوده زیاده حرارت اولوب
وحرارت دخی باقی ایسه انك علاجی مبرد مزورات ونقوعات وبزرد اشربه لر تدبیر ایدوب
وحرارت زیاده ایسه بر قیراط کافور ضم ایدەلر وویرەلر • وباخاصه ربوده نافع اولان معجون
مفردادن ذکر ایلدکك غاریقون بر درهم بیاض غاریقون وبر درهم افیون واون
درهم شکر ایله ویرەلر • شکر العشر هر کون اون درهمی اوتوز کونه دکین یك نافعدر •
نفط ابیض استی حلابله بر درهم بیاض نفط یاپی ایچك بلغمی اریدر وضیقه فایده ایدر •
سنبت طورق اوتنی سیزابله قینادوب صوبنی ایچك موافقدر • صنوبر آغاجنون
دزرنجدن لعوقنی انك موافقدر • وبوندن کبك وفستق صنوبرلی وبادام وشکر ایله
معجونی ولعوق ایدوب دایم یسه نافعدر • لوزمر آجی بادام دزرنج لعوقنی
ایدوب آغزینی آچوب بخور ایلمك واجی بادام یاغندن ایکی اوج درهم قدر ایچك
خصوصا ایرسا دیدکلری سوسن ایله وعسل ایله یك وایچك نافعدر • میوه سایله
صغد درلر • ودرزنج احمر ایله لعوقی ایدوب آغزینی آچوب طوتمق • دبوندن
صکره کبك ایله یومق کرکدر • دکبك وبادام دشکر ایله بشوروب یمك مناسبدر •

صندروس ایچمك و بخور اتمك بلغمی ربوه نافعدر سیسبم بیاض سیسبام شكر ایله یمك
معیندر كمون سركه ده اصلادوب وقوروب بعده شكر ایله معجون ایدوب یمك
ربوی اولان ربوه نافعدر راسن انغوز كوكی عسل ایله پشوروب هر درهم قدر یمك
واندوز شرابی ایچمك نافعدر طین ارمنی حار ربوه نافعدر هر دوائی ایچنه قویه لر
وانك صوینده ایچه لر كتان بزر دوكوب شكر ایله یمك معیندر لقلق لیلكك نرسی
ربوه و ضیق النفسه فایده ایدر بول خصوصا صاد ار اوغلان سدوكی نافعدر
بیوه بیقوشك اتی و قانی ربوه و ضیق النفسه مناسبدر بابونج بارد ربوه معیندر
ریه دلكو جكری یمك و قوروب بر مثقالین جلاب ایله ویا ماء العسل و یا عنصل سركه سیله
و شكر ایله ایچمك نافعدر لسان الحمل مسلوقه ایدوب ویا بادام یاغی قاتوب یمك
و صوینی شكر ایله ایچمك خصوصا كاهی كوكسدن و ریه دن قان مثللو علامتلر ظهور
ایده غایت معیندر زفت انواعی و خصوصا یاش زفتدن ایكی بوجق درهم
اتوب شكر ایله قرصلر ایدوب و اغزده طوتوب صوینی یوطق مناسبدر كبریت
بخور اولنمه معیندر فخر الیهود بر دانك جكنمك و ایچمك و ریه قدر جندبیدستر
و قوی شراب قاتوب ایچمك نافعدر اقحوان اوتینی ویا تخمنی پشوروب
یمك نافعدر اما ایچكی لازم دكلدر فصل انتصاب النفس بو علتیه
دخی ربو كبیدر فارسیده تنكا بیدن دم دیرلر انتصاب نفس ربودن صعبدر
دینلر بونك صاحبی نفس چكنجه باشنی یوقاری قالدره لر و بلكی كیجه دورت
یانه یصدق قویوب تكیه وایلجه یجوزر بو علتده مجاری ریه نفسده ماده فی غلیظدر
بلكی ورم دخی واردر و بو علتده كوكسی باغلامق ایله تقیید اتمیه لر زیرا اعضالری
ارخا ایدر و نزله سبب اولوب مجاری انفه مضایقه ویرر بونك علاجی
دخی ربو علاجی كبیدر و اكثر علت صاحبی یاتمغه و اباغ اوزره طورمغه قادر اولمیه
و نفس چكدكده زیاده مضایقه اوله معلومدر كه بو علت اولكیده و جمله اعضاده و
بلكی حركت اندامده واقع اولمشدر خصوصا كوز و قیش فصلنده چوق اولور
و سته علتی دخی بویله در اوقات مذكوره ده آرتر و فصل خریفده یغمورلر چوق
اولوب و ایام صیفده یابس شمالی اوله امراض ریه تكثر عادتیدر كه قیش ایچنده
چوق اولور و هر بار بارد هوا ضرر ایدر و بو علت كاهی ذات الریه یه تحویل ایدر
و بالجمله اولكی مرضلرنده چوق اولور كه جگر مرضنه تحویل ایدر خصوصا بارد سود
المزاج اوله و اكر حار سود المزاج كه جكرده واقع اولور استسقایه منجر اولور
اوله تقدیرجه اكثر علت اول ذكر ایلدوكمز اوزره یعنی انتصاب نفسك اول نوعی ایسه

صنوج

ضیق النفس و ربو علاجلری بوكه دخی علاجدر اما بخار و فائته سبب اولان كاهی ارقه دار راوی
وقت وضع النظر علاجنی اوت ایده لر و اكثر النقلا و ونزله اینرسه و ورم ایدرسه اول وقت
ورم و ششنش علاجلرینی ایدوب و اكر استسقا و اكر ریه ده رفع یدر بر نفس نوعه انتقال ایدرسه
اول علتك علاجنه و اول بابه نظر ایدوب انوكله علاج اولنه زیرا انتصاب نفس ده بو بیله حالتلر اولور
اولوب تشخیصده و تولده ونظرده تكاسل اولنمیوب معلوم ایدنمك كركدر

بوز اوتنجی باب بحة الصوت بیانندهدر اواز طوتلمقدر
فارسیده كرفتنی دم درلر و افرنجیلر انواعی داوید دردرلر و روملر و یونانیلر اسغیل ردفونیا
دیرلر اواز طوتلمق اسبابی سود المزاج انواعیدر و اواز طوتلمق چوق چاغرمقدن و
یورغونلقده و درلمش اكین و حماقدن صكره و اتشی طعام اوستنه و جماعدن صكره و كیجه اویقودن
اویانوب جمیع بدنی كشوده حالنده و كل اكین صو ایچمك و بلكی بارد صو اوله و كیجه باشنی یاتغی
و یاتش ایاغی یوردمكدن ویابس طعام یبوب حنجره ده ورم اولمقدن اولور و اكر سببی
سود المزاج حار ایسه اوازی حار مزاجلو حیوانلر دینی ارسلان و اكثاما تندراك اوازی كبی
بوغوق اولور و قصبه ده كاهی بلغم جمع اولوب و قصبه پرده لری موسیقی حسابی اوزره
قصبه پرده لری صیقلوب و كاهی اچلوب دیرتكه قادر اولمز زیرا حنجره ده قصبه
اوزرنده واریجه پرده جمله اواز پرده سیدر لكن صوت و صدا حنجره ده ظاهر اولور و اول
پرده لر فارجه ده مثال طنبور پرده سی كبی نه كونه صدا ایدرسه انكا كوره پرده لرین كاه
یقاری و كاه اشغه چكلوب و اغاز ایدوب و قصبه پرده لری دخی حنجره فارسیده الات نایه
مقام پرده لری كبیدر اما بو پرده لره دخی بعضی ماده دن ارخا و یا تشنج شكلی
ویا ورم و یا بلغم نزلة جمع اولسه مقامی اغاز اولنه مز خصوصا موذنلره و خطیبلره
و خواننده لره اقامته نقدر كوج اولور و بو اجناس اصحابنه یقاریده ذكر ایلدوكمز
خصوصلردن بر چیز نقدر لازمدر و بونلردن ماعدا مالحه و حامضه لردن و عفو صلو
اشیادن و غبارلردن و دخانلردن و مخاصل یغنه خشونت ویرجی نسنه لردن پرهیز
ایده لر و بحة الصوت علاج ایبو علاجنده ذكر اولنمشدر كه ربوه اولان علاج
بحة القوة دخی علاجدر و بو علتك خشونته سعال یابس علاجی دخی نافعدر
دیاغ و سركه ایله مخلوطا كی داولنیج و بنفشه یاغی و شكر ایله عوغوره قرمناسبدر و بلغم
زیاده ایسه سكنجبین عسلی معیندر و مشخلب ولی باب معتدل و كثیرا و بزر
خیارین و علك البطم و شكر و جلاب بنفشه و ینه بوفركه ابتی اوله ایجك و قصب
السكر و حقیقیده و شكر پنیر و معتدل صمغ و بزر كتان و قورلی اوزرتم و انشاره
بشمش انجیر كبابی خصوصا ایچنده بر ایكی حبه مصطكی اوله نافعدر و نشا و دخی

السوس صوی ورب السوس وصنوبر فستقی وشام فستقی وبطم وحبة الخضرا وباقلا صویی ایچی
اوره • وینیم برشت یمرده وبلکی تازه وچیک یمرده ایچمک دیمک تیق بو نافعدر • واگر آواز بوغالغی ایسه
انلر بوبده صوت الکدر وفارسیده آواز تیزه درلر • کوکسه خشخاش ترنج سورهلر • ودره دهلر قطاقوه
دخی درلمک واسکی شراب ومشلغده ایلیجی صو ایله مزوج ایدوب آز ایچمک نافعدر • اما سوء المزاج
بارد ایسه حار تلواشیا ایله ومعتدل ایله تغذیه اولنه • ومفردات نفع اولنه بو بابده علاج بادام
وجلوزه • دقا درمشی کثنا انجی بر بر ندنا ایکی درهم لبسون وصمغ عربی ورب السوس
درازیانه تخمی بر برندن بر درهم وفانید شکری اون درهم حب ایدوب لسانی التنده
طوتهلر • واواز طوتلمغی سببی بوغازلق ایسه حمام واتیاشش وقفا اوزرنه تازه
یمرده وحاروسینی • طوز سوزمک • وسرمک • واسفناج وسمیز ناوج وباقلا اونی وکتان
تخمی وشکر ورب السوس یه‌لر • وقفا قنده ذکر اولنان غرغره‌لر نافعدر • اما غرغره ابدا
بر بعض انلک کرکدر • خصوصا چوق ایچمک وصوق ایچمک ضرر بودر • اما مادهنک سببی
دماغدن نازل اولان رطوبت ایسه علاجی حنظل وصغریاغی • واکثر ما سندرکی دیمیخه
لرنا نافعدر • دنزلاندن اولان علاج بو نوعده دخی موافقدر • وماده رقیق ایسه
خشخاش شرابی فیض معتیددر • ومره آواز دیدوکمز نوعده یالکز کبابه چکنمک کفایت
ایدر • ومعلوم اوله که آواز طوتلمسنه تعجل ایله علاج کرکدر • یعنی تاخیر اتمیه‌لر • زیرا
مزمن اولورسه ایو دکلدر • واکثر آواز طوتلمسی چوق اوکیوب آواز دتمک
ایله اولورسه انلر بوبده صوت المرتعش درلر • وصوت اختلاجی دخی درلر فارسیده
آوازلر زیدی درلر • مرتعش آواز سببی ادیکا قصبه سنده وکاهی قصبه اوستنده
بعضی عضله قبرنموب انلک سببندن مجور صدا تموج ایتدره مز بابارده ذکر ایلدوکمز کبی
مقام بردهسرته نوعا خلل کلمشدر • زیرا اختلاجی اولان صوت کوکده وعضروفده اولمز نفس
چکمک قبول ایدر لحم وغضب وحلق کبیلرده اولور • وبالجمله بونلرک علاجی اول بلند آواز ودمع
وغضبدن وچوق قنوه لردن که حذ مواوله • وبورلمقدن وچوق اشر اشلکدن پرهیز ایتوروب
وهر بار ارقه سی اوستنه یاتمغی القا ایدوب وکوکسی اوستنه بر آغیره نسنه قویوب
ودائم سزم آواز ایله کلمات وحکایات سویلیه‌لر • وبو بابده احتقان ایتمک وطبیخ افتیمون
ایله وبو غازیا ایله استفراغ کرکدر • وایلجه ایله دریاره قیقرا ایله غرغره لر نافعدر • وغذاسی
دخی قلیه وایلجه ونار دنک وطعامنه قزل قانمق نافعدر وبعضیلر طوز لوبالغی
نافعدر دیمشلر • اما متقدمین ملایم صولر وپالوده‌لر دنبغنه ونیلوفر شربتی ایله بیل
وعناب وحب التوسع وذوفا کبیلره قهوه کبی ایچه‌لر دیمشلر وبعضی کشنیک آوازی
صاف اولوب کندو حالنده ایکن ناکهانی بر ایچه آواز پیدا اولور • انلر بوبده صوت

ابرقیق درلر • وصوت طوایشی دخی درلر • خادملر کبی آوازی ایچه اولور • مثلا اطفال وعورتلر آوازی
کبی اولور • بونلرک سببی اوقیموسنزلقدر • ودخی چوق جماع ایتکدن اولوب بو نوعک علاجی
دخی اول ایپقوسنزلق درنا • وجماعدن منع ایدوب ولطیف غذالر وسریع الهضم اشیا ایله
وماء اللحم وزرده قدان یمرده حار ولرینی ودراج وکلکلک اتلری وبوکا مانند طعاملر ومعتدل
حماملر کافیدر • واگر سوء المزاج بارد ایسه بابت اولنلرده بحث القوت الحیوانی ذکر
اولنان • علاجلر دنا • مناسب اولانی • ایده‌لر •••

بوز اون طقوزنجی باب سعال بیاننده در اوکسرک عارضی
اولمقدر • فارسیده سرفه درلر • وافرنجلر انوای توبس درلر • درودلر ویونانیلر
دبتیس ودجنه دخی درلر • انساننده اوکسرمک که واقع اولور • بونک باطننده لابد بر نسنه
ازا والم ویرمکدن بلا ارادت دفع موذی ایدر ودفع ایدر • وبلا ارادت دفع موذی ایدر
دیدوکمز یالکز سعالده دکلدر • اخسرمق دخی بویله درکه دماغدن ویا مصفاتدن بر نسنه
عارض اولمغله اولور • واغلامق واقع اولدقده دخی قلبدن اتشغنی بر حال عارض اولور
ودفع ایدر • وبطن وصدر وکاهی جمله بدن حرکت ایدر • وایچرودن قیی کبی دفع ایدوب
دمع سیلان ایدر بو جملهده دفع موذی اتلک طریقیله‌در • اوسنکوله رنجی طبیعت انوکلاو نا
ایدر • اوکسرمک دخی بویله درکه لابد بر نسنه انتفضا ایدرکه اوکسره • ومتقضی نذر بیان
ایدهلم • مثلا سعال سببلری چوقدر سوء المزاج ساذج ایله ویاخود مادة ایله اولور وماده
ایله اولاندن بر ورم واقع اوله دخی جایزدر • وشول اعضاده واقع اولورکه سعالک حرکتی
ولتفس چکمک آلتی نوعندن اوله واول اعضا قصبه الریه ویاخود ریه ویا صدر ویا حجاب
صدردر • وکاهی حری وجگر ومعده وطلق شرکتیله وبو اندامک بلکی باطننده ورم ویا قرحه و
جراحت واقع اولمغله اولور • وبونلردن غیری باشدن اخلاط منجب اولمغله واول دوکلان
ماده بلکی مالح وغلیظ ولزج دخی اوله وکاهی طشره دن بعضی چوپ وغبار ودخان وطعام
استعمال ایدرکن عجله ایله تکلم اقتضا ایدوب غفلت ایله طعام وشراب کندو مجراسنه داخل
اوله میوب دماغ یولنه بر مقداری تزییع اتلک سعال واقع اولور • ایدی معلوم
اولدیکه سعال واقع اولدوغی البته دفع موذی ده اعضا باطنه ایچون • اما سعال لابد
ایکی نوعدن خالی دکلدر • بر نوعی سعال رطبدرکه توکرکله بلغم کبی رطوبت اکر رقیق
واکر غلیظدر خارج اولور • وبر نوعی سعال یابس درکه شول قدر اوکسرر ودفع
ودفع موذی اتمکه چالشور • اصلا اول شکل نسنه خارج اولمز بلکی بوستدن
خنجره دن بعض شکل آوازلر پیدا اولور بعضی یرلرده اول نوعه چکنک اقلو اوکسرک
درلر • وشول سعاله که تز واکثر چوق رطوبتلو اوله • سرچی اولسون واولمسون اگر ازه جق

شراب فاروق وسایر تریاقات ومثرودیطوس انواعنڭ مزاج وسعاله کوره ویره‌لر نافعدر • واگر کیفیتدن اجتنابی
بوغیسه وسعال دخی رطب ایسه ازه‌جق برشی ویره‌لر حصوصا عتیق برشی اوله واگر حاصل
سعال که خفیف اوله وماده‌سی نیجی اولوب بربیوک سببی اولمیه بونلره علاج ربو علاجنه
قریب اولور • وربو اولان علاجلردن مزاج سعاله کوره موافق اولانی ایده‌لر • وبو نوع بارد ورطب
ایسه اول معتدل انواعنڭ بعده مسخن انواعنڭ معجونلر ولعوقلر واتیجه دقایقنجه شرابلردن و
سفوفلردن اولسه مناسبدر • مثلا لعوق عنصل وسکنجبین عنصلی که ایچنه ازه‌جق دارچینی ضم
اولنمش اوله • وازه‌جق طتلو بادم یاغی دخی قته‌لر • وصدری یاغلیه‌لر • وطتلو انار لعوقلری نجبیلر
دخی نافعدر • اما سعال صاحبنڭ حرارت وار ایسه علاجلرک ویاغلرک برودته ولطافته میلی
اولنلری ایله علاج ایده‌لر • واگر حرارت بوغیسه یعنی سعال باردی نضجه وتسخینه جهد ایده‌لر
یعنی حرارته میلی اولان دوالر ایله علاج ایده‌لر • بو بابده سفوفلر نافعدر • جمله‌دن بری زنجبیل
غباری ایله شکردر ایکی درهم زنجبیله اون درهم شکر قاتوب ایکی کونده صباح واخشام
ییه‌لر • اما بو علتده مزاج لوردیکی کوزه‌دمک دخی لازمدر • مثلا سعال بارد اوله اما •
صاحبنڭ مزاجی زیاده حار اوله • اول وقت زنجبیل یرینه دارچینی قومق کرکدر • وهم علاج
که ایده‌لر • البته مزاجی دخی بوقلیه‌لر • مثلا مزاج بارد ایکن زیاده بارد دوالر ومزاج حار
ایکن زیاده حاری دوالر ویرمیه‌لر • الا کوره اعتدال اله تدبیر کرکدر • وبو بابده حب السعال
نافعدر • **رب السعال** رب السوس وکثیرا وصمغ عربی ونشاسته هر برندن بر درهم
افیون نصف درهم اوله • اگر نازک مزاج ایسه افیون بر دانک کفایت ایدر • وبزر بادام قاتوب
وازه‌جق خشخاش تخمی دخی قاتوب فلفل قدر حب ایده‌لر • وابن ماسویه قولی اوزره
نافع لعوق وار در • **لعوق ابن ماسویه** آق خشخاش تخمی یکری درهم سیاه خشخاش تخمی اون
درهم خطمی تخمی وکثیرا وصمغ وخیار چنبر دکنی وایوه چکردکنی ایچلری وبزر قطونا هر برندن التشر
درهم مقشر سوس کوکی یکرمی درهم اوله • باشقه باشقه ییغور صوینده اصلدوب وسوس
صوینده قینادوب شکر ایله لعوق ایده‌لر • اما **سعال که رطب** وبارد اوله تلیین صدره
تدبیرلر نافعدر • مثلا جاج وقنفده کشکاب ویاغلو بنفشه شرابی ایلیجق قهوه کبی ایچه‌لر
وایچنه خطمی کوکی وسوس کوکی صولری قوسه صواید ر • وزوفا شرابی وزوفا صوینی شکر
وازه‌جق دارچینی قاتوب ایچه‌لر • وهرکاه که حرارت ویبوست ایله خوف اوله جلاب اخشام
بارد ومعتدل مزاجلو اشیا ایله تعدیل ایده‌لر • وبر نوع رطب سعال وار در بارد اولوب دماغدن
نازل اولور • هر صباح ایکی درهم بادام یاغی وبش درهم کلنکبین ویروب برادخورددن قرا زتلو •
وبیوستلو اشیا ویرمیه‌لر که بوا دوتالتقده مادّه نضج بولمغه ابتدا ایده • ونازل اوله‌جق ایلی
سننه دار صمعد کوره‌لر • دماغ رقیق ایکن غلیظ اولمغه ابتدا ایده • وماده نزل ایده‌ده میدر

تنزلده

تنزلده میدر • وجایزکه دماغ علتلرندان هر بری علت ایله سعاله شریک اولیه اگر شرکت وار ایسه • اول
علتنه دخی علاج ایده‌لر • بو بابده اکثر اتخاذ اولنه کلمشدر • بونلر بیان کوزه‌دوب بعده دماغی تنقیه ایلک
ایکون معتدل یاغلر سورمک روادر • بعده عطسه‌لر ایتدیره‌لر • وبو بابده **لعوق الثوم** که اکثر نفعلی لعوقلر
دن‌در حسب‌الحال لعوق فیه مناسبدر • اما رطوبت وبرودت کمالده اولوب ومعده دخی اخلاط ایله
مملو اوله • مانع بوغیسه واوراتی صوایچروب قی ایتدیره‌لر • وایتی صوایله قی‌یه قابل اولمزسه ومانع
بوغیسه معده مغنی‌لر وار ایله قی ایتدیروب معده‌یی پاک ایتدیرکدن صکره لازم اولان علاجلری مزاجه
کوره ویره‌لر • وقی ایتمک قابل اولمزسه اول معتدل مسهل ویره‌لر که معده وجمله‌دن پاک اوله • وماده
اسفله اینه ونضج حسن ایله دکلریزما صکره احتیاج اولورسه • وشرکت وار ایسه ایارج فیقرا ویا ایارج
روفس ایله استفراغ اولنه • وحاجت اولورسه • شحم حنظل دکاهی بالجمله تربد قیتم اولنسه روادر • ومعتدل
لعوق وسفوف واشربه‌لردن دخی ایلیجق ویره‌لر • وقوی مزاجلو کشی ایسه آنک **لعوقی** حب الصنوبر ومغز
دانجی بادام وحب لعوقلری اوله مزاجه کوره ویره‌لر اما **سعال یابس** اولورسه کشکاب واگر
حار الشعیر وبنفشه خمیره‌سی وشرابی وحاجت اولورسه ایچنه لسان الثور شرابی وباقلو و
صوی وعناب ضم اولنوب قهوه کبی ایچسه‌لر صواید ر • وقتنه قهوه‌یه طوز سوز
مزه بادم یاغی قتم اولنسه روادر • وقهوه‌یه مقتنا داپه ایچنه بنفشه ونیلوفر شرابلری وباقلو
یاغلری وطاتلو بادام یاغلری ضم اولنسه مفیددر • وسعال بابنده رمان حلو لعوقلری
که بادام یاغی قاتلمش اوله نافعدر • **دوقص** نافع خیار بزری بذری وبذر قرع ورب السوس
ونشا وخشخاش وحاجت ایسه بذر قطونا قاتوب قرص ایده‌لر • وغداسی سموز
اوق مرزوره‌لری وصیق اشربه درده‌قدان • بردره واسفناخ وملوخیه وابه کوکچی ولسان
الثور • وبونک امثالی طعاملر ونخود ایله که بادام یاغیله اوله موافقدر • وصدری
معتدل یاغلر ایله یاغلیوب وکتانلک بخورنه بنه طوتوب اتیجه صدرنه قویه‌لر اما **سعال**
که قحبه ریه دن اولوب وماده ریه‌یه باشدن نزول ایدرسه اول نضج بولقالوب
ابتدا التنخ ایسه کندس وبنزینی دسترشتم ایدوب وخشخاش شرابنه اربه وعناب
صولری قاتوب ایچه‌لر • وحرارت وار ایسه بنه نیلوفر وبنفشه وکشکابلر ترک اولنماق
کرکدر • وعنزه‌لری دخی بونلر ایله وسبستان وخطمی دابه کوکچی طبخندن ایده‌لر • وقصب
المرئیه دن اولان سعال حار در وبارد در دیبوب معتدلر ایله اعتدال ویربوب علاج
کرکدر • اما کاهی ادیکنه سعال واقع اولمغ سببی جوف اولور • ای دخی حسن اتک کرکدر
مثلا کاه حار • وکاه بارد کوسترمک بونده کاهی اولورکه ذات الجنبه وذات الریه علتنه
انتقال ایدر • وکاهی دموی امتلادن وعذا زیاده یکلدن حصیم اولمیوب • واول محلده
قالیوب • وکاهی اندن بردرم اولورکه ماده‌سی یاقان یاخود بلغم • ویا سودا اولور دمغ

صحیح اولمز زیرا الخذ ادب حدتلو اولدیغیچون سریع اولور • ورئه اتلری نازک و متخلخلدر • انوکیچون
صفرا خلطنک انده ماده سی قالمز • و ورم ایلمز نهایت جراحتی تز ایله ملکشدر • و بو بابده
ماده سی و وری بلغم دخی از واقع اولور • همان اکثر قان و یا سودا اولور و بونلردن کاهی طمار
جاتلمایوب • بوغازدن قان کلورسه انکک احوالی نفث الدم بابنده ذکر اولنور • اما رئه
ده ورم قبول ایدوب و جراحته دونمسی خوف اولنورسه اول نوعک علامتلری اکثر دمویه
ایسه یوزده و کوزده حمرت اولوب و تنفسی دشوار جکر و سینه آغر اولور • و اکثرسی دلازم
ایجاب ایدر • ونبض سریع و عظیم و آز واقع اولنلردن ورم بلغی اولورسه یوزده
و کوزده حمرت اولماز وا اولورسه فنی نیز اولوب بلغی جمی ترکیبی اولور و آغز صولی
جوق اولور • ونفس خرخر ایله جکر • اما ورم سوداوی اولورسه انکک علامتی آواز ضیق نفس
ظهور ایدوب و مدتی طویل اولنور • و سعالی یابس اولور بونلرین برخوشجه تشخیص اتمک
کرکدر • و هر قنغی نوع ایسه اسملرین یاد ایلدیکمز اودره • اول علتلرده ذکر ایلدیکمز علاجلرکه
کندو بابلرنده تفصیل اولنمشدر • انکله عمل ایدوب • و بونده صنعت سعالک قوتی موقده سی
قطع اتمکدر • بوخر علامتی سعالدر دیوب بر نوع علاج ایدنلر فائده ایده مز خلاصه
کلام سعال که رطب و یابس اوله ذکر اولنان دخی اوزره اول وار دلرکه ضعیف اولنلری بعده
دخی قوتلیجه تربیه که علتک ضدی اولنلر ایله علاج اولنه • و اکر سعال که یابس اوله نیه فکر ایلدیکمز ضد
کبی ضدی ایله و تدریج ایله اوله جوق کوردک کم سعال رطبده و سعال یابسده بر نوع علاج ایلدیلر تا
ایلدیک • و سعال رطبده ازه جی تریاق فاروق علاج اولور • و بو تفصیلدن و اوسعالده کندو
جنسنه علاج اولمیوب خلاف اولورسه و سعاله مزمن اولورسه ربو علتنه انتقال ایسر بعیدر
ایدوب سعالده اکر سبب و شرکت وار ایسه اول مرض اصلیه سی و قوتی موقده سنه دباحث و سبب
نه ایسه اکا علاج ایده لرکه علت ساکن اولمغله سعال دخی ساکن و زائل اولور • و اکر سعال که
اعضاء باطنه دن بعضی بثره واقع اولمقدن اولورسه نبض سریع و قاروره حار اولوب و حار
هوادن اشتراه دن زحمت چکر • و بثره دن راحت بولور او موتله فصد و حجامت • و اسهال صفرا
و بوشلری غرابل ایدوب و مشهورلر بابنده ذکر اولنان علاجلر کبی اتمک کرکدر • و مانع السعال
و بلغم جبسی دخی ایده لر حب مانع السعال اقیون بر درهم رب السوس بر درهم نشا و صمغ
و بادام ایله فلفل قدر حبلر ایده لر صبیانه بارم حب و یا [illegible] ربع حب ازوب [illegible] سروب
ایله و یره لر فصل سعال الصبیان رب السوس و وارزیانه تخمی و بهیسیا و نشا و صمغ
و [illegible] و نفث [illegible] ایده لر و وایه سنه مفر [illegible] ایدوب [illegible] حب السعال
اوز که صبیانه نافع اوله سوس و خیار [illegible] تخمی ایکیشر درهم و [illegible] درهم نشا و کثیرا و صمغ
و جار [illegible] قه اوذرم و خشخاش [illegible] درهم بشر درهم [illegible] بادام و [illegible] درهم انی

درهم

درهم نبات شکری یادن درهم ایوه جکردکی لعابی ایکی درهم بادام یاغی بش درهم اوله حب ایدوب
صبیانه غایت نافعدر • و صبیان سعالنه نافع اولان ادانسنک سرنه کثیرا قاتوب و یره لر
و صمغ عربی و کثیرا و رب السوس برابر دوکوب انده بن سروب ایله و یره لر و خیار ینا جکردکی
ایچنه ازه جی قضنی نشا تخمی و کثیرا قاتوب انده سی سروب ایله و یره لر • و بنه بنک تازه
بیر اغنک عصاره سندن بر درهم و نبات وانه سی سروب ایله ایچوره لر • فقی مجربدر • و کوکسنی
بنفشه یاغنه آق شمع قاتوب یاغلیه لر • و لادن ایچنه کل یاغی قاتوب واریدوب اوغلانجغک
باشنه و بیوننه و بوغازینه التنه و صدرنه طلا ایده لر • و رجل الغراب دیرلر بر اوت وار دریم یاغی
تزب بیراغنه بکزر اول بیراغی کتورنله سعال عارض اولمز دیرلر • و سوید یافولیا اوزه تخم اغه
سنک ایلقلرین کتورسه لر سعال عارض اولمیه • و اوغلانجغک دیشی بتمش ایسه سکرن
و عسلی بادام حلواسی نافعدر • و دیشلری بوغنیه قنبوم و شکر عکت دخی نافعدر • و سیسم
حلواسی دخی سعال انواعنه معتبددر • و عناب و انکده دخی انواع سعاله نافعدر
خصوصا اغزدن قان کلان سعاله دخی مفیددر و سعاله قصب الذریره و میعه و صمغ
البطم بخورلری نافعدر

فصل نفث دم بیاننده در

قان توکمکدر • قاریسیده تقیدن خون دیرلر • و خون آمدن ازدهانا دخی دیرلر • و انجیلر
انواعی اسبوتوس صانغوتیس دیرلر • و رومیلر و یونانیلر اتوبتوبس و انه توس ابی
سیتیس دیرلر قان توکمک و بوغازدن قان کلمک بر نچه نشه دن اولور • اکر بوغازه سلک
یاپشمش ایسه علامتی و علاجی یجی بابده کچمشدر • و قانا دیش قناسندن توکمک ایله جفار
اغزدن اولدیغی معلومدر • و اسنان بابنده علامات و علاجی کچمشدر • و غیریسی دجهلردن
اولان قان توکمک علامتلری بویله درکه • مثلا تنحنح ایله جقان قان رئه دن و قصبه دن
و دماغدن جقان قان باشدن و باش حوالیسندن دماغدندر • و توحیح ایله جقان
قان جکردندر • و یا معده دن و یا معده دن یا صدردن دیدر • و هر بارکه باطن اعضانک بعضندن
قان کلسه • سعال و تنحنح دقان خوق شدت اوزره ایجاب ایدر • زیرا ایکی بعیددر
و از جقار و کوپکلو و دوجعلو اولور • و اوکپن التندن جقان قانک رنکی آز اولور • و
سعالی شدید و بنه کوپکلو اولوب رقیق و دوجعسز اولور • و سعالی شدید و صعب اولمغله
سبب کاهی بر نچه کون قان باغلر • و بنه جقمنه باشلر • انکک علامتی قان رنکی اوکیس
کبی اقلغه میل ایدر • و سینه دن جقان قان طوکش و سیاه و غلیظ اولوب
و اوکچوده سعال زیاده اولور • و انکیا طمرلرینه که بعضی سیرن اوزیلوب و یا جتلیوب
اندن کلان قان حرتملو کلور • و قوابی زیاده اولور • و جوق سیلان ایدر • و قانک اوزینی
کوپکلو و صولو اولور • زیرا طمر اوزلمک و جتلامغله صوقانی ایله سیلان ایدر و بونک

اکثر سببی قان حدتیدر یا غمی در ویا حبس حیض ویا حبس دم بواسیردر ویا خوف وقوت طعام واز
ریاضت وجمله بونلردن طمر امتلاسی ظهور ایدر نکه بر حدتلو مادّه دن طمارلره ریخ ایرشوب چتلایه
وکاهی نفس چکمک اثناسنده زیاده برودت ویا خود یبوست عارض اولوب انبساط حرکتی ایله طمار
چتلار وکاهی رطوبت چوقلغی طمرلری ارخا وسست ایدوب قانی صیزمغه باشلر وکاهی قوازندن گکش
واتش وحمام وارلنلردن دخی اوله طلشدر والحاصل قانکه حدتی زیاده ایسه اوبکینه تاثیر ایدوب
جراحت ایده اویوغ ده قانی ابچلا چقار وکاهی ورب یاره لری ایله قان بله چقار اما جراحت
بوغزده ابتدا آز آز چقار وصکره برده براوغوردن چقار ودموی امتلادن اقن قان دخی
صونر دوافر چقار ووجعی اولمز وقانی چقدقده راحت اولور اما دموی ورمدن چقان قانی
تنی آز اولوب ذات الریه علامتلری اولور واقز انداملردن جگر وطلاق ومریه حوالیسندن
ومعده دن بولنر قیح ایله چقار بونوعده سعال علامتلری واقز ورض ک سبیدر اولمز وسینه
دن اقان قان خطرلو دکلدر اما دموی ورمدن اقن قان دخی خطرلو دکلدر زیرا قرحه دن
چقان ودموی مادّه بو بابده برابر اولمزدن قان اندن قالمز اما ادهکینده یاره اولوب ویاره
دن قانی چقان چبانلردن قان چقمقدن خطرلو در خصوصا افراطله چقار وکاهی اولور که
بوغازدن قان گلمکله درملر زائل اولور معنا ورمک فصد واستفراغی اولمش اولور
اما کاهی بوغازدن چقان قانی بورون قانیدر بوغازه گیروب واغزدن چقار بعضی یاد
کارلر تشخیص ایده میوب اغز انداملرندن قیاسله علاجه جهد ایدرلر اول اقن قان ایسه
رعاف قانی ایدی علت زائل اولوب علاجدن زائل اولدی قیاس ایدرلر اما چوقلردن
وحدتلو خسته لقلرده بوغازدن قان گلمک خطرلودر ونفث الدم انواعنک علاجی
اوّل بر پرهیز ایرن بیان ایده لم که بر پرهیز نصف علاجدر بو بابده بر پرهیز اولدر که بلند
آواز ایله چاغرمقدن وغضبدن وکثرت کلامدن وحدت ایله آته انگلدن وجوق جماعدن
وصچرامقدن وتنی اشلردن وکثرت عطسدن وجوق شراب اچمکدن ومغتی تندن که صبر
وکرفس وکنجد وطوزلو بنیر وسائر طوزلو غلیظلردن وقمادن وعسلدن وجمله طاتلولردن
پرهیز ایدوب وتسکین قارنه احتیاج وار ایسه غذالرینه زرشک وغوره وانار دانگ
وسماق وتوریخ وقوزنب قولاغی قاتوب ویره لر ویا چه وباشی که قوزینک اوله نافعدر
واکر قتی تبی وار ایسه نزه بانی وبادنم ایچی ویا شش شرابی وکل ارمنی ایلیم ویره لر
واکر حرارت آز ایسه تازه طوزسز بینر وتازه سد وقابنز طاریدن وکعکدن انلک
بشوروب وبونلرن انگنه قاتوب ویره لر ودراج وجبیل وکلکلک اندبی وروغان بیرده
عماروسین ویره لر والحاصل حبس دم ایدر دارولردن موافق اولانی ویره لر وتغییح بوروق
دانغواموق ایرن عادرولر منع ایده لر وبو بابده علت اوتلند فصد لازم درکه قانی آخز

محله

محله وخلافه دویدزه مکر علتی عادت اولمزدن اول فصد اتمش اوله لر وهر بار بوغازدن قان اولان
قانی حبس اتمک فصد ایله وماده یی طرف خلافنه واسفله چکمک ایله وغداسنی اصلاح اتمکله واول عضوک
مزاجنی دخی اصلاح ایله وقابلر طوتوجی دارولر ایله اولور وسینه واوکیندن چقان قانه طوتنده فصد
باسلیقدن گرکدر وملارده ویا چبان قانه فصد نیفالدن گرکدر ومعده ویا ویکنزدن یا چقان
قانه فصد الکاحلدن گرکدر وبو علتلرده صاحبی کندوده آغولی وطولو لوح حتی ایلیه مغفره عیل اتمک
گرکدر وکوکس یاره لری اولان کشینک اوّل فصدی صافنندن گرکدر که مادّه اسفله انبجوه افتتاح
اولورسه باسلیقدن گرکدر که سینه ده واوکینده ورم اتیه اما قوت ضعیف اوله حجی قورقان
اخراج اتیه لر وقوتی هر بار کورتمک لازمدر وهر بار مادّه اسفله انبدر مکه اطرافی اوروج ویا خلاجی
وساقینه شیشه چکمک ایله وحقنه لر اتمکله اولور ونفث دم انواعنده هر موافق اغذیه واشربه
که ویریلور رب الحل صوی ایله ویرمک فی صوابدر وبو محلده بو حقنه نافع اولان حقنه اولور که
قورو بنفشه ایکی درهم سیاه ارک وعناب هربرندن اوتوز عدد وسبستان بنشی عدد و
خیارشنبر اون درهم اوله طبخ ایدوب واوچ درهم شیرخشت براغوب وسوزوب حقنه ایده لر
حقنه دیگر نافع چکندر وبغدای کبکی وبنفشه وعناب وخطمی یپراغی وکتنک شعیر طبخ ایدوب ودرت
درهم بوره داوه لشی درهم قزل شکر آزوب حقنه ایده لر وهر حباع گشنیک الجنده سرطانی
طبخ اوله ویره لر واکر زیاده حمی ورارق وار ایسه اریه کشندن صوینه باشی قنبو صولری
ویره لر وغداسنه باشی قنبو قلیه سی واسفناخ وطوخیا وبادم ایله گشنک شعیر ویره لر
که حمی سی زائل اولدقدن صکره قانی منع وحبس ایدر دارولر دنا طین مختوم ایله خرفه یپراغی
صوی ویا طین ارمنی ایله عصی الراعی صوی وازه جی شادنج عدسیی دخی قنی نافعدر
که قانی سست ایدر ومنع ایدر وقرحه وار ایسه قورایدر وبتورر مثلا بونلرک صونلری
ایکی درهم شادنج عدسی ازوب آز آز لازم اولدقجه ایچه لر وضماد دخی لازمدر صمغ عربی
وگل ارمنی وطباشیر وشادنج عدسی حق ایدوب سوزه لر ودنا الحل وخطمی یپراغی وارسه
اونی قرشدروب وکلابه بوجوزوب سینه اوستنه ضماد ایده لر ودموم الرصاص
گل یاغی اریدوب وعصی الراعی صوی خلط ایدوب طلا ایده لر واکر ماده چوق ایسه
وقانی بوغازدن چوق اقسه ابو علی سینا قولی اوزره مقصد باسلیقون قوت تلز المشن
اوله لر که ضعف طاری اولمیه ایرته سی کون گشنیب الجنده مغشر عدس وعناب وایوه
ورسین مشمش وزهرور که طبخ اولمش اوله ویروب ویا بارد صوده انگک اصلادوب ویره لر
وباش عناب دخی نافعدر وخرفه یپراغی چکنمک وصوینی بو طمعی قانی طوتر وفصدک ایرتسی
کونی قوت یرنده ایسه طبعی ملین دارولر ایله بوشاده لر مسهل دوکلمش لیلاب
صوی وشکر ودرت درهم قورو بنفشه یه جلاب ویره لر ومطبوخ هلیله دخی بو بابده

مفيددر • واگر ايچ پرده وارولر سببدن ناشی طوتلمشدر دبو خوف اولنورسه وسعالی چوق دكل ايسه
سركه ايله صو ممزوج ايدوب ويره‌لر • واگر سعالی قتی ايسه انجير آغاجنك كوكن يا قبوغن دكوبن صويه
براغوب وسوزوب واول صودن حاشا ايله ويره‌لر • واول محلده عسل ايله صعتر ويرمك دخی نافعدر
طوتلمش قانی پاك ايدر • وهر بار نفث الدم علتنده لسان الحمل صوينی قنی مناسبدر ودم الاخوين
وصمغ عربی وكهربا هر برندن بچق درهم اوله شراب الجبار ايله ايچمك مفيددر اگر حرارت وار ايسه
بر دانك كافور ضم اولنه • وغليان دم زياده اولوب وحرارت دخی يوه ايسه ذكر اولنان اجزايه
بر حبه افيون دخی ضم اولنه • وبو بابده نافع لعوق انجبار ودم الاخوين وكهربا وبسد وطربوث
هر برندن بر مثقال اوله كثيرا وصمغ عربی هر برندن بر درهم اوله • افيون ربع درهم اوله افيون
طانموان شرابنده حل ايدوب ولعوق ايدوب صباح واخشام لسان الحمل صوينده ازوب
ويره‌لر وسموكلو بوجكی صودن قنباذوب دانجنی قاورمه ايدوب ايتی ادتلر يرينه دم الاخوين
وكهربا وبسد وانجبار وكشنيزی مدقوق اكوب ييه‌لر • واگر حرارت وعلت اولميه واوكيزه
اولميه آنه چوق ضربانی قاروق ويرمك دخی جائزدر • اما اوكيزدن • ورم
اوله وحرارت اوله • ترياقی منع ايده‌لر • • • • •

بوز يكرمينجی باب امراض صدردن ذات الجنب بيانندهدر

برن بانشده صاحبخواد المغدر • فارسيده ودردسوی پهلو درلر • وادمانس نواحی سينه
دخی درلر • وافرنجلر انواعی پلوره تينی ده درلر • وبو نوعه دخی درلر • وروميلر دبونا بنلر
پلوره تيس درلر و ... دبلوره تيقو دخی درلر • ذات الجنب ودبكلرى علت ايله ذات
الريه علتنی وعلاجلری بعضلر مشتركدر دبو بر يرده ذكر ايلدلر • اما طالبه آسان
اولسون ايچون بالشخصه ذكر اولنسدی ذات الجنب سينه‌ده واطرافنده اولور • وضربانی
ووجع اطرافه قولدهالار • وكاهی سينه‌نك ايچ عضله‌لرنده اولور • ودفافی بر ورم
حاردر • وكاهی ورم معلوم اولميوب ايچ عضله سينده اولغله عيان وجع حس اولنور
دكاديج دخی ادا شود • وسينه نواحيسنه نقول صالار • وسينه‌نك ايچنی سنده كه سينه
انو كلفه اورتشدر • اول عضله‌ده اولان نوعنه شوصه دخی درلر • وغشاده اولان نوعنه
برسام دخی درلر • يعنی سينه‌نك حار ورمی ديكلدر • وكاهی آلات غذا اورته سنه الم
ويرر • الحاذات الجنب خالص درلر • اما كاهی اولور كه جكره بر حار ورم عارض اولوب
معالبق جكلكده وجعی حجابه دوشر ونفسی طار اولور • وطبيب وعريض الكينی دخی
ذات الجنب قياس ايدرلر • وغلط دوشر • وقاعده دركه جكر ورمنده ضيق وسعالی
دخی اولور • وذات الجنبده دخی اولمغله ذات الجنب صانورلر • وجكر ورمنه ذات الكبد
درلر • اما ذات الجنبك سببی بودركه بر نزله كه طمارنا باشندن نازل اولور •

وكاهی

وكاهی قيغی بارد صودن يا قغوب ... [illegible]
قالور • وكاهی چوق صرف شرابدن اخلاط حركته كلوب ظهر لر ممتلی اولور • وكاهی صفراوی افرنجه
وخبيط كبابر كه قانی غليظ ايدرچی وخلبيط طعاملردن كه ظهر اراده قالور بوحال كه امتلا اولنده
خصوصا بارد هوا وبارد صو ايچه‌لر فی الحال ظهور ايدر • وبو نوع علتك ظهوری ووجعی مه
باشنده وپهلوده اولور • وبو علت اكثر زمانده خالص صفراودن وصفراوی مزاجده چوق
اولور • ياخود حاردم اولور • زيرا حمى سی عقب نوبتنده دخی زياده اولور وبلغمی مزاج كشيلره
كه معده‌لرنده كلمزمك ايله اكثيسی چقا بو علتدن دكلدر بلكی بلغم طوزلو وشعفنو اولو وعفونت
بو علت تولد ايدر وبو علت كچ زائل اولور • وكاهی ازه جع وسيله ايلرنه وجع رجوع
وظهور ايدر • وبونك حمى سی بلغمی حمى اولور • وكاهی سودا ايدرنده كرم اولوب ذات
الجنب عارض اولور • اما نادر واقع اولور وبو علتك امتلا نوعندن اولميوب غيری
سببدن اوله فصل خريفده وقيش وشمالی بارد امكنه‌ده چوق اولور وذات الجنب
شابجده آز اولور مگر امتلادن اوله وتيز زائل اولماز • زيرا علتك مادهسی بيرلر
حرارتيله وقوتيله منقطع اولمز • واگر حامله عورتلرده واقع اولسه هلاك اولورلر ولكن حل
بو علت اوچ حالدن خالی دكلدر • مثلا بر ورم حاردر • يا تحليل ايله زائل اولور يا ارلكلنور
ياخود صلب اولور • اما صلب اولمسی دخی نادر واقع اولور • واكثری تحليل ايله زائل اوله
كلمشدر • اما از اوله كه اكثر ارلكلنورسه كاهی بر آخر عضوه نقل ايدوب آنده اچيلور
دانده پاك اولور • واگر مدة وار ايسه وخصوصا سوداوی اولورسه وخصوصا
عورتلردن اولورسه كه مدة لرينك آلتنده ورم كه دبيله ومزمن اولورسه سرطانه
انتقال ايدر حال مشكل اولور • ودكمهسی اولمز • وكاهی ورم نفس چكلك الاتنه يچير
واودكمه كيرر • واول يولده پاك اولور • وياخود متصل اولان اجنه طمرلره كيرر وكچوب
اجوفه داخل اولور • واددرار بول ايله پاك اولور • وكاهی بغير سفل جانبنه ميل ايدر
اسهال ايله پاك اولور • اما بو علت كاهی آخر عضوه نقل ايدوب جمله‌دن ذات الجنب
مادهسی كاهی دماغه چقغله دماغ مرضلرى وسرسام واختلاط عقل حادث اولور
وكاهی ذات الجنبدن ذات الريه تولد ايدر • اطبانك تشخيص ايده ميدوكی بو محلدر
در • وبا جمله ماده اوكمه كيرر • اما پاك اولوب وطشره چقماز • وذات الريه‌دن
علت سلّ اولور • اما كاهی ماده نفس الاتنه دوشوب بقاريی سقوط ايدوب خناق
ايجاب ايدر • وكاهی يورك جانبنه ميل ايدر • وخفقان تولد ايدر • وجائزدر كه
غشی حادث اوله • وكاهی ماده آنده اولاشوق اولان عصبره دوشر تشنج ايدر •
بو نوعی تيز هلاك ايدر • وكاهی طاعون چقدوغی يوشاق يرلره دوشر ورم ايدر

ودورم طبخ اولنمیه دكین بی طاقت اولورلر • وكاهی بونی طاعونه حكم ایدرلر • وبو محلّلره چیقاغه
سبب یا مادّه نك صعب اولور • یا قوی حركت وغضب ونوم قبل كبی كه خطردن خالی دكلدر
وذات الجنب علامتلری مرض اوّلنده حمّی ووجع وسعال یابس ونبض صلب وتنفس
چلكلك وتنشده وجع • وعدّد وحمّی لازم ونفس ضیق وصغیر ومتواتر اولمقدر ومرض اوّلنده
وسعال ایله واتا ثقیل رطوبت دم ایله مخلوطا طشره چیقارسه اول رطوبته نفث دیرلر خصوصا
رنكی دونش اوله • وطبخ امیدی اوله • وذات الجنبك شوصه دیدكلری نوعنده دخی بو علامتلر
اولور • وضربان وصنجوسی سینه بهلولرنده اولور • ونول معالجهسی كوركنده اولور •
وكاهی شوصه ورمی طشره عضله لرده یاخود طشره دخی غشاده كه سینه كموككنك اوستنه
اورتلمشدر • وكاهی ورمی طشره دن كورینور • امّا وجع وجمله اعراضی برسام وذات
الجنب اعراضندن اكسك اولور • ونفث اولماز • وكاهی اول ورم بیختة اولوب یارلغه
واچمغه محتاج اولور • وكاهی ذات الجنب آخرنده هم برسام هم خفقان ظهور ایتكلور
دیو اعراض برسام اولنده ظهوره گلوب بو ایكیسنك فرقی بوندن معلوم اولور •
ونفس چلكلك دخی بربرینه قریب وصغیر اولوب كیوارك متواتر اولور وذات الجنبده كوز
احوالی سلامت اوزره اولوب امّا برسامده اوّل كوزده حمرت وطبری تمیل دكوز قراسی
تیاریه بكا چیقلوب كوزقاقلر • ولاتبه برسامده نبض عظیم وذات الجنبده صغیر اولور
وها وذات الجنب ایله ذات الرئه بیننده دخی فرق اولدركه ذات الرئه ده نبض موجی ووجع آز
وضیق نفسی ذات الجنبدن ارتق اولور • ومجهول كورنی علتلرك برسی ذات الجنب علتی
ذات الكبد ویاخود ذات الكبدی ذات الجنب درقیاس اولنمیه دیو ذات الكبدك
محلّی دكل انكیل علامتنی بیان وفرقی عیان اولمق لازم كلور • زیرا ذات الكبد صاحبی اصفر
اولوب • دبوردی وسعال كاهی كاهی واقع اولور • وقاروره استسقا قاروره سی كبی
غلیظ اولور • واكثر دری چلكك متونده یعنی النی یاننده ایسه نفس اتسان چكه مز • واكثر
ورم محدّبده یعنی اوستنده ایسه آن قوموق ایله معلوم اولور وخش اولنور • ومعلوم
اوله كه هربار كه ذات الجنب صول طرفده اوله یوركه قریب اولمق سببی ایله حمّی بی غشه
ایله وطار رمالغه اولور وخطرلو اولور • امّا بختة اولمسی بته سایر نوعدن تیز اولور
زیرا حرارت قلبك كا بتیندر دصاغده اولان ذات الجنب هرحالده صولده ساكن
اولور • امّا تحلیلی وطبخی دخی كچ اولور • وخطرلو دكلدر • واكر ذات الجنب صاحبنك
چقان نفسی دم ایله اولورسه مشكلدر بونوعه استسقا علاجی كركدر • وشول
استسقا علاجلری اوله كه استسقا حمّی ایله اولان حرارت دیبوست علاجلری كركدر
وذات الجنبه یوشان ومطلق علاج آتمغه قصد ایدهسز • خصوصا قاروره احمر دكدرلو اوله

دماغ

دماغ حرارتنك نشانیدر • ویدرایچه لو وغض صاری وقاروره ابو علامت دكلدر • وحمّی حار اوله
وبدن واطراف ناروا اولور • ووجع اركه جانبه وارور وغمنه نشانیدر • ومریض ورم اولمیه وقنی
جانبنه یاتورسه وجع زیاده اولور بونلر عیرلی ممدوح ودر • واكثر ذات الجنب واكثر ذات
الرئه آخرلرنده بلا قصد اسهال ظهور ایدرسه جكر ضعیفی علامتیدر • خصوصا اسهال ایله
حمّی وغصّه وضیق زایل اولمیه خطرلودر • خوف اولنوركه دردنجی یا التنجی كون هلاك ایده
امّا اسهال مرض اوّلنده اكثر فصدا واكثر بلا فصد نافعدر • وذات الجنب انواعی كه یدی
كونه دك دبو بر امر علامتلركه ذكر اولندی انلر اولمیه • یاخود آز واقع اوله سلامت اولور
وبو علتده فصلك دشنكك وقوتك مساعدهسی اوله اوّلكی كونده بر زقینی خام رطوبت
چقمغه باشلیه امید دركه • دردنجی كون طبخ نشانی بلورور • ویدنجی كون پاك اولور
مگر پرهیز ایتمیه • وكاهی اوّل كونده اول رطوبت خام ابتدا ایتمز • دردنجی كونی ابتدا
ایدوب • یدنجی كون طبخ اولور تا اون دردنجی كونده پاك اولور • وبو مدتده
پاك اولمزسه اریكلنور • زیرا مادّه چوقلو غندن مدّت اوزانور • امّا یدنجی كونده
نه ابتدای رطوبت خام ونه اون دوردنجی كونده بیختة لك علامتی ظهوره كلور • معلوم
اولوركه مدّت ابتدای رطوبت وبیختة وپاك اولمقلق قرق كونه ویا التمش كونه دكین
مدّت ویرر • ودمشاركه وكذه وبا التمش كونه دكین قوت متحمّل اولهمز • مگر پاك اولوب
وجع اثری باقی قاله هرسنه یه دكین باقی قالوب بلكه هربار كاه وكاه آزه جق وسیله
ایله اثر ظهور ایدر • امّا بو نوعده اولنغو سلامتله واشتهالكامل ونفس چلكك آسان
اولمق شرطدر • والحاصل ذات الجنب وسل علتلری اكثر یا هرنه اوله جق ایسه
اون دردنجی كونده پاك اولمق كركدر علامت ردیه واربك علامتی اولدركه وجع
زیاده ونفس ضیق وحمّی حارّ وقوت ضعیف واغز یابس ودل قرا اولوب
ووجع بهلوده اولمق ویاتش ودبرمكت وتنشده حمّی سببی مرتعش ونبض وبیض اولور
وآچلور • واكثر فرق كونه دكین بو حالده كه نه تحلیل • ونه یاتش ودبرمكت علامتی ظاهر اولمیه
سل علتنه انتقال ایتمسنه حكم اولنور • والحاصل پرهیز وفصد وابتداده اسهال اولور
امّا وجع دخی زایل اولمدیغی تقدیرجه قوت بیرنده ونشانی سلامت كوسترمیه • وورم
اریكلنورسه ذات الرئه یه انتقال ایدر • بو بوندن بلورلر • وبر نشانی دخی اولورله
غشی وحاسن بی قرار وبا رعشلری اوچلری ایتی اولور • وذات الجنبده اعراض
تام كوسترمیه • ونفث كوسترمیه • وقارن وشراسیف اطرافنده حرارت واوغلق
ظهور ایدرسه بنا ربده ذكر ایلدوكمز كبی بوط وقولنج بوجانبلرنده بر ورم ظهور
ایدر • واخراج ایدر • وسلامت امیدی واردر • زیرا مادّه اول طرفه میل ایتمشدر بو محلّده

لازمدر • واگر ضیق نفس زیاده اولوب دیمه وبونلره حرارت واوغلق ظاهر اولور ایسه ورم
قولاق دبنده ظاهر اوله جقدر • اما مادّه زیاده وحدّتلو اوله وبو شانده ورم ظهوره گلسه برسام وسرسام
اعراضی ظهور ایدرسه هلاك ایدر • وذات الجنب علاجی اکثر دموی واکثر صفراوی در علاجی
بربرینه قریبدر • مثلا اگر قان غالب اولورسه هنوز مخالف طرفدن باسلیقدن فصد ایجاب
ایدر • وگاهی برنجی دفعه فصد ایجاب ایدر • وصفرا غالب ایسه اول اسهال اتمك گرکدر • مثلا مطبوخ
خیارشنبه ایله یوشان حقنه لری نافعدر • وبو محلده بعضیلری فصدی اول گرکدر دیشلر • اسهال
ایجاب اتمزسه اخلاطی تحریك ایدر • ومادّه تولّد ایدر بوندن برجه اول فصد اولنمقدر اسلمدر ومثلا
بو بابده صواب بودرکه اگر وجع سینه گوکسه وبوناچنبره دارتش ایسه فصد گرکدر • واگر غرابیقه
گه بیقی الکوانسه ورلرسه مسهلی ابتدا اتمك گرکدر • واذلکی واکیچی • واوچنجی گون تا که استفراغدن
فارغ اولنجه شراب نیلوفر وشراب بنفشه وجلاب ویرملك لازمدر • واگر عطش چوغیسه قاربوز
صوینی ازه جق شکر ایله ایلیجق ایدوب ویرهلر • واستفراغدن صکره هرصباح خیره بنفشه وباقلود
طلنسکر رقیق جلاب ایله ویادم یاغیله ویرهلر • وگشکاب ایله عناب وبنفشه وسبستان طبخ اولنوب
بادام یاغیله ویرملك دخی اعلادر • وهر صباح نافع اولان شربتدر تازه بنفشه وباقلود
بنفشه شرابی دابوه چکردکی اون درهم وکثیرا اسکز درهم خطمی تخمی بش درهم بذرقطونا
اون درهم صودن اصلاوب ایرتهسی طبخ ایدوب شکر ایله قوامه گتوروب هرصباح
استعمال ایدهلر شراب آخر بنفشه قوروسی اوتوز درهم عناب اوتوز عدد سبستان
آلتمش عدد قوروارزم که چکردکسز اوله • اوتوز عدد خطمی وبذرقطونا دابوه چکردکی وکثیرا
هر برندن اون درهم فلوس خیارشنبه یکرمی درهم اوله • شکر ایله قوامه گتوروب بادام
یاغیله بو شربتدن یکرمی درهم ویرهلر ومسهل ویرملك شول اشیا ایله اولورکه عناب
اوتوز عدد سبستان آلتمش عدد خیارشنبه اون بش درهم بنفشه اون درهم ترنجبین
اوتوز درهم طبخ ایدوب سوزهلر اگر دخی قوت دیلرسه بش درهم لسان الثور ختم
ایدهلر • واگر صفرا غالب دگل ایسه • اون درهم مقشر سوسن کوکی ختم ایدهلر • واگر
وبعض مسهلدن اکراه ایدرسه • جلاب ایله دروت درهم لسان الثور ویرهلر • و
دردونجی گونی نفث ظهوره گلورسه • بونلرك ایچنه ترسیا وشان ختم ایدهلر وحقنه
لازم گلدکده بابونج وبنفشه وانجیر یوسفی وسبستان وخطمی تخمی وحسك وقزل شکردن
ایدهلر • وصوبرینه بنفشه ونیلوفر شرابلرینی مخلوطا ویرهلر • وذات الرئه بابنده
ذکر اولنان نافع لعوقلری دخی نافعدر وضمادلردن که مادّه یه طبخ وتسکین ایدر
بنفشه وخطمی هر برندن برجزو سوسن کوکی ایله جزو اوله وبقله اوندیله هربرندن بریچق جزو
بنفشه وبابونج یاغیله یوغوروب ضماد ایدهلر • واگر آز حرارت وار ایسه بنفشه

یاغی بیرینه سوسن یاغی قویهلر • واگر حرارت قوی اولوب وتحلیله احتیاج ایسه کتان تخمی لازم ایکن
تاخیر ومنع ایدهلر • وبرینه نیلوفر بیرانی واق گل وباشش فیق قویهلر ضماد آخر اربه اونی واکلیل الملك
وخشخاش قابی عصیر ایدوب موضع وجعه ضماد اولنه که وجعی تسکین ایدر طلا قیون وتاوق یاغی
وزوفا برابر ایدوب طلا اولنه • وذات الخاصره والبلغمی صو ایله سوننکر اصلاوب تعلول وتکمید
اولنه اگر بو تمر ایله وجع تسکین اولمزسه • وبلکه زیاده اولورسه بونلری ترك ایدوب استفراغه محتاجدر
خصوصا فصده محتاجدر • وگاهی فصد اولنه ومسهل ویرلیه اواخر ساکن اولور • اما ورم ارتکلور
تکرار فصد مناسب دگلدر • زیرا قانك مددی کسیلور • وقوت ضعیف اولور وباشی ومکر
یاردم آز اولور • اگر احتیاج ایسه استفراغ ایدرلرسه جایزدر • واگر صکره دخی فصد وضیق
ویا ضیق نفس واقع اولورسه معلومدرکه علت مادّه سی اکسلور • واگر استفراغدن
صکره اعراض آز دگلس چوق اولورسه غذاسی شعیر وباقله ونخود صویی وملوخیا واسفاناخ
ویرهلر • واگر علت ذات الجنبده بلغمی وسوداوی اوله • فصد جایز دگلدر • لکن قی تلمو حقنهلر
وطبخ وتحلیل ایدیجی ضمادلر مناسبدر • ورازیانه تخمی طبخ نیله ایلیجق ایچورهلر • وماء العسل
ویرهلر • وگشکاب ایله وبغدای ایله نخوددن اوله • ورازیانه تخمی وبش درهم سوسن
کوکی ختم اولنه • وبله طبخ ایدوب ویرهلر وسکنجبین عسل ممزوجا ویرلسه موافقدر
زیرا غلیظلی رقیق ولطیف ایدر • وهر صباح بر شربت قدر ایچورهلر • ونخود ایله زیت انفاق
وبادم یاغیله طبخ اولنه وشوربا سنه قلم وچکندر رقوبوب مناسبدر • وگاهی ضیق الجون
نخود قدر زنجار عسل ایله یدرمکه احتیاج اولنور • وبلکی قاورلش نطرونکه انجیر الله
صقاجق قدر اوله • عسل ایله یا زیت ایله ویا ایستی ماء العسل ایله یدرهلر • واگر معده یه
ازه جق الم ویررسه روغندان بیرده صارده یدرهلر • وبادام یاغنی تجرع ایدهلر که الم
زایل اولور وضماد که رازیانه بیر اغجن وکرنب واکلیل الملك وسوسن یاغی ویاسمن
یاغی وبقله اوله • وبو محلده صودن بلدن وکشندن ودخاندن وتوزدن وجاعدن
وچوق ومعز طعاملر دگکه یقاربده تفصیل اتمشلردر • پرهیز ایدهلر • وعلت آخرنده
حمامه وارمق ضرر اتمز • واگر اسهالدن وحقنهلردن خوف اولنورسه شیافلر و
فتللر ایله مصلحت اولنه بیلورسه جایزدر • وبالجمله بو علتلرك انواعنده آخر علاج تمار
تدبیردر • دبشك رکب بسلوب هر بار تازه سیدینی ایچکدر • • • • • • • • •

یوزیکرمی برنجی باب ذات الرئه بیاننده در

اق جگر آغرسی واوکن آغریسی دیرلر • فارسیده دردشش دیرلر • وآماس شش
دخی دیرلر • وافرنجلر انواعی اینی یا بولمونی دیرلر • وروملر ویونانیلر اینی یا نو بینومونس
درلر • اوکن مرضنك واوکن شنشك اوچ سببی واردر • برنجی اولدر که دماغدن

حار ویا صوغوق یاردنبزر واقع اولور . ایکنجی خناق اولنلرده خناق اچیلوب ماده اویکنه نزول ایدوب
ورم اوله . اوچنجی ذات الجنب ذات الریه یه انتقال ایده وبعضا ریه ده ذات الجنب بابنده سبب
انتقال ذکر اولنمشدر ذات الریه دیدکلری که اویکن ورمیدر صعب علتدر . زیرا دکه حالا ماده سی
طبیخ بولمز ویاک اولمز . زیرا اویکن بر نازک عضودر . وذات الریه ماده سی اکثر بلغم ویا قان یاخود
وصفراوی ماده در اویکن نازک اولمغله انک الجنده قالمز . وذات الریه نک **علامتی** بونکه هر بیری
حمی یه لازمدر که خفیف درملری حمی سز اولمز . لکن علت اولنده ضعیف ونوبتلری مختلف اولوب
بعده زیاده اولور . وماده بلغمی ایسه حمی ده بلغمی گبی یومشق اولور . وگاهی بلغمی رقیق اولورسه
حمی دخی ظاهر اولماز . وبر علامتی دخی نفس طار اولور . وبری دخی سینه ده اغیرلق دیندوک ماده
اندازه سنه گوره اولور . وگاهی بو اغیرلق سینه قعرنده وکتف اورتاسنده طشره دن اولور
وبری دخی کتف التنده صنجو اولور . وعما وجنده دخی اولور . وگاهی بو صنجو عضلات مذکوره یه
متصل اولور . وسعال دخی اولور . وبر علامتی دخی علت صاحبی قفاسی اوستنه یاته مز . وبری
دخی اولدر که وجع اولنده تمامنده بر غلیظ رطوبت اکسک اولمز واخرنده دل سیاه اولور
وبری دخی گوزنده تهیج ومدد وحمرت اثاری اولور . وخصوصا وقت حمی سنده . گوز
دگنلری سائر زماننده اچیقرک اولوب وگوز طمرلری ممتلی اولور . زیرا بخارلری چوق
اولور . ونبض یومشق وموجی اولور . زیرا ورم نازک عضوده در . وماده سی ورم
رطوبتدر . ونفس عظیم اولور . زیرا حمی انکه سببیدر . واولور که ذات الریه حمره جنسندن
اوله ضیق نفس زیاده وسعال یابس متواتر وحرارت قلیل اولور . وگاهی ذات الریه نک
ورمی صلب اولمغله باعث طاش توقد ایدر دیشلر . **وجالینوس دن** منقولدر که طولو قطره
سی قدر طاشلر سعال ایله چقمشدر . **واسکندر دن** منقولدر که مثانه طاشی گبی سعال
ایله طاش چیقوب وسعال ساکن اولمشدر . **وقولس دن** نقل ایدر که سعال ایله درت
بش طاش چقدی هر بیری اوچ قیراط ایدی بس سعال اکسلدی . اما ذات الریه سله
انتقال ایلدی . وبعض سلدن هلاک اولدی . وذات الریه ماده سی رقیق رطوبت
اولسه نفسی بر توقفاز . واغزی صویی چوق اولور . واویکنده حرارت اولمز . وسعال
دخی از اولور . واویکنده بر صولو رطوبت جمع اولمشدر . وبو علت صاحبنک حالی بهشتی
حالی گبی اولور . ونفس ضیق اولور . واگر دربی وجراحتی اویکن قصبه سنده اولورسه
ایکی گوزک اورته سنده ارقه ده وجع اولور بو نوعی براز دللدر . واگر ورم قرحه اولور
اغز رایحه سی قبیح اولوب وبالق رایحه سی حس ایدر . وسعال ایله رطوبت از
چقار . وگاهی اولور که اویکنده بثره لر چقار . انک علامتی نفس طار وسریع ومتواتر
اولور . وسینه ده حرقت وزیاده حرارت اولور . واگر ذات الریه ماده سی تحلیل ایله دفع

اولدجق

اولدجق انک علامتی سعال ایله اره جق بشمش رطوبت چقار وبو نوعی محمود ومحمود در انسان پاک اوله
جقدر . اما ارتجلنمک اسنرسه حمی لازم واویکن معالجه سنده وجع ونمدد ظاهر اولور . واگر قوت
قوت ایسه تیز طبخ اولوب دارنک مطوار چقارر . وذات الریه برایچی تیز پاک اولوب وقوت ضعیف
اولندوغی تقدیرجه ارتک بول طریقنجه طشره چقار . وامید سلامت اولور اما سل علتنه انتقال
ایدرسه ویوزلری ونارزه لکی متغیر اولورسه . وحمی اولوب وبرمنی اوجارلی هر بار حار اوله
بو علامتلر سل علتی بابنده ذکر اولنور . وبقراط قولی اوزره ذات الریه ده ممه لر قزیلسه ویا قوله
ایاقلرنده یاره ظهور ایدرسه سلامتدر . وذات الریه نک **علاج** اولا ذات الجنب بابنده تفصیل
ایلدوکمز پرهیزلر ذات الریه یه دخی لازم ومهمدر . وپرهیزلردن صکره اگر ورم وسوباوکوره
علامتلری ظاهر ایسه مقدم فصد اولنوب اما ماده قنقی طرفه میل اتمشلر گوره لر . بنه اول
طرفدن صافی طمرندن ایاقدن فصد اولنه . ورخساره ده حمرت وحرارت وسینه ده گذلک
حرارت واغرلق وبلکی وجع قنقی طرفنده در . انده معلوم ایدنه لر . واگر حس ایده مزلرسه
مریضه هر طرفه یاته اگر ماده اول طرفده ایسه رطوبت ازنح چقار . وصافندن فصد ایلدکدن
صکره مخالف طرفندن باسلیقدن قوته گوره فصد اتمک گرکدر . واگر ضعف طاری اولمز
لکاه اکحلدن ویاخود قیفالدن فصد دخی جائز گورمشلر . اما قانی قوته وسنه گوره افیده لر
دهر فصد که لازم گله ارالغده اوچ گون صبر اولنمق گرکدر . وگاهی بو ارالغده ماده نضیج
اولدوغی معلوم اولور . واگر زیاده فصد حاجت اولنوب ومانع دار ایسه سینه
اوستنه حجامت ایده لر . زیرا باقی ماده دخی اکسک اولوب وطشره جانبنه میل اتمگه
سبب اولور . وبو علتده حمی قنقی حار ایسه مسهلدن حذر ایدوب علاج فصد گرکدر .
زیرا فعله خطرسزدر . ومسهل خطرلودر . جائزکه مسهل ماده یی تحریک ایدوب واسهال
دخی ایده میه . واویکن وجعلرنده وعلتلرنده هر وجع که یوغان چنبرنده حس اولنه فصد
موافق اولور . واگر وجع شراسیف یعنی الگوکولرنده ایسه مسهل جائزدر . ویا بالجمله ذات
الریه الصدر وذات الجنب علتلرنده خصوصا حمره جنسندن اوله سینه یی جلاء ویریجی شربتلر
ایله وجلاب وکشکاب ایله رطوبتلری پاک ایده لر . اما حمی اولورسه بارد ورطوبت
ویریجی شربتلر ویره لر . خیار وقباق وسکنجبین وخلوگبیر اوله . واگر ذات الریه که هنوز دخی
خام اوله یا اخشانده ورم اوله . ارتجع صوی ایله ماء العسل وجلاب رقیق وممزوج . و
کشکاب واق بنفشه ویره لر . ماده بولایکی طبخ اولمغه ابتدا اتمش اوله . وطبخ یومشق
دگل ایسه شول حقنه لر که نعت اتدم بابنده وذات الجنب تعیین اولندوغی اوزره حقنه
لردن اول علایم اولانلر ویا ایده لر . **وشربتلرکه** طبخ یوشنق طوتر خیارشنبه ووانه سن
قورواوزم صوده قینادوب وایچنه عنب الثعلب صوی قته لر . واگر ریح تولد اتمکدن

قوت اولنورسه واقعا بو علتلرده ربح ضررلودر • طلاء وضماد دراوله • مثلا اول بنفشه یاغندن
موم روغنی طلا ایدوب بعده لادن یاغی وخطمی لعابی قتهلر • وبعده تدریج ایله سوسن وبنفشه و
بعده بوستان خبازی تخمی قاتوب طبخ ایدهلر • واگر مادّه خام ایسه دوکلمش کبریت ضماد
اوله • زیرا مادّه صحیح ایسه یابس ضماد ضررلو اولور • امّا رطب ویابس تکمیدلر نافعدر
واگر ذات الریه حمره جنسندن اولورسه ضماد رطب فیتی مناسب اولور • واگر فلغمونی جنسندن
اولورسه یابس ضماد اولمز وتکمیدک دخی اصلاحی بو قدر • اما تکمیدلر حار صو ایله وبنفشه
یاغیله دخی حار اولورسه جائزدر • واگر عارضه مثانهده واخیرده اولورسه قورو تکمید
که ایستی کپک وطاری وطوز اولورسه جملهسی نافعدر • وجهد ایدهلر که اول وجعك ومادّه
نك بخاری تغاری سقوط ایته • واگر غلبه دیبوست اوله • ویا علتنك مادّهسی فیتی غلیظ اوله
بوروندن بخورلر وضماد دکمادلر • وخصوصا اعتدال ویرلمش خردل ضمادی مادّهی ظاهره
چکلردیکیون حجامت یرینه طوتر • واگر ورم خام ویابلی حار اولورسه کشکاب وبادام کشکابی
وبغدای شرباسنه ازهجق کتون قاتوب یمك واسفناخ وخبازی وکاهی تابقلهلر منتشر روادر
واگر قوی حرارت وار ایسه تازه کشنیز وصوبری وخندروس دیدکلری طاری که بغدایه بکزر •
موافقدر • وسینهده خشونت وار ایسه عنّاب وسبستان وبنفشه وسوسن وخطمی کوکلری
دقیا رنجاری وصمغ وکثیرا واتیوه چکردکی لعابی مناسبدر • وتیجی که ورم اچله بقله وکرسنه ونخود
اونندن وخندروس عسل ایله ویرهلر • وماء العسل وبینه چکردکی ایچی دکربت جلا ویریجیدر
ونافعدر • وحمارسدن اسقیل ایله واسقیل لعوقیله ویرهلر • وورم اچلیجق دنتنه حمی وضیق
وسینه اوغلنی وحرارتلرا دبور • واچلیجق بوخصوصه دترلك دخی اولور بونلردن حکمه اقلیوب
وبر فتح کونده پاك اولور دیلر ایسه کبریت ورازیانه بیراغندن ضمادلر دوزهلر • واریه اوینی
وعلك الانباط وخرما دفوری انجیری اق ولاتلموشه ایده بشوروب ودخی قوی ایسترلرسه
ازهجق کوکرجین تزسی وبنطردن ختم ایدوب ضماد ایدهلر دبو ضماد وبو قوّت که فتح اولنور
مادّهنك اچلجق کونندن قریب زمانده صحّی اولنسه دخی نافعدر • ومریضی ورم طرفنه
یاتره • واگر حرارت از ایسه زوفا وحاشا وزاسبونی وانجیر وسوسن کوکی وکشکاب
وعسل بر برده طبخ اولنوب • زوفا شرابله ویرهلر • واگر مرض حار ومریض لاغر وکل ایسه
ورنك طبخ اولنجق کونلرده حرارت معاقلاعوق ایچون شربا خود ازهجق سزیانی ویرمك
نافعدر • وحب الصنوبر • وانك لعوقی طبخ ایریجیدر • وسعال بابنده اولان لعوقلر دخی
موافقدر • وان کونلك توشش ایدوب • اغزدن وبوروندن کیرمك معتبردر • وبو بابده
طبیبه لازم اولان بودرکه چونکه ورم اچله واریکی طشره کلمکه باشلیه • ومریضه خفت
حاصل اوله جهد ایدهکه • اریکی وسینه دخی • پاك اوله وسینه پاك اولمغه تدبیری سعال

رطب

رطب علاجی کبیدر • اکثر نافع اولان بوکا نافعدر • وضیق نفسده اولان علاج رطبده دخی نفعلودر
اما کاهی ورم طبخ بولمزدن اتّود دو اچیلور • اکثر دخی سبب فیتی قوی وقتی غضب وزیاده ووکلترکه
بو غازدن قان چقغه باشلر • اول زمان اصلا نافع اتنوب بو فاریده ذکر اولنان دخی نفعد
معتمدر • بعده نفث الدم علاجلری ذکر اولنسه دخی اوزره لازمدر • وبو علتده حمارلری
وسموکلو بوجك یکین نافعدر • اصلا اکسك ایتمیهلر •••

یوزیکرمی ایکنجی باب ذات الصدر بیاننده

سینهده قوده وجیان مثللو اولمغدر • واریکی اولمغدر • فارسیده بنا درسینه درلر ورم
اندر فضای سینه دخی درلر • وافرنجیلر النواحی ابنی بافادانس نوراجس درلر ودوعلم
ویونانیلر اینی مانو فوراقوس درلر • ذات الصدر دیدکلری سینهده ورم اولوب واریکی
دوکلور سینهنك غشاسنده وعضلهلرنده ورم اولوب واچیلور • وسینهیه دوکلور
ویاخود ذکری سبق ایدن ذات الجنب ویا ذات الریه اچلوب اریکی سینهیه دوکلوب
وبوغازدن آزهجق چقمغه باشلیه • اگر مادّه واریکی آز اولورسه بوغازه بولنوبن
پاك اوله جز • ودشکه نجی که زقی طغوز سوه الجنده پاك اوله بیوب اوج خالدن خالی اولمز
یا بورورکه سل علتنه دوشر • زیرا اریکی بوغازدن چقمدهاو دکینه اوغراز • واکینی یا قوب
فرجه ایدر • واگر اریکی ذات الریهدن اچلمش ایسه اودکمی اول فرجه اولمش اولور • واودکمکه
قرنی سل ورم ایکنجی اولدرکه اریکی اوغراودوغوبرب یا قوب وخراب ایدر • وفاسد ایدوب
اودکلودن هر انمز بر فرجه عارض ایدر • اوچنجی اولدرکه طبیب خوب وحاذق ایسه سینه موضعه
دوکلمش اولوب وفاسد اولنزدن اول اریکی ادرار ایله ویا اسهال ایله مثلا غذا ودوا ایله شدروب
اسهالله دفع ایتدرر • وادرار بول ایله کیدوب • وادرار بول ایله کیدوب سلامت ایدرب
اولور وبالجمله ذات الریهدن اولان علاجلر دخی بو علتده علاجلر اولور وحمارسزینی
وسموکلو بوجکی اکسك ایتمیهلر

یوزیکرمی اوچنجی باب سل بیاننده

اوکین وریمی یعنی اق جکر شیشمس دباره سیدر • فارسیده آماس شش درلر •
وریش شش دخی درلر • وافرنجیلر النواحی درلر • وروملر ویونانیلر
سل دیدکلری اوکین یعنی اق جکر وریدر • اما کاهی اوکینده فرجه اولنوب
سینه صاحبینك حالی مسلول حالی کیبی اولور • بوعلت اولدرکه باشندن تحلیله رطوبت
نزول اوکینه نازل وعارض اولوب دنفس چکمك التلری میلی اولوب ضیق نفس • و
شدید سعال عارض اولور • ودشولقدر اولورکه یوما فیوما قوت ضعیف ویدن لاغر
وچهره متغیر اولور • وخلق بو علته ورم درلر • واگر بو اسمله یاد ایدرلر • اما حقیقتده
بو علت ایبو وضیق نفس علتی کبیدر • وسل اسبابی ایسه دورت نوعدر بری اولدرکه

باشندن اوکلینه جقتلو نسنه‌لر ایدر و ماده‌نک نضج بولمزدن اول آنکه جقدق اوکلکی یا توپ قرحه ایلر • ایکنجی اولدر که
ذات الریه و ریه اریتک ایدوب قرحه انون اوله • اوچنجی ذات الجنب منشوب اوکه تنور و اریکنه
ایسه سعال ایله جیقاق ایجاب ایدوب واولدر رئتک لاتیده اوکلیو اوزرندن کلیجک ایله اوکلیمنی یا توپ
قرحه ایلر • دردنجی اولدرکه اکثر خارج والم داخل برقدت سبیندن طمر بری آجلوب ویا خود اوزیلوب
بوغازدن قان جیقار • واوکلیکه قرحه اولمسی بر حالده بودرکه اوکلیو ان نازکدر بوجمله ذکر اولنان
حاللردن اوکلیکده قرحه اولمقلق سهلدر • و بو نوعه نفث الدم درلر ذکری سبقت اتمشدر • اما اکثریا باشندن
نزله بر رطب بوکه سبب صحیحدر • وبونک جراحتی سعال ایله معلوم اولور • والم وجع وجراحتی زیاده
ایسه سعال دخی زیاده اولور • واکثر قرحه قرده جمیع یابس وارودر ویرلرسه سعال وسینه خشونتی
دخی زیاده اولور • وارکلی قورودوب جقمغندن منع ایدر • واکثر رطب واردر ویرلرسه که قرحه تازه
طوتمادامه که قرحه تازه طوره درست اولمز • وبو بابده رطبانک اختلافی واردر • والم سبب
جراحت حدت فلط ایسه حدت فلطی زایل ومزاجی معتدل اتمک کرکدر • وبر مدت بوکه جهد
ایدهلر زیرا بر نه ویرلمزسه ساقه اولمغله اغز و قوت وضاعت تنزایرسه مز • ویاره واردو
ترکی دخی نفوذی ازدر • والم حار واردر ویرلرسه حمی سکن حرارتی زیاده ایدر • والم
یابس ویرلرسه حمی یبوسته دقیقه یه ضرر ایدر • وبالجمله قوراره ده نه بر حال ایسه نه قرحه
بوست ویرنجی واردر بکمز • اما جراحت نفعه بر رتبه یه دوشرسه علاج بذیر اولماز • اما
جکدر که اول جراحتلردن قطعه نک ایچردکی غشاسنه دوشه و اوکلیو انه ابرشمه جایزدر
واکثریا علت سل علاجی آز قبول ایدر • اما مهلتی اوزادر کاهی بلکی جوانلقدن تا زمان کهولته •
ایرشدررر • واکثریا اون سکز یاشندن ابتدا ایدر • واطفالده واقع اولسه علاجی زیاده قبول ایدر
واکثر بو علت بارد شهرلرده وقیش فصلنده وربیف جنوبی اولوب وجوق یاغمورلر یاغه بو علت
جوق اولور • وعلت صاحبی اکثریا بارد مزاجلو اولور وسینه لری طرلو وبونلری اوزون اولملری
جوق واقع اولور • وبونلر دیاشی میلی اوکته اوله وکوزلری اتدن خوبان مثلا قنادلو کبی اوله •
وسینه سنده ریح جوق اوله • زیرا بو ضعفلو اولملک دماغی ضعیف اولوب درطوبتلری هر فنی
محله ایسه معظم ایدوب نازل اولور بو علتک علامتی نزله ویا سعال ویا ذات الریه
صاحبیدر • سعال الدم قان وار ایکن جقمغه باشلیه • وبدنی لاغر اوله • وکیجه طعامدن صکره حمی وحرارت
ظاهر اوله معلوم اولورکه علت سل علامته انتقال ایدر • زیرا حمی بو سببه بودرکه قریب لاه فسیدر •
ووجه حمرت بنجار سقوط اتمیدر • والواج حمی دنا بوحمته ونابه وشطر الغب ورجع وقمس
کبیر ظاهر اولمقدر • وبونلردن صکره ایاغلک طرقلری اوزرنده ورم ایدر • واول ورم اخلاط
فاسد وحرارت غیرزیه نقص وطبیعت عاجز لغنه دلالت ایدر • وبونلردن صکره اوکسرک
آزاولوب والجیردن هرنه جقارسه ازجقارسه یا غلیظ ویا خود طور وت نه جقارسه

وبعده

وبعده طور دوب جمیع جقماز ایسه ضعفه وار لر • واکثر بونلک کبیلره درت کونده ن غیری مهلت
ویرمز • وخفقانی عارض اولوب هلاک اولور • اما کاهی مرض اکثر نوزه صعب سعال الدم قان ویوف
جقمنه باشلر • واولکنه علاج ایدرلرسه وقاف طوغرلرسه ایکی ویا اوچ کونده قالوب هلاک
اولور • وهرکاه بلغی دکه ججکه سی اوستنده باغلا قدر قبارجق ظاهر اولسه الننجی کونده هلاک
اولور • واکثر ابهام یعنی باش پرمغنده ظاهر اولورسه والنی اوستنده دخی قزل قبارجق جقوب
وانلرن بر حیار وصوتر شیخ ایدرسه دردنجی کون هلاک اولور • وکاهی یاشلی اوزنه سنده
باقلا قدر سیاه قبارجق جقه • وحیرجی اوکلنه قزن ساعتنده هلاک اولور • اما جوانی اوزل
تجربه عرق کونده هلاک ایدر • والحاصل علاج سلی قبول مشکلدر تنه که بابه اولنده ذکر اولنمشدر
حقیقت سلی حمی لازمسی اولماز • اما اخر سلی قبایی اولنلر نوعی حمی سیز اولور بوارادہ
اختلاف جوقدر • اما صواب اولدر که حمی ایله اولان سلده علاج اول عجله ایله حمی سنه علاج
ایدوب بعده قرحه علاجنه مشغول اوله لر • وهر کیمک اوکلیکنده قان جقمنه سی اوتکی کونده واکنجی
اوجنجی کونلرده اولوبسه علاج پذیر اولوردر • بوحالی دخی ضبط اتمک کرکدر • وبو علته
هر بار مریض ساکن طوته لر • وحرکتلردن منع ایده لر تنه که بو تنون اولدیغی ذکر اولنمشدر • ودخی
الحال تا سلقدن فصد ایدوب وقانی ازه جمع آله لر که اوکلیکه حوالیسندن قانی جلجله والطرافی
اوروب • ویا غلبه لر دسرکه ده وصودن ممزوج ویره لر که اوکلیکنده قانی پاک ایدر • ومنزوع
سرکه و اوچ ساعتنده اوج دفعه ویره لر • وخیار صولرینا ویرملک دخی مناسبدر وکشلا به
قوزنی باجه سی ومرسبا وخام ایوا والما وایرشمش انارکه کشتا بله بلریشمش اوله
داوللکی کونی بوکشکا بدلا عنزیز نسنه ویره لر مکر قوت ضعیف اوله اوردفت ارپه وبلکه
دخوذ اونلرندن عسل ایله ویا بادام یاغیله تربیه ایدوب • ویره لر یا خود روفدانا بشمش
بردانه بیرده ویره لر • وایکنجی کونکانه قصدن خفیف ایدوب دردنجی کونده کبنی بو
غدادن ویره لر • ودم بغلک کوکسنی ویورکنی بادام یاغی وکل یاغیله واکثر قیش اتاپی ایسه
ناردین ویا مصطکی یا غیله یا غلیه لر وضماد تا فع که ذکرمیس توزیب واقع کونلک توزینی
بمرده اغبله بیمکو بوعوره لر ضماد اخر خام ایوه ی طکره شرابده قینادوب دوکوب
کوکسه • ویو رکه ضماد ایده لر ضماد اخر شب یمانی دلنار قابی داقاقیا غبار ایدوب سرکه
ومو بیله یوغوروب ضماد ایده لر • ودبدنجی کون زوفا وکل یاغنه بر پاره صوف ویا خود
یوکی اصلدوب دسرکه ضم ایدوب قویه لر • واکر مرسین ومصطکی یاغلرینی دقایق طکره
شراب ایلیجی قوزلرسه دخی نافعدر • وبوانه دکین ذکر ایلدوکمز ضمادلر ورم اترندن
اول قونمق کرکدر • بونلردن صکره اکثر جراحت دورم اتمش ور ریکه داخی ایلیش ادره
دبلکی حمی دلا زم دخی اوله • حمی ایچون کشکاب ایچنده دیشی بنکج پشمش اوله وبنکجک

دیشیسی ایرزن معلوم اولور که بیلنجک ارقه‌سنه بر ایکنه باتورب اگر صو کبی رطوبت چیقارسه دلشیدور
واطرافنی قوپاروب کرینی ورطوبتنی پاک ایتمک ایچون کول صویی وطوزلو صو ایله یویه‌لر • واگر ویفک
ضعیفی وارایسه کشکاب ایچنده قیوزنی وادغلان ومرسین بیشی پشمش اوله ویروب ومرسین شرابی
دخی ویرمک صوابدر • ومریضک بدننده فضله واخلاط اولوب استفراغه محتاج ایسه مسهل بوده رکه
خیارشنبه یکرمی درهم وقورو بنفشه یدی درهم وچکردکی چیقمش اوزوم یکرمی دانه عناب اون دانه •
سبستان التی دانه اوله • صو ایله اوجده بر حصه قالنجه قیناده‌ب وسوزوب اوتوز درهم ترنجبین
ایله تکرار قیناده‌ب جمله یوز درهم ویاخود نازک مزاج ایسه یتمش سکسان درهم ایچوره‌لر • واگر
مریض مسهل استمزایسه حقنه ایده‌لر ویوشاق ایده‌لر که بلکی دماغی حار اوله بخاری اسفله چکلم
وبخار دارمیدر حس ایده‌لر • زیرا اول بخاردن اوکنه رطوبت حاصل اولوب قصد ایدوب •
مسجله مدبیر بیا حکم ایده‌لر • بدنی پاک اولدقدن صکره پاک ایرنجی ودبتو زنجی وار دولر ویره‌لر
مثلا ایچه جکی اربه کشکنون ویا قلادنون ونشاسته وکثیرا وایوه چکردکی قته‌لر • وبونلرک
ایچنده بنج بشوروب واوزرینه قبوج چکردکی یاغی وشکر ویاخود شکر قامشی قته‌لر ودبشوروب
ویره‌لر • واگر رطوبت وعلت چوق ایسه ایچه جکی هربج وکبک وطاروصو بندن طاردن
وشکر • وخیار تخمی قاتوب وکشکاب کبی ایدوب ویره‌لر • وحب السعال دخی استعمال
ایده‌لر • اما یبوست وارایسه سعال رطب بابنده ذکر اولنان موافق اشیا بوکزه دخی
موافقدر • وصو یرینه بنفور صویی ویروب وطعامدن مقدم حمامه وارمق نافعدر
ودماغی قوی ایدوب وبخاری دخی انه‌جقول ایدر • ونزله دفع اولور • ونزله بابنده ذکر
اولنان معتدل اشیا بوعلته دخی موافقدر • اما یبوست چوق اولوب وصدر دخی
طوتلنوون ایسه هر صباح اون درهم لسان الحمل صویله ایکی مثقال بنفشه یاغی یاخود
قبوق تخمی ویروب اوچ ساعتدن صکره کشکاب ایله سرطانلر پشمش اوله ویره‌لر واو بتو
دنتنده بذر قطونا وصمغ عربی وگل ارمنی وایوه چکردکی لعابی که بنفور صویی ایله قرشمش
اوله ویره‌لر • بوبابده گل ارمنی اوکبی قرصه‌لرینی قورودور ودبتورر • وهرکل که طوزلو
وشوراوله موافقدر • اما ضیق تنفسی وارایسه گل مناسب دگلدر تاخیر ایده‌لر •
واگر سینه ومعده یبوستی زیاده ایسه لعوق که یبوسته نافعدر • مثلا باقلا
بش درهم آق خشخاش تخمی وایوه چکردکی ایکی هر برندن بش درهم بنفشه یاغی
وقوبک اوزم قاتوب وقیون • وخیار تخمی وقاوون تخمی هر برندن بش درهم لعوق
ایدوب بینخنه ایله ویره‌لرکه • داریم آغزده طوتلر • اما انلک که دماغی حار اوله •
واوله‌رکه اوکننده رطوبت لی ملید دخی حس ایده‌لر شول لعوق نافعدرکه مثلا آق
خشخاش تخمندن یکرمی درهم قره خشخاش تخمی اون درهم ودولکش سوسن

کوکسندن

کوکسندن اوتوز درهم ایوه چکردکی اون بش درهم وخطمی تخمی اون درهم وصمغ عربی بش درهم •
اوله بنفور صویله اصلدوب بعده لعوق ایدوب وسوزوب وبعده التی درهم بینخنه وایکی
درهم بذر قطونا لعابی قاتوب وقوام کتوروب لعوق ایدوب بولعوقدن هر صباح اون درهم
مقداری کشکاب ایله وافشام کشکاب ضر ویره‌لرکه اول خلطکه بلکی سعال ایله بلغم دفع ایدر • وبوبابده
نافع حب که کیجه آغزده طوتلر • ایوه چکردکی بش درهم صمغ عربی وکثیرا هر برندن اوچ درهم
قبوج وخیار تخمی هر برندن ایکی درهم رب السوس بش درهم اوله ایوه چکردکی لعابی ایله حب
دوزه‌لر • واگر سینه‌ده داوتکنده اولان مادده وشوار چیقارسه غراب زوفا ویره‌لر واوج
کون ا(نجیر) بنفشه یاخود بنفشه شرابی ایله ویره‌لر • وغداسی وطعامی کبک صوینه ایدوب
ویره‌لر ابوعلی سینا قولی اوزره قرحه تخفیفنه سدانواعی کبی نافع نسنه یوقدر • مثلا
عورت سدی وحمار سدی دخی نافعدر • وکچی سدی که ایچنده قبضی واراودر موافقدر •
وعورت سدندن بر عورت وفا ایتمزسه ایکی اوچ عورتدن ایچه‌لر • واول عورتلر
ممدوح طعاملر یه‌لرکه سدی پاک اوله • وتندرست عورتلر اوله • اما فقی اتلمو دباغلو
اولیه • وشول حیوانلرکه سدینی الورلر • اول حیوانلره لسان الحمل وللباب والقرب و
خوسیج ووالما وایوه واترود یپراغی یدره‌لر • بونلر مریضک قرحه‌سنی بتورر • وقرحه‌یی
کیدرمک حاجت اولدوغی وقت اول حیوانلره حاشا وصندقوقی وطلسغوقی یدره‌لر • و
بونلرک شرطلری واردر آنی کوزه‌ده‌لر • مثلا مریضک حمی سی اولیه • وحیوانلر تازه کرک
وطوغوردوغی زماندن درت وبش آی کچمش اوله • وسد صاغدقلری قبابی پاک
کرک که صرچه قابدن یاخود کمش یاخود آق قلایلو قابدن ایچه‌لر • وبوقابی ایلیجی صو
ایچنه قویوب • وحمام مریضی یانینه کتوروب وقابی ایلیجی صودن چیقاروب
دخی الی الان سدی صاغوب ایچوره‌لر • واوّلکی وایکنجی کون اون بش درهم سد ویره‌لر
واوّلکی کونده سد اجابت ایتدرمزایسه ایکنجی کونده شکر قته‌لر • واوچنجی کون اوتوز
درهم ویره‌لر • اردنه‌سی قرق درهم ویره‌لر • اگر طبیعت یه اجابت ایتمزسه ایکی دنک
هندی طوز قته‌لر • ویارم درهم نشاسته دخی قته‌لر • ذکر ایلدوکمز اوزره هر کون
سدی زیاده ایچه‌لر یعنی ارتره‌لر • واوچنجی ودردنجی کونلرده اجابت زیاده اجابت
ایدرسه طبیعتی حاقلمق لازم کلور • شویله اوله‌که ایکی کون بکه‌ده اوچ یاخود درت
مجلس اجابت ایده • بواسلوب اوزره سدی ذکر اولنان اشیا ایله ویروب وچوق
اجابت ایدرسه • اول اشیادن آز قته‌لر • وسددن غیری آخر طعام ویرمزلرسه
نفعی قتی زیاده اولور • واکثر ذکر اولنان حیوانلر یاپانی تونجی اولورسه خصوصا طاغ
علفی یبوب ومریض دخی طاغده ساکن اولورسه قتی اعلا اولور • زیرا طاغده

وبلندبیروه یغور اژ ادیور وهواسی یاتیس ارک اولوب وبالجمله اوچ جهتله بویله سردیرلر وصو
ایچک وادایدرسه صو ایچنه تعرّش نسنه بر اغوب اندن صکره ویره لر. واکثر سعالی واراسه
سدایچنه بیر درهم کثیرا قنه لر. وبغارنیده ذکر ایلدوکمز لعوقدن دخی ویره لر. والحاصل بر زمان طبیعتی
طوتمق لازم کلدکده سدایچنه طرثیث قته لر. واکر معده سی ضعیف ایسه سدایچنه آزه جق کمّون
باخودکراویا قته لر. واکر خارجیسی وار ایسه یوغورت ایرانی ویره لر. واسهال اصحابنه واغلنمش
ایرانی ایچورمک هر بارده نافعدر. مثلا ایرانی کامل ازدوب واوستنه کلی یاغینی یابانه بر اغوب
وسوزه لر که انده یاغ اکثری قالماز. وبر کیجه طوره بعده حرکت ایتدروب وایرانده صو ایریلوب
اوستنه کلور. وغلیظ ارک اولان اجزایه سمید انکلرن اولان درهم ذو اغلنمش ایرانیدن
اوتوز درهم ویروب و بر ترتیب کوز انکلرن بیر درهم اکسلدوب یعنی طقوز درهم وایرانی
اون درهم ارتروب یعنی فرق درهم اوله. بو حساب اوزره اون کونه دکین انک قلّه
سر کیدر. تکرار بوحالی دوندرمک لازم کلور. مثلا تکرار انکلی بیر درهم زیاده ایدوب
بوکتره ایرانی اون درهم اکسلدوب اشبو اسلوب اوزره انک وسید اوّلکی قراره
داره. امّا شول کمسنه نکی که قدیمی اسهالی اولمش اوله. داو بکنده رطوبتی خصوصا چوق
اوله. وحرارت ویبوست غالب دکل ایسه بر ایکی درهم قطرانی عسل ایله ویرمک صوابدر
واکر حرارتی اولوب بارد دارو لردن نفع حاصل اولمز ایسه وجلاویرنجی حار دارو لردن
دخی خوف ایدر ایسه شول **لعوقی** ویره لر که ایکی فنجان قدری جلابی شکر ایله ویره لر وددلکو
صیتی فرومش دلکو اودکنی اوچ درهم درازیانه تخمی وسوس کوکی وبر سبا وشانزن
اوچر درهم دوکوب جلابده قوام ویروب حاجت قدر ویره لر. **ابو علی سینا** قولی
اوزره صباح واقشام جبن طلبینکر یمک وانمک ایله بله طعام یرینه یمک نفعی نافعدر.
وسایر طعام طرازج وسولکون دکللکن وسرجه انواعی وطور غاب بر بانلرایله دیره لر
که انشاالله تعالی افاقت بولور. ونثره باخیله بالیق وپاچه بریانی دخی مفیددر.
وهرنه ایچرسه عسل ایله وبا خور صو ایله ویره لر. واکثر حرارتی وار ایسه کشکاب که
ایچنده سرطان بشمش اوله ویره لر. وحرارت وتمی یوغیسه کشکابده کزبره وهلیونی
طبخ ایده لر. وفرصه دارایسه طوزلو بربانی ایدر. عمان سدانوابی ویروب بعده
تمی حادث اولورسه سدن ذامغنه ایدوب ذکر اولندوغی اوزره. ایرانی
ویره لر. واکثر افراط اسهال اولورسه **سفوف طباشیر** ومرسین شرابی دخی ویره لر.
وبو بابده **قرص کافور** دخی نافعدر. وبالوق طوتقالی بن شکر ایله ویره لر. وسیمولطو
بوحکی وقیلو بقه انارینی یکلی غایت نافعدر. خصوصا کلاب قاتلش اوله لر.
امّا مسلولک کوزلری قباقلری وباخود کوزلری طشره چقوب ویوز دریلری.

جکلوب وجراروب وکریه رایحه اردی کله. وضعیف دخی افراطله اوله. اکا مسلول دیرلر بلکی بیت
حکمنده در. اکا علاجی ابتدا انکی رواد کلدرکلدر. کنه وحاله فومی کمیدر. بر حالله طبیعت دفع
ایده بیلور ایسه اعلا واکثر دفع اولمز ایسه الحکم لله. وهر بار مسلوله موافق اولان **مخ واخوین**
سویدیه قولی اوزره ذکر ایده لم. **بیروی** بانمش بیردی وباتمش سرطان طبخی نافعدر. **طحیا ارزنی**
ایچمک مفیددر. **سرطان نهری** قنادوب ازبه صو ایله ویرمک مناسبدر. **لبن الاتن** حار
سدینی ایرمق یتکیمی کوبی ایله ایچورمک مفیددر. **صمغ عربی** سل که ززه اوله نافعدر. **قرطاس**
مصری یاقوب سرطان کوبی ایله موافقدر. **بزر** النرع قبق جلادکی مستعملی مناسبدر. **لسان**
الثور کوکی قبو ختک طبخینی هر کون ازبه کشکاب دباره صو یله فایده ایدر. **ربط** فاز انکک
معتدل بیرلرینی یمک مفیددر. **بلوط** یارم درهم بلوطری عوض سدیه ایله نافعدر. خصوصا جیانی
سلی اوله. حار سدیه ایله دخی مناسبدر. **نبل هندی** سته واد یکمی قرصه نافعدر. **قنفذ**
بغه ایی پشوروب یمک مفیددر. **اینجبار** رب ایدوب بش درهمی کشکابده بارده صوایله
مفیددر. وفروح مثانه یه دخی فایده ایدر. **علیق** کوکلنک صوی موافقدر. **مر** فزدوج التریه
نافعدر. **رجل** الجراد بقلده یا نبته بکزر بیراو ندر یمک نافعدر. **رقان** طاتلو ایله خصوصی
ولعوقی وشرابی مناسبدر. **تفاح** قوقوسنی سته نافعدر اما یمک بیرامزدر. **ارنب** طوشانک
نرسینی اربه ایله بخور اتمک نافعدر. واکثر مسلولک دیرلرنده باقله قدر قبارجق ظاهر اولسه
بکری بش کونه دکین موته دلالت ایدر دیرلر. ومسلولک قیلتری دوکلمک دوبا نبطش
دیدکلری ادرار بوله اوخامق. موت علامتلریدر.

فصل امراض قلب یا خود امراض غلاف قلب بیانندهدر

یوزک مرضیدر. فارسیده درد دل درلر. وبیماری دل جنبیدنی دخی درلر. واقز بحلم انوالی
الخوس حربا قارب درلر. ودردلر دیو نابنی باشی یوبیربا قارب دیو دیرلر. یوره لکک
کندوده مرض حکمی اولمدوغنه اقوال کثیره واردر. ویورکده مرض اولمق هیچ ممکن
دکلدر. طاعون کبی خصباسی کبی خفاص نادردر. مکر که غلافنده وطرفنده اوله که آنکا
حجاب ظلمانی دخی درلر. وقلبک اکثر صحیح واکثر عارضی اولان مزاجلرینک علامتی واردر
وانک مرضنی اوز علامتلر ایله بیلورسر. وهر بیرینک اسمی واردر محلنده ذکر ایدرز.
دیو رکی حیاتنک مزاج جبلیسی واردر. مثلا صدری واسع اوله حرارت علامتیدر
وقلتی چوق ونبض سریع ایسه اولکیشی بهادر اولور. اما تشریح قولی اوزره عقلی
بر مقدار اکسک عملنده وتوکلی اولور. وعقل ایچون مثلا عقل حرارت تدبیری وفکر
طویل وصواب کوره دوکی مصلحتک رجوعنه مانعدر. آتونکیجون اکثر بهادر لری
کورزکه چوق فکر ایلمزلر. وقلبده بر درت بونک بکسیدر. ورطوبت قلب علامت

انفعالدر • اما بنه تیز تحویل ایتمکدر • گاه فرح وگاه قساوت وگاه غضب اولوب بر قراردە
اولمق ایتمکدر • شنه که سوداوی مزاجده بویله رطوبت واردر • وباردر دردار
وعلامات دخی بویله درکه مثلا رطوبت قلبده شریانی ملایم اولور • وعرق ولبول وسایر •
فضلات دخی چوق اولور • وقلبک رطوبت ویبوست اصلی سبب ذکر اولنان رطوبتک ضدی
ایدوکی معلومدر • ومزاج قلب حار علامتی التهاب وعطش وبارد هوا قوشلک ولنبض
ویرمکدر • ونبض سریع ومتواتر ونفس دخی سریع اولوب وبو مزاج اصحابی تنگ طبیعت
ومضطرب وقساوت ودلی رحم اولمقدر • اما بارد مزاج اولانک بونک ضدیدر که نبض ونفس
متفاوت • وصغیر وحس قلق داوز باشلولق وبیهوده بیره خاطر کسر ایتوب رقت ودقت
ومرحمت وخوف ششنندرکه وقلبده حرق راحه • وبونلنده تشریح اقوال اودزه جبو زیا
دور • ارانک اوغده براوجی قلبده وبراوجی خایه یه واردر • وعورتلرده براوجی قلبده
وبراوجی رحم لرنده اولور • انونیچون عورتلرده اولان ادغلان تباعنه رحم درلر • وارکلرده
خادم ایدوب یعنی طواشی ایدنلر • اول طرف قطع اولنغله اصحابی بی رحم اولورلر مجربدر •
والحاصل حار اولان ادویه مزاج بارد ورطبه وبارد اولان ادویه مزاج حار ویابسه نافع
اولور • انونیچون حار مزاجه بارد اولان قلب ادویه لرندن ترنجیان ماء المستقطر وگل وگلاب
وبنفشه ونیلوفر وصندل وطباشیر دال وامرود وکافور وسکوت صویی وچچکی قوقمق • و
بارد چچکلر شرابی وشفتی وشرابلرن ایزبارس وشراب واترج الکشی سبی وشرابی وگلبنکر
وگل ونفشه خیره لری وشرابلری ولسان الثور کبیر اکثر حارلغه معتدل اوله • واکثر بارد
قلبده قوت ویرر ادویه دن آق سوسن چچکی وگوک سوسن گوکی والکنده چچکی وانذر
گوگی معتبری وکهربا بالخاصه انواع مزاج قلبه نافعدر • وکندر وبازنب وصونغ طوغانی
انلری • وبیان هند باسی گوکی وادن وکتاس قرنفلی ونعنع ونو درنج انواعی • وکشنیز دخی
قلبه ودماغه معتدر وادوستنه وبسباسه وعود وعنبر ومسک وغالیه مسک شتم ایتمک
دیمک • ودمور صویی که دوص درلر • وکشنیش ورق دخی نافعدر • ولادن قوقمق وزعفران
ودرونج عقربی ومصطکی • وبهمن ابیض واحمر وجبر وترنجبان والخو وسنبل وکرمه دبیضا
کبیلر بارد مزاج قلبه نافع وقوت ویریجیدر • وخفقانه دخی ذکر اولنان ادویه موافقدر •
ودواء المسک ومفرح یاقوت وسکرتن مشک وقمه بادام حلواسی • وقرمز معجونی که بر درهم
اوله • وهر بار معتدل ولطیف واردر ومعجونلر • ولعوقلر نافعدر • واشربه لردن قلب
حرارتنه • بارد مزاجلو اشربه لر وقلب بر دوتنه بونلرک معتدلی وفیق موافقدر ••••

یوزیکرمی دردونجی باب خفقان بیاننده در

بیتی یورک اوینماسیدر • ویورک ضعفیدر • فارسیده گوپیدل درلر وجتی اول

ازکری

ازکری دخی وطبیبلردن دخی درلر • واز بخیبلر انواعی بالنیا جبو نوردس اقا ورزه فالیادرا
دررمز ویونانیلر بالموس تشن فارد بیاس ابو ترموتنوس درلر • خفقان که یورک
اوینماسی درلر • اعراض قلبیه ندر • وانواعی واردر • وبوعلت قلبک کنز ومرضی دکلدر نهایت
قلبک حوالیسنده اولمغله قلبی حرکت ایتدررر • بو انواعه علاج محل اقتضا طور • زیرا قلبده
ویا خود ظرفنده وحوالیسنده علت عارض اولدوغی محله هر بوغی واردر وهرلنز • زیرا
قلبک بنجه خصوصلری واردر • هر برینی گوزدمک لازمدر • مثلا خفقان وخفقان قلب
که حار سوء المزاجدن اوله • اسبابی دخی قلبه راجعدر • واسباب وعلاماتی بش نوعدر
بری اولدرکه بعضی مهم نسنه لره چوق اندیشه ومیلی قلبدن وظاهرا چوق غضب ایلمکدر
ایکنجی تازه هواکه یورکه کمترهدن ایرشیور • اننده محبوس اولوب ضعیف نفس علامتی
گوسترمکدر • اوچنجی حماملرده واسیجاق هوالرده • وانک کبی یرلرده چوق اوتورمقدر
ودخی لر دخی بونوعه سببدر • ودردونجی طعام وشرابلری افراطله استعمال ایدوب عطش
لر وصوسزلغه محکمه صویی آز بولمق سببدر • وبشنجی رایحه لو وحار واجلو اشیا یی
زیاده شم ایدوب ویکیدر علامت حار که مخصوصیدر عطش که قتله اوله • وحار
هوادن دخی کیبلر اولوب وآتش یانندن منضجر اولوب • وعلت دخی زیاده اوله وخفقان
خارجی سزاولماز مکر متقدم حمی اولمش اوله • وبارد اشیادن وبارد هوالردن وبارد رایحه
لولردن راحت اولمقدر علاج اول باسلیقدن فصد ایده لر • خصوصا خفقان نده
بعضی قان طلمک علامتی کیبلر دخی ظاهر اولمش اوله فتی لازمدر • وبارد رایحه لولر انواعی وبارد
شربتلر وبارد هوا وبارد یرده ملکانا طوتمق شرطدر • ودمور جبیلر صویی که اکثر دوص درلر •
ایچمک وقرص کافور استعمال ایتمک • وصندل وکافوردن یورک اوستنه ضماد لر ایدوب
دشرکه وگلاب وصندل وکافور واکشی ایوه صولرینی جمع ایدوب ودستمال اصلادوب
هر بار شم ایتمک وسینه سی ویورکی اوزرینه ضماد وطلا لر ایتمک • وصندل شرابنه یاشش
کشنیز وحرفه قاتوب ویا خود بونلری غوره شرابنه قاتوب ایچمک • وهر بار وشربتلر که
ویره لر • ایچنه اق صندل وحرفه صویی ونبات ویارم درهم ساذج ویارم درهم زعفران • و
الا صویی قاتوب تکرار شوروب قوامه کتوروب وشربت ایدوب استعمال ایده لر • و
حرارت محکم نده زمانیده صولری واشربه لری واکشی اریک صولری • واشربه لری وتورنج
صویی • واشربه سی وغوره وریباس صولری واشربه لری وبونلرک هر بارنی مخلوطا •
ویروب وحموضی زیاده ایسه شکر ایله معتدل ایده لر ودیره لر • وطباشیر قرصی دخی نافعدر
وگل شرابی وگلشکر وعنبر باریس ولسان الثور مستقطرلری • وصولری معتددر وسفوف
که خفقانه • نافع وقلبه قوت ویرر • قزل گل وکهربا هر برندن بر درهم قوروب کشنیز ایکی درهم

کافور نصف دانك اوله بونك بر شربتی بر مثقالدر • اما صو ایله ویره لر سفوف آخر کهربا ولولو وبسد
ولسان الثور ورشه جانی وکل مختوم هر بریندن بر مثقال مسك نصف مثقال شکر بیاض مثقال اوله بونك
مقدار شربتی ایکی مثقالدر • اما صوبی یا الماش ایله ویره لر • واکر حفقه دماغه غیربا استفراغه محتاج ایسه
مطبوخ هلیله ایله استفراغ ایدوب • واکر ماء الجبن ویرلورسه دخی صوابدر • واکر حرارت زیاده ماد اوز
ویتره ویا خود ورم تولد ایده دیو خوف اولنورسه • بارد ویابس دارولردن حاجت اولورسه
افیون نصف دانك ولعاب تخم بر بجق دانك ومقدار عدس کافور ایله ترکیب ایدوب ای مویلی
ویا خود تمر هندی شرابی ایله ویره لر • وهر بار شربت ویرلورسه • کافور قرص ایله ویروب وکشکاب بارپی
دخی بونلر ایله ویره لر • وسفوفدن اکراه کلورسه انار صوبی ایله کلارمنی ویره لر • واو بیقود فتنه
ذکر اولنان انار صوبیله ویروب وبذر قطونا ویرمك دخی روادر • واکر حمی بو غشیه بو جوارك
بربنه اینك یوغورد ایران ویره لر • وسرکه ایله پشمش تازه وکوچک بالق ویرمك جائزدر • و
مصوص که ریباس وغوره ونار روکلردن اوله معقولدر • واتکلی ای شراب ایله یا خود ریحانی
شرابیله تبرید ایدوب ویرمك • واتاکی کذلك نورنج ولیمون الکشی ترین وشکر وکلاب ایله جوفنتی
کسر ایدوب ویره لر • واکر قوت ضعیف اولوب وبارد اشیادن حرارت عزیزیه منعا ونه
قادر اوله میه دیو • خوف اولنورسه ازه جق کبابه وقاقله وترنج قابی وترنجان خلط ایده لر • و
شرابلرینه دخی مناسب اولان ختم ایدوب یا خود صوینه ختم ایده لر • وبو یرده براقت انك
اصلا خوف یوقدر • وبو بابده بارد هوایه وطلعت تحویل انك علاجلرینك افضلیدر • محمد زکریا
دیر که خفقانلو اصحابی حار شهرلرده طورورسه انوك عمرنی الی بیلدن ارتق کورمدم دیر
واکر خفقانده دموی حتی اولنورسه دماغ انتزیسه قی ضررلو قزر یارب اون بش کونده
یا خود اندن بر دفعه یا خود الی کونده بر دفعه جماع قی لازمدر • اکر انتزیسه تجاربون چوق ضرر
چکر • وبو بابده بقراطدن دغلیظ نشهلردن هر غذا لازمدر هر غذایه تنعیل انکلا اجتناب یوقدر

باب یوزیکرمی سکزنجی خفقان باردی بیاننده در صووق یورك ویتماسیدر
نارسیده کوید دل از سردی • وجستن دل دخی دیرلر • وطپیدن دل وکوفتن دل
دخی دیرلر • وافرنجیلر انواعی یا لیتا جیو قوردس اقاورزا فرجیدا درلر ورومیلر •
ویونانیلر قالموس تس قاردیاس ابوسجرونتوس درلر • خفقان بارد یعنی صووق یورك
اوینماسی سوء المزاج بارد سببیدر تفصیلا احتیاج یوقدر حار سوء المزاج سببلرینك
ضدیدر که هنوز خفقان حارده ذکر اولندی • علامتلری کاهل اولمقدر • ونبضی کوك
کله وافلغه مائل اولوب قورشون رنکی کبی اولور • وعطش وحرارت آز اولور وحار
هوالردن صفا انکلر • بونك علاجی • اکر علتی محکم دکل ایسه آزه جق شراب ریحانی
که صرف اوله موافقدر • ولادن ومسك وعنبر وعود ومك ترکیب ایدوب یك وقتنم

انك

انك وغالیه دخی مناسبدر • وجمیع حار رایحه‌لو بخورلر مطابقدر • ونار دین وسعوط طلا انك ودواء المسك
ویرمك نافعدر • وضماد که یورك اوستنه قونه‌لر قسط وسنبل وسعد ودارچینی برابر ادلس اوزره یابش
ربیع صوبی ایله وشراب ریحانی ایله بجق ایدوب ضماد ایده‌لر • ومخصوص ولعوق که بو بابده نافع اولان
بارک صوبلش ایوه صوینده بابر کیجه دیرمن شراب ریحانی ونصف زر انکبین والحینه قرنفل وقاقله ودارصینی
هر برندن بر درهم عود ونصف درهم وزعفران دورت دانك اولرقتیا دوب وبادم دانك مسك قند
لعوق واسترلرسه قوام کتوروب مخصوص ایدوب واستر ایسه ارغنی شراب قویوب معجون ایده‌لر • و
عنبر کوارش وتریاق ومثرو دین معجونلر که اجزاسی اعلمه دن که دارئ اوله بو بابده نافعدر • سفوف که
بارد خفقانه معیندر • مثلا کهربا وجند بیدستر هر برندن بر درهم نورنج قابی نصف درهم
فلنجمشك ایکی دانك اوله سفوف ایده‌لر • سفوف آخر کهربا یاتشی درهم بسد وخرنوب هر برندن
اوچ درهم قرنفل ایکی درهم اوله بونك مقدار شربتی ایکی درهمدر اما شراب ایله یا خود اوزم شرابیله
ویره‌لر • ویا بر صوابح اصحابی کبی دارچینی وعاقرقرحا ایله اغذیه ویره‌لر • دکر ادویا ونانخواه وسرعه
انواعی وکوکرجین اتلری وایستی اوتلر ایله تخود ایله دیرلر موافقدر • اما سوء المزاج بارد ورطب
دخی ایسه بونك علامتی کویا یورك صو ایچنده طوره • ویا خود مثلا صو ایچنده بر کوکرجین
یاورسین طلبه بارد ورطب اکثر بکزر • انك علاجی اول استفراغ لازمدر • مثلا اسطمیخیقون
حب ایله یا حب قوقیا یا ایارج فیقرا ایله اوله • واکر رطوبت چوق ایسه ایارج لوغاذیا ویا
دخی طوسی دخی موافقدر • واکر قی انك قابل ایسه وخوف یوغیسه قی ایتوره‌لر • و
استفراغدن صکره دواء المسك ومفرح یاقوتی وانك کبیر وقرمز معجونلری که بر درهم اوله •
مناسبدر • وبو بابده صفت دواء المسك افسنتین وصبر هر برندن ایکی درهم
نانخواه وکرفس تخمی هر برندن دورت درهم زعفران برنجی درهم سنبل وساذج هندی
هر برندن ایکی درهم جند بیدستر یارم درهم مسك ایکی دانك اوله بو غوروب عادت
اوزره معجون ایدوب بونك مقدار شربتی بر مثقالدر • لسان الثور کت مستغط
صوییله ویره‌لر دواء المسك حلو زرنباد ودرونج عقربی هر برندن بر درهم ونانخواه
وکهربا ومقرض خام ابریشم وبسد هر برندن بر بجق درهم وبهمن وساذج هندی وسنبل
ودارشیشعان وقاقله هر برندن دورت درهم جند بیدستر بر بجق درهم زنجبیل ودار فلفل
هر برندن ایکی دانك اوله انکبین ایله آغشته عادت اوزره یشوروب ایکی دانك
مسك ایله معجون ایده‌لر مفرح حار کهربا وفلنجمشك وتارزن نانخواه هر برندن ایکی درهم
لسان الثور وقزل کل هر برندن دورت درهم لولو که ازلمش وشاف اولمش • اوله اتی
درهم ساذج هندی برنجق درهم سلیخه وقاقله وطباشیر وسوسن ایکی دکتر •
وعود واسطوخودوس وافتیمون وزرنباد ودرونج • ودارچینی هر برندن بر درهم ایله ایکی بجق

درهم بهمنين ايكي درهم وقرنفل و ورت دانك عنبر و مسك هر برندن ايكي دانك ياقوت قيزيلجي درهم
اوله عادت اوزره معجون ايده لر بونك مقدار شربتي ايكي مثقال ياخود ايكي درهمدر معجون
خفقان بارد قرنفل ايكي درهم سعد بش درهم قرنفل ومصطكي واسارون وسنبل هر
برندن اوچ درهم قرفه ودرونج هر برندن ايكي درهم زعفران وبسباسه وجوز بوا وحيل بوا و
قاقله هر برندن ايكي درهم اوله • دوكوب الا صو ايله قوامه كتوره • وعسل ايله معجون ايده لر بونك
مقدار شربتي ايكي درهمدر سفوف نافع بارد خفقانه مفيددر • نعنا وكبابه و نشته كه برياني
اوله وياقوت يشب يماني وسعد هر برندن اوچ درهم زراوند مدحرج ودرونج بر درهم شكر
بكرمي درهم اوله سفوف ايده لر بونك مقدار استعمالي اوچ درهمدر افسنتين شرابيله حل ايدوب
ديرلك دخي نافعدر • و بوكا نافع اولان شراب افسنتين بودر افسنتين بش درهم قرنفل
گل اون بش درهم سنبل ايكي درهم هرزيد بياض ايكي درهم اوله صوده طبخ ايدوب تصفيه قالدقده
شكر وياخود عسل ايله قوامه كتوروب ديكلنده بوندن اون بش درهم مقداريني استيجه
ايدوب • اول سفوفي بونكله ويره لر • • • •

بوزيكرمي التنجي باب خفقان يابس بيانندادر

تونيله خفقان درلر • فارسيده كوبنش دل ازخشكي وجنبش دل وطبيدن دل
دخي درلر • واز جمله انواعي باليتا جيوفوردوس افس سنجنانه • درلر • ورومجه و
يونانيلر بالموس نس فاردباس ابوافسيس دنتوخس درلر • يابس خفقان كه
سوء المزاج يابسدن تولد ايدر • بوخفقانه صاحبنك حالي و حار و يابس مزاج اصحابنك دخي
حالي دق حالي و علاجي دخي دق علاجيله مخلوطدر • دق بابنه نظر اولنمق كركدر • اما هر بر
علت بندر وبز خلطدر تام معلوم اولندقدن صكره اول خلطك استفراغي و علتك
ضدي ايله علاج لازمدر • مثلا خفقانه يابس اولدوغي وقت قلبه نافع اولان
اشيادن تغاري يابرده تفصيل اولنمش ايدي رطوبتلوجه اولان اشيا ايله يبوست
علتي تعديل ايلكدر • واكثر حار ايسه اكا كوره بارد اشيا ايله • واكثر بارد ايسه
حار اشيا ايله ادويه ايله واكثر علتيني تعديل ايدوب ديرلكدر • ومثلا بوعلتده خفقان
يابس ايدر يابس اشيادن و مفرحاتدن بر جز كركدر سائر انواع عنده دخي بويله
در • وبالجمله بونلردن صكره دق علاجندن موافق اولان علاج ايده لر كه • •
بو علتده دخي اول علاجلر • يازمق لازم دكلدر • • • •

بوزيكرمي يدنجي باب خفقان بخار سوداي بيانندادر

سوداي بخارندن بونك اوينا سيدر • فارسيده كوبنش دل از دود سودا • درلر •
وجنبش دل وطبيدن دل از بخار كشن سياه دخي درلر • واز جمله انواعي باليتا جيو فوردس

افس

افس وابو ربوس ملانخوليجس درلر و درملر ويونانيلر بالموس نس فارد يابس ابو
ملانخوليون اناثميا سيون درلر • بونوع خفقانكه سودا بخارندن تولد ايدوب • مثلا
سودا بخاري قلبه قالقوب يوركه طوقنوب بو علت اكثر واقع اولور • و قلقلك سكاليتي اكثر
بونلدندر • و بو علت صاحبنك حالي دخي ماليخوليا اصحابي حالي كبيدر كه ازه جق شيدن وازه
جق جزدن خوف ايدوب ماليخوليا علتي حاللري كبي حالتلر اولور • و بونك حالي بر فاج
نوع اولمغله علاجنده تدبيري لازمدر • بو تقديرجه ترتيب اوزره علاج ذكر ايدلم • مثلا
بونوع خفقانكه سوداوي بخاريدر كاهي اولوركه بلغم ايله مخلوطا وكاهي يالكز بلغمدن
بخار اولور • واكر بلغم حس اولنورسه اول مسهل ويرمك لازمدر • مثلا حب مسهل
بلغم غاريقون وافتيمون وتربد واسطوخودوس وهليله كابلي هر برندن بر جزء اوله ايارج
فيقرا بر نجي جزء وعود هندي بچوق جزء اوله • دوكوب حب ايده لر • بو حبك مقدار
استعمالي ايكي درهمدن اوچ درهمه دكين جايزدر اوقيسنه كوره ويره لر حب مسهل
اخر تربد وافتيمون هر برندن بر درهم شحم حنظل وغاريقون وحجر ارمني هر برندن يارم
درهم سقمونيا ومدبر بر دانك طوز بر دانك قرنفل اسود يارم دانك اسطوخودوس
بر درهم مغاث يارم درهم اوله • عادت اوزره حب ايده لر بونك مقدار
استعمالي اول بر درهمدر • بعده اقتضا ايلدوكنه كوره ويره لر فصل سودا • اما
سودادن وياخود بخارندن ايسه • وياخود صفرا ايله اولمش اولوب و صفرا اوزرينه
غالب سودادن وكوپوكي قالقوب خفقانه تولد اتمش ايسه استفراغي بو نوع
حب ايله لازمدر حب مسهل سودا واكثر مخلوط صفرادر • افتيمون و سنا و مكي
و شاهتره هر برندن اون درهم صبر يارم درهم مغسول لاجورد ايكي دانك مصطكي و قرنفل هر برندن
بر درهم اوله • عادت اوزره حب ايدوب بونك مقدار استعمالي اوقيسنه كوره ايكي درهمدن اوچ
درهمه دكين ويره لر • طلوع الماء صو ايله ويره لر فصل اما علت صفراي محض ايسه حب شبيار
ايله استفراغ اولنه كه دماغ و نوا جيتين يارم غبرفره قربن ربع جزء مصطكي وعود و بسفايج
هر برندن يارم جزء حجر ارمني مغسول ربع جزء شحم حنظل بر جزء اوله • دوكوب الماء صو ايله حب ايده لر
بونك مقداري بر درهمدر ياخود بر مثقالدر • اونيقو و قننده ويروب سكنجبين ايله ديرلبه
وكبرد احتلا غنش سركه دنا عزوزن ايده لر • اما سوداوي خفقانه ايسه بونكله باك اولور •
مسهل سودا هليله كابلي وهليله سياه هر برندن بر درهم افتيمون وقرنفل هر برندن يارم
درهم و دواء المسك اوچ درهم بونكله بوخوروب اوچ كون ايل قوبه لر • بعده شراب ريحاني
ايله • واكثر اختيار انمزسه ماء العسل ايله ويره لر سفوف كه بو بابده نافعدر هليله كابلي
وهليله سياه فلنجمشك تخمي واملج وبادرنجبويه تخمي ولسان الثور واسطوخودوس

وانیسون وکل ارمنی وعود وسعد وقرنفل وقوتی کشنیز هر برندن اوچ درهم کهربا وبسد وانجبره وقرمز
محرق وبادروج مغسول صوبی ومغسول بجر ارمنی هر برندن برنجی درهم زرنه تخمی وتیتی جکردکی ایکی هر برندن
درت درهم سحوق ایده لر بونک مقداری استعمالی بر مثقالدر بادرنجبویه صوینده یا الما ویا لسان الثور
شرابی ایله ویره لر ولسان الثور شرابی بو علته نافعدر **شراب لسان الثور** بودر قوتی لسان
الثور اوتوز درهم بادرنجبویه برابر بش درهم سنبل وساذج هندی هر برندن ایکی درهم الما
عصاره سی قرق درهم بو جمله یه اوچ بلوکده بر قاینجه قیناده پس شکر ایله قوامه کتوره لر • بونک
مقداری شربتی یکرمی درهمدر • ازه جق کلابله وطاتلو انار صوییله آزوب ایچوره لر وبو علت صاحبنه
شول **دواء المسک** غایت نافعدر مصطکی ودارچینی وقرنفل وسنبل ومسک هر برندن بش
درهم زعفران اوچ درهم کبابه ایکی درهم جوز بوا وخیر بوا وقاقله کبار وسعد وترنج قابوغی
وعود وبادرنجبویه وفلنجمشک ومرزنکوش تخملری وزنجبیل هر برندن بش درهم ومنتشر
هلیله کابلی بش درهم مسک بر درهم بونلری عادت اوزره معجون ایده لر بونک مقدار استعمالی
بر مثقالدر یکرمی درهم الما شرابیله ویرمک روادر **مفضل** ودهربار خفقانک انواعی قوی •
اولسه سیلان غشی سبب کبیدر • وغشی سببلرین بو بابده حکه غشی بابنده
ذکر ایده زز • وخفقان قوی اوله غشی ایجاب ایدرسه مشکلدر موتدن خوف اولنور
وعلامتی رعشه واختلاج دخی وترمه سی کبی علامتلر ظهور ایتمکدر • زیرا اخلاط اربعه دن
بری دفعة قلبه دوکیلوب صوجار ایجاب ایتمک اولور • وکاهی روحک وصولنه لازم اولان
مجاری یه سده اولور • وهوا ایتمک یکماره ایرشمسه مانع اولور • زیرا قلب ممتلی اولور اول
وقت نبض صغیر اولور • وکبیر اولورسه اختلاف اوزره اولور • اما کاهی قلبک زیاده
ضعفندن دخی عارض اولوب ازه جق ملابسه دن قلب ضعیف اولمغله الم طاری اولور
وجایزدر که ذکر ایلدوکمز حالتلر ظاهر اوله دوشر وکاهی خفقان زهرلو اشیا تناول ایتمکدن •
وکاهی زهرلو حیوانلر صوقمقدن دخی واقع اولور • وکاهی یورکده حب القرع دیدکلری
اوزون دبوغلو صوغلجانلر که اکثر ترجمه غازبوردر • وعنبر صوغلجانلر تولدندن دخی
انجره دو رتبه سقوطنه باعث اولور • وکاهی بر قیز بو جنزی اکثرین سوبلیه لر انون خفقانی
ظهور ایدر • وبلکه غشی دخی ظاهر اولور • واکثر عورتلرده بو حال چوق واقع اولور ••
دموخش جنزدن دخی بو حال از واقع اولور • وکاهی حدردن قلبه تنک لکی وغصب
وتعب نوبت عارض اولسه قوجاتا هلاکدن خوف اولنور • اکثر افکار ماليخوليا
ایله اختلاط ایدرسه موبق اوزادر • اول علده محزن وحددن ال چکمک لازمدر •
وبالجمله خفقانده لابد قلبه قوت وفرح ویرر نسنه لر ایله تقیید اولنمق کرکدر • وعلت
حاره بارد دوالر ایله تقیید اولنه وعلت بارده • حار ومفرح ادویه لر ایله تقیید اولنه

وعلت

وعلت حرکت ایسه الکا کوزده واده وحرکت ایکی نوعدر برینه خلط اولوب واعتدال ویروب
استعمال ایده لر • دجله خفقانده قلبه بالاتفاق نافع اشیا واردر • ایتمک کیبلر ایله قلبه قوت
وفرح ویرمک ایله دفع اولور • مثلا تفاح وشراب تفاح که خصوصا مسک اوله • وقرنفل و
ریحان تخمی ولسان الثور دایمه وامرود ایله اولان لعوقلر دشتر لر ومعجونلر ودواء المسک علو
وبعضی محلده حاجت اولورسه • ترياق کبیر وجوارشن وجوارشن تفاح دسو جل که خصوصا
بادرنجبویه خلط اولنمش اوله • وشموماتدن عود ومسک وعنبر ولادن ونیلوفر ولیمون وترنج
بچکلری دیمیر اتلرینه • ویو زنبرک قابوغی وریحان ونرکس قوقلمق مفیددر • واغذیه دن هر
معتدل طعام که ویره لر • بارد خفقانک دواسی قرنفل وقرفه ودارچینی ونعنع ویلر
بوز وحفنا انواعی وزعفران قوقلمق مناسبدر • واکثر علت حار ایسه اشیا که قلبه قوت
ویره • بارد ومعتدل اولنلر ایله تقیید اولنه • وصندل دخی اگر کوره اوبان ایله یاخلیج وضماد
لر وطلالر مناسبدر • وجمیع علاجه قادر اولمیان • بو باتیکی استفراغ ایدوب بعده مقرانوا
بر حبیر ایدوب • وقبضدن حذر ایدوب • بر اهل کنه بو بنجه بارد دوا المسک ایله بجه

بوز یکرمی سکزنجی باب غشی بیاننده

بالمقدر فارسیجه بیهوشی
درلر • واقرنجلر انواعی دلیقوم آتی بی درلر • ودوملو یونانیلر بو شماردرلر • ولیغوغی
دخی • درلر بالیقی عارض اولمق ضعف قلبدن حس وحرکت باطل اولور • وقلبه ضعف
کلمکی کون کون اولور کاهی اولور که ازه جق بر نسنه واسطه سیله قلبه ضعف طاری اولور •
اما نیه تیز بر نیه کلور • اما کاهی طویل نسنه لردن ایجاب ایدر • واول محلده کوزدخی کورمز اولور
زیرا روح حیوانی ناقص ویا مفقود باطل اولور • وروح آز اولمغله باطن قلبدن اعضایه واصل
اولمز • ونفسی کفایت ایده مز • ولنسی تنفسی دخی کفایت ایده دکی اندن معلومدر که •
نفس طشره چقمق عنه یا مفقود ایچرده وارمغه کال بو نیامسه تنگ وضیق اولمق کوسترر غشی
دخی بونک کبیدر • اما کاهی کسرچه روح چوق اولور • ولیکن مجراسنده سده اولوب روح
روحی هر موضعنه واصل ایده مدوکنده سده مجرا مانعدر • وبو سده لر کاهی خلطدن وکاهی
انجره روحانیه سی ایچرودن بخارات سقوط ایتمک استر • ونفس اروح قرشو طلوب ایکیسی بیننده
قلب ضعیف اولمغ غشی ایجاب ایدر • وکاهی خفقانک علتنده ذکر اولندوغی اوزره
زهرلو اشیا تناول ایتمکدن وزهرلو حیوانلر صوقمقدن دخی بو حالت عارض اولور • وکاهی تنی •
تو بلرنده بر او خوردن حرارت قالنلر ایدننا اولور • وقی آز واقع اولور • وکاهی بر بردن
دشمک ایله روح بر بردن صچرایوب وطشره وداخلی ایچرویه واصل اولیوب غشی ایجاب
ایدر • وکاهی زیاده اغریدن اکثر صداع • واکثر معده صحتلری واکثر جراحت اغریلریدر وجوعلر •
ومنع حملنده اولور • وکاهی اخلاط حرکتندن دخی اولور • اما اکثر صفرادن زیاده واقع اولور •

وکاهی قصد اولنورکن بو منوال صفرا القوب غشی واقع اولور ٭ و فی الجمله بو ذکر ایلدوکمز غشیلرک
فرقی واردر ٭ مثلا خوف اولنماسی و سلامت امیوب سببندن معلوم اولور و غشی بز واقع اولمی
سببی آز اولمغدر ٭ سرور اثناسنده اولمق اولمی کبیردن اولسه ٭ اکثر بلا سبب واریسه وردن
و یاخود موحش جراحتی عنوندن اولمش اوله کلاب و صوق صو و سرکه نشتم اتمک و ایچمک ایله
دفع اولور ٭ و قصد محلنده واقع اولسه اگر دخی کوزلک سرکه ٭ و کلاب و صوق صو حاضر ایدوب ویرمک
دیورنه و بو زنه صورمک و تفاح و لیمون و ریباس و فوزن نولایی شرابلری قصد اولننده و آغزنده
دخی ویرمک نافعدر ٭ و بو خازنه نادر قنادل صوفوب قوقوزمق ایله غشی دفع اولور ٭
زیرا معده و جوالی نفس و روح جملوالکیل قیئ اتمکله مجراسته برین فتح اولوب ٭ و بلغمی …
ایدوب صفرا اخراج اولنمق ایله غشی زایل اولور ٭ اما و ما عدن حاقه انتقال بولنور کم قلبه ٭
رطوبت نزیج و بلغم کبیر نازل اوله ٭ و خصوصا و ما عدده اول مادة فاسد اولوب سمیت
دخی پیدا اولمش ایسه نازل اولوب اعصاب قلبی قطع ایمه دکی بندرجه و دماغ عقلنی …
غشی ایجاب ایتمش اولور ٭ اکثر سکته و اکثر اگر ماسقدار اوله انلر مخوفدر ٭ قابل علاج ایسه
اول علته و غشیی دفع ایدنجه غشی یه علاج اتمک روا اولور ٭ بعده اول سببلرک ٭
علاجی لازمدر که ٭ استفراغلر ایله اخلاطی قلع ایدوب و قلبه موافق اولان ادویه ایله
قلبه و دماغه قوت ویرمکدر ٭ و اکثر بو محلده حرارت حادث اولمش ایسه تدبیر ویر…
لازمدر ٭ مثلا حرارت محلنده حرارتلو اغذیه و اشربه دن ٭ و بلکی لحومدن اجتناب ایده لر ٭
و اگر حرارت بو غیره حار اشیا و لحوم و مراق لحم دخی مناسبدر ٭ و خفقان نده ذکر ٭
اولنان اغذیه و اشربه و مشمومات بونکه دخی مناسبدر ٭ و اصل بو بابده علاج صحیح ٭ اولدرکه
غشیدن خوف ایدنلر غشی واقع اولمزدن اول مزاجه اعتدال ویرمک ٭ و استفراغ ایله
غلبه سی اولان خلطی اخراج ایلمک ٭ خصوصا صفرا غلبه سی اولمیه ٭ زیرا صفرا غلبه
سندن اکثر غشی چوق ٭ واقع اوله کلمشدر ٭ ٭ ٭ ٭ ٭ ٭ ٭ ٭ ٭ ٭ ٭ ٭ ٭

یوزیکرمی طقوزنجی باب ٭ اورام الثدی بیاننده در

مه فرصل نیدر ٭ فارسیده درد پستان و لاتینده پستان دخی دیرلر ٭ و افرنجیلر انواعی
انجنوس ماملار دم دیرلر ٭ و رومیلر و یونانیلر یاپ توتوما سنون دو زبو ٭ دیرلر جمله
عضودرکه ٭ عروق شریان و عصبلردن مرکبدر ٭ و باطنینک جوهری و قیوق تولید لبن ایدر
بو عضو معده اکثرسی و اکثر قانی و اکثر منی دخی ٭ بو اوراق شیئی بر صورتده در ٭ ٭ ٭ اما
طبیعتلری برینه مخالفدر ٭ مثلا کاهی سر و بالک غذادن اولماز ٭ جمله بونک فوق
وقانمک چوقلغی قدر که قوت زیاده اوله ٭ و تندرست اوله سه دخی چوق اولور ٭ و
غذادن سد … باعث اولور اکثر قانیت ٭ و اکثر منینک دخی حالی بو بابده در ٭ بو تفصیلدن ٭

مراد

مراد غذا صالح و موافق اولورسه سد دخی صالح اولور ٭ و غذا مخالف اولورسه سد دخی مخالف اولور
دمعه و ج اولان سد حالی قانده حاصل اولانلردر ٭ و غیری معده و ج اولان سد صفرا ایله قانده یا بلغم یا سودا ایله
قانده تولد ایدر ٭ و سدنک احوالی بربرلو اولماز کاه چوق اولور ٭ و کاه از اولور ٭ و کاه رقیق و کاه
غلیظ اولور ٭ بونلرک سببلری دمه که الات لبن در ٭ بونلرک مرضلرینک انواعی ٭ و علاجلری ذکر ٭
اولنمق کرکدر ٭ بوندن صکره علی الترتیب ذکر ایده رز ٭ ٭ ٭ ٭

یوز اوتوزنجی باب ٭ افراط اللبن و تدبیری بیاننده در

مه ده سد ظاهر اولمق و کاهی زیاده اولمغدر ٭ فارسیده شیر افزون شدند دیرلر ٭ و افرنجیلر
انواعی قوپیا لاختیس دیرلر ٭ و رومیلر و یونانیلر پلی غوس توغلافتوس دیرلر ٭ و بعضیلر سوما
توغلافتوس دخی دیرلر ٭ مه ده ایجاب اتمز ایکن سد ظاهر اولمسی و یاخود لازم اولدوغندن
زیاده اولوب افراطی یا ورم و یا وجع اولمغدن اولور ٭ و مرض تولد ایدر ٭ و کاه اولورکه ٭
عورت حامله اولمادن سد ظاهر اولوب و حیض وار ایسه ٭ زایل اولور ٭ و کاهی حیض ٭
حبس اولمق و قنلر بنده اولور ٭ و کاهی کشی بلوغه ایرشدکده مه سنده سد ظاهر اولور ٭
دیونلر کاهی و جعله اولور ٭ والحاصل عورتلردن چوق سد حبس حیضدن اولورسه اگر ٭

علاج حیض ادرار تدبیرلری کرکدر ٭ و سبب حبس شراب و طعامدن ایسه ٭
اتلرک کبیرن منع ایدوب و بارد اشیانک بو بابده نفعی مقرردر ٭ و اگر مقشر ارجمک ستور
یاسینی سرکه ایله یورسلر نافعدر ٭ و مارلر بکت و ضماد اتمک دخی نافعدر ٭ و بذر قطونا
لعابی بکت ٭ و بیراغی دخی ضماد اتمک مفیددر ٭ و باقلا ادینی کل یاغی و سرکه ایله ضماد اتمک
نافعدر ٭ و بالخاصه سذاب بیراغینی بکت ٭ و تخمی ضماد اتمک و کمون بکت و سرکه ایله ضماد
اتمک و جوز و زعفران و بقله و مرجمک اونلرینی بغداد صو ایله خمیر ایدوب بو جمله ضماد اتمک
وارمق نیکبی ختم اولنورسه روادر ٭ و سد ارتیرجی اشیادن پرهیز ایده لر ٭ و اگر حال
اولورسه مه دن چشمه کبی سد اقوب ٭ یاخود طالبه ضعف ٭ طاری ٭ اولوب ٭
و سد صالح اوله مز ٭ سد حام کلمک اقتضا ایدر ٭ ٭ ٭ ٭ ٭ ٭ ٭ ٭ ٭

یوز اوتوز برنجی باب ٭ جمود اللبن فی الثدی بیاننده در

مه ده سد غلیظ اولمق و طوکمقدر ٭ فارسیده … دیرلر
و افرنجیلر انواعی توا غولا جیو لاختیس دیرلر ٭ و رومیلر و یونانیلر پاخوس توغلافتوس
دیرلر ٭ مه ده سد غلیظ اولمق ٭ و طوکمق ایکی نوع اولور ٭ بری اولدرکه ٭ مزاج غایت
حار اوله ٭ رطوبتی مؤثر دوب و سدی طوکدرر ٭ و بری دخی غایت بارد مزاج ایدر ٭
زیرا افراطله برودت دخی سدی طوکدرر و حار مزاجک علاجی مه اوسته ٭ دایم بکت
یاغی طلا ایده لر ٭ و کوکشنه و ایم ایلیجی صو ده دستمال اصلادوب ٭ قویه لر ٭ و موم

وبنفشه یاغی وبابونه کشنیزه بحکم دوکوب مرهم کبی ایدوب معده یه یقو ایده لر وکذلک یابش کشنیز
ورزنه بیراغنی دوکوب دکل یاغی قاتوب دستمالی بونلر ایله اصلادوب معده سی اوستنه قویه لر وعنب
الثعلب وکاکنج بیراغنی دخی دوکوب ضماد اتمک غایت نافعدر • وبارد ورمک علاجی صبار وموم وقیر
وسوس وقسط یا قلاتون موم روغنی ایدوب ضماد وطلا ایده لر • وقوری بادیوزنی دوکوب
ایشبو موم روغننه خلط اولنسه صواب در • وکرفس بیراغنی دوکوب ازه جق مرو زعفران ایله
یوغوروب ضماد اتمک معتبر در • وسنبل انکی دارچینی وحلبه وکتان تخمی ودوکلمش ختمی
وزنده برابر اوده بشوروب ضماد اولنه • وزرنباد تخمی بیله وصوینی ایچمک نافعدر وقراطین
دیدکلری صوغلجانی طلا وضماد اتمک مناسبدر • وقوزه جورک اوتی وچکندر بشوروب
ضماد اتمک دخی موافقدر ونانخواه وانیسون وبادیوزنخود اوتی ودقنه بیراغی وکرفس
تخمی دکون وقاقله بشوروب معده اوستنه ضماد اولنه • وبونلرک صولرین نطول اتمک
وبونلردن کی دائمک غایت نافعدر • واکر معده ده ورم عارض اولورسه سرکه وصویه
دستمال اصلادوب معده اوستنه قویه لر • وبادیوزنی سرکه وشراب ایله طبخ ایدوب
ضماد اتمک فائده ایدر • وترکشیشه غبارین گل یاغی ویرده اغلیه ضماد اتمک دخی مناسبدر
وباقی دردلرین تحلیل ایچون بابونج وطورق اوتی ونانخواه وقیصوم وجندبیدستری صوده
طبخ ایدوب طلا ایده لر • ویا خود دستمال اصلادوب معده اوستنه قویه لر **فصل** واکر
ورم غلیظ رتبه سندن بجوب منعقد اولمش ایسه چکندر یپراغی طبخ ایدوب • وانک
ایچی دستر لغانی ویا باقله اونی ایله دوکوب ضماد اولنه • وسیسام بیراغی وانیسک •
یاغی وعسل وبقله اونی وقوری انجیر دوکوب مرهم کبی اوده ضماد ایده لر • وخطمی
تخمی وحلبه وبابونه وکتان تخمی برابر اوجی آلوب • دوکوب • ذکر اولنان یاغلردن اختیار
ایلدکلری ایله خلط ایدوب ضماد ایدوب • وهر ایکی کونده بر بو ذکر اولنان ضمادلری
تازه لیه لر • وایلیجی صوبر نطول اتمک • دخی مناسبدر • واکر معده اتلری تیره اولورسه
باشی اوزرینه جگر دکنی چقاروب • وجگر دکنی اوزرینه دوکوب ضماد اولنه کافیدر •

یوز اوتوز ایکنجی باب معده ده حار ورم ظهوری بیاننده در

معده ایتی ستیقش اولمقدر • فارسیده آماس پستان ازکرمی دیرلر • وافرنجلر انواعی
انفلاماجیون ماملاردم دیرلر • ورومیلر ویونانیلر فلغمونی نون قاستون دیرلر • معده ده
حار ورم اولسه سرکه ایله صو ممزوج ایدوب وقیتون ویا خود صغر شانه سنه •
طوبلوروب معده اوستنه اول قادوغی قویه لر • وانیک یاغی وسکنجبین وباقله اونی
وعنب الثعلب بیراغنی گل یاغیله دوکوب اول ورم اوستنه قویه لر • واوچ کوندن
صکره بقاری بابده ذکر ایلدوکمز ضمادلردن قویه لر • واکر کتمز وساکن اولمزسه •

باقله

باقله اونی والکلیل الملک دوکوب وگل یاغی وصو خلط ایدوب ورمه ضماد ایده لر • وورم صوغلمزسه •
خشخاش اتمکی وباقله وارپه اونلری ودوکلمش ختمی وحلبه که هر برندن بش درهم اوله مع که نورشت
حلوایی دیرلر • اوچ درهم زعفران بر درهم بوجمله بر یره صبار وسکنجبین یوغوروب ضماد اولنه •
ودوکلمش کتان تخمی سرکه ایله طلا اتمک دخی مناسبدر • وبو بابده ورم بارد اولمق نادر اولور
اکر ورم بارد ایسه ذکر اولنان اشیانک وارزلو اولنلری ایله ضماد وطلا ایده لر • ومعده آرامی
مشکلدر • مضرتندن پرهیز ایلکدر **فصل** واکر معده باشنده وجع عارض اولورسه • واکثرا مطلق
خورندلره ایسه انلره اکثر دائم اولور • اکثر سهل ایسه زایل اولور • اما زیاده اوله داخلقلو
خورت دخی اولیوب وبلا سبب اوله • اول مضرتدن پرهیز ایدوب ومسهل وفصد واستفراغ
ایتدروب وصندل دائی دخی طلا اولنه • زیرا جایزدرکه اول وجع ورم ایدوب فلغمونی نوعندن
اوله • واکر فلغمونی نوعندن اوله وسوداوی اوله • سرطانه انتقال ایدر • اکثر سرطان اولسه علاج
بذاته مشکلدر • بو تقدیرجه پرهیز واستفراغ وفصده تاخیر اتمیه لر **فصل** واکر معده ده غده شللو
بزدار ایسه بنفشه یاغی ویرده صاروسی طلا وضماد ایده لر • وزنبق ایله اولمش موم روغنی
صغراوی قاتوب طلا اولنه • وازه جق قطران ختم اولنسه روادر • وسرکه تورنسی
دخی ختم ایده سرکه راحت اولور • وحازق وشفتالو بیراغی دخی ضماد اولنسه نافعدر •
فصل اما غده اولیوب • بوبجه صلعه دیدکلری ایسه • شفتالو وبابش
سداب بیراقلرینی ضماد اتمک انشاءالله تعالی کافیدر •

یوز اوتوز اوچنجی باب معده ده دبیله سی بیاننده در

معده ده چبان ظاهر اولمقدر • فارسیده بنا دربستان دیرلر • وافرنجلر
انواعی ابتیه سوس ماملاردم دیرلر • ورومیلر ویونانیلر ابوستاتو نماستون دیرلر
دبیله دیدکلری چبان معده ده عارض اولسه معده اوستنده ظاهر اولور **علاج**
کتان • وسیسام تخملری وسوسن کوکی وبابش معه دخی ترسی • ودکوکر جبین ترسی
وسنطرون • وزراوندخ دوکوب انیک یاغی وصغر اینجکی ایلکی ایله یوغوروب ضماد
ایده لر • اما چبانلردن بجوب یاره لر اولوب منتج اولورسه • انک علاجی
مشکلدر • بوندن صکره بابنده ذکر ایده رز •

یوز اوتوز دردنجی باب تشنج معده وبراز ردیسی بیاننده در

معده ده بیرانز چبانلردن یاره وبراق اولمقدر • فارسیده بنا دروریش بلیه
بستان دیرلر • وافرنجلر انواعی طوریجس ماملا ردم ات افس اولجیو
دیرلر • ورومیلر ویونانیلر اسقلیرو وسمن کالنوسس نوغاستون دیرلر • معده ده
بعض چبانلر ویاره لر واقع اولورسه • تنی مشکلدر • وعلاجی دخی مشکلدر • زیرا معده

اکی خربزه طوه بکزه مز. ازه جی مناسبت ایله اکلیه وسرطانه دونر. خصوصا اول ورم فلغمونی نوعی کبی دونوب ادوب وسوداوی ورم حادث اولورسه سرطان اولور. بو متقوله بر از پاره اولدجی محللرده علاج گلکره ادزم شرابی اوتامز اوله. وسماق یارم قزاوله. یا شلیل مازو وسیلوه وسرو خوزاکی هر برندن یارم من اوله. بو جمله سی شراب ایله احلادوب بکری کون اکی قویه لر. بعده آتش نرم ایله طبخ ایدوب وسرو اغاجیله تحریک ایدوب نصف قالنجه قینادوب بعده سوزه لر. وادل شرابی آتشه تکرار قویوب. قوام ویروب وقت حاجتده اکثر ممه در واکثر عیزی نازک درخو تحلو برلردر. بو متقوله پاره لره طلا ایده لر. ومه پاره لرنک باقی احوالی هر نه جنس ایسه. اول نوع پاره لر بابنه نظر ایدوب. علاج ایده لر. اما بونلایکی مزمن اولوب. بر علم ادرمغه محتاج اولمه ایدب ممه ده مزمن پاره لر ثقی مشکلدر.

بوز اوتوز بشنجی باب قلت لبن بیاننده در

ممه ده سد آز اولمقدر. فارسیده اندر شیر پستان اندک شود درلر. واز جمله انواعی دنعجوس لاخنی سس درلر. ویونانیلر دردیلر اولیغوغالاقتیا درلر. سد آز اولمق قان ومنی آز اولمق کبیدر. مثلا قان ومنی زیاده ایدن اشیا سدی دخی زیاده ایدر. واکثر قلت اغذیه سببی اولمش ایسه صالح غدالر وسد ارتوریجی غدالر ویره لر. اما غلبه اخلاط ایسه. انک علاجی کرکدر. مثلا دم غلبه سی حس اولنورسه فصد اولنه واکثر غیری اخلاط ایسه استفراغ مکرر ذکر اولنمشدر. استفراغ ایده لر. اما فصده چوق هوس اتیه لر. مکر قیی لازم کله. زیرا بو مده دخی صاقلامق یکدر. واربه صو ایله عسل وشکر ویرمک اعلادر. واکثر سوداوی نوع ایسه شراب نیلوفر ایله لسان الثور وبونلرک شرابلری دخی نافعدر. وبغدای هر بره سی پشوروب. بیر بر نیه یوبخه تخمی اکوب یه لر. بو بابده یوبخه تخمنک زیاده نفعی واردر. وطاتلو بوزه که اکثر صو بیا درلر هر نه بوزه سیر رسد بجوق وادرار ایدر. ورازیانه اوتنی وتخمنی یک دکرسنه یک وانیسون وشونیز وحریسه لریک. وبو اوتلردن بیر بیر نیه قومق دخی نافعدر. وقبا زیک وارپه صو بله شقایق النعمان یک ودکون یک. وبیان اوبجی تخمی وفستق وکوکنار فستق وبطم یک. وحب بلسان یک وایجک. وتره تخمیجه یک وبشنش صرماق یک وداغ غلادنی یک. وازه جق دلکو بایق یک. وطوز یک. وداغ نخود یک. وشقاقل وطاتلو مارل یک. وطورق ادی یک. واتکه فخنی ش قانوب یک ودرایم شرب یک. ودراج آتی یک تازه انجیر یک. وشلغم یک وجراد بدیلکری صوتره سی یک. واسترح یک وقاودن جکر دکنک سنجابلرن یک. وقلقاس یک وفندق دبو زیدان. وتازه بنیر دکنه یک منقعدر. وبتور طاشنی دوکوب

دفنیادوب

دفنیادوب ممه اوستنه قومق ودکتورمک یاخاصه نافعدر. وبوق یاغله بشمش بادنجان یک وخرما ایله سیسام یک وارپک حمص یک. وسرایله پشمش انکلو ورب یمک که اکثر تصوره دردلر. وسد لو آشه حلبه قاتوب یک. حب العزیز یک بوزو ودجیوه انواعی ایجک وشلغم ونخود ایله قیونا ای واورزنه یوبخه تخمی اکمک ویک ووکریجه یک وصوبی ایجک. واصفانارو ویکنی شعار مه بشوروب یمک. وباقلا تخمی جلاله ایجک وکشنده ممه سنه حنظل صویی سورمک. وبوا وسد زیت ایله اوج درت کون کشنده طوروب بعده ممه یه سورمک نافعدر. وسد قطع ایدن اشیاکه بونلرن حکره اول بابی ذکر ایده زر. انلردن بر غیر دافعتراز ایده لر.

بوز اوتوز التنجی باب قطع لبن وقطرانه بیاننده در

ممه ده سدی قطع اتمک وطامله سنی کسمکدر. فارسیده کم فتن شیر درلر. وکم فتن جکالیده یدا ودخی دیلر. واز جمله انواعی بربوا جیوالا فس درلر. ورومیلر ویونانیلر استرسنین فوغالا فنوس درلر. ممه ده سدی آز اتمک وقطع اتمک وطاملسی طوتمه علاج ممه یه شوکران عصاره سنی سورمک. وسرکه ورد ویبی سورمک. ودوکلمش حلبه صو ایله ممزوجا سورمک. وقابلقوسیامی دوکوب عسل ایله ضماد اتمک. وقرده سنکی طل یاغیله وطل مختومی سرکه ایله طلا. وضماد اتمک. وکمون سرکه ده احلادوب ضماد اتمک ووده وقیون ادونی سورمک. وکتان تخمنی یاقوب. ودوکوب سورمک رضماد اتمک. ومرجمک ایله باچه پشوروب یمک سدی قطع ایدر. وطل یاغی وبقله اوتی وبغدای اوتنی قرشدروب ضماد اتمک سدی قطع ایدر. وقطرانی دخی زائل ایدر. وسدی زیاده ایدیجی اشیادن که بقاری بابده ذکر اولنمشدر. انلردن دخی بر بعضی اتمک کرکدر.

بوز اوتوز بدنجی باب مرب دری وقرحه لری بیاننده در

مرب دیدکلری بوغازده شراب وطعام یولیدر که معده یه وارور. انک شیشلری وپاره لری بربر. فارسیده اتاتس مرب وریشی مری در لر. وازجمله انواعی انحنوس عنغ لیوس درلر. ورومیلر ویونانیلر بای تواسوفاغو درلر. بوغازدن معده یه ولنک شیشلری. وجبان. وپاره لری معده یه وارن طعام دشرا ایکن طر یقیدر کو مریدن معده یه واصل اولور. ومری دیدکلری برالخه دا وزدن قامش اولور. ومعده برکاسه کبی اولور. وبعضلر مری ایله معده یی اکثر بر اکلش برسراقی قیفه تشبیه اتمشلر اولنوع مری مرینک ورملی وبثره لری وقرحه لری دخی اولور. ومرینده اولان ورم اکثر بر حار وصلب ورم اولور. وبونک شدیدی فلغمونی نوعندن ویاخود ماشر اجنسدن اولور. فلغمونی ویا شرانغصابی محللرنده دکند وبابلرنده ذکر اولنور. ومری ورملی وبثره لری علاج معده ورمی علاجی کبیدر. نهایت معده ایچون اولان ضمادلری وطلالری قارنه دوکس

اوستنه قورلر • امّا مری ورملرینه و بثره لرینه ایچون لازم گلان ضماد و طلالری ارقه جانبنه ایکی کورک
مابیننه قورلر • و معده زحمتلرینه ایچون ویریلان شربتلر و علاجلر براوغوردن ایچیلیوب • امّا
مری زحمتلری ایچون لازم گلان شربتلر جرعه جرعه ایچوره لر • و آغزده طوتدروب مص
ایتدیره لر • معده ایله مرینک علاجنده فرق بو مقداردر • بو تقدیرجه مری ورمی ایچون • اکثر
استعمال اولنه جق • و اکثر طلا و ضماد اولنه جق دارولر اول رادع دارولر یعنی منع ایدیجی دارولر
گرکدر • خصوصا ورم حار اوله • بعده رادع دارولره محلل دارولر ضم اولنمق گرکدر • و آخرنده
ینه منع ایدیجی دارولر گرکدر • و بنه جمله اشیا اول لعوق گرکدر • مثلا عدس صوی و طباشیردن
و خرفه تخمی و بذر قطونا لعابی و تازه تبن صوی اوله و لعوقلر ایچنه احتیاجنه گوره نوزیجله
رازیانه صوی و رب السوس و کتان تخمی و حلبه و خرما کبیلر ضم اولنه • و هر بره لرکه
بیوررلر • مرهمک داریه اوتندن قاوروب بادام سدلری ایله ویره لر • و کبکیلی دخی بادام سدلری
و بادام یاغیله و شکر ایله بشوروب ویره لر • و بو ذکر اولانلره دخی بذر کتان تخمی
و نخود دانه جق بورجاق ادینی و کوک سوسن کوکی و خردل و اشق و آجی بادام • و انجیر
و خرما و عسل قاتوب بیدره لر • و طشره دن ارقه ضماد اولنه جق بارد گرکدر ضماد بارد مثلا
و ابوه دال و خرفه و حی العالم صولری و زنده برابر اولیی اوزرینه شمع عسل و گل یاغیله •
اولان موم روغنی ایله قفا دانه دوکوب و بغو ایدوب و اوزرینه آق صندل اکوب
ایکی کورک مابیننه و کورکک اشغه اوجنه ضماد ایده لر بعده بو ضمادی ایده لر • ارپه اونی
و عنب الثعلب و لسان الحمل صولری • و آق صندل • و نبق قرنفل دیسی هوانده دوکوب
ضماد اولنه • بعده بو ضماد لازمدر • مثلا خطمی و ارپه اونی و اکلیل الملک • و صندل
دوکوب • عنب الثعلب و کاکنج صولری ایله یوغوروب • و ضماد و طلا ایده لر • و اکثر
قوی دارویه محتاج اولورسه بو ضمادلره علک الانباط و آشق و مقل و ثافسیا
و خردل • دانه جق کوکرجین خرسی و انجیر داوودک و تاوق باغری ضم ایدوب ضماد
و طلالر ایده لر • و معده ورمی بابنده اولان علاج • و اشربه لر دخی • بونکه دخی ویره لر
و مری بثره • و ماده نازل اولمغدن قرحه واقع اولورسه • باشقه بابده ذکر ایدوزر

یوز اوتوز سکزنجی باب مری بثره لری و قرحه لری بیانندە در

طعام و شراب یولنده بوغازده صوچولر و یاره لردر • فارسیده بثره یه
وریش مری درلر • و افرنجلر انواع اقوال بو اجیو خرغلبونس درلر • و رومیلر
و یونانیلر الغوسس نوابسوفاغو درلر • اکثر مریده بثره و قرحه وار ایسه • آنکک
سببی بر حدتلو خلط نازل اولمقدر • وگاه ورم مریه تجاوز ایدوب بابده ذکر اولنمش
ایدی • اول ورم طلیع بولوب و باشی ویروب قرحه دونر • علامتلری

مری ورمنک و بثره و قرحه لری بیننده فرق اولدرکه مریده ورم اکثریا بر بیوک سنی بکدر دخی اوله
گلمشدر • و بثره و قرحه لری اندن اولورکه طعام که طعمی حدتلو و یا شور • و یا اکشی و قابض
اشیادن اوله ینمش که • مریده ایچنده سنده زحمت جمله انلردن اولور • ولکن یومشق و چربلو
طعاملردن و غایت ایسی طعاملردن دخی انه جق و نادرا اوله گلمشدر • امّا اکثر طعملرنی بیوک
باشی ویرمش اولورسه • آنکک علاجی دخی گوجدر و خطرناکدر • و مری قرحه سیله معده
قرحه سینک معلوم اولمسی و ایکیسنک بیننده فرق بودرکه • مری قرحه سنک • وجعی
کتفنده یعنی ارقه ده اولور • و معده قرحه سنک وجعی معده اوستنده و فارنده اولور
و حمی لر دغیشی • و کثرتنک خفقلر عارض اولمق • و اطراف بارد اولمق و بوزون دلگز ایجی
و لسانی قورو اولمق و کوکل دوشمک • و قرحه اسکی ایسه چوق لکرمک و بواریجی ظاهر اولمقدر •
علاج مری قرحه سنه نزجلو دارولر گرکدرکه مریدن تیز اینمیه معده سطحینی اوستنده اکلنه •
و قاله و شربت و معالجه اولنه قده بالاده ذکر اولنندیغی اوزره براوغوردن ایچیلوب تنجیه
طریقیله ایچه لرکه بر بیر ارده علاج ایرشه و مری ورمی بابنده یوز اوتوز سکزنجی
بابده و هنوز گچمشدر • اول علاجلردن هر بار ایده لر • و هر بارکه ورم • و قرحه متلکلو
بثره لر اولور دخی فتق اولنه • اول علاجلرک اول ذکر اولنانی بثره لره و حکه ذکر اولنانی
ورم مریه و دخی حکه ذکر اولنانلری مری قرحه لرینه علاج ایده لر • و دائم علاج ایله اوکلرنده
گل یاغی • و بادام یاغی و یا خود تاوق یاغلری اکسک اولمیوب بثره لره و ورم و قرحه یه • حرقت
و اضطراب ویرجک حدتلو و غلیظ اغذیه دن منع ایده لر • و بوندن حکه ذکر اولنان معده
زحمتلری علاجنه • و معده بابنه نظر ایدوب آنک علاجندن دخی لازم و موافق اولنلردن •
علاج ایده لر •

یوز اوتوز طقوزنجی باب معده سوء المزاجدن اولان امراض بیانندە در

معده زبونلغی و ضعفلکیدر • فارسیده درد
معده یه گرم درلر • و رنج جنبه دان دخی درلر • و افرنجلر انواع الخنوس و نتر بتولی
درلر • و رومیلر و یونانیلر بانی تس کیلیاس درلر • و استوماخوس دعاسترس دخی
درلر • معده ده حار دسا ده سوء المزاج ظهور ایلسه • اول حار اغذیه و اشربه ار و دخی
و حار هواده مقام طوتمغدن حاصل اولور • و حار معده نک علامتلری بش نوع اولور
بری حار اغذیه و اشربه و حار هواده طورمقدن معلوم اولور • ایکنجی اکثریا لکرمک
و بوزه ایچمش کبی بورنندن قا حدتلو توتونلر کبی طلکدر • اوچنجی استعمال ایلدوکی اطعمه
معده ده تیز تحویل اولوب فاسد اولمقدر • و بکی غلیظ طعاملر دخی تیز هضم اوله •
و دخی طعام اشتهاسی آز اوله • امّا ایو هضم ایده بو محلده هضمی اعلا در دیوب
بولدیغنی استعمال ایدهسن و بوجهلانک زیاده غذا ویرمسی ایله معده کیدرک دخی ضعیف

اوله کرکدر • بشنجی اولدر که یاخود معده ضعیف اولوب وهر بار دصولر طلب ایدوب وبارد
طعاملردن صفا ایدوب حار اشیادن اکراه ایده • بو محلده دخی بارد صو طلب ایلدوکی جگر
حرارتندن اوله تیه لر • مگر جگرده دخی حرارت اوله • ومعده نک حار سوء المزاجنه علاج
اینک بوغوردیه ایرانی غایت نافعدر • ورمانین صولری وشرابلری وارپه جلابی
وارپه صولری غایت موافقدر • واگر حرارت قوی ایسه ایرانی طباشیر ایله ویره لر
بو بابده غوره وترنج اکشیسی وریباس ولیمون صولری شکر ایله وشرابلری قتی مناسبدر
وحرارت قوی ایسه کافور قرصلرندن بو اشربه لر ایله بله ویره لر قرص کافور آق
صندل وطباشیر وقبوغی واوزون خیار چکردکلری ایچی دوقوز تخمی هر بر نک بش درهم
قزل گل بدی درهم کافور بر درهم زرشک التی درهم گل ارمنی اوچ درهم اوله دوکوب
قبوغ بیراغی یاخود خرفه بیراغی صو ایله یوغوروب بر مثقال قرص ایده لر هر قرص کفایت
ایدر • مارول صوی ایله دیاخود سرکه ایله دخی ویره لر • وعلاجنه لازم کلدکده
بر قرص قدر ختم اولنه • وطعاملرینه پاشش کشنیز ومارول وقبوغ قویوب وتاوق
شوربالرینه غوره وانار دکی وزرشک وسماق قویه لر • واگر معده ده قوی حرارت
اولوب وقوت ضعیف اولورسه • انار شرابی وسکنجبین سفرجل ویره لر •
سکنجبین سفرجلی پاک اکشی ایوه نک صوینی بر گیجه ایلی قویوب ارته سی حاجت
قدر سرکه وشکر قاتوب عادت اوزره قوام کتوره لر دویره لر • وانار شرابنه
قیناش باربوز صو بنوب برازقاتوب ایچوره لر • دبو بابده نافع سفوف بودر که
قزل گل اون درهم طباشیر وسماق هر بر نک اوچ درهم قورب کشنیز ایکی درهم
اوله • سفوف ایدوب ذکر اولنان اشربه لر دن بر بیسی ایله اوچ درت درهم
سفوفی بله ویره لر • وضماد که غایت مفید در • خرفه بیراغی ویاشش قبوغ قزنوس
وسکود بیراغی دوکوب وانی صندل آزوب اوزرینه خلط ایدوب معده اوستنه
ضماد اولنه وطحلبی صندل وازه جق کافور قاتوب ضماد اتمک دخی موافقدر وبارد
صولری قیون ویاخود صغر شاننسنه طولدروب معده اوستنه قویوب جگره
بنیجا قویه لر که جگر دخی بارد اتیه • مگر جگرده دخی حرارت قوی حس اولنه
جگر برودتی تجابه ابررایو دکلدر • مگر جگر اوستنه حار باغلر طلا وحار صولر
نطول وتکمید اولنه که • حرارت جگر زایل اولمیه جق قدر اوله •

بوز قرقنجی باب حار وماده لو سوء المزاج معده بیاننده در

معده ضعفی ماده ایله اولمقدر • ومشارکت اولمقدر • فارسیده ضعف جنه دانخ
کرم یا ماده وآخور درلر • دافرنجیلر انواعی الختوس ونتریغولی اقش قالید تیاده بدلر

دردملریو نانیلریانک نو اسنو ماخوا بوسترمو تغوستن دردر ماده ایله اولان حار سوء المزاج اولدکه
معده ضعیف اولوب ضعفندن وجع متولد اولور • انک علامتلری بقارب بابده حار
سوء المزاج ساده ده دخی ذکر اولنمش ایدی • اما معده ده ماده صفراوی اولسه طعاملری بوتر
بیا فاسد ایلر • دخی کیم ککتر سه فاسد اولمش بالق ویا یمورتک جوزایجی رایحه لریکبی
رایحه برقش ایدر • بونلرک جملهسی حرارت علتنی نشان ویرر • وحار معده صاحبلرک بونلره
کرجه ایوغان تولد ایدر • اما از اولور • وناخوش رایحه لو وقتمو اولور • بو اکثر غثیان
دخی ظهور ایدر • وعطش وحرارت ورقت معده دن حار ماده نشان ویرر • وبارد صولر
اکثریا انی ساکن ایدر • واگر ماده غالب ایسه ایلیجق صو ساکن ایدر • وانلرک معلوم
در • وماده ایله اولان حار معده ده سوء المزاجه علاج اول نظر ایده لر • تولد ایدن
ماده دماغ ویاخود جگر وطلق ویاخود آخر عضودن انوکبله نشر کیتی والا سیدر •
ومعده نک طبقه لری اول ماده لر تشرب اتمش میدر • یاخود ماده فقط معده بوش
دوکلمشدر • اگر معده یه دوکلمش ایسه • انک علاجی اتسان قیء واسهال ایله پاک
اتمکدر • وقتی معده یه قوت ویرمکدر لازمدر که کیر دوکلجک ماده ی معده منع ودفع ایده
وبو مقوله ماده لرکه هر قنقی عضودن مشارکتی وار ایسه • واول عضوک مرضندن
معده یه ایرشمش حال وار ایسه • اول اول مشارکت دیدوکمزه علاج کرکدر •
وقنقی عضوده وقنقی نوع ایسه هر نوعی باب باب ذکر اولنمشدر • محلنه وار اول
بابده اولان علاجله علاج ایدوب • واگر یالکز معده ضعفندن • متألم ایسه معده یه
قوت ویره لر • واگر حرارت صفراوندن ایسه لازم اولان ادویه ایله قیء واسهال
ایتدروب وباقی ماده یی سکونت انار وریباس ویا غوره ولیمون ویا نورنج اکشیلری
شکر ایله وشرابلری جمله موافقدر • وطعاملرینی دخی ذکر اولنان اشیا ایله الحاق
ایدوب ویره لر شربت قیء کشکاب اوتوز درهم بشمش صرصاق صوی یگرمی
درهم طوز نصف درهم اوله • اتسان قیء ایدر • ویالکز بشمش صرصان صو ایله
سکنجبین دخی قیء کتورر • وقیار بیراغی صوی ایله سکنجبین ایچک • وقاون
کوکی وازه جق شرب تخمی وکاهی یالکز ارنجیق ایلیجق صو ایله قیء ایدرلر • واگر اتسان
قیء ایدمزسه • ومزاج مانع دکل ایسه دخی قوبجه مقتاتدن بر نسنه قاتوب
قیء ایتدره لر • وقیء دن صکره اکشی انار شرابی ویاخود سکنجبین ایله اکشی انار
صولری واکشی ایو صولری دخی صو ایدر • اما علت صاحبی اقیدن عادی اولوب
دشوار قیء ایده بیلورسه بر دخی در • اما قیء انک عادی واتسان ایکن بو محلده
قیء دشوار اولورسه • ماده ثم معده ده دکلدر اندن بیلنور • بو دفعه اسهال ایله

استفراغ ایتدیره‌لر. آنك صفتی مطبوخ افسنتین لازم ایسه. افسنتینك بشن درهم
قزل گل بکری درهم و ریتون(؟) درهم صوده یوز التی درهم قالنجه قیناودوب و سوزوب
بخلنده(؟) بش درهم ترنجبین داون درهم اشبو طبیخ اولنان افسنتین صوینون
ویر درهم معقول صبر ازوب ویره‌لر. واگر ترنجبین بولنمازسه شکر قته‌لر مطبوخ
نافع که بو بابده قتی نافعدر. بکری عود سیاه ارکت(؟) و قور هندی بکری درهم قزل گل
ایکی درهم گل تخمی بش درهم و بش التی درهم و یاخود اون درهم قند نعنا صوی
قته‌لر. و بکری درهم ترنجبین ازوب و ایکی دانك راوند قاتوب ویره‌لر. واگر
فم معده‌ده جاثنجی(؟) رطوبت وار ایسه ارپه سویقی ایله انار صوی ویره‌لر که اول سویق رطوبتی
جمع ایدوب و انار صوی دخی معده‌یه قوت ویروب بردخی کلال حادثه‌یی قبول ایتمیه. واگر معده
طبقه‌لری مادة تشرب ایتمش ایسه صبر آنی پاك ایدر. و معقول صبر قوت ویریجیدر. و بو بابده
ایارج فیقرا دخی صوابدر. و بعضی صبرلر دخی اعلادر. واگر علت صاحبندن اشتها آز اولوب
و غثیانه زحمت(؟) ویرمیسه. ایارج جیده قزل گل پرینه زنجوان(؟) قویه‌لر. واگر سوء المزاج محقق
مادة ایله اولیوب یعنی ساده سوء المزاج ایسه. بونلری ویرمك اولماز. مادة زیر معده‌ده
اولدوغی تقدیرجه ایارج اعلادر. خصوصا بو محلده جالینوس نسخه‌سی اولالا افسنتین
شرابی دخی غایت اعلادر. شراب افسنتین بودر افسنتین بش درهم قزل گل بکری
درهم اوله ربعی قالنجه صوده قیناودوب و سوزوب و شکر ایله قوام کتوروب
ویره‌لر. و ایارج ویردکلرنده صاری هلیله ایله ویره‌لر صفتی بودر ایارج و صاری هلیله
ایکی درهم صاری هلیله بر درهم و کثیرا نصف درهم اوله کاسنی صویله یوغوروب
حب ایده‌لر. و بو ایارجه ازه‌جق صبر سکنجبین ایچنده ازوب بله ویرلرسه صوابدر
واگر دخی قوی اولمق حاجت اولورسه بر حبه مقدار سقمونیا قته‌لر. نهایت سقمونیانك
معده‌یه زیانی واردر ضرورت اولمانجه سقمونیا ایله معده‌یه علاج اتمیه‌لر. و سقمونیا اقتضا
ایدرسه. ایرسا(؟) ایچنده ازوب ویرلور. و ایرسادن سقمونیا بر ساعت مقدار طوره‌جق
گرکدر. اما معده‌ده ضعف وار ایسه سقمونیا ترك اولنمق گرکدر. و معده علتنده
گلشکر دخی مکرر انواع ایله مسهل ویرلر. واگر مادة صفرا اولوب و صفرا اجکردن(؟) معده‌یه
گلمش ایسه. معلوم اولکه جمله بدنده صفراوی امتلا واردر. ماء الجبن ایله استفراغ
دخی مناسبدر. ماء الجبن برنج مارر(؟) کوکی یعنی قوجانی(؟) و کاسنی ماردولی(؟) و باشن
کشنیز و کرفس و شکوفه بیرانجی(؟) وار ایسه قیناودوب و سوزوب و ماء الجبن
اولدیجی(؟) سفره آتش قویوب قعادت اوزره کسوب مرتبه قومیرمك(؟) لازم
گلدکده ذکر اولنان دارودن(؟) صوینه اون داون بش درهم ختم ایده‌لر و ویره‌لر.

وماء الجبن ایچون که ججلسه(؟) اوزرینه بعض سکنجبین صاحب سبب که لرده منفعتلو
اولور. و ایچك دقتنده ماء الجبنه بر درهم صاری هلیله و شکر قاتوب ویره‌لر. خصوصا صفرا سودا
ایله مخلوط حس اولنه. واگر قوی حاجت اولوب و بالغرور(؟) و معده‌ده ضعف یوغیسه مرتبه
مقدر سقمونیا قته‌لر. واگر فصد لازم اولدوغی حس اولنورسه قوت و یاشنه گوره باسلیقدن
فصد ایدوب ذکر ایلدکلری مسهللری فصددن صکره ویره‌لر. واگر فصددن اول طوتمك افعال
و ملایت طبع ایچون گلشکر یاخود اون درهم گل مکرر ویرلورسه روادر. بر ایکی گون متقدم
ویره‌لر. و هر یرده لازم گلمیجه بر اوغوردن فصد معقول دگلدر. طبعی بر مقدار ملایم و افعالطی
تحریك افضلدر. مگر فصد قتی لازم گلوب تاخیر خطا اوله. والحاصل بو بابده ماء الجبنه خاتمه
دخی ختم اولنسه قتی مناسبدر. شاه صفره(؟) و ماء الجبن صفتی اولدرکه افسنتین بش درهم
قزل گل یدی درهم شاه تره اون درهم سیاه اریك بکری دانه چکرده‌کی چیقمش قورو اوزم
بکری دانه تمر هندی بکری درهم اوله بش یوز درهم صویله ایکیوز درهم قالنجه قیناودوب و
سوزوب هر صباح قرق درهم بوندن داون درهم شکر و بر درهم صبر ایله ویره‌لر. ماء الجبنه
ختم ایدرلرسه اون درهم اشبو قیناتمش صودن ختم ایده‌لر. صبر قاتمق لازم دگلدر.
و معده‌یه قوت وسهم(؟) ویرمك ایچون جوارش طباشیر ویره‌لر طباشیر اون درهم
گل اوج درهم سماق درت درهم گلنار بر درهم قاقله کبار بر درهم عود و مصطکی هر برندن
یارم درهم اوله جوارش ایدوب بونك مقدار استعمالی اوج درهمدن درت درهمه دکین
جایزدر. ایوا صویله ازوب ویره‌لر. واگر طبع هر بار ملایم اولوب امساك
لازم گلورسه جوارش مصطکی ویره‌لر گل و طباشیر هر برندن ایکی درهم عود و سك
هر برندن بش درهم مرسین دانه‌سی و ایوه دخی قابض اشیا صولریله جوارش ایده‌لر.
و معده اسهالی منع باینده اولان علاجلردن نظر ایده‌لر. و معده اوزرینه دخی ضماد
اتمك لازم گلورسه ضماد نافع قزل و آق صندل و بر حبه کافور. و ایوه دانه‌سی و یاش
مرسین و گلاب قیناودوب بر ضماد و عصاره‌سی طلا و دستمال احلاوب(؟) معده
اوزرینه قویه‌لر و مرسین شرابی ایچوره‌لر. واگر صفرا بلا رطوبت مخلوط ایسه تخم صوغنی
دکوکل(؟) دوکمك آنك علامتلریدر. بقارینده قیئی ایچون ترکیبلر ذکر اولنمشدر. آنكله قیئ
ایتدرمك افضلدر. یاخود بر بیوك کاسه ایلیجه صو ایچوروب قیئ ایتدروب
بعده حب صبر ایله پاك ایده‌لر. حب صبر صفتی بودر صبر و غاریقون هر برندن
بر درهم اوله جلاب ایله یوغوروب ویره‌لر. و ایکی ساعتدن صکره خیارشنبر بچوی(؟)
ویره‌لر. و معده پاك اولدقده آدمینه گوره دخی قیئ ویرمك حاجت اولورسه
حب اصطمخیقون ویره‌لر. صبر و سقمونیا و انیسون و طوز هر برندن بش درهم.

آقاقیر بر یکی درهم عادت اوزره حب ایدوب بونک مقدار استعمالی ایکی درهمدر • واستفراغدن صکره
کلبنکر ایله ازه جق طباشیر وقوزب کلی قرشدروب ویرهلر • وتفرج غذالردن منع ایدوب طراج
ودجیل وبلبل • وانک کبیلر ویروب • وانار وغوره کبیلر صولرینی طعامنه خلط اتمک وبونلرک
شرابنی ایجمک وبونلردن مخصوص اتمک مناسبدر • واگر حرارت وحرقت وارایسه
حار • وغلیظ ومنفخ اغذیه دن محکم پرهیز لازمدر که • زحمت وعلت زائل اوله • • • • •

یوز قرق برنجی باب وجع معده باردسوء المزاج بیاننده در

صوق معده اغرسیدر • فارسیده درد چینه دان سردی دیرلر • واونجیلر انواعی •
اقنطوس دیترلر قولی اقس قیجید تیاده وارلر • درومیلر دیونانیلر بانی تو استوما خوابو
بسی قرونتوس دیرلر • معده اغریسی که صوق اوله که سوء المزاج تولدایتمش اوله •
انک علامتی مثلا هرنه اکل اتمش ایسه هضم اولیوب برازده نیه اوله چیقوب
کیموس صحیح اولمز • وقراقر معده وبطن دریحلرک کثرتی وطعامه زیاده اشتها وطبع ملایم
اولمقدر • وبونلرا تخمه متلوننه عارض اولمش ایسه بونلردن صکره امتلا وتخمه و
حقیضه دیدکلرینی باشقه بابده ذکر ایدهرز • ومعده صوقلغی علاجی قیم معدهیه قوشن
رایحه لو یاغلرکه بلسان وقسط ومصطکی وسوسن یاغلرینی مخلوطا سوره لر • وبرپاره
وتندرست • طفلی کوکسنه الوب معدهیه پیشنجیلر وکرم ایلر • ومعدهیه یاپشدرر
وسپاه وسمور کوپلری دخی معده وکوسه اوزرینه طوتمق روادر • اما معدهیه ودرنمک
جنداران ایو دکلدر که بیوست کتورر • وبو بابده بیوست دخی ایو دکلدر • ودوق طلمک
دخی ایواولمدیغی بودرکه جائزدرکه شهوت حرکته کله • وقوت عادیه حرکتنی مختل
ایده • وبو محلده علاجی بیوستلو اشیا ایله ایتمهلر • حار ویابس اولاندن اجتناب
ایدوب حار ورطب وارولر مناسبدر • سروعسل وشراب ریحانی کبیلر موافقدر
واگر بیوستدن الم یوغیسه نهایت طعاملرینه آزه جق کمون • ونانخواه وکراویا و
الجدان • وفلفل وحرساق ودارچینی دن قوموق ایله پشنجیلر واصلاح معده ایدر •
ونعنا ونورشیاب وکبره وتورشیاب دخی موافقدر • وقتی ضرورت اولمایجه زنجبیل
قومیه لر • مگر معدهیه زیاده برودت ورطوبت اوله دخی آکلیه لر وسوء سوء المزاجده
زنجبیل یغوانمک • وکوبده برقج دفعه اتمک مناسبدر • مثلا زقیق استی ایدوب ومعدهیه
توبوب دینه صوودمان اخراج ایدوب بردخی قونیه لر • وهرصباح قلقشکر عسلی •
وانیسون صوبیله ازوب ایچمک قتی منفعتدر • بونلردن صکره معجونلردن دواد
المسک • وقنداوبغون وفلافلی وستنوجیا معجونلری • وزنجبیل مربالری وازه جق
مرزبانی کبیر ومعجون کندر وجوارش کمونی ومثرنا منفعدر • ومرزبلردن جلاب ایدوب

انیسون

انیسون ومصطکی وعود وسنبل طبخ اولمش صودن ویرهلر • وسائر شربتلره دخی بونلرک صولرینی خلط
ایدهلر وزیاده طعامدن ومنفخ اتدن منع ایدهلرکه • معده وجعندن امتلاو جمیع حدودخی ختم اولمیه • •
ومعده یی قوتلندرمک کرکدر • ومعده برهپرده زیاده طعام قویجاق مقدارندن زیاده اوله حیوانه • •
مقدارندن زیاده یوک اورمق کیبیدر • ومعدهیه قنداوبغون دیدکلری معجون قتی مناسبدر • •
قنداوبغون بودر سنبل وفلفل وزنجبیل هربرندن التی درهم نانخواه درت درهم نعنا وکرفس
هربرندن بش درهم کمون وحب بلسان وسلیخه وعاقرقرحا هربرندن ایکی درهم سائج هندی
اوله • عسل ایله معجون ایدهلر •

یوز قرق ایکنجی باب ضعف معده بارد ورطب بیاننده در

معده صووق وتوتنش اولمقدر • فارسیده بی توانه دی
چینه سرد دیرلر • واونجیلر انواعی اقنطوس دینر بیقولی اقس قرجیدنادهات اوسیوتیاده
دیرلر • درومیلر دیونانیلر بانی اوستوما خوابو بسی قرونتوس نه ابیغر ودینونوس دیرلر • معده
نک ضعفی بارد ورطب سوء المزاجدن تولد ایده کلمشدر • بونک **علامتی** کوکل دونمک
واکشی یلکمک • کگرمک وتنرجلو رطوبتلر اغزدن اقمق کبیلردر • واگر اغزده رطوبت کلمزمک
حالنده اکشی یلکنده زیاده ایسه • رطوبت معده زیاده در • واگر اکشی یلکی زیاده ایسه
برودت زیاده در بونوعه **علاج** قیم ایچون • طوزلو بالق ویرمک نافعدر ودیشلم
مثلا • طوزلو بالغی انگه مزبدی ایله دیروب ودرعقب شبت وجرجر تخمی هربرندن بر
درهم اوله • دوکوب اون درهم سکنجبین ایله بوغوروب ویرهلر • وبایلر سه لوبیا
وبعداوایی قیناد وب صوبنده شبت وجرجر تخمی ازوب ویرهلر **اگر** ترب وسذاب
تخملرینی ویوزرلک وجرجر تخملرندن هربرندن بردرهم اوله بوره • وطوز هربر • بندن
بارم • درهم عسلی سکنجبین ایله بوغوروب ایلیجی ترب صوبیله ویرهلر قیم ایده • بعده
عطشه صبرایدوب زنجبیل مرباسنی وهلیله • واملج پرورده لرندن وباخود سکنجبین
ویرهلر • وقیدن ایکی کون صکره حب اصطمخیقون ایله استفراغ کرکدر • واندن •
صکره هردفعه دخی ایارج وفیقرا ویرهلر • واگر رطوبت چوق ایسه ماء الاصول
دخی ویرمک مناسبدر • یاخود مصطکی وعود وقرنفل وکمون ومعجون فلافلی رطوبت
معدهیه نافعدر **ومسهل کوارشی** دخی بو بابده قتی موافقدر • ترب ایکی درهم
عود وقرنفل وجوز بوا وزعفران هربرندن برنجق درهم سقمونیا ومدبر بارم دانک
جمله دوکوب عسل ایله یوغوروب • وبونک مقدار شربتی برنجق درهمدر •
ساده صو ایله ویرهلر • وسفوف که معدهیی غلیظ خلطدن پاک ایدر **سفوف**
واشترلرسه حب ایدهلر • مثلا کرفس تخمی التی درهم افسنتین وانیسون ورازیانه
تخمی هربرندن اوج درهم • اق فلفل برنجق درهم قسط • وسنبل رومی وکاسنسم

هر برندن ایکی درهم مصطکی وزعفراندن هر برندن بر درهم صبر سکز درهم اوله • هر صباح بوندن بر مثقال
ویره‌لر واکثر بوندن اکراه ایدرسه مسهل حب افاویه ویره‌لر **حب افاویه** حب بلسان
وعود بلسان ومصطکی واسارون وسلیخه وسنبل ودارچینی وزعفران وجوز بوا وزنجبیل
هر برندن بر بچق درهم غاریقون ایکی درهم تربد سکز درهم صبر سقمونیا بر بچق درهم اوله کرفس
صوایله حب ایده‌لر • بونک مقدار شربتی بر بچق درهمدن اوچ بشه کوره ایکی درهمه دکین جائزدر
وبو بابده **قرص ورد** دخی نافعدر گل اوچ درهم اذخر وسلیخه ودارچینی ومصطکی وسنبل وعود و
دارشیشعان هر برندن بر درهم اوله • غبار ایدوب اسکی شرابیله یوغوروب قرص ایده‌لر •
بونک مقدار استعمالی ایکی درهمدر • هر صباح عسل ایله یا انیسون صویله ویره‌لر ومعده‌یه •
قوت ویروب رجالرین ساکن ایلکه واسکی اسهالی ساکن وامساک ایدر **مائیه** یعنی ایوادن
ایوالر بجده پیشه‌ورلر • ومیبختج دخی درلر • طتلو ایوا والجبری اسکی شرابیله اصلادوب
وصقوب اوچ کوندن صکره سوزوب وتینادوب اوچ من بوندن واوچ من ایوه صویی
ویر من عسل شربتی قاتوب تنکار طبخ وقوام ایدوب بعده آزه‌جق مسک وعود وجوز
بوا وزعفران وقرنفل ودارفلفل وقاقله که هر برندن ایکی درهم اوله • ودوکوب قته‌لر
وبو میبختجنک مقدار شربتی اون درهمدر قرق درهم صویله قرشدروب ویره‌لر •
بو بابده مسک شرابی وعنبر وسنبل وعود شرابلری دخی نافعدر **ومرکب شراب**
وارد زیاده معده‌ی وجکرلری وبیره‌ی درجاره ومعده‌یی تسخین ایدوب وقوت
ویرمکده لانظیردر **صفتی** تورنج قابی اون درهم عود نیدی درهم زنجبیل وساذج هندی
وقاقله وخلنجان ودارفلفل هر برندن اوچ درهم قرنفل ومصطکی وزعفران وجوزبوا
هر برندن ایکی درهم غبار ایدوب وکلابده قینادوب وسوزوب شکر ایله قواملندروب
بعده بر دانک مسک ویر درهم عنبر قاته‌لر • بونک مقدار شربتی یدی درهم مقدارلیدر
یکرمی درهم صو ایله اچه‌لر • وجوارشلردن **جوارش عود** دخی نافعدر • عود وقرنفل
وزنجبیل • وقاقله وساذج هندی وخلنجان ودارفلفل هر برندن اوچ درهم زعفران
بر درهم مسک ایکی جکردک اوله • عادت اوزره عسل ایله ایده‌لر • وعنبر جوارشی
وسنبل جوارشی دخی بویله اولور • لکن سنبل جوارشنده سعد قویه‌لر ونارمشکک
جوارشنده سعد وسنبل قته‌لر سعد ایکی درهمدر وسنبل درت درهمدر ویر درهم
کندر دخی روادر **خبث الحدید شرابی** دخی غایت نافعدر • خبث الحدید اون
بش درهم سعد وزنجبیل وجوزبوا وسنبل وقرنفل ودارچینی • وکندر وفلفل ودار
فلفل • وکاشم وکراویا وتخم کشنیز وسعتر • وانجدان وکمون • ونانخواه وانیسون
ورازیانه وکرفس تخملری هر برندن بر مثقال اوله بر من اوزوم شرابنده اخشام اقزه‌سه

سیاه

سیاه قوری اوزوم صوینی ایکی کون ایکی کوندن صکره بونلر ایله قینادوب نصفی قاله •
هر صباح اون بش درهم مقدارنه صو قاتوب ایکی هفته هر کون ایچوره‌لر • ومفراحلر واکثر
وطوزلو بوردن پرهیز ایده‌لر • وجوز یاغیله نخوداب وسرچه اتلریله وکوکرجین وکلنک
ونانوخ وبلبل کبابلری • وهریسالری ویره‌لر • اما چوق طعام یدیرمیه‌لر • وهر غداسنه ذکر اولنان
اسپی اوتلردن مقداری بیخه یعنی زیاده یوسف وحرارت عارض ایتمیه‌جک قدر اوله •••

یوز قرق اوچنجی باب بارد ویابس سوداء المزاجدن اولان ضعف معده بیاننده در

صووق وقوری معده زبون معده‌در • فارسیده سردی و
خشکی ضعف جنبه دائمی درلر • وافرنجلر انواعی الخنوس ونتر بغولی انس فرجیده تادات
سقیجی ده درلر • ودوملر ویونانلر یانی اوستوماخوس ابیوس [illegible]
روشنوس درلر • صووق وقوری سوداء المزاجدن ضعف معده واقع اولسه بونک
علامتی اغزی قوری اولور وصوبی ازطلب ایدر • وطعامی هضم ایتمز • وبوندن
دخی اکشی ککرمک عارض اولور • بونک **علاجی** کشکاب ایچنه عسل وفلفل قاتوب
ویرمک کرکدر ودخی مرکب سدری دخی مناسبدر • وطعامنه دارچینی وقاقله قته‌لر
ومعده‌سینی اوستنه مصطکی ونارد یاغی یا غاز سوره‌لر • ووجع معده علتلرنده‌یه و
وجعنده ریح • وامتلا ایدیجی مفرحلردن اجتناب لازمدر • واسکی طلبکاردن هر صباح
اوچ درهم ویروب ویتقاری بابده که بارد ورطب سوداء المزاج معده‌در • انلردن
دخی بوکه مناسب اولان علاجلری اکسک ایته‌لر ونیم برشت بیره‌لر • وافاویا ایله
کاهی اسفناخ ونخوداب اکسک ایته‌لر • وحمامه کیرمک • دخی کاهی اقتضا ایدر • نافعدر •

یوز قرق دردنجی باب سوداوی وجع معده بیاننده در

سوداوی اولان معده اغریسیدر • فارسیده درد معده از سیاه کشن درلر •
وافرنجلر انواعی طولور دنتر بغولی افس فاوزه ملانخولیقه درلر • ورومل ویونانیلر
فار دیالیا ملانخولیکی درلر • بو نوع وجع معده سوداوی اخلاطدن تولد ایدرسه
فم معده حرقتی اولوب وچوق طعام یر • وبو چوق طعام ییک فم معده حرقتی زائل
ایدر • وبو محلده سوداء حلقتی ووجع وحرقتی خلط صفراوندر • بونک اصحابی هر کاه که
طعام ییه بر ساعتدن صکره وجع عارض اولوب مادامکه قی ایدوب اکشیسی
چقمایه راحت اولمز • زیرا بو خلط معده فمنده اولوب وطعام اول خلط ایله
مخلوط اولوب سوداء زیاده اولور • وغلبه ایدوب فم معده‌یه چقار • وانونچون
فم معده‌یه حرقت ویرر یعنی معده اغزینی یاقر • واغریسی دخی پیدا اولور • وینه طعام
یدوکی کبی حرقت زائل اولوب بر ساعتدن صکره ینه اغزی درت کلور • بو نوعه

علاج برقاج کره قیی ایتدرمک کرکدر ۰ وازه جوق علاب و واسطه ایله قیی قابل اولمزسه بالغ وارکه حذقلو اولدقلری وزن فزیق شرب ایچنه قویوب برکون دیریجه طوره ۰ بعده وزن فزیق براغوب و اول شربکه خنقدن خاصیت جذب اتمشدر ۰ اول شربی پاره نیوب عسلی سکنجبین ایچنه قویه‌لر برکون دخی طوره بعده قزل بوکرجه صویله اسیتی ایدوب ویره‌لر ۰ وذکر اولنان شربدن دخی بر مقدار ویره‌لر قیی ایتدرر ۰ بوندن زیاده جبل هندی ویدکلری دخی بیکی حذقلو واردر ایله قیی ایتدرمک خطادر ۰ بورکه دماغه تاثیر ایدر وبلکی بنجه زمان غشی کتورر ۰ اما عوام عجب بونکه مبتلادرکه برایکی درهم جبلا هنکی یعنی جبل هندی ایله قیی ایدرلر ۰ کندولرینی موت محققه ایلتورلر ۰ والحاصل قییدن صکره حب اصطمیخیقون ایله استفراغ ایتدره‌لر ۰ وهربار معجون انجاح ویره‌لر ۰ وبونوع معده وجعی عارض اولوب ۰ قیی اتمکله راحت اولمیان ایچون نافع قرص واردر صفتی بودر قرص وجع معده کرفس تخمی وانیسون هربرندن بش درهم افسنتین اون درهم سلیخه یکرمی درهم ۰ دفلفل هربرندن ایکی درهم افیون وجندبیدستر هربرندن بر درهم اوله ۰ وبو قرصلر ایکیشر درهم ایدوب ۰ وبونک مقدار استعمالی یارم قرصدر بر درهم اولور ۰ وضعیفلره یارم درهم ۰ واقوتینه کوره ویره‌لر ۰ ۰ ۰

یوز قرق بشنجی باب دموی معده ورمی بیاننده‌در

معده‌ده قان غلبه سندن شیشنی اولقدر ۰ فارسیده آماس جینه دان ازخون خون درلر ۰ وافرنجلر انواعی انغلا ماجیو وبتربتولی فلغمونی توسنو ماخوذ درلر ۰ ورومل ویونانیلر فلغمونی توسنوماخوس درلر ۰ معده‌ده ورم سببی قاندن ایسه لابد حمی کبی حال عارض اولور ۰ اندن بلدلر ۰ واول محلده فصد اتمک حمی‌سی زائل ایدر ۰ دحمیات دمویه ذکر اولنان علاجلر ایله تنقید ایده‌لر ۰ ومعده اوستنه قیباج قازونودی دقباقوردیغی وعنب الثعلب وخیار وصندل صولری وصندل وارپه سویقی ایله ضمادلر ۰ معقولدر ۰ وبادم یاغیله شراب بنفشه ودهند با صویی وخیار شنبر ایچورمک مناسبدر واگر ورم زائل اولمزسه شول زروریه اکرکه صندل غبارینی سرکه ایله دوکوب وصندل غبارینی اکه لرحدتینی آلور بعده ضماد دروکه اریه اونی وبذر کتان وخطمی وسنبل وبابونج وسعد کبیلر ایله ضماد ایده‌لر وجوق طعامدن ونفرتدن وحدتلو اشیادن وجوق صولمقدن منع ایده‌لر ۰ واگر معده‌ده چبان خلقلو ورم اوله ودموی اوله لازم اولان همان فصددر ۰ وفی واسهال بومحلده لازم دکلدر ۰ نهایت معده اوزرینه ایو یاغلر کبیلر سوره‌لر ۰ ۰ ۰

یوز قرق التنجی باب صفراوی معده ورمی بیاننده‌در

صفراوی معده شیشیدر ۰ فارسیده آماس جینه دان ازکش وزرد درلر ۰ وافرنجلر انواعی اریسیبلاس وبتربتول درلر ۰ ورومل ویونانیلر اریسیبلاس توستوماخو درلر ۰ ۰ ۰

معده

معده ورمی صفراوی اولورسه یوزده منوته میل ایدر ودلش آجی اولور ۰ وعطش دخی غالب وحار واقع اولور ۰ بونک علاج دموی ورم علاجنه قریبدر ۰ ولکن صفراوی ورمده رطوبت کتورنجی وبلکی برودت کتورمده دموی ورمدن زیاده کرکدر ۰ بونوعه علاج کشکاب وسرطان ویره‌لر ۰ ورتاتین وخیار وزرفه تخمک صویله وبردرهم خیارتخمی ایچی وکاسنی صویله نافعدر ۰ وازه جوق شراب ممزوج دخی مناسبدر وضمادلرینی اکلیل وزرفه بیراقی وارپه اونی وخطمی و اوزون خیار صوینیره وطحلبه ووزه‌لر ۰ اوچ دورت کون بجدوکدن صکره بابده ذکر اولنان علاجلر بوکره دخی مناسبدر ۰ وبونوعه بو قرص دخی قییی نافعدر کل التی درهم سنبل وزعفران هربرندن ایکی درهم وسس کوکی وخیارتخمی ایچی وطرنجبین هربرندن اوچ درهم کثیرا وصمغ عربی اوچر درهم اوله ۰ قرصلر ایده‌لر ۰ وبو قرصک معدار شربتی بردرهمدر بوئی حب الثعالب رسمی کبی حبلر ایدوب لث اوستنه طوتمق دخی نافع اولور ۰ ۰ ۰

یوز قرق یدنجی باب بلغمی معده ورمی بیاننده‌در

بلغمی معده شیشیدر ۰ فارسیده آماس جینه دان ازکش سبید درلر ۰ وافرنجلر انواعی تومور بتواتیوزدس وبتربتولی درلر ۰ ورومل ویونانیلر ایدجانوستوماخو درلر ۰ معده‌ده ورم بلغمی اولسه طعام وصویه ارزو از اولور ۰ اما اغز صویی سیلانی چوق اولور ۰ وحمی‌سی ضعیف اولوب عطش چکمیح اولمز ۰ وورم دخی ملایم اولور ۰ بونوعک علاجی دموی وصفراوی علاجلرینک خلافیدر ۰ مثلا هرصباح رازیانه و کرفس صولری هربرندن اونر درهم ۰ وایکی درهم طتلو بادم یاغیله یریکون ویروب بعده بیدانجیر یاغیله وبادم یاغیله ۰ والکلیل الملک مطبوخی دخی ویره‌لر صفت الکلیل الملک ۰ ورازیانه کوکی هربرندن اون درهم درت یوز درهم صو ایله یوز القی درهم قالنجه قیناد وب وهرصباح قرق درهمینی بیدانجیر وبادم یاغیله اوچر درهم اوله ویره‌لر ۰ وشراب زوفا ایچنه الکلیل الملک صویی ورازیانه قاتوب ایچمک دخی نافعدر ۰ وضمادی جعده والکلیل الملک ودخاما وبابونه هربرندن اون درهم افسنتین و سنبل هربرندن یدی درهم صبر بش درهم مصطکی التی درهم کندور بش درهم خطمی کوکی اون بش درهم اوشق وجاوشیر ومقل ومیعه وسائله هربرندن اون درهم اوردک قازوق یاغلری هربرندن اون بش درهم صاری موم اوتوز درهم سوسن یاغی ونار دین یاغلری هربرندن اون بش درهم زعفران دورت درهم اوله ۰ اکر زعفران ومقل وجاوشیری شرابده ازوب وافر ادویه غبارینی جمله قریشدروب ۰ واون درهم درهم کثیرا قاتوب معده اوستنه ضماد ایده‌لر ضماد آخر باغ چیچکی کولنی وادخر وسعد ۰ وسنبل غبار ایدوب ناردین یاغیله معده اوستنه قویه‌لر ۰ ۰ ۰

یوز قرق سکزنجی باب صلب معده ورمی بیاننده در

معده نك برك شیشی اولمسیدر • فارسیده آماسی جیغه دان صلب شدند درلر ••
واقجیلر انوایی نومورسیرروس ونتریقولی درلر • وروملر ویونانیلر اسکیروماتیر
غاسترو زدرلر • معده ده ابتدادن ورم وبرك اولمق ازاولور • اما کوردك برك وحار
ورم اولمق اولور • ویاردیلنی ورملر دخی کاهی صلب اولور • بونك علامتی مرض ممتد
اولمق وحمی وحرارتی اهسته ومعده تیز تخ اولوب دبدن لاغر وبیهوده افطار • وعقبه
بلوریکدر • بونك علاجی توت شرابی وخیارشنبه وماء الاصول قویوب لازمدر که
ایچنه فقاح الاذخر ومصطکی وبزر سپاد شاه‌م زیاده ایده‌لر • وبر مقدار بید انجیر یاغی قته‌لر
اگر دخی قویی استرلرسه • اون درهم سوسن یاغی وایکی درهم بادام یاغی قته‌لر • وبو
یاغلری ماء الاصول ایله یالکز ویررلرسه جائزدر • وبو بابده قرص سنبل دخی نافعدر
فقاح الاذخر وسلیخه دکل ورا ونند وقصب الذریره وسنبل هربرندن اوچ درهم زعفران
وانیسون ومر وفلفل وقسط هربرندن بردرهم سنبل ارزی اوچ درهم مصطکی ایکی درهم اوله
قرص ایده‌لر • بوقرصك مقدار شربتی بر مثقالدر • میبختج ایله ویره‌لر • ضماد که صلب
ورم ودوبیله کبیره نافعدر • اکلیل الملك وحلبه وبابونه ودفنه یمشی وافسنتین وخطمی
هربرندن بر جزء انجیر یکرمی عدد • طقلوشرابده طبخ اولنوب وداروکری غبار ایدوب
وقرشدروب وعسل دخی قاتوب • ورم اوستنه ضماد اولنه ضماد آخر قوروبننه
وبابونه واق خطمی دارچینی اونی هربرندن اون درهم قزلکل بش درهم سنبل ومصطکی
هربرندن اوچ درهم قصب الذریره وسعد داودخ هربرندن ایکی درهم حلبه اونی یکرمی
درهم اوله جمله کتان تخمی لعابیله یوغوروب • ومتقدم ناردین یاغیله علتنی یاغلیوب
بعده ضمادی قویه‌لر • ویك یمزدن اول ضمادی قالدروب • طعامی ویره‌لر • وصو
یرینه جلاب ویا ماء العسل ویره‌لر • بعده اوچ درت ساعت کچوب ینه ضمادی
قویه‌لر • وبو علتده مقعد دوه سودی ایچمك • قیئی نافعدر • علاج اولنده
داخل ننده قابلابه • دوه سودی اکسك اولمیه

• • • • • • • •

یوز قرق طقوزنجی باب معده ده صلب وحار ورم که دبیله دونه بیاننده در

قیئی واستیجی شیش جبانه دونکدر • فارسیده آماسی کرم جیغه داغ چاودشنده
درلر • واقجیلر انوایی نومورسیروزوس افل جاالیس درلر • وروملر ویونانیلر
غاسترودس الفوس درلر • صلب حار ورم که دبیلیه دونه • یعنی جبان
وباره اوله انك علامتی کوزلر جقور اولوب دبدن لاغر اولور • واسهال دخی ظهور
ایدر • وبول ازقلور • اما حمی یسی ساکن اولور • ومعده قیئی اولوب اوزرینه

هرمن

هرمن قوسلر هرمن باتر • معلوم اولورکه ورم جبان اولمشدر • اما بونوعده معده دن
وجع قالقوب وبدن صودن اولمق هر اثر علامتیدر • ومعده جبانده علاج بلماناجز فصد
ایده‌لر • ویقاریده ذکر ایلدوکمز اغذیه واشربه وطلالر وضمادلردن استعمال ایدوب وماده‌ی
کبرو • دوندرمك واکسلتمك کرکدرکه جبان کبی اولمش ایکن اوله که اجلیوب تحلیل ایله زایل
اوله • واکثر چاره اولمیوب جبان اولدوغی سوزا اولورسه انی طبخ ایدوب اجلیغه
قصد ایدوب ویاك ایده‌لر • واجلمغه طریق بودرکه • هرساعت تازه سودی اسیتی
ایدوب ایلیجی صوایله ویره‌لر • وکوره‌لر یارمق ایچرو یاتقوب یعنی یومشق اولوب
حلبه وبید انجیر طبخیی ایلیجی صویله وآجی بادم یاغیله وبید انجیر یاغیله ویره‌لر • وبعضی
اجلمك نافع اولان اشیا بودر ونافعدر نافع اشربه بابش طلحشقوق برکجن درهم
ترسیان تخمی وحلبه هربرندن بردرهم دوکوب وادنوز درهم حمار سودی
ویا قوزیجی سودیه ایله ایچوره‌لر ضماد بابش طلحشقوق اون درهم حلبه یکرمی درهم
ترسیان یمشی ایله دوکوب شیرلغان ایله حب ایدوب وتازه سد ایله یوغوروب
ضماد اولنه • وبوشد دیجی بیر اقلر قینامش ایلیجی صوده اوتورمق دخی نافعدر •
ضماد قوری انجیر وحلبه وبابونج طبخ ایدیجی دار دلردر • وافسنتین قابقی وقوت
ویریجیدر • اولنقدر معده دارولرنده قوت ویریجی دارولر لازمدر • وبالجمله کوردم
که ورم دوبیله یه دونوب • وبوشد دوب ظهوره کلدکده • واکه برمق باتر سلر برمق
باتوب یومشدوغی معلوم اولدیسه اول وقت مریضی دوشکه کوکسی اوسته
یاتوره‌لر • ودوشك دخی اسیجی اوله • اول حاله اریك اچیلور • واکثر قیئی ایله اریکی
دقان جقار ایسه ابو علامتدر • بوندن صکره یومشان تدبیرلر ایله قیئی ایتدره‌لر • وصبارلی
کاسینی صویله ایچوره‌لر • وبو محلده ایارج فیقرا دخی ویره‌لرکه معده‌یی بویه دقان وارکینی
اسهال ایله طشره چقاره • اما بو تدبیرلر ایله ورم اچلمزسه صلب ورم بابی که یوز
قرق سکزنجی بابدر • بوندن اول ذکر اولنمشدر • اکثر اولان علاجلردن بونکه دخی ایده‌لر
وعلت ابتداسنده زرفدان بیرده صاروسی وکیك هر بیره‌سی باخود نشاسته
دن • وارپه دن هریسه‌لر • وحسودلر ویره‌لر • وعلت اخرنده • طورق ادیق وحلبه
ایله پشمش تاوق شوربالری ویره‌لر

• • • • • • • • • • • • • •

یوز اللنجی باب معده پشریدر وقرحه‌لری بیاننده در

معده سوبجولری ویاره‌لریدر • فارسیده پشره معده دریش چیغه درلر • واقجیلر
انواعی اقرال جراجیو ونتریقولی ذرلر • وروملر ویونانیلر الفوسس لنس غاسترویس
درلر • بومقوله نسنه‌لر معده ده اولمق برجوق وجهدن • وبر ایکی کونه اولور • مثلا برخلطو

دمری غلطدن اولورکه معده‌دن بونلر ظهور ایدر • دخی تلوی ایتمکلردن ویا خود حار و واتلو نزله
کاهی باشدن نازل اولور • وکاهی بو بثره‌لر بو قرحه معده اوستنده وکاهی معده قعرنده
اولور • بونلرک فرقی کوجدر • کاهی بونلر وبره و آخر حصوده اولور • بونلر علامتلرندن معلوم
اولور • و بونلرک علامتی طلکرمه‌در واغز قوتوتوسی چوق اولور • واکثر دول قوتوروا اولوا
دکیجی واقع اولوب • قرحه اوستنده قوبار و دخی پاره‌لری طشره بله کتورر • واما بو قرحه
مری‌ده اولسه اغزیسی ارقه‌ده ایکی کوزک اراسنده اولور • وطعام یچدوکی وقت
بر نوع وجع عارض اولور • واکثر قرحه قعر معده‌ده اولسه طعام معده‌ده قرار طوتار
و وجع سینه‌دن آشغه دکوبکدن ظهور ایدر • واکثر بثره و قرحه امعاده اولورسه طعام
چقانجه وجع ساکن اولمز • و قرحه دریسی و پاره‌سی ایراز ایله بیله کلور • وادل دری غایت
اینجه اولور • دیو اشغان انکه مریضه سرکه و خردل ایله برنسنه ویره‌لر فی الحال هر قنغی نوع
ایسه ظهورندن معلوم اولور بونلره علاج بثره واکثر قرحه معده‌ده ظاهر اولدوغی کبی
ابتدا فصد لازمدر • خصوصا بونلر قان غلبه‌سندن اوله • وقابل ایسه اسهال اینک بو خودندن
اکشی ایران ایدوب بر درهم طباشیر وبر درهم قزل کل وبر درهم قورب قولاغی تخمی ایله
ویره‌لر • و بو بابده نافع اشربه اولدر که اینک سودی وعوره وسماق صولری هر برندن
فرق درهم دفرشی طاش ایله دلغلیه‌لر که تا صولری زایل اوله ویره‌لر • وسری اکشی
انار شرابیله دخی ویره‌لر • واکثر قرحه اسکی اولوب دتمش ایسه • مقدم معده دجلاب
ایله وماء العسل ایله پاک ایته‌لر • دخی انکه بو دفعه مانع اولمیجکدر • زیرا قنی معده‌ده انجیدر
دیو نوعدن نین نبتی یوقدر • وضرری چوقدر • واکثر اسکی اولوب چوریش ات پاره
لری ظهوره کلورسه ایارج فیقرا پاک ایدر • وچونکه اکشی ایران واکشی انار صوی
ایله • وکشکاب که دخی اکشی انار صولری ایله ویروب وصوا غالب ایسه • وکوکل
دونمسی واقع اولورسه سووق بارد صو ویره‌لر • بارب انکله قی ایتدرسه‌لر جایزدر
اکثر قی ایده مزسه کشکابی اکشی انار صو بیله ویروب در عقب بارد صو ویره‌لر
که قی ایده • دخی دن صکره اکشی ایران بر درهم طباشیر وبر درهم کل قاتوب ویره‌لر
واکثر استفراغه محتاج ایسه خیارشنبه وکاسنی صوی ایله استفراغ ایتدره‌لر • واکثر اسهال
مفرط ظهور ایدرسه قرص طباشیر ویرمک کرکدر • اما قابض میوه‌لر صو بیله • ویره‌لر
ویا خود قاورلمش ارپه سویقی ایله طبخ ایدوب ویره‌لر • دخی که علت یتمش اوله بو غازدن
قان کلمک بابی که نفث الدم درلر • انده اولان علاجلردن بوکه موافق اولانی ایده‌لر • ومعده
اوستنه شول ضماد که طحلب ویا شیرقی قاندوسی وقطی وسماق وتازه وکلنار وقزل
کل ورقه ییراغی وعوره ولسان الحمل ومرسین صولری قتوبوب ضماد اوله • وجمله بثره

دفعه

دفعه انواعنده افسنتین شرابی وفلونیا نافعدر • وکهربا قرصلری دخی معتبدر • وطعامی
صز دیو زاغوانی واوغلاغی وتاوق بلجلاری که مخصوص اولوب عوره وسماق واکشی
انار صویی ویا اسپاناخ دشرنج ایله ویره‌لر • وبونلرک اشربه‌لری دخی شکرایله نافعدر •

بو زاللی برنجی باب تخمه وامتلا وفساد غذا بیاننده‌در

تخمه یقعو وامتلادرلر • فارسیده هیضه وتخمه دخی درلر • دیری بو جنسدان ازنور اولدی دلر
دافرنجیلر انوای التقس تیاس وتزی قولی افس تزابولادرلر • وروملر دیونانیلر وارو سی وتوشنو
ماقوا ابوادینا پیاس درلر • زیاده وترتیب سز غذا معده‌یه تقلت ویروب اغذا فاسد
اولسه علکرسی اکشی وبوزه ایکش کبی علکره‌لر ظاهر اولمقدر • انک ابتداء حیرنده علاج فی الحال توسیع
تدبیری کرکدر که باقی فضلات دخی الم حضم اولنجه الم ویرمیه قی بابنده ذکر اولنده دخی داروره •
محتاج اولورسه انلر ایله قی ایتدره‌لر • اما تخمه وهیضه انواعنده کاهی بلا علاج قینی ظهور
ایدر • وقیدن صکره تکرار ایلچی صو ایله تکرار قی ایدوب معده‌یی پاک وفضلاتی دفع ایدوب الم زایل
اولور • اما اسهال ایله طعام تقلتی اسفله وارمش ایسه • ایتی صو ایچنه مصطکی قاتوب
ایچه‌لر • ویا بارم درهم راوند وفوتلوکشباره وکنج اودمله بر درهم راوند ویره‌لر که فضلاتی
تیز اسهال ایلیه • واکثر طبیعت کندودن اسهال ایله دفع اتمزسه شیاف ایله یا حقنه
ایله علاج ایده‌لر • ومعده اوزرینه طغوتیب عالمندن بر دونه شکل ضماد انکله معتاد اولمش
ایسه • آنی ضماد ایده‌لر • هرکسک بر ضمادی واردر • بعضیسی چیک صوغانی دوکوب
کیکه اوررلر • وبعضیسی کموح ایله عسل یوغوروب اوررلر • وبعضیسی بوکرجه وبعضیسی
مرجمک ونخود وبعضیسی چامور قیناروب اشیجه • وبعضیسی کره ییله قزدوروب وسرکه
وشراب ایله سوکندوروب دکره میدی بز پاره سنه صاروب قورلر • وبعضیسی نار دخی
ایکی یاروب قورلر • بونلره اوستلرن معتاد اولمش ایسه بنه بونلر ایله دفع اولور • اما
معده بوشن قالدقدن صکره قیلان معده ضعیف اولسه کرکدر • عود ایله خلط اولنمش
قوزق شرابی کبیلر ویا خود رایحه‌سی لطیف مایه که رقیق اولمیه • اکثر اسهالی وارایسه دوا
معجونلری ایله نعنا نورشیاری معده‌یه قوت ویرر ومرسین شرابی وربی دخی اسهالی
دفع ایدر • دخی بعض لطیف نسنه‌لر یوروب والجواروب وقرص عود ویروب ومعده
اوزرینه دخی ضماد ایده‌لر • اییوه طبخ ایدوب اوزرینه نعنا وازه جق صنولی اکوب
قویه‌لر • وغذایی ترک ایده‌لر • بعده تدریجله لطیف غذا ویره‌لر • وعادت تحلیل اولنورسه
صکره راحت وسکون اوزره اولوب بعده حمامه واروب وصکره اولان ادیتو دخی
اکثر امتلا به • واکثر هیضه نافعدر • وهیضه دیو بو علتک شدیدنه دیلک سیشوع
بولمشدرکه حضم قیی دهضم اسهال واقع اولور • قنی مشکل نسنه در بونلردن غیری

نیجه علتلره انتقال ایده جکینی یونانلر کتابلرینده تفصیل ومبالغه اتمشلردر بوندن صکره هیضه بابنه شروع اولنور ان شاء الله تعالی

یوز التمش ایکنجی باب امتلا وتخمه نك شدیدی هیضه بیاننده در

ترکجه بللو بوکن یتور درلر فارسیده دخی هیضه وتخمه دیمك ایله شیوع بولمشدر واوغیجه انواعی قلوقوس جلیانوس درلر ورومیلر ویونانیلر روسی کیلیا قوس درلر بو علت دخی امتلانك شدیدی نوعندندر وبونك دخی سببی طعامی چوق وبلکی غلیظ ویبس برینه مخالف طبیعتلو اغذیه وبلکی ترتیبسز یمك وغلیظ طعام مدن صکره لطیف یمك واتسی طعام اوستنه چوق بارد صو ایچمك واتسی طعام ییوب واتسی ویا خود اتشن کنارنده ایکن طشره یه بارد هوایه چقمق وطعام علی الطعام یمك خود قیتی سبب قریبدر که بر طعام هضم اولمادن بر دخی ادخال ایده لر فنغیر معده نیلسون محل چوق اولمغله تحمل کوج اولور هر نه طریقله اولورسه هیضه ظهور اتمك مشکل وخوفلو علتدر طبیبلر بوکه امراض الحادّه دیندردر قیئ واسهال ایله بلدا اولور اما قیئ واسهالی ابتدادن اولنرسه تقلت غذا چوق الم ایرشدررر کاهی معده ده غذا فاسد اولوب واندن صفرا خلطنه ایرشوب قیئ ایله چقار واکثر بلغمی خلط ایرشوب اسهال ایله چقار دیشلر واکثر معده نك طاقتی وار ایسه سهولت ایله دفع اولور اما ماده چوق اولوب ومعده نك تحملی یوغیسه صعب وجعلر وصوایی قیئ واستفراغ وصو کبی خام اشتهار اولور وکاهی هضم اولمادق طعام پاره لری علیله اسفلدن چقار وکاهی بوانلر اسهالر اولور وکاهی مرکبه قلل کتوررر وماده تحریك ایدر وکوز چقورلنر ونبض ضعیف وصغیر اولوب بوروان غتذ ولاغر اولور وبویوز رنکی متغیر وکاهی میته کبی اولوب ال وایاق واطراف بارد وغشی مشقلو حالتر وطرناق کوك اولوب کاهی جمله اندا ملبر عضله لرنده تشنج کبی حالتر ظهور ایدوب وطبیب مریضی کورسه خوفه دوشر وعلاجنده تردد ایدر ومریضك حالی اولدرکه هر نه ویریلورسه قیئ ایله ینه طشره چقار وضعیف فسنه لر کبی بارد عرقلر کلور وعطش دخی عارض اولور وصو ویرلرسه لر کبیر وصو طلب ایدر باقی فضلات دخی فاسد اولور بو علتده نفس نظام اوزره جلمك اولمدقدن صکره طبیب خوف ایته وعلاجی منع ایته وبو علت اطفالده وجوانلرده دخی واقع اولور اما پیرلرده اولدوغی مشکلدر خصوصا بدنی اتلو اوله ماده حرکته کلوب اخر خلطی جکر منع اتمکه قادر اولمز وچون کیشی واردر که جائزکه هیضه ظهوره کله دیو اشتها وار ایکن طعامدن ال چکوب وبدنینی اخلاطدن پاك ایدوب یعنی هیضه ظهورندن وقیئ واسهالندن ماده اخر وبلکی دماغ حرکته کلسندن وضعفندن خوف ایدر وبو علت صیف ایامنده چوق وقیش ایامنده ازاولور وبو علتده

علامت

علامت زبون وذوبان کبی اولوب علامتی بول چوق اولور ویرازیا غلو وجربلو چقار وکاهی بوندن ذات الجنب علتنه تبدیل اولنور طعام ریحلری جنبنده مکان بولور بوکه **علاج** نیجه بابنده تفصیل اولندیغی اوزره فی الحال فاسد اولمش طعامی بلا تأخیر قیئ ایله اخراج ایدوب وتکرار واقر ایلیجی صو ایچوب تکرار قیئ ایدوب معده یی پاك ایدوب معده قوتنه وبلکی اسفله وارمغه تأخیر اتمیه لر بعده طعام مدن ویا غلولردن منع ایدوب جلاب وماء العسل ویره لر وحرارت وار ایسه اکشی انار صولریله جلاب ویروب وقیئدن صکره هیضه صاحبی حرکت اتمیوب سکون اوزره اوله در واو بوحق دخی نافعدر وباقی فضلاتی علتمه معیندر وهیضه کاهی ایقوده دفع اولور اما وجع معده وبطن وقیئ واسهال اویقویه مانعدر واکثر عطش غالب اولورسه رمانین صوینه شکر وارزه جی طباشیر ویا خود رمانین شرابنه بوندن قاتوب الجیوره لر تجرع طریقیله ایچورمك کرکدر وطاغ الماسی واکشی ایوه صولرینی دخی نافعدر خصوصا اسهاله اخرلری اوله وباغلك تازه قلیسی صوینی ویره لر استفراغ وقیئ ایله بوصولر وشربتلر دونرسه یعنی اغزدن ینه قیئ ایدرسه کوك مرسین یشی وایوا صولرینی ومرسین سوینی خلط ایدوب ویره لر واکثر ایوه شرابندن کعك خرده لرینی اصلادوب ویررلرسه اتکنه نجارنده اوبتو کلمك وطبعی امساك ایدر ومحرور المزاج اولنلره **ضماد** بریان اولمش مرسین دالمابیبراغی وایوه وطل قورودسی وارزه جی نعنا وکلاب وصندل واحتیاج اولورسه ازه جی کافور قویه لر **ضماد اخر** مرسین صوینی وانار قبوغی واقاقیا وکلنار وسماق وکجنه الیتش قاوروب اوزن سوینی مرسین صویله یوغوروب ضماد اوله **طلا** ویورکی اوستنه قمش بیبراغی کلینی سرکه ایله فرشدروب طلا دمکن ایسه ضماد دخی ایده لر **شراب میوه** بو شراب قیئ واسهالی منع ایدر ارود وایوه قورودسی ومرسین یشی وزرشك واکشی انارینی دوکوب واکشی ایوا صوینده اصلادوب ارته سی سوزوب اتشده شکر ایله قوامه کتوروب شربت ویره لر **قرص اخر** مرسین یشی وسماق وکزمازو وکل ارمنی وبلوط ومصطکی وقاورلمش نشاسته هر برندن اونر درهم انار رقابی وماز وهر برندن بش درهم اوره دوکوب بعضی لعابله قرصلر ایده لر بو قرص صکره مقدار استعمالی بر مثقالدر قیئ واسهالی منع ایدر **قرص اخر** بارد مزاجه قیتی نافعدر قیئ واسهالی منع ایدر قوری کمیابش درهم زنجفیل وقرفه ایکی درهم مصطکی وودج هر برندن برنجی درهم اکثر دخی قوی لازم ایسه ایکی درهم کزمازك ویش درهم ایوه قورودسی وایکی درهم انار رقابی یا خود کلنار قاتوب قرصلر ایده لر واکثر قواق ظهور اتمش ایسه بارد اریه جلابی ایله تجرع طریقیله ایچوب وحرارت وار ایسه باشینی کلاب وسرکه ایله اوده لر وکل ارمنی

ویره‌که دوه سیدین صوبنی مخلوطا آنا قلرینه دوکوب اوده‌لر • امّا فوائد الله غشی ظاهر اولورسه گلاب
ویره‌که ومسک ولادن وکافور وانی قبونی شم ایتدروب وفواق زایل اولمازایسه بونلردن
شمامه دوزوب وفواق بابنده اولان علاجلردن ایده‌لر • وغشی ده باشی وقولاقی ویوزی عضله‌لرینی
اوه‌لر وقابه‌لرینی چکه‌لر • واگر عورت ایسه مه‌لرینی چکه‌لر • وغشیده ایکی بوطلرینی محکم بوغمق دخی غشی
دفع ایدر • ومسک شرابی ویاقوت ویلیجی وماء اللحم بوغازینه دوکه‌لر • امّا بو محلده تشنج ظاهر اولورسه
دستمالی بر معقول باغله اشقلادوب اول اوه‌لر وقاری عضله‌لر اوستنه قویه‌لر • وموم دینلنه یاغی
وخطمی غبار زنبق موم روغنی ایدوب عضله‌لر اوستنه قویه‌لر • واگر اسهال افراطله اولوب منع ودفع
اولمامش ایسه حقنه لازمدر • صو ایچنده خشخاش قینادوب بعده قاورلمش نشاسته
قویوب دخی قوی لازم گلورسه قابض برنسنه دخی ادخال ایدوب حقنه بونکله ایده‌لر •
واگر حیضه صاحبی رطوب المزاج ایسه حارها والعسل ایله قی ایتدروب قیدن صکره قرص
عود ویره‌لر قرص عود قرنفل وکبابه هر برندن بر درهم سنبل ومصطکی هر برندن یارم درهم
اوله • عود هندیا دورت درهم اوله قرص ایدوب ویره‌لر • وباردالمزاجه مسک
شرابی • وعنبر شرابی • دخی قیق • نافعدر • • • • الله اعلم •

بوز اللیجی اوجنجی باب اشتها نقصانی وبطلانی بیانندهدر

طعامه اشتها اولماسی • ویاخود اشتها باطل اولمقدر • فارسیده آرزوی خود اکثر
باتباه شدن درلر • واز جمله انواعی ابنا بنا نجیه درلر • ورومیجه ابونتیوس او ابو
لجیو درلر • درومیلر ویونانیلر دلیغو افیا درلر • دانورقسیا دخی درلر • طعامه اشتهانک
نقصانی وبطلانی سوء المزاج افراطله اولوب قوت شهوانیه‌یی ناقص ویا باطل ایدر •
آنوکیچون غذایه وصویه دخی بلکه چندان اقبال اتمز مگر عطش ظهور ایده • وگاه بیله
غثیان دخی ظاهر اولورسه غلبه صفرا وبلکه سایر اخلاط ردیه دخی مخلوط اولسه
جایزدر • امّا گاهی نقصان وبطلان شهوت قلت دمدن دخی اولور • تا قیهلر واسهال
قرصولکرنده قوت شهوانیه‌یه ضعف طاری اولور • وگاهی سودا انصبابندن دخی اولور
اول وقت اکشی وقوش طعم نسنه‌لر ایله اشتها حرکت ایدوب آرزوی طعام
ایدر • ومرض دفع اولوب قیاس ایدر • وبعضی زمانده بارد صو ایچمک ایله منقبض اولان قوادک
مجارینی بارد صو باصدروب تسکین ایدر • وطبیعت راحت اولوب اشتها دخی حرکت ایدر • واگر قوت
جاذبه‌یه ضعف وار ایسه تز کلوب وینه تیز گیجر • زیرا جاذبه ده ضعف واردر مثلا طعام ارزو
ایدوب وطعامی حاضر ایدوب کتورنجه دخی گچوب جاذبه ضعیف اولدوغیچون آرزوی
طعام دفع اولوب طبع استغنا ایدوب اقبال اتمز • وگاهی اولورکه امعاده قورتلر انواعی
تولد ایدوب • وبلکم معده‌یه گلوب وخراج معده‌یه خلل گلوب وقوت شهوت تخلیل اولور

وگاهی

وگاهی قوت شهوت اکرا ایدن والنقطاع سفرایدن وگاهی غم وغصه طاری اولمغله افکاره آنکله
مشغول اولدوغندن جانب فرح معطل قالوب عیش وعشرت وشراب طعام میل ایتدرمز •
وقوت شهوت مختل اولور • وفساد دخی دفع اولسه نقصان شهوت وبطلانی دخی دفع
اولور • بو عارضه‌یه صادقه عدّ اولنماز • امّا عارضه که بالاده ذکر اولنان انواعدن وسوء معده
دن شهوته نقصانلق ویا بطلان واقع اولمش ایسه انک علاج واصلاح شهوت اولدرکه اول
اکشیلر وقوش رایحه‌لو اطعمه واشربه‌لر ویره‌لر خصوصا که غلبه‌یه ماده صفراوی اوله • بونلر
ایله بالضروری طبیعت اقبال وآرزو ایدر • واگر معده‌ده ذکر ایلدوکمز اخلاط ردیه‌دن افراطله ماده
وار ایسه • موافق دملیم واشالی ایله قی ایتدروب بعده ضعف معده ووجع معده
بابلرینه نظر ایدوب انلرده اولان موافق علاجلردن بولوکه دخی ایده‌لر • واگر معده‌نک استرخاسی
وعصبانی اولمغله برودتی وار ایسه • بیه دبینجه انواعندن استیجه اولنلر وقوش رایحه‌لو
ایله الجوروب معده‌یی تسخین ایده‌لر • واکشیلردن نعنا وکبره تورشیلرینه شکر قاتوب
وابوا ولیمون شرابلرنی کبار وخل عنصل ایله سکنجبین وسکنجبین سفرجلی کفایت ایدر •
واحتیاج اولورسه طعامی صرماق ایله بکه وصفنای ایت حتی که بابلق بینجسی کبی اولور
وکرد ویا ضا زیتون • وقوش قوق تورشیلر انواعی وکوکن رفستغی واتوریج وتازه اوک
وجگرده حرارت وار ایسه تازه شفتالو وقیبی نک قوروسنک قوش بلری وعنبر باریس
قوشنلی وشرابی نافعدر • امّا معده‌ده استرخا زیاده اولدوغی حس اولنورسه
معده‌یه قوت ویریجی وتسخین ایدیجی ضماد ایده‌لر مثلا نعنا وگل قوروسین وگلابله
بشنشن ایوا وصندل قاتوب معده اوزرینه ضماد اولنه • وضعف معده بابنده
اولان ضمادلردن دخی مناسب اولانی بولوکه ایدوب • غلیظ ونفخ طعاملردن وچوق یمکدن
منع ایده‌لر • واگر ضعف معده زیاده ایسه کل وطبراق یمک آرزو ایدر • بونلرن
صکره بابنفه بابنده ذکر ایدرز

بوز اللیجی دردنجی باب شول فساد شهوت که گِل ویالجی وطبراق وکومر کبیلر آرزوی ایتمک بیانندهدر

کل ویالجی وطبراق وکومر کبیلر یمکه عادت ایدنلردر • فارسیده خاک وخاکستر
دماغندانکه خوردن وینه دادکیر آرزو شدن درلر • واز جمله انواعی اباتتوس دیرا
والتوس وبیقا درلر که عورتلر حمللنده اولور • ورومیلر ویونانیلر وولیموس درلر • و
عورتلر حمللنده بیقا وقنورقسیا درلر • بونک کبی کل ویالجی وطبراق وکومر وگیچ کبیلر
آرزو اتمک شول کمسنه‌لره واقع اولورکه • شهوت فسادندن عقد اولنوب کندویه
عادت اتمکله آرزو ایدرلر • معده‌لرنده اخلاط ردیه اوله • وعورتلرک اکثریا ابتدا
حمللنده واقع اولور • زیرا حبس حیض اولوب قارنده اولان اوغلانجغه غذایه صالح

دکلدر. وضعیفدرکه اغلبا طارده فرج اولنه مز ایکی اوچ آی بچدکدن صکره اول اشتها یا فاسده علا
شنیرب زایل اولور. مگر اولدن بونک کبیلره بر کیم ایسه علاجه اعتنا و کلش اوله. و ترک ایده مامش اوله
واغلبا طارده فرج ادرهمه وعفندن کاهی غثیان وقی ظهوره کلوروب وباقی خلط مدت بچکه ایله بیغی
سی بخته اولوب وبعضیسی قارننده اولان طفله فرج اولنوب اول علت زایل اولور. بو بابده
قاعده وتشریح بویله در. وبو حال اطفاله دخی واقع اولوب چهره منغیر اولوب ورنکی
رد خراب اولوب معتادینی ترک ایده مز. بونلرک علاجی حامله عورت اکثریا تکلف قئی.
ایدوب آت ایان وجهله چقاره مزسه کاه وبجاه اعتدال الله قئی ایتدروب ومعده لرینه
جوارش عود عود ایله دبه ومیبختج ایله قوت ویره لر. وطعام کلکلک وطراج واکه
مانند نسنه بریانلری کبیلر اولوب. هرنه طعام وغدا ویررلرسه ترزل وکاهی صرماق
ونعنا ونورشبلری ودارچینی قته لر. واکثر فساد وشهوت آوزاکشیلردن اولمش ایسه
واکشیلر دنا دخی اکراه ایتمش ایسه شرب صوبی وطلنلو سکنجبین وطوزلو بالق وقزل
وقزل لوبیا کبیلر ایله قئی ایتدروب بعده ایارج فیقرا ایله پاک ایدوب وبعده. معده یه موافق
معجونلر وجوارشلر که بیمارلری بده معده بابلرنده ذکر اولنمشدر. انلر ایله معده یه قوت ویروب
وهربار اغزنده سفوف مصطکی طوته لر نافعدر. کمون ومصطکی ونانخواه ودارچینی.
اد ونانخواهی قاووروب سفوف ایدوب شکر ایله ویره لر سفوف آخر هلیله ونانخواه ودارچینی
وقاقله وجلنار وطباشیر وشکر سفوف ایده لر سفوف آخر قاقله کبار وصغار هر بر جزدن اوله
ونانخواه وکمون ربع جزء اوله. ودرت اجزا قدر شکر ایله سفوف ایده لر معجون ایارج
فیقرا درت درهم هلیله وبلیله وامله وجوز کندم هر بریندن اوچ درهم اوله عسل ایله
معجون ایدوب بونک مقدار شربتی ایکی درهمدر. مصطکی وانیسون صو ایله ونعنا
قیناتمش صو بله ویره لر. وبو بابده اکثر اطفال واکثر حامله عورت واکثر غیریدر فاسد
اشتها ابطاله وفائقه بالچق وطپراق یمکه عادت ایدنلره سولغون وطراج. وبلیج
وبریانی وکباب ایدوب کوکلرینی دایم اغزنده طوته لر. وچکینه لر. وطوز صویه آزه چوق
فلفل براغوب وبونلرک کوکلرینی صویه باتروب چکینه لر. وبوزاغی وکبک ایکی دراج
فرنه کوکرجین بریانی وطعامدن صکره آجی بادام یمک نافعدر. وبعضیلر بر فنجان
شبرلغان ایچمک بیراز ورزولری ابطال ایدر دیمشلر. اما شبرلغان معده یه فساد
ویرجک مقداری اولمیه چوق ویررلرسه معده یه ایو دکلدر. وبیراز آرزوسکندن
صکره طوزلوجه نشاسته قاوروب وبغداب سویقی وکستانه. وچکردکلر اوزم
یمک نافعدر دیمشلر. وبونده جمله دن اعلا علاج نانخواه یمکدر دیمشلر.

بوز اللنجی باب جوع الکلب بیانندهدر

ایلر اشتهاسی دررلر. وفارسیده کرسنه اسک وازدوی سک دخی دررلر. وافرنجیلر انواکی فامس
قی بنیا دررلر. ورومیلر ویونانیلر کینو یموس دررلر طعامه دوبحاز دررلر. ووجه تسمیه جوع الکلبی ...
جوع الکلب ایله جوع البقر علتنی بعضیلر ایکیسنی دخی بر نوع علت صاندیلر. وبعضی کروه جوع البقر
جوع الکلبدن صکره دردیشلر یعنی جوع الکلب مقدم عارض اولوب وجوع البقر صکره اولور دیشلر.
وجوع الکلب علتنی غلبه سوداوندن اولور. وسوداخلطندن معده یه واروب وفم معده یی لذع ایدر.
ویاخود سوداء المزاج بارد ویا سوداء المزاج حار ویا سوداء المزاج که جمله اندامی ایله اوله. بونلر بو علته
سببدر. زیرا مالک سوداء المزاج فم معده ده اولسه. طعام اشتهاسی اولنزدنی. بونده خود اشتها
چوق اولور دیمشلر. واذا طله اشتها اولمغ سوداء المزاج سببی ایله جمله اندام ملری ایرشوب
بدنه مساملری آچر. وطعام دخی جمله اندام ملره ایرشدوکی کبی علا الفور تحلیل قبول ایدوب
وبدن مسامندن طشره چقه دخی کبی بدل تحلیل تکرار طعام قدرز دایدوب وطلبی غلوب
اولوب صبره طاقت قالماز. تکرار ناچار اوله وطعام بولمیه. وبو علت کاهی نزله دن اولور
که دماغدن فم معده یه نازل ماده سبب اولور. ودماغدن نازل اولان بارد ماده که کورر
که فم معده یه دخی بتر ایدوب وجایزدرکه معده ده اولان هر نه ایسه اکشی اولوب
لذع ایده. وشهوت کلبی توقد ایده. وکاهی معده ده دائما ده اولان اوزون قورتلر توتمق
اولمش واول غذالر که اول محله واصل اوله جذب ایدوب کندوبه غذا ایدنوب اکثر لازم
اولانی براز بولندن کوندره. معده ونمی خالی قاله. وتکرار غذایه طالب اوله بونک
علامتی سودا فم معده ده ایسه هرنسنه که تناول ایدر حضم طشره چقار. وانواع
لر حصه سی آلمزر. وبدن لاغر اولمق لازم کلور. وسوداانک تموضعی فم معده یه باینفه
باشلر. وچونکه طعام تناول ایده. فم معده تنغیضی زایل اوله. وبارد سوء المزاجدن دخی
بو حالتر عینی ایله بوبله واقع اولور. واکثر سوء المزاج جمله اندامل مشترکنلی ایله اولورسه
نشانی بودرکه. غذا تیز تحلیل اولوب عطشن غلبه ایدر. وبدن نقصینی آتمز. ونزله
علامتی دخی عینله بویله در. اما قورت توتدانمش ایسه امعاده ومعده ده حرارت
دیوردن کیچک اله والدر بونلره علاج اکر معده ده سودا ایسه. باسلیقدن. ویا
اوسیلمدن فصد لازمدر. بعده مطبوخ افتیمون ایله استفراغ کرکدر. وطلع اوسته
تورب حجامت شیشه سی قویوب جزمک کرکدر. ومعده یه اطریفلات ایله یا جوارش
جوزی ایله قوت ویره لر. وجوز بوا ار درونه ان بیرده حاردسپی دسموز. قوزی
دنا ودق کبابلری وکباب الته یاغلو تریدلر ایدوب ویره لر. وجگر شوربالر. ویا یاغلو
کعک لر. وسد ایله تازه قوزی واوغلاق طبخ اتمک. وطعی ملزیه طورق ادنی ونخود و
خولنجان ودارچینی قته لر. وعود جوارشی ویره لر. ورنکین شراب ایله دیبغه لرکه.

طالع اولوز منه‌دن اوله کفایت ایدر • واگر معده‌یه بارد نزله اینمش ایسه بر دوث ظاهر اولدوغی
کبی اذاراقی ایتدروب بعده ایارج فیقرا ایله معده‌یی پاک ایدوب • وبعده معجون کمونی وسنجونیا
وتریاق کبیر ودواء المسک وشی نافعدر • وطعاملرینه ایستی اوتلر قویه‌لر • وشرابلردن دخی حار
ومعده‌دن اولانلردن ویروب بارد بخارلری تسکین ومعده‌یی تسخین ایده‌لر • وبو بابده معجون
کندر دخی قتی نافعدر معجون خبر توا وجوز بوا وفلفل ودارفلفل هر برندن بش درهم خولنجان
وزنجبیل هر برندن بیر درهم کندر اوتوز درهم اوله • عسل ایله معجون ایدوب بونک مقدار استعمالی
ایکی درهمدر • واگر سوء المزاج حار اولوب معده‌یه وجمله اندامله‌ره تاثیر ایتمش اوله • وجمله اندام
مشارکتی ایله اوله جمله اندامه مرسین یاغی طلا ایتمک وبارد صوده اجلاس ایتدرمک وریاضت
وحرکتدن منع ایتمک کرکدر • واکشی تورنج ورباس ولیمون صولرینی وشرابلرینی ویره
لر • وغداسی بوزلخواتی ویره‌لر • واگر معده‌ده فورت تولد ایتمش ایسه وریاده‌ن
بش بر جنس اونلوق که اکثه صوغلغی‌ن اوتی دررلر سرکه ایله ازوب والحروب اول قوزیلر
اسهال ایله چیقاررشا هنره [illegible] باشراول مدتبری آچی اولدوغیچون اول قوزیلری
چیقاروب علت زائل اولور • ودخی اسهاله متعلق ادویه ایله ملتین شربت
ویروب معده‌یی • وامعایی • ودخی پاک • ایده‌لر •

بوز اللینجی باب جوع البقر بیاننده‌در

صغر اشتهاسی دررلر • فارسیده کرسنه وکاولی دررلر • وازجمله انواعی فاس
بوونیه دررلر • درو ملر ویونانیلر وولیموس دررلر • بو نوع آجلغی وطعامه طویامق
صغرلره اولدوغیچون جوع البقر یعنی صغر اشتهاسی دررلر • وبو علت اکثریا جوع
الکلبدن صکره عارض اولور • وبو نوع جوع البقر معده‌دن غیری جمله اندامله‌ردن
دخی واقع اولور • زیرا اندامله‌ر جمله غدایه طالب اولورلر بالکز معده استمز • وبو نوع
جوعه انوکیچون آفت اشتها دخی دیمشلر • واگر اشتها زیاده اولوب وطلوع وقارن
کنه‌یار اوله • اول سبیله طمرلر خالی اولور • وبو قدر طعام وغدا وار ایکن بدنینه
مریض بیهوشن اولوب وبلکی غشی ایجاب ایدر • وبو نوع غشیدن تم معده‌یه بر [illegible]
بلغم عارض ونازل اولوب قوت اشتهای معده زائل اولور وبو نوع بارد بلغمی ماده‌دن
جوع الکلب سببه بانید وجوع الکلب تولد ایلدوکین ذکر ایلمشزدر • وبالجمله تم معده وبو نوع
ایدوب ویربره کتورر • وطعامی ایندن دفع ایدوب بو دفعه تم معده تکرار غدایه طالب
اولور • وبو نوع بلغم لزجلو وطعمسز • وغلیظ دررر • صغره مخلوط کبی اولور • انوکیچون
بیهوشلوق ایراث ایدر • وقوت جاذبه دکندر معطلنمسندن منع ایدوب واشتهای
سوکندر • وبطلان اشتهاسببی ایله اندامله‌ر آجلغی لازم کلور • بونک علاجی

مشکلدر

مشکلدر • زیرا اوکرا اولناده جمله اندامله‌رک قوتینی بر بیره کتورمک لازم کلور • مثلا قوتنی رایحه
لو طعاملر ومیوه‌لر وعطریاتکه انده قابض قوت سنا ته اوله شتم ایتدره‌لر که جمله‌یه قوت
ایدوب تحلیله مانع اوله ومیوه‌لردن مرسین والما وامرود وآیوا کبی ماننده وعطریاتدن مسک
وعنبر وعود وکمون ودارچینی کرکدر • وشراب کرابجنده کمون طبخ اولنمش اوله وشراب سوسن
موافقدر • واگر حرارت وار ایسه کلاب وکافور وکل مناسبدر • وبریان وکباب رایحه‌لرینی
دماغه ایلتمک تبریدلری وماء اللحم ویرمک اشتهای آچر • واگر بو علتده غشی واقع اولورسه
اویقودن اویاندررکبی اوپارمق کرکدر • شول شکل ایله که بعضی یرلرینی وبوزینی طرمالیوب
وبعضی تخته پاره سیله یاخود یوکسکدن بیره [illegible] وصی پاره‌سینی پرانغ ایله طوغدوب بیرا
ایدروب اویاره‌لر • بو علتده روح بویله بیرینه کلور • واوفتی کندکندن صکره یوزینه کلاب
دوکمنه آزه‌جق سرکه وکلاب شتم ایتدروب بعده بوغازینه ماء اللحم طاملده‌لر • وحصاسی
بیرینه کلمنش ایسه ماء اللحم ایچوره‌لر • وآزه‌جق شراب ریحانی یاخود میبوس طاملدلر
وسایر اندامله‌رینه اوستنه دخی کلاب ومرسین بیراغی صوینی والما وایوا صولرینی وآزه‌جق
زعفران وعود صولرینی طلا ایدوب بو دوندن [illegible] دخی سوره‌لر • ومعده‌سی اوستنه
بو ضمادی قویه‌لر صفت ضماد عود ومصطکی وسعد ولادن آزه‌جق شراب ایله یاخود ماء
العسل ایله ایلجق ایدوب معده اوستنه قویه‌لر ومطبوخ غذالر که رایحه‌سی خوش
اوله کللک وکوکرجین یاوروسی وطوراج وبلدرجین آتلق اوله کباب دفاع درمه‌لر که دارچینی وآزه‌جق
زنجبیل صاچلمش اوله • وباخود بورانی مخود ومصطکی واستی ادتلر ایله بشوروب اکشی الما وایوا ورمان
صولرینی ولیمون وترنج اکشیلری ایله تربیه ایدوب • معده‌یه توس وکرفس قاتوب اکثر ایده • واگر صودخی
بو طعاملرک رایحه‌سی ونیضه [illegible] ایشندروب تمام اشتهاسی صالح اولدقده کرکدر • بعده استفراغ ایدوب
بیمی اول طعام ایله طبق فرلرین وباخود طبخوددرلری دیو نیچه بهانه‌لر ایله بعده اوکنه کتوره‌لر که اشتهاسی
صالح اولوب وطبع زیاده اقبال ایدوب بعده یدره‌لر • اما اوزاطه اولنه وسکباج دیدکلری اشیای
دخی مصوصاری ذکر اولندوغی اوزره • وبو زاغی ایتکله وترنج قابی وکرفس ونعنا وفلفل ودارچینی
وسنبل وزعفران • ومسک • وعود قاتوب • ویره‌لر •

بوز اللینجی بیرنجی باب عطش بیاننده‌در

دائم صوصامق وصوطلب ایلمکدر • فارسیده تشنکی دررلر • وازجمله انواعی سی جنس دررلر • ورومیلر
ویونانیلر دبا دررلر • عطش دیمک طبیعتک استغنا فرنی عبارتدر • وعلیة العطش
اسبابی بر اندامک یاخود جمله اندامک سوء المزاجیدر • شویله اولورکه بر سبب ایله • اکا
عطش ایراث ایتدرر • مثلا مری ومعده وباخود معاد مایلم دیدکلری بوش وبو کرکت
دبورت دکار کبیدر اوله • وخارجدن عطش دافع اولمق غلیظ ویا صوسز طعام یمش اوله •

ویاخود طوزلو وطوزلو بالق وباصدرمه وصوجق واکثه مانند اوله • ویا دریا صولری ویا حار
ادویه ویا بغل ایله حار اولمش طعاملر وشرابلر که حار دعینق اوله • یاخود حار هواده مکان
ومشاهده طوره وبر نوعی دخی واردر • بو ذکر الینه دکین هیچ بر سبب دکلدر • عادت صوایچکلی
عادت ایدنوب وخاطرینه کلور وکلنز • وانلکاری دخی غیری بیرده ایکن دخی بیلور دیلمز بر دانه
دست اوزره اودب وصوایچوب معده لازمی دکلیدر دیوب صوایچد وکیمن صکره خاطره ایدر
بونلرک **علاجی** کندو باشنه صوایله بر داق وکاسه قویه لر • وصو طلب ایلدوکنده سکون
صو ویردک دیوب اعتقاد دینی واعتیادنی تحویل ایده لر • وطبعی اجتناب وطلب ایلدوکی
اشربه اردنه تدریجیله ایچه ایدوب دیره لر که تدریجله چوق صوایچمکدن فارغ کلور • اما شول
عطشکه ضروری اولوب یورک وجگر وجمله بدنک سوء المزاجندن اوله صوایچمکله تمام
اولور • وشول عطش که باشنه انداملردن اولوب یا حار یاخود مرکبه که یبوست ویا حرارتدن
ویا مالح بر بلغمدن متغیر اولمش ویا حار صفراوی مادده ویا حار ورمدر بونلرک **علاملری**
اولدرکه اگر عطشک سببی معده حرارتندن ایسه وقت وآغز اجیلق ایله وبوغاز یبوستی
ایله اولور • واگر سببی معده یبوستندن ایسه گرچه بوغازده یبوست اولور • اما
حرقت واغز اجیلقی دخی اولماز • اما حرارت ویبوست مرکب اولوب بینی ایکیسی
بیله اولور • اول زمانده اغز اجیلقی عظیم وعطش غالب اولور • واگر سوء المزاج صفرادن
بلغم سیغنده ایسه طبیعت یابس اولور • وصنجو معده ده وقت تشنه دیگ اولور • واگر بیورکدن
داولیکن حرارتندن ایسه آغز طعمی شور اولوب بارده هوادن وبارده صولردن راحت
کلور • واگر بو انداملرک ورمندن عطش واقع اولورسه قرب ومعده بابلری یکندر
وعلاجاری محلنده یاد اولنمشدر • بونده تکرار ذکر اولنمغه محتاج دکلدر • انده نظر اولنه
وسائر انداملرک ورمی ایسه بونلردن صکره ترتیب اوزره ذکر اولنسه گرکدر که اکا
مراجعت اولنه • ورمی ومعده وآخر انداملرک حرارتنه **علاج** اولدرکه ریباس ودکیش
الما دانه صولرینی شکر ایله وشرابلری وسکنجبین سکری وبارد صوکه معده قوتنه ایرشمش
اوله بیعنی بر اوغوردن وجوق ایچه لر • وبعده اوبوموق ایله بو شربتلردن قونیه دخی ایرشور
ورمی معده حرارتنه ویبوستنه بذر قطونا لعابی وخیار وقبق صولری ایله کشکاب ایچوره لر
دلو چکردکی وقطونا لعابی وکثیرا دقلونار صوی ویا شرابلری وبنفشه یاغیله نحلوطا ویرله
واگر حایم بغوسق وایلق وسوء المزاج ایسه • یا سلیقدن فصد اولنوب وهلیله مطبوخیله
ویا خود کتان تخمی لعابی ایله ماء الجبن ویرمک گرکدر • ویا خود استفراغی بونلرک ایله ایده لر
استفراغ صاری هلیله اوچ درهم • طوز ایله دنک ایله داونی درهم شکر ویردنک
مدتبرسقمونیا ایله استفراغ اولنوب • وهر گیجه بذر قطونا ایله کشکاب شعیر ویره لر •

واستفراغدن

واستفراغدن صکره ایکی هفته ایران ایچوره لر • وبو اراده هر گیجه بزر قطونا ایله کشکاب ویروب
وطعامی اسفاناخ • وقبق که بادام یاغیله اوله ویره لر • واگر یورک وارایسه بارد استفراغلر
وبارد میوه لر • وبیر اقلریه وریحانلر بورنشوسنده طونه لر • وکافور ونیلوفر وبنفشه وصندل
ویروب وایرانی قرص کافور ایله ویره لر • وقانبده **حب** که اودنون ضبار ونبی تخم لیمو
بش درهم خرفه تخمی اون درهم کثیرا دیا درهم اوله • بزر قطونا لعابیله یوغوروب حب لر
ایده لر وویره لر • **وصورکه** تسکین عطش ایلر قریوز وانار صولرینی وتازه قبق تخمی کلابله •
ازه جق کافور داحتیاج اولورسه طباشیر دخی قاتوب ویره لر • وبو جمله غوزه وترنج
اکشیلر ایله ویرسه روادر • وتمر هندی صوینه شکر ایله یاخود شرابنه ازه جق طباشیر
قوب دیره لر که جوبار بعین ایچه ومزاج تمام بر نسنه کلدکدن صکره قوت ایچون افشار ایدرسه
ممزوج شراب • وافشار نمزسه طعام اوستنه بر فنجان ممزوج شلتف ویره لر که دنع
عطش وقوت ویروب داوریکنورر • اما حمی سی وار ایسه شراب ومثلث ویرلمز
ملک جلاب وکشکاب ویره لر • واگر سبب عطش حار هوا ایسه ایشی وآیاغنی صوق
صوده یویوق وصویه گیرمک وباشنه صوق گل یاغی سورمک • وقوروقیبی وتر بقندیل
جاجا بارینی اغزده طوتمق ونیم برشت بیرده ریکک منیددر • واگر سبب عطش
بلغم رطوبت ایسه موافق ادویه ایله که قیئ بابنده انواعی ذکر اولنمشدر قیئ اتدروب
بعده ایارج فیقرا ایله • معده یی رطوبتدن پاک ایده لر • وهر صباح ایلجی صو ویره لرکه باقی مادده آز ایسه
وارندوب پاک ایده لر • واگر **مخمور** کشیلر عطشی ایسه غوزب ادزدی ونار صوینی شکر ایله فنجان دب
باردا ایچوره لر • واگر دخی حدتلو وقوی ایسه طرخون دنعنع وازه جق مسک ایلدو سائر خوش
بویلو نسنه لر شم ایتدره لر • وطعاملرینه سرکه قویه لر • واگر رطوب المزاج کشیده عطش واقع اولورسه
بارد صوایله اول مضمضه لر وبعده غرغره لر • وبعده ایکی فنجان صو مقدارینی ایچه لرکه حرارت
غریزیه یه فساد ظلمیه جک قدر اوله • وصایم کشیلر عطشنه جبو با تدن باقله ونخود درجمک کبیلردن
وصو طلب ایتدرر غلیظلردن منع گرکدر • واکشیدن دخی صایم کشیلر عطشنه ضرر ایدر ••••

بوز اللی سکزنجی باب ثنا و ثب و تمطی بیاننده در

اسنمک وگرنمک واوزانمقدر تمدن دخی دیرلر • فارسیده اسنمکه دهان دره وفاژه دن
دخی دیرلر • وگرنمکه واوزانمغه فنجی بیرف وددوا رتدن دیرلر • واز غیلر انوابی اوستا جیو درز
دگرنلکه اقس بایشیو دیرلر • ورومیلر ویونانیلر فادنوسس ایوخورد یازیو دیرلر • اسنمک
وگرنمک جمله بدنک کیالتندن عارض اولور • وبدندن ادلالی اعصاب دروق ظرفی دخی عصیان
مزاج اولماغله انکا دخی کهالت ایرشور • وجمله بدن اویقویه وسکونه واروب • وبلکه بیجه
هواسینک برودت ورطوبتی دخی ایرشمش اوله • ایرتسی اویقودن اویانوب اعضا بدنه دبلله

برنده هلاك بولور ولكاهى تيج كشيلرده دخى واقع اولوركه آج اولمغله بونلرك سخونتى خرج اولنوب
برودت ورطوبت اعصابه دوشوب وجمله بدنه تاثير ايدوب كسل وكهل عارض ايدر ويا خود
مدتلو چوق كيف استعمال ايدر كيشيلرده واقع اولوركه كيف وحرارت مدت ورغانندن
كچدكره سخونت ايله زايل اولور • ظاهرا حدتلو وحرارتلو وحدتلو ومكيف وارد اولورك قوتى
وحرارتى كيدجك اعصابه برودت حاصل اولوب واعصاب مزاجى اصلنده دخى بارد در
بونلره بر نوع تشنج جزئى مثللوسنه ظهور ايدر بونلرك علاجى اكثر اهل كيف كيشى
ايسه ينه كيفيني يبوب واوزرينه اسپتى ومدرر ونفوذى سريع قهوه وقهوه كبيلر ايچوب
اوّلا معدهيه تسخين وبخار معدهدن دماغى دخى تسخين ايدوب وجمله اعصابه دوقن
وجمله بدنده • بونلره سخونت واصل ايدر • اما اهل كيف اولمايوب • مثلا اويقودن قالقدقده
زمانلرده وغيرىده كسل وكهل عارض اولدوغنى بيلورلر • وبو كسل وكهل عارض اولدركه
اعصاب وجكه وبونده عضله لرنك برودتندن اعصابه تشنج جزئى وتمدد وكزازكى ذب
مثللو حالت ظهور ايدوب وبونلرك اعصابنى مراد اوزره حركت واستخدام ايتدرمكه قادر
اولمز • زيرا قوت ازقالوب وبتريد اولنمغله اسنهمك وكرنمك وسونوب اوزانمق
حادث ايدر • واچ آدملرده واقع اولدوغى دخى بيانيده هنوز ذكر اولندوغى اوزره ودخى
معدهده طعام واريق وخصوصا كيلوسى سائر اندامه وعودنه ارسال اغذيه اولميوب
بونلرك سكونتلرندن واويقودن برودت حاصل اولوب وجمله بدنه تاثير ايدر واسنهمك
وكرنمك ايله ازدن چوق حرارت حضرتيه يه ياردم ايدوب جسته جسته برودتن منع
ايدر • وبلكى بدنه حرارت اولاشدررر • بونلرك دخى علاجى جمله بدنى ودماغى اسيتى
قهوه وغيرى كبيلر ايله قزدرمقدر • ولكاهى طعام يمك ايله ساكن اولور • وحرارتلو برمكان
اولاشور • وبو متونه ره معتاد اولمش ايسه ينه طبيعت آرزو ايتدوكى اشيايى طلب
اتمك ايله اسنهمك وكرنمك حادث اولور خصوصا اهل كيف اوله • بو حال قيتى ظاهردر
ولكاهى اولوركه حمى نوبتى زماننه ذيب اولان وقتلرده بو حال انونكچون ظاهر اولوركه جمله
حرارت بدنى عارضه اولمغله بر يرده بلكى يوركه وحواليسنه جمع اولوب اطرافى قالى
تومشرر • وبلكى صفرا غلبه سى بونلره احداث مثللو حرارتلر ايله بوقلمه كرر كيدر •
بونده برودت جمله اعصابه وبدن ظاهرينه دوشرر • وتاكه حرارت جمله بدنه تقسيم
اوله • اول وقت اسنه وكرنمه لر زايل اولور • والحاصل حمى اولقرنده حاصل اولان بو نوع
حاله علاج قوت موقته سى زايل اتمك كركدر • يعنى حمى يه علاج ايده لر • وباقى نوعلرك
علاجى كيجاسنده دكلريكه بوش اى بايى چكه لر • اول بولنمازسه • اطرافى داللريه ذايا قزليه
واوقه دبيون وباشى اوغمقله بو حال زايل اولور • ولكاهى اوزاقلق كرنمك ايله اعصابدن

ایکی

ايكى عصب بر يره جمع اولدوغى محلنده بر بريله بتوب ايكن كشوب ولكاهى اعصابى رقيقه دن
دوشوندن قطع اولمق واقع اولوب عظيم وجع عارض اولور • واعصاب بر بريله بتوب
وبين كشمكه عقال دررلر • بشقه بابده ذكر ايده رز • زيرا بر مرضدر • بعضى اوقات ايله
اول محلى وجع ظهور ايلدوكى يرلرى اودمى كركدر • ولكاهى اسنهمك وكرنمك واقع اولان
كسل وكهلى بخورلر ايله • وحرارتلو وخوش رايحه لو نسنه لر سمّتم اتمكله ويا غلو سورمك
ايله زايل ايدرلر • وبو بابده حركت وحمام دخى نافعدر • وبدن برودتى كسلنه
وكهلنه فارجدن حركت كبى بر فعل ايله زايل اولور • ولكاهى اولوركه بو محلده ارتعاش
كاذب مثللوسنه ظهور ايدر • وبو شكل ارتعاشه دخى برودت سبب اولور حمى
لرده دخى انونكچون دترمك چوق واقع اولور • وقشع برده ايله بله دخى اولور • يعنى دترمك
دتوب اودرپرمكدر • ولكاهى بو نوع ارتعاش بول چوقلغندن اولوركه بول اقرافيه دخى
قلوب بلكى اخراجه تنها مكانه ويا خود زمانه بوله ميوب طبيعت صقلمق ايله ارتعاش
ايدر زيرا حرارت يوركه واررر • وبول اخراج اولدقده ينه حرارت بر يو بريله منقسم
اولوب ارتعاش زايل اولور • وبو نوع ارتعاش كه اكثر بدنى واكثر باشى دترسبور
چوق اولنر • بر ايكى يا اوچ دفعه اولور • رعشه اكر اعصاب برودتندن وضعفندن
اوله • وبيرلرده دخى اوله رعشه • بابنده ذكر اولنور • وبر نوع رعشه دخى واردر
بونلردن • صكره قوت ماسكه بابنده • ذكر اولنور •

يوز اللى طقوزنجى باب معدهده قوت جاذبه نك ضعفى بيانندن

معدهده جاذبه ضعفى يعنى بر نسنه يه چكوب قبول اتمك زبونلغيدر • فارسيده
ناتوانىء ماسكه وضعف كشنده كى دخى درلر • واوجيلر اتواقى وربش انراخ
نرقسى درلر • ورومل ويونانيلر ديناميس الخ نبكى درلر • قوت جاذبه ضعفنك
علامتى بودركه • طعام فم معدهدن آشغه كچ انير واغرلق ايدوب ولكاه اولوركه بى
قرارلق • وغصه وچيلانمق كه بر طرفدن بر طرفه بهلوسى اوستنه دونر • ولكاهى
خفقان • مثللو ولكاهى دماغدن دوار وسدر مثللو حال عارض ايدر • ولكاهى غثيان
وقيى دخى ظهور ايدر • وبونك سببى اكثر فم معدهده صوايى خلط جمع اولمقدر • واكثر
ماده سز سوء خلطسز ضعف جاذبه ايسه اول كيشينك مزاجى بارد ورطب • اولمقدر •
علاج اكثر صوايى خلطدن ايسه معده بابنده وصوايى نوعنده اولان علاجلر دخى
لركه ذكر اولنمشدر • آنونكله عمل ايده لر • واكثر بارد ويا رطب مزاج اولوب خلط
سز وماده سز نوعى ايسه شول طعاملركه ديريلور • لطيف • وتيز هضم ايدبجى
غذالر كركدر • وغذالرينه كراويا دكوتن • ودارچينى ونعنا ونانخواه • وزعفران ومصطكى

نوبه‌لر وگلنك وطراج وسرچه وبلچ کبابلری وبر یانلری که خوش رایحه‌لو اوله • انلرك قوتی
دخی دی ناقعدر • وشراب طلب ایدن کیشی شراب قابض ایچه‌لر • ومعده اوزرینه
بو ضماد لازمدر بشمش ایوا ومرسین وخیلبار وصبر وکمون ومصطکی وسنبل وقرنفل
وافسنتین اوده مرسین یپراغی صو ایله معده‌نی اوسته‌سی یاتمق واطرافینی اوومق وطعامدن
صکره آهسته ریاضت ایلمك وطعامی چوق چیك درتبه وکیلوسی • وکیموسلری
ضبط ایدوب کوزدمك لازمدر • • •

یوز التمشنجی باب معده ده قوت ماسکه ضعیفی بیانندهدر

اقبال طعام کامل اولمامقدر • فارسیده آفت کرفتنی دخی داخ درلر • واز جمله
انواعی ورنوس دنیا نرقس درلر • وروملر ویونانیلر دیناميس سنخ تیکی درلر •
قوت ماسکه ضعیفی وافتی اولورکه معده طعام اوزرینه مشتمل اولمیوب اقبال والتفات
اتمز • واکثر التفات ایدرسه دخی آز ایدر • وگاهی اولورکه معده ده بر خفقان مثللو
وارتعاش شکللو بر حرکت ایدر • وچوق اولورکه علت صاحبنك معده ارتعاشندن
آگاهی اولمز • وغیری اندامار حرکتی وارتعاشی غلبه سندن بیلور **وسبب ضعف
ماسکه** ماده‌یه حار وحاره قدرکه معده‌ده یاتوب • وقوتنی ضعیف ایدوب اکثر ایرشن
غذایی صاقلامغه قادر اولمز • وگاهی اولورکه سوء المزاج حار ماده ایله اولوب •
معده‌نك قوت ماسکه‌سنی ضعیف ایدر • اما نادر واقع اولور • واکثر بارد ماده
دلنج • درکه طعامی معده‌دن سوز بجیدر • ورطوبتی قوماسی ضعیفدر • اما گاهی
بعضی سوء الجولر دخی بانار اولمقدن اولور • اکثر از واکر چوق اوله الکا حامل اولان هرنسنه‌دن
زحمتلو اولوب کندودن منع ودفع اتمکه دیلر • وبونلرك **علامتلری** مثلا ارتعاش
علامتی اولورکه ارتعاش ظاهر وغالب اولمزدن اول معده طعامیون زحمتلو اولور •
کرك طعام آز وکرك چوق اولسون ماسکه ضعیف اولمغله طعام اشتقه اتمکه دیلر •
وبونلردن غیری ایکی نوع علامتی دخی واردر بری اولورکه علت صاحبی حرکت ایلدکجه معده
ده طعام دونمك استر • وقیء ایله طشره چیقمق استر زیرا معده ده تنزح وطابنجی ماده
واردرکه اول ماده یه رطوبت فم معده‌ده‌در • هر بار بیردکی طعام کیرد دونمك دخی اتمك
استه فم معده رطوبتنی دفع ایده‌در • واکثر معده جرمی ضعیف ایسه • انك علامتی مادامکه
طعام معده ممتلی اولمیه • بو حال ظهور اتمیه • وفم معده‌یه حرقت ویرن حار ماده علامتی
ایسه معده بابنده وغیره‌لر علامتی دخی ذکر اولنمشدر • وبالجمله معده ماسکه سنك
علاجی اکثر معده‌ده ماده حار ایسه اول معده‌دن اخراجله پاك ایدوب بعده
الما وایوا شرابینی شکر ایله وبونلرك شرابی ویره‌لر • ولسان الثور ایله بشمش •

ضماد ایده لر وطعام معده دن
بارد مزاجلیه نافع
اشتها ایچون بادام
بیله اوله

کنکابلر

کنکابلر وعدالرکه ویررلر • بریان ومقشر مرجمك وطاری مخلوطی اولوب غوره واکشی انار و
اکشی ایوا صولری ایله بشمش اوله • وگلنك وطراج وچیل وصوقلوی انلری دیلچ بریانلر که غوره
وانار دنك ایله تربیه اوله ویره‌لر • وشول ضمادکه طباشیر وصندل ومرسین یپراغی وگل وجلنار
وایوا والماجر منون اوله ضماد ایده‌لر • واکثر حار سوء المزاج اولوب ماده‌ی شراب استفراغ لازم
دکلدر • بنه بو علاج کفایت ایدر • اما علت سببی زیاده اولیجق خصوصا رطوبت اوله • اول معده‌یی
ایارج فیقرا ایله پاك ایدوب بعده خوزی کوارشی ویره‌لر **جوارش خوزی** هلیله وکابلی وسیاه
هلیله ایکیشر درهم انیك یاغنده قاوروب وقاورلمش حب الرشاد دخی درهم ونانخواه
وسعتر هر بریندن اوچ درهم خبث الحدید که سرکه ده بر درده اولمش اوله • اون درهم بجلا عسل
ایله یوغوروب وجمله داروری دوکوب اما حب الرشادی دوکمیه‌لر • بونك مقدار شربتی
ایکی درهمدن اوچ درهمه دکین جایزدر **جوارش خوزی آخر** مرسین وتورد اوذرم
که جکر وکشنز اوله هر بریندن التی درهم خرنوب نبطی وکزمازو وکندر وگلنار هر بریندن ایکی
درهم اوله عسل ایله ایده‌لر • بونك مقدار شربتی اوچ درهمدن درت درهمه دکین جایزدر
مرسین شرابیله دخی واطریفل صغیر ایله ویره‌لر **ضماد** سکوت وعود وگلنار وقزل
گل وقرنفل وایوا وصندل جرمنون ایدوب معده‌یه اوره‌لر • بعده غدالردن طوتونلر
• • اتی بر یانی نافعدر • دیشلر • • • الله اعلم

یوز التمشنجی برنجی باب معده ده قوت هاضمه ضعیفی بیانندهدر

طعام وغداسنك هضمکدر • فارسیده ناکوارید درلر • واز جمله انواعی دونوس
تونغوق نرقس وال تراترقس درلر • ورومر ویونانیلر دیناميس بیتی کس دالبغونیکی
درلر • هضم ضعیف اولمق اکثر ماده‌لو سوء المزاج انواعندن اولان • واکثر ماده‌سز
ساده سوء المزاج اولان انواعیدر • طعامی وغدایی اندازه ایله ودقتیله وترتیب
ایله یمیه‌لر • وبلکه اذا طلع یاخود طعام علی الطعام ییه‌لرکه ونیز دیدکلری بیدر • دخی
طعاملك که غیر ممدوح کیفیتی اوله • جمله‌سی طعام هضم اولمامسندن عدادلنور
وبارد سوء المزاج که اکثر ساده • واکثر ماده ایله در هضمده مضرتی حار سوء المزاج
مضرتندن قوتلودر • ویابس سوء المزاج ورطب سوء المزاج که حرارته وبرودتده
مقترن اوله هضمده اولان مضرتی اولقدر اتمزلر که یالکز حار ویا بارد سوء المزاج
ایدر • ولیکن یابس سوء المزاج ذبوله مؤدی اولور • ورطب سوء المزاج استسقایه
مؤدی اولور • وقوت هاضمه دیدکلری معده قعرنده آرتقدر • پس هرگاه که هضمده
تقصیر واقع اوله • بلکه کرکدر آفت معده قعرنده در • وطعام هضم اولماجق حالی ایکی
دن خالی دکلدر • یا بودرکه طعام هضم اولیوب بنه کی کالی طورر • بعضی طبخ اولیوب

هضم اولنمز زیرا هاضمه ده ضعف واردر • ویا بو درکه بی معضمه عینی ایله طشره چقار
ویدن انلر بهره الماز • لازم کلورکه بدن لاغر وزبون اوله • واکثر ایلکنجی معضمده که متغیر
واقع اوله • بو امراض دن بهق وبرص وسرطان واستسقادرب وحکه وغله وحمره وغیره
کبی نسنه لر اولور • زیرا پشمش قان غدایه دونمز • وهرکاه که قوت هاضمه طعامده اثر
ایمیوب یعنی هضم اولمیه ایکی علتده لاتده کیدرک منجر اولور • بری زلق الامعا وبری
استسقا بو طبیعی علتیدر • اما دیمشلر که استسقایه اول زمان مؤدی اولورکه بانی فضه
فوق طعامه آزه جق اثر ایده یعنی اول دکلوکه بخاری قالدره • ودیمشلر که آنک سببی
حرارت غریزیه نک ضعفیدر • ودیمشلر که مثلا سحوب که هنوز کنش قوتی ضعیفدر
قوضلردن ودره لردن بخار قالقار وتیره اولور • وعجبه صباب دیدکلری طومان
ظهوره کلور • نجون که کنش قوتی قوی اوله آنی تحلیل وپراکنده ایدر • واکثر هاضمه تقصیرنک
سببی مادة بو سوء المزاج اوله • علاجی مادة سز یعنی ساده سوء المزاجدن بهلدر
بونلرک **علامتلری** شول طعام که معده ده هضم اولمیه • ومعده دن دخی کچ دفام چقار
کلرمکده ینه اول طعامک رایحه سی ویره • وبو از رایحه سی دخی بدا اولور • زیرا بدن
طعامدن بهره المیوب وقوت بولمز • انونکچون ذکر ایلدکمز اوزره بو امراض متولد
ایدر بونک **علاجی** بونک سببلرینی • فرق ایلدکدن صکره دفعنه شغل اتمکدر سوء المزاج
نک ضدی اولان ادویه ایله علاج کرکدر • بو تفصیل نجه کره ذکر اولندی • واکر سبب طعام
کثرتی ایسه معتدل هواده ینه • واتوکه بی طعامدن وکثرت طعامدن منع ایدوب وقاری ومعده
سی اوستنی تسخین ایدوب واطرافنی اووب وارنه سی حاته دارمق مناسبدر
نشاط کتورر • واندن اونجوییه داره • وطعامی لطیف وازییه ومعضم اولمش باقی غدا
وار ایسه اوچ کون بوتدبیر ایله تجنوب وهر بار صوله طرفنه یاته • وهر بار صول جانبنه
یاتمق معده یی اسیجی ایدر • وصاغ الی اوستنه یاتمق دخی معده یی تنزقالی ایدر وعزاج
بارد ایسه اطریفیل صغیردن وکبیردن وجوارش عود وسنجرتیا یی اسکی شرابه یاخود
ماء العسلده ازوب ویره لر • وحاضا ورد وحار رطب طلالرکه معده بابلرنده کراتله ذکر اولنمشلر
وتیز هضم اولور مصوصلر وملایم صولرکه سماق وعود واکثیی انار ایله پشمش اوله • ومعجونلردن
اطریفیلات وجوارش عود ولرصفیتی معلومدر • اما شول نافع **جوارشن** که قتی
مناسبدر • کهربا وکل وطباشیر هر برندن بش درهم عود درت درهم ومصطکی وسک
هر برندن ایکی درهم وکرفس تخمی وقوجه لر باربونه دیدکلری که عربجه رتا خوذ درلر هر برندن
ایکی درهم ... درهم اوله • مسک برذنک اوله عادت اوزره الماشرابیله ویا خود بیه ایله
یوغورب • بونلر برمثقال ویره لر ونافع **صماد وقی** اولدرکه یاسمن وزیتون وقشرین

دسوسن وعود ومصطکی ولادن وترنج قابی وقسطور الکلورد • وقرنفل وسک وجوز بوا دوب
دفاسخنک وتش استه وغیر بوا دازه جق زعفران وبادرنجبویه ورفاقله وصغار وکبار وقصب الذریره
وسنبل وکل هر برندن برابر اوله مرزنجوش صویله یوغوروب ضماد ایده لر • وبو ذکر اولنان ادویه
دن اکثر طعام وشرابنه قاتوب واکثر وکثرت معجونلر ولعوقلر اتمک جمله نافعدر • ولکن علتنه کوره اعتدال
ویرراو ویه ختم اولنمق کرکدر • وسوزجلی سکنجبین کرالچنده آزه جق دوکلمش زنجبیل اوله نافعدر
وبو علتک بارد نوعنه زنجبیل وکابلی واملج تابری دخی مفیددر • وبو علتده **جشاب افراط** یعنی
چوق کلرمک • واقع اوله طعام بی هضم در • ویا قبض معده ده ردیا رعللو اغذیه نادلنون اولور
ویا امتلا مقیدر • اکثر بد رایحه لو اولورسه معده ده مادة اوله وغنه نشانه ربخار ریده وکر المیلودکر
علاجلر جمله بوکره دخی نافعدر • وچوق کلرمک اکثر رطوب المزاج کشیلره واقع اولور بوکز اشیانه
جارته ومحللات ریحلردن عود وکمون ودارچینی وجوز بوا وبونلرک جوارشلری ومعجونلری نافعدر
دکاهی اولورکه مشول کمسنه که قی اتمه کلرمه دن خلاص اولمز • اول وقت معده ضعیفدر وبو وقتده
ذکر اولنان علاجلر ایله تنقیه ایدوب اصلاح معده ایده لر • واکثر ریح اسفله وارمشیسه
طعام هضم اولدوغنه دلالت ایدر • واکثر امعاده قراقر ووجع ایدرسه نضجت چوبان
وراحت بدن ایله عامل اولمق کرکدر • وبو بابده معجون القلافلی • وایهل وکندر وانجدان
جوارشلری وحب الغار معجونلری وسنجرتیا دخی غایت منفعتلودر • ومعده احوالنده
قوت دروت نوع اولسه کرکدر بری قوت جاذبه در • وایکنجی قوت ماسکه در
واوچنجی قوت هاضمه در • بونلرک اوچ نوعی ذکر اولندی وقوت دافعه ذکر اولنمادوغنه
باعث لازم اولمدوغی ایچوندر • دافعه نک دفع ایده مدوکی اکثر معده ده ایسه قبض
معده اولمق واردر • قبض بابنده یاد اولنوز • واکثر امعاده ومقعدده ایسه انلرک
دخی ضعیفی اکثر قبضدندر • واکثر ضعفنک سببی استرخاء مقعددر • بابنده بو عددر
کندو بابلرنده ذکر اولنور • وعنبره دافعه لرکه فواقده در هنوز ذکر اولنور • واخرین د
اغلا معده دفع ایله کوز یاشی دفع اتمک واخریش واوکسرمک انواعنده دافعه سببی
واردر • انلر دخی کندو بابلرنده ذکر اولنور • وبونلردن صکره کلجکلر دخی ان شاء الله تعالی
ذکر اولنور • وجمیع معده امراضنده ذکر ایلدکمز علاجلر معده نک لیف لری سالم اولوب
بوزی احوالاری ایچون ذکر اولنمشدر • اما معده لیفنه معده یافته لری دخی درلر انلر سست
اولوب کیدرک خلل کلورسه اکه علاج کوچدر • وعلاج پذیر اولیماز مگر لیفلری
ویافته لر متفرقه سنده سست ایکن بلنمش اوله لر • وبو علاجلر اکه دخی نافعدر
اما لیفلر خلل کلوب فاسد اولدقدن صکره فایده اولماز • وبعضیلر دیدیلرکه اصلا
اول لیفلری فاسد اولدوغنی بلمدک بعده قی ایله بله چیقدی • انزن معلوم اولدی

دیدیلر • بعد ذات البصره معتوره سیدر • نه فایده • اولور • • • • • •

یوز التمش ایکنجی باب فواق بیاننده در

ترکیجه الجقوق دررلر • فارسیده اشکنه دررلر • وخراسانده سکیتیك دررلر • واوزبکلر
انواعی سیبا قولنوس دررلر • ورومیلر ویونانیلر لیغموس دررلر • وفلغموس دخی دررلر • الجقوق که
اکثر عربده فواق دررلر • وفواق اغلمق دقتنده دخی اولور غیری نوعدر • ایچمق که واقع اولور اول
دخی غیری نوعدر • والبته برنسنه نك اثرندن اولمق استر • مثلا اغلامق دخی بعضی زیاده قاورن
ویاخود برموحش ویا بر مخوف خبردن ومؤثر سوزناك نسنه‌لر اوله • یورکه اثر ایتشمین ایدوب
اکثرینی اغلامق که واقع اوله نشترلجده احوالی تعجیلدر • اما احتصار یبوردکن قجی دمعه‌ی
کوزدن روان اولور • البته بردفع موذیه ایتمك استر • واغلامقده موذیه یورکه اثر ایدن
اتشمین اثردر • وعطسه ده دخی که اخر معتدر آنك دخی سببی اولدر که طشره دن وارن
هوا الجردوده اولان هوایی فارشولیوب ویاخود تجب دماغه غیری برنسنه اثر ایدر •
ویاخود دماغده مالح رطوبت ویابخار رطوبت اخر مق ایله مضایقه ویریر یاده دماغی
واسع وسلامت ایدر • وبرنوعی اخرمنك اولدر که کنشه نظر ایدوب شعشعه شمس
دانك نوری تاثیر ایدوب دماغدن برونه وکوزه شرکتی اولان یردندن رطوبت نازل اولوب
تجب تکاپایی دیوردن فصقانینی تحریك اتکدن عطسه حاصل اولور • بونلرك جمله‌سی
بلا ارادت دفع ایله اولور • حتی جماعده انزال اولمق دخی بونك کبیدر • کلدك صوردمز
اولان فواق دخی بونلرك کبی برنسنه در • لابد برشیئی اثر ایدوب اول تحریك ایله معده‌ی
صیقوب وتحریك ایدوب • ومعده دخی قیئی مثال دفع موذیه ایتمك استر فواق کتوررر •
ومعده ده باعث فواق اولان • موذیه نسنه بارد ویاخود حار اوله حتی تره داخل واقع
اولدوغی کبی یاغلیظ مادهٔ بلغم ویابخار صفرادر • ویاخود طشره دن غلیظ نسنه در • و
یاحموضات دعافصها تدر • ویاخود معده یولنده طعام طورمق ویاخود معده‌یه مقدارندن
زیاده غدا ایله مملو اتمکدر • بونوع فواق ضررلو دکلدر • وعلاجه احتیاج اولمز • ولکن طعام
معده ده هضم اولمدوغندن دخی فواق عارض اولور • وطعام فاسد اولدوغندن دخی عارض
اولور زیرا اشتغال ایله طرفنه دفع موذیه ایتمك استر بوفوقنی فواق انواعنك **علاجی**
اکثر حاره وکثر مدتملو اشیادن فم معده واکثر منعر معده شاتم اولمش ایسه • ومعده بارد
ایسه • تره یاغی ویا بادام یاغیله ایلیجی صو ویاحار مزاجلو کشلر بارید صوق ویروب وسکنجبین
دخی ویرمك مناسبدر • واکر حار مزاجلو ایسه بارد مزاجلو کشلر بارکه کلاب دخی
نا تملمش اوله • وصوق ویره‌لر • ویابارد صولر دخی تسکین ایدر • اما بارد مزاجده قلط
ومادة حس اولنورسه • بردرهم ایارج فیقرا ایله سکنجبین وجلاب کافیدر ••

وحار مزاجده بارد صولر وبارد وکشلر بارید ویابارد میوه‌لر صولرندن طتلوانار صولری وشرابلری
دخی صولری ایله کشلر بار کافیدر • واکر سبب فواق بارد ورطب ایسه انك **علاجی**
جوز جرنجی وقرنفل بولکرلجه وسکنجبین وترب وطوزلو بالق ویاخود کمنو وسی اوتدن
نعنا اولمش نسنه وارایسه انلر ایله قیئی ایتدروب • وتکرار واسی وارنجی صو ایله
قیئی ایتدروب معده‌یی پاك ایلدکدن صکره مصطکی ونعنا دمرسینی جکنیه‌لر • وطعامنه
نعنا وناخواه ومعده‌نوس سعتر قته‌لر • وبوبابده عطسه جبر اتمك دخی موافقدر
وتریاق کبیر وتریاق اربعه ونفراد یقون معجونلری وجوارش کمونی وسنجبیل معجونی • و
یاشن فرنکوشت طبیخنه عسل ایله متوام ویروب وبردرهم اساروندن قاتوب صوغی
کبی ایدوب ویره‌لر • ویاخود بونلری استی صو ایله وشکر ایله ویره‌لر • واکر فواق بلغمی
ایسه ودیجی ایسه ال واپاق برمتلرینی باغلامغله فواقی تسکین ایدر دیمشلر • و
دارنلو حمام دخی مناسبدر • ونصف درهم جندبیدستر یا بسر که ایله ازوب
ویره‌لر • ونافع **سفوف که** فواقی تسکین ایدر • جندبیدستر نصف درهم ایکی
قسط ایکی درهم قطر اساليون بردرهم اوله دوکوب سفوف ایده‌لر • و
نعنا وانیسون ومصطکی وکمون قینامش صولر ایله بوسفوفدن بردرهم ویره‌لر
واکر سبب فواق غلیظ ریح اولوب ومزاج بارد ایسه انك علاج نه بوذکر اولنان
علاجلردر • اما سبب فواق یبوستندن ایسه **علاجی** جمله انواع رطوبت
ویریجی اشیا اکلدر • وتازه سد و حار شرتبلر ایله قبق صویله وشکر مخلوطا
ویریله • وکشکابار که بادم یاغیله ویریلورسه • بوبابده بنفشه وبادم یاغلری
نافعدر • وبویاغلردن بورونه ویبون وارقه مهره‌لرینه سورمك دخی نافعدر
وطاتلو انار صولری وشرابلری وبذر قطونا وربوا جکردکی لعابلری وکلاب وجلاب
نافعدر • وماء اللحم ونیم برشت یمرطه‌لر مناسبدر • اما سبب فواق معده
وجکر درمندن ورحم لرندن ایسه باسلیقدن فصد ایدوب • وعنب الثعلب
دعند یاصولری وخیار شنبر ویریلوب • ویاقی علاجی جکر ومعده ورمی علاجندن
طلب ایده‌لر • وهر بارکه فواقده قیئی ایتدره‌لر • باقی قلاق یعنی بقیه سی اسهال
ایله کیدرمك تیقی معقولدر • وهر دار درلرکه ماده نسنه نافع اوله • مسهل واردرم
ده ذکر اولنمشدر • موافق اولنلر ایله اسهال ایتدره‌لر • مثلا مزاج وماده بارد
دیروب بونك کبیاری کوزه ده‌لر • وماده زایل اولوب معده وبدن پاك
اولدقدن صکره تعدیل مزاج مشغول اوله‌لر • وفواق یبسده خوف وخطر چوقدر • واکثر
موت فواق یبس ایله کلور دررلر • اما بوذکر ایلدکمز فواق خفیف‌لر صوکنده

وضعفندن عارض اولورسه خوف ولنور بوخسه بالاده ذکر اولنان انواعنده سبب جزئی
اولیمق فواق حار ویابس ایسه رطبات ایله ومعده اوزرینه قیرو دبنفشه یاغلرینه ازه جق
کافور وصندل. ولعاب فتم ایدوب ضماد ایده لر. وبو بابده حرکات قویه ایله مشغول اولمق
واغمومق وقورقمق وغضبه کلمک وجمع العقل صوق صو دوکمک وخوش رایحه لو لر شم اتمک وصوق
کتحاب ایجمک نافعدر. وضعیفه شدتندن عارض اولان فواقه کد قی واسهال ایله اوله وساکن اولمیه
ایو علامت دکلدر. اکثر مدتی وار ایسه معده ویا جکر ورم ثبک دوقه لرینک علامتیدر ودخی لقلق صوکنده
وقوت ضعیف اولدوغی محلده فواق عارض اولمق موته دلالت ایدر. اذا ظهر الفواق حفظ الفواق
وعلامت الفواق. علامت الفواق دیدکلری بومحلدر. زیرا اقلاطک فسخ ایدوب بربری برینه ایله
مخلوط اولوب جکر ومعده دنم معده یه اذا اتمسی ایله فواق عارض اولور اما کاهی امتلانو عنده
ضعیفه وتخمه دیدکلری علتده معده مملو ایکن عارض اولان فواق قی واسهال دفع اولیو قدن
صکره فواق دخی ساکن اولور دفواقده شمامه که قورت مسک الماسی قیونی ولادن وازه جق
کافور قاتوب شمامه ایدوب قوقلده لر. وصوف دبنفشه یاغی دخی ضم اولنسه روادر
واکثر معده وجکرده ورم وار ایسه. اندنکره علاجن اول بابلردن طلب ایده سن. وکاهی سعال
شدیده ده جوق ایو ملله اولیقوده بلغم درطوبت غلیظ جمع اولوب فم معده یه زحمت ویروب
فواق عارض ایدر بلغم جقدوغی کبی فواق دخی زایل اولور . . .

یوز التمش اوجنجی باب قی وتهوع وغثیانک بیاننده در

قی قوصمق در. وتهوع کوکل دونکدر. وغثیان کوکل بولانوب قی عارض اولمقدر.
فارسیده منش کشتن درلر. واو یجیلر انواعی نا وسیا درلر وورملر دیونانیلر انواعی
نافتلی درلر. واناقانونسه وسستو مأخوذی درلر. قی دیدکلری معده نک دمعده ده
اولان هرنه ایسه انک حرکت کلمسیدر. وتهوع دایم معده اضطرابی اولوب قی وغثیان اولمسه
تهوع درلر. وتقلب النفس دخی درلر. وغثیان کوکل بولانوب ایله قی اقتضا سنه درلر بونک
سببلری یا صفرادن فلطدر. ویا سوداوی مراقی اصحابنه عارض اولان محترق سودادر.
ویا مرقی رطوبتدر. ویا صو والکزاجدر. اما بونلرک اکثری حار درکه رطوبتی قیناد وب
بخارینی تحریک ایدر. ویا خود تخمه اولوب هضم اولمامش طعام معدر. ویا طبیعت
قبول اتمدوکی طعامدرکه کندو حالندن متغیر اولمش اوله. ویا خود اصلنده بورایحه سی
اوله. ویا خود سکک وغیره مردار نسنه اولدوغنی عقل کوکله شهادت ایدرکه معده
طعامدن مردار نسنه وار در. کوکل دخی قبول اتمیه قی وتهوع وغثیانه اقتضا ایدر. بونک
علاجی جمیع عطریاتی اولوب قابض دوالر اشتها اکبر. واکثر بو طبیعتلو غدالر
واکثر دوالر قی وتهوع وتقلب النفس وغثیانه نافعدر. دسقون که قوروب.

کشنیز

کشنیز وسماق و رزوراز طباشیر دن ترکیب اولنمش اوله وضماد لردخی قابض معلولرسی
اشیادن اوله نافعدر. واکر قینک طبیعت علته طوبلغی ایله اولورسه باکلکم تم هندی جوبین و
ایلمک کافیدر. واکر فاسد خلط وار ایسه. تنقیه ایله وحقنه وتنقیه ایله معده یی ابراء تاکه
ایده که قی ساکن اولور بعده مناسب معجونلردن ومعده یه صالح اولوب مزاجنه کوره
اشربه لرکه دسقوفلر ایله معده یه قوت ویره لر. مثلا مزاج حار ایسه زیاده حار اولمیوب معتدل
قریب معجونلردن دوا المسک وقونش وارولرکبی وبارد اشربه لر بهر بار قی وغثیانی تسکین
ایدیجیدر. واکر ماده صفرا ایسه اغزده لعاب جوق واجیلق وعطش دخی اولور اکثر.
علاج سکنجبین ایله یا خود ایلیجق دوا فرصه بیله قی که قوت بوتده سی زایل اولمق ایله
غثیانلر ساکن اولور. واکر بونلر ایله قی ممکن اولمز ایسه. ازه جق ابارج فیقرا ایله اولنور
واستفراغدن صکره کشابلر ورقانیق وغوره صولری وسکنجبین نافعدر. واکر معده ده
ضعف حس اولنور ایسه ایو معجونی وشرابی واکثی طباشیر ویره لر. وغداسی نار دکن
ایله پشوروب لطیف جیل وسولکون دکلک وبلج کیبلر ویره لر. ومعده اوزرینه
سنبل ضمادی ایده لرکه صندل وکل ولادن وامرود والما وایوا صولری ولعاب اوله. واکر
ماده بلغمی ایسه اغزطعمی شور واکشی ایله بلا اولوب بلغم رقیق اولدوغی علامتدر
وبعد اصفر ایله تهوع وغثیان وقتی دافع اولورسه معلومدر که ماده فضاسنده در
اما اتماغله قی ایدرسه. ماده بلغم فم معده ده در. واکر قینی دشوار لغله
قی ایدرسه معلومدرکه ماده بلغم معده قونده در. وجمله قیلردن صکره
اصفرابه ساکن اولمق صوا علامتلریدر. وبلغمی ماده لرک علاجی اولا عسلی
سکنجبین ایله ترب وطورق اوتی وطوزلو بالق طبخی ایله قی ایتدره لر. وسکنجبین
ایله ایارج فیقرا یوغوروب استفراغ ایتدروب بعده سبه ونعنا وافسنتین
شرابی ویره لرکه باقی قلان بلغمی کیدروب ومعده یه قوت ویرر. ومعده یه
حار ضمادلر قویه لر. وغداسی قاورمه لر ویریانلر ویره لر. واکر حرکتلو خسته لقلرده
اولان قینی بحرانی دکل ایسه دیره لر. اما خسته لق اولنده واقع اولورسه. مثلا
حمالرده دوبانیه حمالرنده ومحرقه لرده معلومدرکه ماده واخلاط غلیان ایدوب هنوز
برمرض اصلابت اتممشدر. ویا ظهور اتمشدر. ویا ظهور ایده جکدر. هر قینک نوعی ایسه
اول مرضک علاجی بابنه مراجعت ایدوب ذکر اولندوغی اوزره تدبیرلر ایده سن. ومعلوم
اوله که قی بحران کونلرنده اولوب دقیقه دن صکره مریض راحت اولدی. بلورکه قینی بحرانیدر.
قی امساکه علاجه قصد اتمیه لرکه وار اولورسه ماده جذب اله زایل اوله. اما قی انوازاده
کوب. وضعفندن خوف اولنورسه تسکین اتمکه قصد اولنه. واکر بحرانی قی اولیوب

بجه دیرار اخلاطكه معده ده اوله دیمکی حس ایدرلرسه . واکر طبیعت قبض ایسه حقنه
لینه که بنفشه و یا بابونج و کتان دانه و کشك شعیر و سبستان و خطمی و شکردن ایده لر . هر
برینك مقداری که اتی ذکر اولنمشدر . واکر اولنه جقدر . و بوبابده تمر هندی وارك صولرین
قینا تمقدر . خصوصا ماده صفراوی اوله . واکر طبیعت ملایم ایسه تخم ایلبیجی صو و سکنجبین
ایله ایتدیره لر بعده خوره دیمون و خار تپاری ایله شکر و یاخود بونلرك شرابن ویروب معده یه
قوت ویرمکه قصد ایده لر . اکثر بو اکشی شرابلر معده یه اضطراب ویررسه ایوه ربی و
ریباس شرابی و حاجت اولورسه ترنج اکشیسی شرابی نافعدر . وازه جق طباشیر
دکل داروپه سویق و یا زردك و قوروب بکمددر ویره لر . واو قوتیه قصد ایده لر . واکثر اوبیتو
کلمزسه بویله محلکرده نخته صلبجان ایدوب ادغلا بجغلر ادیو درکبی اتهسته صالنجاغی
صالوب ادیوره لر و شول حب که قیء منع ایدر . بزر البنج بر جزء و بزر الورد و سماق
و قسط هر برندن اوج جزء جمله ایوا شرابیله یوغوروب عادت اوزره حب ایدوب
بونك مقدار استعمالی یارم مثقالدر یاخود بر درهمدر . و بوبابده تازه یاغ ملبس
چکنوب صوین یوطمق نافعدر . وطعامنه سماق و غوره وانجدان قویه لر . اما ماده
بر آخر عضودن یاخود جمله بدندن اولوب معده یه کلمش ایسه استفراغی مطبوخ
هلیله ایله ایدوب واذن باسلیقدن فصد ایدوب و حقنه لینه دخی ایده لر که
محلندن قوت مولده سی زائل ایده لر . بو محلده یا اکثر معده یه باکه اتمك بر قورن
زحمتدر . ینه ماده جمله بدندن جمع اولوب معده یه کلور بو بابده جمله بدن تنقیه افضلدر
و هر بار قیئدن صکره معده یه شول ضماد قویه لر . مثلا بریان اولمش ایوا دانه و صندل
دلك و یاخش مرسین سك ولادن و عود وازه جق کافور و زعفران دیموسی دخی
قنه لر . و بوبابده نافع شراب که صفراوی قیء و جکر اغریسیچون نافعدر .
ساکن ایدر . مثلا سیاه اریك و تمر هندی صولرینك هر برندن اون طوقوز درهم
معسول لك بر درهم . زعفران یارم درهم ازوب ایچوره لر . بعضیلر زعفران
ربع درهم تعیین اتمشلردر . و نافع اولان سفوف بودرکه عود و طباشیر هر
برندن اوج درهم کل و نعنا و زرشك هر برندن بش درهم اوله سفوف
ایدوب اون درهم نار دانك ایله یاخود انار و یا ریباس شرابیله ویره لر .
و بعضی محلرده قیء قیء چوق اولوب دفع و ساکن اولماق علاجی اسهال الله
اولمق کرکدر . و چوق اسهالده ینه بونك کبی قیء ایتدرمك علاجدر . زیرا غلبه
ایدن ماده خلافه چکلمکدر نتکه بقراط ایدرکه القیء یمنع القیء والاسهال یمنع
الاسهال و بر محلده دخی والاسهال یمنع القیء والقیء یمنع الاسهال . یعنی معده ده

براز

براز خلط چوق اولوب قیء ایله ساکن اولمزسه اسهال الله ساکن اولور . واسهالده دخی قیء
ایتدرمك اسهالی ساکن ایدر . والقیء یمنع القیء دیمك قیء دفعیان که هر بار عارض اولور
کامل قیء اتمکله غیری اومقوله قیئلر ساکن اولور دیمکدر . والاسهال یمنع الاسهال دیمك
خلط چوقلغندن اسهال کبی نسنه لر عارض اولمغ مسهل کامل ویرمکله پاك اولوب
غیری اسهال اولمز دیمکدر . . . .

یوز التمش دردنجی باب قیء الدم بیاننده در

قان قوصمق که نفث الدم نوعی دکلدر . فارسیده منش باقون دیرلر . وازجلر
انواعی دومنوس فوردوانتوس دیرلر . وردملر ویونانیلر انوس اماتودس
دیرلر . قان قیء اتمك نفث الدم نوعی دکلدر . نفث الدم توکرك ایله و یا اوکرك
ایله و یاخود قان یالکز کلمکدر . نفث الدم بابی واسباب و علاماتی بیان ایدیلنو
بابنده ذکر اولندی . اما قان قیء اتمك مریدن و یا معده دن و یا جکردندر . و بونلردن
قان چقمق یا قرحه دن یاخود بر طمر چتلامسی و یا ارلماسیدر . و یا طمر اغزی اچلیر
و بونلرك سببی اکثر طشره دن ایسه بر زخمدن اولور . وایچردن ایسه یلکی براوغو
و یا غضب ایله چاغرمقدن و نوع اوروم دن اولورکه طمر برندن چقار . ویاخود طمر
بوغاز دستهست اولوب دقندن ازاتلو اولوب طمر طولو اولور و غندن اولور .
و کاهی طمر بیوستندن دخی اولورکه انداملر اوسته چقار . واکثر قرحه لرك سببی
یا مالح و بوره نزاجلو خلط و یا حدتلو صفرا بو ذکر اولنان انداملره کلوب قرحه ایدر
بونلرك علاملری اکثر قان قیء اتمك ناکاه واقع اولوب و چوق چقرسه بیلمك
کرکدر که بر طمر و یا بلکی برقج طمر آچلمشدر . و سببلرینی دخی ذکر اولنند دخی اوزره ندن
ایدوکینی سابقه دن معلوم ایده لر . واکر مریده و معده ده و جکرده وجع اولورسه
و بلکی و بعض حارز چکلمش اوله معلوم اولهکه بو اندامده قرحه واردر . و جایزدرکه چقان
قان اریك ایله بله اوله . و مریده و معده ده و جکرده حرارت اوله . چقان قان حار
اولور . واکثر قیء حار اولورسه . قان ازاطندن طمر باشی آچلدیغنه حکم اولنور
و یاخود طمار ایچندن اخلاط کثرتندن طمر اچلمش اوله . بونلره علاج اکثر قوت دبیل
و عمر و فصل مساعده سی وار ایسه فی الحال فصد کرکدر . بو بابده فصد دخی
اعلا علاج اولمز . لکن قانی ازه جق اخراج ایده لر . مکر ماده قانی چوقلوغندن
اوله . اول وقت دارجه قان اخراج ایده لر . بعضیلر بر ایکی دفعه ده قانی آزه جق
آزه جق اخراج ایده لر دیمشلر . واکر قیء قتی قوتلو ایسه اطرافی بغلیه لر .
و قرص جلنار و بریك قتی نافعدر . صمغ عربی اون بش درهم کهربا و بسد

وقوین کشنیز وگل وطباشیر وسماق وجلنار وحبة الآس عصاره سی ونشاسته هر بریندن اون
درهم اقاقیا ویانمش صغر کبکی بوینوزی هر بریندن بیر درهم شب یمانی اوچ درهم افیون ایکی
درهم ادویه قرص ایدیلور مقدار استعمالی ایکی درهمدر ربا عفو زربا لسان الحمل صوبیله ویرهلر • واکثر قان
قی اتمک وقعه دن ایسه قرص کهربا نافعدر • کندر ودم الاخوین هر بریندن اوچ درهم کهربا
بش درهم مغسول شادنه وگل مختوم هر بریندن بر درهم شب یمانی ایکی بچق درهم جلنار اوچ
درهم وافیون ایکی درهم ودارچینی دخی ایکی درهم اولوب قرص ایدهلر • بونک مقدار استعمال
ایکی درهمدر • لسان الحمل ویاعصی الراعی ویا بادروج ویا سماق وخرفه بیرابی صو ایله
ویرهلر • واکثر طمر اچلمش ایسه اقراص الکحل قتی نافعدر • سرمه دیولمش ویانمش
شادنه ودم الاخوین هر بریندن اوچ درهم جلنار وعاره هر برندن ایکی درهم صغر کبکی
نک یانمش دیوینمش بوینوزی واقاقیا هر بریندن بر درهم لادن وزعفران هر بریندن
یارم درهم ترنجبین ونشا بر درهم اوله جمله دوکوب قرص ایدهلر • بونک
مقدار استعمالی ایکی درهمدر • وگل ارمنی ومختوم ولسان الحمل • وطباشیر صولری
ویا بخور • صولی وجوز رتی وبوماننده نسنه لر جمله سی نافعدر • وعدس مقشر
ترلنک وسماق وقورق صولری نافعدر • ومعده اوستنه بارد وقابض ضمادلر
قویهلر • واکثر قان قی اتمسی طمر یومشاق وسست اولوب اچلمش • ویا مزاج
رطوبتنک سببندن اولمش ایسه علاج فلونیای فارسی وسنجبیا ودخی تیا
دیرملک مفیددر •

یوز التمش بشنجی باب
احوال کبد وعلی الترتیب امراض بیاننده در

جگر مرضی واحوالی واغربار بیدر وضعفدر • فارسیده درد جگر واتاس
جگر درلر • وافرنجیلر انواجی فونتو جیوا اباس درلر • ورومیلر ویونانیلر
سینا سس نوابیانوس درلر • جگر بر عضو شریفدر • وقوت طبیعیه نک
محلیدر • نته که یورک قوت حیوانی ودماغ قوت نفسانی اولدیغی کبی •
وجگرک قوت طبیعی محلی اولماسنک اصلی بودر که جمله اندامک نسلیبی جگردندر
زیرا اندامه غذا وصحیح اولان قاندر • وکیلوس که معده هضمی وکیموس که جگرده
قان اولوب هاضمه وکیلوسی قانه دوندررر • واول طمرلره وبدنه تقسیم اولنه
کمرکدر • ودورت لازم قوت که واردر • اول طمارلرده وجزیره دخی معلومدر که
قوت جاذبه وقوت ماسکه وقوت هاضمه وقوت دافعه دیدکلریدر • بو خصوص
معده قوتلرندن جگرده دخی ارتقدر • وظاهردر • وادمک جگری ادم بدنی • واغزلغی
قدر اولان حیوانک جگرندن بیوک اولورکن • بعضی ادمک جگری کوچک

وطار

وطار اولور • اما نادر اولور • وجگری کوچک اولان ادمک بر مقلر بوزنی کوچلک وقفه اولور
وبونک کبی جمیع بر مقلر جگر اندازه سنه کوره اولور • وجگر کوچک اولمسی ایچون لازم معلوم
که واردر جگر بابلرینک اخرنده باشقه بابده ذکر ایدهوزر • وچهره نک لونی صاف وکوزل اولمق
تندرستلکی نشانی ندر • وچهره صارولغی جگر حرارتی وچهره تیره لکی وکمودلغی جگر برودتی
نشانیدر • اما کمودت تیره لک ایله بله ایسه برودت ویبوست جگر نشانیدر
وچهره ویرانسموزلکی ویا غلوبیغی جگرک برودتی ورطوبتی ایله اعتدالی نشانیدر ولاغرلغی
حرارت ویبوست جگر نشانیدر • وطمرلر بوغون وظاهر اولمق جگر حرارتنک
زیاده سی نشانیدر • وطمر مستور وانجه اولمق برودت وصغرت نشانیدر • وکاهی
جگر اغر اندامارده طلق واوده وبوکرک کبیلردن فضله لری کنده ویه چکوب انلر خلل
پذیر ایکن جگر دخی خلل پذیر اولوب صافی قانی تولید ایتمز • وطمرلره انک کبی خام وصافی
دکل قان تقسیم ایدر • واخرده طو داغک دخی تمزلی • ویا خللی جگره تابع اولور •
مثلا جگر صاغ وسالم اولسه طوداغی قزل وجگرده الم اولسه • طوداغی بیاض وتیره اولور
شمدنکرو بونک امراضنه وعلامات واسبابنه علی الترتیب شروع ایدهلم • زیرا
تشریحه متعلق جگرک احوالی قتی چوقدر • لازم اولان امراضنک علاجیدر •

یوز التمش التنجی باب امراض کبدده سوء المزاج ساده بیاننده در

جگر مزاجی بر امر تغیردر • فارسیده بیماری بر ساده ز جگر درلر • وافرنجیلر انواجی
افحتوس بیربریا وبیره سنجام ایانس درلر • ورومیلر ویونانیلر یاشی نوابیانوس
قنا ایدیو باثیان درلر • هر بار جگرده سوء المزاج اولمق اندن اخلاط تولید ایدوب
والنده یاتوب حمالر وقوتله وعرض مرضم تولید ایدر • وظاهر اولور • وسوء المزاج
ایکیدن خالی اولماز • یا ماده ایله در یاخود ماده سز یعنی ساده سوء المزاج اولور •
وساده سوء المزاج علاجی عطش غالب واشتهای طعام باطل اولور • وهر
نقدر صو ایچرسه عطشی زائل اولماز • وطبع قبض اوزره اولوب وچهره ده
صفرت ودل یا غشیان وبنض سریع وبول احمر اولور • واخلاط جگر اریدیجه
بدنه تقسیم ایدوب ومنقسم اولاندن بدن بهره مند اولمیوب بدن لاغر اولور •
ویانمش اخلاط اکثر بوغسفره نجرسه کاهی قی وکاهی سحج واسهال ظهور
ایدر • اما سوء المزاج جگر ماده ایله اولورسه علامتی قی ایدوب بثل
وصاری وقزل الوان واغزلق اولور • وصو ایچسه واغزلق صاغ جانبنده
اولور • وکاهی دبو علتی اخلاطی کبی برامز اخلاط تولید ایدررر • ویا ماللنحوب
علامتی ظاهر وکاهی که اسهال غالی که جیک ات یونمش صو کبی اسهال اولور •

بلمك كركدر كه جكر ضعيفدر واكر اسهال دردي قمز كبي اولورسه معلوم اوله كه قان محترق المنشأ
واكر جكرده ورم وقرحه وار ايسه اسهال ايله سياه وغليظ نسنه‌لر اوله معلومدر كه جكر ايچره
چوريش اوله • وسياه براز هر بار بر امر علامتدر بونلره علاج اكر سوء المزاج حار و
ساده يعني ماده‌سز اوله • مزاجيني تعديل وتبديل ايدوب كشكاب وبارد شربتلر
وخيار صويي وسكنجبين وعنب الثعلب صولري وعوزره شرابي وتوريج اكشيسي
شرابي وبندرقطونا ايله اكشي انار صولري وشرابلري واسپرايه دخي ايچوره‌لر • وعلت
ابتداسنده ضماد ايده‌لر كل ايكي درهم صندل بش درهم متور وبنفشه وآق خطمي
هر برندن اوچ درهم كافور وزعفران هر برندن ايكي دانك وكل ياغي موم روغني
قاتوب جكره ضماد ايده‌لر • واكر طبيعت ملايم ايسه ايوه وكل طبخ ايدوب
وحاجت اولورسه دخي قابض وممسك دوالر قاتوب قارن اوستنه ضماد
اولنه • ورطوبت زياده ايدوجي نسنه‌لردن صاقنه‌لر كه جكر سست اولميه • واكر
سنزه اولمق حس اولنوب وسنزه‌دن خوف اولنورسه كرفس بيه‌لر
وسركه ايله بشمش تازه بالق ومقشر عدس وطراج وبوزاغو اتلريني خوره‌دن و
زرشك ايله ويره‌لر • اما جيبين وار ايسه طوموري ويرميه‌لر • اسفناج وكلنه
يپراغي تازه جوج باشي كشنيز ايله بشوروب ويره‌لر • وسركه وكل ياغي وميوه
لردن رمان ايكسي واكشي الما وامرود وشرابلري وتازه شفتالو وآق اوزوم
وريباس وتازه جوج خرنوب دخي ويروب • اما قابض اشيايي جوق ويرميه‌لر • • •

يوز التمشنجي باب امراض كبددن سوء المزاج بارد بياننده

جكر مزاجي صووق ويرامز اولقدر • فارسيده ضعف جكر ازسرد ويماري
اودرلر • واز جمله انواعي قريب كديا بو جيبوريس الخنوس درلر • ورومليلر
ديونا بيلر ناسخرابان عقوابانوس درلر • جكرده بارد سوء المزاج دخي ايكي
دن خالي دكلدر • يا ساده يا خود ماده ايله اولور • وساده سوء المزاجك
علامتي لسان وطود قريبا اغريوب دلوني وجهي سياهه ميل ايدر • وكاهي
يشل وقتي كوكه اولور • ونبض فاتر وبول اق ورقيق اولوب وطعام
اشتهاسي باطل اولور • وبراز اق ورايحه‌سي آز اولور • وطبع كاهي يابس
وكاهي يومشاق اولوب • بلكه آخرنده ثقل برقانكه صو ايله ازلمش كبي اولوب
وعسر طشره جقار • وياخود براز اول صديد كبي چغوب صكره ثقل جقار
بعده غليظ وسياه اولور • وانك كم طعام اشتهاسي واردر • براز غسالي
اولور • وجكر مزاجنك بردي وضعيف نشانيدر • واكر اشتهاسي باطل ايسه

آنك

آنك سببي يا فساد اخلاط ياخود چيكرلر كه بكشندر • بهر حال شهادت ايدر • واكر سوء المزاج
بارد ماده ايله ايسه علامتي اغز لذتي اكشي وطبع يومشق وبراز يوني آق وكوز اطرافي
سياه وكاهي يشللغه ميل ايدر • جايزدركه مشكليجنيلردي ظهوره كله • وبول آق وغليظ
اولوب كوز اطرافي شيشيره • واغريسي صاغ جانبندن اولور • علاجي اكر سوء المزاج
ماده‌سز يعني ساده اوله استفراغه حاجت يوقدر • همان مزاج جكرك تبديل وتعديل
لازمدر • اما ماده ايله اولورسه اول وقت استفراغ اول لازم كلور • ومزاج
تبديلني صكره ايده‌لر • مثلا افتيمون ايارج فيقرادن هر حب وغاريقون وكل مغسول
درپونه وصباح هليله مطبوخ ويره‌لر • تركيب حب ايارج فيقرا وغاريقون هر برندن
بر درهم مغسول لك بر دانك راوند ايكي دانك انيسون ومصطكي هر برندن بر دانك
اوله • ومصطكي كرفس صويله حل ودارولري دخي بونكله يوغوروب وحب ايدوب
بوني براوغوردن ويره‌لر • مطبوخ هليله تركيبي دخي بودر • مقشر هليله كابلي اون
بش درهم افسنتين هر برندن بش درهم قزل كل اون درهم سنبل بر درهم
كرفس تخمي ورازيانه كوكي • وانيسون هر برندن ايكي درهم افتيمون ايكي بچق درهم
بنفسج كه بيغ كمنه اوله بيدبا درهم جكر دكنر تقوب اوزوم اوتوز دانه • والجير
كنك اون عدد اوله • جمله‌سي طبخ ايدوب • وسوزوب بوندن يوز درهم وياخود
سكسان درهمنه يكرمي درهم شكر قاتوب ويره‌لر • واستفراغدن صكره ماء الاصول
ويره‌لر ماء الاصول واكر حرارت وار ايسه آق قنته كشكاب وطباشير • وسرطان
ايله بشمش اوله بارد صو ايله ويره‌لر • وماده ايله اولان سوء المزاجده صار وهليله
مطبوخيله سياه ارك دنر مغشب وسنبر خفنث ولبلاب ضرشوبي ياخود عنب
الثعلب صويي وخيار شنبه ونبات شكري ايله لا نظير مسهلدر • وماء الجبني سفوف
هليله ايله ويرمك فتي نافعدر • ياخود دده سدي ايله ويرمك تجربه‌سي يوغيه
مفيددر • وماء الجبن بويله ويريورركه اول كون قرق درهم ماء الجبن واوج
درهم سفوف هليله ايله ويروب • وايكنجي كون التمش درهم ماء الجبن ويره‌لر
خلاصه‌كلام يدي كونه دكين يكرمي درهم ماء الجبن اول ايكي كونلرنده زياده ايده‌لر
واكر ثبت ضعف ويرسه ارادة بر كون وايكي كون اتتابش ايده‌لر ثابت قيره
قوي اولرنه جكر امراضنده ماء الجبن فتك اعلادر • ماده بارد ايسه سفوف هليله
اصلاح ايدر • اكر حرارت وار ايسه سكنجبين دخي ويره‌لر • وحرارت از ايسه
اوزوم شرابي ايله ويروب • وهندبا وكاسني صولري تقدرايجي اولورسه
فائده‌سي دخي زياده‌در • وجكر سده‌لريني دخي آچر وحار جكره قرص انبرباريس

قتی مناسبدر . زرشکک عصاره سی اون بش درهم طل وطباشیر هر برندن بش درهم
کاسنی وخیار وقثا تخملری هر برندن اوچ درهم اوله قرص ایده لر . بونک مقدار استعمالی
اوچ یاخود دورت درهمدر سکنجبین یاخود عنب الثعلب یا کاسنی صولری ایله ویا شکر
قاتوب ویره لر وقرص کافور دخی نافعدر . وحار مزاج صاحبنه ایراندی دخی ویره لر . وطبیخ
بوشاق اولوب اسهال وار اولنورسه ایوا رتبنی واربه سویغنی کشکاب ایله ویره لر .
وقرص طباشیر دخی بنفشه شرابی ایله ویرمک قتی نافعدر . واکثر طبیخ بوشاقدن
ایواربی ومرسین لری ضم ایده لر وضماد که طل وصندل وکافور ضماد وطلا اولنمق وجگر
اوستنه قومق نافعدر . وخرفه یپراغنی طل یاغیله دوکوب بیقو ایده لر . وتبغ وادزون
خیار صوینی وصولری دوگلش خطمی وگل یاغی قاتوب ضماد وطلا اولنه . وبونلرک
صولری ایله آرپه سویقنی دوگمک سویقی ضماد اولنماق موافقتدر . وبزر قطونا وگلاب
وگل یاغی طلا وضماد اولنسه مناسبدر وضماد نافع صندلین هر برندن اون درهم
طل اون بش درهم زعفران ایکی درهم افسنتین یگرمی درهم وتازه جوز کافور قاتوب
وبید الجبر یاغندن موم روغن ایله قرشدروب ضماد اولنه . بوداروبرک ایکی اوچ
دفعه ضمادی کفایت ایدر . وانا ناروشنا صغیر وکبیر معجونلرینک جگر اورافنه چوق نفعی
واردر . بونلرک مقدار استعمالی بر درهمدر . وقوردوشن قورد جگرندن ایکی درهم
دوگوب ماء العسل یا سکنجبین ایله ویره لر . زیرا قورد جگری آدم جگرینه یاقین حصه
نافعدر ومحکی اولورسه اوزای دده سی که آنک علتی شیخ وسینا امکی
دادخر دکرفس ورازیانه وانکا مانندلر اوله . بونک سری جمیع اخلاطی جگردن سهال
ایله اخراج ایدر . وسته لرین آچر شراب صندبقون دخی قتی فایده لر . اون دقیه
عقمانیه ادرزنم شرابنه بروقیه عسل قاتوب وزنجبیل وقاقله وقرنفل ودارچینی و
زعفران وفلفل هر برندن ایکی درهم اوله بربیره قوبوب بله قیناده لرکه اوچ حصه ده
برحصه قاله . وایکی دانک مسک واوچ درهم عود دخی ضم اولنسه خوشی انجه سی
زیاده اولور . بونک مقدار شربتی اون بش درهمدر . اون بش درهم
صو ایله ممزوج ایدوب ویره لر . ونافع ضماد که افسنتین ومصطکی وسنبل
وصبر واذخر کوکی وصندل هر برندن دورت درهم حب البان وعود ومیعه . و
سلیخه وقسط ومسک هر برندن ایکی درهم گل آتی درهم لادن بر بچق درهم
اوله جمله سی سوسن یاغی موم روغن ایله دوکوب ویوغوروب وحاجت اولور
اکلیل الملک وبابونه دخی قته لر . وضماد ایده لر . وجگره قوت ویرن طعاملر
دوادولرکه جگر بابندن ذکر اولنسه کرکدر . وجگره مضر اولان دخی ذکر اولنور .

جگره

جگره قوت ویرنلر ایله تقیید ایدوب وجگره مضر اولانلردن اجتناب ایده لر . واول بابه مراجعت
ایدوب اتونکله عمل ایدوب . واندن غیری گلکک وسرچه بریانی ونخود آب وآجی بادم یاغیله
وماء اللحم واختیار ایدنلردن ایسه اسکی شرابکی ایچنده ایشنه خربت اتمش اولرلر . وجوز وفستق
وآجی ودلی تلو بادامهر وقوری اوزوم وشکر پنیر وسکزی بادام حلواسی جگره وجگر سده لرینه
نافعدر . وعسل ایله بادام که جگر سیرودتنه وزیت انفاق ایله پشمش طعاملر
آزیکت . وترتیب ایله یمک وگاهی صایم اولمق مناسبدر .

بوز التمش سکزنجی باب امراض کبددن بارد ویابس ساده سوء المزاج

جگرک صوق وقوری ضعفیدر . فارسیده بیماری جگر که سرد وخشک شده درلر
واذبجیلر انواع اقتنوس قیریکوب اث چیق جی بقورس درلر . ورومیلر ویونانیلر
نابیخ اکه اکسرابانی توابیا توس درلر . سوء المزاج بارد ویابس اولسه
آنک علامتی آغز دنسان قوری اولماز . وآجی دخی اولماز . وبول رقیق وبنض
صلب وچگلش عدتی ولاغرلق وزبول ظهوره گلوب یورک وقارون عضله لری
تشنج ایدر . بونک علاجی رطوبت زیاده ایدیجی دارولر کرکدر . مثلا انار شیرین
صولری وشربتلری وطتلو بادام یاغلری ایله کشکاب وگندم ابلر وینیم برشت یمرده
صاروسی . وخیار رقیق وقار بوز صولری وبزر قطونا لعابی دخی نافعدر . واکثر
دخی معتدل اشیایه احتیاج اولورسه . شاهفوم تخمی لعابی شکر ایله وماء الجبن
دعدادن ادغلان انلری وجلابله انار صولری دخی رطوبت زیاده ایدیجی دخی اوده
علاج ایلدکلرندن . دخی احتیاج اولورسه . ایده لر .

بوز التمش طقوزنجی باب امراض کبددن رطب سوء المزاج بیاننده در

جگرک یاشلغندن ضعفیدر . فارسیده بیماری جگر ازتری درلر . واذبجیلر
انواع اقتنوس اوبدی یه قورس درلر . ورومیلر ویونانیلر نا الغرابانی توابیا توس
درلر . سوء المزاج رطب دخی مشکلجه در . بونک علامتی یوز وگوز شیشوب وناسنده
عفده اولوب عطش اولماز . مگر معده ده چوق طورمش اوله . ویاخود انکا آندن
بر حرارت ایرشمش اولوب ورطوبتی قیناد وب عطش گتوره . ونبض ضعیف
ونرم وبول رقیق وبدنی یومشق اولوب خصوصا شراسیف ای سمت . و
مسترخی اوله . وبو علت مدت ویرسه سوء القنیه یه واندن استسقایه
موکدی اولمق خوف اولنور . بونک علاجی ازیکت وریاضت اتمک . وصودن
منع قتی لازمدر . وبارد سوء المزاجده اولان علاجلردن بوکه دخی علاج
اولوب . وبونلردن صکره سوء القنیه بابی ذکر اولنسه کرکدر . انکا دخی نظر .

ایدوب • آنک موافق علاجلریدر • بونلر دخی نافعدر • الله اعلم •

یوزیتمشنجی باب امراض کبددن سوء المزاج حار ورطب بیانندهدر

جگر مزاجی اسّی و یاش اولمقدر • فارسیده بیماری جگر ازگرم وتری درلر • وافرنجیلر انواعی انتمپربس قالدات ادمواتیه فورس درلر • ورومیلر ویونانیلر شرحی که ایغر اقرا سیس ثواپیاتوس درلر • جگرک وجگر قانک مزاجلری حار ورطب اولمغی اکثر افراطله اولورسه معلومدرکه قانک علامتی ظاهر اولور • وبدنده وجگرده براغرلق ظهور ایدر • بونوعه **علاج** اول باسلیقدن فصد اولنوب بعده شراب عناب وساده سکنجبین وشراب ریباس ویرهلر • وماء الجبن ایله استفراغی کاسنی و عنب الثعلب وخیارشنبه وحب الثعلب صولری ایله ویرهلر • وطعامی مقشر عدس که طغیشیل اوله ذرشک وسماق ومارل ایله ویرهلر • وجگرک مزاجی حار رطبدر دقانکث دخی مزاجی حار رطبدر • بوتقدیرجه ایکی نوع برابرلق بربره جمع اولور وقانکث دخی توندی جگر ویندر • وماء الجبن ایله استفراغ اولنوب وبر درهم ایارج فیقرا واون بش درهم خیارشنبه وعنب الثعلب صولری ایله اولورسه دخی مناسب وموافق اولور استفراغدن صکره ذکر اولنان دوالری واشربهلری ویرهلر • • • •

یوزیتمش برنجی باب امراض کبددن سوء المزاج حار ویابس بیانندهدر

جگرک اسّی وقورویغی ضعفیدر • فارسیده بیماری جگر ازگرم وخشکی درلر • وافرنجیلر انواعی انتمپربس قالدا انچیغه ابانس درلر • ورومیلر ویونانیلر شرحی که افرافراسیسن ثواپیاتوس درلر • جگرک مزاجی حار ویابس اولمق **علامتلری** بنه حار سوء المزاج علامتلری کبیدر • مثلا بوست تن دلش وعطش وتلنجی و سرعت نفس وصفرایی براز دخی افراطله اولور • بونک **علاجی** اکثر ماده حار ایسه اولا ماء الجبن ایله استفراغ اولنه • یاعنب الثعلب وکاکنج وکاسنی صولری خیار شنبه ایله استفراغ اولنوب بعده تمار هندی وشکر ویرهلر • وکشکاب ویاشش قبق که کشکابده طبخ اولمش اوله • وبادام وبنفشه ونیلوفر یاغلری ایله ویروب وقبق ونار صولری وقربوز وخیار صولری وشکر ایله بزر قطونا لعابی دخی موافقدر • وطعامی قبق وخیار قلیهلری وسماق ومارول واسفناخ واره کشنکی ور ودفدان بیرده صاروسنی واقتی بادام • یاغی وشکر ایله ویرمک جایزدر • وتمار هندینی شکر ایله اکشی اتمهلر • • • • • • •

یوزیتمش ایکنجی باب امراض کبددن بارد ویابس ماده لو سوء المزاج

جگر مزاجی صوق وقورو اولمقدر • وماده ایله اولمقدر • فارسیده بیماری جگر

ازسرد

ازسرد وخشکی بازماده ونمز درلر • وافرنجیلر انواعی انتمپربس فریده کوالت جیفا بر فونتونوم یه فورس درلر • ورومیلر ویونانیلر ابسنو اکه افرافراسیس فنافتی با ثیمان ثوابیاتوس درلر • سوء المزاج جگر بارد ویابس اولوب اکثر عضودن اکثر قتی ایکن اولمق استر بونک **علامتی** دق علامتی کبیدر • وبر دخی اودرکه اغزدن وبول ونبض احوالی بارد مزاجده ذکر اولنشدر دخی اوزرهدر • وبونک **علاجی** نرکس یاغیله وخیری وسوسن ویاسمن یاغلریله صاروموم روغنی دوزدوب استعمال اولنه • ومار الاصول طتلو بادم یاغیله ویرهلر • ودواء المسک ودخی معجونلرک بوبابده نفعی واردر • وطعاملرنی کندم اب وسبوسیاب ویروب خصوصا تماملری جقغندن صکره اوله • ودیلم برشت بیرده صاروسنی شکر ودارچینی ایله ویروب • وماء اللحم شکر وبالک انکه ایله • واسکی روایق شراب الجیندن ترند الیش اولهلر • وماء العسل دخی اسکی اوزوم شرابیله ویرهلر •

یوزیتمش اوچنجی باب کبد صغیر اولمق احوالی بیانندهدر

جگر کوچک اولور فلغمیدر • فارسیده جگرتا ذابیدن کوچک شود درلر • وافرنجیلر انواعی حاله قور فورماجیوبه فورس درلر • ورومیلر ویونانیلر فادلیستیاسس ثواپیاتوس درلر • بعض آدمک جگری کوچک اولور • بر معلمزن بیعنی برمعلی فصد لغندن جگرک کوچک ایدوکی معلوم اولور • ودنیاده ابتدا جگر احوالی بابنده جگر کوچکلکنی تفصیل ایلمشزدر • وجگر کوچک اولسه مثلا معدهدن جقان کیلوس غذاکه صغایوب بری طارلقلور • وجگر اوزرینه تزلیق ویرر • وهضم قوتلری آنی تصرف انمکه عاجز اولوب • وبدن دخی حاجت قدرنجه غذا استندن بهره مند اوله مز • دانک **علامتلری** بودرکه • اکرجه لطیف ومعتدل طعام یدوکی تقدیرجه معده دن اشتهی ایتدکده جملهسن قبول ایده میوب وجملهسنه هضم ثانی جواب • ویرهمدوکی الجون بودرکه رنجلر براغور • زیرا طبخ ثانی که جگرده • درکمال اوزره طبخ ایدوب بدنه تقسیم ایدهمز • انوکیچون بدن قوتلری ضعیف وبدن لاغر اولور • وبر معلم فصلنی ذکر اولنشدوغی اوزره جگر کوچکلکنی تشخیص ایدر • اکر **علاج** اولنه اولورکه انکک طعامنی که ویرهلر • اول طعامک ارندن جوق غذا حاصل اوله • وتیز هضم اوله • وهم بیک که جرمده از وغذاده جوقدر • اول غذایی ترک ایتهلر • مثلا بر بیرده بیک برناوق قدر غذا اسی اولور درلر بونک کبیدر • وهر طعام که تغار وقلة بیوب یعنی معده اقبال ایلدوکی قدر جوق ویرا دغورون یهلرکه جگرده ایکنجی هضمده اضطراب • ویردوکندن غیری • بدن قوتسز وضعیف اولور • وبرگون کونده بردفعه سنن آج وجگره وسعت ویرر • وطبیعت یوش درشربت ویرلمک کرکدر • وبوبابده طبع قبض لغی دخی قتی بیرازدر

وجگره ضرر ایدن وفایده ایدن نسنه‌لر بوندن صکره باشقه بابده ذکر اولنور و جوجه آتمه‌لرک بر مقدار
کوچک اولدوغی انلرک جمله اعضاسی اوبه در ، جگر کوچک لکنه حکم اولنماز ،،،

یوزیتمش دردنجی باب جگره ضرر ایدن اشیا بیاننده‌در

جگره ضرر ایدن نسنه‌لردر ، فارسیده خوراو دارو که زیان آورده درلر ، داخی جمله انواعی قوده
قوری و تری منوم افزند درلر ، ورومیلر ویونانیلر تولادین یراخونده نوابیانی درلر ، جگره
زیان وضرر کتورن اولدر که یدکلری طعام هضم اولمادن بردخی طعام یمک که طب کتبنده ادخال الطعام
علی الطعام درلر غایت ضرر بودر ، معده‌یه وجگره زیان ایدر ، وطعامی ترتیب سز یمک و بلکی ،
شتا ایمک و جماعدن صکره دکیجه ادیتودن قالقوب بارد صو ایچمک و بلکی در لمش
اوله ، وریاضتدن صکره ویورغون ایکن ویولدن کلوب صو ایچمک وسحور معده خالی ایکن بارد
وچوق صو ایچمک بیرا ضرردر ، اما یاز کونلرنده بر مقدارینی نقدر بارد صو ایچمک ضرر ایتمز قالقمش
صفرا وسودا انجماعینی تسکین ایدر ، وبو ذکر ایلدوکمز زمانلرده بارد وچوق صو ایچمک چوق
مرض کتوروب وجگری لازمندن زیاده تبرید ایدوب استسقایه مؤدی اولور ، وجگر
حرارتنده بارد صولری چوق ایچمک ضرر بودر ، ونرجلو طعاملردن وخرمای وچوق
شرابدن ستده نوتندایدر ، زیرا جگرک مزاجی حار و رطبدر ، شرابک دخی حار و
رطب اولدوغیچون کندویه جگر ، وچوق ترنج یمک و خطب انک وقطایف انواعی
ویاش اتلر وغلیظ اتلر انواعی خصوصا قدید اوله ، وسایر غلیظ اولان طعاملر
ویاچه‌لر وسدلو بر نجک غلیظی وغلیظ کشک انواعی وهریسه ، وصدرتیه
ونشاسته‌لو غلیظ طعاملر وحلوالر جگره ضرر ایدر ، ودسته کتورر ،،،

یوزیتمش بشنجی باب جگره نافع اولوب قوت ویرن اشیا

جگره فایده ایدن نسنه‌لردر ، فارسیده سود مندی جگر وقوت دارد
درلر ، داخی جمله انواعی قوده اوتبابا نم افزند یعودی درلر ، ورومیلر ویونانیلر ناسین
فرنده نوابیانی درلر جگره نافع اولوب قوت ویرن نسنه بونلردر که ، مثلا
جمله فتح ایدیجی دارولر ، واشربه ضعیف ورایحه‌سی لطیف اوله نافعدر ، وتیون
نافعدر ، وعفونتی منع وفتح ایدیجی وقوت ویریجیدر ، وتاودق وبلج انلری
دالکه مانند قوشی انلری ودارچینی وادخر کبیلر وهر اشیا که انده جلا وله کشکاب
کبیلر ، وطبیخ ونبض قوتلی اولانلر وزغوا کبی ، طبیعتی رطب وطعمی ورایحه‌سی خوش
اولنلر ، وفستق انواعی وفندق وبادام وقوزی اوزوم ونبانی حته قورد جگری
نافعدر ، ولکاسنی صولری که بارد جگر اصحابنه ماء العسل ایله قتی مناسبدر
ودماء الجبن لر وافسنتین ، وسنبل هندی ومصطکی نافعدر ، ومصطکی یاغی

طلا

طلا انکه و عنبر یمک بارد جگر اصحابنه وباغنی لادن ایله طلا انکه ورا ونذ وغافث وبسباسه
یمک ، وازه جق زیتون صوبی نافعدر ، حمام یمک وضماد انک عودن بر کون بارم
درهم اوله بش درهم شکر ایله بارد جگره کتون درنجنک یمک وسزاب ضماد انک
وبقلة الحمقا وآق بهمن ومسک وفراسیون صوق جگره اکثر یمک حار جگره کلشکر یمک
وعناب صولری انواعی وشربتلری وشکر بی غالب اولان لیموت وکبی اشربه‌لر وسفرجلی
وشرابلری واملج وبلیلج ، ومرسین یمک حب بلشا ونعنا صولری ایله بشمش اشربه
لر صوق جگره نافعدر ، ودووص دیدکلری دمور صوبی وابریشم وجوچ قاینمش
معجونلر واشربه‌لر یورکه ، ومعده‌یه ، وجگره قوت ویرر ، وبوندن صکره جگر
ضعیفی احوالی باشقه بابده ، ذکر اولنور ان شاء الله تعالی

یوزیتمش التنجی باب ضعف جگر بیاننده‌در

جگر ضعیف اولمقدر ، فارسیده دخی ضعف جگر درلر ، داخی جمله انواعی
انفرمتاسیه عتوریس درلر ، ورومیلر ویونانیلر ادنا میا نوابیانوس درلر
جگر ضعفنه مبتلا اولنلره و بدن جگر ضعفنه مبتلا اولنلر بکبی مکبود درلر ، وجگر وجعنه
کباد درلر ، بونلردن صکره باشقه بابده ذکر اولنور ، اکر وجعی واکثر سته لر بیرزیبان
اولنور ، اما جالینوس قولی اوزره قرحه ودبیله وورم بوغیه مکبود درلر ، وجگر
ضعفنک سببلری درت نوع اولور ، برنجی انواع سوء المزاج جگره مخصوص
اوله ، یاخود بدن ایله ویا ماده ایله ویا ماده سز ساده اوله که سوء المزاج حارده
ذکری سبقت اتمشدر ، ایکنجی نوعی جگرده بر خلل واقع اوله که جمله اعضاده بله
واقع اولوب وجگره بله مشارکتی اولمش اوله ، مثلا اود وطلاق وبوکرک کبیلر
ودخی معده ، وامعا ونفس چلمک الاتلری واعضالری کبیلر اوله ، وحوریتلردن رحم
مشارکتی اوله ، واوچنجی نوعی اکثر حار واکثر بارد وصلب وسرطانی شللو ومولی
ویاخود بلغمی یومشاق ورم اوله ، ودردنجی دبیله وقرحه وجراحت متعفنه اوله
اما اود فعلنده ضرر بوله اولور که جگره ضراری قاندن ایرمغه باردم انک قادر
اولمز ، واین کندویه چکه مز ، وطلاق فعلنده دخی ضرر بوله اولور که جگره سودایی
قاندن ایرمغده جگر باردم ایده میوب وصوبی کندویه چکمز ، زیرا جگرک فعلی
بودر که کیلوسی معده‌دن آلوب دقانه دوندرر ، وقانی صافی ایدوب اعضاره
کندروب وتقسیم ایدر ، وبو اعضالرک فضله‌لرینی اعضاده اولان قوت جاذبه
لری ایله جگردن کندویه چکرلر ، واندن صونرا قبول ایده‌لر ، وجگر دفعنده دخی بو اعضالر
جذبندن بر عظیم منفعت حاصل اوله ، وجگرک بو اعضالره مشارکتی دیدکمز بو سببیله

ایلدرکه هرگاه بو انواع معده فعلنده دخی خلل واقع اوله . انک اثری جگردن ظهور ایدر .
پس جگرک فعلی وعملی ضعیف اولور . ومعده فعلنده وعملنده جگر ضعیف اولمسی
بودرکه معده کیلوسی که ایی هضم اوله . وطبخ اولنیوب وبلکه فاسد اولمش اوله
معده دن جگره بو حالله ایرشور . جگره هنوز ذکر ایلدوکمز اوزره ضعف وخلل
ویرر . وامعا فعلنده دخی جگره خلل پذیر اولمسی بویله اولورکه بر ماده که
معده دن ایله اود وامعا بیننده در مثلا صفرا معده دن واوددن بغرسغه گلور
سده واقع اولوب . امعانک حقه سی اوددن وحوالیسنده قالور .
ایکی مضرت حاصل اولوب بری بودرکه اوده ایرشمک سببی ایله صفرادن
برحصه بغرسغه گلور . قولنج تولد ایدرر . ایکنجی ضرر اولدرکه بغرسغک صفرادن
اولان نصیبی اوده قالوب . واود ممتلی اولوب دخی جگردن صفرایی جذب
ایده مز . ورحم نصیبی اوده قالوب . فعلنده عورتلرده شویله اولورکه
چوق حیض قانی انمغله بر او عورتلرک جگرک جمله قوتلرینی ضعیف ایدر . اما ممکن
درکه بعضیلرده جگر ضعیف اوله . وبعضیلرده اولیه . بونلرک احوالی تفصیلدر .
اما هاضمه وجاذبه ضعفی برودت ورطوبتدن ودافعه ضعفی یبوستدن اولور .
بونلرک علامتلری مکبود دیدوکمز چهره صارولغی وبعضیسنک صارولغی بیاض
بیاض ایله مخلوط اولور . وبعضیسنک یاشل دفستقی ایله وبعضیسنک
تیره وسیاهلک ایله بلنور . وماهر اولان طبیب مکبود ومعمودی یعنی معده
وجعی صاحبنی بول رنکی ایله بیلور . وغالبا بول ویرازیب صکره رنک دونر . ودبر
ازاولدرکه جگرک انتشی کیلوسی قانه دوندرمکده تقصیر وخلل ایله اولمشدر .
واکثر علت صاحبی محرور ایسه اول صدید کبی وبعده دردی کبی وبعده
یاغمش قان کبی وزعفران کبی اولور . واخرنده محرور کث برازیب الوان مختلفه یه
دونر . ومکبود جگرنده کیلوس ماساریقا بغرسغنه کجدوکی وقت که ایکنجی
هضمده وجگر محدبنده بر وجع ظهوره گلور که نا خرده بر پهلولره ایرشور . اول نحیف
عبده اضلاع الخلف ورلمر . والغضیریا دخی دیرلر . وجگر سوء المزاجنک
علامتلری اکثر ماده ایله واکثر ماده سز یعنی ساده در حار جگر اوله افلاطی حار
ایدوب انذاملره گوندرر . وانذاملر دخی اول سبب ایله حار اولور . واشتهای طعام
گیدوب وجایزدرکه حمی دخی گتوره وعطش دخی اولور . وبارد جگر ایسه
افلاطی غلیظ ایدوب . وطعام اشتهاسینی زیاده ایدر . واذلدن حمی
اولمز لکن مدت روزگار ایله اوله جایزدر . وجگر اغرلغی دخی ظهور ایدر .

ورطب

ورطب جگر افلاطی صودن پاک ایدوب . وطبعی یوشاق ایدر . اما قوف واردرکه استسقایه
مؤدی اوله . ویابس جگر افلاطی غلیظ واز ایدر . وبو سبدن بولی دخی از گلور . وبونک
خاصه علامتی که جگر ضعیفی کاودشارکی ایله در . بویله اولدرکه بو رنکک لونی برقانی صاری اسمه
اولور . وجایزدرکه اود وبغرسغلر مابیننه دوشمش سده ایله براز اوله . وطلوع شارکی
علامتی بودرکه اول طلوع مرضاری اولمش اوله . وبو لونی سیاه وتیره لکه میل ایده . ومعده
شارکی ایله اولان جگر ضعفی بودرکه معده ده طعام هضم اولمدوغی ومعده احوالی انکه شهادت
ایدر . وکلی یعنی بوکرک شارکینی علامتی اولدرکه بوکرک احوالنک تغیری واغراضی انکه علامتیدر
وانکه سببی که جگره قرحه دو دبیله دوری کبیدر اوله . انلر محلنده باشقه بابده ذکر اولنور
وجگر قوتنک ضعفی علامتلری بودرکه اکثر قوت جاذبه ضعفی ایسه کیلوسی که بغرسغلره
گلاجکدر انقلاندن ایرمغه قادر اولمز . وکندیه چکمزکه تا هاضمه انی هضم ایلیه داخلم
غذا دنصیب بولهلر بو سبب ایله انذاملرده وبوندن ازقلق ظهوره گلور . واکثر معده که جگرک
قوت جاذبه سی ضعیف ایله قوی اوله . انی ثقل معده قوتیله هضم اولمش اولور .
اما معده دخی ضعیف ایسه ثقلکه ایرمعده ضعفی سببیله باسنده درکه بغرسغلر ایله جگر
بیننده واقع اولور . باپر ورمدر . واکثر قوت ماسکه ضعیف اولسه کیلوسی که جذب
ایتمشدر حفظ ایده مز که اول دکلو قوت هاضمه که انی سکره بله دعلامتی طبع یوشاق اولور
وبونلر دخی لاغر اولور . وقوت هاضمه ضعیف اولمق ایکی نوع در . بری اولدرکه طبع
یوشاق اولوب وطشره چقان نسنه غالب اولور . اما ایکنجی نوعی جگر کیلوسی
هضم اتادون انذاملره گوندرر . وتهیج ظهوره گلور . وخوف واردر که استسقای
لحمیه مؤدی اوله . ودافعه ضعفی اولدرکه فضله یی قاتدن ایره مز . ودفعده بول از
گلور ورنکی دخی از گلور . وثقل دخی از گلور . وفضله بو محلده قالمغله انذاملره ایرشنک
علامتی بودرکه هر انذامده جمع اولان فضله دن بر درد هم . ویا مرض ظهور ایدر . وسده
لر . وعفونتلو حمیلر ظهوره گلور . وچهره لونی متغیر اولور . وطعام اشتهاسی
ضعیف اولوب بعضنده قولنج وبعضنده استسقا وبعضنده اسهال واسود دربی
وقوبالر ظهور ایدر . خلطک نوعنه گوره اولور . والحاصل جگر ضعفنک احوالنی بر
خوشجه حس ایدوب . وعلامتلرین گوزلنک گرکدر . ومریضه سابقه وبادیه
سن سؤال ایدوب انکا گوره علاجه مشغول اولهلر علاجی اولکیتیون جگر علاجنده
تامل گرکدر . زیرا جگر ضعفی سببی اکثر برودت ورطوبتدر انده یبوست
از اولور . انک علاجنده لطف ایدیجی وحرارت ویریجی وطبخ ونضج ایدیجی
داروری اکثر استعمال ایتمک گرکدر . وزنجفون واکیشی اتار ایلا طتلو انار واکنه بکثرز .

نسنه که انده قبض وعفوصتی اوله غلیظ اولیوب حراری تسکین ایدر • وانار شربتی لیکن
ایدر رطوبتی جلا ویروپ وسده‌یی آچر وحموضت برودتنی معتدل ایدر • ودانه‌سی چقمش ازوم
چکمک دخی بویله‌در • اما اگر ورم ویا سده اولورسه قابض دارولردن ترک اولنور • واگر
جگرده ماده وار ایسه استفراغه احتیاج اولور • وماده دموی ایسه فصد ایله استفراغ اولنور
واگر خلط غلیظ ولزج ایسه غاریقون ایله استفراغ لازمدر • واگر خلط رقیق اولوب حرارته
مائل اوله • افسنتین وغافث عصاره‌سیله استفراغ اولنه • وکاهی اولور که اسهال
ظهور گلور • طبیب لایق دگلدر که • انی قوابض ایله امساک ایده زیرا • عظیم مضرتی وار در
گوره‌لر که اول اسهال دفع طبیعت ایسه وجائزدر که انوکله پاک اوله • اگر دخی
یاردم ویرمک گرکدر که تیز پاک ایلیه **معجون جالینوس** جالینوس درکه جگره بوندن
موافق نسنه یوقدر جگر دگزاوزم یکرمی بش مثقال • زعفران بش مثقال بعض
نسخه‌ده ایکی مثقال دیمشلر • قصب الذریره ومقل الیهود هر برندن ایکی مثقال •
سلیخه ایکی مثقال وسنبل اوچ مثقال اذخر ایکی بچق مثقال مردورث مثقال صمغ البطم
درت مثقال دارشیشعان ایکی • مثقال عسل اولا التی مثقال شکر یگرمی مثقال اوله
بونک مقدار استعمالی بر مثقالدر • واگر حرارت وار ایسه بذر البنج وازه جوق
افیون قته‌لر نافعدر • وقورت جگرن قوروب ودوگوب ایکی مثقالنی شراب ایله
اختیار اتمزسه سکنجبین ایله ویره‌لر که قتی منفعتدار ابی دوه سدی دخی قتی
موافقدر • ومعده ضعفنه اولان ضمادلر دخی هر نتنی نوع ایسه اول نوع جگر
ضعفنه منفعتدر • واگر جگر ضعفی سببی سوء المزاج ایچون ایوا دالی وامردود
حراری وار ایسه تازه شفتالو ورمانی فایده ایدر • واگر سده سببی یوخسه
کاسنی صوی وسکنجبین وطعاملری سکباج ومصوصلر وتاوق لر که تازه کشنیز
ایله ایچی طولمش اوله • ودارچینی وسنبل آکوب ویره‌لر • واگر هاضمه‌ده ضعف
وار ایسه سنبل وجوزبوا وکندر ومصطکی وقصب الذریره نک نفعی واردر •
واگر قوت ماسکه‌ده ضعف وار ایسه • قابض دارولری زیاده ویروب حار
اولنلردن اکسک ویره‌لر • مثلا جلنار وطراثیث وگل گبیدر • واگر قوت جاذبه‌
ده ضعف وار ایسه • قابض دارولر آز وخوش رایحه‌لو دارولر اکثر غایت
نافع اوله ودخی **ضمادلر** وطلالر دخی موافقدر که سده فتحنک تدبیرینی ایده‌لر •
ومعلوم اوله که سوء المزاج انواعی جمله قوتلری ضعیف ایدر • وبو بابده مزاجی
تعدیل وتبدیل ایدوب صلاحه گتورمک جگر ضعفی انواعندن طعام موافق
وخفیف واز ویرمک گرکدر • وپاک بغداد اتمگی ویرلوب • اگر مزاجده

ایسه

ایسه بالکلیه اتمک • وبرودت مزاج ایسه انگبین عسل ایله ویره‌لر • ورووندان بر ده عصاره‌سی
ودانار • ونار دنک • چوربالری که قوروه وازدم • ودارچین وفلفل ایله ویره‌لر •
وبو بابده اکثیا اتشن دخی سکنجبین گبیلر • نافعدر •••

یوز یتمش یدنجی باب سده وحدبه‌ی جگر بیاننده‌در

جگرک بیماری یومرو سده اولان سده‌در • فارسیده سده‌ی جگر که ازسوب
کرد درلر • واو بجمله انواعی ایوسترفیوکه بارتس اباتس درلر • ورولر ویونانیلر
انغرحس تونکر تورودس توایپاتوس درلر • جگرک سده‌سینی کاهی محدبنده
یعنی یومری طرفنده اولور • وکاهی مقعرنده یعنی التنده واچرو بوجا غنده اولور • وکاهی
ایکی جانبنده وجمله سده بله اولور • وسده دیدکلری آخر علتندن انتقال طریقیله اولور دخی
تغذیه جهتندنک اکثری طعام هضم اولمدین اول ایلدکلری حرکتلر وحماملر والحاصل
اغذیه عقبنجه حرکت کلی اوله معده‌دن خام کیلوس صزوری جگره ابنه • وبلکی اغذیه
دخی غلیظ وهریسه‌لر وصدرتیه وقطایف وحلیمی وغلیظ لزج غذالر اولر • زیرا غذا
غلیظ ولزج اولمغله عقبنجه حرکت کلی اوله • معده‌ده اکلنموب جگره خام ایلن ایندر
وشراب شیرینا دخی سده‌ی جگر ایدر • اما او یکی سده‌لر نیت آچر • وکاهی جگر سده
لری بلکی فاسد اولمش طعاملردن • وکاهی قوی قابض میوه‌لردن دخی اولور • وکاهی
خلاف نسنه‌لر که معتاد اولنلرک کل وحاموز وطهران وکومر وگرنج گبیلر • انلر ایسه
جگر منفذلرینه داخل اولوب سده ایدر • وریاضت وحمام • وحرکت صوکنده
بلا تأخیر طعام چوق اوله • وبلکی غلیظ بمک اوله سده ایدر • وشوز ومعده فاتح
وشب صولری انواعی دخی بویله درخلق اکثر مبتلا اولشدرکه • دریا کنارلری قبنده
ابچه دیدکلری صوی ایچوب واسهال ایدوب حکیم مرتبه احتیاج قالمادی دیرلر
انی اول ایچدکلری اوتوز دقیقه صو هر قنده واصل اولورسه • حزیب ضبابه
کلنمز • وجگر صلاحی خیری اوله مز • بلکی قتی تندرست اوله که تدریجیله یرینه گله • و
سده‌لرک **علامتی** اولدر که سده ایکی نوع اولور • بری اولدر که ثقل • رقیق •
دچوق اولور زیرا کیلوسک یولی جگره گیروب جگرده قان اولنمسی گرکدر • دصولی
اندن ایتروب بوکرک دمثانه‌یه گوندرر • وجگرک باقی قلان حصه‌سی کیلوسدن
ومعودن گلنل ایله بغرسغه گیدر • انوکچون براز چوق ورقیق اولور واتی اولور •
وایکنجی نوعی اولدر که جگر طرفی آغر اولوب • زیرا مقدار کیلوس دنی جگره گیرن •
سده سببی ایله جمتل اولمش ایدی • خصوصا سده جانب محدبده اوله آغرلق چوق •
اولور • مثلا سده‌نک اغرلغی ورم اغرلغندن زیاده اولوب • اما حمی ووجع اولمز •

ووجعده اولورسه ورملر وجعنده آزاولور • وسده اصلی بلغم قاتلرلی بر ایلنک اولور •
وکاهی اولورکه سده صاحبنه جگرک مشارکتندن ضیق نفس ظاهر اولور علاج بودرکه جگرده
اولان سده نک فتحی ایدرلر ایچی اشیا کرکدر • واکر حرارت وار ایسه کاسنی صوینی
وسکنجبین ایدرلن الخل صوینی وبیرامی ایله ویرمک کرکدر • وسده فتح ایدیجی سکنجبین
بودر **سکنجبین** که فتح سده ایده سالن الخل وکسنی تخمی وکوکی وزرفه تخمی وحماض تخمی
که دوکلمش اوله جلاب دسرکه ایچنده عادت اوزره قینادوب سکنجبین دوزه لر • و
کشوت چوق حارده طلر وفتح ایدیجیدر • وراوندی اکه قوییدر • وافسنتین ادی
کذلک ویاش کرفس ربزه بیرامی وکاسنی صولری ایله مخلوطا سکنجبین ایله بله ویره لر •
وکشوت صوینی وطبیخی ومعتدل دارولر • وغافث طبیخی وآجی بادام ویاش کرفس صوینی
اعتداله قریبدر وفتح سده لر • وسده فتح ایدر افضل داروشیر خشت وکا فیطوسدر
اما حارلیجی حاجت اولورسه سکنجبین عسلی وری وتخم ارتجی قوینمش اوله • وسکنجبین
عنصلی واصل السوس وحلیون بر بریته قریبدر • وحار فتح سده ایدیجی دارولر •
داد رار ایدیجلر آساروند وسلیخه وفطراسالیون وزراوند مدحرج وفقوه وایرسا
وغاریقون وعنصل وجعده وقنطوریون وعصاره سی وجنطیانا وترمس وسکنجبین
عسلی که قوته ایله دوزلمش اوله • وقوت تخم وری وانجیر که بادم ایچنده اوله وفستق بو
جمله نافعدر • ومرکب دارولردن ماء الاصول دخی قوییدر • وسده فتح ایدر **دواء دی**
آزخ غاریقون وصبر وقسط وکبر وکوکی هر برندن برابر اوله • مقدار استعمالی بر مثقالدر
سکنجبین ایله ویره لر دوداء المسک ددواء الکرکم داقراص الکوز • واقراص افسنتین
دخی نافعدر • **فتح سده جگره ایچون** دجگره قوت ایچون غایت مناسبدر • قوه
ومعجون لک والیسون وکرفس تخمی واسارون وافسنتین وراوند چینی وزراوند
طویل وغافث عصاره سی برابر اوله بونک مقدار استعمالی بر مثقالدر سکنجبین
ایله ویره لر • وعلاجلرده اوایلده ده مسهل دخی ویره لر • اکثر اوایلده ده اوکز[?]
سابرده ده بر رازیانه وکرفس وکاسنی وشیح وبابونه واقحوان وادخر ویره لر •
واگر بونلر دخی بولنمزسه یعنی بونبات حاضر بولنمزسه کرفس تخمی ورازیانه وشیح و
کاسنی واقحوان تخملری دخی علف ایچون ویره لر • وعلاجنده ادخر خلط ایتمک •
نافعدر مقصود حاصل اولور • اول ده ده نمک مسهل ایچوره لر

یوزیتمش سکزنجی باب جگر مقعرنده اولان سده بیانندهدر

جگر مقعرنده والنده ویوجاقتده اولان سده در • فارسیده سده ره زرجی جگر درلر
واقع علامتلری ابوسهل مجبور بارنس قاوه ابانس درلر • ورومیلر دیونانیلر انوافسس

نوکیلومرس

نوکیلومروس نوابیا نوس دریز • جگر مقعرنده اولان سده نک فتحی مسهل دارولر ایله اولور •
واوزرماده نک طبیخی غذیر ایدوب ذبولمشدوب واگر مسهل ضعیف رکه اوله • ایارج فیقرا
دبسفایج وغاریقون ایله ترکیب ایتمک اولالر **صفتی بودر** ایارج فیقرا بر درهم غاریقون
دبسفایج هر برندن ایکی دانک انیسون بر دانک اوله حب ایده لر • وایارج فیقرا ایله راوند ترکیبی
دخی اعلادر **انک صفتی** ایارج فیقرا بر مثقال راوند چینی ایکی دانک ملح بر دانک اوله عادت اوزره
حب ایدوب دیره لر • وتقیع صبر ایله انیسون وآجی بادام یاغیله دیره لر نافعدر • وجنطیانا معجونی
دخی سده آچر وصلب ورم وارایسه یوشادر **شربت جنطیانا** نسخه سی جنطیانا دورت درهم
افسنتین بر درهم اکلیل الملک بش درهم جگر اوتی اوزرلیک فوه درهم انجیر یکرمی درهم اوله
ایکیوز درهم صو ایله قینادوب سوزه لر • بوندن بر شربت فوه درهمدر **مطبوخ راوند**
مثلا راونداون درهم افسنتین بر درهم سداب بر قبضه فقاح الاذخر بر درهم
فو درد اوزرلیک فوه درهم انجیر یکرمی عدد حلبه اون درهم اوله • عادتجه قینادوب بونک
صوینددن فوه درهم ایچه لر • دورت درهم بادم یاغیله ویرلمک کرکدر • واگر **مسهل قوی**
لازم اولورسه افتیمون طبیخی ولوغاذیا وشیا وربوس وحب اصطمحیقون اول درجه
وحقنه سنه بونلر قویدر • واگر مزاج هر ده نه مایل ایسه حار معجونلردن دواء المسک
ودواء الکرکم وتریاق اربعه دخی نافعدر سبا دامروسیا وسنجتا ومعجون مسک وانجدان و
سرخس وکما فیطوس دخی جگرک ایکی جانبی سده لرین آچر • واگر سرخس وکاسنی کوکیله
دنارونیا ترکیب معجون دخی مفیددر **معجون سرخس** بودر که سرخس اوچ درهم
کاسنی کوکی ایکی درهم ناردین رومی که اکثر سنبل رومی درلر • اوچ درهم افسنتین
ایکی درهم عسل ایله معجون ایدوب بونک مقدار استعمالی دورت درهمدر • واگر سده
عتیق ایسه صاغ ایاغندن مابعض طم بندن فصد اولنه **ضماد** کندر دانشج دکما فیطوس
وانیسون وکرفس ورازیانه تخملری • واگر مانند اشیادن ایدوب ضماد اولنه ••

یوزیتمش طقوزنجی باب عادت اولمیان قابض دوجرکین دارولر استعمال ایدوب اندن اولان سده لر بیاننده در

قابض دگلره بکدن اولان سده لردر • فارسیده سده جگرکه ازداروی •
قابض وکلوکیر خوراند. ب درلر • واقع علاماتی ابو سهل مجبور ابانس افه
استر نجذ یوس درلر • ور ومد دیونانیلر انغرافسس نوابیا نوس • افنون •
استغوندوس درلر • قابض دگلره دجرکین دارولر واشیالر استعمالندن عارض
اولان سده نوعی نک علامتلری بونک کبی اشیا بولنورلر سبقت ایلدوکندن
معلوم اولور • دبونک **علاجی** یوشادن اشیا ایله اولمق کرکدر • مثلا بادام

باني وكشكابلر ونيم برشت برده يكت واسفناخ دالك مانندلر دمار سديب وقيبي صولريله اوله وياپس
سوء المزاجده اولان علاجلر بوكا دخي نافعدر . ضدتيله علاج اولنه . ويابس سوء المزاج بابنه
نظر ايدوب ماده چوقلغنه واز لغنه كوره اول بابده اولان علاجلردن موافق . اولاني
انتخاب ايدوب بو علته علاج ايده لر

يوزسكسانبني باب جكرده تولد ايدن ريح ونفخه لر بياننده در

جكرده ريح عارض اولمقدر . فارسيده باد جكر درلر . واز بجيلر انوايي فلاتوادوزناس اپابنس
درلر . ورومي ديونانيلر انغسما دينوماتوسس توابيا توس درلر . جكرده ريح واقع
اولمق جكر غذا رينك التنده كثيف بر بخار جمع اولوب ريحلر ونفخه لر تولد ايدر . وانك
سببي يا حاضمه ضعيفيدر يا خود نفاخ يوق طعاملر يمكيدر . وكاهي اولور كه ريح جكر ايچنه
دوشر نته كه طلق التنه دوشدوكي كبي وقيجي انك اوستنده ال ادرسلر قراق بيدا .
اولوب واودسلر ريحلر براكنده اولور انلر بلبورلر . واكثر ريح جكرك غذا نسي
التنده اوله علت صاحبي جكرده بر تمدد حس ايدر . اما اغرلق دخي اولماز سنده
دورم . فلا بحنه دورم دستده حمي سز اولماز دخي كبي بونده حمي داخلي اولمز . اما سنده
ده كاهي اغرلق نادرا اولور . وجكر ريحلرينك علاجي دخي سنده علاجي كبيدر بوكا دخي
فتح ايديجي داروار . وبجوبلر كه جكر سنده سي بابنده ذكر اولنمشدر . واتج قرنه حمامه
كيرمك وبر فنجان قدر شراب صرف ايجمك نافعدر كه . شرابك ريحلري جكر ايچلري
ايله قريشوب وسخونتي ايله تحليل اولور . واتج اسباب كيدروب . وعلت اوزرنه
قريش طارلي تكميد اولنه . اما قوي قريش اولمية ابرا قوي تكميد ريحلري تحريك ايدر .
ودنا تيقل كمركدركه تمدد قنغي جانبه مايل ايسه . مثلا بغر سغلر جانبنه ميلي وار ايسه . اول
مسهل وارورلر ديره لر . واكر حجاب بهلو باشلرينه وطرفنه ميل ايدرسه ويا ارقه
طرفنه ميل ايدرسه اودرار ايديجي وارورلر ديروب بعده ريحلر كسر انكت كركدر
وتكميدلر دخي بو تدبيرلر ايده لر . وحار مزاجه بارده ومعتدله ويارد مزاجه حاراشيا
ايله ذكر اولنديغي اوزره تغييدلر اولنه . وتذكرت السويديه قوبلي اوزره اولان
موادندن جكر ايجنه نافع مفرداتندر مثلا ز نجنك ايجمك . رازيانه سراج القطرب
عنب الثعلب . چنطيانا . بنجكشت . حب بلسان . عود بلسان . حمص احمر .
حب المحلب . قسط . مسك . لسان الحمل . نانخواه . بوزمرك . كشوث بر شقال
قدر اوله سكنجبين ايله ايجه لر . قنطوريون دقيقي . زعفران . زوفا كه حنا در .
زراوند مدحرج . غافث . فوذنج القنفذ . فراسيون . عسل . بزر كه جكت . واكثر

بشمش بيه لر . اذخر . صوبار بوزين . فقل عنصل . اسطوخودوس . افسنتين راوند

بشمش برصه . هند بابه بزري وبوستاني . هليله بليلون كوكي . هوبيج . انسارون . عنزروت .
انيسون . قصب الزريره . كهربا . كمون . عذبه . حب النيل . امرود جكرودكي . دار فلفل .
جوز السرو . فستق . كي قيطوس . ارپه سويغي ايله اوله . سنبل هندي . زنجبيل . الكر .
ابنر باريس . قاقله صغير . شاهتره . معدنوس . اشق شراب ومنادة تامغدر . غاريقون
صبر . زوفاي يابس . نطف . عرق السوس . قاربوز سكنجبين ايله اوله . كل . مصطكي
طعام ايله اوله . اكليل الملك . هيوفاريقون . سبنابوس . ماء الجبن . قرنفل .
بربا وشانه . حب فرد كه كنه كرجك دبيدالجير درلر . تمر هندي . بسفايج بولنمز
جكرسني نافعدر . وبونلرك مقدار شربي دخي مقدار استعمال ومفرده مصلح اولان
داروار بو اثرده انترون نظام . الا دويه نام كتا بنزده . كوره لر . . .

يوزسكسان برنجي باب جكر وجعي بياننده در

جكر اغريسيدر . فارسيده درد جكر درلر . واز بجيلر انوايي طولور انابنس
درلر . وروملر ديونانيلر بوبونس لوابيا لوس درلر . جكرده وجع ظاهر اولمق يا بر
حار ورم ياخود بر غليظ ريحدر كاهي حمي عارض اولور . ودخي عارض اولدوغي كبي وجع
جكر زايل اولور . زيرا حرارت ريحلري تحليل ايدر . بقراط قولي اوزره جكر علتنده بر نفسك
جكرنده وجع ظهور ايدوب واياقلري برماغنده ورم وباشنك اردنده قنغي حكه دخي سنده
بعلة قدر بثره لر دافع اولسه علامت رديه دندر . علت صاحبي بشنجي كوني قبل طلوع
الشمس هلاك اولور . علم سرما يلمندندر . خواجه بعنوبكث دخي تقريج ايلدوكي بو يله
در . وبو علت هر كيمده ظهور ايدرسه . علاج عسر البول وتقطير البولدر . ابو علي سينا
ايدر . كويا جكر دجعنك سببي حكه وبثره دبرمق وردي وعسر البول وتقطير البول براز
ماده لر بول ايله دفع اولاجق ايدي بعده عسر اولوب اطرافه رجوع ايلديب . وانك
رقيق ومرارين بو رقيه سي اولد وغيدن قفاده بو مقوله بثره لر وحكه لر بيدا اولور دير .
وجكرده ورم دوجع اولمق سوء المزاج . وغليظ ريحلردن عارض اولور ديره . وبو علته
ضعف جكر علاجي نافع اولوب بو بابده نافع داردر . حيدمشق بپرلغي عصاره سي
يكرمي درهم رازيانه يارم درهم زعفران ايكي دنك رازيانه دكرفس تخملري هر برندن
بر دنك قينادوب ايجه لر . اخر دارو كل ورت درهم مصطكي ايكي درهم غافث
عصاره سي . وافسنتين عصاره سي هر برندن اون درهم كل مخنوق وراوند
جيني واذخر وزعفران هر برندن بر درهم اوله . قينادوب اون درهمن ايجه لر . واكر
ورم عارض اولمندن وجع ظاهر اولمش ايسه . جكر ورمنه علاج . لازمدر .
جكرك . ورملري . بوندن صكره ذكر اولنسور . ان شاء الله تعالى . . .

یوزسکزنجی باب جگرک انواع حاره ورملری بیاننده در

جگرک حارث بنلر بیدر . فارسیده آماس گرم جگرده در لر . واز جمله انواعی تومور
فالدوس ایبانس دار . ورملر دیونانیلر شربوس ادنغونس نوا بیا توس ورم
جگرک حار دردی جگر جنبنده یعنی کنز دسنده یاخود ادستنده اولان عضله لرنده اولور . و
یا ماساریقاده و یاخود جگرک غشاسنده اولوب وطملرینک دردی آز اولور . وجگر
اجزاسنده اولمغ دخی از دائع اولور . ونفس جگرده ورم یا محدب جانبنده ویا مقعر جانبنده
اولور . وجگر ورمنک ماده سی یا دموی دریا صفراوید ر ویا سوداوی یا بلغمی یا صلب سوداوی
اولوب سرطان اولور . یا ریجدروحار ورم یا دموی یا صفراوی اولور . وانک اسبابی
سزه درکه قان صفرا ماده سی جگرده ال قور . یاخود جگر اجزاسی انی تشرب ایدوب
ورم ایلر . اما گاهی جگر دردی معده مشارکتیله اولور که حار وغلیظ طعام یمش اوله لر .
واندن فاسد کیموس تولد ایدر . وجگرک ورم ماده سی اولور . وجگرک حار ورمنک
موجبی سیبلری صفرا تولد یکشف . وجگرک ذاتنک فاسد ایرلماسی وجگرک اجزاسی انی تشربه
انمیدر . وانک علامتلری جگر دردینی خصوصا جگرک محدبنده اوله اطبا انی ذات الجنب
قیاس ایدرلر . وگاهی ذات الجنب جگر دردی قیاس ایدوب بو ایکی علت فرقنده شبهه
یه دوشرلر . زیرا بو ایکی علتنک اعراضی بربرینه مشابهدر . وبو ایکی علتنک فرقی مثلا
سؤال ایدرلر که نفسی بقارین جگره دگین شراسیف دیدکلری پهلونک التنده اوتلوع الکلری
یا الکلازی الکز اوتلوق حسن ایدرسه جگرده ورم واردر . واگر حس اوتلوق اولنمزسه
ذات الجنبدر دیو حکم ایدرلر . وجگرک حدبنده اولان ورم گاهی دگزی وگاهی هلالی اولور .
واوتلوق ارقه طرفنه میل ایدر . وبو اثقل اوله وجایزدر که قطع اوله . وضیق نفس اولوب
وهرگاه نفس چکه وجع جگرده یوقاری چنبر نیک جانبنده ظهوره گله . وجگر دردی ایو نفس چکمک
اولور . اما حماسز وعطش سز اولماز . وطعام اشتهاسی ضعیف اولوب . وگاهی
قی ایله یاغش صفرا چقوب باش آغرو واطراف باردولسا اوز قرار دگیدرک رنگی
تغییر ایدوب سیاه اولور . وحماسی احراقله وعطش افراطله اولوب . وبو حالله
اولان علامتلردن معلوم اولور که صفرا علامتلری اولوب . وورم شرابی دیدکلری
نوعدر . واگر ورم جگر مقعرنده اولورسه سعال آز اولور . ونفس چکمک آسان
اولور . وجگرک حدبنده اولان ورمده فواق عارض اولوب وجمله فواق عارض
اولمغ که فواق کلی اوله وجعنه یعنی ایکی قات اوله . جگر درجه بر جگر ده اولان خلل
ده اوله علامت مونیدر . وحدبه ورمنده فواق آز اولور . ولاتره فواق یاکتر جگرده
اولان علتدن دگلدر . یاکی معده مشارکتی ایله اولور . انوکنچون کوگلی دونوب

وطاسه

وطاسه ظهور ایدر . زیرا جگردن صفرا انصباب معده یه چقار ومیدهغ ایدوب فواق عارض ایدر .
وبعضیلر جگرده ورم بیوک اولسه معده مشارکتی لازم دگلدر . فواق عارض اولور دیدیلر
زیرا جگرده ورم بیوک اولوب تمام معده یه مزاحم دیروب فواق ظاهر ایدر دیرلر دخی محرفده
ورم انواعی که گرک حار و گرک بارد اولسون استسقایه مؤدیدر . زیرا اورام ستسنه نوعندن
هر نوعدر صونک ماده سی سیبنه سبیبی ایله ماساریقا یه چکر . واستسقا زقی یا
لحمی زیدر . وهرگاه که قارن عضله لری یابس اولوب ولاغر اولمش اوله . معلومدر که جگرده
حار ورم اولمشدر . بو محلده جگرک ومعده نک ضعیف اولوب وهر بار طبع بوشنق اوله
وبلکی اسهال ایده خطرلودر بقراط قولی اوزره مرض اولنلده هر از غلیظ وسیاه اولمغ
جگرده عظیم حار ورم دلالت ایدر . واگر ورم ماساریقاده اولسه انک دخی علامتلری
جگر علامتلری گبی اولوب لیکن حماسی بزم اولوب وآغرلق ومعده اسجره انک اولور .
وآغرلق ده مقدار زیاده اولور . وورم حالی اوچ نسنه دن خالی دگلدر . برب بودر که
تحلیل واقع اولوب . وچوب زایل اولور . ویاخود تقیح بولوب ارچلنوب دوبیله
دونر . یاخود صلب اولور . وصلب اولمنه دخی سبب بودر که بارد وقابض داروی
افراطله استعمال اتمشدر . وحدبه ورمنک وقارون عضله لرینک دردی اکثر یا جوانی
ادرار قبله یا اسهال ایله اوله . انوکنچون ورم حدبه ده سه انک دخی علاجنی ادرار
ایدیجی داروله انک کرکدر . ومقعر جگر سزه سنک دردی شرابلر ومسهل
داروله ایله علاج اتمک گرکدر . امدی حار جگر ورمنه علاج اول باسلیقدن وبا
اکحلدن فصد اوله . اگر فصده تاخیر اقتضا ایدرسه . باری رادع داروی استعمال
ایده لر . زیرا خوف واردر که ورم دخی بیوک اولوب . واگر زیاده اوله اما فصد
ممکن اولورسه تاخیر جایز دگلدر قوتنه گوره فصد اوله . وعلتنک ابتداسنده شربت
وغذا . ورادع طلالردن فایده بولنمز لر امگر محلله هر رادع مخلوط ایدوب استعمال
اوله . زیرا رادع قابض اولمغله منفذلری بربره کتوروب بو سببله صفرا جگرده
قالور . وتحلیل خلط اتمکه محتاج اولور . ومحلل دخی افراطله اولماز زیرا قوتی ضعیف
ایلر . انوکنچون محلل وقابض وخوش رایحه لو لر مخلوط اولمق گرکدر . مثلا سعد
وقصب الذریره وافسنتین گبیلر اوله که هر برندن واجب اولدیغی مقدار خلط اولنه
وعلاج تربی اولور که اول رادع واوسطده محلل ایله رادع خلط اولنوب
وآخرنده محلل داردری زیاده جعل ایده لر . ورادع داروی آزایده لر . بوا وقبولر
که جگر قوتنی حفظ ایدر . وجگر قوتی بر بوشان اندر . ونارک اولمغله تیز صلب
دتیز سست دخی اولور . هر طبیب بونی اگلیوب وضبط اتمک گرکدر . وعلت

ابتداسنده دخی اسهال روا کورمیه که قوتی ضعیف اولور • اما موافق شربتلردن علت
ابتداسنده کاسنی وعنب الثعلب ولسان الحمل وعصی الراعی وتبنج وخیار وخیارشنبه
ایله کشوث صولرینی اول سکنجبین ایله ویره وب وطبع یابس اولورسه خیارشنبه
خلط ایده لر • وجگره قوت ویرمک حاجت اولورسه علک وراوند بادام یاغی
طاملدوب ویره لر • وحرارت بو حینه کرفس دخی تمی نافعدر • وهر بار خیارشنبه
وافسنتین وقصب الذریره طبخنه بادام یاغی طاملدقی موافقدر • وبو بابده قرص
ابنر بارس ایله سکنجبین ویا کاسنی صو بیله مخلوطا ویره لر قرص ابنر بارس
صفتی بودر ابنر بارس اون درهم طباشیر بش درهم خیار وبتیج تخملرینک ایچی وارده
وکاسنی تخملری هر برندن اوج درهم • رازیانه تخمی ایکی درهم اوله قرص ایده وب • بونک
مقدار شربتی ایکی مثقال یاخود اوج مثقالدر • وایکی درهم رب السوس خلط
اولنه • وحرارت غالب ایسه ایکی دانک کافور • وایکی دانک راوند وایکی • دانک
لک زیاده ایده لر صفوفکه سنده اتجوب وحرارت زیاده ایتمیه • خیار وقثاون
تخملری ایچی هر برندن بش درهم کاسنی وکشوث تخملری وطباشیر هر برندن اوج
درهم کرفس ورازیانه تخملری وانیسون هر برندن ایکی درهم ابنر بارس عصاره سی
دورت درهم زعفران بربجق درهم رب السوس دورت دانک مغسول لک بر درهم
مصطکی وافسنتین هر برندن بر درهم کافور ایکی دانک اوله • واکثر سعال وار ایسه
کثیرا وصمغ ورب السوس زیاده ایده لر • بونک مقدار استعمالی بر مثقالدر وعلت
آخرنده سکنجبین بزوری ویره لر • وحرارت ویبوست وار ایسه ماء الجبن دخی
نافعدر • ایکی نقعنه ویره لر • وعلت ابتداسنده ضماد قبیح قرندوسی • وعنب
الثعلب وباش کشنیز وکاسنی صولریله وباغ جیوجی والکرب صوینی ولسان الحمل
صوبیله واق صندل وموم روغنی وکافور قتنه لر ضماد اولنه • ودورت کوندن صکره
ارپه اونی واکلیل الملک وخطمی زیاده ایده وب تا انتهاسنه وارنجیه دک رادع
ومحلل نصفا ونصف استعمال ضماد اولوب • وچونکه انحطاطه دوشه محللی زیاده
ایده لر • رادع آز اوله • وشربتلری ماء الجبن ایله رازیانه وکرفس ولسان
الثور • ولبلاب صولری ایله اوله • وعلت ابتداسنده نافع اولان ضماد ابوا ایله
سرکه طبخ ایده وب دوکوب • وصندل ایله یوغوروب طلی یاغیله جگر اوستنه
قویه لر ضماد آخر ابوا طبخ ایده وب وارپه اونی ولعاب ایله یوغوره لر دخی که •
تحلیل اتمک دیله لر • بو ضماده مصطکی وبابونه • وحلبه واکلیل الملک ایله ایده لر ضمادکه
اسهال وقتنده نافعدر • صندلین وطلی هر برندن بش • درهم بابونه • واکلیل

الملک

الملک وارپه اونی هر برندن دورت افسنتین وقرنفل ورمان شابی هر برندن اوج درهم
مصطکی وسنبل هر برندن اوج درهم زعفران بر مثقال کافور ایکی دانک اوله • موم ایله وبابونه
وبنفشه یاغلریله یوغوره لر ضمادکه وقت انحطاطده نافعدر • صندلین وعنصل وقرنفل
وبنفشه وبنلوفر هر برندن ایکی درهم بابونه بچکی وافسنتین واکلیل الملک وبزر سیاوشان
هر برندن بش درهم مصطکی ومیعه هر برندن اوج درهم زعفران بربجق درهم
اوله بابونه یاغیله یوغوره لر • واکثر ورم جگرک مقعر جانبنده ایسه فقط دخی صکره
محدب ورمندن ذکر اولنان علاجلرک بوکه فائده سی واردر • نهایت • هر بار
مقعر ورمنده یارم قدری استعمال اولنور • وهر بار طبعی دخی یومشاق طوته لر ودخی
ابریجی شربتلردن تمرهندی وسکنجبین وبنفشه • وبنفشه شرابلریله وعنب
الثعلب ولبلاب ایله جوکندر صولری ویره وب واغذیه سی مزوره لردن جوکندر
ولبلاب وبزر القرطم • ودورت دخی کوندن صکره خیارشنبه ایله لبلاب صولری
ویره لر • اما طبع غایت یابس ایسه سکنجبین واقرص شربتلره آزه جق سقمونیا و
ترقوسه لر روادر • واون درت کوندن صکره که انحطاط وقتی اوله • قرطم • و
بسفایج وافتیمون ویره وب وطبعی ادرار ممکلده صبر وغاریقون وترید ایله مسهل
خفیف دوزوب ویره لر • ویومشاق حقنه لر دخی صوابدر • ولکن مسهل
ویرمک وقتنده اوله حقنه یه جوکندر عصاره سی وعسل ویوره وطوز وشکر
وبسفایج • وزوفا وسعتر طبخلری ایله اوله • وحاجت اولورسه شحم حنظل
دخی قته لر • وورم سده یه تحلیل ایده وب وطبع یومشاق ایدر سفوف واردر
صبر وهلیله ولک وراوند ایله ایدرلر • لیکن ابو علی سینا بو علتده صبر وهلیله
ایله استفراغی روا کورممشدر • صبر وهلیله ده قوت • قبض • ایده وب
رقیق ماده کتوره وب غلیظ • ایدر • دیر •

یوزسکسن اوچنجی باب جگرده ورم طبخ اولوب واریحلنوب دبیله

جگرده ورم طبخ بولوب • واریحلنوب جبان دبیله اولمقدر • فارسیده
اماس جگر چون بخته نشوند ونهادر اندر وریم دردر • وافر یحلم انوایی ابه سوس
بو جنبوریس درلر • ورد مدر دیونانیجه آپوستما تواپیا توس درلر • جگرده
ورمی لابده اوچدن خالی دکلدر • یا تحلیل اولوب اوواض ورم زائل اولور •
ویا صلب اولور • وصلب علامتی لمس ایله معلوم اولور که صلبدر • واریحلنه
سنک علامتی ورم یوفشنه مثلا بارمق ایچنه اوتوره • وورم اعراضی
ساکن اوله • واجلمه سنک دباشی ویرمسنک علامتی ایسه دتره مکدر •

ظهوره کلوب و براز ایله طشره اریک بله چیقه • و جیقان اریک شراب دردیسی کبی اوله • و اوزون زایل اولوب خفت ظهوره کله • و دوبیله اچلمسی دخی اوچ وجهدن خارج دکلدر • یا بغرسقه اچیلور • و علامتی اریک براز ایله کلور • و یا بوکرک و مثانه منفذنده اچلوب دبونک علامتی اریک بوله ده ظاهر اولور • و یا قارن فضاسنده اچیلور • و انک علامتی اریک بولده و برازدن دخی ظاهر اولماز • و دوبیله دیدوکمز یا جکر عوزنده یا ظاهرنده اولور علاجی

اولا قاردرم که ظهوره کله • و ورم علاجنک شرایطی که کچن بابده ذکر اولنمشدر اجرا ایده برینه کتوروب مثلا فصد و حجامت و رادع و محلل شرابلر و ضمادلر جمله کچن بابده تفصیل اولنمشدر • و اکر اول ورم محلنه قان جمع اولوب واریک ننک ظهوره کلورسه • ای طبیب انک تدبیرین ایدوب • و طبیعت تیز چاره اولمازسه لطیف ایریجی دارولر تقویه لر که تیز طبیخ اوله • و طبیعته معاونت دخی لازمدر که تیز طبخ بوله وار بکلنه • و تیز رکت دانع اوله • و بلمک کرکدر که مادهنک میلی قنغی جانبه در • مثلا بغرسقه اینرسه نرم ایدیجی و اسهال ایلیجی دارولر ویرمک کرک و ادرار ایدیجی و حدقه سو وارلردن صاقنمق کرکدر که مثانه یه رنج ویرمیه • و اکر بوکرک و مثانه جانبنه کلورسه بوشان دارولر کرکدر که مثانه یه تحوب مضرت توقد ایتمیه • و قان واریک سوزیله • و افشابی باقیسندن یومق و پاک اتمک کرک • مثلا جلاب و ماء العسل اکیلیر اوله • بعده جراحتک بتمه سی تدبیرین ایده لر مثلا لعاب لسان الحمل و کاسنی و خیار شنبه و صوبری و تیز بکیمی باشیر قسمت انک اچنده ازلمش اوله نافعدر • و اکر دخی قوت رکت مراد اولنورسه صبر و یا افسنتین ترکیب ایده لر • و سمرج فاد فرنل شکر و ماء الاصول و قوربی اد زوم و انجیر و بر سیاوشان حلبه اچنده طبخ اولوب و آجی و طتلو بادم یاغلری و فستق و حلبه یاغلری دخی طاملدیلر و اکر دخی قوت اولمنه حاجت اولورسه نیم عنذب مطبوخی و زوفا شرابی و انجیر و ماء العسل اوله • و کشاب که ماء العسل ایله اوله • بو جمله ورمی طبخ ایدیجی و قوت ویریجیدر سفوف که طبخ ایدیجی و پاک ایدیجیدر • قوربی طلخشقوق بر درهم مروتخم نصف درهم حلبه اونی بر درهم اوله • اون ایکی درهم شکر و اوتوز ایکی درهم تمار سیزی ایله دیده لر بو جمله بر شربتدر • و ورم اقچلدقدن صکره ماء الاصول اچنده که غافث طبخ اولنمش اوله • و فستق یاغی ایکی درهم زنبق یاغی درت حبجی درهم شکر ایکی درهم اوله • فلوس خیار شنبه ایله ویرمک قتی موافقدر سرابیون کاتوبی اد ززه ورم اقچلمش اوله اریکی بوله یوتنه دوندرمک کرکدر بونک صیغتی قاشی و زوفا طبخی وار مانی یا ربوزنی طبخی و تنطر بیون و فراسیون قتی نافعدر • و بتاریده ذکر ایلدوکمز سفوف دخی زیاده محمودمدر • اما حرارت وار ایسه قاوون و خیار لر •

تخاریا دسوسن کوکی و فانید شکری و بر مقدار کثیرا نافعدر • و جراحت بتمه سنکه تدبیری بودر که هر صباح ماء العسل ایله بونلری و بونلردن بر بینی و ایکیسنی و کشکاب ایله دخی صو ایدر • و اکثر وارت اوله ساده سکنجبین ویروب ایکی ساعتدن صکره بونلری ویره لر که ذکر اولنور • انک صیغتی مصطکی و کاسنی تخمی و طین مختوم هر بریندن بر مثقال کثیرا ریزکچی درهم دم الاخوین وطباشیر دخی هر برندن ایکی درهم یا اوچ درهم اوله بونلک مقدار شربتی اوچ درهمدر سکنجبین یا ماء العسل ایله یا جلاب ایله ویره لر • و متقدم طبخ ایدیجی ضمادلرکه استعمال ایدوب و ورم بتمه اوله • مثلا بابونه و اکلیل الملک دسوسن کوکی و خطمی کوکی و یارپوز و انجیر و قوربی اد زوم و ناردق یاغی و زنده جمله برابر اوله ضماد ایده لر • و اکر دخی قوی استرلرسه اریه اونی و بوده داز ه جی کوکرجین خرسی و یارپوز و تیره منتی درخت و کندر ایله قابت قدر زیاده ایدوب ضماد ایده لر و جون نضج اثری ظهوره کله و بعض یانی یانه • و اکر قوت وار ایسه بر مقدار یوز بیده لر در یاخت چکوب اندن احتمانه داره که تیز اچیلور • و ورم اقچلدقدن صکره طعامی ماء العسل مطبوخیله یا جلاب که آزه جق نشاسته دکل یاغی دمبرده صاردوسی ایله سر دباغ قبنامش اوله • و ابه کوبجی و فندروس طبخی ایله بادام یاغیله اوله • و طعامینی نیم برشت بیرده و طرتیه و تازه بالیق که کوچک اوله • دبلیج اثری موافقدر • و بی الجمله بو علتنک تدبیری بوکرک و بوسی جراحتلری تدبیری کبیدر • و اکر ورم قارن فضاسنده اوله و ریش ایدک اکثر فضادن اچلسه بوندن غیری چاره یوقدر که بوط بوجاغنک دریسنی یاره لر • و عضله لری اوله و کلواریراق ایده لر که صفاق اندن ظاهر اولوب و صفاقی اندن دله لر • و ناغره و فی طاشیر دیدکلری الیی اچنه صوقوب اول محلی ال ایله اودوب و صفیه لر که اریک اندن سوزله و چقا دچون پاک اوله • بو رنک تدبیری اتمک کرکدر • و اول الت که اریک چیقه جقدر • مانغره در لر • و بعضلر ناغره دیرلر • و قاناطیر دیرلر • و فاناطیر دخی دیرلر • طب کتابلرنده هر برمحلده بر کونه اسمله یاد اتمشلردر • جملسی مانغره دیدکلری در • اما اوله که بو شکل و خطره بو علاجه محتاج اولیه •

یوز سکسانی دردنجی باب جکرده ظهور ایدن صلب ورمی بیانندادر

جکرده بیرک ششیش اولمقدر • فارسیده آماس صلب درلر • و اتراکجه انواعی سیرو و زایانس درلر • در وملر و یونانلر اسکیر وزس لواپیاتوس درلر • جگرده صلب ورم اولورکه قچانکه ورم ظهور ایدر • نه غلیض و نه طبخ بولور کیدرک صلب اولور • و علاجی کرز قبول ایدر • و اکر تیز واقف اولمیه لر • و صلب ورم عتیق اوله کاهی استسقایه مؤدی اولور • و بعضیلری اولورکه تیز هلاک ایدر • خصوصا اسهال ظهوره کله • و سبب اسهال اولدرکه غدا اکچی طم باشی که جکر قعرنده

مدیه چقار اول باغلوا دیور . وغدا یول بوله مزکه بجه . واندامله واره میون غدا یول بوله
کیرودونوب بغم سغلره اینوب اسهال تولد ایدر . واندامل بهره فی اولوب قوت قالماز .
ویدن لاغر اولوب تیز هلاک ایدر . واول حلب که عینی اولمیه علاج بودرکه اکثر بدنده خلط
وار ایسه بوشانه ومعدن حقنه لر وبوشاتلق زیاده اید رحلبه طبخیلر شربتی ویره لر طبخ
حلبه حلبه ایکی اوستار یعنی سکز مثقال اولور ودرت مثقال صوبیله . یاری قالنجه قیناده لر
سوزوب واوج درهم بیه انجیر یاغی قویوب ویره لر شرافیون قولی اولره اوزوم قوروسی
طبخی وانجیر نافعدر صفینی بودرکه جکز کسز اوزوم اوتوز درهم مویز انجیر بکرمی
عدد کرفس تخمی اوج درهم رازیانه وانیسون هر بریندن ایکی درهم حلبه وحسک هر بریندن
اون درهم اوله طبخ ایدوب وسوزه لر . واوج درهم بیه انجیر یاغی واون درهم طاتلو
بادم یاغی قاتوب ویره لر . ودرعقب ایارج فیقرا وغاریقون حبتی که غافث عصاره سیله
وطوزیله ویره لر . ویاخود عنب الثعلب بالکاسنی صولری ایله ویره لر . وعلک البطم
طبخی یوث دردضماد لرده وکتان تخمی یوث بجیدر . وطبخ ایدر بجیدر . وبو علتده
جلغوزه نفعی واردر وناردین یاغینک وصغیر انجیلک یاغینی بیله وضماد لرده دخی استعمال
ایتک صوابدر . ونصف درهم قسطی اوزوم شرابیله ویره لر نفعی واردر . وناردین
ومصطکی دبلان یاغلرینک هر بریندن بر مقدارینی سذاب وطورق اوتی طبخیله . نیتی
نافعدر . بر نفقه ویره لر . مثلا ناردین یاغی درت درهم بنفشه تخمی بر درهم
کرفس وکاسنی صولریله ویره لر . وغافث بر درهم وفوروش لسان الحمل
بیراغی وکوکی بو صولریله ورازیانه صولریله نافعدر . وقوه وجعده وی در
یوس ونوف معتمد در . وبجونلرده لک ودواء الکرکم ومثل قرصلری وانا ناسیا
دخی معتمد ونافعدر قرص مقل مجرب ذکر یاتکدر . قزل کل اوج درهم سنبل
وزعفران هر بریندن بر درهم مر وقسط وآجی بادم هر بریندن بربچق درهم مصطکی
ایکی درهم مقل اوج درهم اوله مقلی شراب ایده اکر شراب افتیاد ایتمز ایسه قار
العسلده حل ایدوب ودارولری دخی انوکله یوغوره لر . وقرص ایدوب بونک .
مقدار شربتی ایکی درهم یاخود ایکی بچقدر . رازیانه یاخود کرفس صوییله ویره
لر . وبو بابده کل معجونی غایت نافعدر معجون کل اون دورت مثقال کل وسوس
کوکی بیه مثقال لک وراوند چینی هر بریندن بربچق مثقال ونصف مثقال زعفران سرکه
ایله حل اولنوب دارولری عنا ایدوب عسلله ایده لر . بونک مقدار استعمالی
یارم مثقال یاخود بر درهمدر . زوفی طبخیله ویره لر . وبو علتده دواء الکرکم وزوفا
طبخی دخی نافعدر زوفا طبخی قورو زوفا اوج درهم برسیاوشان وسوسن

کوکی

کوکی هر بریندن بش درهم حلبه اون درهم کتان تخمی یدی درهم وخطمی وخبازی تخملری هر
بریندن درت درهم انجیر اون عدد وزوفا سین حیضیشن اوزوم بکرمی درهم اوله طبخ ایدوب
بونک مقدار شربتی قرق درهمدر . نصف مثقال آجی بادم یاغی وبر مثقال بیه انجیر یاغی ایله
ویره لر . واکر حرارت وار ایسه ماء الجبن ویره لر . ودواء المسک دخی اعلادر . واکر حرارت
یوغیسه دوه سودی ویره لر . قرن الایل درهم قدر اوله . ایکی مثقال کلنکبین ایله ایرلیه . وعلتده
بو سفوف دخی نافعدر سفوف هلیله کابلی وهلیله سیاه هر بریندن بر جز کرفس ورازیانه
تخملری وانیسون هر بریندن بر جزک ربعی قدر اوله . بو سفوفک مقدار استعمالی اوچ درهم
در . یدی درهم شکر ایله وذکر اولنان دخی قدر سد ایله دخی ویرمک قیق روادر
وضماد نافع لحماه تازه ویاخود قوری اوله . فی بعض شرابده طبخ اولنمش اوله .
وسنبل وفراسیون وفستق ایچی ایله نافعدر . وبنفشه انجیر وحلبه اونی وسذاب
واکلیل الملک . ونطرون که انوکله یوغورلمش اوله . منفعتلو در .

یوزسکسان بشنجی باب فارن عضله سنک ورمی بیاننده در

فارن عضله لرنده ورم واقع اولمقدر . فارسیده آماس عضله وشکم
درلر . وافرنجیل انواعی تومورسیره وزرس تنزل دررلر . ورومیلر ویونانیلر اونقوس
انکیردوس تومس دریبو درلر . فارن عضله سنده ورم واقع اولمق بکمش بابده
اولان ورمک علاجی کبیدر . واکلیلی ضماد لرده اکثرلری دخی ارتیجی ابسم
بونلری دخی آزایده لر . وجمله علاجلری دخی نرم ایده لر . زیرا بونک علاج جکر ورمی علاجنک
آتنا ندر . بونده جکر کبی ورم اولمقده . وسترفی اولمقده خوفی یوقدر .

یوزسکسان التنجی باب ورم جگرکه زخمده یا صدمه دن واقع اوله انک بیاننده در

طوقونشمقدن یاخود اورلمقدن عارض اولان جکرشیشلر در . فارسیده آماس
اززننده ویا جقا جاقیدن درلر . وافرنجیل انواعی تومور پیتوریس افسترنسقوس
ویبولنتر اودیتیس اس دررلر . ورومیلر ویونانیلر اونغوس نوایباتوس ویه انغوخما
بیغونوس درلر . بو معلوله زخمدن ویاخود صدمه دن جکره بر ورم عارض اولمق اولور
یاخود بر آفت ایرشوب ورم تولد ایدر . اما کاهی اولورکه سینه کمیکلرینه
بر کموک بریندن ایریلور . ویا یریندن قالقید وغناده صکره شراسیفده بر وجع ظهوره
کلور . انک بلغمی وعلاجی بودرکه . اول طوغر طونه لر . وسینه طوغر لوب
رتی لدروب وکندویی طوغری ایکی ددنده لر . یا بر یره دیاروب وجع زائل اولور
اما ورم اولدقده علاج بودرکه اول فصد ایده لر . ورانج شربتلر ویره لر وراوند
شمادرکه بچو بابارده ذکر اولنمش ایدی ایلجه ایده لر . واکر قی ایله ویا اسهال ایله

قان طلورسه قابض دارولر ایله ارتنق استعمال ایدەلر • و بو بابده بزرقطونا ایله طین مختوم دخی نافع و مفیددر • و اگر حرارت غالب دگل ایسه بر مثقال راوند و بر مثقال قوه تخبارنی مطبوخ ادرنوم شرابنده اختیار ایده لر • تمر ایسه ما العسل ایله ویرەلر **نابت جاقرة** قول اوزره راوند چینی و قوة هر برندن ایکی درهم یاخود بر درهم راوند اوله اوچ گون دگین ادرنوم شرابنده ویرەلر **وصفت دارو** ورم ابتدا سنده نافعدر • راوند چینی و گلنار و دم الاخوین • و شب یمانی برابر اوله شربتی بر مثقالدر • ایلیجه صو ایله ویروب ورمی زایل ایدر • و قان طلملغی دخی منع ایدر • و بو بابده **قرص دارو آخر** قنطاریون اون درهم لک مغسول بدیا درهم راوند دورت • درهم زعفران اوچ درهم خاشا دورت درهم سیاه نخود بدیه درهم گل ارمنی اون درهم مومیا بر مقدار اوله • بر مناسب یاغده حل ایدوب وارد لر بیوجب ایدوب قرص ایده لر • بر شربتی اوچ درهم در **ابوعلی سینا** قول اوزره راوند چینی و گل ارمنی ایله حب الآس مخلوط اوله تجربه اولنمش دارودرکه الفیدر در • و علت آخرنده که حرارت اکسک و ورم سالس اوله • راوند و گل و لک مغسول و زنجبیل و دوگلر • و قرص ایده لر بتی زیاده در **دفعاء دکه** عود و زعفران • و قصب الزریرة و مصطکی و شمع عسل • و سوس یاغنده اوله ینید و دفعاء ایده لر •

بوزسکسان بشنجی باب جگرده بارد ورم بیاننده در

جگرك صوق ورملری در • فارسیده آماس سر ویه جگر درلر • و افرنجیلر انواعی نومورفریجیدوس بیقورس درلر • ورد ملر ویونانیلر اوتغوس ابس فرخوس توابانوس درلر جگرده بارد ورم اولمق بارد و سودالمزاج علامتلریدرکه محلنده ذکر اولنمشدر • و بونك **علاج** دخی جگر سده سی علاجنه قریبدر • مثلا اول ایارج فیقرا و غاریقون و مطبوخ هلیله ایله بو ترتیب اوزره استفراغ کرکدرکه مثلا اول کونکه مطبوخ ایچه کرکدر • مطبوخدن اول ایارج فیقرا بر درهم و غاریقون بر درهم اورحب ایدوب کیچه اویقوده نتنده بیەلر • و صباح مطبوخ ایچه لر **صفت مطبوخ** سیاه هلیله و کابلی هر برندن اون درهم کرفس و رازیانه کوکلری هر برندن اون درهم • غافث درت درهم افسنتین بش درهم کشوث تخمی اوچ درهم افتیمون ایکی درهم بسفایج نیم کفته بش درهم راوند یارم درهم جگر و کثیرا ادرنوم یگرمی درهم اوله طبخ ایدوب و سوزوب یگرمی درهم ترنجبین و اوتوز درهم فانید قویوب و سوزوب حاجت قدر ایچەلر • و بو بابده نافع **قرص** افتیمون و کرفس تخمی و تاخواه و افسنتین هر برندن اوچ درهم قوه و لک مغسول هر برندن اون درهم راوند و مصطکی و سنبل هر بر نن بر درهم و تخف و غافث عصاره سی •

و زعفران هر برندن بر درهم اوله • عادت اوزره بنفشه ایله یوغوروب قرص ایده لر • بونك مقدار استعمالی بر درهمدن بر مثقاله وارنجه در • و اگر ورم محدب جانبنده ایسه آرپه و طاتلو بادم یاغیله ماء الاصول ویرەلر • و اگر ورم مقعرده ایسه بو انجیر یاغنی ایله افسنتین مطبوخنی ویرەلر که طلبی یوشادەلر • و باقی علاجلری شربتلر و دوا • و ضمادلر ویا بارد سوداء المزاج یا بلغم اولانلره بونکه موافق و مناسب اولانی ویرەلر •

بوزسکسان سکزنجی باب طحال ورمارە احوالی با سوداء المزاج وضعیف ووهمی بیاننده در

طلق بوز غوزلغیدر • و ضعیفی ورمیدر • فارسیده رنج سپرز درلر • و افرنجیلر انواعی دل ین ین جبس ق قلبا درلر • و رومیلر و یونانیلر بیر اسپلنوس که خلوو دوس کس بی دوس درلر • طلق و دیدگلری نسنه اشاننده دل یکی اوزون و معده یه متصلدر • و صول جانبدن سودایی جذب ایدر • و سودا و صفرا دردیسی ایدر • و درازه دیدکلری که فارسیده زهره و ترکجه اود درلر • بر کیسه یجنده جگره ملاصق و معده جانبنک التنده اصلنمشدر • و مرارەنك خدمتی خلط اتشی و فضلات صفرایی جذب اتکدر • و طلق ایسه اشانده غایت منفعتلو و کرطلو انذار ایدر • و سوداءنك دخی فایده سی و ملکانی طلغدر رنجی طلق تندرست اوله • آدم تندرست اولور • و طلق وا جده جگرك قنیدور • و سودا دیدکلری نسنه بر نوعی قان توریشیدر که ترکجه دردی القرم درلر • یعنی طلغ اول دردیسی قاندن ایتروب کندو یه جگر و طعمنی و مزاجنی قانك مزاجندن و طعمندن ژدندروب و کندو غداسی الوب طعمینی الکشی ایدر • و هر باره کندو یه الورغی غداءدن کیرو بر مقدارینی معده یه گوندرر • و بر باب بر تریبدر که انك الکشیلکندن معده دن طعام اشتهاسی حاصل اولور • و تخی سودا معتدل اولوب و اندازه سیله اوله جمله • بدنك بیناییدر • و بو جمله که اندامه • قوت و کوکلره برکت و بر ملکت • و ارمعده صبورلوق و تحمل بو سودا اندازه سیله در • و اگر افراطه اولورسه • بو حالك ضدی اولمق لازم گلور • و سودا افراطندن چوق مضر علتلر تولد ایدر • مثلا • قوت جاذبه • و ماسکه و هاضمه و دافعه واردر • بونلر سوداءنك اعتدالندن قوی و تندرست اولوب • و افراط سوداءدن بونلره ضعف طاری اولور • یعنی قوای اربعه دن هر تیغی سی نه مخالف گلورسه اول قوانی ضعیف ایدوب • و سوداء المزاج حار و بارد و یا بیروا و یا رقه و جراحت عارض اولور • و قوای اربعه دن مثلا جاذبه ضعیف اولسه قانك وردو سینی کندو یه جگه مدد کندن اندام پر اکنده اولان جز قالمیه منقسم اولسه و غذادن بهره اسود و لطافت کیبلر و یوز رنگی • اوق سیاهه میل ایدوب و اتخ لرنده

لسانی بله سیاه شکل ایدر • واکثر سوداء المزاج حار اوله • وجگر دخی خصوصا حار اوله بو ایکی حرارت
ایله تقشیدن یعنی جذام تولد ایدر • وعلت جذام بابکز حار ایله اکلدر • سرایتی وعشریه
احوالی دخی واردر محلنده تفصیل ایدرز • واکثر قوای اربعه دن هاضمه یه ضعف ایرشورسه
طحالده سودا قرار اوزره اوله مدد وغذن کندو طعمندن دوشوب اکیشیلک ایله معده یه
دخی غصه ویرمکله کره معده یه اشتهای طعام کتورر • اما حدت وحرقتی افراطله اولورسه
ورم تولد ایدرر • واکثر اسفله اینرسه بواسیر ودوالی وداء الفیل علتی که بالدر بوغور
اولور بر علتدر • اندن بریه عارض اولور وسوداء المزاج دخی حار اولورسه لابدّ ایکی
نسنه دن خالی دکلدر که یا دونز معده یه واررو یاخود بغیرسقه اینوب اوقتی معده یاخود
امعا بله معده اسهالاری یاخود قرحه ری امعا تولد ایدر • واکثر دماغه چقارسه مالیخولیا
انواعی عارض ایدر • واکثر قوای اربعه دن ماسکه یه ضعف طاری اولمش ایسه سودا
قراری اوزرنی هضم اولمدن طشره چقمغه بابودر که معده یه کلور • کوکل بولانوب وسودانی
قی ایله ظاهر اولوب • واکر بغرسقه اینرسه سودای اسهال متولد اولور • بو وجهله هر
قنغی اندامه وارسه سودای علل تولد ایدر • واکثر قوای اربعه دن دافعه یه ضعف
ایرشورسه زاید اولان سودایی دفع ایده مدوکندن یعنی آتیره مدوغندن بنه ورم تولد
ایدر • وکبدک بیوک اولوب سودایی حمیلر عارض اولور • ومعده یه سودا اکیوب
مددوکندن دخی اشتهای طعام ناقص یاخود باطل اولور • وکاهی اولور که سودای ابر اقلک
تولدی وعرضی سوداوی غدالر افراطندن دخی حاصل اولور • اما طحال ضعیفی کاهی بحرانی
دخی اولور • واکرچه مزاج طحال بارددر • اما ینه انده بر مقدار غریزی حرارت واردر •
ورطوبت اصلیه سی دخی واردر • زیرا قوای اربعه نک فعلی ذکر اولنان ورطوبت ایله
اولور • امدی بعنی قوای اربعه دن هر بیرینه خلل کلسه طحالک وسوداتک اعتدالینی
تغییر ایدوب بیلکی حدت ودیکی نه ویرر • وکاهی جگردن انکه طحاله جذب موقان وباصوا
که سوداء المزاج خارجدن اوله • لابد جگرده سودا خلطنک مددی اولورسه • اندن بر ورم
تولد ایدر • واندامه کلوب قرحه ایدر • والحاصل طحال علتنده قوای اربعه سندن مثلا
جاذبه ضعیف اولورسه • ربا خشک دال ایله اورمق وطحال یرینی دیرنک دانه نبوب
ویاخود بو قوش وانشی یوزمک نافعدر • وقان چقارمیوب یعنی قورلی بجمه ده
طحال اوزرینه اکراتنش ایله واکراتنش سنز بو بتوز ایله مقص ایدوب قومق جاذبه یه قوت
ویرر • وضمادلر وطلالر دخی مفید اولور • وبونلردن ماعدا بونلک علاجلری یرقان علاجلری
کبیدر اول بابه نظر ایده لر • واکثر قوای اربعه دن ماسکه یه ضعف طاری اولمش ایسه
اول علاجی قیئی واسهال سوداوی ایلر کیدر • بونلرک غیری علاجلری دخی معده علاجلری

کبیدر

کبیدر • اکا نظر ایده لر انده اولان علتلک علاجی نه ایسه طحاله دخی ایلیه ایده لر • واکثر قوای
اربعه دن هاضمه یه ضعف ایرشمش ایسه • کوره معده اشتهاسی نیجه در • بنا ربده ذکر الیودکز
اوزره خلط سودادن • وحامخلوط صفرادن معده ده اشتها غالب اولوب جوع الکلب
کبیر ظهور اتمش ایسه بنه معده بابنده جوع الکلب تفصیل اولنمشدر • معده ده جوع الکلب
علاجینی طلب ایده لر • واکثر قوای اربعه دن دافعه یه ضعف ایراث اتفق ایسه اکانک علاجی ورم
تحلیلیدر • ورم بابی بونون حکمه باشته ذکر اولنور • ومعلوم اوله که ورم طحالده اولسه
حار ورم قتی آز واقع اولور • اکثریا انده ورم ومویا دوشه • وصفراوی وبلغمی بارد اولور •
واندا حار ورم چوق قالماز • وصلب دخی اولماز • زیرا طحال سودا اوپور • ودرمی آنی یا نونه
اولور • ومادّه سی غلیظ واغر اولور • واوزر وبعضیسی اولور که آنده دنا بیوک طحالقلو طوغز
دجله ربایی سلامتیله بجر • وعلت ایله طحالی اولان کشیه یعنی مطحوله سودا ای اسهال واقع
اولورسه علامت خیردر • زیرا امید در که علت مادّه سی تحلیل بوله • ولکن اسهال
افراطله اوله • وحدت ویروب اوزایه ومزمن اوله خوف اولنور که زلق الامعا واستسقایه
مؤدی اولوب هلاک اوله • زیرا مزاج بارد اولوب حرارت غریزیه قالمز • وبقراط
قول اوزره هرکاه که مطحولک اشتهاسی باطل اولوب دانون قزل قان کیده واندانه
دخی وجعنده قرحه لر وبثرلر واقع اوله • خصوصا آق اوله • غالبا ایکنجی یا اوچنجی کون هلاک
اولور • ومطحولک قاروره سی غلیظ درنکلو اولمق یکیدر • وابتدنده ثقیل درسوب
پراکنده کورینه دخی یکیدر • علت پاک اولمغه دلالت ایدر • واکثر مطحولک تنی سی
اولوب وطوکشن قان کورنه • طحالی ورمی زائل اولمغه نشانه در • وکاهی اولور که طحال
ورمنک بحرانی رعافله در • خصوصا صول طرفدن واقع اوله • وکاهی اولور که تولانی
توزندن صلب ورم ایدر • اما طبیعی دشوار اولور • اما تحلیل قبول ایدر • زیرا مادّه قتی
غلیظ اولمق کوسترر • وکاه اولور که ورم انتقال بحرانی ایدوب ودرم جگره رجوع ایدر
اما جگردن طحاله بو طریقیله کلان ورم اسلمدر وطحالک جمله علاماتی اولور که • جمله
طحال درملری آغرلغله وبر وجعله صول طرفده اولور که نابون جنبینه چقار • وورمه نینی
جگرنک مضاعف اولور • وطحالک ورمی لمس ایله حس اولنور • وبصر ایله دخی کورمک
قابلدر • وطحال ورمنک صاحبینی بیماریده ذکر ایلیه وکز اوزره بیرینی لاغر اولور • وقابی دیقی
اولور • زیرا طحال قانک دردی سی کندو به چکشدر • وکاه اولور که مطحولک دیزی وایاغی
دخی حرارتلو اولور • زیرا طحالک فم معده ایله مشارکتی واردر • وشول سندر که
اندن سودا فم معده یه کلور دیش ایدک واشتهای طعام ایتدرر دیش ایدک بو مشارکت
سببی ایله فم معده بارد اولوب وحرارت اطرافه قاچوب دیبوردن وتوالی اطرافی دخی عضبانی

اولمغه بارد اولور • زیرا بو ایکی عضوک برودتی تیز اولالمشدر • و سائرلردنا بو ایکی عضو برودتی
تیز قبول ایدر • وریح ایله ورم بیننده فرق بودر که معلوم اینه لر که ورمک حمی و حرقت و عطشی اولور
و ورم صفراوی ایسه حمی حار و عطش و صعب اولور • و اغزی آز اولور • و ورم صلب ایسه
لمس ایله معلوم اوله و غندن غیری صاحبنک یوزی ترشی و غم و بر اندیشه لر و بلکی ذهن
اختلاطی دخی اولوب بر پریشانلق و نازکلک آنک نفسنده در • زیرا ماده غلیظ اولمغله اوغلی
اشتها جانبنه جلب و جمع اولور • و اختلاط عقل ایسه اول تنجون اولور که طلاغک جگر بلرینه ارکی
واردر • و بعضی بکت دماغله شارکتی کبی و کاه اولور که ماده نازل ایدوب و شر دینکث
ای ینوب و شر د و کلمکه باشلر • زیرا انی رفا لیغوب حدث بخار دوش و بیلرین فاسد
ایدر • و جوق واقع اولور که مطحولک بوزی تند رسلر بولی کبی اولوب • و اکثر بر زیاده بولنور
سودا الخلیل اولوب و بول سیاه شکل اولور • و بلکی ورم لمسله بوصثان کوریلنور •
و بعضوسی اق اولوب کویا سودادن بر غبار که انک اوسننه دوشمش اوله • و اکثر مطحولک
قیء و شوار اولور • و طبعی دخی یابس اولوب و آناره دیربین اکثر خیی • و اکثر اسهالدر قیوه
دار ولر کرکدر • و الحاصل طلوع ورمنک علاج اولدرکه مثلا طلوع ورمی علاجی جگر ورمی
علاجنه قریبدر • بو ایکسنک دخی ورمنده احتیاط لازمدر که صلب اولمیه • زیرا حار ورم بو ایکی عضوده
اکثر واقع اولور • و بنز صلب اولور • اسدب طلاغک دار ولری دخی جگر دار ولرینه قوی جه کرکدر •
و طلاغک دار ولری اچی و صفونلو اولوب و قابض دار ولر ایله مخلوط اکر کدر که انک قوتنی صیقله مثلا
صفونو سرکه کبی • و ابتدا علاجده اول صو ن الدن باسلیقدن یا اسیلمدن و یا حبل الزراعدن
فصد اولنوب بعده صبار و هلیله مطبوخیله استفراغ اولنه صفتی بودر که صبار و هلیله و سیاه
هر برندن یدی بچق درهم و شاهتره یدی درهم کزمازو دکبره هر برندن الثی درهم کاسنی
تخمی و کشوث تخمی هر برندن برنجق درهم سیاه ارکی و تمر هندی جاجب قدر اوله طبخ ایدوب
و سوزوب و صبح و قننده صباحدن اول بر مثقال ایارج فیقرا و حب غاریقون ویروب
و صباح بو مطبوخی ویره لر • و شربتی عنب الثعلب و کرفس صولرندن اولوب اون ایکی
درهم شکر ایله یا سکنجبین ایله ویرلیه و عدده حوب دیدکلری اغاجک بیراغی صوندن
و یا خود کشوث صوندن هر قنغیسی حاضر ایسه سکنجبین ایله مخلوط ویره لر • و سکوت
بیراغینک قورومش سفوفندن ایکی درهم مقدارینی شکر ایله ویره لر • زیرا بونده اچیلق
و قبض واردر • و کبره کوکنک قابی ایله اکشی جه سکنجبین ایله قیئ مناسبدر که سودا
ماده سن صو بول دیر از طریقیله چیقارر و طلاغی اریدر • و سحق اولنمش بر درهم قوه
سکنجبین ایله ویرمک قیئ نافعدر • و غرنه تخمنی سرکه ایله ویره لر • طلوع ورمی تحلیلده
فائقتی واردر • و شاه الملک سفوفندن بر ملعقه قدرنی شکر ایله نافعدر • و بنجنکشت

قرص بنک سکنجبین ایله قیئ نفعی ظاهردر • قرص بنجنکشت کاسنی تخمی دوقوز و بنجنکشت تخملری و
قنبیج تخمی برابر ادمی اوزره قرص ایدوب بونک مقدار استعمالی بر مثقالدر • اکشی سکنجبین ایله
ویره لر • دخی ضمادلردن بغداد کبکنی سرکه ایله طبخ ایدوب و طلوع انوازه سنه کوره بر کبچه ضماد ایدوب
اکثر حرارت زیاده دکل ایسه سرکه ایچنده سذاب طبخ اولنوب ضماد اولنمق دخی مناسبدر • و
ربضنک اوبقوسی طلاغکده قیقاسی اوزرینه یا توره لر • و کاهی سرکه ایله صو ایلیجه لیدوب دوقوز
اصلادوب طلاغی اوسننه قویه لر • هر بار اکشک اینه لر • و سرکه ایله صغر نمرسی ضماد ایله دخی
مفیددر • بو بابده حار ضمادلر مناسب اولمدوغی ورمی صلب انه دن خوف اولنور • و قیون
غرسی و کلانخ کول سرکه ایله ضماد اولنه • و شربلردن مفتح و لطیف شربتلر یا ازه جوق
قابضلر ایله و سکنجبین ایله موافقدر • و کبره سرکه سی ایله سکنجبین دوزینکث و تشکم
قاتمق قیئ نافعدر • و ارزه جق زعفران قلط اولنه مناسبدر • و بو نوع علاج •
شربتلردن صکره بر استفراغ دخی هلیله مطبوخیله ایده لر • مطبوخ هلیله بودر سیاه هلیله
اون درهم شاهتره دخی اون درهم اذخر کوکی و غافث هر برندن بش درهم
کزمازو اوچ درهم افسنتین و انیسون و کرفس و رازیانه تخملری هر برندن اوچ درهم اوله
بونک مقدار شربتی یکرمی درهمدر • بر درهم ایارج فیقرا و بر درهم حب غاریقون
ایله ویره لر • و مفرد دار ولردن انجه قنطوریون و عصاره سی • و اکثر سکنجبین ایله و حب
الغافث و کی وریوس و کی فیطوس و فراسیون دمورجیلر صو ایله ویره لر • و عسل ایله
حب الخضرا و غاریقون سکنجبین ایله بونلر خلطی لطیف ایدوب و رنقله طلوعی پاک
ایدر • و بش درهم افتیمون غبارینی بر قاچ دفعه سکنجبین ایله ویرمک نافعدر • و
طورق اوتنی کند و بولیله دوده سد بنی کند و بولیله که خصوصا اوزن دوه نک علفی رازیانه
و کرفس و شیح و عوب و سکود بیراقلری اوله قیئ نافعدر • و ماء الاصول که بر درهم
اچی بادم یاغی و ورث دنک عربانی اربعه ایله نافعدر • ابو علی سینانک تجربه سی
اولدرکه دایم بر سیاه شاه و شکر و سکنجبین ایله در • و بنجنکشت تخمی و تور و زوفا
برابر اولوب سفوفنی اوچ درهمدر سکنجبین ایله ویره لر • و افتیمون و کبره کوکی قابی •
نصف نصف اوله دوکوب و عسل ایله یوغوروب بوندن بش مثقال نافعدر •
و ایکی بچق درهم ترب تخمی سرکه ایله نافعدر • و یاش جوز بیراغینک صو ایله
اسقیل سرکه سی ایچنده طبخ اولنمش استعمال ایلمسه اوله نافعدر • و بلغون
اغاجندن بر جنانی دوزوب مطحول شراب و طعامن اندن استعمال ایلسه قیئ
مفیددر • و بر مثقال بسد که مرجان کوکنه درلر • سکنجبین بزوریله ذق کونده طلاغی
اریدر • و سرکه ایله زنبور بالک و سرکه ایله قلجمنک بکک موافقدر • و یا بخور صوینی

ایچمک قتی منفعتلودر . وطلی منه فالجه قاتی طلاق صلابتنی کیدرر . وانکنزه کرادیا وکمون وناخواه
درازیانه توسق جمله مناسبدر سرافیون قوللی اورزه اشبو قرصی اوچ کون بر فنجز بیره بیرودب
بعده بوغا زیون اذه طلی اثریه بولمشدر صعتی بودر حب الغقد دکبره وکوکی قالیه هر بیرندن
اونار درهم ز راوند مدور وسداب تخمی وسپندان هر بیرندن اوچ درهم اشق درت درهم
اسقولو فندریتون بیری درهم اوله اسقیل سرکه سی ایله خلق ایدوب ولجنه التبس عصاره سیله
یوغوره لر وقرص ایده لر . بونک مقدار استعمالی سکز درهمدر . یا اون درهمدر مارالاصول و
یا سکنجبین ایله ویره لر . وبو بابده دکلو ادیکنی وخمار ادیکنی دخمار وفیشی دخمار اهلی داش اودیکنلر
فوروسی ایکی درهمی سکنجبین ایله معتیددر . وبیرسه قانینی قورودوب غبارندن
مقدار نقه دیدکلری اوچ بر مع ایله الندوغی قدربن بر شربتدر . شکر ایله یا سکنجبین ایله
ویره لر . ویری دانه بیرسه یارادلوروب واغزیی قپاتنش چولکده سرکه ایله بشوروب
هر صباح ایکی یا اوچ درهم ایچه لر . ومطحولی صودن منع اتک کرکدر . وبو بابده ضماد
مجرب بوعلی سینا نکمدر سذاب وکرفس کوکنک قابی سعتر وافسنتین دنعنع وسرکه
طبخ اولنوب ویرنیز اصلادوب صباح طلاق اوزرینه ضماد اولنوب صوودقجه بنه اوررلر
دبلکی اول حالته داردب بعده ضماد اولنه وصمانقدره ضماد اولنسه دخی مناسبدر . واکثر
ورم بلغی ایسه بلغی استفراغ اولنمق کرکدر . ومعتدل منفه لر اولنه وصلب ورمده ذکر
اولنان علاجلرک معتدلنندن بوکه دخی ایده لر . اکا طعامنه کرفس ومعده نوس وکاسنی
اوله سکنجبین بونلر دخی نافعدر . ونرب بیرانی وسپندان وچکندر ویرورده زینون
وحب الخضرا سرکه ایله ودباغ جیوتی فلیس سرکه ایله دکبره ونعنا نخود شیلری کیبدر .
دخی لطیف اتلردن وبلیج وسولکوی ودجیل وطراج وسرچه انواعی کبیلر ویره لر .
وطلی دردی ایچون نافع اولان مفرد دارولردن تذکرت التوبه قولی اوزره مفردات
ذکر ایدهلم بخور مریم باردطلی ورمنه ضماد اولنه جعده یکی وضماد اتک معتیددرم
یکی وسرکه ایله ضماد اتک بعرالماعز کبی وارتیخ غرسنی سرکه ایله ضماد ایده لر کمادر
یوس دوکوب یکی وضماد اتک حلبه اونینی سرکه دنطرون ایله ضماد اولنه قبث
الحدید معجونی ازه جق یکی دبالکز ضماد اتک نیلوفر یابانی حارطلی ایچون نافعدر
وضمادی معتیددر صدف مدور یانوب بیر درهمی سرکه ایله ایچمک ترمس عسل
وخاخل ایله طبخ اولنوب یکی وایچمک قشر جوز نیتوا بسباسه درهمی یکی وضماد تک
مقل ازرق یکی وضماد اتک اسفوه یکی وضماد اتک مرجان بیر درهمی دوکوب سرکه
ایله ایچمک وضماد ده ادفال اتک طرفی بیرانی طبخینی شراب ایله یا سکنجبین ایله و
کوکنی سرکه ایله بیرنج دفعه ایچمک حدید الحاد دوص دیره لر ومور جیلر صوییدر ایچمک

قنی

فیه قنی نافعدر جمار النخل سرکه ده بر کون وبر کیجه اصلادوب ایچمک وسرکه سی دخی
ایچمک خاص قبوزن قولاغی دردر یکی وکوکی سرکه ایله یکی وضماد اتک لوز مر سوسن
کوکی ایله دوکوب دبشوروب صوینی ایچمک دباغی طلا اتک وعصره سی ضماد اتک کبره
کوکی دواللری وتخمی جمله سرکه ایله یکی وضمادلر اولمق کمرنب عصاره سی شراب ایله و یافود
سکنجبین ایله ایچمک بان حبتی وکوکی سوسن ایله دوکوب یکی وضماد اتک . وجندره
بر مثقال هر کون یکی . ومعجونی ایدوب یکی وضماد دخی اتک قتی فایده لودر .

بو رسکنان طفوزنجی باب طلاق وجعی که ریحلرندن حاصل اولمی بیننده

طلق آغریسی وریحلرندن وریح اغریلیریدر . فارسیده ورد سبزر واز باد سبزر
دردر . وانجیلر انواعی طولوریه قسی قلانوی اوزز دردر . وروملر وبونانلر بونوس
نوس بیلنوس پتوفانووس دردر . طلق اغریسی وریحلرنده وجعلر حادث اولمق
علاج صلب وورم علاجینه بیقیین دردر . بوعلته تحلیل ایدیجی دارولر لازمدر . وطعامی از
یبوب وریح ویریجی اطعمه دن منع ایدوب وقوولی مجه شیشه سی کبی اینجه کتان
یا قوب قورنافعدر وعطشه صبر ایدوب صوینی جوق ویرمیه لر . وطعام
ابوتیه لر . وطلی اوزرینه استی لارد قوبق نافعدر . وطلی ریحنی تحلیل
ایدیجی قرص بودر سپندان بیاض تخمینی دوکوب دسرکه ده طبخ ایدوب بعده
عادت اوزره قرص ایدوب وحب الغقد والغون بیشی هر بیرندان التی درهم
اسقولو فندریون بیری درهم اوله . وسپندان قرصندن اوچ درهم ضم ایدوب
جمله بر شربت اوچ درهمدر سکنجبین ایله ویره لر اقر الغون بیشی اونار درهم
مرو تخمی اوز درهم سکنجبین ایله ویره لر وبنجنکشت قرصلری دخی سکنجبین
ایله نافعدر وضماد کرکه افسنتین ونار دینی یاغلرنده دوروب . والجبر درسرکه
ده طبخ اولنوب ونطرون وسذاب وبنجنکشت تخمی واکلیل الملک ودابونه
وکوکرد ودردا تنابخ فوذنت واشوم دجاج وشیر هر قنغیسی اولور سه . اکثر یا لکز
واکثر مخلوط ونار دینی یاغلرندن قاتوب ضماد اولنه . وبونلردن اول طلی
یا بنده اولان معز دانلرده هر نیسه طلاق اغریسنه وریحلرینه دخی نافعدر . اکثر
نظر ایده لر . وانلردن ماعدا استعمال ایتدکلری اشنک ماروبی دیبانا ماروبی دخی
دردر یکی وصوینی ایچمک وضماد اتک وجوز بتوا یکی وضمادلری قانیتع ومرو ماخوذ
دیدکلری که قوجه بیریابانی پوزینه در سرکه ایله یکی وضماد اتک . وسرکه ایله لهنه د
یکی وضماد اتک وحوکان حنظیه دیکی ومشهوردر که اوچ نوع اولور یکی وضمادلره .

ضم ایتمك وبطم وحبت الخضرا وفستق انواعینی یمك ویا خارجدن طلا ایتمك وضماد ده ضم ایتمك
وزعفران یمك ورامك معجونن یمك وضماد ایتمك وسلیخه کوکنی عسل ایله معجون ایدوب یمك
وسنبل طیب ادوینی کندوده کتورمك بالخاصه نافعدر • وانسان بوینی ایچمك وساذج
هندی یمك شراب یمك وتنجبین شراب ویاخود سکنجبین ایله ایچمك وضماد ایتمك وبهمن
احمر اسکی طلاق اغریلرینه وزنجلرینه قتی نافعدر • وموميا تکشد بر قیراط کبیره بیرانی
عصاره سی ایله ازوب ایچمك وسکنجبین ایله مرماقی یمك وشلغم یمك که ایچنه
خردل وسرکه وعسل قویه لر • وتورشی سینی دخی یمك وقورت جکرینی قورودوب
بر مثقالینی سکنجبین ایله ایچمك نافعدر • واهلیلج اسود • وکابلی •
یمك • وایچمك • وضماد ایتمك • جمله مفیددر

یوز طقسنجی باب امراض جکردن یرقانك انواعی واحوالی ومخلوط استسقاسی بیاننده در

صاریلق درت نوعدر • وانکه استسقا شاخلو ورمدن وسودا المزاج حاصل اولمشدر
فارسیده زریر دیرلر • وافرنجیلر انوایی مور بوس رجبوس • واقتروس
ریاتس دیرلر • ورومیلر ویونانیلر اقتروس ایاتقوس دیرلر صاریلق دوشمك
برنج نوع اولور • بونی تحقیق ایله الخلاص للازمدر • یرقان صاریلغه دیرلر جمله
تننك • دکوزك وجمله بدن تننك تغییریدرکه دیرقانك برنج نوع اولور • مثلا صارو
یارقانك سببی اکثر جکردنا وار دردن اولور • وسیاه یرقانك سببی
اکثر طلعدن اولور وجکردن دخی اولور • وصاری یرقانك تولدنك سببینك برنجی
اولدرکه جکردن تولد ایدن تولمذن صفرا حددن زیاده اولمش اوله • وایکنجی اولدرکه
مثلا صفرا جکردن وارودن لازم اولدیغی قدر طشره چقمیوب ازچقه • واوچنجی
اولدرکه حار مرضلردن محرقه وحمی برده زایله صفرا تولد ایده وبو دخی بش نوعدر
برنجی حار سوء المزاجیدرکه جکرده وجکر طمرنده که قانله ایدن بجه داندامنده ایرشور
جمله صفرایی اولوب جمله بدن لوینی دوندروب صاری ایدر • ایکنجی اکثر صفرا تولد
ایدن اطعمه واشربه دن چوق استعمال ایتمش اوله • اوچنجی جمله بدن مزاجی حار
اولوب وجمله بدن طمرلرنده اولان قان دخی اول سببله حار صفرایی اولوب بدنه
منتشر اوله • دردنجی مسام تعلقنه وصفراوی تحلیل ایله دفع اولنیوب بدنده قاله
بو نوع یرقان علتی اکثر قیش فصلنده وشمالی یللر چوق اسدیکی وقت واقع
اولنمشدر • زیرا مسام بارغلنور وصیف وقیش وجنوبی یللر اسدوکی ایامده
عرق ایله تحلیل بولوب دفع اولور ایدی اما قیشده اولمز • وبشنجی اولدرکه

برزهرلو

برزهرلو حیوان اصروب وانکه زهری بدنا فانینی اسیدوب صفرا ایدر • واول نوع
که صفرا جکردن واردون لازم اولدیغی قدر چقه میوب بلکه ازچقه دیمشیدك اول
دخی ایکی نوعدر • برنجیسی سده ورودسنده دخی ایکیدن خالی دکلدر • یا اول منفذده
واقع اولورکه صفرا جکردن اوده کلور ایدی یاخود صفرا بغرسغه کلوب تا براز ایله دفع
اوله ایدی که • بو اوده جکر مابیننده در • صفرا اول سببله جکرده قالوب وقان مخلوط
اولوب جمله بدنه براکنده اولور ایدی بو منفذ برجه اکثرا اوده ایله بغرسقلر بیننده اولان منفذده
واقع اولورسه • صفرا کیرو دونوب جکره چقار • وجمله بدنه بو حال ایله براکنده اولوب
یرقان تولد ایدر • وایکنجی نوعی ورمدرکه یرقانك ورمدن تولدی دخی بو نوعله دیرکه ایکی
منفذکه ذکر اولندی ورم سببی ایله طوتلور • وصفرا جکرده قالمق لازم کلور • وقان
ایله بله جمله بدنه منقسم اولور • ونکاه اولورکه بارد سوء المزاج سببی ایله اول ذکر
اولنان منفذلر منقبض اولوب صفرا دفع اولنیوب جکرده قالور • ومعلوم اوله که
هرکاه سده سببی واقع اولوب دار اول سببله صفرا جکرده قاله جکرك دخی حرارتی اولوب
وصفرا تولدی دخی زیاده تولد ایدر • ونکاه اولورکه جکر حار اولمسنك سببی کرصفرا
انده قالسی ایله ایدی اوددن دخی اولور بو دخی اوچ نوعدر • برنجی قوت جاذبه سی
وسوء المزاجی انواعندن بر نوع سببی ایله ضعیف اولوب صفرایی جکردن کندویه
چکه کرك ایدی چکه مز • خصوصا که جکرك دخی قوت دافعه سی ضعیف اولور • ایکنجی
اولدرکه اودك قوت جاذبه سی ساقط اولوب بعده جذب ایده میه • واوچنجی
اولدرکه اوددن چوق صفرا جمع اولوب ومنفذنك اغزی که اودن صفرا بغرسغه کلور ایدی
منطبق اوله بو سببله ایکی دبغرسغلره وار منه طوته بوندن ایکی علت تولد ایدر • برنجی
قولنج وبرنجی یرقاندر • واما یرقان که بحران طریقیله اوله اول دخی ایکی نوعدر • برنجی اولدرکه
مادده طبخ اولوب وطبیعت الکا مستولی اولوب واین ظاهر بدنه اخراج ایله یرقان اوله
اکثر بحران کونلرنده ایو کونده اولور • وایکنجی اولدرکه طبیعت ضعیف اولوب • ومرض مادده
سی چوق اولمغله طبیعت اوزرینه مستولی اولوب بی وقت طشره چقه که بحران کونلرنده
بحران کونده اولور بقراط دیرکه مزاجه اصابت ایدن یرقان داصابت کبدء ظهور ایتدی دن کلات به
یمن وظاهر به الیرقان فی الیوم السابع والتاسع والرابع عشر دونالك فیر الامجس
الشر سوف الایمن فان جا فهو فهو ردی • امدی یرقان صاحبك جکری صلب
اوله بر امزدر • وهرکاه که حارجی طله ویدبجی ویا طقوزنجی ویا اون دردنجی کونی یرقان
ظهوره کلوب • والکث شراسیف ایمن قتی اولمیه سلامت امیدی واردر • اما
شراسیف قتی اولورسه ایو دکلدر ثابت قرة قول اوزره یرقان ظهوره کلمسی

که صفرالو قیحلرده بدنی کوندن مقدم برامزدر • مگر صح بوش اولورسه ایلک امتوب اولور • درقانلر
مرضلرینک صعبیدر • بوکه علاج اولنمزسه علت صاحبی مناجاتن ایله هلاک اولمسندن خوف
اولنور • دبوندن صکره یرقانک انواعی علی الترتیب ذکر ایدرز که • اسبابی سبب وعلامات
وعلاجلارندر •

یوز طقسان برنجی باب صاری یرقانکه جگرک ودگر طحالک حرارتندن متولد اولور آنی بیان ایدر

صاری یرقاندر که جگر وطحالک حرارتندن عارض اولور • فارسیده زردی زرد دیرلر
میت جگر ده کهاورلر • وافرنجیلر اختروس اقس قاله دیناقه ونادم بیتوس دیرلر •
ورومیلر ویونانیلر اختروس آق تس شرمو تنتوس تون قله دن توابیانوس دیرلر • معلوم
اولکه جگر حرارتندن وجگر طحالک حرارتندن متولد اولان صاری یرقانک علامتلری
صفرت ده دبدن وعطش وآغز اجیلغی وطعام اشتهاسی ناقص یا باطل وبول
وکوبکی رنکی وبرازی دخی رنکلو اولمقدر • ولاجرم تمیز دانغ اولمسی سبقنی الاشهادت
ایدر • واگر حار طعاملر واشربه لر اوزاطمندن ایسه روزگار ومدت ایله ظاهر اولور •
اما زهرلو حیوانلر ادرددغندن ظاهر اولان یرقان سرعتله ظاهر اولور • ویرقانک علاج
طعملو انار صولری وشرتیهلری وکاسنی وقبوق وخیاربوز صولری وسکنجبین ایله
یا جلاب ایله وکشلابلر که ایچنده کاسنی تخمی طبخ اولمش اوله • واربه هربره سینی که شکر
ایله اوده صوه جق ایچمک • واگر بونلر کفایت اتمزسه کافور قرصی وابن بارس قرصلری
که قرابادین المؤاجده ذکر اولنمشدر • اول قرصلردن نافعدر • وسکنجبین بزوری
باش کاسنی اوتوز درهم وکاسنی تخمی اون درهم وکاسنی کوکی اون درهم
افسنتین بدیا درهم غافث دخی بیر درهم وراوند چینی اوچ درهم سرکه یوز
درهم اوله • برکیجه اصلادوب بعده شکر ایله قوامه کتوره لر • واگر طبع یابس ایسه
طبیخ تمرهندی وبنفشه وسناه ارک • وخیارشنبه ایله یومشاده لر وضماد لرکه
گل وکافور وکلابدن ایدوب جگر اوستنه قویه لر • ودخی خرفه بیراغی وخطمی واربه
اوندن وطحلب وگل وصندل وکلابدن وتازه جوق کافور ایله ضماد ایده لر • وطین ریبنی
انغالی ایله سرکه وماء ورد بیراغی وشکر ویاش کشنیز ایله ویروب وکاسنی لر
واوغلاقی اتندن وبلیجدن افسرده لر • وغوره صولری ایله • مصوصلر وخیار
بادرنک ایچی سرکه ایله وماء ورد ایله یمک نافعدر • • • • •

یوز طقسان ایکنجی باب قاره یرقانکه جوق حار طعام وشرابدن صفرا غوغلنی اوله آنک بیاننده در

جوق حار طعام وشرابدن صفرا تونداتدوب انلردن حاصل اولان یرقاندر •

فارسیده

فارسیده زردی زرد که از خوردن ونوشیدن گرم فزون دیرلر • وافرنجیلر انواعی افتروس
بلیوز زابی بیزاپیتو توفالیدوس ابی تیوس دیرلر • ورومیلر ویونانیلر افتروس اق تس تانتس
فولس ابوغرس ترفس بیغوتس دیرلر • معلوم اوله که جگرک حراری حار طعام وشراب
اوزاطمندن صفرتوندایدوب انلردن یرقان ودخی حار وصفراوی مرضلر واقع اولور • اما سده ایله
اولمزسه یرقانی ضعیف اولور • وسده دن اولان یرقانک علاجینی بونلردن صکره مستقل
بر بابده استقصا سیله ذکر ایدرز • وحالا سده سز یرقانک علامتی وعلاجی ذکر اولنور
امدی اوزاطا حار طعام وشرابدن توندایدن صفرادن عارض اولان یرقانک علامتلری
کوکل دونمسی ودخی صفرا ایله اولوب اوا غز اجیلغی اوله وقاروره احمر وغلیظ وهر بار که بول
سواده مائل اوله صفرا بیدر بونک علاجی اکثر صفرا جگرده جوق اولدیغی پی فس ایدرلر • اول
اوسلیمدن فصد اولنوب وهم مسهل وارد لر دیرمک کرکدر • وصاغ الندن اوسلیمدن
فصد اولنوب واقتضا ایدرسه بابلیقدن دخی فصد اولنوب وکوزلک اتشغ
جانبنه که جگره قریبدر حجامه دخی نافعدر • وبوبابده بعضیلردن آنی طحر منده دخی فصد
اولنه ومبتدر ومسهل تمرهندی وسناه ارک وبنفشه طبیخی اوله • واگر خیارشنبه
وکاسنی کوکی صوبی وکشوث تخمی صولری ولبلاب صولری ایله اوله • وعناب وسوسن
کوکی دخی ضم اولنسه دخی صوابدر • اما ماده غلیظ ایسه غاریقون وغافث • و
شاهتره زیاده ایدوب اقتضا ایدرسه ازه جق مدبر سقمونیا وهندب طوزی قته لر
وانک ایله استفراغ اولنه • وکاه اولورکه لبلاب صوینی شکر ایله وازه جق سقمونیا
ایله کفایت ایدر • وکشلابلرنده کاسنی وکرفس درازیانه کوکلری ایله طبخ اولنه • واگر
کمسنی بو جنسه هلیله سفوفی ایله قارالجبن ویره لم سفوف هلیله منقشر هلیلهٔ
اصفر اون درهم • طباشیر بر درهم • ومدبر سقمونیا بر بجوج • دانک
اوله • • بو جمله سی • اوچ شربت اولور • • •

یوز طقسان اوچنجی باب یرقان اصفرکه بدنک حرارتیله طحرده قانی حار وصفرا اوله آنک بیاننده در

صاری یرقان که بدن مزاجی حرارتندن طحردن اولان قانی حار وصفرا اوله •
فارسیده زردی زرد که از گرمیت بدن درگهاکه صفرا زاد نوتدکند دیرلر • وافرنجیلر
انواعی افتروس اقس سمپاتیا بیناتو جیوس فوریوس جنوس دیرلر •
ورومیلر ویونانیلر افتروس اقتس شرموتانس قراسیوس توسوماتوس دیرلر •
ونوع یرقانده علامتی اولدر که بدن حار ولاغر اولوب وسولجه لر دخی کتابه پیدا
اولوب • وبول وبرازی رنکلو وطعام اشتهاسی ناقص یا باطل وعطش غالب

اولوب وجایزدرکه حمی دخی ظاهر اوله • واکثر مزاج قنی حار اولورسه • چهره نک صاری ولغی لونی
سیاهلغه میل ایدر بونک علاجی اکثریا ماده وسنده اولمیه • بونک مزاجی بیلنمکه کورکوز
بوندن اول اولان بابده ذکر اولنمشدر • وهر بار رطوبت زیاده ایدیکی نشانه لر ایله علاج اولنه
ودکشلایی ایچنده بنکچ طلیخ اولنوب وقیق وکرفس دفا ربوز صوین کبیلر نافعدر • ودیذر
قطلونا لعابلری که جلابیله درمانین ایله ویره لر • وشراب رمانین واکثر مانند اشربه لر وحماملر
وابزنده اوتورمق وطشره چقدقده بنفشه ونیلوفر یاغلری سورمک ایله حرارتی دفع ایدر •
واکثر استفراغ لازم اولورسه • انده ماده حتی اولنه • بوندن اقدم ذکر اولنان
بابلرده کرانله ذکر اولنمشدر • انلر ایله استفراغلر • لازمدر • • • •

یوز طقسان دردنجی باب شول یرقانکه جمله بدنی صاری اولوب توکلدنده ایده دماغدن وفادندن دخی توکلده ایده انک بیانندهدر

جمله کوده ده وکوزلرده قپانوب عارض اولان صارلقدر • وقادندن دخی اولور
فارسیده زرنبره که ازیستن کوزکاه درزنلو ایسه درلر • وادخیلر انواعی اقتروس
اقسا ابوسنز جیجونی تر جیبوس فورفوروس ات اقس ترسنجیا جنتوس
درلر • وروملر ویونانیلر اقتروس ایبوانغر اچیوس ادوتوسومانوس که ایولس
نیونوس درلر • بونوع یرقان جایزدرکه یونلرده وسفیرده کوده ده ویرنک
اوزرینه کیرز غبار قونوب سدد منفذ اوله • ویا بدن دریلری ایری اولوب
نازک اولمیه وتمام سدود اوله • ومعلوم اوله که بدن منفذلری وبدن قللرینک
دیبلری یاز فصلنده بش التی آی آچیلور • وقیش فصلنده وشمالی یللر اسدکده
مسدود اولور • ویاز فصلنده ظاهردرکه هرقچن صوبلجه لر منفذ آچیق اولمغله
عرق ایله فی الحال طشره کلور • بونوع یرقانک علاجی لطیف غدالر واشربه
لر • وحماملر وبدنی حمامده اوودمق وابزنده اوتورمق وطشره چقدقده لطیف
یاغلر ایله تحلیل ایدیجی داروار نافعدر • وانواعی کبک وتخود ادنزبه ایله اوودوب
وبدن جلدین نازک ایلمک که لیمون ولیمون قابوقلرینی ایله یویه لر • واکثر ماده
وار ایسه قرنبه سین یغارلر بابلرده ذکر اولنمشدر • اول علاجلر ایله طبیعی اصلاح
ایده لر • وبونوع یرقانک سببی سهل اولمغله جمله دن اسهلدر • وبونی باشقه
باب یازوب ذکر ایلمکدن مراد بودرکه بونوع یرقانی اول بر نوع یرقانلر قیاس
ایتمیه لرکه سده لرواستسقالری کبی اوله • واوزون اوزاق علاجلر لازم قیاس
ایتمیه لر • وغم دفع وندن یرقان عارض اولمغه سبب اولدرکه بر موحش خبر ویاخود
بر اولماز ایشن که چاره سی بعید اوله یاخود باشی خوفی یادینن وجس احتمالی •

کبلردن اولان غم دفع وندن بودرکه وجکرده تاثیر ایدن اتشینک سبب اولور • واکثر بودرکه تاثیر ایدرسه
وارتندنه بکا دخی عارض اولور • وجکر انده انه عارض اولورسه اندن صارولق وصفرا علامتی
فی الحال بجهره یه ویونه چقار • مثلا برکشیه بر مخوف سوز سویلیه اول حین بجهره سنه صفوت
عارض اولور • والبته صفرانک تحریکنه بو سبب اولمق اسیرکه اول حاله یه تغیم ایده • بو
مقدارنسنه دنیا دخی کاهیجه کبیلر حادث اولور علاج اولورکه غم دفع دینی زائل انکه
الله سبحانه وتعالی دن جل شانه عنایت ایدوب وتوکلی اورده اولوب واخرت فورخوارا
یاد ایتکله ودنیا قدرین ترک انکه مقصد ایده لر • وکچمش قدرت ابسه ملکت
صاحبی اندن بجمک کرک • وقلبه قوت ویرر غدا واشربه لر ومفرح ومکیف معجونلر وعقلا
صحبتلر وواعظلر مجلسنه واروب کاه آخرت خوفی وکاه لطف حق ذوقی ایله دنیا قادتی
طلبندن ایره داود صحبتلرده بکا عارض اولورسه قوی نافعدر شکلی اولور • زیرا بدنده
اولان اعلی اولان حرارت که حرارت غریزیه درلر • اما بوسببلرکه حرارت غریزیه خارجدن
مشغول اولمغله اتشین قلب جمع اولوب بکا دوجعه عارض ایدر • بونک احوالی تفلیدر
خصوصا شول کمسنه لرکه رازدلی اشکاره ایدیجی اد متوهر بکادوجعه سی اخراج اولمغله شکلی
بولور • اما بونده بدنه وقلبه دخی قوت ویرمک شرطدر • • • •

یوز طقسان بشنجی باب یرقانکه جکر سده لری سبب اولمش اوله انک بیانندهدر

جکر سده لرندن عارض اولان یرقاندر • فارسیده زردیره که از سده جکر درلر •
وادخیلر انواعی اقتروس ابوسنز جیجونی اباتس درلر • وروملر ویونانیلر اقتروس اقتس انغرا
فسیوس تو ابیاتوس درلر • جکر سده سنده اولان یرقانی تفصیل کتورر • اجمالی بودرکه
یرقانه سبب اولان جکر سده سی اوچ نوع اولور • هر نوع اولدرکه • مثلا جکر سده سی
جکر تجویفلرنده واندن شول طمرلرده اولدرکه هر نسنه اندن بر اکنده اولور • بو ایکی سده برقسمده
در • وایکنجی سده شول منفذده اولدرکه صفرا اول یولدن اوده کلور • واوچنجی
اولدرکه سده شول منفذده دوشه که اول یولدن صفرا بغرسغه کلور علامتلری اکثر
سده لرک دیدیکمز ایسه انک علامتی یقارلر بابلرده طلوع احوالی بابنده جمله علامتلر •
تفصیل اولنمشدر • اکا نظر اولنه • وعلاجی دخی اول نوعلردر • اما شول سده که
اول منفذده واقع اولدرکه جکر ایله اود بینده درکه صفرا اول یول ایله اوده کلور دیدیکمز
انک علامتلری اولدرکه صاری یرقان ظهور ایده • وجکر جانبنده اغرلق اولوب دیول
دیر از صارلوب وخاصه بول صفرندن حمرت وسوادی میل ایده وصفرا قی ایده وبوبابده
بول بهرنه دکلو رنکین اولورسه یکدر • وجکر قوتنه دلالت ایدر • وصفرا دفع تناندر
وشول سده که اول منفذده که اوده اندن بغرسغه صفرا اول یولدن کلور دیدیکمز

آنوك دخی علاجی اولدر که ازاق اولور بعده صاره اولور ویرقان تیز ظهوره کلور وطبع یابس
اولور . واکثر قولنج تولد ایدر . بونلره علاج طلی سنده دیدوکمزه علاج هر صباح یاشش رازیانه
وکرفس وطوروق اولی صولرندن هر برندن یکرمی بش درهم قینادوب وسوزوب واوچ
درهم بادم یاغی وایکی درهم فستق یاغی قاتوب ویره لر . واخشام بر درهم ترب تخمی
وایکی درهم قاوون خیار وکدی ایچی وبر درهم انیسون ویارم درهم طوروق اولی تخمی ویارم
کرفس تخمی واون بش درهم عسل سکنجبین ایله ویره لر . وبو علتده قی ایتدرمک قتی
منفعتلو درکه قی قوتی ایله سده آچلوب ومادّه قوپار . واکثر قی ایده وزسه ایکی درهم
صرمشق تخمی دوکوب وسکنجبین ایله وایلیجق صو ایله قی ایتدره لر . ویر سیاوشان
طبخ ایدوب صوینده سکنجبین ایله ویرمک بو علته نافعدر . ودرت درهم
بر سیاوشان انیسون طبخندن ویرمک دخی مفیددر . وایکی درهم طوز ویر
دسته کاسینی ماروئی ایله بدیا کورا یمک دخی نافعدر . جکری یویوب پاك ایدر
وعفونتینی آتور . واوچ درهم جلنجبیر افی قنطوریون دوکوب ماء العسل ایله
یاخود سکنجبین ایله ویرسلر سده لری آچر . وبر درهم فوتنج روغندن بیرده
صاروسیله ویرسلر سده لری آچر . وبر درهم سلیخه واسکی شراب ایله
ویرمک نافعدر . وبو علتده مریض قی ایدر کبی ادکورمك وکتی ایله ایچ اندامیده
کاه حجلوب دکاه سیرینه وارمقله سده لری نفع ویرر . ویکرمی درهم ترب
صوینی اون بش درهم شراب ایله یاخود سکنجبین ایله ویره لر . اما اول
ابنزلر ایچنده اتوروب بعده علاج نه ایسه ویرمك کرکدر که صاروليق زایل
اولور . وبو بابده حمامه کیرمک وابنزنه اجلاس ایتدرمک نافعدر . وهر بار
کوشرتبلر وعلاجلر که ویررلر . بارب حمامده یاخود ابنزنه کیردکدن صکره ویرمک
صوابدر . وشول سده که جکر ایله اود مابیننده اولا منفذده اوله دمش ایدک
انک علاجی بو انه دکنی ذکر ایلدوکمز علاجلر دخی موافقدر . وانلر ماعدا افسنتین
قرصلری ودراوند سکنجبین بزوری ایله نافعدر . وانیسون قرصلری دخی سکنجبین
ساده ایله مفیددر قرص انیسون انیسون اوچ درهم افسنتین وآسارون
وکرفس وطوروق اولی تخمری ومصطکی وسنبل واجی بادم هر برندن بر درهم
غافث اوچ درهم صبر بش درهم غاریقون درهم اوله جمله یی دوکوب و
افسنتین طبیخی ایله یوغوروب قرص ایده لر . بونک مقدار استعمالی بر درهمدر .
قرص افسنتین دراوند قرصلری دخی بجه کتره ذکر اولنمشدر و مسهل خفیف که لازم
اوله ایارج فیقرا وافسنتین وغاریقون وبسفایج ایله دوزدوب ویره لر .

طعام

طعام وغذالری کبر وسرکه سنده باذروج بیرا خفونا والکلیل الملك وخطمی کوکی وکرنب وطوروق
اولی وافسنتین وانجیر وصبر ومرزنجوش اوله لر که قسط یاغی یا سنبل یاغیله اصلنوب جکر اوستنه
قویه لر . واول علاجلر که جکر حدبه سنده سده واقع اولمشدر انلره نقل ایدوب اول علاجلر
بوکا موافق اولور . واکثر شول سده که اود ایله بغرسق مابیننده واقع اولور دیمش ایدك
انک علاج فتحی ایاریجی حنظلو حقنه لر وقوی مسهللر کرکدر مسهل قوی هلیله اصفر
اون بش درهم هلیلهء سیاه بین درهم شاهتره اون درهم غافث وافسنتین
هر برندن بش درهم قنطوریون اوزوم بین درهم مصطکی وانیسون هر برندن اوچ درهم
سوسن کوکی وخطمی کوکی ورازیانه کوکلری هر برندن بین درهم ترب بش درهم افتیمون
بش درهم خیار شنبر اون درهم سیاه ارک یکرمی دانه تمر هندی اون
بش درهم اوله . بو جمله اوچ من صو ایله قینادوب بر من قاله . وسوزه لر بونک
مقدار شربتی آلتی درهمدر التمش درهمه دکین اومینه کوره جایزدر . وایکی دانك
طوز . ویر دانك سقمونیا ایله هر بش کونده بر بو مسهلی بر دفعه تا سده اچلنجه ویره لر .
وانلردن صکره ماء الجبنی بو سفوف ایله ویره لر سفوف سیاه هلیله ایکی درهم طوز
هر دانك ایارج فیقرا بیجق درهم بو علاجلر ایله تمام سده فتح اولور . واکثر تمام فتح
اولمیه دوه سدیلیا هر کون التمش درهم ویره لر . اما صاری هلیله ایله وبر درهم
افتیمون ویارم درهم انیسون ودرت دانك ایارج فیقرا ایله اوله . وغذالری
بلبلیج وطراج کبیلر که سرکه ایله پشمش اوله وکرفس وبا ریوز ونعنا ایله اوله . ویکرمی
درهم ترب بیراغی صولری بزورلر سکنجبین ایله نافعدر . واکثر بو سده ایله حرارت
واقع اولورسه بارد شربتلر ومعتدل دارولر ضم اولنه . واول منفذ که جکر ایله
اود مابیننده در دیمش ایدک انک سده لرینی ادرار ایدیجی شربتلر ودارولر
ایله کیدرکدر . کشوت صوبی کبی وشول سکنجبین ایله که ایچنده کاسنی تخمی طبخ
اولنمش اوله . وترب بیراغنک صولرینی قینادوب . وکرنب تخمی وقاوون تخمی تخمنه
اوله . بر مثقال تخمیله جمله دوکوب وبو صولرله خلط ایده لر . وطعاملری ملایملر
وصو ولر اوله . وبورجاق اونندن بش درهم وبر درهم ترب تخمی دوکوب
شکر ورازیانه یاغی ضم ایدوب ویره لر . وصوبرینه برلر سکنجبین ایله
کاسنی تخمی صوبی قرشدروب ویره لر . واول منفذك سده سی
اچلمسی که اود وبغرسق مابیننده در . بو مثال حقنه ومعتدل مسهل کرکدر
مثلا هلیلهء اصفر وافسنتین وتخم هنتره . وتمر هندی وخیار شنبر وکرفس
کوکیله دوزه لر . وطعاملری زیرباج وکلوز ایلر . ونخود واوزوم وانجیر ایله پشمش اوله .

وهرزوره سر سنزه • کرفس طبخ • اولمش اوله •••

یوزطقسان التنجی باب برقانکه بحرانی اوله انک بیاننده در

خسته لق بحرانلرنده صاریلق واقع اولمقدر • فارسیده زیره که بیماری اتمه درلر • وافرنجلر انوابی افترس قرتیقوس درلر • ورومل ویونانیلر اخترس افتس قرسیوس نترنوس درلر • خسته لق لرده خسته لق بحرانلرنده یرقان واقع اولور • بونوع یرقانه برنوع علاجی اولمز • لیکن طبیعته یاردم ویره لر که ناتمام دفع ایده • وطبیعته یاردم اولورکه مریضی ابزنه اجلاس ایده لر که حمام زیاده اتجیله وسکنجبین بزوری ویره لر که ایچنده کاسنی تخمی وکوکی وکشوث تخمی طبخ اولمش اوله • ومفتح یاغلر سوره لر • بابونه وطورق اوتی وسوسن یاغلری کبی اوله • واکر بحران اتمش ایسه انک **علاجی** جکر سوء المزاج علاجیدرکه حرارتندن اوله • اول بابه نظر ایده لر • وحار طعاملردن وشرابلردن تولد ایدن یرقان بابنه دخی نظر ایدوب انک علاجی بوکه نافعدر •••

یوزطقسان یدنجی باب شول یرقانکه براغز دزهرلو حیوانلر اصرمه سندن اوله انک بیاننده در

براغز حیوانلر اصرمه سندن عارض اولان یرقاندر • فارسیده زهره یوکه ازکزیدن جنبنده‌ها درلر • وافرنجلر انوابی افترس افس مورونتا یوزم درلر • ورومل ویونانیلر اخترس یودس درلر • براغز زهرلو جانورلر اصرمقدن عارض اولان یرقان اولدرکه زهرلری پراکنده اولوب • وجکر حار اولور وبعضی جکرده ورم ایدر • ویرقان ظهور ایدر بونک **علاجی** عاجزی چاره بوقدرکه حجامت باسلیقدن • ویا اکحلدن فصد اتمکله براغز قاپی یوزک طرفندن دوندره لر • وبدندن کسلدیلر وصارو هلیله مطبوخی ویروب • وماء الجبنی دخی صارو هلیله ایله ویره لر • وایچنده سرطان طبخ اولمش اوله • دکشاب که انار صولری ایله نافعدر • وعنب الثعلب ولسان الحمل وکاسنی صولری وخیارشنبه دخی نافعدر • وسکنجبین وغوره صولری وشرابلری دخی مفیددر • واکر حیوانک زهری زیاده تاثیر اتمش ایسه • باقی علاجلری زهرلو حیوانلر علاجنه نظر ایدوب علاج ایده لر • واکر جکره حرارت ویروب ورم اتمش ایسه جکر ورمنک علاجنه مشغول اوله لر •••

یوز فصل یرقان اسود بیاننده در

سیاه صاریلق درلر • فارسیده زیره یوسیاه درلر • وافرنجلر انوابی افترس بنجر درلر • ورومل ویونانیلر اخترس ملاس درلر •

سیاه

سیاه یرقانک واقع اولمسی اکثر طالقدن اولور وجکردن دخی اولور • وایکیسنک مشارکتی ایله دخی اولور • وطالقدن واقع اولدیغنک سببی ایکی نوعدر • بری شول منفذ سده سیدرکه طالق سوداوی جکردن اول طریق ایله کنددوبه جکمز • وسبب ثانی ضعف قوت وطالق عاجزلکیدرکه جکردن سوداوی جکه مز وسودا جکرده قالوب تا که جمله بدنه پراکنده اولوب وچهره یوزینی تغییر ایدوب سیاه ایدر • وضعف قوتنک دخی ایکی نشئه سببدرکه یا سوء المزاج یا ورم که انده تولد ایده ولاجرم ایسه سودا تمیزاجدن خالی اولماز • وبرسبب دخی بودرکه جکرده حار سوء المزاج اولوب وصفراکه اول حالله کیروب • وقان ایله اندامله کیدوب سیاه یرقان ظاهر اولور • بونک **علامتلری** شول یرقانکه طالقدن اولور • انده اوج علامت واردر • بری جهره قتی سیاه اولور • وایکنجیسی بولی تیره وسیاه اولور • وبرازی دخی سیاهلکه میل ایدر • واوچنجی طالقک برآفتی اولورکه جکردن اول ایرشمش اوله • بونک دخی اوج علامتی واردر • بری یوز وچهره قتی سیاه اوله وصفرت ایله مخلوط اوله • وایکنجی بول سوادن صفرته میل ایده مثلا کشنه کوستریه قزل اتش کوزی کبی رنک کوستره • وبرازده دخی صفرت ارتنجی اوله • واوچنجی اولدرکه جکرده برآفت اوله • وطالق سلامت ایله اوله • واکر یرقان بوایکیسنک مشارکتی ایله ایسه ایکیسنک دخی علامتی ذکر ایلدکمز بوایکی علامتلردن معلوم اولور • **علاج** طالقدن اولان یرقان اسودده اول باسلیقدن یاخود صول الیدن اسیلم دن فصد اولنوب بعده مسهل ویره لر • **مسهل** هلیله اصفردن بش درهم هلیله کابلی یدی درهم کرفس کوکی ورازیانه هر برندن یدی درهم بکره واسقولوقندریون هربرندن التی درهم • خربق اسود ایکی درهم بسفایج درت درهم اورزم یکرمی درهم سیاه ازیک یکرمی عدد تمرهندی اون درهم افتیمون بش درهم اوله عادت اوزره طبخ ایدوب • بونک مقدار شربتی الی درهمدر • بر درهم ایارج فیقرا ویارم درهم غاریقون ویر درهم مزید اوله بو مسهلی بر قاچ دفعه ویره لر • بعده ماء الجبن که افتیمون وسکنجبین ایله استعمال ایده لر • وبو علت ایچون اولان **سکنجبین** رازیانه وادخر وکرفس کوکی هربرندن اون درهم جعده وافتیمون وانیسون وکبره تخمی واسقولوقندریون دخی کبره سرکه سنده بشمش اوله • وبو سرکه ده سکنجبین دوزوب هر صباح یکرمی بش درهم بوندن رازیانه صویی ایله یاخود شرب براغی صو ایله ویره لر • وده سدینی هلیله اصفر وافتیمون وغاریقون • ونمک

بهندی ایله قوت اندازه‌سنه کوره ویره‌لر • واکثر فراجده وارث وار ایسه و حمی دخی عارض
اولمش ایسه عنب الثعلب وکاسنی صولرینی سکنجبین ایله ویره‌لر وطعاملری مصوصلر که •
سرکه وکرفس وکاسنی ایله اوله • وسرکه ایله پشمش اوغلاق اتلری کبیلر ویره‌لر وضماد
نفاخ الادخر وافسنتین وحاشا وقنطوریون وفرداماما وکبره کوکی هر بریندن اون درهم
قزل گل اون درهم مقل بش درهم اشق یدی درهم اوله • واردریلر دوکوب ومقلی واشقی
سرکه‌ده حل ایدوب ضماد اولنوب دهر بار که ضمادی قالدره‌لر اول موضعی شول سرکه
ایله یویه‌لر که اول سرکه‌ده یارپوز وطوری اوتی ومعده نوس قیناتمش اوله • واکثر شول
نوع یرقانکه هم طلاقدن وهم جگردن اوله یعنی شارکت اوله انکث علاجی اول فصد اولنوب
ومسهل بو نوع کرکدر مسهل هلیله اصفر اون درهم هلیلهٔ سیاه یدی درهم
افسنتین بش درهم اوزوم اون بش درهم کرفس ورازیانه وکاسنی تخملرندن هر
بریندن بش درهم سیاه اوک یکری دانه تمر هندی اون بش درهم افتیمون
اوچ درهم عادت اوزره طبخ ایدوب وسوزوب ایچنه اون درهم خیارشنبه
قویوب ویره‌لر • ویدی درهم ایارج فیقرا ویارم درهم غاریقون ویر دانک مدبر
سقمونیا ایله بو صودن کفایت مقدارینی دخی ویره‌لر • وبو مسهلدن صکره مار
الجبنا ویرمک صوابدر • ویرقان انواعنه قورومش صوغلی ندن بردانک • و
برسیاوشان شرابیله ایچورمک نافعدر • وکلهنک بیاضی وقورین بخینی
ابران ایله • ویارم درهم چوبدیانی ایله ویره‌سه ایرقان انواعنه نافعدر •

بوزطقسانسکزنجی باب سوء القنیه بیانندهدر

مقدمه استسقادر • فارسیده دخی سوء القنیه دربر • وسوء جگر • وحال جگر که
بکزردار ابتدای استسقای دخی دربر • واز جمله انواعی مالوس اینوس دربر
دردملر ویونانیلر قانه اقبا دربر • سوء القنیه دیمک جگر کند وحالندن دونوب
واکه ضعیف طاری اوله که استسقا حالنه قریب برحال ظهور ایده اکا سوء القنیه
وسوء المزاج جگر دخی دربر • وسوء القنیه استسقا مقدمه‌سیدر علامتلری
ابتدا چهره‌لری متغیر اولوب وبیاضغه ویرودته مایل اولوب • وتنبح ظاهر
اولوب • والی وایاقی وبوزی وکوز قباقلرنده بوقاشیشلر وبعضینک بدننده
دخی خمیر مثال شیشلر اولوب برمق باتورسه‌لر ایچنه باته وطعام اشتهاسی
زیاده اولور • اما هضم اولماز • وجوف وبول دخی آزکاوب دقارنده • جوف
بکیلر اوله • وجائزدر که جاذبه ده دخی ریح اوله • وصسنلک وکاهللک ظهور
ایدوب • وتقاعد ایدن انجیره‌لنک فاوندن دش اتلرنده حکه‌لر پیدا اولور

ویبزه یره

ویبزه یرده فرجه‌لر دخی ظاهر اوله مشکل اولور • وچوق واقع اولور که ذات الریه علتی صاحبنده
اولیکنده بعضی صولور طونیلر جمع اولوب • وانکث حالی سوء القنیه صاحبی حالی کبی اولور •
علاج اولا جمله اغذیهٔ غلیظه‌دن ومنفخات ومنجمداتدن پرهیز ایتدیروب وغذاسن
لطیف وقلیل ونخود آب وانبرباریس ودارچینی ایله زیرباجلر ویروب • واکثر بدنده
صوایل ماده وار ایسه بوندن ایارج فیقرانک نفعی سائرلردن زیاده در فضولی پاک
ایدوب ورطوبت اصلی ایله در شمز • واکثر خلط غلیظ ولزج ایسه استفراغی حب ایله
وشحم حنظل وبسفایج وغاریقون وسقمونیاء مدبر ایله ایده‌لر • وبو استفراغلر اول
دارولرله قوت وخلط اندازه‌سنه کوره ایده‌لر • وکاهی دارولره قره قولبق ایله قوت
ویرمک اقتضا ایدر • واکر ماده دخی تمام اولمش ایسه تنقیه قیقی ایتوره‌لر • وماده بیلیوب (?) اولوب
بلورلرسه مسهل دارولری معطر ایتدن عود وسنبل ومصطکی واکثر ماننداری ایله معده قوتنی حفظ
ایده‌لر • واستفراغدن صکره شول دارولرکه سنده اچر وادرار بول ایدر نافعدر • وبوعلتده
فصد خصوصا صنفه مخالفت وارادر ناقل ایده‌لر • مگر که بواسیر قانی وسوء المزاج سببی ایله قیضی (?)
قانی طورمش اوله • اومتوله‌ء دخی اول ایارج فیقرا وافسنتین طبخی ایله مسهل ضعیف
ویروب قانی صاف ایدوب • بعده ازه‌جق فصد جائز اولور • وهر صباح افسنتین
شرابی خوش نافعدر • واستفراغدن صکره بعضی مجون‌لر که تریاق ومثرودیطوس
ودواء الکرکم ودواء المسک وکلکلانج رواردر • واکر سوء المزاج محکم اولوب استسقایه
تحویلی وتحویلی خوفی اولسه • اکرابی دوه سدی کند و بوله نفعی واردر • خصوصا بدن قوی
اوله • وطعاملری کمونله کلکلک وطراج وسوقلون انی شوربالری ومصوصلری کرکدر • وجمله
غذاسی دارچینی وزعفران ومصطکی تونه‌لر • وبعضی طعاملری قزل دصمان دکنداری ایله
ویره‌لر • ومیوه‌لردن طتلو انار ورنبوا نافعدر • وبیه وقنبقون وشراب ریحانی دخی
انیج ومیوه‌سنک دخی نفعی واردر • ومعده وجگرک الیجی طوبمق کرکدر که لطیف
دارولر ایله ولطیف ایبجیلردن سلیخه وسنبل ودارچینی ومقلادن اونته مذور ایله
تکمید دخی جائزدرکه وقارنی یوره‌دکوکردیانی وسائر حار یاغلر ایله اوغمق مفیددر •

بوزطقسان طقوزنجی باب حار استسقاء زقی بیانندهدر

ترکجه صوصوقسیسی دربر • فارسیده آماس شکم دربر • واستسقای زقی دکرتم
زقی دربر • واز جمله انواعی ابردیس اقوزدز دربر • ورومیلر ویونانیلر ابردوبس
اتس کیس دربر • استسقاء زقی که حار اوله آنی ابتدا بیان ایده‌لم • بعضیلر جمله
استسقای برودت یوزندن شرح ایتمشلر • وهر استسقانه شکل اولورسه
اوچ نوع اولور • معلومدرکه بونیه زقی دربرکه ماده جمله بدنه سائل اولمامقدر •

وبرینه لحمی دیرلر که مادّه جمله بدنه سایل اولور • وبرینه دخی طبلی دیرلر که مادّه سی ریح اولور • وبو
اوچ نوع استسقانک غایت بدی اولانی زقیدر وانڭ اخفّی اولانی لحمیدر • واندن اخفّ
اولانی طبلیدر • والحاصل بومحلده شرح اولنان حار زقی در • صو بدنده چوق اولوب وبول
بحر اسندن طشره چقه مایوب دکیرودونوب قارن فضاسنده بریکه وجهیله جمع اولور • و
بجاینددرکه هرگاه که صو بول بولندن کیرودونه طبرلر آغزنده کلورکه اول محل کوبک بهلولرینه
متصلدر وطفل آناقارننده غذاسی اول طبرلردن بولور • وطفلک بولی آناقارننده
اول طبرلر آغزلرندن چقارنا طفل طوغنجه بویله در • واول ساعت که دنیایه کلوب اکثر
کوبکی باغلمزدن مقدم قبول ایدرسه کوبکدن طشره چقار • وچونکه کوبک باغلنه بول آنکله
رجوع ایدوب مثانه دن کتمکه باشلر • امدی بو خصوصده دخی هرگاه که بول وصو افراطیله که
مثانه دن کیرو رجوع ایده • اول ذکر ایلدکمز طبرلر که قارن فضاسنه طوغری آچلمشدر صو آنده
جمع اولور • زیرا جگرک قوّت دافعه سی وباخود بوکرک قوّت جاذبه سی یا بو ایکیسنک
ضعفندن ویا ورم ویا سوزه سندن ویا سوء المزاجندن ویا آخر سببدن اول صو جگردن
دفع اولنمز • وبوکرک جذب ویدن قبول ایده میوب انلرلر قوّتی انی باتمزدن دفع
ایدوب قارن فضاسنه میل ایتدیرر اکه استسقای زقی دیرلر • وکاهی اولورکه
چوق صولر ایچوب جگر ایسه انک هضمنده ودفعنده عاجز اولوب آنی قبول اتمز • و
باخود لذّتسز وکوکلی قبول اتدوکی داوکرندوکی صولردن که بیرانز کیفیت ایله درعطشی
ساکن اولماز • وجگر دخی بهره المز • وبلکی ایسی صودن غیری دخی بوده میوب مرادنجه
صوایی تازه لمز • ینه صو جمع اولوب • واکثر طعام وشراب ایدن بابلاده ذکر اولنان دخی
اورزه ایجلر توتد اتیدررسه تفصیل اولنان دخی اورزه انک جمعندن استسقاء
طبلی عارض اولور • واکثر تفصیل ولندوغی اوزره انک بلغم افراطله جمع اولورسه
استسقاء لحمی اولور • دبو خصوصده بو تلک ججی بنده بلغم چوق اولوب ومعده سینی
ودیع طوتورسه • وکاهی بلغم طبرلره ومثانه یه کچرسه علّتی زایل اولور • واستسقی
انواعینک علامتی جهره سی متغیّر اولمقدر • واکثر استسقی سی طالی رضندن اسه
جهره لونی سواده ویا بشلغه میل ایدر • وجمله ده عطش غالب • وطعام اشتهاسی
از ونفس طار اولور • واستسقا انواعینک سایرلوازمنی کندو بابلرنده ذکر ایدرز •
امّا استسقاء زقی نک خاصّه علامتی قارن آغز واطراف وکوزقپاقلری وبوزی حرارت
غریزیه ضعفندن شیشمش اولوب • وقارنی طولوم کبی آواز ایدر • وبرطرفنه دوندکنده
قارنندن طولمش صو آوازی کلور • واکثر ورم ایدرسه خایه سی دریسی صو بیلور
وعلّت محکم ایسه سعال ونفس چکلک طار اولور • وناتبه جگر ورمندن اولان استسقی

سعالله اولور • امّا نفخت یعنی قان توکورمک اولمز • اکثر اولورسه ده نادر اولور • واستسقی
ده بوله قزل توکورمه وارنه حکم اولنماز • زیرا اطبا بنک مرادی بو طبرلری قان ایله مملوکه آتیر ممسنده
آفت اولمشدر • وهرگاه که برکسنه نک اول بدنی جمله طاشی علّتی اولمیوب وشفا سسزن طاشی
لکه معلوم ورکه استسقی ظاهر اولسه کرکدر • زیرا اول طاشنک صو بولنده واقعه سسزن بقاریده
ذکر ایلدوکمز کبی صو کیرو رجوع ایدوب طبرلر آغزلرندن چقمشدر بولنه علاج بودر که استسقی
علّتی ایچنده جگر حار اولوب ویا ورم اولسه اول مزاجی بتدیل انک ایله اعتدال کتورمک ایله اصلاح
اولور • ویا بالجمله شویله تامل اولنه که علاج لازم لکدکده جالینوس قولی اوزره باردوا ایله اعتدال
مزاجه تقیید اولنه وعلاجده حار جگر وورم اولسه مرکب دوالر ایتمدر • مثلا جگر حرارتی وورملری بایلرینه
نظر ایده لر • وعلاجی اکا کوره ایده لر • واکثر بارد ورم ایسه آکا کوره بارد ورم علاجنی اول
ایدوب وورمی ساکن ایدوب بعده استسقی وصو علاجنی واستفراغنی ایده لر • وحار
سوء المزاجده وحار ورمده شربتلرنی مثلا تازه کاسنی صولری ایله سکنجبین ویروب وکاهی
عنب الثعلب وکاسنی وارزیانه صولری ایله مخلوطاً ویره لر • ویا خود عنب الثعلب صو ایله
کاکنج صوینی مخلوط ویره لر • واکثر بجی بولنده اوچ استار قدرینی عنب الثعلب صو ایله
ویره لر صوابدر • وطعامدن مقدم درت وبش کونده بردفعه قی ایتدرمک دخی
روادر • زیرا بو علّتده متّصل اسهال جایز دکلدر • مثلا اون کونده بر اسهال ایله صو ایله
طشره چقارسه لر جایزدر • ورفعلمه ایده لر که مزاجی حار ایته لر • وجمله استسقی
انواعنده فصد دخی لازم دکلدر • مگر بقاریده ذکر اولندوغی اوزره بواسیر ویا حیض
قانی حبس اولنه انی دخی اکا کوره لرکه قوّت وفصل وعمر بدن مساعده دارمیدر یوقمیدر • واکثر
مانع بو عینه آزه جق قان آلسلمک ایله فصد اولنمق جایزدر که بیرامز قان انواعلری برکنده
اولینه • وبو بابده ادرار بول وعرق کتورمک واوومق درباضت نافعدر • واکثر استسقی
سی صوایی ایسه افضل اولان صوایی تسکین اتمکدر • واسهالنه چوق تقیید ایته لر
واکثر صوافتی افراطله اولورسه صارو هلیله ایله استفراغ ایده لر که صارو هلیله
مسهللرک انفع وافضلیدر • ومسهل ایچدوکی کیجه غیری برنسنه ویرمیه لر • ارته سی
برشربت ویره لرکه قوّتی حفظ ایده لر واندن برقبض اوله • مثلا لیمون وانبرباریس
وایوا والما شرابلری ایله اوله • وانبرباریس قرصلری اوله • ومسهللر بیننده برشربت
ویره لرکه معده یی فتح ایده • وجگری اعتداله کتوره بونک کبیلری کوزلمک کرکدر • ومشکلر ایله
ده صرید دخی نافعدر • وبعضیلر علّت محکم اولمایجق ده صرید ویرلمک جایز
دکلدر دیمشلر • واستسقی صاحبی چوق انار یمک قتی نافعدر • وشرب بیرانی صوینی
سکنجبین ایله ویره لر دخی مفیددر جالینوس قولی اوزره حار استسقاء

زقی اصحابنه اوغلان ولکلک وجیل واکّه مانند اتریب وانجره وعدس مصوص وخشخاش انکی نا
قندر کرکوتن حفظ ایدر و مسهل لازم کلدکده صار و هلیله بربر درهم و سنبل دخی بر درهم
اوله صوده عادت اوزره طبخ اولنوب اوتوز درهم شکر قاتوب ویره‌لر و بعضیلر مجلده
ماء زیتون بیراغی واکثر تخمی بر مثقال صوا سهال ایده قبلی اقوبه روز و بر درهم صبر
ماء العسل ایله یاخود عذبی طعام ایله ویا سکنجبین ایله ویره‌لر • ویاخود انکله بر درهم
عصیر حب ایدوب ویره‌لر • ویاخود بر درهم غاریقون سرکه‌ده اصلادوب واول سرکه
دن سکنجبین ایدوب ویره‌لر دخی مناسبدر مسهل معجون ماء زیتوندن بر در
هم ابوالجنده و سرکه ایله اوچ کون اصلادوب وادن درهم سرکه یه الّتی درهم
شکر قاتوب بعده • بالکلیه پاک عذبی ایوا پشوروب بو سرکه ایله معجون ایدوب ویره‌لر
بو بابده ماء زیتون واکثر بیر غیدر رقتی نافع علاجدر • هر نه طریقله اولنورسه اولسون
ماء زیتونک قوتنی کسر ایدوب بر درهمی ویره‌لر • وچوق ویرمکدن حذر ایده‌لر •
واکر بوندن قرصلر دوزوب وانیسون قرصلرینه وعذبی قرصلره دخی ماء زیتون بر درهم
قاتوب بو علّته بو عنوان اوزره بو نکله سکنجبین دوزوب جمله علاجی بو نکله انکده
چوق نفع بولمشلر • و بو علّتده ویرمک اوقی اون بش درهم اوله • وکبد رکت
دخی زیاده اوله • و سرکنجی دمار سدی اوله ده سد ویرمکک تدبیری بودرکه سد
ویرمزدن اوّل فادراولورسه بر ایکی کون هیچ بر نسنه غذا ویرمیوب دبون
ملاحظه ایده‌لرکه ویردکلری سد قدراو رار ایله چقاریمی • اکثر چقارسه اعلادر که
اوچ دورت کونه دکین اطلاق بطن آز اولسه کرکدر • وصکره‌دن سد قدرینه چقه
کرکدر • اما اوچ کون محجوب والجود کی سد قدرین ادرار ایله چقمزایسه سدی دن
ال چکوب فارغت ایده‌لر • زیرا جایزدرکه اول سد معده‌ده بینر اولوب قاله •
وانک علامتی طعام اشتهاسی باقل اولمقدر • ومعده‌یه اغیرلق کلوب وبغنی طار
اولور • واکر اول منجمد اولمش سد صوایه خلط اولورسه جایزدرکه باشی چالقنمق
دکولکل دونمک واقع اوله اول محلده غیری نسنه ایله معده‌دن اوّل بینری ایندرمک •
و اریدمک کرکدر • وبالکل صنعنلر وصماد لر تدبیرنی ایده‌لر • ومجود التقین بابنده اولان
موافق علاجلری ایدوب اول طوکنش وبینر اولمش سدی معده‌دن زایل ایده‌لر • واکر
معقنه بدل بیاضی قریبن درن شاف ایدوب معقده کتورسه‌لر دخی معلومدر چون
صولر ایندرر ونزل که قارن حلیدن دلوب صوا ازاج انکه دردر عظیم خطر بودر خوارزم
شاهی نام کتابده استسقا زقی بابنده بو نزل احوالنی ومتقدمینک جایز کوروب
وجایز کورمدکنی عظیم تفصیل اتمشلر • مراد اولیسه انده نظر اولنه • وبو نزل خصوصنه

فقیر

فقیر اصلا رضا ویرمز زیرا بعضده بر نیچه‌سن کوردک اصلاح ایده مدیلر • بو نوع علاجی
ایرکیم اوکرنمش واتمش ایسه دخی فادر اولورسه منع ایدرم خصوصا مریض قوتی
سز دیلکی باغ اوله خطالی فاحشدر • ونزل احوالنی علاج ایچون دکل مجرد حکایه ذکر ایده‌لم
که کوره‌لر • نه قدر مشکل وخطرلو علاجدر صفت نزل مثلا علّت صاحبنی ایاغ اوزرینه
طوغرو دوروب ویا طوغری اجلاس ایتزه‌لر وپهلولرینی رفقله آشغه طرفه اوده‌لر • ویرکه
دخی اوده‌مه‌لرکه جایزدرکه صفاق جانبنه دکوبکدن اوچ بر مق آشغه اول عضله طرفنه اکّه
ایکنجه جراح درلر • اول محلدن دلوب واوّل صفاقدن سلخ ایدوب دیر مانقورا دخی
اکا قنویه‌لر • واول مانقورایه عربده قاناطیر درلر یونانده معتبردر • قاناطیر دخی درلر •
وفارسیده نایژه ونایچه دخی درلر • وماتورا اودرلر برباقر دنی لوله‌در • واول لوله
نک باشی کسکنی اولمیوب دوکّه لوجه اولور • یعنی اول لوله‌نک بر اوجنی قنویه‌لرکه
اول بر اوجی طشره‌ده قاله • ومریض بو دفعه ارقه‌سی اوستنی یاته • وانده جمع
اولمش صوی اخراج ایده‌لر • اما طبیبک الی مریضک بعضی اوستنده کرکدرکه بر ضعف
ویاخود غشی حس اولنورسه مانقورایی تیز طشره چقاره دفعیه ویا ضعفه بر
درمان کوره‌لر • واول جمع اولمش صوی مراد اوزره اخراج ایلمدیلرسه باقی قلان
صوی وار ویر ایله دفع ایده‌لر • حمان حفظ اول محلّی دلوب اضطراب ویرمیه در
داننده حکته اول محلّنه بر علاج دخی داغ دخی اوررلر صفت داغ بودرکه بونکه
داغ اتمکله علاج اتمک مراد ایده‌لر • اوّل دوه سدی ویا عذبی سد ایله ویا انجبین
ایله استفراغ اتمش اوله‌لرکه قارنده صو اکسلمش اوله • واکثر ورم ایسه ورم
دخی اوتورشمش اوله • واستوا عذن صکره دخی مریض اوچ کون راحت واتابغش
اتمش اوله • وچون داغ مراد ایده‌لر داغک عددی التی‌در • مثلا اوچ داغ قارن
صولندن سینه کموکی قبرندن که عربجه اکّه الفس درلر زهاره واربجه • واوچ داغ
دخی قارنه که بربرکوبکه جانبنک التندن • وبری کوبکک بر طرفندن اوزره طرفنده
اوله جمله التی داغ اولور • وداغ صوکندن چوچ دعطشه جبر ایده‌لر • واکثر معده
التنه وطلاق وکوبک التنده دخی داغلر ایدرلرسه انجه بخورلر وانجه فتیللر ایله اوله‌که
داغ بیوک اولمیه روادر • دیر ضماد دخی دوزه‌لرکه انکه صبغی ارپه اونی وسعد
وتوبیا نرسیسن که عتیق اوله • وبوره وکل ارمنی هر بریندن برابر اوله ضماد وطلا جایزدر
وطعامی زیرباجلرکه زرشک ونار وسرکه ونیت ویا بادام یاغیله وکلاسنی ایله اوله •
وسرکه استسقا صاحبنک عطشنی تسکین ایدوب • وسرکه ترس نفخ ایدر
وطاغ طیورندن لکلک وطراج وحیل وسولکولا کیبلر ویاش میوه‌لردن رمانکی

واردود وتازه شفتالو عطشی تسکین ایدوب وفاقته شفتالو نکنه جگرواوتنه نفعی واردر

اما کامل اولمش اوله و قور میوه لردن بادام واوزوم وشکر بادام وانجیر روادر وانجیر

عقبنجه سکنجبین ویره لر ولیمون وخشف وقاون وخیار بیرامزدرکه ادرار ایدر وجگر برودتیله

اولان استسقاء زقی ده بوندن صکره باشقه بابده ذکر ایده روز

ایکی یوز یکرمنجی باب جگر برودتیله اولان استسقاء زقی بیان ایدر

جگر صوقلو غیله اولان زقی ویدکلری استسقه در وفارسیده اماس بدن بابسردایدرلر واستسقی که ازسردی جگر افتند دخی درلر وافرنجیلر انواعی ایدروپس اقوزز اقس وفرنجه اتبه ایاشس درلر وروملر ویونانیلر اسکیتس الیوبس وختوس تواییا توس درلر جگر برودتیله اولان استسقاء زقی نک علاجی نیجه درکه اول جگر برودتی

درطوبتدن اعتداله کتوروب وبرودت ورطوبتدن اولان فضلاتی بوندن تحلیل

ایده لر وغذاسی ازبیوب وعطشه صبر ایدوب صویه بر مقدار کم کوره اما نه شول

مرتبه کم زده لرکه حرارت غریزیه تحلیل بوله وکاهی وکاهی استفراغی قیء ایله ایده لر

وجگر برودتی بابنه نظر ایدوب اول اول علاجلر ایله جگری صلاحه کتوره لر وبو بابده

قیء ورباضت وحمام فتح اتمک ایله بدنی کتورمک وعطشه کتورمک دروایج طبیه

لر دطعامنده دخی خوش بو یارلنه ایله اوله وعطشه واده وار وصوی بیرندن وبیشرملکدر

ملکدر وحمام فتح اتمک وحق کتورمک وجمله بو تدبیرلر رطوبات وفضلات تحلیل ایدر

وقیء دخی اوچ کونده بر دفعه ایده لر مکر بر مانع اوله ونقعنا وصولری وخستق یمک وبادام

باغیله معتدل طعاملر که یغاریکی بابده وبار وجگر بابنده ذکر اولنمشدر ومسهل وارد ایلرسه

مازریون حبی که ایکی درهم اوله ومستر سقونیا اوچ درهم انیسون ومصطکی هر برندن

بر درهم اوله جمله سی عادت اوزره حب ایدوب بو حبک مقدار استعمالی بر مثقالدر

وبو مسهل دخی نافعدر که قرص شیرم در رشیرم که سدلکتی توعیدر وصبار وهلیله

هر برندن برابر اوله عادت اوزره قرص ایدوب بونک مقدار استعمالی بر دانکدر

وتدریجیله بر هفته یه دکین هر کون یارم دانک ارتوره لر تا بر درهمه دکین جایز اولور

اما سکنجبین ایله دباجود سبنجه ایله ویره لر حب توبال نحاس صو استهالینه فتی نافعدر

توبال نحاس ومازریون بیراغی وانیسون هر برندن برابر اولمق اوزره حب ایده لر

بونک مقدار استعمالی بر درهمدر سکنجبین ایله ویره لر حب مازریون مازریون

بیراغی یارم درهم وبانش مصغر کبکی بو نیوزی ایکی دانک فرفیون بریجی دانک هندبا

طوز بر دانک کوکر جین غرسی بر دانک اوله جمله سی بر قوی سغر بند رسکنجبین ایله

ویره لر وبو نوع حب غاریقون دخی نافعدر غاریقون بیاض اوچ درهم

غافث

غافث عصاره سی وراوند هر برندن ایکی درهم شکر اون درهم بونک مقدار استعمال

بر درهمدر هر کون بر حب ویره لر که بر درهم اوله وبو استسقا غلرده اسهال زیاده اولورسه

ال چکوب اماکه فصد ایده لر وبو نلردن صکره معجونلردن تریاق کبیر واثاناسیا ومغرودیکی

معجون ویره لر وجواب جگر قوتنه دخی یاردم ویره لر تا اعتداله کله وجوادرکه دیر بیلوروش

سمخی اولنه که جگره تیز ایریشوب وادرار بول ایتدره وادرویه مدرر خشف که کنکر پوستیانی

درلر ومعلیون ونوه ونعنا ورازیانه وکرفس تخمی ودنانخواه وانارون واسخدان کیبلردر

واستسقی انواعنه ضمادلر سنبل وکاما وقوما تا هر برندن اون درهم مقل واشق

وسورنجان وبانش بافروسعد وزعفران هر برندن بش درهم اوله وحب بلسان

وعود ولادن هر برندن بش درهم سلیخه ونفط وعروعاقرقرحا ومیعه وسائله

دزراوند مدور واکلیل الملک وایرسا وقنطار البحار وشحم حنظل هر برندن اون

درهم قرنفل ومصطکی هر برندن یدی درهم کل وکوکرجین غرسی هر برندن ایکی

درهم اوله صغلری بشرایده حل ایدوب واریش موم وباد یاغی قاتوب بوندن

کفایت مقداردینی قارن اوستنه قویه لر وبو بابده یکی غرسیی ایله اوغلانجقلر بولی یعنو

اشه لرنا فعدر وقارینی ناردین یاغیله ویاخود قنطار البحار یاغیله یاغلیوب

اوزرینه قاورلمش نطرون دطوز صاچق معنیددر واکر سبب بر صلب

ورم ایسه علاجی فتی مشکلدر وبعیددر بو نوعده هر بارکه

استفراغ اولنه بنه کیرو صو ایله قارن طولار الله تعالی اعلمدر

ایکی یوز یکرمی برنجی باب استسقاء طبلی بیاننده در

بو نوع استسقایه بعضی ولایتده کپش سبقه وطاول سبقه سی دخی درلر

وفارسیده دخی استسقاء طبلی درلر واماس طبل کوندخی درلر وافرنجیلر

انواعی ایدروبس فلانوواوزز درلر وروملر ویونانیلر تیمپانیتس درلر بو نوع

استسقانکنه علاجنی اکثر ایله اورسلر وافعده طبل کبی اوترر ودکنکی طتره

جار دکلدر آز وچوق راحت بولور وبول اجرا اولور ونبض سریع ومتواتر

اولوب سائر استسقی اصحابی نبضندن دخی طویل اولور وصلابته اکثر فصلنده

نبض میل ایدر بونک علاجی باش رازیانه وکرفس صولرینی ویروب

ودخی بابونه وحسک دانه واکلیل الملک طبیخلری نافعدر واکثر حرارت واراییه

بو طبیخلره بارد نسنه لرکه حار زقی ده ذکر اولنمشدر اندن کفایت مقدار ضم اولنه

ضمادلرکه اولور عود ولادن ومشک وصندل کبیلر ایده لر وبرودت غالب ایسه

نار الاصول وفنداریقون وباجود سنجتیا ویرمک کرکدر واجی بادام یاغی دخی نافعدر

وسهل دار وبره اذار ایدیجی دار دلر یا زیاده قومق اولماز • دکوتن زناخواه وکسلک جلبنک دمجون لیح ومعجون انفار ویا حب انفار نافعدر • وضماد آخر کبک وطوز وطارن اسیدوب ضماد ایدلر • واو محله آتش ایله اولان محجمه ویقارین اوستنه قومق مفیددر •

وشیاف که بوره وبایش سزاب بیر اغی عسل ایله فتیله پولاشدروب • کنوره لر وحقنه سنه سزاب بایغی قویه لر • ومصطکی ایله تخبیبی یدیره لر • • • • • •

ایکی یوز ایکنجی باب استسقاء لحمی واحوالی بیاننده در

بوعلته ترجمه ات شیشه سی دیرلر • دقار سیده اعانسی کوشیشی واستسقاء لحمی دیرلر • واز نجیلر انواعی اناسارقا دیرلر • وروملر دیونانیلر اناسارقی دیرلر • استسقاء لحمی اولور که هضم اولندن صکره هضم ثانی وهضم ثالث ناقص ویا باطل اولور • اول سبب ایله خام کیموس بدنده جمع اولمغله صافی کیموس کلمز • وایکنجی هضم که جکرده اولور • اکثر وار جیکی هضم که جمله طمرلرده اولور • اتره صاف واریجق دکلدر اولور که هضم اول دخی معده ده اولور • اول دخی ناقص اولوب • وهضم ثانی وثالث نقصانی سببی ایله بارد سوء المزاج اولور که جکر وجمله طمرلر اوزرینه مستولی اوله • وجکر سوء المزاجنک سببلری ایسه جکر سوء المزاجی باینده تفصیل اولنمش ایدی • وجمله بونک طمرلری سوء المزاجی سببی دخی بر یا جکر سوء المزاجندن تاثیر ایدر • ایکنجی فتق بردلر که سزلردن وغیری یرلرده آتفاق ایر ثمش اوله • ویاخود اوتمه کاهی بر حرارت ایرشه که اخلاطی اریده واول خلط ایله منفذلر وطمرلر سده اوله که خلط ایله ایرشمش نسنه لجود بوله مزکه بوله ویرازجواسنه چیقه بو سببله مانع بدنده پراکنده قالور • واندامره منتشر اولمیوب استسقاء لحمی پیدا ایدر • وبو علت جکر وطلق شارکنی ایله ونفس چکمک التلریا ایله ورحم ومثانه شارکنی ایله وحیض وبواسیر قانلرینک حبسی سببیله جوق واقع اولور بونک علامتلری • جمله بدنی ویوزی وال شیشلر زیرا بارد سوء المزاج مستولی اولمشدر • بو دفعه اول سببله اصلا بر اندام نقطه تخلیل دفعی قادر اولمز • واقل ایاقی شیشوب بعده خایه وقاریی وبعده یوز وال وسائر یرلر شیشوب ورم ایدر • اکثر اور شیشن اوزرینه برمق دکورسلر برمق باتوب وکیرو کنه برینه کلور دقاریی یوشاق اولور ومنکسر اولور • ونبض موجی وعریض اولور • ودیرلر که بو علت صاحبنک یوزنده ویا بورنده وصول النده تر ظهور ایلیه که شعشعه سی اوله • وبورنی قاشیمق باشلیه ایکنجی ویا اوجنجی کون فوت اوله • وارق اندامار شارکتی ایله دخی استسقاء بسبب وعلامت اولور دیش ایدوک آنک دخی معلوم اولمسی

انما سارقا

اول اندامده بر آفت وبر الم اولمسی اوله بونک علاجی اگر بو علته سبب بواسیر وحیض قانی احتباسی ایسه که یقاریده ذکر اتمش ایدک ابتدا فصد اولنمق جایزدر • • خصوصا بول قزل اوله وغلیظ اوله • بوندن غیری یرده استسقاء علتنده فصد جایز دکوررمزلر • وبونده اولا اولدر که استسقاء زقی تعیین اولندوغی کبی طبیب بوشاتمق دفعی وسهل دار ودلر له استفراغ ایلک وحمام آجمق ودوغ کتورمک کبیلر مفیددر واکثر حمی سی وار ایسه اکثر بواسیر واکثر حیض قانی احتباسیدر • واگر غیریدر نه فصد ونه مسهل ویرمک اصلا جایز دکلدر • مگر که حمی زائل اولمش اوله • ودماغی غرغره لر اتمک ودفعی لر روادر • وحب زاوند واقراص شبرم که استسقاء زقیده دخی ذکر اولنمش ایدی بونکه دخی نافعدر • دار دار بول ایدیجی دار ودلر دخی مفیددر • وحب شبرم دخی نافعدر

حب شبرم

شبرم کوکنک قابی بر جزء مقشر بادم اوج جزء قایند شکری اوج جزء اوله دوکوب وبو غوروب حب ایده لر • بونک مقدار استعمالی بر درهمدر

قرص لک

محمد ذکریا نک نسخه سیدر بو علته نافعدر • ومفتح سده واداراربول ایدر لک وراوند هر برندن اوج درهم اسارون وزراوند وجنطیانا وسنبل ومصطکی وکرفس دانبسون وناخواه وایهل واجی بادم دستط وفوه وافسنتین وغافث عصاره سی هر برندن ایکی درهم اوله قرص ایده لر • بونک مقدار استعمالی بر مثقالدر • وبو بابده لطلاج معجونی ودواء الکرکم انواعی مفیددر • وبو علت صاحبی ایاق اوزره اوتورمق وکنندن اوتورمق وحرارت غیزیری اویا ندره حیح قدر حرکت وریاضت وادکم صولرینه ومعدن صولرینه ایجه لرینه وبعضی نسخه لرده حمامه کیرمک وحمامده صوسز قوری حوض کتورمک نافعدر • ومیشلر

ضمادلر

بو حنا وسرافیون نسخه سیدر رجلری کرر ایدوب دافنی بر قرارلنلدروب قوت ویرر • نطرون وراتینج وصوکت ایج بایغی واشق دکنلدر دوکوب وبو غوروب جکر اوستنه قویه لر • وجمله استسقاء انواعندن نافعدر حلزونی بوجکنی یاروب قارن اوستنه قویه لر که تا کنده دوشه • و بانجود وبرک باغلیه لر جمله رطوبتلری زائل اولور • وعورتلردن استسقاء لحمی اوله • وحیض طونلمش اوله • اول محلده حیض فتح اوله • بوندن اعلا علاج اولمز • بواسیر قانی حبس اولمقده بویله در • زیرا استسقاء یه سبب حیض • وبواسیر حبس اولمشدر • • • • • • • • • • • • • • •

ایکیوز اوجنجی باب استسقاء طبلی بیاننده در

طبلی استسقاء دن بر نوعدر • بنیز استسقاسی درلر • عورتلر ممه سی کبی

اولور • واقجیلر ویونانیلر دخی لغت فلانی مبنا درلر • اصحاب تشریح بو نوع استسقالو
کسنه نك اچنی کسرك عورت مرسی کبی لحم رخو وطولمش سد کبی اینیر کبی نسنه اولمش
کوردك دیمشلردر • دبو نوع استسقاده کبك طشره چیقماز • اما بطننك انتفاخی دعظمی
معلومدر • بونك علاج اکثر وارث وحمی وار ایسه ادویه حاره ایله معالجه ادیلوب
دارو دبا رونسنه لر ایله اعتدال ویریلیه هرکون بزرکشوث دکاسنی ودارزیانه وطورق اوتی
دنبات قیناتوب وجلاب ایدوب ایچه لر تلیین طبعه محتاج اولورسه بو مسهلی ویره
لر مسهل سنا مکی یدی درهم طورق اوتی بش درهم بزر هندبا اوچ درهم شکر ترنجبین
هربرندن اونر درهم خیارشنبر اون بش درهم هندبا صویی التی درهم قیناتوب ویره لر وجوع
وعطشه صبر ایدهلر • وغلیظ غذالری ترك اتمك کرکدر • خصوصا کرنج لوا ده مثلا باش
دپاچه وهریسه وحلوی کبیلردن منع ایدهلر • وامتلادن حذر ایدهلر وتحلیل ایدر ریاضته مشغول
اولمق نافعدر • وکمی یه بنمك واته بنمك دکنشده وتنور یاننده اوتورمق وایلیجه صولری
قربنده استی یوتملر وحاموملر اولور • اکثر بولنورسه الکیروب جمله بدنی کمومه
وباشنده دخی بر مقدار حاموردر قویوب تخلیه قدر طورمق عجب مجربدر • جمله استسقا
علتنه نافعدر • واستسقاء سائره ده قرص مازریون که ذکر اولنمشدر
بونك دخی معتمددر • واکر برودت مزاج متوزاید ایسه آزه جق تریاق فاروقله عصاره
غافث وبرهلر موافقدر • وقرص مازریون نافعدر صفتی بقالرین استسقا بابنده
ذکر اولنمشدر • ومستیق علاجلرندن راوند وسکنجبین خفیف علاجدر
داریه ادنیله حب شبرم ایدوب وبا خود اکر طعام ایله حب ایدوب ویره لر
معتمددر • بونك دخی صفتی بقالرده استسقا بابنده وصف اولنمشدر • معجون
سلحفات تیلوبغه قابنی یاقوب کول اولدوقدن صکره اوچ کندی قدر
عسل ایله معجون ایدوب • وهر صباح بر حبت شبرمدن • بعده فندق
قدر بو معجوندن • ویریله که غیری دوایه محتاج اولمیه •••

ایکیوز دردنجی باب خروج السره ونتوءاتی بیاننده

کوبك چیقمق ویومرکدر • فارسیده ناف بیرون امدن درلر • وافرنجیلر انوایی
اونبلیجی بورو جید تیجیات تومور درلر • رومیلر ویونانیلر اونی لوافقو
سس که اومفلوس درلر • کبك چیقماق وطشره چیقوب بویمك بر قاچ
نسنه دن اولور • بری بودر که تیز وچوق وق اکلوب وارتندن اوزرینه
دخی چوق صولریکمك ایله استسقاده تفصیل کلندوکی اوزره مثانه ده
دبول بولندن دارة جق صویی • حدتندن اول اعزام قبول اتیوب کیر ورجوع

امتلا

امتلا اولطم لرکه کوبك طرفنه آغزی آچلوب واول طمردن چیقنفه ایجاب ایدوب • چوق کورلمشدر
که ابجه دکی عرق کبکندن طشره چیقار • یعنی اول محلدن حدتی وصویکث کثرتی اخراج ایتدیره
ایدر • بوندن بر نوعی قارن فضاسنده جمع اولوب قالورسه استسقایه مؤدی
اولور • وانك علاجی دخی استسقا علاجیدر • واول بر نوعی که ذکر اولنمشدر اون
عرق قوتندن کوبکه اغزی اچلمش طمرلردن چقوب وطشره کبکدن چیقار وصو چیقدوغی
تنده برچه یته عرق رایحه سیله چیقار • وچوق عرق الجلرده چوق دفعه مشاهده اولنمشدر
وکاهی اولورکه اومعوله عرق وصو حدتندن کبکدن طشره چقامیوب کبکی طشره
چیقارر • وبر نوعی دخی اولدر که بر فتح کون قبض چکمش کمسنه لرده دخی کبك چیقمغی
واقع اولور اما نادر اولور • وقبض دفع اولدقده بر فتح کون ایلکنده ینه کبك چقماسی
دفع اولوب یرینه اوتورشور • بو نوعنه کبکه ادنا نه علاج اتمیه لر • دخی ملایم ایدوب
طشره زیاده چقمیه قابض ضمادلر ایدوب وارد زینه قورشوندن تخته قویوب باغلیه
لر • اما بر نوعی دخی اولور • بعضی آت ایرشوب مثلا اندن ویاخود یوکسک بر یردن
دوشمك کبی ویاخود قوتله برك صچرامق کبی لردن کبك طشره صچرایه بودی فتق کبی برنسنه
در که کبك طشره صچرار • بونك علاجی هنوز بر قرشق فرقه ایله • دروقتله یرینه قومق
ودرجع زیاده اولورسه قل یانی سورتك بو محلده جایزدر • وکبك یرینه واردقدن
صکره اوزرینه عرزش قدر بر زفت یاقیسی قویه لر که هر نقدر زمان طورورسه
روادر • واکثر بو انواعله چیقمش کبکی یرینه قومقده تاخیر واهمال اولنورسه بعده
هوا تاثیر ایدوب برك اولور • ولا رغم اولان کبك دخی استی ایکی یرینه قومنه
اشاندر • زیرا اول طشره قلان کبك دیدکلری بغرسق دمعضله سی یوفقه قدر
کیدرك غلیظ اولور وغلیظ اولدقدن صکره خصوصا چوق مدت کچمش اوله اکبر
قومغه قصد اتمك جایز دکلدر حتی ان خروج السره واقع اولدی کبی بالاده • ذکر
اولنند وغی اوزره قرشق فرقه ایله یرینه ایلتوب واوزرینه زفت یاقیسی یا
پشدروب وممکن اولدقچه سعال وعطسه دن منع ایدهلر • واکر تاثیر هوادن
ومرور زماندن غلیظ اولوب یوماشوما درت طرفندن طشره یغی وزایلدوکی
کسن ایدرلرسه کوبك چرمنجه یا قرقدن یا خود قورشوندن آت رفتی سینه بندنده
اوکنده اولان قبره کبی بر نسنه دن قبره ایدروب • وعادت اوزره سینه بند
قاشینی کبی اوچ طرفندن قایش باغلیوب وقبره ایچنه یومشاق قطیفه ویاکچه
پاره سی قویوب برك باغلیه لر • هر بار که کبکنه علاج ایدهلر • ینه اول
قبره یی کوبك اوستنه باغلیه لر • دکوندن کونه کوبك یرینه وارنجه • اوکی حالندن

کوچک اولورسه اول قبره نک ایچنه بوشدن دخی صون یا قطیفه قویه لر که قبیره بوشلق قالمیوب
کوبکه وارروب طوتقه یعنی کیبکه ماتنش اوله وعلاجلردن عفص مازو که دیشلنمش اوله کلی قور
دسیسی ایله محکم دوکوب و قواره کلی قینادوب رحم یکجی کیبکه ضماد ایده لر والکثر عارذیل
قاوروب بعده کل قوروسی و گلاب ایله قینادوب رحم تکجی قورلرسه دخی روادر وانزکرت
السوید به قولی اولرزه اقاقیا کل قوروسیله ضماد اولنه طشره چقان کیبکی کیرو رد ایدر
مصطکی یا بشدرموق دیک دمصطکی آغاجنک والطرافنک عصاره سی دخی ضماد اولنه
وضمادلره خلط اولنه کیبکی کیرو رد ایدر بذر قطونا دوکوب ضماد ایده لر خصوصا اوغلنجغک
کوبک چیقیسی اوله اتا یکت وبوین ایچک نافع دکلدر مامیثا تخمینی ضماد ایلسه کیرو رد ایدر
وایچمک دخی نافعدر خل سرکه برخرقه ایله کیبکه قونسه نافعدر لحیة التیس بونک
اونک عصاره سی رصاص محرق ایله وکل قوروسیله ضماد ایده لر و بونک کوکنک قره باسی
ایدرلر بو دیارلرده بولنمز و دنیک جزیره لرندن کرید نام جزیره دن کلور خروج السره
یه وقتنه نافع دوماغه قوت ویرر دیو اطباسینی مدح ایلدیلر

اِیکیوز بشنجی باب اَمراض اَمعا دَاندَن وَ دماغدن حاصل اولان اِسهالَلر وَزحیرلر و قرحه لر اَحوالی بیانندهدر

بوزسق مرضلرینک واسهاللرینک و زحیر وقرحه لرینک بیلدرلر که فارسیده بیماره
روده وازروده دیرلر و افرنجلر انواعی ان استنورم اغخنوس اوروم قه او
رقیغیوم دیرلر ودرملر دیونانیلر بونلردن تاپانک که نوارغون دیرلر انسانده
بغرسق دیدکلری نسنه التی عدددر هربرینه اثنی عشر دیرلر و هربرینه صایم دیرلر
وهربرینه دقاق دیرلر و هربرینه اعور دیرلر و هربرینه قولون دیرلر و هربرینه مستقیم دیرلر
و بو بغرسقلرک جمله سنه عربده امعا دیرلر و فارسیلر فوکان وروده کان دیرلر
امعا مرضلرینک بری اسهاللدر و اسهال معده دنده و بغرسقلرده وغیریلرده
دخی اولور اول بغرسقدن اولان اسهالی و انواعینی بیلدره لم مثلا اسهال ایکی نوع
اولوب وهر نوعک تحتنده بنچه نوع اسهاللر دخی واردر بری اولدر که بر ماده
بر اندامدن یاخود ایکی اندامدن یا جمله بدندن یا معده یا بغرسقه کلوب انده اسهال
عارض ایده و بری دخی اولدر که لاتبده سبب معده دن یا بغرسقدن اوله و بونلردن
اولان سبب اسهال بر ماده اوله که بر اندامدن یا ایکی یا جمله بدندن معده یه و بغرسقه
کلش اوله بش نوع اولور بری دماغی اسهاللدر و ایکنجی حراری و اوچنجی کبدی
و دردنجی طحالی و بشنجی نوعی اولدر که ذکر ایلدوکمز اوزره ماده جمله بدندن معده یه
و یا بغرسقه کلور بونلرک بری بو نوعدندر که سببی معده دردیشش ایدوب بودیغی

انسانده اولان بغرسق التیدر

ایکی

ایکی نوعدر بری معده ده ریحلر تولد ایدر ایکنجی قوای اربعه دن قوت هاضمه ضعیفدر اوچنجی
قوت ماسکه ضعیفدر دردنجی سوء المزاج که بارد و رطب اوله بشنجی مسهل والکثر غیری دارولر
معده سطحنده بقیه قالمش اوله التنجی معده سطحنده بثره رچقمش اوله واسهال امعانک
دخی نوعی بعضیسی سحج ایله اولور و بعضیسی بلا سحج اولور بونلرک انواعینی بو ترتیب
اوزره هربرینی بر بابده ذکر ایده لم که اسهال دیدکلری نسنه بر نوع قیاسیله اطلاق اوزره
معالجه اتمیه لر و هر نوعینی علامتلرندن تشخیص ایده لر که هر نوعک علاجی غیری نوعه اولمیه
زیرا هر مرضک تشخیصی اول لازمدر و تشخیصدن صکره علاج نشان
اولور وابتدا اسهالی دماغی یی ذکر ایده لم

ایکیوز التنجی باب اسهالی انواعندن اسهال دماغی بیانندهدر

دماغی نزله دن یورک سورمکدر فارسیده شکم رفتن از مغزی دیرلر
وافرنجلر انواعی فلوتسس ونتریس اتچه ربرد دیرلر ودرملر و یونانیلر دیار یا کفالیکی
دیرلر اسهال دماغی بر نزله در که دماغدن نازل اولور مثلا بر نزله که کثرت منقطع اولنسنه
اینه اگر اوکنده طوغری اینرسه ذات الریه وسعال کبیلر عارض اولوب سکه دخی باعث
اولور نته که بو اوجع علتلک کندو بابلرنده احوالی ذکر اولنوب و نزله دخی کندو بابنده
تفصیل قالمشدر و نزله دیدکلری نسنه اکثر ریه یه و معده یه کیررسه معده دن
بغرسقه اینوب اسهال عارض ایدر و بو اسهال علامتی که نزله اوله کرکدر
اکثر ملایم رطوبت ایسه اسهال بلغمی کتورر و اکثر زیاده حار ایسه بغرسقلره زحم
ویروب سحج و دموی اسهال ایدر و بونلرک علامتی بو نوع اسهال اولیدوغی
حکمه واقع اولوب وار ایدوغی قالقنجه بر بجه مجلس دخی اولوب بعده ساکن اولور
بونک علاجی باشدن اینن نزله یی اخراج ایچون قی ایتدیره لر و قفا سی اوسنه
یاتوب و یا صدوقی دخی ایچنی اوله و هر بار نزله یی منع اتمک تدارکندن اوله لر که
نزله بابنده تفصیل اولنمشدر و دماغه دخی قوت ویرمکه جهد ایدوب و اسهالی
منع ایدر قابض اشیا ایله هر اوغوردن منع اتمه لر زیرا اسهال قبض اولنوب
نزله بقاریدن انشف اینوب و اسهال ایله کیده جک قی یرلرنسنه در والکثر نزله
سری دیدکلری فم معده یه اینمش ایسه قی ایله استفراغ اولنه اما معده قعرنده
و بغرسقده اولان نزله یه سوز یچی نسنه لر ایله دوا لازمدر و نزله منع شمامه لر ایله
و غرغره لر و عطسه لر ایله و باش طرامق و باش اووموق و باشک اوکی طرفنی
تخین فرقه ایله اوومقدر و دماغه قوت ویرر اشیادن قوموق و اطرافنه سورمک
ایله اولوب جمله بو تدبیرلر ایله نزله منع اولور و اکثر استفراغه محتاج ایسه استفراغی

حب صبر دا ایارج فیقرا و حب قوقیا کبی ایله ایدوب بعده بنه غرغره ایدهلر غرغره صنعتی ورجک
وگل برابر اوله ازه چوق زعفران قاتوب سکنجبین ایله غرغره ایدهلر • و غرغرهلرک اکثر افسنتین
طبیخی ایله واکثر سنبل و رب الحل وخرفه پیرلغی صولری وگلاب وعدس صوی ایله اولورسه دخی
مناسبدر • و خشخاش شرابی و خشخاش قرصی دخی عجب نافعدر قرص خشخاش
گل و صمغ عربی هر بریندن اوتوز درهم اق و قره خشخاش تخمی هر بریندن دورت درهم
رب السوس و نشاسته و کثیرا هر بریندن ایکی درهم • زعفران بر درهم اوله ••
قرص ایدهلر • بونک مقدار شربتی ایکی درهم در • • • • • • • •

ایکیوز یدنجی باب اسهال مراری بیانندهدر

صفراوی اسهالی درلر • فارسیده شکم رفتن از مرارة درلر • و ازگشتن زرد دخی درلر
و ازجمله انواع فلوقسس دنتریس بلیوز درلر • و رومیلر و یونانیلر دیاریا فلوریکی درلر •
بو نوع اسهال نقل دفعی ایچون لازمندن زیاده صفرا اوددن بغرسقلره گلوب صفرا اسهال
ایدر بونک علامتی محرقه برده ویا غب حمی لری صوکنده واقع اولمق گبی اوله • ویا شراب
عتیق چوق ایچوب ایدن اوله که عطش غالب و اغزی تلخ اولوب • و اسهالی بر بری
اردنجه سریع اولوب • و مقعدی یانمقدر و بو تدبیرلر اکا شهادت ایدر ••
بونک علاجی اکثر صفراوی ماده چوق ایسه اول صاری هلیله و تمر هندی
طبیخی ایله استفراغ ایدوب بعده اسهال دفعنک تدبیرین ایدهلر • مثلا کشکاب ایله
سفوف حب الرمان و اقراص ایله ایدهلر • و کشکاب اربه صوینده • و سفوفلری
کشکاب ایله ویرهلر • و اربه بستی نه ربع وزنی قدر خشخاش تخمی صو ایله اصلادوب
و بعده دوگوب و سوزوب و طبخ ایدوب ایچهلر • اسهالی تیز منع ایدر • و برخبز
اربه بستی دیارم جز حب الرمان سوبقنه خلط ایدوب و طبخ ایدوب • ویرهلر •
صفراوی اسهالی منع ایدر • و یکسمدی غبار ایدوب و قیزمش و مور ایله داغلمش
ایرانه قاتوب بیله ایکی صفرا اسهالینی منع ایدر حب الرمان یوز درهم
انار حبکزدکی قاورلمش اوله اون بش درهم قورو کشنیز که سرکه ده اصلانمش
اوله • و سماق و گلنار هر بریندن اون بش درهم • الغون بیش و خرنوب نبطی هر
بریندن اون درهم اوله هر شربت بوندن اون درهم در قرص طباشیر
گل و قاورلمش صمغ عربی و جفت و بلوط و خیار شنبه و گل ارمنی هر بریندن بش
درهم بذر الحماض بذر درهم و برسیان بیش درت درهم نشاسته قاورلمش
اون اوچ درهم بو قرصک مقدار شربتی بر مثقالدر و بوکه نافع ضماد بودرکه
صندلین و فوفل و گل و مازو و گل ارمنی و اقاقیا دوگوب درامک قاتوب ددوگوب

و گلاب • ویا آس مرسین • صو ایله یوغوروب معده اوستنه ضماد اوله •

ایکیوز سکزنجی باب اسهال کبدی بیانندهدر

جگرک ضعفندن اولان اسهالدر • فارسیده شکم رفتن از ضعف جگر درلر •
و ازجمله انواع فلوقسس ایپاتیقوس درلر • و رومیلر و یونانیلر دوس ایپاتیقوس
لسو بذریا درلر • بو نوع اسهال جگرک قوت جاذبهسی ضعفندن سوء المزاج •
انواعندن بر نوعک سببی ایله یا سده ایله ورم سببی ایله ضعف طاری اولوب کیلوسی
جذب ایلمزکه ماساریقا شعبهلرندن بغرسقه اینه واول نوع کیلوسدن اسهال تولد ایدر •
و بر نوعی دخی جگرک قوت ماسکه و دافعهسی سببلرندن که گچنده ذکر اولنمشدر • ضعف ایجاب
ایتمکله کیلوسی دفع ایدهمیه که طمرلرده انک اتی طرفیدر که دفع ایدهمیوب بو سببله هرگاه جگرک
تمتلی قالوب واندن کیلوس طبعی قابلنه دافع اولنمیوب کیلوس ماساریقا شعبهلرینه رجوع
ایدوب بغرسقلره نصف هضم ایتمش اولور لاجرم غالبا اسهال تولد ایدر • و بو علتده • اکثر
هاضمه و دافعه و بلکه ماسکه دخی ضعیف وار ایسه اسهالی دخی قوی اولور • و هاضمه ضعفنک
سببی ایسه اکثر خرده و رخو اتردن اولوب و بارد سوء المزاجدن اولور • یاخود حار و رطب
سوء المزاجدن اولور • و بارد و رطب سوء المزاجدن اکثر یا تیز استسقایه مؤدی اولور • و بر نوعی
دخی اولدرکه جگرک ورمی پخته اولوب و صو ویا غیری نسنه گلوب بر طمری چاتلیوب و یا
بر صدمه سببی ایله طمر اوزیلور • واول ماده بغرسقه اینر واسهال دموی دفع تولد
ایدوب صکره لری شراب دوردیسی گبی سیاه شکل و غلیظ اولور • و هرگاه که حار سوء
المزاج سببی ایله قان یانوب و اخلاطی دخی یانوق اسهال صدیدی اولور • و گاهی زیاده
یانمش ایسه • اخلاطدن صکره قوه ات پاره لری و منجمد قان شکللری ظاهر اولور و بو معلوم
ایتک و صدید ینک سببی البته بر ورم ویا ذوبیلهدر • و اکثر صدیدی اسهالک اخلاطی
کوبوکله اولور • و کوبک اخلاطک ادنیه سنه وقتنیه سنه اشارتدر • و سیاه اسهال
اولدرکه یانمش اخلاط سیاه اولور و یا سده اجله سندن اولور • و اسهال سوداوی
بیندیکه طلقندن اولان ایله فرق اولدرکه مثلا یانمش اخلاط گرچه سیاه اولور اما قوامی
سوداویدن دخی اغلظ اولوب و غلط سودا ایسه سیاه رنگ و رقیق اولوب رایحه
دخی بد اولمز • و هرگاه که سدهدن اسهال اولهرایحه بد اولور زیرا عفونت بولمشدر
و بونلرک علاملری اکثر سبب اسهال جگرکه جاذبه ضعفندن اوله اسهال کیلوسی
اولوب و صو گبی و آق اولور • زیرا طعام معدهدن اینوب انک صوینی جگر جذب
ایدهمشدر • و صو آشفته کلور معلوم درک • و اکثر ماسکهدن ایسه کیلوس سز جگره
گیروب دینه نترددوب بغرسقه اینر • و اسهالی زمانندن متقدم ایدوب و گوبک

اتهسنه ونوقفله دازاولور • زیرا دافعه دفعنك دقیقی ایله چقامز • وبلکی ماسکه ضعیفی ایله
طشره چیقمش اولور • واگر ماسکه وهاضمه نك ایکیسی بله ضعیف اوله اسهال آزه چق
وازه چوق کلوب تیز تیز خلایه کوندرر یرینه کلوب اوتورمدن بردخی کیدر • واگر جگرك قوت
هاضمه سی ضعیف اوله غالبا اسهال ایدر • وغسالی بر صوکه ایچنده جیکت ات یومش اوله‌که
درلر • واگر معده نك دخی قوت هاضمه سی ضعیف ایسه بو دفعه معده دن چقان غیر منهضم
چقار معلومدر اما بونجه ذکر ایلدوکمز قوای اربعه نك ضعیفی یا ورمدن یا سوء المزاجندن بر نوع
اوله • انك علامتلرینی بجمی بابلرده ذکر ایلمش ایدك • ومعلوم اوله که هرگاه اسهال که صوکبی
اوله وغیری بونك کبی سببلر حس اتمیه ونیه صوکبی ایکن امساك ایده اندن خوف اولنماز
طبیعت دفعنه حاکم اولنور • اما صوکبی اولوب بعده مرهم کبی اوله یرامزدر • ونیه اکثر
اسهال صوکبی ایکن ودعقب غالبا اوله بو دخی یرامزدر وبقراط درکه هر اسهال که ناگاه هر
مرض قوی عقبنجه اوله یرامزدر موت قریب اوله دیو غنه نشندر • واسهال بحرانینده
دخی اول صوکبی ایکن بعده مرهم کبی اولمق دخی ایو دکلدر • واستسقادن صکره اسهال
دافع اولمق دخی خیرلو دکلدر • خصوصا جگر ورمندن تولد اتمش اوله • زیرا اول اسهال
واول صو استرخائی دکلدر واول اسهال طورمز وجوع اولدرکه سحج دامعا ورارینی
استسقایه مؤدی اولور • وهرگاه که محترق اخلاطدن اسهال اسود که یغلی شکلی اوله
طبیعت قوت بولد وغنه نشندر • اول باشلی الکموحوا اولور وسلامت اولور
اما وبا مرضلرینك اوجنجی ودردنجی کونلرنده اسهال سیاه ویغلی دکورنه شکلی اولمق
علامت ردیه دندر • وافلاطك فسخ دفا دنه دلالت ایدر • واسهال کبدینك
علاجی طریقی بودرکه اول حس ایده‌لرکه اسهال سببی وجگر ضعفنك سببی نه در جائزدر
که امتلاء معده اوله یا سده میدر ویا سوء المزاج انواعندن ذکر ایلدوکمز اوزره بر نوعی
سببیدر • معلوم اولدقدن صکره انك علاجی ایله مشغول اوله‌لرکه هر بیرینك کندو بابنده
سبب وعلامت وعلاجی ذکر اولنمشدرکه علتی زایل انکه قصد ایده‌لر • ومعلوم اوله
که سبب اسهال ورم ویا سده اوله قابض دارولر ویرمك عظیم خطادر • زیرا
قابض اشیا منفذلری بربره کتوروب وسده‌یی قوی ایدر و ورمی صلب ایدر
وضمادلرده دخی قابض ویابس ضمادلر علتی زیاده ایدوب وحرارت غریزیی
سوکندرر • خوف اولنورکه هلاك ایده اندیه روا اولدرکه اول نسنه که سده دن
سوزیلور • تمام دفع اولوب بومحلده فتح ایدیجی اشیا استعمال ایده‌لرکه سده تمام
فتح اوله • واگر ورم ایسه تحلیل بوله وجوع اولورکه سده فتحی ایچون بر قوی مسهله
محتاج اولوب تا سده ماده سنی دفع ایده‌لر • وگاهی بر قدحمو حقنه به احتیاج

اولورکه سده ماده سینی آتشف ایده • واگر سده حاجبه دافع اولورسه بی تکلف
نفعی واردر • وطعامدن دخی آز آز تنها رغله ویروب دعرق کتوردوب • ومعقبجه فتح ایدیجی
معجونلردن مثلا فودنج کبیلری بر مثقال قدر طعامدن مقدم ویرمك روادر • وطعام
دخی ویروب منهضم اولدیغی کبی بیجق درهم دخی ویره‌لر واختیار ایدرسه روافی شراب
عتیقدن آزه چق ویره‌لر دستور زمانده که طعام هیچ هضم اولمش اوله • وانداملره خشین
بزلر ایله اوغمق دخی نافعدر • واول مریضك غلیظ خلط استفراغندن که سده
اندن تولد اتمش اوله • لاغر اولمسندن خوف یوقدر • زیرا چون سده اچلوب وبدن
سده ماده سندن پاك اوله غذا دخی طمرلره تحجوب وقوت بولوب بدن لاغرلغی کیدر
وهر غالی اسهالی صاحبنه علت ابتدا سنده امکك ویرمیه‌لر • زیرا جگر انکی هضم و
قبول دخی اتمز صواب اولدرکه اربه بستندن کشکاب دوزوب وافنعار ایده‌لر
وهر کون ایکی شربت واوج شربت کشکاب ویروب وتجربه ایدوب اکثر هضم
ایدرسه قابسنز طاری ایله اربه بستندن مخلوطا کشکاب دوزوب ویره‌لر وطعامدن
دخی کباب معنویه سینی آزه چق ویره‌لر • وبعضیلر اسهالی غالبی اولسه دانه سنی بقلش
قوربی اوزوم دیرمك غیری علاجه محتاج اتمز دیمشلر وبوعلی سینا نك تجربه سیدر
دیمشلر وبوضدان سفوف دخی نافعدر حظمی وقباتری تخملرینك هر بیرندن
بش درهم وقاورلمش نشاسته وصمغ عربی هر بریندن اوناردرهم گل ارمنی سکز
درهم اوله بونك مقدار استعمالی اوچ درهمدر مرسین شرابیله ویره‌لر • واگر
سحج اولوب وطبع یابس اوله دوقلمش قباتری وخطمی وبذر قطونا ایله روغن
هضم تخملرینك دوکلمش اوله • هر بریندن برابر اوله گل یاغی ایله چرب ایدوب
اوچ درهمی ایچنج صوایله ویره‌لر • وسوء اسهال که جگرك قوت جاذبه سی ضعیفی
اوله حار وتجربه نسنه‌لر مثلا معجون فلافلی وفودنج وشراب عتیق نافعدر • وقوت
جاذبه یه دکاره نافع بو در صعتر سلیخه وسنبل وزعفران هر بریندن اوچ درهم
قصب الذریره وعود بلسان وسعد وکرفس تخمی وادخر هر بریندن بش درهم
جوز بوا بش عدد ودقاقله وقرنفل وانیسون ومصطکی وکندر هر بریندن ایکی درهم
فرمانا اوچ درهم سنك درت درهم دارشیشعان اوچ درهم نانخواه
درت درهم مرسین اوتوز درهم اوله دوکوب • وینه قانون عادت اوزره
معجون ایده‌لر • وبونك مقدار شربتی درت درهمدر • وطعامی تیز هضم
اتیدر نسنه‌لردن اتیمی ادتر ودخی خردل وچکندر وانجدان دانارونك ایله خلط ایدوب
دیره‌لر • واگر قوت جاذبه سنك ضعیفی حار سوء المزاج اولسه سوء المزاج حارده

آنك احوالی تفصیلدر اول بابه نظر ایده‌لر • امّا اسهال سببی قوّت ماسكه ضعیفی اوله
اكثر احوالده بارد ورطب سوء المزاجدر آنك علاجی كل دكلنار وقرظ ودیكنی عصاره‌سی
هربرندن بش درهم سنبل یدی درهم مصطكی اوچ درهم زعفران ایكی درهم
اذخر درت درهم اوله ایوا بایله بارتیله معجون ایده‌لر • بونك مقدار استعمالی ایكی
درهمدر • وبو بابده نافع ضماد مردكنكر وكل تخمی وسنبل ومازو وزعفران برابر اولوب
ودكر ومرسین والاصوبی وكلاب ایله یوغوروب جكر اوستنه قویه‌لر •

ایكی یوز طقوزنجی باب جكردن اسهال دموی بیاننده‌در

جكردن قان سورمكدر • فارسیده شكم رفتن باخون ازجكر درلر • واژنجیلر
انواع فلوقس دنترسن سانغی نه اوس درلر • ورومیلر ویونانیلر دیاریا اما فرا
درلر • قان اسهالی كه جكردن كله علامتی قارنده ونوسفارده صحیح وجع واقت
اولمیه دجكرك ضعیف لك دسوء المزاج علامتی ظاهر اولوب • واسهالی دخی برنچ كوننده
بر واقع اولوب بر كون یاخود ایكی كوننده طوره • دینه‌كلمكه باشلیه وعلت زیاده
اولدقده خلط شراب دوردیسی كبی چیقار بونك علاج كل ارمنی وطین مختوم
وطین قبرسیی دیرمك كركدر • وسفوف طینك دخی نفعی واردر سفوف طین
كل ارمنی وطباشیر دقاورلمش صمغ عربی ومرسین یمشنی هر برندن ایكی درهم دم
الاخوین دكندر هربرندن بر بچق درهم اوله • بونك مقدار استعمالی اوچ درهمدر
مرسین شرابیله ویره‌لر • ودموی اسهال كه خصوصا حمّی سببی دخی اوله قرص
طباشیر قیق نافعدر قرص طباشیر طباشیر درت درهم كل بش درهم
بذر الخماض قاورلمش اولیه یدی درهم ق قاورلمش صمغ عربی وكل ارمنی وكل مختوم
وبلوط هربرندن بش درهم مرسین یمیشی اون درهم قاورلمش خشخاش
اوچ درهم اوله • قرص ایدوب بوندن بر مثقالی ایوا ربیله ویره‌لر • و
اسهال دموی شراب دردیسی كبی اولورسه • وكو بوكلو وبدرایجه نوادكو
سوداء اسهالی قیاس ایدرلر اتی دكلدر • بو نوع اسهال لازم دمود ری ادملرده
زیاده‌سنی هوا وعطش سبب اولوركه یا سفرده ویا انك كبی یرده چكمشدر
ادن سببله حرارت وبیوسنلر اولور • ودم غلیظ ومحترق اولور انك علاجی
تبرید ایدیجی نسنه‌لر كركدر • مثلا مبردانندن بوزلو وصوق صولر ایله وخشخاش
شرابیله دیابروكشالیلر كركدر • وكاهی اولوركه بدن لازم اولور • واسهالی
عارض صو كبی كلور وزبول قیاس اولنور • اكثر جكرنده بر آفت اولمیه • انك علاجی
حرارت تسكین ایله رطوبت دیرجی تدبیر كركدر • مثلا كافور قرص ایله طباشیر

قرصلری

قرصلري وكشكابار وتی علاجنده اولان علاج مانندی اوله • صندل وكلابی یوروك وچكر
اوستنه ضماد كبیلر اوله • وبو اسهالی بر ادعوردانمنع امتنوب تدریجیله منع ایده‌لر • وكاهی
اولوركه دموی اسهال سببی جمله بدنك امتلاسیدركه امتلا علامتلری ظاهر اولور
اول نوعك علاجی اولدركه • ابتدا امكندن فصد ایدوب وطعاملرین خفیف ویره‌لر دن
الحل وخرفه بیراغی صولری ویرمك كركدر • وبعضی نكك اسهالی فیلی ایله یا حرارت • یا
بواسیر ویا غیریدن ویا استسقا عذن قانجوق كتمك دانع اوله • طبع یومشنوب جكر
ضعیف وحرارت غریزیه آز اولوب وطعام هضم اولمز • وكاه اولوركه • اسهال دموی
صاحبی ویا دموی فیلی صاحبنك اطرافی دیوزلی بارد اوله • وقارین یوكسك فالغوب
وتبطن ساقط اوله • قارین اچنده قان منجمد اولمشدر علاجنه مشغول اولالر محمد بن
ذكریا ایدر بو كبی بر عجب نسنه تجربه ایلدم طاوشانك پنیر مایه‌سندن ایكی
دنكدن تا نصف درهمه وارنجه تدریجله ویرمك كركدر كه تا قوینج ابنه اول بر دنك
ایرته بر دنك • دخی كفایت ایتمزسه نصف درهم ویرمك نافعدر • • •

ایكیوز اونینجی باب شول اسهالكه ماده‌سی جمله بدندن اوله انك بیاننده‌در

جمله بدنده بر اثر ماده‌لردن اولان اسهالدر • فارسیده شكم رفتن ازرهای
جمله تن درلر • واژنجیلر انواعی دیاره‌یا درلر • ورومیلر ویونانیلر دیاریا درلر •
بو نوع اسهال اولمغه سببی بر اثر ماده‌لر جمله بدن طمرلرنده جمع اولوب • واندامل
انی قبول ایتمز • زیرا هر اندامك قوّت دافعه‌سی كه انی طمرلره كیرو ویرر ایدی • و
طمرلردن جكره كلوب • وجكردن ماساریقا شعبه‌لرینه وشكنبه‌یه ایندروب اسهال
ایدر • وكاهی اولوركه معده اطرافنده اولان اندامدن ماده معده‌یه كلوب ومعده
طعامنی افساد ایدر • وكاهی اول خلط كرچه طعامی فاسد ایتمز اما معده‌ده بعضی قوّی
خلطلر اولوركه معده اندن نفرت ایدوب یاخود آنك مزاجی معده مزاجنه موافق
دكلدر • انونكیچون معده انی كندودن دفع ایدر • ومعده‌ده اولان آخر طعام دخی
انونكله بله دفع اولنور • اسهال ایدر یاخود بعضی خلطده بر اسهال ایدیجی یاخود زیاده
ایدیجی قوّت اولوب ومعده‌ده اولان آخر نسنه‌یه بله صیروب وكاهی شویله
اولوركه واز سودا اول سببله طلاقدن معده‌یه كلوب ومعده‌یی دغدغ ایدوب
ومعده‌ده اولان نسنه‌یی دفع ایدوب سوداوی اسهاله سبب اولور • و
معلوم اوله كه هر اسهال كه آنك • ماده‌سی بر آخر عضودن یا جمله بدن طمرلرندن
معده‌یه ویغرسغه كلور آنك نوبتی اولسه كركدر بو نوعه عرب اطباسی
الاسهال الكائن بالادوار درلر • بو علتك زمانی طویل اوله عنزر • وطونلنك

سببی استعمال ایلدوکی طعام و شراب معده ده وجگرده هضم بولماز و بعضی استفراغلر ایله
بدن اول عادة لردن پاک اولمیاز • بو نوع اسهال صاحبنه اول هضم تدبیرینی گوریلوب
بعده استفراغلر اوله و بوندن ماعدا بارکه اسهال طوره سلامت حالنه وارنجه قیاس ایدر
و ایچی که اسهال نوبتی اولور یکنی دنی اسهاله اوغرادی قیاس ایدر • اما اول طعام و شراب
سبب اوله و غیبی بلمز • و بونلرک علامتلری بودر که متصل کوبکنک سوروبسی اولوب
واجابت کلدکده وافر ماده کلور • و هر نوبتده که ایکی کون و یاخود اوچ کون اسهال ایدوب
ینه طورر انک نوبتی کاهی بر هفته و بعضیلرک یگرمی گونده بر اسهال نوبتی کلور • وانک
حالی تندرستلر حالی گبی اولور • زیرا اثنائده آسایش و راحت چوق واقع اولمغله جمله لازم
اولان بدن قوتلری سلامتده اولور • امدی بو نوع اسهالک علاجی مزاجی صلاح گتورمکدر
مثلا اول معده و جگره و انلرک قوتلرینه تقیید ایده لر • و بونلرک جمله ضعفلرینی محلنده ذکر
اتمش ایدک صلاحه گتوروب و اکثر سوء المزاج ایسه دخی ازاله ایدوب • ولطیف
غدالر که تفصیله احتیاج یوقدر و ترتیب غذا و طعام دخی لازمدر • و لازم اولان اشیا
ایله استفراغلری گرک اولدوغی گبی اوموید ایده لر • خصوصا اسهال نوبتی قریب اولمش
اوله تنقیه آرتوق اولور • مثلا ایارج فیقرا و مطبوخ هلیله زرد و مطبوخ افتیمون و شراب
افسنتین و جوارش سفرجلی لر و انکا مانند اوله • و بو بابده اطریفل کبیر قتی نافعدر •
و چونکه بدن پاک اولمش اوله هر صباح آج قرنینه رجاجت بیوره لر • و حمام • دخی
نافعدر • و حفظ صحت ایچون • لازم اولان تدبیرلری • و شراب ایچمیلر
انکله • بو علت زایل اولور • ان شاء الله تعالی

ایکیوز اون برنجی باب معده اسهالنک یعنی معده اسهالنک بیاننده در

معده اسهالیدر • فارسیده
شکم رفتن از معده درلر • وافرنجیلر الوابی فلوقسس و نتریقلی درلر • وارده
دیونانیلر دیاریاس غنوروس درلر • اسهال معدی یعنی معده اسهالی
که انک سببی قوت هاضمه ضعیفی سببی اوله • بو دورت فصلدر • و بونک
سببلری دخی دورت نوعدر • برسی اولدر که معده سطحی اوزرینه رطوبت
لزج بولاشمش اولوب و بو رطوبت معده و طعام ما بیننده حجاب اولوب
و معده یه طعامدن التصاق بولوب • اول سببله قوت هاضمه ضعیف اوله •
ایکنجی معده حار اولوب و ایچنده صفرا تولد ایدوب افراطندن صفراوی اسهال
تولد ایده • اوچنجی صفرا ایله بلغم بر بر ایله مخلوط اوله • و دردنجی بودر که معده ده
ایلکلر تولد ایدوب اوله ریح سببی ایله طعام فاسد و غیری منهضم قالوب اسهال

تولد

تولد ایدر • بونلرک علامتلری اولدر که اسهال که لزج رطوبت اولور سه دیمشی ایدک
رطوبت علامتلری و اغز اکثر کیجه و اکثر کوندوز ظاهر اولور • و طعام معده اوزرنده آغر اولور
دکوکلد و نمک اولور • و ثقل دخی طشره یه هضم چقار و آز اولور و عطش آز اولور • اما
جایزدر که لزج رطوبت صویه تقاضا ایتدره و عطش اوله • و شویله که ارکه یابوق واکثر ماننده
نسنه پشمش کیبی اکشی گلکلمک واقع اولور • و انلک که معده سی حار اوله و صفرا تولد ایدر
دیمشی ایدک آغزی آجیلق و حرارت و حاری ثقل اولمق انکا شهادت ایدر • و صفرا و بلغم
ایله مخلوط چقار • و انلک که معده سنده ریحلر تولد ایده اسهالی قراقر ایله اولور • و ریح علامتلری
هر بار کندو طوب و توننک ایله بلیدرر • و بو علت دورت فصلدر دیمشی ایدک

فصل اول

قوت هاضمه نک سبب ضعیفی لزج و رطوبت اوله • و بلغم علامتلری دخی ظاهر
اوله • انک علاجی قی ایتدره لر • و طعام قی طوزلو بالق و ترب و چکندر و قزدن و برمک
و طورق ادنی طنجین عسله مخلوطی و ایچنه طوز قویوب و برمک قی ایتدرر • و قی خصوصنه
محلنده تفصیل ایلمشزدر • و هر قی اشیا ایله اولور سه قی ایتدردکدن صکره • و بعده
حب صبر ایله و ایارج فیقرا ایله پاک ایدوب بعده معده یه قوت ایچون جوزی جوارش
و معجون خبث الحدید و امروسیا و سنجیبا و انکا مانند نسنه لر ویره لر معجون خبث
الحدید بو معجونی جوارش صنعت دوزمشلردر • مثلا جلنار و نانخواه برابر اوله و
سیاه اوزومی دانه سیله دوکوب و یوغوره لر • و هر صباح و اخشام جوز مقداری
ویره لر حب الرمان سفوفی دخی نافعدر • قاورلمش نار چکردکی محکم غبار ایدوب
یوز درهمینی سرکه ایله اصلانمش کرا و یاد قوری کشنیز غباری یگرمی درهم خرنوب
و سماق و جلنار هر برندن اون درهم اوله • جمله سفوف گبی ایدوب حب ایده لر
مقدار استعمالی ایکی درهم یا خود اوچ درهمدر سفوف عود عود و سرکه ده اصلانمش
کمون و قاقله و سرکده اصلانمش قوری اوزوم چکردکی جمله سی برابر اوله • مقدار
استعمالی اوچ درهمدر حب که بلغمی اسهالی دفع ایدر مرواقیون و قرنفل و جند بی
دستر برابر اوله فلفل قدر حبلر ایده لر • بیوک آدمه بش حب و ایکی یاشنده
اولان اطفاله ایکی حب بر یاشنده اولانه بر حب ویره لر • صوق صو ایله ویره لر •
ضماد نافع افسنتین اون درهم بر کیجه شرابده اصلادوب وایرته سی
یاشی و رسین بر ایغی صوینی خلط ایدوب و لادن و سکک قاتوب معده
اوستنه ضماد و بو صولری طلا انک دخی روادر • و طعاملرین کوکرچین یاورسی
و سرچه انواعی و انکا مانند طیورلر که دارچینی دکوتله • ویره لر

فصل الثانی

بو اسهال که قوت هاضمه ضعیفی و معده وارمق • و صفرا تولدندن اوله علاجی صباح

اكشى انار ربنى و سيب ربيله يا غوره ربيله يا خود ايوا ربيله مخلوط ويريله يا خود ريباس
ربيله ويروب و قچن كه بو زنبري ويره لر بش درهم طباشير ايله بله ويرمك كركدر يا خود
بر مثقال قرص طباشير ايله ويريله • و هر كيجه ايكي درهم قاورلمش بزر قطونا ايكي درهم
گل ارمني بر درهم قاورلمش صمغ عربي يارم درهم اوله • گل يا غيله جرب اولنمش
اوله بارد صو ايله و بو زنبرك بر بيله ويره لر • و اگر قتي بسي بوغيه سوزلمش ايراني
دمور ديا خود طاش قزدروب و دا غليوب طباشير دلك و قاص تخلريه هر برندن بر
درهم اوله ويره لر • دگي سويني سماق صو ايله خلط ايدوب ويره لر • و غدا سن سماقلو
باجه ديا دلم ايچي ايله و انار دنك ايله مزوره لر • دهند باكه سركه و عسل ايله و لسان الحمل دخي بو
نوعله دوزلمش اوله اسهال صواي به منع ايدر • و سركه ايله پشمش قابوغي ايله باقلا نافعدر
ورو قندان بيرده به بيبر برنه مازو و غوره قوروسي و سماق و جلنار و حب الآس و انار دانه لي
اكه لر • و بو بابده قرص طباشير و جوارش طباشير قتي نافعدر • قرص طباشير
مثلا طباشير و سماق هر برندن بش درهم قاورلمش بزر الحماض اون درهم خرفه
تخمي قاورلمش خرفه تخمي هر برندن اوچ درهم صمغ عربي سكز درهم اوله • بونك
مقدار استعمالي بر مثقال يا خود ايكي درهم • تركيب ارنب قتي نافعدر • مثلا طوشن
پينير مايه سندن ايكي دنك افيون بر دنك عاقر و ايكي دنك كندر ايكي دنك • بونك
مقدار استعمالي بر درهمدر • و بو بابده حدر ايدبجي داروكه افيون و بزر بنج و خشخاش
قابي كبيلر نافع اولوب ماده يي غليظ ايدر • و اولوقو كتورر • و صفرا كه بغر سقلري
ياقر باطل ايدر • ولكن بعضي اطبا بونلري مكر كه اهل كيف اوله كه ويره لر ديمشلر انك
برينه ازه جق جند بيدستر و زعفران اولسه دخي يكدر دريلر • و صفرا و بلغم مخلوط
ايسه علاج صاريه هليله بر جزء حب الترشاد نصف جزء مرسين يميشي و سماق
و العون بيشي دسك هر برندن سدس جزء يعني آلتيده بر به قدر اوله • بونك
مقدار استعمالي بر مثقالدر يا خود ايكي درهمدر • و صفرا اسهالنده قاورلمش طوزي
انكه قاتوب و سركه و سماق و نار دنك و ازه جق كثيرا و انبر بارس ايله پيوب
و طعامن كونده بر دفعه ويره لر • و طعامدن مقدم قوابضدن ايوا و اكشي انار ويروب
بعده طعام و غدا ويره لر • و صولردن زياده پرهيز كركدر فصل ثالث صفرا ايله
بلغم ايله مخلوط اوله صاري هليله بر جزء حب الترشاد نصف جزء حب الآس و سماق
و العون بيشي و سك هر برندن سدس جزء اوله • بونك مقدار استعمالي بر
ايكي درهمدر • و اسهال مرده صفرا اسهالي سائر اسهاللردن اسلمدر • زيرا
علاجي تيز قبول ايدر • و اگر قارن غزلردن محرقه و غب حمي لرده اولور فصل رابع •

معده لري

معده ده ريحلر توليد اسهاللر در • علاجي معده بابنده معده ريحلر ايچون ذكر اولنمشدر •
و جوارش كموني دخي نافعدر • و اگر مزاج معده بارد اولوب حرارت دارايسه •
بارد اشيادن ازه جق كافور • و طباشير خلط اولنه • و كموني معجونلري •
و كموني سفوفلري ننه • دخي اكسك • انمه سر • • • • • • •

ايكي يوز اون ايكنجي باب اسهال معديده يعني معده اسهالي ماسكه ضعفندن اوله انك بياننده در

معده نك قوت ماسكه سنك ضعفندن اولان اسهالدر • فارسيده
شكم رفتن از ضعف ماسكه جنبه دان درلر • و افرنجيلر انواعي فلوقس و نترب
قولي اقس هيچي لنا ده رئي يبر بيچس قافلنالس درلر • ورد مفرد يونانيلر كنبس
نزغاسترومس اقتا لونيانس تس سنخني كس دتاميوز درلر • فوائد اربعه دن
معده نك قوت ماسكه سندن ظاهر اولان اسهال معديك بش نوع اولور •
بري رطوبت معده سطحي اوستنه بولاشوب طعامي طاينديره • ايكنجي معده سطحي
اوستنده بثره لر چقوب وارد سببيله معده طعامي كتوره مز و معده كنه
اولوب كندو ايشنده قالور • اوچنجي قوت ماسكه ده فاقه اوله • و ماده
لر دخي سوء المزاج انواعندن برينك سببي ايله ماسكه ضعيف اولور • و قوردخي
بعضي مسهل دارولر قوتي معده سطحندن قالمش اوله • و اول سببيله ماسكه ضعيف
اوله • بشنجي اتفاق طعام صوكنده عنيف حركتلر واقع اولوب بي هضم طعام
معده دن حركتلر سببي ايله معده دن اشغه اينه • و بونلرك علامتلري معده سطحنده چقانلا رطوبتك
اولوركه ن سطحنده دخي رطوبتلر چقار كلور • و معده بخارلري قالقوب و اغز رايحه سي ناخوش
اولور • و طعام صوكنده معده يا نوب و بوغ و وجع عارض اولور خصوصا بر اكشي يا طوزلو
نسنه اكل ايتمش اوله • و نقل بي هضم و اسهال صديد او رعطش غالب اولور • و جائزدر
كه اسهال نابت اوله • و اسباب اخر دخي الكا شهادت ايدر • و هر اسهالي كه سنجي اوليه و قارن
سوزليه و يلز حوالينده بر آفت اوليه • اول علامتلر اولدر كه ماده اوددن يا طلقدن
معده يه كلوب برنسنه ظاهر دخي اوليه معلومدر كه اسهال معديدر يعني معده اسهاليدر •
و بونك دخي علاجي بش فصلدر فصل اول معده سطحنده رطوبت بولاشمش اوله •
ديمش ايدك انك علاجي قي و استفراغدر كه كچن بابده ذكر اولندي و كبي ايده لر
داندن ما عدا معده يه خرنوب جوارشيله و گلنار قرصي و جوز بن جوارشي و كچن بابده
ذكر اولنان معجونلر ايله قوت ويره لر • و قي و استفراغده ايارج فيقرا و الكا مانند نزيك
ايده مز سه صفوا يه باكه ايده ر كوارشلر ويرمك كركدر جوارش خرنوب صفتي

بود وخرنوب وبلوط وشاه بلوطدن بر بتزن بر خبز وحب العبث که قورو اوزم چکردکی در که سرکه
دن چقمش اوله وحب الآس هر بر بتزن ایکی جزء وبنفسه صوینی بر جزء دادلر سیاسیا شراب ایله یوغوروب
مقدار استعمال اوچ درهمدر • قرص جلنار • گل تخمی وخشخاش تخمی هر بر بتزن اوچ درهم سماق
ومازو ولحیة التیس عصاره سی واقاقیا وکندر هر بر بتزن اوچ درهم زعفران نصف درهم
اوله • مرسین صوی ایله قرص ایده لر مقدار استعمالی بر درهمدر مرسین شرابی ایله ویره • فصل
ثانی • معده سطحنده چبانلر بثره لر علاجی اگر مانع یوغیسه باسلیقدن فصد ویا ساقدن اوسته
حجامت ایدوب وقوت قوی ایسه صبار هلیله تنقیه ایله وتمرهندی ایله فصد وچبانلرینون صکره
استفراغ ایده لر که تا علت ماده سی منقطع اوله • ودکشاب که اربه بشتندن وخشخاش
تخمی وحب الآس ایله طبخ ایدوب ویره لر وهر کون بر درهم صمغ عربی وایکی درهم
بزرقطونا وکل یاغی طاملدوب ویره لر • واگر بزرقطونا ولسان الحمل تخمی وخشخاش تخمی
تخمی صوده قیناد وب کل یاغیله ویرسه لر روادر • ضماد نافع • سرکه ایله پشمش ایوه
وحب الآس ولاله برابی وقوین کل وکلنار ومازو وصندل ورامک وقرظ وسماق
واقماع الرمان حامض هر بر بتزن بش درهم کافور نصف درهم جمله سینی مرسین
صویله یوغوره لر • واگر بر درهم زعفران وایکی درهم عود زیاده ایدرلرسه
روادر • وطعاملرین ملایم اربه کشکندن که اربه بریان اولمش اوله وبریان اولمش
برنج سرکه ایله یا حماض ایله مطبوخ ایدوب بادم یاغیله ویره لر • ومرجمک تنشیلی و
غوره صوی وسماق واکشی انار صوی وتنورده طاش ایله داغلنمش وسوزلمش
ایراندن ادتوز درهم قدر اوله • اون بش درهم بکسمدی غبار ایدوب
ویره لر • وکچی بوکرکی یاغیله پشمش وقاورلمش برنج بیلک دخی نافعدر • اما بو
بثره لر دنیلدکدن صکره ظهوره کلن اسهاله علاج اولمز دینلر • فصل ثالث
انکدرکه سهل داروکه قوتی معده سطحنده قالوب قوت ماسکه یی ضعیف
ایدر دیمش ایدک انک علاجی قاورلمش بزرقطونا وکل یاغیله هنوز ذکر ایلدوکمز
اوزره ویرمک کرکدر • وسفوف النطین دخی نافعدر • واگر مزاج مرطوب ایسه
اوچ درهم حب الترش ده که قاورلمش اوله زیت ایله جرب ایده لر • واگر کل یاغیله
جرب ایدرلرسه معتدل اولور • یارو صو بیله ویره لر • وایرانده قیناد وب ویرلرسه
دخی روادر • وبو علتده سنج واقع اولورسه سنج بابنه نظر ایدوب اول علاجلردن
دخی ایده لر وحقنه لر که اربیش انک یاغیله ودم الاخوین قاتوب احتقان اولنه
وبعضیلر حقنه لری سد ایله ایلمک روادر دیمشلر که ودرهم بیرینی طوتر • فصل
رابع • سوء المزاج نوعندن بری که قوت ماسکه یی ضعیف ایدوب اسهال •

واقع اوله دیمش ایدک انک علاجی سوء المزاج بابنده انواعی واسباب وعلاماتی وعلاجی تفصیل
اولنمشدر • مفعول اولانی وجوده کتوروب وانلری ماعدا الطعام وغیر اسنده ومزاجی صلاحه
کتورمده تقیید اوله • فصل خامس • انک سببی عنیف حرکتلری طعام صوکنده اتکلابی معظم
غذا معده ده وارینوب اسهال ایتدور دیمش ایدک انک علاجی ایارج فیقرا ایله معده دماغی پاک
ایدوب بعده طعامدن صکره مزبعد عنیف حرکتلر ایتمیه • اگر ناچار سفرده وغیرلرده اسیر
باریا طعامی آز اکل ایدوب • ومنزله کلدکدن صکره وغذایی تمام اولدقدن صکره
طعام یه لر • وبو بابده ایارج ایله استفراغ کافیدر • • •

اکیبوزادن اوچنجی باب • اسهال معدی که چوق وترتیبسز ویاغلو طعامدن اوله انک بیانندهدر

چوق طعامدن وترتیبسز ویاغلولردن اولان معده اسهالیدر که • فارسیده
شکم رفتن از خوراک فزون ودی ترتیب وچرب قزدی خورنده درلر • واطبالر انواعی
فلوقسس ونترس اقس قرا یولا درلر • وردملر ویونانیلر اسپانیلی وکنی سسن تس
کیلیاس اقس آدن قایاس درلر • بو نوع اسهال که چوق ویاغلو وترتیبسز طعام
یوب • ویلکی اوستنه واقو صو ایچکدن واقع اولان اسهال • علاجی • هیضه وتخمه و
هرنجه باقی دیدکلری علت علاجی کبیدر • بو بابده اول قی ایتدرمک کرکدر ویرکون و
هر کیجه بلک از ویروب وتیز هضم اولور خفیف طعاملر ومعده یه قوت ویرنجیلر کرکدر
واگر مزاج حار ایسه کلبشکر یا طباشیر قرصلری ایله ویره لر • وسفوف حب الرمان
که کچی بابرده ذکر اولنمشدر بونکه دخی نافعدر • وطعاملرینی سماق وانار دانه • واگر
ماخنذنسنه بردن ایده لر • واگر مزاج بارد ایسه مصطکی ایله کلنکبین وعود ایله یوغوروب
ویکون جوارشی عود وجوارش کمونی ومعجونلری وترنج قبابی بر دروه لری نافعدر • و
طعامینی بیر یانده که بلیج دلکلک • وکوکرجین یاوروسی وسرچه انواعی اوره • اما سبب
اسهال هر قنغی طعامدن اولورسه اول طعامدن صکره بعد ویرمیه لر • وسبب اسهال
یاغلولردن ایسه ایرته سی آج اولوب مانع یوغیسه طوزلولر ویره لر که اصلاح معده
ایدر • وترتیبسز طعامدن اسهال اولمش ایسه طعام ترتیبنی اکثر نوب
بعد الیوم ایلجه ایده لر • ومعده یه قوت ویرمک ایچون معجونلر • وکبره تورشیلری
ونعنا تورشیلری که سکنجبین طبیعتلو اوله نافعدر • وضمادلر
دخی کچی بابده تفصیل اولنمشدر • انلر دخی ایده لر • • •

اکیبوزادن دردنجی باب • اسهال که طلقدن معده یه سودا ماده سی کلمشی اوله انک بیانندهدر

طلقدن معده‌یه سودا ماده‌سی کلوب اسهال واقع اولمقدر. فارسیده شکم رفتن
که کشت سیاه یعنی سودا از سپرز به جنبه وانه اقده اند درلر. وافرنجیلر انواعی فلوقسس
ونترس اسپلنه تغوس درلر. ورومیلر ویونانیلر دیاریا ملنا درلر. طلقدن سودا
ماده‌سی معده‌یه کلوب اسهال ایتدرمک واقع اولور. بو خصوصده سودانه طرتیلد
کلور. اسهال احوالی بابنده وغیری بابلرده دخی ذکر اولنمش ایدی. آنک علاجی سودا
ماده‌سی چوق ایسه وقتنه. وقوتنه کوره اول اوسیلمونا فصد ایدوب واستفراغی
بنجه کره ذکر اولنان دخی اوزره مطبوخ افتیمون ایله استفراغ اولنه. وقم معده‌یه
قوت ویره‌جک سفوف حب الرمان ایله قینتا نافعدر. صفت ترکیب حب الرمان
اون درهم قاورلمش قزل بهمن ایکی درهم کهربا درنباد وسذاب وشا
هسفرم تخملری هر برندن بر درهم اوله. وترنج قابی بر درهم اولوب
بونلک مقدار شربتی اوچ درهمدر. وانار رنکنه قویوب اوزدی دوکوب وصوده
ازوب. ازه‌جق طوره وبجنه صعتر برنخوب. آنک ایله دیره‌لر. ..

ایکیوز اون بشنجی باب اسهال معوی یعنی بغرسق اسهالی بیاننده‌در

بغرسق اسهالنک انواعی واقوالی‌در. فارسیده
شکم رفتن از روده درلر. وافرنجیلر انواعی فلوقسس این تسنی نورم درلر
ورومیلر ویونانیلر دیاریا نون اندرون درلر. اسهال انواعی که معده‌ده ذکر اولنمش
ایدی بعینه بغرسقده دخی ایله اولور. وسببلری دخی بنه معده کبیدر. وبغرسقده
نهایت اسهال بعضیسی جزوی اولور. وبعضیسی کلی اولور. وبو انواعه
سبب بنه قوت هاضمه ضعیفدر. واکثر جزوی واکثر کلی سبب موقتی اولور
بونلرک جمله باشقه باشقه. بابلرنده بلدرلمک کرکدر. ...

ایکیوز اون التنجی باب اسهال معوی یعنی بغرسق اسهالندن زلق الامعا بیاننده‌در

بغرسق اسهالندن زلق الامعا
دیدکلری بودر. فارسیده شکم رفتن از روده وانرا زلق الامعا خوانند. وافرنجیلر انواعی
دیسندریا درلر. ورومیلر ویونانیلر دیسندریا درلر. زلق الامعا دیدکلری بو نوع
اسهالنک سببی بر نوع رطوبتدر که ثقلی طابندروب وقوت ماسکه‌یی ضعیف
ایدر. وبو مرض معده وبغرسقده چوق واقع اولوب ایکیسنک دخی قوت ماسکه
سینی ضعیف ایدر. واسهال معده‌ده هرنه ذکر اولنمش ایسه بو بغرسق
اسهالنه دخی علاجدر. وبو بابده بغرسقلری ایارج فیقرا وحب صبر ایله پاک اتمک
کرکدر. بعده شراب افسنتین ومعصلی سکنجبین ودبه برو خند بغون دجوارش

صوزی تنک دخی ورسیاوشان ایله تنقیع زیاده‌در. وبو علتده کچی بابلرده تفصیل اولنمشدر. ونافع
ضمادلردر که مر وکندر ومصطکی واقاقیا وشب یمانی ولادن وصبر وفرفیون وافیون وبذر البنج
هر برندن اوچ درهم اربه اونی وجلنار وقزل کل ورمان وسک ولحیة التیس عصاره‌سی
دمارو وحضض وماميثا هر برندن سکز درهم اوله جمله‌یی باشن ورسیاوشان که ایله یوغوروب
قارنی اوستنه قویه‌لر. وبو ضماد اکثر تجربه کلور واکثرلر نافعدر. وبو ضمادلردن حکیمه
افسنتین استعمالی دخی مفیددر. صفت ضماد افسنتین بودر افسنتین اون ایکی درهم
اوله قابقی شراب ایده بر کون وبر کیجه اصلادوب وایرته‌سی سوزوب واول شراب ایله
باشن ورسیاوشان صوبی خلط ایدوب وبر مقدار لادن وسک قاتوب بر خرقه‌یه بولایوب
واول خرقه‌یی دخی مشک وعود وعنبر بخور اتمش اوله‌لر دقارنی اوستنه قویه‌لر. وضماد
اجزاسندن ایکی درهم قدرینی میبه ایله بر نافعدر. وطعامی سرچه کبابی
دکلیک وسوکلان مطبوخه‌سی که کرا وبا وکمون ودارچینی وانار ونمک وکرفس ایله دیابوز و
معده‌نی قوتیله نافعدر. وعنبر ایله انار دانه‌نک بستیی دخی مفیددر. ومیوه‌لردن شرابلر
بذن ایوا وامرود دالی وزعفر ودخی اوبقه وحب الآس وانار وتنک ایله طبخ ایدوب
دیره‌لر. **فصل** اما زلق الامعا کاهی بغرسقده بثره‌لر ظاهر اولمقدن اولوب واندن
معلوم اولور که بو بثره‌لرک قاشنه‌سی صوزا قلقلک بجه‌سیدر. نته که بر عضوده
بر حار یاغ ویا حار صود وکلوب قبار رجیقلر ایدر ودجیقلر وقزه‌لر ایدر. بغرسقده دخی
صوزا قلطی بغرسقه کلوب اول وجهله قبار جیقلر ایدر زیرا اکثر حار وهم حدتلودر. وبو علتدن
بکاکه فراجی اعتداله کتوره‌لر. وصوابی بر ایدن افراج آنکله تر صالحه کلور. زیرا بو نوع
اسهال سایر اسهالکردن اسلمدر. وتنز صلاح بزبر اولور. مکر فراج وارث اوزره قالوب
وادر ماده ورمنع اولمیه. اول وقتده سحج وقروح امعا ظهوره کلوب ایلک امیدی اولمز
وبونک **علاجی** دخی معده بثره‌لری علاجنده ومعده‌نک قوت هاضمه‌سی علاجنده‌که. آنکث
سببی صوزا اوله. علاجی ذکر اولنمش ایدی بوکته دخی علاج اولور. ده هر صباح التی درهم
سوزلمش اکشی ایرانه کل وطباشیر ودبذر قماضی هر برندن بر درهم غبار ایدوب ایران
ایله دیره‌لر. وهرکاه که ایرانی ویرلر بر فنجه دفعه دمور ویا طاش قزدروب ایرانی دلغله
دیره‌لر. وقاره بکجی سدیب دخی کراته وادغلبوب داونوز درهم اکشی انار صویلی
وشکر ایله دیره‌لر. وازه‌جق خوده صونی شکر ایله دیرلر سه روادر. واکثر بو اکشی
ایله طبع کتورمزسه هر صباح سفوف طباشیری ایوا ربی ایله ویره‌لر. وبو ترکیبک
دخی نفعی واردر. **ترکیب صمغی** بذر الحماض وبذر قطونا وصمغ عربی که جمله‌سی قاورلمش
اوله. وکل ارمنی وطباشیر برابر اوله بذر قطوناندن غیریسنی دوکوب وقاورلمش ایه

دقایی جقمش طاریدن کشکابلر ایدوب قل باقی ایله مغید در • وطعامی بلم وخوزی باجه سی که سماق صولری ونار ونکت ایله وصویرینه انار شرابی که صولری آز قتویه لر د ضماد که طحلبدن دباش قبوج واربه ادبی دکلنار • ومازو وصندل وراملک وانار قابی واکشی الما صوبی دباش وسبا صوینیدن یوغوروب قارن اوستنه قویه لر • وموم روغنی که بابونج روغنیدن موم ایده لر • وخرفه یراغی دخوره صولرندن موم روغنه قاریشدروب قارن اوستنه طلا ایده لر • واکثر ماده چوق ایسه قیی ایتدرمک لازمدر • واکثر ناشتا قیی ایده مزسه اول کشکاب ویروب بعده ایلیجه صو وسکنجبین ویره لر که قیی ایده • ودخی درد صکره التی درهم ابرانی سفوف الطین ایله ویره لر فصل
واکثر زلوع الامعا سببی مسهل دارولر قوتی که معده دن بغرسقه اینوب بوسی سطحنده قاله انواع سود انزاج اوله دیمش ایدک آنک علاجی بو انواع جمله اسهال معدی علاجنده ذکر اولنمشدر • • • • •

ایکیوز اون بدنجی باب سحج امعا بیانندهدر

بوسق جیرندوسی ظاهر اولمقدر • فارسیده از روده رطوبت لزجی وسحج بدیدن دیرلر • وافرنجیلر انواعی فلوقسس ابجاشنی بوزدوم ززودوم دیرلر • وورومیلر دیونا بنیلرانذروفرقزماد دیرلر • معانک سطحنده بایشمش بر رطوبت واردر رنشاسنه بلنه سی کبی اولور آنا مخاط غشا دیرلر • بجی که اخلاط حدتیله اوله • دبغرسقدن چوق یجک واقع اولدیجه اول مخاط غشا دیدکلری رطوبتی بغرسقدن تراشش ایدوب آشغه ده ظاهر اولور دیجقار • وکیدرکت بوسق عیان قالوب • واقلا قلکه حدتی باغرسقی یاقوب سحج • دفروج کبیلر عارض اولور واکثر خلط صفراوی ایسه اون بش کونه دکین سحج ایدر • واکثر خلط بورقی ومالح ایسه اوتوز کونده سحج ایدر • واکثر خلط سوداوی ایسه • تعرق کونده ازنج دکسک لابتده سحج ایدر • واکثر سحج عتیق اولورسه • عوبده خراطا دیجده نشاره دیرلر بغرسق یوننه لری دپاره لری یوددیسی طشره کلمکه باشلر • ودم واریکت دصاری صونک ایسه سبیلری البته یا ورم ویا قرحه ودوبیله دیرکه بغرسقک اوستنده اولان بعضیسی انفشاده اولور • یا بیرسقده اولور دطبخ بولوب آجلور • ویاخود بغرسق طمرلرندن هر طمر برینون ایریلوب • ویا بغرسق طمرلرینک اغزی آجلور آنا افواه العروق دیرلر • ویاخود مسهل دارولردن شحم حنظل وغیره نسنه لر اول بغرسقلری رنده لر واسهال دموی تولد ایدر • ومعدی اسهالده صاری صو اسهالی از واقع اولور زیرا

صاری

زیرا صاری صو بدنا اریه سنندر یاخود ورم ودوبیله دن سوزیلورسه طبخ اولسه کرکدر عجب دکلدر وچون بر مدت طویله بکه مغربه امعایه ایرشور • واکثر اسهال که اریجله مخلوط اوله دوبیله آجله سنده یاخود انفشاده واقع بر ورم طبخندن اولوب دانذن بغرسقه کلور بودخی معدی دکلدر • دبلکی اسلم دخی اولمز زیرا بوکه دخی مدت طویله کرکدر که بغرسق قرحه ایده • وبونلرک علاملری اسهال دموی کاه اولور که برآوخودن ظهوره کلور وکاه اولور که آزه جق آزه جق ظاهر اولور • بونوعی اوزنبوب • ویاخود جنقابن طمر سببی ایله در • واکثر بغرسقلرده برالم اولمیه معلوم درکه انفشادن کلور واکثر انفشاده بر آفت اولمیوب وعلامتلردن آنوکله بر علامت ظاهر اولمیه • زیرا امعادن اولانه صحیح الم اولماز • وانک که سببی که طمرلرینک اغزی آجلمه سیدر بو سلمدر دازه جق آزه جق ظهوره کلور • ودموی اسهال که صفراوی اسهال عقبنجه وسحج عقبنجه اوله دبوسق وجعی دخی اوله قتی یرامزدر • خصوصا اول خراطا کلمش اوله وبعده صرف قان کله آنت بغرسقلرک قعرنه ایرشدوکنه دلالت ایدر • دنجی که اسهال نشاره ایده اوله اکثر معده قوتنه حکم اولنور • واکثر سحج اولورسه بغرسقلر طبقه لرندن اولدوغنه حکم اولنور • وسحج که صکره اولان بغرسقده اولورسه زحیر دیدکلری دردی آیی باشقه بابده ذکر ایدرز • دهرکاه که صفراوی تمیز کله دیبولی آغ اولر وصداع اولمیوب ودماغنده برآفت دخی اولمیه دعقلی دخی یرنده اوله خوف اولنور که سحج واقع اوله وانک که سببی بورقی مالح بلغم اوله • اول بلغمی اسهال ایده • دبغرسقلرده ریح دخی اولور • وسودا ایده آنک بکبی اول سودا اسهال اولمش اولور • ودهر بار اسهالده ابتدا اسیاه کلورسه سودایه حکم اولنور • اما یرانر درخوف اولنور که هلاک ایده زیرا سرطانی ورم متعفن اولدوغنه دلالت ایدر • بونلرک علاجی اول اعضاء رئیسه یه مراعات ایدوب اکثر بر فضله اولدوغی اعضاء رئیسه ده جمع اولنورسه آنی اول پاک ایدوب بعده بر غیری عضوده ضعف وار ایسه آکه قوت ویروب بعده • سوء مزاج وار ایسه اعتداله کتوره لر • واعضاء رئیسه دیدوکمز بریی دماغدر اکه رعایت اولنمغله جمله نزلانی دفع ایتمش اولورلر • ومعده مراعاتی • غذا هضمنه قصور قوماش اولور • دیورکه رعایت خود تیی لازمدرکه جمله بدنه سوء مزاجنه دخی رخصت ویرمز • وجکاه رعایت خود بوعلتک عدم حدوثنه باعثدر • والحاصل بونلره صلاح واعتدال کتورمک هر علتک علاجنه اقبال تیز واقع اولور • وبونلر اهمال اولنورسه هر علت علاجی تیز قبول اتمز

وذکر اولنان اعضایه غذا اسنی ویرمک لازم گلدکده غذاسی دجری ازاده اما قوتی چوق
اوله. روغن ایرده صاروسی بویله در. بریان دخی بیک قدر قوتلی واردر دیدکلری مخلوقه
کرجکدر. دمار الحمده بو بابده منفعتی چوقدر. زیرا ماء اللحمک قوتی چوق ومعاونه وغذا
سی لطیفدر وبوندن بغرسقه آزنسنه ایرز واثر ایتمز. وبو علتده علاج اولنه جق داروم
کی اکثری قابضدر. واسهال انواعنده علتنه کوره قابض اشیا کرکدر. وفوایلک
خشونتی دخی متوزدر. وبغرسقه زحمله اینمز اولی بو خصوصده برحبله ایله علاج لازمدر
مثلا آنکه بکی قابض دارونک قوتنی صوده قیناتمق کبی وشربتده وصوده اصلاتمق
کبی ویاخود بعضی بادم یاغلری کبیلر ایله جرب ایدوب خشونتی آلمق کبی نسنه
لر ایله قابض داروبه اعتدال مزاج ویروب علاج ایده لر. وقابض اشیا دیدوکمز
ایوه ومرسین یمیشی اولنلرک بشمشی دخی کنزوجری ایله لطیفدر. بونلرک کبیلرک
قوتنی صویه وشربته آلمق لازم کلدر. مگر اطبا تعیین ایتمش اوله لر. اما گلنار
وخرنوب کبیلرک قوتنی صویه وشربته الماق مناسبدر. مثلا دوکوب
بربیرایچنده مراد ایلدوکی مواضع شربته وصویه قویوب قوتنی آلوب وحربین
بیانه آیه لر. خلاصه کلام هرقچن سحج داخی امراضنه غذا وعلاج ویرسلر
تغافلله ویروب. دینه صبرایدوب نه ویره لر که نفعی زیاده اولور. وسحج
ابتداسنده درت درهم صمغ عربی دوکوب مارد بارد ایله ایچه لر. عظیم
نفع مشاهده ایده لر. وویره لرکه سحج علتنده کوکلی برنسنه یه مشغول ایتدوره
لر. مثلا فرح ونشاط. وخوب حکایات وخوب آواز وخواننده کانه وباغ
وبوستانه وسبزه زاره وتفرج گاهه نظر ایتک ولعب بوالعجبه. وجواهره نظر
ایتمک واوکنه معطر اتدن بخورلر وشکوفه لر ودشنامه ودستنبویه وسماع وساز
وسوز وخوب صورتلر ایله اندیشه سنی کندودن تحویل ایتدرمکه قصد ایده لر.
نفعی عظیمدر غافل اولمیه لر. دغرا وطعامی اوزن بزرقطونا لعابنه لسان الحمل
خلط ایدوب هرساعت آزه جق آزه جق ویره لر. ویاش قزل گل بیک
وعصاره سنده حقنه لر قومق دخی نافعدر. قرص گل دخی سحجه ودموی
اسهاله نافعدر. قزل گل دینیلن. ایکی صنف که قاورلمش اوله هربرندن اوچ درهم
قاورلمش صمغ عربی ونکیرا اوشناسنه هربرندن برنجی درهم اوله دوکوب
بذرقطونا لعابیله یوغوره لر وقرصلر ایده لر. هربری برمثقال اوله. برقرص
برشربتدر. واکر بغرسقده وجع وارایسه بذرقطونا ولسان الحمل ومرورتخمندن
برابر قویوب دقیناوب. وبوصودن بش اون درهم قدرین اول قرص

گل ایله ویره لر. وایکی درهم بادم یاغی دخی قاتمالولر. قرص راوند دخی دموی اسهالده
ومعافرده سنده نفعی عجیبدر. مثلا راوند وانبرباریس وگلاسینی تخمی هربرندن برابر اوله
دوکوب لسان الحمل عصاره سیله یاخود انبرباریس عصاره سیله یوغوروب
قرصلر ایده لر. بونک مقدار استعمالی ایکی درهمدر.

ایکیوزدن سکزنجی باب سحج وقرحهٔ امعا ودموی اسهال
کبدیه وذوسنطاریا ذکرنده در آنک سببی بیاننده در

جگرده اولان اسهاله که ذوسنطاریا درلر. وبغرسق صبرقدسی دیرلر. وحیانلر
دیاره لر واقع اولمیدر. فارسیده شکم رفتن ازجگر وانرا ذوسنطاریا خوانند
وشکم رفتن باخون وساده است درلر. وافرنجیلر انواعی نلوقس ابن تشنی
لوزم قوردنتوزز درلر. ورومیلر ویونانیلر دسنطریا اغانرادرلر. بونوع اسهال
سبب بغرسقلر قرحه سی اوله اکثر یونانیلر ذوسنطاریا درلر. بوعلت ایکی نوع
اولور. بری بودرکه بغرسق قرحه سندن واقع اولور. وبری دخی قرحه سندن
اولمز. واولکه بغرسقلر قرحه سندن اولمازینه ایکی نوعدر. بری جگر ضعفندن
اولان اسهالدرکه کبلوسینی قاننه دوندرمز. واول سببله غالب اسهال
فوتد ایدر. ذوسنطاریا دیدکلری بودر. وایکنجی بغرسق ایچنده برایکی طمر ویا
مستقیم اسملو بغرسق طمری باشلری آچلوب بونوعده اسهال دموی ظاهر اولور
آکا ذوسنطاریای دموی درلر. نتکه بواسیردن قان گلدوکی کبی اولور. و
بواسیردن قان گلمکه یونانیلر امورییدرس درلر. یونانیلر موجب اولوب
طب کتابلرنده بویله شرح دیرلمشدر. اما بونوع متعدده طمر باشی آچلمق
جایزدرکه معده افتتاح افواه العروق درلر. وذوسنطاریای دموی
بغرسق ایچنده طمر باشنک آچلمه سندن اولور. وبغرسق قرحه لرینه اسباب
ترشی نقل وطعام یاخود برحد تمیو یا طوزلو خلط ویا برحدتلو دارو بغرسقلره
کلدکدن بغرسقلری زنده لر. وبغرسقی یرخ ایدوب داغ ایدوب دافعه
ضعفندن ویا نقل قوتیله اکثرا برشوب ابن دفع ایدر. واول موضع مجروح اولور
یا بودرکه بر ورم بجنه اولوب واچیلور. وبغرسقلر قرحه لری جگر قرحه سی
کبی آغریوب الم ظاهر اولور. عربده اکلاقلاع درلر. واول مادهکه
منتقل قرحه ایله بغرسقلره انزنا جار سحجه موذی اولور. تجاربده دخی سحجک
احوالی ذکر اولنمش ایدی. واسهال دموی ویا اسهال صدید بونلرکه ایرسنده
اولور. ویاخود ورم دوبیله اولمش اوله. ودلائی اولورکه مریضک قرنی اسنقا

بی اولوب تیز هلاک اولور قیاس ایدرلر • ولکن قرحه اولان بغرسقلره ایریشه
بغرسقی جو هر لرین برشنه طشره چقار • و معده نک بغرسقی ایله و جگر ایله مشارکتی
سبیله قوت شهوت طعام ساقط اولور • نکیف که بغرسق دلنه آنک علامتی
مریض دایما آج اولور زیرا معده ده و بغرسقده برشنه الکثموب اول دلکدن هر
نه ایسه قارنه گیروب طولار • ولکن اول دلکدن ریح دخی آشغه گتمامکله قارنه
گیروب هلاک ایدر بوکا علاج بیلدن دوکنم درقابلی دکلدر • اما حکایت اتمشلر
که بر آدمک آشغه طرف بغرسقلرندن بریسی دلنوب • واکثر عضله برینه که اول
موضع برابرنده ایدی ورم اولوب دلندی و ثقل ایکی دلکدن طشره چقدی نیه اول
آدم صاغدی دیدیلر • اما مشکل و محال کورنور علامتلری بغرسق قرحه لرینک
علامتی بودرکه • انگلک سببلری مقدم بچنغش اوله • وحارجمی لر دخی کلمش اوله •
دنا رنده وجع واغرلق وضربان اولوب • بعده بارد و دنره دبی تحتی کلوب
وبو نوع تحتی دن صکره قارنده آغرلق ووجع ساکن اوله • واسهالی قان وارینک
ایله مخلوط اولور • وهرگاه که طعام معده دن آشغه گچوب وثقل اول محله ایرشه که
قرحه واردر بغرسقده وجع اولور خصوصا براکشی دیاطوز یونسه بیش اوله •
وطعام اشتهاسی دخی معده مشارکتیله اولور • واسهال که نشاره ایله اوله
اکثر معده قرحه لرندن اولور و غیری برنجی دفعه ذکر ایلدک ایدی و بغرسقده سحج اولورسه
بغرسق طبقه لرندن اولور بغرسقلک یقاری جانب بغرسقلرنده سحج اولورسه دخی
نشاره اولور • اما نشاره سی انجه وکوچک اولور • و بقراط قول ادرنده ذوسنطاریا
صاحبنک صوله قولانی اردنده نخود قدر بر سیاه نشنه ظاهر اولوب و عطش
غالب اولورسه علامت ردیه در یکرمی کونه دکین هلاک اولور • وهر اسهاله
اول قان اولوب بعده سیاه و رحم گبی ظاهر اوله بیرانز در • بلکه هر خسته لق
صوکنده ناگاه بو منوال اسهال واقع اولمق اسهال بحرانیه حکم اولنور • موت
قریبدر • وهم استسقا صوکنده دخی اسهال واقع اولمق بیرانزدر • خصوصا
استسقا سی جگر ورمندن اوله زیرا استسقانی اسهاله حکم اولنماز • وچوق اولور
که سحج دفروح امعا استسقایه مؤدی اولور • وهر مریضک سحج وقتلرن
بورمه سی وکزاز وفواق وهذیان وعقل اختلاطی ظاهر اولمق موت نشانیدر
علاجی طریق علاج بودرکه اول تأمل ایده لر که بغرسق اوستنده اولا افت
دره صحیح بر افت ویا ورم ویا قرحه وارمیدر که قانی بغرسقه انمش ادر • هر قنغده کلورسه
اول اول موضعک پاک اوله سنه تدبیر گیدر • ویا ورم ایدوب طشره یوزدن

افنده ایسه پاک انگه آشاندر • واگر سبب حاجت اکثیبی وحدتلو وباغور ماده لر
اولوب بغرسقه کلمش ایدوکی معلوم ایدنوب ابتدا بدنی اول ماده دن پاک اتمک
گرکدر • مثلا اندرابیلر اریه سیبی وذبول وزوباللر دخی یوقتی علاجلر نک موافق ومناسب
اولانی ایله تدارک ایدوب اما سحج ورقه جدید اولوب وبقاری جانب بغرسقلرنده اوله
یوشاق غسل ایدیجی علاجلر و شربتلر ایله پاک ایده لر • مثلا بزرقطونا لعابی وایوه
چکردکی دکنان تخمی وبرو تخمک لعابلری واکا مانندلر اوله که بونی حقنه غسل ایدر • و طانیورد ب
وحدتلو خلطلک وجع ولدغنی منع وباطل ایده • واگر صفراوی حدتلو خلط ایسه • اکثر قبار شنبه
دکاسینی وکندنا و عنب الثعلب صولری وتازه جنی ر غو انمه علاج ایده لر • واگر بر حدتلو شور
خلط ویا سوداوی خلط بحرسه صارب وسیاه هلیله لر ایله وقنور داورزوم وقبار شنبه
ایله علاج اوله بو علاجلر یوقاری بابلرده کرانکه ذکر اولنمشدر • واگر سحج عتیق
دتوقمش اوله جلا و بریجی علاجلر دن جلاب وماء العسل گبی وایارج فیقرا کبیلر ودن •
خیره چاره یوقدر • زیرا ایارج اسکی دچو رلمش ابی پاک ایدوب بکی ات بتورر
نیجه کره ایارج فیقرا ویرلمک لازمدر • بعده سوزلمش دوقمش دمور دیاطاش
ایله داغلنمش ایران ویرلمک گرکدر • زلوم الامعا بابنده تفصیل اولنمشدر خصوصا
تحتی سی اولمیه و اغلنمش تازه سد ویرملک قتی نافعدر • و شرط بودرکه ایکی
اوچ کون مریضی طعامدن منع ایده لر • اکثر سقوط قوتدن خوف اولنورسه
نهایت آزه جق یوموشاق طاری هریره لری بگبی نسنه لر ایدوب تاوق دارد که
یاغلری وبجی یاغلری دخی نافعلی قتی نافعدر • واگر صولر داشته لرکه بتورلرلر
ایچنده آزه جق خشخاش وانه جق قاورلمش نشاسته وصمغ عربی براغوب
ویره لر اشامه صفتی یاغور صوینده سماق اصلادوب ارنه سی سوزدوب
دنقشر طاری ویا برنج ویا سمید کبکنی بو سماق صوینده درت ساعت اصلادوب
وال ایله اودوب بچی یاغیله ویره دوب تا غلیظ اولنجه برالما آغاجی ایله قرشدره لر
و بر مقدار قاورلمش صمغ عربی براغوب ویره لر • واگر تحتی سی یوغیسه
بونلر قتی روادر • و بر بچندن بوبله هریسه دوزمک مناسبدر • و مرجمک
هریسه سنه حماض بیرا نی قانوب ویرمک دخی منفعدر • واگر ات ویرمک
لازم گلورسه کلکک وچیل وطرایج وسوکلون اتلرینه بادام وکا بادام یاغی
وسماق قانوب ویره لر • وبو بابده یوشاق طعاملرینه ایوه وایوه صولری
وتنبب خرمایی وخرنوب وحب الآس وسماق صولری که سوزلمش اوله •
ویاپچه صولری قانوپ ویرمک • ومیوه لردن الما شرابی وایوه وانار ورسیباج

شرابلری بوسائر قابض میوه لر شرابی ویره لر • وممزوج قابض اوزم شرابی اختیار
ایده لر سه نفعی واردر مغلیا ناتکک دخی نفعی واردر • بزرقطونا وخرفه ونشا الجمل وکل وحماض
ونشا مقشره تخملرندن هر برندن اون درهم وقاورلمش طباشیر وقیمولیا ونشاسته
وصمغ عربی هر برندن بکرمی درهم کل ارمنی اللی درهم کهربا یکرمی درهم اوله بزرقطونا
دن غیریسین دوکوب بونک مقدار شربتی اوچ درهم در • قابض میوه شرابلرینک
بریسی ایله ویره لر • واو بیتو دخی فنده قاورلمش بزرقطونا دن ایکی درهمین کل یاغیله حب ایدوب
بر درهم کل ارمنی ایله ویره لر ثابت بنا فرقه قولی اوزره هر ره مقدار دلال ارمنی یه دائما ملک نافعدر •
وایکی درهم کندر ناتخمی وایکی درهم حب الآس غبار ایله ویره لر اسکی اسهالی وبواسیری
دخی منع ایدر ابو علی سینا قولی اوزره بر پاره پلاس یاقوب ودوکوب نصف درهم
قدرینی لبن ایله اسکی اسهالی منع ایدر تجربه ایتمش دکوکه عذا ویرلمش کلب ترسندن
برنجی درهمی اسهاله معتمد در • خصوصا کلبک ترسین آج اولوب وقوز آتبده
براقمش اوله وده وه قوشنک قورودلمش قور صغندن اوچ درهمین کل ربی ومرسین
شرابیله ویرمک نافعدر حبت اسهالی دموی افیون ومازو والغون بیشی
وزنده برابر اوله صمغ صو ایله یوغوروب حب ایده لر • مقدار شربتی ایکی دانکدر •
وحمام ویدن اودمق وطورق اوتی یاغلری کبیلر ایله اودمق همایی آچر واخلاطی ظاهر
بدنه چکر واسهالی منع ایدر • دقاری اوستنه قولب محجم قومق ودرکه دورت
ساعته دکین اسهالی منع ایدر • واسهال مرضلرنده بعضیلر افیون ایله زیاده
علاج ایدرلر • اما افیونک حرقتی بغرسقلک حسن باطل اتمک ایچون ایدرلر • عزیز
علاج وارایکن افیون ایله علاجه چوق اعتبار اتمیه لر فکر شیافه نه لر • یاخود ضماد ولزوق
لازم کلمه اول وقت دخی ضماد بردره جندبی دستر وزعفران بله قونمق کرکدر • و
مریضک کندوسی دخی ضعیف ایکن حد قنو ضمادلر دخی جایز دکلدر • دائره ضماد بوله
کرک ضماد نافع ایوشد بز بجی ضماد در • افیون وبذر بنج هر برندن برجزء وجفت
بلوط وجلنار واقاقیا دکنلک هر برندن بش درهم اوله • خشخاش عصارهسیله
یاخود طبیخی ایله یوغوروب ضماد وطلا اوله شربت قوی تحملنه واذینه
کوره ویره لر • مثلا طوشان بینیر مایه سی ایکی دانک وافیون مقدار عدس
مازو ایکی دانک اوله • بونک مقدار شربتی یارم مثقالدر ازوب قابض
شربتلرک بریسی ایله ویره لر • واکثر سحج اسفله طرف بغرسقلرنده ایسه
حقنه لازمدر زرنیخ صوبی بش درهم اربه کشکی سکز درهم قزل کل اون
درهم طوزسز بجی بوکرکی یاغی بکرمی درهم بز بجی متی صووده طبخ ایدوب وسوزدوب

حقنه

حقنه ایده لر • واکثر بغرسقده حرقت داراب بش درهم کل یاغی قته لر حقنه برا اخر لسان
الحمل صوبی وعنب الثعلب وعصی الراعی وخرفه یپراغی صولری هر برندن اوتوز درهم کل یاغی اون درهم
بر بیرده تغلیه اکثر حرقت یوغیسه بیرده صارو سیله حقنه ایده لر • واکثر بر درهم صمغ عربی
وبر درهم اقاقیا ودم الاخوین وکل ارمنی وقرطاس محرق هر برندن بر درهم اوله دوکوب
خلط اولنسه معتمد در • وحقنه لر صوکنده باش مرسین والقرجا ومازو وجلناری صوده
طبخ ایدوب واول صودن بر سونکر احلاد دوب معتاد اوسته قویه اکر حقنه تیز کیرو دوینه
وبجع که قرحه فاسد اوله بیه تعجیل ایدوب نرم حقنه کرکدر • مثلا ماء العسل ایله یا طوزلو
صو یا زیتون احلامش صو یا طوزلو ایله ایده لر که قرحه یی پاک ایده واکثر ایلک ومرداریق جو
غیبه زرنیخ قرصلرندن غیری ایله چاره اولمز • اما مریضک وجعنه طاقتی یوغیسه اول
اوبوشده ریجی داروکه بنا ابده ذکر اولنمشدر • ویروب بعده بو حقنه یی ایده لر وحقنه
رقیقی کل یاغی منع ایدر • وحقنه صوکنده کل مختومی شرکده وصوده ازوب ویره لر
وبعده قابض دارولرکه قرحه یی اصلاح ودرست ایدوب واسهالی منع ایده انلردن
استعمالی اولنه • ومعلومدر که بوشاف حقنه دخی اکرچه وجع تسکین ایدر • اما
شفا ویرمز • دیو بابده بوشافه حقنه یه اعتماد ایدلمز • ایدوب شفا ویروب
قرحه یی پاک ایدوب کیدرر دارولر کرکدر • واندن قبضی ایدوب اسهالی منع ایدر
دارو کرکدر قرص زرنیخ صفتی زرنیخ احمر واصفر هر برندن بر رطل اهک ایکی رطل
قرطاس محرق واقاقیا هر برندن سکزر درهم اوله عادت اوزره ازوب قرص
ایده لر • مقدار استعمالی نصف درهمدر کثیرا دخی قته لر • واکثر بغرسق قرحه سی
بلغمدن اولمش ایسه طعام کندناقلیه بریکه بجی یاغیله وکرنب دخی ایکی
دفعه بشوروب • وایکنجی دفعه ده صوینی تازه ایدوب بجی یاغیله طبخ ایدوب
ویره لر • واندن طوشان اتی وسرجه قوشلری بریانی کم قبق ایله واشی
اونلری کمونی وکراویا وانیسون وانجدان دخی تغذ اوله ومرسین شرابی ویره لر نافع
دارو کتان تخمی وقنا سته که قاورلمش اوله سیداان تخمی وانیسون وابوا
جگر دکی هر برندن اوچ درهم دوکوب بوندن اوچ درهمی مرسین شرابیله
ویره لر • واکثر ذوسنطاریا تنک سببی بر طعام اجلسی اوله که طبیعت قوت
ایله اجله اندن قانی کلمکی منع اتمک اولماز • زیرا ایراغر درنا شون وقته دکین قانی ضعف
بوله • ومریض دخی اندن ضعیف اوله قانی منع اتمک لازم اولور • واکثر اول قان
کندو طورر وبو سیلانی ایدن دمدن چوق صعب مرضلردن سلامت بولدیلر
وبو قانی حبس اتدیسی کهربا وجلنار وبسد قرصلری کبی قانی کلمکی منع ایدر • بجی بابده

ذکر اولنمشدر • واگر اسهال دموی سببی طعام باشی آچلمسی ویا رطوبت اوله که طعام باشینی •
سست اتمش اوله • وطعام باشی آچله • اگر تریاق کبیر وفلونیای رومی وسنجرنیا
ویرمک • معقولدر **ایکی یوز اون طقوزنجی باب زحیر بیاننده در**
زور ر دیدکلری اسهال مرضیدر • فارسیده دخی زحیر دیرلر • واونجیلر انواعی تنزموز دیرلر
ور وملر ویونانیلر تنازموز که بلمونا دیرلر • زحیر دیدکلری مرض ایکی نوع اولور • بر نوعنه
زحیر حق دیرلر • وبرینه زحیر باطل دیرلر • وزحیر حق اولدر که مقعدده لدغ ایدوب وتنز
تیز قالقمق تقاضاسی ایدر • وهرگاه که قالقار آزه جق نسنه گلور • زوراتلو نجون
دیرلر که زحمتله آزه جق نسنه چیقار • ودخی طبی غلیظ وبعضیسی دم ایله مخلوط اولور
وبعضیده خراطی یعنی رنده لنمش نسنه چیقار • وگاه بو خراطی دیدکمز جرازله ایله چیقار
وبو علتک سببی بر حدت مو فلطاکه صفراوی یا مالح بلغمی اوله که بتی ریدن امعای مستقیمه
ایلوب آنی رندهلر • وبو سنگلک قوت دافعه سیسی ایسه متصل آنی دفع ایدر •
ویا خود بر ورم اوله که بغرسغده اغزیا سببی ایله متصل تقاضا به قالقمق استر
ویا خود یاره دیدن ویا خود یاره وطاش ومر دستنه اذنور مقعدن اولور • واسراف
بجلدن دخی اولور • وزحیر باطل بویله در که یاشی ثفل امعار مستقیمده طوروب وقالمش
اولور • وگاه وگاه عصیر طریقیله بغرسغدن آقشقه ایندر وگاه اولورکه قوی حرکت ایله
دکند وخشونتی ایله بغرسغی رندهلر • وقیاس اولنورکه زحیر حق در یعنی صحیح زحیر در
علامتلری صفراوی فلنلطدن ایسه اولدرکه انذن متقدم صفراوی اسهال اولمش
اوله • وحرارت وعطش زیاده اوله وضربان وحرقت ووجع وخراط قائمه اولوب
ومقعد حرقتی شویله قیاس ایدهلرکه بکجرده کرج سوقیلر دیرلر • وبارد صودن راحت
بوله • اما مالح وبلغمی زحیر علامتی اولدرکه اول استفراغ بلغم اولمش اوله وعطش
از اوله وعطشه وجتقان نسنه ریح دواز ایله وخراطله چقوب وقان از جقه
ویردوستدن اولان زحیرک علامتی اولدرکه ایلیجق صودن راحت بولوب آسایش
اولور • وورم زحیرک • علامتی اولدرکه مقعده وجع ازراغ اولور • اما علت
ظهوره گلمزدن اول اسافلده وجع اولمش اوله • وحمی یبسی اوله **علاج** جمله زحیر
اصحابنه هرگون صحیح طعام ویرمیهلرکه بغرسق خالی قاله • ومغراول زحیر اصحابنه بذر
قطونا شرابی ایدوب گله یاغی ایله چرب اولنمش اوله • ایو آنشر بیله ویرهلر
وحمی سببی یوغیسه طاشده طاغلنمش سدی ایچنه اتمک ترید ایدوب ویرهلر
اما حمی سببی دار ایسه ایچون باده ذکر ایلدوکمز آشده دوچ قاورلمش اربه کشکندن
ویا ارز بستندن ویرهلر • ولا ادبوار بیله قرص طباشیر ویرهلر • وبو بابده نافع

اولان

اولان **سفوف** قاورلمش بذر قطونا اون درهم صمغ عربی وصمغ امرود وابوا صمغی وغیری
هر بریندن بش درهم گل ارمنی وبذر حماضه که قاورلمش اوله وخطمی تخمی هر بریندن بش درهم
کهربا ووج بوجقی که محرق اوله هر بریندن دورت • ورحیم اوله • دوگوب مقدار استعمالی
ایکی درهمدر **شیاف** که نافعدر • کوزنلک دزعفران وحضض وصمغ عربی هر بریندن برجز افیون
برجزینک ربعی اوله شیاف ایدهلر • وطهارت صوینی برسیاو مازو وگلنار ودوقیوب
وبلوط ایچی قیناتمش صودن طهارت مقعد ایدهلر **واَبزن** که گل وسماق وعدس وعنب الثعلب
وطبخ ایدوب اول صوده اوتورهلر **ضماد** عدس وگل لبشوروب گل یاغیله مقعده ضماد ایدهلر
واگر زحیر بلغمی ومالح ایسه تقلیانا ویرهلر **مغلیانا صیغی** هلیله وکابلی واملج هر بریندن اون درهم
اوله ایوا صوینده قیناتوب • وقورودهلر بعده اتمک یاغیله قاوروب اکلر قوروده بردوگه
لر • وقاورلمش کتان ودکندنا تخمری ومشوی حب الرشاد ومصطکی هر بریندن بش
درهم گل ارمنی اون درهم اوله • بونک مقداری استعمالی اوچ درهمدر ایوا ربیله ویرهلر
سفوف قاورلمش اوچ درهم جوز ایچی نانخواه هر بری درهم کندر یارم درهم اوله •
غبار ایدوب ایلیجق صو ایله ویرهلر **شیاف** نافع کندر ومر وطورچ اودی تخمی برابر
اوله شیاف ایدهلر • واگر زحیرک سببی صوقدن اولمش ایسه هر صباح ایکی درهم
حب الرشاد دیکه دوگلمش اوله ایلیجق صو ایله ویرهلر • وحار شراب قیناتوب
بربز اصلا دوب طلا وضماد گبی اورهلر • واسنی زیت طلا اتمک وحمامده استی بیرده
اوتورمق نافعدر • واگر زحیر صوق طاشده اوتورمقدن اولمش ایسه طورچ اودی
ویا بنوشه یاغری طلا ایدهلر • اما زحیر حار ورمدن اولمش ایسه مانع یوغیسه باسلیقدن
فصد اولنه • وقوشنچ بیرنیک اودستی باینه حجامت ایدوب وبعده قی ایتزرهلر •
وعنب الثعلب شرابی ویروب وگل یاغی طلا اولنه • واگر ورم صفراوی ایسه
ضماد قزل صندل وکاسنی صویی وآزه جق کافور ایله اوله **ضماد نافع** بودرکه
بونشه وبابونه قورشون دمر دستنده دمعسول اسفیداج الرصاصی هوانده مرهم
گبی اوله • واگر ورم شوله درجهیه واره که طبخ اتمک لازم اوله **ضماد** حلبه واکلیل الملک
ودکرنب دیو بابا اولمش صوغان وآزه جق مقل فائدهلر • اما ورم بارد ایسه حار نسنه
کبرتکمید اولنه **وضماد** کتان تخمی وخبازی وخطمی کوکلریندن اوله • وکرنب کر صفرک ایچ یاغندن
بله دوگلمش اوله ضماد اولنه • اولکون ورمی تحلیل ووجعی تسکین ایدر • وبشمش کرنب د
بیرده صاروسی وگل یاغیله دخی ضماد اولنه • وزحیر باطل ایچون علاج اول **ضمادی**
ایدهلرکه نفعی زیاده در • وشیافی دخی بوره وخطمی وشحم حنظل اوله • وبو بابده مجوه
شهر یاری یکمک ومعجون خیار شنبر نافعدر • وزحیر باطله هر بار قوابض جائز دگلدر

وبعلی طبیبی شراب بنفشه ومعجون بنفشه واصول خطمی صولری وابو جکردکی لعابلری ایله تاییس لازمدر . وکاهی اولور که زحیر باطلده استی ایچوب واستی صوده اوتورمق علاج کافیدر . وغدا اسفی ملوخیا واسفناخ وخبازی تر واسفید باجلر اوله . واگر زحیرده امساک وقبض اولمغه لازم اوله . بال موم ندن فتیل ایدوب وادرینه آزه جق افیون سوروب ودخی اوذرینه مرهم مثل سوروب مقعده کتوره لر که قیچی نافعدر . . . . . .

ایکیوز یکرمنجی باب امراض مقعد ودن خروج مقعد واسترخا و شقاق وحکه سبب بیاننده در

مقعد طشره چیقمق ومقعد سست اولمق ویاره قلمق وکیجک واقع اولمقدر . فارسیده بیرون آمدن کشته دار غنده و شکافتن وکریدن اوددرلر . وانجیلر انواعی سوره آنی ابو شقعه بیروجبد نجیا درلر . ودرومعلر ویونانیلر اقیونوسس تواقه طورد نوس که راغادس درلر . مقعد طشره چیقماق کاهی چوق اولور . وکاهی جوز قدر . وکاهی ایواد انار قدر . وکاهی اوزون بوینوزی کبی چیقماق دخی واقع اولوب دیرینه قومق کوچ اولور . واکثر اوغلانجقلرده اولور هامان استی خرقه پارسیله یرینه قویمق کرکدر . وبو علت اسهال صوکلرنده اکثر واقع اولور . بونکه قابض دارولر صوینی طلا وقوابض ایله ضماد لر کرکدر که مقعدی برکه ایده واگر بیوک آدملرده واقع اولسه **علاج** قرل کل ومقشر عدس وانار قابی و جفت بلوط طبخ اولنوب بونلرک ثفلنی کل یاغی ایله مرهم کبی ایدوب سوره لر وبونلرک صوینده طهارت ایده لر . واگر مزاج بارد ایسه **علاج** داروی وجفت بلوط . وقوری حرنکوشی وقادرلمش مازوکه زیت یاغیله اوله . ویاسلنمش اسکی دمور پاره سی جمله اسکی وآرتق شراب ایچنده برکون وبرکیجه اصلادوب بعده اول شراب ایچنده برساعت اوتوره لر فیچی نافعدر . وبو بابده خرنوب جکردکی یاغی یا قوز اوجکردکی ویاقوز شفتالو جکردکی یاغلرندن مقعده جرب ایدوب وبو دارولری دخی مقعده اکثر معتبدر **ضعف دارو** نورهٔ اقاج الزمان و مازوی شاه بلوط ویانمش صدف ویانمش قرطاس وودع وسعتیبی کوکلی ویانمش سرطان نهاری ولحیة التیس عصاره سی وجفت بلوط واسکی بلاس کوکی که جلدی یانمش مرسیا صو پیله بوغوروب قرصلر ایده لر . ودخی حاجتده مقعده اکه لر . وسوره لر نافع اوله . ان شاء الله تعالی

ایکیوز یکرمی برنجی باب مقعد سستلکی واندن اولان قرحه بیاننده در

مقعد کوشکلکی ومقعده قرحه وچبان اولمقدر . فارسیده از عیون سن وریش کشته درلر . وانجیلر انواعی انبه جلناس این تستنی رفض ابو یوسف

اقول جراجیو درلر . ورومیلر ویونانیلر اونا میبانو اورفونوس انورودن که النوسس درلر . مقعد سستلکی اولمغله طشره چیقماق واقع اولوب واتون قرحه اولمسنه بنا ریده ذکر اولنمدی قابض دارولر هم استرخاسنه وهم قرحه سنه نافعدر . مثلا قابض دارولری قابض شرابده طبخ ایدوب ومقعدی انوکله دائم یویه لر . وبو ذکر اولنه جق دارولری مقعده اکه لر وسوره لر **ضعف دارو** یانمش ویونمش قودشون سکز درهم کل وسماق هر بر ندن دورت درهم مر ایکی درهم جملهسی دوکوب وذکر ایلدوکمز شراب ایله مقعدی یویوب وبو دارولری اکه لر که استرخا وقرحه سنه دخی معتبدر . . . . .

ایکیوز یکرمی ایکنجی باب مقعد استرخاسندن بی اختیار ثقل طشره چقمسی بیاننده در

مقعد کوشکلکندن بی اختیار ثقل چیقمق در . فارسیده از ضعف درلر

وانجیلر انواعی افس قرمنتا نوس ریق ننتو درلر . ورومیلر ویونانیلر اسینه خباتون تو بیرودون پیریه نوعانوس درلر . بو علت کاهی بواسیر علاجلری صوکنده واقع اولور . بونکه علاج اولنمز . اما کاهی اولور که بو علت حماجی بعضی زور ایله بر یردن دوشوب خصوصا ارقه سی اوسته دوشه اندن اولور . ویاخود خیری بر صعب زخم ایرشوب واقع اولور . اکثرا بافلری دخی بله سست اولورسه خوارزم شاهیده بونوعه علاج اولنمز دیمش . واکثر بواسیر علاجی صوکلرنده واقع اولوب ویاخود بر سهل زخم ایرشوب ویا بعضی بیردن دوشمه دن اولورسه علاج اولور **علاج** نالیج بابنده وعلا جنده ذکر اولنان علاجلر بونکه دخی علاجلر در . واول بابده قابض دارولردن موافق ضمادلر ایدوب . ارقه مهره لرینک بکاری جانب مهره لرینه اوره لر دخی قابض دارولر طبیخنده دخی اجلاس ایده لر . وقابض دارولردن شیاف ایدوب کتوره لر . وقابض دارولر صولرندن دائم طهارت ایدوب وقابض دارولردن حقنه لر ایده لر . وهر بار که ذکر اولنان علاجلره مباشرت ایده لر سردی قوزاغی وقسط وسنبل کبیلری الدن قومه لر که بونلرک جرمی وصولری اکثر فتیل وشیاف واکثر حقنه لرده واکثر طهارتلرده نافعدر . وکاهی بو علت بعضی دماغ علتلرندن مثلا استرخا وفلج وجود کبیلرده سائر اعصابه بو معوده خلل کلدوکی کبی مقعده متصل اولان بوشوق عصابی اولمغله سستلک عارض اولوب استرخای مقعد اولمغله بی اختیار ثقل طشره چقار واول دماغ علتلرینه علاج اولنه قده اول علتلردن هر قنغی نوعی ایسه علت زائل اولدوغی کبی اعصاب بدن دخی اصلاح اولوب .

واسترخاء مقعد دخی صلاح بولور . ان شاء الله سبحانه وتعالی

ایکیبوز یکرمی اوچنجی باب عذیوط بیاننده در

بو علته عذیوط دخی دیرلر . حین جماعده ومحل انزالده بلا اختیار نجاستن صالی
ویریر . وعورته دخی واقع اولور اکا عذیطه دیرلر . بو مرض نیه استرخاء مقعد کبی
برنسنه در . اما جماع وانزال وقتنده غیری زمانلرده واقع اولماز . واسترخاء مقعد
علتنده هر زمان بو حال واقع اولور . وعذیوط علتی ایسه مخصوص محل انزالده اولور
دیرلرکه لذت انزالده کندوبی امساکه قادر اولمزه . وبو علته مبتلا اولانلر کشیلر
محل جماعده اردندن بر جاریه تکش طوتر ایمش یوکه علاج بوندن اخلاط اکثر بلغمی
اولمق احتمالی واردر . موافق وقابض اشیا ایله بدنی تنقیه ایدوب ومقعدی
هر بار مازو وجلنار . وانار قبوغی وسایر بونلرک کبی قوابض اشیا صولرینی
ایله دایم یویوب وطهارتلری بوصولردن ایدوب وبو قابض دارولردن فتیل
دن فلر وحقنه لر اتمک واعصابه مخالف اولان اغذیه دن منع ایده لر . و
جماعدن اول خلایه وارمق دخی مفید در . اما بو علته سبب اکثر دماغ علتلر
ندن بعضیسی عارض اولمغله مقعدی ارخا اتمش ایسه . اول دماغ علتلرندن
هر قنغی نوعی ایسه اکا علاج ایدوب واعصابی ومقعده متصل اولان
بغرسغی دخی تسخین دفا بخش دارولردن . وصولرندن شاف وفتیل
وحقنه لر ایله تسخین . انمکله اصلاح اولنور . . .

ایکیبوز یکرمی دردنجی باب شقاق مقعد بیاننده در

مقعد کنارلرینک یاریق یاریق اولمسیدر . شقاق شرج دخی دیرلر فارسیده
شکافتن کفته دیرلر . وافرنجیلر انواعی سبوره انی دیرلر . وور دمله پرسه
دیونانیلر رغادس نواند ردنوس دیرلر . مقعده یارقلر اولمق اکثر مزاج
دغیقل یبوستندن اولور . اما کاهی حار ورم تولدندن دخی اولور . وکاهی
اولورکه بواسیر ظهوراتندن کرکدر که . متقدم مقعدده شقاق ایلر . وکاهی مقعده
اولان طمرلر قاندن ممتلی اولوب طمرلر چتلار ویاخود آچیلور . واکثر بواسیر
زورندن طمر چتلاماسی ایسه اکثه انفتاح افواه العروق دیرلر . بونلردن
حکزه بواسیر انواعی بابنده ذکر ایدرز . اما ذکر ایلدوکمز سببلردن شقاق
مقعد واقع اولمش ایسه اتونک علاجی اکثر ورم اوله واکثر بواسیر مقدمه
سی اولوب وباطمرلر امتلاسندن طمر آچلزی چتلامق کبیلردن دخی دغدغه
خلط اکثر طوتنوب مقعده شقاق عارض اولمش ایسه اول باسلیقدن ویاخود

صافن ویاخود مابضدن فصد اولنه که قانی تقلیل وماده یی بقاریه چکوب حدتنی تسکین اوله
ومقعدک ایکی جنابلی ازاسی که بقارلبا فنه انکشه ارا سبدر . اول محله دخی حجامت ایتدرمک
ویاخود سلک پاپشدرمق نافعدر . واکثر ورم حرارتله اولور ایسه کل یاغنی وبیرده
اغنی قورشون هوانده بونلر سیاه اولنجه آزدوب مقعده طلا ایلیه لر . وکافور مرهمی دخی
طلا اولنمق قتی مناسبدر . مرهم کافور اق موم ایکی بچق درهم کل یاغی اون درهم
تربیه اولنمش مرده سنک اوچ درهم نشاسته بر درهم افیون یارم درهم
بیرده تجبله مرهم کبی آزدوب سوره لر . ومرهم اسفیداج دخی قتی نافعدر مرهم
اسفیداج اسفیداج الرصاص بش درهم کندر ایکی بچق درهم کتن تخمیاسی ایکی
درهم اوله کاسنی ویاخود عنب الثعلب صوایله هوانده مرهم اولنجه ازه لر وسوره لر
وحرارت وار ایسه آزه جق کافور وبیرده آنجی دخی قته لر . واکثر شقاق اولوب
وحرارت ورقت ایله دخل ایسه مرهم مقل قتی موافقدر مرهم مقل موم
وشیرلغان یاغی واوردک یاغی وصغر انجکی یاغی وده اودرکجی ومقل هر بری وزنده
برابر اوله . مقلی کتان تخمی لعابیله آزدوب ودارولری اریدوب مرهم ایده لر
مرهم آخر صغر کبکی انجکی یاغی وصغر ایلکی هر برندن اون درهم بوبیاباش
درهم شیرلغان یاغی درهم نشاسته وکثیرا هر برندن اون درهم
اوله غرهم ایده لر . واکثر ورم بارد ایسه کرنبی صوده قینادوب وصغرک
انجکی یاغی ایله دوکوب مرهم ایده لر . ورمی تحلیل ووجعی تسکین ایدر .
وهر بار استی صوایله اوتوره لر . واکثر ورم صلب ایسه مرده سنک که تربیه
اولنمش اوله . واسفیداج الرصاص وصاری موم واوردک وطاوق دکلی یاغلری
هر برندن دورت درهم زعفران بر بچق درهم اوله . ایکی عدد بیرده صارو
سیله وکفایت مقداری شیرلغان ایله مرهم ایده لر . وهر بارکه . حرارت غالب
اوله خیری وسوسن وشفتالو یکردکی ایچی یاغی خصوصا آزه جق مقل دخی قته لر
غایت نافعدر ودبخورکه دده اودرکجی ایله مقل تونسی ایده لر . واوستنه
اوتوروب اول تونسی مقعده تاثیر ایده . واکثر طبیعت یابس ایسه خیارشنبه
وبنفشه ومقل حبتی ایله طبعی ملایم ایده لر حب مقل هلیله کابلی وهلیله سیاه
واملج هر برندن اون درهم مقل جمله سنک وزنی قدر اوله عادت اوزره حب
ایده لر . بونک مقدار استعمالی ایکی درهمدر . واکثر علتک وجعی وار ایسه
بابونه . واکلیل الملک صوینده اوتوره لر . ووجع کیتمز ایسه . بو ذکر اولنان
حبتی . مقعده بش درهم شیطرج قته لر . وجوارشن مقل که شقاق مقعده

وبواسیره ومقعد وجعنه دخی نافعدر جوارش مقل هلیلۀ کابلی وهلیله وایلج وابنسون
ومصطکی هر بریندن اون درهم نانخواه بش درهم شفتالو چکردکی یاغیله حب ایدوب
ویکرمی درهم مقلی کندنا صوینده حل ایدوب دیو عوزوب جوارش ایده لر • بونک
مقدار استعمالی اوچ مثقالدر • واکثر شقاق مقعد بوشاق ابتدا آنی قاشیوب واو قناتوق
کدکور • بعده مرهم باسلیقون سوره لر • وبو علت صاحبی کندنا قلیه سی وانیک یاغیله
مرده صاروسی ودوه اوریکی که طعاملرینه قاتوب وبادام ییک وفندق وجوز هندی وقوری
اوزوم وانجیر وتینی قوری اوزوم شرابی ویکمز شرابی غایت نافعدر •••

ایکیوز یکرمی بشنجی باب مقعد قاشنمه سی بیاننده در

مقعد کچیک وقاشنمق در • فارسیده بخاریدن کوشته درلر • واوفرنجیلر انوایی
یورورینوس ایتی درلر • وروملر ویونانیلر ایسوره توافدرونوس درلر • مقعدی
قاشنمق دهر بار کیچک خرده قورتلردن اولور • ناخود باسور مقدمه سیدر • وخرده
قورتلرک علامتی اولدر که نقل ایله خرده قورتلری کاهی بله طشره چیقار • وباسور
مقدمه سنک علامتی جکر قتیله اولور علاج اکر خرده قورتلردن ایسه بونی
باشقه بابده ذکر ایدرز • واول بابه ورود الامعا دیرز اکا نظر اولنه • اما بواسیر
مقدمه سی ایسه علاجی اول باسلیقدن فصد اولنوب وایکی اویلوق ما بیننده
حجامت دخی ایدوب وقانی زیاده ایدیجیلر وسوداوی وحامض وشور وسایر مضر طعا
ملردن منع ایدوب ومطبوخ افتیمون ایله استفراغ ایده لر • واول حکه محلنی
شفتالو چکردکنک ایچی یاغیله واچی دزدالو چکردکنک یاغیله که ایچنده مقل اذا
ازلمش اوله یاغلیه لر حمول قاورمش شب یمانی واول قدر قطران وکل یاغی ایله
حمول ایدوب کتوره لر حمول آخر صبر بر جزء قیوریق زوفا ایکی جزء نعناع ونرکه
وکل یاغی ایله والکشی انار ایله حمول ایدوب • ویا خود صباح واخشام سوره لر •

ایکیوز یکرمی التنجی باب بواسیر انواعی بیاننده در

بواسیره عوام مبا صیل درلر • فارسیده دخی باسور درلر • واوفرنجیلر
انوایی امورویدس دار بجس درلر • وروملر ویونانیلر امورودیدس و
کیرسیی درلر • بواسیر ایکی قسمدر ودیدی نوع اوزرینه در • وایکی قسمک
بر قسمی مقعدده ومقعد کنارلرنیک ایچ یوزنده وطولبینده واقع اولور
وبر قسمی دخی بوکر دیوکرک حوالیسنده وتوشی بربر النده • وقاسقده اینکله
که معدوده دخی اولوب اندن بر غلیظ یل تولد ایدر • بوکر کدن وحوالیسندن
تولد ایدر اکا باسور بکی درلر • وفارسیده ازبا د باسور درلر • وبواسیر

مقعد کنارنده اکثر ایچروده واکثر طشره ده ده بر زائدات کبی اولوب نته کم انک ثمن
غیری برنده دخی اولور • وعورتلرک رحمنده وشانه برنده وبورون ایچنده دخی اولور •
وبعضیلر ذکر ایچنده وبوله یولنده دخی اولور دیمشلر • ومقعدده زائدات کبی اولان بواسیرک
بعضیسی طشره جانبنده کورینور • واغزی ونوتوچی دخی طشره یه باقر • اما بعضیسنک
مقعدده وایچرو طرفنده اولوب کوزکورنمز • ونوتوچی دخی ایچرویه اولوب ودهم بخاری
طرفنه باقر • وبو ایکی بواسیرکه زائدات کبی اولور کورا اولور • یعنی دلکلری اولمز •
وبلکی صلب بر زائده اتدر • وبعضیسی دخی کورا اولمز یعنی دلکلری اولور • وکاهی اندن
جاری صودقانده دخی سوزیلوب کلور • واول کور بواسیر دیدوکمز ممتلی وجعلو اولور
زیرا اندن بر نسنه سوزیلوب اقمز • انونیچون وجعی زیاده اولور • واکه کاهی
احتیاج اولور که آنک اغزینی اچه لر • واندن بر نسنه سوزیلوب واقمق ایله وجعی
تسکین ایده لر واکر صلب ایسه اول بعضی داروار ایله فتیل دشاف وحمول کبیلر
ایله اول صلابتی یومشادوب • واغزینی اندن صکره اچه لر • واغزی اچیق اولان
بواسیر نوعنک دخی اغزندن آز نسنه سوزیلور واو قلیسه وجع دخی الکا کورا
اولور یعنی آز اقرسه وجعی ارتجق اولوب • وچوق اقرسه چکمزکه • وجع
تسکین بولور • وبعضی اولور اغزی دنیمش بواسیر نوعنک اغزندن قاندن د
جاری صودن غیری ریح دخی اندن چیقار اولور • وکاهی ینه اغزی قپانمغله
بواسیری ممتلی اولمق اقتضا ایدوب وجع عارض اولور • وحالا انکه اچیه لر و
یاخود کندو اچلمه وجع تسکین اولمز • وبواسیرک انواعی بربر نوع اولور دیمش
ایرک • بر بر نوعنه سمکی درلر • بالق قوریغی کبی اولوب بوک دخالی ووجعی
اولور • وایکنجی نوعنه نخلی درلر • خرما اغاجی کبی شاخلری وکوکلری اولور •
واوچنجی نوعنه تینی درلر • انجیر کبی یاصی ودکرمی شکل اولور • ودردنجی نوعنه
زنبونی وبعضیلر عنبی دیمشلر • زنبون واوزوم دانه سی کبی اولور • وبشنجی
نوعنه ثؤلولی درلر • یعنی سکل کبی اولور • وبعضیلر عدسی دیمشلر مرجمک دانه سی
کبی کوچک • ونخود کبی دخی اولور • والتنجی نوعنه تمری درلر • اوزونجه خرما دانه سی
کبی اولور • ویدنجی نوعنه توتی درلر • طوت دانه لری کبی دیو شاق اولور •
وبونلرک جمله سندن برابر اولان نخلی نوعیدر بعده تینی در • زیرا آنی کسمکه
ودار وایله قالدرمق دشوار وصعبدر • وعظیم زحمت ومدت طویل استر • ودخی
اول که ایچروده اولان نوعی که ایچرو طرفه دیقاری جانبنه نوتوچی اوله بودخی مشکلدر
زیرا کوز کورمز • علاج وبیضک حقنه محتاجدر که اکثر داروله ایرکوره لر ••

زیرا اچیرده‌دن جایزدرکه معقودک اوردطرفنده اوله • وجایزدرکه اوک طرفنده اوله • واوک
طرفنده اولان دخی یرامزدر • زیرا یول یوریمسنک سببیدر معلومدرکه بونلک وارمی
محرابی یوله زحمت ویرر • وکاهی یولی منع ایدر • وکاهی اولورکه بواسیرکه بیرنجی دانه‌سی
مستقیم بغرسغنک طوننه دبوکرک قربنه چقار • ومقعد کنارنده حقنده ظهوره گلور بوجمله‌دن
یرامزدر • وبو علتک سببلری سوداوی ورملردر ایکی نوع اولور • بری بر یامنش
قاندرجایزدرکه حار طعام وشرابلر واستی واردلردن ویاحدتلو ومحرق صفرادنورکه
قانله مخلوط اوله • واکا تأثیر ایده فزرده • وایکنجیسی بر غلیظ وسوداوی قاندرکه سوداوی
طعاملردن باطنجان وکرنب وباصدرمه وصوجق وقدید اتلر وقوروی وارق شکارانلری
والکا ماننده‌لردن اولور • وا ومعوله‌دن بومقعده قان تولد ایدر • خصوصا علت
صاحبی چوق یمک ییجی اولوب یعنی طعامه حریص اوله • وبلکی طعامی دخی اکثرده
چوق چکنمیه جمله بونلردن طمرلرده غلیظ قان تولد ایدر • وقضار حاجتده چوق الکمک
دخی یرامزدر • واصحاب بواسیر واردرکه خلایه بواسیری اولمیان کیشی‌ده دخی
دارمیدر • بوعلت ساریدردیمشلر • اصحاب نسخه‌دن بنجه کمسنه‌لر وارانجق
اما علته نمی لعذر • ونایل آقمی بواسیرکه هرقنغی نوعی اولورسه اولسون بعضنک
عادتجه مدتی ودوری اولور • ومدت اولدرکه آیده برکره ویاایکی کره آقوب بنه
طوتلور • اما بعضنک مدتی ودوری دخی اولمز • وبواسیر دیدکلری علت
اکثر سوداوی خراجدن وسوداوی قاندر • اما بالغم محورسی کبی اولوردیدکلر
نوعی جایزدرکه مرکب مزاج اوله یعنی سوداوی بلغمدن متولد اوله دیمشلر • وبو
علت اصحابنک چهره‌سی صارولق وقرالق ویشللک آراسنده بربون اولور
وبعضلرینک چهره رنگی اصل اولان رنکندن متغیر اولور وصاحبی ویرلی کبی شیر
وکاهی اولورکه بواسیر قانی آقمغی واسهال دموی اولدیغی معلوم اولیوب فرق
اولنماز • وعلت صاحبی دخی قنغیسی اولدیغنی فرق ایده‌مز • وبو ایکیسنک
فرقی اولورکه مثلا سیلان ایدن اکثر بواسیر قانی ایسه مقعدده حرقه وحکه
ووجع اولور • وجایزدرکه بواسیر قانی ابتدا انتقاطر طریقیله یعنی طامله طامله
گلوب • وبعده قان چوق اولدیغی تقدیرجه قانی غلیظ وسیاه شکلی اولوب
آخرنده رقیق واق شکلی اولور • وقانی آغزلقجه مریض راحت اولور •
اما کاهی مقعدده آقمی قان طمرلر آچلوب • آغزلری آقتر بوعلته انفتاح افواه
العروق دیرلر • وبوطمرک آچلمه‌سی انتهای غلافنده اولورسه اول غایط
قانله چقار • وصکره غایط قانسز گلوب • واکثر اعاده ایسه اول قانسز

غلیظ غایط گلوب وحکه قان گلور • وقانا دخی اکثر گوبه گلوادوب وریح وقراقر ایله گلور
علامتلری اولدرکه اکثر بواسیر علتنی قانندن وصفرادن مخلوط ایسه علامتی ضربانله
وحرقتله ووجع زیاده اولور • واکثر غلیظ قاندن ایسه علامتی ضربان وحرقت آز اولور
ولیکن وجع واغرلق اولور • وبیالده ذکر ایلدوکمز ریح باسورک علامتی اولورکه گیکدره
ریح وقراقر ظاهر اولور • وکاهی قی وقبض وقفایه جانبنه اینر • وکاهی زفیر علتی کبی کله
ظاهر اولور • وکاهی بیقاری جانبنه مثلا بهلو دبوب وارقه جانبنه ریح چقار • وکاهی اولورکه
قان اسهال ایدر • وکاهی بوریح قانی طلمه‌دن منع ایدوب عظیم وجعی اولور •
وانلر اعلی تکسیری ومفاصل ودیز تکسیرلری ودجعلری اولوب وادنورمق دفالی فی
دفتلرنده بر صدا پیدا اولورکه اکا بجه زفعه درلر • وقوت جماعی دخی ضعیف ایدوب
وانلرن لذت دخی بوله‌مز • وطعامی دخی یرامز هضم ایده‌دوب • اول جهتدن لونی
متغیر اولور • وبعضینک فقلر ارالسنده حکه واقع اولوب وجایزدرکه بریغی
یوزلکلرنی قوبار مغه باشلر • زیرا بونوع حکه دوردنجی هضم صافی بهارمنز اولدیمز
وقوتلو بخار دخی تأثیر انشدر • وکاهی گیجه گوزلکده ضعف وکاهی دوار متللو
حالکر ظاهر اولور علاج بواسیر دیدکلری مرض مشکل مرضدر وانواعی چوقدر •
بر فصل دخی بو مجلده بیان ایده‌لم • وبعده نافع اولان داولیانی ودبرهضرلرینی وقوت
مولده سی کسروازاله ایچون طعام وشرابی ومعاجینی ومزواتنی اشبو
بابک آخرنده بلدره‌لم • وبونک پرهیزی اولا جمله متجن اتدن وسودا زیاده ایدیجی
خرتلو طعاملردن که قانی غلیظ ایدر اوله • مثلا بری قوشلردن جمله صیداولنان
قوشلر اتی وصوده اولان قوشلر اتی دخی وجیکد صوغان وصرمساق وخردل
والکا ماننده‌لردن ولحوم قدیده‌دن وباطنجان وزیتون‌دن وباده‌دن مست
لکنلرکه خصوصا صرف وسیاه شرابلردن • وقوتلو عنا قیردن که قابض
ومحرق اوله • زیاده احتراز گرکدر • اما یدن اوومق وریاضت وازده چوق یورمکه
واننه بیوب گتمک غایت اعلادر • زیرا فضول مخوا اولوب وحرارت غریزیه
بالکلنور • وبدنده فضول جمع اولماز • وگوره‌لر اکثر قانی سوداوی وصفراوی باشش
ایسه باسلیقدن فصد اولنه قانی لونی صافی واشکل اولنجه بعده قانی طوترلر
ودیرلر مطبوخ هلیله وبلیله واملج وسبستان وارک وخیارشنبه والکا ماننده
اسهال ایله پاک وتلیین ایده‌لرکه نیجه دفعه ذکر اولنمشدر • بعده اطریفل صغیر
استعمال ایده‌لر • والکا اطریفل متلی ذرخی دررر اطریفل متیل هلیله کابلی وبلیله واملج
هر برندن اون درهم مقل ازرق اوچ درهم اوله کثیرا ایله واجیبی ایله عادت اوزره

بوغوره لر بونک مقداری استعمالی دورت درهمدر • واگر ورم و جعلو ایسه بو ضماد قتی نافعدر
ضماد اکلیل الملک و بابونه هر برندن اون بش درهم زعفران بر درهم افیون بر بچوق درهم
کتان تخمی و حلبه و خطمی تخمی هر برندن التی درهم اوله • اوچ درهم مقلی بیبخته ایچنده حل ایدوب
و داروی جمله بو غوروب و بر بشمش بیرده صاری روسی بله قاتوب • و مقعده اول کل یاغی
طلا ایدوب • بعده بو ضمادی قویه لر و محلمی طلا دخی ایده لر قتی نافعدر • واگر وجع وار
ایسه موم روغن دری و وجعی ساکن ایدر • اق موم اسفیداج واورادک یاغی
دلل یاغی کافیدر • ضماد آخر سکبینج و مقل هر برندن ایکیشر درهم میعه بر درهم افیون
نصف درهم زرد الو چکردکی یاغی التی درهم جند بیدستر ربع درهم اوله مرهم
کبی ایدوب ضماد اوله • ضماد آخر خطمی بیراغی و اکلیل الملک بیرده صاری وسیله و کل
یاغی ایله ضماد اوله • و داخلیون مرهمنه آزه جق زعفران و افیون و کل یاغی قاتوب
و بیبخته ایله بو غوروب ضماد اولنسه مناسبدر • واگر بواسیرک خارجی از
اولوب و مقدم ذکر ایلدوکمز اوزره فصد اولنوب و بدنی مطبوخ هلیله • ایله
پاک ایلدکدنصکره بو بابده هلیله مربا سی یمک و هلیله رکابلی مرباسنی اکمک
باغنه بریان ایدوب و عسل قاریشدروب استعمال ایده لر • و بو ضماد اتمک
دخی مفیددر • واگر بواسیر کوزلو اوله یعنی دلکلو اولوب قان اقه و بلکی نوتکلو اوله
هنوز طوتمق اولماز جگر شول و قته دکین که خوف ایده لر که سستلک کتوره و چیزی
مرار دوب دسا قلره ضعف کله اول وقت قانی طوتمق تدبیری لازمدر • واگر صبالغی
حاری صوا اولوب دائما غیری زحمت اولمه انی قوره دیجی و دلاغ ایدیجی دارو ایله قوروتمق
و داغ ایدوب طوتمق کرکدر • هرنجه مدتدنصکره نه آقرسه نه ایلیجه طوتدروب غیری حالله
انجنمیه لر که نا مدت عمر بو حال ایله و سلامتیله نجه اوشنه رنک ایو دکلدر • وانی قلفده
ذکر ایده زر • واگر بواسیر ممتلی اولورسه دیشی ایدوک آنی فتح اتمک لازمدر
و انکله بوش تبسی و طبخ اتمسی باغلرسور دوب • دما بفض و حاقندن فصد اولنمق
و استی صوده اوتورموق و اجی صوغان عصاره سین بر بزه بولا شدروب سورلکه
و یا فتیل سوردوب قومق اولور • و یا خود انک بر نیه صغر اودی و بخور مریم کوکی عصاره
سینی دخی اولور • و نتز اچیلور شیاف که بو بابده نافعدر • شحم حنظل
اوچ درهم اجی بادام ایچی دورت درهم اوله دوکوب شیاف ایدوب • بر
ساعت کتوره لر • و چقاردوب بش ساعتدنصکره نه قویه لر • صفت روغن که نافعدر
کندناصوبی بر رطل سبوزان تخمی اون درهم کبره کوکی قابوقی دخی انکلہ بجنده قینا
دوب و سوزه لر • بعده نصف رطل زرد الو چکردکی یاغی یا خود سشیر لغان براغوب

طبخ ایده لر که صولر کیده یاغ قاله وانی هم یمک وهم طلا و ضماد اتمک و شیاف و فتیله و حقنه بر
قومق دخی اولور نافعدر • حب مقل بو علته قتی نافعدر • هلیله اسود و بلیله کابلی
هر برندن اون درهم سکبینج اوچ درهم آق سبوزان ایکی درهم مقل اون بش
درهم اوله کندنا صوی ایله بو غوروب حب ایده لر • سفوف خبث الحدید مدبر اون درهم
آق سبوزان ایکی درهم جوز یاغی ایله وار اون درهم کندنا صوی ایله ویره لر • دارو که
قان کلمه سینی منع ایدر • هلیله اسود و بلیله و امله و انیک یاغی هر برندن اون درهم
یاغنمش و وجع که صدف دریس • بوبه درهم کهربا بش درهم شب یمانی ایکی درهم مقل بکری
درهم اوله • کندنا صوی ایله حل ایدوب بونک مقداری استعمالی ایکی درهمدر • بارد صو ایله
ویره لر • قرص کهربا • بلوط ایکی درهم کهربا و صمغ عربی هر برندن بر درهم کثیرا اوشانه
و طین مختوم هر برندن یارم درهم اوله • لسان الحمل صوی ایله قرص ایدوب بونک دخی
مقدار استعمالی ایکی درهمدر • معجون خبث الحدید • مدبر خبث الحدید اون بش درهم
هلیله اسود و بلیله و امله و العون یمشی هر برندن اون درهم اوله جمله دوکوب
عسل ایله معجون ایده لر • بونک مقدار استعمالی جوز قدردر • معجون مقل • یاغنمش صوف
کهربا و صاری و سیاه هلیله و بلیله و امله و دلکنز انجو که سرکه ده اصلانمش • و
ازلمش اوله • و بلوط و قرنفل و جلنار و نانخواه و فوفل هر برندن بش درهم بند
و مصطکی هر برندن اوچ درهم مقل یکرمی درهم اوله عسل ایله معجون ایدوب
بونک مقدار استعمالی اقبسنه کوره اوچ درهم اوله • دورت درهمه دکین جایزدر
صفت ضماد • صبر و کندر و دم الاخوین و شیاف ماميثا و جلنار و اورنجک اوتی و طوشان
توکی هر مقدار بیرده صاری وسیله قریشدروب اول موضعه ضماد ایده لر • و بو ضماده
احتیاج اولورسه آزه جق قلقطار و مازو و اقاقیا ضم ایده لر • و یا خود بونلری بیرده
صاری وسیله ضماد ایده لر • و بعضیلر بواسیره داغ ایدرلر • اما شخنجدن خوف
اولنور غیری جهتله علاج اتمک خیرلودر • و مریضی شول صویچه اجلاس ایتدرلر
ماء اجلاس • مرسین و مازو و کلنار و بلوط و قرنوب و شب یمانی و انار قابی طبخ
ایدوب صوینده اوتوره لر • و شراب که قانی منع ایدر • رفشا رالکندر و مرسین
یمشی و خبث الحدید مدبر و چکردکسز اوزوم بر کیجه اصلادوب بوندن بر شراب
ایده لر • و بر مقدار شراب ایله ویره لر • و طین ارمنی سماق و غوره صولری ایله اولور
و یا بچه که انار دانه سی ایله طبخ اولمش اوله نافعدر • و بواسیرلی قوردوب لاغر
اتکه علاج نافع • اطریفیل مقل درکه اشبو بابک اوللرنده صفتی ذکر اولنشدر
و شقاقل معقد یا بنده اولان علاجلر • و بجو نکر و هلیله بر ورده لرلری دخی نافعدر •

معجون بزرملکی بواسیره وبواسیردن ایچی که وسعاله رضیعه وبوغازه آغریلرینه دخی نافعدر هلیله
کابلی یکری درهم هلیلنک کابلی قشر داخله هربرندن یکری درهم اوچ شربه الی درهم اوله
جلدلنگ وزنی قدر قند شکری ایله معجون ایده لر استعمالی دورت درهمدر حب سندروس
که بواسیری قورودر ورطوبتی هضم ایلر وقانی منع ایلر سندروس وبرده قابلی وشیطرج
دکنه تخمی هر برندن برجزء ونشادر نصف جزء وخبث الحدید مدبر دورت جزء اولی
مقدار مقل که صبر ایله انحلال اتمک ممکن اوله هرصباح دورت وبش دانه حب ویره لر که نوکیلکدن
بیوجک اوله داروکه بواسیری قورودور اول مقعدی قابض شراب ایله یویوب ودخی
قوزاغی وجفت بلوط وشحم حنظل هربرندن برابر اوله یاقوب کوینی ذرور ایدوب
اوزرینه صاچه لر غسول که شقاقی وبواسیری ومقعد صنلگنی اصلاح ایدر انار
قابی وسر وقوزاغی وجفت بلوط برابر اوله نیم کوفته ایدوب قابض شراب ایله
طبخ ایدوب هربار مقعدی یویه لر داروکه طشره چیقان بواسیری دوشره
قلقلمونی وقنبو مجبله بوره سی هر برندن برابر اوله ازوب وزردالو جگردکی یاغیله
چرب ایدوب طلا ایده لر واگر ضماد ایدرلرسه بو ضمادی یاغیله لر اگر
بونگله بواسیر دوشمزسه مرهم بیاض که تمام بو بابده الی کونه دکین بواسیری
دوشره اسفیداج وانزروت ودم الاخوین برابر اوله دوکوب وزردالو
جگردکی یاغی ایله چرب ایدوب ومقعدی دخی چرب ایدوب اوره لر بواسیر
دوشوب بعده مرهم کافور اوره لر بخور یاغمش جوزقابی وزردالو ایچی که
بریان اولمش اوله دوه اورکچی یاغیله مرهم کبی ایدوب طلا ایده لر وبخور دخی
ایده لر بخور آخر مازریون دوه اورکچی یاغیله ازوب بوخوره لر ومتصل بخور
ایده لر بواسیری دوشرر بخور مجرب خنزیر یاغنی عورتلرک حمام کلشی ایچنده
بخور ایدوب اوستنه اوتوره لر بواسیری دوشرر اما حدتلو بخوردر
تدریجیله ایده لر بعده مرهم کافور اوره لر محمد بن زکریا قولی اوزره کوز
کورر یرده بواسیری داغ ایله کیدرمک دارو ایله کیدرمکدن اسلمدر دیمش دارو ایله
بواسیر کیدرمک وجعدن وورمدن خالی اولماز وهربارکه اگر داغ ایله واگر
دارو ایله بواسیری کیدرمک مراد اولنه اول باسلیقدن فصد فراموش اتمیه
لر قرص ثابت بن قره قولی اوزره دارو ایله بواسیری کیدرمک خربق وزرنیخ
اصفر وسنج وانجوکری وشنجار وزراریح ومویزج وقلقطار والمار ونشادر برابر
اوله شنجار صو ایله یوغوروب قرص ایده لر ودخی نوب اولمغه محتاج اولورسه
سرکه وقطران ایله یوغوره لر واگر یوشاق داغ استینه لر صغرک ایچ یاغیله

بوخوره لر واگر غایت قوی مراد ایده لرسه ادغلانجقلر بوبی ایله بوخوره لر بالخاصه نافعدر
دارو ولرا اولورکه طوزلو بالق باشینی آتش کنارنده قوروده دوکوب واسکی
قوری پنیر دخی دوکوب سوره لر واگر یلان بالغی باشینی وقونیر یاغنی که طوزلو وقوری
اوله صوینی سورمک دخی اولور محمد بن زکریا ایدر یاش خرنوب ودوکوب دنبه کشنک
عصاره سیله اصلادوب یا بوره سوره لر خصوصا ثولول نوعی باسور
اوله قوریدر وزیت یاغی سوروب اوزرینه بیشل ادشنانه صاچه لر دیگت
بر دیگت بر حدتلو قرمزی توزدر آتش داغی یرینه انی قورلر داغ ایدوب و
بواسیری سیاه ایدوب دوشرر صفتی دوگلمش صاری زرنیخ بر بچوق رطل شنجار
بغدادی یعنی زنجار بر رطل سوکمش کبریت یارم رطل جیوه که سرکه ده حدتی کسر
اتمش اوله لر ربع رطل نوشادر ربع رطل اوله جیوه یی تکرار صووه اورولر و
بونلری تصعید ایده لر اول مصعد بر قرمزی غبار اولور جمله داغ اوله جق اگر باسور
واگر ناصور واگر سایر قروح خبیثه ورانلره صاچه لر حدتلو شنه در ونازک یرلرده
قوعده نا قلق اتمک کرکدر اما بار سورده که خارج یرده اوله بونگله دوشورمک
تتی اعلادر اول باسوری سیاه ایدر دوشرر وقوریدر واگر بر دفعه قوموسه
ایله مصلحت اولمیوب واضطراب ویررسه بر ایکی کون اتاباش وامان ویروب
ینه قویه لر چون مصلحت تمام اوله بارد قراجلو مرهم سوره لر خصوصا کافور
مرهمی اوله بخورکه بو بابده نافعدر قزل زرنیخ وعسل بلادر هر برندن برابر
اوله یوغوروب بخور ایدوب اوستنه اوتوره لر حقنه که بو بابده
نافعدر زردالو جگردکی یاغنی دخی الوب وانک صمغی یعنی کوسپس
دخی صووه قینادوب اول صودن بیش درهم وبو یاغدن اون بش درهم
قدر اوله نیم کرم حقنه ایده لر فصل قطع باسور باسوری بوشلملی کسمک
کرکدرکه باسورلک باشی اوج ویا دورت دانه ایسه اول بردانه سی کسوب
سایرلرینی آبی قویه لر که سوزیله چکه نه ایسه اندن سوزیله واگر جمله سنی
برادن قطع ایدرلرسه خوف اولنور که اندن برشنه سوزلامک ایله
استسقاءیه موءدی اوله ودیمشلرکه باسور وباسود ابی مرضلردن مالنخولیا
وسرطان وداء الفیل کبیره موءدی اوله ودمور ایله کسمک دخی مشکل اولورکه
بواسیر ظاهرده کوز کورر یرده اوله وانی طوتوب دقایب دیدلرنی اول دمور
التی ایله کسوب اما باطنده اولانی ظاهره وزواید بواسیری کسوب واگر منفصل
اولان اندن برشنه کسرلرایسه فنی نحایلندر صعب وجعلر وعظیم آفت

وصلب ورم حادث اولور قانی صاقنمق کرکدر • وهرکاه که بواسیرلری کسه لر قان تاکندو
طورنجه طوتمیه لر • اکر زیاده اقوب ضعفدن خوف اولنورسه نهایت طوتهلر •
اما قان آز آقرسه باسلیقدن فصد اولنمق لازم کلور • واکر بواسیرلری دبندن •
کسمک ممکن اولمامش ایسه ضرر اتمز • صکره دارولر قویوب انلری قطعنه ایرشور
دقوریدر جمیع اولمزسه اوچ خفته ده ایکی خفته سی قدر کسمک کرکدر • واکر کسمکله
اردنجه زیاده وجع ورم اولورسه کتان وصوغان مطبوخی ضماد اولنه ومقل
که دوه اورتجی باغیله قرشمش اوله • ضماد ایدوب وبایکه انکله صیرده صاروسیله آزه جق
افیون دخی وار ایسه آزه جق زعفران دخی قاتوب ضماد اولنه ابزن خطمی و
تخمی وکتان تخمی وکرنب یپراغی طبخنی ایچنده اجلاس ایتدرهلر **فصل قطع بلا حدید**
اکثر مریضی دمور ایله قطع اولنمغه رضا ویرمزسه تدبیر اولدرکه بواسیری برابریشم
ایله یاخود آت قیلی ایله برک باغلیوب اوزرینه بقارده ذکر ایلدوکمز دارولردن •
اکوب ورم اولور وطشره قالور کندوکسلور وکیدر • بعده ورمنه ویاره سنه علاج
ایده لر • اما غلبه مقدار طعاملردن پرهیز ایتدرهلرکه بواسیره چوق نفعی واردر ••
اشبو بابک آخرلرنده نافع غذالری ومنع اولنه جق نه ایسه ذکر ایدهوز **فصل**
باسور ریحی ریح باسورکه یوکر ویوکرکت وقاسق وقابه لره اینوب وجع دیرملی
بقارده ذکر اتمش ایدک آکا نافع **حب ریح باسور** صبر التی درهم اسفیدان تخمی
وجاوشیر تخمی وانیسون وغاریقون وغافث عصاره سی وحب النیل هر برندن
بش درهم سکبینج ایکی درهم شحم حنظل اوچ درهم مقل ایکی درهم اوله
حب ایدوب بونک مقدار استعمالی ایکی درهمدر اوچ درهمه وارنجه جایزدر
کندنا صویله ویرهلر **حب که** باطن باسورنه وریحلرینه ویوکره نافعدر ••
زرنباد ودرونج عقربی وهلیله اسود وشیطرج هندی وبلیله واقرقرحا • و
نشادر • وفلفل وکندنا تخمی ومقل هر برندن برابر اوله دوکوب چکردکسز اوزوم
ایله حب ایدوب بونک مقدار استعمالی ایکی درهمدر • اوچ درهمه دکین جایزدر
کندنا صویله ویرهلر **سفوف** ریح باسوره نافعدر • کبره کوکنک قابی برجزء
سعتر یارم جزء دوکوب غبار ایدهلر مقدار شربتی ایکی درهمدر ایلیجق صو
ایله یاخود باغلوشوربا ایله ویرهلر **لعوق که** تجربه ده بارو صداعه وکوزخیره سنه
وبارو سوره نافعدر • سنبل وزنجبیل ودارچینی وحب بلسان • وآق فلفل ودار
فلفل واسارون وسلیخه وقصب الذریره وسعد ومرسین یشی • وزنجبیل وقرنفل
وقاقله برابر اوله عسل ایله ایده لر • بونک مقدار شربتی ایکی درهمدر اوچ درهمه

دکین جایزدر **طلا** دارولری مقعد قراجیک وورمنک وورق فنک غلبه سن اتورد • واکر
ورم حار ایسه اول باسلیقدن فصد ایدوب بعده بیرده آغنی وکل یاغنی قورشون هوانده
سیاه اولنجه آزه لر وطلا ایدهلر **طلاء آخر** مرداسنک بش درهم نشاسته
سکز درهم اسفیداج ایکی درهم موم اون درهم انیک یاغی یکرمی درهم شیرلغان
واردکه یاغی کفایت قدر اوله • مرهم کبی ایدوب طلا ایدهلر **طلا وضماد آخر** انک
بر رطل نوزدن اون درهم افیون بزرکی درهم اوله • بیجخته ایله یوغوروب سورهلر
اما ورم صلب لنورسه داخلیون مرهمنه کل یاغی قاتوب قویه لر • وباسلیقون مرهمنه
دخی بیرده صاروسی قاتوب قومق نافعدر • واکر ورم ارتکاب ایدرسه • وخوف
اولنورسه که اچلوب بعده ناصور اوله ان طبخ ایدهلر • تمام یوموشاق اولدقده دیکی
یاروب ومرهم ایله علاج ایدهلر **ضماد** که مقعد قراجینی ودبعض شکلی اندر چکنمز
یپراغی دوکوب انیک یاغی وحلبه لعابی ایله قرشدروب اوره لر **فصل** بواسیرده
بولیه تأمل وملاحظه وفراموش ایتمه لر • مثلا بواسیر قانی واکثر انواع عروق قانی
حدنجه اقمیوب طوتلورسه دینلرکه سوداوی مرضلردن جنون ومالنخولیا وانواع وقرح
وسوداوی جرب وبهق اسود ونقرس وجذام ودوالی ریح وصداع ویورک دبلی وورم
اعضایی واستسقی وسرسام وذات الریة وذات الجنب • وذات الکلیه وحمره وحمی و
سرطان حادث اولمه دن خوف اولنور • اما بو مرضلردن هرقنغیسی بواسیر ایجابنده
وار ایسه بواسیر قانی حدنجه اقمغله بو علتلر زایل اوله کلمشدر • وبواسیری
اولانده زیاده رعاف عارض اولمق بواسیره نفعی قلیلدر • وبواسیرده اکثر وقتلو
واکثر وقتلر قانی اقمیوب وطوتلنوب زحمت ویررسه اول زمانه واروب بعده
بقارده ذکر ایلدوکمز اوزره بواسیرک آغزنی اچوب دارو اوزره نشتر ایده جک
هر نه ایسه چقاکیده راحت اولور • وجمله باسورلو وناصورلولر صوق صو ایله
طهارت اتمیه • وطهارتی اسیتی صو ایله ایتدکلری بعده رطوبتی پنبه ایله قوروده
لر بلکه هر بار زنغنا وکندنا صوصولری ایله طهارت اولنوب وزمانی ایله برقاچ دفعه
سهل الخروج بر ایکی باک انخظاط راحت بوله لر • واصحاب بواسیره اعتدال ایله حمامه
کیرمک وسنجی ریاضت دخی نافعدر • واکر بواسیرده زحمت یوغیسه ال اوروب
دمور ایله ویاخود دارو ایله قطع ایتدرمکه هوس اتمیوب کندو حالنه قومق کرکدر ••
وقطع بواسیرده هرحالده خطردن خالی اولمز • همان حسن تدبیر ایله طوروب کرکدر •
وحسن تدبیر دیدوکمز غذاء صالح که باغلوشوربالر • ولطیف قوزی وناودخ و
اوغلاق اتلری ماشی فراریجلر • ودوغدان بیرده صاروسی نافعدر • ونخود

دریج وار ایسه اسفناجی ترک ایدوب کندنا وصوغان بشوروب یمک بواسیر آغزینی
آچر واکثر قانی چوق قلورسه هر یخ آشنه نارونک وحب الرمان قته‌لر• وبواسیر اصحابی
بارد مزاج ایسه کندنا وصوغنی چوق یملدر اعادت المبادلر• اترغیذالردی بیه‌لر دشوربالرینه
بسفایج صویی قاتمق دخی نافعدر• دریج وار ایسه نعنا ومصطکی قاتوب دتره‌لردن وسرکه‌یه
الاستحاله اولان طعامدرکه بالق انواعی وسد دیوخوت وقایمق وجمله تازه پینیرلر وسرکه والحامه
لر بعنی تورشیلر انواعی وجمله شلغام راتلریکه خصوصا لاغرا اولنه وخرما والجبر دخی مضردر واکثر اسهال
واقع اولورسه• دوص دیدکلری دمور جیلر صویی ویاخود صویه قزمش دمور صوقوب اولا صودن
ایچوره‌لر بواسیره نافع اولوب واسهالی امساک ایدر شرابلردن شراب الجبار
دخی نافعدر• دمزمن بواسیره شراب ایلج ودرارت وار ایسه شراب صندلین•
دخی نا چوق آغرسه شراب لسان الحمل وشراب بسفایج نافعدر اسقاط بواسیر
بواسیرک زایل اتمه‌سی دوشرنک مرکب دوالرودن بقاریده ذکر اولنمش ایدی ومقعد
داروندن دخی اولدرکه برچج دانه عقربی یاغده واقیناد وب بواسیره سورمک•
ایله قورودوب ودوشرر• وخنزیر اودنی رطوبتلو بواسیره اورسلر قورودوب
دوشرر• دوا فرنکس یعنی سکل لری عسل ایله دوکوب بواسیره اورسلر نافعدر•
وبصل عنصل دفنه صفیقی بواسیره سورمک موافقدر• وصغر اودی وبخور مریم
سورمک بواسیر اغزینی آچوب قانی آقیدر• وبعده قانی طوتمغه دم الاخوین
وتد وجلنار وانیاقیا دمازو واورمجک ادی دطوشان توکی ایله یاقوب اوزرینه
باغلمق قانی امساک ایدر• دباذنجانک دنبه اولان حارب وخشبین قابی نافعدر•
بخور وبلان قاوی وشحم حنظل ومر ومقل ازرق دصوغان دکندنا تخمیری ومرسین
یپراغی وانذروت دسروپ قوز افلری هر قنغیسی اولورسه بخور ایدوب اوسته
اوتورمق مفیددر• اکثر حرارت وار ایسه موم روغن اولدرکه تره یاغی دکل یاغی
واق موم ورزه جق کافور قاتوب ادره‌لر• وجعن دخرفنیان سکبین ایدر سفوف
اسهال اسهال واقع اولنه• دافواه عروق قانا امساک لازم کله دم الاخوین وکل ارمنی
وانجبار وسندروس وطباشیر وکندر وجلنار ومصطکی وصمغ عربی هر بریندن برجزو
اوره• سفوف ایدوب معده قالن الکیل فرسین با الجبار شرابیله ویریله واسهال
اولمیوب یالکز قانی امساک اتمک مراد ایسه انجبار ودلت الحمل شرابلری ایله
بو سفوفلر ویریله اطریفل صغیر بواسیره نافعدر• اما چوق مدت استعمال اولنورسه
بدنی لاغر ایدر معجون خبث الحدید دخی نافعدر صفتی بقاریده ذکر اولنمشدر• ومعجون
معجونکه استعمال ایدرلر بر مقدار کندنا تخمی وبر اجلاسن ایدوکلری صوده منقع

تحلیل

تحلیل ایتوب وجع ایدرسه خشخاش قابنی بله قینادوب لر ریح بواسیر ایچون اوج کون انک
ومصطکی اصلادوب صولری ایچه‌لر• ومبرد رقیم مصطکی ایله دورت درهم شکر سفوف
ایدوب یسه‌لر نافعدر ومذکرات التونیه متولی اوزده بواسیره نافع اولان مفردا
تدر حشیشة الزجاج ضماد اولنسه نافعدر اهلیلج اصفر بماث وجگر دکین بخور اتمک
معتددر نارجیل ضماد اتمک ویاغنی یالکز واکثر زردالو چکردکی یاغی ایله طلا اتمک ویمک سوداوی
بواسیره نافعدر جوز قوز قابنی کتون ایله یاقوب ضماد اتمک بلادر یاغنی اسکی زیت
ایله قینادوب طلا اتمک وبلادر یمشنی بخور اتمک مناسبدر لاذن مکی بخور اتمک
انجدان انار قابی وسرکه ایله بشوروب ضماد اولنسه لوف یلان بجاغی کنک صویی
وزردالو چکردکی یاغی قینادوب ظاهر واکثر بواسیره ضماد وفتیل اتمک ولوف جعده
شرابیله طبخ ایدوب• وجعده دن فتیل ایدوب یوکه یولاشدرمق وکندر دیمک•
کرات تخمی بخور اتمک ویمک وضماد اتمک وایکی دفعه بشوروب صوینه زیت و
سرکه وکتون قاتوب ایچمک جمله بواسیره نافعدر• وتخمنی دوه قیغ ایله بخور اتمک
علیق دمور دیکنی یپراغی وچچکنی ضماد اتمک وادستنده اولان بوکی کبی یمشی
که اکا صرم اندیک دیرلر• یمشی پیشنده اولور عسل ایله ضماد اتمک ودکوکنی زردالو
چکردکی یاغیله ضماد اتمک ویپراغی وتازه والتری عسل ایله ضماد اتمک نافعدر کرم
تیزب بونک کولنی سرکه وعسل ایله ضماد اتمک مناسبدر جلدجیة ایلان
قاوی مقل ازرق وکبره کوکی وبلادر وزراوند طویل ایله دوکوب بخور اتمک والیلان
قاوندن بردرهمی ارچه اوندن ایکی درهم هاونده دوکوب ونتورده بشوروب
یسه‌لر ظاهر وباطن بواسیری گیدررر• واو یلانینی یاقوب کولنی ضماد ایلسه‌لر
فائده ایدر حمار مرکب منی سینی طلا اتسه‌لر• وفتیله یولانشدروب کتورسه‌لر
ظاهر باطن بواسیره نافعدر عصفور زرذریکه صاریجه سرچه قوشی درلر•
بنی سینی معده تویس ایله وعسل قاتوب لعوق ایدوب یسه‌لر• وعسل ایله
ضماد ودحمول اولنسه نافعدر حنظه بغدای اودینی تازه اینک سودیله بشوروب
ضماد اولنسه وجع وار ایسه آزه جق کل یاغی قته‌لر اترج آغاجی قاوی چکردکی
یاغی سورمک وطعامنه قاتمق موافقدر طایغر یمک وضماد اتمک لوزم
آجی بادم واقماع البارچی نا قورودسی ایله دوکوب ننفه یاغیله ضماد وطلا اتمک
هندبا عصاره سی طلا وتخمی ضماد اتمک فونغ نهری ارماغ بر بونی ضماد اتمک
سوید فول اورزن خلیل ابراهیم علیه السلام بونک ایله معالجه ایلدیلر دیرلر•
وابن وخشیه تجربه ایدر دیر کم اردیا بر مثقال اکثر بر مثقال سفوف ایدوب اون

کونه دکین هر صباح بیک اشنان چوغان صوینی بکری کونه دکین طهارت ایده سره
دارچینی ایکی درهمنی ایلیجق صو ایله ایچمک قانینی قطع ایدر و دارچین یاغینی یمک وطلا اتمک
ودخی ضماد اتمک مفیددر شلجم دارچین قاتوب یمک وصوینده اوتورمق قرفه
القرنفل ایکی درهمینی شکر ایله یمک سیلان ایدن دم بواسیری قطع ایدر زیتون
کوسپه سینی یاقوب کل یاغیله ضماد اتمک کبره کبره اوتنک اوزرینه واروب دکوکنه یاپشوب
بواسیر صوسی و صوسی بنجه قورورسه بواسیر دخی بویله قوروسون دیوب اوچ کون صباح
واخشام اوزرینه واروب بعده قوپاروب بر یرده آصه قوروسه کبره قوروب اوده بواسیر
دخی قورور دیوب تجربه اتمشلر سورنجان یارم درهمینی اسکی قیون یاغی ایله فتیله یولاشدروب
کتورسه لر ظاهر و باطن بواسیر زائل اولور مجربدر درلر طرفا ییراغینی دده قیینی
ایله بخور اتمک حولان هندی یارم درهمنی یمک وطلا وضماد اتمک جوزم
ریحان سلیمانی درلر ضماد اتمک خیرا الکده وشکر ایله یمک سفرجل عسل ایله
وصو ایله طبخ اولنوب ضماد اولنه دهن الشونیز قره چورک اوتی یاغینی
سورمک اکارع قوزی پاچه سی یمک سیلان دم امساک ایدر مرد
یاپوز اتواجینک صوینی واوتینی شکر ایله یمک وضماد وطلا اتمک حمام ازه جق
کوکمزجین خرسینی عسل ایله وکل یاغی ایله ضماد النسه افواه عروقی آچر لحوم
السباع والنمر والذیاب وغلها بونلرک اتی نافعدر کبریت دده قیینی ایله بخور
اتمک نافعدر جلد الکرک بوینوزی یانده اولان دریسنی اوچ دفعه بخور اتمک
واوستنه اوتورسه لر بواسیری کیدررر دیمشلر خشب الزیتون زیتون آغاجی
کوزینی زردالو جکرکی یاغیله ضماد اولنسه مفیددر راوند
داندز وت فرشدروب عسل ایله ضماد اولنسه نافعدر

ایکیوز یکرمی برنجی باب ناصورکه مقعدده واقع اوله بیان ایدر

مقعدده ناصور علتی واقع اولمقدر فارسیده دخی ناصور درلر واز تجیلم انواعی
قنوراتی دررلر دردملر دیونانیلر سیرنغس تواقدا دنوس درلر ناصور
علتی دخی بواسیر علتی کبیدر وبو ایکیسنک دخی سببلری برابر در
بلکی بعضیسی اول بواسیر ایکن زمان کچمک ایله ناصور اولوب واسکی
اولوب قالنلقه مشکل علت اولوب دلیه یمیوب صاری صو که کاهی
قراحت سوزیلور وناصور ایله بواسیرک بیننده فرق اولدرکه مثلا ناصور
برفرجه درکه مقعر اولور یعنی چقور اولوب اندن صاری صو سوزیلور کلور
وکاهی ایرینی کلور وباسورکه مقعدده اولور برزائد اندرکچی بابده تفصیل

اولنمش ایدی وناصور دیدکلری دخی کوز بکارنده دخی اولور چونکه عرب درلر کوز
علتلرنده آنی دخی ذکر اتمشلردر ومقعدده واقع اولان ناصور ایکی نوع اولور بری
اولدرکه انک تجویفی ضیقدر یعنی طار اولور واندن ریح دبر ازطشره چیقار دیگر
نوعی تجویفسز اولوب اندن صاری صو دارکیدیا غیری نسنه سوزلمز یعنی بر
ازچیقار وسبب وعلامتلری حوز ججی بابده باسورده تفصیل اولنمشیدی و
وناصورک دخی اکثری بر حقیرلری واکثر غدد اوطی طرفی بنه بواسیر کبیدر وعلاج
اگر تجویفسز ناصور ایسه حدتلو ویبوست وبرجی وارولر ایله علاج اولنمق کرکدر
مثلا قلقند یغون فرصلری وشیافلرکه عرب بابنده ذکر اولنمشدر وشویله علاج
ایدهلرکه مثلا بنه بر طرفدن اول مردارلق چرکابه طشره چقه واگر ناصورک ایکی
ایسه اول بر بنه علاج ایدوب اول بر دکلو بنه مردارلق چقوب تمام بری اولکوب
مابقی به قلت کلسه کر کدر بر بنه دخی علاج اوله اما ناصوره دلک لیکی اولمق نادر واقع
اولور وناصور دلکی بر اولدقی تقدیرجه هر بار هر اسکی بنه پاره سنی میل اوستنه
صاروب واصلا دوب دارولره بولاشدروب ناصور قعرنه صوقه لر وصارلمش
بنه نکث بر اوجی طشره دن قالمق کرکدر که بنه چقارمق اتسان اولور یاخود فتیل قومق
اقتضا ایدرسه بنه بویله ایده لر وهر دارولرکه قورلر ماء العسل ایله اریدوب
فتیله ومیله سورمک ویاخود ماء العسل ایله ناصوری یویوب یاک اتمک لازمدر
واوستنه لازم اولان دارولری صاچوب مرهمدن اکثر فائده اولمشی ایکی ناصوری
دارایه مرهم جنکار وانزروت وصبر واقاقیا مانندلر ایله یاک ایدوب حدتلو
مرهملردن حکره که ناصور پاک اوله وسیلانی دخی قلیل اوله هم بارد وهم
یابس قراجلو مرهملر اوروب بعده جندریجی مرهملر اوره لر و پاک اولدقدن
صکره اسفیداج مرهمی دانار دانه نشا قاری اتله بر یرده آتغی آزوب سوره لر وقابض
اشیا قیناتمش صولرده اجلاس ایتدیرهلر مثلا مرسیا بیراقی وسعد ونار قابی
وبلوط جفتی وانک کبیلر قیناتمش اوله وناصوره نوره قاری علاجلر دمر جکلدشاقلر
جمله یارهلرده دخی استعمال ایلدوکلری کبیدر اکثر بارد واکثر مسخن علاجدر
ناصورک ماده سنه وسیلانه کوره قونلوب بتوره لرکه برزنی نوزم ایته و
انجغه محتاج اولمیه زیرا ناصور علتی مشکل علتدر دکوز بکارلرنده واقع اولسه
اوکلمش مشکلدر اما بورون ایچنده ومقعدده واقع اوله برقوشچه تدبیر
ایله علاج اولنورسه بعون الله علاج بذیر اولور فصل داول نوع ایشنه
ناصورکه انک تجویفی اوله دیمش ایدک آنونک علاجی بقاریده هنوز ذکر ایلدوکمز

تدبیر ایله دکمه حالاله اصلاحه کلمز ایسه مکر دموری آلتی ایله کسرلر •
وکسه جك آلت بر کوچك اوراغ کبی کرکدر وکسکین کرکدر که معقدده باقی قالمیه وقالورسه
بعده دارو ایله قالدرمق قابل اولور اما بر زمندن آتش ویروب تمزیج ایله ایدرلر که او کسدکدن
میه لر • وقطع ایده جك دموری آلتی ص بو شکل اولور • او دستوره ایله کسمکدن بودوقی
بکدرر • واندن صکره آت بتورجی دوجعنی وحرقتی تسکین ایدیجی مرهملر وسائر دارولر ایله علاج
ایدرلر • وبونکه مفید اولان دارولردن دخی بریکد بردیکت اکوب داغ یرینه اینکت ایله قابل
اولورسه دخی اعلادر • اولمزسه دمور ایله کسرلر صفت دارو صبر ومر ودم الاخوین
انزروت وکندر برابر اوله • دوکوب جراحت اوستنه صاچه لر واکر بیاض دستیکلرید داود
که اکربن زنجار وسرمه وجلنار وروسختج زاج زیاده ایدرلرسه دخی قوی اولور
اما اکثریا صور معقد اکثر معقد کنارنده ابراغ بیرده ایسه ای کسمکدن خوف واردر •
زیرا جایزدر که معقد عضله سنك اکثری کسلوب ومعقد سست اولوب وتفکی •
طونمغه آزتوع قادر اوله میوب بی اختیار طشره طاکث عارض اوله • وبونك علاجی
یوقاری طریقیله علاج ایده لر یعنی قازیمق وتراشلنك کبی اوله • بعده یوقاریدن
اولان جراحتنه شافی ومرهملر اوروب بتوره لر • • • • • • •

ایکیوز یکرمی سکزنجی باب دُوْدُ الاَمعا بیاننده در

بوغسقلرده ومقعده قریب یرلرده اولان صوغلجانلر وقورتلردر • فارسیده
کرم روده کاه دررلر • واوزنجلر انواعی ان تستنوردم وردس دررلر •
ورومیلر دونابلر اسقولقس نونی انزرون دررلر • اعاده قورت تولد اتمك
ماده بلغمدر وبلغم تولد اتمك وقورت تولد ایتمکه سببلری غلیظ طعامی چوق استعمال
ایدوب وهضم اولمامقدن • مثلا خام بغدای وخام میوه لر ویوغورت • وبوك
وامتلا اوزرینه جماع اتمك وامتلا اوزرینه حمامه کیرمکدن وتعفن اخلاطدن
دخی قورتلر تولد ایدر کرچه اول قورتلرك بعضی جهتله انسانه فائده سی
واردر • وضررلری دخی واردر وقورتلرك فائده سی باطننده اولوب لازم
اولمایوب ومضر اولان مواقی قورتلر اکل اتمکله فائده سی اولور • وضررلرینی
محلی ایله ذکر ایدرز • وبونلرك سبب تولدی وسائر احوالنی تفصیل مقصود دکلدر
قورتلرك انواعی واردر • بر نوعی طویلدر یقاری جانب بغرسقلرنده تولد ایدر •
اول بغرسقه معاء دقاق دررلر • ودقاق دخی دیرلر • وبر نوعی قورت دکری وقصه
اولور • وبر نوعی یصی وبوغملو اولور • ترکجه قاز بوده دررلر عربیده حب القرع
دفارسیده کدو دانه دررلر • بو ایکی نوع قورت اکثر احور وقولون استعمالو

بوغسقده

بوغسقده اولور • وبر نوعی اوفاق قورتلردر مستقیم اسملو بوغسقده معقد قربنده اولور •
وقورتلرك انواعی خصوصا الطف لدهه اوله • رطوبت افراطندن اولور • واو نوع قورتلر
اکثریا قبل ایله بله چقاررشا بهدر • وبعضیسی ایچروده قالدیغی تقدیرجه کیوررکت اتمت
ویرر واوزون صوغلجانلر بربر ایلکی وبا اوج اولور • وکمه حال ایله زیاده اولماز زیرا یقاری
جانب بغرسقلرنده تعفن آزدر • اما بغری بیرده تعفن چوق اولمغله صوغلجانلر دخی بوق
اولوب واحشایی فاسد ایدوب وچهره لونینی صاری ایدر • وزبون ایدر وقورتلرك
اوزنلکی وقصه لغی سببی مکانلرینك وسعتی وطارلغیدر • وبعضی رطوبت ایله بغرسقه
ایتوب • انك اجزاسی محلی طارلغی وبعض اجزاسنك یوقلغی اولوب آشقه ابنر واوزون
اولور • واول قورت که رطوبتدن تولد ایدر • ماساریقانك قوت جاذبه سی اجزاسینی
بر بر بندن ایرمش واوزمش اولوب قصه دکری اولور • وقاز بود قوردی کاهی ارتجع
وسیاه شکل دخی اولور • زیرا اثقلی ماده سینی چوق بولوب • ویبوست اوزره بولنوج
ایله وانده الظلمك ایله غداسی مراد اوزره اتور • وزحمتی دخی آز اولور • وکاهی بو
قورتلرك کبه کبی برغشاسی اولوب اول غشانك ایچنده وطشره اطرافنده دخی
قورتلر اولور • واول غشا اول نوع غشا جوهرندندر که بغرسقك ایچی اتموکله • صو
ابتشدر که اکثر غشا رنخاطی دررلر • وبو غشاء مخاطی دن هرکاه برجزء منقلع اولسه قورتلرك
کبه کبی غشاسی اولور • واوزون قورتلرك قوی اولنلری غشانك اطرافنه
طشره دوکیلور • غیریسی ایچروکیسه ده قالور • وهر قورت که باطننده تولد اتشدر
اوزون اولان قورتلر وصوغلجانلر قوی اولوب وکیچك اولنلر آشغه دوکیلور وبقاریده
اولان قورتلر علاج ایله تیز دوشر • زیرا وربلی دارونك اثری یقاریده اولانه
تیز تاثیر ایدر • اما خرده وآشغه ده اولان قورتلره تیز ایرشمز • وانلره ضعیف واردر
وکاهی قورت زیاده اولسه حمی کبیر ظهور ایدوب وسببی معلوم اولمز •
غیری سببدن قیاس اولنور • وبلکه سائر حمی کبی لرده دخی عذا بدوکلنزه ورحمی
حرارتندن ویبوستندن قورتلر عذا بولمیوب حرکت باشلر وبغرسقلری طرمالمغه
باشلر • وبونلرك بخارلری باشه چیقوب اضطراب ویرور • وکاهی قورتلر هلاك
اولوب مریض راحت اولور • وکاهی کوکل دونسی ویورون کبچی قورتلردن
اوله کلمشدر • وبعضیلر دیشلرکه ایچی قورتلر عذا بولماسه لر بغرسقی دلیك قاری
دلوب چقمشدر دررلر • اما قیق بعیددر ابوعلی سینا قولی اوزره قورتلردن
تمی ظاهر اولور • وقورتلر عذا اتوب ایك ایله بدن لاغر وضعیف اولور ووجع
القلب ظهوره کلور • وقورتلرك سببندن کاهی بخارلر حاصل اولوب خونیج و

وخفقان ظاهر اولوب بلكى صرع كبى حالتلر ظهور ايدر • واكثر قورتلرك علامتى كوز فصلنده
چوق اولور • زيرا ياز فصلنده ميوه‌لردن حاصل اولور • ونقصان هضمدن اولان ايام صيفده
واوبقو دنتنده زحمت ويرر • وبونلرك ازاله‌سى اسهال ايله اولور • وقتلوجق لردن قورتلر
ديبرى طشره چقماسى ايو علامتدر • اما بعضلر قى ايله دخى چقارلر • واولمش قورت •
چقمق ممدوح دكلدر • افلاطون قولنجه دلالت ايدر • وهر حالده واوچ قرنده كبكلر بورمق وكوكلى
دونمك وصنجو طوتمق وقوبنج كبيلر ظهور ايلمكده بوروندن كيجك واغز صولى كيجه اقمق اولور •
وكندز اغز قورى اولمق معلوم اولوركه قورت معده سطحنده متصلدر • ودرلركه معده‌يه
مضايقه ويردوكندن كاه تحكين وكاه غضب وبلكى كاه هذيان سويلوب سرسام صاحبى
كبى حالتلر ظاهر اولوب واواز منقطع اولور • وبو محلده صرع واقع اولور وبنلر تشنج كبى اولوب
وعصبلر طولانمه‌سى اوله دخندن اولوردر • وطعامدن اشتها كسلور • وقورت دخنده
سندن قورى سعال واقع اولور • زيرا دفع موذى ايتمك استر وقورتلرك اشتغه ايلمه‌سنك
علامتى طبيعت كشاده اولور **علاج** اول حالده جمله كتوره‌لر وفارنى اوستنه بر پاره
بوز ويا قوق قارقويه‌لر واوده‌لر • واكر كبك اوستى يوكك اولورسه اوزدن •
قورتدر خصوصا صو طلب ايده • وبر حركت بطن ظهوره كله • واكر كبكلك التى طرفى يوكك
اولوب وحركت بطن هنوز اول محلده اولورسه حب القرع قوتيدر • وبونلرك مزاجنه
مخالف داروكه مريضده تجربى اولمه زراسيون وقردمانا وشنيج وترمس سليخه • نعنع •
وعصاره‌سى • قسط • افتيمون • اجى بادم • الجداد كوكى كه سركه ايله بشمش اوله •
كرنب تخمى • حب اغاجى قابى • قنبيل • مرو • كمافيطوس • قنطوريون • مسك طراشيج
رازيانه تخمى • سعتر • قاورمش كمون • قيصوم • انيسون • كرفس تخمى • خرفه قوردريه
كوكى • سرمشق • بونلرك هر قنغيسى اولورسه قينه نافعدر • واسهال ايله چقارمق
لازم كلورسه • اون درهم كل مكرر يكرمى درهم شاهتره صويى ياخود
اون درهم شاهتره شربتى ايله ايچورمك ايله اشتغه‌دن اسهال ايله چقار
واكر قورتلر اولمش ايسه اشتغه اينيدرر • واكر درى ايسه اولدروب چقارر
وبونلر اشتان علاجلردر حتلمود كلدر • ودرياده بر اونلوق وار در مشهوردر
انكا بوجمالكده صوغلى اول اوتى وردر رايحه‌سى بدر • آنى سركه ايله ايكى قينه نافعدر
واطفاله لاله كدا دينلر كه با تنبره قاوب دانه‌دن ياخود نازنجه‌سى كبى بشوروب حبله
ايله اطفاله ويرمك معنيدر • وبعضلر الچامه ايله وسركنجبين ايله ويردرلرسه
دخى معقولدر • واسهال ايله بر درهم صبر واول دكاو زيت ياغى ايله ييوب قورتلرى
اشتغه اينيدرر • واكر حمى وارايسه بونلردن خفيف وارولر اولدركه قوتى كثير اولا

اوج درهم اوچ كونه دكين هر صباح ويره‌لر • وبعضى بو غيب كرفس تخمى سكنجبين
وياخود ايران ايله ويره‌لر • وسكنجبين بزورى دخى نافعدر **ضماد** ونوفل وشفتالو
يپراغى ضماد اولنسه مفيددر • وبونلر دنا آزه جفنى شكر ايله يمك ونوث كوكى واكشى
انار اغاجى قابى وشفتالو اغاجى عصاره‌سى طبيخندن تمكن اولدوغى قدر ايچمك اولور •
اما اطفاله ويرمه‌لر زيرا حار وحدتلو تلخدر • واكر اسهال وار ايسه لسان الحمل و
كاسنى ومرسين وطلحشقوق وكرفس صولرين سكنجبين بزورى ايله وقرنوب ايله
ويره‌لر • واسهالى زياده ايسه خرفه تخمى ومرسين وسماق وقرنوب وصولرى وبو يا بدن
طراشيث وطين مختوم اوزوم شرابيله مفيددر • وقزل طلا دخى معتددر • وديرلركه
قاون يمك قورتلرى هلاك ايدوب چقارر • وهر بار حب القرع قورتنه داروى ويرمك لازم
كلسه اوزدن قورت وساير قورتلر دارودن اقوى اولمق كركدر • زيرا حب القرع
معده‌دن ايراق اولمغله دارو آناريكج ايرشور **فصل** مقصود اولان قورتلره دارو
ويروب اسهال ايله چقارمق تدبيرى اولدركه اقلا هر نه ويريلورسه • اوچ قرنده ويرليه
وايكى اوچ كون متقدم غذاسى سد اوله • وسد ايله اتمك ويرمك دخى جايزدر •
وشول وقت كه دارو ويره‌لر كركدر بر ايكى قطعه كبابى مص ايدوب بعده سد ايله
دارو ويره‌لر كه قورتلر معتادى اوزره غذا طلبنه مجتا اولوب سد ايله دارويى بلعيرلر
دارولردويمزدن اوّل بر قوب عمل ايتمك وبر قوبى واتغمد نسنه قالدرمق دخى اعلادر
بعده كباب مص ايدوب وبعده دارو ايله سد ويرليه كه مصلحت تمام اولور • ودارو
ويرلدوكى وقت باشى وبورنى اشتغه طوته‌لر • ونفسى اهسته اهسته چكه‌لر • واكر
مريض دارو يمكدن اكراه ايدرسه حقنه وضماد تدبيرى لازمدر • مثلا قابض داروردن
اوله كه قوتى قورتلر مزاجنه ضدى اوله • واول دارولر طراشيث وسماق وقابقبيلر
وشرابيله اصلادوب وكل مختوم دخى قاتوب • اكر شراب اختيار اتمزسه سكنجبين
ايله اصلادوب ضماد اولنه • واكر حقنه سنده مز دارولردن مطلق معلوم كورلمه
تركيب دارولردن ترياق كبير ويره‌لر • واوچ قرنده ويروب وطلا دخى ايده‌لر • واوزن
بر ايكى خرما ياخود انجير ويروب قورتلر اقبال اتسه كركدر • در عقب ترياق ويره‌لر •
وبعضى دارو تركيب ايدوب ويرمك دخى مفيددر **تركيب دارو** افسنتين
وشنيج واچى قسط وبرنك كابلى وهليله رسياه والماهر برندن اوچ مثقال
ترمس بقله‌سى وسياه نخود هر برندن ايكى مثقال اكى هر برندن اوچ درهم
غافث التى درهم سرخس دورت درهم مسك طراشيج اوچ درهم
اوله جمله دوكوب عسل ايله يوغوره‌لر • بونك مقدار استعمالى جوز قدر اوله •

بوندن صکره اججلغه بر مقدار صبر ایده‌لر داروی اسهال که قورتلری هلاک ایدوب
واسهال ایله اخراج ایدر • ایارج فیقرا وشیح وافسنتین هر بریندن بر درهم شحم
حنظل بر دانق نمک هندی بر دانق اوله بونلر بر شربتدر مجرب بر دانق کابلی مغز
وذما وجوز ابجی هر بریندن ایکی درهم اوله • دوکوب معجون کبی ایدوب اویقو وقتنده
ییه‌لر حقنه توت آغاجنک قابی صویی وشفتالو یپراغی صویی ایلیجق حقنه ایده‌لر •
حقنه آخر دوکلمش چورک اوتی وترمس وبابونه هر بریندن بش درهم افسنتین
اون درهم زیتون اصلا وقلیل زیتون صویی ایله یازه جق قطران یازه جق نفط یاغی
قاتوب حقنه ایده‌لر ضماد که قورتلری هلاک ایدر صغیر اودی ومر وکمون صغر الکانک
یاغی وعسل ایله یوغوروب ضماد اوله • واکثر ترمس وسعتر وقطران ختم اولنسه
دخی نوبه اولور فصل علاج دود صغیر واکثر اوفاق قورتلر اولدوغی حسله اولنور
علامتی مقعد حکه‌سی وقورتلر ثقل ایله طشره چقار • واطفاللره بو نوع چوق واقع
اولور • اول مقعدی شفتالو یپراغی صویله یومق کرکدر • وشفتالو چکردکی وزردالو
چکردکی یاغلری سوره‌لر • وفتیل ایله مقعد ایچنه دخی صوقه‌لر • واینک اودیله وشحم حنظل
وسیاه نفط قاروب وفتیله وحمول وطلا ایده‌لر • وحقنه قردن زیتون صویی وبوره و
سیاه نفط وابجامه وبینجه ایله حقنه ایده‌لر • واطفاله عنبی جوز مصدب • وبروب ومقعدی
بیان ایلدکمز یاغلر ایله یاغلیوب ودیکر یرده ذکر ایلدکمز دریا اوقلو غنیکه صوغلیان ادویه ولر
ای بعضی تجبر طعاملردن برلا ایله وحیله ایله یدروب جمله قورتلری اخراج
ایدوب • وبو علاج جمله‌سندن اسلمدر • • • •

ایکیوز یکرمی طقوزنجی باب مغص که طعام وشربدن
اکثر قولنج تولدن اوله آنک بیاننده‌در

لکن بوروسی دیورکت صنجوسی درلر • فارسیده درد نافه درلر • وافرنجیلر انواعی
تورمنه دنتریس درلر • وروملر ویونانیلر استرو بونوس قولی قوس درلر • کبکت
بوروسی وقارن دیجی یاریجدن وباحدتلو خلطدن اولورکه بغرسقلری منوذی ایدوب
صانجولر حادث ایدر • وکاه نزج بر خلطدن اولورکه طبیعت آنی دفع ایده‌میه • وکاه
بغرسقده بر ورم اولمغدن دخی اولور علامتلری ریح علامتلری اولدرکه • وجع
بر یرده قرار ایتیوب ریح حرکت ایدر دیورر • وقراقر واقع اولور • وکاه ریح اسفلده
چیقه غلبه راحت بولوب راحت بدن تصحیح چوبان ایله عاملی اولمغه قصد ایدرلر •
اما بو ریح دخی یاخام خلطدن ویا بارد ونفاخ طعاملردن وتازه میوه‌لردن که بلکی
ردیء الهضم اوله چوق واقع اولور • وحدتلو خلطک علامتی اولدرکه • وجع حرقیله

وصنجو ایله وعطش ایله اولوب وبراز صاری چیقار • ومعلوم اولورکه بوندن مقدم حار
طعاملردن عسل وصرماق وفلفل وسیندان وانلک کبی نسنه‌لردن بشی اوله‌لر • •
وغلیظ خلطک علامتی اولدرکه قارنده وجعی بر یرده اولور • واغرلغی اولوب وکرچه براز
غلیظ اولور • اما رطوبتله بولاشمش اولوب ووجع محلی بارد اولور • وبوندن اول یدوکی
وایچدوکی نسنه‌لر آکا شهادت ایدر • واکثر امتلا وانلک بورمنی واقع اولوب ایسه
وجع اول معده‌ده اولوب جایزدرکه صکره آشغه‌ده کبکده وحوالیسنده دخی ظهور ایده امتلا
نوعندن اولانی امتلا وهیضه بابلرنده ذکر اولنمشدر • اما سایر انواعنه علاج اکثر ریح
ایسه وآغرلغی ایسه هر خلط ریحدر حب سکبینج وایارج فیقرا وانلک کبیلر ایله بغرسقی
اول خلطدن پاک ایدوب بعده فند ادیقون وجوارش کمون استعمال اولنه تا که نفاخ
خلط وریح تولد اتمیه بوبابده جوارش کمونک معده ریحنه وجعنه دخی نفعی واردر
واکر رازیانه تخمی وکمون ونانخواه قینادوب اول صودن شکر ایله وشراب ریحانی
ایله ایچلر ریحلری اکثر معده‌ده واکثر بغرسقده تحلیل طاغیدر ورنجی قولنج بابنده ذکر اولنان
علاجلر بونکه دخی نافعدر • اما ریحلر تولدنک سببی بغرسقی ضعفلنک وحرارتنک
ازاطندن بارد اشربه واغذیه وداروبر ومیوه‌لردن ایسه معجون سنجرتیا • و
دهمرتیا وحب الغار معجونلری وسذاب تخمی وکمون ونانخواه وحب الغار وانیسون
وکرفس تخمی دوکوب قیناروب اکثر شکر ایله صوینی ایچمک واکثر معجون ایدوب
یلک مفیددر • مقدار استعمالی جوز قدر در • حرارت غریزی ضعیفلنمزروب
نفع حاصل اولور • وطعامدن صکره درکت ایتیوب وایکی ساعت کچنجه صو ایچمیه‌لر
وکاهی کرچه بغرسقلرک مزاجی بارد اولور • اما دماغ حار اولور • اول حالده بو ذکر
اولنان دهنلر واروبر وبیرلمز حقنه ایله علاج افضلدر حقنه بسفایج وقنطوریون •
رفیق وکمون وطورق اوتی وقور وسذاب وحلبه وکرفس تخمی هر بریندن اون درهم
اوله • بونلرک قینامش صویندن سکسن درهم سکبینج ومقل هر بریندن ایکی
درهم حل ایدوب واون درهم سذاب یاغی واون درهم عسل خلط ایدوب
حقنه ایده‌لر • واکر سبب مغص غلیظ بلغم ایسه بغرسقلری ایارج فیقرا ایله
پاک ایدوب وزیت صوی ایله که ایچنده رازیانه تخمی وانیسون قینامش اوله •
اون درهم ایچه وبر درهم بوره زیاده ایدوب حقنه ایده‌لر • بعده معجون فلافلی
وسنجرتیا وحب الغار دخی نافعدر • ویاشلو خروس شوربالری وسرچه قوشی
طعاملری کبیلر که ایچنده قرنفل وکمون ودارچین ایله طبخ اولنمش اوله نافعدر • وبو بابده
فارسیده خارپشت درلر • وعربده قنفذ درلر • وترکجه کرپی درلر • اول حیوانک

اي غايت نافع اولوب مجربدر دررلر • واكر سبب ريح ايله وبلغم ايله وزياده وجع ايله اولورسه
صباح واخشام بر درهم حب البان وحب البلسان دوكوب ايليجق صو ايله ويرورلر نافعدر

ايكيوز اوتوز بشنجي باب قولنج انواعي بياننده در

بغرسقده اولان قولنجدر • فارسيده دخي قولنج روده دررلر • وانجيلده انواعي طولورز
قولنقوس دررلر • ورومله ويونانيلر قولي قوس يونوس دررلر • قولنج ديمك بغرسق
آغريسي ديمكدر • وقولون اسميله بغرسقدن مشتقدر • وقولنج بر مرضدر كه غلظتله
امعايه ايرر خصوصا قولون بغرسقنه چوق دوشر • وقولنجك سببي اكثريا برد وسوء
المزاجدن اولور • زيرا كبدك آشاغه جانبنده اولان بغرسقلرك مزاجي كبدك اوستنده
اولانلرك بغرسقلرك مزاجندن غيريدر • زيرا آشاغه ده اولان بغرسقلرك اوستنده
بارد چوق اولور • واول قولنج كه انجه بغرسقلرده ضيدر شكل بننه وزرانك اسمنه •
يونانجه ايلاوس دررلر • وتركجه بغرسق بورولدسي دررلر • وعبده رب ارحم
ورب سلم دخي دررلر شكل قولنجدر آشاغه بغرسقلر باغلنور وايلاوس قولنجي دخي
ايكي نوع اولور • بونلر دخي حكمده باشقه بابده ذكر اولنور وسائر قولنج انواعندن
اشبو نوع قولنج كه ايلاوس نوعي اوله كرچك قولنج دررلر بش نوع اولور • ١
برى اولدركه ثفل بغرسقده قورويوب بغرق كبي ودوه قيغي كبي اولوب وكاهي بوكرك
ومثانه طاشي كبي متحجر ايدر • واكثر حالده ثفل بنادق كله قولنجه حكم اولنور صلابت
ثفل قبضنده اولدوغي كبي اولور • ٢ ايكنجي اولدركه بر غليظ ولزج بلغم اغور وقولون
بغرسقنده اولوب ديراز يولي باغلنور • بونوعه قولنج سددي دررلر ٣ اوچنجي
بر غليظ ريح وبخار وثفل بلقوط كبي بغرسقلرده ويا بغرسق طبقه لرنده وليفلري مابيننده
وضعيف حرارت اني تحليل ايده مز بونوعه قولنج ريحي دررلر ٤ دردنجي بغرسقده •
ياخود حواليسنده بر حار ورم ويا بر غليظ ورم اولوب وثفل يجوزري ضيق اولور
ياخود بر ورم كه جكر حواليسنده ويا بوكركده ويا طلقده ياخشنه ده يارحمده اوله ٥ بشنجي
بغرسق احلفلرن منقبض اولوب يعني بريزن كيده وبغرسق بورولمه • وبو بر ريح سببي
ايله دركه اني بوروب بريزدن اتير • واول نوعه قولنج التوائي دررلر • ياخود فتق
علتي عارض ايدوب بغرسق فتق دوكنه چقار • وبوكنه قولنج فتقي دررلر • وبوكرك
وجعي دخي قولنج وجعي كبي اولور • بوني بلمك كركدر • وچوق اولور كه بوكركك وجعي
وانك سوء المزاجي ومشاركت وجوار سببي ايله بغرسق ثفل ايچنده ضعيف
ايدوب احتباس ظهوره كلوب قولنجه موافق اولور • بوني دخي بلمك لازمدر •
وبوكرك وجعي ايله قولنجك فرقي انك بودركه • اول قولنج كه بوكرك مشاركتي ايله در

وجع قولنجده بريده اولوب وجايزدركه احتباسي بول دخي اوله • واكثر حالده علت صاحبك
بوكرك ومثانه سنده طاش وقوم اولمش اولور • وقولنج وجعي ابتدا فارنده وجع •
صاغ طرفندن ابتدا ايدوب كبدك آلتنده وبوكرده طورر وصول جانبه كلور • وكاه اولور كه وجع
صول طرفندن ابتدا ايدر ابوعلي سينا قول اوزره قولنج وجعي قاسقده دخي ايرر • وفايده ويرمك
بريني تمارينجكر وبرنجي ثفل چقارسه قولنج صاحبي راحت بولوب اما بوكرك وجعي
اصحابي راحت بولماز • وطاش وقوم صاحبنك بولي اول صافي اولوب آخر بولانق اولور
وكاه رنكي وقوامي ايران كبي اولور • ودررلر كه قولنج وايلاوس علتي وبابي علتلري طريقيله
سرايت قبول ايدوب • يعني بر شخصدن آخر شخصه نقل ايدر • وقولنجدن آخر •
امراضه انتقال ايلدوكي مرضلرينك چوقدر • هر برينك سبب وعلامتلري واردر جمله
سي بوننده ذكر ايدرسك قتي تفصيل اولور • نهايت قولنجك انواعيني • بو
طريق • وبونلرينك اوزره هر برني باشقه بابده اسباب وعلامات
وعلاجلري ايله بيان ايدهلم • ان شاء الله تعالى •

ايكي يوز اوتوز آلتنجي باب قولنج ثفلي يعني ثفل يبوستي قولنجي بياننده در

ثفل يبوستي ايله اولان قولنجدر • فارسيده دخي قولنج ثفل دررلر • وانجيلده
انواعي طولور قولنقوس قوم افس قره منتورم افس نجيوني دررلر • ورومله ويونانيلر
بونوس قولقوس متا اكرونوس تس قونجر دررلر • ثفل يبوستي ايله
اولان قولنج يدي نوع اولور • وهر برينك باشقه سببلري واردر • بري اولدركه
يابس طعاملر استعمالندن حادث دبرنج وسويق وخشكار اتمكي وانك كبيلر •
اوله • ايكنجي افراط ادرار بول سبب اوله • اوچنجي رياضت وچوق
قلملك اوله • دردنجي نوعي انك سببي يا حار سوء المزاج ويا بارد سوء
المزاج كه جكرده وبغرسقلرده اوله • بشنجي اعضالر انك تخليلندن وجمله بدنك
ماءسنك آچلغندن اوله • آلتنجي حب النزع وادوزون وقصه قورتلر وصوغلجانلردن
اوله كه صوغلجانلر بغرسقلرده اولان رطوبتي يرلر ورطوبت آز قالوب ثفل يابس
اولور • يدنجي نوعي اولدركه صفرا منصب كه اوددن بغرسقه كلوردي كلميوب بغرسقلر
ده قاله • بو نوع ايسه رطوبتلر ادرار بول وعرق ايله دفع اولوب ثفل قورو بسه
بونلرك علامتلري • اولكي نوعك علامتلري يابس وخشن برنج رطوبت اوكوب
وثفل بنادق اولوب قوريه • ايكنجي نوعي علامتلري اول ادرار بول اتشي اوله •
يعني مدرر اغذيه واشربه استعمال اتمش اوله كه ثفلك رطوبتني جدا ايدوب
ادرار بول وعرق ايله طشره چقارمش اولوب ثفل قوري قاله • اوچنجي نوعي •

علامتلری اتفاقی حرکت وریاضت ویاخود بعضی رنج وقوعندن یوق ایکن قالقمش اوله لابد ثقل قورلر
قالور • دوردنجی نوعی علامتلری بدن وبعض دیار ارنلو ولاغر اولوب عطش اوله • وقنی رنگ
عضله لری لاغر ویابس اولور رطوبتی کندویه چکوب ثقل یابس قالور • بشنجی نوعی علامتلری
صحت ایامنده دخی انگ ثقلی از ویابس اولوب • ویا خود تیز جنبی مو تعاوب اوله ایکیدوده
الکلنمک ایله ثقل رطوبتی خرج اولور • اهل کیف اولانلر عادتی کبی انلره ایکی جهتله بویله واقع
اولور • بیری حدتلو ومکثف دارو استعمالی بندن رطوبت خرج اولور وبری طبیعی اولدادروم
قبض ایدوب ثقل چوق الکلنمک ایله رطوبت زایل اولوب ثقل یابس قالور • التنجی
نوعی علامتلری گاه گاه صوغلجانلر ویا خرده قورتلر طشره چیقه دوش اهده اولنه • یدنجی
نوعی علامتلری ثقل آز اوله • وقضاء حاجت تقاضاسی اولوب وقارنی یوکسک
قالقوب دیلکی برقارن کبی علامتلر ظهوره کله علاج نوع اول قاتید شکری وقزل شکردن
اول استارنارنه سه ایکیشنده حل ایدوب ویره لر وانجیر پوستی وچکردکسز اوزوم
وسبستان طبخ ایدوب وسوزوب خیارشنبر وبید انجیر یاغیله ویره لر • وبر مثقال
ایارج فیقرا وبرنجی درهم صبر اودن درهم عسل • وبکرمی درهم سد ایله ویره لر
وحرارت وار ایسه ارپه جلابی دار به صوبی دخی ویره لر • وبوبابده طبخ لبلاب خیار
شنبر ایله نافعدر • وانجیر طبیخی ایله مبیخنه دخی معتبردر • وکتان تخمی وحلبه
وحب الرشاد ولعابی کونده ایکی دفعه شیرلغان وعسل ایله ویره لر وجمله شکستین ایکی درهم
وثقلی طبخ دمق ایله اصلاح اولنور • ویوشاق حقنه نافعدر حلبه وکتان تخمی و
بابونه وانجیر پوستی وسبستان وبغداب بنکلندن ددزمش اوله لر شیاف طوز
وبوره وشکردن ایده لر • وغداسی اسفاناخ ویاغلو شوربالر وکچک اتنی که
شکر وبادم یاغیله اوله • ونخوداب که خروس ایله پشوروب آزه جق دارچینی قویه لر
وکشنیا دخی قویه لر • وهرصباح ییتمش درهم چکندر وآزه جق بوره ایله ویره لر • و
احتباس معادن خوف اولنور ایسه ماء العسل ایله اصلانمش انجیری هرصباح
یمک ومزاج حار ایسه ارپه جلابی ایله ویره لر • وجمله غذادن اول ایکی اوچ
دانه اوقدن بیره صاروسی یمک مناسبدر شراب میوه طبعی ملایم ایدر •
زردالو وقیسی انواعی وسیاه اریک وکرمز اوزوم وعناب وانجیر هر برندن
برجزء سبستان ربع جزء اوله • شکر ایله قینادوب شربت ایدوب وبنفشه
دخی ختم اولنه مناسبدر علاج نوع ثانی انگ سببی که ادرار بول اوله •
دیمش ایدک اگر حرارت وار ایسه بنفشه وارک شرابلری وشراب کاکنج وبذر
قطونا جلابی نافعدر • وغداسی یاغلو وشکرلولر واسفاناخ وماش وانجیر شرابی

وطبخی

وطبخی واوزوم شرابی که اکثه بشمز ویولامه وشراب العنب دخی ورنبا نافعدر • وشیرلغان
ایله طعاملرین چربلو ایتمک معتبردر • وبنفشه ایله سیر دخی مناسبدر • وهر بار یاغلو
طعاملر وبادم یاغلری وطاتلو ورقیق حلوالر کبیلر معتبردر علاج نوع ثالث انگ
سببی که حرکت وریاضت دیمش ایدک اول استراحت وهوایی منزل خوش اولمق ومنزل بارده
ده اولنور ومق بارد صولرده اجلاس وحرقی وبول ادراری منع ایدوب یوشاق وطبانتزریجی
نرجلو طعاملر • وشربتلر که هنوز ذکر اولندی علاج نوع رابع انگ اسبابی که بدن وبعض
یارارنلو ولاغر وعطش دیمش ایدک یوشاق غدالر وذکر اولنان بارد مزاجلو شربتلر ایله
طبعی دوندرمک ایله اصلاح اولنور • ومیوه صولری وبذر قطونا لعابی وکتیلاب وبادم یاغی
وخیارشنبر وعنب الثعلب صولری کرکدر • واگر مزاج زیاده بارد ایسه بونلردن معتدل اولنلری
ویره لر علاج نوع خامس صحت ایامنده دخی انگ ثقلی یابس وازچقه دیمش ایدک
اکه دخی یوشاق ترهره لر وسختلر وبادم ترهره لری که شکر ایله اوله • واطرافینی
دمعتدلی بارد یاغلر وکل یاغلری وبنفشه یاغلری ایله ادمق ومسهل مرهم وحقنه وفتیله
ایله بجودبیر لیری واسع اولوب اصلاح اولنور • وصاری موم وکل یاغندن موم روغن
ایدوب بونه سورمک دخی نافع اولوب • قابض غذادن منع اولنه علاج نوع
سادس انگ سببی نازبور قورتلری طشره مشاهده اولنمق دیمش
ایدک قورتلر بابنده ابتدالرنده استعمال اولنه جق علاجلری یوکه دخی ایدوب بوزسیغی
پاک ایدوب وارج قرنه تغار رقلره الجامه لر ولطیف غدا ایله اصلاح اولنلرسه مسهل
وحقنه لره مراجعت ایده لر علاج نوع سابع انگ سببی که صوا منغوزی یاغلنمش
اوله که اوددن انجر سفه متصل اولان منغودر هر بار منفخ واروله لازمدر • وغدالرده
که ابتدا زیتون پیروردن وچکندر • وفردن پیراغی وانجامه لر استعمال ایدوب بعده
غدالرین ویره لر • وباقی علاجلری سنده بابنده ویرقان بابنده اولان علاجلری
یوکه مناسب • ومزاجه مطابق • اولنلردن علاج کافیدر •••

ایکیوز اوتوز ایکنجی باب قولنج که بلغمی لزجدن اوله بیانندن

قولنج بلغمی دردر • فارسیده دخی کولنج ازکش سفید دردر • وافرنجیلر انواعی
طولور قولنغوس افس هتوپیا دیدر اولر • وردملر دیوتاپلر پونوس قولنغوس
افس افتو وز فلاماتوس دردر • بلغمی قولنجک علامت مخصوصه سی اولورکه
اسلافلک هر دون وانتفاخ وجعی واستعمال ایدوکی بلغمی وغلیظ طعاملرک هضم
اولمدوغی وریح آشغه میل اتمسیدر • وبوعلده بول قزل اولورسه قولنجک
حار اولدوغنه حکم اولنماز • زیرا وجع قولنجده طعامدن بیرجزء واحلوی بولی قزاردر

بونك **علاجی** ابتدا اسهال و حقنه لر تدبیر لازمدر • و قوتی دخی حفظ کرکدر • طعامدن منع
لازم کلورسه بلیلج و زرورس شوربا سندن آزه جق ویره لر • اما مقدم شیاف
و بعده حقنه لازمدر که ثقل اسفلده بنادق و غلیظ اولمیه • و بو علتده مسهل واردلر ویرلز
زیرا اسفلده بنادق وار ایکن مسهل ویرلدوکی آتی صورة مز و کجور دخی بولنز سه
خطر عظیم اولور • و بلکه بنادق شاف و حقنه لر ایله دفع اولدقدن صکره بر دفعه دخی احتقان
حقنه ی لینه ایله تنقیه اولان رطوبات و حاذه ی قولنجی پاک ایده و قولنج قوت اولمایوب
و اعراضی دخی ظاهر اولمیه اول محلده قبی اثر رکت اعتمادکه جاذته ی بر بندن قوبارر • اما قبی
ازاطله اولورسه معده یه قوت ویرمك نعناع شرابی ایله و نار دانك و سماق اکمکدن دخی
بشمش اوده قیتی مناسبدر • و بوکه لازم اولان **شیافك** صنعتی اکنك بو رهسی که اکثر
نظردن درلر • و آنده جوق طوز ایله قیناد وب و بونك ایله اکنك یوغوره لر • و اوده اکنکدن
یك و نظر دندن شاف دخی اکنك معتمد در دیمشلر • و شافلرك او زونلغی آدبنه
کوره دورت بر موق اوله **شیاف آخر** که ارقیه جیقان قولنج که اکثر وجع الظهر درلر •
و بلغمی قولنجه دخی نافعدر • مثلا سکبینج و مقل و جاوشیر و اشق و صابون دبوره
وردی قوی استرلرسه سکبینج شحم حنظل دخی بونلره برابر اوله دخی اقوی استرلرسه
سقمونیا مدبر نصف ربع اجزا قدر اوله • و ربع اجزا قدر • زنجبیل و شقاقل دنکك
هندی و سذاب تخمی دهن ار اسفند قاتوب شاف و فتیل دخی اکنك جایزدر • و
کاهی عرطنیثا کوکی و کاهی شربی بو نوب شاف ایدوب عسل ایله کتوره لر •
حقنه کمون و حلبه و رازیانه تخمی هر برندن اون درهم انجیر اون عدد و سذاب
و طورق اون و چکندر و کرنب یپراقلری هر برندن بر دسته بغدای کبکی یکرمی درهم
و قنه بیراغی اون درهم بش مق صوده قیناد وب ایکی منه قاله و بو صودن
بشمش درهم آلوب دخی قوی استرسه بو صو یه سکبینج و مقل و اشق
هر برندن جاوشیر یارم درهم جندبیدستر ایکی دنك طوز ایکی درهم
عسل اون درهم نادرن و اوردك یاغی قاتوب نیم کرم حقنه ایده لر **حقنه**
حاد و قوی بو حقنه ضرورت حالنده بر دفعه اولنور غیری جایز دکلدر عرطنیثا
اون درهم بخور مریم آخر بش درهم شحم حنظل ایکی درهم اوله •
ایکی من صوده قیناد وب نصفی قالنجه سوزوب اولنوز درهم بو صودن ایکی
درهم نشادر دورت درهم یادم یاغی و آخر مناسب یاغلر ایله حقنه ایده لر
اما معده ده طعام اولمامق کرکدر • زیرا معده خالی ایکن حقنه اتمك اولماز •
زیرا کاهی حقنه ده اطلاق واقع اولنز و صداع عارض اولور • اول زمان دماغی

واعات ایدوب و یتقاربدن اگر خفیف مسهل ویرمك جایز اولوب حقنه یه معاونت
ایدر **مسهل که** حقنه بو متوله اطلاق ایتیه تیمار ایدنلر ویره لر که ثقلی و بولی تنقیه ایدر
ایکی درهم ایارج فیقرا بش درهم عسل ایله ویرمك کافیدر • و درعقب ماء
الاصول که بید انجیر یا عنیله ویرله • و اکثر حلبه و عصفور تخمی ایله ماء الاصول که هر برندن یکرمی
درهم و اوج درهم بید انجیر یاغی و اون درهم شکر ایله ویرله و حبلردن تنبیه اسهال
ایدیجی و بلغمی قولنجی تسکین ایدیجی بودر **حب سقمونیا** مدبر بر جزء شحم حنظل ایکی جزء
مصطکی یارم جزء حب ایده لر • و بو حبك مقدار استعمالی یارم درهمدن بر درهمه وارنجه
آدبنه کوره ویره لر **حب آخر** وجعی تسکین و معده ی تبرید و ریاحی تکسیر ایدر نغاج
بیشی بر دانك بذر البنج ایکی دانك زنجبیل ایکی دانك قولنجان یارم درهم سقمونیا و
مدبر یارم دانك شحم حنظل یارم درهم کثیرا بر دانك جمله سی بر شربتدر
و اول حب خوف و خطر یوقدر **حب لطیف** یارم درهم شبرم قابغی غبار ایدوب
خرما ایله یوغوروب ویره لر • و یا خود یارم درهم شبرم سوری یا خود
یارم درهم سقمونیا ی مدبری ارپه جلاب ایله یا خود اب ماجل(?) شرابنده ویره
لر **معجون** که ضرورت محلنده قولنج فتح ایده قورت تربسی دورت درهم
کرفس تخمی و انیسون هر برندن اوج • درهم قنبا دوب اون درهم
شکر بونك مقدار استعمالی بش درهمدر • اما قورت تربسی آخ اوله
و طاش اوستنه بر اغمش اوله • و بلکی تره سنك یکچنده حزه کمولکلر بولنه قی
نافعدر **معجون خیار شنبه** قتی نافعدر تربد بیاض اوتی درهم تبغنه
یکرمی درهم سقمونیا مدبر اون درهم نك معدنی درت انیسون هر برندن
سکز درهم • رازیانه تخمی و انیسون و مصطکی هر برندن بش درهم خیار شنبه
و عسل هر برندن یوز درهم اینك یاغی ایکی استار اوله معجون ایده لر • بونك
مقدار استعمالی بش درهمدر آدبنه کوره التی درهمه دکین جایزدر • یا
مسهل مطبوخ ایله یا ایلیجه صو ایله ویره لر **معجون که** ادبغو کتورر • و وجعی تسکین
ایدر فلفل و نانخواه و قوری سذاب و قوری رسینا(?) و جندبیدستر و کمون
و نعنا و حب الغار هر برندن اوج درهم افیون و بذر البنج دبیروق(?) هر برندن
بر درهم سقمونیا بر درهم اوله عسل ایله معجون ایدوب • بونك مقدار
استعمالی بر مثقالدر **جوارش هندی** درلر وجع ظهره و مفاصل اوجاعنه
نافعدر و بلغمی قولنجه معتمد در • سقمونیا اون درهم قاقله کبار • و
زنجبیل و دارچینی و قرفه ی نارمشك و قرنفل هر برندن بش درهم شکر

یوزدرهم اوله • عسل ایله جوارش ایدوب بونک مقداراستعمالی بش درهمدر •
وبو معجونک غرابی اسنی درار به جلابیله ویره لر • ومعجون شهریاران دیتر بلاشه وعظیا
وسقمونیا که مسهل اولانامنفعدر ضماد علک البطم اتی درهم اق میویزنج بر
بجق درهم عاقرقرحا دمزونجوش وحب الغار واصرغان تخمی وقورو نترمس
وشحم حنظل هر برندن بر بجق درهم سقمونیا اوج درهم اوله • جمله سی دوکوب دفنه
یاغیله کبک التنه ضماد اولنه ضماد یابس تکمید طریقیله ایده لر • مثلا قزمش طاری
وکرفس تخمی ونانخواه وحلبه ایله برکیسه ایچنده اسنی ایدوب • کوبک اوستنه
قویه لر که وجع وریح دخی واراسه تسکین وتحلیل ایدر دهن طورق اودی یاغی
ونفط والجمار ودزدل یاغلری سورمک نافعدر • وبو یاغلره افیونلر وجندبی
دستر ضم اولنسه روادر دخی قوی اولور • وبوندن صکره ینه قولنج معاودت
ایتمکدن خوف اولنورسه ایوجه تدبیرلردن • مثلا استفراغلردن صکره اوتکی
کون ایکی مثقال بیدانجیر یاغی ایله ماء الاصول ویروب • وهرکون نصف مثقال
زیاده ایدوب • یدی کونه دکین ویریله • وغدالرینی زیرباج نوعی ایدوب
ماء العسل ایله یدیره لر • وهرطعامنه صرمان وکمون • وفلفل
وکراویا • وانجدان قاتمق معقولدر • الله سبحانه وتعالی اعلم •
ایکیوز اوتوز اوجنجی باب قولنج ریحی که غلیظ ماده لردن اوله
بلا قولنجی درلر • فارسیده کولنج بادی درلر • وافرنجلر انواعی طولبورقو
لنتوس خلانتو اوزز درلر • وروملر ویونانیلر بونوس قولقوس فی سودبس
که بنو مانودس درلر • بل قولنجک علامتی قولنج واقع اولمزدن اول قراقر
دریجلر اولوب جقدقدن صکره • وجع جوق اولور • ونفخ یعنی اغزلق ازق اولور
ووجعی شویله ضربانله اولور که برجوالدزایله • دلرلر قیاس ایدر • وکاهی طبع
یومشاق اولور • وینه وجع ساکن اولمز • زیرا قولنج بغرسق طبقه لرینک
اراسنده قالمشدر • وکاهی ثقل خفیف واوستنده صولو اولور • وبوندن
اورمق وتکمید ایتمک خوشنی کلور وکاهی خوشنی کلمز وخوشنی کلمدکی اولدرکه
ماده وریح بغرسقده درتکمیدلر واورمق لر ایله ریح وبخار حرکت ایدوب
وبلکی زیاده اولور • وکاهی ریح بر یردن بر یره کزر قرار طوتمز • اما بونوعی
اسهلدر • اما بر یرده قرار طوتنق فارغ طبل کبی قالقه بونوعی ممدوح دکلدر
علاج کچن بابده اولان تدبیرلر طریقی لازمدر • مثلا اول شافلر • وحقنه لر
کرکدر زیرا مسهل اول ویرلمز حقنه که غلیظ ریحی کسر وتحلیل ایدر • قورو

حاشا وقورو زوفا وقورو سذاب وسعتر دوج وسذاب تخمی وبنجنکشت دینیلن خردوع
تخمی وقورو بابونه وحسک وقنطوریون وطورق اوتی وکرفس تخمی ورازیانه تخمی ونانخواه
وقنطراسالیون برابر اوله سذاب وبابونه عصاره سنده طبخ اولنوب وبراز زیت
یاغی قاتوب تکرار طبخ ایدوب بعده اورودک یاغی قاتوب وایکی درهم سکبینج وبر
درهم جاوشیر وبرونک جندبید ستر بو حقنه لرده نفعی واردر شیاف نافع باشش
سذاب یپراغی وکمون ونانخواه وانک بوره سی برابر اولوب دوکوب وعسل ایله یوغوروب
دفتیل ایدوب قویه لر • واتش ایله مجمره قومق دخی جوق نفعی واردر اهمال اولنمیه • وبو
نوع قولنجده وجع تسکین ایتمکه حقنه لر وشافلر وازدبجه مسهل ومسهل حبلر ومعجونلر
کچن بابده ذکر اولنمش ایدی بونکه دخی نافعدر مطبوخ نافع قولنج ریحینی نفخ ایدر • زنجبیل
وکمون وکراویا وانیسون ورازیانه وکرفس تخملری وانجدان هر برندن بش درهم صوده
طبخ ایدوب • وسوزوب بو مطبوخدن قرق درهم واون درهم شکر واون درهم
عسل • وبش درهم آجی بادام یاغی ایله ویره لر که بغرسقلری قزدره • ودخی قنوب
اسنرلرسه کرفس ورازیانه کوکلرندن دخی زیاده ایدوب بیدانجیر یاغی ایله ویره لر
وحب الرشاد بش درهم اوله صوده قینادوب • ایکی درهم فانید شکر یا
بش درهم شیرخشت قاتوب استعجال ایچه لر • وبو ذکر ایله وکمز کوکلر صوبنده
اجلاس ایتروب • وبو صولردن صعتر وقیصوم قاو ورغنه طولدروب داوقول
کبیک طورق اوتی وسذاب وفرفیون وعاقرقرحا وقسط وارزه جق جندبیدستر
یاغی ایله یاغلیوب اوله بخلخه اوزرینه قویه لر جالینوس قول اودرزه بو علت
صاحبی قاورادلدوغی قدر طعام مدنی وصودن پرهیز ایلیه که ماده هضم اوله •
وبو علتده حرساقی یمک دخی نافعدر دیمشلر • وشراب صرف وتریاق کبیر
دخی مفیددر • وغدالردن سرجه قوشلری جوربالری وقوجه خروس چوربالری
که انیسون ورازیانه وطورق اوتی وکراویا تخمی وحرساقی وسذاب قاتلمش
اوله • وصو یرینه اسکی شراب ویریله • واطلاق طبیعت واقع اولوب
ووجع خالی اولنه نا شتا اسکی شراب ویروب تغار رقله ایچه • وبعده ماء
اللحم • ویره لر که ایچنده انک خرده لرینی طوغرامش اوله • ووجعی
تسکین • ایدوب • اویقو کتورر • انشاء الله سبحانه وتعالی
ایکیوز اوتوز دردنجی باب قولنج که ورم سببندن
اوله بغرسقده وجوارنده وطلاقده وبوکرک وماثانه ده
ورحمده ورم اوله انک بیاننده در

قارسیده قولنج که از آماس روده ء دسیرز دکرده ومثانه ورزهدان دردر . واوزنجلر
انواعی طوبور قولنغوس اقس قلابجیون انانستیقی قولی یعنی ربونم اوره ء نزمرات اوتریی
دردر . ورومیلر ویونانیلر بونوس قولنغوس ایلوقلنغوس تواندره روکه اسپیلنوس
که نوزون که اورینبرونا که منراس دردر . بغرسق ورمنک سببی ثقل منغذینک طارلغی
وثقل چقامامسیدر دیمش ایدک که ثقلک اننده قالدوغی رطوبتی قوروددر . واکر بارد
ایسه رطوبتی آز ایدر . وکاهی یقاریده ء سرخ ایله ذکر ایلدوکمز انداملردن دخی ورم ایدوب
دثقل منغذی طاراولور . وبغرسقده ورم واقع اولسه کاهی یوکک اولوب . ومنغذ
ثقل دخی طارقالور . بونلرک سببلری بول دخی ودینر علامتی بغرسق جوارنده اولان
ورمنک علامت مخصوصه سی برنج دفعه ذکر اولنمشدر . اما بغرسق ورمنک علامتی
مثلا سائر انداملرک ورمی علامتی هیچ اولمیه . ووجعی بغرسقده اولمغ ایله معلوم
اولور . واکر حار اولورسه هزیان وعطش وحرقت اولوب . ووجع آز آز
ظهوره کلور . واحتباس بطن دخی آز آز اولوب برقاچ کون بکه قولنجه دونر
وبول منغذینی دخی ضیق ایدر . بونلرک علاجی قولنج ورمیده دخی مسهل وادویه
عجله اولنمامز . زیاده خطرلو در . خلاص بولدوغی تقدیرجه ایلاوس قولنجی
مرضنه انتقال ایدر . اولی بودر که اول باسلیقدن وبعده صافندن فصد اولنه
واکر بولده احتباس واراسه قاین انداز ایله چقاره لرکه ضعف کلمیه . وبارد و
رطب شربتلردن که خیار صولری وبذر قطونا لعابلری وجلابلری . وبنفشه
شرابی کبیلر ایله طبیعتی یومشاده لر . وعنب الثعلب وخطمی صولری ورحانبس
صولری وخیارشنبه وشیرخشتی که بادم یاغی ایله ویره لیه . ودرنهار قنبوج
صوی ویرمیه لر . زیرا قولنجده یا بحتی ته ایو دکلدر . وحقنیه مکثر احتیاج اولور
حقنه کشکاب وخیارشنبه وشیرخشت ایله ایدوب ولازم کلورسه بنفشه
وسبستان وعنب الثعلب وکاکنج صولرینی کشکابه زیاده ایدوب حقنه ایده
ابوعلی سینا قولی اوزره یالکز خیار سنبر وبادم یاغیله نافعدر ضماد
قوری بنفشه واربه اونی وبابونه وخطمی برابر اولیه دوکوب یاغی صو بیله
یوغوروب ضماد اولنه . وغداسی مزوره لر . ونخوداب که بادام یاغی ایله
اوله . واکر حرارت زیاده اولورسه خفیف اسفناخلر کبیلر ویریلوب . وهر
صباح سیاه ارک صوینی جلابه ایچوب واول اصلانمش ارکوده . اون
عدد یه لر . وعلت آخرنده بو شربت نافعدر شربت انجیر اون
عدد جکردکنز اوزوم یکرمی درهم قوری بنفشه اون درهم اوله نصف

قالنجه جمله سی صوده قیناددوب هرصباح بوندن قرق درهم ودرت درهم خیارشنبه
داوج درهم طغلو بادم یاغی ایله اون بش کونه دکین بونی ایچه لر . ولعوق بنفشه
بو بابده نافعدر لعوق بنفشه قوری بنفشه اون درهم خیارشنبه بش
درهم قزل اوزوم یکرمی درهم عناب اون عدد وسبستان اوتوز عدد اوله . جمله سی
طبخ ایدوب شکر ایله یکرمی درهم وبادم یاغی ایله قوامه کتوروب بعده اون
یدی درهم قوری بنفشه دوکوب دقرشدروب بوندن اون درهم هرشب ...
اما ورم بارد ایسه نادر واقع اولور . تحلیل ایدیجی وادرار دوشیرتلر استعمال اولنه

ایکیبوز اوتوز بشنجی باب قولنج فتقی وقولنج التوابی بیاننده در

خایه کیسه سنه دوشقده اولان ایکی نوع قولنجلر در . قارسیده قولنج خایه دردر .
واوزنجلر انواعی طوبور قولنغوس افرنیا دردر . ورومیلر ویونانیلر بوتوس قولنغوس
افتس انذر وکیلس دردر . فتقی قولنجک علامتلری فتقدر . وخایه کیسه
سنک ایچنه بغرسق انمکدر . والتوابی قولنجک علامتی ایسه علت صاحبی بر
قویی عملدن ویا براغر نسنه قالدرمادن . ویا بر قوی صیچرامقدن . ویا بر یره
ادیامقدن وکورشمکدن وددوشمکدن اولوب . ودرعقب قولنج ظاهر اوله
ویاخود بوندن مقدم بونک قولنجی اوله . بو بابده آزه جق بهانه ایله عارض
اولور . انوکنچون قولنج اصحابی بونک کبی عملردن منع اتمک لازمدر علاج
فتقی قولنج صاحبنه فتق علاجی لازمدر . واول فتقی یعنی اشقه انین بغرسقی یرینه
ایلتمک لازم اولور . شول طریقیله که مریض ارقه سی اوستنه یاتوب والنی
فتق موضعنه طوتوب آز آز قوت ایلیه . اکر بو طریقیله یرینه وارزسه
فبها والا ایاقلرینی قالدروب دیواره دیکوب ینه ایله آز آز یرینه ایلته .
بونکله اولمزسه درت کشی الن واایاغن طوتوب قالدره لر که تا ارقه سی
دیلی ایلکی قات اوله . والی ینه فتق اوزرینه قویوب محکم بند ایدوب ارقه
اوزرینه یاتوره لر . اما دیزلرلی یقاریده اولوب فتقه زور اولیه . وفتق
صاحبنک کاهی بغرسقی خالی بولنوب کندوسی بلا زحمت یرینه وارر . واکر بغرسق
طولو اولورسه دشوارلقله یرینه وارور . بونوعه حقنه لر ... قلر
قویه لر . بغرسقی خالی ایدوب وموضع فتقی صوقدن صاقنه لر . وهربار اسقی
طوتوب . وفتق موضعنه ایلتمک دقتنده دخی اسقی بز ایله یرینه کتورمک
مناسبدر . زیرا فتقی صوقدن غلیظ اولوروجع زیاده اولور . وکبک فتقی
دخی بونک کبی صوقدن ضرر ایدر . کبک دوشمسی وصچرامسی بابنده بیان اولنمشدر .

والحاصل بغرسق شافلردن خالی اولیوب ورنجار تحلیل اولنه قدر حکنه فنی اتدرسلر نافعدر
که بغرسق تنبر بوش قالور • وفتقی یرینه قود وقدن حکره ریعضی حمامه کتوروب واول
موضعه دار استی صولر دوکه • ودنیه دورت کشی ایله یرینه کتورهلر وفتق یرینه وارمز
مقدم دخی حمامه وارمق معقولدر دیشلر • واکثر فتق لوطوس هواسنده تنبر یرندن آشغه
اینر • ودنیه تنبر یرینه کتورهلر • وصوقدن وپوریاز هواسنده بونگ خلافیدر دیرلر •
وحمامدن حکره اینی فتق موضعنه قویه دباغینی حادث اوزره برک ایدهلر • وباشی باصدیقی
دخی یوکسک اوله واونراغی دخی بر یوشاق باصدق قویهلر که موضع فتق اینی یوقلوب
زور اتیه • واگر قولنج اواخینی واراسه قولنج علاجنی ایدهلر • وهر فتقی نوع قولنج
ایسه هر بر یا بشقه بابده ذکر اولنمشدر انکا کوره علاج ایدوب وفتقی دخی فتق نوع
ایسه انکا کوره فتق علاجنی ایدهلر • واگر قولنج التوایی نوعی ایسه که تیا زبده تفصیل
اتمش ایدوک مقدم علت صاحبنی بر خوشجه اجلاس ایتدروب وقارننی دیبوکزینی
ملایم ملایم اوووب وطوغوزلدهلر که بغرسق یرینه واره • واگر بونکله یرینه
وارمزسه • اینی بر منداره یاتوروب واباقلرینی دیرهدوب بتدریجله یرینه وارر
ووجع ساکن اولور • اول وقت اوزرینی برک باغلیهلر • واگر وجع ساکن اولورسه
حبیج غیری انجیمهلر وبعضیلر بوعلتده ایلاوس علاجی اجری که زیبوه ایله ایدرلر
بو نده دخی اون دورت درهم بو منش زیبوه ویررلر • واول برجر بلو وباغلو نسنه
ویررلر بعده زیبوه ویررلر • وباخود برمسهل نسنه ایله مخلوطا ویررلر • ایجدوکندن
حکره اینی قالدروب برنیج اودم یورودوب • وبعده اجلاس ایتدرهلر • وقارننی
دیبوکز وبوکزک اطرافینی وارقهسینی ملایم اووهلر • ودپرد وب ایجدوکی زیبوه آشغه
دوکیلوریس زیبوه آشغه اینه معلوم اولور که بغرسق یرینه واردی • اما کاهی
زیبوه اتشاغه اینمز اول وقت ریعضی قالدروب وباشی آشغه طوتهلر • زیبوه
اندن جقوب کیدر • واگر کیج جقمق واقع اولسه تکرار یورودهلر • تا بعضی آشغه
اینه ودر عقب جربلو اسفیدباج ویروب • وبرنیج کون ماء اللحم ویرهلر • اما
نفعی اکثر بوعلتده واکثر ایلاوسده زیبوه ایله علاجه رواکورمم خطردن خالی دکلدر الکلام
مثلا آخرنسنه ایله دخی علاج اولمزسه طبیبه محل تهمت اولور •

ایکییوز اوتوز التنجی باب قولنج که قولون بغرسغنک قوت دافعهسی ضعفندن اوله انکا سبب تنمده در

قولون اسملو بغرسغنک قوت دافعهسندن قولنج اولمقدر • فارسیده
کولنج که از ضعف روده قولون شود درلر • واونجیلر انوایی طولور بورو بر •

دختوس ایجانستینی قولی افس بیجلتاده افس بو اندر بخرفا قولنانس درلر • وروملر
ودیوناتیلر بو نوس تواند روتوفالواف انونیاس نس افرنجلر سونایموس درلر •
قولون اسملو بغرسغنک ضعفنک سببی اکثر ثقل بیادن اولیه یعنی دوه خفی کبی دقیقو کبی
اولیه اطلاق واقع اولور • واگر اطلاق واقع اولمیه بوکه دخی مقدم مسهل ویرلمز • نهایت
بخاری بابنده ذکر ایلدوکمز اوزره شیافلر وحقنهلر ایدوب تمام پاک اوله • بعده حاجت
اولورسه آخر مرتبده مسهل ویرلمک جایزدر اولور • واستفراغ ایلدوکلرنده کوره لر جایز
که قولون بغرسغنک قوت دافعه ضعیف اولمیوب • بلکه قولون بغرسغنک حسی
باطل اولمسی قولنجی اوله • اول نوعینی بوندن حکره بشقه بابده ذکر ایدرز • وبو نوعده

علاج قولون بغرسیغی ضعفنه قوت ویریجی دارولردن وترکیبلر لازمدر • مثلا
سنجتیا وروحمنا ومثرودیطوس • وایارج فیقرا وطبیخ سلیخه ودارچینی ورسیاه
دفیربتوا وسنبل وانشنه ودنخم کرفس که آنجی بادرم باجمله وایارج فیقرا بیدا انجیر
ونارددین وسوسن یاغلری که بنجم کرم اولمش وایجنه افادیه • بر اغوب بونلر ایله
قارنی ودیبوکزی اوزرینه سورهلر • وطعام وغدالری اسنده شراب ریحانیدن
زهاجق استعمال ایدوب • واسفید باج وباغلو وخفیف غدالر ویروب
واکشی لردن وقوابضدن • وباردصو ایچکدن منع ایدهلر • • •

ایکییوز اوتوز یدنجی باب قولنج که قولون بغرسغنک حسی باطل اولمقدن اوله انکا سبب تنمده در

قولون اسملو بغرسغنک حسی باطل اولمقدن حاصل اولان قولنجدر • فارسیده
کولنج که از باطل شودن حس روده قولون درلر • واونجیلر انوایی طولور
تولغوس فیم اودستوبورهایس تستینی درلر • وروملر ودیوناتیلر بو نوس
تولغوس فنانا رفونتوس تواند رو درلر • بو نوعک علامتی بودرکه
برنیج کون اطلاق • واسهال منع اولوروینه اطلاق اولور • واغریب دخی واقع
اولمز وجایزدر که حذر ایدیجی اوتلر وافیون کبی نسنه ایچمش اوله • وباخود
طشرهدن دخی طلا وضماد ایتمش اولوب بغرسغه تأثیر ایتمش اوله

علاج اولدرکه اولا استفراغ لازمدر • مثلا ایارج بوغازیا ایله وباخود نبادریطوس
وسلیخه طبخی که یکنجی بابده هنوز ذکر ایتمش ایدک بیدانجیر یاغیله ویرهلر • وایارج
فیقرا ایله دخی اعلادر • ومعجون بلادر وسنجتیا ومثرودیطوس استعمال
ایدوب • وسنجتیا واتانا سیادخی بیدانجیر یاغیله حل ایدوب وقارنی
ودیبوکزی اوزرینه سورهلر • وغداسی کوکرجین وسرچه قوشلری انوایی شوربالریله
لریله

کرافاویه ایله اوله • وبو بابده اسکی درقیق شراب ایله • وخندریقون ایله ویرملر • اما کلّاً ونکّ
وارق وارایسه زیاده حار اشیا ویرمیه لر • کرچه بغرسقلری شفایاب ایدر • اما قلبه
ودماغه زیاده حرارت ویرر • یاری تدریجله علاج ایده لر • • • • • • • • •

ایکیوز اوتوز سکزنجی باب ایلاوس قولنجی بیاننده در

بغرسق طولاشمه سی قولنجیدر • فارسیده کوبنج که اندرروده تعبیر بلا یجیده اقتده رلر
وازنجیل انواعی دردبولوس درلر • وردملر ویونانیلر ایلاوس درلر • بو قولنج که بغرسق
طولاشمه سیدر بوکه ایلاوس دیمکدیونانجه در • وبونک عربی سی رب ارحم دریعنی یارب
مرحمت ورحمت ایله دیمکدر • ورب سالم دخی درلر قتی مشکل قولنجدر ویرانزر ضدر • وبوندن از
خلاص بولورلر • ورب ارحم ورب سالم دیوب دعا اتمک بوعلتنده وعزب
دیدکلری ناصور علتنی که کوز بکارنده اوله • بوایکی علتنه مخصوص رب ارحم دعا اتملردر
زیرا ناصورک دخی کوز بکارنده واقع اولمسی دکه حالله اولکمز چون تدبیره واتشش
ایله داغلره محتاج اولوب کوزه یقین اولمغله خطردن خالی دکلدر • امدی بو نوع
قولنجده نجاری بغرسقلرک مزاجی ومعده مزاجی دخی فاسد اولوب یه جک واردی
دخی قبول اتمز • وحقنه دخی علتنه محلنه ایرشمز دکاهی قی ایله نجاست کبیلر اغزدن
کلور جالینوس قولی اوزره بوعلتنک اسبابی حار ویابس سوء المزاج ویاخود
بارد یابس سوء المزاج اوله • یاخود بر ورم یا بر ماده که ثقل منفذینی طارلتمش اوله
یا بر ریح وبر زحمت که بغرسق طبقه لرنده قالمش اوله • ویا بر نا هموار حرکت سببیله
بغرسقلر بر برینه صاریلوب وطولاشوب ریح وثقل یولی منسد اولور • وچوق
اولورکه ازه چق صوایو بغرسقلره اینوب وثقلی یابس ایدوب اول جهتله دفع
ایدمز • دکاهی یابس طعاملر اسنی لندن • ویاخود ناموافق حار واردلردن ویاخود
افراطله بارد اشیادن که طبیعی زحم طبیعتلو اوله • ویلکی طبیعی دخی قبض ایده افیون
واکثر ماننده اوله بوعلت ظهور ایدر • وبونک علامتی اولدرکه ایلاوسک
وجعی کبیک اوستنده اولوب دهرنه بیورسه ثقل بیه قی ایله چقا • ومعده
خالی قالدقده طعامی دخی اشغه چکه چکدر • معده دن اشغه چکوب اول بغرسق محلنه
واردقده زحمت ارتق اولور • وقی ایلدکده معده به اشغه غدا ویره جک ایکن
خالی اولمغله اشغه دن کندویه اتوب بیه قی ایله طشره ویرر • واکثر حدتلو حقنه
ایدرلرسه معده خالی ایکن حقنه معده یه تدریج ایله کلوب ومعده دن قی
ایله چقه وفارن ریحی دخی کلمک ایله وبد رایحه ایله چقوب وجایزدرکه نجاست
چقه معدوم دکلدر هلاک احتمالی واردر • واکثر بو علت سببی حار ورم ایسه

اندن خالی دکلدرکه یا صفراوی ویا دموی اوله • دوریک ماده سی اکثر صفراوی محترق
ایسه حمی دعطش وقتی صفراوی اغز اجیلغی انکا شهادت ایدر ودورم ماده سی دموی
ایسه حمی لر دملر امتلایی واغز طیبی طتلولغیدر • وموضع وجع ضربانله اولور • واکثر
حار ویابس سوء المزاج ایسه عطش صعب وحرقت وحار حمی دخی اولور • واکثر
سبب یابس دقا بعض طعاملر ایسه انک وجعی طوتغون اولوب وسابقا غیر
ایری دار معلوم استعمال ایلدکلری نسنه لر انکا شهادت ایدر • واکثر انک سببی وعلامتی
بغرسقلر بورولمسی وطولاشمه سی اوله معلوم درکه علت منفصل طورمق دمعلق نسنه
کبی باطننده واردر • بر یرده کوبا بر طولاشمش اورغان کبی که بر طوب اولمش طورر
انک اشغه اینوب طورودخی حس اولنور دیقراط قولی اوزره ایلاوس علتنده
اکثر نفطیر بول ظهوره کلورسه علامت ردیه دندر • مریض یدنجی کون هلاک
اولور • مکرکه مریضک حار حمی سی اولوب وچون عرق کتوره وبونلرک علاجی
بو علتده اکثر جکز دن نشان اوله که ورم اوله انک علاجی دموی وصفراوی ورم
علاجی دخی بر نوعدر • ومریضک قوتی اولوب دموی علامتلر ظاهر ایسه اول
باسلیقدن فصد اولنوب بعده ضمادلر قوللنمق کرکدر ضماد عنب الثعلب و
خطمی بیراغندن واربه اونی وبابونه واکلیل الملک دوکلمش والتمش اوله بنفشه
یاغی ایله دمبخته ایله یوغوروب ضماد اوله شربت شراب ودانه الحمل وکا
سنی صولری هر برندن یکرمی درهم اوله • اون درهم خیار شنبه واون درهم
بادم یاغیله واون درهم شکر ایله ویره لر شربت اخر کاکنج ولعاب وسوسن
کوکی وبابونه صولرندن اون بش درهم اون درهم بادم یاغیله واون
درهم خیار شنبه واون درهم شکر ایله ویره لر معجون که قی ایله منع
ایدوب وقولنجی فتح ایدر مصطکی وقرنفل وزنجبیل وفلفل ودار فلفل وجوز
بوا هر برندن یدی درهم اوله دوکوب وبر درهم سقمونیا ایله دشکر
ایله معجون ایدوب جلاب ایله ویا طاتلو ایو صو ایله ویره لر بونک مقدار استعمالی
ایکی درهم در • واکثر سبب علت حار ویابس سوء المزاج اولمش اوله
ویا صفرا انک بغرسقه اینوب ثقلی قورو تمش اوله اکر حقنه لازمدر حقنه بنفشه
وخطمی وبابونه وکتان تخمی وسبستان واربه کشکی وبغدای کبکی وواف شرنی
ایله یاخود بنفشه یاغیله وفانید شکری وهندبا طوز ایله عادت اوزره حقنه ایده لر
ومریض ابزن ایچنده اجلاس ایده لر • مثلا بابونه واکلیل الملک وکرنب وطورق
اونی وبنفشه وکبک وخطمی کوکی وسوسن کوکی قینامش اوله طلا بنفشه یاغیله

موم روغنی ایدوب فازن اوستنه طلا وضماد اولنه وبونلردن صکره حقنه وقوب ایده لر
حقنه وقوب خیارشنبه وعناب وچکردکسز اوزوم وسبستان وسوسن کوکی وخطمی
کوکی صو ایله طبخ اولنوب وسوزوب بر درهم ایارج فیقرا قاتوب بادام یاغیله وبید انجیر
یاغیله حقنه ایده لر • وبادام وبید انجیر یاغیله بر درهم ایارج فیقرایی گاه گاه ویرمک روادر که
جری آزدر • وحملی وفوتنج بنه گاه ملیندر وگاه گاه شیاف دخی قونه لر که طبیعتی تحریک ایدوب
وماده یی اشغال ایده • وغذالرینی زیربایلر وملایم حولر ویره لر • واکثر اوزوم وعناب • و
سبستانی قیناوب وسوزوب شکر ایله ویرسه لر صوابدر • وقولنج شغلنده اولان
علاجلر بوکده دخی روادر • واکر سبب علت ناموافق دارولر استعمال اولنمش اوله
دیمش ایدک آنک علاجی شیرلغان یاغیله وحمار [illegible] ایله مخلوطا نیم گرم ویره لر که اول
ناموافق دارویی قی ایله چیقاروب بعده بورک اطلاقی ایله تنقیه ایده لر • وناموافق
زهر طبیعتلو وحدتلو دارو استعمالی سبب علت ایسه نه نوع اولورسه اولسون
بنه حمار [illegible] وشیرلغان ایله قی ایتدرمک کافیدر • وزهرلو دارولر علاجنده دخی
محتاج ایسه اول بابه نظر ایدوب موافق اولان علاجلردن بوکده دخی ایده لر • وبعضیلر
بو ایلاوسده بغرسق طولاشمه سنه وبورلمه سنه ایلوس دیوب آخر الدوا دیرلر •
فیقرا که رضا ویرمدم آنک ایله علاج اقدم خطردن خالی دکلدر • وبونلردن صکره بوکرک
وثانه امراضندن قرحه سی وضعفی وباغرلغی هر نه ایسه ترتیب اوزره بیان اولنور ••

ایکیوز اوتوز طقوزنجی باب بوکرکده ماده سز حار سوء المزاج بیانندهدر

بوکرکده ساده واسمی سوء المزاجدر • فارسیده از سوء المزاج گرم ساده گرم
دیرلر • وافرنجیلر انوایی این تنبرپس فالیدا ارنوم دیرلر • ورومیلر [illegible]
[illegible] دیرلر • بوکرکده ماده سز حار سوء المزاج اولمق سببی زحمت وریاضت
چکمک وباخود حار دارولر وحار شراب وطعاملر واستی دوشکلر [illegible] استی کورکلر
گیمکدر • وبونلرک **علامتلری** بول زیاده صاری وباقزل وزعفرانی درایحه لو اولوب
وعطش غالب اولوب وبولی چوق اکسک ایده میوب وبول مجاردن [illegible] وارث
[illegible] دیرلر [illegible] حرارت [illegible] جماع اشتهاسی دخی غالب حار اولوب وبول
اوستنده [illegible] کبی [illegible] ظاهر اوله زیرا بوکرک حوالیسنده اولان یاغی
اریدوب بول ایله بیله کلمک جایزدر • ودخی [illegible] دخی زیاده حار اولمسی اولادا [illegible]
معلومدر که [illegible] زیاده حار وزیاده بارد اولمق اکثر اردده واکثر عورتنده مانع تناسلدر
انی اعضاله گتوردکه [illegible] صورت مصوره یه مستعد اوله • بو بحث محلنده ذکر
اولنور • وسایر نوعلرک **علاجی** اکثر بوکرکده سوء المزاج ساده ایسه یعنی اخردن

بر لشدرکت یوغیسه • واکا سبب زحمت وریاضت ایسه بونلردن صکره راحت واسایش
قصد ایده لر • وکل یاغی وارزه [illegible] وکلاب ایله محلنه طلا لر کافیدر **شربت** فرفه
تخمی صویی وسکنجبین وخیار صولری وکشنیز ایران دیره لر • وطعاملری ارپه کشکی
ومرجمک [illegible] که غوره صولری وکل یاغی وبادم یاغی قاتلمش اوله • واکثر طبع زیاده
ملایم ایسه صوایچه دکی [illegible] طین مختوم قونه لر • واکثر حقنه اقتضا ایدرسه **حقنه**
فرفه تخمی صویی وباخود بیراغی وخیار صویی وعنب الثعلب صولری وکل یاغیله ایده لر
واکر سبب علت حار طعام وشراب ایسه بعد الیوم آنک کیدردن [illegible] مجوب
وینه بو علاجلر که ذکر ایدرز کافیدر • اما گاهی بو علت وبانبطش دیدکلری علته
نقل ایدر • اول علته دولاب • درلر • هر نه ایچرسه فی الحال انقدن
بول ایله کلور • اول علت وبانبطش [illegible] بابده ذکر اولنور ••

ایکیوز قرقنجی باب بوکرکده ماده سز بارد سوء المزاج بیانندهدر

بوکرکده ساده وصوق سوء المزاجدر • فارسیده از سوء المزاج گرده بارد
دیرلر • وافرنجیلر انوایی این تنبرپس فریکدا ارنوم دیرلر • ورومیلر [illegible]
[illegible] درلر • بوکرکده بارد سوء المزاجک سببی بارد صولری چوق ایچمکدر
خصوصا اطعام [illegible] ایلدکلری وقتده چوق بارد صو ایچه لر • [illegible] قارنه [illegible]
[illegible] صکره [illegible] کتورمش اوله وزیاده یورلمش اوله • وگاهی کتان [illegible] اوستنه
چوق یاتمقدن دخی اولور • وبارد یر اوستنه یاتمقدن وبلکی اوتورمقدن دخی اولور •
انوکیچون اولاد [illegible] قانونه وجاریسنه غضب ایلیه واردوب بر بارد طاش
ویا طبراق اوستنه اوتورور دیرلر • وبوکره بر دوت تاثیر ایدوب جماعی منع ایتسون
دیو قانون واردوب بنجه مدت ایله اول بارد [illegible] فالدیررلر • وگاهی بوکرک
بر دوتی وسوء المزاجی چوق بارد غذالردن وبارد شرابلردن دخی اولور
بونک **علامتی** بول آق اولوب واشتهای جماع اولمز • واکثر علت ایرلک
ازمده ایسه کوجلیه دخی ازه وجماع دخی قتی [illegible] • کیدرک ارقه سی بیر آدملر
ارقه سی کبی ضعیف اولوب • وبو علتده عطش اولماز **علاج** جوارش
کمون بو علته قتی نافعدر • وباخود سرکه ده اصلانمش وقورومش اون
درهم کمون ودوکوب التی درهم شکر ایله سفوف ایدوب مقدار استعمالی
شکر ایله بیله اوچ درهمدر • **جوارش کمون** سرکه ده اصلانوب بعده قورومش
کمون بر رطل فلفل اسود وزنجبیل هر بریدن اوتوز التی درهم بوره ارمنی اون
درهم ورق سذاب یابس فرق سکز درهم دقیق وسحق ایدوب عسل ایله

معجون ایده لر . بونك مقدار استعمالی بر مثقاله وار نجه در غایت نافعدر . و بو بابده حقنه قوزی باشی و کوکرجین یاوروسی صورباسی ایله ایده لر . و اکر حقنه راجی بادام یاغی و یا جوز و یا قسط و یا فستق و یا حب الخضرا یاغی و یا فرفیون یاغندن قاتوب تنبیه ایده لر نافعدر که بوکرکه حرارت و قوت ویرر و فرفیون یاغنی سورمك دخی نافعدر . و طعام و غداسی کمون ایله پشمش کوکرجین یاوروری و سرچه قوشلری و نخواب لر . و قلیه و بریانلر که دارچینی ایله اوله غایت مناسبدر . . . والله اعلم

ایکیوز قرق برنجی باب بوکرکده ماده لو قار سود المزاج اولوب دموی و اکثر صفراوی اوله انك بیاننده در

بوکرکلك اسی سود المزاج که ماده لو اولوب دموی و اکثر صفراوی اولمقدر . فارسیده کرده که کرم ارز سود المزاج باخون و یا از کشن زرد باشد درلر . و افرنجلر انواعی اینیز پوس قالید ازیوم موقاشریا درلر . و رومیلر و یونانیلر دسی قراشیا شری تونغرون مه فیلیس درلر . بونك علامتی اکثر ماده دموی اوله قان علامتلری ظاهر اولور . و اکر ماده صفراوی اوله حرقت و ضربان و بول حار و غلیظ و حمی و عطش انك علامتلریدر . علاج اکر ماده دموی ایسه اول باسلیقدن فصد ایده لر . و اکر ماده صفراوی ایسه اول بنفشه و سبستان و عناب و شعیر و خشت و یا خود خیارشنبه دارکت طبیخی ایله استفراغ ایدروب بعده فصد اولنه روادر . و یا خود حار حقنه سراملك کرکدر که صفراوی تقلیل ایده لر و انار صولری و خیار و خرفه صولرینی شکر ایله ویرمك و بادام یاغیله کشك ابلو دخی نافعدر . و ضمادلر که بذر قطونا و یا خشن کشنیز صولریله و سرکه ایله یوغرلمش اوله بوکرکلر اوستنه قویه لر . و اکر حرارت زیاده قوی ایسه بو ضمادلره بیروه ایچی دکل یاغی و خرفه و عنب الثعلب صولرینی یا انوا عصاره سی و بنفشه دنیلوفر صولرینی و صندل زیاده ایدوب ضماد اولنه و شراب باردن شراب لیمون و شراب بنفشه و شراب الوبیره و ب و طعام و غدالرینی بو علتلك اولکی بابنده تعیین اولنان طعاملر اوله کافیدر . . . .

ایکیوز قرق ایکنجی باب بارد سود المزاج که بوکرکده ماده ایله اوله بیاننده در

بوکرکده صوق و ماده لو سود المزاجدر . فارسیده کرده یسر و بونانیجه از سود المزاج درلر . و افرنجلر انواعی انتزیس فرکیدار نوم قوم شریادرلر . و رومیلر و یونانیلر دسی قراشیا ابسنو الو نغرون مه فیلیس درلر . بوکرکده بارد و ماده لو سود المزاج علامتلری بلغم علامتلری کبیدر . و نیجه محلده

ذکری سبقت ایتمشدر . علاج تقلیل بلغم ایچون اول قی ایتدره لر . بعده شول حقنه لر که بلغمی قولنجده ذکر اولنمشدر . اکر واجب ایدوب اول علاجلردن مناسب اولانی بوکرکه علاج ایده لر . و طلالرده مادرفیون یاغی سورمك نافعدر . و حار معجونلر و کوارشلر ایچون اولان علاجلر و ضمادلر ایده لر . و غدالری بلغم بابنده ذکر اولندوغی اوزره کوکرجین و سرچه قوشلری و اکثر مانند بریانلر و قوزی قلیه لری و نخود ایله لری که کمون و دارچینی و سایر افاویه ایله اوله نافعدر .

ایکیوز قرق اوچنجی باب بوکرکك لاغر اولمه سنك سبب و علامتی بیاننده در

بوکرك ارق اولمقدر . فارسیده سبب لاغر یا کرده درلر . و افرنجلر انواعی ریوم نابس ات ماچلنچیا درلر . و رومیلر و یونانیلر اغنی غس که اسخونس تونغرون درلر بوکرکك لاغر اولمق یعنی ارق اولمق سببی جماع کثرتیدر . و دخی بول ادرار ایدیجی داروالر چوق استعمال ایتمکدن دخی اولور . و حار و یابس سوء المزاجده که بوکرك لاغر اوله علامتی جماع اشتهاسی اولمز و هیچ زحمته طاقت کتورمیوب ارقه ضعیف اولوب . و چوق تیتون ایدوب و بول اق اولوب و جایزدر که بدنی دخی ارق قلیه و یا قدر قوتی دخی از اولوب و کوزلری قویب و ضعیف اولوب . و کاهی صداع عارض اولوب . و ارقه و کمرکاه بارد اولور . بونك علاجی بادام و فستق و بطم و شام فستقی و حبة الخضرا و جوز هندی و فندق و فنجان کبیری شکر ایله یه لر . و نخود و باقله و ماش و بوکرکه دن اسفیدباجلر و تاوق و اوردك و کچی بوکرکی یاغی و یج یاغیله اسپناق ایتمك رازیانه و زنجبیل ایله یه لر و قیون بوکرکنی قیمه ایدوب و دوکوب تاوق و اوردك یاغلری ایله کوفته پشوروب و اوزرینه رازیانه و زنجبیل اکوب یه لر . و حقنه که قوزی باشی و کوکرجین یاوروسی طبیخی و قویرق یاغیله و اریش بوکرکك یاغی ایله دخی نافعدر . و غداسی هریسه و پاچه . و روغندان بمرده خشخاشك تخالب ایله حلوالر نافعدر . و بوکرك سمورتمکه طعام و شراب هرنه ایسه برودتنه مائل کرکدر .

ایکیوز قرق دردنجی باب بوکرکك ضعیف اولمه سنك بیاننده در

بوکرکلك ضعیفی و مرضیدر . فارسیده ضعیف کرده درلر . و افرنجلر انواعی انوم ابنه جیلتاس درلر . و رومیلر و یونانیلر ادنامیا تونغرون درلر . بوکرکده که امراضدن بر مرض اولمق لابد بوکرکه ضعف کتورر . و بوکرکده مرض طاشی و قوم تولدی . و یا خود بر زحمت و یا بر زخم دائما ایرشوب و یا خود عادتی دکل ایکن چوق بیان یوررمکدن و اته بنوب زیاده یوزلمقدن و بعضی بیرلردن

قالمه دن ویرر که چوق اوتورمقدن وچوق جماع جمله‌سی بوکرکی ضعیف ایدر • اما اطبا قتنده بوکرکت ضعیفی اولدرکه مثلا بوکرکت کندو حالندن وفعلندن کیرو قالوب وادرار صوکه آزه جق رقیق قالمه جکردن بوکرکه کلوراییدی اول قالنک اکثری اریبوب وسوزیلوب دکنه وغداسنه خرجنوب وباقی‌سی صولر مثانه‌یه کوندروب • و مثانه دخی اول باقی کندو هضم ایدوب یعنی مثانه دخی اول قالی کندو غداسنه خرجنوب وصولی طشره دفع ایده وقانون تشریح بودرکه هرکاه اکه ضعف طاری اوله اول قالی هضم ایده‌مز • وکندو غداسنه دوندره‌مز وسوزه‌مز یعنی اول محلدن یینه قالمه ایریلوب اسفله اینر • واتومق دخی اولورسه ضعیف آغری اولور • بونک سببی معلومدرکه بوکرکت اتنک کوزلری سست ومتحلل اولوب • واننده اولان بوکرکت ایکی طولولغی یا ضعیف قالمشدر • ویا طلل اولمشدر • بلکی چوق جماع ویاخود ادرار ایدیجی اشیادن چوق استعمال اتمک اوله • ویا بعضی رنجلار دخی سبب اوله بونلرک علامتی بول غالی اولور یعنی ایچنده چیکت ات بونمش صوکبی اولور وجماع آرزوسی اولماز • وکاهی بولی ایله بر غلیظ رطوبت مخلوط مشاهده اولنور • وقاروره‌ده بول برساحب طورسه رسوب ایدوب بول اوستنده برنسنه ظهور ایدرکه • دکز کوپکی کبی اوله • اول وقت آورده دیدکلری طعم قویدر ومجرادن برآقت یوقدر وهرنجی که آورده دیمارلر ضعیف اولسه بول رسوب اتمز • وهر بول که معده‌دن طعام هضم اولمزدن اول کلور صوکبی صاف کلور واول بول که هضمدن صکره کلور بول غالی کلور • زیرا جکرغذاده تصرف ایدوب • وقانی دندرمش اولوب • وبوکرکت تصبینی قاندن آلی کوندرمش اولوب بوکرکت ضعف وعجز سببی ایله انده نضج تصرف اتیوب تصبینی آلماز • بو سببله بول غالی اولور • اما کاهی جایزدرکه بول غالی اولمق سببی بحران طرتیله طبیعت دفعی اوله • وبونده فرق بودرکه آنک سببی طبیعت دفعی ایسه هر مرض عقبنجه معلومدرکه راحت بولور • وبوکرکت لاغر اولماز وممکندرکه انکت تونبی دخی معلوم اوله • اما بوکرکت ضعیفی وبا خوفلکی کوز ضعیفی وصداع ظهوره کلمه‌سی دخی شاهدر علاج بونده علاجه عجله اتمک صوابدر زیرا تأخیر اولنورسه علت محکم اولوب مشکل اولنور • وممکندرکه بو علتده بعضی قرحه ونضج ظهوره کلمه بو بحث باشقه بابده ذکر اولنور والحاصل • اکر مانع یوغیسه باسلیقدن فصد اولنوب قانی قوتنه دسته

دفعلی کوره اقیده لر • وبو علتده مسهل دارولر وتحمل صولری ویرلمز خطادر • زیرا بول مجراسنه آخر فضله کوزدوب اضطراب زیاده اولور • وجماعدن وحمامدن وریاضتدن منع ایدوب اسایش وراحت کرکدر • حالا بو علتک تدبیری بوکرکت ای طوتمق کرکدر • مثلا شربتلر وموافق غدالر وضمادلر لازمدر • وشربتلردن شراب تفاح وسفرجلی وبونلرک ربلری وریباس ورسبیا وشیمون شرابلری وطباشیر قرصلری وارپه بسنی نافعدر • وغدا وطعاملرینی سماق صویله پزمک واکشی لر ایله قوزی پاچه‌لری وبالقلر وطلکک وسولکلونا وطراج وچیل ای مصوصلری واقسردی که بوزاغو اتمکدن سماق دعوذه وانار ونک کبیلر ایله اوله • ویا کی انک که فستق ویا بادام وحب الخضرا ایله بیه لر وروغندان بیرو حصار دیسی سماق ایله مغبددر • وبونده سمور زانلون وسمور انکولشو پالم دنا بر چیزکده کرر • ومیوه لردنه زعرور وایوه وقضب وخاسی وبرده جایزدر قرص طباشیر کل وسماق وطباشیر وصمغ عربی وکل مختوم وکل ارمنی وقرص کل وآق صندل هر بیرندن بر بچق درهم وقادرلمش نشاسته وچاص تخمی وجلنار هر بیرندن ایکی درهم قادرلمش خرفه تخمی اوج درهم وقادرلمش بلوط وحب الآس هر بیرندن اوج درهم افاقیا ایکی درهم اوله جمله‌ری دوکوب وطبخ ایدوب • واکشی الما وایوا صولریله یوغوروب هر قرص بر درهم اوله که برشربت اولور • اشبو شربتلرک هر سیله ویره لر ضماد که ارقه طرفنه وبوکرکت نیاغنه قویه لر کل وطباشیر وسماق بیرانی واق صندل وحبه الیتیس عصاره‌سی وکل ارمنی ومختوم هر بیرندن • ایکی درهم مغداری بکسمد اوج درهم اربه سوبکی بدی درهم قوروب ورسبا بیرانی هر بیرندن ایکی درهم اوله • جمله دوکوب واکشی الما وایوا ویا رسبا صویله ارقه طرفنه قویه لر • وبوکرکت نیاغنه اکشی ایوا صوبی والما بیرانی ورسبا صولرینه قرته اصلادوب قویه لر • وبوط بو جغلرینه وقاسقی وقضیب ودبنه واطرافنه لحیه التیس وشروی قوزاغی وانار قابی وکل وجوسج کوکنی صولرینه بیناودوب قویه لر • وبونک ایچنده لسان الحمل صویی ختم اولنسه دخی صوابدر • وبو صولردن طالر ونطولنر دخی مفیددر • ومعدن ایلیجه صولرنده اغلماسی ایتدرمک قتی نافعدر • حتی ایلیجه صولرندن جرعه جرعه ایچورلرکه بو صولر مجاری دطار ایدر • وممکن ایسه بارد ورطب بر هواله بیره اسکان ایتدره لر • وبوکرکه مرضلرینک جمله‌سنده قی ایتدرمک قتی نافعدر • ممکندرکه علت براوغوردن زایل اوله • وبو بابده مصر طبیبلرینک علاجی اکثر جبلر وضمادلرکه ایوا شرابنده یوغورلمش اوله • انکله ایدرلر •

و قصب خراسان بدردر. وقابض صورتلر ارقه دکمک کاه و بلکی جمله بدنه سوروب ونطولملر ایدرلر ودورلر که بو علتده بر اثر عمل اولندرکه زحمت ودرکنلدر و ممدوح عمل آسایش ویراحتدر. وچون علت آخره ایرشوب ایولک لرظاهر اوله دوه سرتی ویره لریا خودقانی منع ایده لر. وقلونیا ریرودی وقارسیه کبی واز اص کوکب واز اصحلبنا زنا فعدر. وطوزلو واجی وحدتلو اشیادن بر پرهیز ایده لر. واکر بول غایت سببی طبیعت دنیی وبحرانی دیمش ایدکن ای اساک ایلماز. بلکی معاونت اتمک کرک که بدن پاک اوله. مکر حددن زیاده اولوب وضعف خوف اولنورسه اول وقت بو ذکر ایلد وکمز علاجلردن ایده لر محمد بن زکریا قولی اوزره بانغ. بجبو غنک اطرافنی کوب وطبیخنه طوز بر اخوب اون کون استعمال ایلسه لر جمله بوکرکک مرضلرین پاک ایدر. واکر بو علت اوزانوب مدت ویره لر داطرافنده وبلکی جمله بدنه ورم ظهوره کله. استسقا بیحی علاجنی اتمک کرکدر. اول بابده ذکر اولنمشدر.

ایکیوز فرق بشنجی باب بوکرکده واطرافنده ظاهر اولان ریح بیاننده در

بوکرکده واطرافنده یل پیدا اولمقدر. فارسیده دخی ریح کرده دیرلر. واقجلر انواعی قلانوا وزنیاس ریوم دیرلر. وردمعر دیونانیلر انغیسما که پتوماتوس نوتنغزون دیرلر. بوکرکده وجوارنده بر غلیظ ریح عارض اولوب بوکرک وجعی وندن ارقه ده ظهوره کلور انک علامتی وجع توشان یرینک التندن اتشنه ویقاریه کرنکدر علاج اول نفاخ ومفرق اولان اشیادن پرهیز ایدوب ومحلل ومدرر داروردن استعمال ایده لر. مثلا رازیانه وکمون کبیلری مارالعسل ایله یاخود جلاب ایله ویره لر وضمادی دخی بوکه مانند داروردن که کمون وبابونه وسذاب ورازیانه تخملری کبی اوله که زیتلر ایله پیشورلر توشانغ یرینه ضماد ایده لر. ونقطه یاغی دخی سورمک نافعدر. واقتضا ایدرسه محللا حقنه لر دخی ایده لر.

ایکیوز فرق التنجی باب بوکرکده ظهور ایدن جاورم بیاننده در

بوکرکده ظهور ایدن استسقا... فارسیده کرم آماس کرده دیرلر. واقجلر انواعی انفلا مجیو رنوم دیرلر. وردمعر دیونانیلر نفمور قالیه وس دنوم اوتنغوس غرموس نونغزون دیرلر. بوکرکده ظهور ایدن جاورم ماقدسی یه حاد قاندر یا صفرا یا قتلو رقیق دمدر. وورمک حالی معلومدر که اوچ نسنه دن خالی دکلدر. یا تحلیل بولور یا ارتکلور یا صلب اولور. وکاهی جاورم دیدوکمز بوکرکلک ایکیسنده دخی واقع اولور. وکاهی بوکرکک تجویفی جانبنه مایل اولور. وکاهی دخی منفذ جانبنه میل ایدوب ومنفذ اولدر

صوجغزدن بوکزکه انک ایچنده کلور. وکاهی اولورکه بول تجویفلری جانبنه وکاهی میل غشا جانبنه ایدر وغشا دیدوکمز ارقه طوننده اورتلمشدر. وکاه اولورکه بو ورم غشا بل ایچیرویه میل ایدر. وورمک سببلری دورت وجه اوزرنیه در. بری اولدرکه بوکرکده طاش تولد ایدوب دوبرتلک ایله مکاننی متأذی ایدوب. وبوکرک اتینی ویاغنی بوزر سنج ایلر. وایکنجی اولدرکه بر زخم واقت ویا بر سقط واقع اوله. واوچنجی بعضی آغر نسنه که کرفلج کبیلر ویا اقجه طولدر دقلریکبی که بلدن دیرلر. واک کبیلرکه بلنه یاغلنمش اوله لر. ودردنجی اولدرکه بول طوتلمش اوله بونلرک علامتی جاورم بر حمی ایدرکه اکثر وقتنده حمی لازم اولوب وکاهی ذات ارقه دستنه چقار وحرارت قوت ایدوب بوکرکدن آغرلق دنمزدر ایلر وحمی اولنده نبض آخر حمی لردن اولدیغی کبی صغیر اولمز. واطراف دخی بارد اولوب. وکاه کاه حمی آهسته اولوب دینه صعب اولور. وکاه قیاس اولنور که حمی ربع اولسه کرکدر. وادرار ایدیجی دارولر. واکثیی یملرک ضرری اولور واکر ورم بوکرکک اتنده اوله انک وجعی ساکن رکه اولور. واکر ورم غشانی اوله خصوصا بوکرکک معالیقنک قتنده اوله. وجعی عظیم اولوب وارقه سی دبونینی طوغری طوتمغه قادر اولمز. وعطش انکله دخی تدریجی اوله مز. ودنیلرکه کاهی ورم صوتی سببی ایله اختلاط عقل ظهوره کلوب غشی دماخلمش رکنی اولور. وکوز ابوز اغریلری ظهوره کلوروقی صفرایی چوق واقع اولور. زیرا معده مشارکتی سببی ایله در. وجایزدرکه فانی اطلاق اولمسی ایجاب ایدر رکن منع ایدر. وورم زائده سی سبیله بزسغلریتنگک ایدر. وبول اول آق اولور بعده قزل اولور. اکثر که بر مدت بیاض اوزره قاله آنکا علامتدرکه ورم یا صلب یا دبیله اولسه وارجلنه کم کدر. وبو علتده بول غلیظ اولسه بر اثر علامتدر. واقارسوب اتسه آنکا علامتدرکه طبیخ بوله وسلامت اوله. وهرکاه که ورم تیز تحلیل اوله. یعنی قیاس اولنه که بر آغرنسنه بوکرکده وقارنده طوروب. وبا معلوم اولوب دخالی اولان یرلرنده دخی ریحلر وزحمتلر صعب اوله آنکا علامتدرکه ورم طبیخ بولمشدر. وهرکاه که واقع اوله بر نام ایله دترروب ویاردو حارحمی هرنه ایسه براوغوردن زایل اوله. آنکا علامتدرکه ورم پاشش ویردلب وهرکاه که هر یرشک صاغ پهلوسی اوزرنده یاتمق ایسته اوله ورم صاغ بوکرکده اولدوغنه علامتدر. زیرا ورم صولده اولسه صاغ پهلوده یاتقده ورم اصلنمش اولوب زحمت ویرسه کرکدر. واکر وجع جکر قتنده اولسه ورم صاغ بوکرکده اولدوغنه نشاندر. زیرا صاغ بوکرک صول بوکرکدن یقاریدر جکره قریبدر.

واگر وجع مثانه‌یه اینرسه ورم صول بوکرکده در . واگر وجع انثیه و پیغاره یعنی ایکی جانبه
دخی چکرسه ایکی بوکرکده بله ورم اولدوغنه علامتدر . ودموی ورم علامتلری اولدرکه .
شول جانبده‌که ورم آغریغی ایده برحرارت دخی اولور . اما قیئی محرق اولماز . وبر وجع اولورکه
آز نبض ایله اولوب وبی آز املوح وعطش اندازه ایله اولور . وجمیع سببی دخی دموی قی کبی
کبی اولور . وهر بار وجعات واگرچی نک صعوبتی وآهسته لکی قانک فساد وصلابتنه کوره
اولور . وبتون انکه چندان اقتضا اولماز . وصفراوی ورمک علامتلری معلومدرکه اکثر کوره
صفرا علامتلری ظاهر اولور . مثلا حدتلو حمی اولوب وورم آغریغی آز اولور . اما حرقت
وعطش چوق اولور . وبعون علت آزه اینرسه بول غلیظ اولوب . وقاروره‌ده وقان
صفرادن غالب اوله . وورم حمره چیقمندن اولور . واگر صفرادن غالب ایسه ورم
نمله چیقندن اولوب وبول آز آز گلوب . وینه تیز تیز طوتوب . ووقت وبرر . وبعض
ایسه سریع ومتواتر اولور . بو بابده ایکیسنک دخی علاجی برمرتبه قریبدر . بونده
اطبا علامتلری مادّه‌لر اندازه‌سنه کوره ترکیب اولدوغنی تشخیص ایدوب انی ترکیب
تدبیر ایدرلر بقراط ایدر اذا کان البول رسما سریع الخروج ودل علی ان الحرارة غالبة علی
الکلیتین فهی تذهب شحمها یعنی هرکاه بول یا علو اوله وتیز طشره گلسه علامتی اولدرکه
بوکرکلرده حرارت غالبه اولوب بوکرکده اوزرنده اولان یاغنی اریتمشدر فصل
اذا کان بوله زبدیا دجاریا بغتة دل علی مرض حادث فی الکلیتین . یعنی هرکاه بول زبدی
یاغنه شبیه اوله . وناگاه چیقسه بوکرکده برمرض حادث اولدوغنه دلالت
ایدر بقراط ورکه هرکاه‌که ورم فسخ اوله مثانه ایچنه آچلوب وارینک آتی
دهموار ورایحه‌سی بو اولسه سلامت امیدی واردر . واگر قان وارینکله مخلوط اوله
ایو دکلدر . واگر طبیعت ارینکی بوزیسی جانبنه دفع اتسه یرامزدر . وبو ایکی درلو
اولور بری اولدرکه طبیعت شویله‌که ذات الجنبده مادّه‌سنی بهلو کمولکلرینه دفع
ایدر . فظاهره برآغوب بونکله خلاص بولور . بونده دخی عم جنان بوزیسی جانبنه
دفع ایدر . ایکنجی اولدرکه مادّه بوکرکدن چکلزه وچکزدن مثانه‌یه کلور وبوز سقلده
کیدر . وکاه اولورکه مادّه قارن فضاسندن دفع اولور . وبونی دریکه یار مغله
علاج ایدرلر . وکاه اولورکه ورم طبخ بولوب آچلمز بودخی یار مغله محتاج اولور .
بودخی یرامزدر . وبونده حمی ده اختلاط ذهنی ورمک تجعیده بدر قیئی یرامزدر .
خصوصا دخی یرامز اولسه بقراط ایدر اذا ظهر علی البول نفاخات بولات
نذلک وبیل مع الوجع فی الکلیتین وان المرض سیطول یعنی هرکاه‌که بول اوزرنده
سننده حباب برقبته‌لر اوله بوکرکلرده بر وجع واردر . ومرض ازایی اوزانه

کلدر علاج بونده ادرار ایدیجی دارولردن که تخم صولری وغیری کبیلر اوله ویرلک اولماز . زیرا
بونده اولان یرامز خلطلری نقاره‌یه اولان اندرملردن تشفه ایدروب علتک موضعنه اوغرادر
وموضعک ضعیفی سببی ایله اکثرینی انده قالور . بونده طریق صواب اولدرکه صودن چوقلق منع
ایده‌لر تاکه صودن دکلک حاجتنه فالغوب تبوّل ایلدکده الکت ایله نبه نقاره‌دن برشیئه بلکه
سندن خوف ایده‌لر . اول وقت صوبی ضرورت ایله وتبخیر ایله ویره‌لرکه حمّی وحرارتندن
عطش تمام واقع اولیه . وزیاده بارد صو ویرمیه‌لرکه ورم صلب اولمیه . بو بابده مادّه‌نک
قوامنی معتدل شربتلر ایله کوروب بعده ینه مرهم حقنه‌لر کبی کلدر حقنه خطمی وخبازی وکتان
تخملری لعابلری کشکل بله اوله . وکلک یاغی وخبازیشنه ایله اوله . وبوکرک علاجنده خبازیشنه
نفنی نافعدر . کرک شربت وکرک حقنه‌ده وریونک استفراغی عنف ایله دکلدر وبو خصوصده
ماء الجبن دخی مسهّللرک اعلاسیدر . زیرا مادّه‌یی بوزیسی جانبنه کتوروب طمرلری یویوب
پاک ایدر . وهربوکرک ورمنده حمام دخی یرامزدر مکر علت اختلاطه وارمش اوله . اخر امرده
حمام جایزدر . والحاصل اکثر شربت واکثر حقنه وضماد اول رادع کرک بعده طبخ ایدیجی
ایله تحلیل ایدیجی مخلوط اوله‌که حاجت اندازه‌سنه کوره اوله . وآخرنده جمله محلل استعمال
ایدوب . وزیاده حار ومحرق دارودرمده استعمال اولنمق جایز دکلدر مکر ضرورت
اولوب لازم گلورسه اول وقت محرق دارویه مرهم برشیئه خلط ایده‌لرکه ترتیبی
تسکین ایده وفتاکه بولده پیوستن شمرلی کودلر ادرار ایدیجی دارولردن
ماء البزور وبنادق البزور وغیری کبیلر دیرلک جایزدر وضمادلرکه اولور . اولنده تنقیه
واریه اوتی وباقله اونی وخطمی وصندل وشیاف ماميثا وبابونج قفانددوس وکل
یاغی وعنب الثعلب کبیلردن ایده‌لر . واگر وجع صعب ایسه ضمادلره برمقدار زعفران
تسکین قابلی ضم ایدوب . باجوز وفلونیا ویره‌لر . اما ورم صفراوی ایسه ضماده آق
موم وکل یاغی وبنفشه وکاشنی صوبی قته‌لر . وبابونج کشنیز وخرفه یراغی صولرینی
وکلاب وارزو حق سرکه خلط ایدوب . وهر خرقه پاره‌سینی اصلادوب بوکرک
موضعنه قویه‌لر . وآخرنده حلبه وبابونه زیاده ایده‌لر ودخی آخرنده بابونه وخطمی
وقیصوم زیت انفاقده طبخ ایدوب بریوکث پاره‌سی اصلادوب بنم کرم بوکرک
اوستنه قویه‌لر ضماد محلل انشماش بغداد اونی وچغندر وخطمی وکبریت پیراقلی
وسوسن کوکی وطورق اونی انکبین ایله بوغوروب . وزیت واورک ونادوق
یاغلرایله طبخ ایدوب ضماد ایده‌لر ضماد آخر انجیری ماء العسلده طبخ ایدوب
ضماد اوله اکثر ما زیتون وایسا ضم اولنورسه دخی قوی اولور شربت
که طبخ ایدیجی در . رزیانه تخمی برنجی درهم نشاسته ایکی درهم قاورلمش

اوله بر شربت اولور • والحاصل اکثر ورم دموی ایسه اول باسلیقدن یا صافندن
فصد اولنمق کرکدر • واکثر ورم عبنج اوله یاخود مریض ضعیف ایسه بابغندن فصد •
اولنوب بعده اشبو شرابی ویره لر شربت بعد الفصد عناب
وجکر دکنر اورزوم یوز درهم اوله • خشخاش تخمی وقوری کشنیز وعدس
مقشر هر بریندن یوز درهم اوله • وبیله دارولر وزنی قدر صو ایله قینا
دوب تا دورت یوز درهم قاله • وسوزوب درت یوز درهم شکر
ایله قوامه کتوروب وهر کون بو شربتدن یکرمی درهم اون درهم سکنجبین
ایله ویره لر • واکر بو شربتدن کشکابله ویررسه لر دخی صوابدر • واکثر بو
شرابی خیار وقبق وقاون تخملری وخرفه تخمی صولری ایله ویررلرسه بنه معقولدر
وخیار بادرنک صوینی شکر وبادم یاغیله ویررلرسه دخی مناسبدر • وطعاملری
بی سماق وعدس مزوره لری کبی ویره لر • اما ورم صفراوی ایسه
کوره لر که اکثر صفرا اقل ایسه ودم اکثر ایسه بنه باسلیقدن فصد ایدوب
بعده هلیله مطبوخیله استفراغ ایده لر • واکثر صفرا اکثر ایسه وقان اقل ایسه
فصد اتمک اولماز • اول هلیله مطبوخیله استفراغ لازمدر • بو طریقی بر خوشنجه
معلوم ایلمک کرک صفت استفراغ مقشر صاری هلیله اون درهم
تمر هندی یکرمی درهم سیاه ارک وسبستان هر بریندن اوتوز عدد •
بنفشه بر اوج کشوث تخمی ایکی اوج کاسنی بیراغی بر قبضه عنب الثعلب
بیراغی بر قبضه ترنجبین اون درهم جمله سی طبخ ایدوب سوزه لر • واون
بش درهم خیار شنبر قاتوب بنه سوزه لر • بعده بر ونک مقدار سقمونیا
قاتوب جمله بونلردن حاجت قدر ویره لر • وجمله اون کون ایچنده ایکی دفعه
یاخود اوج دفعه ویره لر • وسکنجبین ساده ویرمک وشکر ایله خیار •
صولری وکشکابلر وخرفه تخمی صولری سکنجبین ایله وغدالرنده مزوره لر ده
خوره صولری نافعدر • وبنفشه شرابلری خصوصا اویقو وقتنده بذر قطونا
لعابیله بنفشه شرابی معتمددر • واکر معده متحمل ایسه کیجه کشکاب الجوب
اورزینه یاتنجه کوره ورم طبخ طلاغینی طوتمشدر بعده ضماد که اکلیل الملک وختمی
وحلبه وکتان تخمی وبنفشه وطورق اوتی ایکیسی طبخ ایدوب بو خوره لر • و
بنفشه یاغی ایله ضماد ایده لر واکر ورم موضعنه چکندر • وختمی بیراقلری وبنفشه
وطورق وحلبه طبخندن ینم کرم نطول کبی ایلسه لر روادر • و وقتا که معلوم اوله که
ورم ارتلمشدر بو ضماده کرسنه اوتی وارزه مبو کوکرجین مزبلی ودکرمن توزی زیاده

ایده لر • وبنجی که اریک ظهوره کلمه بنادق البزوردن غیری اعلا علاج اولمز بنادق البزور
قاون وخیار تخمی ایچلرندن تا بش درهم قبق تخمی وخرفه تخمی وبادام ایچی وکثیرا ونشاسته
درت السوس وان خشخاش تخمی ودلک ارمنی وکرفس تخمی وبذر البنج هر بریندن ایکی درهم
جمله دکه لر • بونک مقدار شربتی اوج درهمدر • بنفشه شرابیله ویرلر وبو جمله
بول اشلرینک قرحه لرینه علاجدن ایدرلر سفوف که اریکنی پاک ایدر خیار وخیار بادرنک
تخملری وکتان تخمی هر بریندن اوج درهم نشاسته ودلک ارمنی هر بریندن ایکی درهم خشخاش
تخمی دورت درهم اوله • بونک مقدار شربتی ایکی درهمدر • بنفشه شرابیله
ویره لر قرص که بوکرکت ومثانه پاک ایدر • قاون وخیار وخیار بادرنک • وقبق تخملرندن
هر بریندن تا بش درهم نشاسته وبادام ایچی وشهدانج هر بریندن دورت درهم
رب السوس التی درهم ختمی وخبازی وخرفه تخملری ومحلب تخمی ودنیکی چلغوزه و
ایوا چکردکی ایچی وبذر انجاص وآجی بادام وطتلو بادم صمغلری وکثیرا هر بریندن اوچ درهم
رازیانه تخمی ایکی درهم زعفران بر درهم کرفس جبلی تخمی ایکی بچق درهم اوله •
بونک مقدار استعمالی ایکی درهمدر بنجه ایله ویره لر • و ورم حار ومحرق اوله مزاجی
اعتداله کتورمک کرکدر که رطوبته مایل اوله • ونیز طبخ بوله اکثر بادم یاغی ایله کشکاب
وجلاب وشراب بنفشه ونیلوفر که قبق صو ایله آزوب ویره لر • واکثر حمی بو جنسه
تمارسه بیا شکر ایله ویره لر • وطعامی اسفناج وقطف وملوخیا ومارول که بادم
یاغیله اوله • یاخود سیسام یاغی ایله اوله وچون مزاج اعتداله دونه استفراغ
کرکدر الحیر وعناب وسبستان ورازیانه وکرفس کوکلری وخیار شنبر ایله اوله
دیوقی شربت طریقی اوزره ایچه لر • مثلا هر کون بونلردن اوتوز درهم بش
درهم خیار شنبر ایله ایچه لر ثابت بن قره قولی اوزره حار ورملره یومشاق
حقنه لر کرکدر • مثلا کشکاب وسیسام یاغی حزم حقنه در • واکثر احتیاج اوله •
ختمی وحلبه وکتان تخملری لعابلری وتازه سیسام یاغی ایله حقنه اولنه • ودخی اکر
ماده نین صعب اولمیه سکنجبین ویرمک صوابدر ابن ماسویه قولی اوزره •
بوکرک ومثانه ورمنده حمام جایز دکلدر مکر ورم اریکدن پاک اوله • اول وقت نافعدر
الکیبوز قرنی بیرنجی باب بوکرکده حارز دکلیمی ورمی بیان ایتمکده در
بوکرکده بلغمی صوق شیشدر • قارسیده آماس کرده یسرد بی ازکش •
سفید درلر • وافرنجیلر انوابی بومور آده مانقوزز رنوم درلر • ورومیلر دیوتا نیلر
ایرمانو تغرون درلر • معلوم اوله که بو کرکده ورمه علاج موافق اتسه لر اکثر بارد
مزاجلو اولسون تیز صلب اولور • زیرا بو کرک بر عضودر که ایچی بر ماده اتسه بر مقدار

قالور طاشه دوندر اندن طاش ونوم تولد ایلدوکی ظاهردر • وورم صلب اولمغه لابدر
یا سوداوی غلیظ مادّه یا بلغمی ورم باعث ورمدر • زیرا بو کبدده هر نسنه که لطیفدر کیدر تحلیل
بولوب وغلیظ اولان صلب اولور • ویاخود سوداء المزاج حار ویا بارد موقظ ایله دخی
صلب اولور • زیرا افراط حرارت ایسه بیله مادّه طوکنز • مگر حرارتی معتدل اوله •
اول زمان نضج بولور • وبو کبدده بارد وبلغمی مادّه دخی بویله در • هر افراطله اولان مادّه
گرک حار وگرک بارد نضجدن منع ایدر **علامت ورم بارد** وبلغمی اولدرکه • ارقه
سی انز اولوب وبوگرک آشغه چکر • ویوزنده وگوزنده وبلکی جمله بدننده نهایتده طلوع
دبتوله دارمق کبی داغ اولور • وبرازی بوی آق اولور • وبولی قوامی غلیظ اولور •
وبالجمله کیبیه بولانق اولور • وارقه سی طوغرو یده مز • وحار هوادن وحار صودن
راحت بولوب ونبض بطی ودبی رتیبی وبارد اولور **علاج** اولدرکه بارد وبلغمی ورم
صاحبنی جمکی اولدوغی قدر قیئ ایتدره لر • وشراب انیسون وجلنجبین عسلی نافعدر
شراب انیسون انجیری اوچ درهم قدر صو ایله قینادوب ایکی حصه کیده بر حصه
قاله سوزوب ونصف وزنی قدر انکبین ایله قوامه کتوره لر • اکثر دخی توبه ویرلر
بر مقدار خیار شنبه قته لر • وبو بابده لعوق خیار شنبه دخی قیئ نافعدر •
لعوق خیار شنبه پاک خیار شنبه اوچ جز وانجیر یابلی پاک بر جز د
جمله نک ایکی وزنی قدر صوده قینادوب قوامه کتوره لر • طبیعی نرم ایدر •
وورمی تحلیل یاخود طبخ ایدر ورم وخناق صاحبلرینه قیئ نافعدر • وهر گون
ابزن ده اوتوره لر **ابزن** اکلیل الملک وبابونه وبغداد کیکی واربه کشکی
قینادوب صوینه اوتوره لر **صفته** اکلیل الملک وبابونه وشیح وسداب
وطورق اوتی وکرنب وچکندر وحسک جبلی وپرسیاوشان هر بریندن براوج
حلبه وکتان تخمی وبغداد کیکی وخطمی هر بریندن بر اوچ انجیر انوز عدد وبنفشه
براوچ طبخ ایدوب سوزه لر • واون درهم شبرتغان وبش درهم
بیدانجیر یاغندن ودرت دنگ انک بوره سی وبارم درهم طوز ایله هر
گون یاخود ایکی گونده بر حقنه دن ایده لر که ورمی طبخ ایدوب واریکی پاک
ایدر • واگر بولی غلیظ اولوب هنوز صافی اولمیه هر کیجه اوبنو دنقنه درت
دنگ ایارج فیقرا ویره لر • ودرعقب ایلیجه صو ویره لر • واگر ثقل بولی زائل
اولوب واریکی پاک اولدیه ایسه اعلا وارلا **حب** ویره لر نانخواه دکون هر
بریندن بر درهم مصطکی بر درهم صبر اوچ درهم تورنج بیرانی صو ایله
یوغوره لر • تورنج بولنمازسه بادرنجبویه صو ایله یوغوروب حب ایده لر

وهر حبه درت دنگ اوله • وهر گون بر حبه ویره لر که رطوبتلری بوندن پاک ایدوب
وورم مادّه سینی منقطع ایده **ضماد** مصطکی نصف درهم سنبل ایکی دنگ صبر بر
درهم مرد درت دنگ اوله • موم دن ویاسمین یاغندن موم روغنی
ایدوب ضماد ویا طلا اولنه • نافعدر • • • • •

ایکیوز قرق سکزنجی باب بوکرکده سوداوی وصلب ورم اولدیغی

بوکورکده یرک وسوداوی شیشلردر • نارسیده سخت آماس کرده ازکشنی
سیاه در • وافرنجلر انوایی مومور سیر درز ارسوم در • وردملر وبونانلر اسکیر
وما توتوزونه در • بوکرکده ورم صلب اولمق باجار ویا افراط اورزه بارد ویا
ناصواب علاج اولدوغندن اولدوغی هنوز کچن بابده ذکر ایلدک • وبوندن
صکره کله جک بابده دخی ناصواب علاجدن اولانی نوعنی بیان ایده رز • بو بابده
کلام سوداوی صلب ورمده در **علامتلری** ارقه اغرلغی بلغمی بارد ورم انز لغندن
آز اولوب وبولی بیلل ورقیق وآز اولور • وارقه سی طوغرو طوته مز • و
اوراق یرلری وبوطلری ارقلاموق جایزدر • وبلکی آشغه جانب انداملرک کلیسی
لاغر وضعیف اوله • ودمکی ورکه بوکرکلرک سنده سی وتوتانلغک ضعیفی سببی
ایله صوجگره کیلوسی ایله کیردوب • وطمرلره کیره جک قانله بله کیره • واندامله ایرشه
استسقایه مؤدی اولور • وهرگاه که سودا قانله مخلوط اوله بولکی رنکی مکدر ودرلم
دکه دخی وزر بولانق اولور • وهرگاه که صفرا ایله مخلوط اوله • بول قزل وبزانی
اولور اکثر تجربه مشرق ورز **علاج** کچن بابده اولان علاجلری ابتدا ایدوب
ومطبوخ افتیمون ایله دخی استفراغلر که چوق یرده ذکر اولنمشدر ایده لر • واگر
قوت ضعیف وعلت صعب ایسه افتیمون ماء الجبن ایله وسکنجبین ایله اسهال
اوله لر آنکله ایده لر • واطریفل کبیر دخی استعمال ایدوب وغذا لریله زیرباجلر
ایله اختصار ایده لر • تا اول وقت که بولده ازه جق دنکه ظهور ایده بعده یابسلندن
تعدا اولنوب دسنول حقنه لر که وضماد لرکه کچن بابده هنوز ذکر اولنمش وبونکه
دخی نافع دکلدر **ضماد نافع** ابوالحسن الترنجی قولی اوزره خیار زنبوسی
وسکو دشکوفه سی وخیارین بیرانی دوکوب وصوینی الوب وهاون ••
توزشوتدن اوله بنفشه ایله دارف صلابه ایدوب • بعده بنفشه یاغی ایله
ارشدروب قوام کبی ومرهم کبی اولوب برخرقه ایله بوکرکک
اوسته ضماد وطلا ایده لر • وهر بارکه قوروبه ینه تازه برخرقه دخی بویله
قویه لر • وابوالحسن بوضماده کاسنی وپاش کشنیز صوینی دخی قاتوب

قانوب غایت موافق گلمشدر دیر الله اعلم

ایکیوز قرق طقوزنجی باب بوکرگنده اگر حار و اگر بارد ورم اولوز
خلاف علاجدن صلب اوله انگ بیاننده در

ناموافق علاجدن حار ویا بارد ورمده برکت اولمیدر فارسیده اماس که
گرم وگرم سرد یا علاج ناموافق سخت باشد دیرلر وافرنجلر انوابی تومور طورز
رنوم اقس دفتو هیراو دملاقه قوراجیونی دیرلر درومیلر ویونانیلر اسقلیروماتو
نووما ایو دستر وقیاس کدبکی سس غرایباس دیرلر صلب ورم که اگر حار واگر
بارد سوزاولوب علاج ناموافقدن صلب اوله اگر دموی ایسه صلب اولدیغی
کبی **علامتلری** اولدیغی کبی ازه جق وجعدن خالی اولمز وقانی علامتلری ظاهر
اولور واگر صفراوی ایسه عطش وحرقت وصفراوی علامتلردن خالی اولماز و
اگر بلغمی ایسه وجع وحرقت اولماز واگر سوداوی ایسه اولدن دخی سودانگ
آثاری صلب انگک ایدی بو دفعه دخی صلب اولور بلکی نه وجع اولور ونه حس
اولنور انونچون مشکلدر **علاج** ومعلوم اوله که بوکرگده اولان صلب
ورمک احوالی دشوار اولوب واگر تیز علاج اتمیهلر کار عسیر اولور وارلچمک
وبول ایله اریک وصاری صو گلمک مقرردر واگر بول طریقی ایله پاک اوله ایلک
ظهوره گلور اما بدن اریکه بوز طوتمز ایلک دگلدر هلاک احتمالی واردر
وبو بابده اریک هرنه دگلو آز وهموار ایسه امید وارلق زیاده اولور واگر
رنگی بولانیق وبدرایحه لو اولوب وقوای دخی دزحگوار اولمیه علاجی دشوار
رک اولور وبونده طریق **علاج** اولدر که اگر مانع یوغیسه باسلیقدن
فصد ایدوب دکلی بارین انجیر صوی ایله ویا بنفشه شرابیله ویرهلر
وبو حقنه ایدهلر **حقنه** بر اوج حسک بیراقی وکرنب وچکندر داتری هر برندن
بر دسته خطمی دکبک هر برندن بر اوج اوله بنم کونته طبخ ایدوب صویندن
یارم رطل آلهلر واوج دانه بمیرده صاردسن دادن بش بکرمی درهم
مقدار شیرلغان قاتوب اوج دفعه بو حقنهدن ایدهلر وبوکرگک محنته اوردک
یاغی یاخود صغر سانعنک ایلکی ایله یاغلیوب واو زرنه اشبو ضمادی قویهلر
ضماد کتان وحلبه دقیقلری تخماری هر برندن بش درهم طورن ویا بوتج
وخطمی هر برندن دورت درهم مقل واشق وعلک البطم هر برندن اوج
درهم اوله یوغوروب ضماد ایدهلر وشول علاجلر که جگرک صلب ورمندن
ذکر اولنمشدر بوکا دخی موافقدر مثلا شرابلردن وضمادلردن وغیریدن هر

ایسه بوکا دخی آنونکله علاج ایدهلر وغذاسی سبو ساب دیدکلری کبک هر هره لری
انگبین ویا بادم یاغی ایله اوله ومزورهلری مقشر ماش وقباقلر ویا اسفاناخ ایله طبخ
اولوب وانگبین ویا شکر ایله لذت ویرمش اولهلر **فصل** بوکرگک ورمنده دیمشلر
که جماعدن غایت حذر ایدهلر اگر جماع واقع اولورسه علت قابل علاج اولماز ودخی که
بوکرگک ورمی ایلکلنه وبول ایله گلمگه باشلرا اول وقت احتیاج اولورسه آزه جق نه بسلیقدن
فصد اولنوب بو دفعه کتلکیا حشخاش شرابیله یا انجیر شرابیله ویرهلر واوزون قبار
دقباق وخرفه تخماری دوکوب هر اوج کونده بش درهم بوندن ویرهلر واگر بول صافی
اریک کبی اولوب وطورمیه هر کون شکر وبادم یاغی ایله کبک هر ... ویرهلر واگر
حرارت غالب دگل ایسه هر کون عسل ایله تره یاغی ویرهلر وماء العسل ایرسه دخی صابر
ونجین که اریک طوروب بولدی معلوم اوله یا اگر بونکله قناعت ایدوب اعتماد اتمیهلر
مگرکه وجع دبولیده ثقل تمام زایل اوله وقاروره صافی اولوب بر مدت بویله ایلک
حس اولنه واگر بولدی هنوز ثقل قالمش اوله انجیر شرابی ویرهلر وحمار سدی
دلکا کنج وقرص دخی نافعدر ودرلر که تخماری صوی دخی اریکی پاک ایدر **سفوف**
که طوتلمش اریکی اچوب اقیده قنطر اسالیون اوج درهم قورومش راسن
بر بچق درهم هلیون تخمی وزشنف بربچق درهم کرفس تخمی ایکی درهم رازیانه
تخمی وانیسون هر برندن بر درهم اوله سفوف ایدوب ایکی درهم هر صباح
وافشام انجیر شرابیله ویرهلر **ضماد** که کذلک طوتلمش اریکی اچوب اقیدر
کرفس کوکی قابوغی وتخمی وقنطر اسالیون وصمغ البطم وقصب الذریره وعلیق یپراغی
وراسن برابر اوله ضماد دوزوب آج قارنه اول موضعه قویهلر وبو بابده
حمام وبوگرک موضعنه ایلیجق صو دوکمک نافعدر ودایم ذکر ایلدوکمز شرابلردن
ویرهلر **شربت** کذلک بوکرگی پاک ایدر کرفس ورازیانه تخماری وانیسون وقنطر
اسالیون وحسک جبلی وهلیون تخمی وراسن یابس وفوه ومو ومیزبر عنصل
برابر اوله هپسنی سرکه ده قیناد وب انگبین ایله قوام کتورهلر بونک مقدار
شربتی یکرمی درهمدر اما بوکرگک بنفشه یاغی ایله یاغلمق گرکدر واگر اریک
اسانلقله سوزیلوب گلورسه بو ذکر ایلدوگمز شربتی ترک ایدهلر شربت
ویرلمک اولماز مگر اسانلقله اریک سوزلمیه **قرص کاکنج** قزل گل وطباشیر
وخرفه تخمی ونشاسته وصمغ عربی وکثیرا وگل ارمنی وگل قبروسی هر برندن ایکی درهم
خیار وقبار بادرنگ هر برندن اوج درهم کهربا بربچق درهم راوند بر درهم
وانجو دبتد هر برندن ایکی درهم کاکنج یکرمی عدد اوله جمله دوکوب بزر

قطونا لعابیله یوغوروب قرص ایده لر • هر قرص بر درهم اوله • وهر گون بر قرص قرق
درهم جلاب ایله ویره لر • واوچ ساعتدن صکره کبیکه بر سیسم ویره
لر • دجیل وجمالک کبیدرک اندیها ویرمک دخی نافعدر • وقتاکه جراحت
درست اولوب اریکده سفوف مجموع ویرمک گرک • وایده مجلاب یا سماد
دخی هنوز ذکر اولنور سفوف مجموع گل وطباشیر وعنبر وعدس اوینک کبیخ وسماق
براقی ونبقه والا وایوسوتی وبوزبدان وتودری وتخم خشخاش سیاه وابیض
وبذر البنج ولفاخ قابلی هر برندن بر درهم خیار واوزون خیار وقثا تخملری واوفه
تخمی وبنجنکشت تخمی هر برندن ایکی درهم بسد وکهربا ورا وند وگل ارمنی وگل
قبرسی وینبولیا وفندق وفستق وکرفس تخمی هر برندن بر درهم قوز واوزم
چکردکی ووز نوبه شابی هر برندن دورت درهم اوله جمله دوکوب
سفوف ایده لر وهر صباح واخشام بو سفوفدن اوچ درهم وبر فنجان جمار
سدیلیه ویره لر • اما اخشام اویقو وقتنده بارد صو ایله ویره لر • وذکر
ایلدوکمز ضماد دخی نافعدر ضماد خضض واقاقیا هر برندن بر درهم اوله •
راوند ایکی دانک بورچاق اونی ایکی درهم ارپه اونی اوچ درهم بکسمد غباری
اوچ درهم گل وگلنار وشیاف مامیثا هر برندن بر درهم اوله • واگر مریضک
مزاجی تحمل ایدرسه بر درهم کندر دخی قته لر • وباشن مرسین یپراغی صو ایله
یوغوروب ضماد اوله • وطعام دیکلری وقتنده عزب زماننده بوضی دخی
گنورمیه لر • وبالکز مرسین اونی مومین دخی نافعدر • • • • • • •

الباب الثلثی با بوکرکک و بول الالرینک بثره سی
وجربی بیاننده در

بوکرک دیدکی بولرینک سوجلولری وکیجکدر • فارسیده انزگرده
والات کیزبثره وجرب شدن در لر • والجبلر انواعی ربوم انور رحم بارونو
مورس انبر نبوس در لر • ورومیلر ویونانیلر نونوزدن که نو نور بیترون بونیکه
ابوندس ابواره در لر • بوکرکده بالکز بثره اولسه علاج وجع وحرقت زیاده
اولوب • وبلکی عطش وحمی دخی ظاهر اوله • اما بثره لر بول مجرالرنده وقضیب
دیبلرنده ایسه بولک چکدوکی زماننده وجع وحرقت اولور یعنی غیری زمانده
اولماز • هر ساعتده یینه ساکن اولور • وقتیکه حرقت بوطه بوجقلرنده وقضیب
دیبنده اوله بوکنه علاجی عجله ایده لر که زایل اوله • اگر اهمال اولنورسه قرحه دونر
وبوکرکلک جربی علامتلری اولدرکه حکه بوکرکده اولوب • وبولده بر غلیظ بالجمله

لعاب طشره گلور • واگر جرب وحکه قضیبدن اولان مجرالردن ایسه حکه قضیب
دیبنده وبوط بوجاقلرنده اولوب • وبول چکدکده دغدغه ویروب • وقابه دخی
رکتیله فاشنور • واگر مثانه ده ایسه حکه لارنم اولور • وهر قنغیکه جرب محکم اوله
بولده رسوبی وقشر وتخایلی ظهور ایدر علاج بونده طریق صواب بودرکه
فصد اولنه وکمرکاهده حجامت بعده حقنه لر ایده لر • وبونده مسهل اشیا
ویرملر • زیرا ماده یی بیاریدن اشغه چکوب رنج زیاده اولور • علاج اول با
سلیقدن فصد وکمرکاهدن بعده حجامت بعده حقنه ایتمک گرکدر حقنه
حسک وبابونج والکلیل الملک هر برندن بر اوچ کرب وچغندر بیرلعاب هر
برندن بر دسته عصفور تخمی نیم کفته وکتان وحلبه تخملری وبغدای کبکی وخطمی
هر برندن بر اوچ سبستان بر اوچ وعناب بر اوچ اوله • طبخ ایدوب بو صودن
بتمش درهم آله لر • واون بش درهم بنفشه یاغی واون درهم آق
شکر ویارم درهم طوزقتوب وهر ایکی اوچ گونده بر دفعه حقنه ایده لر
وهر دورت گونده بر قیی ایتدره لر • وقیی صوکنده اصلا شراب وطعام و
بر ایوب معجون اون بش درهم معتذرین ایلیجق گلاب ویره لر وزمان چکوب
طعام وغدا ویردکلرنده یاغلو اسفید باجلر واسفناخ وباشن وگل مانند
نسنه لر ویره لر • وچون حدت اوزانه طعامارنده غوره وسماق وانار ونکمولا
ایده لر وبعده نزدلر ویره لر • وبو اسنفراغلردن صکره اشبو سفوفی ویره لر
سفوف اوزون خیار وقاون تخملری هر برندن بش درهم نشاسته
وصمغ عربی وکثیرا وخشخاش تخمی وبذر البنج ابیض هر برندن ایکی درهم
رب السوس نصف درهم خرفه تخمی ایکی درهم اوله • غبار ایدوب
واون درهم بزر قطونا خلط ایدوب بوندن هر صباح اوچ درهم
اون درهم انجیر شرابیله واوچ دورت درهم شاهتره صویله ویا خود قنابش
طالموس شرابیله ویره لر • وقضیبه ودلوکنه شیاف ابیض عورتلر سدیله ایله وگل یاغی
ایله سوروب وطاملده لر • وبو بابده کوکرد یعنی ایلجه صوینده اولتوروب
وانک صوینده کاهی ایچمک قتی موافقدر ابو الحسن الترمیجی ایدر تجربه ایلدم
کوکرد معدنینده اولتورمق وصوبندن ایچمک ایله اون گون ایچنده علت زایل اولدی
دیر • واگر ایلجه بولنمازسه کوکردی شراب ایله ازوب وقیناددوب ازه جق
ازه جق ایچه لر • دوص دیدکلری دمورجیلر صوینی ایچمک ودمورجیلر صوینه
بنبه اصلادوب گتورمک وعورت ایسه ادکنده گتورمک مجربدر ایتمش

سفوف آخر قبض نافعدر طباشیر ایکی درهم خرفه تخمی اوچ درهم صمغ وکثیرا و
نشاسته هر برندن ایکی درهم راوند بر درهم انبرباریس بزری درهم مامیران چینی
بر درهم قاورلمش سیسام اون بش درهم کوکرداون درهم شکر یکرمی درهم اوزون
خیار تخمی اون درهم اوله سفوف ایده لر. مقدار استعمالی اوچ درهم دربش درهم
بزرقطونا لعابیله وشیر لغانله وبقلة الحمقاء صوایله ویره لر. وقضیب وفاسق
وحوالیسنی ایلیجق لک یاغی ایله اوووه لر. وهر اوچ کونده بر دفعه حمامه کیروب وابزنده
دخی اجلاس ایده لر. سفوف آخر قاورلمش سیسام اون درهم شکر اون بش درهم
نشاسته دورت درهم وبورجاق اونی اوچ درهم اوله. اکثر بو سفوفدن اشانه
یعنی بابونه کبی ایچه جك ایدوب بادام. یاغی ایله ویره لر دخی صوابدر.
وبو علتده دخی تمار سدی قبض نافعدر. ان شاء الله تعالى

ایکیوز اللی برنجی باب قان بتول اتمك وبوکرکده بر طمر شق اولمق بیاننده در

قان بتول اتمك وبوکرکده طمر آچلمق وچتلامق در فارسیده با خون جمیز بدن
دارکرده بعضی یبی شکافته کردن درلر. وافرنجلر انواعی اور بنا قر دنتوزایه افل
جراجیونا رنوم اتور ترم درلر. ورومیلر ویونانیلر اردون اما تودس اقبلیس تو
نغزون کهنون اردنبرون درلر. مجرای بولدن قان کلمه سنك یدی سببی واردر
برنجی قان اول اطبدرکه جمله بدنده وبوکرکت طمرلرنده دخی اولمغله طمر آچله. ایکنجی حار
طعامر دواردن چوق استعمال اولنه مثلا صرمسق وبیبر وفرفیون وصمغ سذاب
وجند بیدستر وآنکا ماننده لر اوله. اوچنجی بر آغرشنه کتوره مکت وبر یردن صچرامق
ویا بوکرکه اورزینه بر عظیم زخم وآفت ایرشوب بوکرکه طمری اوزیلوب
یاخود آچله. دردنجی جماع کثرتی. بشنجی اولدرکه اکثر بر رطوبت غلبه ایدوب
وطمره بولاشوب وطمر نازکت اوله. واندن قان سوزله. آلتنجی بوکرکده بر
ریح یا بر مرض واقع اولمش اوله. وطمرلری بری بریندن چکوب وچتلایه. یدنجی
اولدرکه سوء المزاج سببلرندن بر زیاده ویابس سببله طمار چتلایه. وبونلر
بوکرکده ودخی بول مجراسنده که مثانه ایله بوکرک مابینی در. ویا مثانه ده دخی
اولور علامتلری اکثر افراط دم ایسه کاهی دم بول ایله مخلوط. وکاهی صافی وصرف
کلور وچون کلور. امتلاء عروق وافراط دم آنکا شهادت ایدر. واکثر حار طعام
واشیا استعمالندن ایسه ظهوره کلان قان حار ومحرق اولور. واکثر بر زخم
وآفت وزحمت سبب اولمش اوله. معلومدرکه زحمت وآفت عقبنجه قان ظهور

مجرای بولدن قان کلمه سنک یدی سببی واردر

انك

انك اکثر شاهد در. واکثر جماع کثرتی ایسه کثرتی اتدوکی قباحتی بیلور. واکثر رطوبت
زیاده لکی وطمر نازکلکی ایسه رطوبت علامتلری ظاهر اولوب. وقانی آز آز
چیقه کلور. زیرا طمردن وقت وقت سوزیلور. وکاهی بوکرکت سببی بوکرکدن
ریحلر وقولنجلر اولور ریحلر اکثر دلالت ایدر. ومحلنده بوکرك ریحی یا داولمش
ایدی. وهر بوکرکدن کلان قان چوق اولور. وکوکل دونمه سی ظهور ایدر. وکاهی
باغلنمش قان جکر پاره سی کبی طشره چیقار. ووجع ارقه ده وقولنجی بر بنده
وبهلولرده ظاهر اولور. وشول که مجرالردن کلور آزجه چیق کلور. ووجع بوطه وبو
جانبلرنده اولور. واکثر مثانه دن کلور ایسه قانی آز کلور. زیرا اول محلده
چوق قان کله جك طمر اولماز. وکاهی اولور که قان مثانه قرحه سندن کلور. اول
قان صرف قان دکلدر اریجله مخلوط اولور. اما بو غیر بلیر که جمله ذکر اولنمشدر.
کاهی صرف وکاهی بول ایله مخلوط اولور. وقرحه علامتلری باشقه بابده بونلردن
صکره ذکر اولنسه کرکدر ان شاء الله تعالى. علاج اکثر مانع اولمیه وقوت اندازه سنه
کوره ایکی قولدن دخی باسلیقدن فصد ایدوب وغلیظ طعاملردن وشرابلردن
که ادرار ایدیجی در منع اولنه. وبو بابده کاکنج سفوفی نافعدر. سفوف کاکنج
کهربا بر درهم راوند چینی درت درهم افیون بر دانك طین مختوم و
کل قبرسی و نشاسته وکثیرا وصمغ عربی هر برندن بر بچق درهم کاکنج
یکرمی عدد صمغ الکمکام اون درهم بو صمغی یمندن کتوررلر. وعودتکم سره
ایدر مورد انجرده کورنلیه لخون دخی درلر. ووجع محرق وبند وخفیف هر برندن
بر درهم اوله جمله دوکوب وبو داروکه نصفین لسان الحمل صویله یوغوره
لر ونصفین دخی صغلیه لر. وبو یوغودقلرندن هر صباح اون بش درهم مقدارین
مرسین شرابیله یاخوره شرابیله ویره لر. وادرار صنعلقلری اجزاتنك
ربع مقدارین اوزون خیاروقاوندن ومیتی تخملری ایله خلط ایدوب کیجه
اویقو وقتنده ایکی درهمین مرسین شرابیله یاخود ابوا شرابیله ویره لر.
واکثر حمی وعطش وحرارت واقع اولور ایسه بو معجونی کشکابله ویروب
واوچ ساعتدن صکره سکنجبین سفرجلی ویره لر. وتابعی ملاحظه ایده لر
که کلاکل قان سیاه وغلیظ ایسه نافعدر رقیق اولنجه منع اولنوب وقتا که
قان رقیق لکله امساك ایده لر. ابو الحسن الترجی قولی اوزره بیلان بالغی
نی یاقوب. دوکوب بر جزء بوندن وبرجزء طین مختوم وبرجزء سعد جمله
سی دوکوب بوندن بر مثقال اون بش درهم مرسین شرابیله

یاخود ریباس شرابیله ویره لر سفوف جرجس اطفار الطیب وزامک واقاقیا وکندر
وبلوط وزنده برابر اوله سفوف ایدوب بوندن ایکی دانک بر شربتدر بارد صو ایله ویره
لر قرص کهربا بو علته نافعدر کهربا بش درهم جوز صمغی بش درهم جلنار ولحیة التیس
عصاره سی هر بربرندن ایکیشر درهم کندر ایکی بچق درهم کرفس تخمی بر درهم افیون بر
درهم اوله قرص ایده لر بونک مقدار شربتی بر درهمدر سماق نقیعی ایله ویره لر ٭
قرص آخر جنار تخمی ونشاسته وکثیرا هر بربرندن درت درهم جلنار ایکی درهم سک
بر درهم لسان الحمل صو ایله قرص ایده لر ٭ وبو بابده تقفیب دلوکنه وتقفیبه اشبو
صودن طاملتمق دخی نافعدر ٭ مثلا یاش مرسین وقطونا بپراغی ولسان الحمل بپراغی
عصاره لری وتازه جوج جلنار ویاش صغر بوینوزی ولحیة التیس عصاره سی آرشدروب
ذکره دلوکنه طاملتمق نافعدر ٭ وبو مقوله قابض صولرده اجلاس ایتدرمک دخی
نافعدر ضماد عدس مقشر وخام ایوا واکشی الما ومرسین یمشی وخشخاش قابوغی
جمله دوکوب یاش مرسین بپراغی صو ایله یوغوروب بوکرک اوستنه قویه لر ٭
واکر اقاقیا وسماق وجلنار بو ضماده زیاده ایده لر صوابدر ٭ وجمله حرکتلردن و
جماعدن منع ایدوب طعام وغذالرین سماق یاغوره یاخود انار ایله یاپچه لر اوله ٭
ویا آلوده ویا بادام یاغی دخی نافعدر ٭ وبو بابده قی ایتدردکلرنده قی ایچون حنظل
وارو ویرمیه لر ٭ ایلیجق صو ایله یا سکنجبین ایله قی ایتدره لر ٭ وچربلو طعاملر ده
کشکا بزری طاتلو ایله اوله مجرب ابو الحسن الترنجی قولی اوزره برحبه قدر نوشادر
وصلابه اولنمش بر درهم طین مختوم ایله ویره لر ٭ بر کونده قان طوره ودده
نوشی برده سندن قبغانه ایدوب ویره ویرودب ودرعقب قابض شراب
ویرمک دخی مجربلریدر واکثر علت سببی بارد ویابس اوله حقنه لری
قوزی باشندن وقوزی یاغندن وکوکرجین اتی طبیخندن دوزه لر ٭ وطعام
وغذالرنده ناوق دادردک یاغلری قانمق وخشخاش تخمندن حلوالر دخی
نافعدر ضماد وطلالر سوسن ویاسمین یاغلری ایله وکل ارمنی وخضض و
صبر واقاقیا ومر ومرسکه ولعاب ایله اوله ٭ وبو بابده قی قیتی نافعدر ٭
واکثر اسهاله محتاج اولورسه حقنه ایله کرکدر وحقنه یوموشق کرکدر ٭ واکر سبب
علت رطوبت ایسه اوزر قی ایتدروب ٭ ورطب سوء المزاج یا بشده ٭
اولان علاجلر نه ایسه انکه مراجعت ایده لر ٭ دخی شول نسنه ایله ایده لر که مثلا
بکی سدب یوز درهم انیک سدب یوز درهم انیک یاغی بکری درهم
اره اونی بکرمی درهم سمیداونی بش درهم طبخ ایدوب دایچوروب

وبعده ایلیجق صو ایچوره لر ٭ واکثر غدا ایچون بوندن ویره لر صوابدر نهایت
انیک یاغی اون درهم وسد اون درهم اوله ٭ شکر وبادام یاغی فنه لر
بو علتک جمله انواعنه نافعدر ٭ وبو علتده بوکرکده وبول مجراسنده قان باغلنمق
واقع اولور ٭ بابشقه بابده بنوز ٭ انک علاجی ذکر اولنور ٭

ایکیوز اللی ایکنجی باب بوکرکده وبول مجراسنده قان باغلنمق علاجی بیاننده در

بوکرکده وسیدکی یولنده قان طوتلوب سیدکی دخی حبس اولمقدر ٭ فارسیده
ازکرده وازکوزاان جمیز خون بستندرر ٭ وافرنجیلر انوایی قونکلا جیو صانغوس
انوبس اورنادیس سوغو ومورودرر ٭ وردملر ویونانیلر باغوس اماتوس انزس
اوروتیره سن درلر ٭ وقتاکه قان بول یولیله کلور ایکن خلاف عادت ایله واقع نه
دن قان باغلنوب بول دخی عسر لکله وبول مجراسندن ثقل وتمدد ظهور لکله معلوم
درکه قانک طوتلمه سی بوکرکده یا بول مجراسنده در ٭ وقان باغلنمه سینی فتح
ایدن معجزدارولردن قرد امانا وعود قاوافیا وحب البلسان واظفار الطیب
وطوشان پنیر مایه سی وغاریقون وزراوند طویل ورنجی مرومیر سه بر
مثقال در ٭ اوتوز درهم کرفس صو ایله ویره لر ٭ یا سکنجبین ایله یا معده نوس
صو ایله ویریله ٭ وقرد امانا دخی کذلک بویله در ٭ وعود قاواقیا ایکی درهمدر
ایلیجق صو ایله ویره لر ٭ واظفار الطیب دخی بویله در وحب البلسان دخی بویله در
وطوشان پنیری مایه سی بر مثقالدر یاخود بر درهمدر ٭ نخود آب ایله ویره لر
وغاریقون بر درهمدر کذلک نخود آب ایله وزراوند طویل بر مثقالدر ٭ کذلک
نخود آب ایله یا ایلیجق صو ایله ویره لر ٭ واکثر شب یانوب اون شب محرقدن
بر درهم طوشان پنیر مایه سیله وسداب صو ایله ویرسه لر قی نافعدر
قانی وطریقینی فتح ایدر ٭ ومتصل سکنجبین یمک مجاریی پاک ایدر ٭ ٭

ایکیوز اللی اوچنجی باب بوکرکده وجمله بول آلتلرینک قرحه سی بیاننده در

بوکرکده وسیدک یوللرنده
واقع اولان یاره لردر ٭ فارسیده ریش کرده والات جمیز درلر ٭
وافرنجیلر انوایی آبسه سوس رنوم انورنرم درلر ٭ وردملر ویونانیلر اتبو
ستما توتغورون کنتو اوریترون درلر ٭ بول آلتلری وبوکرک ومثانه ومجرای
بول وبونلرک مابینی در بوکه عربده برابخ درلر ٭ وفارسیده لطا خزانی
اوزنه مورید درلر ٭ وبوکرک ومثانه ومجرالرینک قرحه سنک سببی یکساندر

وعلاجلری دخی بربرینه قریبدر . اما علامتلری باشقه‌در . و بونلرک قرحه‌لری سببلری
اوچ نسنه‌در . بری تفرق الاتصال سببلرینک بربیدر که مثلا بر قیزیلو خلط . اندن
چکمه‌سی کبی که بو آنلر اوستنده اوچ ابوب و اول موضعلردن بکمک ایله مجرالری بوزوب
وسیح ایدوب . و بیلکی یا قویو بویک طاشلر ندن بر طاش کبی نسنه اندن نوتلد
ایدروب و اول موضعلردن بکمک ایله مجرالری بوزوب قرحه ایدر . و ایکنجی دکاهی اولورکه
بویرک اوستنده اولان اخرامارده دخی قرحه اولور و طبخ اولوب باشش و بروب ارچلنور
اوچنجی اولدرکه بر طمر چتلار یا اوز بلور دفان سوز علکه باشلر . و ابو علاج اوتما غله
قرحه ایدر . یاخود صغیر بثره‌لر چیقوب علت صاحبی علاج ایده‌لر . یا تغافل ایدر . اول بثره
و طمر موضعی دخی بو سببله قرحه ایدر علامتلری اکثر قرحه بویرکده ایسه وجع کمرکاهده
و اول کوچک بهلو جانبنده که آنکا خوبده اضلاع الخلف درلر . آنکا ایرشور و آشغه جانبنه
تا بهینه دخی وارد که آنکا بیده النطن درلر . دکاهی تا بو طلره ایبز دکاهی تا کنکه چیقار
و عطش غالب اولوب دکوکلو دونبسی و عسر البول دخی اولور . و اکثر قرحه بویرک
اثناسنده ایسه بول ایچنده ات پاره‌لری . و اکثر بویرکلک غشاسنده ایسه وجع قوارسز
و حمی صعب و رقتله اولور . و اکثر قرحه مجاریده و برایچنده ایسه وجع بوشش بویرکده
دکوبکه و بوط بوجاقلرنده اولوب بول آز آز زحمتلو چیقار . و چین بولده وجع زیاده
و بولده رقیق دری پاره‌لری چیقه که کویا بالق پوللری ایدوب و اطرافی باردایدر . و
ابا قلری بار مقلری هیچ اسیمز بلکی حمی دتره مه‌سی ظاهر اولور . و اکثر قرحه مثانه
ده ایسه وجع قاسقده و قضیب دیبنده و بوط بوجاقلرنده اولور . و بول اصلا
قان واریکی سز اولماز و قانی آنی در قیق اولور . و اکثر قرحه هم بویرکده وهم
مجارده ایسه بو ذکر ایلدوکمز علامتلرک جمله‌سی بیله اولور . و علتک سهولتی
و صعوبتی اعراض و علامتلرندن و وجعندن معلومدر **علاج** اکثر وجع صاغ
جانبده ایسه صاغ قولدن باسلیقدن فصد اولنه و اکثر وجع صول جانبده
ایسه صول قولدن فصد اولنه . و اکثر وجع ایکی جانبده ایسه و مانع یوغیسه
ایکی قولدن دخی فصد اولنه که قرحه ایکی طرفده دخی اولدوغنه وجع ایکی طرفده اولدوغی
شهادت ایدر . پس مشول تدبیر طریقی ایده‌لر که قرحه بویه واریکس اندن پاک
ایده و مجاری دخی پاک اوله بعده جبر احتلک بتمه‌سی تدبیرینی ایده‌لر . و اکثر حمی
اولمزسه و مزاجی دخی حار دکل ایسه قرحه‌ی اشبو طبیخ ایله و آنکا ماننده ایله پاک
ایده‌لر . و اکثر حمی اولمزسه مثلا کرفس و رازیانه کوکلری و ادخر کوکی طبخ ایدوب
وسوزوب ماء العسل ایله ویره‌لر **سفوف** که اریکی پاک ایده قنطر اساریون

وکرفس

وکرفس تخمی و انیسون و خنو دمو و قوری راسن و خیار بادرنک و قاون تخملری جمله‌دن دکوب
بوندن بر درهم ماء العسل ایله ویره‌لر **سفوف آخر** کرفس و رازیانه تخمی و قنطر اساریون
و انیسون و قورو زوفی هر برندن ایکی درهم کندر اوچ درهم اوله . بونک مقدار استعمالی
ایکی درهمدر یکرمی درهم ماء العسل ایله ویره‌لر . و طعام و غداسی تکلک . دسرجه و
جبل و طراج کبیلر ویره‌لر . و اکثر حمی اولا یاخود مزاج حار اوله قرحه یو یولری قاون و خیار
تخملری صویی و جلاب یا ماء العسل ایله اوله . اصلاح و بو بابده حمار سوی و تخم صوایله
تا قعدر . و غدالرینی حوره و سماق و نار و تکمدن ایده‌لر . اما قتی اکشی اولیه و شکری آزه
چق اوله . و اکثر قرحه پاک اولمزدن اول اریک طوررسه و بعضی اشبو ابزن ایچنده اقلاس
اغیوره‌لر **ابزن** حسک و تبرسیاوشان و بنداں کبیکی و هر یجا سف دازه چق کوکرچین تربی
طبخ اولنه . و هر بار بویرک موضعی و قاسیغی و بوط بوجاقلرین باغلمق کرکدر . و اکثر قان
واریکی طلبی زیاده و وجع ایله اوله ذکر ایلدوکمز سفوفلرده بذر البنج و قشور انفاح
و ادخر کوکی و ازه چق افیون قاتوب ویره‌لر . و ابزن ایچنه خشخاش قابی قوبه‌لر
و شیاف ابیض که کوز علاجنده استعمال ایدرلر . خورتمه سدیی ایله آزدوب دکل یاغی
خلط ایدوب زراقه ایله قضیبه طاملده‌لر . و متصل مثانه و خایه‌لری یاغلو طوته‌لر .
حقنه که وجعی تسکین ایدر ارپه کشکی و بعزای کبیکی و عصا الراعی و لسان الحمل
یپراقلری طبخ اولنوب و سوزوب دکل یاغی آته‌لر . و اوچ یاغ وزنی قدر
حصی النرایی صویی یاخود لسان الحمل صویی خلط ایدوب قیناده‌لر که تا صویی کیدوب
یاغ قاله . و بو یاغدن اون درهم و زفت درهم قیناتمش اول صورتدن حقنه
ایده‌لر **سفوف** که وجعی تسکین ایدر بذر البنج بر دانک افیون نصف دانک مارول
تخمی بر درهم خیار تخمی ایکی درهم خرفه تخمی بر درهم بو جمله بر شربت اولور
فی الحال وجع تسکین اولور . و شراب بنفشه و شراب خشخاش و حمار سوی
و کاکنج قرصلری وجع تسکین ایدیجیدر و قرحه بتورر **قرص کاکنج** خیار تخمی اون درهم
کل ارمنی و صمغ عربی . و کندر و دم الاخوین هر برندن ایکیشر درهم خشخاش
تخمی و بادام درت النتوس و کثیرا هر برندن ایکی درهم کرفس تخمی ایکی درهم
افیون بر درهم و کاکنج آلتی درهم اوله . بونک مقدار استعمالی اوچ درهمدر
بنفشه شرابی ایله ویره‌لر . و قنده که قان صاف کله و اریک پاک اوله بتورمک
تدبیری خشخاش قرصیدر **قرص خشخاش** مثلا خشخاش ابیض و اسود هر برندن
ایکی درهم بذر البنج بر درهم طباشیر و کهربا هر برندن برچق درهم کثیرا و صمغ
عربی و نشاسته و کل ارمنی و طین مختوم و قزل کل و جلنار و سماق هر برندن

بر درهم کندر یارم درهم راوند ایکی درهم اوله جمله‌یی دوکوب لسان الحمل صویله قرص ایده‌لر
بونک مقدار استعمالی بر مثقالدر سکنجبین صوغوجلی ایله یا کشکاب ایله ویره‌لر • واکر بو قرصده دم
الاخوین وقرطاس یوق ایسه مقدارینی زیاده ایلیه‌لر دخی قوی اولور • واکثر قرحه مثانه‌ده ایسه ذکر اولنان
صوغوقلرده حب القلت وبانش وورع دبند دکدبا وقرده الجوکه هر برندن بر درهم اوله زیاده •
ایتمک کرکدر • وشونی بلمک لازمدر که قضیبه واطرافنه طاملدلر لحیة التیس عصاره‌سیله قیبامق کرکدر
زیرا مثانه عصبانیدر • اندن قرحه تیز اولمز وجراحت دشوار بتر • واول وقت بو کرکه
موضعه بو قابض ضمادی یتورمک کرکدر ارپه اونی وبکسمد غباری ودلک وجلنار وخضخضی وبیشان
ماميثا وسماق یپراغی وقصب فرماسی دوکوب لسان الحمل صویله یوغوروب ضماد اولنه معجون
کهربا تبوره وطین مختلفه دخی نافعدر • مثل صمغ البطم وطین مختوم وطین ارمنی وزنده
برابر اوله معجون ایده‌لر • مقدار استعمالی بر مثقالدر طتلو شراب ایله یا ماء العسل ایله ایچه‌لر •
دوزقرص شب نافعدر یانمش صغن بویوزی وکثیرا وشب یمانی ومغسول کل ارمنی وجلنار
ورفته تخمی برابر اوله دوکوب قرفه بیراغنک صویله یوغوروب قرص ایده‌لر مقدار استعمالی
ایکی درهمدر ورسیمن شراب ایله ویره‌لر قرص کهربا غایت نافعدر کهربا وکثیرا
ونشاسته وصمغ عربی وقبار تخمی هر برندن اوج درهم جلنار ایکی درهم اقاقیا بر
درهم اوله لسان الحمل صویله قرص ایده‌لر • بونک مقدار استعمالی بر درهم
ویاخود بر مثقالدر • واکثر بدن استفراغه محتاج ایسه یومشاق حقنه وشیاف
دخی بوکرکه ومثانه علتلرنده نافع عظیمدر • مثلا طبخ یومشاق ایسه هر بش کونده
بر قتی نافعدر • بو بابده مسهل دیرمک لازم دکلدر • زیرا ماده‌یی اسفله ایندرر
حقنهٔ لینه معتدلدر ارپه کپکی وبغداد کپکی وخطمی وکرنب بیراغی وبرسیا
وشان وخطمی قینادوب شیرلغان وماء العسل قاتوب حقنه ایده‌لر طبیعی یومشاده
لر • ومعلوم اوله که کاهی بو قرحه اجیلوب داریک ترشحله بغرسقه دوشر الکی علاج
نه یومشاق حقنه‌دن غیری جایز دکلدر حقنهٔ لینهٔ اخر ارپه کپکی وبغداد کپکی وخطمی
وچکندر وکرنب بیراقلری وکتان تخمی لعابی وبنفشه عصفور تخمی طبخ اولنوب
وسوزوب اق شکر ایله حقنه ایده‌لر • وکاهی اولور که قرحه صعب ومشکل اولور
ابو الحسن الترمذی وابو عامر قولی اوزره اندک نافع تریاق اسمیله بر تریاقدر
تریاق طین مختوم بش درهم طین قبرصی اون بش درهم مغسول کل ارمنی اون
درهم ورد وعرق وبانش صمغ کپکی هیچ یونیل دبند وقرده اتجو هر برندن بر
درهم لحیة التیس عصاره‌سی دورت درهم خطمی وقبارین وقرنه تخمی هر
برندن بش درهم صمغ ونشاسته هر برندن یدی درهم سماق وعفوره ذلك

فارسی هر برندن اوج درهم حب القلت وقیصوم قرشی وبادام وفستق هر برندن یدی
درهم راوند اوج درهم کاکنج تخمی قثا عدد نطراسالیون وقوریب زونا وسعتر وکرفس
تخمی وانیسون هر برندن دورت درهم طلی اوج درهم افیون ایکی درهم خیار وقثا تخمی
هر برندن بش درهم رامک اوج درهم خشخاش ابیض واسود تخمی وبذر البنج هر برندن
اوج درهم رب السوس ودم الاخوین هر برندن بش درهم جمله‌یی دوکوب عسل ایله ...
اریکی پاک اتمک اکجون بوندن بر مثقال واوتوز درهم خیار سنبر ایله ویره‌لر • واکثر
قتی چاره ایسه یارم مثقال کفایت ایدر • وغوزه شرابیله وایوا شرابیله دخی ویرلمک جایزدر
وعلت اوللرنده بو معجوندن ایکی درهمین بیوک درهم لسان الحمل صو ایله وبش درهم ماء العسل
ایله ویره‌لر وعلت آخرلرنده که اریکی پاک اولمش اوله • وقان صاغی له بو معجوندن بر
مثقال مقدارینی مرسین شرابیله ویره‌لر • وعلت اولنده دخی خیار سنبرینی نیشاستا ایله
ذکر ایلدیکمز سفوفلرک برسیله ویرلک دخی مناسبدر • وعلت اورتاسنده تخمی
سبرایله ویرلسه دخی معقولدر • وکاهی شکر دخی قاتنه‌لر • وعلت آخرلرنده که بدن لاغر
اولمش اوله اینک سبرایله بو معجون یاخود اول سفوفلر ایله وشکر ایله ویره‌لر • واکثر
بدن قتی ضعیف ولاغر ایسه عورتلر سودینی تازه ایچمک قتی نافعدر • وقتا که بسر
دیره یکوب هضم اوله • طعام وغداسی سرطان ایله بشمش کسکلبر ومزوره‌لر
وبادام هریره‌لری اوغلاق • یاچه‌سی یمک غایت نافعدر • • • •

ایکیوز الیکنجی باب مثانه‌ده حادث اولان ورم که دمدن وصفرادن مرکب اوله آنک بیاننده‌در

فایده ایسته‌تیشبکه قان صفرا ایله قرشق اولمقدر • فارسیده اماس
کرم که از خون وصفرا مرکب شود درلر • وافرنجیلر انواع بتومور حاینی ... ادس
ابتلیه زن وسیجه ادرینار به درلر • ورومیلر ویونانیلر اونغوس ... ادس
که فلو دسن ... ادرنیرس درلر • دم وصفرادن مرکب اولان ورم لابد حار اولور
وبوکه بر زحمت ایرشمش اوله که یوکرکده توتدایدن طاشلردن ویاخود مثانه‌ده اولان
طاشلرانی یونوب حار ورم ایده • بونک علامتلری برلرانه وجع اولوب دخی
تب وعطش وهذیان سویلمک ودل سیاه اولمق وصفراوی قی ایتمک واطراف
بارد اولمق وکوزلری قزارمق اولور • واکثر ورم بیوک ایسه بول وبراز یدخی
حبس ایلیه جایزدر • واکثر ورم کوچک ایسه بول قطرات کلور • ویان اوزرینه
یاتورکن هیچ کلمز • وطوغری یاتسه آسان کلور • بو بابده بول حابلی ممدوح علامت
دکلدر • خصوصا ورم دوبیله اوله ومثانه‌نک دوبیله‌سی دخی بوکرکه دوبیله‌سنک

علامتی کبیردر • واکثر دوبیله بر هفته ایچنده طبخ اولمیه واتحلیه وطبخ علامتی ظاهر اولمیه وبعض
هلاک اولورلر بونک علاجی قوت اندازه سنه کوره اول باسلیقدن فصد اولنه واکثر
علت ابتداسی دکل ایسه نابضدن فصد اولنه • واکر ماده بر درم صوا ایسه رادع ضماد
قویه لر ودخی بوشادرجی ضماد دخی قویه لر که صلب اولمغه قومیه • واکر صلب دکل ایسه بوشادرجی
ضماد کفایت ایدر • ومثانه عصبانی عضو دراسی صولر وتکمید ویاغلر طلاسندن راحت
اولور وتکمید ونطول دیدکلری صغرقا و وغنه اسی صولر طولدروب بار سنکر اصلادوب
اول موضعه قویه لر ودبر بوکک پاره سنه بنفشه یاغی بولاشدروب بیم کرم قویه لر ودکذ دبه
عنب الثعلب شرابی آزه جق خیار شنبه ایله دیروب وطبیعی برم حقنه ایله یوشادلر حقنه
خطمی دکنی وحلبه تخمزی دکیک وبنفشه یاغی دالی مانند اوله • وازه جوق بزرقطونا لعابی
عورت سری ایله قضیب دوکنه طاملده لر • وینه بولعابی بدن کتکلاب وعورتم سری ایله
وخیار شنبه ایله حقنه ایده لر کوری بوشادوب دوجعی شکبین وطبخ ایدر ومثانه در
منقل بابونه بنفشه یاغی ایله یاغلوطوته لر • واوچ کوندن صکره یالکز بابونه یاغی استعمال
اولنه ضماد اوج انمک وشیرلغانی دسرده بنفشه وبابونه یاغلری وشمش
شلغم دکیک نافعدر • واکثر بر هفته کچوب ساکن اولمیه علت ابتداسی کچمش
اولور ضماد ایله دکتانی تخمی وبابونه وبیغنه درن ایده لر • وقتاکه علت الاختلاط
دره بعض آخری اوله • قوت اندازه سنه کوره صافندن فصد اولنوب ضمادلر
محلل کرکدر زیرا باده بوکرک دربنده ذکر ایلدک ایدی • ولکن اولور که ادع
ضماد صوکنده بر ضماده دخی احتیاج اولور که مثلا ضماد جندبیدستر آزه جوق
اوله وقورب زوفا موم روغنله وبنفشه یاغیله ایده لر • وعلت صوکنده ابزن
که حلبه دکتانی تخمی وبابونه وادخر دسنبل وسعد وجماعا اکثر بو عنبه بدل •
نوده بیدر • زوفا ونا وحسک وشلغم دکرب بیراقی قینادوب اجلاس
ایتدره لر • ودجعی شکبین وورمی تحلیل ایدر • واکر درم دوبیله اولمش ایسه
بوکرک دوبیله سی بابنده اولان علاجلر بوکه دخی لایقدر • اما وجعدن بیقرار
اولورسه ناچار حس وجعی باطل ایتمک ایچون افیون برنجی دنک وزعفران
بر دنک بنفشه یاغیله آزدوب طلا ایده لر • وسرسام بابنده
اولان علاجلردن وشربتلردن ویرمک نافعدر • • •

ایکیوز الی بشنجی باب مثانه ده بارد ورم ظهوری بیاننده در

فاوقه صوق شیشی اولمقدر • فارسیده آماس سرد جنیز دانا درلر • و
اوغلیر الوامی بوموس قرجبدوس دیجه درلر • ورومیلر ویونانیلر انغوس

ابسقوروس

ابسقوروس تس اورینرس درلر • مثانه ده بارد ورم علامتلری بولده براز حرقت ایله
چیوب ومثانه ده وبولده ثقل ظهور ایدر وساقلرده صدر اولور بینی اویوشور وضعیف
دبارد اولور • بو بابده بوکرکا دوردنده ذکر ایلدکمز علامتلر بونده دخی ظاهر اولور •
ودخی بو ایکیسنده فرق بودر که مثانه نک بارد ورمنده علامت فاحشه ثقل ظهور ایده بونک
علاج صلب بوکرک ورمی علاجیدر • صلب بوکرک ورمی بابنه نظر ایده لر • وانده اولان
علاجلردن بوکه مناسب ومزاجه موافق اولانی ایده لر • وبونده حار یاغلر وتحلیل ایدیجی یاغلر
وضمادلر وتنطولر وتکمیدلر وتحلیلر که بوکجی بابده کار درم بابنده انده ذکر اولنمشدر انلردن
دخی بوکه موافق اولانی ایده لر • وادرار ایدیجی شربتلر وعسل وخیار شنبه لر نافعدر •
ومثانه ورمنده متصل قضیب الشذ یاغلریا جوقا سوره لر • وغذالرده مفر اتلردن وطوزلولردن
منع ایدوب صالح غذالر وشربتلر ویره لر • • •

ایکیوز الی التنجی باب مثانه قرحه سنک بیاننده در

فاوق پاره لری وجبانلر بیدر • فارسیده ریش جنیز دانا درلر • وافرنجیلر انواعی
الغوس وسیجه درلر • ورومیلر ویونانیلر الغوس تس اورینرس درلر • مثانه قرحه
سنک سببلری دخی بعینها بوکرک قرحه سی سببلری کبیدر علامتلری دخی انک بعینی
در • وبوکرک قرحه سی خود کندو بابنده جمله ذکر اولنمشدر • اما مثانه قرحه سینک
خاصه علامتی بودر که بول حرقتلو اولوب وبر مدت بول ادرزده قاله انکث مثانه
سندن لاتبده قرحه ایدر • ودخی هرکیمک مثانه سی دلنه اکثر حالده هلاک اولور •
مکرکه اول سوراخ یعنی اول دلک لحم اوزرنده اوله بونک علاجی اول حرقتلو وطوز
لو ورطب طعاملردن که تیز طانلو اوله منع ایده لر • وریاضت قوی ایتکدن وزیاده
حرکت که بدنه • وارث دیروب اخلاطی تحریک ایده میه مزدر • والحاصل بوشادیجی
طعاملر واسفیدباجلر وشربتلر ومعتدل حموش خود اکشیلر ومعتدل ریاضت ترکه
فضله لری تحلیل وبدنه وسائر اندامه جمله قوت ایدر تجربه اتمک کرکدر • بونلردن
حکمه تدبیری اولدر که بوکرک وبول اتشریا ایچون علاجلر بوکه دخی نافعدر • وبو
بابده ابوعلی سینا قول اودرزن قانونده بوعلتده آت سودنک عظیم خاصیتی واردر
سائر سودلردن آت سودی زیاده نافعدر ودخی لفظیله انک عبارتی بودر
یتطرفیما رسمناه من شرب الالبان فانها علی شرط المذکوره نافعة لقروح
مجاری البول وخصوصا البان الخیل دبونده طریق صواب وعلاج اولدر که
اول مثانه ذکر اولنسه دخی جلجبله اوزره ارکندن بویوب پاک ایده لر • وانک
پاک انده سبی مار العسل ایله وحاج بله درکه ایچنده ادرار ایدیجی دارولر طبخ اولمش اوله •

آت سودی

دبونده علم بیلمک کرکدر و هم زراقه دفعا طرایله بول مجراسنه طاملدهلر • دبو بابده زراقه ایله
زیاده نافع علاج اولور • واکثر اریکث جبوق قلورسه انجیر اغاجنک یا بلوط اغاجی کولنی یا
حنوط شیح دیدکلری که فارسیده دخی درمنه دیرلر • هر کون بر کیجه صویه قویوب بعده
تمام صاف اولوب اول صودن تا پاک اولنجه طاملدهلر • وهم بول مجراسنه بو علاج دخی
و حرقت دیر رعورتلر سدیر و کل یاغی طاملدهلر • دبو بابده شکر ایله بزرقطونا شربتی
کل یاغی ایله دیرهلر • دمار رسدیر و دخی سدیر وآت سدیر یا شکر ایله دیرمک نافعدر •
مقدار شربتی اوتوز درهمدر و شکاکاب مقداری اوله متصل دیرهلر • بوندن
زیاده دیرمیهلر که رئهانی تعظیم ایده و سدیر آنی قدری حیوانانک علفلرنده قابض و
بارد دنه خلط اولنه قوری کشنیز و طاری و بلوط و کل اغاجی بیراغی والما وایوا وامرود
دیمیراقلری نافعدر • و مربیه خشخاش قصاری و کل کنج قصاری که بوکثرلکله قرحه سی
بابنده ذکر اولنمشدر یوب هر صباح شکر ایله بر مثقال دیرهلر • وکاهی بنفشه ایله وکاهی
انجبر شرابیله وکاهی کشکاب وکاهی صوق صو ایله وکاهی مرسین دعوره شرابلریله
ایله دیرهلر ضماد مبعه رسالهیه برنجی درهمی قازیاغی دورت درهم وکشاب مقداری
آق بال مومی و بنفشه یاغی و بنفشه ایله ضماد و طلا اولنه ضمادکه ذکر اولنجه قوما ز
خرما و ماز و اقاقیا و شب یمانی و طراثیث دکوب ومحکمه ضماد ایدهلر صمغ وارد که
زراقه دفعا طیر ایله طامزهلر انزروت مدبر و اسفیداج دنشاسته جمله خلط
ایدوب سو ایله حل ایدوب طاملدهلر • دبوندن کندر زیاده ایدرلرسه دخی
قوی اولور • و بونلردن حقنه اتمک دخی مناسبدر • وقتا که حقنه
ایدهلر • مربیضی دیز اوستنه یاتوره لر • • • • • • •

ایکیوز التی بدنجی باب بول مجراسنده و مثانهده قان باغلنه سنک
انک بیاننده در

سیدک یولنده و قاوقده قان
باغلنمقدر • فارسیده اندر ضون بسته شدن و بحر بهاری بول و اندر
مثانه دررلر • وافرنجیلر انواجی دررلر • درددملرد
یونانیلر دررلر • جالینوس قولی اوزره وعلل الاعضاء
الباطنه کتابنده بیان اولنسنه دعی اوزره هرکاه که قان مثانهده یا امعاده
دیامعده ده باغلنمش اولوب علقه دونه چهره لونی صاری اولوب و نبض
صغیر وضعیف ومتواتر اولوب واطراف بارد و غشی واقع اولور • و بار دخی
قلور • وممکندر که دنبردن وورسنت نشانی اولدرکه اول بول قان ایله قلمش
اوله • وبر سبب علامتی دخی اولدرکه براقت ایر شوب و یا قود بر بوک ک

یردن

بردن دوشمش اوله علاج مثانه طاشینی طشره دکوب براغمق دارد ابوکه دخی
سکنجبین ایله ویرمک نافع علاجدر • خصوصا سکنجبین عنصلی ایله ویا عسل ایله
ویرهلر • وطوشان پنیرمایه سندن یارم درهم طورق اوزره ویا بویخ طبخنده بیکا
نافعدر زیافو و سیاه نخود یا خود حک یا باغ جبوغی کولی قورلریا انجیر یا شراب
یا قیصوم صو ایله اشبو پنیر مایه دن نصف درهم ویرهلر • دبو ذکر ایلدوکمز طبخلره ازه
جق کوکرجین خرسی قیناتوب و اکثر هرسنکز اسهال دپ فاسق اوستنه قویوب و ثفل
صو یرینه سکنجبین صو ایله مخلوط ویرهلر • وطعام غدا اسنون حکره ساده صو ویرهلر •
واکثر بو پنیر مایه دن باغ جبوغی کولنک صونیده ویا انجیر ویا بلوط صونیده حل ایدوب بول
مجراسنه طاملدسلر قتی منفعدر • واکثر بو کولک صویرنی یالکز طاملدسلر دخی موافقدر •
وحمار حکرینک وقیلو بغه اودینک بو بابده پنیر مایه کبی خاصیتی واردر • ومثانهده منعقد
اولمش قانی دارکمکی باک ایدن حب بودر حب قوده و مو دقوه وقردمانا واشنه وحلتیت
برابر اولنه بیغوروب حب ایدهلر • مقدار استعمالی بر مثقالدر ماء الاصول
ایله ویرهلر • دبو بابده سنجرنیا معجونی دخی نافعدر • وبیه انجیر یاغینی ماء الاصول
ایله بیکت دخی مناسبدر آخر باغلنمش قانی آجر مثلا طوشان تکی قوروشمش
پنیر مایهسی بر جزو حلتیث بر جزوکت نصفی اوله • دوقو نصف جزو قوریبا
نک نصف جزو اوله • مقدار استعمالی بر مثقالدر • بر کونده اوج دفعه
ویروب اون ایکی درهم بنفشه یا عنبله وسکنجبین ایله اکشی سرکه
ایله ایچهلر • و نعنا ویا اربوز طبخی ایچنده ازوب و نفیب مجراسنه طاملتمق
نافعدر • و غدا اسن سیاه نخوددن نخوداب وطورق اونلرپ دوا ربخی ایلدودیرهلم

ایکیوز التی سکزنجی باب مثانه جربی بیاننده در

فاوق کیجیکدر فارسیده خارشتی رکمزوارن دررلر • وافرنجیلر انواعی بر در
بنوس اتس قابیس وسیچه دررلر • درددملر دیونانیلر اکبس تس البسو دیا
دررلر • مثانه جربنک علامتی دایم مثانهده حکه اولمقدر • وبول ترقیله قلوب
وصعب وجع اولوب و قاروره دبنده نخالی رسوب اولور • وکاه اولور که لعاب
کبی بر رطوبت قلوب وکاه قان قلور علاج بوکه جربی علاجی کبیدر ایکیوز
التنجی بابده ذکر بسنت ایلدیکه واول جلا ویرنجی شربتلر و دوازدکر استعمال
ایدهلر که حدتلو اولمیه • مثلا جلاب کبی ماء العسل وکشکاب که عسل ایله ویرلیه
وجرب بابنده ذکر اولنان داروبردن دیروب و زراقه ایله بول مجراسنه
طاملتمق وقیح ایله هر بخ دفعه استفراغ اتمک کرکدر • وبو بابده حمارسدیرلی

دخی سدنک زیاده نفعی واردر. والبوه جگرکی وبذر قطونا لعابلرین شکر وبادام
یاغی ایله ویروب بعده مثانه یه جلاب وهریجی شربتلر ایله پاک ایتمش اوله‌لر.
نافعدر. مثلا حلبه صی طبیخی عسل ایله وسکنجبین ومثلثه‌لر جلا ویریجیدر.
وطعام وغداسی قوزی پاچه‌لری ویا غلو اسفیدباجلر وهریسه‌لر وسموز تاوق
اتلری مفیددر. دکوکرد ومعدنی واپلیجه صولرنده اوتورمق وانزن کاهی کاهی ایچمک
وعورتلر سدری لعابلر ایله بول مجراسنه طاملتمق جمله مفیددر.

ایکیوز الالی طقوزنجی باب مثانه نفخی بیاننده‌در

نافوقده نفخ واقع اولمقدر که شیشمک وبل اوروب کرلمکدر. فارسیده بادکه
انورجنیر وان افتندورلر. وافرنجیلر فلاتو اوزتیاس وسیجه دررلر. وروملر
ویونانیلر انفخاس کستوس دررلر. مثانه‌ده نفخ واقع اولمغه نفاخ طعاملر
ومیوه‌لر یکدن اولوب مثانه‌ده اول نفخک تحلیلندن عاجزدر. بونک
علامتلری وجع سنز وثقل سز تمدد ایدوب دیقاری واشغی قراقر ایدر.
علاج اول نفاخ طعاملردن وشربتلردن منع ایدوب وماء الاصول
ایله بیدانجیر یاغی بیه‌لر **وضماد** که قاسق اوستنه قویه‌لر. مثلا بابونج و
سوسن وبان یاغلرینی آزه‌جق جندبیدستر ایله وحلتیث ایله وغالیه
مسک ایله ضماد اوله. وسذاب عصاره‌سینی غالیه مسکک وبان
یاغی ایله بول مجراسنه طاملتمق مفیددر. ومعده نوس ونعنا وطورق
اوتی وجندبیدستر ضماد ایلمک دخی فایده ایدر. وحلتیث وسوسن
یاغی ایله بونلری طاملتمق **وشیاف که** کرفس تخمی وانیسون ورازیانه تخمی
وصعتر وآزه‌جق فلفل وسکنجبین وقابند شکری ایله ایده‌لر. وقولنج ریحی
بابنده قولنج علاجنده ذکر اولنان معجونلردن مزاجه موافق اولانی استعمال ایده‌لر.

ایکیوز التمشنجی باب مثانه وجعی بیاننده‌در

نافوق اغریسی دررلر. فارسیده درد جنبردان دررلر. وافرنجیلر انواعی طولور
وسیجه دررلر. وروملر ویونانیلر یوتوس اسن کستوس دررلر. مثانه‌ده
وجع عارض اولمق سببی یاخود النزاع مختلفدر. یاخود مثانه‌ده طاش
تولد ایتمشدر. یاخود انده بر قرحه ویا جرب ویا ورم یا بر اخراج ایدر. شیشمک
ویا حیوان شانلر بر که بول طریقیله اوله کیرکدر. وبونلرک هر برینک
علامتلری وعلاجلری کندو بابلرنده ذکر اولنمشدر. ومثانه‌ده وجع قبض
فصلنده وشتابی بل اسددکی وقتنده جوف اوله کلمشدر. ومثانه‌ده

بومعقوله

بو معقوله وجع عارض اولوب ذکر ایلدوکمز علتلرک بر سببی اولمیوب مجرد وجع عارض
قبی مرار مزودر. ودیرلر که مثانه وجعی صاحبنک صولقونی غنده الماقدر بر بیوک ورم ظاهر
اولورسه یدنجی کونده یا اولا برنجی کونده هلاکت ایدر خصوصا حسیات دخی عارض اوله.

ایکیوز التمش برنجی باب مثانه استرخاسی دکنده وبریندن طشره چقمه‌سی بیاننده‌در

تاوق قاغشی وسست اولمق ویلیدن کند وبرندن ایرلمقدر. فارسیده ارغبنا
جنبردان دبیرون شدن ایله ازجای خویش دررلر. وافرنجیلر انوایی ربه چلیناکه
دسیجات بروجیه نجیا دررلر. وروملر ویونانیلر اتونیا که بر اتوسس لشی
کستوس دررلر. مثانه استرخاسنک سببی سائر اندام استرخاسی
سببی ایله برابردر. وانک بریندن اخراج اولمه‌سی بر غلیظ ریح درکه انی برندن
اخراج ایدر. یاخود بر زحم که کمرکاه اوستنه واقع اوله. واولورکه مثانه استرخاسی
سببی ایله عسر البول ظاهر اوله. وجائزدر که سلس البول تولد ایده. زیرا
دافعه‌سنده استرخادن قوت قالماز. واکثر مثانه تمدد عرضی اولورسه
عسر البول تولد ایدر بونک اصلی واحوالی شرحیده تفصیلدر. **علاج** شول
نوعی که بعضی اقندن وزحمدن ودوشمکدن اولورمش ایدوکی انی کندو یرینه
کتورمک علاجی مشکلدر وحرارت ویریجی داروکه ذکر ایدرز فوق مع وبافلمق
لازمدر. واولکه فالجی خراجده بلغمی ماده‌لری بنجه قی ایله استفراغ اولنورسه
ایله ایده‌لر. وبوکه فالج صاحبنک علاجنی ایده‌لر. واکثر بولی اختیارسز کلورسه
سلس البول علاجنی ایده‌لر سلس البول بابنه مراجعت ایده‌لر. واکثر عسر
البول تولد ایدرسه عسر البول بابنه وعلاجنه تقید اولنه. ودخی مرخی یعنی
سست ایدیجی دارولر وبر مقدار تحلیل وتقطیع ایدیجیلر ایله آمیخته ایده‌لر.
واول که ریحدن واقع اولمشدر دیمش ایدک **معجون مردن** تریاق کبیر ومثر
ودیسقوریدس وامروسیا ودوا الکرکم کبیر نافعدر. وبو کتاب اوللرنده بو
بو معجونلرک صفتی ومنفعتی یاد اولنمشدر. وبو بابده سعد وکندر وقیحوانا
شکوفه‌سی مخلوطا نافعدر. ویا بش سذاب تخمی ایله انک شکوفه
سی صوین بیه سذاب صوینده قینادوب دسوزوب بول مجراسنه طاملتمق
مفیددر. واکثر بول عسر ایله کلورسه قورودمش ودوکلمش تاوق قاپی
سذاب ریحانله ویره‌لر. وطوشان خایه‌سی قورودوس وفردوس خنجه‌سین
باقوب شکر ایله سفوف ایده‌لر **وضماد** اتبرتخمی دجاو شیردن ایدوب دیونک

صوبندن قبضه طاملتمق نافعدر • وبونلرک صوینده اوتورمق دخی مفیددر وشراب
قسط وحب الغار وناردین یاغلرندن جندبیدستر وحلتیت وبارزد وجاوشیر
طاملتمق وقاسق وکبک اوستنه سورتمک وضماد اتمک نافعدر • وقونش رازیانه لو
حار دارولرکه قابض اوله • مثلا سعد وسنبل وبیباسه ومقل وشیح وبابونه
وانکیس کبیلر نافعدر وحقنه لرکه ایچنده قنطوریون وحنظل وفرفیون اوله نافعدر •
واکثر صوینده دکوکرد معدنی یعنی ایلیجه صولرنده اوتورمق مفیددر • •

ایکی التمش ایکنجی باب تقطیر البول بیاننده در

بو علته سدک طاملسی دیرلر • فارسیده چکیدن کمیز دیرلر • واوزبکلر انوانکی
دخی قلناص ادرینه داستبلی جبی دیوم ادرینه دیرلر • وروملر دیونا تبلردیسوریه
دیرلر • واسترانغوریا دخی دیرلر • تقطیر البول مثانه آفتلرندندر • وتقطیر بولک
سببی اوچ نوعدر بریسی مجاری بولده اولمقدر • ایکنجیسی مثانه ده اولمقدر • تقطیر بولک سببی اوچ نوعدر
اوچنجیسی مثانه نک بر آخر عضو ایله مشارکتی بر علتدن دخی واقع اولمق وار
وادر که مجاری بولده درینه ایکی نوع اولور • بریسی بولک حدتیدر ایکنجی بول چوقلغی
که هرکاه بول حدتلو اوله مثانه یی لذع ایدوب ویا یقوب واول سببدن آنی مثانه
متقابلز وجمیع اولنجه بول طوتمغه قتفضاد ایدرکه بی اختیار طشره کله ویا آزه چق
دزه چوق اخراج ایده وبول حدتنک سببی ایسه یا حدتلو طعاملر وشرابلر و
سائر دارولردن یاخود زحمت وریاضتدن ویا اجا علدر • ویا آخر اندامک حراری
که بوکرکی وجکر وغیری کبیلردر • وبجی مثانه یه صو چوق کلسه • مثانه تیز طولار
وثقیل اولور دنقا خایی دفع اتمک استر وبول چوقلغی سببی جایزکه • رقیق
رطوبتلر چوق ایدیجی طعاملر وشرابلرکه وقت ایله استعمال دخی اتمش
اولهلر • وبلکی تازه درطوبتلو میوه لر دخی یمش اولهلر • وشول رطوبت که مثانه
ده دورا یکی نوعدر • بریسی شول عضله که بول اخراج ایده جکت منفذک طولاسنده
قونمشدر • وبول مثانه ده ایکن قوت ماسکه سی صقلار • وایکنجی اکه بر آفت
ایرشسه قوت ماسکه سی ضعیف اولوب اول زمانده استرخای منوعارض
اولوب یاخود خدر اولمق اوزره حتی باطل اولور متعدد استرخا سبب کیبی که شغلی
صقلامقدر • ویا ورم ویا سوء المزاج درکه بو عضله نک قوتنی ضعیف ایدر •
دنقا که قوت ضعیف اولور نه بولی صقلایه بلور ونه قوتیله طشره دفع ایدر •
انوکیچون کاه عسر البول وکاه سلس البول ایدر دبو تفصیلدن مراد بودرکه •
اکثر آخر عضو وغلث مشارکتی اولوب مثانه یه ضرر اتسه ایسه آنک علاجنه تقید

اولنه **علامتی** حار سوء المزاج علامتی بولده حدت وصفرت لون ایسه وتقطیر ومادام اولور
ومکثی سابقه لر انکا شهادت ایدر • وبارد سوء المزاجنک علامتی بودرکه بول رنگی آق اولوب
حرقت اولمازه • واکر سوء المزاج رطب وبارد ایسه بول چوق اولوب • وبی اختیار
طشره کلور ومکثی حاللر اکا دخی شهادت ایدر • وورم علامتلری وجرب وقرحه وغیری ایسه
بونلرک جمله سی کندو بابلرنده ذکر اولنمشدر **علاج** شول که بول حدتندندر وبولک حدتی
ذکر اولنده دخی اولورزه آخر عضوک سوء المزاجندن اولمش ایسه آنک حدتنی دفع
اتمک کرکدر • ومزاجی اعتداله کتوره لر • ومثانه یه نازل اولان حدتی کل یاغی وکلاسنی
صوایله کشکابار وقبنج صوبی ایله طباشیر وشکر وبزرقطونا لعابی ایله کل یاغی ویا خیلو
کشکابار وبنفشه شرابی وخشخاش وغوره شرابلری مخلوطا نافعدر •
وایکی اوچ کون بناوج البزورن وجلابله ویره لر • بوحالده مثانه یه نازل اولمش
حدت وحرقتی وماده یه یهات ایدر وکماعده ودلکت نافعدر • وغداسی
اسفاناخ وماش منقشر وقبیح ومارل وکشنکسنه که بادام یاغی ایله اوله
ویره لر • واکشیلردن ملایم صولر که سماق وغوره وناردنک ایله وبادام
یاغی ایله اوله ویره لر • ودیلج لرکه جلابلر وکشکابار ونخود ابلرایله طبخ اوله ویرولر
وسکنجبین دخی ویره لر • واکثر تقطیر البول سببی بارد سوء المزاجدن ایسه
مجوندلردن تریاق کبیر ومثرودیطوس ودسنجوتیا اتیه اطریفل صغیر دخی نافعدر
وشرابلر که تقطیر بوله مفید بودرکه • وبول قان ایله کلسه منع ایدر قوریی
ورسبیا یپراغی وآلما وبخار ریپراغی ومرد وکندر وجلنار وبلوط جمله برابر اوله
دکوب آکشی شراب ایله یاخود سکنجبین ایله ویره لر **سفوف** ورسبیا تقطیر بولی دافع سفوف
بیشی وبلوط وعلک شاحی وکمون وزنده برابر اوله • هر صباح بو سفوفدن
اوچ دورت درهم قدرن ویره لر • وایارج جالینوس واطریفل کبیر وشول
دارولرکه باه قوتنی زیاده ایده بوعلته نافعدر **سفوف ماسک البول**
بجربدرو جندبیدستر وقسط وجاوش وعاقرقرحا وجفت بلوط وزنده
برابر اوله باشن ورسبیایی صوایله جب یاخود سفوف ایدوب اویقو وقتنده
بر درهم ویره لر • ودبو بابده سعد دخولنجان وکندر وقور وراسن
وجمع وکدبا هر بریندن بر درهم اوله دوکوب بوندن اوچ درهمین
اسکی شراب ایله یا مثلث ایله ویره لر • وبونده حب الرشاد دخی مفید
در • وبو **معجون** دخی نافعدر • قاورلمش هلیله کابلی اون درهم راسن
یابس اون درهم وحب المحلب اون درهم آدره • بش درهم

اطريفيل فنتم ايدوب عسل ايله معجون ايده لر • بونڭ مقدار استعمالى اوچ درهمدر •
معجون آخر فادرلشن هليله كابلى اون درهم بهمن سرخ بش درهم نعناع وسنبل
بيشى ونسند روس ومرو كندر وسعد دبباسه هر برندن اوچ درهم راسن
بابس وحب المحلب هر برندن اون درهم قرنفل بش درهم اوله عسل ايله معجون
ايده لر • بونڭ مقدار استعمالى ايكى درهمدر • وازه جق موميايى زنبق ياغيله
اريدوب قضيب مجراسنه طامله لر • وهر صباح بر مثقال قاقله سقوقنى شكر ايله لر
نافعدر • وشونيز وسذاب تخمى برابر اوله هر شربت بر مثقالدر بيد انجير ياغى
ايله ويره لر بودخى منفعدر • ان شاء الله تعالى

ايكى يوز التمش اوچنجى باب عسر البول بيانندهدر

كوچ تبول ايتمكدر • فارسيده كرفتن كميز ودشوار بيدن درلر • وافرنجيلر انواعى
اورينه صو ديرنچيو درلر • ورومليو يونانيلر ادسقوريه درلر سبب عسر
البول بر ورمدندر كه يا مثانه ده ويا مثانه عضله سنده اوله • يا بر غليظ رطوبتدر
كه مثانه ده قاله • يا بر قرحه يا اريكڭ كه مثانه ده جمع اوله • ياقاندر كه مثانه ده
باغلنه يا قرحه در يا زائدات بتمش اوله • ويا بر لزجى رطوبت كه مثانه ده
وقضيب منفذنده جمع اوله • ياخود مثانه ده طاش تولد ايده • يابول طوتمق يا
مثانه صودن طولمق سببلرنڭ بريسى ايله قوت دافعه سنڭ ضعفى اوله
كه اكا موت الغوة درلر • يا بارد سوء المزاج مثانه حسنى باطل ايتمش اوله
يا محرق خلطلردن يا حار سوء المزاجدن يا بول مجاريسى تنگ اولمقدن سبب ايله
قايه بتار رجيقه يا بر ورم اوله كه مستقيم اسملو بغرسغنده اوله يا بر زخم كه ارقه
ويا قاسق اوستنده ودشر انواع سوء المزاج علامتى وورم وقرحه وجرب
علامتى معلومدر • وقان منعقد الله نكڭ علامتى اولدر كه نبض ونفس صغير
ومتواتر وچهره زرد اولوب كوكل دونمسى ويا بارد ديه دوشيجى تكمى درر • وارج
كه مثانه ده قاله انكڭ علامتى بحثش بابده ذكر اولنمش ايدى • ومثانه ده طاش
تولد ايتمش ايسه بوندن صكره باشقه بابده ذكر اولنور • وزوائدات بتمه سى مثانه ده طاش تولد ايتمش ايسه
ديبش ايركه انكڭ علامتى اول قرحه اولوب • واريكڭ كلوب وراحت بتمش
اوله • وانكڭ اردنجه عسر البول كله واريك جمع اوله علامتى اولدر كه اكثر
بوكركه وده قرحه بتار بده بر عضوده قرحه اولمش اوله واكثر اريك كلمش اوله ويه
طوره انكڭ عقبنده عسر البول ظهوره كلور • وموت القوة علامتى بودر كه بول
طورندن صكره عسر انكڭ عقبنجه كلمش اولور ووقت اولماز ياخود آز اولور

داكر

واكر مثانه اوستنده اول قوسه لر بول تقطير ايله طشره كلور • وشول عسر البول كه
انكڭ سببى لر زخم وبر آفت ايرشمش اوله اكثر علامت لازم دكلدر • زيرا اكثر سبب
شاهد در علاج اكر سبب حار ورم ايسه باسليقدن فصد اولنوب ونفانه و
بنفشه ياغى ايله ياغليه لر • ومحلل ياغلردن قضيب مجراسنه طامله دوب وقاسق اوستنه
محلل ضمادلر دخى قويه لر • واكر سببى بر غليظ نفخ وريح اولوب مثانه ده قالمش اوله
بيد ياغى يا ماء الاصول ويرمك كركدر • وبو بابده ماء الاصول كرفس ورازيانه تخملرى
وانيسون وكرفس ورازيانه كوكلرى وكراويا وكمون وناناخواه هر برندن بر اوچ سنبل دخى اوچ
وفوه وراوند هر برندن اوچ درهم قوريب ادرنوم بديا درهم سوسن كوكى اوچ
درهم انجير بش عدد اوچ من صو ايله نصف قالنجه قينادوب وسوزوب هر صباح
بوندن اون درهم مقدارينى ويكرمى درهم بيد انجير ياغى ايله ويره لر • واكر سنجبيا
معجون ايله ويرلبور سه دخى صوابدر • وبنم كرم ناردين وسذاب ياغلرى ايله آزه جق
جند بيدستر قضيب مجراسنه طامله لر • واكر مثانه ده قرحه دن عسر بول اولمش
ايسه • ايكى يوز اللى بشنجى بابده مثانه قرحه سى علاجندن تنقيه اولنوب ويا فى علاجى
نفخ ايديجى وادرار ايديجى دارولر كركدر • اما كوره لر بدنده اكر ماده وار ايسه تنقيه
اولنوب زحمت زياده اولور • فقالا طريق صواب اولدر كه اول قى ايتدروب بعده
بولرنى حقنه ايده لر حقنه خطمى وخبازى وكتان تخملرى واربه كپكى وبنفشه كپكى وقبار مثانه ایچون احتقان
شنبه وبابونه وطوره اوتى ياغلر ايله دوزه لر • بعده آزه جق بوره وقائيز ختم ايده
لر • وبعضيلر يا يكز بنم كرم بابونه ياغى ايله حقنه ايده لر ضماد كرنب وچغندر ييراقلرى
واكليل الملك وبابونه وحلبه وطبيخ اولمش مازد ونخود وارپه اونندن وآزه جق
كوكرجين خرسى وزيت ياغى يوغوروب جمله قاسق اوزرنه قويه لر تكميد
ونطول منفل البنجى صو ويا بابونه وطوره اوتى ياغلرى اوله بعده ادرار ايديجى
دارولر ويره لر • وبو بابده شرب صوينى نافعدر • وانكڭ ايله شرب ايمك وانكڭ
شرب صو ايله ايليوب ايمك مجربدر درلر • وبيوك علاجنده وبابنده كه ايكى
يوز اللى اوجنجى بابدر انده اولان بنادن بزردر سفوف وقرص كه ذكر اولنمشدر
ايكى بويكه دخى علاجدر مدرات كه مثانه يى اخلاطدن پاك ايدر • مثلا اسارون
وحماما وناناخواه وفطر اساليون وكرفس تخمى وفوه وسنبل هر برندن ايكيشر
درهم انيسون بش درهم اوله حب ايدوب بونڭ مقدار استعمالى
ايكى درهمدر • واكر عسر بول سببى مثانه ده قرحه اولوب ياخود آخر عضودن
اكثر اريك ويا عنبردن اكثر ماده كلوب بولى عسر ايتمش اوله • مثانه دن طاش

وقوبی پاك ايدیجی واردر كه حلقنده دکندوبابنده ذكر اولنسه كركدر • بوكا دخی نافعدر
مثلا بابونج حقوب وبابونج صوجه وسنكر ايچنده بولنان طاش كه آنا حجر الاسفنج
درلر نافعدر • وحقوب معجوننی یارم درهم قدری معده نوس صوایله ازوب
ويرمك مفيددر • وكلنجك ديدكلری حيوان كه عربده اكا ابن عرس درلر • انك
قورودلمش اوج درهمنی شراب ريحانیله ويره لر • واطفال علتنده بابونج
سرطان دن اوج درهمنی ويره لر بانجی قصه نافعدر • وباشلو اوتملره ذكر اولنان
لری شرب صوایله ونشرنبلر ايله وخسك صوبيله وكرفس ومعده نوس صولری ايله
ترياق ومثرو دوراموسيا ودواء الكركم وسكنجبين عنصلی موافقدر • ونطولتلر
كه هزاراسفند ومشك طرامشيع وبوره دعا قرقحا وخردل وازه جوق كوكرجين
ترسنی قويوب قاسق اوستنه نطول وضماد ايده لر ضماد آخر حب الغار وشب
یمانی وحماما واكليل الملك وقره تخم اولی وبابونه هربرندن اون درهم زوفو
وكرفس تخملری وشبت تخمی هربرندن بشر درهم دله دوكوب وكرنب طبيخی ايله
يوغوروب دخی قاسق اوستنه بلقان وسوسن ياغلری سوروب ضماد ايده لر •
شراب شب يمانی قتی نافعدر شب ومثل اكيشر درهم هركون ديركيجه
وسركه ده اصلاد ودوب وسوزوب اول سركه دن سكنجبين دوزوب مناسب
ادويه ايله ويره لر • واكر حسر بول بعده قره اولوب جراحتی بتمك ايله مجراسی
تنك قاله • یاخود زايدات باسفل نبه بوت ديجی ابزندن اجلاس ايتدره لر
وبوت ديجی باغلر وضماد لر دخی ايدرلر • واكثی لردن بر طعيز ايده لر • زيرا
حسر بول علاجی جيردر جائزكه مجرای بول برادعور دن باغلنوب هلاك ايده
قاناغيز وزراقه ايله • وبارغله علاجه محتاج اوله محمد بن زكريا درکه مثانه ده ورم عظيم
اولوب دبول مجراسی اول سببله طونلمش اولوب وقاناطير ايله علاجه دخی
قدرت اولميه وجع ومرض صعوبتنده جائزدركه مريض هلاك اوله وقاناطير •
ديدكلری مثانه دن بول چقاره جق براتدر بوندن صكره ذكر ايدرز • واكر حسر
بول بر لزج رطوبت ايسه بيابان كوكرجينی ترسی یاخود فاره ترسندن
بر مثقالی طورق ادق صوغنيره یاخود اطفال بولی ايله ازوب قضيب مجراسنه
طامله لر • وایچمك دخی مفيددر • وتادوق قاشنی یاخود رخمه ديدكلری قوشك
كوجكلا قدر اكثه جلغان دخی درلر • واكثر قزنال زرد بنفشه • بونلرك قاليندن قوروده ب
بر درهمی ازه جق طوز داسنی صوبيله ايچوره لر • وایكی دنك جلبنش حمار سدب
ايله ويرمك دخی نافعدر وشتول لعوق كه غليظ ولزج رطوبتلری پاك ايدر •

مثلا برباران اوكش مذبراسقيل ايكی درهم اوله شب يمانی ايكی درهم اوله بو ايكی
سنی سركه ده طبخ ايدوب مهترا ايده لر • وسكر قاتوب عسل ايله قوامه كتوره لر
بوندن بر مقدار ريه لر وضماد لر مثانه ده قان باغلنمسی باپنده ذكر اولنمشدر بوكا
دخی نافعدر • وبو بابده حقوب ياغنی سوره لر وكرفس وشبت صولرینی بادام ياغی
ايله ويره لر • وآبزنده اجلاس ايتدره لر • واكر سبب حسر قوت دافعه ضعيفی و
یاخود بطلانی اوله كه اكثه عربده موت القوة درلر اكا قاناطير ايله علاج اولنمغه محتاج
اولور • وبو بابده كوكرد ومعدن صولری كه اكثه ايلجه درلر • انده اجلاس ايتورمك
قتی نافعدر • واول مشكل علاج كه قاناطير درلر • اولدركه صفت قاناطير
بعضیلر بو آلته قاناطير دخی درلر • زراقيه بكزر فارسيده ناشوددر • وناجه دخی
درلر • بر لوله دركه كمشدن وياقوردن هرنه ايسه دوزه لر كه بول مجراسنه صوقمق
قدر اوله • وايكی طرفی آچيق اوله كه بول طشره كلوب چقه وباشی دكربيجه اوله
كه ايچرو ورده اضطراب ويرميه • وانك اوستنده لجام كبی بر طبقه قويه لر
وطبقه اوزنا سنه بر دلوك اوله • واول حاصره يه برك باغلنمش اوله لر آنده
هوايه منفذ اوليه • واول بذرقطونا لعابيله ياغلوب قضيبه صوقه لر • اول
لعاب ملايم طوتر اول طريقيله حسر اولان بولی اخراج ايده لر • واول قاناطيرنا
نهايتنه دكلو وارمق لازمدر تدريجله ايده لر • واكثر سبب حسر بول بر ورم
كه استقيم بغرسغنده يا رحمده اوله • یا بر قوری ثقل یا بر غليظ رطوبت یا رنج
منعقد اولمش اوله انلرك احوالی وعلاجی كندو بابلرنده وقولنجده وغير يرده ذكر
اولنمشدر • اما حسره سبب مثانه استرخاسی ايسه بتوله نغا خالكندكده
ابزنه اجلاس ايتدره لر • وقاسق اوستنه زفتله ال سوروب اودمن كركدركه
بول طشره چقا واكر چقماز ايسه بنه قاناطيره محتاجدر • وقاناطير مشكل علاجدر
وبو بابده معجون سنجرنيا ودواء اموسيا وترياق كبير ومثرو دبيطوس قدر حقوب معجوننی
معده نوس صوینه ازوب ايچوره لر • ودارچينی وسعد وسليخه وزنجبيل و
نعناعسنه نيم كوفته صوده طبخ اولنور اول صودن ويره لر • مثانه استرخاسنه
حسر بوله نافعدر • واكر ماء العسل ديرلرسه بو صولردن تكميد ايدرلر ونطولتلر
ايده لر • وبو اجزايی دوكوب وقاريا غلر ايله يوغوروب هر صباح سوره لر وبو جمله
حقنه دخی ايده لر • وحسر بول اطفالده واقع اولمش ايسه خيار بادرنك وقاودن
تخملرندن ايكی دنوبجه مستحلب ايده لر • اما صولی اولميه كه نتوله نعناغا كتورميه
واطفالده وباشلو آدملرده صوفخمر دخی جمله نافع اولان بودركه زعفران غيرمدق

اوله • بر تل زعفرانی قضیب دلوکنه صوقه لر • وشول حیوان جمع که بت کبی اوسوراکه
وبدن التزاق ایدرلر • ویاخود آدم کوده سنده حاصل اولان بت دخی نافعدر
مثلا قضیب دلوکنه صوقه لر که دافعه یی تحریك ایتلکه بول طشره کله دیو بتی ویا
خود التزاق ایدنلری که کبی اولان حیوانجغی مرسانی وصوغانی ایله مثانه یه و
اطرافنه سوره لر که بول کتورر دیشلر • واکثر تعویج مثانه سن یاقه لر ودوکوب
طتلو شرابیله ایچوره لر نفعی واردر • وکوکرجینک قانینی قاسق اوستنه طلا
ملمنی دخی مفیددر دیشلر • واکثر اقلاقه طوزینی یونوب شیاف ایدوب
اوکنده ودبرده کتوررسه لر بول دفعه یطلق ایدرر • وارزده جمع جنر بیدستر ومسك
ازوب شراب یاغیله طاملنه لر • مثانه نك قوتنی وطمارلرینی تحریك ایدوب
اوباندرر وجولی دفع ایدر وهر قنغی حیوانك اودی اولورسه اولسون قضیب
مجراسنه طاملته قوت واقعه ر اوبارر • وبوره وطوزیب دخی قضیب قومق
قومق بول دفع ایدرر وبول از اولمه سنك سببی بش نسنه وندر • مثلا
بری صوبی از ایچك ایکنجی مسام آچلمق وتحلیل چوق اولمق اوچنجی • ج ق
لملك واسهال لسودا چوق کتمك • ودردنجی جکرك قوتی ضعیف اولوب
که اندن صوبی قاندن ایروب بوکرکه کوندرسه کرك ایدی ضعف سبیله
کوندره میه بشنجی بوکرك ضعیفی دخی اوله که صوبی جکردن کندویه جذب ایده میه
بو ایکی علتنده کبده رك استسقا تولد ایدر • ومعلوم اوله که بو علتده جماع ضرر
درعه الکسی بك دخی مضردر • وجکر وبوکرک ضعفنك علاجی ایسه کندو
بابلرنده ذکر اولنمش ایدی • انك تدبیرن اسهلدر • • • • •

ایکی یوز التمش ودردنجی باب حرق البول بیاننده در

بوکه بوله یانه سی درر فاسیده سوزنش جمیز درلر • وافرنجیلر انواعی
درلر • وروملر ویونانیلر
درلر • اوراق بوله اوج نسنه سببدر • بری مثلا مثانه ده یاخود مجراسنده
جرب ویا بثره لر واکثر مانند جرافت اوله • آنلرك علامتلری وعلاجلری کندو
بابنده یاد اولنمشدر • ایکنجی سولنوخ ورطوبت که بول مجراسنده جماع کثرتندن
یاخود جلا ویرجی واکشی وطوزلو واجی اشیایی چوق استعمال ایدوب
انی قازیمش ویرنده لمش اوله دادن محل عریان قاله • اوچنجی نوعی مزاج
حار اولوب وبول دخی حار وتیز وحدتلو اوللغله بول ایله حدتلو خاذانه کله علا
متلری بولك صفرت وحمرت مایل اولوب عطش غلبه ایده • وحرارت

ویزکی

ویزکی اشیا استعمال ایلدوکی اکثر شاهد درکه سبقت ایتمش اوله • وبو بابده مثانه
و یانلغی جماع کثرتندن ایدوکی مجلدن الزب شاهد در علاج کوره لر اکثر بوللو حدتلو
ماده کلورسه اولا فقاع قنازه بالوغ وکشکاب کبیلر بیدر رب فی ایچوره لر • بعده
باسلیق دمارندن فصد ایده لر ومانع بوغنمه بهلو اوسته که اول محله قطع دررنجاست
ایدوب • وهر صباح بنادق البزور رخنغه شراب ایله یاخشخاش شرابیله ویا
خود کشکاب ویا بادام یاغیله ویروب وهر اخشام بزر قطونادن ایکی درهمی شکر
ایله وکل یاغیله ویروب وکاکنج شرابی دخی هر صباح ویرملك معتبردر • واکثر معده بزر
قطونایه متحمل ایده مزسه بزینه شاهسفرم ویبرلیه اما مجاعدن یانلغی منع اولنمق
کرکدر • وغداسی اسفاناخ ویاچه وجوزاب که تاوق یاغی ایله اوله وطفیلك ویرملك
دخی مناسبدر • وینمبرشت بیره دخی موافقدر • وشیاف ابیض عورتلر
سود ایله یاخود بیره ده آغیله طاملتمق مناسبدر بنادق البزور خیارین ونیق
تخمی ورخشخاش وخرفه تخملرندن اونر درهم نشاسته وکثیرا ورب السوس
هربرندن بر درهم بزر البنج ابیض ایکی درهم قاون تخمی اوتوز درهم اوله بونك
مقدار استعمالی اوج درهمدر • قرص حرقت البول ووریش مثانه ایچون نافعدر
زبیوز وقاون دقیقی تخملرندن هربرنده یکرمی درهم کثیرا وصمغ ودم الاخوین
هربرندن اون درهم افیون اوج درهم کرفس تخمی بر درهم قرص ایدهلر
مقدار استعمالی ایکی درهمدر قرص آخر قاون وخیار دقیقی تخملری وبادام وکثیرا
ورب السوس ونشاسته وکل ارمنی وآق خشخاش تخمی هربرندن برابر اوله
اکثر حرقت زیاده ایسه خشخاش قابی دخی قاتوب قرص ایدهلر • ودربعضی نسخ
صوده اجلاس ایتدره لر شیاف که طاملتمق ایچوندر • خشخاش قابی ونشا
سته ورب السوس هربرندن برابر اوله • شیاف ایده لر اکثر حاجت
اولورسه بو شیافه آزه جق افیون یاخود بزر البنج قته لر • ورنده یابنده
وعلاجنده ذکر اولنان شیاف ابیضدن طاملتمق دخی نافعدر • • •

ایکی یوز التمش بشنجی باب دیابیطس وادرار بول بیاننده در

هرنه قدر صو ایچرسه عینی ایله فی الحال بول ایتمك علتیدر • بو علته فارسیده
دولاب درلر • وعربلر دواره درلر ودیابیطس دیمك یونانجه در • واصطلاح
طبده زلق الکلیه درلر • بو علت اکثر عطش ایله چوق صو ایچورر • وادرار
ایله طوره مزینه چقارکیدر • وافرنجیلر بو علته درلر •
بو علتك اسبابی دورت نوعدر • بری بوکرك ضعیفدر که جکردن بوکرکه

کلان صوبی صقلمده عاجزدر. ایکنجی بارد سوء المزاج که جمله بدنه یا جگره مستولی اولوب واول
سببله بوگرک رطوبتی چکمزدن جگر وماساریقادن معده ونا جگر بو دفعه کنذوبه جقدوغی مقدار
دن زیاده چکمه گرک وانذن زیاده که طبخ اتمکه قادر اولمز طبخ اولمادن دفع ایدر
دجگر ماساریقادن جگر وماساریقا معده دن جگر ومعده دخی صو استر اول سببله
عطش غالب اولور. دبو انذامدن هر بر بدن صو چکدوکی دتیز صوصامغی وصو طلب
ایتدوکی دولابه تشبیه اتمشلر. انوکیچون دیابیطس دررلر دولاب دیمکدر وبو علتک
سببی بوگرک ایله زلق الامعادر. انوکیچون بو علته زلق الامعا دخی دیمشلر. وهرگاه
که دیابیطس مستولی اوله علت دقه ویدنک اریمسنه واکلسنه ورطوبت اریمسنه
دخی مؤدی اولور **علامتی** اکثرها ر واکثر بارد سوء المزاج جوق یرده ذکر اولنمشدر و
معلوم اولمشدر **علاجی** اکثرمانع بوغیدر وقوت قوی ایسه اول باسلیقدن
فصد اولنوب ورطوبت کتوره جک اشیالر که کشکاب غلیظ دیا ورد اوله. ویادام
ودکل یاغلری قاتلمش اوله ویره لر. دشکر ایله بذر قطونا وخیار واکشی انار دفرفه
صولری ایله ویره لر. وفرفه تخمی صوینی اکشی انار صوی ایله مخلوط وقادرلمش
قنبع صوینی وابوارتی دریاسی دنرنج دحماض دغوره زلبری نافع دانیک دکی
ایرانلری غایت معتبددر. درباده بارد صولره اجلاس ایتدرمک فی مناسبدر
والی حد بوگرکی بوندر ایله وبارد رطب هوا ایله اعتداله کتورمک صوابیبو علاجدر
دشکوفه دن یاشن ننفشه دنیلوفر وسائر بارد شکوفه لر شمم اتمک دخی
معتبددر. داکثر جوق بارد صو ایچمش ایسه قی ایتدره لرکه صو یقارب دونکله
بوگرک اعتدال بولور. وعلت ابتداسنده قوت قوی ایسه حق کتورمک
دخی صوابدر. وطبع دخی حقنه ایله یومشاق طوتمق مناسبدر **حقنه** ارپه
اونندن الیدکلری تفاح بعضی یونره دربر قنه لر وایران صوینی دخی قته لر. ودائما
اغرده سماق دخی صولری دنیز حقدبه رانکی انه لر عطشنی تسکین
ایدر. وقرص طباشیر دخی نافعدر **قرص طباشیر** طباشیر اون درهم
نارل تخمی وسموزادت تخمی هر برندن اون درهم قور وکشنیز که سرکه دن
اصلادوب بعده قورلمش اوله بش درهم گل بش درهم جلنار اکی درهم
گل ارمنی بش درهم کافور یارم درهم آق صندل وصمغ عربی واقاقیا هر برندن
اکی درهم عادت اوزره قرص ایده لر بونک مقدار استعمالی اوچ درهمدر. انار
صوینی یاغوده سبی صو ایله ویره لر. وقرص گلنار دخی مناسبدر **قرص گلنار**
اقاقیا اکی درهم گل اوچ درهم گلنار دورت درهم صمغ بر درهم کثیرا یارم

درهم

درهم قرص ایده لر. مقدار استعمالی ایکی درهمدر بذر قطونا یاغورقبغ صو ایله ویره لر. وبوزلو
صولرده وخرفه اصلادوب بوگرک موضعنه قویه لر **ضماد** مرجلکی کلابله یوغوروب ضماد
اولنه. بوگرک حرارتنی ساکن ایدر اگر تحللی وار ایسه بو ضماده دورت درهم اقاقیا واکی
درهم کندر دیاشن ورسبی صوبله قته لر. وبوناک صوینده خرفه اصلادوب هر بار بوگرک
اوستنه قویه لر **ضمادی قوی** عصاره ویخته النبس ولادنا ورامک هر برندن اکی ور درهم دکوب
ورسبی صو ایله یوغوروب ضماد اولنه **حقنه** سموزادی ولسان الحمل عصاره لری ویرده
اغندن دورزوب واکشی ایران دخی قته لر. وغدا اسی ملایم صولره کشک شعیر دقبغ
قلیه لری ودیا خلو اسفید باجلر وسموز قوشلر این دیاچه وتازه کوجک بالوق کراکشی
ایله پشمش اوله. ومارل قلیه لری وایرانلو سزید دمصوصلر که غوره ایله پشمش اوله
جمله نافعدر. والحاصل اکثر دیابیطس علاجنده واکثر بوالک وارث دفذن دحرقتی علا
جنده وبول ایله کلان حذیلو ماده لر علاجنده وطحلرک اغزیلری دبول مجارینک دسعتلری
علاجنده طبیبلار زندرکه بر خوشیجه تتبع ایدوب قی لر وفصدلر اتیدره لر. دمادی
جوق ایسه رطوبت وبرودت ویرجی تدبیر اگر کدرکه دیابیطس علاجنه بیوره لر
وطحلر اغزلری وسعتنه قابض وار دلر کرکدر. هر فنکه حشو ایده لرکه مانع جوقدر
لاندره اول فنی ایله زیاده تعتید ایده لر. بعده ماسک البول ایچون معجونلر دخی
قالقی نافعدر **ممسک البول** اوچ دورت دانه جوزن اتشده بریان
ایدوب عسل ایله ییه لرکه بولی صقلر. والبخور وجوزی بریان ایدوب بیلم
دخی نافعدر. وکهرکاه حار دمعتدل یاغلر سورمک ومعدن دالیجه صولرنده
اوتورمق معتبددر. وباه قوتنی زیاده ایدن اشیار حاره دخی بو بابده
نافعدر. وماسک البول ایچون اولان علاجلرک باقیسی بوندن صکره
سلس البول بابنده ذکر اولنور. ان شاء الله تعالی.

ایکیوز التمش التنجی باب سلس البول وتقطیر البول بیانندهدر

بی اختیار بولی اقوب طوتمغه قادر اولممقدر ودوشکه ایشه مکدر. فارسیده
انکی جمیزبی خواه دررلر. ودوشکه تقول ایدنلره جمیز بدیا بستری دررلر
وازجمیز انوا بی دررلر. دروملرو بونابیلر
طوتمغه تی دررلر. سلس البول دائم سیدوکی اقمقدر که
طوتمغه قادر اولمز بعضیلر بو ظلری اراسنده بر بر داق فرقلر. وسلس البولک
سببلری دورت نوعدر. بری سوء المزاج افراطندن مثانه عضله لری
سست اولمقدر. ایکنجیسی مدررداردلری افراطله استعمال اتمک عادت

بولی امساک ایدر

سلس البوله سبب دورتدر

ایدنوب و مزدوج رقیق شراب استعمالندن دخی اولور . او آججی سی اراده
مدده لری بیرندن ایربلوب و مثانه عضله سی نیک مبدأ ینه آفت واقع اولمقدر .
ودوردنجی اولدرکه احشاده بر سبب اوله که مثانه یه زحمت ویره و مثانه یه شویله
صقه که عورتلر وضع حملنده صقلورلر واول سببدن بول بی اختیار طشره هر بار
کله ویاخود بویرک ومثانه ده بر ورم اوله که انلری صقه ویا نفورلری بول بلا قصد
طشره چقاره وهر بار بول منقطع وسعت بولمغله بولی طوتمغه قادر اولمیه
و بویرک و مثانه ورملری بحثی بابنده علامتلری ذکر اولنمشدر علاجی
تقطیر البول علاجی کبیدر . وحار ماسک البول علاجلری دخی نافعدر سفوف
نافع بلوط و حب المحلب و سعد و مروخولنجان و زفت ودوقو و اسل
ورنده برابر اوله سفوف ایدوب اوتغوز قتنده اوچ درهم ویره لر سفوف آخر
بلوط التی درهم کندر اوتوز درهم مقوراب کشنیز سرکه ده اصلانوب بعده قاورلمش
اوله دگلی ارمنی وصمغ عربی هر برندن اون درهم جمله سی سفوف ایدوب صباح واخشام
اوچر درهم ویره لر . واکثر برودت غالب ایسه معجون نارون شربانی کبیر وسنجبیا وصنم
وانغوذ ویا کبیرلی اسکی شرابیله یاخود ماء العسل ایله ویره لر سفوف نافع بایش
مرسین شانه لری و شب یمانی وکندر وجلنار و بلوط ورنده برابر اولوب طنلو
شراب ایده قینادوب بونک صوبندن هر صباح اون درهم ویر درهم بادام
یاغی قاتوب ایچه لر ودیلرسه سفوف ایده لر معجون اللبوب افراط بولی منع
ایدر بادام یارم متن ایچی زردالو چکردکی ایچی مغز اوله اون اوستار حب الخضرا
بر متن بیاض سسام یارم متن جمله یی دکوب و بو معجونی بیدی یخشی ایدوب
بیدی کون ییه لر معجون اللبوب آخر قره چورک اوتی و نانخواه وکندر تخمی دوقو
شکر طواق سسام هر بری برابر اوله . مرسین شرابیله معجون ایده لر ودیلرلر
سه سفوف ایدوب هر صباح ییه لر سفوف سرکه ده اصلانمش بعده قاورلمش
بلوط اون درهم هلیله کابلی و بلیله و املج هر برندن دردر درهم اوله سفوف
ایده لر . مقدار شربتی بر مثقالدر . وبو سفوفی دیلرلرسه ایوا صوینده قینا
دوب بعده تابه ده قاوردوب دکوب معجون یاخود سفوف ایده لر غذا
بالخاصه نافعدر . دلکواتینی بریان ایدوب ییه لر قیتی نافعدر . وارقه
توزلمه سی ودبرآو پسنه دکوز قارنکو لغنه دخی نافعدر . وقوردمش طوشانک
بوکلرکی بر جبیره طورق اوتی تخمی بر جبیره عاقرقرحا وکرفس تخمی هر برندن یارم
جبیره اوله . بونک مقدار استعمالی ایکی بچق درهمدر . وقاورلمش طوشانک

افراط بولی منع ایدر

بینی سینی

بینی سینی ایکی درهم آلتوب شرابیله یاخود ماء العسل ایله نافعدر . وبوابره
کوکرد . ومعدنی صولرنده اوتورمق وارزه جق ایچمک دخی مفیددر . وبونک
باقی علاجی فالج علاجیدر . فالج بابنه مراجعت ایدوب بوکه نافع ومناسب
اولانی ایده لر . واکثر کوتونی بوشاق دوکوب شکر ایله یه لر بارد ورطب
مزاجلویه قیتی مفیددر . وبونک طلا وضمادی دخی مناسبدر . وسلس البول
منع ایچون فرفیون یاغی ایله آزه جق مشک وانکر زد طلا اولنسه فایده ایدر
حقنه حک صوبندن بر رطل سعد بکری درهم حب المحلب اون درهم
دوکوب وحک صوینه ادیده بر قالنجه قینادوب و سوزوب بکرمی اوتوز
درهم قدر شیر روغنی قاتوب حقنه ایده لر دهن نافع حب البان وفندق
وفستق وحب الخضرا وحب المحلب ورنده برابر اوله صودر قینادوب
قوتنی صولرندن چکره اول صونک اوزرنده یاغنی جمع ایدوب واول یاغدن
حقنه یه ضم ایده لر طلا ایده لر قیتی نافعدر . وسلس کشینک که مزاجی ویاچارلی
حارلو اولوب دارولردن مضرت خوف اولنسه . اقراص طباشیر دخی ویره لر
کچی بابنده که دیابیطس بابیدر انده ذکر اولنمشدر استعمال اولنه فصل فی
بتول الفراش دوشکه بتول ایدن کشیلره علاج مثانه استرخاسی بابنده
علاجلرنه ایسه آنی ایده لر . وصوی آز ایچوب ویاتمزدن اول بتول اتمک واو
یتورسن قشک اتمک ایچون اخشام غذاسن ترک یاخود آز ویمک گرکدر .
و مجرب دارولردن سمو کلو بوجک ودار در فرودده و زیاده دخی اولور .
تزده اولان نوعنی بشوروب یدرمک مجربدر . وشاهتره تخمی برادانه
بادشل مازو ایله یمک مجربدررلر . واشبو بابده هر نقدر علاج ذکر اولنمش
ایسه جمله دوشکه بتول ایدنلره دخی علاجدر . اما صبیانلر ایسه قتنلو علاج
اتمیه لر . واطلاق اوزره اکثر سلس البول واکثر بتول الفراش علتندر . اشبو
ذکر اولنه جق دارولر قیتی نافع علاجدر اودر بودر که قاورلمش کتان تخمی اون
درهم خطمی تخمی یدی درهم اقاقیا ومر وکندر وشیاف مامیثا هر برندن
ایکی درهم قورو راسن اون درهم قاورلمش هلیله کابلی وشب یمانی
هر برندن ایکی بچق درهم اوله دکوب سفوف ایده لر . مقدار استعمالی
بر درهمدر . واکثر معجون ایده لرسه ایکی درهم ویره لر معجون آخر کمون
وکندر ومرسین یمشی ورنده برابر اولوب معجون ایده لر . مقدار استعمالی
بر مثقالدر وچورک اوتنی سحق ایدوب وارزه جق کوکرجین ترسی وارزه جق

سمو کلی بوجکی بشوروب یمک

طوشان ابيني سن قاتوب چيغ ايچنه قويوب اتمك ايليوب يديرلر • و انه جي طوشان ابيني سنزلا
شراب ايله و يرسلر مفيد در • و بر درهم خولنجاني دوكوب بارد صو ايله و يروب و طعامنه
دايم خولنجاني قاتلوب دخي مناسبدر • و پاتمش خام ابريشمي عسل ايله معجون ايدوب يارم درهم
دايم يمك مفيددر • و سنبل رومي يمك و ضماد و طلا اتمك سوديدي قوللوا او زره نافعدر •
و بتون ديكي خصيه لريا كباب وقاورمه ايدوب يمك و بباسه مرسيا عصاره سيله
مخلوط ايمك و ضماد و طلا اتمك مناسبدر • و اريج نرسيني ياقوب اندنا معجون ايدوب يمك
مفيددر • و خروس ايبگني كه باشنده قرمزي اندر • و بوغازيني التنده اولاني دخي كباب
وقاورمه ايدوب يمك نافعدر • و يابقوش قوشنك اوديله المغول مثنيني ياقوب
كوليني قرشدروب عسل ايله يمك موافقدر • و خروس يموزبرني ياقوب و دوكوب
يمك مفيددر شراب قابض ايله بهمن يمك و جمار الوقشي ايلكني جاري ايله يمك و حاج
بيراغني يمك • و متصل بوزك كشنابي يمك دخي فائده ايدر • • • •

ايكي يوز التمش بدنجي باب بول ايله صرف قان گلمك و غسالي قاني كبي گلمك بيا ننده در

سبك ايله قان گلمك و غسالي ديدوكي جيكت ات يونمش صو كبي گلمكدر •
بونك احوالني بوندن صكره با بنغه بايده بيان ايدرز • فارسيده ياجيغرجوا
انده ديا جيغراب گوشت گونه آمده درلر • و اذنجيلر انواعي
درلر • در و ميلر و يونانيلر درلر •
بول ايله صرف قان گلمك بوكركدن و يا مثانه دن و يا خود بتاري اندامدن و نكه جگر
و يا ساير اندامدن دخي گلور • بقار و طرفنده جمله بدندن گلان قانك علامتلري
اول اندامدك كنده و بابنده ذكر اولنمش ايدي • واولكه مثانه دن و بوكركدن • و
بونلرك حواليسندن قان گلمك علامتلري و سببلري و علامتلري دخي ذكر اولنمش
ايدي • و معلوم دركه جمله بدندن گلان قان كه بول ايله و غيري ايله ظاهر اوله يا دموي
امتلادر • يا خود مزاج و اردنك افراطي ايله طمر آغزلرينك آچلمه سي سبب اوله
و حار وار و برا استعماللندن دخي بو حالتلر ظهور ايدر • و خوارزمشاهي كتابنده و بركه
بركشينك مزاجي حار اوليه و حار ريحي انزاج سببي ايله جمله شكلايني بو علتدن ايدي يا حال
بدبله ايكين بر طبيب اگر حار معجونلر و دار و چيني و زنجبيل ايله ميرده بر و يروب اول تغيرات
ايله ضعف زياده اولوب و حرارت مستولي اولديب و بر اد غوردن طمر اغزلري اچلوب
صرف قان يولن انكله باشلديب و آخر قانا كسنوب قوريب تشنج عارض اولوب
انكله هلاك اولديب • و ديركه بركشينك دخي دموي اسهالي اولوب اگر عطش

غلبه

غلبه ايدوب هركونا طباشير ايله بارد صو ايچرايدي و بر طبيب اگر اجازت و يروب كه
ستلو ديلرسه بوزلو صو ايچه اسهال دموي ايكين بوزلو صو ايچديلر و خوش حال اولوب
خصوصا بو كشينك دخي حار نسنه لر استعماللندن طمر آغزي آچلمش ايدي • والحاصل بو
نارك علامتلري خصوصا طمر اغزلري آچلمه سنك كه صرف قان گلمه علامتي اولدركه بول
ايله صرف قان گلور • و ساير اندامدن و اصلا الم و آفت حس اولنماز • و اگر مثانه دن ايسه
صرف قان اولماز زيرا مثانه ده صرف قان گلمجك يوك طمر يوقدر • بونلرك علاجي اگر قان
گلمكه سبب امتلا يوق ايسه اگر مانع يوغيسه صافنون و يا باسليقدن فصد اولنه
و مغرادن پرهيز ايدوب يوشق طعاملر و مزوره لر كه دعوتيه و يا بادام ياغي ايله و مارول و
باش كشنيز ايله و ريباس و عناب شرابلري و يره لر • و مرض اوفلنده قابض شرابلر
و يرميه لر • زيرا طمر اغزلري تنك اولور • و جايزدركه ماده بتارپا توجه ايليه بر اوج
عضوه مختص اولور خطري وار در • و اگر فصددن صكره ماده آز اولوب دخي حس
ايدرلرسه قابض شرابلردن و يرمك جايز اولور **شراب قابض** شب
يماني و جلنار و دم الاخوين هر برندن بر درهم كنتر ايكي درهم صمغ عربي يارم درهم
اوله • ايو اشرابيله يا خود سماق عصاره سيله و يره لر **شراب آخر** خشخاش
تخمي و طين مختوم و حبة الاس عصاره سي و گدايا و زنده برابر اوله • بونك مقدار
شربتي ايكي درهمدر خرفه صو ايله و يره لر **قابض آخر** صمغين بونبوزلري كه يانمش
اوله و كثيرا هر برندن برابر اوله دوكوب ايكي درهمين مرسين شرابيله و يره لر •
ايضا مغنيشر قرحجك دانا رفايل و مازو و مرسين پيراغي دخي قوب قينادوب
صوينه اوتوره لر • و بو ذكر اتديكمز قابض شربتلرك صوينه خرفه صوبني
قاتوب قضيب مجراسنه قاملتمق نافعدر • و گاهي بو كركك و قاسيق حواليسنه
حجامت و شيشه سي قومق لازمدر • اگر قان علقه اولوب و بر يره جمع اولور
دفوف بوعلته اول مجمه بربني جزوه لركه قاني سوزيلوب جقه • و اگر قان جمع
اولمامش ايسه قاني اخراج اتمه لر • و تجربه ايله ر • • • • • •

ايكي يوز التمش سكزنجي باب بول غسالي و بول رخيب و جمود دم بيانندهدر

بول غسالي ديدكلري جيك ات يوداقلري قاتلوم صوبه درلر • و بول رخيب دورلو
دورلو رنك ايله گلان بولدر • فارسيده بول غساليه جيغراب گوشت گونه
درلر • و بول رخيبه جيغرنقش گوناگون درلر • و اذنجيلر انواعي
درلر ورد و ميلر و يونانيلر درلر •
بو ايكي نوع بولدركه غسالي و بول رخيب ديدشلر ايدك بونلرك جمله سي بش نوع

اولور بری غالب اولور • انک سببی بوکرلک قوت هاضمه ومميزه سی ضعیفدر ویاخود
جکر ضعیفدر • ایکنجی بول غلیظدر یعنی بر بولدر که غلیظ اخلاط ایله مخلوط اولور • وبعضی سنده
سبب بوکرک هضمنک ضعیفدر • وبعضی ده بحران طریقیله دفع اخلاط ایدر • اوچنجی
بول شعیری در • یعنی بولده برالجه ایلک ویاخود قیل کبی کورینور • وبو ایلک کبی کورینن نسنه
کاهی ایکی قارش اوزون اولوب • وبونک کاه بیاض وکاه قزل وکاه لونی آخر دخی اولور انو
کیجون بوکه بولنوب در • وبونلر ظهر ایجنده غلیظ غدادن تولد ایدر • وبونلرک خطری
اولماز • دردنجی نوعنه بول ربی در • یعنی بول ایجنده اریک کبی اولور • بونک
سببی بعضی دو بیله در که اکثر نفس چکنک الملرنده واکثر غزیبده آجیلور • یاخود
بر ورم ویا قرحه در • بول اثنالرنده آجیلوب بول ایله طاهر اولور • بشنجی بول
زیتی در • وبول جرب دخی درلر • یعنی بولده یاغلو نسنه کورینور • وبونک سببی
یاغی اریمه سیدر • اکثر بوکرکده واکثر غیری یرده اولسون بعضیلر بوکه بول دوبانی
دیشلر یعنی یاغ اریمه سنه دلالت ایدر • وبو بش نوع بول که هر بری برشی ایله آمیخته
اولمشدر • وبو بش نوع بولدن غیری دخی الوان بول واردر رخشنه لر قاروره [illegible]
که انک دلیلی درلر هر بری برنسنه یه علامتدر • انلرک جمله سی بنفش وقاروره [illegible]
ذکر اولنمش کرکدر • بو محلده انک محلی دکلدر • وبوندن غیری دخی آمیخته بول واردر
بوعضیسی سیاه رنک اولور بوکرکده ومثانه ده طاش تولدنه دلیلدر • وبولده
رنک وغلظت واحمر وابیض وزعفرانی ونارنجی • وغیری الوان وصاف ومکدر
هر نه ایسه رخشنه لغی علامتلرنده هر بری محلنده ذکر اولندی • وانشاء الله
ذکر اولنسه کرکدر • کالدک بحثمز محلنه که بو محلده بونک ریم ایله آمیخته کلمسی
بقاری جانب عضولرندن کلور • واول موضعنک الم ویرمسی اکا نشان دخی ایدر
واکثر بول برنسنه ایله مخلوط دکل ایسه بول اثنالرندن کلدوکی معلومدر که اول
بول کلوب بعده اریک کبی کلور • وغالبی بولک سببی بوکرک وجکر ومميزه
لری ضعیفدر که هنوز بقاریده ذکر ایلدک ایدی بیاضه مائل ورقیق اولور •
ودانه مخلوط وغلیظ اولورسه حاققه جکر ضعیفدر • وغلیظ بول بو محلده
هضم صعوبتی واخلاط چوقلوغیدر • وبحران طریقیله اولان مخلوط بول فی الحال
خفت [illegible] بعده اولور • وجریمو بول ایسه یاغ اریمه سنک نشانیدر
قول بقراط اذا کان بوله رقیقا وکان بغتة ذلک مرض حار فی الکلیتین واذا کان بوله
اسود بلا مرض مع وجع کان او بغیر وجع فانه سیتولد فی کلاه حصاة بعد زمان
یسیر وخاصة اذا کان شیخنی قول منفرقین [illegible] بال دم فی اثنائه بلاحجه [illegible]

وجع

وجع فلا باس علیه • والحاصل بونلرکه جمله نشان وعلامتلردر که انده ذکر اولنمشدر • وعلاجلری
دخی بوقاروبابده اولان علاجلردر وانلردن ماعدا هر نه علت حسی اولنورسه اول علتنک
علاجی اولنوب ومزاجی اعتداله کتورمک ایله وطمر آنلرن اجلنس ایسه بیغاری بابده ذکر
اولنان قابض اشیا ایله علاجلری اولمقدر • اما علاج مقعددن حکنه اولمق شرطلدر
واکثر بوکرکده ومثانه ده طاش تولدی احوالی ایسه بوندن حکنه انلرک احوالی شرح بیان
اولنور فصل فی جمود الدم فان مقعد الدم یعنی قان طوکسی مثانه ده وبوکرکده
دخی اولور • بونک علامتی کرب وغشی واطراف بارد وسقوط نبضدر علاج سکنجبیل
عنصلی قمنی نافعدر • وحمار جکزنی یمک دخی مفیددر • وقیصوم بغه اودین کل یاغی ایله
طاملتمق نافعدر • ویاتش اصمه چبوغی کولنه قیصوم قاتوب وقینادوب وسوزوب
صاف ایدوب سکنجبین عنصلی ایله ایچمک موافقدر • وبطولتلردن اصمه کوکی صوبی •
مناسبدر • واصمه کوکی صوبی وانجیر صوبی وانجیری مرهم کبی ایدوب مثانه اوزرینه
ضماد وبطولتلر موافقدر • وانجبار رشته سنی ایچمک • وکوپکی عسل ایله یمک مفیددر
وقوزب بینی سی شکر وکل یاغی ایله یمک وکاکنج یمک وضماد وانک وجلنار یمک وضماد
انک وترزه جوق شب یمک جمله یمک نافعدر • وکیترا دخی مفیددر • بازو
اوتی تخمی میعه سائله ایله یمک نافعدر • وایکی اوج درهم قورو طوت
یمی سی یمک موافقدر • واظفار الطیبدن ایکی درهم ازه جوق کیترا ودماردل
صوایله یمک منعقد قانی رقیق ایدوب جریان ایتدررر •

ایکی یوز التمش طقوزنجی باب بوکرکده ومثانه ده تولد
ایدن طاش وقوعی بیاننده در

بوکرکده وقاوقده طاش وقوعی واقع اولمقدر • بو علته عربیده حصاة
الکلیه وحصاة المثانه دیرلر • وفارسیده سنک کرده وسنک مثانه
دیرلر • ودرغجیلر انوایی دیرلر • ورومیلر دخی بونلر
دیرلر • بو علت لاغر کشیلرده وبدننده فلطی ازاطه
اولنلرده چوق واقع اولوب • واکثر بوکرکده واقع اولنلر کیدرک لاغر ایدر • واول
کشیلر مقدم بلنلر بعده لاغر کوروب نحیف ایدرلر • وبو علتک جمله سنه
ایکنجی واوچنجی اقلیملرده یعنی عربستان طرفنده ساکن اولمق ایله بو علتک جمله سی
ساکنی وبلکی زایل اولور • زیرا اول ولایتلرک هوالری حار ویابسدر • وبو علتک
بشنجی • والتنجی اقلیملرده اکثر واقع اولور • زیرا اول ولایتلرک هواسی بارد
ورطبدر • خصوصا دریا قریب اوله • ومزاج دخی بارد ورطب اوله وبارد ورطب •

میوه‌لر اول ولایتلرده چوق اولمغله اوزاطله استعمال اولنه ولاغر کشیلرده بو علت واقع
اولسه اکثر مثانه‌سنده واقع اولور محمد بن ذکریا درازی اقوالی اوزره عورتلرک دخی
مثانه‌لرنده گاهی طاش تولد ایدر واین برمق ایله حس ایدوب دیوبلمك اولور دینواتک
مثانه‌لری اغزی رجال مثانه‌سندن واسع اولور وطشره قریب اولور واول سببدن
انلرک مثانه‌لرندن طاش تیز دوشر ویا شول عورتلرده تین نادر واقع اولور دیمشلر
وطفولیت وقتنده اولسه جایزدر وبو علت اطفالده مثانه‌ده واقع اولمسنک
سببی اوچ نوع سببدر برى اطفالک قوت دافعه‌سی اقوى اولور وشول
فضله‌لرکه تقاریدن اشنغه دفع ایدر وبوکرکدن دخی دفع ایدوب مثانه‌یه کوندرر برادخور
دن کوندرر زیرا دافعه قوی‌در فضله‌یی بله کوندرر ایکنجی هر بول که غلیظ وبولانق
اوله انلردن طاش تولد ایده‌کلمشدر واکثه دیلیدر اطفالک بولی قنود معلومدرکه
غلیظ وبولانقدر زیرا اطفال طعامی چوق ودی ترتیب استعمال ایدوب وطنا ایریک
منغذی واتخره دخی تنگ وحار اولور دبول کد دردنی سببی ایله سند ایدوب
اجرده طاش کبی خلط وغلظت منجمد اولوب وکیدرک اضطراب دیرلر
دجقا سنده دخی صعوبت چوق واقع اولور داوجنجی نوعی هر بولی که بر کون
الی قوسه‌لر الثنك اوزرنده طوزکبی برنسنه ظهور ایدر اطفال بولنده ایسه
الی موقوف بینی سند اولمق وغلظت اکثرشا هدر دهر نقدر دنیاده طاش
دارایسه دیرلرکه انك سببی بر غلیظ رطوبتدرکه انکه حرارت اثر ایدوب
الی قورودیر بوحال دشلرده طعام درطوبتلر صوکنده ایچرده انک حرارتندن دیش
دیبرنده واقع اولور وطوزک منعقد اولسی یعنی طوزکه سببی دخی اجزای ارضیه
وحرارت شمیته دندر وبولده بوبله طوزکبی طوکه سببی اول دکلور که
اجزای ارضیه اوله نهایت حرارت اطفال بولنده چوقدر واطفالک معده
وجگر حراری چوق اولور ونابخته لك ایله تا اسفله کلنجه بر بر به تیز کوندرر
دبولانق کلمك لازم کلور وخانه حراری دخی بولی زیاده بولانق ایدر اول سببله
باغلنوب طاش تولد ایدر والحاصل طاش تولد ینك علامتی ابتدا امتلادر
وغلیظ طعاملردن تولد ایدن لزج رطوبتدرکه مثلا دده وصغر وبیوک بالغ وبیوك
قوشلر دمنکاف انلر وصوغان وصرمساق وبرک پشمش یمره‌لر وفطیر اتمك
وخماج وغلیظ قطایف ورشته کبیر وغلیظ سدلو بریج اشلری وغلیظ بیر
باغلر وباشلر وپاچه وغلیظ بابوده‌لر وخام میوه‌لر انواعی وتربیجی اوزاطله بیک
وبولانق صولر وغلیظ شرابلر وخصوصا طعاملر ترتیبسز استعمال اولنه

ومعده ده

ومعده‌ده وجگرده قوت هاضمه دخی ضعیف اوله وجماع اشتهاسی صادق اولمق وچوق جماع
ادمان اتمك ومنی یرندن حرکت ایتدوکدن صکره جماعدن بر طرفلقله واخت لازم کلمك وجماع
بجی ایله منی ویرندن حرکت ایتدروب انزال واقع اولمامق قبله طاش تولدنه سببدر
وخایه ورمی ووجعی دخی طاش تولدنه اثر دردر بو تفصیلدن مراد بونلرک جمله‌سندن حذر
ایدوب واگر طاش متولد اولمش ایسه دخی کیرو بونلردن برحضر لازمدر ومعلوم
اوله که اطفالده اناسی اکثر انك دایه سبیدر بعضیلردن برحضر اتمك کرکدر زیرا اطفاله بوبله
حال تولد ایدرر ودایه اشترا اولندقده اطبا یه کوسترمدن مراد اولورکه مثلا دایه‌نک
سدی صوابی اوله اخشای اطفالی حار ایدوب وبو سببدن اطفالده طاش
تولد اتمك چوق واقع اولمشدر ودایه‌نك سدی بلغمی اولسه طفلک بولی تیزرک
غلیظ اولوب ودایه‌نك مزاجی اعتداله کتورمك ایدنی دوست اولوب اطفاله
بر نسنه اثر اتمز وذکر ایلدوکمز بو نقود غلیظ اشیادن بولده رسوب بیدا اولور انلردن
دخی معلوم اولور وبونك کبیلرده تیز طاش تولد ایدر **فصل** وطاش متولد
اولمسی اکثر بوکرکده ومثانه‌ده تولد ایده‌کلمشدر اما محمد ذکریا قولی اوزره قولون
اسملو بغرسقده دخی طاش تولد ایدر ودیمشلرکه طاش بر از ایله بله چقمق واقع
اولور وبیازحمة اولمق ایله حس اولنماز بلکی حمامده دفت طهارتنده معلوم اولور
وطاش تولدی ایله اولورکه گاهی بولده خرده طاش وقوم بله چیقار واگر بیوک طاش
چقسه مریض راحت اولور وبیوک طاش چقمق دخی حقدن زیاده واقع اولور
کوکسر حبین بیرده سبی قدر ودخی بیوک طاش چقمق چوق واقع اولور واکثر امولوکمز
اوملرده بیوک طاش چقمق واقع اولور وگاهی جمله خرده طاشلر بر برینه جمع اولمغله
جمله‌سی بر اولوب بیوک اولور اما بوکرکده واقع اولنه حکم مثانه‌ده اوله زیرا
بوکرکده جمع اولنجی بر دکلدر وبر برکه بند کشلر وجعنده وذات الرئه علتنده
سعال ایله طاش چقمق واقع اولور وبیوک حوالبسنده خنازیر علتی محکنده ویسلوه
محمد بن ذکریا طاش چقمق دخی حکایت ایدر **علامات خصات** معلوم اوله که هر بار
که بول رقیق وصافی اولمیوب غلیظ اوله طاشدن ایمین اولمق اولمز زیرا شول ماده
که بوکرکده قالور بول صافی ورقیق کلنز وطاشی تولدی خوف اولنور ودخی که بول
سیاه اوله ووجع ومرض دخی اولیه کذلك طاش تولدنه دلالت ایدر خصوصا حتی
مشیخنده اوله‌لر دهرگاه که وجع وثقلت ارقه‌ده اولوب دبرنسنه انك درونده
ضربان مثلو اوله وبزنبه معلومدرکه بول مجرا رنده طاش قالمشدر واول وجع
ساکن اولسه انکا دیلدرکه طاش مثانه‌یه انمشدر ودخی طاش وقوم هر نه ایسه

ظاهر اولسه قده صاریده اولورسه بوگركده اولدوغنه حكم اولنور ودیرلركه بوگرك
طاشی اكثریا خرده ومثانه طاشی بیوك اوله اما اكا اعتماد اولنماز بوگركده دخی
بیوك طاش اوله كلمشدر همان رنگی زیاده صاری اولان طاشی بوگركون
اولدوغنه حكم اولنور وبوگركده متصل ثقلت اولور وزیاده جه طعام یسه
ثقلت زیاده اولور وبوگرك طاشی صاحبنك وجعی طاشی اولدوغی محلده
واقع اولور ملكه طاشی اشفه مثانه ایمش اوله وبوگرك برابرنده خدر
وقوعبولنیج اعراض دخی ظهور ایدر وبولنده اولان رسوبدن معلوم اولور اكثر جگر
مرضنده دخی رسوب اولور سوالی وار ایسه جگر مرضی صاحبنك بوگرك طاشی
صاحبی بنفسه اولان فرق بودركه قولنجده میل وجع كبكك جانبنده وقارن اوكنده
آشاغه وبیارلره حركت ایدوب گزر اما بوگرك وجعی بر یرده لازم ویرشمش
اولور واول محلده خدر دخی اولور وهرگاه كه مثانه ده طاش اولوب بول
رسوبی آق اولسه وياخود گوك شكلی اولسه وقاسق وجگر وجعی دخی اولوب
وقضیب دبی ثقلت اولوب واولكشی دائم الیله ذكرینه ودبرینه یاپشوب
دبول دخی دشوار نقله چیقار ومثانه اولوب طاشی بیوك اولوب بوگرك
طاشی كوچك اولوردیلر مثلا بوگرك بری تنك اولوب انوكیچون طاشی كوچك اولور
دیرلر اما اكثر اعتماد ایتدیلر اهل تجربه بوگركده دخی طاش بیوك اولور دیمشلر و
مثانه طاشی چوق وجلو اولماز مكر اول وقتكه طاش قاسقه ومثانه یه دوشه
دجمع اولوب بوی دخی منع ایدر وگاهی مثانه ده ایكی اوچ عدد طاش بعضی
حركتدن بربرینه سورتنمكله خرده قوم كبی اولورلر بوگركدن قیاس ایدرلر
طبیبه لازمدركه بولنی هر زمان سوزوب گوره لر وجائزدركه اندن نحالی رسوب
اوله وسمه ادبی كبی نسنه اوله اول زمان سنچ دوزوسنه حكم اتمك كركدر وگاهی
معدوب افزیج دخی ایدر خصوصا شرح معده ضعیف اوله اطفالده ومشائخده
اكثر واقع اولور وبعضی كه مثانه صاحبنده عسر البول خفیفدر مثانه یه دوشه
جك طاش كوچك اولدوغنه وبعضی كه عسر البول قوی ایدر طاش بیوك اولدوغنه
دلالت ایدر وبولنده قوم چوقی واقع اولمق طاشك سستلكنی وخردولغنه
دلیلدر وبولنده قوم ظاهر اولماسی طاشك بیوك وصلابتنه دلیلدر وعلت
صاحبی جابجا یوروسه وكورسه ذكرینك ونده وجع اوله وحركت ایتدوب سكون حالنده
دجمع ساكن اولمق معلوم اولوركه طاش مثانه یه یاپشمشدر علاج طبیب
لازمدركه هر علتده قوت مولده سن كوروب اندن موذی اولان ازاله ایده

دیو علتنده

دیو علتنده دخی موجوده ده ازاله یه موذی اتسی اولدركه بالاده ذكر اولنورده ابتدا قوبه
پرهیز ایتدره كه بردخی غلیظ اشیادن طاش تولد اتمیه بعده طاشلری قیرمغی وخرده اتمك
وبعده طشره چیقارمغی تدبیر ایده واول بدنی دخی پاك ایده وقوت حفظی ایچون
خفیف وموافق سریع الهضم طعام ویره مثلا چیل وسوكلون وطراج وبلچ واوغلاق
اتلرندن زیرا اباچار وتاوق شوربالری وتازه رودفران یمرده صاریلری وپاك فشلامی اتمكی
كه چیزی تمام وزننده كلمش اوله وغداسی ازویره وهمشیر یاپش واسفناخ واركچكی
وقبوق وخیار وقلیه لری وبادام یاغیله نخود ابلمه وبادم ایچی ایله زیرباو ومزورلر كه بادم یاغی
ایله وتازه شیرروغن ایله اوله وانجك یاغلریدخی قالموغ وقتنه المغز ادقنیشانی
دبطم وزوبی فستق كه اكثر كوكنار ودرقنی موافقدر ومستحيلدر والحاصل مزاجه كوره خفیف
وغدا حقوضم غدالر ویروب آز غدا ویره لر امتلادن حذر ایدوب دبو بابده اكثر مانع
اولیه هر قج دفعه قنی ایتدرمك فنی مناسبدر وبری بری اردنجه مسهل كه داروار
ویرمك روا دكلدر زیرا ماده قالدرلا اولیه كنورر اما قئ ایتدرمك نفعی اولوركه ماده یی
كبر ودوندرر وتجی كه مسهل ویرمكه احتیاج اوله طبیعی یومشاتمق ایچون گاهی گاهی
ویرلیه وحقنه اتمك فنی موافق علاجدر ومعده یه دخی مراعات لازمدركه قوت
ویرمك ایله صالح اولور ومعتدل ریاضت لر ودخی ایله اولمق نافعدر وحمام
وابزنلرده اوتورمق دخی فنی مناسبدركه ماده یی بدنده ظاهرنه جذب ایدوب مسام
ومنفذلری مزهم ونفخ ایدر اما حمام موافق علاج ایمش دیو حمامه چوق گیرمیه لر زیرا
قوتی دبوگركی ضعیف ایدر منع خصاة دیدكلری بو محلده اولوركه طعام اثناسنده
آزه جق بارد صو ایچمك وتاشتا آزه جق شراب ایچمك دبو مثانی زلالو بولطو
ردشكلر وه اوتورمق ویاتمق دكتان ایله طولسن ودشكده یاتسه لر بوگركه حرارت
ویروب وماده یی لطیف ایدر موافقدر وشول مفرد داروار ومركب اشیا لر
كه نظام الادویه نام مفرداتنزده وغیریده فنی چوق یرده شرح وبیان
اولنمشدر كه طاشی قیروب وطشره چیقاروب مثانه وكلی الی پاك ایدر
ابو مثانه وكلی علتلریه بابلرنده ذكر اولنمشدر وانشبو بابك الزم نده دخی ذكر
ایدرز ومفرداتندن ومركباتندن وسبزه واندن معده نوس وكرفس الكرنجنه والكر
ناجنه وكاسنی وطورق ادیق ونعنا وبادیوز انواعی وكشوت ودرازیانه قوردی
ازرب وشرب بابق دیبرانی دقیط دانه وزوق ون وجور خیار ب وتخم داتی
ازرم وقورب دیاش انجیردانی بادم وزجور وفستق انواعی وجلا دیربیجی
اشبادن كبر تورشینی دخی العام تورشینی وحلبون وعنصل ترشیلری

وسركه سى وزيتون بروردهسى وشرابلر وسكنجبين سركه كبره وعنصل سركه
سندن اوله وعرب صوقلمه اوله ودارولردن مقل وصمغ انواعى وافسنتين وسليخه
وعود بلسان وحب بلسان وبرسياوشان واسقلوقندريون ورازيانه تخمى وبنطا
فليون كه اكثرنس برمعجون در بر اوتدر وكما فيطوس وجعده وسعد ودفنه قابوغى
واسقوروبون وسذاب دشتى وبوره ارمنى وبوكه اغرى قيب اولان دارولردن
حجر اليهود ودمشك طراشيه وكما فيطوس در ومثانه يه قوة تسز اغراندن رماد العقارب
ودهن العقارب وحجر الاسفنج ورماد الزجاج ورماد اسفنج وقوزى بوره پوتا ودكك
بمرده سى قابى كه انذرما پورى چقمش اوله ودكك قوشى درلر دبوقا بلبلى درلر
بر قوشك تخمى يه زنينه دار در عصفور نوعندندر وبعده اكثر ابى فضل درلر قويروغنده
نقطه لر اولوب دائم حركت ايدر وقنادنده ايكى خط جكلمشدر بونا نجه اغاغوكندى طوس
درلر سرچه دن كوچك ودكك قوشندن بيوك اولور بو قوشك وصغر جوغ قوشنك بالخاصة
تنقيه جى بيدر اكر تازه واكر قديد اولمش اولسون اكال ايلوب اكل ايدرلر دبونلرك قورونى
ودكوب صافى شرابله ياخود ماء العسل ايله ايكى تانقى نافعدر خواجه ابو على سينا
قولى اوزره صوغوغون ودكلرى صارجه ثلك نك قوشى دكوكر جين وفردوس ترسلرندن
دخى ازه جق يكت معتبدر وهر داروكه ذكر ايلنمشدر بونلرك مقدار استعمال ومقدار
شربنى دارودر مثلا زياده يكك خطادر واز يسه لر نفع حاصل اولمز نظام
الادويه اسمله مؤلف انلرده اكثر مقدار استعمالى ومصلحى تفصيل ذكر اولنمشدر انكله
ايلا ايله عمل ايدهلر وبوذكر ايليدوكمز دارولردن بعضى محلله اولشدرتجى وبعضيسى
بالكر تنقى ويريجدر انكچون كبيلرده جريان جريه خلط اتمك تدبير لازمدر مثلا فلفل و
دارچينى ومورد اشيادن دوغ ودنخود مودفنو واسارون وناخواه وكاشم و
سيسالوس وادخر ودقرومانا درخصوصيا بنجكشت تخمى طاشلرى اوراراية جقار وى
ومثانه وجعينى تسكين ايدر وبوكرك جوهرنده سا زكار نوع ايدهجك دارولر كه
خلاطرينى داغرنى انكچون بوكرك حواليسنده خفظ ايدهجكدر بنجكشت ايله
خلط اوله جق كثيرا تخمى لعابى وكوكنار فستق وفندق وخطمى تخمى وصمغ و
بنفايج وجوز صمغى دخى وجع ساكن ايدوب بوكرك جوهرنه معاونت ايدر
اما بنجكشت تخمى اولا دكتو رنكى زيان ايدر ودرلر واكر بوكرك ومثانه قوتى
ضعيف ايسه انلك قوت ويريجى دارولرى بونلر ايله خلط ايدرلر مثلا بهمن وزرنباد
قورى سوسن جچاكى ونلنجمشك دكل وكل ومشن وجلنار وميوه زنلرندن
اما واريوا كبيلر ارخشا به قوت ويرر واكر وجع صعوبتى زياده ايسه اكا مخدر

دارو

دارو وخلط اتمك كركدر مثلا افيون ويا بذر البنج ياخشخاش قابى يالفاح اوزره كفايت
قدر ويرلمه بونلرى ارتكاب اتمزلر سه معجون كاكنج ويرلمه وبوبابده مزاج حالنه
زياده نظر ايدرلر ودوارولرى تركيب لازم كلدكده مثانه وبوكرك مزاجى اكر حار ايسه
انك حار سوء المزاجنه نافع بونلردر نافع حار سوء المزاج كلية ومثانه خيار بين دخى
دفادون تخملرى هر بريندن بش درهم كرفس تخمى ايكى درهم رازيانه تخمى اوچ
درهم اوله بو جمله ايكى شربت اولور سكنجبين وكلاب ايله ويرهلر ابرج حار
سوء المزاج بو تخملرك جملهسنه سونكر الجنده بولنان طاشلردن اوچ درهم
قاتوب ويرهلر وبانمش صرچه دن اوچ درهم قدرينى بو تخملر ايله سكنجبين ايله
ويرهلر واكر طبعى يبوستدن حاجت اولورسه بنفشه قرصلرى ياخود خيار شنبه
واقتضا ايدرسه بيا من شربتى سكنجبين ايله ورازيانه صو ايله ويرهلر ابزنا
حسك وبابونه واكليل الملك ومرزنجوش وكرفس وكرنب وطورق وخطمى يپراقلرى
وبرسياوشان جراجرا اولمق اوزره طبخ اولنوب انكله صوبنده اطلابس ابنزره لر
وابزندن طشره جقدقده مشغلب ايله بادم درهم ودكلش حجر اليهود وبادم
درهم سونكر طاشى ويروب وكاه وكاه اشبو مطبوخدن دخى استعمال اتمك
نافعدر صفت مطبوخ سوسن كوكى وبرسياوشان هر بريندن بش درهم
خطمى وخبازى كوكى هر بريندن اوچ درهم كرفس تخمى وحسك هر بريندن ايكى درهم
انجبار اون دانه وسبستان يكرمى دانه اوله طبخ ايدوب بو صودن اوتوز قزدرهم
قدر اون بش درهم سكنجبين قاتوب ايچهلر واكثر بونلره بادم ياغى ياخود
طورق اوتى ياغى وياخود خيرى وسوسن ويا بهمن ياغلرندن هر قنغيسى اولورسه
خلط اتمك غايت نافعدر وبو بابده احتياج ايسه آنه بنمك وربافت اتمك
ومزدبانه جقمق طاشى بولمجه اسنندن مثانه انحدرر وراحت بولنور تكميد
بو محلده لازم اولان بابونه واكليل الملك وكيك وخطمى اوله ونطولى دخى بونلرك
صويندن دكلك وخرقه اصلادوب ياخود صفر ذقبونا وغنه بو صودن طولدروب
مثانه اوستنه قويهلر بو كونه ظلكته ذرلر ادهان نافعه سذاب ياغى وعقرب
ياغى سورمك وقعنب ولوكنه طاملتمق نافع اولور واكثر بونلردن فتيل ايكه
مقعده كتورسه طاشلرى قيرر وسذاب ومرزنجوش طبخنه بلسان ياخود
ناردين ياغلرى واق نفط ياغى قاتوب طاملتمق معتبدر واكثر بوبهانه ايله
بوكرك ومثانه ده ورم واراسه اول علتلرى كندو بابلرنده اسباب وعلامات
ومعالجهلرى ايله مذكوردر علاجى اول بابلردن كورهلر واكثر طبيعت بوست

وقبض اوزره ایسه خفیف حقنه کرکدر. زیرا مثانه مضطر اولور. اما جمله حقنه لردن ومسهلا
تدن شیاف استعمال اولنمق دخی افضلدر. زیرا مسهلات مادّه یی اشاغه نازل اتمکدن
خوف اولنور. انوک تجون بو بابده قی ایتدرمکی اولی کورمشلر. اما قی دخی وجع وقتنده اولمیه
زیرا مادّه یی چقاردچکنه وطاشی دپرتمک ایله وجع زیاده اولور. قی وجع سکون بولدقده ایتدرمک
اولی واصوبدر. واکر وجع ساکن اولمیه فلونیا ویاخود تریاق کبیر ویره لر که اندن افیون اولمغله
وجعی تسکین ایدر. محمد بن زکریا قولی اوزره یا الکز فصد اتمکله وجع ساکن اولوب وطاش آسان
تفتت بولق. واکر بوکرک طاشی بر یرده طورسه حار وادویه وارایدیجی لر دفتلر
ویاغلر مواقع دکلدر. اکر تامل ایده لر. اول غلنده حقان تحلل صونیدن ویر شیاوشان
دن طبخ ایدوب ویره لر وتکمید لری اقتضا ایدرسه کپک وطاری اوله. واکر طاشی
بر یردن بر یره کتدوکی حس اولنورسه ذکر اولندوغی اوزره ابزنده اجلاس ایتدر
سه لر نافع اولور. وحار صولر وحار یاغلر خلط ایدوب تکمید اولنسه جایز اولور.
ومعلوم اوله که مثانه ده واعلاج وار ودری بوکرکدار وبلر نرن حار کرکدر. واکر مزاجده
برودت وبلغم غالب ایسه بو حبی ویره لر حب صفت اوق تربد برنجی درهم حب
النیل دورت دنک صبر نصف درهم شحم حنظل بر دنک آجی وجورک جوز ایکی دنک
اوله بو جمله بر شربتدر مخرج الحصاة فی الکلیه یعنی بوکرکدن طاشی چقارر حجر مجربدر
قاون تخمی وخیار بن ودکون وناتخواه وسعتر وکرفس تخمی وآجی بادم هر برندن برابر
اوله. بونلری بر درهمی بر سیاوشان طبیخی ایله ویره لر مخرج الحصات فی المثانة
والکلی کرنب کوکی کولی ویاد ریان چقارسی بیرده فا بی کولی وحجر الیهود وماش هندی
هر برندن برابر اوله شکر ایله معجون ایدوب بو ندن باقلا قدری استعمال اولنه حکه
صو بیله یا شراب عتیق ایله ویره لر فصل نافع للبارد الامزجه اکر مزاج بارد
ایسه خیار شنبر تخمی وکرفس جبلی وانیسون وسلیخه وسنبل وحب بلسان ودارچینی
هر برندن بر جزء عاقر قرحا وجند بید ستر وفرفیون هر برندن ربع جزء اوله معجون
ایدوب بونک مقدار استعمالی بر درهم ویا بر مثقالدر. سکنجبین ایله
یاخود آب ایله ویره لر. ودیشلر بوداروب بر مهر کیم ددکوب سحق ایدرسه
انکله الننده وبر غا غنده خاتم وبلنده بجان اولمیوب والحاکم دو بانده دموردن
برات اولمه. واکر هر صباح اون درهم مرب صوبی ایچسلر طاشلری قیردوب
چقارر. وادمک ایچنده بولنور بر بوجک وار دراز نه سی دکزی دقیقه لودر
درنکی قزل وسیاهدر. وخلق اراسنده اول بوجک مشهوردر. آنوک
اوق دانه سی ایچسلر نافعدر. دموسی بوجکی دررلر. اغلاده تقتنوس

اتامنده

اتامنده قرق کون جانور بر بوجکی واردر. فارسیلر خراسان لغاتی اوزره اول بوجکه بی
بهره درلر. وبونا نیلر زیتر قه درلر. اصلا بر نسنه یمز درلر. وفاری بوشش ویابسدر.
وقفا دن آشنده اولان یا رقدن جانور. انکک قوروسی طاشی تفتنه دعر بوله دخی نافعدر
دعوبچه خنفسا وترکجه بوخ بوجکی درلر. وانکک امثالی قبوار دلر غوه برزه بوجک واردر
بوراجکه سی ادلوده انکه دخی خنفسا درلر. وترکجه طلوزلان بوجکی درلر بونکک جمله سی
حجر الیهود ازلمش صو ایله ویرلسه قی نافعدر. وقرالکوبجه برده خنبا دیرلر. واضا او
جانز بر بوجک دخی واردر. الکز یلدز قوردی درلر. انکک باشن داطرافن کسوب
برا نخوب دکوده سن یا قفا یده قوردوب دهر کون یا زم درهمی سکنجبین
ایله ایچک مناسبدر. دوای نافع قاون تخمی وحب الفلت ویا نشن صرچه و
ذوفو هر برندن برابر اوله بونلری بر درهمی ترب صوایله ویره لر. واوزه جق
کوکر چین تر سینی شکر وصوایله ویرسلر. واکر فلفل وطوز درنده برابر اوتوب
هر کون یارم درهمی ویرسلر طاشلری چقارر. اما مشک طراشیع طبخی ایله
ویره لر. ویا نشن عوزیدن بر قیرا طحنه بقوتی ایله بر مدث ویرلیه مثانه ری یاک
ایدر. ویتمش عدد فلفل ترب صوایله بدن دانه قرص ایدوب هر کون بر دانه سی
به ترب صوایله یییه لر. واکر دورت درهم بوره ری ارمنی عسل ایله یسلر طاشلری
چقارر ترب صوایله ویره لر. دارچینی قانینی قوردوب ترب صوایله دشکر ایله
لعوق ایدوب آزه جق ویرسلر دبو لعوقه بعضی نسخه ده سنبل وزراوند
اولمق کرک دیشلر معجون عقرب صفتی بودر. عقرب محرق اوج درهم جنطیانا
بر درهم فلفل ودار فلفل هر برندن ایکی تجوع درهم کاکنج بش درهم زنجبیل بر
درهم جند بید ستر دورت درهم عسل ایله معجون ایدوب بونک مقدار
استعمالی یارم دنکدر. آتی آیدن صکره استعمالی صالح اولور اطفاله بر بغدای
قدر ویره لر. معده بوسی یاخود کرفس وطا بلدار زوب ویرلر دهن عقرب
زراوند مدحرج وجنطیانا وسعد وکبره کوکی قشری هر برندن اون درهم
بر رطل آجی بادام یاغی ایله کنشده یاخود آتشده تمام یاغی الوب بعده
اون دانه صالح عقربی ایچنه قویه لر وشیشه یه قویوب کنشه قویه لر عقرب
یاغی اولور. بوندن طلا نافعدر محرق عقرب عقربی یا قمق صفتی بودر که
بر کچه صرچه تر ده بسله یکرمی دانه عقربی بر شیشه یه قویوب. واغزینی
طا حکمت ایله صوایوب آلتی ساعت تنوره قویوب بعده چقاره لر. اکر
دخی یانمامش ایسه تکرار اغزینی صوایوب اوچ ساعت دخی قویه لر دق ایکینه

بکی مرهم پر پاره‌لیوب ودمورکجه ایچنه قویوب قارنجه آتشه طوته‌لر ❊ بعده انجه
سنی رصوبی بیلی زنبلا را آزوب صوبنی براغه‌لر که خلطا جانلانسه گرکدر ❊ واگر جقبلا
مزسه برقچ دفعه دخی آتشه قویوب بر قزدقجه سنجار صوبی براغه‌لر که جقلایه
ایدن تا که صالح اولور یتیمس التدم التیس ازکج قانینی قوروتمق بوبله اولورکه
مثلا اوزوم سرکه‌سی زمانینده دورت باشنده هر تندرست اریکی بوغازلیوب
بکرمی اوتوز درهم قانی اقدقدن صکره باقی‌سن اتوب بر قابده تمام طوکندردقدن
صکره پاره‌لیوب دانه‌وجه ابره‌وجه بریره ویا بر تخته اوستنه قویوب دتوزدن
دغبارندن حفظ ایچون اوستنی بر غلبیر ویا خود بر الک ایله اورته‌لر که تا هوا
اثر ایدوب متعفن اولمیه ❊ وگاهی کاهی بر طرفن دوندره‌لر ❊ تمام قورودقدن
صکره حفظ ایدوب محلنده بوندن بر مقدارینی عادت اوزره شکر ایله لعوق
ایدوب بویرک ومثانه طاشلری ایچون ویره‌لر ❊ دتوری کراسن جگر دگنی ودکوب
عسل ایله مرتقدر بیله‌لر بویرکت ومثانه طاشلرینه وقروحنه نافعدر ودبیلر
دبوغازلیوب قانی اریکک قانی تازه وارتی ایکن صاحب مرضک قاسینی اوزرینه
دوکلسه قتی نافعدر ❊ والله سبحانه اعلم ❊ ❊ ❊ ❊ ❊ ❊ ❊

ایکی یوز یتمش ایکنجی باب طاشی بول مجرالرنده قالوب جراحت ایتدوکی بیاننده در

بویرک ومثانه طاشلری بول‌لری پاره ایلکلر ❊ فارسیده سنکنکرده وشاشه
دان انوراه اوریشی سره درلر ❊ واغر مجیلر انواحی
درلر ❊ ورومیلر ویونانیلر درلر ❊ بویرک
ومثانه طاشلری مجرالرینی مجروح ایدرسه علامتی بودرکه طاشی هر کاه که جقه بول
قان ایله مخلوط ویا صاری صو ایله مخلوط اولور ❊ واگر بول ایله مخلوط قان گلورسه
جراحت بویرکده مجراسنده دوشمشدر ❊ واگر اول قان صکره بول گلورسه جراحت
مجرا مثانه‌ده یا قضیب مجراسنده‌در ❊ وجراحت واقع اولدوغی معلوم اولدقده
باسلیقدن فصد اولنه ❊ زیرا جائزدرکه اول جراحته ورم دخی قصد ایله ورم ساکن
اوله بعده جراحته تیمار ایتمک گرکدر ❊ دوا ایله کلارینی وکندر ودم الاخوینک هر برندن برجزء
نشا قیبار مغسول سدس جزء اوله ❊ جمله ادویه مقداری قادون تخمی دوکوب دقاقان
الحلو صو ایله ازوب قضیب مجراسنه طامله‌لر ❊ وبو داروی ردن قرصلر ایدوب
هر قرصی بر مثقال اوله ❊ بر مثقالنی پاره صو ایله ویره‌لر ❊ دوا دم جراحت بویرکدن
ومثانه‌دن دمتقدلرمن جربان ایدن قانی منع ایدوب وجراحته نفع ویرر ❊ کهربا

مجرا مثانه وبویرک

دکلا

دکلارینی وجانبار داقاقیا وکندر هر برندن بر جزء افیون ربع جزء بونلر مقدار استیالی
پارم مثقالدر سماق صوایله ویره‌لر دبونک باقی علاجی بول ایله قان کلمک بابنه
نظر ایدوب انوکله محل دعلاج ایده‌لر ❊ وگاهی قان منعقد اولوب باغلنور اتمک
ها علاجی دخی یکمی بابک آخرنده تفصیل اولنمشدر ❊ اما کاهی قان باغلنوب
اهمال ایله صعب اولوب بارمغه محتاج اولور ❊ نته‌که مجراده طاشی قالوب پاروب
جقاررلر ❊ وبو قان باغلنمغ ایچون بارمق طریقی ودفعی بودرکه علت صاحبینی تقفا
سی اوزرینه یاتروب وایاقلرینی قالدروب برخوشی دیره‌ده‌لر دوندره‌لر تا قانی
واگر طاشی قضیب مجراسندن مثانه‌یه کیرودونه ❊ واگر بونلر قابل اولمزسه قانی
طبر دیدکلری دمور التینی قضیب مجراسنه صوقوب طاشی مثانه‌یه رقعله ایلتمکه
قصد ایده‌لر ❊ ومحلی باغلسوره‌لر که بول کثرتی دفع اولوب داول محلی ملایم اوله

ایکی یوز یتمش برنجی باب پاروب طاشی جقارمق تدبیری بیاننده در

طاشی یاروب جقارمقدر ❊ فارسیده شکی فتن وسنگ بیرون لعوند
درلر ❊ وافرنجیلر انواعی درلر ❊ وردملر ویونانیلر
درلر ❊ واگر طاشی بیوک وصلب اولوب
بقاریکه بابده ذکر ایلدوکمز علاجلر ایله قریلوب وجقمق ممکن اولمیوب دعشرنور انقطا
ایدوب ایزن صورنده اجلاس دخی فایده ایتیوب پارمدن غیری ایله اولمزسه یارمق
دخی خطردن خالی دکلدر ❊ وخلاص نادر واقع اولور واطبا متقدمین دیمشلرکه بویرک
طاشنی اوندر یاروب جقارمق بعده یاره‌سنه تیمار ایتمک اولور دیشلر ❊ اما
نقیر عرب وعجم وترک ویونانی ولاطینی ویهود جراحلر ایله چوق کورشدک ❊ وچوق
مشکل یاره‌لره وصعب علتلره ال اوردوق بو خصوصه نوعا اساندر دیو رضا
ویرنی بیله مدک ❊ زیاده خطرناک اولمق گرکدر ❊ وبو محلده مثانه طاشنی جقارمده
خطر از اولور داساندر دیشلر ❊ داول طبیب وجراح که بو حاله دست اورر البته
خصوصه تأمل ایده تجربه اولدرکه علت صاحبنک سنی نیجه در وبیوکلک وکوچکلک
نیجه در ❊ وهر بر طاشنک شکلی دبیوکلکی وکوچکلکی نیجه در ❊ واوچنجی اول
وجعلر که بو ایشده اولسه گرکدر تحقیق وارمیدر ❊ مثلا علت صاحبنک عمری
وسنی بلمک فایده‌سی بودرکه اون یاشنده ودخی زیاده براوغلانه جراحت
آسان ترک اولنور ❊ اما طفل ایکن جراحته ودجعنه تحملی کمتر ومشقته هلاک اولنمه
بو حال ایتمک که جراحت ایده فلغمونی دری احتمالی اولور ❊ وهر کلده قورودقی شکلدر
وطاشنک احوالی واشکالی بلمک فایده‌سی بودرکه ❊ اگر طاشی کوچک ایسه

یارمق واتی دنع ایدوب چقارمق اوله اولور . وبلکی طاشی بول ایله یه تحریک
ایدیجک اتسان چقه . اما طاشی بیوک اوله وهموار اولمیوب بوتر اقلو اوله
جراحینی بیوک اتمک لازم کلور . علت صاحبنه عذاب زیاده اولور . واکثر طاشی بتو
سنط ودکری اوله اسانلغه چقه جائزدر . واکثر طاش اوزون شکل اوله
انی طوغری ایله چقارمق کرکدر . وعلت صاحبی دجیفه تحمل ایدربی دیو وکنز اولدرکه هیچ
بخرنده بونک کبی وجع چکمش میدر ودجمله عادت ایدنمش میدر کورملر . وجراحت و
جعنه قا ورا دلوربی کورهلر . وخلاص امیدی حس ایدهلر . وعلت صاحبی دخی رضا
ویره‌نه چاره باریب متقدم شمع علدن ویاخود قورشوندن میله کل یابی سوزدوب
وقضیب اطرافن دخی باغلیوب دملایم ایدوب اول میلی قضیب مجراسنه صالرلر
کاهی مجرای توسیع اتمک ایله طاشی دخی تحریک ایدوب باشانه ایلتور . یاخود
طغرو یه بول ایله چقارمق اوله ایدی واول محلده اگر یانش واگر یاتمش انبوش
ایچک نافعدر . وحک صوینی دخی دیره‌لر . واگر بانفر وربی یاررلر
جراحته موافق باغلایله دوزلمش مرهملر ایله بتوررکه قصد ایدوب الله سبحانه
وتعالی جل شانه‌نک یدقدرتنده در دکوره‌لر بدن پارمغه کتورد کلر یا واج بر فتح دفعه
دخی بولله مجرای بول یارمش میدر . یوخسه برفتح انجه المق خاطری ایچون اولمیه .

ایکی یوز یتمش ایکنجی باب قضیب وخایه‌نک حار ورملری بیانندهدر

ذکرک وخایه‌نک اسمی شنبلر بیدر . فارسیده اماس کرم که اندر قضیب وخایه
افتند درلر . ورومله ویونانیلر درلر . وافرنجیلر انواعی
درلر . ورم که قضیبده وخایه‌ده قجی حار واقع اولور
صوایی حار ورم اولمق دار . واکثر یالکز خایه وربی ایسه کوره‌لر کاهی بجماع کثر تندن
وکاهی جماع وقتنده منی حرکت ایدوب وجماع آخرینه ایرمدن برطریقله زاغت
واقع اولدن منی مجرای سترایدر . وحاجت ومراد بتمدن منی خایه ده دبربوب
قالمق واقع اولوب اکثریا خایه شنبلر وخایه وربی خایه جلدنده اولور . ونفس خایه
ده واقع اولان ورم مادهسی دخی حار اولوب کاهی حمی کتورر . وجائزدرکه خایه‌نک
وربی بجوزن زنجیل انتقالی ایده وجائزدرکه مادهسنه جهته خایه یی تمارب چکه
بعده سعال ایله زائل اوله . وبالجمله منی حرکتندن ومراد بولمدغندن وجماع صوزنی
کاه ایرمدکندن معلوم اولان اولدرکه اول . وقتنده تنکل ظهوره کلوب وورم
اولدقده معلوم اولورکه ماده حوجوقدر . وحوکنده در علامتی اول حافظان قصد
اولنوب بعده سافیندن حجامت اولنه که ماده یی ایکی طرفدن تمارب واشغه چکه .

وحرارت وغلبه‌ر ماده ساکن اوله واولیلی اراسندن دخی حجامت ایده‌لر .
ویده فطس وعجده پهنه درلر کاهی بومحله حجامت اولمق کفایت ایدر . وبوبابده
دخی فنی ابتدر رمک فنی نافعدر . واکثر ورم خایه‌نک برطرفندن ایسه فصد وحجامت
دخی اول جانبدن کرکدر . بواد صوله اطبا قطوردر اهلنه معلومدر . ونقفا وبلمک
دخی لازمدر . واکثر ورم ایکی جانبده ایسه فصد وحجامت قوته کوره ایکی جانبدن
آزه جق الننه اصوبدر مکر احتیاج اولمیه وقانی جوق اقتمغله ضعف طاری اولمیه
هرخصوصده قوتی حفظ اتمک لازمدر . وبوخصوصده بوشافی شافی دخی
نافعدرکه ماده‌یی بعزسنی جانبه دوندررر . ومضراتدن دخی برعضو لازمدر دطلا و
ضمادلر نافعدر طلا برخرفه سرکه وکلاب خصوصا یاشی کاسنی ویاشی کشنیز
ویاشی قبوغ وحب الثعلب عصاره‌لری ایله اصلاد وب اول موضعه قویه‌لر .
ضماد نافعه اربه اونی ویاشی کشنیز عصاره‌سی وآزه جق زعفران دکل یا بی
واحتیاج واراسه برده بیاض دخی قته‌لر وجمله‌یی دوکشدروب ضماد اولنه ضماد
آخر کاکنج بیراغی وبقله . اونی وبنفشه وانی خطمی تخمنک لعابی وقیمولیا وحب الثعلب
وآزه جق زعفران یوغوروب قضیبه وخایه‌یه دخوالیسنه ضماد اولنه واکثر وجع و
ضربان زیاده ایسه بوضماده آزه جق خشخاش قبوغی ومارل واکا ماننده
خلط ایده‌لر . علت ابتدالرنده بوجمله نافعدر . وعلت اواسطنده واخرنده
قوتی محلل واردر استعمال اولنه قوری اوزوم وکتون وشراب شیرین دباخود
ماء العسل ایله عنیده کبی اولنمش اوله . وکرنب وحلبه دوکوب وطبخ ایدوب دوکلمش
بقله اونی وخطمی ایله سرکه وکلاب طبخ اولنمش اوله . واحتیاج اولورسه برده
حار وسیله سوسن کوکی دخی خلط ایده‌لر . اما ورم صلب اولوب وبلکی بلغی
ایسه انک احوالی باشقه بابده هنوز ذکر اولنور . ان شاء الله تعالی .

ایکی یوز یتمش اوچنجی باب بارد وصلب ورم که قضیبده وخایه‌ده اولنه انک بیانندهدر

ذکرده وخایه‌ده برک وصووق شنبلردر . فارسیده اماس سخت وسرد که
اندر قضیب وخایه افتند درلر . وافرنجیلر انواعی
درلر . ورومله ویونانیلر درلر بارد ورمده وجع وضربان
اولمز اولورسه دخی آز اولور . ولونی بیاض اولوب قچی ال ادرسه صووق
حس ایدرلر . وورم صلب اولمغه باعث اکثریا صواب علاجلرکه حار ورمه ایدرلر
مخالف اولمغله صنعت باغلربوکه معتدل ضمادات ومحللات کرکدر ومحتاج ایسه .

اول قوی ایله استفراغ اولنه بعده ضمادلر اورەلر ضماد محلل اکلیل الملک وبنفشه وبیرده صاروکل
وارپه اونی وبغدای اونی دکیک یوغوره لر وبعضیلر صمانک طشره بیاض قابغنی وصابونی
دخی شکر ایله خلط ایدرلر ضماد آخر بقلا اونی که شراب ایده اصلانمش اوله وقورو اوزوم
دانەسز جیح کمون وشبرلغان وبابونه وبوکرک یاپراغی نافعدر واکثر نخود وبقلا اونی
وموم زرنیخ وبرور رطم کمون قاتوب ضماد اولنه نافعدر ومصطکی وانزروت
ماء العسل ایله حل اولنوب طلا اولنه دانه جیح مشکی بیه بابنده ازوب قضیب
مجراسنه طاملته لر نافعدر وبو علتده دخی اکثر اول فنی استروب ومعتدل
معقنه لر وشیافلر فتی مناسبدر وحلبه ورمده خاصه ضماد نافع حلبه وبقلا اونی
هر برندن اون درهم کمون ونخود اونی وقوری کشنیز هر برندن اون درهم
زیت انفاق وسوسن یاغی هر برندن سکز درهم اوله جمله سی قشدروب ضماد
اولنه ضماد آخر قورو انجیر داور دکت یاغی هر برندن بر جز زیتون بیراغی دانشق بیراغی
ومرو بیراغی هر برندن یارم جز ماء العسل ایله وانیسون یاغی ایله مختیض ایدوب ضماد
اولنه یاخود مقل واشق ماء العسل ایله حل ایدوب وبغدای کپکنی غبار ایدوب
جمله سی یوغوروب ضماد اولنه ودکاه وکاه تازه لیلر وکاهی اولور که صول جانبده
خایه ده ذوال علتی ظهور ایدر وباغده کبی بر صلب نسنه خایه وربی اوستنده
ظاهر اولور وصول جانبده ذوال ظهور اتمسی اولدر که صول طرفده زیاده طحال واقع
اولمشدر اکثر ماده اکثر جمع اولور وانک علاجی بنه مطلق صلب ورم علاجیدر و
اول غده دیدکلری علاج مجون عذوبی وازرر اتی تدریجله استعمال ایدوب وطشره
دن ذکر ایلدکلری ضماد وطلالر ایله معاونت ایدهلر که تحلیل اوله واکثر جمع اولنوب
یا تغر وربی باشنی دیرمکه استرسه طلیخ ایدیجی ضمادلر که جبابتاره ادررلر انلردن
مناسب اولانی ضماد ایدوب بعده مرهم ایله اوغلده لر واکثر خایه نک وربی بو
ذکر ایلدکلریمزدن اولمیوب مجرد نشاریدن ماده منصب اولمش ایسه مقدم ماده
نک مولده سنه نظر وجهد اتمکه ترک یعنی مقدم استفراغ تام ایدروب اول
ماده یی ازاله ایده بعده دن اول فنی ایتدرمک قابل ایسه قنی مناسب علاجدر
واکثر خایه نک وربی بونلردن اولمیوب خبیث طریق اولوب وبلکی سموزلکدن
وعبرین وکثرت جماعدن اوله اکثر کثرت جماعدن ایسه جماعی ترک یاخود
اوزوکونده بر جماع ایدرسه هفتهده بر دفعه اوله واکثر عادتی هفتهده ده
بر دفعه ایسه ایکی اوچ هفتهده بر دفعه اولمغه قصد ایده لر واکثر خایه وربی
سموزلکدن وعبر بدن ایسه هنوز باشقه بابده ذکر اولنور

ایکی یوز یتمش دردنجی باب خایه نک غیری طریقیله اولان وربی بیانندهدر

خایه نک عادتندن زیاده بیوک اولمسیدر فارسیده اندر بزرگ شدن خایه
نه بر سبیل آماس درلر وافرنجیلر انوایی
درلر وروملر ویونانیلر [illegible] درلر خایه نک کنز وعادتندن
زیاده بیوک اولمسی خایه وربی انواعندن غیری بلکی سموزلک طریقیله دخی بیوک اولور
غیری خایه نک وربی جمله ذکری سبقت ایتمشدر اما بو طریقیله بیوک اولمسنک سببی
سموزلک وزیادهلک طریقیله اولور بونک علاجی نور رسیده خوزنارک همه لری
بیوک اولمسی ایچون ایلدکلری علاج کبیدر که بیوک وصارقوق ومسترخی اولمیه انکه موافق
طلالر کرکدر مثلا ورق البنج عصارهسی وشوکران دیدکلری یبس اکثن عصارهسنی
کبیلر نافعدر وشول نسنه لر که قوت جاذبه وقوت عادیه ضعیف ایدر نسنه لر نافعدر
ودهر بار خورشون بتخته ایدوب کشنیز صو ایله یاغلمق وایکی قورشون پارهسنی کشنیز
صو ایله بر برینه سوروب دخی واندن حاصل اولان رطوبتی هر بار طلا وضماد کبی
اتمک نافعدر وحجامتی بتخسمک ایچون کسکین ایلدکلری کوسه لر طاشی که طلیبولیده
نی جو قدر اکثر اندن آلوب جمد پاره کتورلر مثلا اول طاشدن کزلک کشنیز
صو ایله دلکلا بله بربرینه سوروب اندن حاصل اولان رطوبتی بر خرقه اصلادوب
اول محله قومق وضماد وطلالر کبی اتمک معتمددر ضماد محلل جکر وکنز اودروم واوروک
وناوق وبوکرک یاغلری وصاری موم هر برندن اوچ درهم دردکلش مصطکی بش
بش درهم ایکی بیرده حار وسیله وموم شیر ورغن ایله ارید وب دجمله سنی
هوانده صلابه ایدوب بعده جمله سی قشدروب دیوغوروب ضماد ایده لر

ایکی یوز یتمش بشنجی باب خایه فالقوب فاسغه جکمغی بیانندهدر

خایه نک فالقوب فاسغه جکمغاسیدر فارسیده خایه که بزهار بر ابد درلر
وافرنجیلر انواعی [illegible] درلر
وروملر ویونانیلر [illegible] درلر خایه فالقوب
فاسغه چکمکی چوق واقع اولور وکاهی هیچ کورنمز اولور وبو سبب ایلاعر
البور دخی ایجاب ایدر وبول وتقنده بول مجراسنه زحمت ویرر ووجع عارض
ایدوب نسنده یه دوندر یعنی مجامد دااولور وبونک سببی بارد
سوء المزاجدن وانک قوتی ضعفندن اولور وبو علت خایه مرضلرینک
صوکنده واقع اولور ونادر اولور اما بعضی خسته لقلر وشده لرده استفا
لر صوکنده واقع اولمق اول ایاقلرب وبو طرف بعده خایه نک شیشمکه اولور

اوله غیرلو حالدر بلکه موت قرینه نشانیدر • و بو خایه قالتمه‌سی تندرست کشیلرده واقع
اولمق بارد و سوء المزاج نشانیدر بونک **علاجی** حمامه واروب حار یاغلر سورمک
و حرارت و قوت ویریجی ضمادلر و طلالر کرکدر • و شول علاجلر که باه نقصانی بابنده تفصیل
اولنور • اول علاجلردن بوکه مناسب اولنلری ایده‌لر **ابو علی سینا** قولی اوزره بو
علت صاحبنک قضیبی دلوکنه قاناطیر و ناشیره دیدکلری زراقه ایله کل یاغی صوروب
و قویوب اوتوره‌لر که بدنه شیشوب واول ایتلری قالتوب چقان خایه اینه واول
اوتوردقلری یل دفع اولنور • **ایکی یوز یتمش التنجی باب خایه جلدنک**
استرخاسی بیاننده در خایه دریسی کوشنک اولوب
صارقماقدر • فارسیده ارغیدن بوسنت خایه درلر • و افرنجیلر النوایسیجی
درلر • ورومیلر ویونانیلر درلر

خایه نک دریسی مسترخی اولمق واصلنه اینوب صارقماق بعضی محلده شول قدر
افراط اولورکه محل طهارتده مانع اولوب یره دوشنمک اولور • انکچون **علاجی**
قابض ضمادلر و قابض طلالر و قابض صولر طلادوب و قابض آتبزن صولرنده •
اوتوردوب و باقی علاجی خروج مقعد بابنده اولان علاجلر جمله بوکه دخی مناسبدر
و مقعد استرخاسنده اولان علاجلر دخی کذلک مناسبدر • و بعضی طبیبلر مسترخی
خایه دریسنک زیاده‌سن کسوب و ینه دیکوب تیمار ایتدیرمشلردر • اما اولی اولدرکه
اول دیکوب بعده کسوب اولمالیدر • و بو مرتبه‌لر نادر واقع اولورکه حین طهارتده
خایه دریسی بر دستماله قویوب ایکی طرفندن قوت غفته صوقوب بیره واباق
النه دوشنمیه • اما مادامکه فتق انواعی و ورم خایه انواعی اولمیه کندو حالنه قومق
اولیدر • **ایکی یوز یتمش یدنجی باب قضیب و خایه**
و مقعد و حوالیسی فرجه‌لری بیاننده در
ذکرده و خایه‌ده و مقعدده و اطرافنده یاره واقع اولمقدر • فارسیده
اندر ریشهای قضیب و خایه دکوینده و سوباد وزلر • و افرنجیلر النوایسی
درلر • ورومیلر ویونانیلر درلر

ذکرده و خایه‌ده و مقعدده و حوالیسنده فرجه واقع اولمق اکثر حالده جربی بعنی بیعی
دازخون اولور • و بو مقوله فرجه‌لر عبده فروج الناعبه درلر • و فروج الث
عبه که بر انواعده واقع اوله بر انوردر • خصوصا بو انواعلر جمله مستوردر و صادور
دلملر چوقدر • و حلوی اکثر عجبانیدر • و هوادن مستور اولوب و بونلرک
مجاورینه فضول تنبیدر • و بو انواعلرک فرجی و اعفزانکی فرجه‌لری صعب

اولور

اولور • خصوصا بو فرجه‌لر قضیب عضله‌سی و مقعد عضله‌سی اوستنه چقه • زیرا
بونلرک حسی و وجعی قوی اولور • و اکثرا دفانده حار اولور • و حقیقتده اصلاح اولنمق
صعب اولور • و جایزدرکه اکله یادونه • و جایزدرکه خایه‌ده اوله جمله خایه یی
متعفن اولوب چوریش اتلری مواصی ایله اویوب تبورمک لازم کله • و چوق اولورکه
بو سببدن خایه‌لری کسمک لازم کله اولی اولورکه خادم ایدوب بعده داغلیه‌لر • اندن خلاص
امیدی اولور • زیرا آخر علاج محلده متعفنی ابراث ایتمک ایچون مادامکه خایه کسلیه داغلمق ممکن
دکلدر • و بو فروح ساعیه دیدکلری یه مصلح و موافق تورو دارولر ایله علاج اولنه چوق واقع
اولورکه خایه دریسی دوشوب خایه عریان قالوب و بعضده ینه یکیدن دری بتروادکلور
علاج اکثر تازه اوله مرهم صبر سقوطریدن موافق علاج اولمز و مرداسنک و توتیا و اقلیمیا یا
مغسول ثنتی نافعدر • و انجرو خره‌سی دخی نافعدر • و یانمش قنبق دخی بوکه ذنب علاجدر
و توتیا و ابوه کولی دخی موافقدر • و اکثر فرجه حبثی اولوب داغ اطلا رطوبت کلورسه قوی
دارولردن یانمش توتیا و یانمش صنوبر اغاجی قابی مفیددر • و اکثرات تبورمک حاجت
اوله بو دارولره کندر قته **دارو مرکب** توتیا و صبر و انزروت و کندر و شادنج
و جلنار و اقاقیا و خرنوب اغاجی قابی که یانمش اوله و محرق شب یمانی و زاج و مازو بریم
اوله • و بونلردن بر جزء قدر زنکار و اکشی انار اغاجی بر جزء اوله کل یاغی ایله مرهم
ایده‌لر **آخر** جفت بلوط و خبث الحدید و مرداسنک و دم الاخوین و قرطاس و شب محرق
کل یاغی ایله مرهم ایده‌لر • و اکر فرجه بتاح اسه کندر و صبر خلط ایده‌لر • و اکثر فرجه اکله
یه وارملو اولوب که دایم بتمکه باشلیه **قرص خوره** بتمش فرجه نافعدر • یانمش مازو
و کندر و شب یمانی هر بر بندن دورت درهم و اکشی انار اورناسندن اولوز
انجه دریب و زراوند و قاقنظاره بر بندن سکز درهم اوله دوکوب دیبخته ایله
یوغوروب قرص ایدوب خایه دریسنه استعمال اولنه **قرص آخر** زعفران و شب
یمانی و مر هر بر بندن سکز درهم کندر و صبر هر بر بندن دورت درهم شاقث
ایله یوغوروب کولکه‌ده قورودوب **قرص فرجه خبیثه** مرار و متعفن فرجه‌لره و بنوریه
نافعدر • قرطاس محرق اوتوز درهم و صوده کامش کرج و صاری زرنیخ • هر
بر بندن اون درهم جمله‌ی قطونا بیراقی عصاره‌سی ایله دوکوب و سرکه ایله
قرصلر ایده‌لر **فرجه ماکوله‌یه** نافعدر • ادم صاچی که یانمش کول و انجدان و بیان
کجکی و زنده برابر اوله • قرص ایدوب دیلرسه زرور ایده‌لر **فصل قضیب**
و خایه و مقعد زائدات بتمک بو نوع سکل کبی و غیری بسماری سکل کبی
و غلیظ و خشبی و مرو کبی دخی باشلو اولور • اکثر بونلری ابریشم ایله باغلامق

قابل ایسه باغلایوب • واکر بدنک تنقیه یه محتاج ایسه واستفراغ اولنه • واولا ابریشم
آنی برنج کون ایچنده دوشر زیرا علاجه محتاج اولماز • واکر ابریشم باغلامق قابل
دکل ایسه اوزرینی طریق ایله قاشیوب • واوزرینه زاج چیوغی کلی وزاج چیوغی صو
ایله آزوب قویه لر • واکر بونکله کتمک اولمز ایسه آنی کسوب داغلیه لر وزاج صاحبلر
وبعضیلر کوکوش صوبی دیدکلری صورر دیلر • اما مخالف یرده دخی علاج جائز دکلدر
اکثر بوز ادات وبد وکثرتی بر اثر در براو داغ ایسه داغلامق یکدر • • •

ایکی یوز یتمش سکزنجی باب ذکر اکرلک وقضیب آکله سنک وانتشار نکک بابنده در

ذکر اکرلک در وقیامه کلمسی احوالیدر •
فارسیده اندر کوزشدن قضیب درلر • وانتشار ذکره فارسیده اندر
خاستن کبر درلر • وازنجیلر انواعی درلر •
درلر • بو حال اکثر کنج آدملرده ذکر ودروعلر ویونانیلر
قیامده اکمی ودشکده واونجو ایچنده بی قبر ذکر یا اوزرینه یاتوب زذر ویرمک
ایله ذکرک بمی بوکلور • بعضیلر خاتوننه حال شویله اولدیه دیوب عورتنک دخی بیلی
بوکلمک متوزردر • بوکا علاج اعصابه موافق اولان یاغلر یا سوروب وذکر ای
ایکی لخته یاره سنه صارمق کرکدر • وجمله اعصابه قوت ویرن یاغلر بنفشه
یاغی وسلیخه وخولنجان وسورنجان وصوغلی ان یاغلریدر • ونرکس وسوسن
دنادن داروک یاغلری وکل یاغی وحارلی موم روغنی وانجکه یاغی
دیو بدره نرمنشین قانوب حمامده وبعده الحام سورمک نافعدر

فصل فی انتشار ذکر

وانتشار ذکر دیمک ذکرک قبا روب ودائم قیامیدر • بو حالده
زیرا طولا اولان اعصابی ممتدیدر • وبوکه محرک ریح وحرارت ورود ایرشمک
ایله اولور • وبو حال شربانلرده چوق اولور • وبو اوج نوع جوهر بر یره
جمع اولمسی غدانک بعضنده دخی اولور • نخود کبی وشربانلرده چوق
اولمغه باعث مقوی اطعمه یر واشربه در • وغیری اولنلر مثلا کنج لک وتندرستلک
وقوت وبلغم آزلغی وراحت بدن وبی غم لکدر • بونلر اولمز ایسه ذکر قیامه کلمز
دکوننده شاف صوقسلر فائده ایتمز • وبو مقوله انتشار دن عاجز اولورلر
مرحمک ومارل استعمال ایدوب وباهی ناقص ایدر بابنده احوالی تفصیل
اولنمشدر • اکثر مراجعت ایدوب وجماع اتمکله واونیوبی ترک اتمکله بونلر
زائل اولور • اما شویله اوله که تکرار مقویاته محتاج اولمیه لر • بعینی کسه دیه
زیاده ضعف ویرمیه • ومقویاته محتاج اولورلر ایسه • انکک شرطی چوقدر

انکک

انکک تفصیلی معدن الباه نام تألیفمزده وار در اوچ جز قدر اولور • رحوم ومغفور جنت
مکان غازی سلطان مراد خان علیه الرحمة والغفران زمانلرنده بر کون وبر کیجه ده ملکی
اولدیغی قدر قلمه کتوردک اول رساله یه بوکه خلط انک قابل دکلدر • زیرا مطول و
مفصل اولور

فصل احتلاج قضیب

که یونانیلر بو علته عافویا وارساطون درلر •
طب کتابلرنده بو اسم مرتب اولمشدر • وبونک مناسبی اختلاج ذکر ومقعد اوجه
سینی دیمکدر • اصحاب تشریحک بونده اختلافی چوقدر • بعضیلر اوجه سینی انکار
ایدرلر • والحاصل هر نه ایسه بو حال اسیر تشنجلردن اولوب • وبو علت نادر
واقع اولوب دریاله ونسوانه دخی عارض اولور • اما قیقی صعب مرضدر • اما عورتلر
ده تیقی نادر واقع اولور • واکر علاج صالح اولمیه اوجه سینی ومسترخی ایدر •
وبالنتیجه هلاک ایلر • واول قارن شیشوب وباردی قلکلور وهلاک اولور •
دیو بونی دکه طبیب تشخیص ایده مز بونک صواب

علاجی

اول بهنه اوسته
فصد وایلوق ازاسنده حجامت ایدوب • واجو دسلک یا پشدره لر وچکندر
لطیف مسهلات ایله طبیعی یومشاده لر • مثلا لبلاب وقبار شنبه وچکندر وحب
الثعلب صوبری واکه ماننده ایله مسهل ویره لر • وبو مشافی حقنه لر دخی کرکدر
وبارد وبو مشافی طلالر که قضیب وفقایه ظاهرنه قویه لر • وقضیب وفقایه ده اولان
حار ورملر ایچون اولان علاجلر بوکه دخی مناسب اولوب اول بابه مراجعت
ایده لر • وغداسی اسفناخ وارک وانکی ماننده لر وبو مشافی ولطیف چورلر
ویره لر • وبو بابده بنلو فر یاغی وطلا انک وقوقلامق دخی موافقدر • • •

ایکی یوز یتمش طقوزنجی باب ذکر وفقایه حکه سی بیانده در

ذکر وفقایه کجشمکدر • فارسیده خارش قضیب وفقایه درلر • وافرنجیلر انواعی
درلر • وروملر ویونانیلر
درلر • قضیب وفقایه هر بار کجشمک سببی اول یره حدتلو ماده انکدر • وکاهی شویلهدر
کجشمک واقع اولور که اندن رطوبت وحارلی صوجغنه قاشنور • زیاده حدتلو
ماده اولمقدر • بونک

علاجی

اول فصد واسهال الله استفراغ اولنوب وبهنه
دیو طا اوزرینه حجامت وسلک اورمق کرکدر • بعده طلالر کرکدر

طلا

افاقیا وما
مثاهر برندن نصف درهم نوشادر • وصبر هر برندن بر دانک زعفران نصف
دانک اشنان جمله ادویه وزنی قدر اوله • دوکوب والریوب زنبق یاغیله یوغوروب
طلا وضماد ایده لر

طلاء آخر

کل یاغی وآزه جق بوره حمامده طلا اولنه • واکر حکه صعب
ایسه آزه جق مومیج خلط اولنه • وبعد الحمام یمرده آتغی طلا اولنه • واوسته

سلك بابنده رمح مفيد در • اما جامت وسلك بوطاوزرينه دهن ويه كركدر • زيرا مأذه ري اول طرفه چكر غايت نافعدر •

ايكي يوز سكزنجي باب فتق احوالى وقبول ايله فتق بيننده اولان فرقى بياننده در

دبه لك وقاسى بارلمقدر • فارسيده غر درلر • وغر دخي درلر ودبه قايه دخي درلر • درومه ديونانيلر درلر • وافرنجيلر انوايى

درلر • فتقك احوالى بودركه مثلا قارن اورتوسى برجلبدر • وعضله در وايكي قجابدر • بربرى ايچرودن معده يه متصل در وبغرسقلره دخي كه آنگا عربجه المطيف بالامعا درلر • وبربرى دخي طشره رقدر • انك يونانيدن موب اولمش اسمى نارسطون درلر ووجوده ممتد دخي درلر • زيرا اندن اوسع ايچك دبلك اولور • وايكيسنك بله منفعى بودركه مثلا اندرك كسافتي قوغوزكه اخذ وارتكلرى مثلاشى اوله • يعني تعبئه اخذ حرارتله اوله • وبونك فوتى اول وارت قواسيله هر برى كند وفعلى اشليه وطشره دخي درينك عضله سى كه حجاب اوستنده اولمشدر قوغوزكنا ورم اوله وحرارته مقارن اوله • دبونارسطون ديدكمز حجابك خاصه براخر منفعتى واردر • مثلا صواوت بوكركه بغرسقلرى كند وبيا وب واصلى اوزرينه طوتركه تيقارى جقموب برنده طوره ونقال بيرلره دخي دوشميه • وانك بو منفعتى اندندر اونجه در دوسعيدر • دبونارسطونك اغزى بوكردن تابوط بوجاغنه دكين كلمشدر • وانك اجزاسنده ايكي منفذ دوزلمشدر • ايكي مورى كبى يعني ايكي اغزى واردر كه هر برى ايكى خايه قرنه كلوب وانده اكلمشدر • وهر برى آخره متصل اولوب خايه نك طولايسنه بر خريطه اولمشدر • وهر گاه كه آدم بر يردن صحراية باخود بلند آواز ايلدوب باخود بر آغر يوك قالدره قارن صفوب بو قوتدن نارسطون ديدكلرى حجاب يارليور وولسوز • اكثر بو دبلك كبك براير نه واقع اوله • يادخي بقارى يادآخى اسقه اوله بغرسق • بو دلكدن طشره چقار • وجائزدر كه قارن اول محلده قالنه بوكز • فتق المراق البطن درلر • قارنا دريسى فتنى دبلك اولور • واكثر بر منفذكه نارسطونك كند واجزاسندن بره طلور • وبو يارى كوچك اولور وبيوك دخي اولور • اگر كوچك اولمش ايسه • بوط بو جاغنه ينوب غيرى آشاغه اينمز اكا عربجه قيلة الاربيات درلر • واگر بوط بوجاغنك دلوكى فتنى بيوك اولورسه بغرسق خايه كيسه سنه اينر • واكا عربجه قيلة الامعا درلر • يعني بغرسق خايه كيسه سنه انكدر • اما كاهى بوط بوجاغنك بغرسقى بونك كبى خايه كيسه سنه انك نارسطون يارلمسى سببندن دكلدر انده جمع اولمش رطوبتدر

وبوايكي

وبو ايكي منفذ سست واغشته در كه آزه جق قوتله ايكيسي دخي داخل اولوب وبو منسى بو منفذره اينر وفتق الاربيات باخود قيلة الامعا نوتله ايدر • وبو قيله اوج نوع اولور برى هنوز ذكر اولنديلر ايكنجى ريح خايه يه اينر وخايه كيسه سى دبه اولور كه اكا عربجه قيلة الريح درلر • وأوجنجى اكثر رطوبت اوله كه نوانده دخي فتق مراق البطن وفتق الاربيات داخل اولور دكلى دبه لك شولقدر نازل اولوركه درلر اندركى ذكر ايلدن كوردينوب جماعه وتصرفه مانع اولور درلر • امدى فتقك احوالى وانواعى معلوم اولدى بوندن صكره هر برينى باشقه بابده اسباب علامات ومعالجه سيله بيان ايده لم • وفتق مراق البطن وفتق الاربيات وقيلة الامعا اوجني بر بابده • هنوز ذكر ايده لم

ايكي يوز سكزانبرنجي باب فتق المراق البطن وفتق الاربيات وقيلة الامعا بياننده در

قارن دريسى دبه لكى وبرى قاسقده يانغ دبه لكى درلر • وبرى خايه ده بغرسق دبه لكى درلر • فارسيده دخي بنه بويله درلر • وافرنجيلر انوايى درلر • درومه ديونانيلر

درلر • فتق مراق البطن كه بغر وعند البعض بغرسق دبه لكى درلر علامتى اولدركه علت صاحبى هرگاه ارقه سى اوسته ياتوب ايله طشره چقان نسنه ينه يرينه وارر ونيه طوغرى اولنورسه ينه طشره چقار وا اوزرينه ال اوروب صقنوب ايله يرينه وارر واول محلده الم قالدرسه جائزدركه ينه طشره چقه علامت فتق الاربيات دخي بونك كبيدر وقيلة الامعا علامتى اولدركه هرگاه خايه يه واقع اولوب وخصوصا نشانه طعام يسر ونجى بجاده يوروسه لر بغرسقلر ايله وبعضى طعام ريحي فايه يه اينر • واو دستنه ال قويسه لر ينه يرينه وارر • اما كاهى آشغه اينوب ويرينه وارمز وطاش كبى قتى لنور • وجمله فتق علتنى اصحابى بوطوس وقبله اوزكاريه اسدكجه مضطرب اولورلر • وارده جق بهانه ايله فتقلرى آشغه اينر • وبو ربا ز ديارده روزكار روه اولمغلر سست اولماز وفتق اصحابى سلامت بولورلر انوكنجون جبال سواكنلرى جمله فتقده اول محل فتق عضله لرى مسترخي اولوب آز بهانه ايله فتق علتلرندن سلامت بوقدر • واكثرى فتق الخايه در

علاج

بوادوج وفتقك علاجى بر نوجد رنجى كه بغرسق يا شرب ديدكلرى نسنه كه آشغه اينه اول يره استى صو دوكك وياابزنده اجلاس ايتدره لر • واستى يا بوتنج يا غي سوره لر • دبشمش طورق ادپرى اول موضعه قومق دخي مفيددركه يرينه وارر وبعده اول محلى رفاده ايله بر خوشقو باغليه لركه انك رسمى جوق كورلمشدر •

سبب علت فتق بودر

ونفاخ طعاملردن مثلا باقلا و بوغرلجه و دریجک ومیوه لردن امرود والما وخیارلردن وجاجغدن واغز قالدرمغدن وبلند آواز اوقمقدن وچوق طعاملری محکم چیکنمکدن احتراز ایده لر • و بوقجه بیان اولنان یوردمکدن واوکسرمکدن وقوتله اخشرمقدن دخی محکم اولدوغی قدر صاقنه لر • و بو بابده جوارش کمونی وحب الغاریقون نافعدر • وبعضیلر اول بیوک محلی طار اولمغ ایچون داغ ایدرلر صوابدرکه اول محل سترخی اولماز • و بو علتده قابض باغلر وقابض اشیادن مثلا اقاقیا ولحیة التیس دم الاخوین وانزروت ومصطکی وکندر وشب یمانی ودرسیبا پیرانی وطراثیث واکثیا انار انچمایی وپشل مازو وسماق وجلنار وبالوط تنکنال ونسر وقوزاقی وبیراقی مناسب اولور • و بونلره ریح کسر ایدیجی داروبلردن مثلا انیسون وکمون موافق اولوب ودخی یوموشادیجی اشیادن وقوت ویریجیلردن زفت وعلک البطم ومقل وراتینج نافعدر ونافع **ضمادلردن** اشق وکندر وقیصوم هر بریندن اوچ درهم ایکی درهم اقاقیا وانیسون هر بریندن ایکیشر درهم اوله دوکوب وسرکه ایله یوغوروب اوره موضعه ضماد اولنوب محکم باغلیه لر **ضماد آخر** مصطکی وکندر وماشا وجلنار ودم الاخوین ومرد بالوط طوتغالی فی عنب الثعلب صویله یوغوروب ضماد اولنه **فصل ضماد صبیان** اوغلانجقلر ضمادی عصفور وزعفران هر بریندن ایکی درهم مقل وورت درهم زفتدن بمرده صار وسیله یوغوروب ضماد اولنه **ضماد** بیوک کشیلره سرو قوزاقی ومرد سعتر ومرزنجوش ومازو واقاقیا وصمغ هر بریندن برابر اوله جمیع صو ایله یوغوروب ضماد اولنه **ضماد صبیان** اوغلانجقلره سماروغ ماننده که قوروش اوله دوکوب بالوط طوتغالی ایله یوغوروب ضماد اولنه • فتقه نافعدر

ایکی یوز سکسان ایکنجی باب فتق نوعندن قیلة [illegible] بیاننده در

بوکه یل دیه سی دیرلر • فارسیده باد خغر دیرلر • وافرنجیلر انواعی
دیرلر • وروملر ویونانیلر
دیرلر • ریحی فتقی یعنی یل دیه لکن **علامتی** قراقر چوق واقع اولوب والده خفیف اولور • وخایه کیسه سی دخی دیه کبی بیوک اولور • اما بو نوع فتقده تا قیلة الامعا فتقندن دخی اسان هرینه وارر **علاج** هنوز نجس بابده ذکر اولندیغی کبی نفاخ طعاملردن ومیوه لردن دخی زیاده پرهیز اولنمق کرکدر • زیرا بو نوع فتق ریحی اولوب بو بابده ریح کسر ایدیجی اشیادن قیش لازمدر • مثلا جوارش کمونی وحب الغاریقون دلالحصل نجس بابده ذکر اولنان هر شراب بوکا دخی مناسبدر وبوکه بذر قطونا بر قضیب طاملمنق تینی موافقدر • ونافع قطورلر لازمدر **قطور**

مثلا

مثلا بابانه یی غایه ازوب قضیب طاملده لر **قطور آخر** زنبق یاغی اون درهم مشک یارم درهم جند بیدستر ربع درهم فرفیون ربع درهم اوله • زنبق یاغی ایله ازوب کاه وکاه بونکدن کفایت مقداری طاملده لر • و بوکا سنجر یتیا دخی موافقدر • ومشی واردر که استسقای طبلی بابنده ذکر اولنمشدر بوکا مناسب اولان علاج ایده لر **حب** که ریح تسکین ایدر • مثلا کرفس تخمی وانیسون ونانخواه اسقند ومصطکی وزعفران هر بریندن بر درهم هلیلهٔ کابلی وبلیله واملج هر بریندن ایکیشر درهم سکبینج وقطر اسالیون ونفاخ الاذخر وقسط وزراوند ودرونج واسارون هر بریندن نصف درهم اوره حب ایدوب هر صباح بر مثقال استعمال ایده لر • وضمادلر که نجس بابده ذکر اولنمشدر بوکا دخی نافعدر • و بو علتده معده طولنجه طعام یمکدن صاقنه لر مکر ضعف ایراثندن خوف اولنه وجماعدن دخی حذر ایده لر • وعلتلو یرینی دائم باغلو طوته لر • و بونک رفاده سی اکثر معوردن • واکثر غیریدن دخی معلوم عدد کم قوشاق کبی دایکی بو طلری کلوب محکمی طوتمق کرکدر که آنده جماع حرکتندن وصجرامقدن اضطراب ویرمیه ......

ایکی یوز سکسان اوچنجی باب فتق نوعندن قیلة الماء بیاننده در

بوکه صو دیه سی دیرلر • فارسیده خغر ابی دیرلر • وافرنجیلر انواعی
دیرلر • وروملر ویونانیلر دیرلر •

بو فتقک **علامتی** خایه دیه سی شعشعه لو ورمن اولوب نهایت فراق اولماز • وال ایله طوتسه لر تعز وتقیل اولوب وکاهی خایه کیسه سی بو علتده قیله ریحی کبی یل ایله طولار وکاهی اواز ایدر • اما قراقر کبی صدا اولیوب صیان آواز ایدر وقراقر قورولدی دیدیلر • واوازدیه دکمز سندرودر • بونک **علاجی** اولا صوی آزالیجه لر وکندر معجونی بو بابده نیچ موافقدر • واستسقای زقی بابنده اولان ضمادلر دخی بو علتده نیچ نافعدر • مو دخی **ضماد نافع** اربه ادنی وسعد وکل ارمنی وکمون ومرسین وفوتنج هر بریندن برابر اوله باشن مرسین صویله یوغوروب ضماد اولنه **ضماد آخر** حلبه واربه ادنی وکوکرجین خرسی هر بریندن هر جزء صعتر خرسی ایکی جزء علک البطم اوچ جزء اسکی ایچ یاغی التی جزء بر مقدار زیت یاغی دخی قاتوب ضماد اولنه • وبلوط کولینی وکبریت قوجانینی زیت ایله قیشوروب متصل ضماد وطلا اولنه مناسبدر • واکثر صو چوق ایسه نیزل ایتمک کرکدر مثلا نیزلی بر جانبندن ایدوب ونیزل دیدکلری کاره بعضیلر نیزل دیرلر • اتوکتله ایکی اوچ کونده بر صوی اخراج ایده لر • ونیزلی مبضعله ایده لر • دخی واقع اولمقدن احتیاط ایدوب قوتن حفظ ایده لر • وصاقنه لر که بر خطا اولمیه ......

ذی روحك بقاسنه سبب جماعدر

ایکی یوز سکسن دردنجی باب جماعی احوالی ومنفعت ومضرتی وتناسل احوالی علی الترتیب بیان اولنه‌جقدر

نارسیده کاربر نهادن و
دراز
کاربدن واحوال ذاویدن درلر ● وازنجیلر انواعی
درلر ● اکثر انسان واکثر حیوان هر نه
وردملر ویونانیلر

اسه ذی روحك بقالرینه سبب توالد وتناسل در ● حق تعالی جل شانه جماعك ازواقك لذتینی تناسل سببی ایله تعبیه ایلیوب ● واول لذتی بولمقدن اقل اشتهاسینی دخی مقدم خلق ایدوب ● وبو حاجتی کمه جمله ارزانی قلنمشدر ● بونلك کبی اشیای فکر وتدبیر ایله اولوب ● مثلا عقل وفکر صاحبی اولنلر اوائل وعواقب امورینی کورمکله والتماس واول لذته منجر دربلور ● وحیواناتدن دخی حس لذت وغلبه هیجان خلق ایدوب انوکله التماس اقتضا ایتدرر ● ومردملك خاصتی وجوجوقلری معلومدر حجاب اول شهوت پابندیا کاهی وصوله چوق مانع اولور ● اکثر رجال واکثر زنده معلومدر ● وبو کاره نیه شیطان مسلط اولمق خلق اولنمشدر ● که اول حالك مهابتی اولیلی واوازب اندیشه سندن غافل اولهلر ● ومردمه جماع حالنده بسمله اوقمیجون قیق لازمدرکه انا وانادن حیی معاشرنده حاصل اولان اولاد واول بسملهٔ شریفه‌نك جوهردن وخاصیتندن نیك ناملی وبسملهٔ شریفه تعافلندن بدنامی دبلکی بدبخت لوی ظهور ایده بوندن کوزلك کرکدر ● وکمال عقل ومروت بونده کندوی حجاب ایله حفظ ایدوب ونوایشك صنعتی وکاربی داشالندلایقدرکه کیرو حجاب اوزره معامله اولنوب حیواندن فرق اولنمیه ● وبواجلدن کیکدن تا دبنه وارنجه ارلرده عورت یری اولوب مستور ونسوانك وجواریلك ایسه احوالی معلومدرکه عورتلر جمله‌سی سترانك وناموسه اوزرینه استندرملك لازمدر ● مثلا عورتنده جمله کندوی ستر وحفظ اوعنوده کار جماع واشکال معهوده تصور اولنه دعتندرر ● واردلرده جمله بو شکل نسنه‌لردن حفظ وستر خاطره کلامك ایچوندر ● اما کشینك کندو حلالنه شرع مطهر تجویز کوروکی اوزره کورمك وال اورمق جائزدر اما مروت دکلدرکه اول خلق اولنان حجابی دخی ترك ایدوب بی حیالق ایده‌لر ● اما حکما لمصلحة لازم کلمن حالکه مثلا اشتهای جماعده تقصیر واقع اولمق سببیله انك متعلق سوملمك وکورملك وبالغ لطیفه‌لر واخت حق اوله کلمشدر ● اما بو دخی لازمدرکه مثلا اشتهای جماعده وقوت بدنده دخی تقصیر وارایسه انك علاج ایتمکدر ● وبونلرك علاجی بو بابدن صکره تفصیل اولنور ● والحاصل اشتهای جماعك لذه لدلدوبی نقدرجه منفعت ومضرت

سبیلرینی

حین مجامعتده ایکی
صح

سبیلرینی ومرتبه‌لرینی بلمك لازمدر ● بو مرتبه‌لر معلوم اولنلره نه کلام اما معلوم اولمیانلره تفهیم لازم کلمشدر پس نسل کلمك مصلحی ایچون بونك توتلری یا کثرکی کبی حفظ وصحتینی اه کتورملك پابنده تقید مهم در ● ورجال ونسا مجامعت وقتنده وحین انزالده موافقت اولنمق ولد ظهوره کلمکه سبب اولوب بیهوده یره مصلحت کورلمش اولور ● وچوق اولورکه رجالك مثانه‌سی وکلاسینی ضعیف اولوب انزال عورت لذت حاصل ایتدوکی نقدرجه ولد توقف ایتمز ● وکاهی رجالك صولی حار وحدتلو اولور ● ویاخود اعتدالدن خارج بارد اولور ● نسوانك دخی بو بله حالی اولور تقصیر بونلرك هر قنغیسنده ایسه علاج ایله صولرینی اعتداله کتوررلر ● نسوانلرك رحملری خلاص اولمغله تخم صورت مصوره قبول ایدوب مصلحت تمام اولور ● وکاهی بو تقصیراتدن غیری ولد حاصل اولمامغه مانع خصوصلر واردر ● مثلا کاهی اولورکه ارکك توقابی ونعاظ هیجان غلبه سببی اولوب وقت جماعده تیز انزال اولمق لازم کلور ● وعورت انزالی ایله هموار اولمیوب مجرد عورتك شهوتی دبرشوب صحبته حریفی اولوب ارایسه اندن هنوز ایرلمی ایله عورته کمال حاصل ومقصوده واصل اولمامش اولور ● بوندن دخی صاقنمق کرکدر ● زیرا عورت جماع آرزوسن الامغله بلکه بیکانه آرزوسنه میل اتمك ظاهر اوله ● پس رجاله لازمدرکه کندو مقدم انزال اولوب وعورته انزال دخی واقع اولمد وعینا حس ایدرسه بعد الانزال جعلی بر نیچه دفعه حرکت یعنی فروج ودخول ایتدرملك ایله عورتك دخی مرادی اتمه تمام اولمش اولور ● کاهی اما ضرب جماعده واقع اولوب نفع وضرر وقت دخی لازم ایدوکی اکلامیه‌لر ● انوکی کیلره زیاده ضرر ایرشور امدی جماعك وقتی ومنفعتی وبعده ضرری ولازم اولان خصوصلری علی الترتیب بیان ● ایده‌لم ● ان شاء الله تعالی

ایکی یوز سکسن بشنجی باب دخی ایله جماعی ومنفعی بیان ایدر

فارسیده سودکه بوقت کاردنا وبر نهادن درلر ● وازنجیلر انواعی
درلر ● وردملر ویونانیلر

درلر ● پس حاجت وقتنده وشهوت صادقه حالنده جماع لازمدر ● زیرا جماع دخی استفراغدن عدا دلنور ● بونکه استفراغ طبعی دینلر ● زیرا بدن فضله‌لری انکله دخی دفع اولوب وبدن خفت بولمغله هر اندام غداسی زیاده قبول ایدوب اوجنجی هضمه وارنجه هر اندام غدا طلبنه تشنه اولور ● واعصابه هر واقع اولان اثر هر نه ایسه اوجنجی هضمده اولوب وقضیبه دخی تاثیر ایدنی

واقع اولور. زیرا منی اولمامغله مایه سندن خروج اتمک لازم کلور. بو دفعه اکثر بو کرکون
کلان ماده خام و بی وقت کلمک لازم کلور جکر دخی بویله در. و معده دخی بویله در مثلا
معده بتمک کندودن آشغه اولان اندامل خالی اولوب بی وقت غداسن طلب ایدرلر و
کامل هضم ایسه هر بر بدن بولنماز فساد و آفت اقتضا ایدر. و خام غذالرکه هر اندامه
تقسیم اولور بی هضم وارمغله انلردن عارض اولان امراض نیجه کره محلنده ذکر اولنمش
ایدی. مثلا سده لر و جگر ورمی و یرقان و استسقالره مؤدی اولور. زیرا شول
غدادن که قان تولد ایده کلمشدر. خام ایکن جمله آشغه اندامله توزیع و تقسیم اولنوب
اول محلده جگرک عملی ایسه بشمش کیلوسی قان اتمک ایدی تا نجنه اولان موادن
که قان و صودن افراز ایدوب اول دخی تقسیم اتمک کرک ایدی قادر اولمیوب
بو خون خود جوق مضرت ایرشور. مثلا دماغه خام ماده دخی صعود ایدر اندن
صداع و صرع و سکته و نسیان و فالج و رعشه و لقوه و کبر و اسفله زیاده ماده
نازل اولورسه ضعف اعصاب و استرخاء بدن و یورک غلافنده جمع اولور
خفقان ظهور ایدر. و اکر سینه یه کیدرسه رطب سعال و ضیق النفس و سل تولد
ایدر. و اکر طلقه کیدرسه انده جایزدرکه صلب ورم و سده لری تولد ایدوب
و اکر مفاصله کیدرسه اندن اوجاع مفاصل و عرق النسا و نقرس متولد اولوب
اولور. و اکر بلغم نیج و رطوبت غلیظ دخی اسفله اینرسه دوالی و داء الفیل علتی
ظهور ایدر. و معلوم اوله که اکثر جماع امتلا اوزرینه اولورسه بو علتلردن
خوف اولنور. زیرا منی خروج اولمغله هر اندام بی وقت غذا طلب ایدوب آلور.
و اکر اجلق اوزرینه جماع اولورسه مضرتی عظیمدر کندنجه بدن بارد و یابس
اولوب و حواس. و قوتلری ضعیف اولور و بو سبب ایله اعصاب و سایر
اندام سست اولور. و چهره لونی و رونق کندو نظامی حالندن متغیر اولوب
و باشک صاچلری دخی ضعیف اولور. و یبوست دماغ سببی ایله جایزدرکه اصلع
اوله. و وجع ظهر و وجع کلیه و مثانه خود متقرردر و هر کیمک بدننده بر اثر خلط
اوله جماع حالنده ذوات لاتنده ارقیه جقار. و بدننده بر اثر رایحه بر ظاهر اولور.
و کوزلر جقور اولور. و طعام اشتهاسی ضعیف اولور و طعام اشتهاسی
ضعیف اولنلره کثرت جماع خود قتی بر اثر درحکمندرکه حرارت غریزیه حرارت
غریبی مستولی اولوب حدتلو خفقانلقلر و محرقه لر اوله. و اکثریا اویقوسزلق
متعفن قولنج ریحی تولد ایده خصوصا اول کیشینک که پهلوسنده اوله بعضی
رنج اغربر بهانه سی اوله. و جوق جماعه معتاد اولنلر فراغت اقتضا ایدرسه

دماغه خام ماده و بخار صعود ایدرسه صرع و صداع اولور

بویله در. بو جهتله هر هضم موانع عملی وجودن کتورملکه زیاده قوتلو حاصل اولوب جمله
اندام کوزللنوب خصوصا اعصابه و عصبانی عضوه قوتلر حاصل اولور. خصوصا مجامعته
حاجت قوتلر ظهور ایدر. اما ضعف حالنده متعفن اولان منی دن حاصل اولان بخاردن که
یورکه و دماغه و کوزه صعود ایدوب و دیرلرکه بو بدن جوق امراضدن خوف اولنور ایکن
بونکک کبی دفعی ایله جماع اتمکله استفراغ اتمش اولوب سلامت اولور. مثلا متعفن
منی دن حاصل و بالایه صعود طریقیله واصل اولان بدبختی رلردن قولنج و کوز مرضلری. و
صداع انواعی و دوار و پرانراندیشه لر و مالیخولیا انواعی اواضی و امتلایی اولان یوکر کدوجعی
و نفث و خابه قرحی و بثره لر و اورام مغابن و ارقه و قوشنق یری و حوالیسی و جعلی بخوف
اولنورکه بونلاردن سالم اولورلر. و اکثر بو امراض وار ایسه دفع اولور. مکرکه جماع ضرر
ایدر متقی مرضلره اولوب منع اولنه. و عورتلرده واقع اولان اختناق رحم علتلری
او معونه منی دن عارض اولوردرلر. و انلک کبی بر منی بخارلری ناخیره و حبس جماعدن و
انزال تام واقع اولمادن فراغدن اولور. خصوصا دموی و سوداوی مزاج اولنلر
خود نیجه مدت جماع اتمیه لر. احتراق واقع اولملری مقرردر. اما بارد و رطب امزجه
ده مضرت جوق اولماز. اما جوق جماعدن انلره جوق ضرر واقع اولوب ضعف
طاری اولور. امدی دقتی و لازمی ایله اولان جماعده نقدر نفع اولدوغی بیان اولنوب
بوندن مقدم ضرری و جماعه صالح نه در و کیمدر. منع اولنور و دفع ضرر نه ایله
اولور. جملسی هنوز ذکر اولنور. ان شاء الله تعالی ...

ایکی یوز سکسن التنجی باب جماع مضرتنک بیاننده در

جماعک ضررلری دیمکدر. فارسیده اندرزبان کاربدن دیر. بهادن درلر.
و ازجمله انواعی درلر. و رومیلر و یونانیلر
درلر. یکی بابده جماع اولنمقدن نیجه فواید ذکر اولنمش
ایدی. اما بو نمکه از اطنده دخی مزه یوقدر. جزم دیدکمز جماعه مدت طویله ویرلمسون
و حتی جماعده صحبت تمام اولمدن فراغ اولمسون دیمکدر که منی بو حالمله ایله متعفن
اولوردی. بو خصوص بعض کشیلر و یاخود بعضیلره جماع افراط اوزره اولورسه
باشی قورتریمون کوجیدر. زیرا منی انسان اتمک قوتیدر. انی جوق صرف اتمکله ضعف
ایراث ایدر. خصوصا مجلس و یرانی و فنلرده اوله. مثلا جماع اولدقدن
صکره اوجه بدنی خالی اولوب غداده دمدن بر نیه غیری منی کلوب حاصل اولماز
دن تکرار تکرار منی ترکت انزالنی الحاح اتمک ایله خصیه لک غداسی خام ایکن الینمش
اولور. انوکچون جوق جماع ایدنلرده بر نیجه جماعدن صکره منی بیرینه قان کلمک

ضعف حالنده متعفن اولان منی

منی انک قوتندن اولنی جوق صرف انکله ضعف ایراث ایدر

بوانع

باشی و بدنی ثقیل اولوب یوردکی طار اولور • و چوق احتلام واقع اولور • امّا اختلاطك افراطی ضرری جماع افراطی ضرری کبی دکلدر بلکه **علاج** آزه چوق جماع ایله مشتغل اولهلر • و کیجه کیجه ایدهلر خصوصا شول کمسنه تنك مزاجی که چوق جماعدن چوق مضرّت ملاحظه ایده • و جماع افراطندن مضرّت کیمه تیز تأثیر ایدر • ان بوندن صکره ذکر ایده‌لم

ایکی یوزنسکزنجی باب جماع مضرّتی کیمه تیز زیان ایدر انك بیاننده در

فارسیده بر نهادینکبی زیان رسیده درلر • و افرنجیلر انواعی درلر • و رومیلر و یونانیلر دارن

پس لاغر و یابس مزاج و یابس البدن اولنلره جماع افراطندن خوف اولنور که اصلی اولان رطوبت کندوده اولدن آز ایکن دخی زیاده خرج اولنمغله و حرارت غریزیّه اوزرینه حرارت غریبه مستولی بولنمغله اولوب دقّه مؤدّی اوله • و سموز و اتلو اولنلره بو مرض بعید اولور • و تنلره جماع بولنمه استغنا غدر • امّا آخر مضرّلر که کچن بابده ذکر اولنمشدر انلردن خوف اولنور • زیرا انلرك بدننده فضول چوق اولوب والا غ کشیلرده که انلری ازورنکی رحا صیغه میل ایدوب یا فقود بیشل کبی اوله بایقی آق سشلو اوله • بو اصل مزاج برودت و یبوست علامتیدر • و بو طائفه تنك منی‌لری دخی آز اولوب • و غلیظ اولور • و مضرّت جماع انلرك بدنلرینه عظیم اولور • و ذره یا غنر و حمرته مائل کشیلرك طمرلری واسع اولور • امّا آخر طائفه بو قیاس انلرك اندامنك لحمی آز اولوب و بدنلری قوی و ظاهر و عصبلری غلیظ و کوده قلاری چوق و جلدلری صلب و خشن اولور بو حار و یابس مزاج علامتیدر • بو طائفه تنك دخی منیسی آز و غلیظ اولور • امّا شهوتی چوق اولور لکن محلّ انزالده زیاده لذّت بولور • و منی چوق و وسعت اوزره انزال واقع اولمق سمینی و بارد و رطب مزاجلو کشیلردر • و ذکر ایلدوکمز ذره یا غنر و حمرته مائل کشیلرده لذّت انزال اولنقدر اولماز زیرا انلرك قلوب بکر و حین جماعده انزال مختلفه کندوبی جمع ایدوب قالقوب کتمکه قادر درلر • و افراط جماع مضرّتی و منفعتی قانی چوقلغنه و آزلغنه کوره اولور • و شول طائفه تنك سموزلکی یاغدن اوله انلرك جلدلری ملایم و قللری آز اولوب و بدنلری لحم ایله مستور و طمرلری انجه اولوب و ان ازدر و سموزلکی یاغدرلو دخی آق اولور • بو مزاج بارد و رطب مزاج علامتیدر بو طائفه تنك منیسی چوق و رقیق اولوب جماع شهوتی آز اولور • امّا جماع آرزوسی

بو مزاج بارد و رطب مزاج علامتیدر

ودفع

ودفع قوی و محلّ انزالده لذّتی زیاده حسّ ایدر • و ممکندر که بونلر زبونلق ضررندن امین اولهلر • لکن آخر مضرّتلر که وجع ظهر و وجع رکبه کبیلر چوق اولور • و اگر سموزلکی لحمی اولوب و لونی حمرته میل ایده انلرك طمرلری دخی واسع اولوب و قانلری چوق اولور • انلر حار و رطب مزاج علامتیدر • انلرك منیسی چوقدر جماع آرزوسی قوی و انده دفع منی و لذّت جماع زیاده اولوب بوغه اوکوزلر کبی جماع ایدر • و انلره مضرّت آز اولوب و جماعدن منع اولنسه انواع امراض حاصل ایدر • بونلك ضرری چوق جماع اتمك ضررندن آرتق اولور • و فی الجمله و اکثر پیر و اکثر لاغر کشیلر دخی جماعدن عظیم لذّت بوله‌لر بعده ضعیف اوله‌لر انلر بر حال ایله جماعدن بعید اولمق کرکدر • زیرا کند و هلاکلرینی اندن الحاق کرکدر • بو مقوله‌یه زنشت عورت نجیب اولمق یکدرکه چوق آرزوده اولیه‌لر • امّا عجیب حالدرکه بعضیلر معتاد اولوب قصدی داشتنها سین بو عکس بیلرسه ایلیوب لعب ایله جماع ایدوب و مزبین نشا ایهوب بر نج کوبا الچلمك لا زمدر دیوب تخت اننغی انجق بیلرسه ایلرینه بلا مراد جماع ایدر • و بعضیلر ضعیف و زبون اولوب نیجه زنان جماعی فراموش اتمکله تندرست اولورلر • امدی جماع مضرّتنی تدارك و تدبیر ایله دفع اتمك مهم اولوب بعضی جهالت ایله کندولرینی ورطه‌یه براقوب مضرّتی تدبیرین ایلیه • و تدبیر مضرّت بوندن صکره ذکر اولنور

ایکی یوز سکزنجی باب جماع مضرّتی تدبیر و علاجی بیاننده در

فارسیده اندر دفع مضرّت بر نهادنی درلر • و افرنجیلر انواعی درلر • و رومیلر و یونانیلر دارن

بونلرك مزاجلرینی هنوز کچن بابده ذکر ایلدوك ایدی اوّلا بارد و یابس مزاج صاحبنه حرارت و رطوبت زیاده ایدیجی تدبیرلر کرکدر • مثلا طعامی بیاض اتمك و قوزی اتلری و کوفته لو شوربالر و قوزی اتی کبابی که دخی رطوبتلو اوله • بهریسه‌لر داستی او نلرك معتدللرینی طعاملرینه قاتهلر • و اگر آزه جوز بجیل دار چینی و فلفل قلط اولنسه عظیم معاون اولور • و عسل ایله اسفناخ ذاتیه و قطایف و لوزینه‌لر و طاتلو شربلر و افتنابره اتمز سه ایله پشمش خرما و عسلی سد لو بر نج آشی و اوزم خشابی نافعدر • و اکثری و قتلو اشیادن بر معجون ایدوب ملایم داستی متدرلرده اوتوره‌لر و یاته‌لر • و وقتا که طعام هضم اولا حمامه کیرمك بعده خیری و یاسمین یاغلری و غالیه مسك و جمله خوش رایحه‌لر و نورنج و زنجبیل و شقاقلی بر دردهلری استعمال ایدوب دخی قوّت زیاده

اولمق ایچون شراب ریحان وماء اللحم ورد فندان بمرده صار وسیله قبض نه کبی طعام ایدروب
عسل ایله استعمال اولنه • ودواء المسك بارد العلوه اذوب ویره لر • وقوش رایحه لو
وسنبولر قوقولدهلر • ویبرلر وتأثیرهم وسلول کسبلرده کاهی واقع اولوب جماعده
چوق لذت بولورلر • دیو بره چوق لذت وار زوجاده دکلدر • بونکه احوالی متفکلر
بو محلده اولماز بونلرک قوتی سقوطلرندن حذر کرکدر • ویورغونلغی اولنلره دخی جماع
جائز دکلدر • وتازه یکیلره دخی مضردر • اما تازه لره یاز ایامنده بارد صویه کیرمک
نافعدر که بدنلرده متعفن اخلاط اوله • ویرلرکه حرکت وجماع حرارتی سببی ایله اولان
اول زاید خلط حار اولوب وبرین دخی تسخین ایدر • دا از اطله یوق کتورر • واخلاط
تحلیل اولور علاج اولا بدنی اخلاطدن پاک ایدهلر • وحرارت غریزیه تسکین
ایدوب بعده بارد مزاج صاحبی کبی عنبر عود وبخورلری بستم ایدوب وحار
معجونلردن مثرودواء المسك وبونکه مشابه معجونلر استعمال ایدهلر • وبونده اشتها
وقوت سقوطندن وبلکی غشیدن احتراز ایدوب اکثر واقع اولورسه ماء اللحم
ایله شراب عنبری نافعدر • وغذالردن کباب وقلیه ویرمیانکه استی اوتلرک
معتدلی ایله اوله وصوی برینه ماء العسل وشراب العسل ویرهلر • واکر مزاج حار و
یابس ایسه رطوبت زیاده ایدیجی اشیا ویرملک کرکدر که حرارت غریزین اوزرینه
حرارت غریبه مستولی اولمغدن حذر ایدهلر • وبدنه حرارت ویره جک ریاضت
تونیه دن وحار طعام وشرابدن واستی اوتلردن واستی اوتلر ایله اولان غذا
لردن پرهیز ایدهلر • وغذالرینی باشی قبق واسفناخ وماش وکشنیش
شعیر وتازه ایران واوغلاق وسموز تاوق وبلیچ اتلری • وتیم برشت بمرده وتازه
بالق ومیوه لردن الما وامرود واق اوزوم نافعدر • واستی ایزن ایچنده
اجلاسن اتبدروب بعده یاسمن ونرکس یاغلرینی مخلوطا سوریمک وشم
ایتمک لازمدر • وبارد ورطب داروداردن ترنجبین وتازه سدیب شکر ایله
یاحض اتمک طوغرایوب یمک معتبدر • واکر مزاج حار ورطب ایسه ابتدا
جماعدن پرهیز لازمدر • واکر جماع پرهیزندن وسواس وکوز بولانغلغی وبینی
افراطی خوف اولنوب مثلا جماع لذتندن بهره مند اولمق طلب ایدرسه
باری دماغه وبورکه قوت ویرمک کرکدر • مثلا حار معجونلرکه معتدللردن و
دواء المسك واقتضا ایدرسه مثرودیوارشن ونوشدارو کبیر جائزدر
وطعام شرابه دخی معتدللر ویره لر • واکر یورک ودماغ دخی حار ایسه
وبو معجونلرک حار اولنلرندن ویرمیوب لازم کلورسه اطرفیل ومفرح

تازه لره یاز ایامنده بارد صویه
کیرمک نافعدر

معتدللر

معتدللر ودماغی صندل وکلاب واملا وابو ابک وسفنم انکک وشراب ریحانی ایله تقویت
ویروب وبونلر عدسا ضماد لردخی دوزه لر • ولکاهی واقع اولور که جماعدن صکره بعضیلرک
اندامی دترر • وبو دترمه نه قبض طرفیله دکل بلکه ضعف طریقیله وتریر اوله محلده علاج
منعنع بارم درهم جاوشیر واون درهم مرزنجوش ویروب وسوریجانی یاغی ایله •
اعضاییی یاغلمقدر • واکثر اول استفراغ اولنورسه تیق صوابدر • مثلا اوله دتره
مبه باعث رطوبت بدندر • اکا شحم الحنظل وقثاء الحمار وقنطوریون رقیق وبذر
الانجره ایله استفراغ اولنه • ودماغه مشک وعنبر ولادن وبان یاغیله تقویت ویره لر
وعصبلری دخی قسط ونادرین وقوریب سوسن یاغلریله که ایچنده سعد وبابونه اوله
اعصابه سوره لر • وبعضیلر جماع ضوکنده صداع عارض اولوب نوعا کوزلری وکوزه
اطرافلری سست اولور • زیرا بدنده خلط مفرط اولوب جماع حرکتیله اول خلطک
بخاری دماغه چقار اول خلطی استفراغ ایچون تنقیه اولنوب وصداع انواعی
بابنده صداع حاجته ایچون اولان علاجلر ایله دخی تنقیه اولنه • وبعضیلر شراب
صرف ایچون زیاده خمار واردر لکن جماع ایدنلره دخی بو حال واقع اولور • انکک علاجی
دخی صداع خماری بابنده ذکر اولنمشدر • انکله ایله اولنلرسه ذکر اولنور دخی
اوزره استفراغ لازمدر • مثلا حب ایارج وحب قوقیا کبیلر ایله اولوب وطلی
یاغی وکلاب وغوره صویی وسرکه ودستمالی بربرینه خلط ایدوب ووشمال اصلاده ب
باشی اوزرینه قویه لر • وطعاملرینی بونلردن ترتیب ایدوب وغذالرینه کشنیز
تخم اولنه مناسبدر • وبعضی نطولر که الما وابوا دام ووددکل بیر افکلرندن
واکلیل الملک دن ایده لر وبعضیلره جماعدن صکره عظیم یورغونلق وکهل • و
ثقلت عارض اولور • انکک علاجی کندولری استیجه اسباب ایله اوزنوب
وبخوربنمش فاخ کورنکر کیمکدر • وامتلاسی بوجنسه اویومق دخی نافعدر
واکر امتلاسی وار ایسه اول قیء اتدره لر • وابتدا دن فالقدوغی کبی فاع •
اللحم وردفندان بمرده صار وسینی شکر ودارچینی ایله ویروب وبر ایکی ساعتدن
صکره حمامه واروب بعده لطیف غذالر وشربتلر استعمالیدن بر نوع سا عت
کجدوکی کبی اویومغه قصد ایده لر ایکی یوزیسکرن طقوزنجی
باب شهوت جماع غالب اولدوغی وطالب اولمامق بیاننده در
فارسیده کامور بیز و ارغنده بسیار دلی طلبی نه شود درلر • وازجملة انواعی
درلر • و زوملرو یونانیلر
درلر • جماع اشتهاسی جوانلق اتامنده اولوب • وقوت

دخی بر نده ایکی دایم جماع اتمکله قوت ساقط و بدن لاغر اولور بونک علاجی بو مقوله
اشتهایی کسر اتمکدر • و بونک کسری استفراغله اولور • و غذاسی خفیف ویره
و شربتلری بارد که نیلوفر و بنفشه و لیمون ایله مخلوط اوله و سموز اوت عصارهسی
و بیاض شکر دخی بو بابده نافعدر • و طعاملرینه اکشی ایوا و یابش و قوری کشنیز
و نار ایچی قومق و غوره و سماق و ریباس و اکشی انار و اکشی تورنج فایق و بارد
و رطب اشیادن قبق و اسفناخ و سموزاوتی و کاسنی و عنب الثعلب صولری و بارد
و یابس اشیادن ارپه و طاری و مرجمک صو لیفلری طبخ ایدوب یمک و منعدنه سموز
اوتی و کشنیز و قطونا بیرلری ضماد اولنوب و فنجولیا و مرد سنک و اسفیذاج
دخی ضماد و طلا اولنوب و بونلرک صولرندن منقل معدلری یوموق کرکدر • و اکثر اول
کسنک رطوبتی غالب و حرارتی دخی اوله کونی یک بالخاصه منی و اشتهایی و جماعی
آز ایدوب و مانع تولدی منی در • والحاصل منی قوریدوب • و منی تولدینه مانع اولان
دارولر بونلردر نبتس البنی عارز و تخمی دخفه تخمی هر برندن برابر سفوف ایدوب
بش درهمنی مرجمک صوایله ویرهلر آخر بزر سذاب و بزر البنج و جندبیدستر
هر برندن برابر اوله سفوف ایدوب بوندن بر درهمنی شرابی بارد صوایله ممزوج
ایدوب ویرهلر آخر بزر سذاب دانسون هر برندن بر درهم جندبیدستر و بزر
البنج هر برندن اوچ درهم اوله سفوف ایدوب بونک مقداری الستی یا ایکی درهمدر
اکشی ایران ایله ویرهلر آخر منی قوریدر بزر سذاب اوچ بچق درهم عارز تخمی
بش درهم بر شربتدر سکنجبین ایله ویرهلر • و بر قاج کون متصل صباح و قشده
عارز تخمندن ایکی درهمنی سموز اوتی صوایله ایچهلر که جماع اشتهاسی بوتقله منقطع
اولور • و اکثر شهوت جماع سببی منینک حرارتی اوله و جماع اتمامش و چوق
مدت کچمش اوله انک علاجی منی ظفره تزجینوب و بجاسنده حرارت و حرقت
حس اولنوب • و جماعدن تنبر ضعف طاری اولمقدر بونک دخی علاجی ذکر ایلدوکمز
بارد شربتلر و بارد ضمادلر و کتان دوشکده یاتوب • و ارقه تکه اوستنه
یاتوب کرک اننه قلعیه بر تخته قورشون قویهلر • و بونک سببی اولورکه ریح • و
سودا کثرتی اولور • اکه علاجی سوداوی استفراغ دیرجک کبی
ابجی • داروی استعمال ایله دفع اولنور • • • • •

ایکی یوز طقسانجی باب قضیب نواتری و انتشاری بیانندهدر

بو علته انتشار ذکر دخی دیرلر ذکر دایم قایم اولمقدر • نا رسیده بر فاسنده
کبیر دیرلر • و افرنجیلر انواعی درلر و درملر و یونانیلر

درلر • و یونانان فدیده و سموس درلرکه او بونجی
کافرلر اغاجدن متوک بر قضیب دوزدوب انوکله اویون اوینارلر • انونکیچون بو علته
اول رسم و صورت اسمندن مشتق اتمشلر • و بو علت اولدرکه مثلا جماع اشتها
سی یوغیکن ذکری دایم قایم اولور • و بعض نواتری یعنی هر بار نواتری اولور • و بونک
سببی تناسل آلترنده و حوالیسنده غلیظ ریحلر جمع اولوب • و اول ریح مادهسی
بر غلیظ رطوبت و رطوبت محرکی بر ضعیف حرارتدر • و کاهی اولورکه بو علته سبب
تناسل آلتری تجاویفی و غلافه و قضیب و حوالیسی سامارینک سدد اولمسیدرکه
بو فضلهلر اندا اجزا اوستنده قالوب تحلیل ایله خروج اولماز • و ممکندرکه بو اندامه
متصل اولان طمرلر آغزلری بو نوع فضلات ایله مملو اولوب تمام ذکر حادث اولور •
زیرا انتشار و نواتر سببی اعصابک و ذکرک کوبا اختلاجیدر یعنی سایر اعضا
سکرمهسی کبیدر • و بوکه بر سبب دخی مثلا طولا امتداد و عرضا رطوبتلو ریح
ازاطی اولوب ریح روح حیوانیهیه مقارن اولوب درعقب دم دخی یوروب ممکندر
و محل مذاطده قضیبک حمرته اول دم دار اول فضلات که ریح در رطوبت و حرارتدرکه
قایم ایدر • و بو علته انتشار دیمک اول فضلهلر طاغیلوب اراک اندامنه جمع
اولمسیدر • و بو علتنک مادهسنک اسبابی غلیظ ریح تحریک ایدیجی طعام
و شرابلردرکه • مثلا اوزوم و نخود و بوکرجه و بیره صاروسی کبیلر اوله و اوزوم
شرابی دخی بو نوعدندر • و ارقه اوستنه یاتوب ارقهسی تسخین اتمکله مادهسنی
طلوب ریحی دخی تحریک ایدر • و اکثر بو علته تنبر علاج اولنمسه اوجعه و منی
منعقد اولوب حار ورم عارض اولوب هلاک احتمالی خوفی واردر بونک علاجی
اوچ نوعدر برنجی اولدرکه انک مادهسی بر غلیظ رطوبت اوله انک علاجی
بلغم امتلاسی علاجلری وکچمش تدبیرلرکه انک سببی دخی بلغم تولدی اوله الا اشتهای
ایدر ایکنجی اولدرکه انک مادهسی قان اوله • و علاجلری قان امتلاسی علاجلریدر
که مثلا لمده حار ولوبنده حمرت اوله • اوچنجی اولدرکه بو علته علاجده بر قاج
کون آرام اولنورسه کرچه قضیب یوموشق اولور • و اختلاج دایم و نعاظ قایم
قالور • اما اوجعهسی منی منعقد اولمغله حار ورمی ظاهر اولوب تنبر هلاک ایدر •
و منعقد قانی عظیم ریحلنوب استسقاء طبلی قیاس اولنور • و صوف و کثیر دوکولور
بونکله هلاک ایدر • و بو علت عورتلرده دخی واقع اولور علاجی اول اوچ نوعک
اولکی نوعی که بلغم غلیظ اوله دیش ایدکت انیواتی بچه دفعه فی ایتدرکه بلغم اکسلوب
و مادهیی نقاری بچه و نقارلری جانب اتراف ریاضتی مثلو برتدبیر کرکدر • مثلا

یانی دکیاده چلک کبی وال اوبونلر کبی وباش اتمکه تاقلہ قلیج کبی اورکه ماده اسفلدن اوزیلوب
یقاریه رجوع وتوقف ایده وطعام وغداسی آز ولطیف وخفیف ویره وب دریجی کسر
ومینی یه تقلیل ایدر اشیا ویرمک مناسبدر • وجماعدن وجماع فکرندن وآرزوسندن
فراغت ایدوب • وبلکی بنجه کوره وکنیں جماع اتمیه وتوبه ایلیه که علت زایل اولنجه جماعدن
وافکارندن امین اوله مکر جماع اتمکدن بعضی علتلر ظاهر اولمسندن خوف اولنه جق مزاجلو
کیشی اوله تناسل وجماع بابنده تفصیل اولنمشدر • انک کبیلردن خوف اولنورسه
نوبه وذاغه ایام طویله اشیادن بش یکرمی کون کافیدر • وایکنجی نوعک علاجی ابتدا فصد
اولنوب بعده بنجه دفعه قی اتدرمکدر که ماده یقاریه میل ایدر • وفصددن ضعف
طاری اولوب وضعفدن علت منقطع اولور • ووقتاکه قی اتدررلر نیلوفر شرابی
ونیلوفر کوکی واتبه تخمی ایله قی اتدررلر که مینی توندن دخی تقلیل ایدر ضماد سرکه وکلاب
وگل بیرابی عصاره سی وعدس مقشر طبخی ایله قوشاق یریه ونا سوح وخایه اوستنه
ضمادلر اولنه وکچی بابده ذکر ایلدوکز غدالردن آز آز ویره لر • وگل یاغندن وصابی موم دن
دبار وصودن قیرزیلی اتک وطلا اتمک جالینوس قولی اوزره نافعدر • وفصددن صکره
نیلوفر واتبه کوکلری صوبی ویرمک وضماد سرنی بابونه دن اتمک دخی کذلک جالینوس
قولی اوزره نافعدر • وعلت آخرنده سذاب تخمی ویرمک نافعدر • وبعضلر
طبیبلر بوعلتده جماعی منع اتممشلر که اکثر ضعف واکثر کسر ریح واکثر ماده جماع ایله دفع
اولور دیمشلر • اما آخرلری جماعده بوعلتک ضررین کوسترمشلر والحاصل کتاندن دوشکده
یاتمیه واتبه بیراغی وگل وسکود بیراقلری اوستنه یاتمیه دارقیه قورشون تخته
قویوب دخلیل ایدرجی نطونلر اتمک نافعدر • واوچنجی نوعک علاجی اکلدن د
صافنندن فصد ایدروب بعده قی اتدررلر • واکثر طبع یابس ایسه حقنه دخی لینه
که عنب الثعلب ولعاب وبر سیاوشان وخیار شنبر طبخلری اولوب واکچنه کتا
که ایچنده سپستان وسباه ارک بشمش اوله شکر ایله وبنفشه یاغیله حقنه ایده لر و
ضمادلر که اره ادیترار وخطمی وباش کشنیز وعنب الثعلب صولری وبرداسنک
واسفیداج وفیمولیا وگل ارینی وسرکه وکلاب ایله ضماد وطلا اولنه وشربتلردن
نیلوفر وبنفشه وعناب شربتلری ویریلوب بادام یاغی قته لر • واکثر کنج آدم
ایسه مزوره لری بادام یاغیله • وآره جق کافور ایله ویره لر • وبو بابده حجامت
اتمک وسلک بابنده رسوم دخی نافعدر

ایکی یوز طقسان برنجی باب شرعت انزال
منی وودی وکثرت احتلام بیاننده در

نارسیده فرجی اتب بنت واب اریک وفرجی دکوشاست درلر واوجنجلیرلوای
درلر • وردملر دبونانیلر
درلر • جماعدن انزال اولان صوکه وبونوقدن اتون اولور • اکثر منی درلر
وملاعبه وقتنده وبافکر وآرزوی جماع وبانظر • واکثر شغلی کلمات زنانده ظاهر اولان رقیق
صوبه مذی درلر • وبعونلردن صکره چیقان لزج ورقیق صوبه ودی درلر • امدی بونلرک
ومذی وودی چوقلغنک سببلری قاتنک اوزاطیدر • وبوعلتک اسبابی درت نوعدر
بری منی چوقلغیدر که قانه صوقلغندن متولد ایدر • ایکنجی مینک قاملغی رقیقی اوچنجی
مینک حرارت وحدتیدر • دوردنجی تناسل آلتلرینک وقوت ماسکه سنک
ضعفیدر • اول که انک سببی قان کثرتی ومنی چوقلغی اوله تناسل آلتلری قوی اولوب
واخراج ایدرلر دخی صحیح ضعف اولماز • وزنکی دفواده معتدل اولوب دمارلری علکا
علامتلری ظاهر اولور • وجنس بذهبیرلر اکا شاهددر • واولکه سبب رقت وقاملق
اوله انک علامتی منی قوامنده اولوب اما طشره چقجق زمانده مجرا بافوت ونتر
طشره چقار • وانک کیم سببی تناسل آلتی وقوت ماسکه سی ضعفی اوله انک
علامتی نفوذسز طشره چقار وجایزدر که ادعیه منی تشنج ایده وقرحه اولوب
ارنک چقه وکاهی اولور که شهوت سببی ایله کثرت جماعدن بوکرک یاغی اریوب
هرنوع رطوبت سوزیله • وبوسببدن بدن ضعیف ولاغر اوله بونلرک علاجی
مثلا نوع اولک علاجی مفرداتدن منع ایدوب وفصددن صکره هرصباح خوره و
اکشی انار صولری وسکنجبین وانکا مانند نسنه لر ویره لر تقلیل منی ایدرلر داردلم
که عارل وسموزادنی وتخملری هربرندن ایکی درهم قطونا وقورلی کشنیز هربرندن
اوج درهم جلنار ونیلوفر هربرندن ایکی درهم کافور بزنجی دنکه اوله بونلک
مقدار استعمالی اوچ درهم • هرهفته بونی استعمال ایده لر • وانک کیم سببی منی
قاملغی ورقتی اوله • انک علاجی حار وقابض دارولر استعمال ایدوب وطعاملرینه
دخی قته لر • وقورلی قلیه لر وکباب که دارچینی وکمون وسعتر ایله اوله وبونلری
وشهدانجی قاوروب عسل ایله چلک منی ومذی یی منع ایدر فصل رجالده
ونساده ودی ومذی منع ایدر • سذاب واتبه تخمی بخور اتمک وعود نار له
بخورینی اوکندن برطریقیله اچرویه چلک کرکدر ضماد قسط وفقاح اذخر وقصب
الذریره ولادن واق قیادن ذوزوب واکثر ضمادی یاسمن ولادن یاغیله
حل ایدوب • ضماد اولنه دخی صوابدر • وهر بار طعامدن نعنا وکمون و
سعترلری • وسذابی اکسک اتمیه لر • واولکه منی حرارتی وحدتی دیمش ایدک

انك علاجی بارد وشربتلر وضماد لر ونطوللر ایله حدتنی تسکین واعتدال لازمدر. وبو بابده
مارل وسموز اوبی تحلیل یا سکنجبین ایله نافعدر. واوتلی نوعك جمله علاجلری بوكه دخی مناسبدر
جالینوس قوتی اوزره نیلوفر یمك وشم اتمك وبونلرك كبیلرك باغلرینی سورنمك منی
قوتنی كسر ایدر. وقطونا وجمله اكشی طعاملر بوبابده نافعلردر ابن زن خوسیح وترسیلن
وجلنار وسماق ولحیة التیس والمغول بینی قبا وب صو بیدره اجلاس ابتدره
لر وضماد لر كه قوش اج بیرینه قویه لر بیه اول نسنه لردن اوله. وانك سببی كه قوت
ماسكه والت تناسل ضعیفی اوله. اكر حار مزاج ایسه بوذكر ایلدوكمز جمله سی انكه علاجدر
اما بارد مزاج ایسه بو اكثر نادر واقع اولور. بونك علاجی رطوبت استفراغی لازمدر.
مثلا متواتر قیئ واسهالدن صكره حب شبطرج وحب منتن وحب اصطمحیقون كبیلر
ولعام كبابلر وتوری فلیه لر كه طیراق مطبخنه اچنده پشمش اوله. وبال حلوالری یمك
ونركس باغلرینی مشكله طلا اتمك معتمددر وابن زن كه مرسین ومرزنجوش عصاره
لری وانار رقابی وبلوط وسعد طبخنده اقعاس اولنه. بعده قسط وفرفیون وسعد
وسنبل وانافیا ورازنك ونركس ومرسین باغلری طلا اولنمق كركدر. واطرفیل
كبیر كه قبث الحدید ایله. وزلنش اوله بو بابده وجمله اعصابی وعصبانی اندامه نافعدر
واولكه جوق احتلام واقع اوله كتان ووشكده یا یتوب دستكوه بیراقی اوسنده
اوتورمق ویانمق وخورشونده ت قوش اج قوشه مناسبدر. وباقی
علاجلری وتفصیلی احتلام بابنده در مراد ایسه نظر اولنه

ایكی یوز طقسان ایكنجی باب جماع ضعفك سببلری وقدری بیاننده در

فارسیده اندرسبب ضعف جماع وضعف كاموریزه فی دیرلر. واز یخلیلر انواعی
دیرلر. ورومیلر ویونانیلر
دیرلر. بو علت اوچ نسنه سلامتلكی لازمدر. وبونلرك
قوتلری ایله بش نسنه اولور. واوچ نسنه وبدر دكمز شول عضو در كه دماغ ضعیفی
وقضیب واوعیه ومنی ضعیفی وسست اولمسیدر. بونلر سلامت كركدر واوعیه
منی ودخی اعضادر بنه دن غذا انشردر. ودماغ ویوركت وجكر واوعیه
منی ودخی اعضاو بنه دن دبشلر وبونك بقاسی انلرك سلامت اوزره اولمسیدر
اما بعضی منفعلی ومعلوم واردر مثلا اركه اوستنده وایاق اوزره وجماعده
جماع اتمك بواندامرك ضعفنه مورثدر وجماع ضعیفی علامتی اولدر كه جمله دن
بربو بابنده دماغ ضعیف اولسه جماع ازدوسی اولماز وبا بنفرودن جماع

ایدرسه

ایدرسه دخی لذت بولماز. وقضیب سست اولوب واكر ضعف اعصابده
ایسه حس وحركت ضعیف اولوب وكاهی ضعف اعصابدن برآفت اولوركه
دماغه ایرشور. مثلا دوشمك كبی وزخم وجبیر كبی وكاهی یاجبور قطع اولندوغی ونقطه
قضیبه متصل اولان اعصابدن برعصب منقطع اولمش اولور. ویاخود برباردوشی
اكی طوكدرمش اولور. والحاصل دماغی واعصابی ضعیف اولانلر كشیلرك ضعیفی برودتدن
اوله بارد هوا اوه جماع ایدمز دبارد ومیلر اكثر ضررلو اولدوغی معلومدر. واكر سبب
ضعف رطوبت ایسه علت صاحبی صولرده وحمامده وصنك عالمنده جماع ایدمز ایلكی
حماندن صكره برقج ساعت بچخجه جماعه قادر اولمز. واكه اوزاطله صولر اچك ورطب میوه لر
وسایر اكه مانند اشیا اكه ضرر ایدر. واكر سبب ضعف حرارت ایسه علت صاحبی
تبش فصلنده جماعه ازتق قادر اولور. واكر سبب ضعف یبوست ایسه یابس سور
المزاج علامتلری ظاهر اولوب ومرطب اشیا اكه خوش كلور. اما جماع ایلمك زیاده
ضررلودر. ویا بجلدونك كیم دماغی واعصابی ضعیف اولمیه بونك خلافنجه كه جماعی قوتی
ولذتی تمام دارزدوسی وقضیبی محكم اولوب انام مسلك وعشیارلق وحتام و
طشره جماعی اتمك یا بندمه كما نذر. اكر اركه اوستنده جماع وكلی ومالدار عورتك
ارینه كیب مهلغ وجان ومال ودریغ ایلمدوكی بواززلردر. وقچی یوركت ضعیفی
اولسه جماعی آزاز ایدوب لذت ونشاط دخی آز اولور. وقضیب نیتی محكم
اولماز وشربانلر ضعیفی دخی بوبله در. اما سست ضعیف برودت ویا رطوبت
ویا حرارت ویا یبوست ایسه بارد اشیا برودته ورطب اشیا رطوبتلو مزاجه
وحار اشیا محروره ویابس اشیا یابس المزاجه ضرر اولدوغی معلومدر
ودماغ ضعیفی دخی بوبرودت سوء المزاجدن ناشی ایسه اول دخی بوبله در
اما یوركت وشربانلر ضعیفی دخی اولمیه نه بونك ضدنجه مسلك وعشیارلق
دغیری وحرارت وبرودت اندازه سنجه ضرر اتمز. واكر جكر ضعف اوله ومنی
دارزوی جماع از اولوب كثرت جماعه قادر اولمیه وقادر اولدوغی اندازه سنجه
دخی ضعف كتوره جكر ضعفنك علامتلری جكر ضعیفی سوء المزاجی بابنده انواعی
جمله علامتی ایله ذكر اولنمشدر اندن ظاهر اولمیه وطبك وشنشر مجلك سایل
وقبنه سندن در كه. مثلا جكر قوتلی ومنی زیاده اولوب جماعه قادر اولمق
طلبنده اوله بوكه یالكز جكر قوتی طاقت كتورمز. مثلی ومثلكن دیدكلری سبب
بونك كبیلردر. بلكه یوركت ومعده بله قوی كركدر. ودماغ وسایر
اعضا ایسه قوی اولمسی خوذ بابنده ذكر اولنمش ایدی. وبو اندامك

سببلری کندو بابارنده مثلا هر طعام ونغدا هر اندامه واروب بنی به اتی نفعدر اعضا وانوام
طبخ ایتسه کرکدر جمله ذکر اولنمشدر • ومزاج خصیه وادعیه ربنی بوبله درکه مثلا اوعیه
منی حار ایسه انکث علامتی خصیه بیوک اولور • وقضیب اوستنده اولان طمرلری قالکث
قالکث ظاهر اولور • ولمسده دخی حار اولور • وبونکث صاحبی جماعه حریص اولور • ومنی سی
چوق اولور ونیز بالغ اولور • وقاسقنده قللر تیز تیز واولا ونکث اکثری ارکک اولور • واکر
بو جمله بارده واقع اولسه منی طوکمش اولوب آز اولور • وخصیه کوچک اولور وجماعه رغبتی
آز اولور • والحاصل حار مزاجک ضدی اولور • ونعوظ ضعیف وقضیب طمرلری رقیق و
لمسده بوشاق وسست هر بوغازلقدن اصله میل اولور • اما یابس مزاجده منی آز
وغلیظ اولور • ونعوظی کچ کچ واقع اولوب • دفعنا که بش قالدره هر قتوب بالغ دیانی اولور
اولورکه بالغ وباطرق طوتماز اولور • ودخی ادعیه مزاجی ترکیب اولسه منی حرارت
دیبوست ایله اولسه منی آز وصاری رنک اولوب وقاسق قللری کیکدن بو طلره وایجه
تیز وتیز بالغ اولوب وجماعه دخی حریص اولور • اما چوق جماع ایده مز وکثرت جماع ضرر
ایدر • واکر حار ورطب ایسه منی چوق وقوامده معتدل اولوب وجماعی چوق ایدر
ومضرتی آز اولور • واکر منی اولنسه ضرر ایدر • واکر یا اکثر بارد واولسه قاسق قللری
آز اولور دکج تیز وجماعه حریص اولور • ومنی رقیق وکبود رنکث وقضیب دخی
لاغر اولور • ومنی رقی بلا نعوظ ظاهر اولور • بو نوعه عنین عارضی درلر علاج بذیر در
داناون اوبله طوغمش اولانه عنین خلقی درلر • بوکه علاج اولمز ثابت قرة فوتی اوزرینه
بو نوع عنینه فالج قضیب درلر • دهر قضیب که بارد صووکه سر بوزولسه قابل
علاج دکلدر • واکر بارد صوده بوزولورسه فالج جنسندن دکلدر وقابل
علاجدر دخلة بوذکه اولنان امزجه عارضی اولسه قائم دکلدر • کاه اولور کاه دخی
اولور فسمیدر • واولکی رصلی وطبعیدر • بنه اصل وطبعی ایله قالور • اعدبی جماع خصوصنده
اقوی اولان اولدرکه ادعیه حار ورطب یعنی اعتدال اوتنوع کرکدر • واکر اعتدالدن
اکثر آشغه واکر یقاری اولوب یعنی اعتدالدن خارج اولوب تجاوز ایدرسه
ینه اکا بو حال علت اولور • ولکن بعضی تغیر الحال دوزیب اومدار ادنا وکثری خوفندن
توها کندو بی قنغط ایدرم قیاس ایدر • انکث کبیلرکث هر عضوی ایله هر جماعی نهی
اولمیوب دلو تولند ایدر • زیرا جماعدن پرهیز ایله ضعف طاری اولمیوب اعضای
رئیسه قوت بولوب سلامت اولور • وصحیح المزاج اولانلر نا موافق تدبیر
برودت رطوبت وبا ریح وبالجمله جماعه لازم اولان جوهر لونسه بردن برقاچی
آز قالمغله جامعت حالی قصورلو اولور • وجماعه قوت ویرن • وباعث اولان

ریح

ریح دخی ایکی نوع اولور • بری طعام صوکنده بخاردن تولند ایدر • وبو ریح هر کیشیده واقع
اولور • وقضیب محکم لکن هر نقدر ایسه بولکنابله در مادامکه جماع ایدوب فارغ اولنه
قضیب سست اولماز • دبری ریح دخی وارور رطبد مدن حکره اولنیور ظهور ایدر زیرا
طعام هضم اولوب بر بخار رقا نعوب ریحه دونر • وبو ریح کیلوسدن جاره کیمورسه دکلدر
بوکنزکه وبو کرکدن ادعیه رغنی به وقضیب طمرلرینه کیروب قضیبه قیام ونعوظ حادث اولور
خصوصا امتلا لدن ونیجه آخرلرنده چوق واقع اولور • دبوکه اعتماد اولنماز زیرا بو نوعکث
حرکت وحرارت ویریجی بخاردن اولمغله فی الحال تحلیل اوله کلشدر بلکی قضیبکث تیوزن قاره
اولور علاجی دماغ ضعیف اولوب دذکر ایلدوکمز علامتلر ظاهر اولنه اکثر دماغده
بارد فضله وار ایسه استفوخث ایله دماغی پاک ایدهلر حب شحم حنظل وصبر
واسطوخودوسدن دوزه لر وبعده ایارج فیقرا وحب توقیالر ایله دبعده عنبر وبر
دعطرلر وموافق معطر اتله دماغه قوت ویرلر • اما مزاج دماغه کلدکه اکثر دماغ حار
ایسه صندل وکافور ونبنفشه ونیلوفر وکلاب بیلک دشتم انکث وضعی دوطلالر نا
نفعدر • واکر دماغ برودتی اولوب ازاطله وکلاب ایسه مشک وکاهی عنبر وغالیه وعود
ویرشلثا وودوا المسک استعمال ایدوب ورنا دمشتم ایدهلر • واکر ضعف بو اکده
ایسه تریاق وودوا المسک ومنردیطوس النور واوعلیا ودنی شراب ایلدی وشراب ریحانی
ایله تقویت ویروب دفکر وغم واندوهدن وسوداوی غلیظ اطعمدن پرهیز ایدهلر
واکر جکرده بوکرک سوء المزاجی وقضیب وادعیه منی ضعفندن ایسه آنلرا نقل ایده
لر فالج قضیب نوعندن ایسه وبا عنین صحیح وخلقی ایسه آکا علاج اولمز • اما بالکثر
فالج ذکر اولوب اخلاط غلیظ کثرتی عللی ایسه اول قیی ایتدروب بعده مسهلی اولیو
ویرهلر که اعصابی اخلاط نزجدن پاک ایدهلر • مثلا قنطوریون رقیق وشحم حنظل وقثاء
الحمار کبیلر ایله مسهل ویرهلر • ودهنلو وحرارتلو صقنه لرکه حار یاغلر ایله اوله • وحرارتلو
یاغلردن دخی طلالر ایدهلر • واکر قضیب سست اولوب بارد وسوء المزاج سبب
اولمش ایسه جندبیدستر وفرفیون وبونلرکث یاغلری دخی طلا اولنه • واکر سوء
المزاجی رطب ایسه ابهل وسعد ودارچینی ودوج استعمال ایلمک لازمدر • واکر اعضای
رئیسه مزاجلری سالم اولوب وقوت جماعه ضعفنکث سببی صوئک وبارکلک
نقصانی ایسه شول طعام وشرابلر ویرهلرکه کثرت ریحه سبب اوله زیرا هر
حرارت لازمدرکه رطوبتی تحریک ایدوب داندن بر بخار رقا نعوب فائده ایده • اما
بو تحلیل حرارت ینه قوی اولورسه بخاری تحلیل ایدر هو بابده نافع لازمدر • واکر
واکر نعوظ مثلا اجلقدم دمعده خالی اولدقده وریاضت صوکلرنده اقوی اولورسه

حاره وار ویرمیک وحار اوروار یاغلر یا سوره لر • واکثر سبب ضعف حرارت نقصانی
وریح قلتی ایسه اصلا وقتنده معده قوی اولور • معلومدر که رطوبت آز وبونکله وهر
برنکه اکثر مناسب علاجاری اشبو کلیجک بابده ذکر اولنور • • • • • • • •

ایکیوزطقسان اوچنجی باب جماع قوتنی دخی زیاده ایدن طعام وشراب بیاننده در

جماعه قوت زیاده ایدن اشیا دره • فارسیده اندروارها وشراب وغذا
که قوت مجامعت را وبنی رزیادت کنند درلر • واقرباذین انواعی
درلر • دروملر ویونانیلر درلر

جماع قوتنه دخی زیاده اولمغه یاردم ایدوب وجودده کتوردیکی ریح دخی زیاده اتمکله در
جهد اتمک کرکدر که بو قانلر واشتهار جماع اقتضا ایده وهرکاه که اوعیه منی بونلر ایله
طوله اخراج اتمک شهوت واتمک ودفعنه قوت حرکته کلور بول ویرازکیبی در • مثلا ریح
ورطوبت ایله اوعیه طولدوغی کبی مجامعت قوتی ظاهر اولور مکر که آنده بر آفت
ویا سستلک اوله زیرا ریح ورطوبت اولوب وآزروب جماع ظاهر اولدقده قیام
ذکر دخی باجز اولمیه بوغازندن آصلیجق اولدر انک اندامنده قباحت مقرر ویا آفت — بوغازدن آصیلرجق
یا سستلک وارود بوندنک علاج بخاری بابده مجملی اقتضا اتمکله بر مقدار ذکر
اولندی ایدی بو بابده دخی مجملی ایله ذکر اولنور • وریح ورطوبت دیدوکمز بر غذاده
شرا ایدی اولورکه اندن بر قان تولد ایدوب قوی ومنج وحار و رطب اولمق
استر وانکث حراری بر بخار وریح قالدره وهرکاه که قان قوی ومنج اوله • اندن
حاصل اولان ریح تیز تحلیل بولور لکن انکث قوتی معظم نابیده وتاللده قالور • و
قضیب ده مجامعت قوتی ایسه بوریحدندر واول طعامارکه بو مصلحت ایچون انتخاب
اولنوب استعمال اولنور اندر اوچ قوت وجود لازمدر برجوق غذا وایکنجی
ریحی تحریک ایده • واوچنجی حرارته مایل اولمق کرکدر • بوندن نخود زنجبیل واکثر مزد
طعام وغذالرده بو اوچ خاصه بولنمازایسه لاابد بو اوچ خاصه یی جمع اتمکله بربیریکی — مقوی اولان اشیا
نسنه یی ترکیب اتمک لازمدر واوچ خاصه حاصل اولان معزو نسنه لردن نخود ولوبیا
وشلغم وهر خاصه لو لان باقلا • وصوغان واکثر مانند نسنه لردر • مثلا
باقلا چوق غذا ویرر • واندن زایده بر رطوبت وارد رکه ریحلر تولد ایدر • ولکن حرارتی
بوقدر که اندن ریحی واول رطوبتی قالدره پس بو نقطه بر نسنه خلط اولنه که مزاجی
یابس ودخی مزاجنک ضعفی اوله • مثلا زنجبیل ودار فلفل وشقاقل کبیلر اوله که اوچ
خاصه بدن حاصل اولور • وصوغان وترب دخی کرچه ریحی قالدرر • اما غذاسی آزدر

آنی

آنی بر باشقه قوی آنی ایله ترکیب ایدوب استعمال اتمک بو اوچ خاصه حاصل ایدر وصوبی
وریحی زیاده ایدر • ودوغدان برده وقوتی وتادی انلر وسرچه ومرچه بینی ایله
وکوک ایلکلی دخی بوبله در اما قلیل الحراره در • واکثر نعنا وزنجبیل وطوز کبیلر ایله بیر — منافع نعناع وزنجبیل
بونه بو اوچ خاصه دیدوکمز حاصل اولور • وبو بابده نعنانک قوتی تناسل آلتلرینک جمله
فعلی وخاصه سعیی مخصوصدر • وبوندن صکره حموص وشلغم وجیر جیر دخی بر بر لرینه یقیندر
وبو اوچنده بله غذا وحرارت ورطوبت زایده واردر • ولکن تادی حارکدر وغذاسی
دخی واردر • واکثر برده صار وسیله ترکیب ایدوب بشور سلر قوتی منید اولور • و
رسیده طتلو اوزم دخی کثیر الغذا اور رطوبت کتوردیکی دوک رجیدر • وحلیون وفرشف
وخرما وبادام وفستق وجوز هندی وحب الذلم وحلبه وناردین وکوکرجین یاوروسی
داوروک وفردوس خایه لری وسرچه قوشی انواعی دبرده لری دخی لری ونادون فکری •
وعسل وانلک بابخی ونرج وسند اصلاتشی ابنجه دقوزی اوزوم ومیوز کبیلر جمله سی مقدار
بابه قوت ویرر • والحاصل اکثر مفرد واکثر مرکب وادویه حبوب واردر جمله بابده اکثر نافع
واکثر مفرد ایکی جز باشقه بر رساله تالیف اولنمشدر جمله سی اندن تفصیل اولنمشدر
اکثر جمله سی بو کتابده ذکر اولنسه دخی ویرر • وبعضیلر سعتر دخی مقوی باه در
دیشلر وبعضیلر دکلدر دیشلر زیرا سعتر ریحی تحلیل ایدیجیدر • وجماع قوتنه اعتماد
اتمک غدا جهتله اولدوغی علته زبیدر • زیرا غداده رطوبت وآز حرارت بولنمق
آسانندر وهر بار که جماع قوتنه لازم اولان قوادن • مثلا غداده برخاصه زیاده
اولسه ریح کبی برخاصه لو نسنه دخی ترکیب ایده لر ریح واراکلین صو دخی زیاده
اولور • وصوبی زیاده اولان غدا عزیزدن یکدر • زیرا قوت جماعه ابتدا صولاردر
اول صو تولد اتمک کرکدر • بعده یل وحرارت تولد ایده اما خلقک اعتقادی
بودر که بعینی اول یل تولد ایده اما خلافدر اول صو تولدی لازمدر • وبوندن
غیری مزاج حالنه دخی نظر اولنمق کرکدر • مثلا بعضیلر مقوی حار معجونلر تصنیف
ایدرلر • واول معجون اصلنده مقویدر لکن حار مزاجه حار معجونلر ویرلدوکی کبی بهره
اوله مز • بلکه ضعف کتورر • زیرا اول مقوی حار معجونلر بارد ورطب مزاجه موافقدر
انوکیچون هرکسنک اکثر مفرد واکثر مرکب دوا بو غدا ومعاجین هر مزاجه
مزاجه کوره ویرلمک کرکدر • مثلا حار مزاجلویه مقوی اکثر مفرد واکثر مرکب دارو
اکثر مرکب حار معجونلر ویرلمک لازم کلسه اکا موافق وقوت جماعه یارار داروردن
ملایم ویرودنه ورطوبته مایل اشیاقی ترتیب ویرملر • وبارد مزاجه ویرلمک
لازم کلسه حار معجونلر ضرر اتمز مکرکی تالیف ایدن اول معجونی میزان ایله ترکیب

اتمش اولمیه • وبو معجوده مغز بادم غذا ترکیب ایتمک انونکیچون افضلدر • غذاده نقصان
وخطا اولماز نهایت فائده سی دخی از بولورلر لکن ضرر دخی ایتمز • اما حار معجونلرده
خطا ونقصان چوق اولور زیرا درت زاجه حار معجونلر دیرلر واول کیشی اول معجونه
بومافیها زیاده رغبت ایدوب استعمال ایدرسه اگر حرارت غریبیسی مستولی
اولوب بعده اول حرارتندن طمع باشدن چقلامق ویا آجلق وقورتی تشنج
ایدوب هلاک خوفی واردر ونخود وبدلکلری مغز دستنه بوجمله اطبا عجب
بازمشلردر • مثلا نخودی شرابده اصلادوب چیک بیک فیض نافعدر •
ونخود لو نو فلوقونی سی اوتی قلبه سی اچنده جوز دکندنا وهوسج بیله طبخ اولمش
اولسه جمله مطلوب اولان مقوی خاصیته مقوزدر • وتازه بالوق بریانی که صوغانله
پشمش اوله واوزرینه دارچینی وزنجبیل براغوب بیک دخی مفیددر • اگر
بارد فراج ایسه آزه جق دارفلفل وقرنفل وخولنجان دخی قته تربو بایده **طعام**
نافع هلیونی مقدم صوده طبخ ایدوب بعده یاغیله بریان ایدوب بیرده
صاروسی ودارچینی قاتوب یبه لر **طعام آخر** اوچ دانه بلیچ که اوچ آیلق و
تندرست اوله • واوچ دانه کوکرجین یاورسینی قینادوب اندن حاصل اولان
یاغی وصویی ایله اول اوچ بلیجی مهزا اولنجه نخود وبوکرنجه ودارچینی وسقنقور
طوزی قاتوب • اگر سقنقور طوزی بولنمزسه طوز ایله زنجبیل اکه بدل اولور
اندن قاتوب تمام متهرا ابشدکدن صکره بربلیج صباح وبربلیجی اقشام ییوب واوزرینه
سیاه شراب اختیار ایدرسه علی سریشی ایچه لر • باجوق قوری اوزوم
قاوروب دارچینی وزنجبیل ایله ییوب کذلک اوزرینه سیاه شراب اختیار ایدر
سه قوری اوزوم بیندن ایچه لر **غذاء آخر** دده ای ایکی جزء آق صوغان ونخود
بر جزء اوله پشوروب عود واستی اوتلر ایله ییوب اوزرینه سیاه شراب
اختیار ایدرسه بیند مویز ایچلم **غذاء آخر** هندی جوزینی تازه سودده پشوروب
ویا زیاده اصلادوب وصلایه ایدوب دترید ایدوب بونکله واوزرینه
زنجبیل دخی اکوب ییه لر **طعام آخر** بادام وفندق وفستق وجوز هندی
وخشخاش تخمی وشقاقل وقیر بالجبر هر بریندن برابر اوله • وجمله سی
قدر بیاض شکر دخی قاتوب هر صباح قرق التی درهم قدرینه تریجا ییب
کوره لر **طعام آخر** بلبجی نخود وبوکرنجه وبینه جکرلکی ایچی وعصفور تخمی ایله
تمام پیشوروب ونشوروب دارچینی وزنجبیل ایله بیک وسرچه قوشی
وکوکرجین قارنینی مرسانی وجرجر وتوردن وعصفور تخمی ایله طولدروب

دبهر

دبهر کاغده صاروب اوجاق آتشنه دکول ایچنه کوموب بریان ایدوب ییک فیض نافعدر •
ومنقش سرچه انلری بیوب وصو بیرینه سد ایچمک اگر جمی بو حنیفه فی مناسبدر •
وانیک باغیله چوق صوغانلو بیرده قارشدرمسی ایدوب اسی اوتلر ایله ییک
فائده ایدر • ولهنه وشالغم نخود وصوغان ودارچینی وزنجبیل ایله ییک فیض موافقدر
دیو ذکر اولنان اطعمه دن هرنه ییر ایسه اوزرینه اوچ فنجان سیاه شراب اگر اختیار
ایدرسه بیند مویز ایچه لر **غذاء آخر** سیاه نخودی اوچ دفعه جرجر صوینده اصلادوب
دکولکه ده قوروروب اول نخود ایله تنورسنه توقلی دبدکلری قوزی اتی پشوروب واوزرینه
حب الخضرا یاغی وفستق وبینه جکرلکی یاغی قاتوب ییک دبو ترکیبه اصلاحات قاتیوب سائر
لعوق ومعجون کبی ایدوب هر صباح واقشام جوز قدر ییک نافعدر واوزرینه التی درهم
بیند مویز ایچه لر **آخر** اشبو طعام ماده حسک قاتمق وحسکدن معجون ایدوب ییک فیض نافعدر
معجون حسک اوچ جزء حسک وبر جزء عاقرقرحا وربع جزء دارچینی واوچ اولقدر شکر ایله
معجون ایده لر • واوچ رطل تازه سد ایچنه یارم رطل دوگلمش حبة الخضرا دکتابت قدر •
قولنجان وشکر ایله معجون کبی ایدوب ییه لر **عجه لر** که بوحلی سینانکنی محتاج سندلردریر
عدد سرچه بیضه سی وبش عدد کوکرجین یا دررلر بیکنه بیضه سنی وایکی عدد نا دخی
بیرده سی وبش عدد شرچه بیرده سی ودیشی قیون اتندن اولمش مار اللحم مونیون
اوتوز درهم اوله • وصوغان عصاره سی اوتوز درهم وجرجر صوی التی
درهم وانیک یاغی التی درهم اوله طوز ایله واستی اوتلر ایله قیغانه ایدوب ییه لر
ایرسه عقبندن صکره ایکی فنجان بیند ایچه لر **عجه آخر** سنبول قیغانه ورکه ایکی درهم
جرجر تخمی بر درهم نشا العصافیر وبر درهم کندر اوله دکوب بیرده صار
وسیله عجه ایده لر **عجه متوکل خلیفه** انیک باغیله صوغان قاوروب واوزرینه
سرچه قوشی وکوکرجین یاوروسی بیرده لری براغوب وبارم درهم قولنجان
دازه جق سقنقور طوزی وزنجبیل قاتوب ییه لر **عجه آخر** اون عدد بیرده صاروسی
یکرمی درهم انیک یاغی اوتوز درهم شکر یارم درهم دارچینی ربع درهم
قولنجان ایله قیغانه ایده لر **غذاء آخر** نخود آب پشوروب زیاده صوغان
ورنب انغاق وقولنجان قاتوب بو طعامی استعمال ایدرکن اوکلندن واوزرینه سیند
دارفنده بر فنجان سیاه شراب ویا جوز بیند ایچه لر **حلوی** ایکی جزء فستق
ایکی جزء تخم جرجر دکوب وانیک یاغی ایله قاوروب آزه جق دارچینی وقرنفل
قاتوب شکر ایله حلوا ایده لر **حلوای دبس** محرور مزاجه مناسبدر ایکی رطل
انیک سدی بر اوچ ترانجبین دبر اوچ دوکلمش فستق وایکی جکزدک مسک

سکرن حلوا ایدەلر حلوای اقز بر رطل سد بر درهم وارجنی اون بش درهم نشاستە بر اوج خشخاش تخمی بر چکردک مسک ایلە سکرن حلوا ایدەلر • و بر معجونە یە دکین جماع اینوب بر کون بو حلوادن یەلر و طعاملرین کباب و قلیە و حبة الخضرا و بطم و شام فستقی و بیرەلر خایە کورەلر و کباب و قلیە اوزرینە اوج فنجان سیاه شراب یا خود بنە موبیزابجەلر لعوق صوغان عصارەسینی بازناسد ایلە و شکر ایلە و بر چکردک مسک ایلە قوامە کتوروب لعوق ایدەلر لعوق اقز شقاقل و قولنجان عصارەسی ایلە و سد و شکر و مسک قاتوب قوامە کتوروب لعوق ایدەلر • و بر فندە کە سدفتەلر تازە اولمیە کم کدر کە سد کسلمیە و اگر کسلدن قوف اولنور ایسە اول سدی قوامە کتورەلر • و باغی قاتمق لازم طلورسە حبة الخضرا یاغی قندەلر کە اکا دهن الاخضر دخی دیرلر • اول یاغدن یا خود اینک یاغندن کە صافی و طوزی آز اولە • و اگر طوزی چوق اولورسە اول یاغی بارد صوایلە یوموق کرکدر کە • طوزی کیدە • • • • • • •

ایکیوز طقسان دردنجی باب جماع قوتنی و منییی زیادە ایدن شرابلر بیانندەدر

فارسیدە اش ایدەکە اندر قوت جماع و منی را زیادە کند دیرلر وافرنجیلە انواعی

دیرلر • دروملر و یونانیلر

دیرلر • جماع قوتنی و منییی زیادە ایدن شراب شلغم شلغم و چرچیری صودە پشوروب واول صوبە پاک مقورب اوزوم قیناتوب و صوبی ترشدروب قوامە کتوروب روبی اشربە بیینی رواق اشربە ایدەلر شراب انجیر انجیر بش من حلبە اوج من و هلیون تخمی وانی و قزل تودری هر برندن دورت درهم صودە قیناتوب و قوروب اوزوم صوینە رواق اشربە ایدەلر شراب هوهج اون من هوهج کوکنی هواندە دوکوب صوینە اوج درهم قولنجان و اوج درهم حلبە و ایکی درهم تودری قاتوب قوروب اوزوم صویلە و شکر ایلە رواق اشربە ایدەلر • و ازەجق مسک دخی قتەلر شراب نخود بر چناق نخودی چرچر صوینە اوج دفعە اصلادوب و کوکلەدە قوروب بعدە دوکوب صوایلە قیناتوب اوج درهم قولنجان و اوج درهم حلبە و بر درهم زنجبیل و بر درهم قرنفل دارچین درهم عسل و کفایت مقداری شکر و ازەجق مسک ایلە قوامە کتوروب رواق اشربە ایدەلر شراب بزر الجزر هویج تخمی اون درهم شلغم و چرچر تخملرندن بشر درهم قولنجان بر درهم سنبل بر درهم قرنفل بر درهم

دوکوب و قیناتوب صوینی بوز اللی درهم مقداری الوب کفایت قدر عسل و شکر و مسک قاتوب رواق اشربە کبی ایدەلر شراب العنب بش یوز درهم قوروب اوزومی قیناتوب شلغم و چرچر تخملرندن وانی و قزل بهمن و هلیون و لسان العصافیر و حب الفلفل و لعبە بربری و هویج تخمی هر برندن دورت درهم اولە • دوکوب و قیناتوب و عسل و شکر و ایکی چکردک مسک و یارم درهم عنبر قاتوب • رواق اشربە کبی ایدەلر • بو شربت اکثر حار و اکثر بارد مزاجە غایت موافقدر • • • • • •

ایکیوز طقسان بشنجی باب جماعە قوت ویرن معجونلر و مرکب دارولر بیانندەدر

معجون مثرودیطوس بارد مزاجە نافعدر • و دواء المسک معتدل امزجە اصحابنە مناسبدر خصوصا ضعف دل و دماغ سبب اولە معجون هلیون هلیون و شقاقل و زنجبیل هر برندن بش درهم انی و قزل تودری و بهمنین هر برندن اوج درهم دارچین و بدکاره بوجه تخمی و الجزره و چرچر تخملرندن هر برندن ایکی درهم فاورانش عاقرقرحا مدبر • و سقنقور کیکی یا خود طوزلی هر برندن اوج درهم بوزرلک تخمی و لسان العصافیر هر برندن بش درهم قرنفل درهم فانید شکری ایلە معجون ایدەلر • بو ترکیب مقدار استعمال بش درهمدر معجون مغوی زنجبیل و شقاقل دارچینی هر برندن بر جزء انجرە تخمی و عاقرقرحا و فلفل هر برندن یارم جزء حلتیت ربع جزء چرچر تخمی و سپندان هر برندن بر جزء عادت اوزرە معجون ایدوب مقدار استعمالی اوج درهمدر • بارد مزاجە غایت موافقدر معجون بلادر عسل بلادر • ربع جزء انکبین وانیک یاغی هر برندن بر جزء قیناتوب عادت اوزرە معجون ایدە مقدار استعمالی بر درهمدر معجون النخلة العصافیر سرچە قوشی یاننی نسی و انی صوغان تخمی و شقاقل و لسان النخل یعنی خرما کشنی کە ادنا کبی چنار ادلور دکندر • هر برندن برابر اولە • دوکوب و سرچە بینی سی قوروش اولە • استی صوایلە یوغوروب نخود مقدار حبلر ایدوب بش دانە حب استعمالی اولنە دیلرسە معجون ایدەلر فندق مقدار ذیرەلر • اطبانک تجربەسی تجربە بزوری بشلر معجون خرما خرما ایکی جزء و حلبە بر جزء عادت اوزرە معجون ایدەلر معجون الحبوب بادام • و فندق و جوز هندی و شام فستقی و کوکنار فستقی و حب الفلفل و حب الزلم و حبة الخضرا هر برندن برابر اولە • نارمشک و دارفلفل و زنجبیل اون جزءدە بر جزء قدر یعنی عشری قدر اولە • فانید شکری ایلە معجون ایدوب جوز مقدار استعمال اولنە معجون مقوی شقاقل و تخم چرچر و انی و قزل تودری و زنجبیل و دارفلفل •

هر بریندن ایکی درهم لسان العصافیر و کندر هر بریندن بر درهم سرچه بینی یسی که
قورش اوله. اوچ درهم جوز باغیله چرب ایدوب عسل ایله معجون ایدهلر مقداری
استعمالی بر مثقالدر **معجون الصنوبر** کوکنار فستقی و کرفس جبلی تخمی و ارنک صمغی
اودوب وعلک البطم وعلک الانباط دخی دیرلر بونلر جمله وزنده برابر اوله عادت اوزره
معجون ایدهلر مقداری استعمالی بر مثقالدر **معجون آخر** بارد مزاجه نافعدر. جاوشیر اوچ
درهم اون درهم مرزنجوش صو ایله اوچ کون منقع ایدهلر. اگر احتیاج اولورسه
جاوشیر ایکی درهم ایدهلر **وصف بوعلی سینا** حلتیت و بهمن و دارفلفل و تخم
جرجیر و لسان العصافیر و لبه تخمی هر بریندن بر جزء بوزیدان و فلفل هر بریندن
ایکی جزء مسک کفایت قدر و حب الصنوبر باغیله چرب ایدوب عادت اوزره
معجون ایدهلر **معجون معتدل و مناسب** خرفس خایه سی قوروسی و سقنقور
طوزلی برابر اوله. دوکوب و عسل ایله معجون ایدوب بوندن ایکی درهمی
مناسب شربت ایله ازوب ایچوره لر **معجون مقوی** بینه چکردکی ایچی و
حبة الخضرا وکوکنار فستقی و جوز مقشر و بهلیون تخمی و حب الفلفل و لوز
ایکی هر بریندن برابر اوله یعنی بر جزء جزء زنجبیل و شقاقل و حب الزلم یارم
جزء ازه جق سرچه بینی یسی قوروسی قاتوب و آزه جق دارفلفل
و نعنا قاتوب معجون ایدهلر. اگر دارفلفل ضم اولنورسه دخی قوی اولور بونک مقدار
استعمالی ایکی درهمدر **معجون مقوی** حب الفلفل و حب الزلم و حب الرشاد و سمسم
هر بریندن یکرمی درهم زنجبیل و دارفلفل هر بریندن بش درهم نعنا و خصیة الثعلب
و تخم هلیون و جوز رومی و جرجیر و بزر صوغان و برصه نخل و لسان العصافیر و سقنقور.
طوزلی هر بریندن یدی درهم تخم انجره بش درهم شقاقل اون درهم وج و بهمن و
اقاقیا قرنفل نعوذ هر بریندن بش درهم بادام باغیله چرب ایدوب معجون ایدوب
صباح و اخشام بر مثقالنی بارد صو ایله استعمال ایدهلر **معجون عجیب** قوروسی صغیر قضیبی
یارم درهم روغندان بیروه ایله یکت دوده بنیر مایه سندن نخود قدر قاتوب یکت دمار
وتیغی خایه سندن دوده باغیله حب اتمک و معجون اتمک و غبار ایدوب بیروه
ایله یکت نافعدر. و بونکه معقوت ذبو استعمال اولنور ورت ساعته دکین
اوزرینه طعام و شراب استعمالی جائز دکلدر که قوتنی ابطال ایدر.
اولکیمجون خلقک مقویاته اعتمادی بو قدره

ایکی یوز طقسان التنجی باب قضیب معجون مفلوج طلا اولنجغی دارو بیاننده در

قضیب فلجی نک علامتی اولدر که قضیب سست و لاغر اولور. بو علت عنینی
دکلدر عنه و ندیکلری باشقه در مفلوج قضیبه **علاج** بورق و سعد و سنبل و
خردل و دارچینی و خولنجان و سداب دوکوب و تازه سر ایچنده اصلادوب
بعده قوریدوب ینه دوکوب ینه صغر اودیله اصلادوب و تکرار قوریدوب بعده
عسل ایله یوغوروب قضیبه و حوالیسنه طلا ایدهلر **طلاء آخر** بینه چکردکی ایچی زنبق
یاغیله یاخود قسط یاخود خیری یاغیله یوغوروب طبایع الثنه و قضیبه و حوالیسنه
و خایه یه و مقعده طلا اولنه غایت موافقدر **طلاء آخر** خردل و فرفیون و جند بیدستر
و سعد و بورق و عاقرقرحا و حلتیت و فلفل و بینه چکردکی ایچی وزنده برابر اوله دوکوب
خیری یاخود یاسمین یاغیله طلا ایدهلر. اگر قضیبک سستلکی بیرودتدن حاصل اولورسه
بونک ایچنه شر لغان یاغی قوموق کرکدر. و اگر رطوبتدن ایسه ...
وج و ابهل و سعد زیاده ایدهلر.

ایکی یوز طقسان یدنجی باب قوت مجامعتی زیاده ایدن حقنه و شیافلر

بو بابده حقنه نک نفعی چوقدر. و جمله سبیلری ذکر اولنورسه تفصیل اولور اولا
حقنه لر بوکرکی سموز و یاغلو ایدوب و جمع اولمش اخلاطکه قوت مجامعته مانعدر آنی
اخراج ایدر. و تناسل آلتلرینک عروق و اعصابی مجارینی سدد و ایسه فتح ایدوب
مصلحت کوریلور **صفت حقنه** قبون باشی و خایه سی و بر اوچ قدر قوزی ودنی و بر اوچ
نخود و بغدای و جرجیر تخمی و هلیون تخمی هر بریندن اون بش درهم اوله. جمله یی صوایله
چولمکده محکم قینادوب بعده بو مطبوخدن اون بش درهم و بش درهم اول قبون
یاغندن اون درهم جوز یاغیله حقنه ایدهلر. و صواب اولدر که ابتدا حقنه خفیف
کرکدر که بو آلاتی فتح ایده **حقنه اول** چکندر و خطمی و عسل صولرندن خفیف حقنه
ایدوب بعده بو حقنه ترکیبی قنغیسی ایدرلرسه قتی مفید اولور.
حقنه آخر یکرمی درهم غاریقون و ولکلش بغدای کشکی و یکرمی درهم نخود و جرجیر
و نعنا و چکندر بیراغی هر بریندن بر دسته شلغم کوکی یکرمی درهم بادام اون درهم
مقدار قبون باشی و خایه سی و تخم عصفور یکرمی درهم و هلیون تخمی اون درهم
اوله جمله یی صو ایله محکم قینادوب دورت قصته ده بر قصته قاله. اگر سد ایله قینادرلرسه
دخی اعلا اولور. و سوزدوب بو مطبوخدن اوتوز درهم مقدارینه بش درهم
سوسن یاغیله و یارم فنک مسکی قاتوب ایکی ابتدالرندن اوچ کیجه و آنی اورته سنده
واوچ کیجه آنی آخرلرندن حقنه ایدهلر. جماعدن قالمش اولنلر بونکله اصلاح
اولنور. مکر عنینی یاخود فالج قضیب اوله لر. اول وقت انکله علاجی ایدهلر.

حقنهٔ آخر اوردک یاغی یکری درهم قیون باشی وکوکرجین یاورسنک یاغندن
یکری درهم نخود وبغدای وحلبه هر برندن بر دسته قوزی انجبار اوتی علاوه واوزوم بکمزی درهم
اوله بو جمله‌یی قینادوب بونک مطبوخندن کفایت قدری یادم یاغی ویری یاغیلریله
حقنه ایده‌لر • و بونک یاغندن قیجیی وخایه‌لری وحوالیسینی یاغلیه‌لر حقنهٔ آخر بر
قیون باشی ودورت دانه خایه‌سینی وبوز درهم بنیم کوفته نخود قینادوب بونک
مطبوخندن قرق درهم آلوب وبش درهم جوز یاغی وبش درهم حبة الخضرا یاغی
وسفنقور کت طوزلنمش ایکی یاغندن آزه جق اکر بولنمزسه بر نیچه بش درهم
کل یاغی وبادام درهم طوز ایله حقنه ایده‌لر حقنهٔ آخر قیون باشی بر دانه وکوکرجین
یاورسی اوچ دانه نخود بر دسته منابت وشقاقل هر برندن اون درهم بنیم کوفته
دوکوب قینادوب • بونک مطبوخندن قرق درهم آلوب واون درهم تازه‌سمن
ویر درهم جوز یاغی ویر درهم سفنقور یاغی ایله اکر بولنمزسه دورت درهم کل یاغی
وبادام درهم طوز قاتوب حقنه ایده‌لر حقنهٔ که باروم اجلولره نافعدر • کتان
تخمی وحلبه هر برندن اون درهم ترب تخمی آلتی درهم جرجیر تخمی بش درهم انجره وخرما
هر برندن یکری درهم عصفور تخمی اون بش درهم مرزنجوش بش درهم
انجره تخمی اون بش درهم بغدای وحسک هر برندن اوتوز درهم جمله‌یی ایکی
حقه قالنجه قینادوب بو مطبوخدن کفایت قدری آلوب اون درهم سوسن
یاغی داون درهم نرکس یاغیله وعسل ایله حقنه ایده‌لر حقنهٔ باروم باسور
مفتوحه وباروم باسور اصحابنه دخی نافعدر • تازه کرج یاغی وحبة الخضرا یاغی
داوچ فنجان کندنا صویی واوچ فنجان انجره صویی ایله عادت اوزره حقنه ایده‌لر
حقنهٔ حار مزاج اصحابنه نافعدر دیشی قیون باشی وکرونی وصاغ پاچه‌لو
سی وقبار ویاشمیق ونیم کوفته بغدای وار ایسه داون درهم • اوردک یاغی
داون درهم نار دخی یاغی داون درهم حسک دانه یاغی عادت اوزره حقنه
ایده‌لر • برنج دفعه حقنه ایدوب اجابت حبر ایدوب ورزمنلو بش اشلیه
وصوبی دخی آز ایچه عجایب کوره فصل شیافات بینه جکر دکی ایچی واوردک
یاغی وعاقرقرحا دوکوب جوزبا غبله وجوز هندی یاغیله یوغوروب شیاف
ایده‌لر • اکر دیلرسه فتیل ایدوب وبونلری یونا شدروب کتوره‌لر •
شیاف آخر قنطوریون محکم دوکوب بوذکر اولنان اجزادن بر مقدار •
قاتوب شیاف یاغو وفتیل ایده‌لر شیاف آخر لعبه دیه بر برینی دوکوب
وبو اجزادن قاتوب شیاف یاغو فتیل ایده‌لر • وحمار یاغندن شیاف

دوزنک قتی نافعدر • واوردک ویپه دانه یاغندن وسفنقور یاغندن دخی
شاف وفتیل اتمک جمله مجامعه قوت ویرر ویو اشیالردن ذکر دوکونه ملایم اولنمه
دنا ازه جق قطور اشلمر معتبددر • اکر اضطراب ویررسه کل یاغی قطور اولنه
وحدنلو اشیا قطور اتمیه‌لر • دیوشیاندن دبر دخی کتورسلر انعاظ
تام کتورر • حقنه قدر نفعی واردر

ایکی یوز طقسان سکزنجی باب کرچه بدنه قوت ویرروب اما جماع آرزوسینی دینمه ضرر ایدن اشیا بیاننده در

حس وسیدکاری جارل • وانک قوجانینی اکر جیکک واکر پشمش واکر زباسینی
در یمک دیلوفر کوکی یمک وقوقلامق دکل بیرانی ودشمک وبذر البنج وبذر
البنج قانلمش معاجین وافیونک افراطی وبرش وهو محبو نک آخر ذقتلری • ودر
اکشی وقابض طعاملر ومیوه‌لر وسرکه واکشی انار وسماق افراطی وریباس
ونورنج خرش افراطی واکشی الما واکشی ایوا وخام زردالو وغوره وسموز
اودن واسفناخ وقبنج وخیار لر وحماض وکاسنی ماروبی وکشوث افراطلری
عند البعض وعنب الثعلب وسرکه لو مرجمک شور بالری وتیش قاونلری
بو جمله جماعه وقوتنه لازم اولان حرارتی اطفا اتمک ایله جماع آرزوسینی شکیین
دینمی وتدبیر ایدر • وعند البعض عابد بیرانی ودشمک بالخاصه نافعدر •
وحایضه وزنا بالغه وجرکین وباشلو عورته جماع ضررلودر • وایاغ اوسته
وعورتی کند واوستنه المق واشلاق وتنده وار دلبغوسزلن دیوب عونلمق
زایل اولماون وحمامده وحمامدن هنوز جیقدقده • وبعضی مرض وخصوصا صداع
دارلیکین وطبیعت آرزوسی یوغیکن کوجله جماع ایدوب وجماعی لعب ایدوب
بنی یه حرکت ایتدروب انزال اولامق وال ایله ذکری لعب ایدوب بنی جالق
دیدکلری ستمها عادتلری ایلمک وانعاظ وقتنده بارد صو دوکمک بونک کبیلر
جمله ضرردر • وهر برینک برنسنه یه ضرری متوز اولوب بعضیسنک جماع
قوتنه لازم اولان حرارته بعضیسنک اعصابه وبنا سل آلتلرینه ضرر ایدر
خصوصا کند وسین لاغر وزبون وناتوان اوله بونلردن حذر ایدمه وناقهار
نور جماع ایدرسه مرض برینه عودت اولنمافدره حذر اولنور توب شابی
یمک وقلیه قابدن صو ایچمک وطباشیر یمک بارد صویی بوق ایچمک
وبوق عناب یمک وصاری یاقوتی کتورمک عند البعض اختلابی از دارغ
اولور • وهرصه قانی عورتلر ایچلرسه شهوتلری منقطع اولور • کشنیز

نجی باهی قطع ایدر بلوط بغاری ازاطلابه لر باهی قطع ایدر • بباسه یمك باهی قطع ایدر •
قربوز یمك باهی قطع ایدر • وآید نجی دیبر آغی وچکمکی ستنم انمک باهی قطع ایدر •
وعند البعض شهوت جماع بالکلیه منقطع اولور •

ایکی یوز طقزنجی باب قضیبی بیوکت ایدن اشیا ذکریه طلا ایده لر آنی بیان ایدر

خراطین دیدکلری بنجه دا وزون قزل صوغلجان که دستی لر آنلنده وجامور
وباتق ایجنده بولنور • آنی قورودوب دشر لعاب ایله ازوب ذکره طلا اولنه
و هر بار که قضیبه برشنه طلا وضماد انمک لازم کلدکده اول برخرقه ایله قضیبی تا که
قزارنجه محکم اوه لر داندن طلا ایده لر • دوه جه علق دیدکلری سلکك که آنی نجاست
برینه بابشدررلر • اول سلکی جوز مغنذ ایجنده که صوادیه انکه بر اغوب
قوریجه طوره بعده ازوب طلا ایده لر • و هر بار تازه قیون سدی طلا انمک
ماده یه اول محله جذب اتمکله قضیبی بیوك ایدر و تخلیل اتمکه قوماز مجربدر لکن
زفت رومی دخی اوزرینه اول محلده طلا وضماد اتمک کرکدر • و بوبابده حار
باغلر طلا اتمک ودوج دیدکلری اکثر کوکی صوبنی بار دجه هر بار طلا اتمک معتمددر
و بعضی اجزا دارو درکه ارده جماعه اشتها ویرر و قضیبی حرارتلو ایدر و عورتده
دخی حبا مجامعنده لذت ونشاط ویرر انك کیفیتی محلنده ذکر ایده رز •

اوجیوز یجی باب حبا جماعده شهوتك فرجنی اسیتی ویرنك ایدوب صحتنون نشاط زیاده ایدن بیانندهدر

مثلا مسك وزعفرانون بر بر مقدار شراب ریحاندن قینادوب وانك ایله
برخرقه اصلادوب کولکه ده قورو ده لر • و جماع محلنده عورت اول خرقه دن بر مقدار
کتوره لر • ودم الاخوین وانار قابی ومازو وجلنار ومسك وو ارجینی غبار دیرنی ستمان
صو ینده قینادوب و برخرقه اصلادوب تام کولکه ده قورودوب حین جماعده عورت
کتورمك وار قضیبه طلا اتمك روادر ودروج آخر عود وسعد وراسن و اقاقیا
ودار فلفل وزنجفل وازه جوز مسك صابه ایدوب خرقیه بولاشدره لر ودوائی آخر
خام مازو و قفاح اذخر برابر اوله • دوکوب قابض شراب ایله قینادوب حاجت
وقتنده برخرقه یه بانوروب اور طلا ایده یا خود عورت کتوره آخر صنوبر لعابی بوغی
ایی غبار ایدوب و شراب قابض ایله قینادوب و خرقه اصلادوب محلنده استعمال
ایده لر آخر سرمه ومرو سنك ومانشن انکینه و صمغ عربی وسوسن کوکنی
محکم ازوب کتورمک مناسبدر فی صفة الادهان فی الباه ولذذه

زیاده

زیاده ولذت تمام ویرن ادهان مثلا نرکس وبلشان وسوسن ونارد بین وشوربنج
ودفت الحضر ودار بونج وقسط ودارچینی وبان وزنبق اسماجوبی وجیره باغلری اکثر
یاکز واکثر بربره خلط ایدوب ذکره طلا اولنه • ودرنج شوان تنکه الملح مرادایدیه
یا بلادهء ذکر اولنان قابض واروار لردن دخی خلط اولنه • خصوصا شاه باهی طلا
اولنسه معتمددر • داون دانه یا ضن قلقلان اول کون بعضی بایغده اصلادوب بعده
اون باغدن ذکره طلا اولنسه ارو عورته لذت وصفا ویره •

اوچیوز برنجی باب دفت مجامعت واشکال جماع بیانندهدر

فارسیده هنکام بر نهادن ورسم کامودن دیرلر • وافرنجیلر انواع جمع
دیرلر • وروملر ویونانیلر

دیرلر • جماع دفعلری دیدکلری بونلر در که مثلا طعام وغذا
معده ده هضم اولوب • ایکنجی هضمده جماع اتمک کرکدر • وبو دفعلرده جماع اولنمغه
بی محل اولان جماعك ضرری نیجه بابده ذکر ایلمش ایدوك • امدی جماعك وقتنی بلمك
کرکدر • مثلا که حیوان اوله وایکنجی هضمده جماع فایده ایدر • اما هر شخصك مرتبه
هضمی برابر دکلدر بعضیسی تیز و بعضیسی غدای کچ هضم ایدر • وادیغو دقتنده
جماع ایدر لرسه رحمده قرار اتسه کرکدر • جماع ادبقو غلبه اتدن کرکدر • وبونده
قوت اولماق عورته نظر اتمک ومکالمه وملاعبه ایله اولان جماع فایده لو اولماز •
بدنه والات تناسله ضعف طاری اولوب وامراضدن خوف اولنور • وامتلا
وتخمه سی بوغیسه جماع ایده لر • واستفراغ دخی • واسهال وفصد دوق
کتورمك وریاضت و یورغنلق وغم واندوه وادبقوسزلق وسهر علتی ودماغ
ضعیف علتلری ومستانلك وضمار دخی دخی اوله • اکثر بونلر وار ایکن جماع
اولنورسه هنوز غشی ون ومرور ایام ایله امراضدن خوف اولنور خصوصا
تخمه ومستانلك وقتنده جدون ممتلی وضمارده بخار دماغه زیاده جقمغه باعث
اولوب • وسقوط قوت حادث اولور • وخام خلط طمرده قرار اتمکله طمراچلق
جوق واقع اولور • ویابس المزاج کشیره قوتلو وخذلو برودت ورطوبت
وقتنده ضرر اولماز ونبید خلافدر • ازاطلاده بیجاك ضرر لکی متوزدر • وجوق جماعدن
حکزه اکثر شراب صرف واکثر بارد صوبر لابنده رعشه کتورر • مکر ممزوج وتازه جق
ایچه لر • اکثر جوق صو ایچر لرسه استسقادن دخی خوف اولنور **فصل
فی اشکال الجماع** وجماع اشکالی دخی بویله کرکدر که مثلا عورت یوشاق
دوشکده ارقه اوستنه یاتوب ویاشی دخی یوکسك یصدقده اوله •

ودخی اوترایی حملی اولدیغی بخاری قالقوب نطفه علقه ایرشه دهر پرده بشیم قدر انزالدن
صکره الثالثه وکاهی کنددن حرکت ایتدرمک گرکدرکه عورتک حامله قالمسنه باعث
اوله دیمشلردر • وجماعده بونلردن غیری شکلده دخی چوق اولور اما جمله سی لعبدر •
ودرکه حال ایله نسل طلب ایتمک اولماز • وجماع • وقتنده منی ایله قومق وانزال اولمادن
برندن منی حرکت ایتمش ایکن فراغ فنی بیرامزدر وعورتک اوزرینه آلمق ضرری چوقدر
ارتقدر • مثلا عورت منیسی قضیب مجراسنه گیرمک لازم گلور • واندن چوق علت
حاصل اولور • ومجرب فرجه بری وطاش تونتدیا مزدر • وضعف ارتانده وبالغ اوزرینده
چوق جماع ایدنلرده چوق وجعلر واعصابه چوق خلل گلور • ودائما یاتوب جماع ایتمک
منی تمام طشره چقمق ممکن دگلدر بوکرکت علتی اندن حادث اولور دیرلر • ودرا که
لابدده قضیب دخایه دیرلر بونلردن چوقا عارض اولور **مفصل مدت جماع** بعضیلر
جماعی اون گونده بر دفعه گرکدر • ودیشلر اثنا بو بابده احتیاط ونرینک وجمله اندامک
قوتنه در • وگنده وه واندامنده مرض اولمیوب وخوف اولنه جق نسنه ظهوری خوف
اولنمیه اوزمعلده جایز درکه جماعی ازالمق بچه مرض حادث اوله • خصوصا یکتلک عالمنده
اوله لر • اوچ گونده بر دفعه جماع لازمدر • وبلغمی بارد مزاج اصحابی از جماع ایده لم
وسوداوی لره دخی چوق ایتمک بیرامزدر • اما جماعده بیرامزدقلری معلوم ایدنوب
وبوذکر اولنان جماع احوالنه مطلع اولوب ضررلو اولانی ایشلردن اجتناب ایلدکلری
صکره جماعک ضرری اولماز • واستفراغ هر بر نه قابلدر • • • • • • • •

اوچیوز ایکنجی باب عورتلره مخصوص اولان حیض احوالی بیانیدر

قارسیده احوال واوکیر دن زن درلر • وازنجیلر انواعی
درلر • ورومولر ویونانیلر
درلر • یکتیره دکیغتیره حیضک معتدل اولان مدتی بر اندر • بونلرک خراجلری
واحیضه مخصوص اولان عضله بری وبو جمله بدنلری سلامت اولدیغی حیض بو
منوال اوزره اولمقدر • واکثر هر آیی یکجوب ویاخود هر آیی بشمدن مثلا اون
بش یکرمی گون ایچنده وهر آیی یکجوب قرق اللی گونده بر دفعه حیض گورمک
سلامته حکم اولماز • بو ایکی حال دخی اکثر عادتدن تیز گورمک وعادتدن گچ گورمک
اولنسنه مقدمه ونشانیدر • واکثر ایام حیض طبعی مدتدن زیاده اولوب وحرکت
دخی عادتدن زیاده گیده بهر حال چهره متغیر اولور بو نوعی افراطی طمث بابنده
هر نه سببدن تفصیل اوزره فکر اولنور • واکثر اقل اوله احتباس طمث بابنده
گوزلک شرح قلنور بونلردن غیری بر نکه انقضا ایده باشقه باشقه بابلرده بیان

اولنور

اولنور محصل الکلام **ثابت بن قره** نک قولی اوزره سلامت وصلاح اولان وقت حیض دموی
وایام حیض بودرکه مثلا حیضک اول ظهوری اون وادی بر باشنده حکره الی نش وصنو
البعض التمش باشنده وابکره در • وایام حیضک اقلی ایکی گوندر واکثری یدی گوندر اگر حیض
بومدتدن تجاوز ایدرسه مرض سؤالنی ایتمک وبلمک لازمدر زیرا سلامت وصلاح اوزره
اولان حیض دگلدر • بو مسائلک تفصیلی علماء کرام اقوالی اوزره جائزه وبشرع شریف
تجویز مرتبه لری که صلوات ایچون ظاهر واهل عذرا ولانلری محلنده معلومدر • ابو حنیفه
رحمه الله قتنده اقل مدت اوچ گوندر واکثری اون گوندر اولوب اصحاب شافعی قتنده اقلی
بر گوندر واکثری اون بش گوندر ونیه اقلی اون بر گوندر دشافعی ده ابن ابی عمران یحیی بن الکمنون
روایت ایدوب طهر ایامی اون طقوز دیشدر • لکن طهر عادتدن اقل وعادتدن
اکثر واقع اوله اکثر مرضی بوغیه مرض حادث اولمسنه شهادتدر • • •

اوچیوز اوچنجی باب افراط طمث بیاننده در

حیضک چوق آقمه سیدر • فارسیده اندرامدن خوناب بیار از واوکیر بی
درلر • وازنجیلر انواعی   ورومولر ویونانیلر
درلر • طمث افراطی یا طبیعتدن فضیلدر • یاخود بوندان
بر بیرامز فضله بوننگه وضع اولمقدر • اکثر بونلره اسم محمود در • اما حددن تجاوز ایدرسه
جایزدرکه مرض اوله وبا مرضدن بو حال اوله • ومرض طریقیله اولان سببلری بودرکه
مثلا یا رحمده اولور • یاخود قانده اولمق دار • واول سببلرکه رحمده اولور • التی نوع
اولور • بری رحم ضعیفدرکه انواعی سوء المزاج سببلرینک بر نوعله اوله • ایکنجی
اولدرکه رحمده برقرحه اوله • اوچنجی بواسیر اوله دردنجی حکه اوله بشنجی شقاق
اوله • التنجی طمرلر اغزی اچلمق یاخود چتلامق که ایچروده اولان سببلرک بر سببی
ایله اوله که حار ویابس سوء المزاج ویا بارد ویابس سوء المزاج ویاخود رطب
سوء المزاج ایله که اول وقت طمرلر نازک وبوشالمق اولوب اچلمق اولور • ویاخود
دشوار دوغورمق ایله طوغورمقدن ویاخود اسباب خارجیه دن بر زخم ویرافت ایرشمکله
ودوشمک ده طوقنمق اوله • وبوکه سبب قاندن اوله دیش ایدکه انکت
دخی سببلری ایکی نوعدر • بری اولدرکه بدنک قتی قلو قانی چوق اولمق وطبیعت
قوتی زیاده اولوب زیاده اولانی قانی منع ودفع ایده • وایکنجی نوعی اولدرکه
اگرچه کمیت وکیفیتده قان اعتدالدن خارج اولمیوب لکن بدن ضعیف اولوب وبو
قان اول بدنه قیاس ایله معنی چوق اولمش اولور • مثلا انک غداسنده اول
قانی زاید گلوب وبدن طمرلرینک ضعفی انکه طاقت گتورمز • وباخود قانک رقتی

اوله بو داخی ایکی نوع اولور. بری اولورکه قان اسیسی و رقیق و حدتلو اوله. ایکنجی قلت رطوبت
سبب اولوب قان رقیق اوله. و هر قان که سیلان ایدر قاعده بودرکه اوّل رقیق
سیلان ایده. زیرا منفذ انجه اولوب بعده آنده چوق آچیلوب رقتدن غلظته تحویل
ایدوب و یبوست سببی ایسه اوصفوله قان سیلانکنکی ازاطنون اولور. و بو ازاله
طمث و بدکلرینه علت اولوب بو بدنه چوق آفت و مرض ایراث ایده کلمشدر. اوّلا اشتهای
طعام اولمامق و هضم ناقص و چهره متغیر و اطراف یبوست و تشنج اوله. و فوق
اولنورکه استسقایه مؤدّی اوله. و قان چوق خرج اولمغله صو غالب اولوب صوولی حمی
تر غلبه ایده. زیرا قانک رطوبتی منفصل صو قوتینی عندالله کثوردایدی و قنیکه قان آز
اوله لابدّ صو غلبه ایدر. و بو سبب ایله قشعریره ایله حمی نوتد ایدوب اشتهای طعام
ناقص و بلکی باطل اوله. و یبوست سببی ایله اوله معوض عضله لری چکلوب و وجع
ظهر ظهوره کله. و معلوم اوله که هر بار که باغنور چوق یاغه عورتلرک حیضی قانی چوق سیلان
ایدر. و سقوط حمل دخی چوق واقع اولور. **علامتلری** نوع اوّلکی طبیعت دفع اتمه اصلا
مضرت اولماز بدنه و جمله اندام دخی زیاده قوتلو اولور. و بو حال اهل تنعم حالیدرکه صالح
غذالر استعمال ایدوب و زحمتلو اشلر دخی اشلمزلر. و ریاضت دخی اتمزلر. و کاهی
اولورکه افراط طمثدن مرض و جعلو اولور. و کاهی وجعسز اولور. و بو وجع سببی
قنغی خلط غلبه سندن اولدیغنی بلمزلر. و بونی بلمک بودرکه بر پاره بز طوتوب
ایرتسی کونکده قورودهلر. اگر صاری ایسه خلط صفرادر. و اگر قایی و اق شکللو
ایسه خلط بلغمدر. و اگر باشل و سواد و بنفشه یی شکل ایسه خلط سوداور
و اول نوع که قرحه سببی اوله رنگی ایله مخلوط اولوب و جعله اوله. و قرحه علامتلری ظاهر
اوله. و اگر قرحه عتیق ایسه دخی جذب سببی ایله قان دوتمش اوله. مثلا شراب
دردیسی کبی انده چوق نسنه سوزیله و کاه اولورکه قان سیاه و رقیق اولور. و
اگر بو قان زحم فمنده اوله سواد از رنگ اولوب و برمق اکا ایرشوره. و اول
نوع که انک سببی بواسیر اوله یاحکه یاشقاقی اوله بواسیر علامتلری ظاهر اولور
و حکه و شقاق سببلری ایلروده اولمش اولور. و کیچ اشلم دیدیبرلر. اکه شهادت
ایدر. و بعضنک نوبتی اولمازلکی هرکاه که بدنا ممتلی اوله. قان کلکله باشلر و بو سبیر
قانی اکثره سیاه اولور. و بواسیر منقدما صداع و ثقل راس و اف و جگر
و طلع و بعضندن خالی اولماز. و قنیکه قانا بوشانه وجع زایل اولور. و اول
نوع که رحم ضعیفی سببی ایله ظهر برکه آچلمه سببی اوله قان صافی کلور و وجعسز
اولور. لکن کوکلی بولنماسی و صداع دخی اولسه جایزدر. زیرا رحمک معده

دماغ

و دماغ ایله اولان مشارکتی سببی ایله اقتضا ایدر. و زنلردن کلان قان سیاه رنک
و شیربایندن کلان قان قزل رنگ اولور. و حار و مزاق اولور. و اگر ظهر بارلمسی
و جنالمسی بارد و یابس سوء المزاج اوله انک سببلری و علامتلری ظاهر اولور
و اول نوع که بر رحم و آفت اوله و یا طوغورمق دشوارلغی اوله. انک علامتلری
اول سببلر و معلوم در. و اول نوع که قانک حرارتی و حدتی سبب اوله انک
علامتی قانک اسیلکی و حدتی و بولانقلغی و بدن حرارتی و چهره دخی متغیر. اکه شهادت
ایدر. و اول نوعک که قانی رقیق و رطوبتلو اوله حار اولماز. و رنگی و قواملندن
معلوم اولور. و کاهی علت صاحبی حامله عورتنده واقع اولورکبی طوغورمق و وجعی
کبیلر عارض اولوب بعده اندن بر رطوبت لزج سیلان ایدوب وجع زایل
اولور. بو علت اکثر یوشان و صارقوق و سلیک بدنلو عورتلرده چوق واقع اولور
علاج اول نوع که طبیعت فعلندن یا بدن ضعفندن یا خود طمث تحلل ریته آنی منع
اتمک اولماز. و چهره صاری اولوب و بنزی پسنت اولور. اکا بالکلیه قصد کافی
اولور. زیرا ماده خلافه دونوب و طمثلر امتلاسندن خلاص اولور. و اول علاج
اکه حاجت اولماز. و اول علت سببی که قانک حرارتی و حدتی سبب اوله اکه
صوو استفراغ اتمک کرکدر. مثلا صاری هلیله و شاهتره مطبوخلری کبیلر مقدار
اسهال قوتیله ایکیسنده بیله قبض قوتی وار در پس حرارت تسکینی و قانی منع
تدبیری لازمدر. و اطبادن بعضیلری دیمشلر که استفراغدن صکره بو محلده زنانا
سبا معجونی ویرمک نافع اولور. و بعضیلر اوچ کون هر صباح ایکی دنک و اوچ
دنک دو قلمش بذر البنجی شکر ایله ویره لر نافع اوله دیمشلر. **نافع دارو ثابت**
ایضا قرص قول اودرده سموز اوتی و لسان الحمل بیراقلری عصاره لری جلنار و کل
ارمنی و باغلمش صغر بوینوزی و سرکه ایله و برمک و مدقوق خشخاش تخمی
شکر ایله و یا خود کل تخمی سرکه ایله ممزوج ایدوب و برمک و کدبا قرصلرینی و شب
یمانی قرصلرینی و برمک دخی و بعده معجونی دخی قیلمق نافعدر. **معجون بند** بودر.
مثلا مغسول بسد و شب یمانی و شادنج عدسی مغسول دم الاخوین و طین
مختوم و جلنار هر بری برابر اوله معجون ایدوب بونک مقدار استعمالی ایکی درهم
در. بعض درهم سنانی عصاره سیله یا لسان الحمل یا سموز اوتی عصاره لریله
ویره لر. و قابض دارولر طبخندن اجلاس ایدرمک و قابض ضمادلر و شافلر
دخی نافعدر. **شاف قابض** جلنار و انزد و جفت بلوط جلدیسی دکوب
باتش مرسینا صو ایله یوغوروب شافلر ایده لر. و مدرنک انشفه جابلرینه

بچه قویوب قان اوراج ایتمک قوی نافعدر . اما استفراغدن صکره کهکر ویوبایده
کرها پیخوبینی ایکی اوچ کون یمک ایله غیری علاجه محتاج اولمزلر . وانقضا ایدرسه بارد وقابض
دارولر کل واقاقیا ودم سیاوشان وعدس وعنب الثعلب وشیاف الحلو وسماق صویی وعصی الراعی
وجلنار وبلوط ومازو وعصاره لرندن شکر ایله اچمک دیمک وبونلرک صوینده اوتورمق
وضمادلر وطلالر ونطولر جمله نافعدر . واگر علت بدن ضعفندن اولان نوعی دیش ایلک
فصد صوکنده بونی استعمال ایده لر واگر طبع یابس ایسه ملکه وبلبوقوز ومنفشه ایله طبعی یو
مشاوه لر . واگر طبع یومشاق ایسه طباشیر قرصلری ویره لر . وبوعلتده شول طعاملر که
قانی غلیظ ایدوب . وانده قبض اوله مناسبدر . مثلا غوره وسماق وزرشک وعدس
درقانیص وشاسته ایله پالوده لر ولوزینه وقطایفلر . وکلک وطراج وتذرو وجبلی
دانهو انلری نافعدر . ومیوه لردن اکشی ایوا وزعرور ونخیرا وعناب کبیلر ویره لر ایله
واگر شول نوع که مثلا قان بر خلط ایله مخلوطه اوله . اول اول خلطی استفراغ کرک واول
اشیا که رطوبت وبلغم لزجی پاک ایدر انلر ایله ویره لر . واول خلط سوداوی ایسه
حب منتن واصطمیخیقون ایله وسکبینج ایله استفراغ اولنه . ومطبوخ افتیمون ایله
بدنی پاک ایدوب بعده اول تدبیرلر که که ذکر اولندی . واگر افراط طمث سببی
قرحه اوله یاخود رحم عفونتی یا رحمده باسور یاخود ناصور اوله مرکب دارولر ایله علاج
کرکدر . مثلا قابض ومجفف دارولر ایله ترکیب ایده لر وکوره لر قرحه اکر کوزلو ورطوبتلو
اوله ماءالعسل ایله وحقنه وزراقه ایله پاک ایدوب بعده قرحه یه قوریدر ایدر وبتورر
دارولر کرکدر . مثلا صبر وکندر ودم الاخوین وبسد ومر وزعفران ومامیثا وشافلر
وشیاف سنه وبیاض قورشون وخضض وبرنک وزاج احمر وانزروت وتوتیا
واقلیمیا وسیم کبیلر ایله مرهم کبیلر ایله لر وشیاف ایده لر وکوته لر . واگر دخی
زیاده یبوست ویره جک دارولره احتیاج اوله قرطاس محرق ویانمش صفر بوینوزی
ویانمش مازو که سرکه ده بشمش اوله موم روغن وبو دارولر ایله خلط ایده لر
وشافلر ایدوب کتوره لر مرهم آخر صبر ومر وکندر ودم الاخوین برابر اولوب
دوکوب بیرده تغلیه ترشدروب وشافه وفتیله یوله شدروب کتوره لر . واگر
اربک ارا قدن کلوره شول حقنه لر که بوسوق قرحه سی بابنده ذکر اولنمشدر
بو که دخی علاجدر . ومثانه دبوکبرک قرحه لری بابنده ذکر ایلدوکمز شیافلر دخی علا
جدر . واگر زیاده وجع وضربان وار ایسه قورشونی بارد صو ایله مرهم کافور
قلعولو طلا اولنه . واگر طمث ارتلک سببی بواسیر ایسه انک علاجی دخی
مشکلدر . اکثریا زیرا قعر رحمده اوله کلمشدر . دخی رحمده اولدوغی تقدیرجه داخی

مثانه

مثانه عضله سنه متصل عضوده ایسه خود علاجی متعذر بلکه ممکن دکلدر . وباجملی
ناصور قاسی کوکنی اف وانوب بیوریدر . دخی جایزدرکه قابنی دلوب کوچک دلک
ظهور ایده . بو سببدن دخی بونک علاجی مشکل اولور زیرا رحم عصبدر ودافع
مثانه رکنی داردر . اگر قوی علاج اولورسه اختلاط عقل ایدوب وخوف اولنور
که کلمات واوازی باطل اوله . بو بابده رفقله علاج بودرکه اول باسلیقدن فصد اولنوب
دنوشانی اوسیمی دکیرک برندن وبوط بوزلر سزن حجامت اولنوب وبدنی سوداوی مادده دن
پاک ایدوب دکاهی کهربا قرصلری دکاهی حب مقل ویروب ومقللر که تاصونیزیج اولنوب انکله
ایلو حل ایده لر . وانکله حقنه لر ایده لر وکندنا یاغیله وزروا وکلاژدکی یاغی ایله که انجنده مقل اسمشی
اوله حقنه لر ایده لر صفت دهن کندنا کندنا عصاره سنک ربعی قدر شیر لبان قاتوب
تاکه صوکیده ویاغ قاله مرهم انشده بتوره لر . واگر بو دارولر ایله بر ایکی یک شراب دخی
ایدرلرسه روادر . واگر افراط طمث شقاق ایسه دیمش ایدک اکثریا یابس
سوداالمزاجدن اولور . دشواریله طوغورمقدن یاخود بکارت ازاله سی صوکنده
واقع اوله کلمشدر . قان منقل اقه ووجع قابل اولمیه خصوصا عروق بکارت ضعیف و
غشا ضعیف اولوب وار انی یوک اوله . انکه که بکارتی زایل اتمش اوله لر وعلت
تازه اوله انی قابض شراب ایده ودقابض دارولر طبخنده اجلاس ابتدروب دکل یاغی
کتورده لر . دخاجت وار ایسه بتورزجی مرهملر ایله بتوره لر . اما تاخیل ایده لر
که بکارت کیرو عود ایدوب بنه بکارت اولدیغی کبی اولور . بو مشکل مصلحته
دخی محتاج اولور . زیرا طبرلری بنه اول بتورزجی مرهملر ایله جایزدرکه بته . واگر شقاق
طوغورمقدن اولمش ایسه یابس المزاج یابس صوکنده واقع اولوب یا عتیق اوله
اول حال ایکیدن خارج دکلدر . مثلا یا ایچرودندرکه انی کورمک اولمز ویا طشره
دندرکه انی کورمک اولور . اگر طشره ده ایسه انی مرهملر وشیاف وفتیل ایله علاج
ایدرلر ورحم قرحه لری بابنده اولان شیافلر وعلاجلر بوکا دخی معتبردر . ومتعذر شقاقی
علاجنده دخی اول بابده ذکر اولنان علاجلر کذلک بوکا نافعدر . وکاه وکاه قابض صولر
ایله حقنه لر دخی ایده لرکه کوز کورمکه قابل اولمیان نوعنه دخی نافع اوله وطشره ده اولان
کوز کورمکه قابل اولان نوعنه معسول توتیای صاروشیله واسفیداج مرهمی
کافیدر . واگر طمث ارتلک سببی حکه اوله دیمش ایدک بومعنوده حکه نه سبب
صفراوی خلطدر . ویاخود مالح خلط اوله که بورقیه وزجاجیه قوتلو اوله اکه خلط بورقیه
وزجاجیه درلر . دکاهی اولور بو خلط سوداوی دخی اولور . انی بیلمک کشودکی بیزده
عیان اولور . وبو حال کاهی حرارتلو ایزنده اولور اولوب علت صاحبی چوق مجامعتدن

کندولی بله مز وسمیوسن دربر و مجامعت بر علت اولور واول علته نتوء الرحم دیرلر اول
علتده ایرکاه که مجامعت ده اعتنا قلنمز و مجامعت که ترقی اوله انک علاجی الکل ویا باسلیق
طمرلرندن فصد اولنوب قوت ایدازه سنه کوره قان اخراج ایده لر • واول حکه یه باعث
مادهیی بدندن اخراج ایتملکه قوتنی کسر ایده لر • واول دارولر که جماع آرزوسنی ازایدر
جماع آرزوسی بابلرنده ذکر اولنمشدر • واندن ماعدا اقاقیا ولحیة التیس وکل وصندل
صاروسی وشیاف مامیثا دیوشن دربنده لر که کل یاغیله یوغوروب فم رحمه
طلا ایده لر وکتوره لر • وجمله بو اشیاء ممزوجادن عصاره سیله طلا اولنسه دخی
روادر **حقنه** بو بابده نفعا بیراغی وانار قابی ومقشر عدس جمله قابض شراب ایله
طبخ ایدوب داورلشر ایله حقنه ایدوب • وانکله تحلیخ ضماد وشیاف وطلا
دخی ایده لر **دارو دیگر** زعفران وکافور هر برندن بر دنک مرداسنک ایکی دنک
حب الغار نصف درهم اوله دوکوب وکل یاغی و بر ده آبی وشراب قطره سیله
یوغوروب اوکنده کتوره لر • وحضض وتورنج جکردکی یاقوب بخورنه اوتورمق
دخی نافعدر • وقطران وشب یمانی دوکوب ویوغوروب کتورمک رحم ومقعد
حکه لرینی زایل ایدر • وبول النشاء ومقعد حکه سی بابلرنده اولان علاجلر بوکا دخی
معتبر اولور • واکر افراط طمث سببی رحم طمرلرینک آچلمسی اوله اکا **حقنه**
عفص البراغی که خام مازو وانار قابی وکل وسماق وتوزاغی وجلنار قیناتش اوله
بنجه دفعه حقنه ایده لر **شیاف** اقاقیا ولحیة التیس عصاره سی وسنبل و
عود وعلک شامی وبنحن مازو وشب یمانی دن شیاف ایده لر **ضماد** خرما واکثر
ابو افلاپ وزرشک ومصطکی اغاجی بیراغی که اکثر شاخ علک دیرلر وجلنار
واقاقیا وبلوط ولحیة التیس عصاره سی ولادن دمرهسین بیشین دوکوب
دمرهسین صوبله یوغوروب قارن وقاسق وارقه اوستنه ضماد اولنه • واکر
افراط طمث طمرلرینک آچلماسیندن اوله **شیاف** صمغ وطین مختوم وکل ارمنی
وکهربا وکندر دمرهسین ومرداسنک وشب یمانی واقاقیا ودم الاخوین دوکوب
لسان الحمل صوبله شیاف ایده لر دبه بونلردن ضماد ایده لر وحقنه دخی ایده لر • ودمرهسین
دخی ایدوب کتوره لر • واکر بعضا طمث ردی رحم ضعیفی اسنه دینش ایدک
معلوم اوله که هر سبب دهر مرض وسوء المزاج که رحمده واقع اوله انک سببی
ضعفدر بلکه انکه مطلق رحم ضعیفی دیرلر • اما اصطلاح طبده رحم ضعیفی آنکا
دیرلر که جوین منیسی ضعیف اوله • وعورتک منی بیرینه متصل قاتلز نزشیخ ایده
دعا مله اولمیه لر • وبو علت اکثره اندن حکایه اوله که جونکه من مرضدن واقع اولمش

۱۵۷

اوله ورحم نسجی ایله منهتلی اولمش اولوب دبر علت دخی واردر منقل منی بیرینه صوی •
اولوب ویابر متعفن رطوبت جلبه انلره صوزیلور • واول علته سیلان رحم دیرلر
وبونک سببی قوت دافعه سینی زوال ماده نک کیفیتی کنه دوده بر کیجه بر بر پاره سینی
کتورمک ایله معلوم اولور • ومنی لرک صوزلمسی دخی ارلرک منیسی بلا اراده صوزلمسی
کبیدر • واکثر جماع شهوتی اولمقز صوزیلور سه رحم ضعیفدر • ومنی اوجه سنک
استرخاسیدر • واکثر جماع شهوتیله صوزیلور سه اول نوعی منی کثرتنه حکم اولنور •
وکاهی اولور که رحم حکه سی اولوب دغدغه کتورمکله انزال واقع اولور اعدای
بلمک لازمدر که مثلا سیلان رحم صاحبی مراد اوزره تنفس حکه مزدلن متغیر وکوز قباقلرنه
تهیج واقع اولور • وبعضیسنده کوز اوزبیسی بلذظاهر اولور اما بعضنده اولمز ورحم ضعیفنک
علاجی بودر که سوء المزاجنی دوندروب اعتداله کتوره لر • واکر بدنده ماده وار ایسه
بقاربده ذکر ایلدوکمز دارولر ایله بدنی پاک ایده لر • وکذلک قابض دارولر ایله خوش رایحه لو
اشیا ضم اولنسه دخی صوابدر • مثلا سنبل واکه مانند لرکا فیدر • واکر سیلان رحم حیض
مادهسنک عفونتی سببی ایله اوله ابتدا معده وجکری ایارج فیقرا وافتیمون شرابیله
پاک ایده لر • وپاک اولدوغنه نشان کندوده کتوردوکی خرقه نظر ایده لر پاک اولدوغنه
شهادت ایدر • بعده معده یه خبث الحدید معجونی ونعنا وبادرنبوی شرابلرینی شکر ایله
ویره لر که تقویت کتوره لر • ودنز هضم اولور طعاملردن چیل وصوکولون وطراج وبلبل
کبابی وشور بالر بومی دارچینی لر ایله ویره لر • وحاجت اولورسه مثانه زرمای الاصول
داراجی وام مابجله پاک ایدوب • بعده حقنه لردن شافی وضمادلر که بقاربده ذکر ایلمشزدر
قتی موافقدر • واکر سبب سیلان رحم ارلرک منیسی سیلانی کبی اوله دینش ایدک
ارلرک سیلان منیسی ذکر اولنان علاجلر بوکا دخی اولور • موضعنده ذکر اولنمشدر
واکر افراط طمث قانک رقتی ورطوبتی اولمسی دینش ایدک ادیلدب اول بدنی رطوبتدن
پاک ایدوب وبو بابده مسهل کلبشکر قتی نافعدر • مثلا کلبشکر یدی درهم
هر بر مثقال زنجبیل ایکی دنک اوله • یوغوروب بر شربت اولور • وبو دارولردن
کفایت قدر اطریفیل ایله ببلر روادر • کاهی بو نوع مسهل ویربلوب • وکاهی
اوزاربول نقیری وکاهی قی ایتدوره لر • وریاضت وحمامده درلمک وتز هضم اولور
یابس طعاملر یمک نافعدر • وبوندن صکره حقنه لر وضمادلر ودمه لرینی آنتنی بر خرقه
ایله اوده لر • وشول ضمادلر که استسقا علاجنده ذکر اولنمشدر بوکا دخی موافقدر
واکر افراط طمث بر زخم ویا بر آفت ویا دوشمک کبیلر سبب • اولمش اوله دینش
ایدک انک علاجی ضربه وسقطه بابنده ذکر اولنمشدر • اول فصد ایدوب بعده

اول علاجاری ایده لر • بعده لکه باقصاری وقابض حقنه لر دوشافلر وضمادلر ایده لر جالینوس
ایدر بر عورته بو وجه علاج ایلدم معتبر اولمدی بالکلیه لب الحمل عصاره سیله حقنه ایلدم
کفایت ایلدی وتازه سدر یکنده خبث الحدید طبخ اولمش اوله • ویا خود سدر ایچنده دمور
داغلنمش اوله • هر صباح اوتوز درهم مقداری قرص طباشیر ایله انده کافور اوله •
ویره لر نافعدر • وصمغ عربی وکثیرا وتخم تخمی حارصو ایله ایچمک نافعدر دارو
نافع طین مختوم وکل ارمنی وعفص یابانی ودم الاخوین هر برندن ایکی درهم کافور
ایکی حبه سکنی برینک اوله اون درهم ریباس شرابیله ویره لر شراب
خبث الحدید قان امساک ایدر وچهره لونی یرینه کتوروب ومعده یه قوت ویرر و
افت ده اولان ضعفلری قولنلندرر • خبث الحدید مدبر وفشار الکندر وزنده برابر اوله
بر حقنه قابض شرابده اصلادوب بعده سوزوب اول شرابدن اکثر افتیار
ایتدرسه بنید موبز ایله اصلادوب ویره لر حب بشمقجلر زاجی وبلوط •
وکندر وافیون جمله برابر اوله دوکوب دیو غوروب حب ایده لر بونک مقدار
استعمالی ربع درهمدر غبار دوج ایکی درهم بابونج ودوج دیدکلری صدف
بوجکلری دوکوب ایوا صوینده ویره لر مکتین معتبردر شیاف قرطاس یوزی
واقاقیا وجلنار ومازو وعصاره لحیة التیس وکل وحضض ویانمش کوکنار جمله
برابر اوله • دوکوب ویانمش مرسین صویله یوغوروب شیاف ایده لر شیاف
آخر سرمه ایله بلوط وجلنار وقنبو بجلر تخملری برابر اوله • دوکوب یانمش مرسین
صویله شیاف ایده لر شیاف آخر یانمش مازو وجلنار ونشاسته وافیون • و
شب یمانی وراوند چینی وکل وحب الآس که خام اوله وسماق ولحیة التیس عصاره
سی دفور فی یکرد کی وقرطاس محرق واق صندل وکندر وطین مختوم واقاقیا ریتان
وشادنج عدسی دکی سعتری غبارینه ونوره کشنیز دوکوب شیاف وفتیله
بولاشدروب کتوره لر حقنه قلقطار واقاقیا وفشارالکندر هر برندن برر مثقال
وصمغ عربی وجوز بوا هر برندن برنجی مثقال ازوب ایکی دقیقه لب الحمل
ویا خود خرنوب صویله حل ایدوب حقنه ایده لر • • • • • • • •

اوچیوز دردنجی باب احتباس طمث بیانندهدر

حیض قانی طوروب کلمامکدر • فارسیده باز ایستادن خون ... دیرلر
زنان دیرلر • ویبستن خون زنان دخی دیرلر • واخبلر انواعی
دیرلر • درد علم ونوعی بیلنر
دیرلر حیض طورمغه وحبس اولمغه سبب فنی بونلر اولور • وشول

سبب که اکثر سنده طریقی اوزره در • دیدی نوع اولور بیری زیاده سموز اولمقدر بو
دخی ایکی نوع اوزرینه در • بیری یاغ زیاده اولور وطمرلر منقذی صقی طربنیله سنده در
وبیری دخی زیاده سموزلک که مثلا یاغدن وتجدن اولمیوب وجمله بوتند ایدن دم اغزه عظیم
اولور قالور • وکلدک بیری بو نوعک ایکنجیسی فرطلمانی مقدری ولا غرلغه سبب بارد وسود
المزاج ساده در وبارد ویابس ویاخود حار ساده ویا خود حار ویابس سوء المزاجدر
اما بارد ساده سوء المزاج مادة صعوب وسنده دمجاری حیضی ایدر وبارد و
یابس وحار ویابس دخی مجاری وطمرلری تنک والجه ویابس یاغلر ایدر • وحار ساده
سوء المزاج ایسه قانی احراق ایدر ورطوبتی تحلیله خرج ایدوب وباقی سی غلیظ قالور
وبونک اوجنجی سببی اکثرچه بدن لاغر اوله بارد سود المزاج مستولی اولوب طمث ماده
ماده طوکدرر • وحوف اولور که بو نوع سوء المزاجک سببی بارد صولری چوق ایچمکلیکی
اولوب وبو بر سبیدر که حامله اولمغی دخی منع ایدر • زیرا اول صوکه عورتلرده منی یرینه
در طوکدرر وتخم فاسد اولور • دوردنجی سبب اولدر که سوداوی یا خود بلغمی
ماده بدنده جمع اولوب غلیظ طعاملر استعمالندن ویا تخم واسوده لک سببی ایله
اوله • واول ماده قان ایله مختلط اولوب طمرلره ایتوب وطمث طمرلری باشنی یا خود
سدد ایدر • وبشنجی سبب جایزدر که بیرزایلد اث قرحه صوکنده ویا خود
ابتدادن بتمش اوله شول وبو اسبر کبیلر اوله دکنارنده بیرشنه سوز یله • والتنجی
سبب ورملر در • ویدنجی سبب بیر زخم ویر زحمت وافت دیر بیرون ودوشمک
اوله وطمرلر باغلنه • وسکزنجی نوع آتز سببلر دخی واردر • بیری انقلاب الرحمدر •
ایکنجی رنج دیرلر • وعلت صاحبنه رنجا دیرلر • محلنده ذکر اولنور • واوجنجی وافرواز
الله استفراغ اوله وبو دخی ایکی نوع اولور بیری وافردار وبیک دفعه دجامت
ایتک وبورون قانی ویا سور قانی وعرق کبی خرج اولمق واخری چوق ریاضت
دمشغول اولمالر که اول سبب ایله چوق تحلیل واقع اوله طلک بیرمعصودمز
اولان اوزکی بخشک وروپی نوعنه قانک ازلغی اوله وقانک ازلغی سببی بیر ایکی
نوع اولور بیری طعامک ازلغی اکثر بولوب • دکلری بولماموق ایله اوله • واخری جکر
ضعیف اولوب آز قان توند ایده • ودوکی بخشک بشنجی سببی اگرچه جکر سالمدر
در • وطعام دخی از دکلدر لکن قوت هاضمه قویدر • طعام اعلا هضم اولوب
غذاء دونبر وفضله طمث قاننه ایرشمز وقلان فضله دخی دشخ ایله دوق ایله
خرج اولوب وماده دخی فنوب اولور • وبلکه ریاضت غلیص اولور دمعلومدر
که عورتلرک بلوغی طبی حیضلری بعضی اقوال اوزره اتکی اون بیر یاشنده •

داکثریا اون درت یاشنده اولوب بوا حو صولدن شول عورتلرک حیضی چوق کله منقطع
ضعیف ولاغر اولوب وعمری طویل اولماز زیرا مزاجی حار اولوب . وطمث ظهورینه
مزاج وارلغی اسنه مزاده سبیله واسع اولوب بوما فیها لاغرا اولوب انک
عمری برکلکی اولمیه رکه . و فتنه اوّل اقلیه وشول نوع حیض که چوق حکزه گله طبیعت
کاهل وضعیف اولور . زیرا مزاجی بارد ویابس اولور وطمثلر رقیق اولور وحیضک
قانی از زارغ اولور . وشول میوه یه تشبیه ایدرلرکه تیج ابرسرور . وطمثلر رقیقدن
منفذلردن عر ایله بحوب وبوسببدن طمثلر وغاد دوتوب بدنه داغیلور دادن
درت یاشندن متقدم گلان حیضی دخی ممدوح دکلدر . زیرا قانی دخی خام اولوب
نیخته دکلدر . وانک مثالی شول سنجره بکزرکه هنوز پشن ویرمکه تشبثمز واکثریا وزن
یاشندن حکزه حیض منقطع اولوب واولاد کتوره مزوحامله ده حیض اولمه دخی
معلومدرکه طفله غذا اولور . ونسل دیرمکه اتا منده حیض ادمامی انلرک
کبلره دافع اولمق قانی بخارلری رجوع ایدر علامتلری انک سببی معلوم اوله
درمکبی وغولون ویاسور ورحمک سایر زایدلری اوله بدن لاغرلغی انک شاهدیدر
دادلکی سببی سوء المزاج انواعندن بر نوع اوله انک علامتی سوء المزاج علا
ماتندن طلب ایدرلر معلوم اولور . وانک سببی که جگر ضعیفی اوله . انک
دخی علامتلری جگر مرضلری علامتلری بیرمحلنده تفصیل اولنمشدر . ومعلوم اوله که
احتباس طمثدن کوناکون مرضلر تولد ایدر . اوّلا جملهء اولی متغیر اولوب
وباشی مرضلری چوق واقع اولور . وصداع علو ودل ثقلی بردرجه یه ایرشمک
جایزدرکه تکلمه قادر اولمیه . وبوجمله نک سببی دماغه بیرابخرنی رصعود ایدرکه اول
عضله لری ممتلی واعصابی حذمتدن قالور . ودافع اولورکه صرع وفالج ایراث
ایدر . وبعضیده معده مرضلری ومعده نک قوّت هاضمه سی ضعیف اولوب
اشتهای طعام باطل اولمغ ایله برانرشنه مرآرزو ایدرزاجی وطوزلو وکاهی کل
دیابجی وکومر ذالکا مانند نسنه لر آرزو ایدوب وکوکل بولانمغ دتلی ظهوره گلمک
ومعده قیجی یانوب عطش غالب اولور . وبعضیده سعال وضیق النفس
وبعضیده عسرالبول وبعضیده اندامل ثقلی ووجع ظهر وبل دیبوزلر غیلری
ظاهر اولوب . وبعضیسی افراط طمثده وکمز ایلدوکمز اوزره استسقا یه
موئدی اولور . واستسقی سنده اربک تشریح ایدوب وبو اربک ایله جمله
اندامه تقسیم ایدر دمثلااولور علاج حیض منقطع اولمغ ویاخود ازسیلان
انک سببی سمزلکدن اوله دیابخود مزاجک غلیظلکی اوله . اول بدنی غلیظ

قاوزون

سازه ون پاک ایلمک گرکدر . بوبابده فی الرومسهل داروار وفتح ایدیجی داروار وقورود حبلر
ایله تکمیدلر وقانی طمث منفذلرینه تدبیر ایله چلکک طریقی بودرکه تکمید دن صکره صافن وما بعضی
طمرلندن فصد گرکدر . وساق اوستنه حجامت لازمدر خصوصا سمز آدم اوله . وحجامتی
برکون بر ساقه وایرته سی بر ساقه ایده لر . ومعصوم دخی فطوروا وصولی اورنه اوّل
بر طرفندن . وبعده خلافندن ایلمک تتی روا در . خصوصا حیض کلمک هفته سی واثناسی
اوله . ودفع ایدیجی ولطیف ایدیجی ووارت دیریجی دارولر بونلردر داروی نافع
فرومانا . ابنون . حرف . خردل . شونیز . سرساق . حاشا . زراوند . جلبث .
حبق . اساورن . ذوقو . وج . جاوشیر . سکبینج . اشق . جندبیدستر . زفیون
جور . سذاب . فلفل . کمون . سعد . فوّه . سلیخه . دارچینی . سعتر بابس
افسنتین . افیتمون . فطراسالیون . اصل اللوف . فقاح . الاذخر . سنبل
راسن . مشک طرامشیع . مر . واکثر بوداروارک هرقنغیسی حاضر اولوب انک
مقدار شربتی معروف انمزده واردر دوکوب اکثر مثقال واکثر بر درهمدر بزابه
ماءالعسل ایله ویره لرکه سدد ومحبوس اولان حیض فتح ایدر . وارماق
باریوزینی عسل ایله ویرمک دخی نافعدر . وقره نخود طبیخی مشک طرامشیع
دبوکرلجه وراسن واشترغاز ومرزنجوش طبیخلری ایله وعسل ایله ویرمک
دخی حیضی فتح ایدر . ودارچینی غبارینی اوزوم شرابیله کتورمک حیضی
کتورر . اکثر صداع بوعنبه هرحالنده دارچینی معتمد علاجدر . وطورنج
اوتی وبابونه وادخر وقسط وسعتر وفودنج ناوا والاکلیل الملک وکرنب وبرحه
وسذاب وپیروز وشونیز وکرفس تخمی بوجمله سی یا بعضیسی طبخ ایدوب
وعلت صاحبنی کرسیده اوتوردوب بربیوک ابریق ایله بو طبیخی طولدروب
واغزنکی حورت کندو اوکنه طوتسه وبخارلر ایچه ویه تایغزانسه حیضی
اچیلور . اما صحیح اصحابنه بوعلاج اولماز نهایت بودارولرک صوینده
اجلاس ایتیره لر . ویاخود برسنکر اصلادوب کتوره لر . وبوبابده
ابارج فیقرا ایچمک دخی نافعدر قرص عرقس بغلسب باددج درهم
نیوری سذاب بش درهم پیروز مشکطرامشیع وفوه وجلبث
وسکبینج وجاوشیر هربرندن ایکی درهم اوله قرصلر ایدوب هربری
ایکی درهم قرص اوله برقرص بر شربتدر . قزل بوکرجه صویله ویره لر
طبیخ قزل بوبیا وکاشم هربرندن اون درهم پیروزلک تخمی بش
درهم کرفس چیلی تخمی یدی درهم جمله ایکی من صوایله طبیخ ایدوب

وصودن کفایت مقدارنه بر درهم وقرنیا آزوب ویره لر غبار افتیمون وقرفیون
دغار یقون وفاغل وذوفتو وافتیمون وکرفس جبلی تخمی وزنده برابر اوله دوکوب
ایکی درهمی ممزوج شرابله یاخود اوزوم نبیذی ایله ویرلسه فائده ایدر • ویا
لکن سلیخه وقنوه طبخی ایله ویرمک مناسبدر • وقزل لوبیا وقره سسام وقره
نخود وقنوه وسلیخه وقرفه هربرندن اصلاح ایدوب صولرندن شکر ایله ایچوره لر •
وکفایت قدر شحم حنظل ویرمک فی الحال حیض یوریدر • ودخی دلکلمش قرفیون کتورمک
فی الحال حیضی یوریدر شیاف مرویبان یاربوزی هربرندن ایکی درهم ابهل
شکر درهم قوری سذاب اون درهم اوزوم بکرکی درهم جمله دوکوب
صغر اودیله یوغوروب شیاف ایده لر ثابت بن قره قولی اوزره یری بللو •
طوتلمش حیضی یوریدر صفت شیاف ثابت بن قره استنان فارسی
دعا قرحا وسذاب وشونیز وقرفیون وزنده برابر اوله دوکوب شیاف
ایده لر شیاف آخر مسک وجند بیدستر یا یاخیله حبه ایدوب کتوره لر
شیاف آخر زه زریق وحنظل کوکی وکندس برابر اوله • صغر اودیله یوغوروب
وفتیله یاپوب یاغی بوناشدروب کتوره لر فصل وشول احتباس حیض
که لاغرلق ویبوست وطهرلر رقتی ومنفذ طارلغی اوله اول کوره لر • اکثر حرارت
وارایسه سکنجبین ساده ایله بادام یاغی ایله کشکاب ویروب ورطوبت
کتورجی نه برلرک جمله سی وآبزن ارجلاس لر وبنفشه وقنوج ججکلرکی وبادام
یاغلری سورمک وطعاملری اسموزتا وق واورودک واسفاناخ وتازه
کوچک بالق ویره لر • وبوکلدن تا آشفته طبوغه دکین ال ایله اوومق دخی
روادر • اما لاغرلق ومنفذ تنکلکی بارد ایسه مزاجی اعتداله کتورمک
کرکدر • بو بابده دخی ایچون اولان علاجلردن بوکه مناسب ومواضع اولانی
ایده لر • واکثر احتباس طمث سببی بعضی ریح ورجاصت واویقوسزلق
ایسه بو بابده استراحت واویقولر ولطیف ومفرح تدبیرلر الکانه قدر
اما اکثر احتباس جگر ضعیفی وقان قلتی ایسه جگر ضعیفی بابنده اولان علا
جلردن بوکه مطابق اولنلردن ایده لر واکثر سبب احتباس یالکز قان قلتی
وطعام قلتی ایسه انک علاجی تدریجله کرکدر • مثلا تز هضم اولنه طعاملر
ایله اصلاح اولنور • اسفیدباج ماء اللحم ودرودفدان بیروه وسموزتا وقلر وطاتلو
انارلرنا قیدر • اما احتباس طمث زیادت وقره جراحتلری نتیجه سی کبیلر
اوله • اول منفرلندن پرهیز ایتدروب وبعده فصد ایدوب بدنی پاک

ایدوب

ایدوب بعده کچی بابده اولان علاجلر ومرهملر بوکه علاجلردر • واکثر احتباس سببی
انقلاب رحم ایسه رحم امراضلرنده انقلاب رحم دیو باشقه بابده ذکر اولنور • • •

اوجیوز بشنجی باب آنه سی قارننده طفل نه قدر مدت قنی
صورت باغلر ونیجه تمام اولوب بسلنوب جملی احوالی بنیکا

بو مقوله احوال تشریحه متعلقدر • وتشریح بر منفصل کتابدر • واهل وحاذق
طبیبه تشریح طریقنی کوسترمک احتیاج دکلدر • اما ویقیه علاج لازمدر • و
تشریحده طفلک جمله احوالنی شرح بوکتابده کوجیدر • تشریح اعضاده سبهها
لازملو کوسترمک مراد اولمیوب بلکی آنه قرنده • طفل نه وجهیله ونه مدت
ایله صورت بولدوغنی وبسلنمه سی وسائر حالانی بو محلده ذکر اتمک آنک
حفظی رعایت اولنمق ایچوندر • انوکنجی بو مرتبه اختیار اولندی • آنه قارننده
اولان احوال تشریحی تجربه ایله معلوم اولور • مثلا اطبا ومتقدمین وحالا
دخی اطبا یونانی انواعی بو آنه دکین تشریحه نه مقید لردر • وقتاکه اطبا
بیننده مسائل مشکله سؤالی اقتضا ایلسه تشریحدن سؤال ایدرلر وتشریحدن
خبر ویرمزلر • اصلا التفات اتمزلر آنکا دخی بحی وادجوم دیوب مشاوره
مجلسلرینه داخل اتمزلر • وادموه یه رده اوجوم درلر معلومدر • و
عربیده متعالمه درلر • وبحده بس دیوار درلر یعنی زنبب وزبوه ری دیوار
اردندن ایدر دیمک اولور • ویونانیلر بوذو درلر • وعربلر خزینوز درلر
وعندیلر قندیل باودریر • اندی نغطه وفتاکه رحمدوشه • ورحم آنی قبول
انک مقدر اوله حباب آتسا برکوپک کبی برشی اولورکه اقلی صافی
رطوبتدر • زیرا اول حبابک هر طرفی بر صغیه منجم اولمغه رطوبت اصلدر
مثلا اول کوپک کبی حباب کوزکوز قبارمش کبی طورر • مثلا آغزدن
کوکورسلر براو زرنده کوزکوز کوپک کبی طورر • واول کوزکوز کوپوکه
سبب قوت مصوره واعضایه جنس جنسی ویخش بخش مزاجلو عضو • و
عضله که هر برنا بر مزاجده اولوب حار یابس وبارد ورطب • مثللو
اوله • نتهکه لحمی اولنلر حار وعصبانی اولنلر بارد اولسه کرکدر • واول کوزکوز
اولان کپک بوکه جمله سی بر حبابدر • اکثر یالکز بر جنس اوزرینه اولسه
اول کوپک کبی اولمق لازم اولنردی جمله آنک مزاجی بر جنس اولمق لازم کلوردی
ایدی اول حباب قوت مصوره وروح نفسانی وروح طبیعی وروح حیوانی
اقتضاسیله اولوب حق جل وعلا بونلری نطفه ده خلق • ایدوب •

ونطفه بو قوتلو ایله مخلوق اولوب انا رحمنده بو قوتلرک انقضاسی حرکت اولوب فی الحال
بو قوتلر حرکت ایتمک استمز زیرا قوتندر سکون دکلدر ۰ ورحم حرارتندن اول نطفه قوتلر
ایله بللر پیدا اولور ۰ ونطفه نکث رطوبتندن وبو ذکر ایلدکمز حرارتدن اول کوپوک قبارادوب
هر بر خانه سی باشقه باشقه حرکت ایدوب قدرت اله ایله هر بر خانه کندو معدنی جانبنه ۰
میل کوسترمک ایله حرکت ایدر ۰ و وسطنده قالان خانه اصلا بر جانبه میل کوسترمکه قابلیت
یوقدر ۰ زیرا کنارا اولمیوب اورته سنده و کنارده اولان خانه لر کندو معدننه چکوب
اورته ده قالان خانه واسع قالور ۰ اندن یورک موضعی اولسه کرکدر ۰ واول موضع بارکلوب
بر خفته بخاری جانبنه قوتله صعود ایدوب واقرب صاغ جانبه کیدوب وباقی قالان رطوبت
تنها قالمغله شخاره طوغری نفسه میل ایدر ۰ وبخاری جقان دماغ اولور ۰ زیرا
حبابک اوست خانه سی نازکدر ۰ وانکله بله جقان رطوبت دماغ مایه سی
اولوب قالور وصاغ طرفه کیدن جکر اولوب جکر موضعنی متهیا ایدر قالور ۰ واشاغه
کیدن رطوبت دخی جکر مایه سی اولور قالور ۰ وباقی کوبجکلر دخی که رطوبت قالور اندن
اولان حباب قوتندن ریح کلوب بردلک کبی ایدوب کبک موضعی کبی قالور بو صورتده
یورک وجکر ودماغ ودوزلش اولوب انلره اول خانه دن ماده سی ایرشوب وانلرک
هیئتی کبک ظهورندن صکره تمام اولسه کرکدر ۰ زیرا غذا یول بولمق لازمدر ۰ وبو محلده
بونکث اصلی واختلافی واصحی روایتی قتی مفصلدر ۰ والحاصل بو محلده اورته ده اولان
حبابک نازک غشاسنده بر غشا خلق اولوب قوتله اول نطفه ده جمله حرکت
ایدر ۰ وانه دن ارمنی سنه بنی ورطوبت مخلوط اولوب جمله انساندن اولان
قرمزی لغه وارنه متعلق وقرمزلق ایله مخلوط هر نه قدر عضو وار ایسه انه مینسندن
حاصل اولسه کرکدر ۰ حتی کوزده اولان حمرت بله آنه دندر درلر ۰ وانا تنده
هر نقدر بیاض وبیاض خلقه متعلق اولان عصبلر بابا دندر ۰ وعصبانی اولان لحومه
که شکر ایله قرشوق اوله ۰ بابا ایله انا دن قرشوق اولاندر ۰ بو تقدیرجه ۰ اول
غشا دیدوکمز قوت بولوب جمله نطفه یی اورتوب اول غشا ایله نطفه رحمدن
خلاص وازاد اولوب وباشقه بر پارچه یعنی مضغه اولوب پیوندلر ظهور
ایدوب بوکره آنی کندو قلغینی اوزره حفظ ایدر ۰ وغذا مددینی اکا ایشدرمکه
اغاز ایدوب بو آنه قلیجه بو مجموع جمله آلتی کونده تمام اولور ۰ بعضلر یدی کونده
تمام اولور دخی دیمشلر وبو آلتی کونده دکین رحمدن آکا بر نسنه ایرشمز
وانه دن ارمنی سنه مخلوط اولان رطوبت رحمدن مدده طالب اولور ۰
اما حاجت اولماز ۰ واوچ کون ایچنده دخی سائر اندام اعلاه وخطلر ونقطه لر ۰

ظهوره

ظهوره جمله طقوز کون اولور ۰ بعضیسنه بر کون مقدم ویا موخر اولور ۰ وبو اختلاف
ایتمشلر وبو حالدن صکره آلتی کون دخی مدت ایله دموی ماده بر قطره یه چکلوب علقه
صورتی ظهوره کلور ۰ جمله اون بش کون اولور ۰ وبعضیسنه بر کون مقدم
ویا بر کون موخر اولور دیمشلر ۰ وایکی کون ایچنده اول علقه آنه دونر ۰ زیرا علقه
بر قانلو طوکمش صو کبیدر درلر ۰ وعلقه انه دوندکی کبی یورک ودماغ وجکر ۰
متمیز اولوب رطوبت چکلور ۰ وبو حال دخی بر ایکی کون مقدم وموخر اولور ۰
دیمشلر وهر کون اعضا نجه اولدوغی وبنه دلالت ایلدکی ایچون چوق سوزلر
واردر تفصیلدر ۰ وطقوز کوندن صکره باش جرمی بخاریدن ظهوره کلوب
دقللر اوجلری یان طرفندن ظهوره کلوب تا بدلکلیجه انلر باشقه جرم اوزره متمیز
اولوب فقارن متمیز اولور ۰ بو جمله اوتوز آلتی کون ایچنده اولور ۰ وبعضیلر
قرق کون ایچنده اولور دیمشلر ۰ ودرلر که اکثر جنینی قرق کوندن صکره انادن ایر
یلوب وغشاسی یارلسه ابی بارد صو ایچنه قوسه لر اطرافی ایرلوب
ارلک لک ودیشیلک معلوم اولور درلر ابو علی سینا ایدر صورت
تمام بولمسنک اقلی مدتی اوتوز بش کوندر ۰ ونقاکه بو مدت مضاعف اوله یعنی یتمش
کونده طفلی آنه قارنده حرکت ایدر یعنی دپرنور ۰ وبو صورت تمام اولسی هر مدتده
بر کون ایکی کونده مقدم یا موخر اولسی معلوم اولسی جمله اوتوز بش کونده تمام
اولور دیمش ایدک ونقاکه هر مدتده بر کون وایکی کون اعضا جمع اولمسنده تفاوت
ایدوب قرق بش کونده تمام اولدوغی مضاعف اولان طقسان کونده طفل حرکت
ایتسی اکا شاهددر ۰ وجمله ایکیوز یتمش کونده تمام اولوب فنا دنیایه کلور ۰
درلر که طفل نجون که یتمش کونده دپرنه اوچ کره یتمش ایکیوز اون کون اولور ۰ ویدی
آی اولور حاملک دقتی تمام اولمق جایز اولور ۰ واول صورت که تفاوت ایله
بعینه هر مدتده بر ایکی کون تفاوت ایدوب بو صورت وحینئذ اول حساب اوزره
قرق بش کونده تمام اولمق اولوب وطفل دپرنسی طقسان کونده اولوب وحاملک
دقتی ایکیوز یتمش کونده یعنی طقوز آیده تمام اولور ۰ بوکه شرحیده تفاوتلودر
بو اکثر واقع اولوب اما یدی آیده طوغمق دخی شرعا جایزدر ۰ اما جنینی
اسقاط ایتکده وسقوطنده طقوز آیه لازم ایکن یدی آیده سقط واقع اولسه
تنی بر امزرر آنه سی دخی اولمک خوف اولنور ۰ وبو دفتنده اول مخلوق اولانکه
اندام یورکدر درلر ۰ اما بقراط ایدر ۰ اول دماغ دکوز مخلوق اولور دیر ۰
اما بو قول تشریح دکل تجربه درور درلر ۰ وتا دخی یاد روسنده تجربه اولنمشدر ۰

یتمش کونده طفل انه قارننده
حرکت ایدر

دررلر . واول یورك مخلوق اولدوغی اصح اولمقدر اما سائر اندام اول حرکت ایله
جایزدر . و دماغ و کوز صکره اولمق اسنز اعضانك مشارکی خصوصنده عقله
یقین بر واردر . و بدن انسان طبرافدن خلق اولنوب روح واصل اولدوغی محلده
دخی کوز صکره خلق اولنوب عنایت اولندوغی کبی امراض بابنده بر مقدار شرح
ویرلمشدر وابو علی سینا دیرکه بعضیلر اول جگر مخلوقدر دیمشلر اما دکلدر دیر
بو بابده تجربه تشریح خلاف اولوب قیاس خلاف چقار . و بونده طریق قیاس اولدرکه
بر عضوکه انده قوت حیوانی و حرارت غریزی اولمیه قوت ظهوره کلمسی ممکن دکلدر
دناکه قوت حاسه ظهوره کلمیه و قوت غاذیه اولمیه غذایه احتیاج ظاهر اولمز . و اندام
دخی غذا جذب ایدمز و غذادن بسلنمکه قادر اولمز . ایله اولیجق حیوانك اولا احتیاجی
بر اندام خلقتنه دکلمیدرکه . قوت حیوانی و حرارت غریزی اندن متولد اوله . و
اول اندامه دکلکه غذا دیرمك قوتی اندن اوله بو اصح مسئله یه طبعدر . زیرا نطفه
نك تصویری حالندن غذا دیرجی قوته احتیاجی یوقدر . و انك احتیاجی قوت
حیوانیه و حرارت غریزیه درکه غذایه حاجت اولور . زیرا بو محلده طمرلر قوت
جاذبه محلنده ایدی تمام مخلوق دکل ایدی بو حرارت غریزی کندونك معدنی
و حصاری اولان یورکده سائر اندامه بتجه کله طمرلر آچلمز . و اندامه تحویلی آچلدن
غذا دیرجی قوت محله بتجه کلور . و جنینك اوچ غشاسی واردر بیرنجیسی مشیمه
دررلر . و ایکنجی سنه غشاء اللفائفی درلر یعنی انده سقف لر اولور . و اوچنجی
سنه غشاء زهنبی درلرکه اکثر ماسد رغشاء الماسشی دخی درلر . و مشیمه
دخی قات اولوب ایکیسی دخی رقیق در . و طمرلر اورده و شرایین یعنی
شریانلر ایکیسی ایچنده اوریلوب بعضیلری کوسترکه بو طمرلر رحمدن بتمشدر
و هر بری شاخلر چکمشدر . و مشیمه ایچنه بتمشدر . و جنین غشاسنه
پیوسته اولمشدر اورده اوردیه و شرایین شراینه و بعضیسنه
شویله بورنمشدرکه اوردن جنینك جگرندن بتمش اوله . و کبك جانبنه
کلمشدر . و انده ایکی شاخ اولمش اوله . و طمرلر اغزی اکه متصل اوله
حقیقت نیمدر . و شرایین دخی بو قیاس ایله و طمرلر بو یرده که انلرك
باشلری رحمه اولاشمشدر . بو ایچه رکدر . اول جهتله غذای رحمدن ایچور .
انکیچون طمرلرك قرارمسنك ابتداسی بو باشدن و مشیمه سنك دخی
ابتداسی بوندندر . زیرا طمر اغزی بونده ایچه رکدر . و اول یرکه جنینك
کبکندن . و جگرندن چقار اوسعدر . اندن بتمه سنه شاهدر . امدی

اعتبار اولی اولدرکه منفذ مرئ طوتیلر . و انك و منفعتی بتماوبه دنهایتی دخی اوسعدر
و منفعتی بودرکه جمله طمرلر جنیندن رحمه کلوب اولاشور . و غدایی انلری جذب
ایدوب آکور و غشاء اللفانفك منفعتی ایسه اولدرکه . مثلا جنینك کبکندن
بر منفذ بو غشایه متصلدرکه اختیاری بولی ایله قوتله دفع ایدر . اما جنینك
هنوز قوتی تمام دکلدر . و بول منفذنده تجمع ایتمز واردر . خصوصا ارککك
بولی منفذنده بولك طشره چقماسی فی الحال دشوار اولوب . و بو کبکك
منفذی اوسع اولوب . و طوتوب قوسیقدرکه بول بکا و بنی تماسلنمقله انحلال
رفع اولور . و اوچنجی غشانك منفعتی اولدرکه جنینك ترقی انانك ایچنده
سوزیله . زیرا انده بول دوقدن غیری نسنه دنضید یوقدر مثلا جرار معلقی
الچون اتحذ غشایه احتیاج یوقدر . و بعض فانی ایسه حمل زماننده اوچ
قسم اولوب بر قسمی جنینه غذا اولور . و ایکنجی قسمی ممه یره مترجل کیدوب
سیره دونر . و اوچنجی قسمی ایکیسندن دخی ایروقالوب تا نفاس
وقتنده کندودن کیدر پاك اولور . و معلومدرکه ولدك تولدی انا و اتا
صویندندر . و ولدك اندامی بینادن اکثر انا صویندندر و بر ایسه قوت
مغیره و مصوره انا صویندندر . و دررلرسه که بابا صوینك غایتی اول
قوتلره ارتقدر . مثالده انانك صویی سد کبیدر . و اتانك صویی مثالده
پینیر مایه سی کبیدر . و نتکه سد ایچنه آز حق پنیر مایه قیمه لر بز یاغلو
اولور . و بو عقد اولوب یاغ دخی حاصل اولور . زیرا اتانك صویی
انانك صوینه مخلوط اولدقده ولدك اندامی و صورتی ظهور انکله باشلر
ولد اندامنك بیناری انا صویندندر دیمکه باعث بودر . و اولا دکل
اکثر یا اتانك قوتی انا اسغنه بکز اولوب و صاحب شریعت صلی الله
علیه و سلم بو جهتدن بویله بیورمشدرکه اضنادر ونطفکم فان اکثر ما
یشبه الولد اخواله و اولا و انایه بکزمنیسی صوقوتیدر درلر . مثلا بر
قننغیسی اقوی ایسه اکثر اعتبار اولنور . عوزنده صوینك اکثرینی اولیسی انلرده
اولان جانح اسغنهاسی قوتی و قرار تیدر . و زیر . و حمل درکه انا و اتا ولد
طلبنده صوایرلر دخی حالنده بر شخصك صویی که انلرك ارزولری اوله
اوغلاری آکا شبه اوله . تبوقم وانلر بوکه ولد جبهره ده یا جنیندن
اول مشخصه مشابه اوله و بقراط دیرکه اصلی منی دماغدن ظهور . و انك
ایکی منفذی واردر ایکی طمردر قولاغی اردندندر بو سبیله ایکه اوله .

طمرلرده فصد اولنسه اغلبا اولد کلورکی نسل منقطع اولور ذوالنون چیقارانلر کوبا بسم
ایله مخلوط اولور دیر و اول ماده دماغدن نخاعه ایتر • بعده بوکرکه کلوب دبوکرکلر یعنی
اوجه سنه کلور دیر • اطبانک اختلافی منی اوجه سنده اصحاب تشریح ایله مجادله
بربری قتی چوقدر • وفقیر کوزم ایله کوردم و دجاجیلر بونده ماده وشکیلری ایچون قولاغ اردنده
چوق دفعه فصد ایلدیلر و دیم • وخوف ایدردم که نسل منقطع اوله بعده اولادلری ظهوره کلدی
دوموزلر ایله ابوا عندن اولا طمرلرده فصد ده چوق منفعت کوردلم شیدی • وجالینوس
دیر که بکا معلوم اولدی که قولاغ اردنده اولان اول طمرلردن فصد ایله نسل منقطع
اولوری یا اولمیه • ابو علی سینا دیرکه بکلاجیلر اولالاتا ادنورکه چنین ماده سی یالکز دماغدن
دکلدر • بلکه اکثر اعضا و رئیسه نک عنر سیندن دخی کلور • دماغ دبورک وجکردن
وارته اعضادن دخی کلور • و هر بار رسم تشریح طریقیله اکثر اولیا انشوب جمله منی اوجه سینه
جمع ایدر و بخته اوله • انلر ایچون جنین جماعده وانزال دخی فی حالنده جمله اعضالر حرکت
ایدوب دقیق واقع اولور • دورلر که بو سبب ایله قورکه قیاجانک انواعدن اولان
مرضلری میراثله اوغل بریبه کلمک جایز اوله • دبوندن صکره عورتنک حامله اولمامسنی
سببلرینی دعلامت وعلاجلرینی ذکر ایدهلم • ان شا الله تعالی ••

اوجیوز التنجی باب عورتک یعنی حامله اولمامسی و اسبابنی وعلامتی بیاننده در

عورتنک حامله اولمیوب منحصر قیمکلری علتنه عقم و عقر دیرلر • فارسیده
نه زاییدن نشانی دیاز کرفتن دیرلر ترکیده دخی دیرلر •• ولغ عثملرده تولاع
دیرلر • دره منیرو بونانلر
دیرلر • عورتنک حامله اولمامسی سببلری بودرکه یا ارلکی تقصیری در
یا مبادیده در • یعنی برنسنه باعث اولمیه لدنه • اولکه ارلد آلتنده در اوچ
اولور • بری قضیب قصه جق اوله ونطفه یی محلنه ایرشدرمیه • ایکنجی
قضیب محلنه ایرشدرمیه • اوچنجی خایه دن طاشنی بیچنمش اوله • دوا اول
سبیله برعصبه آفت ایروب • ومنی اوعیه سی ضعیف اولمش
اوله • بوکثر سببه عورت التندیا ایسه نه نیت یا دخی لابرده • چرکی
رنکا یا غلیظا اوله • یعنی اصلینی اوله • بو علت یا بستلیه بیرده ذکر اولنور •
ایکنجی رحمده بیرزیاده اوله یا باسور یا قرحه و عقیقه اوله • اوچنجی رحمده دمل
انواعی اوله • دردنجی رحمده غلیظه نجلر اوله • بشنجی عورتنک غایت
سمزیا غلو اوله • التنجی رحم برنده انحراف اولوب بر جانبه میل اتمش اوله

ومنی ولد مونث ضعیف ایسه قیوب کیرودوبوب بسیلان ایدر • یدنجی مزاج بارد دو
یابس ویا خودحار ورطب که اکثر مزد و اکثر حرکتنده یاره وحاره اولیوب سوء المزاج
الوا عندن بری اوله • وبارد وسوء المزاج رحمی وعروقنی تنک واوعیه ونطفه که
موضع تولد ولددر • تنک ایدوب نطفه قعر رحمه ایرشمز و ایرشه دخی نضج بر
بونوع فراج حدود شتون کبی مبشر اوله مز • زیرا اشکلک و طمرلر دعذغه
سنده با اوعیه یه حمل تمام اوله مز • دبو فراج سببی اکثریا کیشی اشیاء
وبارده صولر چوق استعمال ایلمکدن اولور • دبو سببدن جایزدرکه رحم منی بی
طوکدوروب فاسد ایده ویاخود بر مزاج رطوبت که اوله که قوتنی ماسکه یی
ضعیف ایلیه • ومنی بی طایندره یعنی برندن جیرندره • وممکندرکه قوت جاذبه
دخی ضعیف ایدوب منی جذبندن عاجز اوله • واکثر حار سوء المزاج ایسه
منی یی احراق ایدر • و یابس سوء المزاج ایسه منی رطوبتنی تنشف ایدر • داون
که ساده سوء المزاج اولیوب ماده لو اوله جایزدرکه رحم ارده دهم عورتدن
اوله ویکیسنک بیرنسنه دن اوله • یا انلر بالغ یا زیاده جماعدن که قوام وقوتی بنی
اولمیوب خام منی انزال ایده یا مست اوله لر • یا مرض یا نشنج صاحبی هر حال
بارنجه اوله لر • ویا ایکیسنک انزالی موافق اولمیه • دموافق انزال اولمق قصد
بربرینه بله مپدلر • زیرا عورت مقدم بر نجه کره انزال اولنسه رطوبت چوقلغی
ارمنی سینی طشره چراغور • وتجربه دخی اولدرکه ارمنیسی مزاجی عورت
منیسی مزاجنه مخالف اولمغله منی لری فاسد اوله • اکثر ایکیسی بله موافق
اولسه ولد تولد ایدر • واکثر تقصیر عورتدن ایسه غایت یاشلو اولمق
وحیض طورمش اوله ده ارینه خلاف سوبلیه که بنی کنج قیاس ایلسون •
وبندن غیری عورت آلمسون دبو حیله لر اتمش اوله • واکثر تقصیر ارده
ایسه قولاغی اردندن فصد اتمش اوله لر • اما قولاغ اردندن فصد اولنوب
اولادی اولمق ممکنه اعتبار یوقدر • بونی تجربه مزدر ذکری بابده ذکر اولنمشدر • دتعبیر
ارده میدر دعورتده میدر منیلرینک برودت وحرارت میدر آنی بلمک اشبو
بابده تحلنده ذکر ایدرز • بقراط دیرکه ارده سوء المزاج الواعندن بر نوعی اولوب
عورتنده علامت اولوزی اوله • ویاخود شول لسنه که جماع ده دیش ایدک
جکر و دماغ و معده ضعیفدر و باشی اغر ایدر • وخوف وغم دخی حاندر
دیرلر • بو سببیله حمل واقع اولمامق ماده یه فسادنک اولوب وطفل ساقط
اولمق سببلری دخی بوبشنده نوح مبادیده دن خارج حال که دوشمک ورحمه

واقنت یاخود جماع صوکنده واروب بر یردن دوشیشر یاخود سزاب واکثر جماعتده
نسنه بتمش اوله ° یاخود جوق مومیا ایچورمش اوله لر بونلر جمله حملی باطل ایدر وولد
تولیدنه مانع اولور علامتلری اکثر علت رتقا واکثر عقلا وزائد اتك محلنده ذکر
اولنور ° وقرحه وورم علامتلری مثانه ورمنك وقرحه سنك شرحنده ذکر اولنمشدر
معلوم اولور ° وبو محلده ذکر اولنه جق انواعی مثلا مجامعتده رحم بر آواز ویرر که عقبندن
کلان آواز کبی اولور ° وباسور علامتلری طمث اوزاقلی بابنده ذکر اولنمش ایدی ورحم
بر طرفه میل ایلدوکی علامتلری جطعره دن بلهلر که مجامعتده رحم آغریوب ومنی قبول ایتیوب
کیرو سیلان ایلدوکندن معلوم اولور ° وآلت دماقده علامتلری مزاجنك
وچهره ونبض دقاسوق قانی تنمیع اکثر آز واکثر جوق دیکش تدبیرلر آکا شهادت
ایدر ° ومنی قوامندن وطمث قوامی وحرارت وبرودتی ورنکت ورایحه سی
شهادت ایدر ° اما مزاج حار اوله منی دخی حار ومحرق اولوب قضیبی ومجاسینی
یاقدلوغی صارب اولور ° واکثر مزاج بارد ایسه منی آز وغلیظ ولزج اولور کویا
صمغ کبیدر ° وولد تولدینك موضعنده منبسط اولمز ومزاج حار ویابس
ایسه منی جوق ورقیق اولور ° واکثر رحم مزاجی حار اوله مجامعت وقتنده °
محرق اولور ° دکندو وقتنده جوق حیض کلهده حار دلوغی صارب یا سیاه اوله
واکثر رحم بارد ایسه مجامعتده رحم بارد اولور ° وحیض دخی جوق دبار داولوب
رنکی آز اولور ° وپاك اولدقدن صکره قم رحمی یاشش بوله معلومدرکه رحمی لزج
طانبورشدر ° وعورتلرك کوزلری رحم حالندن خبر ویررلر ° مثلا کوز تهیجی
غلیظ رطوبته نشانه در ° وطبیبلر تدبیرلرندن حامله اولمیق ایلدن بی و
عورتندیر تجربه لر بیوردرکه ° ار وعورت صوینی ایرو صویه براغوب هرقنقسی
صوکه اوستنده قلور تقصیر انلدر ° ودیمشلرکه ار وعورت بولنی ایرو ایرو
بر جنسی قدان کوکنه ویا خود مارل کوکنه دوکه لر هرقنقیسی آنی قوریده تغیر
ایلکدر ° ودیمشلرکه صویجنه براغوب منی صونك یوزینه چیقارمی خامانه
نشانه در وبدنوتد انلر علاج کیرکدر ° وبول قدان قوریتمق حرارت وحرقته دالدر °
مزاجی اعتداله کتورمك کرکدر ° ودیرلرکه یدی دانه بغداب وبیدی دانه ادیبه یاشقه
ایکیشر جولمکه قویوب ار وعورت صوینی یاشقه یاشقه دوکه لر ° یدی کونه دکین
هرقنقی صوکه اول دانه لر بتورمیه تقصیر انلکدر وابوعلی سینا قولی اوزرنه °
حقیقت نشانه لر بونلردرکه ° عورتك التنه قم ایله ابوغبورپا قویوب بروجهله
دقافی ورایحه سی لمنشره چیقایه ° واکثر رایحه سی عورتك ایچره وسندن آغزنه وبورنه

کلورسه تقصیر عورتدن دکلدر ° واکثر رایحه کلمزسه معلوم اولورکه عورتك طمثنده
سده واردرکه حامله اولمغی منع ایدن سبب سده در ° اکثرنی الف غذا منع ایدوب
مغلی ایله علاج ایده لر ° ودخی دیمشلرکه بر دانه بتون صارمساق پاك ایدوب شاف
ایده لر وبر کیجه کتوره لر ° واکثر طعمی ورایحه سی آغزنه وبورنه کلورسه سده سی
یوقدر واکثر کلمزسه سده نشانه حکم اولنور شمدن صکره بو انواعك علاجنه
شروع ایده لم علاج حامله اولمامغه سبب اکثر قضیب قصه لغی اوله بر قضیبر
القامه عورت اختیار اتمك کرکدر ° وجماع محلنده عورتك اوتراغی آلتنه بر یصدق
قویوب وجماعدن تیز ایریلمیوب دعورتی کندویه محکم چکه وتأخیر ایده که محلنه وصول
ذکر بولنمله اولور ° واکثر قضیب یوقلکش واکثر دارقه سی جقون اوله بوکه غزی
علاج اولمز قضیب الننده اولان ایکی پیوندلری ضررلو مرده دکل ایسه آزه جق کسوب
درهمسوروب وطوغری تخته ایله باغلیوب دهریاز بنفشه یاغیله یاغلیه لر °
عصبه وعصبانی به منفعتلی یاخندن اعلانسنه اولماز ° وسورنجان یاغی دخی
سوره لر ° واکثر اصلندن بویله طوغمش ایسه وپیوند کسمك عکس دکل ایسه
بوکه چاره اولماز ° عورتك التنه یاصدق قومق وتغاربی قالدرمق دعورتی
کندویه محکم چکمك ایله نطفه محلنه واصل اوله بله دالا غیری عکسی دکلدر ° مکر بوندلر
رقیق اولوب بو ذکر ایلدوکمز یاغدرطلا اتمك ایله واعصاب علایم اولملغه بر تخته
یه طوغری بر قاج کون یاغلامق ایله اصلاح اوله ° واکثر سبب عورتك رحمی بر یندن
ایریلوب بر طرفه میل ایلیه ملاحظه ایده لرکه میل طرفندن دموی علامتلر ظاهر ایسه
اول طرفندن صافندن فصد اولنه وبو استفراغدن صکره سکنجبین وادخ صبر ایله
بلغمی استفراغ لازمدر ° وحاجت اولورسه ایکی صاق اوستندن حجامت
ایدوب واقتضا ایدرسه اکلدن دخی فصد اولنوب بعده حار الاصول که ایکی
درهم بید انجیر یاغیله وایکی درهم نکت آیارج فیقرا ایله یدی کونه دکین هر صباح °
ویره لر ° وبو که نافع اولان بوورکه فتیله بید انجیر تخمنك ایچی بر قیاس معدار پ
اوله وانیسون ورازیانه تخمی وکرفس تخمی هر برندن بر دسته اوله دوکوب
دباغی آتوب وفتیله بولاشدروب بیم کرم کتوره لر آبزن حلبه ومرزنکوش
وبابونه وطورق طبخ اولنوب اجلاس اتدره لر حقنه طورق اوتی وبابونه
ومرزنجوش وحلبه وقوری انجیر طبخ ایدوب وسوزوب وبرنیم کاسه
شیرلغان ایله حقنه ایده لر ° واکثر سبب ورم وقرحه رحم وباسور ایسه
هر برنی موضعنده مشروحدر ° واکثر سبب غلیظ ریحلر ایسه شمدی

ذکر ایدوکمز ماء الاصول وبیدانجیر یاغی طلا وفاسوق اوستنه صنا واولنوب وابزنده
اجلاس ونفاخ اطعمه ومیوه لردن محکم پرهیز ایده لر • باقی علاجلری مثانه
رحملری بابنده علاجلری ذکر اولنمشدر • بوکه دخی انلک کبی علاج ایده لر • واکر سبب
غایت سموزلک اوله یوبنی تدریجله لاغرلک کتوره • بعده اولاد توقری مجربدر •
که بعضی حالده عورت بلا علاج لاغر اولمق ایله دخی اولاد کتوررر • ویونی دخی بابنده
بابنده ذکر ایدرز • واکر سبب مبادی که بینی دماغ وبورک وجکر وبوکرک
کبیلر ضعیفی اوله بونلرک هر بر ینک ضعفی بحثنی بابلرده سبب وعلاجلری
وعلاجلری ذکر اولنمشدر • واکر سبب آلتک مزاجی برودتی ویا ماده •
مزاجی برودتی وسستلک وفالج تعصب کبیلر ایسه اول دخی بحثنی •
بابلرده ذکر اولندی اما سبب عورت آلتنک مزاجی وماده سبی
اوله ویا خود ماده سبی مزاجی برودتی اوله • اول ماده هر نه ایسه
پاک ایدوب بعده بیوک معجونلر ایله مزاجی تبدیل ایتمک کرکدر وشافلر دخی
لازمدر **مسخن رحم** رنکی قیزدرمق بودرکه عودین قمع دیدکلری بخوردان
که ازیکی اذردن اوله بخور ایده لر • ورحمه طوغری بخورین واردوب •
بیانه جقمه وصبر ایده ویجای بوندن صکره ایده لر **مسخن آخر** رحمی قیزدرر
تماما زعفران وسنبل واکلیل الملک هر برندن اوچ بچق درهم ساذج
هندی وقرداماما هر برندن اون درهم اوله طبخ ایدوب وناردین واوردک
دکجی یاغلرندن وموم هر برندن اون درهم آتشده اریدوب وهوا ایده
هر برده حار وسنبی جمله ازوب مرهم کبی اوله • وهر کاه که عورت حیضدن
پاک اوله اوچ کون متصل بر آسمانی فتیل پاره سنه بولاشدروب کتوره لر
نوع آخر مسک وزعفران وسنبل ومصطکی ومیعه سائله هر برندن •
ایکی درهم ساذج هندی وقرداماما هر برندن اون درهم اوردک وناودق
دکجی یاغلرندن هر برندن اون درهم وناردین یاغی اوتوز درهم هر
برده حار وسنبله مرهم کبی ایدوب وفتیله بولاشدروب کتوره لر
بارد ورطب مزاجه شب یمانی ایکی درهم سماق ومرزنجوش وعود
هر برندن بر درهم جمله دوکوب وعسل ایله یوغوروب • طهردن صکره
اوچ کون فتیل ایدوب کتوره لر **دواء آخر** ارسلان اودی ویا خود قورد
اودینی ویا طوشان اودینی ایکی دانک مقدارینی براز ناردین یاغی ایله
ازوب طهردن صکره اوچ کون فتیل ایله کتوره لر **بخور آخر** وارشعینا ن

وطوشان بوکنی وسذاب فوذروس دوکوب موم روغنی ایله قرصلر ایدوب حیضدن
صکره فتیله ذکر اولندوغی اوزره بخور ایده لر **بخور آخر** قرنفل زرنبج بر حبه قدر اوله •
وعودنجی ومیعه سائله وبارزد وصمغ دب الغار وزنده هر برابر اوله • وشراب ایله
یوغوروب قرصلر ایدوب طهردن صکره بخور ایده لر **بارد ورطب مزاجه حقنه**
علک شاخ اوتوز درهم مرداون درهم اوله طبخ ایدوب اوچ کون یوموردن
ادکنده وارد نده نیم کرم حقنه ایده لر • ویو بابده قیل شقعی مجیبدر وعلاج نشانه
سی دخی نافعدر وتخم سیسالیوس دخی مجربدر • وبونلرک جمله وبیض
حیوانه دخی دیرسلر یوکلو اوله • وسوسن یاغی وشبابه نفطی کوک بز ایله کتورمک
نافعدر • وطوشان پنیرمایه سی بتره یا جنله • وطوشان خرسیله قمول
دوزمک وارنلک آهو اوردندن کنذلک قمول دوزمک جمله نافعدر • شمدن
صکره حامله اولدوغنه نشانلرین شرح ایده لم • ان شاء الله تعالی •

اوچیونجی باب حامله اولدوغی نشانلری بیانندهدر

حامله لکی بیعنی کبه لکی بلنکدر • قارسیده نشانه بابی انبستکی دیرلر واوجلم
انواعی
دریر • وردملر ویونانیلر
دریر • حامله اولدوغی بلنمک اوچ وجه اوزرینه دیر
بری عورت کندو حالینی بلوب واندن سؤال ایتمک ایله معلوم اوله • ایکنجی
ارانک احوالندن الکلیه • واوچنجی اولدرکه طبیب وقابله عورت آتی بله واولکه عورتک
کندو حالندن بلنور • الکاجاج آرزوسی اولمز • واکر مجامعت اولنسه رحمده آهسته
هر وجع ظهوره کلوب ووجع کبکه جقه • زیرا هر کاه که بوکلو اولمش اوله رحم اغزی
بربره جمع اولور شویله که الجنه میل کیرمک قابل اولمیه • وهر مجامعتده منی اندن کیرو
دونر واولکه ار عورت احوالندن الکلیه • انک فرجی طار وفم رحم بربره کلور وفرج
قوروا اولور • واول حالده رحم ار صوینی قبول • ایلدوکی تقدیرجه بر فتور دیرستلک
ظهور ایدر وعورت وقابله عورت معا اکلدوغی اولدرکه هرکاه که جنین تولد
ایده انک کوزینک اقلغی صار وشکل وبلکی کوک شکل ویوز رنکی تیره
شکل اولوب • وجایزدرکه کلف کبی نشانه لر ظهور ایدر • زیرا حیضک
طورمسی ایله ویا خود ارکلمه سیله بونلر اولور • وانک ماده سی پیتارین
جقوب ومه طمرلری کوک ومه باشلری سیاه وتیز شاقلو اولوب
وبیوک اولور • وبعضی قانی دخی اول یره جمع اولوب بیوک ایدر وکوکل
بولانمسی وباش جکزلسی وبعضی موافق دکلدر تا موافق نسنه لر آرزو

ایلک ویتمش کوننده ویا فود طقسانجی کوننده کچن بابلرده تفصیل ایلدوکمز اوزره طفل
دیرلمسی دخی دورت آیدن صکره بافودوقی آلتی وقتنده کوکلل دوغمسی زایل اولمق اولور
زیرا بومقوله بر سبب حیض قانیدرکه دورت آیدن صکره جنینی بیوک اولوب وانک
غداسنه صرف اولنور **بقراط** دیرکه هرگاه حامله میدر دکلمیدر دیو شبهه اینسه‌لر کیجه
اویقو وقتنده اکا ماء العسل ویرسلر اگر کبک بوروسی واقع اولورسه یوکلودر
زیرا ماء العسل تحلیلندن آنک حرارتی بر ریح تولید ایدر ووب واول ریحلر سهولتله ایله
کچوبیلمز زیرا حمل مانع اولوب کبک بوروسی حادث اولور وماء العسل بارد
صو ایله خلط ایدوب ویرمک گرکدر دیر تجربه دخی بودرکه هرکون بر کیجه یکی بیوب
ایرتسی قطعه عود یا عنبر یا قرحینده بخور ایدوب اگر رایحه‌سی اغزه دیبورنه
کلورسه یوکلو دکلدر اگر کلمزسه یوکلودر دینه برکون بردیش صرمساغی
کتوروب اگر رایحه وطعمی اغزه کلورسه یوکلو دکلدر اگر کلمزسه یوکلودر و
حامله عورتک بولی بر مدت آزرق شکلی اولوب ویچنده انلمش بینه کبی هرشی
بولنور وبول آخرلرنده حمرته مایل اولور واگر بولی قاروره ده دیردوب اگر
بولانمزسه هنوز حملک اولمیدر وکاهی انلرک قواملو وصافی اولور و
کاهی ایچنده بر نسنه اوستنده ظهوره کلور وحباب ودانه کبیلر اتشغه انیر
وچقار بونلر جمله حمل نشانلری وعلامتلریدر واگر بونشانلرک برنیله اعتماد
کلمزسه بر نوعی تجربه دخی ایدرلر وتکرار ایدلر معلوم اولور وبوندن صکره
حمل ارکک میدر ودیشی میدر اهل تجربه اقوالی اوزره نشانلری
بیان اشعنه بابنده ذکر ایدرز انشاء الله تعالی ...

اوچیوز سکزنجی باب جنینک ارکک میدر دیشی میدر اکلامق بیاننده در

ارکک میدر ودیشیمیدر بلنمک نشانلرینه نارسیده اندرینی
ختنکی طفل وبچه نرینه است یا ماده نه درلر واژ جنیلر انواعی
درلر وردملر دبو باتنلر
درلر انا قرننده اولان ارکک میدر دیشی میدر بو تجربه
ایله معلوم اولورکه هرگاه که سگون ارکک صولی اقل واتوب ایسه اکثریا ولد
ارکک اولور خصوصا جماع حیض طهرندن صکره اوله وباردو شهرلرده
ودفیش فصلنده واول کونکه شمالی بلار ایسه اکثر ولد ارکک اوله زیرا وارث
ایچرویه میل ایدر ودرحم اول سبیله حار اولور وهوایی حار وساحل شهرلرده

وصیف

وصیف اتامنده خصوصا اول کونکه جنوب یلی حرکت ایده بونک عکسی اولور دیدرلرکه
هرگاه ارادمک صولی صاغ جانبنه اکثر کله یعنی رحمده صاغ جانبنه دوشه ولد ارکک
اولور انوکیچون ارکک ولد طلب ایدنلر یانی یاتروب جماع ایدرلر واول کیجه عورت
صاغ جانبنه یاته تجربه در ارکک اولور درلر وبعضی ارصولی صول جانبنه رحمه واره ولد
دیشی اولور وکاهی اولورکه ارکک صولی صول طرفدن ورحمده صاغ جانبنه دوشه ینه
ولد دیشی اولور اما ارکک اوازلو وقوتلو اولور واگر ارکک صولی صاغ جانبندن
اولوب رحمک صول طرفنه اوله گرچه ارکک اولور اما مخنث اوله وردخی دیمشلرکه ظهر
کونی جماعدن ولد ارکک اولور بش کونه دکین دبش کوندن صکره اون بیدنجی اولان
جماعدن سکزنجی کونه دکین دیشی اولور وسکزنجی کوندن اون بیدنجی کونه دکین اولان
جماعدن ارکک طوغر وخنثی اولنلر اکثر اندن صکره اولان جماعدن اولور دیرلر ودخی
دیرلرکه خنثی لوح لابده سیر انکدر عنعنه ایله بر جنسندن اولورکه کلورینه ظهور ایدیلر
وحملی ارکک اولان عورتک بونی وچهره‌سی دخی یکرک اولور ونشاطلو اولور
وحملی دیشی اولسه حملی آغرو غزی وکوکلی بولانسی وجمله بر اغراض ازاد اولور
وارکک صاغ طرفدن دپرنمکه ابتدا ایدر وحاملک نشانلری متقدم صاغ ممه ده
ظهوره کلور واکک سرانکی وقوامی آرتوق اولور مثلا جر قطره سینی
آینه اوستنه طملادوب کنشه قوسلر زیبوه ولولو قطره‌سی کبی اولور
وممه بوی حمرته مایل اولوب وصاغ الینک نبضی متتابع رک ومتواتر اولور بو قوتی
لازمدر که حامله عورت قصد اقتضا ایدرسه منع اولنه وقتا که اتاج اوستنه
طوره وحرکت اتمک استه اول صاغ ایاغنی دیره در وبعضی قالقمق استه
اول صاغ الینه طیانوب قالقار دکوزلرینک حرکتی تیز تیز اولور وارکک
اوچ آیدن صکره ودرلرکه دیشی دورت آیدن صکره دیرنه کلمشدر والحاصل
دیشیه حامله اولان عورت حالی ارکک حملی خلافنجه در وانا قرننده طفل
ارکک میدر دیشیمیدر بلمکه بر تجربه دخی بودرکه زرا ونلرین دوکوب وعسل
ایله قرشدروب وبرکوک بوک بابز ایله جماعدن اوله وقتنه دکین کتوره لر
وهیچ تشنه بمیه اگر اغزنک صولی طتلو اوله ولد ارکک اوله واگر اجی اوله
دیشیدر واگر اصلا بر طعم ظاهر اولمزسه یوکلو دکلدر وبوندن صکره ارکک
اولاد طلب اتمنک تدبیرینی بیان ایدهلم الله تعالی اعلم دره

برقطره سودی آینه
اوستنه طملادوب

اوچیوز طقوزنجی باب ارو عورتک صولری مزاجینی صلاحه کتوروب ارکک ولد طلبی حالا تدبیری بیاننده در

فارسیده وزایج اب مرسوم ووزن بصلاح آوردن تا فرزند نرینه ایده دیرلر • والفرنجیلر
انواعی دیرلر • وبه مصر ویونانیلر
دیرلر • ارکک اولاد احوالی ایچون متقدمادن بعضیلر انوک
کیم عورتک صویی ضعیف اوله که ولد ارکک اوله بو سوزه یاکثر اعتماد اولنمز • زیرا
بعضیلر دیمشلرکه عورت صویی دخی قوی اولمغله ارککلک صورتنه صالح اولمز • بو
تقدیرجه ارکک صویی عورتک صویندن اقوی کرکدر بو خصوصده عورت صویی ضعیف
کرک دیمک دکلدر • امدیلر عورتک صویی دخی قوی اولمق کرک ایمش وبونلرک
قوتی ایچون علاج خوش رایحه لو نسنه لر استعمال ایده لر • مثلث ونبیذکه مسک
وزعفران وعود وعنبر وترنج قابوغی قوروسی ودفنه ییراغی کبیلر قاتلمش اوله •
اتی برطرفیله کافور رایحه سی اولمق کرکدر • وخوش رایحه لو اسفیذباجلر ولطیف
طعاملر وزرده لر بیرودن صاروترب وبو بابده سرلو برنج اشلری وسموز قوزی
واوغلاقلر وبونلرک شوربالری که خوش رایحه لولر اوله • وسکرلی حلوالر وبونکه
مانندلر اوله • وبازدانه لر ودارملک وشکر وغیری معتدل معجونلر ومربالر ویربلوب
وطعام هضم اولمامقدن وتخمه اولمقدن واکشیلردن و...لکدن صاقنلدن وچوق
صوایچمکدن پرهیز ایده لر • وارادیم دخی منی جمع اولنجه وصادق اشتها کلنجه صبر وکندولی
حفظ ایدوب وکندولری تجربه ایده لرکه منی تکثر قوامی ورنکی معتدلمیدر • اکثر دکل ایسه
اوچ درت کون دخی کندولری جماعدن حفظ ایدوب قوام ورنک منی اعتداله
کله • اما بو تنبیه ایله جماعدن چوق زمان دورا اولمق اولماز • خصوصا سوداوی
مزاج اوله لر منی محترق اولوب وفاسد اولور بو خصوصده ار وعورت کوکل
خوشلغنده ونشاط وفرحه طالب اوله لر • ومسکنلری ویاتاجق یرلری دخی ممکن
اولدیغی اوزره پاک ومنوع وعطریات دن بخورلر وخوش باغلر سورونوب •
وجماعی فرح ونشاط ایله ایده لر • زیرا غم وقساوت خصوصا غضب وحقدن
قلبی تنک ایدوب وحرارت غریزیه ی علو ایلدرمکی یعنی ایقاظ ایله جکلرکه
منی کندو حالندن واعتدالندن خارج برصورت بوله • ودیرلرکه جمهور فقهادن مشهوره
اولدیغی چوق دافع اولماق انلریله طاقت اولوب سکون وتوکلری اولمغله شهوت
وغضب اقتضا اتنوب حرارت غریزیه کندو مزاجندن تحویل ایتوب منی ی
دخی کندو حالندن تغییر ایتمه • وبو صورتده هر جماعده بر ولد فاضل
اولدوغنه بعید اولمز • وبالجمله دخی لازم اولان بودرکه بو تدبیرلردن صکره جماع
...نده وصولری بلدن ابریله چوق زمانده ار وعورت ارکک قرار ایسه ارکک

اوغلن وقس صورت ملاحظه سن وفکرین ایدوب تدقیقلری صادق اوله • وانزالدن
صکره فم رحم حرکتدن ساکن اولنجه صبر وتاخیر ایدوب وعورت صاغ طرفنه برازمیل کوستر
مک ارکک ولده علامت اولدوغنی بنا ایده اولان بابلرده ذکر اولنمشدر • وجماعدن متقدم
اشتهار صادقه ایچون نیتلر ملاعبه اولورسه جایزدر وغلمان ملاعبه ارا سنده منی جریان
تو یاق ایلمکدر • ومحل انزالده دخی حرکتلر وبدنلرین سست طوتمق اعضایه وجمله بدنه
ضرردر • زیرا راحت بولنماز راحت ایسه شرطدر بو مقوله محلده بدنی سست طوتمق
وایاغی اوزره جماع اتمک ضرردن بکساندر • اما انزالدن صکره سکون وراحت اعتبار
وعورتندن ایراق اولمقلقدن عورت ایکی بوطلرینی بربره جمع ایدوب وبراز زمان اول
شکل صبر وتاخیر ایده بابرانه ارکک اولاد اوله **فصل** ولد اکثر ارکک واکثر قیز وچوق
طوغورتمق نشانه لری اولدرکه شول ارکک که اولادی چوق اوله وتیز تیز اولاد کتوره •
انکا عربده العیس دیرلر • یعنی بکجن که تخلو دیکدر • وچوق ولد کتورن عورته دخی الغموث
دیرلر • یعنی حریص دیمک اولور • وایو مقوله ارکک اندامی اقوی وسموزلکده معتدل اولور
وابن دخی نه بیرک ونه یومشاق اولوب معتدل اولور • وزنه چوق بیرک لکنه مایل اولسه
جایزدر • بو مقوله اولنلر خیلیردن تیز بالغ اولوب وقاسقی اوزرنده قیل دخی چوق
اولور • وطفولیتنده اول صاغ خایه سی منتفخ اولور • واکثر مراد ایده لرکه اکثر قیز اولنده
واکثرانلنده وبیشی قارشو اوله جماعدن اول صاغ خایه سن باغلیه لرکه صاغ خایه دن
صوکتمه وصول خایه دن صوکتمک ایله وبیشی اوله • واکثر ارکک اولمق مراد ایله
لرصول خایه یی باغلامق کرکدرکه صولدن صوکتموب صاغدن کتمک ایله بابرانه ارکک
واقع اوله • امدی بوندن معلوم اولورکه هرکاه طفل محل بلوغه واره وصاغ خایه سی
اول منتفخ اوله انکث مزاجی اقوی اولوب واکثر اندن ارکک اولاد وچوق کلمک
نشانه لر • وعورتک دخی اندامی وابن معتدل وچهره سی دخی معتدل اوله •
وانک طهری مدتن بکرمی برکون اولور • وبعضی قانی قیزی غلیظ وسیاه وصولو
اولماز وعده سی دخی قوی اولور • وطعامی اعلا هضم ایدر • وکاهل وسست
اولماز وشن ولود وچابک اولور • وهر خصوصدن حالتی سی صحیح اولوب وبلوغی
دقیقه اولوب غیریلردن آزه جوق ایلرده اولورسه دخی روادر • ودیکرلری تنبیه
ظاهر اولماز • بو تفصیلدن مراد بو نشانه لر ضبط اولنمق ایسه چوق اولاد کتور
مک نشانه لردر • واولاد ایچون اکثر تایل ایدنلر واکثر جولری اشتراک ایدنلره بونلری
بلمک لازمدر • اکثر بو نشانه لردن خارج بعضی حال وار ایسه • البته بر علت
مقتضی اولدوغنه دلالت ایدوب هرنه ایسه علاج لازم اولور • • •

اوچیوز اوننجی باب. وضع حمل قریبلک نشانه‌لری بیاننده‌در

عورتک تیز طوغورمسی علامتلرینه • فارسیده اندر نشانهای زود زادن آمده
وقت زادن درلر • واز جمله انواعی درلر •
درد مردیونا نیلر درلر • وضع حمل قریب اولدقده
حامله عورتک کبکی وارقه‌سی ثقیل اولور • وبوط بوجاقلرنده وجع حادث
اولوب ورحم دخی منتفخ اولوب بر رطوبت ترشح ایدر • وطوغورمق وقتی
علامتی اوتراق یرلری صسن اولوب وبوط بوجاقلری دخی دردلو اولور •
شول زمانکه کاهی ریح طوتمز اول محلده معلوم اولورکه وضع حمل قریبدر • دکوز خنازیر
عیجانی منتفخ اولوب مه‌لرنده هیجان ودمه باشلرنده حرارت وسیاه‌لق زیاده اولور •
اول محلده طفل آنه قرننده بوش الگنموب طشره چیقمغه طلبنده اولور • مگرکه طفل
ضعیف ویا بدحال اوله • انک احوالنی بوندن صکره ذکر ایده‌زز • • • • • • •

اوچیوز اون برنجی باب. طفل آنا قرننده ضعیف وبدحال اولوب وبردرلو پرورشن بولمامغه تیز نازین اولماسی ویا فوت اولمسی نشانه‌لری بیاننده‌در

فارسیده نشانهای ضعیفی وبدحالی بچه که در شکم مادر بود ونشانهای
انکه پرورش نخواهد یافت وزود بخواهد مرد درلر • واز جمله انواعی
درلر • وردملر دیونا نیلر
درلر • آنه قرننده طفلک ضعیفی نشانه‌لری اکثر آنانک مرضیدر
وکاهی استفراغی دخی سبب اولوب طفل بسلنمز • خصوصا حیض قانک
استفراغی اوله • ونیجه‌لر عورتلرده حمل زماننده حیض واقع اولور • وانک
سببی قانک کثرتیدر • وهر عورتک که بوعلتی اوله حیض اولورسه دخی
عادتندن زیاده اوله • طفلک ضعیفی نشانه‌لری بیدرکه غدا بولمامغله اولور • وهرکاه
که حمل موزنک اوایلنده بادخی عادت جاری اولسه وغدادن دخی تنزر مه‌لرده سد
ظهور ایلمک طفلک ضعیفی وغدانک طبخ اولماسنک نشانه‌سیدر • زیرا انک
غدا سنک ماده‌سی دونوب بتاریچقار تاکه طفل آنا قرننده ونیرنک
عادت اولدوغی زمانه دکین طفلک پرورشی ونیرنمسی دخی طفلک ضعیفی
وبدحالی نشانه‌سیدر • وهیچ که طفل آناسی ابرزلوب وکیجانی کسلدوکی
غلطه وهزودب • واز ... ونبز زمانلری صکره وهر بورسه ضعف
ومرض نشانه‌سیدر • هلاکت اولمسی ویدرد • انالله اعلم • والحکیدر •

اوچیوز اون ایکنجی باب. وضع حملک دشوارلغی بیاننده‌در

طوغورمه صعبلغی درلر • فارسیده دشخوار زادن درلر • واز جمله انواعی
درلر • عورتک طوغورمسی وقتنده صعبلغی سببلری بش
نوعدر • برنجی آنه احوالیدر • ایکنجی طفلک احوالیدر • اوچنجی رحم ومشیمه احوالیدر •
دردنجی رحم حوالیسندن اولان اندامل احوالی وانلرک شرکتیدر • بشنجی
اسباب خارجیه‌در • وشول سببلرکه آنا احوالیدر ... مستک دخی ایدکه بونه بش
نوع اولور • برنجی آنا مرضلو اولوب ومرضلو گچمش اولوب وضعیف اولمش
اوله • ایکنجی اولدرکه طوغورمه‌سی ابتداسی اوله • اوچنجی آنا سموزلکی اوله • دردنجی
اهل تنعم ونازک اولوب اوجاعه صابر اولمیه • بشنجی اولدرکه عادتندن زیاده
چوق حرکت ایده وبر شکلدن بر شکله چوق دونه وبو سببدن طفل آتشان چقه
مه داول سببلرکه رحم ومشیمه‌دن اوله بونه بش نوع اولور • برنجی اولدرکه رحم
تنکه یا کوچک اوله وطفل اندن دشوارلغله چقه بیله • ایکنجی طفلی طاینه‌در • رطوبت
اولمیوب رحم قوری اوله • اوچنجی رحمده بر آفت یا بر ورم اولمش اوله • دردنجی
اولدرکه مشیمه غلیظ اولوب طفل قوتیله یارلمیه • بشنجی مشیمه غایت
رقیق اولوب تیز یارلوب ایله رطوبتی سوزلوب طاینه‌جی ماده قالمیه که طفلی
طاینه‌ره داول سببلرکه رحم حوالیسندن اولور دخی ایدکه اول دخی ایکی
نوع اولور • برنجی مثانه‌ده یا مستقیم اسملو بغرسغنده اوله • ایکنجی بول طوتلمش
اولوب مثانه منتفخ اوله • وطفلک یرینی تنک ایتمش اولوب حرکت دشوار
اوله • یا قطع یابس اوله وثقلی مستقیم بغرسغنده جمع اولمش اولوب طفله زحمت
ویره • واول سببلرکه طفل احوالندندر دخی ایدکه اول بدی نوع دخی اولور
برنجی اولدرکه طفل بیوک اوله یاخود باشی بیوک اوله • ایکنجی طفل غایت کوچک
اولمغله انشغ آنه ده ثقیل اولمامغله اینه بیه • اوچنجی طفل دبشی اوله • ودبشی
طفلک حرکتی ضعیف اولمغله طوغورمه‌سی ارککدن دشوار اوله تحلنده • دردنجی
طفل برودن زیاده اوله • وزحمت زیاده اوله • زیرا چوق واقع اولمشدرکه بر عورت
ایکی یاخود اوچ بش ویدی یا بر اوغلوردن طوغورمشدر • وکاه اولورکه
شکریده کیسه ... عددن زیاده بولندق درلر • بشنجی اولدرکه
طفل ضعیف اوله یا اولمش اوله • واندن حرکت وطشره چقمق طلبی زائل
اولمش اوله • التنجی اولدرکه اتفاقا طفل شکل طبیعی اوزره دوشمش اوله
زیرا بو سببله دشوار چقه بیلور • مثلا اول ایاغی طشره چقه یاخود یانی

اوزرینه یاوتیریلر اوزرینه کلالکه انسان طوغمه مزید یعنی اولورکه طفل وقتنده مقدم طشره باقیان
اقتضا ایدوب زیرا کاهی طفل قوی اولمغله وقتندن مقدم چیقمغه قصد ایدر • واوسببلر
که خارجی دیمش ایدک اول دخی درت نوع اولور • بری تیقنی صوقی آتایی ویاخود شمال
یللری اسمش اوله • اول سبب ایله رحمی و منفذ یرینی برپرده جمع ایدوب صقار وقتی
کاهی یاره وفتق اولور رحم جانلنوب دقاری عضله یر تنکت دربسی یاره بلور اکثر
انوکیچون حامله ر وضع حمل محللرنده اسن طوتمق کرککدر • ایکنجی اولدرکه قبض اسی اتام
اوله • وبعضی درانلر اولدرکه قوتی ضعیف ایده اوچنجی الکابزرف دوث وغم ظارزی
اولمغله روح دقوتلری اکثر دیه قجوب قوت دافعه ضعیف ایدر • دردنجی معطرات
چوق استعمال ایلدوکندن رحم منفعل تعاری جانبنه میل ایده • زیرا رحمک دماغله •
مشارکتی واردر • اول محلده معطرات کوسترمک جائز دکلدر • مکرکه بر غشی واقع اولوب
معطراتدن بر شیء لازم کله • وکاهی اولورکه بو بله محلده زحمت دوجع سبیبی ایله اولکنده
ویا سینه ده بر ظرر اوزیلوب بوغازدن قان کلور زیرا ازدرسل مرضندن خوف
اولنور • وکاهی بار دهو الرده دخی بر عصب اوزیلوب علت کزازه موؤدی اولور
علاج جمله بر سبب اولورسه وضع حمله لازمدرکه حلبه وقتابنی وکتان
تخمنک لعابی شیرلغان ایله اسپجاق ارفه وقاسق وبوط بوجغلرینه • واول حوال
یه سوروب درفقله اودمغ کرک وطوروق اوتی ویا بوبج یاغلرینی سورمک • دخی
نافعدر ابزن حلبه وکرنب وکتان تخمی وطوروق اوتی طبخ اولنوب صوینه
اجلاس ایتدیره لرکه کبکی دخی اول صویه باتمش اوله • بعده برفج ادم یورمک واپاغی
اوزرینه براو عوردن قالیقمق ونفسنی اثنیقه چکمک وفقاده قوت ایلدوکی کبی
قوت ایلیه دبو نوع قوت انکه اطبا اصطلاحنده تنزحرح درلر • وعطسه کتوروبی
داروبلر ایله عطسه کتوره لر • اما حامله نکث اولایی حالنده عطسه ضرراولدوغی
معلوم اوله وعطسه داروبلری قتی چوقدر • اما برون دخانی یاخود خردل وکندش
وعرطنیثا وفلفل در • وبو محلده کتان تخمی لعابنی داوودوکت وشادوق یاغلرندن
موم روغنلر ایدوب رحم اغزینه وطشره اول حوالی یه سورمک قتی نافعدر •
وسموزنا وق شلو یالبرینی وار سفید یاجلرینی ایچمنه دوروده مثقال خیار شنبر
قابو غیله قیونوب ویشوروب دیره لر • وانافرانجه موافق اولان تملادارچینی
وداینث درنه جق چند بید ستر ومشکطرامشیع که برقنفسی اولورسه ویره لر
که انسان طوغوره • ویادوم یا غیله حلبه که خرما بیله بشمش اوله یاخود کتان
تخمی ایله اوله ویره لرات ان وضع حمل ایده • ویو یابده نافع حب اولدرکه ابهل

ودارچینی

ودارچینی هر بریندن اونار درهم سلیخه ویدی درهم قرفه ومرو زراوند مدحرج واچی قسط
هربرندن بشر درهم سبعه واقیون هربرندن بردرهم مسک بکمی دانک اوله دوکوب
حب ایده لر مقدار استعمالی ایکی درهمدر • اسکی شراب ایله اکثر اختیار اتمزسه اوزوم
صوینی ایله ویره لر حب آخر ابهل ایکی درهم فتوریه سذاب بشر درهم بوزرالک
تخمی درت درهم حلتیت واشق ویوره هربرندن اوچ درهم دوکوب حب ایده لر
بونک مقدار استعمالی اوچ درهمدر • مشکطرامشیع یا فرن بوکرجه صویله ویره لر حب
آخر مثل ازرقی مرو ابهل وزنده برابر اوله حب ایده لر مقدار شربتی ایکی درهمدر معجون
که اطبا دعوا ایدوب بوکه بر علاج اولمز درلر • چند بید ستر ومیعه هربریندن
هربرندن بر مثقال دارچینی یارم مثقال ابهل یارم مثقال اوله دوکوب عسل ایله معجون
ایدوب بوندن ایکی درهمینی اسکی شراب ایله اختیار اتمزسه ماء العسل ایله
ویره لر معجون آخر فتوریه سذاب بیرانی بکری درهم فوتنه ومشکطرامشیع
دقوماتا هربرندن اون درهم یاشش انجیر شیره سیله اکثر بولنمزسه قاتید
ایله متوافه کتوروب جوز قدر ویره لر ضماد نافع کتان تخمنی دوکوب ماء العسل
وشیرلغان ایله قینادوب فاسقه ویوکره وکبکه واول حوالیه تمنادوطلا ایده لر •
شاف سیاه خربق وجاوشیر وصبغر وغی وزنده برابر اوله • طفیلی اکثر صاغ
واکثرا ولمشر اخراج ایدر شاف یاشش سذاب وشحم حنظل عصاره لرینی بربوکه
یاخود صنبل ایله کتوره لر بخور صاری کوکرد وجاوشیر وصبغر اودی بخور ایده لر •
بخور طوغان قوشی نرسینی وکوکرجین نرسینی ایدیوایر وبخور ایده لر ویلان
قاوین بخور ایده لر • اما بخورلری اذن ایتمه لر • تمام عزیزیچاره اولمزسه بونی ایده لر
زیرا جائز درکه طفلی هلاک ایده • البته اکثرا اولو واکثر صاغ چیقارمق لازم کلدکده
بخور ایده لر • دردرکه قاحتیله بر حبه مثنا طبس طاشینی بوطنه باغلسه لر آسان
طوغوره ووجعی اولمیه وحارطرناغینی وحار توکینی دخی بخور انک قتی نافعدر •
وطوزلو یا بلوق کوزی بخور انک دخی نافعدر فصل بود شوارلق اتا ضعیفی
ومرضی اوله اتانک قوتنی دخی مقدم بر بنیه کتورمکه جهد ایده لر • بنم برنسنه بردن
لر دماء اللحم وسموزنا وق شلو یالبرینی ویره دوب ویاباده ذکر ایلدکمز یاغلر ایله
سوروب یاردم ایده لر • واخر حوزنه آنالختیلی دیرمک دخی لازمدر • مثلا
هیچ بویله آسان وضع حملده کورمدک دیه لرکه ضعف قلب حاصل اولمیه • زیرا
قوت قلبده چوق حاله واردر • حرارت غریزیه بر معتنی غراجلو سیلر درن
ازه جق ملابسه ایله بولورکه قاچوب ماده یه نیاری جانبنه میل ایتدررر ••

وگاهی بر تخنخ ایتورمر **فصل** بو دشوارلق اگر اناتك سمیزلكندن ایسه آنی
بوزوب ادستنه یاتروب دفارینی ملایم بصوق اوستنه قویه لر • ودیزلرینی
بربره كتوره لر • وقنلرینه طفل دهرشه ویاشی رحم برابرلكنه كله رحمی موافق مرهم
روغن ایله دیاباده ذكر ایلدوكمز یاغلر ایله ملایم ادوب دعطسه لر كتوره لر •
فصل بو دشوارلق اگر اناتك نازكلكی واهل نعمتلكی ودیشی ایدوك یاخود
طوغورمه سنك ابتداسی اوله • بونی ذكر ایلدوكمز اوزره تدبیر لازمدر اناتك
رحمده بر آفت دبر زخم یا بر ورم اوله • انك علاجی هر قنغی نوع ایسه اول
بابه نظر ایدوب علاج اوله • واگر دشوارلق سببی رحم طارلغی دكوچكلكی
ایسه انك یبوستنی نادع داوروك وطورق ادونی یاغلری سورمك
توسیع ایدر • وابزن دخی اجلاس ایندره لر **ابزن** حلبه وطورق ادونی د
كرنب وكتان تخملری طبخندن كیكنه وارنجه اجلاس ایندره لر **فصل**
بو دشوارلق مشیمه غلیظلغی وطارلغی اوله دیمش ایدوك آنی قابله عورت
مشیمه یی طلب ایدوب دصول یار مغیله آنی طوتوب دحلبه وكتجد وكتان
تخمنك لعابنی رحم اوستنه براغه وصاغ ایل طرناغیله یا دمور ایله مشیمه یی
پاره لر **فصل** واگر مشیمه رقیق اولوب دتیز یاریلوب وطفل طیاندیغی
رطوبت مقدم طشره سوزیله انك علاجی درحم یبوستی علاجی بیردر
هنوز ذكر اولنمشدر • واگر دشوارلق مثانه دمستقیم بغیرسغی زحمتی وورمی
اوله انك علاجی رحم ورمی بابنده دعلاجنده ذكر اولنمشدر • ولكن بنه
یاغلو ولعابلر دعطسه كتورمك تدبیرلرین ایده لر • واگر دشوارلق بول
طوتلمسی وطبع یبوستی اوله طبیعی یوموشاق ایدوب وطفله ضرر اولمایه
جوق قدر حقنه ایله طبیعی یوموشاده لر • وقدر انله بولی یوریده لر • وفودوس
شورباسی كه ایچنده نخود وطورق ادونی درازیانه تخملری اوله ویره لر • دسناج
ومعصفر تخمنی نیم كوفته ویره لر **فصل** واگر دشوارلق سببی طفل
كندو طبیعتنده غیری شكلی اوزرینه دوشه دیمش ایدوك انك تدبیری
بودركه مثلا اگر اناقلری ایلرو گلمش اوله • كیرو ایتوب بر تكنه تعلیم ایده لر •
واناتك ساقلرینی قالدروب كتحده طوغوری اجلاس ایتدروب بیده
اناتی یوزی اوستنه یاتوره لر • اگر بو تدبیر ایله ممكن اولمزسه اوج دفعه بویله
ایده لر • اگر بنه ممكن اولمیه ایو علامت دگلدر • طفلی ایرمدن غیری چاره
اولماز • واگر دشوارلق طفل بیوك یاخود باشی بیوك وسمیزلك اوله •

بونك

بونك علاجلری دخی سمیزناوق شوربالری طعام ویروب ویاغلو ولعابلر سورمك
دعطسه لر وحلبه وخرما وبادام یاغیله معجونلر ویره لر **فصل** وبو دشوارلق عادتدن
خارج بیوكلك ویا عجب اندام وشكل آخر ویا باشی ایكی اوله • اینی حس ایتدكدن
صكره اینی قطعه قطعه چقارمغه اولماز • زیرا اناتك فوت احتمالی اوله • ویا بالجمله بو دشوارلق
علاجی دقتندن مقدم رفقله علاج لازمدر • مثلا بوری وبیدكلری وجع محلندن مقدمجه جماعه
كبیر دوب دحمامدن صكره بنم كرم آبزندن اوتورمق گركدر كه وضع حمل محلنده سنكلك
كتورمیه • وارقه وبوط وبوكر وقاسق وحوالیسنی مناسب یاغلر ایله رفقله ادوب
وطورق ادونی یاغی وقیتری یاغلری ایله اعصابی وجمله اندامی یاغلیه لر كه مخلنده ملایم بولنوب
عصبدن ویا ظهردن بر نسنه اوزلمیه • ومناسب یاغلر ایله طعام ویره لر كه قابله
ایده • ومخلنده وجع وقتنده بر ساعت قدر طوغری اوتوروب دنه یاتوب
راحت ایدوب ویوزغونلق وعقدنه ویرمیه لر • وگاهی تخنخ دعطسه لر ایله یاتوب
انله طفل تیز طوغه وطفل چقدقدن صكره مشیمه دریسی كه اكثر عورتلر صوك دیرلر
دشوار چقق اوله كلمشدر • واول مخلده گاهی بر دفعه عطسه كتورمك ایله ده
طشره گلور • وگاهی اولور كه قالمه بر بره جمع اولوب رحمده قاله آنی رفقله برماغیله
طوتوب چقارمق اولور • وگاهی اولور كه مشیمه ظاهر اولور • ولكن رحمدن
ایرلمامشدر • آنی مدارا ایله ویره دلر ویراوجنی طوتوب رفقله وملایمت ایله
چكه لر • اما قوتله چكمك اولماز كوره لر كه اگر چقمق ممكن دگل ایسه خوف واردر
كه انقلاب رحم تولد ایتمش اوله • واگر مشیمه ایركه آنی یاغلامق گركدر تا ایراز
زمان حالی اوزره قویوب كندو ایریلوب طشره گلمك ممكن اوله • وبنه عطسه
كتوره لر • وچوق واقع اولور كه مشیمه رحمده قالمغله تعفن ایدر • وانك بخارلری
یوركه ودماغه چقار چوق زحمتلر اقتضا ایدر انك تدبیری بودركه الثنه بخورلر ایده
لر دمیووس ودوا المسك دمعتدل • دمفرح خفیف دخوش رایحه لو
معجونلر ویروب • ویوركه ومعده اوستنه خوش رایحه لو ضمادلر وطلالر
ایدوب • اگر بو تلخه اولمزسه یقارده ذكر ایلدوكمز شافلر وحمولر ایده لر •
اوچیوزاونوچنجی باب حامله نك كونكلی بولانمغی دكله وآرزو خلاف
نسنه لره دانکینی وطوزلو كرآرزو ایلدوكی بیاننده در
فارسیده منش كشتی وآرزوی گل خوردن چیزهای تیز وشور وتلخ خواهد
درلر • وافرنجلر انوایی درلر •
دردملر ویوتانیلر درلر • بونوع حالتش

ایرر دیرلر مثلا عورتک کوکلی بولانوب بالجمع وکوم دکل دیمزیه مخالف آرزولر واکشی و ازی
نسنه‌لر آرزو ایدوب صالح طعامه اشتهاسی که اولماموق اوله. اول حالده طورق اودن
طبیعی عسل ایله ایچوب. وقی ایتدرمک ایله بیرام خلطلری معده‌دن پاک ایتدرمک کرکدر
واکثر کنده کوکلی بولانوب قی ایدر دیرسه بلا عمل قیی ایله معده قعرنده اولان فلط جیقار
بعده معتدل ربافتلر مثلا تورنج شربتلری وتورنج قابوغی مربالری وعود هندی طبیخ اوتش
ابوا مربالری وعود ومصطکی جوارشلری وحارمزابه تورنج ولیمون دعوره شرابلری تخفیف
طعامدر وپاک ایتمک ذناوق واوغلاقلری که ایچنه صوغان وآزه‌جق سرکه قاته‌لر. واشتها
کتورمک ایچون آزه‌جق تزدل وکاسنی ومارل وقرشف ومیوه‌لردن ایوا وامرود واکشی
انار وزنانیم ولغان بیوب ومعده اوستنه سنبل وقصب الذریره وانیسون وقصبه
قرماسی ونیشمغی ایوا واسکی شراب ایله یوغوروب ضماد ایدوب وطلا ایده‌لر. ومعده ضعیفی
باینده اولان ضماد وطلالردن دخی ایده‌لر واول **شربتلر** که کوکل بولانتیسی
منع ایدر. قرنفل وطتلوفسط ومصطکی وجوز بوا وسنبل وقاقله وکبابه وعود وزیر
برابر اوله. صوبی اتوب شکر ایله شربه ایدوب وقنفلی ودجرمی معجون ایدوب
ویره‌لر. وکاهی خفقان کبی زحمت دیرر انک سببی بیرام خلطلر ومم معده‌دن
اولمقدر. آنی ایلیجق صوبی جرعه جرعه ایچوب ومعتدل ربافتلر آنی زایل ایدر. واکثر
معده‌دن دنبغر سغاردن بیر اثر ریجلر اضطراب دیرر سه الکانانع جوارشی اودر
جوارشی کمون سرکه‌ده احصلادوب دقوروب کمون وصعتر هر برندن بر جزء
جند بید ستر بر جزءک ثلثی قدر اوله. دوکوب دوج اول قدر شکر ایله جوارش
ولعوق کبی ایدوب بر درهم بیه‌لر **جوارش آخر** زرنباد ودرونج عقربی
هر برندن ایکی درهم انجوبند وکهربا وخام ابریشم هر برندن بر
درهم وجند بید ستر یارم درهم اشنه وسنبل هر برندن یارم درهم
بسبا وزعفران وقرنفل هر برندن احده بر درهم اوله آزه‌جق مسک ایله
معجون ایدوب بر مثقال ویره‌لر. واکثر ایاقلرنک ارقه سنده طراقلق یرنده
ورم ونشیش واقع اولورسه کل باغیله سرکه وقیمولیا وطوز ودسرکه
طلا ایدوب ولهنه بیراغی ضماد اولنوب وصبر وصندل وفوفل وعنب الثعلب
صولری نطول ودوکلمشی طلا وضماد اولنه. واکثر اول شیشی اسبقلی ابیه
الکلکلاب ایله آزه‌جق تننتر ودبی خاطایی طلا ایده‌لر. ودوخی که اکثه مذوا اتده.
بردوب دیرلر انک کوکلی سرکه ایله طلا اولنمی موافقدر **فصل** وقول
عورتک حملی اثناسنده حیض کورمک عادتی اولیوب حیض ظاهر اوله.

انک

انک **علاجی** مرجمک وانارقابی وجلنار ومازو وبلوطلی صوده طبخ ایدوب اجلاس
ایتدره‌لر. واکثر انار قابی ومازو وقوزی قولاقی سرکه‌ده طبخ ایدوب قاسیقه اوستنه
ضماد اولنه منا سبدر. واکثر منع اولمازسه کدبا قرصلرین ویره‌لر که آز از طو
طلمث باینده ذکر اولنمشدر. واکثر حمی عارض اولورسه وفصد واسهاله حاجت
اوله. درت آیدن متقدم ودورت آیی مؤخر فصد جائز دکلدر. وسهله احتیاج
اولورسه خیار شنبه وما غیر ویره‌لر. ومزوقی دیرمک جائزدر. واحتیاط
حکیمدر اکثر ارک خوفت یاری ایله ملایمت طبیع قائلا به عبری مسهللری دورایده
لر. ضرر اولمقدن حذر لازمدر. والله تعالی اعلم.

اوچیوز اوننجی دردنجی باب نفاس احوالی بیاننده‌در

عورتنک خصوصه اثناسی واحوالیدر. فارسیده روز نفاس زنی درلر
داقبجیلر اثواجی دیرلر. وروملر ویونانیلر
دیرلر. احوال نفاس که ترکجه لخوصه دیرلر
وضع حملدن صکره بر مدت قان کلمکدرکه حیض قانک بقیه سیدر که مثلا حیض
قانی حملده اوچ بخش اولوب بر بالمه‌یه واروب سد اولوب. دیری طفله
غذا اولوب. وبری نفاس قانی اولور. ونفاس اثناسنده تدریجله سوزلیوب
طشره کلور. واول قانه نفاس واول عورته نفسا دیرلر معلومدر. و
نفاسک ارکک ولدده مدتی یکرمی بش کوندر یا اوتوز کون اولور. ودیشی
ولدک اوتوز بش کون یا قرق کون اولور. رهکاه که دلدایر یله وبو معقوله نفاس
کلمیه یا خود آزه‌جق کله اکثه عادت اوزره کلمکه تدبیر وعلاجلر لازمدرکه احتباس طمثدن
عارض اولان علتلردن خوف اولنور. اول بابده تفصیلی واردر کوریله. و
بونک **علاجی** اول طوز بوبابلی کوزنی دات طرنغنی بخور ایتمک بوبابده
تجربه اولنمشدر. واحتباس طمثده اولان علاجلر بونده دخی علاجلردر وطعا
ملرکه ایچنده نخود وطورق اوتی ودارچینی اوله ویره‌لر. واکثر نفاس قانی آز آز
کله واولدن دخی حیض عادتی اوزلکمک اوله اکثر آخر مرضدن دکلدر. انک
مضرتی سختی آزدر. وبلکه هیچ ضرر اولمیه.

اوچیوز اوننجی بشنجی باب سقط واقع اولوب وعورتک صلاحی اولمیوب وطفل پرورش بولمادن بیتی دوشمک بیاننده‌در

فارسیده انزر زنی که بچه تا تمام و
پرورده نا شده وازوی بیفتد وافتنده درلر. وعربیده اسقاط جنین

درلر • واقرنجیر انواعی   درلر • ورملر وبو نا نیلر
درلر • عورت دوشرمکک سببلری اوچ نوع

اولور • بری انا طرفندن اولمق وار • ایکنجی بابا طرفندن اولمق وار • اوچنجی خارج سببلردن
اولور واولکه انا طرفندن اوله یدی نوع اولور • بری اولدر که رحمده بر ریح واقع اولوب
وطفل متألم ایدوب وهر بار دبردوب دفع اتمکه قصد ایده • ایکنجی رحمده بر رطوبت
اوله که طفلی طایندره ودفع ایده • اوچنجی رحمک زیاده بروددتندن طفل سیلنمیه وردیکی
استفراغ فصد واسهالدر ویا حیض وغیری سببلر اوله • بشنجی رحمده آفت
ومرضلردن قرحه وبواسیر وورم کبیلر اوله • آلتنجی عفونتلو خسته لقلر وحارّه حمّی لر
وانواع اسهال صفراوی وبلغمی واقع اوله • یدنجی اولدر که انانک لاغر اولوب وهر نه
حاصل اولورسه انانک بدنی اوله غذایه طفلدن زیاده محتاج اولمغله طفله نصیب
ایرشمیه • واولکه بابا طرفندن اوله اولدر که منی غایت رقیق اولوب ولدی حفظ
ایدنمشیه ودخی رقیق اولمق اقتضاسیله ضعیف کلوب وتیز بازیلوب
طفل دوشمک واقع اوله • واسباب خارجی دیدوکمز دورت نوعدر • بری
اولدر که رحمه بر عظیم برد ایرشه وبو سببدن رحم منفذلرینی که غذایه طفله
لازم ایدی بر بیره جمع ایدوب طفل غذا بولمیوب وقوت ماسکه دخی ضعیف
اولوب جنینی براغه • وایکنجی انکا بر عظیم حرارت ایرشوب وضعف ویروب
وطفل بارد هوایه محتاج اوله حمامده چوق طورمق کبی که رحم قوتنی ضعیف
ایدوب وطفل بارده میل ایده ومعالقی ومشیمه رباطلری سست اولوب
طفلی حفظ ایده میه وطاینده • اوچنجی بر قوتله حرکت یا بر بیردن صچرامق ودوشمک
ویر آغر نسنه قالدرمق ویر آفت ایرشمک وبلند آواز اینجمک دخی بو قبیلدندر
ودردنجی اعراض نفسانیدن بر سبب حالکه غضب ویا بر خوف ویا بر اوغوردن
موحش خبر ویا خود خبر یأس وخبر شادی دخی بو قبیلدندر • وهرگاه که قیش
ایامی جنوبی وحار اولوب وعقب بهار بارد اوله • اسقاط چوق واقع
اولور • واسقاطک وجعی دوغرمقدن وضع حمل وجعندن وزحمتندن زیاده
اولور • زیرا طوغورمق طبیعیدر واسقاط غیر طبیعیدر • واسقاط ایامی اکثریا
اولکی ایده وایکنجی واوچنجی ایده اولور • واخر ایلرده اولمق آز اولور •
وبو ایلرده اولمنک سببی مثلا رحمده ریحلر جمع اولور وطفل اول ایلرده
کوچکدر وضعیف وخفیفدر • معلومدر اول ریحلر آنی تیز دفع ایدروب
اسقاط ایدر • واخر ایلرده اسقاط واقع اولمق خارجدن بر سبب یوغیسه

سببی

سببی بارد وسوء المزاج اوله • ویا زائد رطوبت جمع اوله • وبو ذکر ایلدوکمز دورت
آیدن صکره واقع اولان اسقاط مشکلو اولور • اما یدنجی آیده واقع اولان اسقاطده
انا چوق زحمت چکوب وهلاک اولمق دخی واقع اولور • واسقاطک علامتلری
مثلا انانک ممه سی لاغر اولوب بوشنور وممه دن وافر سود ازلمک دخی
ممکندر • وغذا بولمامق علامتلری ضعیف ایلیه دیوزنی وگوز قرارمق وبویوز غونلمق و
باش ثقلتی دخی سبب گوزنک ایچرو سنده بر وجع قیاس ایدر • وبو نشانلر
خاصه اسقاطک نشانیدر • وبو نشانه لرده حمّی ظاهر اوله ودخی اول حیض
قانی گبی گلوب صکره اسقاط واقع اولور • ورحمده اولان بللو علامتلری وانواع
سوء المزاج وقرحه وبواسیر وورم رحم علامتلری اول عضوک هر برینک
کندو بابنده جمله علامتلری علاجی ایله ذکر اولنمشدر • وطفل که قارنده هلاک
اولمش اوله • انک علامتی طفل قارنده قیمل دیمیل اولور • مثلا انا بر یاندن بر یانه
دوندکجه قارنده گویا بر آغر طاش اوله • ودخی بارد اولور وهر بار که طفل
صالح اوله کبی بارد اولماز • وممه لری دپوشش اولماز • ووقتا که طفل هلاک
اولمش اوله بو علامتلرک قضایی واقع اولوب واندن ماعدا رحمدن
بر رایحه لو بر صاری صو ظاهر اولور • وگوزلرینک بیاضی بولانور وبورنی
اوجی وقولاقی اغاروب وطورناقلری قرارر علاج اولدر که اوللا بنیا زیده
ذکر ایلدوکمز قیئ واسهال وفصد وسائر استفراغلردن وهر نه که حبله
زیان ایدر ذکر اولنسه دخی اوزرنه کندربی حفظ ایده • واسهال وفصد خصوصی
مگر قطعی ضرورت وقتنده نوکلا اوله • وبدنجی آیدن صکره ودردنجی آیدن صکره
فصد واسهال وبر حکمت طبیبه لایق دکلدر • غیری تدبیر ایله علاج اولنه مگر که خوف
اولنه که طمرلرده فاسد ویا تشنج قان چوقلغندن طفله غذا وصالح اولمیه
وبو سببدن اسقاطی خوف اولنه اول محللرده دخی فصد آز اولوب
ومسهل اقتضا ایدرسه ارک گبی میوه لر خیار ایله تلیین اولنه •
وبو بابده خیار شنبر ومن وشیر خشت ایچون چوق خطا واقع اولماز
دیمشلر • اما احتیاط اشرط ورا انلر کاهی مزاجی صالح غذالر ایله وغیری
تدبیرلر ایله صلاحه گتورمک لری مناسب اولور • اما جماعدن اول استفراغلر
وبدنی پاک اتمک غایت معقولدر • زیرا حمل اتمامده بونلر لازم گلمز وجماعدن
اول مسهل رطوبت زائده یی تقلیل ایدر • وحب منتن وحب سکبینج و
ادرار ایدیجی داروار رحمی پاک ایدر • مثلا بید انجیر یاغلری ایله وماء الاصول گه

آجی بادم یاغیله اوله قتی نافعدر • و بو نوع حقنه‌نك بو بابده نفعی واردر سعتر و اهل
و نانخواه و کاشم و طوری اون درهم بوجه قورب سذاب و حلبه و زنده برابر اوله
بر یرده صو و ده قینادوب و سوزوب بوندن برفنجان دیوب درهم سوسن یاغی
قاتوب حقنه ایده‌لر حقنهٔ رحم استفراغ دن و حقنه سردن حکمًا رحمه بو حقنه‌یی دخی
ایده‌لر مثلا بر اتوت حنظلك یاشن قالوروب دخمی چیقاروب و ایچنه سوسن
و قسط یاغلریله قویوب برکون و بر کیجه استی کول ایچنده قویوب بیده چیقاروب
اول یاغیله حقنه ایده‌لر که رحمی پاك ایده بیده قوش زاجه لو یاغلر سوروب و بو یاغدن
دخی فتیل ایله کتوره‌لر • و بر حقنه‌ده ایکی دفعه دوارالمسك و سنجبیا و منقع و دو مرّنا
و مقل و علك الانباط و اشق و شونیز ترکیب ایدوب یاخود ابرو ابرو فتح ایله •
صوبی اوکننده استعمال ایده‌لر • و سنبل و زعفران و مر و سنك و جند بیدستر
یاسمن و ناردین یاغلر ایله کند دوه کتورمك نافعدر • و مجامعتدن مقدم •
برنج دفعه طوشان پنیر مایه سی کتورمك نافعدر • و حمل حالنده وطوب
زاجه متوغلر و دوارالمسك و مثر نافع اودوب و شافلر که بلسان یاغندن و سعتر
و نانخواه ایله دوزدوب حملدن اول کتوره‌لر داروی مجرب دهن بلسان ایکی بچوق
درهم غرباق کبیر ایکی درهم حاوشیر آغاجی کوکی بر درهم زنجبار
و درونج هر بریندن ایکی درهم قند زقا بیسی ایکی درهم و یاشن گزدی
ایکی درهم و اظفار الطیب دخی ایله کلر یاغی ایله یوغوروب ایکی درهمین بش
کونلده بر دفعه ییه‌لر • و بوندن کاه و کاه یوك پاره سیله کتوره‌لر و یا نفرذرن
اسقاطکه دافع اوله • اسقاطدن حکمًا فوفل و بوزرلك • و سعتر دانی خردل
و علك الانباط بخور اتمك • رحمده قلان طمث و جعفی زایل ایدر • بوندن
حکمًا طفل میتی اخراج تدبیرین بیان ایده‌لم

اوچیوز اون التنجی باب طفل میتی اخراج ایلمك و عفونت سینی آزاد قلمغه و وضع حمل تحملی اولموب هلاك خوفندن طفل ییرمزدن اول اندن ایرمق تدبیرین بیان ایدنده در

فارسیده انرا بیرون کردن بچه مرده و تدبیر فتادن بچه و زنی که سال او اندکی
بود و ترسند که از درد ازان هلاك شود یا در رحمی آفتی بود و مصلحت آن بیند
که بچه پیش از آنکه بزرگ شود از وی بیفکنده دیرلر • و افرنجیلر انواع •
دیرلر • و دو هلر دیو نامیلر
درلر • طفلك حیرته اسبابی اخراجی تدبیری بودر که اولورکه وضع حمل

دخی

دخی اولورسه که وضع حمل دشوارلق ایله اوله • مثلا دورت کون ایچنده طفل انوز •
ایدرلیه معلومدر که طفل مشهور اناتنك خلاصی تدبیرینی اتمك کرکدر • و اول علاجلر که
وضع حمل و دشوار حمل بابنده شیافلر و فتورلر و بخورلر دخی بو علاجلر ده مشغول
اولوب اخراج ایلمکدر • و طفلی چکوب و طاشیدرر و اروله استعمالی و ناوق فاذب
و یاخود بونلش چوغان بو داغیله یاخود نا دخی قثا و یله و طیف ویا سذاب
بو دایغی و یا کاغدوی اولمش فتیلر ایدوب و رحم اغزینه ارشدروب طفلی
فی الحال دوشرر • و اکثر قطرانه و یا حنظل صوبی و طنجی ایله ایدوب و بو آشترروب
کتورمك فی الحال دوشرر • و بوزرلك تخمی یمك و کتورمك و بلسان یاغی کتور
مك و طیف یعنی بخور مریم کوکی کتورمك دورلر که حامله عورت بخور مریم
اوزرینه آیق باصمق ایله اسقاط واقع اوله • دعصاره سندیاناً رنه طلا
اتمك و یاخود پنبه ایله کتورمك وادوچ درهم اوشنان یمك جمله اسقاط
ایدر • و افیون کتورمك طفلی هلاك و اسقاط ایدر • و حنظل بیراغی عصاره سیله
حقنه اتمك و کتورمك و حمار توکنی و شرسنی و طوزلو بالوم ایکی کوزنی بخور
اتمك طفل اکثر صالخ و اکثر اولور دیرلر بخور داروی آخر زراوند طویل و حب
الغار و جنطیانا و مر و قسط بحری و فوه و سلیخه و قردمانا و فلفل و شکط اشیح
و زنده برابر اوله معجون ایده‌لر • و بو بابده غرباق اربعه دخی قوی علاجدر •
و افسنتین و شاهتره و برنج کون پیوسته یمك ایله طفلی تیز اخور • و ادن •
درهم و کلمش خطمی ایله آلتی درهم صودن صو ایله خلط ایدوب
یمك طفلی طاشیدرر داروی آخر دارچینی و قردمانا و اهل هر بریندن اون درهم
مرش درهم اوله • بونك مقداری استعمالی ایکی درهمدر شاف قوی
دوکلمش بنوشادر اون درهم اوله • اشق اوچ درهم اوله شاف
ایدوب بر کیجه کتوروب و کیجه بوطلرش لنابها قالدرمش اوله شاف آخر
خربق سیاه و مو بیزج و زراوند مذور و بخور مریم و حب المازریون و شحم
حنظل و اشق دوکوب و اشقی صغر اودیله یوغوروب شاف ایدوب کتوره‌لر
ضماد قوی شحم حنظل و قسط و سذاب بیراغی هر بریندن اوچ جزء مر
بر جزء صغر اودیله یوغوروب کبك و فاسق اوستنه ضماد و طلا اتمکله
طفلی و مشیمه‌یی بیرا غخور

اوچیوز اون یدنجی باب حامله اولمغی منع اتمك بیانندهدر

فارسیده باز داشتن آبستنی درلر • و افرنجیلر نوابی

درلر ورومله ویونانیلر

درلر عورت گنج واز یاشلو اولوب ویا خود مثانه سی ضعیف اولسه حمل
سببی ایله حاجتر ورکه سلس البول ویا اشقاق رحم ویا برخیری آفت ویا مرضه
علاج لازم گله اول محلده حملی روا گورمیه بونلرگبی نسنه لر ایله حملی منع اتمک اولور
اولا مجامعت وانزال وقتنده عورت کندینی چکوب اردن ایرمق گبی دبوطلرینی
قالدرماق گبی وبعد الجماع یدی کره صچرامق وعطسه گتورمک وحیض مجامعته اکثرا
واکثر عورت شیرلغان یاغی ویا بلسان یاغی ویا قطران ویا اسفیداج ایله جماع اتمک حملی
منع ایدر شاف شحم حنظل وبهزارجشان صرمشق وخبث الحدید وگوگرد وسقمونیا
وکرنب تخمی وزنده برابر اوله دوکوب قطران ایله یوغوروب شاف ایده لر قوی
علاجلردر دخی جماعدن صکره قالدره لر وانار دانه سندن اولان صاروجه ویو فوقدرینی
شب یاپراغی ایله جماعدن مقدم وصکره گتورمک حملی منع ایدر وقنار الحار گتورمک منی یی
فاسد ایدوب حملی منع ایدر وکرنب تخمی جماعدن اول وصکره گتورمک حملی و
طفلی منع ایدر وزنجار الحدید گتورمک ویا برمثقال ایچمک حملی منع ایدر وخاقخی
تخمی طهردن صکره عورت صول یازوسنده گتورسه حامله اولمیه وفیل بزرینی
طهردن صکره گتورمک وبخور اتمک درلرکه ابدا حامله اولمیه وسقمونیا یی عسل ایله گتورمک
وقثاء تخمی گتورمک وطوشان یورکنی گتورمک وحیض قانی قورودوب
جماعدن صکره گتورمک درلرکه ابدا حامله اولمیه اما بعیددر وقاطر طرنغنی
گتورمک ویک اکثر اریک واکثر دیشی اودعیه یی منی یی فاسد ایدر درلر
اما مجربانده خلاف واقع اولدیغی درلر وبرصه نک ایچنی چقاروب باشی
اللنه تنویسه لر حمل واقع اولمیه وقرفیون گتورمک وافتیمون ونونل گتورمک
وصنوبر یمشی که اکثر گوگنار فستقی درلر وکوب ذکره طلا اولنسه منی یی افساد
ایدوب حملی منع ایدر وجماعدن صکره طوز گتورمک وقورد قانینی وقنفذ قانینی
عورت ایچه ابدا حامله اولمیه درلر والله اعلم

اوچیوز اون سکزنجی باب رجا بیاننده در

بوعلته ترکجه یل گبه سی درلر فارسیده دخی رجا درلر وافرنجیلر انوا ای
درلر ورومله ویونانیلر
درلر عورت حامله گبی قارنی بیوک اولور وحامله
ظن اولنور وطعام اشتهاسی باطل اولوب وبعض حامله عورتلر آرزو سی بی
دستی [illegible] وطفل دپرنمک گبی حالتلر ورحمه اغزی بر یره گلمک وحامله مه لری

گبی

گبی تهیج واقع اولمق اولوب بعده زائل اولور اما گاهی حامله مدتندن زیاده دپلنمی
اوچ دورت ییل بوحال عارض قالور وبعضسنده گاهی براز پاره سی گبی
برنسنه طوغرمق ممکندرکه بر ریح واقع اوله وانکله فتح اوله وگاهی صیغی آچلوب
چوق قان گتمکله خلاص بولور وبعضسنه تهیج علاج اولنمز اگر عمری وار ایسه بویله
گیدر وگاهی بعضسنده استسقایه متودّی اولور وبوعلتک سببلری اوچ
نوع اولور بری اولدرکه طمثلرده سنه ده تولد ایدنکله صیغی منع اوله ایکنجی رحمده
بر غلیظ ریح جمع اولوب وحوالیسنه دخی اولاشه اوچنجی ار وعورتک ویا ایکیسنک
ویا ایکیسندن برینک رجحان صوینده قوت مصوره اولمیوب رحمه وارن نطفه یردن
بونلر عارض اوله اما رجادن اولان نوعی گاهی اوله اولمدق عورت دخی بوعلت عارض
اولور وار دعورت صولرنده قوت مصوره اولمدوغندن گاهی براز پاره سی
گبی بر نسنه منجمد اولوب بعضسنده طوغر وطشره گلور وبعضسنده
ظاهر اولمز وبوعلت ایله حامله نک فرقی بودرکه مثلا بوعلت صاحبنک قارنی بیوک
اولور وجوانب اسنه نک دال واپانی نرفلی یعنی ال وایاغی صالی دبیرر مثلا سود
النگه صاحبی ال وایاغی گبی اولوب وممکندرکه ورمنک علامتلری دخی ظاهر اوله
وقابلدرکه قولنج اعراضی دخی وجیعی اوله واول اث پاره سنک سببی اولمیه
وحامله نک علامتلری ایسه یگرنجی بابده ذکر اولنمشدر وانده اولان اولان
علامتلر حملک صوکلرنده واقع اولوب بونده اولماز ورجا علتنده قارنده برنسنه
حرکت ایلدوگی نهذبرجه طفل حرکتی دخی ننده اولماز بوعلتک حب
منتن وحب سکبینج ومنونرین شربتلر وبرمک نافعدر وایارج لوغاز
یا ومنجوبه وحمرنا وتریاق اربعه ودواء الکرکم دخی نافعدر ومشادجی وتحلیل
ایدجی ضمادلر ونطوللر گرکدر ولطیف غدالر ووردجین ایله بخوراتلر وسائر
معتدل طعاملر ویروب مفرّ اندن ومنضج اندن حمرهیز ایده لر خصوصا علتک
رحمده وحوالیسنده اولوب ریح جمع اولمق ایله تولد اتمش اوله وبوعلتک
هرنه علاج اولورسه بعد النضج گرکدر وادهن فروع ایله شراب اصول دخی نافعدر

اوچیوز اون طقوزنجی باب رحمده تولد ایدن مرضلردن حار
ودموی ورم دبیله آنک بیاننده در

رحمده استی شیشلر وچبانلر اولمقدر فارسیده آماس گرم دوبیله که از
آماس گرم خونی تولد کند درلر وافرنجیلر انوا ای
درلر ورومله ویونانیلر

دردر • رحمده اولان آفتلر و مرضلرک بر مقداری کچن بابلرده
محلنده ذکر اولنمش ایدی • ورحم مرضلری دورت نوع اوزرینه مبنی اولوب هر برندن
نیجه مرضلر انشعاب ایدر • مثلا بری سوء المزاج انواعی ایکنجی ورملر واختناق رحم انواعی
اوچنجی قروحلر و بثره‌لر وحکه وشقاق وبواسیرلر دردنجی مرضلر که جمله عیبلردن عد
اولنور • واطبایه آنی بلمک لازمدر عقل ورتق وانقلاب رحم وطول نظر وبعضیلرده
علته نظر ویشلر هر ناسه عورتک فرجنده دلاق دیدکلری زائد ات بیوک اولمقدر
مجامعته خلل ویرر • وبعضیسنک نیامی اولور • ودورت مرض دیر فارشش دخی اولور
دیرلر عربده طول نظر وبجده قزه آور ودالر عیبلودر • اما سوء المزاج انواعنک
علاجی بودرکه بوکرک دمثانه سوء المزاج علاجنده ذکر اولنمشدر • وبعضیسی کدرحمه
متعلقدرکه سوء المزاجی علاجی افراط طمث علاجنده شرح ویرلمشدر • وشقاق
وبواسیر علاجلری محلنده • وقرحه وبثره‌لر بوکرک دمثانه قرحه‌سینده • وبثره‌سی
علاجنده ذکر اولنوب • وبونک بعضیسی افراط طمثنده شرح ویرلمشدر • انواعی
لکلوک رحمده ومونی حار ورم احوالیکه بونک سببلری بش نوعدر بری الکدا ایرشن
بر زخم واقفت اوله • ایکنجی وضع حمل ویا اسقاط دشوارلیغی اوله • اوچنجی قابله‌نک
بعضی اضطراب ویرمه‌سی اوله • دردنجی احتباس طمث ودوقفنک اوجهتله
امتلاسی اوله • بشنجی جماع کثرتی اوله علامات رحم ورمنک علامتی معده
ده مشارکت سببله وجع ظاهر اولوب کوکل بولانسی وبعضی ناسور وفواق
واقع اولوب استشها وهضم دخی ضعیف اولوب وینه مشارکت سببله
وجع اولوب دقارن قعری وجبی وبوین وجبی دخی اوله • ودمکندرکه وجع اطرافنه
منتشر اولوب ایاقن برتغلری وساقلر وبندکشاهر وارقه وقوشاق وبوکر
وبوط بوجانقلرنده جمله اغری ظهوره کله وتنفخ اوله • وجله بدن طولماق ایله عسر
البول ظهوره کلوب وجایزدرکه بول براغوردن منع اولوب • ودمکندرکه طبع
دخی اجابت اتمیوب وریح دخی بجود بولمیوب ونبض صغیر وضعیف • ومتواتر
اوله • وجلده ده فراش وجعلرونک سیاه اولور واطراف صوق اولکه باشلیه
وصوق اولورکه آوازی منقطع اولوب وغشی ونشنجی مؤدی اوله • ودمکندرکه
ورم جمله رحمده اوله • وجایزدرکه رحمک بر جانبنده اوله • اکثرا ارقه جانبنده اوله
وجع وضربان قوشاق مرتبه واردر • واکثرا اوکی طرفنده ایسه وجع وضربان
قاسقده اولور • واکثر رحمک قعرنده ایسه وجع وضربان کبکده اولور • واکثرقم
رحمده ایسه بته وجع وضربان بته قاسقده اولوب وشدت ایله اولمز • زیرا

قسم

قسم رحم عصبانیدر • ولکاهی ورم دبیله یه دونر وانک علامتلری معلومدر ظاهر اولورکه
بوکرک وغیری علامتلرده شرح ویرلمشدر • ومعلوم اوله‌که رحم قعرینک ورمی
علاجی عسر ایله قبول ایدر • وقم رحم ورمی اسهلدر • وانک علاج دوارلری بیهنه‌رکی
اتساندر علاج اول فصد ایلمک دقیق ایتدرمک وغدا وتقلیل وتلطیف ایتدن برعظیم لازمدر
داول باسلیقدن شویله فصد اولنه مثلا یایان اوزرینه بر یاصدق قویه تا که قانی اوز طرفه
زیاده جذب ایده بعده قوت اندازه‌سنجه صافندن فصد اولنه • وبا بوایکی ما بینده
قبی واقع اولورسه دخی صوابدر • وعلت اولنده تقلیل غدا بو علتده قتی مهمدر
وصودن دخی منع لازمدر • زیرا ماده بول ایله اول طرفه میل ایدر • وقوت حفظی ایچون
غدا ویرلدکده دخی ضعیف ویرلیه وبنفشه دعناب وسبستان طبخ اولنوب ترنجبین
وخیارشنبه ویا بادام یاغی بونسلرینی نافع اولور • ویالکز خیارشنبه ویا کاسنی
وعنب الثعلب صولری ایله ویا بادام یاغیله ویرسلر نافع اولور • ومعلوم اوله‌که
بو علتک علاجی سرسام علاجنه قریبدر • مثلا اول رادع نطولر وضمادلر ایده
لر افراط اولیه‌که ورم صلب اولیه ورادع دیدکلر ضماد دارد سنک صیغی
منتشر عدس ولسان الحمل وکاسنی وعنب الثعلب بیبر اقلری دعصاره‌لری
وطحلب ویا شش قبیع قارندوسی وارپه اونی دعجی النراعی هرقنغسی حاضر
بولنه دوکوب کل یاغی ایله ویا زیت انفاق ایله قاسق اوستنه وحوالیسنه
نیم کرم ضماد ایده‌لر • وبونلرک هر بیسی یا اکثیسی ایله کل یاغیله نیم کرم رحمه
حقنه ایده‌لر شیاف ذکر ایلدیکمز اجزا ایله فتیل ایدوب کتوررک • وایلیجق
صو ایله وکل یاغی ایله نطولر دخی معتدر • رضماد وسرده ذکر ایلدیکمز یاغلرک
هرقنغیسی ایله اولورسه بنفشه خطمی ش وکل یاغی ایله ضماد اولنوب
دردعقب محلل دیوشادج وراد ع دارولر مخلوط اوله • وبنیزن کل یاغی وخطمی
وکتان وحسک دهزار اسفند تخملری ایله طبخ ایدوب وطبیخ لسان الحمل ایله
نیم کرم فتیل کتوره‌لر • وبو اجزانک تفله‌سنه آزه‌جق زعفران ولسان الحمل ایله ضماد
لر ایده‌لر • وطورق اوتی واکلیل الملک دوکوب پیرده صاروسله ونارده‌ن
یاغیله وآزه‌جق زعفران ایله استعمال ایده‌لر • فرزجه جمله محلل دارولر لازمدر
مثلا طورق اوتی وحلبه واکلیل الملک وکتان تخمی وبابونج ودیگر یاغلری
کبی واشق ومقل ویا شیمه وبازد وموعلک الانباط وصغر انجکی ایلکی
داروک وناردین وسوسن ودزاب یاغلری ایله استعمال ایده‌لر • وعلت آخرنده
که حرارت زائل اولمش اوله • واکثر بو علتله زائل اولمیوب دبیله اولمق احتمالی

منتشر طاربا بر دسته داوج درهم سلیخه کل باغی واورک باغی ایله
خلط ایدوب شاف دفتیل ایدهلر • ومعلوم اولورکه رحم ورمنک اولنده
اکر حیض کتوره جک بر نسنه ویرمک اولماز • اول ورمی تسکین ایدوب
بعده حیض ایندرمک کرکدر **مغسل** واکثر رحمده واقع اولان ورم بلغمی
ایسه بلغمی وذهوب ورمک بتنده ابنجی بورر بلغمی ده فتل سوز اولوب ودخی
آز اولوب • دفاسق وآنک خوالیسی وقارن عضله لری جلب سست ومنزقلل
اولوب ومعلوم اولان جمله بلغمی علامتلر ظاهر اولور **علاج** اول قبی ایتدرهلرکه
بلغمی ماده اکسلوب وشول نسنه لرکه بوکرک • ومثانه نک بلغمی نوعنده
مذکور در • جمله بوکه • دیفع • علاج اولور • • • • • • • • •

اوچیوز یکرمنجی باب رحمده اولان صلب ورم وسرطان بیاننده در

رحمده قتی شیش دروسرطان دیدکلری بنکج ایانلری کبی شیش اولور
فارسیده آماس صلب وآماس باب زحنکی کون که اندر رحم درلر • وافرنجیلر
انواجی درلر ور ولمر • ویونانیلر
درلر • رحمده اولمتوره برک ورم اولان
نکسله ویرمع ایله یوقلایوب بلک اولور • وبوعلتنک **علامتلری** بول وبراز
یوللری مسدود اولوب عسر ایله چقار • ودرجع آز اولوب تاکه سرطان
صعب اولمیه وجع تولد ایتمز وسرطان وجعی دخی آز وضعیف اولوب فاسق
وبوط بوجاقلرینه واوترافی بر ینک بندکی تربه وارر • وجایزدرکه تجاب بینه
یه چقه وممکندرکه کوز اوزیسی وصدغین اغریلری ظاهر اوله • وبدن ضعیف
دلاغر اولوب خصوصا آیغده طراقلق وبالدردخی ضعیف اولوب کاهی قارن
شیشوب استسقا اولور • وسرطان ورمی وصلب ورمی معلومدرکه ناهموار
اولوب طماریلری طوال علیقی کبی اولوب ورم لونی تیره اولوب وباشلقله وشراب
درددیسی رنکنه بکزر • وبوعلت صاحبی جایزدرکه آهسته قتی طوته • واکثر سرطان
زحمه اولورسه بر قزل لونلو اریک طشره چقه وجایزدرکه باشل رنکلو دبد
رایحه لو اوله • وممکندرکه صرف قان سوزیله حیض قانی کبی اوله وزحمه اولمه نک سببی
اولورکه ماده خلطیسی بر سوداوی ورمدرکه اخلاط احترا قدن تولد ایتمشدر • ویاخود
بر توتمو خلط انکله مخلوط اوله • وهرکاه که انون بر نسنه سوزیله قتی سا کن اولور •
علاج صلب ورم علاجی بودرکه قوت اندازه سنه کوره باسلیقدن فصد
ایدهلر • بعده سوداوی استفراغ ایدهلر • وبعده داخلیون وباسلیقون •

واردر چونکه دوبیله ایلدوکی معلوم اوله واریکلمنک ظاهر اوله **علاج حقنه** کرکدر •
کتان تخمی وخطمی وخایه لعابلر بین ایلیجق حقنه ایدهلر **ضماد** حلبه وبنفشه اوینی تازه سد
ایکیسی خلط اولنوب وازه جق کوکرجین خرسینی بر اغوب طشره دن ضماد اولنه
شیاف علک البطم ورزوفا وبارزد وباشلو انیک یاغندن دوزه لر ورحمه قویه لرکه
طبخ ایدوب باش ویرمیه کوره لر اکثر اریک مثانه دن بول ایله چقارسه وریقه
تازه سر ویرمک کرکدر • یاخود بذر قطونا وعناب ومستخلب ویرهلر • واکثر اریک
بتر سقدنا براز ایله مخلوط کله فروج اناسی باینه نظر ایدوب اون علاجلر ایله تنقیه ایدهلر
واکثر اریک رحمده اولوب رحمدن سوزیله دان شکل اوله • ورمنک ورمی دخی اوله
باسلیقون رکعتی انیک یاغی ایله اریدوب رحمه حقنه ایدهلر • واکثر اریکده مزاجه
اوله رحم قروخنک علاجنه تنقیه اوله لر • ازاحاطمت بابنده ذکر اولنمشدر •
واکثر فروج تیز طبخ بولمز اسیه لر **ضماد** فوربی ابخر وکتان تخمی والکلیل الملک
ایدهلر **حب** هر صباح بیدهلر مثلا ایکی دانک صبر ویر دانک زعفران حب ایدوب
ویرهلر • ونتاکه دوبیله تمام طبخ بوله وباش ویرمش اوله **غدادود وا** بودر بذر
قطونا بش درهم بزر تخمی بر درهم خطمی وخبازی تخملرندن هر برندن درت
درهم صمغ دکتیرا اونشاسته وقاودن تخمی هر برندن اوج درهم کل ارینی اون
درهم اوله بذر قطونا ومرو تخملرندن عنزیسیبا دوکوب جمله خلط ایدوب
بوندن اوج درهم مقدار بین جلابله ودکل یاغیله صباح واخشام ویرهلر • واکثر
تمارسدبا ویرهلر تین صوابدر **شیاف که** اوکنده کتوره لر حار ورمی تسکین
ایدر مرهم داخلیون کل یاغیله ملایم ایدوب وبر مقدار نشا ایکل عصاره سی
وعورت سدبا قاتوب شاف ایدهلر • واکثر کرنب عصاره سی دخی
خلط اولنورسه روادر **شیاف که** وجع تسکین ایدر خشخاش تخمی وعورت
سدبا طبخ اولنوب دکل وزعفران ایله وموم وکل یاغی ایله مرهم اولنه دوکوب
شاف ایدهلر • وبوبابده **طبخ ایدیجی** داردر بودر توردکل ودرت درهم
کتان تخمی ونشاسته هر برندن بر درهم زعفران ایکی درهم اوله دوکوب
بیخته • دکل یاغیله وتمارسدبا ایله شاف ایدوب اوکنده کتوره لر **ضماد**
نافع که برک ورمی یوشدوب واد بیتوکتوروب ودجعی تسکین ایدر
تازه خشخاش باشی بش درهم برکون برکیجه مبیخته ده اصلادوب
بعده اوز قینادوب ومرو وکندر وافیون هر برندن بر درهم کل یاغی اون
درهم خلط ایدوب بوندن شاف ایدوب وضماد وره دخی قنه لر ودیلر

مقنا

ومعاریه اوروک یاغلری وطاغ بچی سنکک بنی سی ایله وقبونکث تزه یاغیله ایدوب
ونرکس یاغی وطورق اوتی یاغی قاملدوب ضماد لر وفتیل ایله کتوره لر • وبو بابده
اقحوان وبابونج وحلبه وبیدانجیر یاپراقلری دخی ضماد لرده وشیافلرده مناسبدر •
وحمار اهلی دوخ سی یاغی دخی موافقدر • واکثر ضماد لری دخی حار اتمک مناسب
ایسه آزه جق جندبیدستر وزعفران وصبر وجاوشیر وطوشان بنیری ایله بیله
اقحوان وعلک الانباط وبادم صمغی ویاغی ایله اوله • وهر نقدر حار اتمک لازم
کلورسه بو ذکر اولنان اشیادن لازم اولدوغی قدر ضم اولنه • واکثر وجع
صعب ایسه ضماد تازه خطمی یپراغی وسموز اوتی ماء العسل ایله طبخ ایدوب
کل یاغیله ضماد اولنه • وکل یاغنی ایلیجق صو ایله وعورت سدیبی ایله ویاشی
کشنیز وسموز اوتی صولری ایله جمله مناسبدر • وابو علی سینا قول اوزره
کبر یپراغی وشکوفه سی ایله ماء العسل ضماد اولنسه مجربدر • وطوزسز
تازه پنیر ضمادی دخی مناسبدر • فصل اکر ورم سرطانی اولورسه باسلیقدن
فصد اولنوب بعده صافندن فصد اولنه وسوداوی استفراغلر ورطوبت زیاده
ایدیجی تدبیرلر وباش کشنیز ویا کاسنی صولری ایله قورشون صلایه ایدوب
اکلکه رحمه حقنه دوزه لر • ووقتاکه وجع صعب اوله عورت سدیبی ایله ایلیجق
حقنه ایده لر • ومرهم اسفیدک بو بابده عجب خاصیتی واردر • واکر علت
قرحه اولمش اوله حلبه طبیخی ایله اوکنده حقنه اولنه • وحب دخی تسکین ایدر • و
صاروموم وزیتدن وزیت دردیسندن اوله • وبو یاغ هر ایکی کون یاقره
قابده طورمش اوله مناسبدر • طشره طلا وضماد اولنه • وبارد دار ویرافتاج
اولورسه قشنیش وعنب الثعلب وکل یاغی وبیره آغی قورشون
تخته ایله ضماد اولنه • ووقتاکه قان کلمکه باشلیه لحیة التیس عصاره سی
وکل ارمنی وبیره آغی وزاج قلای نشا الجمل ایله • اوکنده حقنه ایده لر ••

اوچیوزیکرمی برنجی باب احتناق رحم بیاننده در

رحم اغزی بوغلمق دیمکدر • فارسیده دخی اختناق بوکان درلر •
وافرنجلر انوایچی ذرازوردملر ویونانیلر
درلر • اختناق رحم بر بیرامز علتدر •
مثلا صرع وغشی کبی اولنوب ومبدای رحمدندر • ورحم ایسه عصبانی اولمغله
وبورک وسینه جهازبه • ودماغ مشارکتی ایله در • وبو علت اکثریا حیض
منع اولمق وجماع اتمک که خصوصا ارباینده اولنوب جماعی عادت اتمش اوله •

داول

واوله عاقلندن وسببلردن ایرایی سببه ممنوع اولمش اوله • وکاهی بوعلت
باکره قزلر وبالغه عورتلرده دخی جوق واقع اولور • زیرا انلرک منیت حیضی تمام
اولنوب وتمام حیض کلمیوب وحبس اوله ممکندرکه وجع وتشنج ظهوره کلوب
وجایزدرکه ماده هر جانبه میل ایده والم تولد ایده • وبو دخی اولورکه ماده طمرلرده
رحمه دوشه دخی بر ورم تولد ایده وبعضلر ماده سی اکثر ایرشوب وکجود بوله
میوب بعضیسی بیله رحمده قالوب وتعفن ایدوب وبعضیسی دونوب
جمله بدنه پراکنده اوله • واولکه رحمده وطمرلرده وحوالیسنده تعفن ایدر وتحلیل
اولنور اکثر مزاج اصلی بارد ایسه اسفالنی غلظتنه وبرودتنه دونر • واکثر اصل مزاج
حار ایسه اسفالنی محترق وعفونت اولور • واول بخارلرکه غلیظ ماده دن
ومحترق سوداوی دن اوله بخارلر یه جقوب انواع علت که صرع وغشی ونکث
دلی وتشنج تولد ایدر • ومعلوم اوله که رحمک رباطلری بجابه متصل اولوب
نفس جاکت حالی طبعی حالندن دونوب وماده ضیق النفس وخفقان ایدر •
وجایزدرکه انفسی آتشفه انه دمتت کبی دونوب • وممکندرکه نفس بر اوغوردن
منقطع اوله • وینه تعوش کله واول اوقاتلرکه حیض احتباسندن وجماع اتماکدن
ومنی احتباسندن دخی واقع اوله بو انواع اسلم اولور • واولکه حیض ماده
سندن رحمه کلور • طمرلردن کلوب وکجود بوله میوب کبر وبدنه پراکنده
اولور • اندن حمی بر وورملر ودجعلر وصداع ودوار وسدر ووسواس
تولد ایدر • انوکنجونی بوعلت ساده غشی دن اصعبدر • وبو علتده دخی اول
غشی ظهوره کلوب بعده صرع وسبات ظاهر اولوب وسکته یه منودی
اولعد • وجایزدرکه بوعلتک حرکتی نبوضی بکج اوله • وممکندر نبض ومتواتر
اوله • واولکه متواتر اوله اندن خلاص ایدی اولماز علامتلری • ووقتاکه بو
علتک نوبتی قریب اوله اول بر امر فکرلر • وناصواب نه بیرلر خاطره کتوروب
وباش اغرلیغی وکوز حیره سی ودوار وطنین ظهور ایدوب ونفس
دخی طبیعی حالندن دونوب وچهره لون کوناکون دوداغندن وبورنندن •
داغزنده وبوزنده براورسن حرکتلر وضعفلر وبشلرینی بر بیرینه بجز اوادوب
واوازندخی ایدوب مزدکندویه هر نه سویلیسلر دشوار فهم ایدر • ورحمک حوالیسندن
بقادی بر نسنه جقار قیاس ایدر • وارقه ده وجع ظاهر اولور • وعلتک
ماده سی بر غلیظ خلط اولدیغنک علامتی اولدرکه متصل کاهی اولوب
داوبکنو غلبه ایدر • وحرکت حالنده اویور اوم کوزلری قپانمش اولور • وجایزدر

که کوزلرینی واغزینی آجیق طوته واصقی دخی اولمیه وبدننده آزه جق حرکت اوله • وبعضیسی بلغمی قی
ایدوب راحت بولوب اویقی وعقلی یرینه کلور • وانک علامتی که ماده نابتشی بر
خلط اوله دیمش ایدک انک علامتی عطشی غالب اولوب وحرکت وقتنده رحلانابر
رطوبت سوزیلور • وکوز قزارر • وکوز اوزبندن دخی دل حالی اولماز واول
نوع که نجاح اولمیوب منی احتباسی دیمش ایدک انک علامتی دخی حرکتی وقتنده
رحمدن رطوبت نازل اولوب راحت بولوب • وقابله عورت رحمنه آلات اورسه
برحرکت واقع اولوب رطوبت ایندرسه بو علتدن اشتاد خلاص امیدی
اولور • وبو علتده اولان صرع ایله صحیح صرعک فرقی اولدر که مثلا صحیح صرعده
مصروعک اغزندن کبوکلر کلور • وبلند آواز ایدوب ولسانی چکنیوب
بنجه اوضاع ایدر • اما بو صرعده بو علامتلری اولماز ولیکن تشنج ایدر ورنک
روی ونفس متغیر اولور • وآزه جق کوبک جقدوغی تندمرجه فی الحال ساکن
اولوب • وعقلی کلدوکی کبی نه اولدوغنی بلمک اولور • وبو علتک اکثر
سکته‌سی واکثر بیتارده ذکر ایلدوکمز سایر حادث اولان علتلرنده دخی بو یلده
که مثلا صحیح صحیح علت کبی کورنمز • زیرا اصل علت صرع وسکته وغیره دکلدر
اصل علت اختناق رحم اولوب بو علتلر مشارکت سببیله در • بونلرک
علاجی اکثر سبب اختناق حیض منع اولنمغی ایسه احتباس طمثده
اولان علاجلره مراجعت ایده لر • اما کوره لر فان علامتلری ظاهر ایسه باسلیقدن
وصافندن فصد کرکدر • دبوط بوزینی اوستنه وساق اوستنه حجامتلر دخی
ایده لر وابزن که طبیخ بنفشه وبابونج واکلیل الملک ومرزنجوش ولبلابدن
اجلاس ایتدروب • وبنفشه وسوسن یاغلرینی مخلوطا فاسق اوستنه • و
حوالیسنه سوره • وبونلری فتیل وشیاف ایله دخی کتوره لر ورحمه قتله خوش
بخورلر اتمک وادرار ایدیجی • دتنخلر صولرینی ویره لر • واکر علت سببی غلیظ خلط
ایدوب وعلاج اتمکدن ایسه ماده‌یی هضم ایدر لطیف غدالر وتدبیرلر واشتها
جانبلرینی اوومق وبا غلامق واطرافی باغلامق واطرافنی بابونه وطورق
اودنی واکلیل الملک وغیرها طبیخلری ایله یومق ونطوللر اتمک وعلت دکنتک حالنده
بوطلری تا قارننه دکین باغلامق واباقلرینی اسیتی صو ایچنه قومق ودخی دول
وطوز سورمک دبوط بوزینه حجامه قومان وماده‌یی آشغه چکمکه شافلر وناخوش
رایحه‌لو نسنه‌لر که قطران وجند بیدستر وسکبینج کبیلری بورونه طوتمق و
بخور دخی اتمک ودخی مثل وانث ظرنفی وکیکی بوینوزی وکوکرد وبونک کبیلر

بخور ایده لر

بخور ایده لر الخدان وقیصوم وبوزر لک وکرنب وحلبه وطورق اودنی وکرفس تخملری
واکلیل الملک وسعد ومحلب ودوقنه بیراغی وقسط وبابونج وادخر وسذاب
ودنا نخواه وعاقرقرحا وسلیخه وابرمق بارتوزی طبیخلرنده اجلاس ایده لر وبونلری
تکمیدلر ونطوللر وشافلر دوزه لر جمله معتمددر • وقابله عورت برمغنی کرم وانه
وفلفل غبارنه بولاشدروب وحب الغار وسوسن یاغلری ایله رحمه ایرشدروب
ورحمده دغدغه ایده لر که انزال بر باردر رطوبت نازل ایدوب ومعلول خلاص بوله وبونک
کبی فرفیون وغالیه مسک ودخی سنجرتیادن فندق مقدارینی دقنه یاغی ایله فم رحمه ایرشدرمک
تینی معتمددر • وبو علتک سلامتی حالنده یعنی حرکت ونوبتی زمانی دکل ایکن استفراغ
اولنه تینی مناسبدر استفراغ حب ایارج وشحم حنظل وایارج روفس وشیاذ
ایلطوس وحب شیطرج وحب منتن وانسطمخیقون وایارج لوغاذیا بونلرک هر تنقیسی
ایسه اولورسه استفراغ لازمدر • ومنفعتلی معجونلر نجاح بملک واستفراغدن صکره
سنجرتیا ودحمرتیا وفلافلی وجوارشن کموتی وکاکنج بملک نافعدر • بونلری انیسون
یاخود قزل بوکلجه یاخود یاشوش سذاب یا بنجنکشت طبیخی ایله ویره لر دخاریقونی
اوزوم شرابیله اکثر اختیار ایتمزلر • ایسه ماء العسل ایله ویرمک وجند بیدستر
دن دخی آزه جق ماء العسل ایله ویرمک جمله نافعدر نشان مجرب یاشش سبعه
اوتوز درهم فلفل وکندر هر برندن اون درهم اصغالاخی الی درهم اودرک
یابنی اوتوز درهم شیاف دوزه لر • واکر رحمده رطوبتی آشغه ایندرمکه ورجللرین تحلیل
اتمکه طرفیدن حار حقنه‌لر دخی کرکدر • واکثر رحمده جوق صو جمع اولمقدن حیض طورمش
ایسه انک علامتی قارننده زیاده ظهور ایدر • خصوصا حرکت ونوبت وقتنده آشغه
طرفنده ورملر وششلر اولوب استسقا صاحبی کبی حال ظهور ایده وبعضیلری
حامله قیاس ایدرلر • وحیض کلدوکندن حامله در حکم ایدرلر • بونلرک علاجی
حیض فتحی وادرار حیض وبول ایدیجی دارولر درحیض بابنده ذکر اولنمشدر •
اول علاج ایله تعتید اوله • واستسقاء زقی بابنده مذکور اولان فما دیردن
وحیض آجر حقنه‌لر وشافلر جمله اول بابده تفصیل اولنمشدر • وبو علتده
آزه جوق سیاه خربق کتورمک دخی نافعدر • • • • • • • • • •

اوچیوز بکرمی ایکنجی باب رحمده جمع اولان غلیظ ریحلر بیاننده در

رحمده یلر واقع اولمقدر • فارسیده باد رحم غلیظ کی انزر بولکان زناح
کرد آید درلر • وارغیلر انوابی درلر •
دارومل ویونانیلر درلر بو رحمده

غلیظ بلغم واقع اولمق سببیله یا وضع حمل دشوارلغی اوله که رحم مزاجنی ضعیف ایده ویاخود
بر زحم ایرشه ویا اکا بر قتی بر ورود ایرشوب بارد وسوء المزاج اکا غالب اولوب
رحمی بارد ایده . واکثر ریحلرک حادثلری رحم حوالیسنده ویا کوشه سنده یا بلغمی
ایچنده ودشنوب قالور ایسه بونلر مشکل کدر . آما رحم کوشه سنده اولان ریح
غیر بونلر آسان کدر . وکاهی اولور که بو ریحلر شویله غلبه ایدر که مثلا تمددی فاسق ویبوبلا
بوجاقلرینه وکاهی بجانبه دماغه چقوب واستسقاء طبلی حالی کبی حال ظهور ایده .
وکاهی بر یردن بر یره کزوب وصنجو وقراقر ایدوب قچی که جارشنه لر تکمید ایده لر
ساکن اوله وینه معاودت ایده وبعضیلرنده عمری آخرینه دکین بو علت بویله قالنه .

علاج اول ایارج فیقرا ولوغاذیا وارکاغانیس ایله استفراغ ایدوب بعده اصول
طبیخنده سنبوتیا ویره لر . وسذاب وطوروغ اوتی یاغلرینی نیم کرم سورمك وبونلرله
تکمید لر اوله ابزن وسذاب وبنجنکشت تخملری وقنطوریون وکمون وکرفس تخملری
وبابونه وسلیخه طبیخلرنده اجلاس ایتدره لر . وبونلرک ثقلنی ضماد لر که سذاب
یاغیله اوده وشول نسنه لر که بو کرک دخانه دن ظهور ایدن ریحلر علاجنده ذکر
اولنمشدر . اول بابه مراجعت ایدوب علاج ایده لر . ودیرلر که ارسی مرنی
که رحمه الکا مشتمل اوله ورحم آنی قبول ایده بو ریحلری تسکین ایدر . وهر صباح بر
بجج درهم دهرتا ویکی درهم نقل استعمال اتمک نافعدر .
وبردنک حنظل دخی استعمال ایلمک غایتله مفیددر ه ه ه ه

اوچیوز یکرمی اوچنجی باب انقلاب رحم بیاننده در

رحم کندو قالبندن دونمکدر . وبو علته عرب لساننده عقل دخی دیرلر .
وعلت صاحبنه عقلا دیرلر . وبعضی عربیده قرن وعلت صاحبنه قرنا دیمشلر .
وفارسیده انزر بوکال بازکونه آید دیرلر . وافرنجیلر انوانیعی
دیرلر . وروملر ویونانیلر
دیرلر . بو علتک سببی ایکی نوع اولور
برنجی اولدر که رحمه بر عظیم قوت ایرشمش اوله . وضع حمل دشوارلغنده
وقابله عورتک تهور ایله [illegible] اوله . ویاخود بر عظیم فریاد ایلمک ویوکسک
یردن دوشمک واغر نسنه قالدرمق ویاخود بر مخوف آواز ایشدرده خوف
ایده . ویاخود اکسزین بر بلاتن کورمک ویا بر اوده دیوار ییقلوب وانکه
مانند نسنه لردن یورکی اوینایه وبو حال ظهور ایده . وایکنجی نوع اولدر که
غلبه رطوبتدن رحمک رباطلری سست اوله . وآشغه طانبه . ویاخود

زده

زده اولوب رباطلری یانمش وفاسد اولمش اوله . وبعضیسنده اولور که بجلد رحم
طشره چقار وکاهی رجال خایه سی کبی بیوک اولور **علامتلری** فاسق ومقعده
وارقه ده وحوالیسنده عظیم وجع اولوب جائزدر که حمی ظاهر اوله . وممکندر که
کزاز ورعشه دخی حادث اوله . وانون بالا سبب رطوبت طلوب رحم ایچنه
برنسنه قونمشدر قیاس ایده لر . وقابله علت صاحبی بر مغله آنی بوله بیلورلر
وقتا که انقلاب تمام اوله بعینه رحم باطنی ظاهر اوله . آنی بولمق وبلمك اولور وتحجر
که مسترخی اوله واشغه صبرلمش اولوب وکندو شکلی اوزرینه قالمش اوله
انک منفذی ظاهر اولور . وکاهی بول وبرازی دخی منع ایدر . زیرا بول وبراز منفذ
لری دخی صقلوب زحمت ویرر **علاج** اکر بو علت جدید اولوب بر زمان دکل ایسه
وصاحبه سی تازه ایسه قابل علاجدر . وامید وار وآسان اولور . وعلت مزمن
ایسه مشکل کدر . اما بو علتک علاجی اول اصحابی حقنه لر ایله پاک ایده لر که بول وبراز
منفذی آچیله وقتا که بوزسق دخی نه پاک اولدقده رحمی یرینه التمک طریقی بودر که مثلا
علت صاحبی قفا اوزرینه یاتوب وبوطلرینی بر بیرینه برنسنه آپره وبر پاک قوشی
توکلرنی فتیله ایدوب آنی هموار صالوب ورحمی یرینه کتوره لر . بعده برآز توبی فتیله
ایدوب اقاقیا عصاره سیله واولسترابله که ایچنده قابض نسنه لر ازمش
اوله لر اصلادوب فم رحم اوستنه قویه لر . بعده آخر توبی فتیل ایله سرکه وصو
اصلادوب فرج وفاسق اوستنه قویه لر . وبانی اوزرینه یاتوره لر وبوطلرینی
بربیره کتوره لر وکبیلک اشغه جانبنه وقوشق یرینه محکمه قویوب شدت ایله مضغ
ایتدرمیه لر . وخوش قوقولو عطر شمم ایتدره لر که رحم یوقاری جانبه میل ایده
وبعده ناخوش نسنه شمم ایتدره لر که رحم اندن قاچه کرکدر . واشغه میل
اتمیه کرکدر . محصل ایکی کون بو اسلوب اوزره قاله اوچنجی کون آخر تویدن فتیل
ایدوب ومرسین یپراغندن دکل واقاقیا وانار قابی قینادوب اول فتیل ایله
ایلیجق کتوره لر . وبو شراب ایله برآخر نسنه اصلادوب فرج وفاسق اوستنه
قویوب بعده ینه ذکر اولندیغی اوزره محکمه قویوب رفق ایله مضغ ایتدروب
وبو ذکر اولنان قابض اجزالرک صوینده اجلاس ایتدره لر که استرخایی دفع
اولوب برک اوله . وممکن اولدیغی قدر بو قابض اشیادن نطولر وضمادلر
وبر قاج دفعه دخی کل ومرسین ودارو آخر قوابضات طبیخلرنده اجلاس ایتدره لر .

اوچیوز یکرمی دردنجی باب رتق علتی بیاننده در

باکره قیزلرده اکثرلا علتی اولمقدر . فارسیده بیوندیدن زنج دیرلر . وکس

بیوندی دخی دیرلر . وافرنجیلر انوابی دیرلر
ورومیلر و یونانیلر دیرلر . اصلنی ویدکلری علتده
مسیده رتق دیرلر . واول علتلو باکره یه رتقاعلتی اولمغ اوچ جنس اولور . بریسی بودرکه
فرجک آغزنده ات کبی برنسنه چیقار . یاخود پرده سی وزاری برک اولورکه اکثر قزلق
دیرلر . وبونوعه کل اصلنی دیرلر تاندر . ایکنجی نوعی فرجک آغزنده ات کبی برنسنه
چیقار غشا و کمر دیک کبی برقتی جه نسنه اولور . قزلیق سته ایدر . وبونوعه علاج زائل
قابل اولور . اوچنجی نوعی کوک کبی برنسنه بتمشدر . وقزلیقی مبتلا مشدرکه اکثر کوک
اصلنی دیرلر . ورتق عضروی دیرلر اکثر علاج اولمز . وکاه اولورکه بعضی وقتده اولوب
جراحتدن بتمک واقع اولور . وکاهی اولورکه فرجه بیتیش اولان رحمک منفذی تنک قالوب
حیض بلوغده حیض نازل اولوب ومنفذ بوله میوب کیرو دونوب وبدنه پراکنده
اولوب انذن بنجه صعب رحیلر ومرضلر تولد ایدر . علاج نوع اول که کل اصلنی دیرلر
اول قزلری اره دیرو کلرنده جوان اولر انک حقنده اولوب علاجن ایدرلر . ایکنجی نوعی که
پرده اصلنی دیرلر انی سکته لو التون ایله یاخود التون ویاخود باقر بچق ایله
یارلمق قابل اولور . ویارودقلرنده برمقدار کتون وطوز چکینوب قابلدر فرجه بونکره
لر . وجماع محللری ترتب دکلدر انی تکرار بتکه قویمیه لر . وبوعلته اولمزسه
دمور دستکاره وصناره ایله کسمکدن غیری چاره اولمز . مثلا غشا جاره دیرک
اوله دکورنک قابل اولنه . فرجک کنارینی ابهام برقاچیله محکم ایکی طرفدن بوغوشجه
طوتوب اکثر غشا رقیق ایسه کندوسی یرتلور . واخر علاجنه بوقوت
محتاج اولماز . واکثر غشا غلیظ ایسه مصابع ایله فرج کنارلرینی طوتوب
بغیه قوت ایله یارلمق قابل اولور . واکثر غشا اکبر دده ایسه رفقله صناره
ایله کسمک ویارمق کرکدر . وفرجک دودافلرینی برخوشجه حفظ ایدوب
ویاروب وفرج دوداغندن برنسنه بله قالدرمیه لر . انذن بله برنسنه
کسلوب ایسه یاره اولوب علاجه محتاج اولور . وقتاکه اول غشا بلی برنه
مرتبه ایسه کسوب بعده زنب یاغنده بوک بولاشدروب وقابض اشیا
صوبری وعصاره مری ایله بولاشدروب بتمار ایده لر . واول که صناره یه
محتاج اولمیه اولورسه صناره ده فنی قوت وشدت ایله طوتمیه لر . زیرا بونک
کبیلرده صناره ودستکارلردن انقلاب رحم واقع اولمشدر . وانقلاب
رحم صعب مرض اولدوغی معلومدر . هنوز بتمار بابده تفصیل اولنمش
ایدی . والحاصل ذکر اولندوغی اوزره اوچ کون نیم کرم زیت وقابض اشیا عصاره لری

واکر وجع

واکر وجع وار ایسه کل یاغیله بتمار ایدوب تازه تازه فتیل ویوک جرهه ایسه
ویکشدروب وافنضا ایدرسه ماءالعسل ایله یاکت یوبوب بعده بتوریجی
مرهملر ایله بتوره لر . واحتیاط ایده لرکه اول جراحت اولکنی اصل اوزرینه تکرار بتمیه وفم
رحم بغلنوب برعلته دخی محتاج اولمیه . وچونکه جراحت بته جماعه مشغول اوله لر . وتو
اطبادن بعضیلری بوتحلیده مجامعتده بعضی اشکال تشریح ایتمش اما لازم
مصلحت دکلدر . اختیار اللرنده ورنجه دیرلرسه ایده لر . وعلاج اولمیان نوع که
اکا جوبیده رتق عضروی دیرلر . اکه علاج ودرمان اولمز . اول علتی اول قزکنو
طالعندن بلسو . وبونکه مثال انموذج صاحبی دیسر اطبا اولان موضوم ایرچلبی
بونوع کوک اصلغنک علتنده طالع منحوسه حواله ایلمش الخوجم فتوم ایرچلبی
وفلاسفه اقوالی اوزره . مثلا عطارد وکواکب ثابته دن سحابی اولوب منحوس
اولانلرک بری ایله طالعده بیله بولنوب وزهره ایله مریخ ساقط اکین وزحل تربیعا
نظر ایدوب سابعده منکب الفرس نام کوکب ایله مشتری جمع اولسه وغیری
اولورو دیمشلر . بونلرهرچه اطبا نبلسون وارسون اول عورتک کیشی
طالعنه کوسسون

اوچیوز یکرمی بشنجی باب
طول نظر بیاننده در

زجده وباغ اسملو اولان زائده ات بیوک اولمقدر . بوکه فارسیده ازوسه
در دیرلر . وکنده یک دخی دیرلر . وافرنجیلر انوابی
دیرلر ورومیلر و یونانیلر
دیرلر . بوعلته طب کتابلرنده نظر وبظر دخی دیمشلر . وسنت اولماش عورته
نظرا دیرلر . زیرا بعضی عورتلر اولورکه انلرک نظر ویدکلری ودافلری اوغلانجقلر بوکی
کبی بیوک اولور . وکاهی کندکجه بیور وجماعه مراتز . وبعضیلرده رجل کبی قیامه
وقوامه کلورلر . اما کاهی بوزائد ات بعضنده کندودن دوشوب نابدید
اولور . وبعضنده بونکله آخر عورته جماع ایده بیلورلر دیرلر . بوزائد ات
قتش منفلنده تصالوب وصیف اپاندن اوکلی کبی اوزانور . ودیلرکه ایکی
عورت مجامعت اتسه لر اشتهارشهوتندن دفع وانزال واقع اولوب دیونک
کبی جاریه حیبلو اولور . وبوبابده جالینوس وارجیجانس بومقوله عورت
حادث اوزره جماعه قادر اولور دیو شهادت اتمشلر . واطبانک کبارندن بعضیلری
منکرلر انجق بونک علاجی حادث اوزره سنت ایدرکبی دمور دستکاری
ایله وصناره ایله برندن قالدرمقدر . اکثر برمقداری قالدرسه چوق قان روان

اولوب دخی قوّت ساقط اولور. وگاهی بعضی علاجلر ایله قانی طوتمق قابل اوله مز.
اول محلده طاغ اتمك لازم اولور. بر دفعه طاغ اتمك ایله قان طوتلماز ایسه
بر ایکی دفعه دخی طاغلیه‌لر. اوچیوز یکرمی التنجی باب

ظهور وادن محللرك امراضی واحوالی وبدن مرضلری بیاننده

ارقه وبوکر اغریلری واول محللرك احوالیدر. فارسیده درد پشت ودرد
تهیگاه دسولر اودرلر. وافرنجیلر انواجی
درلر. ورومیلر ویونانیلر درلر.

ارقه وبوکر اغریلری وبو اغریلردن مهره اچلمه‌لری یعنی بوکریلك وکرزلك عارض اوله
سی که بونده قدنه دریاج الافرشه درلر. واندامده وجع واوجاع المفاصل ونقرس
ووجع النسا ودوالی وداء الفیل علتلرینی علی الترتیب هر بیرینی باشقه بابده ذکر
ایدرز. اما ارقه وبوکریلك احوالینی اشبو بابده ذکر ایده‌لم. مثلا ارقه وجعنك
اسبابی بیر نوع اوزرینه در. بیری اولدرکه ساده وبارد وسوء المزاج اوله.
ایکنجیسی غلیظ وخام خلط مادّه سبیله ایچرو عضله‌لره ودمارلره که ارقه‌نك مهره
لری طولابینه کرمشدر. اوچنجی اولدرکه بعضی زحمت دیوزغونلق وشدّت
چکمش اوله. دردنجی کثرت جماعدر. بشنجی ارقه‌ده اولان بیوك طمرلر امتلاسی
اوله. التنجی بوکرك ضعیفی ولاغرلغی اوله. یدنجی رحم مشارکتی که بعضی عورتلرده
حیض دتقنوه اولور. وارقه‌ده وبوکرده وجع سببلری ایسه اکثریا بلغم خام
ویا غلیظ ریحدر. علامتلری بودرکه خام مادّه‌نك خاصّه علامتلری حرکت وریاضت
ایله وجع ساکن اولور. وارقه جق ارزه جق ینه ظهوره کلوب دریض دشوارلغله
قالقوب ووجع ثقلیه اولور. وجایزدرکه برودتی حس ایله ووجع موضعنده
معلوم اوله. وریح علامتلری ایسه وجع مرباح ایله اولوب ثقلیه اولماز. وبو نوعه
تا نفخ طعام ضرر ایدوب دضرریی فی الحال مشاهده اولنور. وبارد وسوء المزاجك
علامتی لابدّه برودت معلوم اولور. وثقل اولماز دیگر حار اشیا که اکثر
ایچرودن. واکثر ظفره‌دن اکثر ابیرشمر راحت بولور. وبوزغونلق وزحمت
وکثرت جماع علامتلری ایسه پیشه‌دن اسنمز وبوکرده ضعیف ولاغرلغی علامتلری
قوّت مجامعت نقصانی انکا شهادت ایدر. ورحم مشارکتی دمش ایدك انك
علامتی رحم اضطرابلری انکا شهادت ایدر. وبیوك طمرلر امتلاسی دمش ایدك
انك علامتی مثلا ارقه‌نك اوزونلغنده حرارت وصنجو ایله بر وجع اولورکه اول
طمرلر خلمنه ال ادرسه‌لر معلوم اولور. وبونك نشنه‌ندن اولان علامه اولان

اعصاب

اعصاب دخی وجعلو اولسه جایزدر. علاج اگر ذات الجنب شکلونسه
حس اولنورسه اول بابه مراجعت ایده‌لر. واکثریا بونده ذکر ایلدوکمز اوزره سبب
وخام مادّه سبب ایسه انك علاجی فالج علاجی کبی مادّه‌یی طبخ اتمك لازمدر.
مثلا ماء الاصول دیبا انجیر یاغیله ویروب وبو بابده قی ایله استفراغ اولنوب تنقیه
مسهل ادویه‌لر ایله که حب المنتن وحب السکبینج که انکلابا نیقرا مخلوط اوله
وشحم حنظل وتریاق اربعه‌نك نفعی واردر. وهر کیجه سیاه مخلوط اصلاوت
صباح اتمك یاغیله ویرمك وعسل ایله قرع صوینی ایچمك واکثر بونی ایکی هفته بیوسنه
ایچه‌لرسه بونلردن موافق ومناسب علاج اولنمز. وغذا اسم هلیون ایله تبقل
نخوداب ویروب وارقه‌سن ووجع یرلرینی سوسن وفرفیون وسذاب وقسط
یاغلریله دلك اتمك مناسبدر. وبونلرك وجعنه ونیه تخمی یاغینی طلا اتمك دخی
معتمددر. ضماد مثل وعبدی دستر وجاوشیر وسکبینج وفرفیون ایله وبونلرك
یاغلر ایله اوله موافقدر. واکثر وجع سببی ریحلر ایسه بید انجیر یاغی وماء الاصول
وحب سکبینج قدر معتمد علاج اولماز. حب سکبینج صفتی بودر. بوزرلك
وحلبه وکرفس تخملری ونانخواه وزنجبیل برابر اوله. وجمله‌نك وزنی قدر سکبینجی
بله دوکوب حب ایدرلر. وهر صباح ایکی درهم قدرینی ماء الاصول ایله ویرلر.
واکثر سبب بارد وسوء المزاج ایسه مزاجی تبدیل اتمك کرکدر. بو بابده
تریاق اربعه دمثروذیطوس مناسبدر. واکثر سبب وجع بوزغونلق ایسه
ابتدا راحت اولمق فصد ایدوب وخفیف ولطیف طعاملر ویروب وهر حالده
مقل انزروت ومومیا انده ونفاخلردن دخی پرهیز اتمك ایله وجع تسکین اولنور. واکثر
بو تدبیرلردن بینه وجعدن باقی اثر قالورسه حمامده طورق اولی ویا بوغج یاغلرین
سوره‌لر. واگر سبب وجع کثرت جماع اولوب ویا بوکرك ضعفی ولاغرلغی
ایسه بوکرك ضعیفی بابنده ذکر ایلدوکمز علاجلره مراجعت ایده‌لر. واکثر سبب
وجع بیوك طمرلر امتلاسی ایسه دمش ایدك انك علاجی مابضدن ویاسلیقدن
فصد اولنوب ووجع محلنه قان باقی سوروب وخفیف ولطیف طعاملر بیوره‌لر.
واکثر سبب وجع مثلا اوتدن کندوبی دلکوکورلرینه معتاد ایدوب بعده
اوسته‌ده استی کورلکلری غفلت ایله یاخود اقتضا سببی ایله کندودن دور
اتمش ایسه بو کونه سبب خارجی درلر. وجع ارقه وبیوك اطرافلرنده بله
اولور. وقلیل بونکه غلط ایدوب یعنی بو معتاده ارقه‌ده اولان اغریلره قولنج
درلر. قولنج علتی بغرسقلرده اول حوالیده اولور. وانك کبی ارقه اغریلرینه

علاج بودرکه مثلا وجع بر بنه بارم انداز طولی وبارم اندازه عرضی اوله بر قچ قات جدید
سر ساله دولبندی ارقه سنده کتوروب هر هفته بر مقدار اول دولبندی.
تخفیف ایدوب تدریجله بازانا منده کندودن دوره ایدوب وحمامده اسی یاغله سوروب
اکثر وجعدن باقی اثر قالورسه ینه حمامده ارقه سنه عسل صعتری سوروب واوزرینه
صعتر وجوز بوا وقرنفل غباری سپه لر. والحاصل دلکو کورکنه معتاد اولوب بعده
کندودن دوره ایه نار وجع ظهوردن خلاص اولمق کوجدر. او مقوله دلکو کورکلرینه عنبر یا
کورکلر بدل اولمازنه که کیجه کلاه حرقته یه معتاد اولانلر نزله دن خلاص اولمدقلری کبی دائما
دائما انیونلر وبنجلو وسایر کیفلو معاجینه معتاد اولانلر دخی تریاقی اولدقلری کبیدر
بونلره بدل قفتی کوجدر.

اوچیوز یکرمی یدنجی باب ریاح الافرسه وحدبه والتقعس والتواء بیاننده‌در

ارقه کوزلکنی ومهره لر یرندن طشره چقوب کوکس ایچرویه وارقه طشره
یومرولانمق وارقه ایچرویه یومرلانوب کوکس طشره چقمق مقعدر وبو نوع
یومرو هر جانبنده اوله التوا دیرلر. وکوزلرک علتنه قارسیده دیکر
پشت وکوزپ دیرلر. وحدبه وریاح الافرسه یه اندرآمدن بیرون حدره از
خوبش دیرلر. وافرنجیلر انواعی
دیرلر. ورومیلر ویونانیلر دیرلر.
ارقه مهره سی که یرندن طشره چقه اکا حدبه دیرلر. واکر ایچرویه کیده اتقعس
دیرلر. وهر جانبه کتزیعنی اکثر کتمکه التوا دیرلر. بونلرک سببلری اکثر احوالده
رطوبتدر. مثلا فالجدن متولد اولان رطوبت کبی اولوب ویا بر غلیظ رطوبت
اوله که بلغمی تشنج تولد ایدر. ویا بر غلیظ ریح اوله که مدت اچه یاخود ایچرودن
بر ورم اوله که صفاق ومدلکلری عضلاتنک ماده‌سنی چکوب ومهره‌یی یرندن کیدره
وهر طفلک که سینه مجاوره‌سی یرندن آچله نفس چکمه‌سی عنبری طبیعی اولور.
زیرا النفس چکمکه انوا... طبیعی قالندن کیدرر. وبقراط درکه بز اجابته حدبه بز
ربو اوسعال قبل ان ینبت فانه یهلک یعنی هر طفلکه اوکسرک یا ضیق
النفس دافع اوله بالغ اولمزدن اول اوله که مهره‌سی یرندن کیدوب حدبه
ظهور ایده هلاک اولور. زیرا ماده غلیظ اولمغله سعاله وضیق النفس انتقال
ایتشدر. اول تقدیرجه عظیم ومزمن خراج اولمش اوله. واوغلانجقلرک مهره‌سی
ابلوب حدبه اولمسنک سببی اولدرکه انلره وقتندن اول طعام ویریلور
وشرنیب سنزه بغلولرسه یریز. اول سببدن انلرک خلطی دریا جی.

غلیظ اولوب سینه یه وارقه یه واروب میل ایدوب مهره‌لری یرندن اتره و
حدبه اصحابنک ساقلری انجه اولور. زیرا مهره یرندن کتمشدر. وبعضی شقوقلر
که هر بار غذا انک ایچنه کیروب اعضایه اندازه ایدرلر اول منفذلر طارلدلمغله کرکی کبی غذا
اکه ایرشمز واندن اشغه اولان اندامل هر نه ایسه ضعیف ولاغر قالور ودخی
اولورکه حدبه سبب بر زخم وآفت ویا بر سقط کبیلر اولور. اما غلیظ ماده
دن اولانلرک علامتلری جمله رطوبت زیاده ایدیجی تدبیرک سبقتی اکا شهادت
ایدر. ولمس ایله دخی معلوم اولورکه یرندن متغیر اولمشدر. واکا وفقا که باغ
سورسلر یاغی قبول ایتمز دورم غشاء صفاقکه کوکسده وبعض قلب بتن در
نیکت التنده‌در جلد پرده سنک شیشلری اوله انک علامتی ضربانلوبر وجع ظاهر
اولوب ومختلف حمی لر دخی ظهور ایدر. واکثر بر زخم وآفت وسقطه سبب ایسه
انک علامتی معلوم اولورکه بعد الزخم ظاهر اولور علاج ماده غلیظ سبب
اولمش اولان نوعه علاج فالج علاجی کبیدر. مثلا اول استفراغلر ومسهل دارولر
که فالجده ذکر اولنمشدر. بعده جلا ویریجی لعوقلر ویا کرنب واسقیل لعوقلری
وسکنجبین عنصلی کبیلر نافعدر. وربو وضیق النفس علاجلری دخی بو حالته
نافعدر محلنه نظر اولنه ضماد لرکه حار ومحللر اشیا ایله مرکب اوله قتاد وشیر
دمقل واشق وسکبینج وحلبه واکلیل الملک کبیلر در وقوت ویریجی دارولر
دن اقاقیا وکلنار وکل در وآخرکه جمع حار وجمع مدردر. وهم قوت ویرر سرد
قوزاغی دیبراغی واهل وادشنه دونه وقصب الزریره دراسن در. وجوزلرک
منافعی وسره ورباطلرکه عصبانی اوله. ومهره لره قوت ویرر ومهره یرینه رجوع
ایدر. واکثر بو حاره قوت ویریجی دارولر دخی نفوذ اولنورسه که ماده قوت
بولمغله ماده یی دفع ایده مقدم استفراغ اولند دخی حالده بونلره اعتماد اولنور
وبو علته اوغلانلر فرفیون دسوزابدر صفت دهن خاصته فلفل وجندبیدستر
واقاقیا وشحم حنظل وفرفیون وانکرزد وندنه بر ابرا اولوب ددکوب اولادرهم
بو غبارده بر رطل سذاب یاغنه قوشدروب بر معقنه کنشده طورمق کفایت
ایدر. بعده سوزوب تکرار اول قدر غبار قاتوب تکرار کنشده قوبوب وتکرار
هر دفعی سوزوب ونیه اوله ورقیم غبار قاتوب کنشده قوبوب اول یاغدن
سوره‌لر دهن که رطوبت لرکی ورنجلرکی تحلیل ایدر. ابهل وشیح وسردل
قوزاغی ومرسین وعاقرقرحا ومرزنکوش واکلیل الملک وفوذنج وسلیخه
ودارچین سعوده طبخ ایدوب وسوزوب سذاب یاغنه برابر قاتشدره.

قابل اولمز ایسه اتشدر صوکیدوب یاغ قالنجه قینادوب بعده ایجنه آزجه جبق جند
بیدستر و فرفیون داخل مدقوق حل ایده‌لر ضماد راسن وزنجبیل قیناد دوب
ضماد دوزه‌لر ضماد آخر راسن ودوج داخل جمله‌سینی شرابده طبخ اولنوب
بعده ایجنه مقل ازدوب ضماد اولنه • واکثر بو جمله تدبیرلر الکار ایتمه‌که واقع
ایده‌لر دینیلر • واکثر سبب شده بعضی ورم ایسه انک علاجی صلب ورم
علاجیدر که مخلنده مذکوردر • واکر سبب بعضی زخم وآفت وسقط ایسه انک دخی علاجی
اول بابده مذکوردر • دبو علل الحیوان تذکرت السویدیه قول اوزره نافع اولان مفردات
که جمله اعصابک ورمنه والتوابه دعقده سنه نافعدر سیسم قشرنی ایله دوکوب
ضماد اولنه واغاضن دبیر اغنه دخی قیناد دوب ضماد اولنه عکظ غلیظی تحلیل ایدرشقاقل
بابنی دخی نافعدر صعتر یکک وضماد اتمک نافعدر قصب فارسی قینی نافعدره
خصوصا تازه بیبر اغن نشیرنغان ایله ضماد ایده‌لر دعلت خصوصا التواء دله بصل نرجس
نرکس صوغانی ضماد اولنه فطوریون ضماد اولنه خصوصا علتنده وجع اولدقچه نافعدر
حب البان ضماد اولنمق وردج یکک وضماد اتمک دهن النرجس زنبق دنسرینا
باغلری ایله وصارنی موم ایله موم روغن ایدوب ضماد اولنه ترکیب بورق وزیت وشحم
وبسفایج وبنجنکشت وسوسن ابیض واشق دبلسوس صوغانی وبخور مریم وقسط
باپی دکتا نخمی والخوان دخشف کوکی بونلری الکر باغی ایله اکثر بالکز واکثر حاضر
بولنانلردن هرنه ایسه ضماد اولنه اسطوخودوس بجوننی یکک وشربتین ایجک
مغاث التواء علتنده یکک وضماد اتمک غاریقون بار واعصاب اوجاجنه ضماد
اولنه ملح طوز وبغدای اونی وعسل مخلوطا ضماد اولنه التوابه معتبدر •
رصاص قورشونی ونخته ایدوب اوزرینه باغلامق والتوا اوزرینه خرقه ایله
حاره مق بذر قطونا مدقوقی ضماد اولنمق رماد الکرم اوزوم چبوغی کولی ضماد
اولنه نافعدر

اوچیوز یکرمی جکرنجی باب اوجاع المفاصل ونقرس ووجع الظهر که قاتر اوله انک بیاننده در

فارسیده درد بند کشا ودرد پای ودرد رکنشا دیرلر • وافرنجیلر
انواجی دیرلر • ورومیلر ویونانیلر
دیرلر • اوجاع المفاصل بند کشا اغریسیدر
وبان باشی اغریسی دیرلر • ونقرس ایاقده وطپوقده والنده دخی اولور
معلوم یوکه الکابر مرضی دیرلر • ووجع الظهر اسمی بر ظهر علتیدر ودرلرکه
بو انواع نوع علتک برکونه علتدر • واکثر وجع الظهر عارض اولور وجع مفاصل

دخي

دخي عارض اولمق جایزدر • اما نقرس علتی یالکز دخی واقع اولور • دبو انواع علتک دجعلر
نیک سببلری زاید ماده درکه بوغنلره جمع اولمشدر انوکیچون وجه علا العموم بو علته اوجاع
المفاصل دیرلر • وبو ماده الن وایاق بوغنلرنده یالکز اولسه نقرس دیرلر واوشراغی بیرنده
دبو طوقومنده ماده واقع اولوب وجع اولسه اوجاع المفاصل دیرلر • ووجع الورکت
دخی دیرلر اوجه اغریسی دیکلدر • دبو طوره آتشقه انکه میل ایدوب وایاق کوکجکه برنجه
وارنجه وجعی اولور الکا عرق النسا دیرلر • وطمره ده ماده طوله کیدر • دوجعی طوله اولور
ورمی دبدبلری علتکه عرجه کوتورملک دیرلر • اکثر وجع المفاصلدن ووجع النسادن
اولور • ونقرس اسیه یالکز اولور ومخلوطه دخی اولور • دبو علتلرده زاید ماده دجه
دکنز ایکی نوعدر بر نیک سببی اصلی وبر نیک سببی عارضیدر • واصلی سبب دیدوکمز
بیت اوجه شسنه در بریا جوع جلق وعلا بوغنلری دکت انجون برآتشدر که انواع حیوانات
حرکت اتمکه قادر اوله بیلر ودرکیم دخی انسان اولمق ایچون بوغنلری واسع براوب
دهر بوغنده بر رطوبت قومشدر که حرکتلر ملایمله اولوب کوکلر بربرینه سوریلمه و
اشوب اضطراب واقع اولمیه بو حال اغزده دیشلرده دخی ظاهر اولور وادل حرکتلرده
تولد ایدن حرارتلر سببی ایله رباطلر دوغنلر که بوغنلری ضعلامشدر انلر قوتومیه
ودوکتدن قالمیه انوکیچون که هرکاه آدم چوق حرکت اتسه انلرا چوق رطوبت خرج
اولوب یوروغونلق کلور • دبو بوغنلرک حرارتی وطبعی حشه رطوبتی کندویه چکمکدر
بو حال دخی تجربه جیلرده ودکرمنجیلرده مشاهده در • انلرک دونه جک النلر بنه
یاغ سوررلر که اکتی سرعتله اولوب دونرلر زورا ایله دونمک حرارتدن
آتش پیدا اولمیه واشجیلر دخی کلر وبوکه بکزر اهل صنایع صوبیله ویاغیله
انلرک کبیلرنی ملایم ایدوب ایش ایشلرلر • وبوغنلره دیدوکمز حرکتلک طبعی بودر
که مثلا بوغنلره ماده منصب اولوب • واول حرکتلر ماده‌یی تحریک ایدوب وماده
اول وقت ساکن مولدوغی یرده قرار ایدر • وایکنجی سبب اولدرکه اول
حرکتدن نابته بر حرارت تولد ایدر وحرارتک ایسه طبعی کاری رطوبتی کندویه چکمکدر
دیمش ایدک بو حال دخی چراغده وشمعده اولان فتیلده ظاهردرکه فتیل آتشک
حرارتندن رطوبت منالن یاغی کندویه چکوب آتش حرارتنه کتوروب وفتیل
خلاص اولمق ایچون یاغی آتشک حرارتنه فدا ایدر یعنی ویرر • واوچنجی سبب
اولدرکه بوغنلره دیدوکمز اخلاطک هاضمه‌سی بو قدر پس بر زایده ماده
که بوغنلره دوشه هضمی اولمادوغی ایچون انده قالور بو دفعه علاج ایله
تحلیله محتاج اولور • زیرا بوغنلرک هضم اولندوغی دافعه‌سی دخی بو قدرکه

کندودن دفع ایده زیرا اخراجی بارد و ردیئه ایسه حاللری معلومدر • و ایکی سبب
که بری اصل و بری عارضی دیمش ایدوک اصل سبب تمام اولدی و عارضی سبب دخی بری در
بیر بری اولدر که ریاضت ایتمکدر • ایکنجیسی معده ضعیفدر که طعامی هضم ایده مز • اوچنجی
سببی اطبانک طعام علی الطعام دیدوکی که طعام هضم اولمدن بر دخی یمک و بلکی ناموافق و نسبت
سز یمک اوله • دردنجیسی متواتر مسکرات در • بشنجیسی ناشتا شراب ایچمک
ایله بیونده و عضله یه آفت ایرشمک • التنجیسی طعام صوکنده هضم اولمزدن اول جماع و رقاته
کیرمک و یاخود طعام صوکنده تیز ریاضت و حرکت قوی ایتمکدر که خام غدایی اشغه نازل ایدر •
و تعیین خام اولور • یدنجیسی زکام و نزله انواعی که نازل اولوب بیونلره دوشوب اندام
فالمقدر • و چوق واقع اولور که بدنده بر اثر اخلاط جمع اولوب بیونلره واراتک سببی
ایله بر استفراغ واقع اولور که عادت اوزره قی و اسهال کبی و بواسیر و حیض قانی
کبی اوله ابوعلی سینا دیرکه بو علت سببلرینک بری بودر که بلکه فصد و اسهالی علاج
اتمش اوله لر دخی بوغر سفلی قوتی قوی اولوب زائد خلط قبول ایله و کندودن قبول
ایلدوکی اطرافه دخی بیونلره براغه دخی چوق اولور که بر عظیم غضب حالنده مثلا عصبده
اولان خلط ناهموار حرکت و حرارت سببی ایله بدنده اولان زائدلری بیونلره
براغوب بو علت واقع اولور • و مشهور سببلرکه ناموافق طعاملردن و متواتر مسکرات
و طعام علی الطعام دن غیر تبب ایتکدن بو علت ترشوبله اولور که • مثلا زائدات
غیر منهضم بدنده جمع اولور • و طمرلره بی هضم کچوب مفاصله کیروب انده قالور
و بو معنوله اوجاع انده ظهور کلور • و انک سببی که طعام صوکنده علی الفور جماع
و یاخود قوی ریاضت دیمش ایدوک انک اصلی بودر که طعام هضم اولمزدن اول اولان
جماعده اولان حرکتلردن بیونلره حرکتی قتی چوق اولدوغی ظاهردر • و قوی ریاضتده
دخی کذلک بیونلر اسیجاق اولوب دخی هضم زائدات که بدنده جمع اولمش ایدی
کندویه چکوب اول محلده قرار ایدوب ممتلی اولور • و طعام صوکنده تیز حمامه کیرمک
ضرری ایسه ایکی نسنه در • بری بو که حمامده جمله دمر دوغی معلومدر که اسیدر
و اطلافلری کندویه چکر و بو سببدن بی هضم غذا معده و جکردن طمرلره کچوب
بیونلره دوکلور • ایکنجی نسنه اولدر که بدنده اولان حاقه لانده حمام ملایم
اولوب ارییر • و طمرلره نزول ایدوب بر عضودن بر عضوه عادی اوزره منصب
اولور • و قوی ریاضتدن ضرر بودر که حرکت و ریاضتدن بیونلر کرم اولوب
رطوبتلری تحلیل اولوب ریاضت و حرکت اندیلر بدنده و بیونلرده رطوبت
جمع اولوب • نابه کلندن مثلا نازک و نرم نسنه غلیظ اولوب • و جعلو درلر

دوتوب

دوتوب نسنه لرکه کرج و طاش و کوره و آنکا مانند نسنه لر بیونلرده منجمد اولور • و هرکاه
که بو معنوله زائد اخلاط بدنده جمع اولمش اوله بعده اتفاقی استفراغ که قی و اسهال و
ادرار بول ایله یا کندو طبیعتیله یا علاجله بر نجه اولور اسه انسون خصوصا بو حالده بول
دخی غلیظ اوله جائزدرکه بو علتلر کندوده متوفر اولوب بو بله استفراغ ایله دفع اولمش
اوله و اتفاقی استفراغ واقع اولمزسه ایکی دن خالی دکلدر یا بو زائد خلط بیونلره منصب
اولوب بو علتلرک بر سببی یا ایکی سببی یا جمله سی ظاهر اولور یاخود طمرلرده قالور تعفن
ایدوب عفونتی حمی لر تولد ایدر • و یاخود بر یومشاق ایکی ضعیف و زبون ایدوب ورم
و خراج ایدوب عوبنتی و بسط بوجاقلرنده مادّه جمع اولور • و بو معنوله اورانک مادهسی
بر نوع اولمیوب بعضیده قان و بعضیده صفرا و جائزدرکه حرکت صفرا و بلغم و خبر یا
کبی واقع اوله و خام بلغم یا اکثر آز واقع اولور • و بعضیده مادّه سودایی اولوب
ذکر ایلدوکمز حبیب نسنه لردن طاش و کرج و کوره کبیلر منجمد اسه جائزدر • و بو
معنوله اورانک رنکی و خشونت و ملایمتی اخلاطنه کوره اولور • و اخلاطک قنغی نوعی
اولدوغنه دخی شهادت ایدر • و بو مادّه لر تولدی اکثر یا هضم ثانی و هضم ثالث فضله
سندن اولور • و بو علت اکثر بیرلره و زنانه و یا مقعد مرض چکمش کسنه لره چوق واقع
اولور خصوصا بو مرضلره بعضیده علاجده خطا دوشمش اوله • و کاه بو علت اصحابنک
بند بر بری تعیین اولوب و ممکندرکه بر غلیظ بر یا بر نسنه حاصل اوله و بونکله کاهی عظیم وجع
طوتوب و کاهی ساکن اوله • و بو دیدوکمز حار مزاج اصحابنه اکثر اولور • و کاهی بند
بر برنده زائدات بندوکی کبی بر مفاصل ایچنده دخی زائدات و خلط بتوب و بو نوع
دموی مادّه دن واقع اولور نقرس دیدوکلری دخی اول مرض قبیلندندر که والدینلردن
اولاده انتقال و میراث کبی کلور • و چوق واقع اولورکه اوجاع المفاصل و نقرس
اصحابنه فوت ویرنجی دارولر دیرلرکه تا مفاصله طلا ایده لر و قبول ایتبوب کندودن
دور اوله • بو علاج هلاکه سبب اولور • زیرا اول فضله دیدوکمزکه مادّه
مفاصله کلوب • و اکا متصل اولان اندامه کیورایدی منع اید چک غلبه ایدوب
هلاک ایدر بو معنوله حال اکثر صفراوی نقرس صاحبنه اوله غندر • خصوصا بارد
دارولری چوق استعمال ایتمش اوله لر • و اوجاع مفاصل اکثریا بهار فصلنده چوق
اولور • زیرا فصل بهارده اخلاطک زیاده لکی زمانیدر • و خزان فصلنده دخی
ظهورینه طعامک سببی اولدر که اکثر تازه و چوق میوه لر استعمال ایتکله بدنده
بر اثر خلط چوق جمع اولور • خصوصا سائر طعام دخی مراد اوزره هضم اولمیه معلوم
اوله که ظهور وقتنده دخی حرارت ظهر سببی ایله جمله بدنده مسام و منفذ واسع

اولمق لازم کلور . واول حال ایله کچوب هوا برودتنده متجمد و یاخود غلیظ اولوب مفاصله نازل
اولور مرض ووجع ایدر انوکیچون درکه اطبا اولیه دن حکمه ادیکونه رضا ویرمزلر . و هر کاه که اوجاع
المفاصل وعرق النسا اصحابنه دوالی و داء الفیل علتی عارض اوله اولکی علت زایل اولور
و یاکه عرق النسا اصحابنه اسهال واقع اوله بر مدت وجعی آز قالور . وکاه اولور که عرق
النسا اوجه وجعی اصحابنک بوطی اوجنده اولان کوکلر یاسور چوب طشره چیقار . و دیرلر که
کاه اوجه وجعی اولان کشینک بوطنده بر قزل نسنه ظاهر اوله و عظیم حکه سی اوله
و اوجه اغریسی ساکن اوله اندن ظاهر اولان قزل غده و بثر کبی نسنه یه که عربجه البثول
درلر . بیرامز در بو اراده یکرمی بشنجی کون هلاک اولور درلر . امدی عرق النسا ونقرس
اصحابنه صواب اولورکه علاج ایله بدنی ماده دن پاک ایده لر زیرا غلطدن بنه اثر قالورسه
علت وماده دن ربیدر علت کیرو معاودت ایدوب پیوندلر وجعی دخی معاودت
ایدر . و معلومدر که عرق النسانک ماده سی اکثر بند مخلنده اولوب و مفصل عصبده
که بوط اوزرنده در اینوب وجع عظیم اولور بو نوعده واعلم و مشغول نافع اولوب
داغدن امین واراولنور ونقرس وجعی ایسه بعضی کمسنه لرده اول ایاقلرده بر مقده
ظاهر اولور خصوصا ابهام ویدلرده بر مقده ظاهر اولوب . وبعضنده طبان التنده
و ایاغنک اپارنده وبعضنده تمام ایاقی وجع و ورم ایدر . واوبتان بیربرنده وجع زیاده
اولوب وخفیف بر اوزانلور . انوکیچون طواشیلرده وعورتلرده نقرس اولمز زیرا
غایه ایله شرکت یوقدر عورتلرده اولورسه مکر حیضی اوقات معینه سندن
منقدم طورمش اوله . زیرا بونده اولان بیرامز فضله لر حیض ایله پاک اولکلندر
علامتلری . بونلرک علامتلرندن طلب مقصود بودرکه مثلا بوذکر ایلدوکمز علتلرک
ماده سی قنقی خلطدر فهم ایده لر . و ممکن ایسه علت ظهورندن اقدم بر مزاج
که اول خلطه تابعدر . مزاج بیرنده ایکن اول خلط استیلاسی قنغی یه نظیره محلیدر انو
کیچون متقی کشیلرک باشنده بر بار طبیب حاذق لازمدر . مثلا بو علتلرک ظاهر
اولمسندن خوف اولنه و فهم ایده ارکندن اول ماده استفراغ اولنوب اول علت
حادث اولمسندن خلاص اولور . واکر اول علت ظاهر اولمش ایسه دخی قنغی
خلط ایدوکنی اکثر مفرد واکثر مرکب در کیفیتی نیجه در معلوم ایده لر . و بو علتلرک
موضعندن و وجعندن ولونندن و ورم لوندن و مزاجدن خصوصا نبض باشندن وثقلت
انواعدن و حرارت و برودتدن معلوم اولورکه مرض قنغی ماده یه تابعدر تفصیل لازم
دکلدر . و مریضک یاشندن و ییل فصلندن وسابق تدبیرلردن و نا موافق
نسنه لر استعمالندن سوال اولنه ولیسه نیجه لازم اولدوغی بودرکه علت صاحبنه

دخی

دخی علم حاصل اوله . مثلا علت اوزرینه ال اورسه لر اکثر حار ایسه وال قومقدن
صفا ایدوب و تینی محرق وکلاب سه واول محلک اوتی قزل اولوب و ضربان مقدم و ثقل
ایله اوله . مریضک مزاجی حار ورطبدر بنه بارد نسنه قومقدن راحت بولور . آنی بلمک
کرکدر که ماده دمدندر . و مریضک عمری و ییل فصلی وسابق تدبیر اکا شهادت ایدر . واکر
لمسده فتی حار و محرق و حمرت اوله . و ثقل و ضربانی و تمدد آز اولوب لکن وجعی دخی فتی
محرق اوله . و بارد و رطب میوه لردن وسائر نسنه لردن راحت بولوب و ورم
عظیم اولمیه معلومدر که ماده صفرادندر . مریضک مزاجی و سنه فصلی و سابق تدبیرلر
اکا شهادت ایدر . واکر لمسده ورم لونی بدن لونی کبی اولوب و حار اولمیه و وجع
و ضربان اولمیه و ثقل جوق اوله . و مریضک مزاجی بارد و رطب اوله . و هر بار حار
حماملردن و حار نسنه لردن راحت بوله بلمک کرکدر که ماده بلغمدندر . و هم و سنه
فصلی و سابق تدبیرلر بوکا دخی شهادت ایدر . واکر ورم ازدیلونی باقل و یا خود کوک
و سیاه اوله و لمسده دخی بارد اوله ماده سوداوندر . بنه مریضک مزاجی و
سنه فصلی و عمر و سابق تدبیرلر اکا دالدر . اما علت ماده سی دموی و صفراوی
یا خود صفرا ایله سودا مخلوط اوله . هر قنغیسی ایله مخلوط ایسه اکا علامت دیرلر . بنه
ذکر ایلدوکمز اوزره هر برینک علامتلرندن تشخیص اتمک کرکدر . اما مرکب
ماده نک اصل و صحیح علامتی اولدر که . مثلا نه ایکی بارد و یا ایکی حار ضمادلر که بعضی
مخلوطا اولمیه . راحت بولسه کرکدر . اما کاهی بر حار نسنه نافع و لازم دخی
اولور . و کاهی بر بارد نسنه نافع و لازم کلور . زیرا ماده مرکبدر و بو مقوله مرکب
و مخلوط ماده لر مشغول کمسنه لرده واقع اولور که اصلنده مزاج حار اوله . و بارد و رطب
طعاملر و میوه لر و نقاعلر و انکا ماننده نسنه لر چوق استعمال ایده لر . و امتلا اوزرینه
اکثر فصد و اکثر خفقان قوی حرکت ایده لر . و خصوصا استعمال ایلدوکی طعاملر
و غیره بی تدبیر اوله . و چوق اولور که علتک ماده سی بر اوریک کبی ماده اولوب
اکا عربجه المده درلر . انک علامتی ایسه صعب وجع و تکه اولوب اوزرینه
حار نسنه لر اورسه لر تحضور اولوب بارد هوادن و بارد ادویه دن راحت
بولور و بعضنده علتک ماده سی ریحلو و متحرک اولور . انک علامتی ایسه
ورم و وجع بر یردن آخر یره نقل ایدوب واصلا ثقل اولماز . و علت صاحبی
نفاخ میوه لردن و سائر اطعمه دن چوق یش اوله . و کاهی بو علت حرارتندن
و رطوبتندن اول اندازه ایله اولور که کوکلره نفوذ بولوب کوکلری فاسد
ایدر بوکه عربجه ریح الشوکه درلر . و کاهی انتز بسره ال و ایاق لحوملرینی تقلیل

ایدوب لازم ایدر. واوجاع المفاصل ونقرس ووجع الشوکه بتنده اولان وعلتلر بویله اولورکه مثلا
نقرسده واول نوعده، ماده آیاقده وبدنده فضا سنده اوغورر ریح الشوکه ده ایسه
کوک ایچنده اولور. بو انواع علتلرک جنسی وعلامتلری تفصیل اوزره بیان اولندی
شمدنصکره علاجلرین بیان ایده لم بونلرک علاجی اگر علت دموی ایسه قولدن اکحل و
ایاقدن مخالف جانبدن باسلیقدن فصد اولنه وقولده علت جانبندن فصد اولنه بو اصوله
قطودورلر. مثلا علت صاغ ایاقده اولسه صاغ الدن وصول ایاقدن فصد اولنه.
واگر ایکی ایاقده وایکی الده واقع اولسه اول زمانده اقتضا ایدرسه ایکی قولدن بر
اوغوردن فصد اولنه. وچونکه فصددن راحت بوله ایکی اوچ کوندنصکره قیئ بیوره لر
خصوصا علت ایاقده اوله قیئ اتمک نفعی مشاهده در. زیرا ماده یی یوقاری چکوب علت
جانبلری سالم اولور. وقیئدن صکره دخی مسهللر ویره لر. وهر بار طبع قبض اولمقدن
وغلیظ ومفرط اطعمه دن ابرهیز بشرطدر. ومتصل بو اراده علته آرام ویریجی نطولر
واستعمال ایده جک دارولر دخی ویره لر. واگر مسهل ویرمک ایله دفع اولورسه
چون علاج درزیاده مغلطه ایتمیه لرکه علت ساکن اوله دخی وکندو سلامت اولدوغی
حالده درمانده تنقیه واستفراغ ایده لر. واگر دفع اولمدی ایسه ماده سنه
وقاروره سنه کوره تدبیر ایدوب ونضج اثری ظاهر اولدوغی کبی علت بوغ
قیوغا ساکن اولور. واگر کوندن کونه زیاده اولورسه فصدلر دخی واسهالر
لکن قیئ لازم کلور. اما بونلره احتیاج اولمزسه قوتن دخی حفظ ایدوب قوی
علاجله اضطراب ویرمیه لر. وبو بابده بحران کونلرینی دخی کوزده لر. بومحلده بحرانک
اختصاری اولدرکه دردنجی داون هر بحری کوندر. وبحران کونیک ابوسیسی اون
دردنجی کوندرکه بحران کونلرینی حفظ وضبط ایدوب مسهلی بعده ویره لر.
ودخی مسهل ویرمده اول وقت موافقدر اتمک اولورکه ماده نک حرکتی قوی
دوجبی بی قرار اولمیه. وعلته حار ضماد ویابارد ضماد دخی لازم کلور هر قنغیسی
کورمک کرک مثلا علت ابتداسنده حار ومخدر ضمادلر نافع ومرد ویدکلری
حار ضمادلر. ماده یی دوجبی اخر بره جکر ومخدر ضماد ایسه. ماده یی بیوندرده
الی قور. اعدل ماده که قیئ لازم کلمیه ده وجع دخی ازاولور. افیون وزعفران
تخم اوتنتش ضماد مقوینه اکثر اقتضا ایدرسه صنعتی بودر افیون نیز درهم
انکاکی یوز درهم زعفران بر مثقال وسدر ایکیوز درهم مرهم کبی
ایدوب حار نقریسه ووردله ووجع المفاصله ضماد اولنه وهر بره ده مخدر ضمادلر
اکثرجه وجعین اویوشدرمغله ساکن ایدر. اما اودایمی صلب ایدر خصوصا

علت

علت ماده سی غلیظ اوله. واگر ماده رقیق اولوب وورم صغیر وضعیف ووجعلو ایسه
ضرر بوقدر فایده ایدر. بلکی ماده یی دخی رقیق ایدر. اما ابتداسنده اوزانورز و بو مصلوح ده
حار ضمادلری چوق استعمال اتمکده دخی بیوندرلی ارقا وزبونلمک ایدر. وبو بابده طبیبه لازم
اولان بودر که اول نظر ایده بیوندرلری دکوکده میدر وحرکت زیاده وکلا ایسه آنی تاتیم ایدیجی
دارولر ایله تسکینه جهد ایده لر. زیرا ماده یی کندو حرکتدن منع اتمک لازمدر جایزدرکه
ماده اعصابه رئیسه جانبنه دوندروب خطرناک اوله. وبو حال معلوم اولورسه
بومثلو ایچی ضمادلر قویه لرکه ماده یی اول محلده جمع ایده. واعضاء رئیسه یه رجوع اتمیه بو
محلده بنیم کبی قباز وخطمی صولری غایت مناسبدر. واگر حرارت وحمرت وار ایسه
مطبوخ بنفشه دخی ختم اولنه. اما ماده از اولوب وحرکتی آهسته ایسه منع
ایدیجی دارولردن خوف یوقدر روادع نافعدر. اما حوج الناده منع ایدیجی
دارولر ماده یی وضررلر نفعدر که براغوب وانده آلی قور. ایدی صواب اولدرکه هربارکه
ماده چوق وهنوز حرکتده اوله. وحرکت دخی قوی اوله. استفراغه شغل کرکدر معلوم
اولدرکه مثلا صفراوی علت علامتلری صفرا ظاهر ایسه بر وده میل لازمدر. ورطوبتی
از اوله. ودموی وصفراوی ده سکنجبیله قیئ اکثرا اولمیه نافعدر. زیرا اکثری
لرا عصابه خلل ویرر. وماده یی لطیف انحلاله دخی محلله کتورر. وسکنجبین بزوری
که حار تحلله دن کرفس ورازیانه وغیریدر. اکثر ضرری واردر. زیرا علت ماده
سنی ازاله ایدر. ورطوبتی ازاله ایدوب بلکی باقیسنی غلیظ ونضج ایده وعلت
ازلنده ضعیف مسهلاتک ضرری دخی بودرکه اسهالی کامل ایده مزکه علت
انحلاله اکسله وساکن اوله. ووجع دوروب بربره جمع ایدر. واما دموی
اوجاع مفاصلده ونقرسده اول صاری هلیله وهلیله یی کابلی مطبوخله وافسنتین
وشاهتره وتمرهندی وسنا اگر مطبوخلری ایله ایده لر. واگر وجعله حمی
ظاهر اولورسه عنب الثعلب وکاکنج وتباشیر لعابینی صویی وازه حب
خیارشنبه ایله ویره لر. واگر حرارت از ایسه اون درهم صاری هلیله ایله
یوز درهم جلاب واون درهم بذر قطونا لعابی قاتوب ویره لر. حتی زایل
اولدقدنصکره بنه عنب الثعلب صوینه کرفس ورازیانه صولرینی خلط ایدوب
ویر مثقال ایارج فیقرا ایچنده ازدوب ایرته سی سوزوب ویره لر. واتک
نراجی که سلامت ایله اولوب وقوی اوله اکثر قوی استفراغ سورنجان. و
بوزیدان مطبوخی وصبر سقوطری ایله اسهال ایتدرمک کرکدر. وبو مسهللر
صوکنده اول اشیاکه ادرار ایدر قیئ مناسبدر ویره لر. زیرا بو علتک ماده سی

هضم ثاني وثالثده اولور . ايله اولبجي هضم اول معده ده هضم ثاني جگرده وهضم
ثالث ظهرلرده اولور معلوم اولدي بو محلده ادرار بول ايله قني نفع حاصل اولور وپاك
ايدر . وچوق كمسنه يه دافع اولور كه حقنه ومسهللردن ادرار بول ايله زياده
نفع بولورلر . واگر علت صفراوي ايسه قيئ دن غفلت اولنميه بعده حماض وهليله
وتمر هندي وعناب وسياه ازك وشاهتره وكشوث تخملرينك مطبوخيله اولنه
كه استفراغ ايتدره لر . واگر مزاج قوي ايسه صبر وسقمونيا ايله مدبردن آزه جق ضم اولنمق
روادر **حب نوبس** كه دموي وصفراوي اصحابنه نافعدر . صبر وحماض هليله هر برندن
برنجه درهم مزبد وسورنجان هر برندن بر درهم شحم حنظل ودرت دانك سقمونيا برخي
دانك زعفران بر دانك اوله . بو جمله حبك مقدار استعمالي اوچ درهمدر . واگر ماده صفرا
وبلغم مركب اوله استفراغي حب سورنجان وصبر ايله ايتدره لر **حب سورنجان** صبر
بر درهم سورنجان درت دانك حماض وهليله دورت دانك سقمونيا بر دانك قرنفل
ومصطكي هر برندن بر دانك اوله بو جمله بر شربت اولور . واگر صبر بر نيجه اول قدر
ايارج فيقرا بدلي اولور ايسه صوابدر **حب آخر** هليله اصفر وتربد هر برندن بر قيراط مثقال
نصف جزء شحم حنظل سقمونيا هر برندن اوچ جزء هر جزء قيراط اوله . كثير القدر الحاجت بو جمله
اوچ درهم بر شربت اولور **حب وجع** قورشون اسفيداج بي نسه ايله ازوب ازبه
اوتي ايله حب ايدوب بعده مخلنده ازوب طلا ايده لر **ضماد** حضض وصبر وصندل وشياف
ماميثا وزعفران هر برندن ايكي درهم مر بر درهم ياتش كهنه كول اولاش درهم
اوله عنب الثعلب وكاسني صو ايله يوغوروب ضماد اولنه **ضماد ورم** كه تحليل
ايدر . مثلا بوكرنجه طبخ ايدوب ضماد اولنه **ضماد قابض** علت اولنده لازمدر
اقاقيا وحضض وصبر وقزل صندل وبوش ورينب وشياف ماميثا وگل ارمني
هر برندن برابر اوله . عنب الثعلب صويي ازوب ويوغوروب ضماد اولنه **ضماد
آخر** عدس مقشر وارزه جق كافور قاتوب وكشنيز صو ايله ازوب ضماد اولنه
ضماد قابض انار زفاني قابض اوزوم شرابنده طبخ ايدوب بعده شياف ماميثا
وسماق واربه اوتي وحي العالم دوگوب بو جمله يه فشروب ماز ايامنده بارد جه
وقيش ايامنده نيم گرم ضماد ايده لر **ضماد** لهنه برانغني صوده طبخ ايدوب دوگوب
وبرمرده حمار وسيله وارزه جق سركه ايله ضماد ايده لر **ضماد محلل** اگر نتيجه
واگر وجع مفاصلده وجعده يي قرار اولنه البيوز درهم اثك زده سي بر درهم
زعفران ويارم درهم افيون جمله سي ضم ايدوب وسد ايله شوروب ضماد
اولنه . وبو ضماد سرده افيون بر نيجه خفي ايش قانونده جايزدر . وبو

علتلرك

ديو علتلرك صوقدن اولان نوعي باشنه بابده بوندن صكره ذكر ايدرز . انشاء الله

ادرار بكرمي طقوزنجي باب وجع مفاصل ونقرس كه بر يوندن اوله بيانندهدر

بان باشي واياق اوزيلري كه صوقدن اوله
فارسيده درد بند گشاد ودرد پاي كه از سردي باشد ديرلر . وافرنجيلر نواحي
شيا نتا وبود اغره ديرلر . ودرد مفاصل يونانيلر ارتريتس وبود اغرز ديرلر
بو وجع مفاصل ونقرس وعرق النسا واوجه اوزيلرينك اكثر سببلري واگر علامتلري
جمله بر برينه قريب اوله وقلرني كچي بابده تفصيل اتمش ايدك واوجه اوزيلري ودرفنك
تندرن فرقي بودركه اوجه بيوندري وعلت ماده سي بر مقدار باجور كيدر . بنه عرق النسا
ووجع مفاصل ونقرس علاجلري اوجه مرضنه دخي علاج اولور . واوجه مرضنه اعلا ونافع
علاجلر ذكر اولنه جق حقنه لر . واوحصالر دانبزلر دنطولر كه ماده سنه گوره تدبير اولنمق
گركدر . ديبوندن صكره عرق النسا واوجه وجعلري دخي ذكر ايدرز شمدي صدد بيز وجع
مفاصل ونقرس دركه بر يوندن اوله وماده بارد اوله بلغم وخلط خام علامتلري ظهوره
گلمه ابتداده طبخ لازمدر . مثلا هر صباح ماء السكنجبين كه ايچنده كمون ورازيانه قيناش
اوله . وطعام نخود ايلر ديروب ودرت گوندن صكره كه اثر طبخ ونضج ظاهر اوله
برنجي گون دخي ماء الاصول كه بيه انجير باجيله اوله . ديروب بعده طبيخ ايارج فيقرا
شربه ايله تحريك ايده لر **انك صفتي** بر مثقال ايارج فيقرا وبر مثقال شريد بي عسل
ايله يوغوروب اوچ گون ويره لر . دوردنجي گون نه سكنجبين وماء الاصول ايله ويره لر
وارته سي استفراغي حب سورنجان وياخود حب المنتن ايله ويا حب شيطرج
ايله ويره لر باقي ماده بر ايكي ادرار ايد نجير ايله وماء الاصول ايله پاك ايده لر . واگر
ضعيف ايابي اولوب ودخي انكه مانع بو غنينه قني تدبيرلري ايدوب ودخي مسهله
محتاج ايسه هنوز ذكر اولندوغي اوزره مسهللر ويره لر . واگر علت مركب اوله
يعني بلغم صفرا مخلوط اوله قني حار مسهل ويرلمك اولماز . بو بابده سورنجانك
خاصيتي جمله دن زياده در . زيرا اول منفذ ومجاري واسع ايدر وماده كبر ورجوع ايده وبو
خوف اولنور . اما سورنجانده بو خوف يوقدر . مسهلدن صكره منفذلره قوت ويروب ويره
جمع ايدوب زائد خلطي رقيق ايدر . ورقيق خلطك سيلاندن منع ايدر . واگر كمون وارزه
جق زنجبيل دار فلفل خشم ادشناخه محتاج ايسه تكثير زياده اولوب اسهالي كامل
ايتكله رقيق خلطي ووجعي تخزردن منع ايدر . وعقب يوشاديجي وتحليل ايدجي اشيا
دن نارد واوردوس تا يحلريا كبي ضمادلر يا عصله اوستنه طلا وضماد ايده لر . وبو
بابده حب سورنجان بودر **حب سورنجان مسهل** سورنجان دكون وزنجبيل

صوايده سورنجان نصف صبر ربعه سقمونيا ربعه محتاج ايسه ح ح

هر برندنا بر درهم صبر بربا درهم اوله طورج اوتی صو بيله حب ايدوب راحت
لكی حالنده ويره لر حب سورنجان آخر سورنجان بر درهم ماهی زهره ايكی دانك
مزبد بر درهم بوزيدان بر درهم كمون دكرفس تخمی هر برندنا بر درهم بوباجيلر
قوه سی ايكی درهم اوله ايكی رطل صوده قينادوب دسوزوب قويی شربت اولور
حب قوقايا مزبد بر درهم شحم حنظل هر بجی دانك قنا زانجی رعصاره سی هر بجی
دانك قنطوريون رقيق ايكی دانك فرفيون بر دانك سورنجان ايكی دانك ماهی زهره
هر بجی دانك مقل ايكی دانك بو جمله بر شربتدر • اكثر محلل انزر سنتون ايكی شربت
ايده لر • و بوندن ضعيف حب بودر حب كه انذن ضعيف ركدر سورنجان يارم
درهم صبر بر درهم سقمونيا بر دانك بو جمله بر شربتدر حب سورنجان كبير ايارج
فيقرا اوج درهم سورنجان دورت درهم شيطرج ايكی درهم عاقرقرحا وامشق
وسكبينج هر برندن بر درهم اوله سذاب صو يله حب ايدوب بونك
مقدار استعمالی ايكی درهم باخود اوج درهم اوله حب ديكر هليله كابلی وبليله
واملج وشيطرج وقاقله وماهی زهره وسقمونيا برابر اوره حب ايدوب بونك
مقدار استعمالی ايكی درهمدر حب منتن وحب شيطرج فالج علاجنده ذكر
اولنمشدر • اول بابه انظر اولنه • بو علتلرك دخی جمله سنه كه بارد وغليظ بلغم اوله
نافع اولور فصل حب آخر مركب علت اضمابنه كه صفرا وبلغم مخلوط اوله دخی
ايدك ايارج فيقرا التی درهم بوزيدان وسورنجان وماهی زهره هر برندن ايكی درهم
عصاره هليله بربر درهم مقل سكز درهم خربق سياه ايكی درهم شحم حنظل اوچ
درهم كندنا صو يله حب ايدوب بونك مقدار استعمالی ايكی درهمدر • هوالبرغی
استی ايسه اونوز درهمه ايره جلاب ايله ويره لر مطبوخ سورنجان كه مركب
علتنه يعنی بلغم وصفرا مخلوط اوله صارب هليله اون بش درهم مزبد وبسفايج
وشاهتره هر برندن دورت درهم كاسنی اون درهم رازيانه وكرفس تخملری
هر برندن بر درهم قزل كل اوج درهم اوله بر منی صوده بيش درهم قاليچه •
قينادوب بوندن كفايت قدر ويره لر معجون ماء الاصول كه قوتی ماءالاصول كبی كرفس
وهندبا ورازيانه وكبر ناكوكلنك قشرلری هر برندن اوج درهم كرفس ورازيانه
تخملری وشيطرج وانيسون ونانخواه وسورنجان وبوزيدان • وماهی زهره وحنظل
وربيس وقنطوريون رقيق هر برندن بش درهم جمله ايله اوج • رطل صوده نصفی
قالنجه طبخ ايدوب سوزه لر بونك مقدار شربتی بر صودن اون درهمدر •
بيوالجبر باخيله ويره لر معجون زعفران زعفران ودیكرلری تركيب اعصاب

سنلكنه

حب قوقايا

سنلكنه واوجاع المفاصل قيقی نافعدر • هليله كابلی وبليله واملج وقزل داش توبری و
قزل داقی بهمن وكرفس ورازيانه تخمی وافسنتين عصاره سی دوج دفلط وزرا ونبزو
خشخاش تخمی وتخم فرنكوش وطورق اوتی تخمی وخيربوا واكليل الملك وقزل كل وخولنجان
وبذر البنج بياضی هر برندن برابر اوله دق ايدوب عسل ايله معجون ايده لر • بونك مقدار
استعمالی ايكی درهمدر • وبو بابده تجربه دار بو علته نافعدر جمهور زمان قديمده بو علله
علاج ايدرلر ايمش اصلا تخلف اولنمز در لر آدم كوكی پارمش اوله حضرت دقتنده ضبب
رعبلر كه نقرس ووجع مفاصل انواعنه غايت نافعدر وحقنه جاذكريا بيانمش كوكی بو جمله
مدح ايدر • ولكن نه جنس كوك اولدوغنی بيان ايتمدی ودرلر كه آدم كوكنك ياتشی اوله
استفراغدن صكره ويرلسه جايزدر • وبو بابده سورنجان وشكر هر برندن اوج درهم سفوف
ايدوب ودخی اوج درهم آق خشخاش تخمی شكر ايله سفوف ايدوب واوج درهم قورباغ
كشنيز يا شكر ايله سفوف ايدوب غدا وقت ايده لر ضمادكه بو بابده نافعدر خشخاش و
اشنو برابر اوله • اسكی شراب ايله حل ايدوب وزيت يايغی ايله ضماد اولنه ضماد آخر كه
غليظ خلطی يوموشادر • پاك دود كلنش بيرانجير دانه سی كه اكر كنه تخمی ده در ارتوزدانه
اوله واوتوز درهم اتمك يايغی واوتوز درهم عسل ايله وقاجيت اولور سه اون
درهم سركه قاتوب ضماد اولنه ضماد آخر فرفيون يايغی سوسن يايغی ايله قريشدروب
طلا اولنه وهر مناسب ايله ضماد دخی اولنه ضماد آخر سيسام وكتان تخمی حلبه
دوكوب قوبيرق يايغيله ضماد اولنه ضماد آخر بانش آدم كوكی دانهل وسردب خوزاقی
هر برندن بر جزء شبت يايی وزاج هر برندن سدس جز يابلی طوتقالی ايله دوكوب
استفراغدن صكره وجع محلنه قويه لر • وصرنلان دولكو طبخنده دخی اجلاس ايتورمك
نفعی نافعدر اجلاس اكثر صرنلان بولنماز ايسه دلكو حمار وخنزير دخی اعلادر • و
صرنلان بولنمز ايسه • ودخی جوف باشلو وقوجه اولدقی مقعدر اتنی قينادوب
اجلاس ايتدره لر • اما اچنده بر مقدار طوز وطورق اوتی قويوب مهزا اولدقدن
صكره سوزوب اول صوده اجلاس ايده لر • وحكمی اولور سه هر آيده • مثلا
آی اولنده بر دفعه واوسطنده بر دفعه واخرنده بر دفعه اجلاس ممكن اوله • و
بعضيلر آی اولنده واوسطنده واخرنده اوچ كون اجلاس ايتدررلر • بوندن اعلا
علاج اولمز • جمله نقرس واوجاع المفاصل دوق النسا وداء التخريفك
جمله سنه نافعدر • وبوند كورلدان علل اصحابنه شراب ايچمك قطعی حذر ايده
منع ايده لر • خصوصا علاج زماننده اوله • واكثر شرابه مبتلا ايسه نبيذ ايچلرنی
ابره لر • واودار ايلچی وار وير لر • وعلاجدن صكره دخی دورت فصل

آدم كوكی كوكی

ضماد

بكچوچه شراب ایچورمیه‌لر . وفاضله تونب ضماد دریا ایچینده بولنان دگز اوتلو ودكز
لهنه‌سی ورسر باشلی بیراقلر اولور . دریا صوییله غسیل اولوب ضماد اولنسه بونلرن
اعلا علاج اولماز . وبو علتك جمله‌سنده ملاحظه ایده‌لر . اگر دم غالب دكل ایسه
اولا فصد لازمدر . وفصد قنغی جانبدن لازم اولدوغی بوندن صكره عرق النسا
داء وجعلری بابنده تفصیل اولنور . ان شاء الله تعالى .

اوتوز اوچنجی باب عرق النسا داء وجعی مرضلرینی ووجعلرینی بیان ایدر . بونلرك سببلرینی وعلامتلرینی كچن بابده
ذكر ایدوب وعلاجلرینی دخی برابر بیان ویركدر دیمش ایدك . ولكن بونلرك
وجعلری بیونلری چقور یركدر وچوق ات ایچنده اولوب وعلت ماده‌سی
دخی ایچرو درگدر . وعرق النسانك مخصوص علامتلری شلا عرق النسا صاحبنك
برازنده مخاطی بر رطوبت واردر وقا منی وشوارلق ایله راست طوته بیلور . واوجع
وجعنك بینی اوبلق صوقوقی اوزرینك خاصه علامتی اولدركه علت صاحبی بركه
دخی بروه اولورسه یاخود اونه چوق سورد اولسه اكثر برشكل اغری ظاهر اولوركه
ایكی بوطی اراسنده وایچرودن مثلا عورتلرك رحم وجعی كبی بر وجع ایدر . وعورتلره
دخی رحم اغرسندن اوجع اغرسنه تنزدونر . ورحم اغرسی مزمن اولسه
اوجع وجعی ظاهر اولور بونك علاجی اكر قانك علامتی ظاهر ایسه باسلیقدن
فصد اولنه . اما بو بابده نظر ایده‌لر . اكر وجع دفشی جانبندن ایسه واندن نازل
اولمش ایسه عرق النسا طمرندن فصد اولنه . واكر وجع انسی جانبندن ایسه
صافندن فصد اولنه وبو ایكی طمر عرق النسانك شاخلریدر . وبعده ایاغ
ارقه‌سنك خنصر وبنصر اسملو برماغلك بینی‌در . اندن فصد اولنه . واطبادن
بعضیلر ویشركه بو نوع فصد عرق النسا علتنده وجگر وطحال علتنده اسیلم
طمرنك فصدی كبی باسلیق طمرندن فصد اتمكدن انفعدر وصوابدر دیرلر .
جالینوس درکه صافن طمرندن ومابض طمرندن فصد ایلمك عرق النسا فصدندن
دخی انفعدر . ومابض طمری صافندن انفعدر . زیرا بو علتك ماده‌سی
ایچرودركدر . رابع وقابض واردلری اندن بر مقدار دور طوتوق كرك . زیرا ارواح
ماده‌یی بیونلرده ایلی قور وچونكه بیونلرده قاله . وچوق جمع اوله توتم اولوركه
بیونده اولان كوكلری بربرندن طاینده‌ره . واكر وجع ظاهر اولورسه یوشا دخی
استعمال اولنه وحمامك معتدل خانه‌سنده وایلیجه‌لرده وابزنده اجلاس
ایدوب وبنم كرم ... شیر یوغی وبنفشه یاغی واكا مانند ادهان سوره‌لر .

منعقد

علامت عرق النسا

بو علامتدن فی فا نوده ... بو بلدة ... در

منعقد اولوب وجعی تسكین ایدر . وبو علتك علاجی فیشن فصلنده دخی بار روشهرلرده حنظل
دك اولور خصوصا ماده بلغم خام اوله . وعلت دخی صول جانبدن وضعیف جانبده اوله
زیرا صول طرف هر نیروه صاغ طرفدن ضعیفركدر . واكر اصل اكثر بلغم علامتلری ظاهر اوله
اول قیء اولنسه صوابدر بعده حب منتن وحب شبطرج واكا مانندلر كه بقاریده ذكر
اولنمشدر . انلر ایله استفراغ اولنه . وبو بابده حقنه‌لو حقنه‌لر كه ایچنده قنطوریون وشحم حنظل
وطورق اوتی وایلجامه واكا مانند اوله تنقیه زیاده اولور . وقوی حقنه‌لر یره شورنجان وبوزیدان
ومار ماهی زنجبیل وعاقرقرحا زیاده ایده‌لر . وابتدا حقنه‌یی یوشاق ایدوب بعده كیدوركه
دخی حقنه‌لو ایده‌لر . زیرا مزاجی وقوتی حفظ ایده‌لر واودرار ایدیجی دارولر صفتی بودر دوادر
مدر كه دریوس وجنطیانا هر برندن بكری درهم زراوند قرق درهم سذاب التی درهم
اوله . دوكوب والیوب سفوف ایدوب بوندن اوچ درهم طغوز درهم شكر
ایله ویره‌لر . وطشره محلل نطولر وطلالر وضمادلر كه محتاج اوله تدبیر ایله وضع ایدوب
دیجه‌لر ایله قان اخراجی مناسب ایسه جایزدر . وبوط محجمه‌سی اطرافنده اولان
موضعی آتش ایله داغلرلركه برقچ یرده اوله نافعدر . وبو بابده نافع ضماد كرنب
مطبوخنی دوكوب یرده صاروسیله واززه چوق زعفران دافیون قاتوب بنم كرم ضماد
اوله ضماد آخر اكلیل الملك وبابونج وخطمی هر برندن اون بش درهم مقل
داشنی دجاوشیر هر برندن بدنچ اون درهم سركه وا وتوز درهم ایچ یاغی ایله
ضماد اولنه وهر بار كه ضماد دن قالدرلر بابونه باسعتر یاخود اكلیل الملك وكرفس
كوكی طبخی ایله جمله نرجس واوجاع هر ندایسه اونلرلر بو یوب وبونلردن دخی
نطولار ایده‌لر فصل اكر بر طرفدن باشش دیروب زخمه اولوق كوستر ایسه
خردل وازه چوق كوكرجین خرسی وانجیر طبخی ایله بوغوروب ضماد اولنه وزخمه تمام
اچلورسه برقچ كون اشلده‌لر . بعده اولقدن صكره مرهم ایله اوكلده‌لر اما
بوارادده معقر اتدن ورطوبتلو میوه‌لردن وغیریدن پرهیز ایده‌لر كه زخمه تیز اوكلد وزین
اولمیه . واكر عاقبه ظاهره كلماش ایسه ضماد كه ماده‌یی ظاهره چكر واكر غلیل ایدرسه
سذاب تخمی ودفنه یمشی وانجدان وسلطرون وشیح ارمنی وقردمانا وشحم
حنظل وناخنوره هر برندن التی درهم باشن زفت وكوكرداون درهم جمله‌سی
كل باغنده اصلاح ایدوب بوندن ضماد اولنه . ودخی موبیزج وبیدو وفربیون وعاقر
قرحا وسندانی ادوان موم روغن وكل باغنده اصلاح ایدوب ضماد اولنه ماده‌یی
ظاهره چكر سراقیون قتولی اوزره اكر متخلل اولورسه ایكی كون متواتر حقنه‌یه
لتبه ایدوب بعده فصد اولنه داودهان كه هر سنه اصل یرده وجع ظاهر اولسه .

فی اللازم

فيه نافعدر • مثلا قثاء الحمار عصاره سی ايکی جزء حنق زيت برجزء عصاره كيدوب باقی
قالنجه قينادوب بونك کبيدره آزه جق سوره لر • كرچه ورم ايدر اما حكماء ابوالبدر قسطا بن
لوقانك قولی اوزره در • محمد بن زكريا ذكر ايدر كه قثاء الحمار زبوليمنه بريته حنظل بدن •
ايده لر • وچوق اولور كه دوالشا واوجع وجعی المفاصل بنه سيج دموب اسهال واقع
اولوب علت زايل اولور غيری معالجه احتياج قالمز • وجائزدركه حقنه برده آزه جق قثاء
الحمار طبيخی وحنظل طبيخی وصعتر اودبی دغافرفرفا وقنطوريون وشبطرج دماهی زهره كيبلر
حقنه برده تدبير آخر العلاج ايده لر واحتياط ايده لر • علاج لرا قلنده بونلردن احتقان •
اولنوب سيج دموب اسهال واقع اوله دير ايسه جا لتدر • زيرا الحتقان اذا ملايم
كركدر • وبوذكر ايلدوكلر يالاخره علاج منفعد اولمزسه اولور • اكا دخی حدتمو اشيادن
آزه جق قتويه لر • خصوصا مزاج نازك اوله جله تدبير برده ابتدا ملايم علاجلر ايله مزاجی
ملاحظه ايدوب بعده تدريج ايله علاج كركدر • واگر ضرورت بونوع علاجه اولورسه
متقدما قيئ وحقنه لبنه ونصد وفوشن تنقوعلر ايله مسهلات ويريلوب دبرنج كون
آرام ويريلوب بعده دخی حدتلوجه خصوصلر تدريجله ايده لر • وبرجاهل بوندن
اول بومقوله برعلاج اتش اوده بلمك كركدر • بربويله قوب علاج دخی اولورسه
مشكل اولور • ومعلومدركه جمله علاجلر غيری منتقد اولور ا ايدی سيج ايدبی
حقنه نكث اصل صحيح نسخه سی بودركه **حقنه دسيج** نسخه شحم حنظل وحرف
دكبره كوكی وقنطوريون وقنتّ وانجار وشبطرج دفوه جمله طبيخ اولنوب • وبو
مطبوخدن آزه جق زحنقانه ضم اولنوب تجربه ايده لر ا اگر نافع قلم اولنورسه
برفج كون ارا ايدن حكزه دخی زياده جه ايده لر • وبوناك تُغلنی وجع اوزرينه سائر
ضمادات ايله كفايت قدر وضع اولنه تا نفعدر **سشياف** كه اذيه وجعنه ودرجع
ظهره غايت نافعدر سكنبنج وجا وشبر ومقل واشق وزنجبيل وانزروت
وسورنجان دشفاقل وشحم حنظل وتمك هندی وجندبيدستر وزرنباد وقسط
دماهی زهرج دسذاب بيراقی وابسون ورازيانه تخمی وبوره وقاقندشكر
برابر اوله • وبعض نسخه ده مبعه زياده اتشر وبعضلر حبلاعنج وبعضلر
ابارج هرمس نافع دينشلر • ولكن حد بابده ذكر ايلدوكمز دلكو • وحرملان طبخنده
اجلاس ابتدروب وجمله بوعلاجلردن فائده ظاهر اولمزسه ادوج كلون علاج •
التوالی برددهم بياض نفط ياغی ابچوره لر • وبرمثقالدن زياده ويرميه لر •

اوچيوز اوتوزبرنجی باب دوالی ودا الفيل بيانندا

دوالی بالدر طمارلری بوغوبن اولمقدر • وداء الفيل جمله بالدری بوغوبن
اولور

اولور • نا رسيده ودواليه توبال دردر • وسيطری يركهارشتالنك وردر ودوا
الفيل نا رسيده پيل پای دردر • وربنج پيل پای دخی دردر • وازنجبيلر انواعی اوغاددر
بلغی دبكدر • وصفرادن اولان نوعنه ارس بلا دردر • ودواليه دارنجس دردر • ودوجلم
دبونا نيلر ارسبی بلاز دردر • وسوداون اولان نوعنه شيروز ودا الفيل دارنجس
دردر • دوالی ديدكلری علت اياق بالدرنده اولان طمرلر بوغوبن وواسع اولوب وطمرلر
بندبری بوغملو اولوب ظاهر اولور • وبوعلت اكثر كوچ وزورلو ايش وكوچ اشلين كشيلرده
ودث طمرلره وحاتلره وزور بازلرده اولور • وعربی طائفه ده دخی واقع اولور • واهل تجربه
كثرت جماعدن دخی اولور دردر • **وداء الفيل** دخی اياق بالدری واسع وبوغوبن اولور • وبو
علتلر بربرينه قريبدر • اما ترتيب اولدر كه دوالی دن • اسباب وعلامات وعلاجلرين بيان
ايده لم • بعده دا الفيل علتنی بيان ايده لم • امدی دوالی علتی كه اول صنف كشيلرده وچوق •
اياق اوزرينه طوران كشيلرده واقع اولوب • وانصباب ايدن ماده بلغمی برودتدر •
يا خود سودا ايله مخلوط بر وردر • ويا جمله عفونتشر بر ودتدر • بوصفته طمرلری يا قوب
قرحه ايدر ايدبی وچوق اولور كه عادة امراض صوكنده مرض ماده سی انتقال ايدوب
نازل اولور • ودوالی يه وداء الفيله سودا مخلوط اولوب قرحه ايدرسه وازمانده
اولقلمن محكم اولمزسه يا خود دكوك اوزرنده واقع اولوب يا خود قرحه علاجنه تقيد
اولنميوب اهمال ايلديبا ورم ايدوب خاخته قرحه ايليدبی ايسه سرطان واكله بدونمك
خوف اولنور • وبعضلر بوعلتده دستكاه رلوق ايله بعنی كسوب علاج ايدرلر يعنی
اول طمرلری كسرلر ويا خود اولوب كيدر كت اكه غليظ غدا منقسم اولوب اصلاح
ايدرلر • اما بوعلت مزمن ومحكم اوله علاج دشوار اولور • وجائزدركه قرحه ايده ايدرسه
قرحه علاجلريله وانواعی محلنده ذكر اولنور • ودوالينك **علاج** جمله دن زياده نافع
اولان قيئ ايتدرمكدر • اما احتياج اولوركه اول مسهلات ايله بدنی بربنج دفعه پاك
ايدوب دبوايكی علتده كركی كبی مانع بوغنيه قيئ ايتدروب بعده دن غليظ خلطی
اخراج ايتدروب وبالدرده اولان ماده يی تقارب جذب ايتدره لر • ومحكم برحنيز
ايتدروب ودم وسودا غالب ايسه فصد اولنوب وموافق جلابلر ايچوروب
كاهی دكاهی ينه قيئ ايتدروب واگر سودای غالب ايسه حب افتيمون • ويا
مطبوخ افتيمون ايله ويا بونلر ايله وماء الجبن ايله ويره لر • ومعجون النجاح دخی اكثر
باكلز • واگر ماء الجبن ايله موافقدر بونلر ايله پاك ايدوب وحقنه لازم كلورسه
علته كوره هرقنغی خلط غالب ايسه اكا موافق حقنه لر ايده لر كه بدن پاك اوله •
واگر صرف بلغمدن ايسه ويا خود بلغم غالب ايسه لمس ايله دخی ايله ورمدن

جلنه برابر اولور ابتدا ملايم علاج اگر

بياض نفط ياغی برمثقال الحجر

دخی معلوم اولور ٭ او متوله بلغمی یه بدنا پاک اتمکه ایارج فیقرا که طین ارمنی ایله تقویت ویرلمش
اوله استفراغ غلیظ کدر ٭ واکر صرف دم ایسه فصددن دخی غفلت اولنمیه وبو بابده کاهی
فصد خیره علاجه محتاج اتمز استفراغ طلتیبدر بدنا پاک اوله ٭ وفصددن صکره هندبا ایله ٭ و
عناب ایله جلاب قیناتدوب ویره لر ٭ واکر صرف دم دکل ایسه قان چوق اخراج اتمیه لر ٭
وبو بابده وزدن دورت برمیغ اشغه که انده درکه یا غلر اول محل طشره یانند و موز تحاج ٭
ایدوب بخور ایله اشلده لر ٭ اول داغ یرینه کتوروب اندن اشلیه مک ایله علتی ٭
تسکین ایدر ٭ ودستکار رلوغ دیدکلری تدبیر بو بیله اولورکه ٭ مثلا اول یرنی پاک ٭
ایدوب بعده اول یوغون طمرلیچون اول بابدر رد ریسمن آچوب بعده اول طمری ٭
بچن کسش ایله طشره چکوب یاره لر ٭ واکر طشره چکلمکه قابل دکل ایسه یرنده یاره لم
دفعلایی اتیدوب نبعده محجه ایله چکه لر ٭ بوکه اطبا عباری اوزره سل دارر ٭ واکر
بو طمری قابلیت اوزره طشره چکلمک قابل اولمز ایسه بنه تنزکیرو عودت ایدر وبعضلم
بوکه داغ ایدرلر ایش ٭ اما بز بونکی کبی علاج اغدکی قیندن زیاده نفع بولدق ٭

فصل داء الفیل داء الفیل دیدوکمز علتدر که بابدرجله ششوب وبو غون اولور
اکثرا اول ششش وورم اکثر قزل ایسه انوک علاجی اشاندر وداء الفیلک خارجی
علامتی بودرکه ماده بلغمی ایسه لونی بیاض اولور ویشاق اولور ٭ واکر ماده
سوداوی ایسه اباق بنزه اولوب کوک وسیاه وباشلنغه میل ایدوب ودغنیلی
اولور ٭ دمکندرکه قزه ایده ٭ وبالجمله لونی قزل ایسه علاجی اشاندر ٭ واکر
لونی قرار طورتوب دونرسه علاجی آز قبول ایدر ٭ وبونک علاجی دخی متواتر
قیئ لر ایتدروب ومریضی راحت داسایش ایتدروب حذتلو حذ متلر وبور غو
نلقلر دافع اولمیه که غلیظ ماده نزول اتمیه ٭ واول داروکه ذکر اولنمشدر غلیظ ٭
سوداوی وبلغمی هرنه ایسه مرضنی قلع ایده تدبیر وتدارکلر ایده لر ٭ وفصده محتاج
ایسه باسلیقدن فصد اولنوب واول ایاغی یوشاق یا صوق اوزرینه ٭ قویه لر
وهر بار ایاق الجقده طورمق ایو دکلدر ٭ وضرورت ایله حرکت لازم کلورسه
عضله لری اباقدن بوطه دینه وارنجه باغلیه لر ٭ وهر هفته ایکی دفعه قیئ ایتدره لر ٭
وهر هفته برشربت ویره لر ٭ **شربت** حجر ارمنی ایله ایارج ترکیب اولنه ومنقل
ماء الجبن که افتیمون ایله اولمش سکنجبین ایله ویره لر واونه جق تفلیطی طوزهقا توب
ویره لر ٭ وایاقی وبابدر اوستنه قابض وارولردن طلالر وضمادلر اولنه ٭ ومتواتر
قیئ واسهال وفصدلر ایله استفراغدن صکره کربت کوکنی زیت انفاق ایله دکجی
غرس واباغون بنفش وحلبه ادنی وترب تخمی وجرجر دوکوب بونلردن طلالر
وضمادلر

ضمادلر اولنه ٭ ومطبوخ غرس بنلهبین طلا وضماد ایتدکی نافعدر ٭ وایچنده دخی ایلاسس
ایدرلر ٭ وکاهی اولورکه اباقده صلعه واقع اولوب واباغی داء الفیل اباغی اولوب طبیب
داء الفیل قیاس ایدر ٭ اکثر سلعه ایسه دمورایله داغ ایدرلر ای محکنده باب ایدزر
وداء الفیلک باقی علاجلرینی چنکنشت درازبانه وکلبنکریه لر ٭ ودغدا سهم نفعی اعلا
وبخوراتلر که حسک دانه صولریله مخلوط اوله ٭ واکر ماده دهنیج دار ایسه قاروره
یه نظر ایدوب ونانجیر اتیوب ذکر اولندوغی حب سورنجان وحب صبر ایله استفراغلر
وقیئلر اولنوب بعده اطریفلات یک دخی قیئ مناسبدر ٭ خصوصا ماده بلغمی وبالبلغم
ایله مخلوط اوله ٭ ودخی کندر وزنجبیل وفلفل هر برندن اوچ درهم کراوبا وقرد عامه هر برندن
دورت درهم اوله معجون ایدوب هرکون اوچ مثقال ویره لر **ضماد سرافیون** بعد
الاستفراغ صبر وکندر واقاقیا دم وبذرجرمل سرکه ایله بنم کرم ضماد اولنه **فوتنج**
نهری ایرمق یربوزبنی اون کون قدر شکر ایله یک ویرنج دفعه سرکه ایله ضماد ٭
اتمک نافعدر **لسان الحمل وحرمل** شکر لوجه اویتی وحرمل یک وضماد اتمک
نافعدر **مرارت البقر** ارکج اودینی وکبک اودینی شاهسفرم ریحان ایله ضماد
اتمک معتددر **قنفذ** قیلوبغه دیشوروب اتنی وصوینی یک وایچک ادمان اولنه
نافعدر ٭ وداغ اتمک لازم کلورکه اباقده وزکه یرنده ایدوب بخور ایله اشلیه لر غایت
نافع اولور **سنا دکی** صوبندن ایچمک ٭ ودخی ایله طلا وضماد اتمک نافعدر **قطران**
شکر ایله لعوق ایدوب هرکون بش کونه دکین بر مثقال یک وضماد وطلا اتمک
دوالی یه وداء الفیله جمله مفیددر **فصل** دوالی بابدرده شول یشره لرکه وجه البقلم
درلر ٭ وثمرة الطرفا وحبة الخضرا دخی درلر ٭ دوالی ماده سیدر وبونک علاجی
نه دوالی علاجی در ودخی سوداوی قرحه لر علاجین دخی ایدرلر ٭ وسوداوی قرحه لرک
علاجی محلنده ذکر اولنور ٭ ودوالی علاجی هنوز بو بابده ٭ ذکر اولنمدی ٭ ٭

اوچیوز اونوز ایکنجی باب عرق النسا مدنی بیانندهدر

اکثر بابدرده اولور ایلک سکزی درلر ٭ فارسیده دردرشته درلر
وافرنجیلر انوابی درلر وروملر دیونانیلر
درلر ٭ عرق مدنی دیدکلری بو دیارلرده
نادر اولوب وهندوبین دیارنده چوق واقع اولور ٭ بو مرض بابدرده بر اکنه
دلوکی کبی بردلک پیدا اولوب ٭ انکت ایچندن ایلک کبی بر انجه سکر بوغ
نیوما اوزانوب چقار ٭ واتی اول محلده بر اینج یارهسنه ایلک کبی صاردوب
بله کتوررلر ٭ واکر اول سکر اوزیلورسه علت صاحبی هلاک اولور ٭ باخود

چوق زحمت چکر و بو علت ابتداده بالدردن عنبیه پرده‌سی دخی اولور • اما نادر اولور • و فتاکه
واقع اولسه گوکسدن آشغه بوشی پرده اولور • قنجی که گوکس التنده واقع اولسه
چوق اضطراب ویرمز بعضی کیمسنه‌لرده مثانه بعده ایلدیکی عمر آخرته وارور چوق اضطراب
ویرمز و ویرر • و والدینده و شیلرکک بعضنده واقع اولوب بودیارلرده چوق
اضطرابن گوردک دیدیلر بونک **علاجی** مطبوخ افتیمون و مطبوخ هلیله‌لر ایله تنقیه
و استفراغلر اولنه • و دواده تجربه اولندی که هر بار صبر سقوطری ییوب و علت اوزرینه
دخی طلا ایده‌لر • مثلا اول گون یکیجه درهم صبر ییه‌لر • و ایکنجی گون بر درهم ییه‌لر
و اوچنجی گون یکرمی درهم ییه‌لر • و هر بار طلا ایده‌لر اکثر زائل اولمز ایسه یکرمی گون
آرام ویروب تکرار بو ترتیب اوزره یمکه ییوب و هم ضماد و طلا دخی ایده‌لر **فصل**
اوکچه وجعی و قاشنمه‌سی که واقع اولور • اکثر بعضی زخم و آفت و یاخود جرحه و یا بوج ...
دکل ایسه یوقاریدن ماده نازل اولمشدر • و گاهی زیاده شقاق واقع اولوب
صاری صو سیلان ایدر **علاج** اکثر زخم و آفت و یا جرحه کبیلر زخم ویرمش
ایسه سرکه ایله گل ارمنی اوره‌لر • و اکثر ماده نازل اولمش اولوب اکثر یا بلغم نازل
اولوب اوکچه بیوک اولوب و بو اسیر شقاقی گبی شقاقلری اولوب قاشنمه طریقیله
وجع عارض اولور **علاج** اول قیی ایله و آخرنده ایله استفراغلر ایدروب • و اکثر
اوکچه اطرافنده حمرت وار ایسه اپاق بر بیغی اوزرندن فصد اولنوب و یا لوردن حجامت
اولنوب بعده گل یاغینی برنج گون طلا ایده‌لر • و برنج وارنه تیون الکشی خنزیر آتنده
گل التنده مغز اشوروب و هواندده دوکوب مرهم گبی اوکچه‌یه و ایاقلرینه ضماد اولنه
بعده ایکی گوندن صکره دورت یوز درهم فتاته بش درهم سنا و ملکی قرشدروب
ضماد اولنه **فصل** اکثر طرناق وجعی و طرناق بره‌لنمه‌سی ایسه انک علاجی
باش رسیمی و سر و بیراغنی دوکوب گل یاغی ایله ضماد اولنه • و کمالن بوی
مش خام انارک پیونی شراب ایله طبخ ایدوب ضماد اولنه • و اکثر طرناغک
بره‌لنمه‌سی متورم اولوب و شقاقی وار ایسه خصوصا حمرت واقع اوله •
ناقل ایده‌لر که دافس علتی اولیه • و دافس علتی نجس بابلرده باشقه ذکر اولنمشدر
و اکثر یا اکثر بره‌لنمه و شقاق ایسه و حمرت وار ایسه ال ارقه‌سنده اولان طمردن
فصد اولنوب و طرناق اوزرینه گونک و طوز و جوز و بادام و سروی قوزاغی
و ابهل سحق اولنوب و شراب ایله طبخ اولنوب اوردکده و ناوق یاغیله
ضماد اولنه • و شام فستق و اوردکده و ناد و ج و بوکرکت باغلری و صغیر ...
ایله یاخود انزه چوق گوکرچین قرسین قاتوب ضماد اولنه • و اکثر طرناق گوکرمش

اولوب

اولوب و ایچنده قان طوکنمش اوله اوله • تکسما دوی ایله زفت ضماد اولنه **فصل**
و اکثر طرناغک یا اکثر قاشنمه‌سی اولوب قره و بره‌سی اولیه انک علاجی منصل ...
صو ایله یومق کرکدر • یا عدس طبیخی یا کربب طبیخی ایله یویه‌لر و بوندن ضماد دخی ایده‌لر
دبشمش بلبوس دنی و انجیر دنی و زفت رومیدن اکثریا باشقه باشقه و اکثر مخلوط ضماد اولنه
و الده و ایاقده طرناق گور اولمش ایسه بلغم افراطندندر • انک علاجی مکرر بلغمی استفراغلر
کرکدر • بعده بو ضماد سرینه دخی قویه‌لر • یکی طرناق چیقوب اصلاح اوله

اوچیوز اوتوز ایکنجی باب بثره‌لر دارکنلرک تمام شعیرلجولر بیانندەدر

فارسیده بثره و و بده بثره درلر • ترکجه سولجو درلر • و افرنجیلر انواعی
درلر • و رومیلر و یونانیلر
و استیلک سولجولرینه خشک ریشه دخی درلر فارسیدن
موبیدر • و فارسیده خشک ریشه غیری نوع سولجولره • و خشغشری دیمک شایع
اولمشدر • و بو سولجولر گاهی خلط غلبه‌سیله و سوداوی ورمه و بعده قرحه‌یه دونر • و
هیجان اولوب عادتجه قرحه اولور • و گاهی شدت و هیجانی غیلی اضطراب ویرر و
اکثر ارکنلک سولجولری ایسه اکثر یوزده و صقالده تراش ایدن یکیتلرده چوق
واقع اولور • و سولجو ایچنده صاری صو و اریکلی و قان دخی چیقار • و گاهی بونلر مخلوطی
سیلان ایدر • بونک **علاج** اکثر دم غالب ایسه فصد اولنوب و برنج گونندن صکره ارقه
دن گوزلک کمیکی التنده حجامت دخی ایدوب ماده‌یی خلافنه چکه‌لر • و راوند و سنامکی و گل
شکر و خیار شنبر ایله مسهل ویرلیوب بدنی پاک ایدوب و هر تراش اولدقجه
یوزینه گلاب ایله اسفیداج ازدوب سوره‌لر • و ارپه‌سی بارد صو ایله و دریا صو ایله
یاخود طوزلو صو ایله یویه‌لر • و هر گون بش درهم گلبشکر و اوتوز درهم
هندبا و سقنقوری ایچه‌لر • و اکثر اولو استیلک دیدکلری سولجولر قولنج و بوط و
جاقلرنده و سائر بدنده و چوق عرق ایدوب اثر اولمش ایسه تازه تبوج
قازندوسی و دریا صولری و گلاب ایله اسفیداج و عود رتک و حاجلم بوزقلی گل و یاخود
گلابله گل ارمنی سورمک و تبوج و بنفشه و نیلوفر یاغلری سورمک کافیدر

اوچیوز اوتوز اوچنجی باب بجله‌لر ایرشنا آقنلر و زنلر و قرحه‌لر
و اسنی ضونا قسی کبیلرک احوالی بیاننده‌در

فارسیده انغر رسیدن انداماهاکه آماسیی و ریشی و ازنیدن آتش و آب
درلر • و افرنجیلر انواعی درلر رومیلر و یونانیلر
درلر • ماده‌لری بدنده یا دم یا صفرا درلر • زیرا یا اکثر

یعنی مزج خلطدن ورم تولد ایتمز مگر عدّه انواعی اوله. انلرک احوالی باشقه بابده ذکر اولنور.
وبو ورم دیو ذکر جوق نوع اولور خفیف اولور وشدید اولور. بونلرک اجناسنی علی الترتیب
بیان ایدرز. امدی اکثر وقتده دونمز واکثر قیحه دونمز یعنی تحلیل اولور. واورام ظهورینک اکثری یا
صفرا حرارتی قان حرارتندن تجاوز ایلمک ایله اولور. وصحیح مزج خلطدن بو معقوله علت حادث
اولماز مگر که قانه بر مقدار صفرا مخلوط اولوب مدت وحرارتی قانی تجش اوله. وطبیعی اولان
صفرا کنده وحالنده ایکن اندن بو معقوله بثره لر دورملر وجبانلر تولد ایتمز زیرا اصل صفرا فی
رقیقدر. اما کنده وحالندن دونوب وقانده طمردن تجوب وجلدک ظاهرنه گلنه اندن میرقان
تولد ایدر. وزیاده حار وغلیظ اولوب لطافتی بر تنکه بر بر نیه گله خصوصا بر نره اول محلی زبوه
بوله وجلدک ظاهرنه جیقه نمله ونمله گلز تولد ایدر. وسوداوی بویله در. کنده وطبیعتندن
بوحال اوزره دونسه میرقان سیاه تولد ایدر وکذلک سودا کنده وحالندن دونوب
یعنی متغیر اولسه سوداوی ورملر وقلهده دخی تولد ایدر بونلرک هر نوعی واسملرینی
هنوز ذکر اولنور [illegible] ومعلوم اوله که هر خلطک اثر خلطه مخلوط اولسه
ازلیغی وجوقلغی اندازه سی اوزره خلط [illegible] قنغی نوعدن ایسه اول جنس
بثره دورم وقرحه حدوثنه باعث اولور. مثلا قان غالب اولسه ظهور ایدن هرنه
ایسه دموی اولور. وصفرا غالب اولسه ظهور ایدن صفراوی اولوب وسودا
ودم دخی جمله بویله در وبونلرک کبی قیاس اولنه. وجمله حار ورملر اون درلودر انلرک نوعی
درلو در دورت نوعی بثره لر عد اولنور. ودورم نوعنک ۱ فلغمونی در ۲ حمره در
۳ جاشرا در ۴ طاعون در ۵ فراج وجبان انواعیدر ۶ شریدر. ودخی بثره عد
اولنان دورت نوعک ۱ جمره در که آتش پارسی درلر ۲ بیوک بثره لر که
اکثر صولو ومولو قبارجقلر کبی عربده نفاخات ونفاطات دخی درلر ۳ گاورسه
درلر ۴ نمله در وبونلرک تحتنده باشقه باشقه مشهور انواعی واسملری دخی
واردر. وبونلردن مشتق علتلر واردر. هر برینی محلنده ذکر ایدرز. وابتدا
اورام نوعندن. فلغمونی بیان ایدهلم. ان شاء الله.

اوچیوز اوتوز بشنجی باب فلغمونی بیاننده در

دمرچبان

ترکجه قره شیشش درلر. وقزل شیشش دخی درلر. وفارسیده آماس
باخون درلر. وفلغمونی دیمک دموی ورم دیمکدر. زیرا یونانلر
موجب اولمشدر. واکثر فلغمونی بوجاقلرنده وقولتقده واقع اوله
عربده اطلاق اوزره جمله اورامه اورام المغابن درلر. ومتقدمین جمله حار
ورملره فلغمونی دیمشلر. اما اصل عبارت بودر که مثلا اخلاط اربعه دن

ایکیسی

ایکیسی ایله مرکب اولوب مثلا دم ایله صفرا اوله فلغمونیا رحمرودرلر یعنی حمره نوعندن
فلغمونی اوله ترکجه یلباره نجی درلر. وبو ورم بلغمی بلغی اولورسه اکا ورم رخو درلر.
یا خود متغیر اولورسه سلعه ودلبه درلر. اما ورم سوداوی ودموی وآغاج گوکلری
کبی دبیلج ایتقلر کبی اطرافنه شاخلر صالار ایسه اکا سرطان درلر. غالبا عوام شیرپنجه
درلر. واکر صفراوی اولورسه جمره دخی دیشلر. وفلغمونینک اراده دموی ورم دیمکدر.
ودم جوق اولانده ایکیدن خالی دکلدر یا ایوده یاخود بیرا ازدر. ودخی قوامی دخی ایکیدن
بیرندن دکلدر یا غلیظدر یا رقیقدر. وغلیظ قاندن اولان ورم عظیم انده وعظم زیاده
اولوب وضربان ایله اولور. واولکه رقیق قاندن دوریده اولور ضربانله اولمز. زیرا
ضربانه سبب اول ورملر وجعل شریان بو واقلرنه قریب اولوب وشریانلرک شا
خلری آت ایجنده اولوب وریدن بعید دوشر انوکیچون ورینک دوری ضربانله اولماز
واولکه ضربانله اولور ایکی نوعدر. مثلا استرخاء ودخی تحلیل ایله زائل اولور. زیرا ماده
سی ایوقاندر. وبو فلغمونی که انسانک اندامنک هرنه محلنه دوشرسه اول اندام
اعتباریجه هر برینک خاصجه بر اسمی واردر. فرضا دماغ غشاسنه وبا دماغ گوهرینه
دوشه اکا سرسام درلر. وگوز ایجنه طبقه ملتحمه یه دوشه اکا رمد درلر. وغشاء
حجابه وبهلو وگوکس صحابغنه دوشسه اکا ذات الجنب درلر. وقفاکه اوکنه
دوشه اکا ذات الرئه درلر. ودخی خنجره یه واقع اوله اکا خناق درلر. واولکه بوشقاق
انکه ایجنده واقع اولور وعضله لره دوشوب بیوک اولور وبنجه اولور اکا فراج درلر
باشی اولور عظاشیر ورم هر نقدر غایت اولوب ات ایجنده دربک اولوب
منکمش ربح اولسه وجع وضربان زیاده اولور. خصوصا شریانلری شاخلرینک. بیر
بیوک اکه قریب اوله اما تیز طبخ اولور. وبر جنسی اولان عضوده ورم اولسه
وجعی صعب اولور. وصفراوی ودموی ورملرکه انلرک ماده سی اکثر یا صفرا ایله
مخلوط اولور. وگاهی اولورکه صفراوی ماده تیز تحلیل بولوب باقی ماده سی
صلب اولور. وبعضی زمانده رقیقی بر رطوبت قالنه مخلوط اولوب ورم دخی
نهایت گوسترجک لونده قزل ولمسده حار گوسترر اول نوع صلب اولور. ودخی
بارگه ورم طبخ بولسه گرکدر یعنی ارتکبوب اول وقت ضربان ووجع زیاده اولور
وبلکه قباسی دخی ظاهر اولوب. وبلکه طبخ بولدوغی کبی وجع وضربان دخی ساکن
اولور. اما بر اثر ورم طبخ بولماز واول عضوی فاسد ایلر. وگاهی آزه جوق ماده
سی وار ایکن خبیث اولمغله فاسد اولوب اول عضوی فاسد وهلاک ایلر. وگاهی
فلغمونی نسخ خوار اولوب سرطانه انتقال ایدر. وبونلرک کبی خبیث ورملرکه

ظاهر بدنده اولوب دخی هیجانی زیاده اولمغله مثلا بوط بوجاقلرنده و قاسقلر آرده اولوب
انکله مادّه سی تأخّر اولنماغله جکرك رجوعی ایدر دیو خوف اولنورسه الّا ملایم ایدیجی نسنه لر ضماد
ایدوب فی الحال اوجیغی دوردیجی کوبده آنی نشتر ایله یاریوب جایزدر که بر حجمکون اضطراب
چکلور فاما کبیر اعضا رئیسه یا جکر و غیری کبیلره رجوعی خوف اولنماز یاره احوالیدر ورم د
سوها و صفرا هر نه ایسه تقلیل بولوب باقی مادّه تز طبخ بولور • و بو مقوله خبیث ورملرك
علاجی دخی ورم بتره کبی و قبارجق کبی اطرفلرنده نسنه لر اولوب و قزلقنه دکاهی
سبب علقه و باشلقلقه میل ایدر و اول عضوك حسّنی باطل ایدر • اما چوق حس
اولنور • و بو مقوله ورم اسبابی یا سابقه در یا بادیه در • اسباب سابقه دیدوکمز
امتلادر که اکثر بدن و اکر وح امتلاسی اولوب بجه زمان تنقیه و استفراغ اولنمش
اوله • و اخلاطك فاسد و اول اندامك زبون اولمغیدر که ورم ایچنده واقع اولمشدر •
و اسباب بادیه دیدوکمز یاره و زحمت کبیلر و یا بر یردن دوشمك و اول محلّه ضربه
واقع اولمق و الحاصل بو نسنه لردر • **علاجی** ورم سببلری سابقه دن
ایسه کوره لر بدن امتلاسی نجه در حله دلالیلدن و قاروره دن حس ایدوب
مثلا طمر اکملاسنده فصد لر • و سایر اکثر مناسب مسهلات که ضعیف اولوب
مادّه یی اول محلّه دخی زیاده کتوریجی اولمیه ایلجه علاج اولنوب و ورمه دخی علاج
ایده لر • واکر امتلاسی یوغیسه تأخیر ایتیوب اوّل ورم علاجین ایده لر •
مثلا بوشادجی و تحلیل ایدیجی دارولر اوره لر • واکر ورم بر عضو شریف ایچنده
اولوب یاخود انکه قتی قریب اوله • اوّل رادع دارولر استعمال اولنوب و آخر تدبیر
لردن قتی کبی نسنه لر ایله مادّه یی دوندره لر • وبعده ینه رادع دارولری بوشادجی
اشیا ایله مخلوطا استعمال اولنوب و درمك محلّل اخلاطلی قریب مخلفرده جمله
محلّل اشیا استعمال اولنه • و معلوم اوله که هر یرده امتلا حس اولنسه ورم ابتدا
سنده اصلا مرهم و محلّل و بوشادجی دارو معقول دکلدر • زیرا بونلرك اول
محلّی زبون و ضعیف ایدوب اول محلّه دخی زیاده مادّه کتوروب تحلیل ایدر
ضماد ابتدای ورم که اسباب سابقه دن اولورسه بو طربه ارسنون کبیر
لوبوك یاره سی ایله طوروغی دن یاغنی بنیم کبرم اول محلّه قویه لر که وجعی
تسکین ایده لر و ورم ابتدا سنده آزه جق طوز قته لر • و آخرنده دخی قندق و قربانا
ساکن اولدقده دخی طوز قومق فایده لودر • و بو اراده طبعده ققنث و بوبت
وار ایسه و حقنه اولنمغه محتاج ایسه خفیف حقنه ایده لر **ضماد آخر** صندل
سرخ و آزه جق زعفران یاخود نخب ایله کشنیز صویی طلا و ضماد لر اولنه

واکر

واکر اطرفنده هیجانی وار ایسه و محتاج ایسه که ایله کلارینی و اطرافنه طلا •
اولنه که واریمی دفع اولنور • و ارپه اونی خبازی و خطمی مطبوخی ضماد اولنمق دخی بر نجه دفعه
معتبردر **ضماد آخر** ارپه اونی نکری و درهم زفت انتفاع آدن و درهم خبازی و خطمی
هر بریندن کفایت قدر و تازه اوله طبخ ایدوب بر ده صار و سیله ضماد اولنه **ضماد**
عضو شریف اکر ورم قتی صلب اولوب و شریف عضوده و یاخود شریف
عضوه قریب ایسه و وجع و ضربان دخی زیاده ایسه حی العالم و تازه اکشی
انار قابنی شر ایله طبخ ایدوب طلا و ضماد اولنه و ارپه اونی ایله سماق یاخود سماق
صویی طبخ ایدوب ضماد و طلا اولنه که مادّه یی یرندن منع ایدوب و موجود اولان
مادّه یی کیدررر و ورم و حرارتینی تسکین ایدر • مزاج عضوی اعتداله کتوررر اما وجع
زیاده اولورسه انکه ضماد یا شویله کرکدر که انده قبض قوتی و تحلیل قوتی بیله اوله
مثلا کر بو یوکی شمع و کل یاغیله و ... موم روغنه بولاشدروب ضماد اولنه
اما یاز فصلی ایسه بارده اوره لر • و قیش فصلی ایسه بنم کرم اوره لر • و بر سکربه
قوابضاندن یا سرکه و کلاب ایله اصلادوب قویه لر • واکر اربعلکنمات ظاهر اولورسه
بوشادجی دارولر قویه لر • واکر دکل ایسه تحلیل ایدیجی دارولر ایله قناعت ایتمك یکدر •
فصل وجوده اولورکه بدنده امتلا اولمیوب ورم سببی بادیه دن یا بر سبب اولور
اول دربی جزدوب جورك قانی اخراج ایدرلر • و یاخود ورم اطرافنی حجامت ایدوب
مادّه یی خلافه چکرلر معتد اولنور اما امتلادن اولان ورم معقوله سنده ابتدادن فصد
و حجامت و مسهلدن صکره رادع دارولر استعمال اولنوب و ما بعدنده رادع ایله محلّل
ترکیب و آخرنده جمله محلّل لازمدر • بو شرطله غفلت اولنمیه **ضماد محلّل** صافی موم بر قدر
طورق اوقی یاغی آلتی جز موم روغن ایدوب ضماد و طلا اولنه • و احتیاج اولورسه
داخلیون و بدلکلرینی که دنلك ترکیبی وررلر • انی دخی ضماد ایده لر **ضماد رادع** شیاف
مامیثا و فوفل و اقاقیا و صندل سرخ تانه کشنیز صویله یوغوروب ضماد اولنه
فصل اکر ورمك لونی متغیّر اولوب سواده و یا شلقلغه میل ایده خصوصا
شریف عضوه رجوعندن خوف اولنه • اول محلّده دستکارلوق ایدوب آنی جزمك
و یارمق و حجامت انکه هر قنغیسی معقول ایسه اولمق کرکدر • اما ورم بوشادجی
و نازك اتلر ایچنده اولوب دستکارلقدن خطا احتمالی وار ایسه مثلا قولاق
توزی و قولتق و بوط بوجاقلری اوله • اول ورم پخته اولنجه اولماز • و بونکه چاره بودر
که اول ورم اکر پخته و اکر تحلیل اولنجه اوّل بدنی بر از مادّه دن پاك ایدوب و ورعیف
طبخ ایدیجی دارولر قویه لر **جالینوس** دیر که ورم بیوك اولوب و وجع و ضربان

صعب اوله • انده تحلیل امیدی یوقدر • اما طبخ ایدیجی دارولر قویوب وتحلیل ایدیجی
دارولر ورمک دخی زیاده حار ایدر اشیا قومق گرکدرکه ورم صلب اولمیه • وبوکا مناسب
ضماد جالینوس اربه اونی وسرکه یاخود یاش کشنیز صویی ایله قویه لر
اما بر ضمادی علت اوّلنده قومامق اولماز • وهر کاه کوره لرکه ورمک وجع وضربان
وحرارتی هیچ اکسلمز بلکه کرکدرکه بدنده قوی امتلا اولوب طمرلر ایچنده بر اثر
خلطلر کجیدر • ودخی اندامه دخی که انده الاعضاء المتشابهة الاجزا دیرلر
ات وعصب ودغشا واکثر نسنه لرکبی یه ایرشلمشدر • ورالرینه کیرشدر
انکت علاج منفذ ما محکم بدنی پاک اتمکدر تنقیه اولنوب بعده ورم طبخی اوله وبو بابده
سلک بابشدروب بعده طوری اونی یاغی یا زیت انفاق ایله صوده طبخ ایدوب
یاغ قاله وطلا ایده لر • ومحتاج ایسه اندن صکره تحلیل ایدیجی لر قویه لر • واکثر جراحت
انکله علاج حفظ اولنورسه اگر ورم بر عضوده اولوب انده چوق طمرلر اوله •
وبندکاهه قریب اوله انی تیز رکت یارمق گرکدرکه طمرلری وبندکاهی فاسد ایتمیه
اما ات ایچنده ایسه تمام پخته اولمق لازمدر یارمق اولماز • زیرا یاره ارکنه ز
رداب سیلانی مدتی اوزانور • واول قدر صکره بینه اندن ذرداب سیلانی
اولور • وبو طبوجا غنده واکثر انده بکزر برکت وربی دریسی واسع زایل اولوب
وجع وضربان زایل اولور • حاجت وقتنده انی یاره لر • اما علت صاحبی یارلمغی
دعور التبه یارمغه رضا ویرمیه جذبلو دارولر لازمدر دلیجی دارولر عسل
بلادر وزفت برابر اوله انشده مخلوط ایدوب باش ویره جک محله قویه لر
آخر دلیجی صوده کامش کیرج وایچ یاغی مخلوط اوله • بونلر بش ساعت طورمق
گرکدر • ودخی آزه جق صرچه غباری قومق جایزدر • وسموکلو وقبوقلو بوجکی
دوکوب قومق دخی اولور • ویاخود کشت بر کشت دیدکلری پنیر کبی قومق و
یاخود آزه جق زنجار وبار مرهمی قومق وآزه جق طوزلو بالق قورصاغی که
اکثرها وبار دیرلر • اندن نخود قدر قومق جایزدر • بعضی سلمن صوبندن آزه جق
اول محله طلا کبی نخود قدر پنبه ایله قورسه • اما جایز دکلدر اطرافه سرایت ایدر
وزیاده قوه ایدوب وجع آرتیق اولور بوکنه ورمه باش اتمکه جذبلوسنه لر
یوقدر • زیاده جذبلوسنه لر جایزدرکه اضطراب ویره • والله اعلم •

اوچیوز اوتوز التنجی باب حمره بیاننده در

بوکه قزل شیغش دیرلر • واصل ترکجه ده طبانی دخی دیرلر • واستانبولده
بوکه بلابخنج دخی دیرلر • وفارسیده آتاتش حمره دیرلر • وآتاتش سرخجه

دخی دیرلر • واز نجیلر انوابی
دیرلر •
وردملر ویونانیلر
دیرلر • حمره دیوکلرینه
بر ابراثر ورمدر بر اثر وحار قاندن تولد ایدر • وهر ورم که بو بله منصب اولور • بر اثر قان
خلط اولنه الا حمره بولندن اولمش دیرلر • امدی حمره بو بله بر بر اثر ورمدر • وعرضه فلغمونی
اولور • وحمره ایله فلغمونی بیننده فرق بو در که حمره تنی قزل اولور • وفلغمونی لونی ات ایچنده
کزلو اولوب بنفشکه میل ایدر • وحمره اوزرینه بارمق دکنورسلر قزللغی کیدوب اغارر
ودیه ال قالدرجق تیز قزارر • اما فلغمونی بونک خلافنجه در • وحمره علتک قرتی زعفرانی رنگ
بر حمرت وصفرت ایله اولور که کویا زعفران سورلمش اوله • وفلغمونینده حمرت ودیه اولور
اول وجهله وجع ازا اولور • وخالص حمره نک حرارت وحرقتی اولوب واکثر صدید قانمه
مخلوط اولورسه نفاخات زیده ویکز بر طرفنده ظهور ایدر • فلغمونی ایسه بو معناه
بونک خلافنجه در • وحمره اکثر حمی ایله وفلغمون حمی سز اولور • دکاهی اکثر فلغمونی
واکثر غیری اورام منوه سیدر حمره بولنده اولور • واکثر قیت اولان یانه لرکه اکثر
الکله واکثر غنوان علتلردر • اکثر یا بو حمره نوعندن اولدوغی تغذیرجه در • وحمره
اکثر یوزده چوق ظهور ایدر • واقول یوزده وبورونک باشنده بینا ایدوب
جمله یوزه دوشنور • وجایزدرکه باشده ودماغده دخی اوله • اکثر جلد ایله کوکی
اراسنده ظهور ایدرسه اسلمدر • اما جکرده ظهور ایدرسه مشکلدر
وجمله حمره نک حرارتی وحرقتی اولوب جلدی یاقه وحمره کاهی آغز برده وبدنده
دخی ظاهر اولور • وهر یرده ظهور ایدرسه اکثر بر مق کبی ورم ظهور ایدرسه
استانبول خلقی اول نوعه بلابخنج دیرلر • ودرلرکه اول بر مق کبی ظهور • ایدن
ورم جانلو کبی حرکت ایدر • امدی حمره ایله فلغمونی فرقی معلوم اولدی • وحمره نک
علاجی اوّل صفرا استفراغنی ایده لر • مثلا هلیله مطبوخی ویلاله والکی شابه سنه
لر ایله اتمکه کرک • ومحتاج ایسه فصد وحجامت ایله قانی استفراغنی دخی ایده لر
خصوصا مادّه درینک ایچ یوزلرنده اوله • قانی استفراغی لازم اولنور • وجایز
درکه قانی استفراغندن صکره صفرا استفراغی لازم اوله وغنی طبیب مشاهده
ایده • وبو بابده قابض وبارد طلالر کرکدرکه انک لونینی دوندره صوق اشیا
وصوق صو دخی دوکه لر خالص حمره بونلکه زایل اولور • اما قابض دارولر طلا
لر • وبارد صولر استعمالنده دخی احتیاط لازمدر که مادّه بر شریف عضوه •
رجوع اتمیه وعضو سیاه اولمیه ودخی فاسد اتمیه • وکوره لرکه عضوک سیاه
اولمسی توهّم اولنه بونکره بارد وقابض دارولردن رجوع ایدوب تحلیل ایدیجی

ویوب دخی اشباکر کدر • واگر حمره بیقی لنمش اولورسه بارد مملح دجیتش دارو
دوزه لر • طلا و ضماد ایده لر صفتی اسکی قیون شریش اون ایکی درهم صاری موم
اون بش درهم و خبث الرصاص و بدکلری قورشون جرکی و طین ارمنی درت درهم
مرسین یابراغی بش درهم بونلری دوکوب و میوغوروب طلا و ضماد ایده لر مرهم
آخر خبث الرصاص غبار اوله رق جکندر یاغی که اسکی شرابه طبخ اولنمش اوله ازوب
مرهم کبی ایده لر • مرهم آخر خبث الرصاص و باش سداب عصاره سی
و مرسین یابراغی ایله مرهم دوزه لر صفت آخر قیون ایلک اسکی یوکنی یا قوب
اون ایکی درهم صنوبر بوسکلی اون ایکی درهم صاری موم یکرمی درهم
خبث الرصاص اون درهم مرسین یابراغی قرق درهم مرهم کبی دوزه لر
و ماوامه که استفراغ اولنمیه رادع و نرم دارو قومیه لر • • • • • •

اوچیوز اوتوز یدنجی باب ماشرا بیاننده در

ماشرا یادخی حمره نوعندن بر آچیغ ورمدر • فارسیده دخی اماس
ماشرا ایدرلر • و افرنجیلر انواعی
درلر • و رومیلر و یونانیلر درلر •
ماشرا یادخی حمره نوعندن بر آچیغ و یاضتی ورمدر • و اکثر ماده سی و افر
صفرا ایله مخلوط برجار و رقتلو قاندر اول کنجون حار و یابس اولور • و ماشرا
اکثرا اول یوزدن او جیندن ابتدا ایدوب بورونده و یوزده و النده اولور • و حمکندر
که آخر اندامده دخی نادرا واقع اوله • علاج ماشرا اکثر بارد عصاره لر طلا اولنه
مثلا عصا الراعی و ماریل و نیلوفر و حی العالم و عنب الثعلب و باش قبق فرفند عصیسی
و بزر قطونا کبیلر اوله • و بعده صفرا استفراغی لازمدر مثلا طتلو و اکشی انار لر
صاریلری و صاری هلیله مطبوخی کبی اوله • و قوی حقنه لر زیاده نافعدر که ماده
اسفله نازل ایده و صفرا حدتی تقلیلندن حکره فصد او نمنع دخی معتمد در • بعده
بو ذکر ایلدکمز عصاره لر دن و آق مومدن و گل یاغندن موم روغن دوزوب
و سوزوب دیوندن صکره احتیاج ایسه جابجا علتلک اطرافی جندلبوب و اگر
ارقه ده کورکت التندن و باشدن اکدن حجامت اولورسه دخی صوابدر که
ماده یی خلافنه جذب ایدر • بعده تلخموینده ذکر ایلدوکمز محلل دارولردن مناسب
اولانی اوره لر • و اکثر ماشرا اسبابی بادیه دن بر سبب ایله و یا قرحه لردن ظهور
بولمش ایسه باش کشنیز صو یله ارپه اونی و قنابز و خطمی صولری ایله
ضماد اولنه • و بنه اطرافنی جزیکت و جنده تک واجب اولور • خصوصا علت

سیاهلقه میل اتمش اوله و یا صلب اوله طلاء مفید گل یاغی و ننفا عصاره سی
و سداب عصاره سی سرکه ایله و گل یاغی قیمولیا ایله اسفیداج و گل یاغی و سرکه
و گلاب و جکندر یپراغی عصاره سی ایله جمله مفید در طلاء آخر بو ترکیب
ماشرا به و دمغلیه و آتشنه یا قد و غنه دخی نافعدر • باش خطمی یپراغی بر رطل صوده
قیناد و ب تکرار شیرلغانده طبخ ایدوب قرق درهم گل یاغی اون بش درهم
اسفیداج یاش کشنیز و فرفه صولری و بر مقدار یاکت انکت اجی ایله ملایم مرهم
کبی ایدوب اوره لر مرهم آخر شمع بکرمی درهم گل یاغی اوتوز درهم هیوجا ربعون
که لبلاب نوعندندر • قرق درهم التی عدد بیرده صاری و سیله مرهم کبی ایده لر مرهم
آخر بیه انجیر یاغی التی درهم شمع اون بش درهم مرده سنک اون درهم
زنکار اوج درهم اوله زنکاری ایله مرده سنکی سرکه ده ازدوب دباغ مرهم
کبی ایده لر • وطلا ایلیه لر • • • • • •

اوچیوز اوتوز سکزنجی باب طاعون بیاننده در

بو علته ترکجه قوتلوجه درلر بو مرجوع درلر کوتنمه درلر • و ترکستانده حجکلو درلر
و جغتای و تاتار رلسانده دزسک بعضی محللرنده انجه درلر • و افرنجیلر
انواعی حال غراند درلر • و رومیلر و یونانیلر ادسفور دوله درلر و
دیانو تقله دخی درلر • بو علت بر ورمدر که دیا اثناسنده انسانک اکثر بمشیچ یرلرنده
که قولتق اردی و قولتق و بوط بوجاقلرنده اکثر ظاهر اولور • و آخر اندامده دخی نادر
واقع اولور • بر ورم و صلب غده در که رنکنا کدر • و ابتدا بو بله در که اول حار
و حرقتی و ماده سی رنکنا اوله و نادرا واقع اولان قبا اثرده و قولده و بالیرده
و غیریده ظهور ایدن سایر لرندن اسلم اولور • و بو مقوله غده لی علی طاعون
مرضی ظهور ایلیه انسانک یانلرنده اکثر دبا قوبد آخر اندامده فی الحال بعضی قبارجقلر
دیانی قره و دیکلری تنه ظهور ایدر • و اول قبارجقلرک صاری صولری دخی
رنکناک اولوب بو نکه هر برنده دکمش اولسه قره ایدر • و بو قبارجقلرک
بعضیسی بیاض رنگ اولوب خفیف اولور • و بعضیسی سیاهه میل ایدوب
شدید اولور • و بو طاعون مرضی ظاهر اولمق اکثریا اهل تجربه و اطبا و یونانیان
و غیریلر اتفاق ایتمشلر در که انسان متعفن هوادن تاثیر ایده خصوصا بدنده اولان
اخلاط اربعه دن بر ایکیسنه غلبه و برایکیسنه ضعف کلمش اوله تاثیر ایدوب
اخلاطی فاسد ایده انوکیجون جمله اطبا و با اثنالرنده بدنده اولان فضولی پاک
اتمک لازمدر درلر • و بو علت که انسانه تاثیر ایده مرض دکلدر هوا هلاکدر •

خلاص از واقع اولور. مگر بشنجی والتنجی اقالیملرده اولوب هر بار بو مرض اول دیار
لردن اتك اولیه اتوکت کیبلرده ثغول سایر اقلیم ده اولانلر قنون کبی اولمیوب بوندن
خلاص امیدی اولور. و کوچك اوغلانجقلرده و عجمی جلب کوله لرده و عرب طایفه سنده
و مزاجی آخر هوا ایله النشمیلکیمیا و با اولانه محالطمز که ا ن مسافرلره اثر ایدیفیقی ازیج اولوب
فی الحال سرایت ایدر. و بو مرضك زهوبی و سمیتی گاهی شنبه و گاهی کج تاثیر ایدر. و گاهی
مرضك فوق اندازه سنجه تاثیر ایدر. و بعضیسی بر ساعت و بعضیسی بر گونده
هلاك اتمك نادر در رفع اولوب اکثر یا اوج و دورت و بش گونده هلاك ایدر
و اکثر یدیجی گونی بجوسه اکثریا خلاص اولور. و اطبای یونانیان و غیریلر درلرکه اخلاط
اربعه عدد بجه اکثر هلاك اوله جمع و ردیجی گونده هلاك اولور درلر. و دورلر که انسا
نك شرایانلر بولنده جگره خانثیر ایدوب و دورلر که آنکله کبی جگری فاسد ایدوب
و جگر دریسینی دلوب جمله بدنه فان رز ایدوب حصبه و بنکلری ظاهر بدنه ظاهر اولوب
و حصبا ظاهر اولدقده جاره بوقدر هلاك ایدر. و بعضیلرده خسته اولدیغی گونده
او معتوله حصبا کبی خرده و باد نجانی نشنه سر بدنده ظهور ایدر. نتکه و رمه خسته
لکنده دخی بو معتوله خرده نشنه لر ظاهر اولور. الکا علاجی بوقدر. و اول حصبا دکلدر.
و طاعون خسته لکی دخی ایکی نوع اولور. بر نوعی حمی سنزه و خفیف اولوب گاهی خسته لکی
فی [illegible] ایاق اوزرنده بجور اوب کیدر. و بر نوعی دخی حمی ایله اولوب و ورمه خسته
لکنده ظاهر اولان خرده قرمزیلر بوینده اکثر خسته لرك ابتداسنده ظاهر اولور و بو مرض
سرایتی ایچون ایکی فرقه در بعضیلر سرایت اتمز و بعضیلر البته سرایت ایدر درلر
بو ایکی قول دخی اهل تجربه فتنده صحیح اولور. مثلا بالکز طاعون و بنکلری فرض سرایت
اتمز و اکثر حمی ایله اولورسه سرایت ایدر و سرایت ایدن حمی در. و ورمه
خسته لکنده بر خانه ده بر بیسی مبتلا اولسه نخبه سنه سرایت ایلدوکی معلوم در.
و بو نکته سرایتندن و غیری احوالندن سوز جوقدر اما قلمه و لسانه کلمك تفصیلدر و
بو که اطبا اصلا بر معتنی علاج بوله میوب اطبانك ات باشی جکه کلری حاذقه نك
بری دخی بودر. بونك تجربه اولندوغی اوزره علاج اولا بوندن احتراز ایتمکدر.
و بوندن احتراز ایکی نوع اوزرینه اولور. بری بو ایدرکه وبا اثاری ظاهر اولمزدن
اول بوی زایل فلطن باك اتمكدر. و احترازك بری دخی بو درکه اهل تجربه قول اوزره
بو مرضده بربرینه یاقلشمق جایز دکلدر. و بو خصوصده و سرایتنده دخی جوق
قول و جوق سوز واردر. اما اسباب عفونتی هوا بر منفصل سشر حده دانکر
عفونت ارتنبدن سبب سؤال اولنورسه فالج ارا سنده مشهوردر.

بدرایجه لر و سلخ خانه لر و صولر ایچنده جیفه لر و رطوبتلو هوالر و لو طوس بلقزبای که مطرانا بنده
اولمیوب و کدورتلو هوالر و کثرت حشرات و حیوان جیفه لری و خصوصا کلب جیفه لری
وات سنده دخی جبر دفن اولنمیوب بر رایحه پیدا اولمق و وبا غلر و کار یزلر دغلالرجبانی
که خصوصا شهردخی اکچی بر ده اوله ظاهر ده بونلر سبب اولور درلر. و مستور اولانلر
خصوصلردن جوق جان اوچرمقدن و خرده قوزی و اوغلاق و باصدرمه ایچون اتمك که اکثری چیك
بوزاغلوا اولور. و دخی گناه قتل نفوس و بی انصاف حیا بطلم ظلمی در. و حدوث وبایه
اسباب سماویه نك سؤالی اولورسه اسباب سماویه نك مثالی و احوالیه جوقدر. و
عقل قاصردر. اما اول علم مقتضاسنجه بویله سویلرلر که اسباب ارضیه دن اسباب
سماویه نك مثالی دخی زیاده اولوب و فلکدن مخفی اولان کواکب فعلنك نهایتی اولمز
دخی نابندر. مثلا کواکب فعاله ده طالع سنه و طالع بلد حاین نحوبلیه سابقده و سا
بقده و عاشرده نحوس بو ثوابت مذکوره فعاله نك عالم علویه ده بعضیسی ایله قرانی بو
لنوب و آلتی مستوبی اولان کوکب اول سنه ده با طریقه محترقه و یا هابط و یا راجع
بولنوب و آنك رجوع عنده حرکت و حدث صادر اولمسنده هوایی تعفن ایدوب
عالم سفلیه ده باعرانه و یا اقتضا ایدر. و عالم علویه ده بوکه متعلق علایم ظهوری بر موجب
علم مذکور اهلنه بو علم خفی دکلدرکه و بابه واقع علایم آخر خصوصه دلالت ایدر. و عالم
علویه ده مستور و بنکلری بو مضمونك تفصیلیدر و کتابمزدخی فنی آخردر. بونك
کیبلرده دال اولان اوضاع فلکیه تفصیلی بو مجلده کوریلدر. والحاصل بو صورتده بو علت
ایچون قیل و قال جوقدر. و بونك اسباب و علاجنده عقل قاصر اولوب جمله دن
اهل تجربه بو علتك علاجنده صحیح بر نسنه بوله مشلردرکه البته بر بنه موافق اولان
علاج بر بنه اولمز. و بر بنه مطابق قیاس اولنان بر بنه اولماز جمله دن نعم خصوصنده
بعضی زمانده بربنه مطابق [illegible] کلوب بعضی زمانده خلافی اولور. و بعضی
زمانده زایدالی استفراغ دردیو صحیح اولوب بعضی زمانده قوت سقوطی باعث
اولور. و گاهی معلولی هلاك اولدیغی قیاس ایدرکن خلاص اولوب و بعضیده
تخلص قیاس ایلدوکی فی الحال هلاك اولور. و بو علتك اصلا بر صحیح نشان
و علامتنه اعتماد یوقدر که آنی از وجوده تنك ایدیوب سابقده شویله اولدیغی
دیو قلبه فرح کله و قیاس آخر ایله یا خود قلب محزون اوله ممکن دکلدر. جمله دن
بزم بلدمزده بر حاذق طبیب وبا ایامنده بو علته مبتلا اولنلردن یکرمی دورت
کیشی نك ظاهر اولور. طاعونك غده سی یاروب جقارد و مناسب
یاغلر و مرهملر قویوب جمله سی خلاص اولدی. و بروبا ایامنده دخی بونك کبی

اون سکز کشینک غداسی دخی طاعونی یاروب چقاروب اصلا بر بیسی خلاص
اولمه دی حکمت الله بویله ایدی دیو که حال ممکن اولان بودر که سلفده مشروح اولندوغی
اوزره وبا ایامنده ممکن ایسه دخی اول بدنی زاید خلطدن پاک ایدوب وقلبه قوت
ویرنسنه لر ایله ک وشمم ایتک وخصوص گلاب وسرکه وصندل وکافور وبنلوفر
اولنمق مفید اوله وترکیباندن تریاق فاروق ایله گل سرکه سی مخلوط اولوب هربار
شمم اولنه وبخورلردن صفت بخور مسک وعنبر وعود وسک وسعد وصندل و
کافور وقورنبل وقوربه شرنج قابونج وابلغون ودفنه وبیر بخورلر که تعفن
هوایه نافع دیشلر وتجربه وطاعونه نافع اولوب سرایته مانع ودافع وقابس
اولنور که خانه لری ایچلرنده وبوجاقلرنده لک نام صمغی بخور ایدرلر ودرلر که چرکین و
بد رایحه لولردن اسکی دری ویا بوج دکوک وبوینوز کبیلری بوجاقلرده بخور ایدوب
وکندو ساکن اولدقلری مکانلرینی پاک طوتوب سوکوت بیراقی وگل صولری و
تازه قامش بیراقلری وکافور وسرکه ایله وبار درشکوفه لر ومیوه لر ایله تنزیه ایدوب
ایلیوب دکاهی صو ایله ممزوج سرکه دخی بر مقدار ایچه لر ومغزاتدن لحوم
وسد لو طعاملر وتازه پنیر وبالقلر واقسامک اصلا بر نوعینه غلبه ویره جک قدر
غدادن حذر ایدوب غداده سرکه لو موجک شوربالری ولطیف اتلر وکلک
وطرنج وجیلو وسو لطون واکثا مانند غدا استعمال ایده لر حب بوعلی سینا
صبراون درهم مرجانی اوچ درهم زعفران ایکی درهم عادت اوزره حب
ایدوب هرکون ییه لر العیاذ بالله اگر طاعون ظاهر اولورسه کوره لر اگر بدنلر
امتلاسی زیاده دکل ایسه فصد لازم دکلدر مگر قوت امتلاء … اوله که بر اثر
خلط کیدرمک واجب اوله وطاعون ظاهر اولدقدن صکره که اوچ کون کچه اصلا فصد
جائز دکلدر وطاعونک ظهوری کونلرنده دخی مسهل ویرمک خطادر وظاهر اولان
طاعونی بعضیلر آنده چوق داغ ایدرلر وبعضیلر چیزلوب حجامت شیشه سیله
قان جذب ایتدروب قان منجمد اولمسون ایچون اتیشی صو ایله یودرلر ومعلوم اوله
که هرنجه طاعون ورمی بیوک وظاهر اوله علامت خیردر خصوصا ظاهر اولدقدن
صکره قزار طوتوب کیدر واچرویه رجوع ایتمیه ولونده باطنی اولدوغی دخی خیردر
دورت دیش کونه دکین قباروب وطبخ اولمق امیدی واردر وبعضیسی تحلیل
اولوب کیدر حال لحومدن زیاده حذر کرکدر اگر لحوم بر عضو ایله لر کیدر وبر دنده
ظاهر اولسی خوف اولنور بعضی اطبا بو علامتده … کونه دکین لحومدن نسنه
ویرمزلر وبو علامتده خلاص اولمش ایکن کیدر وبردی طاعون ظاهر اولوب

هلاک

191

هلاک اولنلر اکثریا لحومه بر عضو ایله کلدوکلرندندر درلر والحاصل بو غده وطاعون قباروب
طبخ اولمغه یوز طوترسه سائر خراج وتلک نوعندن بر چبان اولور اکثر وسخی کارلی
ایله اچیلور واکثر دار ولسر قوتی ایله اچه لر علاجنده دخی خراجه وسائر چبانلره اولان علاج
کیدر ووبا کونلرنده طاعون ایله بله ظاهر اولان قبارجقلرک دخی علاجی سائر چقارجق انواعنه
اولان علاجلردر که اول بابده جمله علاجلری … ذکر اولنمشدر

اوچیوز اوتوز طقوزنجی باب خراج ودبیله بیاننده در

خراج طبخ بولمغه مستعد بیوک ورملردر ودبیله ایچی بوش اولور چبانه درلر
فارسیده دخی خراج وآماس گرم وسخت درلر وبناوار سطبر دخی درلر واوجعلیم
انواعی
درلر ورملر … یونانیجه …
درلر خراج چبانلرینک ماده سی بر از
غلیظ قان اولمغله حار اولور وبو خراج ایکی نوع اولور بری بر شیشی اولور که
فلغمونی یه بکزر وبر نوعی ایسه تیز طبخ بولوب اریکلنور اصل خراج ودبیلکری
بوبله اولور اکثریا طبخ بولوب وحار ومحرق اولورسه اول نوع طاعون کبیدر
انک احوالی یکجا بابده ذکر اولندی وخراجک لونی قزل وماده سی قتی حار اولوب
ورمی قتی بیوک اوله ودبلکی باشی سوری اوله تیز طبخ اوله سنک علامتیدر
اما ماده سی غلیظ وشکلی باتیقی اوله وانجه رک اوله انک لونینده کربه
حرارت اولمز اما کج طبخ اوله جقنه دلالت ایدر اما بو نوعده خوف واردر جایزدر
که اچرو اعضایه میل ایده اعتماد اولنمامق کرک بیرادر واچروده باشی ویرک
دخی اولور بو دخی مشکلدر واچرو باش ویرن نوعلرده مثلا بخو بغلرده آچیلورسه
اسکلدر واچروده باش ویرن نوعده اسلمی اولدر که مثلا بر بخو بغیدن آچله که
معده وقارن عضله لری مابیننده اوله وباقی خراج کبی که بوروندن منفذلرینه آچیلور
بو دخی اکا بکزر که مثلا بر حنجردن آچله که بری اولیه فضله اندن بچه چقا وجلا صلده
خراج قتی نادر اولور زیرا انده خراج ایده جک خلط اولمز وتادر اولورسه
ماده قتی اولور وخراجک غایت وجعلوسی اولدر که بر عضلا دستنده اوله که
انک عصبلری چوق وحسی قوی اوله وجیوع اولور ظاهر جلده خراج طبخ بولور و
اریکلنور لکن ورمنک واطرافنک حراری زیاده اولور ودوری یوشار اما اوج
ساکن وهر اریکک که رایحه سی ناخوش اوله واصل اندامه دخی مشابهتی اولمیه
عفونته دلالت ایدر باطن خراج علامتلری اغشاده الم اولمق وبغض ضلعه اولوب
دیکلری معین اولمیوب بی ترتیب اوله وحمیت فراشدن مرض اولنده طویل اولوب

بعده قعیرا ولور • وخراج موضعنده ثقل زیاده والم آز اولور • و هر قچن که اقسا الی و
قشعریره و ارزش و حمی ساکن اوله • اول ثقل باقی قالسه معلوم در که خراج طبخ بولدی و
باطنده ناخوش رایحه گلسه معلوم در که باشش و بر مشدر • و جائزدر که بول یولندن یا بثرک
ایله ارینک اغزندن چیقه • و هرگاه که ارینک کثرتله و بر اوغورده طشره چیقه قوت ضعیف اولسه
گرکدر • و گاهی خفقان و غشی تولد ایدر • زیرا قوت تحلیل بولوب ساقط اولور و متمکن
که هلاک اوله لر • و اگر خراج سینه ده اچله و ارینک کوکس فضاسندن حناق صاحبی گبی
گله بوده جائزدر که هلاک ایده • علامت ظاهردر علامتلری ایسه معلوم در که سائر
جنانلرده بیاره لر گبی گوز گورور • علاج علاجی ورملر علاجنده ذکر اولندیغی اوزره اول استفراغ
ایدوب و ماده یی مخالف طرفه جذب ایتمک گرکدر • اما اجتناب ایتمک گرکدر که استفراغ و جذب
سببی ایله ماده بر شریف عضوه رجوع ایتمیه • پس طبخ تدبیری و مدروع غداسی ایله
قوتی حفظ ایده لر • و هرگاه که خراج اچلدقده اوله ضرورتله لطیف تدبیر ایتمک گرکدر • و
قچن خراج بیوک اوله و خوف اولنه که طبیعت قوتی ماده یی طبخ ایده میه و احتمال اوله که بو سبدن
خراجی دموری ایله یارمق اسلم گورینوب دیارقلرنده دموره محتاج اوله و دخی عضوه
ایرشدرمیه لر • و هرگاه که خراج عظیم اوله و طبیعت ضعیف اوله • الکامونی و منضج دارو
قومامق گرکدر • و منضج دار ضعیف حرارتی تحریک ایدوب و مضرتی دارو منفذ
مجاریسنی طوتر بو سبب ایله بر عفونت ظهوره گلور • بونک گبی حالده خراجی
شق ایتمک و جندمک اولیدر بعده محلل دارو قویه لر • و هرگاه اکثر خراج داکثر دفعه در
یاره لرز و جمله عصب لفنک طولنده یاره لر که انکا اصطلاحات طبده الباسره والنغصون
در لر • و مخصوص النده یارمق لازم گلسه دخطلر دوشه ایسه بونک گبی طولنده یارمق
اولور • زیرا الل دریسی عضله دن ایرودکلدر • زیرا حکما گوز اتجه مز و قاشن
قالدره مز • و هر یرده که عصبک قوتنی ابطال ایده لر • و اول عضوک تشنجندن
امین اولمق استیه لر • عصب لیفینی عرضندن کسمک گرکدر • و لیفلرک طولی اکثری منه
طولیله در • و اگر خراج بوط بوجاغنده و قولتغنده ایسه عرضندن کسمک گرکدر
و یا شده ایسه طولدن و قیل یانومنه کسمک گرکدر • و اگر خراج گوز اطرافنده
اوله بعضیسنی ارقوری و بعضیسنی هلالی شق اولنه • و اگر بازو و ساق و ایاق
ارقه سنده و یا قازنده اوله • بنه طولاً یارمق گرکدر و بهلو عضله لری طوطوبی لقنه
اوله • و اگر اوبه ده اوله و کری دهلالی شق گرکدر • و اگر بهلوده اوله گرکدر و بیله
و خراج و دفعه که شق اولنه • انده یاغ و صو کیبلر داول داردر که اندن ایچ یاغی اوله
اندن ایراق ایتمک گرکدر • و اگر ضرورتیله بر دارو قومق لازم گلدکده اول حار العسل

ایله

ایله باشر ایله بیله یاسر که ایله یا حار ایله صو ممزوج بویه لر • و قچن که خراج شق اولنه
حکرده بر حرارت و حرکت ظهور ایدرسه بشمش مقشر مرجکدن اوزرینه ضماد
ایده لر • ساکن اولوب زائد حرارت قالمیه و بنفسجی و جعلر و سائر لازم اولان اشیا
قویه لر و قچن خراجی که یاره لرواندن اریک پاک اوله تیز چیقمه ایده لر که جلدی بر بریه یابشده
لر • واوزرینه اندازه سنجه بر پاصدوق قویوب اره سین مجوف قالمیه که تکرار ارینجلنور
و بیلکی ناصوره دونر و مقدم میله فرقه صاروب و یاره قوبه ایرشدروب پاک ایده لر بعده
جلدی ات اوستنه یابشدره لر و بو معتوده جراحتلو خراج دفعه شق اولندقده التی یاننده
شق اولنه که پاک اولمغه اسان اولوب دایچنده نسنه قالماز و طمرلردن خصوصا شو
یانلردن و عصبلردن و بوغنه یرلردن ممکن اولدقچه اجتناب ایده لر • بو ذکر ایلدوکمز اول خراجک
و دفعه نک قننغی جانبنه بعید ایسه اول جانبنی یاره لر • و خراجده و عزیزه سموز و یاغلو یرلردن
شق اولنمیوب ممکن اولان ایاغ برندن شق اولنه • زیرا سموز یرده جراحت دشوار اوکیلور
و ایاغ محلنک مزاجی یابس اولوب جراحت تیز اوکیلور • و اوستنه جلد تیز یابشور • و
یارمق محلنی بونله ولمله ییوب بعده الکا مرکیندن بر نشان ایدوب احتیاط ایله یاره لر
و اگر خراج بیوک اوله بر یارمق ایله پاک ایده میوب شق اخره محتاج اولور • اما ماده
نضج بولمغه حس اولنورسه بو دستکاری لازم دکلدر • خصوصا شق اولنه
جق محل مخاطره لو اوله نضجه جهد ایده لر • و بعده بوشش دخی دارولر قویه لر •
و سلیم خراجه ایتی صوتکنک نفعی واردر • اما یرانز و تهیج اولان خراجه ضرری واردر •
زیرا ماده یی اولمحله دخی زیاده گتورور • و طبخ ایدیجی دارو صبغی ماء العسل انجنده
ازه جق سوس یاغی ایله نرکس صوغانی قینادوب دوکلش یابش قاتش
کوکی که عسل ایله یوغرولمش اوله • و دخی زفت رومی ایله بال قوانده بولنان
بیره بولی نام موم جرکینی طبخ ایدیجیدر • و بونلردن دخی قوری دارو لازم گلورسه
بنفشه جگزدکی ایچی و قوزآجی و جنبر دکری بیراغی و بشمش صوغان و خردل وازه جق
کوکرجین ترسبی دوکوب مرهم گبی قویه لر • دراخیلون که وندیک ترکیبی
اوله • خردل لعابنده ملایم ایدوب قومق مناسبدر تیز طبخ بولوب واتجه دبخیر
ایله صابون دخی موافقدر • و فامشک اوستنده اولان حاری و خشین •
قابنی قز بیوب صابون ایله مرهم گبی قوشدروب اورمق دخی نافعدر •
واتجه دخی قوی دارویه محتاج ایسه عسل بلادر ایله یاش ذفتی اتشده زیاده
ملایم ایدوب اوره لر سکز ساعتده اتجه درروب اتر حاری موم وزه ننش
داینک یاغی و عسل وازه جق اشکار وزینت قوشدره لر زنجی قوب زراوج بوجکیس

زیت یاغی ایله آزدوب دازه جق اسکی بلادر یال قنه لر • وآتشده یومشادوب درهم
کبی ایدوب ولیجنه سرچه قوشنی یاغیخود اوردک یاغی طوشان ترسندن آزه جق قویوب
اوره لر آخر هرقنغی ضماد اوزرینه اولورسه اولسون صرچه یو عنبار ایدوب یابش
دیره جک محله اوره لر • یاخود هاون دیدکلری یابلق قورصاغنده فندق مقداری قوبه لر تیز اوج
دارو یاریم درهم جراحتی داریلغنی پاک ایدر • میویزج وعاقرقرحا وبورق دوکوب عسل ایله
طشره دن طلا ایده لر آخر نوشادر بر جزء قنه صمغ ربع جزء زرده سنک ثلث جزء زیت
عتیق بر جزء درهم ایده لر جراحتی آچوب عم پاک ایدر آخر اکشی مایه خنزیر عسل
قرشدروب آچلدقی جبانلره اوره لر جحتی سن دفع واچلمش جبانك قرحه سن اکوب
دهر یابنمش کبی ایدر فصل اکر خراج ودبیله وجبان وسولجه انواعی قحی بوندن
چقوب وتیمار اولنوب واولکوب بعده بقیه برسنه ظهور ایدرسه افعالکه
غلبه سی وقان احتراقی علامتیدر الکا ضعیف مسهل ویروب وفصد ایدوب
بعده اذکیدن قویه بر مسهل دخی ویره لر فصل اکر خراج ودبیله باطنده ایسه
بتدبیل خراج واستفراغله وقانی صان انکله تعقیب ایده لر بعده مادهء طبخ ایچون
معتدل ولطیف دارولر ایله وشراب ممزوج ایله افتیار ایتدرسه ماءالعسل
ایله وسنبل کبیلر ایله وطعامنه دارچینی قاتوب دهر صباح بردانک زعفران •
ویرلمک درهم صبر اریه جلا ایله یاخود بنفشه شراب ایله بنم کرم ویهولر •
باطنده تیز طبخ بولوب یاشی ویرد وکنی معلوم اولدقده بذر قطونا بش
درهم وتخمی وسنبل هر برندن بر درهم کل ارمنی وخبازی وخطمی تخملرندن
هر برندن دورت درهم صمغ وکثیرا ونشاسته وقاون تخمی هر برندن
اوچ درهم اوله • هر صباح واقشام بوندن اوچ درهم بارد صو ایله وازه جق
کل یاغی ایله ویره لر • وطعامن اریه چلابی وازه جق نشاسته وبادم هر برینی
وشکر وصمغ عربی ویروب بعده بوبابده شربان کبیر وشرد اردوسیا ویرمک
نافعدر • اکر وجع واراسه ورد وخبازی تخملری وکثیرا هر برندن برابر اوله
دوکوب کل یاغی ایله حب ایدوب بوندن اوچ درهم ویره لر • دهر صباح
واقشام مارسیدنی ویره لر که هر شربنده اوتوز درهم کافیدر • اکر علت
اسافلده یعنی بدن آشغه دبله دهو واقع اولمش ایسه حقنه لازمدر حقنه حلبه
وکتان تخمی عنابی وکثیرا وصمغ عربی ویریده صاروسیله حقنه لر ایده لر قنغی نافع
علاجلر فصل واکر علت بدن یناربی وغیری محلده اولدوغی معلوم اولوب
اکز فکر وبوکرک ودیغر سنغاری انواعی ونشانه درهنه اتسه اول علکرک

قره

قره علاجلرینه وبابلرینه نظر ایدوب علاج ایده لر • • • •

اوزبیوز فرنجی بابنده ودمل بیاننده در

نار سیده بنا وردلر • وافرنجیلر انواعی
دردلر • وردملر ویونانیلر
دردلر • ودمل دیدکلری جبان بیننه خراج نوعندن
دخی اولسه مکندر • وانك سببی طعام ابو هضم اولمیوب وطعام
مدن صکره هنوز حرکتلر وریاضتلر زمانسز اولوب وامتلا واریکن حمامه
کیرمش اوله بومقوله جبانلر ظهور ایدر علاج بونك کبی جبان ظاهر اولسه
خوف اونمیه کیدرکه بیوکت خراجه دونه اولا اوچ کونه دکین حار دملر علاج
ایده لر • ومقدم مانع بوغیه فصد وحجامت ایدوب دهر کیجه زرشك
وسیاه ارك وتمر هندی وعناب وقیسی صولری ایله بر درهم کشنیز
اصلادوب صباح ایچوره لر • ورمانین صولری وشرابی وکاسنی صولری
وسکنجبین وطعامدن دخی هرنه خفیف طعام ویربلورسه بونك کبی
اکشیلره مبتل ایدرسته ویره لرکه جبانلر تیز ظاهر اولوب خراج عظیم
اولمیه لر استفراغ دخی اولنه مناسبدر • مثلا سنامکی وتمر
هندی وشاهتره وصاری هلیله ایله ایده لر • وغلیظ طعامدن وغلیظ
حلوالردن وحد تلونلردن پرهیز ایده لر • وقتاکه جبان ظاهر اوله ••
اوزرینه ضماد طلا ایله اصلانمش بذر قطونا وسرکه وخطمی واربه اونی وعنب
الثعلب ویاش کشنیز صولری ایله یوغوروب ضماد اولنه • وادوج کوندن
صکره تحلیل وطبخ مراد اتمك کرکدر • ومقدم ایلیجی صولری ومناسب یاغلری
بر صوده اصلادوب بنچه دفعه قویه لرکه تاثیر ایدوب طبخ بوله ضماد آخر بغدای
انجکی دبغدای اونی وصوده زیت قرشدروب اوره لر آخر چلکنمش بغدای واریمش
بال مومی وازه جق زفت ودخی منتن وسوسن یاغی یاخود زیت انفاق ایله اوره لر
ضماد آخر مرو تخمی ایله انجیر وقوری اوزوم وخصوصا ماءالعسل وازه جق بوره •
قته لر طبخ ایدیجی آخر اون درهم انیک یاغی واکشی خمیر بکری درهم
مرو بذر قطونا هر برندن بش درهم نازه سر الجیده قتیادوب ضماد
اولنه واکثر حتی بوغیه حمامه کیرمک وبعده بو علاجلری وضماداری قویمق
مناسبدر • واکثر جبان تمام یاشی ویروب آچلمق ممکن اولمز ایسه ونشتر
ایله آچق دخی صاحبی رضا ویرمز ایسه بوضمادلرکه اوزرینه سنه وجبانك

باشن ویره جک محلنه دوکلمش سرچه یاخود قبوجقلده دوکلمش سومکلو بوبه
قویه لر. وصدف انواعندن بربنک دوکلمشندن قویه لر. یاخود طها ویاردیمکلری
بالق قورساقندن آزه جق قویه لر. تیز فتح ایدر. بعده پاک ایدوب داوزی
چیقوب بر زنخ کون اشلده لر. وتیز قیامغه قویه لر. ولازم کلورسه جبان
اغزینه بتره منتن ویبرده صار وسبله فتیل قویه لر. ......

اوچیوز قرق برنجی باب ماشرا بیاننده در

قورد اشینی دیرلر. فارسیده خارش خونی باتاسه دیرلر. وافرنجیلر
النواحی دیرلر. دروملو ویونانیلر
دیرلر. قورد اشینی دیدکلری
علت قزل قزل وغایت کیجشر ویاجتی ویاجتی جیقوب ناسه واضطراب
ویرر. واکثر ناکاه براو خوردن ظهور ایدر. بونک سببی بر بنده حرکت
ایدر بلغمی بر غلیظ وبورقی بخار در که یاقاندن اوله علامتی اکثر دموی ایسه قزل
دموق اولوب تیز قبارر. واکثر کنشن یوکسکه قالقوب قوشلق وقتنده
ظهور ایدر اکثر بلغمی ایسه حرت ورقت دولمز وبوی بیاض اولوب اکثر کیجه
ظهور ایدر. وجایزدر که عرق کبی بر رطوبت ترشح ایده. واکثر صفرا وآز
خلط ایله دخی اولورسه کیجه ده وکوندزده ظهور ایتمک ممکندر اکثه وقت
اولماز علاج اکثر دموی ایسه اکا غوره طلا ایتمک قیق نافعدر. وغوره
شرابی دصولریا وبارد صولردخی ویروب ساکن اولدیغی کبی فصد و
حجامت ایدهلر. واکثر حاضر غوره بولنمیه طلالرده سرکه وکلاب وکرفس
صولری وکل یاغی قرشدروب طلا ایدهلر. وبوبابده شراب ریتانیس
دتر حصندیا واکشی ایران ویرمک تسکین ایدر. واوتوز درهم سماق
صوی ایله شکر قاتوب ایچورهلر. واکثر فصد وحجامت لردن وبو علاج
لردن حکه کبر وحدوث ایدرسه وقوتی قوی ایسه ایارج فیقرا ایله و
هلیله واصفر ایله استفراغ ایتمک لازمدر صفت استفراغ هلیله اصفر
ایکی درهم بیاض تربد یارم درهم زنجبیل ایکی دانک سقمونیا بردانک
انیسون ودکیرلر هر برندن بر دانک بونلری حبت ایدهلر جمله سی بر شربت
اولور. کرفس صوبندن دخی اون درهم مقداری ایله ویرهلر. وهر صباح
اون درهم کل یاغی ایله اون درهم ساده سکنجبین بیو غوروب
ویرهلر. ویارم درهم انیسون ایله قلبشکر ویرلر صوابدر وبر درهم

کبابه

کبابه وایکی درهم آبدنجنی اوتوز درهم سر ایله ویرمک دخی نافعدر. وکل
مغره ویدکلری قزل طپراغی آزوب صوینی ایچورمک وطلا ایتمک وکلابله کل ارمنی
کبلری طلا ایتمک مناسبدر. ....

اوچیوز قرق ایکنجی باب حمره بیاننده در

اودکوینکی دیرلر. وزه قبارجق دخی دیرلر. فارسیده آتش پارسی دیرلر.
وافرنجیلر النواحی دیرلر. دروملو ویونانیلر
دیرلر. بونوع علت حار وحرقتلو وصعب
اولور. وجلدی یاقوب سیاه ایدر. وزیاده حرارتی اولوب اکال اولور.
درجه اول اغلب قدر ظاهر اولوب وجایزدر که بر قج دانه ظاهر اولوب چوق چقه
واکثر دیار انامنده دخی ظاهر اولور. وعربی زمانده دخی نادرا واقع اولور. از
صفرا مادهسی مخلوط اولور وسوداوی دخی اولور. وکاهی بر قج دانه دن زیاده
دخی جیقمق اولور. وسیاه شکللو اولانی صعب اولور وخمی سبز اولور
وبونک سیاه شکللو اولانی تیز ساکن اولمزسه ممکندر که هلاک ایده اما
بیاض اولوب رطوبتلو اولورسه سلامت امیدی واردر علاج اکثر بالکز
ظهور ایدوب. مثلا طاعون ایله بله ظاهر اولمش دکل ایسه وظاهر اولدیغی
کبی بنه کبر ودجوج انبوب یعنی ایچر ویاپمش دکل ایسه ویاجلد فصده مانع
بو عنیه بوکه فصدن اعلا علاج اولماز. وقانی دخی غشی مرتبه سنه وارنجه
اخراج ایدهلر مکر اقتضا اتمیه. یاخود زمان کچمش اوله یاخیری مانع اوله. وکاهی اولور
که ظاهر اولدوغی محلی جنده لرلر. وبونک ایچون ایلدکلری ضمادلر قیتی مبرد
اولمیه. یعنی انده بر برودت قوتی اوله. وتحلیل وتجفیف قوتی دخی اوله. مثلا
ضماد معتنشر وبجمک وسیان انجل بیراغی دفشکار انکنی وکیک ایله ضماد
اولنه ضماد آخر دخی بارد اقتضا ایدرسه اکشی اناری شق ایدوب
وسرکهده طبخ ایدوب بعده دوکوب مرهم کبی کیجه وکوندزده
اوچ دفعه اکثر ابتدا واکثر انتهاده ضماد ایدهلر ضماد آخر سرکه ایله ازلمش
مازویی اوزرینه طلا وضماد کبی ایدهلر ضماد ابن ماسویه بنفشه بیراغی
دانه هیچ زعفران ومقشر عدس وم دار ایلمک وشکر ومازو جمله دق وسحق
اولنوب بونک کبی قبرچوق اوزرینه طلا وضماد ایدهلر ضماد سوتیدیه طوز
ولنه بیراغی داریه اودی سویقی ضماد اولنه وآق زیتون بیراغی عصارهسی
طلا اولنه وآق سوسن یاغی طلا اولنه وسرکه ایله ترس بقلهسی ادنی ضماد اولنه

وبابونج ضماد اولنه • وبر دفعه صوایله پشمش کرچی کل یاغیله محکم مسح ایدوب طلا
اولنه که قبرجق زهوی ابطال ایدر • واکثر بو جمره دوده یا غیری مخالف محلدن ذکر ده زنبار
ده دانک کبی بیرلرده ظاهر اولورسه پوست وبیرنجی دارولردن مثلا قلقطار • و
قلقدیس هر بریندن بکرمی درهم بوره بش درهم جمله‌سن ازوب طلا اولنه
وکبی شرسینی عسل ایله ضماد وطلا اتمک دخی نافعدر

فصل نار فارسی

بو نار فارسی وآتش فارسی جمره نوعندندر اولدیغی املوذج صاحبی مرحوم
امیر چلبی لغطان مترادفاندر اولوب جمره آتش فارسی یعنی نار فارسی اولوب
بر بیردن شرح ایلمش اما بعضی نسخه صاحبلری وارکه باشقه باشقه بابده شرح
ایلشلر • وبونک علاجنده خوارزم شاهی قولی اوزره فصد اولنه واکثر سوداوی
ویا محترق زیاده ایسه اکا کوره قان اخراج اولنه • واستفراغدن صکره هر صباح
کشکاب وتمبر هندی ورقار بوز صولری وبندر قطونا دشکر نبات ویرمک
نافعدر • واول بثره‌لری مرهم ایله اولورسه یاروب مقدار بغه رطوبتنی اخراج
ایدوب بعده رطوبت جمع اولمغه قویمیه‌لر • واطرافنه صرکه ایله کل ارتی طلا
اولنوب دکلی بثره‌لری مرهم اسفیداج ایله اوکلده‌لر دیمشلر وقبا
رجوع ظاهر اولدقده بنفشه بیراغی ایله شکر دوکوب اوزرینه اورده‌لر کرد
لطف ایدوب بعده باردرهم ایله اوکلده‌لر • • • • • •

اوجیوز قرق اوچنجی باب نمله بیاننده‌در

بوکه قرنجه اصرغی درلر • وسیر یکک درلر • دکر یکک دخی درلر • وبعضیلر اصرغو
دیمشلر بعضیلر اصرغو بر نوع علت دکلدر • اکثر فارسیلر سرنجاد درلر •
دیمشلر که قزل یل اولسه • وفارسیده بثره هاي خرد دیرلر • وافرنجیلر
انواي ورقوق درلر • وروملر ویونانیلر ترمس کنز درلر • بو نوع سولجو
سرکه ظاهر اولسه وبدنه نمله درلر بونلر بربرینه قریب وکاهی متصل اولور و
کاهی اطرافنه پراکنده اولور • وکاهی یاجتی وباشقه اولور • اما هر بثره ایله
لانده فکه سی اولور • وحار اولور • وبو بثره‌لر کاهی ثالیل کبی اولوب وبعضیسی
نی قرحه ایدر • وبونک سببی قان ایله مخلوط بر ماده درکه جلدک آلتنده
تولان اکنه طمرلردن اول محله قانی روانه اوله • وحار صفرا اولمغ دخی ممکندر •
دصفرا حار اولدوقده احراق اتمکه ودکف اتمک اولور • واکثر صفرا حارد کلی •
ایسه اول بثره‌لر جاورسیه درلر • غیری نوع سولجولر واردر • دوچی نفاخات
درلر بونلردن صکره باشقه بابده ذکر اولنور ونمله‌نک علاج اولا هلیله مطبوخی

ایله

ایله صفرا استفراغنی ایده‌لر که حرارت تسکین اوله • واکثر قان غالب ایسه فصده
محتاج اولوب مانع یوغیسه اول فصد لازمدر • بعده استفراغ کرکدر • واول
موضعه طلالر ایده‌لر صفت طلا صندل وفوفل وکلاب ایله شیاف ماميثا واسفیداج
الرصاص وکل ارمنی هر بریندن بر جزء وتشور بیبر دخی وافیون هر بریندن نصف جزء اوله •
دوکوب وکلاب ایله یوغوروب قرص ایدوب ومحلنه حل ایدوب طلا اولنه • واکثر قرحه
ویاره اولمش ایسه مرهم اسفیداج تنی موافقدر • واکثر قرحه اولیوب مفرد حرارت
ودرنت واراسه سکود بیراغن قیناد دوب اول صو ایله یویه‌لر تسکین ایدر • دخی آس
مفشر عدس وقورقدن ایدوب ودبوکه مانند مبرد دشته ترایده‌لر فصل اما کاهی
اولور که فصد واستفراغ اهمال ایله ویا خود صفراوی ماده زیاده لکی ایله اول بثره‌لر قرحه
ایدوب والکال اولوب اطرافنه سرایت ایدر انک علاجی قرحه علاجیدر قرحه
بابنه نظر ایده‌لر • وبو بابده اسفیداج مرهمدن اعلا اولماز • • •

اوجیوز قرق دردنجی باب نفاطات وجاورسیه بیاننده‌در

طالبا کبی قرده سولجولردر • وصولو قبرجق دخی درلر • وفارسیده کاورسه
درلر • وافرنجیلر انواعی اربس ملیارز درلر • وروملر ویونانیلر
درلر • جاورسه دکاورسه دیدکلری بثره‌لر وصولو قبار
جغلرک صعب وخفیف اولمسی ماده‌سی نه کوره اولور • واکثر صلب اولور
زیرا ماده‌سی اکثر بلغم اولور • اما ممکندرکه صفرا ایله سودا دخی مخلوط اوله •
علاج بونک دخی علاجی نمله علاجی کبی کرکدر • نهایت استفراغدن بوکه دیرلان
مسهللرده ترید ویا افتیمون اولمق لازمدر • وبوکه نافع اولان مفردات بونلردر
حولان بک وطلا اتمک دخی معتبر در کزبره وحضری یا مثل کشنیز اربه سوینی
ایله ضماد اتمک موافقدر جوز سرو سرو قوزاغی اربه سویقی ایله ضماد
اتمک • ومعوذ واردلردن ضماددرکه مثلا نیل • عصی الراعی • افاقیا • عوسج
وسمه زیبق انفاقه اوله • ترنجان • حشیشه الزجاج • دمعة الکرم • دهن
سفرجل • عصاره ورشو اکران • عصاره علیق • قلقدیس • دهن حنطه •
بذر قطونا کل یاغی ایله • حک شمع اصفر کل یاغیله جمله بونلر معتبردر • • •

اوجیوز قرق بشنجی باب سعفه وشیرینه بیاننده‌در

کل وصاج قرانی درلر • فارسیده توبل درلر • تونشادریشها ایسه دخی
درلر • وافرنجیلر انواعی الوبیجی درلر • وروملر ویونانیلر ابسورونیتی درلر
وقیه ادی درلر • بو علت باشده اولورسه سعفه درلر • وبیوزده

وسائر بدنده دخی ظهور ایدنه شیرینه درلر . وسعفه دن ترشح ایدن رطوبت
غلیظ اولور . شیرینه دن ترشح ایدن رطوبت ایسه رقیق اولور . وچوق اولمیوب
بدن سطحنده اولا غده وجع ودرنیی چوق اولمز . وسعفه نک چوق زمان قالوب
اوکلمامق ایله برنیچه یل قالوب باشی اصلع کبی اولور . وسعفه اکثر صبیانده چوق
اولور . وبعضی سنده تا بالغ اولنجه اوکلمز . علاج سعفه صاحب قران شکللو
نسنه ایسه اکثر باشنده اولان صاچ قللرین منقاش ایله یشبا قشیا چقاروب
کوره لر . اول قللرک دیبلری چورک وفاسد اولوب قل دبنده برقرمه رطوبت
کورنیور . واول قللری اقراجده چوق اضطراب ویرمز . زیرا چورک وفاسد
اولمشدر . واکر قان غلبه سی وار ایسه ومانع یوغیسه قیفالندن فصد اولنه
بعده ایکی یوزندن ویا خود ارقه کمورکی التندن حجامت اولنوب ماده بخلانه جذب
ایده لر . واکر بونلر ایله اولمز ایسه التی طمرندن دخی فصد اولنمق صوابدر . اما سعفه منتشر
اولوب بیوسنلو ایسه قولاغ اردندن فصد اولنه واندن اخراج ایلدکلری قانی باشنه
سوره لر . وقولاغ اردندن بیوندن فصد ایده جک طمر وارد راندن فصد اولنمیه . زیرا
بعضی نسخه اصحابی اول طمردن فصد اولنسه نسل منقطع اولوب اولاد کتورمز دیمشلر
اما سوزا اختلافیدر . واهل تجربه بونک اصلی اولیوب صحیح دکلدر دیمشلر . وقزل
مرهم سورمک بابده نافعدر صفت مرهم سرخ مرداسنک وزردن
جوبه وسرکه وزیت ایله اولور . وباشینی بغدای کبکی وچکندر وبازو بیراغی
وبونلرک صولری ایله بتم کره منفصل یویوب بعده بو مرهمی سوره لر . واکر صفرا
غلبه سی حس اولنور ایسه تحملنه کوره صفراسی استفراغ اولنه . مطلبه وافتیمون
دستوبنا مطبوخیله اولنه . اکر جبن ایسه سقونیا ویرمیه لر . وصفرانک علامتی
ارکنی غلیظ اولور . واکر بلغم غلبه سی حس اولنور ایسه حب صبر وقوقیا
ایله استفراغ اولنه . بعده موافق ضمادلر وطلالر ایده لر طلای نافع توبال انغیاس
ومحرق قورشون ومحرق قرطاس وانزروت هر بریندن بر جز صاری کوکرد نصف
جز بو جمله سرکه وکل یاغیله صلایه ایدوب طلا وضماد ایده لر طلای آخر
نافع مرداسنک وزردچوبه واجی بادم وسرکه وکل یاغی صلایه اولنوب طلا
وضماد اولنه طلای جبان مرداسنکنه وزردچوبه وحنا وزراوند طویل
وانار قبوغی وسرکه وکل یاغی صلایه اولنوب طلا وضماد اولنه طلای جبان
آخر مرداسنک واقلیمیا ونانخس اجی بادم ایچی وزردچوبه برابر اولیه سرکه
وکل یاغیله طلا وضماد اولنه طلای جبان آخر دلکنز مازو که یاغنده مقلی

قاورلمش

قاورلمش اوله سرکه وکل یاغیله طلا اولنوب دهر ابده اوچ دفعه اشبو مازو قاورد
دقلری یاغدن بروننه آزه جق طاملده لر . واکر صبی قتی کوچک ایسه آزه جق طلا لر
ایده لر محمد بن زکریا قولی اونده اسکی تنور صاقیسی دقوبلب کشنیز وکتاید
سرکه ایله ازوب طلا اولنه سفوف که رطوبتلو اوله خر زهره ری قیناد وب ویا قیزی
انوکله یویوب بعده بارقنوبالی ومردقنبل هر بریندن ایکی جز اسنارحکی وکندر وشب
یمانی هر بریندن دورت جز زراوند طویل وقلقطار وصبر واحمه صوبی هر بریندن بر جز
سرکه ایله وکل یاغیله مرهم ایدوب طلا وضماد اولنه دوای مجرب حماندن حکره
کبریت صوبی وکبریت یاغی سورمک مجربدر . وصبی قتی کوچک دکل ایسه جنکار
مرهمی دخی سوره لر . وایکی کونده بر تراش اولمق قتی نافعدر فصل داء سعفه
واکر شیرینه یوزده واکثر سائر بدنده ایسه یوز اولان یبنزه لردن اسکی صولر
وحمام دایلجه صولری بخارنه یوز طوتمق . وبو بابده علت طرفنه زیب سنکی اوغق
وحجامت ایتدرمک وکل ارمنی وکل قور وسرکه وکلاب وکل یاغی سورمک نافعدر
وسعفه یه اوغلانجقلر بولی سورمک دخی مفیددر . وسعفه وشیرینه یه جمله معدن
صولری دایلجه لرده اوتورمق قتی نافعدر . وهنر وطوزلو بالق وطوزلو قدید
انلردن وسائر مضراتدن پرهیز ایده لر . وبو علتده اکثر سنده چقور یرده ازه جق
طاغ ایدوب بر مدت اشلتمک ایله بو علت اولماز . وبو علت ظاهر اولمش
ایسه دخی زایل اولور . واکر ممکن اولمز ایسه برنیچه دفعه بازو وچکندر بیراقلرین
باشنده اکثر سنه تازه تازه قویوب باشک رطوبتی الملق ایله اصلاح اولور .
واکر صبیانده ایسه اکثر طرفنه قویه لر که نجه مدت رطوبت جذب ایده وبو بابده
سعفه وشیرینه یه مرا اشدن حکره درتج قارینه سرکه ایله مقل ازوب سورمک
مفیددر . ومحرق کاغد سرکه ایله . وحمامده حکره کل یاغی وسوسن یاغی
وسرکه مرهمی واسفیداج مرهمی سوره لر . ودارنه اونه ازه جق کوکرچین
ترسی وکل یاغی قاتوب سورمک نافعدر . ودخی طرناغینی یاقوب
کل یاغی وسرکه ایله طلا وضماد اولنه . . . .

اوچنجی فن النچی باب خصف یعنی اسنلک سوجلری بیان اولنده در

بازکونلرنده اسنلک المقدر . فارسیده
خفک رنده یه درلر . وعربده الخصف درلر . واقخبیلر انواعی
درلر . در دملر ویونانیلر دروشیادر
یاز ایاملرنده اکثر واقع اولان عرقده یعنی درلکدن قزده سوجلرکه قزل قزل ایکنه

باشی کبی ظهور ایدر. و محرق اولور. اکثر قبیحا ایجی سوروب و طلا بیله اسفید اج سوروب
و بارد صولردر یا صولرینه و ایلیجه صولرینه گیرمک ایله زایل اولمزسه خلط غلبه سیدر بعضی
سنده زیاده اضطراب ویرر. اگر حرارت غالب ایسه فصد اولنمق گرک. بعده هلیلج و شاهتره
مطبوخیله استفراغ اولنمق مناسبدر. و ترمسین قینادوب صوینی گلاب و سرکه
ایله طلا اتمک معتمددر. و غداسنی بارد و رطب اشیادن ویرمک و بارد هواده اوتورمسی
که صوق تاثیر ایده جک قدر اولمیه نافعدر. و روغن ورد ایله بارد هوا کتورمک دخی مناسبدر
و بذر قطونا و بارد بیر اقلر و صولری سورمک جمله نافعدر. ان شاء الله تعالی

اوچیوز قرق یدنجی باب نبات اللیل بیاننده در

بعضی نسخه لرده بو سوکلولره نبات اللیل دینلمش. گیجه ایله ظاهر اولور. و افرنجیلر انواجی
توفتونا استفابیس درلر. و رومیلر و یونانیلر ابیور و نخنا درلر. بر قاشنمه در که
بونک سببی هر بار که بدنک جلدی خشین اوله. و طعام ایو هضم اولنمش اوله. لکن
ظاهر بدنک مسامی خشونتندن مسدود بولنوب خصوصا قیش ایامنده. و بارد گیجه
لرده مسام مسدود اولور. یاز ایامنده مفتوح اولدوغی گبی. و بالجمله بدنده
بر حکه ظاهر اولور. گیجه ایله خرده سوگلولر ظاهر اولدیغی قیاس اولنور صباحه دکین
اویقویی حرام ایدر. ایرته سی زایل اولور. بونک علاج حکیم اتسه و مانع یوغیسه
فصد اتمک گرکدر. و مطبوخ هلیله و نقیع صبر ایله و انار صولری و اکثر مانند اولنلر
ایله استفراغ ایدوب. و حمامدن ختما و کرفس صولری طلا ایده لر. و سرکه ایله
بغداب کیبکی و چکندر صولی و سرکه ایله باقلا و ترمس اونی نافعدر. اکثر بونلر ایله
اولمزسه بورق و حلبه اونی و عسل خلط اولنوب حمامده ضماد و طلا اولنه. و
حمامده شحم حنظل و باقلا و انار طبیخی ایله بدنی یویه لر. و گلاب و کرفس
صویی و سرکه و خزهره قینادوب صولرینی بدنه سوره لر. و شحم حنظل صویی ایله
اکشی انار صویی طلا اتمک فایده ایدر. داود درهم اق برنج و بش درهم
گوگرد و سرکه ایله حلابه ایدوب حمامده طلا ایده لر. و بو بابده قیء اتمک اشتدان
اولان کیشیلره قیء ایتدیرمک قیئی نافعدر. و اکثرا اهل کیف اتیسه اندک
کیفلری قوتین تهیجی دقنده بو مقوله حکه عارض اولوب اخوردده اویوز جار.
قاشنور کبی له تلون قاشنه لری واقع اولوب. اکثر نبات اللیل علتی قباحتی
اسیدلر. اتمک کبی خزانتیه علاج اولمز زحمت چکسون اندک کیف حدتندن حرارت
عارض ایدر. کیف قوتین زایل اولدقده اول حکه دخی زایل اولور. و او مقوله
لرک علاجی لازم گلورسه تنقیه ایله و خزهره و شحم حنظل قینادوب

صولرینی

صولرینی حمامده سوره لر. و بو علته هر صباح اوچ درهم گلشکر و اون بش درهم
مستعطر هندبا و اقتضا ایدرسه شاهتره شربتنی گبیلر ایچه لر. و کرفس و
رازیانه و انیسون تخملرندن هر برندن بر مثقال راوند چینی بر درهم و اوچ درهم
قزل گل شکر ایله سفوف ایدوب بو جمله اوچ گون صباح ترتیبنده ییه لر. و بو
سفوفی سبستن عصیرنده اوچ گون ویره لر.

اوچیوز قرق سکزنجی باب جرب بیاننده در

اویوز و گیجیکور. فارسیده گر درلر. و خارش دخی درلر. و افرنجیلر انواجی
رونیا درلر. و رومیلر و یونانیلر ابسورا درلر. ایوز دیدکلری غلیظ طبیعتده تجمع
اولمش غلیظ و متعفن قاندن متولد اولوب ظاهر بدنه دفع ایدر. و جرب ایکی
نوع اولور. بری قورو و بری یاش اولور. علاج اول فصد ایدوب بعده
تمر هندی و شاهتره و صاری هلیله و هلیله کابلی مطبوخاری ایله و تنقیه
قصاری ایله استفراغ اولنه. و بعده شاهتره صوینی ایچوب. و بو بابده
صاری هلیله شکر ایله سفوف ایدوب ییدرمک نافعدر. و اطریفل
دخی مناسبدر. و کاسنی صوینده صبر نقیعی دخی موافقدر. نقیع صبر بر
درهم صبری کاسنی صوینده بر گون و بر گیجه اصلادوب اوچ گون متوالیا
ایچوب و اوچ گون فراغت ایدوب و تکرار اوچ گون ایچوب و اوچ گون فراغت
ایدوب نا طقوز درهم صبر تمام اولنجه بویله ایچه لر. هر نه قدر مزمن جرب
اولورسه زایل اولور. طبیخ شاهتره بدی درهم صاری
هلیله اون بش درهم سنامکی بش درهم مامیران ایکی درهم
کاسنی تخمی اوچ درهم طبخ ایدوب و سوزوب اون بش درهم
خیار شنبر و اوتوز درهم شکر قنشت قاتوب بو جمله ایکی شربت
اولور. اوتمیسنه گوره ویره لر. حب شاهتره صاری و سیاه هلیله
هر برندن بش درهم صبر بدی درهم سقمونیا و مدتر بش درهم شاهتره
عصاره سیله اوچ گون یوغوروب حب ایدوب و گولگه ده قورودوب
بوندن ایکی درهم بر شربت اولور. معجون شاهتره صاری هلیله
اون درهم شاهتره و سنا مکی هر برندن بش درهم هلیلج اغاجی
ایکی درهم راوند چینی بر درهم قونش اوزدی صو ایله یوغوروب
معجون ایدوب بو نمط مقدار استعمال اوچ درهمدر. میوه لر صویله ویره
لر. و بو بابده اق اص بر ملک نکته ئی وار در قرص برملکی باشی جربه نافعدر.

اهلیلج و بلیلج و املج و برنک کابلی بونلرك هر برندن بر جزء و شربه بیاض ایکی جزء دوکوب
و شکر ایله قینادوب و یوغورب قرص ایدەلر • مقدار شربتی اوچ درهمدر •
واکر استفراغ ایچون ویریلورسه اون درهم ویرەلر • و بو استفراغلردن و علاجدن
منفعت ظاهر اولمزایسه هر صباح بغداد بستندندن شکر و صوقا توب ویرەلر •
و بو بابده شاهتره علفی ویرلمش کبی سرایا محمد بن زکریا قولی اوزره باشش جرب المجانبه (?)
نافعدر • و بعده متورم اشیا طلا و ضما و لنمع کرکدر طلا منعقد اولنمش آزه
جوق زیبق و اقلیمیاء فضه و مرده سنك و زرنیخ و ... بیراغی و کندش و شنجار ... اول
بیراغی و مرداسنك بو جملەیی دوکوب و کل یاغیله مرهم کبی ایدوب کیجه سورەلر
و صباح حمامده یویەلر طلاء آخر باشش جربه نافعدر • زرنیخ سرخ و اصفر
وکش اقلیمیاسی و مرداسنك و زرده چوبه و کندس و زعفره بیراغی و نوشادر
و زراوند هر برندن اوتوز درهم منعقد اولنمش زیبق اون درهم [blot] جملەسی دوکوب
سرکه و زیت یاغیله قرشدروب طلا اولنه طلاء اسلم باشش جربه نافعدر
زراوند طویل و مناث (?) و کندس و مرداسنج و مرجمك و ترجی بادم و زرده چوبه هر
برندن بر جزء مرداسنك وکش اقلیمیاسی هر برندن ایکی جزء سرکه و زیت ایله
دوکوب طلا اولنه طلاء آخر کش اقلیمیاسی و کندس و قوری ... و سیاه (?)
بیراغی و زراوند طویل • و شنجار و بانش ... و اشنان و ... بیاضی
و مرداسنك و کوکرد و قزل و صاری زرنیخ و اسفیداج و حب البان برابر اولنه
دوکوب زفت ایله یا کل یاغی یا دفنه یاغی ایله طلا ایدەلر • و اکر تحلل اولنورسه
آزه جوق منعقد زیبق قتەلر صوابدر فصل صبیان علاج جرب یابس و رطب
طفلوقیط و کندس هر برندن بر درهم میعه سائله بش درهم
کل یاغی بش درهم اوله • تازه صبیانه طلا اولنه جرب که حکەسی اولمیه
نافعدر • خبث الحدید و مرداسنك و قوری کشنیز که یانمش اوله •
و جلنار و قنبیل هر برندن بش درهم کندس اوچ درهم کرفس صوایله
و سرکه و کلاب و کل یاغیله حمامده طلا اولنه طلاء آخر اکشی انار صوینده
آزه جوق بوره ازوب کل یاغیله حمامده طلا اولنه • و خشخاش تخمی دوکوب
سرکه ایله حمامده طلا اولنه طلاء آخر باقلا اونی و ... تخمی هر برندن
بوره نصف جزء کرفس صو ایله طلا اولنه آخر مغره و دیدکلری قزل کل و مرجمك
اونی کل یاغی و سرکه ایله طلا اولنه فصل جرب العین کوز جربنه و حکە
سنه مرده آتی و نشاسته و کلاب چالقایوب کوز قپاقلرینك اوزرینه

توبەلر جرب اصابع ال و آیاق بر مقدار ایچون چکندر صوینی بنم کرم ایدوب بر مقداری ایچنه
صوقەلر بعده بادام یاغی طلا ایدەلر • و اکر تشقاق وار ایسه بادام یاغنه آزه جوق بیاض بال
قوپی قتەلر • و بو بابده تورنجی ... بو غنبله (?) اتش اتلنده ... ایچنده و سنوبی ...
دهواننده مرهم کبی دوکوب ال و ایاقه و اوکجه جربنه و حکەسنه و شقاقنه ضما ایدەلر اکر ایچنده
چکەده اولورسه حنظل بر درهم بوره بر درهم قزل صندل ایکی درهم سنبل ... یکی
بش درهم بو جملەیی دوکوب سرکه و کل یاغیله قرشدروب چکنبه طلا اولنه بیر آدمك
ك بلا سبب جرب کوزلرنده واقع اولسه حماما نافعدر • و شب ... و مرسین
طبیخی و قاوون قابوغی و مرسین یمشنی دوکوب حماتنه سورەلر منعقد کیجه سی ایچون اکر
استرخاء و فالجدن ایسه انلرك بابنه نظر اولنه • و اکر قوقولر علامتی ایسه کذلك ...
الامعا بابنه نظر اولنه • و اکر دم غالب اولوب و نازل اولمش ایسه ایکی قیفال اولدق و
ادنیراق آتلرینه سلك یاپشدروب و جامنلر ایله مادەیی خلافه جذب ایدوب
بر مقدار شب یمانی و اون قدر قطران ایله فتیل ایدوب اکرار و اکر حورت اردنده (?)
وارکنده کتورەلر • و اکشی انار صوینی منعقد ایدوب فتیل ایله و فرزجه ایلکنوبك (?)
دخی نافعدر فصل مجرب جرب رطب و یابسه و حکەیه مجربدر خالص حنا
احلادوب ابریزه سی سوزوب صوینیدن بر فنجانی ایچەلر و بر کون ارام ویروب
بنه ابریزه سی بر فنجانی دخی ایچەلر • و بعده ایکی کون آرام ویروب ابریزه سی بر
فنجانی دخی جملە بش التی دفعه ایچك ایله زائل اولور • و جربه نافع اولان مؤدات
بکجی ترسینی یاقوب سرکه ایله حمامده طلا ایدەلر • و اسکی پنیر دوکوب
ذیجنه سنعد (?) قاتوب طلا اولنه • ملح اندرانی بادام یاغیله طلا اولنه نوشادر
کل یاغیله طلا اولنه • قوزی قولاغی کوکنی سرکه ایله حمامده طلا ایدەلر • لابطه (?)
کوکی صوینی طلا ایدەلر شیطرجی یاغنده یاخود سد ایچنده یاغ قالنجه قینا
دوب بعده کل یاغی و زیت قاتوب سد زائل اولنجه قینادوب طلا اولنه قره
آغاج بیراغی که اکثر عربجه انبق درلر • عصاره سینی سرکه ایله جرب متقرحه و
دنتشره یه نافعدر • وارچه بوزه سنه زیتون صمغی قاتوب سرکه ایله طلا
ایدەلر • و زاج قلنج نوشینی یاقوب سرکه ایله متقرحه طلا اولنه • و بوکه غسل
دبنداهی ایچنده بولنان دلوجه دانەلر اودنینی ... بدر • و دکز کوبکی و
زرنیخ و شقایق النعمان دوکوب سرکه ایله متقرحه یه اورەلر فصل جرب
سوداوی بونك لونی سیاه اولور • دمکندر که قانا مخلوط اوله لونی حمرته
و سواده میل ایده • مقدما فصد ایتدروب و استفراغدن صکره ترنجانك یمك و طلا

وضماد اتمك جمله نافعدر ۰ وزنجار وصمغ البطم ونحاس محرق ونطرون واریه اونی سرکه
ایله یوغوروب جرب سوداویه نافعدر ۰ وقطران سورمك دخی نافعدر ۰
وقثیثا طاشینی ازوب سرکه ایله طلا اولنه ۰ ودائم بادم یاغیله تن التوره
بیه لر سوداوی جربه نافعدر ۰ وهلیلج صابینی دوکوب کل یاغیله سوره لر ویاربوز
انواعنك تخمی کل یاغیله طلا ایده لر ۰ وزعفران ایله قهوه ایچمك وطعامنه واشربه
سنه ومعجوننه مقدار کفایه زعفران قاتوب استعمال اتمك جرب انواعنه نافعدر
وتذکرت السویدیه قولی اوزره بر درهم زعفران یمك ایله جربدن خلاص اوله ۰۰

اوچیوزدن طقوزنجی باب قوبا بیاننده‌در

تمرکی دیرلر بر علتدر ۰ وفارسیده بربون وخراسانیلر نوته درلر ۰ وکنده بوز
دخی درلر ۰ وافرنجیلر انواع التقلا ماجیبو درلر ۰ ورمیلر ویونانیلر قلو غوسس
درلر ۰ تمرکی علتنك سببی ایکی نوعدر ۰ بر سببی بدنده بر ابرز خلطدر که ایکنجی
قوت طبیعت دیراز خلطدرکه انی بدنه دفع ایدر ۰ وخلط دخی ایکی نوعدر یا بر خلطدر
که حدتلو ورقیق وغلیظ وسوداوی قانله مخلوط اوله ۰ وبریسی شویله قوت طبیعت
بر ابز اخلاطی شریف اندامدن نفی ایدوب ظاهر جلده دفع ایدر **علامتلری**
اگر خلط حدتلو ورقیق اولورسه تمرکی صولو وقانله مخلوط اولوب آثاری
ظهور ایدر ۰ ومحرق اولور واگر خلط غلیظ وسوداوی اولورسه تمرکی یابس
اولوب وادلیغدر ومحرق اولماز ۰ واگر بو اخلاط مخلوط اولورسه علامتی بیانه
اولور **علاج** اول کوره لر قنغی خلط ایسه اول خلطك استفراغنه مشغول
اوله لر ۰ واگر خلط بو ذکر ایلدوکمزدن مخلوط ومرکب ایسه استفراغی دخی مخلوط
کرکدر ۰ وهر قنغی خلط زیاده ایسه آنی استفراغ لازمدر ۰ وبو اخلاطلرك استفرا
غنه اولان اشیا سوداوی امراضدن مالنخولیا وغیری کبی اول بابده داون
علاجده ذکر اولنمشدر ۰ اگر مراجعت ایده لر ۰ وبو علتده هر بار حمامه کیرمك نا
فعدر ۰ زیرا اکثریا سوداوی تمرکی ات ایله جلد اراسنده اولوب حمام
نافع اولور ۰ وطاتلو ایلیجه صولری واینك کبی ایلیجه صولرده اوتورمق مسامی
فتح ایدر ۰ وحمام وآنبزن صولری صوکنده اشیاء موافق ضماد وطلالر اولنه ۰
وبو تمرکی ابتدا ظاهر اولوب کوچك ایسه آچ قارننه آغز توکرکی سورمك
بونه براکنده اولمغه قومزدرلر ۰ وسرکه ده اصلانمش صمغ سورمك دخی نافعدر
واستفراغدن مقدم محتاج ایسه اشیلدن فصد وبعده مسهلات ایله استفراغ
اولنوب واگر تمرکی رطب ایسه میبس دارودلر قومق کرکدر ۰ واسکی

ترکوبه

ترکوبه قویوب نخابیل وطبیخ ایدیجی اشیا کرکدر ۰ وانکه رطوبتی اولمیه واتبه
کیرمش اولمیه ۰ اگر غلیظ کسکاب سورمك خصوصا باقلا واریه اونی تخم
اولنه ۰ وچکندر ۰ وبغدای کبکی دوه وکلاسنه قادن جگرکی بر بر ده قینادوب
طلا ایده لر ۰ وترب تخمنی نشاسته ایله قینادوب سرکه ایله طلا اولنه ۰
دهن حنظه بغدای یاغی ترنج اکشیسیله خلط ایدوب سورمك نافعدر
وناردن داوردك یاغلری سورمك دخی موافقدر ۰ وارك صمغی وکثیرا وصمغ
عربی سرکه ده وترنج اکشیسنده بر کیجه اصلادوب سورمك بعد الاستفراغ
نافعدر ۰ قبل الاستفراغ زایل اولورسه ماده کیرو رجوع ایدر **فصل**
قوبای رطب اکثریا شلغی اولوب وقان وصو ترشح ایدر خضض و
مازو وصمغ وکثیرا وشیاف مامیثا ومغل ونوبا ال انقی سی سرکه ایله صلایه
ایدوب طلا اولنه ۰ ومناسب بیرلرنه که علتی قرب اوله حجامت ایتدرمك
وسلك بایشدرمق مناسبدر ۰ بعده کل یاغی وموم ردغن سوروب
وابرنه سی اریه ونخود اونی وقادن جگرکی وبغدای کبکی وکثیرای صوده قینا
دوب طلا ونطول اولنه ۰ ونه ارنه سی بابونج وخطمی طبیخی ایله یویه لر
واگر باقی قالورسه تکرار سرکه ده وترنج اکشیسنده اصلانمش صمغ
سوره لر ۰ وکندس وزرده چوبه واشق صمغنی دخی سرکه ایله سوره لر
نقطه بیاض آق نقطی طلا اتمك نافعدر **طلا** دلکسز مازو وکثیرا
هر بریندن بش درهم مرداونی وسرکه ایله یوغوروب طلا وضماد اولنه
طلای آخر مایع طوتقایی بر جزو کندر یارم جزو سرکه ایله طلا اولنه **آخر** زنبق
سیاه دورت درهم وترمس بقله سی اونی اوتوز درهم یاپش بنکج
ونطرون هر بریندن دورت درهم بو جمله یی دوکوب سرکه ایله سوره لر
جمله تمرکی انواعنه نافعدر **فصل قوبا** که خایه لرده اوله اسفیداج
سکز درهم کوکرد ایکی درهم میویزج بر درهم اوله ۰ ترکیب
ایدوب طلا اولنه ۰ وتمرکی زایل اولدقدن صکره رادیح داردلر سوره لر که تکرار
عاودت اتمیه **فصل** وبو علتنك بر نوعی اولور متوقفه ومتقشره وسماریه
دخی درلر که علاجده اوکلمز بعضیلر بو نوعی متقشره یه جذام درلر ۰ اگر بر قاچ
دفعه فصد واستفراغ وقی واحتقان ایله بدنی محکم پاك قلوب وغلبه قنغی خلطدن
ایسه انی تسکین ایدوب **طلا** قوی اولندرکه زرنیخ بوچکنی انیك یاغی ایله
ازوب بعده سوروب ۰ اول یاغدن طلا ایده لر ۰ اگر ورقه ایدرسه ملایم ۰۰

اسفیداج مرهمی ایله اوکله‌لر و اگر بو مرضک ابتداسی اسهال کبی شکل علتنده دخی اولورسه اکثر
مشابه اولورسه نادر وقوع اولور . و انلر آزاب آنی داغ اتمک ایله زایل
ایدوب بعده اول داغلی یاغی اسفیداج مرهمی ایله اوکله‌لر **فصل** و اگر مرضک برص
نوعی کبی یالکز بویندن معلوم اولوب انک کبی زاید غلط حس اولنمازایسه استفراغدن
صکره برص علاجی ایده‌لر

اوچیوز اللنجی باب بل صوقلوغی علتی بیاننده در

اوزنجیلر انواعی غنوریا دیرلر . و رومیلر و یونانیلر برنی تبزغنوریا دیرلر
بل صوقلغی دیمک مثانه یولندن و قضیبدن اریک کبی ماده متقدر . اکثریا
صوبدن و حدتلو خسته‌لقلر صوکنده و چوق یول و سفر ایدوب بعده کتندن خارج
اوبیجیق ایچیرده ماده قالوب انلر تکه بری تنقیه ایدر . و بعضیلر جماع آرزوسندن
و حین جماعده بر طریقیله منی حرکت اتمش ایکن آنی طوتمقدن عارض اولوب دینی
دنغنه وده واقعه سنه خلل دماسکه سنه ضعف کلور دیرلر . و بو علتده
کیورک مجرادن قیه و بلکی ناصور اولور . و بو علت اوچ نوع اولور . بر نوعی سهل
و خفیف اولوب انده رطوبت از سیلان ایدوب تیز زایل اولور . و بر نوعی
سیلان ایدن ماده قان داریک کبی غلیظ آقر . و اوچنجی نوعی قضیب اوتلکی کبی
کبی قایم اوله‌مز . التنده و اولسنده اولان اعصاب دوغروب راست قایم
اوله‌مز و هر بار سیلان ایدر . و قضیبک آلتی طرفنده اولان اعصاب دوغرتمه
کرزان دستننجی شکل علت عارض اولوب و قضیب اکثریا و بوکتری اولوب
قیامه کلسه بنه طوغری‌ماز خصوصا بو نوعده بتون دانزال جماعده عظیم وجع عارض
اولوب پوق اضطراب چکر **علاج** بو علت ابتدالرنده قابض و امساک ایدیجی
دارولر ویروب علت زایل اولسون و امساک ایلسون دیمک خطادر . بلکی
دخی سیلان ایتدیرجی اشیا لازمدر . و مفرآندن و شراب ایچکدن و طوزلو
لردن محکم پرهیز ایتدروب لطیف مستحلب‌لر و مستحلب ایله کشکاب ارکه
بادم یاغی ایله اوله و بادم حریره‌لری و ملایم یاغلو غذالر . و ممکن ایسه
کاهی جماع و حمام دخی مناسبدر و کونده بر درهم تره منقی شکر بو...
و بادم یاغیله ویره‌لر که تمام مجرا ایچ اولوب ماده مراد اوزره سیلان ایده و
تیش آتالمنده ایسه هر کون یارم درهم کندر ییه‌لر . و دایم مصطکی کبی کندر
چکنه‌یه‌لر و دایم خیار شنبه و خبازی و ابه کومجی چچکلرن شکر ایله معجون
ایدوب تناول ایده‌لر که مجرایی پاک ایدوب و انک اوالتنه قوت ویره‌لر و بو علتده

دایم

دایم اقوبی و مجراسی توسیع اولدوغی لازمدر . اگر قابض دارولر ایله امساک اولنور
سلس البول و تقطیر البول علتی انتفا ایدر . هر نقدر نوعی اولورسه اولسون علاجی
بو مشکلدر حتی ان پرهیزلری محکم کوزه‌دوب تمام تنقیه ایلیدوکدن صکره کندوسندن
سیلان منقطع اولوب داز قالور . و بر بر ده ایچنه زنبت یاغی تونوب دوکرلر ایچنه
قویوب حاقنه بر از زمان اوتوره و اکثر فازیره‌سی اوله صوابدر ماده‌یی جذب ایدوب
دشخیی مجرا ایده . و بو علت بر مدت تمام سیلان ماده ایدوب و تمام مجرا انقیه اولدوغی
حس اولنوب و کیورک اول رطوبت غایت غلیظ اوله . معلومدر که نضج بولوب
امساک زمانیدر **معجون امساک** تره منقی دورت درهم راوند برنجی درهم
خیار شنبه اون درهم و خطمی و خبازی چچکی هر برندن بش درهم معجون ایدوب
اوچ دفعه بیوق ویره‌لر . باقی قلان ماده‌یی سیلان ایتدرمکله پاک ایده تمام سیلاندن
قالدوغی معلوم اوله بو معجونی بر دفعه یارم درهم تریاق فاروق قاتوب بو معجوندن
اوچ کون هر کون اوچ درهم ویروب دینه اتاشیش ایدوب و تناول ایدوب
کوره که امساک کنده مباشنده ایچیرده بر وجع پیدا اولیه و اگر بونک امساکندن
وجع عارض اولورسه تکرار مستحلب و بادم یاغی و خیار شنبه و تره منقی و
کندر ایله ماده‌یی بقیته سیلان ایده . و اکثر احلاب بر وجع و تقطیر البول و سلس البول
متقلق بر سنه ظهور اتنرسه اشبو بو معجون امساکه بو دفعه بر درهم
تریاق فاروق قاتوب و اول معجوندن اوچ درهم اوچ کون دکین استعمال
ایده‌لر . و تناکه ماده‌یی امساک ایده کیجه یارم درهم یالکز تریاق فاروق بیوب
اوچ کون دکین بو اسلوب اوزره یارم درهم تریاق فاروق ییه‌لر . و دوهمام
الکلیل الملک الجبلی که دهن مبارک دیدکلری بر رتبه یاغی دینغنه و سورنجان
یاغلری ایله ذکری و خایه‌لری و اطرافنی اتشی کنارنده یاغلیه‌لر . و اگر قضیب
اکثریا قالوب و وجع یوغیسه بو یاغلری سوروب بر تخته ایله بندریجله ملایم
یاغلیه‌لر . و اگر بو علت مزمن اولوب و مثانه و قضیب مجرالرنده قرحه و
ناصور اولمش ایسه مثانه و قضیب علتلرنده انک قرحه و ناصوری علاجلری
مفصل مشروحدر . اول بابلره مراجعت ایده‌لر

اوچیوز اللی برنجی باب انواع غده و امراض فرنک بیاننده در

ترکجه بز دیرلر . اکثریا بلغمی خلط اولور . و منعقد اولور . وکاهی سوداوی خلط
دخی اولور . و افرنجیلر انواعی اقسامینی تناغابه دیرلر . و رومیلر و یونانیلر
توتو و اماله فرانجس و قوقود الفتو قاریه ماله فرانجس دیرلر . وکاهی بونلر ایله

ریح حرکت اولور بونک علاجی هر قنغی خلط ایسه انی استفراغ ایله جهد ایدوب و
معجونلر غددی حرکتلرنده مشهور ومجربدر. انک اسنیلری ایله زایل اولور. اما بر نوع غدّه
دخی واردر که آنی یونانیلر فرنک زحمتندن عدّ ایدرلر. وفرنک زحمتنه ایلدوکلری علاجلر
ایله زایل اولور. زیرا اول نوع غدّه بعضی یرلرده ظاهر اولوب خصوصا کوکس اوستنده
ظاهر اولسه آنی طبخ ایدوب اچمق واشلمک اولمز واولکمز دکمولکلری خراب ایدر.
اول باشنه بحث فرجوب چینی وصالسه پارولو داغلا مانند اشیا ایله قزاصه دیدکلری
خانه حبس ایدوب وهوا اثر اتیوب ایدرلر. انده غیری ایله اولماز بالآخره کوکلری خراب
ایدوب فاسد ایدر وهلاک ایدر. وغمه اوستنده دخی ظاهر اولورسه دخی مشکلدر.
ینه فرنک زحمتی علاجندن غیری علاج اولماز. علاج امراض فرنک جبارینه طبیعتی چاره
نابیدر. مثلا بوکوکدن اوتوز درهم مقدار پاره لیوب والتمش یوز درهم صووده
اون ایکی ساعت قینادوب اول صودن نصفنی چقاروب خفیف صو اولور.
وتکرار قینادوب ایکنجی قینامش غلیظ صو اولور. وچونکه قینامش واودرنه
بردلک کرکدر که انجنه مقیاس ایچون بر چوق قویه لر که قینایوب ثمنی قاله فلفل
کبی قیاس ایدرلر. بعده علیلی هوا اثر اتمز یره قویوب وبو ایکنجی غلیظ صودن
تحملنه کوره قرق درهم دالی درهم هرنه ایسه. هر صباح وهر ایکندی وقتنده
ینه کرم دیروب دیلره لر. وهر جهلع بارصو طلب ایلدکچه اول قینامش خفیف
صودن بارده دیروب اون بش کون بو منوال اوزره تربد وب واکر ایکندی
دقننده اوجاعی وارسه فقری خامعه درملکده دخی مناسبدر. وغداسی
قوری بلیچ کبابلری وپکسمد وبادم وقوری اوزوم ویروب صوغق صولردن وهوا نانشر
اتکدن ومخالف ومضر طعاملردن زیاده حذر ایده لر. واول اون بش کونده اصلاح اولورسه
اعلا والّا اسی آدیم هفته بو منوال اوزره تکرار تازه تازه ایکی کونده بر صابارینه وچوب
چینی قیناده لر. دغا باقتودرلر. بر کوک دخی واردر. وصالسه فراجه درلر بر
کوک دخی واردر اهالینه معلومدر. بونلرک جمله سی یابس اولوب ورطوبتی
دفع ظلعو دفع ایدر بونلر ایله علاج ایده لر. وبوبی طبیب اولانچه هر کس
عهده سندن کلمز. انوکیچون ترکیبنه تفصیل ایلدک وناز که فراغ کشیلره
وخدمتی اولوب خدمتدن فراغنی قابل اولمیان کشیلره بوبی اریه چلابی دیله نیم
کرم ایچوروب مرله درلر. وشنف سشتر ایله تامره تحسبی دخی دیررلر. و
معجونی دخی ایدرلر. اکثر فرنکک اوبوزنه دفرنک اوبوزنک غددی یوغنسه
غایت نافع اولوب اصلاح اولور. وبو فرنک زحمتنده غددی اولدوغنی

بودیارلرده

بودیارلرده شهرت بولمیوب وشایع اولمامشدر. وعربی وفارسی
طب کتابلرنده دخی یوقدر. وصبارینه کرمه دیمعلقه درلر نظام الملک ویا نام مقولتمزده
کاف بابنده کرمه دیمعلقه ده وبو علته بو اجزانک وبوکه نافع اولان اشیا ایله
صنعتی شرح ویرلمشدر. وبوکه بر نوع دخی واردر. یکرمی درهم چوب چینی
ویکرمی درهم صبارینه ویکرمی درهم راوند چینی غبار ایدوب ویوز درهم شکر
ایله معقوف ایدوب هرکون بر قاشق قدر یبوب ومحکم بر پرهیز ایده لر بو علّه دخی
اصلاح اولور. اما یکرمی اوتوز کون یمک کرکدر.

اوچیوز اللی ایکنجی باب حمّی انواعی واحوالی بیانندهدر

اسمه لر دره. فارسیده تب درلر. واقونجیله انواعی
درلر ورومله ویونانیلر
درلر. حمّی انواعی فنی چوقدر. بونلرک جمله سی اسمی وسببلری
وعلاجلری ایله تشخیص اولنماسنک اوصولنی واحوالنی تحریره کتورسک باشقه
بر کتاب کرک ایدی اصحاب تشریح اقوالی اوزره بر مقدار شرح وبیان اولنسه
دخی زماننا مشهور اولان حمّی لر علاجنده بویله اولور که بر نوع حمّی نک علاجی
بر اخر حمّی علاجنه مفید اولور. زیرا مادّه ده یاخود اشیاسنده وخزنده تخنیث
اولور. اما اکثرنده علاجلری باشقه لازمدر. انوکیچون فی زماننا حمّی یه یوق علاج
پرهیز ایدرکسنه فتح آزدر. واکثر حرارت واتشی تسکین اتکله طبیعت دفع
ایدر. بویله علاج اولورکورودک امدی حمّی اون طقوز نوع اوزرینه در اصل
دردیمشلر. وهر بر نیک تحتنده دخی بنجه حمّی لر واردر. بعضیسی انتقال ایله و
بعضیسی مشابهت ایله معلوم اولور دیمشلر. واصل اولان اون طقوز نوع
حمّی نک ١ برینه حمّی یوم درلر. وحمّی یوم دخی یکرمی بر نوع اولور دیمشلر
اشغیده کندو بابنده تفصیل اولنور ٢ ایکنجیسینه حمّی عفونی درلر ٣ واوچنجی
سینه حمّی دقّ خالص درلر ٤ دردنجیسینه حمّی دقّ غیر خالص درلر ٥
بشنجیسینه حمّی معرقه درلر ٦ التنجیسینه حمّی مطبقه درلر ٧ یدنجیسینه
شطر الغب درلر ٨ سکزنجیسینه حمّی نایبه بلغمیه وغیره درلر ٩ طقوزنجی
سینه حمّی لازم بلغمیه وغیره درلر ١٠ اوننجیسینه حمّی حارفی الظاهر وبارد
فی الباطن درلر. وحمّی فی العکس دخی درلر ١١ اون برنجیسینه حمّی ربع درلر ١٢
اون ایکنجیسینه حمّی سدس دخی خمس دخی درلر ١٣ اون اوچنجیسینه حمّی
مرکبه درلر ١٤ اون دردنجیسینه حمّی دق درلر ١٥ حمّی غب خالص وغیر خالصه

تفصیل اولنور زیرا اندن متمیز در ۱۶ اون بشنجی سنه دق درلر ۱۷ دق الشیخوخه
درلر کی حمی ایله حمی سزدی اولور بونی نفسدن تشخیص قتی کوجدر زیرا
اوج حمی حمی اورجنی بردر و سنجونوس دخی بوکه تابع یازلمشدر ۱۷ اون یدنجی
سنه حمی یه دریة درلرکه بعضی شیشلردن و وجعدن وجبانلردن وصداعدن اولور
دیفاریده ذکر ایلدوکمز حمی یومیه یه تابعدر حمی یومیه بابنده تفصیل اولنور ۱۸ اون
سکزنجی سنه حمی و بائیة درلر ۱۹ اون طقوزنجی سنه حمی جدری وحصبا دخی
درلر و بونلردن صکره مشهور اسملو حمیلر واردر نافض و سونافس وغیر بلر کبی
بوکه و بونک تحتنده داخلدر و اسباب وعلامات ومعالجه بیانی اولنه قده هر بری محلنده
ذکر اولنور وطبیبه لازم اولان بودرکه بونلرک قنغی نوعی ایسه معلوم ایدنوب و
خلط تهیجی عناصر اربعه دن قنغیسی غالب اولوب داور مریضک مزاجی دخی قنغی خلط
اوزرینه در و یا اخلاطده ترکب میدر معلوم ایده دحمی دیدکلری علت بر حرارت
غریبه درکه یورکدن قوپار و روحک واسطه سیله طمرلردن قانه داکثر خیریانینه
در کجوب جمیع بدنه پراکنده اولوب و بدنی استی ایلر و اول استیلک فعلی بدنده
ظاهر اولور زیرا انکه بدنی اوج صنف مایه دن مرکبدر هر بری اصل اندامده
و بدنک بنیانیدر که سکوکلر و اعصاب و وجودلر ایکنجی سکوکلر ایلیکلر و قانله
مخلوط بلغم در رطوبت طمرلرده و تجویف بدن اولان اخلاط که صفرا و سودادر اوچنجی
سی روح طبیعی و حیوانی و نفسانیدر و جمله بدنه پراکنده اولمش بخارلر درکه بونک
احوالی قتی تفصیلدر و بو فنده بونی تفصیل مناسب دکلدر و حکما متقدمین
بو حالی حمامه تشبیه ایدوب مثلا بدن حمام اوله و ارواح که طبیعی و حیوانی و
نفسانی بخارلر دیدکمز اوده حمامک هواسی اوله دفنا حمی حرارتی اصل اندامده
معلق اوله شویله درکه حمام اتشنک حرارتی دیوار و طاشلرنده اصلوب
معلق اوله انوکیجون حمی دقه تشخیص کوجدر دیدکمز بو مسئله در
دفنا که حرارت اول اخلاطده معلق اولوب و اندامه صکره وارنکه حمامک خورنه
لرنده اولان استی صودر حمامک طاشی و دیواری اندازه سنجه استی اوله
بوکه مثال بو نوع واقع اولسه اول نوع اوزره عارض ایدن حمی یه خلطی درلر
دهرقیچی که حرارت وجعده متصل و بخارلرده معلق اوله خلطلر واندامدن استی
اولمش اولور نتکه حرارده اتش یاتوب اول اوک هواسی اتشدن استی
اولوب و طاشی و دیوارلرینی مقدار رنجه استی ایلیه بو نوعدن عارض اولان
حمی یه حمی یومیه درلر اندن کلمدک بچمز اولان یومی حمی که ابتدا ایلمش ایدک

کون

کونا استمه سی و یتک اولور چوق الکلمز زیرا حرارت مشاهده ده معلق ایدبار روحلر
لطیفدر تیز تحلیل اولور اکثر وسیله ایله بر آز حمی یه انتقال ایدر انسب حمی یومیه اکثر
حالده بر کون بر کیجه اولور و اوچ کون اولمق نادر واقع اولور و بو نوع حمی نکث دخی
جنس اوجدر دقی و خلطی و یومیه در و حمی دیدکلری هر حالده ایکی نجسدن دخی خالی دکلدر
بریا بسیط در و بریا مرکبدر و بسیط اکثر درلرکه ماده سی بر خلطدن اوله و مرکب اکا درلر
که ماده سی ایکی خلطدن اوله یا دخی آرتق اوله دحمی اون اوچ حال اوزرینه بینی درلر ۱
بریا بر حمی درکه کندو ذاتیله خستلق اولور ۲ ایکنجی بر حمی درکه عرض ونشان دوجع و
یا ورم یعنی شیشلر اولور ۳ اوچنجی بر حمی درکه تیز واستی اولور اکا حاده درلر
۴ دردنجی بر حمی درکه آهسته اک واغور اولور اکا مزمنه درلر ۵ بشنجی بر حمی
درکه کندوز طوتر ۶ التنجی بر حمی درکه کیجه طوتر ۷ یدنجی بر حمی درکه سهل نجیر ۸
سکزنجی بر حمی درکه مشکل واو اصعب طوتر ۹ طقوزنجی بر حمی درکه لازم اولور اکا
مطبقه درلر ۱۰ اونجی بر حمی درکه لازم اولماز اکا مغیره درلر ۱۱ اون برنجی بر حمی
درکه صووق اولماز ۱۲ اون ایکنجی بر حمی درکه دتره وجیدر اکا رعده درلر و نافض
دخی درلر ۱۳ اون اوچنجی بر حمی درکه قشر بره واقع اولور یعنی بدن اوزره رنکه
فرد ستلرده و کوکرجنلرده دهنده تا وقلرنده واقع اولوب نوبتلری قبار روب اوزره
و بو ذکر ایلدوکمز حمیلرک تحتنده دخی چوق اسملو حمیلر واردر دحمی که خلطی نوعندن
اوله و بش ایدک اکا درلرکه بلغم و قان وصفرا و سودا ایله در و اخلاطی لابد
ایکیدن خارج اولیوب باطمرلرده و یا طمرلردن طشره متعفن اولوب و کاهی حمی
لرینی دخی بریا بر بریله ترکیب اولور و بونک انواعی چوق اولور مثلا بر حمی
بر غیری حمی ایله مرکب اولوب و هر برینک اسمه درجه سی و اندازه سنجه رتبه
سی واردر معلومدرکه بعضیسی باندریجی و بعضیسی آهسته و
بعضیسی میانه یعنی اورته حال ایله اولور بو تقدیرجه کاهی اولورکه بر حمی
باندریجی ایدریا آهسته ایله یا میانه ایله وکاهی میانه باندریجی ایله و مثلا مطبقه
یه مطبقه ایله و کاهی مطبقه مغیره ایله اولوب و خسته متصل استمه ایله ایام کچورر
و قیاس ایدرلرکه استمه سی بر در و بلکی نوبتی دخی لازمدر دخلطی که عفونتدن
نوتد ایدوب طمرلر طشره سندن متعفن اوله و بش ایدک اکا حمی دایره
درلر یعنی دور ایدیجی دیمکدرکه نوبتی بر وقتدن تبدیل ایدر تا بینه اول وقت
برینه کلمدر مثلا بو کون اویله وقتنده یا خود ایکندی وقتنده طوتر اول بر کون
اخشام طوتر شویله که بنه اوکلی دقتی برینه کلور بوکه نائبه ده دایره و مغیره

دخی دیشلر زیرا بو نوع اسیتمه ده نوبت و دور و تغییر وقت موزر در اگر خلط بلغم اولورسه
هر گون حمی دونر اگر خلط صفرا اولورسه بر گون طوتر و ایکنجی گون طوتماز • واگر تب غبت
درلر • و گون اشیریه دخی دیرلر واگر خلط سودا اولورسه بر گون طوتر و ایکی گون
طوتماز بوکا ربع درلر • واگر خلط صفرا و بلغم اولورسه ورکت درلر بر گون اسیتمه رک
طوتر و بر گون آهسته رک طوتر و بو حمییه شطر الغب درلر • واول نوع حمی دیکه طمرلرده
متعفن اولمش خلط دیشی ایدوک اکا مطبقه درلر ولازم دخی درلر • و قبالیش قانلر
تولد ایدنه سونافس درلر اسیتمه اولور • و عفونی اولور • بو دخی اوچ درلو اولور بری قانلر
از عفنی اولور یا دخی آرتق عفنی اولوب دارتوبی درست وصحیح اولور • و بری دخی بر
بجوع قدری درست اولوب و ثلثی عفنی اولور • امدی دشون اسیمه که بو بیله قانلر تولد
ایلیه الکالحی و محرقه درلر • و اگر جمله قان متعفن اوله سلامت اولمز هلاک اولور دیر
اسمه که قان استکلندن مقداریجه متعفن اولوب جمله سی تعفن اتمه مطبقه اولور
و انک کیم نوبتی اولماز دیشی ایدوک بو اولور که عروقده اسیتی اولدوغندن متعفن
اولمشدر • و اولکه عروقدن طشره متعفن اولمش اوله • انک سببی ظاهرده و با
طنده بر موضع ورم دشمش اولوب یا معده ده یا جگر و طلقده و او ده ده و بغرسق و
اوکین و حجاب دجاب بهلو و عصبلرنده و رباطلرنده یاخود عضله لرندن بر یرنده بر
نوع علت ورم دشمش اولوب حمی اولور و حمی که کندو ذاتنده اولیه اکا عرضی دنلر
و بری دردالم ایله اولور نهایت اول الم حمی ایله ظاهر دبنیس اولور و ان حمی
بنجون بو بیله طوتر سؤال اولنورسه اکا مجموع جواب بودر که بدنده ماده دفزون
جمع اولوب و قلبده مکانی اولان حرارت غریزیه که حرارت اصلیه در اول فزونی
ماده دن عاجز اوله • وانی هضم ایدوب صلاحه کتورمک استر و اول ماده نک
بخارلنک سببی فزونی سببی اولان روحی شریانلرده غلیظ ایدوب دشوارلغله
گچوب نفسی دخی دشوارلغله الوب ویره بیلور • و بونک حرارتی قلبه اردوب
و قلبدن شریانلره گچوب جمیع بدنه پراکنده اولوب حمی ظاهر اولور • مثلا هر اسیتمی
سوداللزاج که اعتقاده ظاهر اولسه انکا قریب اولان شریانلر بینه روحی سببی
ایله اسیتی ایلر و قلب دخی اول سببدن اسیتی اولور • زیرا یورکدن بتشدر
و انا بده بودر که اولشمشدر • و شریانلر یورکک انقباضی حرکتیله کندو بینیه بلکلوب
و با غلنوب و شریانلرده اولان قان عروق بینه شریانلرک انقباضی سببیله گیرو
یورککه دونر و یورکه عدو غنرلی یورکده اولان روح غریب حرارت و سبو
انتزاج قبول ایدوب جمیع بدنه پراکنده اولور • و اول سببدن اسیتمه طوتر واگر بدن

حمی محرقه

برانز

برانز خلطلردن پاک اوله بر گون طوتر • واگر خلط دخی باقی قالورسه ایکی گون دخی اوچ
گون طوته امدی بر گون طوتن اسیتمه یه حمی یومیه درلر • اما جایز در که ایکی گون یاخود اوچ گون
طوته • واگر اوچ گوندن زیاده طوترسه معلوم اولور که حمی یومیه دکلدر که بر آخر حمییه انتقال
ایلمشدر • و اسیتمه نک سببلری ایکی جنسدر بری طشره و بری ایچرده اولور • واول
سببلر که طشره دن اولور اکا اسباب بادیه درلر بو نوع یدی بخشدر • بری هوا
عفونتیدر • ایکنجیسی بر امزبخاردر که هوایه آمیخته اولور • اوچنجی گنشده یا حجامده یا
آتش قرشوسنده زیاده اوتورمقدن یورک و دماغ صحونت حاصل اوله • ع
دردنجی بعضی هوا اسیلکندن صویه گیروب یاخود معتدل صولردن شب وزاج و
گوکرد صولری ایچمک گبی اوله • جمله دن شب وزاج صولری مساملری بند ایدوب
و جلدی کثیف ایدوب عارض اولان حرارت دنجارلر جمیع تحلیل ایله خروج اولور
بدنک ایچنده منع ایلر • بو مقوله صولر ایچمکدن کیفیته زیان حاصل اولور • بشنجی
ناگاه دفعه چوق ریاضت و قوی حرکت اتمش اوله که بو بیله حرکتلر عادتی اولمامش
اوله • و جماعدن دخی کندویه الحاح اتمک بو نوعدندر • التنجی و نفس صویه گیروب
حرارت غریزیه ایچرویه چکوب واسیتی هر طشره دن اکا کار ایلیه • و یدنجی
صوده چوق اکلنه • یدنجی اندیشه لر و چوق اویقولر و نفقو و الغو سنلقدن حاصل
اولور • و ایچرودن سببلر دخی بدی نوعدر • بری متعفن بدن اخلاطی در • زیرا
هر خلط که متعفن اوله البته اسیتی اولور • بغا ریده ذکر ایلدوکمز اوزره حمی گتورر
ایکنجی قان یاخود صفرا غلبه سی که البته عفنی اولور • اوچنجی بدنده ظاهر اولان
شیشلر و جراحتلردر • دردنجی کندو و عکشک کندویه اثری ظاهر اولمق که خوف
دخی اولورم دیا بکا بر نسنه ایراث ایده دیو خوفه دوشمک چوق واقع
اولور که خسته اولورم قیاس ایدوب بر نسنه سی یوغیکن خسته اولور
بشنجی بعضی عادت اولمش حیض دیا بواسیر قانی وار دار بول و عرق و نی
استفراغی کسلمک گبی اوله • التنجی فزاج قبول اتدوکی غذا ده دادن و طعام
و شرابدن هر نه ایسه کفایت مقداری بوله مدوکی سببدن اندام و بدن
انحلالی اسیتی اولور • زیرا حرارت غریزیه طبخ ایده جک ماده بو مقوله بوله
میوب هضم ایده بلمز • یدنجی حرارت غریزی عاجز اولوب صلاحه گتورجک
و هضم اتمه رجک بوله مز • و بدنده فزون خلطدن حاصل اولان حمی بش نوع
اولور • بری اولدر که حرارت غریزیه ضعیف اولمش اوله • ایکنجی خلطک
غلیظلکی و منجمد اولمسی • اوچنجی خلطک نا هلکی • دردنجی بدنک

قوتنه بر امر خلط بخارلرین بچلک • بشبهی مثلا غب وارث ایله یاخود که بالاده ذکر اولندوغی
اوزره یا طشره دن ویا ایچرودن بدنک مسامینک بر سببله اوله • وبعضی مزاج واردر که
کندویه حمی آز چوق بهانه ایله عارض اولور مثلا استسقی ویبس مزاجلولره اکثر واقع اولور خصوصا
رطوبتی استیلاسی انوازه سندن چوق اوله • بو مزاج صاحبلرینک حق وبولی کندو ونیره اولانلر
واکثر بو اسمه دنا محرقیه یاخود دقه تیز انتقال ایدر • وذکر ایلدوکمز ایکی مزاجدن صکره شول
مزاجده که استیلک غلبه سی اولوب اما رطوبت ویبوستی برابر اوله اکا حمی یوم
رطوبت بخارلرندن تولد ایدر • وحمی یومدن بکسر عفونیه اولور • وهر حالده حرارت
وبرودت مساوی اولانلر مزاجده رطوبت غلبه ایده اکثر حمی واقع اولوب خصوصا
عفونیه حمی کبیلر اولور • وباردو یابس مزاجلولرده از تولد ایدر • خصوصا
حمی یوم تولد ایتمز

فصل

برنجی فصل حمی یومک احوالینی وعلاجینی بیان ایدر

حمی یومک اکثر اسباب وعلاماتی وآخر حمیاته انتقال ایلدوکنه سبب
وعلامات ودلیلس جمله بخبر بر بو کتابده کوجدر • یالکز حمی یومک سکز
نوع علاماتی اولسه کرکدر • وبرینک تحتنده بچه اسباب احوال واردر •
هر بر بابی بر کتاب اولموغه لازم کلور • کرچه طبیبه تشخیص انسان اولوردی
اما تفصیلدن احتراز اولنور • امدی حمی یوم اصحابنه سایر حمی وخلطلر کبی
غذادن منع اولنمق لازم دکلدر • مکر که حمی یوم سببی تخمه لکدن کلمش اوله •
اول زمانده غلیظ غذالری منع ایدوب لطیف وسریع الهضم غذالر ویره لر
که اندن اعلا خلط تولد ایدوب وتخمه دن اضطراب چکلمش اعضالر که معده و
جگر بیدر صلاحه کتورر • واکثر حمی اولنده قشعریره واقع اولمش ایسه الا انک
باره سی صوده ویا کتابده ویا اناصونده اصلادوب وبر سلم موافق وسریع
الهضم اکر حمی نک سببی ریاضت وغذا بولمامق ویا بعضی رنجدن ایسه
ات بشی اختیار ایده لر اکثر سبب سده وصام بغلندوغی اولوب
وبشره کثیف ایسه معتدل ریاضت ایتدروب • وتوربی بز ایله اندامی
اودوب بعده حمامه کوندره لر که اخلاط لطیف ومسام کشاده اوله • وچوق چوق
کتوره لر که بی رلر تخلیل قبول ایده • وغداسی دخی اسمه توتبنک آز ونده ویره لر
وصوق صو طلب ایدرسه منع ایتمیه لر • مکر که حمامده هنوز چقمش اوله اول محلده
صوقطادر • وبو نوع حمی ده اوچ کشیدن جزیده استفراغ لازم اولمز
بر بو حمی سببی سده وامتلایی اوله • الحاصل بشره کثیف ومسام باغلو

اولوب

اولوب ایچنده ممتلی اوله • اودخی تخمه صاحبی اوله • وحمی یوم آخرلرنده حمامه کیرمک نافعدر
زیرا اندامدر رطوبت کسب ایدوب مسام آچیلور • وچوق طلوب فاسد بخارلر تحلیل
اولوب بدن خشک قالملغه راحت اولور • اما حمام زکاملو وتخمه لو حمی اصحابنه ابتدا
لرنده یرامزدر • آخرلرنده مناسبدر • اکثر حمی یوم غم وهم وخوف واندیشه دن
ایسه لاینده کوزلر چقور اولور دمت ایلنده کوزلر طشره حرکت ایلدوکی کبی چهره یابس
وزردی شکل دخی کورینور • ونبض میلی عظیم وبولی نارب اولور • زیرا بو حالدن
حاصل اولان حمی ده روح حیوانینک وحرارت غریزینک معدنی اولان قلبه واروب
توطن ایتلکه کوزل چقورلغی حاصل اولوب وچهره لونی کیدر • اما سایر حمی لرده چهره
قزارر معلومدر مکر دقت رعده وقشعریره اوله بو نوع حمی علاج دماغه عطرلر
ورایحه طیبه لر دفوشی بو باغلر شم ایدوب واطرافی خوشی بو باغلر ایله اوده لر
ویا غلبه لر وشی وبلبی کتوروب دفع غم ایده جک حکایه لر ونصیحتلر وشرع
شریف مطابق واخرته متعلق احوالکرکه دنیانک نشاطلغی وغمی دخی لغو محض
اولدوغنه مشعر وسریع الهضم غذالر • خصوصا شبهه بر شنت تازه میوه لر وزده
قبه بالقلر یا وخیار وقبق قلیه لری واسفناخ وماش داره کشتالیلر یا که شکر ایله
اوله • وتازه ایرانلر ویا بوده لری آزآز تقارقله ویروب داوزرینه ممدوح
اشربه لر • وودونک اطرافنه یاش مرسین وقاش بیرانکلری وچاقلدن
حذر لازمدر • دکوکشنه بذر قطونا لعابلری وتخمه کاه دبنفشه وکلاب
دارزه بعج کافور قاتوب شم ایده لر • دکوکشنه دخی قوتوب بعده
معتدل ایزنه اجلاسی ایتدره لر • ویاز اتاجی ایسه ماء بوعنب کنددی
دریایه یا باروجه صویه اتوب نیه تیز چیقمق مناسبدر • وبوندن صکره بر مقدار
باتوب نبه موافق عطرلر وبخورلر دورعقب خوش بو باغلر سوروتوب
وشم ایده لر • وبو بابده بنفشه ونیلوفر شم اتمک نافعدر • اکثر
تازه سی بولنمز ایسه قورو سندن کلاب دتب شکوفه ایله اصلادوب
ودستمال باغلیوب هربار شم ایده لر • وکوکسنه دخی قویه لر وشرابی
قوربی فیولافی ولیموندن وحماض ورمانیس کبیلر ویره لر • ومارل وکاسنی
صاروغنی آزه چوق بشوروب بادم یاغیله وشکره قاتوب صلوته
کبی بیه لر دخی وقبا بالقلرین مرخ اکشیسی ایله ویره لر • وانکو تدبیرلرجا
ایده لر • حمی یوم خصوصا اویقوسزلقدن اولمش اوله زیاده راحت
لازمدر • آقرصولرده صوکنارلری وسازوسوز وخوب آواز ایله تغنی لر

کرکدر. ویونلر ایله ادیقو کلنزسه مارل کوکی ترتابلری ومارل کوکلری وبیر اقلیرین
طعاملرینه قومق و باشنه بابونج باغیله بنفشه و قبیح بابغی وخشخاش
قبوغیله نطولنلر دوزوب قویه لر. وحمی الخلطه وارد قده حجامه قویه لر
واگر حمی بریوم چوق اویقودن ظاهر اولمش ایسه فنزوی بخارلر تحلیل ایله
روحدن جدا اولنشدر. اول سببدن روح تنبر وحار اولوب. حمی
یوم تولد اتمشدر بوبو عده اول معتادی بخه در کوره لر. اگر ریاضتدن ایسه
بنه ریاضت ایتدروب والحاصل هر نه ایسه معتادینه کوره ایده لر. وبو
نوع حماده حمامده استی صو ایچمک وارنجاج عرق کتورمک کافیدر. واگر
حمی بریوم شادلیغدن تولد اتمش ایسه خشمدن وغضبدن تولد ایدن
حمی گبیدر. وبعضی تواتر اولوب بنه عفن تولد ایدن حمی گبی در. وبونک
علاجلری جمله بو آرایه طلغیه اولان علاجلرنا فعدر. واگر حمی بریوم بعضی
رنجدن ایسه انک بندکث وبری جبزی اعضادن زیاده استی اولوب
واندامده اغرلق وبورغونلق اولوب. وجایزدرکه قوری اوکسرک
عارض اوله. وبعض صغر اولوب صلب لغه میل ایدر. وبولده بول زیاده
حرکت ایدوب رنگین وتیره اولوب وتحلیل سببیله رقیق اولسه
دخی جایزدر. بونک دخی علاجی معتدل مکانده اولتوروب هنوز ذکر
اولنان طعام وشراب وحمام وابزن وبعده بنفشه ونیلوفر یاغلر
ندن اندامه سورمک کرکدر. واوکسرکی وار ایسه اکشی اشربه
لردن منع ایده لر. واگر شراب ایچمک عادتی دکل ایسه شکر ایله
اربه جلابی ویره لرکه کلاب خلط اولمش اوله. وبوندن بیوسف زیاده ایدیجی
نسنه لردن اجتناب کرکدر. واگر حمی بریوم استفراغدن تولد اتمش ایسه
مسهل دوا افلاطونی تحریک ایدوب وادویه نکث سخونتی وقوتی روحی
وحرارت غریزیه یه علولندرمشدر. وجایزدرکه قانی دخی حرکته کتوره
علاجی مقدم فصد اولنمش ایسه فصد لازم دکلدر. اگر فصد اولنمامش
ایسه وحرارت قوی ایسه آزه جق فصد لازمدر. وحمی یوم تولد
ایدن مسهل دوالری ترک وقوت ورطوبت ویریجی غذالر ومار اللحم و
نانه قیون اینی کلاب ایله بشمش بخنی سی ویکنه اکشی الما والما صو کرب
قاتلمش اوله. ومارل بیراغی دخی قاتوب. وبوانک صویندن فنجان ایله
قهوه ایچرکبی ایچوب وبا فنی انکله ایله تبرید دخی ایده لر. واگر قوت

ضعیف

ضعیف ایسه شراب ریحانی ویره لر. ومعده لغزنه معتدل واستی ضمادلردن
کل قوروسیسی ونعناده ضماد قویوب بعده چیقاروب مصطکی وسنبل یاغلریله سوروب
واگر حرارت زیاده ایسه یورکنه وجگرا وستنه بارد ضماد قویه لر. واگر حمی بریوم
بعضی وجعدن مثلا باش وکوز وقولنج واندامل وقولنج مثللو اغریلردن تولد اتمش
ایسه اول وجعلر قوی حرارت تحریک ایدوب روحی تسخین ایلمشدر. اول عفونتک
هر قنغی نه وجعی ایسه اول بابه راجعت ایدوب علاج ایده لر. وحمی بریوم ظاهرده
وباطنده اولان ورملر وششلردن اولوب قوی اورامده میدر کوره لر
مثلا قولتقده ویوطده طاعون وقبارکت وادورام المغابندن قلغمونی حمی لری میدر.
وحمی بر وبائیه میدر معلوم ایدنوب اول نوع حمی یه مخلصندن علاج ایدوب
داول ورملری کیدرو بابنده شرح اولنسه دخی اوزره تحلیل وتفتیح ایله تفتیده
وفصد واستفراغله علاج اولنور وبو معوله ده حمی دیوم اوچ کونده فتحی وزایلدوکی
بوعلتلرک اضطرابیمیدر بولنمه. حمی ربیوم اخر حمی یه تحویل وانتقال اتمشدر.
معلوم ایدنوب اول حمی نک مخلصندن علاج اولنمق کرکدر. واگر حمی بریوم
غشیدن تولد اتمش ایسه غشی سببیله روحه حرکت واضطراب
کلمش اوله. اکثریا ان حدتی وحرارتی وار ایسه فصد وحجامت اولنه اگر بوخسه
بوبی نبضدن تشخیص انک اوله مز. زیرا غشیدن صکره البته نبض
احوالی برقرار اوله مز. نبض ابتدا کوردکده هرنیجه بولمش ایسه انکله حکم ایتوب
بر ایکی ساعتدن صکره برنیجه دفعه کوره لرکه قراری معلوم اوله. واندن
قاروره سن دخی کوروب. وبو نوع حمی ده اکثر نبض صلب ودودی
اولمغندر. بو نوعه غشی علاجلری دخی ایدوب مسک وعنبر ولادن
دالکا مانند خوش رایحه لر شم اتمک ایله دماغه قوت ویره لر. و
حرکت ایتدرمیوب راحت واستراحت ایتدیره لرکه دماغ یرینه کله وحسی
صافی ظاهر اوله. بعده بنه غشی علاجلرندن ودماغه قوت ویرر اشیا
دن ویره لر. اما غشی دفع اولان کشی اکثریا باشلو اولوب رطوبتی
وبلغمی زیاده ایسه فصد لازم دکلدر. ماقه حرکت ایدوب بدن وسائر
اطراف بارد اولمق لازم کلور نهایت تریاق فاروق ومثرودیطوس ومعجون الغزبز وجوهر
معجونلر ودوا المسک ایله دماغه قوت ویرمک کافیدر. واگر رطوبت
وبلغم زیاده ایسه احتقان ایدوب بعده حمی علاجن ایده لر. ومعتدل
طعاملردن نخود ابلرکه دارچینی ایله بشمش اوله ویره لر. وقیناتمش کشنیز

صویی ایچوره‌لر • واکثر حمی یوم جوعدن یعنی آچلقدن تولد اتمش ایسه حرارت غریزیه
یه مقاومت ایده‌جک طعام بولمدوغندن اخلاط متوقد اولوب بخار مکدر اولمغله
حمی یوم تولد اتمشدر • نبض صغیر وضعیف وگاهی صلب اولور • بو نوعه تازه وتر
غذالر واره جلابلری ویروب دهن غذاکه ویریله آز ویره‌لر که هضمه زمانی اغذیه وموافق
شربتلر ایله هضمه معاونت ایده‌لر • معدنوس واکشی‌لر ایله پلج چورباسی که دارچینی
قوتلمش اوله ویره‌لر • واکثر حرارت وار ایسه مارول واسفناج دسموز اولی بورا
نیلری ویروب غلیظ اغذیه‌دن منع ایدوب وبو بابده آزه جق حمامه کیروب دخی روادر
واکثر حمی یوم عطشدن یعنی صوسزلقدن تولد اتمش ایسه ینه بو ذکر ایلدوکمز •
جوعدن اولان حمی علاجلری بوکه دخی مناسبدر • نهایت معده خالی ایکن اکثر
صو واکثر اشربه دراز ویرلمک کرکدر • اگر چوق ایچمش بولنورسه قیء ایله
اخراج ایتدروب دحاقنه ویرله‌لر • زیرا صوسزلغک شدتک احشاسی
حرارتدن مکدر اولمشدر زیاده صولر واشربه‌لر براغوردن ایچمک اولمز
اکثر اقبال ایله ایچرسه آتشه بوکرکه وشاینه واروب کیرو بخارلر رجوع
وصعود اتمش اولور • بلکی کبکنه جعوب ازبهانه ایله استسقادن خوف اولنور
بو محلده جمله طعام وشرابی از ویرمک کرکدر • وصالح اشیادن منع اولنه
که زیاده صویه طالب اولمیه • بو بابده اول برنج • دفعه مضمضه وغرغره ایدوب
بعده تدریجله جرعه جرعه ایچوب زمان ایرمیه دیشلر صولری واکشی
انار شربتلرین ویرمک نوافقدر • بعده حمام وبو بحثه سنه ذکر ایلدوکمز
علاج اولنه **فصل** واکثر حمی یوم سده‌دن یعنی مسام ومنفذ با
غلاغلقدن تولد اتمش ایسه انک **سببی** ایکی نوعدر • اعبری حمام
بولمیوب جلدبرن خشین اولوب بلکی وسخ باغلیوب منفذ ومسام
منسد اولور • ایکنجیسی بشره سنه دیلکی عبری اندامک بحثه سنه
دخی چوق غبار طوقنوب مسام منسد اولمشدر • اوچنجی بارد هوادن
چوق طورمقله مسام منسد اولور • صووق صولره دبلکی معدن صولرینه
کیرمکله مسام منسد اولور • بشنجی کنش ویراق بشره‌یه مس وغیریلری
اندامی باقوب مسام منسد اولور • التنجی شول خرده طمرلرک
اوجلریکه جمیع بدنه پراکنده اولمشدر • لیف کبی اولوب اغزلری وکچه‌جک
یوللری باغلانمش اوله بوکه **حمی یوم شدن دخی درلر** بوندن براز
تمام تولد ایدوب واخر حمی یه انتقاله قریبدر • زیرا اکثریا خلطک غلیظ

لغندن

لغندن ولزجندن وشیشلر پیدا اولور • ویا فوقانی جلدده کتوروب وسایر
اعضا مجفف قالمغله عفونی حمی تولد اتمک جایزدر • واکثر دموی اولورسه **سونو**
خس حمی سنه انتقال ایدوب وگاهی دق دنا خوف اولنور • وحمی یوم اوج
کونه دکین دوام جایزدر دیدکلری بو محللردر • وجایزدرکه حمی یوم بر ایکی کون آرام
ایدوب تکرار حمی یوم تولد ایلیه • آخر حمی یه حکم اتمیه‌لر • وبو سده‌نک سببی
وبحراده غلیظ اولدوغی امتلادن ایسه یوز وکوز قزاروب تهییج ایدر • انک
قرمزیدن معلوم اولور **بونک علاجی** ابتدا سده‌یی فتح ایتمک تدبیرینی
ایدوب بعده فصد اولنه • واکثر امتلا اخلاط ایله حس اولنورسه • •
استفراغلر کرکدر • وبو محلده مغلارک فائده‌سی اولدرکه مثلا سهولت
طمرلردن تحلب بولمدیکی فتح ایدر • واگر ماده اخلاط دکل ایسه بتلر صو
لری • وسکنجبین ویرمک کفایت ایدر • تدریجله دملایم ویره‌لر • زیرا
سده‌لرده حمی زیاده اضطراب ویره کلمشدر • اول حالده طبیب دخی اکثر
ضعف کتورمیه • واختلاطی محللرده حمام واکزنده اجلاسی ایتدرمک موافقدر
بعده سکنجبین ساده وبزوری وکاسنی ورازیانه صولری وکرفس
کوکی آزه جق افسنتین ایله مخلوط اولان اربه جلابلری ودارچینی وبادام
یاغی ایله نخود ابلر وپلج چوربالری ویروب واطرافنی بنفشه ونیلوفر یاغلری
ایله اده‌لر **جالینوس** ایدر حمی یوم اصحابنه بو بیله مخلوط وتشخیص
مشکل احوالی واقع اولمش ایکن اتفاق اکثه طبیب جاهل خدمت ایلمه
اکی لازم اولان غذادن وتدبیرلردن منع ایدوب وبلکی خلافنی ایلیه
اکثریا اوچ کوندن صکره حمی یوم حمی حادیه‌یه تحویل وانتقال ایدر • زیرا
غذادن منع دخی اخلاطی تیز ایلر • واوچ کوندن حمی فراغت ایدرسه
دخی اکثریا ینه عودت ایدر **فصل**

ایکنجی فصل حمی عفونی بیاننده در

حمی عفونی دیدکلری حمی‌لر اوچ نوع اولور • اعبری حمی‌در عبدرکه بر
کون طوتر وبر کون طوتمز • وگاهی ایکی کون طوتمز • حمی ربع قیاس
ایدر ربع • اغانادر وواقع اولور • بو حمی‌نک ماده‌سی خالص صفرا
اولوب • اولکنجی بوکه غب خالص درلر • ایکنجیسی لازمدرکه بونک
ماده‌سی رطوبت ایله صفرا مخلوط اولور • وبو نوعک تحتنده تفصیلات
واردر • مثلا مخلوط اولان صفرا ورطوبتدن صفرا غالب ایسه • حمی

تیز رک اولوب واوجی صیقرک اولور . وتیز یجه بوکه محرقه وحاده دخی دیرلر
واکثر مخلوط صفرا ورطوبتدن اولوب رطوبت غالب ایسه حمی ء ملایم ولازمه
اما مشکلک اولور . بوکه غب غیر خالص دیرلر . گاهی بو نوع حمی نك مدتی التی
آی اولوب واوقاتنده طلاق تشویش ویوزده وکوزده تهیج ظاهر اولنور
وششلر پیدا اولور . بوکه حمی بده مزهل دیرلر . اوچنجی هر حمی دیرکه انکك نوبتی
هر کون حدتلو وایرته سی آهسته اولوب بو نوع صفرا ورطوبت حالنه
واندازه سنه کوره اولوب هر بیرنك حدتی بجهدن بیری دخی ظهور ایدر . دردمند
مریض دنجدن دخی اوغرایوب مثلا صفرا حرکتنك نوبتی استی رک اولور .
ورطوبت نوبتنك حمی سی ملایمرق اولور . بو حمی یه شطر الغب دخی
دیرلر . حمی سی آخرنده چوق عرق کتورر . واولنده لحم ایله جلدی ارا سنده
اولدوغی ایچون انکله ایله بزلر کبی اولوب دیزه سی وقشعریره سی یعنی
تتروب اور پرسی اولوب اضطرابلو اولور . وحمی ء غیر خالص دیدوکمز بونك
کبی دکلدر . انکك ماده سی طمرلرده اولمغله مدتی طویل اولور . وحمی ء محرقه
ماده سی قلب حوالیسنده ومعده اغزنده ودخی طمرلرنده چوق اولمغله اول
حمی لر مشکل اولور . وبونلرك علاجلری هر نوع حمی ده کندو بابنده ومفصلا
بیان ایدزر . نهایت . بو محلده حمی ء عفونیده اخر حمی
نوبتلرینی دخی واقفا بیان اتمش اولدوق . . .

اوچنجی فصل حمی ء غب خالص بیاننده در

غب خالص بلغم ایله صفرا حمی سیدر . وحمی ء غب دیمك هر کون
طوتر وبر کون طوتمز دیمك اولور . اما غب غیر خالص وعده وقشعریره
سندن بلهلر . وحمی آغاز ایلدکده ارقه سنده استی صوق وکلمش کبی قیاس
ایدر . وبر ودخی بنه ابتدا ارقه سندن ظهور ایدوب بوغونلرنی اغریب (؟)
اولوب وحرارتی دخی مکدن معلوم اولوب مثلا دیزه مك زیاده . و
شدید اولورسه حرارت دخی اکا کوره زیاده اولور . واکر دیزه مك
از اولورسه حرارت دخی آز اولور . وبونده نافض کبی دیزه مك مدتی
طویل اولماز حرارت تیز ظاهر اولور . ونبض قوی برك اولور . وهر صفرا اوب (؟)
نوع حمی ده آغز آجی اولوب بلغمده اولمز . وبالجمله غب خالص که بر کون
طوتر وبر کون طوتمز . واکثریا مدتی یدی ساعت اولور . قیئی زیاده اولور
اول وادن ایکی ساعت اولور . واکثر از طوترسه دورت ساعت

اولور

اولور . ونبض قوی ومختلف وقاروره احمر ونارى ورقیق اولور دخی بو حمی نك علاجی
سایر بردن ارتقدر . بونك **علاجی** بارد سکنجبین وترنج وغوره واجاص
شرابلری ویروب ونوبتی کونی سکنجبین ساذج ویره لر . واکر قیئی ایله ویروب
صفرا اخراج اولنسه گاهی غیری علاجه محتاج اولمز . واکر ضعیف اولوب یاخود ومادی
ضعیف اولوب وقیئی انکه مانع وار ایسه سکنجبین دخی ویرمیه لرکه تحریك ایده
ونوبتی دفعه لرندن اول ماء شعیر وجلاب شعیرکه شکر ایله اوله غایت اعلا غدا
اولوب نفع ویرر . وکل شرابیله شیر خشك ازوب ویره لر . وحمی نوبتی اولدوغی
کون رمان شرابی ویروب واکر تمر هندی ایله اون درهم خیار شنبر ازوب
ویره لر روادر که طبیعتی ملایم ایدوب وصفرایی قطع ایدوب وباقی ماده وصفرایه
کتورر . وخیار چنبر دکی مستخلص ایله شیر خشك ویرلسه مناسبدر . اما
حمی نوبتی کونی نه مسهل ونه ملایم نسنه ویرمك خطادر . واکر طبیعت خیار شنبره
قبول اتمزسه اما سکنه اریکی وصولری ایله بذر قطونا لعابی وکلاب قاتوب
ویره لر . وغدا لرنده تمر هندی یا وقورق صولرندن قاتوب ویره لر . واریه
جلابنه دخی تمر هندی خلط اولنسه مناسبدر . واکر اوکسرکی وار ایسه
چوق اکشی ویرمیوب طاتلویه مایل اشیا ویروب وسبستان وبادام
یاغی قاتوب ویره لر . وبو نوع حمی ده زیاده صداع اولوب وطبع قبض اولورسه
حقنه ء لینه مناسبدر . واکر حقنه دن اعتراض ایدرلرسه بنفشه
وشکر فتیله کتورلمش عسل ایله شافلر ایدوب کتوره لر . ومعلوم ایده
لرکه بو استفراغلرده یا قیئی ویا اسهال ویا عرق وادرار بول هر نه ایسه
صفرا ویمیدرکوره لر . اکر صفرا ماده سی خالص ایسه بو حمی دخی غب
خالصدر . بو بابده انارك صوینی انارك حاریجه ورقیق درسینی معا
صقه لر . وکل مکررتی تمر هندی ایله وبنفشه دخی خلط اولنوب ویرمك
روادر . وکلشکر ایله بذر قطونا لعابی دخی مفیددر . صفرانك حدتی و
حرارتی ساکن اولوب وطبع دخی ملایم اولور . **محمد بن زکریا** قول اوزره
اکر قوت قوی ایسه غب خالصده اون بش درهم صاری هلیله
نك قینامش صوینده یکرمی درهم ترنجبین ایله حمی نوبتی اولمدوغی
کون ایچوره لرکه انکله یدی یوم اتمامنده صفرایی خلطدن طبیعتی پاك
ایده . واخشام اوزرك صویی ایله اریه جلابی ویروب وتمر هندی ایله
کذلك سحوری ویره لر . ونوبتی کون اصلا مسهل وغلیظ ومقوی طعام

دخی ویره‌لر • وقوت ایچون مانع یوغیسه بر درهم قرمز مجونی واوچ درهم
گلشکری مخلوطا ویره‌لر • وایچنه بیمون خلط اولنسه دخی قتی اعلادر • زیرا صوا
یلی تجی لرده یرده ویریلورسه اکثریه مائل نسنه‌لر ذبه نسر ملکیم زیاده •
اوکسرکی اوله • ونوبت کوننده تنجکان صوبی ویریلورسه وقربوز صولرینی شکر
ایله ویروب وحرارت قوی ایسه دواسنه وشرابنه آزه جق طباشیر قته‌لر
واکثر نوبتی کننده بارد صو ایچرسه منع اتیه‌لر • زیرا وف انکه دصواقین انکه احمی
لدرکه سبب اوله‌کی معده ده دیگرده بارد صو ویرمکه مانع اولوب وطبی اله یوک
ایده • واتساتش کونلرنده سری سکنجبین وایکی ساعتدن صکره گشکاب
وورت ساعتدن صکره قبح واسفناخ دمتنخرماش مزوره‌لر بکه سماق وقورق
صورلیه ونارداله ییر اقلی اوله • وبعده شکر بادم دیره‌لر • وبعضدن صکره زرشک
مزوره‌سن دارک ایله ویروب وافشام قورق شرابی وباخود شکر ایله •
قورق صولری ویروب واکثر حرارت قوی ایسه انار صولری وآزه‌جق طبا
شیر با تخکان صوبی قاتوب ویره‌لرکه اوتبغو وقتلرنده طلب اتیه • وحتی اخرنده
اتیغی استیی صوایله یومق داودمق مناسبدرکه ابش طرفندن صداع دیگری
مادّه آتشغه اتیه • وطبیعت ملایم دکل ایسه مستحلب ویره‌لر • دغدا برینه
دخی مستحلبه بافضا انکه طعو ایوب ویره‌لر • دغلیظ طعامدن • وقبضدن
دقابض اشیادن منع ایده‌لر • دجله بو نوع حمی تمک التنجی نوبتندن صکره که
اون ایکی کون اولور حمی فارغ اتمزسه غدا بی آز ویرمک گرکدرکه انک •
اون برنجی وادن اوجنجی بحران کونلرنده اون دردنجی کوننه دکین بحرانی کامل اولور
اکا کوره تنوحیله اولوب وطبیعت اولکی کونلرندن خفیف رک میدر • وطبیب
خطا اتمش میدر • واکثر بحران تجوب مادّه نضیج بولمش ایسه طبیعت کندو
کاربن ایدوب دفعه اتی زایده اکثر اتمزسه انک تدبیری کبیر وقتی ایتودمک
ایله بعده اسهال ودرق دبول ادراری ایله معاونت گرکدر • دمر بعضده قوت
دار ایسه دخی حمام طلب ایدرسه جائزدرکمه که حمی بر آخردن خوف اولنه •
که طبیعتده تنگ لکه قناسه قرار ایسه حمامه صبر دتا اخبر اولنماق خیرلودر
واکثر شرابه معتاد اولمش کشی ایسه آز دجوق ممزوج ویره‌لر • ملکه
باشده زیاده صداع دکوز اغریلری اوله • اول زمانده شرابدن دخی منع
اولنوب بقاریده ذکر ایلدوکمز علاجلری ایدوب • دحمی به منفعتی اولان
• اشیادن • حذر ایده‌لر ••

فصل دروتنجی فصل حمی غب غیر خالص بیاننده در

غب غیر خالص حمی شی دیدکلری تکث و مرمه مدتی غب خالصدن ارتوق اولور
وبعضیده گاهی اصلا و نرمه اولمز • وبو تکث بیری نوبتی بر نقطه مده دخی اولماز • اما
جالینوس ایدر بر کمسنه یی کوردم آلتی آی طوتمشدر دکامل الصناعه صاحبی درکه
بر کمسنه یی کوردم بتون یاز طوتمش ایدی اما نادر اولور دیر • بو حمی یه غب غیر خالصده
راس ثقلتی وصداعی زیاده اولور • وحمی نکث مدتی گاهی یکرمی دورت ساعت
وبلکه اوتوز ساعت اولوب واتش بش کونلر بادخی اکا کوره اوزون اولور
مثلا قرق سکز ساعت والتی ساعت راحت اولور • وگاهی اولورکه بونی
حمی ربع قیاس ایدرلر اکا دکلدر • ودوق آزگلور وحرارت غب خالصه دن
از اولوب وبول غلیظ ورنکین اولور • اما گاهی اولورکه باشنک آغرلغندن
مادّه یابشه ودماغه وارمغله بول آق اولور • ونوبت اولنده نبض ضعیف
وصغیر • ومتفاوت وآخرنده مختلف اولور علاج بو حمی ده دخی نوبت
اون ایکی ساعت بچه کدن غیری غب خالص اوله دخی تمام بیلوب وغب
خالص اوله وغیبی فهم ایلیه وکلرندن صکره دقاروره غلیظ ورنکین ولسان
دخی تنزل اولوب طمرلری طلو وقان حدتی اوله وغیبی حس ایدرلرسه اول
فصد انک خیرلودر • اکثر اول فصد اولنورسه احتقان ندن فراغت اولنه
اما فصد اولمنوب وطبیعت تلیین اولنمق لازم کله احتقان لازمدر صفت
احتقان بابونج وخطمی دچکندر ییراقی دعصفور تخمی وبنفشه وسبستان
وخیار شنبر وشیر خشت وآزه جق بوره ایله دوزوب وازه جق قوی جه
اولمق گرکدر • وبو بابده غداسی اولنده آزه جق غلیظجه ویروب کیدرک
تدریجله لطیف کت ویروب وشربتلر وصوق غدالر جوق ویره‌لر وتلیین
طبیعت اقتضا اتمزسه باری برنجی کون ایچنده طعام ویروب دخی ایتزرسه
لر جوق نفع ویروب اسهاله توقف ایده‌لرکه تاکه نضج بوله • اندن مسهل
دخی اولی در • اما ضرورت ایله ملین اقتضا ایدرسه دخی معتدل مسهل
ویروب کشکابنه نضیج ویرجی ولطیف ایلیجی نسنه‌لردن رازیانه تخمی
دنخود وسعتر وزوفا ونعنا وسنبل کبیلردن نسنه قاتوب وکشکابنی
یارپ اره ویاری نخوددن ایده‌لرکه معتدل اوله • واکثر قاروره زیاده رنکین
ونبض سریع ایسه هر صباح شکر ایله ساده کشکاب ویروب دورت
ساعتدن صکره صوق صو ایله صوق سکنجبین ویره‌لر • واکر دخی غدا طلب

ایدرسه شكر لو بادم هربره سی ویا خود برکشکاب ایده لر که بادم یاغیله
وشکر ایله و بغدای قابوغی یا سویقی ایله کیک صویی ویروب واشتابش کوننده
زیرباجلر و انارلر و غوره لر ایله پشمش دراج وسوکلین و پلجلر ویره لر • وانتهایه یقین
کونلرده لطیفلرک غذا ویرمکه قصد ایلیه لر • واشتابش کوننده حرکت وچوق ریاضت
ایتدرمیه لر • زیرا ماده نضجنه مانع اولور • ومخلوط خلطی بونه پراکنده ایدوب
خسته لوج اوزون اولمغه لازم کلور • نضجه معاونت ایده جک سکنجبین بزوریلر • و
کلبشکری رازیانه صویی ایله ویره لر • ومتی که نضج اثرلری ظاهر اوله آهسته لک ایله موافق
وقتده استفراغ تدبیرن ایده لر **صفت استفراغ** اریش کلبشکرده اولادرهم
واون درهم کلاب قاتوب ویره لر وسکنجبین ایله اون درهم پاک خیار
شنبه دخی مناسبدر • اکر دخی قوی مراد اولنورسه بونلره بر درهم بیاض
تربد قته لر • واکر زیاده حرارت یوغیسه افسنتین شرابی معده قیا غتیله
قوت ویرر • وغذایی کمال معضم ایتدروب بلغم تولد ایتدرمز • زیرا قوتی قابضدر
وحرارتی اولمغله لطیف ایدیجیدر • وسدده آچوب رطوبتی وافلاطی پاک
ایدر • بونوعی تجربه افسنتین شرابی مبارکت علاجدر **صفت شراب**
افسنتین بودر افسنتین رومی یدی درهم آق تربد نیم کوفته بر درهم
سنبل بر درهم کل اون بش درهم بونلری بر منا صوده لقفی قالنجه
قیناده وب وسوزوب هر صباح بو شربتدن اوتوز قرق درهم مقداری
ویره لر **شراب افسنتین آخر** افسنتین یدی درهم مصطکی دادخ
ساذج هندی وسنبل هربرندن ایکی درهم غاریقون بر درهم
کل بش درهم وبجوج درهم زعفران قاتوب ایکی بتمان صو ایله قیناده
نصفی قالدقده بر بتمان شکر و یا عسل ایله قوامه کتوروب محلنده آزوب
یکرمی اوتوز درهم قدری ایچوره لر • وبو بابده قرص بنفشه دخی معتدلدر **قرص**
بنفشه بودر بنفشه اوج درهم تربد بر درهم رب السوس بر
درهم سقمونیا مدبر بر دانک قزل کل وشکر قاتوب استی صو ایله نضج ظاهر
اولمش ایسه ویره لر • وبو بابده مطبوخ بوعلی سینا دخی معتمددر **مطبوخ**
بوعلی سینا غافث وافسنتین دهلیله کابلی هربرندن بش درهم
وفاون وخیار وشنبر تخملری هربرندن اون درهم تربد نیم کفته بجوج درهم
خیارشنبر بش درهم قزل اوزوم یکرمی دانه سبستان اوتوز دانه
انجیر اون دانه کلنکبین اون بش درهم جمله سی عادت اوزره قیناده وب

بو مطبوخك

بو مطبوخک الیی درهمنه بجوج دانک مدبر سقمونیا ضم اولنورسه قوی اولور **صفت**
کل دمارز اون درهم کل مکرر بش درهم خیار شنبر اون درهم افسنتین
صویی دکفایت قدر شکر و بادم یاغیله ویره لر • واکر بو مسهلده قی ایجاب ایدرسه
دخی فائده ایدر • وبو مسهللردن صکره طباشیر قرصلری ویرمک کرکدر **قرص طباشیر**
صفرای تجی لر آخرنده جمله سنه نافعدر • طباشیر و قزل کل هربرندن بش درهم
ماروقثاء وخیار وشنبر تخملرندن هربرندن اوج درهم رب السوس
ایکی درهم ترنجبین اون درهم دقوب بر مثقال قرصلر ایده لر • بر قرص بر
شربتدر • واکر سعال تولد ایتمش ایسه خصوصا هر بار صو طلب ایده بو قرص
طباشیری ویره لر **قرص طباشیر** قزل کل وصمغ عربی کثیرا هربرندن دورت
درهم خیار وشنبر وتخمکان تخملری ورب السوس هربرندن سکز درهم
زعفران ایکی درهم نشاسته دورت درهم کافور یارم درهم
دقوب بذرقطونا لعابیله قرصلر ایده لر که بر مثقال اوله بر قرص بر شربتدر • واکر
صفرا ورطوبت برابر ایسه **صفت قرص** کل اون درهم مصطکی بر درهم
سنبل ایکی کاسنی تخمی دورت درهم مقدار استعمالی بر مثقالدر • واسکی
حمالر آخرلرنده بو قرص غافث دخی فائده ایدر **قرص غافث** خصوصا جکرنده وجع
اوله • غافث عصاره سی بش درهم کل وسنبل هربرندن ایکی درهم
طباشیر اوج درهم ترنجبین اون درهم قرص ایدوب بر مثقال
ویره لر **قرص مازریون** غب خالصه وغب غیر خالصه دخی نافعدر •
خصوصا صداع وعطش اوله مازریونی یدی کون سرکه ده اصلادوب
بعده قوروده لر • بوندن اوج درهم صبر وهلیله وشکر هربرندن اون
درهم قرصلر ایدوب مقدار استعمالی بر درهم یاخود بر مثقالدر **قرص**
قابض اکر اسهالی وار ایسه طراثیث دبلوط ورمان بیشی وقاقیا •
تخملرندن هربرندن آلتی درهم قرصلر ایدوب مقدار استعمالی ایکی درهم
یاخود اوج درهمدر **ضماد** معده لادن اوج درهم سوسن یاغی یدی درهم
کل یاغی یدی درهم اریدوب قرن کل بش درهم سک ورامک
ومصطکی هربرندن ایکی درهم اوله دقوب اریش لادن ایله معده خالی
ایکن معده اوزرینه قونیه لر • وایکی درهم دارجینی وایکی درهم اشنه
قاتوب قویسلر روادر • ومرض اولنده حمام زیان ایدر • زیرا خام رطوبتی
اریدر • اما مرض آخرنده که نضج بولمش اوله جائزدر • واکر بدنده بثره لر پیدا

اولمش اوله وحکته یی دخی اوله آنکا اکلیل الملک وبابونج وبوکه مانندلر ایله صیو ده
قینادوب اول صولر ایله نطول ایدوب و مرض آخرنده بول ادرار ایدیجی نسنه
لر غایده ایدر . جمله دن سکنجبین بزوری تیز نافعدر

بشنجی فصل حمّی محرقه بیاننده در

بوکه حمّای حاده دخی درلر . و ترکجه درله و آتش خسته لکی درلر . بو حمّی محرقه طمرلر
ایچنده یانمش صفرادر که جمیع بدنه عفونتنی پراکنده اولوب جمله سی عفونت
پذیر اولور . خصوصا فم معده معده یه و قلبه قریب یرلر وجگر عفونت قبول
اتمش اوله . بونده بلغم شور دخی صفرا ایله آمیخته اولوب در قبوع رطوبت
تعفن ایدر . و بو حمّینک اعراضی غب خالصدن مشکلکدر . اما بونک مدتی
قصه رق اولوب دیرلرده حمّی محرقه آز دافع اولور . زیرا پیرلرنک وارینی
قوت اولماز . و بدنلرنده صفرا دخی چوق اولماز . واکثر پیرلرده حمّی محرقه واقع اوله
اکثری خلاص اوله مز . یاخود چوق ضعف طاری اولور . و صبیانده دخی بو حمّی
چوق واقع اولماز . زیرا اوزاجک میلی یا اکثر رطوبه در بقراط درکه اذا عرض له
فی الحمی المحرقه رعشه فان اختلاط الذهن یحل عنه الرعشه یعنی حمّی محرقه
ده رعشه ظاهر اولسه دماغ گرم اولدوغندن بیهوشانه سوز سویلیم
انوک رعشه سی اعصاب سخونتندن زایل اولور . و حمّی محرقه ده معلوم
درکه حرارت لازم اولور . و باطننده دخی زیاده اولوب انوکیچون چوق صو
طلب ایدر بقراط دیرکه حمّی محرقه ده سعال ظاهر اولسه عطش زایل اولور
زیرا اوکیمی قودایکی اوکسرک حرکتندن رطوبت آشغه اینر . و بو حمّی محرقه ده
اکثر قشعریره و برودت اولماز . مگرکه ابتدا ظاهر اولدوغی زماننده آز اوله . و
و دخی کلمز مگر بحرانی قریب اوله . یاخود بحران ایده و دور لنک که کامل اوله . وغیری
علاجه محتاج اولمز . و لسان سیاه و یاخود صاری شکل اولوب . و درته که
بو حمّینک بحرانی یاقئی ایله یا رعافله یا درلک ایله یا اسهال ایله اولور و ادرار
ایله بحرانی چندان بونده ممدوح طوتمزلر . و بو حمّی ده نکس دخی تیز چوق اولمز
بونده نکس اولمق یا طبیب خطاسی یاخود مریضک پرهیزی و یا حرکت قوی
اوله . و حمّی محرقه صفرای خالصه دن اولور . نهایت مادّه سی داخل عروقده
متعفن اولوب انوکیچون بوندن کاهی حمّی لازمه مفارقت ایلمز و احوال نبض
انده سریع . و متواتر قاروره ناریه و سیل صوت و عطش و کرب و اضطراب
و صداع و هذیان و اختلاط عقل و کلام و ضربان صدغین ظاهر در . و بعضیسی

صوابی

صوابی اسهال ایدر طاعون مرضی کبی کاهی خلط و کبت فسخ اولوب صاری و یاشیل و سیاه
براز اسهال ایدر محرقه ده و طاعونده علامت ردیه دیندر . و بونک علاجی جمله دن
اول عارض باردی منع ایتمه لر زیرا اخف یاتوب تعفن زیاده اولور . واگر لسانده زیاده
خشونت وار ایسه لعاب بزر قطونا و لعاب تخم سفرجل ایله لسانی پاک
ایدوب و شراب بنفشه یاخود شراب خشخاش اون درهم ترنجبین ایله
ازوب ایچوره لر . و محتاج ایسه مطبوخ سنا مکی ایله تلیین ایده لر دخی تخفیف
دیلرسه گلشکر ایله خیارشنبر ویره لر . واگر محتاج ایسه فصد باسلیق ایده لر . تقدیم
ایده لر . مگر رعافله زیاده قان اقمش اوله . و دایم باشنه گلاب و اب صندلین و دهن
ورد و سرکه ایله بر بز باتوروب اوره لر . اگر اویخوسی گلمز ایسه بر قاشق شراب
خشخاش ازوب ویره لر . و غداسنده عارل قوجابی پشمش اوله . و مارل قوجابی
زباسی ویروب و غدادن و مفرآتندن و صودن منع ایدوب اربه صوبی و کشکاب
ویروب و یاز فصلنده جوانب اربعه سنه ورق و نیلوفر و قاشن بیراقی و گلاب
و بنفشه و صندل صولری و تازه یابر و شکوفه لر قویه لر . و بونک صولرندن
دستمال اصلادوب یوزینه و باشنه سوروب دستنم ایده لر و ممکن ایسه
خانه سنی تازه بالچق ایله صوایوب و سرکه و گلاب صاچه لر و کل ایسه قوش
هوالو یرده یاته لر . واگر وقت شتاده اولوب آتش کنارنده ایسه و صو
وقدن احتراز اولنور ایسه آتشده گلاب و نیلوفر و صندل و انکا مانند اشیا
یی یاننده بر چوملکده دایم قینادوب و آنک صوبندن کندویه اثر ایدر . و دستمال
اصلادوب دایم یوزنی و گوزنی سیلوب و شتم ایده . و اگر حرارت زیاده
ایسه شربتلردن دستغلب و تمرهندی و کاسنی صولری ایله و زرلشکی
سکنجبین لر ویره لر . و تمر هندی ایله دخی حب دیر بلورسه مناسبدر
و طبیعی زیاده ملایم اولور ایسه اربه قابی و نار دوکت و ایوا چکوب و خوشابی
ایله امساک ایتدیره لر . و شراب ریباج و رنار و اکشی الما شرابلرینی
گلاب ایله و قبول صولری و آزه جق عوزه صولری و شکر ایله ویروب و ساده
سکنجبینی بو شرابلر ایله خلط و مزج ایدوب ویرسه لر صوابدر . و نضج
اثری ظاهر اولوب حمّی حرارتی و آنک اعراضی دخی کندو حالنده اوله . صباح
قرص کافوری ر سنده سکنجبین ایله ویروب و بر طلو ساعتدن . صکره
صوق کشکاب ویره لر . اما کوزه لر انک کبی اخشاده و معده و جگر و شیش
و وجع اولوب و دایم صوق صو طلب ایدرسه اول وقت چوق ویرلک

اولمز. باری بارجه چیره ویروب واغزنده چکدوکن ایله بله مترشحندی طوتوب عطش تسکین
اولنه. وباشنده صداع وحرارت اولوب غیری مانع یوغیسه کل یاغنی وبنلوفر یاغنی
قاروبا خود بوز ایله صوودوب باشنه طلا اولنه اما نزله واوکسرکی دخی
وارایسه بونلری تاخیر ایده لر. وبو علاجلک یرینه باشنه سدها غدده لر. و
واگر باشنده وجع ویوزنده حمرت وقان اشربه وحدتی اولوب خصوصا مقدم فصد اولنمامش
مش اولسه. بورنندن رعاف کتورمک فائده ایلر هر طریقیله بورنی حرکت ایتدروب
قانه دهلر وحاذقه آتشغه جذب انلک ایچون انیلری اوده لر. واوخوسی کلمزسه
خشخاش شراب ایله وحارل قوجانی تراباسی وبغدادسنه حارل بیراغلری قویه لر.
وفسنه ارقه سی اوزرینه یاتمرسه منع ایده لر که ارقه اوستنه یاتمق حیوبنت
فم وعطش کتورر. **حب عطش.** وخیار وششنجار وحارل تخملری وعرق السوس
وتکبیس هر برندن ایکی درهم ودوکوب ایوا چکردکی یاخود بذر قطونا لعابیله
حب ایدوب دائم اغزنده طوته لر. **قرص عطش.** طباشیر بش درهم کثیرا
وصمغ عربی ونشاسته هر برندن اوج درهم رب السوس بدی درهم
تخمکانی وخیار وششنجار وتبق تخملری هر برندن درت درهم اوله. بذر
قطونا لعابیله قرص ایده لر. وهر صباح بادام یاغیله اغزنده طوته لر. هر ساعتدنا
حکره نکوروب اغزنی جلاب وبز ایله محکم قازیوب سله لر که بخار وخشو
نتی کیده. بعده ینه بذر قطونا وجلاب ویره لر. واگر خسته نک درلمک وفتی
اولیوب ونفس چکمکده اضطرابی وارایسه کلاب ایله وسمانل اصلادوب
کوکسنی وکاخلرنا استنه قویه لر. وکلاب وکل یاغی وآزنه جوع کافور قاتوب هربار شم
ایتدره لر. **محمد جاذکریا** نقل اولنه هر سوارک صوی وقوشلق وقتنده کشتاب
داوبلو وقتنده خیارلر وقار یوزلری صولری ویروب حرارت ساکن اتمکده تقصیر ایت
اتمه لر دیکران کبر وطوز قباسیله بوقانجاری دریغ اتمه لر. زیرا افراط حرارت
اعصابی خشک ایدر. ودماغی علولندروب واعصابی چکمک ایله لعوه رفشکی
تولد ایدر. واعصابده وعضلرده قوروب تشنج سببیله ضیق النفس تولد
ایده. ودوائم کمرزن وکوکسی ینفشه وبنلوفر وبوکه مانند اوبصل ایله یاغیله لر
وبنده ودنا کچش یاش تبق ودودلکش سمزیراق وکل یاغیله کوکسنه وبوینه
ضماد ایده لر. وغدالرینه دخی غب خالصده ذکر ایلدکمز غذالر بوکه دخی موافقدر
وخسته نک معده سی غذا طلب ایدروب ومانع یوغیسه واسته تنکشلکی
زمانی دخی اولورسه منع اولنمیه. واگر طعامی ینه قی ایله ازعاج ایدرسه

دخی فائده لودر. واگر چقار زمرسه ینه قویه لر. واگر معده ضعیف ایسه قوشتی
رائحه لو طعاملر ایله اشتهاسی طعامی تحریک ایده لر. ومعده یه موافق یاز وشرابلر
دخی قالی اولمیه لر. واگر خسته طاتلو طلب ایدرسه بادام یاغیله خیار وفیچ
ایچنده سکری حلوا ویره لر. **فصل.** ایلدیک خسته نک ابتدا حالنده که فصد
اولنوری اولنمازی یورن تامل وملاحظه ایده لر چوق واقع اولور که قان آلمق سببیله
حمرا تیزترک اولوب دقی سی کوتورجی اولور. بو سبب ایله اول وابلندن نبض
وقاروره تکوروب اگر قوام غلیظ اولوب ورنگی قزل اولوب فصده محتاج ایسه
ابتدا فصد اولنماق کرکدر. زیرا حرارتی ساکن ایدر بوبابده تاخیر اتمه لر. واگر دلیل
بونک خلافنجه اولورسه استفراغ مفیددر. وبونک مسهللری دخی غب
خالصده ذکر ایلدوکمز کبی کرکدر. غب خالص بابنده وعلاجنه نظر دراجعت ایده لر
واگر طبیعت زیاده کشاده ایسه وراسکه محتاج ایسه قرص طباشیر
ممسک ویره لر. **قرص طباشیر ممسک.** طباشیر وقزل کل هربرندن ایکی بچق
درهم تخمکانی وکاسنی تخملرندن هر برندن اوچ درهم تبق وخیار تخملری
هر برندن درهم صندل بر درهم رب السوس ونشاسته هر برندن
بر درهم کافور بر دنک زعفران ایکی دنک قرص ایده لر. بونک مقدار شربتی
ایکی درهمدر. وکشکابی دخی ارپه قبوغندن کل قبرسی وپا بزلجق درهم
وبر درهم صمغ عربی ایله وبش درهم حب الآس وطوغرانمش ایوا
پشوروب ویره لر. واقتضا ایدرسه سفوف الطین ویره لر. **سفوف
الطین.** قاورلمش بذر قطونا وکل قبرسی وطباشیر هر برندن ایکی درهم
صمغ عربی بر درهم اوله. واگر اسهال قوی ایسه کدبا دوم الاقوبیا
هر برندن بر درهم اوله. وبو سفوفی ایواشیر ایله یا سماق یا حماض بیراغی
صویله ویروب وغدالرینی دخی سماق ونار دانک وزرشک ایله ویره لر.
وایوا وآلو وسماق صولرینی شکر ایله بکمسد ویرمک مناسبدر. وقتا
که خسته اختلاطه ابره ینه کرم حمام وابزن فائده ایدر. خصوصا اسنه بی
شورلنمدن اوله. واگر خالده حماتی محرقه ده حمام دنرتش مناسب دکلدر
مادام که طبیعت سلامت اوزره اولیه بونلری تاخیر اولا در **بقراط** دیر که بو
حتی دی آخرلرنده دنره ده وصوقلق ایلیه خسته نک خلاصنه دلالت ایدر. **محمد
بن زکریا** ایدر بو خسته لق آخرلرنده بو مقوله صوقلق ودنره سه واقع اولمز
سه فطرده قالی اولماز دخی که معده اغزنده اخلاط حس اولنورسه

قیء ایدرلر • و معده ضعیف اولورسه انار شرابی ایچنده نعنا قیناتمش اوله ویره‌لر
که معده‌یه قوت ویروب و قوصمغی منع ایده‌لر و بو ضماد دخی نافعدر صندل و گلاب
و ماورد سیاه و سکودلری و آزه جوق لادن و رامک ایله معده اوزرینه ضماد اولنه
ضماد آخر انار قابوغی و مازو و گلنار و قزل گل ایله و سرکه و یا شرابیله ضماد اولنه
و اگر قیء ریا سودا حرکت ایدرسه برسونکر احتلاط ویب معده اوزرینه قویه‌لر و اگر
بو خسته لکده بحران عرق ایله و یا رعاف ایله اولورسه اولنده منع اولنماغ گرکدر مگر
قیء افراطله اولوب ضعفدن خوف اولنه • و اگر عرق چوق گلورسه اسبابنی
تبدیل ایده‌لر • و مرسین یپراغی یاغندن ارقه سنه و بدنک لرینه سوره‌لر که عرقا
عرقی کلمیه • و اگر رعاف‌له اسبابی ظاهر اولورسه بانیده بلند آواز ایله سوگلیشوب
اویقوسنه مانع اوله‌لر • و ایکلرین و ایلوقلرین باغلیه‌لر که آز و چوق دخی
حس ایلیه • و بو بابده حجامته محتاج اولوب و قفعده مانع وار ایسه حجامت
ایلمه‌لر جائزدر • و حجامت معرفه‌ده حجامت ارقه‌ده ایکی کورک التنده اولمق
افضلدر • و اگر چون اقرمین وارنغ اولورسه بوینی محوه لرینی و اطرافی
بنفشه یاغلریله چوق اوده‌لر که مادهٔ اشغه اینوب دماغ کشاده اولا
و قولاغنه دخی بنفشه یاغی طامزه‌لر • و غبار و دخان انواعندن ابراغ ایتمک
گرکدر • و اگر حمی‌سی استی رکت اولمغله و صفرا قیء معده‌یه منصب اولوب
غشی ظاهر اولورسه درحال یوزینه و گوکسنه صوق صو اوروب و گلاب
و صندل و کافور شمام ایتدره‌لر • و کبک مسکی دخی شمام ایتدروب دفع رنجی
وارس دایاغی اوروب و یاغلیوب مادهٔ اسفله اینه • و بوغازینه سکنجبین دوگه
لر و ممکن اولورسه کلبشکر ویروب و اگر عقلی کلمز ایسه بش اوق
درهم شراب ریحانی یه ممزوج بوغازینه دوکه‌لر فی الحال عقلی یرینه کلمه
بونک گبی غشیدن خوف اولنورسه مقدم آزه جوق ایکت قزدروب
غوره صوینی و لیمون و یا سماق صوینی و اکشی انار صولرینی و شکر قرشدروب
و اول قرمش ایکه دوکوب یدره‌لر که معده قوت بولمغله غشی کلمیه •

التنجی فصل حمی مطبقه بیانندەدر

حمی مطبقه دیدکلری ایکی نوع اولور • بر نوعی قانک طمرلری و یا طمرلرک
طشره سنده متعفن اولوب حمی تولد ایدر • و یا خود قان استی اولوب
قینار بقراط بو حمی‌یه سوناخس دیمش یعنی حمی لازم دیمک اولور
و بو حمی‌ده قانک استی و متعفن اولدوغنک سببی اکثر حالده باسده

یاخود

یاخود حمی‌یی دیمک بر سببدن اولور • انوکیچون بو حمی‌یه عفونی دیمیوب حمی‌لر گبی
سورنیوب بونلری قیاس ایدرلر • اما نه عفونی ونه یوم حمی‌لر بیدر و حمی مطبقه
ده قان استی اولور • و بومده روح استی اولور • و مطبقه ایله عفونی آرسنده
فرق و سبب اولدر که مثلا عفونی خلط ایله دگلدر • اندن معلوم اولورکه
بو حمی نه عفونی ونه حمی یومدر • ونه دقدر • اما گاهی اولورکه بو حمی کندو حالندن
دونوب یا عفونی و یا دق اولور • بلکه گرکدر که بر کمسنه یا خشندن واستوا
غلردن که اوندن عادتی ایکن کبیر و قویوب و شراب و طعامدن دخی عادتی او
لدوغندن دخی زیاده استعمال ایدوب اثناء بدننده و طمرلرنده امتلا و ستره دخی
اقتضا ایدر • اتفاق قوی ریاضت و حرکت ایتمک واقع اوله بدننده قانی شخنه
ایدوب امتلا و سده سببیله قان استی اولوب و غلیان ایدوب • بو
اسمه سبب اولور • و ایکنجی نوعنک سببی دخی اولدر که قان طمرلرده
یا طشره سنده متعفن اولوب • و عفونتنک سببی اشبودر مثلا تازه و تر
بشلری ارکچ تناول ایدوب دخی قان اتبک اولمغله عفونت بزیر اولمغله تازه
اوزوم صولری گبی غلیان ایدر • و حمی لازم ایدوب انقطاع گوسترمز اما
بو حمی مطبقه‌نک اوچ حالی واردر • بونلری فرق ایچون تفصیل ایدرز مثلا
بری اولدر که اول صعبرک طوتوب آز آز کیدرک اتهسنه رک اولور •
بونکه عربجه المحیط در سهل رک اولور • ایکنجی حالی هر ساعت اسمه نک
فوقی ارتر • دکندجه صعبرک اولور • و بو اکثر حالده یدنجی گون بحران ایلر •
بوکه دخی عربجه التزائد فی الصعوبه درلر • بونک علاجی دخی مشکلدر •
اوچنجی حالی اقلدن آخرینه دکین بر حال اوزره طوتر بوکه عربجه الواقف درلر
و بو نوع حمی‌نک حالی اول بر انواعک اواسطنده اولور • و چوق اولور
که یدی گون بر درجه‌ده و بر حالده قالور • و معلوم اوله که گاهی حمی مطبقه
دن سرسام اولور • یا محرقه اولوب • و گاهی قبرجق و قبجه گبی نسنه‌لر
ظاهر اولور • و گاهی اولورکه چوق علاجلر سببی ایله تیزغس علتنده و تر
و بو حمی عفن اولوب و سوناخس اولور دیمش ایدک سوناخس علامتلری
اشبو در که یوز و گوز رنگی قزل و طمرلری ممتلی اولوب فصد و حجامت
اولنه جوق محللرده حکه‌لر • و بو رون بحجمکه باشلیوب و گوزنک یاشی روان
اولور • و حمی محرقه و غب خالص قیاس اولنمیه • بو ایکی علتک حمی‌سی
طوتر کن اول قدر گوینر جیلکی اولمز • بلکی حماقدن جیقمش آدم قدر الجنغ استیلگی

اولوب. اما بو غازی دلوز بیش صغیفنده تقدم ایدوب و تنفس دشوار اولمغله النوب ویرر
آنی ضیق النفس قیاس ایدرلر. و جاهللر بو نوعه حمی دق اتربوبیه دررلر. و حمی ذات الرئویه
دررلر. بو علتی بکبی دشوار دم چکمز و بونک سببی ایسه اکثر تا قان جگرده و قلبده
ذات الکبدک قوالبسنده اولوب انذن استی اولمغله بخارلری سینده وار و بگنده جمع اولنور
ربو تولد ایدر. و نبض بیشا ق لیقی سببی ایله عظیم و قوی و ممتلی اولوب و حمی سببی
ایله سریع و متواتر اولور. انک ایچون امتلا و دموی اولور. و بالجمله حمی و مطبقه نک
حالی قان عفونتندن اولور دیمش ایدک. اول نوع ایسه استه سنک طوقه
سی سوناخس دن استی رک والا وا نبض دخی قوی رکی اولور گویاکه محرقه در.
بو محلده تشخیص تیئی گوجدر. نبض قیئی مختلف اولوب و دلیل و قاروره ملکدر
و بو رایجه لوا دلور. و گاهی اولور که سوناخس دخی دونوب یا محرقه یا سرسام
اولور. دیمش ایدک انک علاجی ایسه اولکی کون سوناخس علامتلرینه
دنوب. ایکنجی کون استه علامتلری ظاهر اولور. و ئچنجی اوچنجی کون و دردنجی
کون نضج اثرلری و بحران علامتلری ظاهر اولورسه خستلق اوزیلمیونک
علامتیدر. زیرا قاننده خام خلط مخلوط اولمق گوسترر. و اگر خام خلط قانله مخلوط
ایلیه. حکمکلدر که اون دردنجی کون بحران ایلیه. و بو نوع استه اکثر اوغلانجقلرده
چوق واقع اولور. مثلا دورت یاشنده اون ایکی یاشنده دکین اوغلانلر
ده اولور و بهار فصلنده دخی اولور. و هرگاه که بو حمی ایله سبات ظاهر اوله
و بجدن بوزکی ششوب و طبل گبی آواز ایده و خستهیی آرام اولوب
دوشکده قرار ایتمیه. و بو لنه و اعایت دخی ایتیه. ایو علامت دگلدر. علاج
مساعده وار ایسه بو حمی ده اکلده و با سلیقدن فصد گرکدر. و مانع بو غشی
غشی مرتبه سنه وارنجه قانی آقتمق روادر. اگر غشی دخی واقع اولورسه
خستهنک وارینی بیر کرده زایل اوله. و بونده نضجه انتظار لازم دگلدر.
اولکی و ایکنجی و اوچنجی کونلرنده فصد اولنوب تأخیر ایتمیهلر. زیرا بونده قان
کندوسی بخته اولور. و اگر غشی واقع اولوب و غشی صوکنده قی
واقع اوله. یا قوتو وقت له یا اسهال صفراوی اوله. اول محلده صوق صو ویرمک ممکن
در. جالینوس ایدر اکثر فصد و حجامت اولنمزده مانع وار ایسه بو بابده
صوق صودن اعلا علاج اولمز دیر. و قوت قوی ایسه سیده لری آچوب
امتلاسینی اکسلتمکه فصد ایلیهلر. محمد بن زکریا دیرکه استی استه لرده صوق
صوق ویرمک استه یی فی الحال ساکن ایدر. ولکن صکره سنه آهسته رکک

استه ظاهر

استه ظاهر اولورسه جایزدر. و زمن کونه دگین طوتوب ماوامکه رعاف و یا قوت
عرق ظاهر اولمیجه زایل اولمز. و بونده اطبانک اقوالی اوزره صوق صو ویرمکده ارتیق کلام
بوددرکه اکثر بحران علامتی ظاهر اولورسه اول صوق صو ویرمیوب تأخیر ایدهلر. جالینو
س قولی اوزره هرگاه که سوناخس ده فصد ایلیلر. بر آخر حمی یه انتقالدن خوف
اولنماز. و بعض طبیبلر بونده فصدی ایکی بیر ویلا ایدرلر مگر که مانع اوله صحیح اولمز ایسه
باری حجامتلر ایلیهلر دیمشلر. و اوغلانجقلرده واقع اولورسه فصد و حجامت
قابل اولمز ایسه سلک یا بشدرهلر. بعده اوزرینه ششه چکهلر. زیرا بو
علتنده قان اخراج اولنموب یعنی فصد و حجامت اولنمز ایسه و بلکی رعاف و عرق
دخی گلمیه مفاجاً بیله فوت اولمسندن خوف اولنوب و یا سرسام یاخود عفونتی
اولور. و بو بابده فصدی تأخیر اتمک سائر علاجلری دخی باطل ایلر. زیرا قانی
استی اولوب بر عضوه دخی میل ایلر. و امتلای اکسلتمک و بید دکنز اسهال ایله
و یا اوزار بول ایله اولور. و اگر طبیب خسته اوزرینه وارروب بیری کون
و یا اون بر کون گچمش اوله. فصده چوق التفات ایتمیه مگر که قی لازم گله. و فصده
عوض باری حجامت ایلیه. زیرا و قتسز فصد دخی قیئی مخاطره در. و فصد
اولندقده فائیی گوره لر. اگر رقیق و ابناک و یا قوت صفراوی ایسه شراب
انار و طفشیل و بونلره بکزر نسنه لر ویره لر. و اگر قان غلیظ ایسه ساده
سکنجبین و تطیف زیربال ویرهلر. تا که تحلیل زیاده قبول ایده. و فصددن
صکره اکشی و طاتلو انار صولری یا خود تمرهندی و غوره و جلاب و قبوز
صولری یا ترنج اکشیسی و یا لیمون صوی که شکر ایله اوله. و ریواج شرا
بلری و ریباس صولری شکر ایله جمله موافقدر. و اگر فصل تابستان اوله
بونلرک جمله سی صووب ویره لر. اما ریواج شرابنی صو ویمق دفاریه
و بوز ایله ویرمک اولماز. دادن کونکه نضد ایده لر غداسی شغول رسمه گرکدرکه
عنب فالنص حمی سنده ذکر اولنمشدر. و اگر ضعیف ایسه فروجه لر
و چیل و دراج و ناوق و بیلچرلری کیبلر ویروب ایرته سی گوره لر. مثلا
خسته لق حادیه معاینه [illegible] یا حادره مطالعه [illegible] یا مادده جمله خسته لق د
منیدرکه آهسته لک ایله تحوره. اگر بغایت حاذه اولوب و قوت قوی
ایسه جلاب شربتی و انار و غوره صولری و شرابلری و بنفشه
شرابیله قناعت اولنه. و اگر قوت ضعیف ایسه سحوبا غوره
شرابی و زوال و قتنده انار صو بیله رفیق گشکاب ویروب.

واکر حادّه مطلق اولورسه توقع ایدرسه که یدنجی کون بحران ایله • اول زمانه
سویق سکنجبین وایکی ساعتدن صکره گشاب ویره‌لر • وکیجه بذر قطونا لعابی
شکر وانار صو ایله ویره‌لر • وبو موافق شربتی دخی ایلیه‌لر شراب
موافق ارک اوتوز دانه تمر هندی التمش درهم ایکی بتمان صو ایله نصفی قالنجه
قیناددب دسوزوب کبر وبنفشه درهم رتانین صوینی دتمش درهم ترنج
اکشیسی یا لیمون صوینی که تکرار نصفی قالنجه قیناددب یوز درهم شکر واللی
درهم گلاب ایله قوام کتوروب هر کیجه اون بش درهم ایکی درهم ددلکش
تخمکان ایله وبارد صو ایله ایچوره‌لر • واکر حرارت زیاده ایسه نجق درهم
طباشیر دخی قته‌لر • واکر خفته گشادن تلذذ ایدرسه دوللمش تکمه‌لر
ایله شکر شربتی دخی ویره‌لر • وخیار وشنبلیار دقا ونه جاکردکی مستحلبین دخی
ویره‌لر • واکر اسهال دوبر وجع وار ایسه جمله‌دن اول اول وجعی زائل اتمکه
علاج کرکدر • بعده مزاجنه کوره غدالر ویره‌لر • واکر بو حمیدن قائمه صفرا اخلوطا
اولدیغی معلوم اولدقدن صکره بونی دخی بیله‌لر که حمیسی تیز دسوزان اولور
جمله‌دن اول فصد صوابدر • اکر حرارت وعطش ساکن اولمزسه بعده
قبق صولری ودقرص کافور ویروب وکیجه حمابه اکشی انار صولری ویروب
دکند وساکن اولدیغی محلنك هواسی کیچ یابارده یتجه دفعه ذکر ایلدوکمز
اوزره تبرید ایدوب وخفته‌یه دخی بارد وآز اسبابلر اورته‌لر • زیرا
بونلر حرارتی ایچروسنه رجوع اتنیه • وبنفشه وکافور ونیلوفر وصندل
شمم ایتدره‌لر • وقچن کیم بحران علامتی ظاهر اوله جوق برودت اولمز
وخفته‌یه اوقتوله بارد صوکاندن معتدل محلنه کتورملک اولادر که بحران
کبر ودرینه وباعوذ نافعی اتمه • وبحراندن صکره اکثر طمر برده استمه ماده‌سندن
باقی قالمش اولورسه آنی تحلیل ایلمک کرکدر • مثلا کاسنی پردوکوب
دقیناش صوین الوب دیکری درهم کشوث صو بیله دیکری اتوز
درهم سکنجبین ایله ویره‌لر • واکر طبیعتده قبض وار ایسه ارک
ور زوالو صولرین ویروب بونی تذرتجله پاک ایده‌لر • واکر مسهل حاجت
اولورسه مسهل ویره‌لر صفت مسهل قره ارک وعناب هر بعیرندن
یکرمی دانه سبستان دخی یکرمی درهم بی دانه قزل اوزوم یکرمی درهم
تمر هندی یکرمی بش درهم قزل کل یدی درهم بنفشه دورت
درهم سنا مکی یدی درهم شاهتره اون درهم تخمکان

دورت

دورت درهم کشوث تخمی ایکی درهم رازیانه دورت درهم انیسون
اوچ درهم صاری هلیله اون درهم جمله‌سی اوچ بتمان صو ایله قیناددب بوندن
هر صباح اوتوز فرقا درهم مقدارینی اون بش درهم سکنجبین واون
درهم بنفشه شرابیله ویره‌لر • بو ندرلر اعلا ونده بیجی مسهل
اولماز • وتیلیتی خیلی معتدلدر • • • • • • • • • • • •

بدنجی فصل حمی شطر الغب بیاننده‌در

شطر الغب دیدکلری حمی ایکی خلطدن مرکب بر حمیدر • مثلا بلغم ایله صفرا
دن مرکب اولوب • وحمیسی ایکی نوعله طوتر • نوبت بلغمك اولدیغی
زمانده دترددت برودت ویرر • ونوبت صفرانك اولدیغی وقت
حرارت ایله ابتدا ایدوب وزیاده شدت ویرر • وبلغم نوبتی ایسه ملایم
طوتر • وبو حمی هر حالده ملایم واکثر شدیده طوتمغی ماده‌سنه کوره‌در • مثلا
صفرا ماده‌سی آزه جوق اولورسه بنه حمیسی اندازه‌سنجه آز طوتر و
کاهی بلغم نوبتنده وصفرا نوبتنده ایکیسی دخی بکرن طوتوب شطر الغب
دکلدر قیاس ایدرلر • اما بلغم وصفرا ماده‌سی بکرن اولدیغندن حمی
دخی بکرن نوبت ایدوب شطر الغب دکل قیاس ایدرلر • وبونك مدتی • و
عفونتی حالی دخی بوبله درکه • مثلا ایکی ماده‌نك بعضی صفرا وبلغم عفونتی بیری
طشره‌ده وبیری ایچرده اولور • بلغم عفونتی طمر برده وصفرا عفونتی طشره‌ده
اولدیغی وقت صفراوی استمه لازم اولور • وکاهی هر ایکیسی دخی لازم اولور
انوکبچون حمی احوالنده تشخیص دشوارلغله اقلور • وهر حالده صفراوی استمه
لرك نوبتلری طویل اولوب وبحرانی دخی کچ ایلر • اما کاهی اولورکه صفرا
بی ماده بلغمی ماده‌یی لطیف ایدوب تیزرك نضج ویرر • اما هر حالده اولورسه
بونك کبی مرکب حمیلر مشکلرك ونضج کچ اوله کچ تشخیص • وناکاه واقع اولور
که شطر الغب طغوزای طوتر وکاهی دق اولور • وکاهی مزمن خسته‌لك
اولور • امدی بوکه هر خوشنجه نغتید کرکدر • مثلا شول کشیلرك کیم بدنلرنده
صفرا چوق اوله • عفونتی تیز قبول ایدر • خصوصا رطوبت زیاده ایدیجی نسنه
لره دخی زیاده اقبال اتدوکه انلرك علتی شطر الغب اولور • وهرکاه کیم ریاضت
واستی ایدیجی نسنه‌لر واقع اوله • اومقولنك دخی خسته‌لکی شطر
الغب اولور علامت ظاهر بودرکه بو حمینك نوبتی هر کون طویل رکت
اما آهسته‌رك اولوب وابرته‌سی خفیفرك اولور • اما اسیرك

واشتغال رك اولور ، وچوق اولور كه بر نوبتده ایكی دفعه واوچ دفعه اوشودوب
قشعریره كوسترر ، زیرا بو حمی ده بر نیك نوبتی تمام اولمادن بر نیك نوبتی دخی
ابرشوب یاخود حركت مادّه برابر ایله درو شوب وحرارت صورتی
مادّه مادّه موضعنه كنوروب برودت ظاهر اولور ، وكاهی واقع اولور
كه شطر الغب غب دائمدن بلغم نائبه اسمه سبب ایله حركت اولور ، بو نوعك
دخی علامتی اسمه نك اوقلنده داورته سنده قشعریره وبرودت
ایلمز ، واگر ایدرسه دخی ضعیف ایدر ، ومعلوم اوله كه هر خلطك غلبه
سنه كوره اولور ، مثلا غلبه صفرانك ایسه نوبت قصه رق اولوب
واطراف تزرك اسی اولوب وعطش غالب اولوب ودرلكی تمام زیاده
اولوب ، وبول رنكین اولور ، واگر صفرا وبلغم برابر ایسه ورلملك ازواقع
اولور **علاج** بونده طبیعت تلیین ایلمك دخی ادرار ایتدرمك واودرار بول ایلمك
ومسام فتح ایتمك ودرلتمك والحاصل اسمه نك مادّه سنده تخفیف ودوالر
بدنی پاك ایتمكدر ، وحرارتی تسكین ایتمكه جلدون زیاده قصد ایده لر ، ونضجدن
صكره قوی استفراغ جائزدر ، ونضجدن اوّل لبلاب صولری ویرلسه
صوابدر ، واگر بلغم زیاده ایسه گلنجبین ، واگر صفرا زیاده ایسه ترنجبین
باسشیر خشت موافقدر ، واگر مادّه برابر ایسه خیارشنبه وتمر
هندی صو ایله اكثر قوّت وار ایسه آزه جق شربت ایله ویره لر ، وشربتلردن
ایسه غب خالصده ذكر ایلدوكمز شربتلر بونده دخی نافعدر ، وگلنجبین
وسكنجبین بزوری وسكری وعسل سكنجبین شنده دخی معتبردر
وعسلی شراب غوره ونعناع صبر كه كاسنی صولری ورازیانه صولری
ایله اصلاح ایدلمش اوله بو صولر ایله ویرمك غایت مناسبدر ، زیرا بونلرده اولان
سخونت قابله ابرشوب حرارت وبرودته اعتدال وقوّت ویرر ، وسكنجبین ایله
قئ ایتدرمك قابل ایسه معتبردر ، اولمز ایسه یالكز نیم گرم صو ایچوب ، قئی
ایتدرلیه واودرار بول ایچون نخود صولری وتخلم صولری ایله مستعمل ایده لر كه
رازیانه صولری دخی قاتلمش اوله غایت موافقدر واول كونكه اسمه قوی
اوله غداسی مزوره لر كه غوره واكشی انار صولری ایله واسفناخ كه بادام
ایچی ویادم بالغیله ونیز بال دخی ویره لر ، وسلوك كونكه اسمه آهسته رك اوله
ورزاج وعیل وبیلج بریانلری ودها قنیم خفیف زیربالر ، وقاورمه لر ویره لر ، ودخی
طعاملرینه نخود وطورق اوتی دارچین سعتر كه صفرایه وبلغم مادّه سنه قللن

كنوربه جك

كنوربه جك قدر اوله ، وصفرا استفراغی تدبیرلری بیننه جمله بو نوع علاجده لر بابده
علاجلری دخی غب غیر خالصده اولان علاجلر كبی ایده لر **صفت حب سهل**
اكثر قوّت قوی ایسه ایارج فیقرا بر درهم سقمونیا شحم حنظل یكی درهم
سقمونیا مدبّر بر دانك كثیرا ایكی دانك مقل بر دانك اوله حب ایدوب بر قوی
دكاملی شربتدر ، واسكی اسمه لر آخرنده بو حب دخی نافعدر **حب نافع**
هر كیجه ایكی درهمین ویره لر ، مصطكی وصاری هلیله وراوند چینی وغافث
وافسنتین عصاره سی ، وقزل گل هر برندن بر درهم زعفران بر دانك
جمله سن كاسنی صو بیله یوغوروب حب ایده لر ، واسكی اسمه لره بو قرص
دخی نافعدر **صفت قرص** قزل گل ورق الستوس هر برندن دورت درهم
ترنجبین اوچ درهم سنبل وافسنتین وطباشیر هر برندن ایكی درهم
اوله ، بونلری قرص ایلیه لر ، بونك دخی مقدار استعمالی ایكی درهمدر **صفت
قرص گل** اسی اسمه لره معتبردر ، گل آلتی درهم تخم خماض وصمغ عربی هر
برندن دورت درهم نشاسته وزرشك وطباشیر وتخم خیار
تخمی هر برندن ایكی درهم كثیرا وزعفران وسنبل وراوند چینی هر برندن
بر درهم كافور بر دانك اوله قرص ایده لر ، بونك مقدار استعمالی
ایكی درهمدر **قرص گل** اوكسك ایله اولان اسكی اسمه لره فائده ایدر ،
تلیین دخی ایتمش اوله سنبل وعود وزعفران هر برندن اوچ درهم
زرشك عصاره سی بش درهم راوند چینی وقزل گل وطباشیر
وصمغ عربی كه قاورلمش اوله وكهربا هر برندن بش درهم تخم خیار تخمی كه
قاورلمش اوله ، آلتی درهم گل ارمنی یدی درهم اوله ، قرص ایده لر
بونك مقدار استعمالی بر بچوق درهمدر **معجون نافع** وردا حمر اون
درهم مصطكی بر درهم بزرهندبا بش درهم سنبل اوچ درهم
بو جمله معجون ایدوب بر مثقالن بش درهم گلنجبین ایله ویره لر ،

سكزنجی فصل حمی بلغم نائبه بیاننده در

بلغمی اسمه ایكی نوع اولور ، بری نهاری دررلر ، گوندز طوتر ، وبری لیلی درلر
كیجه طوتر نهاری ولیلی دیو باب آخرنده دخی ذكر اولنور ، اما هر گاه كیم غریب
حرارت طبیعی رطوبته اثر ایلسه عفونت پیدا اولوب حمی یه سبب
اولور ، وبو عفونت طمرلرك ایچنده ویا طمرلرك طشوسنده ، وبو ایكیسی
بیرلرده دخی اولور ، واول كیم طمرلرك ایچنده یا معده ده اولور قشعریره

واقع اولماز. زیرا کند و موضعندن طشره چیقوب عضله لره دوکلمز و بلغم طبیعی
دنا طبیعی اولور. بلغم طبیعی دیدوکمز بر قواملو رطوبتدر اق و بی طعم و مزاجی بارد و رطبدر
اما بلغم نا طبیعی یا طتلو یا شور یا اکشی اولور. و اکثر قینی استی اولورسه انکث
طبیعی شورلغندن تیزلکث واردر. و بو نوعه بعضیلر بورقی دیرلر. وگاه اولور که بلغم بورقی
شور اولوب واریش صرچه کیبی اولوب بونکا دخی زجاجی دیرلر. و بونلرک علا
متلری بیرلر نسنه درن طلب اتمک کرکدر. اسنمک استیلکی و صوقلقی و انکث کیفیتندن
دریمکدن صوسالغندن و چهره سنک رنکندن نبضندن و بولندن و بدنده
اولان زیاده اوا ضندن. و بو ذکر ایلدوکمز رطوبتدن هر نوعک علامتلری باشقه کونه
اولور دیگی ظاهر اولدی. امدی شول علامت کیم استه نکث استیلکی و صوقلقی اوله.
واسته سببی ذکر ایلدوکمز اوزره زجاجی و یا اکشی رطوبت اوله. انده اوشومک
و دتره مک قوی اولور. مثلا اول ایلی و ایاغی صووق اولوب صکره آز آز ایلامی
صوق اولور. و دشوارلقله استی اولور. زیرا ماده سی غلیظ در و بونلر
نده عفونت بیزیر اولمز در. واکثر اکشی بلغمدن زجاجیته دیدوکمز نوعه ایسه
انکث عفونتی کچ ظاهر اولوب مشکل و شومکث دتره مکث انتهایه یقین
اولور. و شور بلغمک قشعریره سی اوله انده آغاز ایدوب. اما بلغم زجاجیته
ده اولان قشعریره قدر اولمز. ولکن طاتلو بلغمک بر ودتی سایر انواع بلغملر
صوقلوغندن آز اولور. زیرا طبیعی بلغمه یقین در. و صفراوی حمی لر کبی حرارتی
دخی اولمز. و بو حمی لرک اکثر حالده نوبت مدتی اون سکز ساعت اولور
و راحتلقی آلتی ساعت اولور. **ترلمک** و ترلمک حالنده دخی علامت
طلب ایده لر دیمش ایدک بونده ماده بلغمدر عرق بحرانی گاه گاه
جلده ظاهر اولوب و تر ظاهر اولدی قیاس ایدرلر. اما و ترلمک آز اولور
و اولورسه هموار اولماز. **صوسامق** عطش یعنی صوسامق حالنده
دخی علامت طلب ایده لر دیمش ایدک صوسامق غلبه سی بلغمی حمی
لرده بلغم شور علامتی و نشانیدر. **چهره رنکندن** علامت طلب ایده سن
دیمش ایدک سایر جمله حمی انواعنده ابتداده یوز رنکی کیدر. اما بونده
کتمز و بر رنکده اولور که مثلا صمار ولقدن و یا شلغمه و آلاغه و قورشون
رنکنه بکزر اولور. **نبض**دن علامت طلب ایده سن دیمش ایدک نبض
افتاده و ضعیف و صغیر و متفاوت اولور. و **بول**دن علامت بولی آق
و رقیق و آخرلرنده قزل و مکدر اولور. **داوا ضندن** علامت طلب اتمک

بویله

بویله درکه بلغمی حمی لرک انتهاسنده اکثر غشی مثللو واقع اولور. و جمله بلغمی حمی لرده
اصلا آتش اولمز و معده ضعفی اولماز. زیرا طعام اشتهاسی ضعیف و باطل و آغز
چاشنیسی ناخوش و طعام یدوکی سیبدن قوت دخی ضعیف اولوب غشی
تولد ایدر. و گاهی بهلوده اکثر کوکسنده نفخ و طلاق دخی بیوک اولاق اولور. **علاج**
بو حمی نکث ماده سی گاه طاتلو بلغم و گاهی شور و گاهی اکشی و زجاجی و بورقی دیمش
ایدک. **طاتلو بلغم** علاجی استیلکی تلطیف ایلمکده معتدل اولان ادویه لر استعمال
اولنه. مثلا بارد نسنه لر قشرو پ کلنکبین که ساده سکنجبین ایله بوغورلمش
اوله. و بونلره بکزر نه وار ایسه و بیره لر کافیدر. **اکشی بلغم** شور و یا زجاجی اوله.
قوی رکث و لطیف ایلنجی و استی رکث ادویه لر کرکدر. بو بابده فلافلی و معجون کمونی
و بونلره بکزر نه وار ایسه و بیره لر. و بونده طبیعتی بوشاتمق و قیء ایتدرمک
و ادرار بول دخی غایت نافع و اعتدال اوله. و اکثر ماده غلیظ اولمیه تا فیدو آزه جق
اوله. انک حمی سی انتهاسی تیز رکث اولور. اول اوچ کون کشکاب و بیره لر
اما ماده غلیظ ایسه خسته لی اولنده غذالری منع ایدوب و بنه ضعیف
طاری اولمیه جق قدر اولمیه. اما ضعف وار ایسه ممکن اولدوغی قدر غذا و بیره لر
بو سایر حاد خسته لقلر کبی و کلدر. و چوق قطرلی بو قدر ضعف متغز ایسه
نوش ایتدرلر یا مزوره لر و بیره لر. و بالجمله اکثر مانع بو خسته نکث اول
نوبتندن ماده دفعی ایله اخراج اتمک قیء صوابدر. اسنی صو ایله می اولور ساده
سکنجبین ایله نیم کرم و یروب قیء ایدرسه غنیمت بیلور. خصوصا ماده
غلیظ ایسه قیء ترک ایتیوب ترب و ترب صو ایله سکنجبین ایله اکثر
اولنسه ترب تخمی و طوزرق ادن صوبنی نیم کرم و یروب قیء ایتدره لر بعده
کلبشکر و نعنا و ابوا شرابلری ایله معده یه قوت و یره لر. و ایدنجی کوندن
صکره ینه قیء ابیوره لر که معده ایچنده ورم و ششمش تولد اغندن قوق اولینه
سرافیون درکه یدی کون کجنجه رزیانه صولری و اکثر بکزر نسنه و یره لر
یدی کوندن صکره و یره لر. و معده یه رنانک ایدوب دوار ربوله حاجت اولورسه
انیسون و مصطکی کبیلر دخی یدی کوندن صکره و یره لر که حمی نکث بر ودتیله
[illegible] وقت ایده بله. و بلغمی حمی لرده کلبشکر ایله نعنا و انیسون ایله و مصطکی
ایله چکلمک قم معده یه نافعدر. و قم معده یه بو ضماد دخی لازمدر. **ضماد معده**
سکک اوچ درهم لادن ایکی درهم قزل کل و قصب الذریره هر برندن
بش درهم زعفران بر درهم اوله مزنکوش صو ایله یوغوروب

ضماد اولنه • وتلیین وملایمت طبیعت ایچون مسهل گلبشکردن آلتی درهم اوله والعتش
درهم لعاب صو ایله ویره لر • یاخود اون درهم خیارشنبه واون درهم عناب
شکر ایله ولعاب صو ایله وبش درهم عصفور تخمی بر لعاب صو ایله جمله بونلر رقیقله
بلغم اسهال ایدر • اما اگر بلغم ایله صفرا مخلوط ایسه بنفشه شرابن لعاب صو ایله
ویره لر یاخود سنبرخشت لعاب صو ایله ویره لر مسهل که نضیج اثری ظاهر اولدقدن صکره
ویره لر طبیعتی تلیین ایدر • ومعده یه قوت ویرر تربد ومصطکی وزنجبیل ویره لر • واگر
طبیعت نرم اولمزایسه بش درهم ملیّن گلبشکردی فتح ایده لر بعده اون بش
درهم سکنجبین ویروب واگر حرارت وار ایسه گلاب ساده ویروب
واگر حرارت یوغیسه گلاب رازیانه وکرفس کوکی قویه لر • والحاصل بو حمّی ده
غذا ودوا ویرمکده شرط بودر که علت اولنده اوچ گون هر صباح اوتوز درهم
ساده سکنجبین وآزه جق بارد صو ایله ویروب وایکی ساعتدن صکره یگرمی درهم
ساده سکنجبین دخی بارد صو ایله ویروب واگر عطشی اضطراب ویررسه شربی
گلبشکر ایله ویروب وایکی ساعتدن صکره سکنجبین ویروب وکنج قوشلقده
گلاب ویروب ودورت ساعتدن صکره یگرمی درهم ساده سکنجبین
ویره لر • واگر بول غلیظ ورنگین ایسه بونده فصد اولنمق روادر • ودردنجی
گوندن صکره سکنجبین بزوری ویره لر ودخی بابرده اولان گل قرصلری ویرملو
واندامدن ادرار ایله یاغلامق بو نوع حمّی ده فائده ایدر • خصوصا قوت
قوی اوله • واسمه سی دخی تن استی اولمیوب بلکه ونترمک دخی چوق اوله
دبوبابرده نسج العنکبوت دیدکلری اورنجک اوینی آتشده زیت ایله ایدوب
دیاردیه اندایی ادوه لر • وبونده برودت ورعده زیاده ایسه سعتر وقز
بخوش شرابینی ویرمک مناسبدر شراب سعتر نانخواه وصعتر
وزنجبیل وقرنفل گل ونعنا وقوری کشنیز هر برندن اوچ درهم یدی دانه قزل
اوزوم یگرمی دانه اوله • جمله سن ایکیوز درهم صو ایله اوچ بخشده ایدوب
کیدبجه قیناودوب وسوزوب حمّی توتقندن بر ساعت اول بوندن اوتوز
درهم ویره لر شراب مرزنجوش اذخر ومرزنجوش ونعنا وعاقر
قرحا که هم کوفته اوله هر برندن بش درهم عاودت اوزره بشوروب
واسمه توتجق گون طعام وتنقیه وایره سی گزنک اوتوز درهم
ویره لر • وطعامی نخوداب وزیرباج که زیت وکرا وبا ودسه که • ونعنا وطرخون
ایله دیه دوب ومزوره لرکه چغندر واسفناخ وزیره ودارچینی ایله • ویره لر

اما قوت ضعیف ایسه ودراج وحجل ایلی دیروب ورطوبت دیریجی باش
جنلر ونارده بالوع وسد کبیلردن وصوون صوون منع کرکدر • ودمنا که نضیج اثری
ظاهر اوله • اگر مسهل واگر حبدرات بو نوع علل اوله حب که اسهال بلغم ایده تربد و
غاریقون بیاض هر برندن دورت دانک حب النیل بر درهم ایارج فیقرا
دورت دانک طوز ایکی دانک مقل بر دانک اوله دکوب کرفس صو ایله حب
ایده لر • اگر قوت وار ایسه هفته ده ایکی دفعه ویره لر • بو حب بر نوعنه کفایت
ایدر مسهل آخر کیم بلغمی حمّی ماده سنن پاک ایدر محمد نبا ذکر ایتمشدر • ایارج
فیقرا ایکی درهم تربد بر درهم شحم حنظل بر دانک غاریقون ایکی درهم
افسنتین عصاره سی ایکی دانک مصطکی بر دانک اوله • دکوب سکنجبین
عسلی ایله بوغوره لر وضعف وار ایسه ایکی دفعه ویرمک کفایت ایدر تریاق
فاروق اگر ماده غلیظ وبارد اولوب خصوصا قوی استفراغدن صکره
بر درهم تریاق فاروق ویره لر • اگر یازگونلرنده ایسه نجی درهم کفایت
ایدر • یاخود مثرودیطوس یاخود سنجرنیا یا تریاق اربعه دن بر درهم اوله رازیانه
صو ایله ویره لر • واگر یازگونلرنده ومزاج وحرارت دخی زیاده ایسه بوندن یاخود
ایدوب سکنجبین بزوری وگلنگبین ایله زوفی گل ویره لر • وماقت نضیج بولمش
ایسه ماء الاصول ویره لر ماء الاصول کرفس ورازیانه وبادیان دارچینی کوکی
وبسبایج دانه لرندن هر برندن بر دسته مصطکی وکرفس تخمی هر برندن ایکی
درهم جمله سن بر بتمان صو ایله نصفی قالنجه قیناتدوب هر صباح بوندن
اوتوز درهم بنم کرم دیوب درهم گلبشکر ایله ازوب ویره لر ماء
الاصول آخر بو نوع اسمه نبرده معتمددر کرفس ورازیانه وکبره کوکلری
هر برندن اون درهم افتیمون وکرفس تخمی هر برندن ایکی درهم غافث
وافسنتین وبادآورد هر برندن بش درهم قنطوریون باریک اوچ
درهم جمله سن ایکی بتمان صو ایله نصفی قالنجه قینادوب وسوزوب
بوندن اوتوز درهمی یدی درهم گلبشکر ایله ویره لر ماء الاصول
که انده صفرا اوله رازیانه وعرق السوس هر برندن اون درهم اذخر
کوکی یدی درهم افتیمون اوچ درهم مصطکی ایکی درهم غافث
وافسنتین هر برندن آلتی درهم جمله سن قیناتدوب بوندن اوتوز
درهم ویره لر مطبوخ خلّ صفراسی زیاده اوله • بادآورد وشاهتره
هر برندن بش درهم یدی دانه قزل اوزوم اون درهم عناب هلیله

اون درهم اوله . عادت اوزره قیناد وب هر صباح کفایت قدرو برورلر حب که
دماغی ومعده یی اسهال ایله پاک ایده ایارج فیقرا اسکز درهم تره هلیله بش
درهم قرص گل وعصاره غافث هر برندن دورت درهم طوز اوج درهم
بادآورد دورت درهم افتیمون اوچ درهم تربد سکز درهم حنظل سن
دوکوب مقل وکرفس صویله خمیر ایدوب حب لر ایده لر بونک مقدار استعمالی بر
بچق درهمدر قرص گل محمد بن زکریانکدر . گل اون درهم عصاره غافث التی درهم
عصاره افسنتین دورت درهم مصطکی بر درهم سنبل واسارون وعود خام
ونفاخ اذخر هر برندن ایکی درهم قرصلر ایده لر . بونک مقدار استعمالی اوچ درهم
قرص که ماده غلیظ وخشنه لی طویل اوله افتیمون وکرفس درازیانه تخمی هر
برندن اوچ درهم فودنج نعنا وجوز بوا هر برندن ایکی درهم عصاره غافث
وافسنتین ونفاخ اذخر ورد وندر فطراسالیون ومصطکی وزعفران وگل وسنبل
هر برندن بر درهم اوله قرصلر ایده لر اکثر ایلغی اوزرنده بوزنده نهایتی وشینجی
ظاهر اولمش ایسه لازم اولان قرص بودر افتیمون بش درهم آجی بادام
ایچی دورت درهم نفاخ اذخر اوچ درهم لک مغسول بش درهم
راوند آلتی درهم زعفران اوچ درهم ایارج فیقرا بر درهم عصاره
غافث اوچ درهم کرفس تخمی اوچ درهم فودنج نعنا دورت درهم
قزل گل آلتی درهم حنظل عنب الثعلب صویله یوغوروب قرصلر ایده لر
بونک مقدار استعمالی ایکی درهمدر فصل وخته مرتبه انحطاطده
وارونده حمامی منع ایتمه لر . واکثر بلغمی استمه لرده غشی واقع اولورسه
خصوصا بوزنده دالوه واتبغده نهایتنده اوله . الگا نوب شننه لر ودیرمک اولمز
غایت مشکلدر . مکر بتدریج ایله ویره لر . وبتدریج ایله نوب ویرمکدن دخی
ضعف طاری اولورسه فائده اولماز . بوننده صواب بودرکه اولدن
اوج کون ماء العسل دن غیری شننه ویرمیوب علیل غایت ضعیف
ایسه بارلی کشکی جن نخود ابلر ایله پشوروب ویره لر . واکثر دخی لازم اولورسه
پاک اتمکی ماء العسل ایله یا جلاب ایله ترید ایدوب ویره لر . واکثر شراب
[illegible] ایسه بر مقدار بو محلده خلط پشورمکده آزه چوق شراب
ویرمک فائده ایدر . ورغغله بعضی چکندر صویله وبوره قاتوب [illegible] ایدوب
بزسقارینی پاک ایدوب وبدننه قیرنی باغلرینی واکثر مانند باغلی سوروب
ویر خرقه ایله بدنی رغغله اوده لر که خلط لطیف اوله . وجالینوس دیرکه

بوبابده

بو بابده اول ایقلرین اوروب بعده کبر ویتغاریدن اشنغه دکین هر بار اوده لر . ودهر کونلا
بویله باغلیه اوومق داوبومق چوق فائده ایدر . وطبیعتی قبض اولمغه قوماسه لر
وزیاده اسهال دخی پرامزدرکه قوت ساقط اولور . واکثر زیاده اسهال واقع اولورسه
حد نمو قوابض ویرمیوب سماق ونارونک وابوایله پشمش بغدای حلیمه سین ویره لر .
فصل باب اولنده بلغمی استمه لرده نایبه حمی سی ایکی نوع اولور دیمش ایدک
که بری کیجه وبری کوندز طوته اما اول که کوندز طوته گیجه ساکن اولور . اکثر عوبجه بهاریه
دیرلر . واول بر نوعی دخی کیجه طوتوب کوندز ساکن اولور . اکثر دخی عوبجه لیلیه دیرلر
اسبوجی بلغمیه نایبه ده بو ایکی نوع دخی مشکلدرکه ومدتی طویل ایدن حمی لردر . و
بونده دخی ورم خوف اولنور . وبو ایکی نوع که نهاری ولیلی دیمش ایدک نهاری نوعی
دخی عسر رکت اولور . زیرا کوندز هواسی گیجه دن اسخن اوله دخی معلومدر نوبیله
حرارت غریزیه بدنده پراکنده رک اولوب ومسام آچیلوب تحلیل زیاده قبول
ایدر . ونهاری اولان حمی نک علاجی دخی مشکلک اولور . وبو ایکی نوع حمی ده دخی
حمی طوتر ایکن ژنهار غدا ویرمیه لر . کوندز استمه سنده غدا وقتی گیجه یه دغدا
ویرلدکده هضم اولماوب اویقویه ودررسم امتلادن خوف اولنور . ولیلی
دیدکلری گیجه طوتن استمه ده مشکل اولان بودرکه . مثلا استمه نوبتندن گیجه ایله او
یومق اولمیوب کوندز اویومق استر وگیجه اویقوسنه ایسه کوندز اویقوسی
بدل اولمز بوسببدن ضعف دیوزده وال واتقذامنتهج ایراث ایدر . ودقه
انتقالندن زیاده خوف اولنور . ممکن اولندیغی قدر بو خوشیجه مناقمی کرکدر
وبلغمی حمی لرده بر نوع حمی دارودر . حمی بلغمی لازمه درلر . بوندن صکره بشنه
فصلده ذکر ایده زر ان شاء الله تعالی .
فصل حمی بلغمی لازمه بیاننده در طلغوزیجی
بو حمی که بلغمی لازمندر . بوکه عوبجه حمیات الکیفیته دررلر وحمیات الثیه دخی دیرلر
رقع حمیسی مانند اولور . واکثر پیرلرده چوق اولنور . واکثر علاجده غفلت
اولنورسه استسقا یه انتقال اتدن خوف اولنور . وبو حمی نک دخی دکلی جملاه
مکر بونیه بلغمی حمی لر علامتی کبی در نهایت بونده خاصه علامت بودرکه . اوشتمک
ودترهمک ودررهک دخی اولماز . مکر استمه طوتدیغی کون آز وچوق دریه علاج
بونک دخی بلغمی استمه لر علاجی کبیدر . وبونک اندرون زیاده علاجی بودرکه لطیف
ایلمجی دوالر ونجه سشرتبتر ویرمیه لر . بلغمی نایبه ده ویردکلری کبی اولمیه . زیرا
بونلر ضرر ایدر . خصوصا حمی ایله صداع وباد ما عنده ضعف دخی اوله . چوق قا

واقع اولورکه تزاید ایده وتنده سرسام ایلیر زیرا دماغ مادّه سی لطیفدرکه اولوب
ودماغه کلور . بونده صواب معده یه کلنشکر ایله قوّت ویره لر وخلطی تلطیف ایچون
رازیانه دری ایله قینامش ساده سکنجبین وباخود کرفس ورازیانه وبیلری ایله
دوزدکلری جلابی ویره لر وبونده قرص کل دخی چوق فائده ایدر **بقراط** دیرکه الحمّی فی
المشایخ لینّة . ولا یفترق المشایخ شبابتها الحمّی دلیتها . ولا یتقدم علی الشیخین الّا
بعد الاحتیاط والتعب بیرلری اسمه یومدن طوقز . وانک یومدن صکنه غرغره اولما
سی کرک وایستی سنه لر ویرمکه بهادرلق ایتمیه لر . الّا تمام احتیاط ایله اوله . پس
دماغ قوب اوله . وصداع دخی اولمیه دثمّی دخی اتهمته اوله بلغم استفراغی کرکدر
مثلا شول حبلر ایله استفراغ اولنه که ایچنده شحم حنظل اوله . وماء الاصول ایله
ویره لر . وقرص غافث وقرص افسنتین دخی فائده ایدر **قرص غافث** کل ابنی
درهم غافث سکز درهم طباشیر دکشوث هر برندن ایکی درهم
اوله بر شربت اولور . ومفصل قرص بودر **قرص مفصل غافث** غافث
اوتوز درهم قزل کل التمش درهم طباشیر قرق درهم اوله .
قرصلر ایدوب بوندن ایکی درهم استعمال اولینور **قرص افسنتین** .
اسارون وافسنتین وانیسون وکرفس تخمی وترنجی بادام وباداورد و
عصاره غافث ومصطکی وسنبل هر برندن ایکی درهم قرصلر ایدوب
مقداری استعمالی بر مثقالدر . بش درهم کلنشکر ایله باخود اون بش
درهم ساده سکنجبین ایله ویره لر **قرص کل** قزل کل التی درهم عود
السوس وسنبل هر برندن دورت درهم مصطکی وکهربا هر برندن
اوچ درهم قرص ایده لر بونک مقدار استعمالی بر مثقالدر . وبونده خوف
واردرکه استسقایه انتقال ایده دیمش ایدک اکثر استسقا علامتی ظهور
ایدرسه انک علاجیله مشغول اوله لر . وبر نوع بلغمی حمّی دخی واردر .
مثلا ایچروسنده صووق وطشره سنده ایستی اولور . وبالعکس که طشره
سنده صووق ایچروسنده ایستی اولور . بو نوع دخی بوندن صکره باشقه
فصلده علامت وعلاجلرین بیلدره لم که آسان اوله .

اون ایکنجی فصل بلغمی حمّی که ایچروسی بارد وطشره حارّ اوله وبالعکس طشره سی بارد وایچروسی حارّ اوله بیاننده در

شول حمّی که ایچروسی صووق اولوب طشره سی ایستی اوله . انک
مادّه سی بلغم زجاجی دیدکلری درکه بدنی قعرنده چوق جمع اولمش اولوب

وانک

انک بخاری عفونت قبول ایدوب ایستی اولوب بدن طشره سنه اورر .
واول که عفونت پذیر اولمیه بدنک ایچروسنی صووق ایدر . واسمه نوبتلرندن
اول صووق ایدر . زیرا اسمه سی بو مادّه نک چوقلوغندن آگاه اوله لر . وآگاه
اولمامه سبب مادّه بدنده ساکن ایدی دیر بره حرکت ایتیوب دیر حالده
بر حاله دونمز ایکن آخر حاله دونوب . وعفونت حرکتی ایچروده ظاهر اولوب
دیرتمکه باشلری وحرکتدن حرارتلنوب حمّی اقتضا ایلدی . وبو ایکی نوع حمّی کاهی
صفرادن دخی اولور . وصفرادن شویله اولورکه عروق باطننده صفرا متعفن اولوب
کچ تحلیل بولماغله بخاری بدن ظاهرینه چقه وایچروده یانه . **سؤال** واکر دیرلرکه ابتدا
حمّی احوالی فصلنده حمّی نوعو بر غریب حرارتدرکه قلبده یاقلنوب وقان وروح
واسطه سیله جمله اندامه وبدنه پراکنده اولور . وبو ایکی بابده ذکر ایلدوککز حمّی ده
بو شرطی ایتیوب آخر طریقله ذکر اولنمش اصلی نه در اکا **جواب** بودرکه جمله
حمّی لرده حرارت یورکه ایرشوب . یورکدن قان وروح وشریانلر واسطه
سیله جمله بدنه پراکنده اولدوغی مقرّردر . امّا اتفاق بر مانع ظهور ایدرکه
حرارت جمله اندامه برابر ایرشمز اکا جواب بویله در . والحاصل بو ایکی نوع
حمّی ده دخی **علاج** بیله بربیرینه قریبدر وبونده طریق صواب بودرکه
سکنجبینلر وشرب تخلخلری ایله وسائر ذکر اولنان منضجات ایله قی ایتدره
لر . لکن خسته لق ابتداسنده یدی کونه دکین هر صباح یدی درهم کلنشکر
یدروب معده یه قوّت ویره لر . واندن صکره ایستی شربتلر ایچوروب
وایکی ساعتدن صکره یدی درهم ساده سکنجبین ایچوره لر . واکر
برودت دخی غالب اولوب وقاروره ده خاملق اوله . کلنشکر یرینه کلنکبین
وسکنجبین عسلی یا بزوری ویره وب واندن صکره نقوع صبر . وایارج
فیقرا وشراب کل وحبّ صبر بونلر نافعدر . وبونلرک صفتلری ذکر
ایدرز . مثلا **حبّ صبر** بودر صبر اون ایکی درهم صاری هلیله دورت
درهم مصطکی اوچ درهم قزل کل وانیسون وزعفران هر برندن بر درهم
کثیرا ومقل هر برندن بریچق درهم حبّ ایده لر . مقدار استعمالی ایکی درهم
در **نقوع صبر** بر درهم صبری قرق درهم کاسنی صوینده بر کون وبر کیجه
اصلادوب یونی ایکی کونده ویره لر . واکر صبر یرینه ایارج فیقرادن بر درهم
اصلادوب وباخود کاسنی صو ایله ازوب ویره لر **نافع دوا** رازیانه تخمی
بش درهم ایکی ستان صوده نصفی قالنجه قینادوب وبو صودن یکرمی درهم

برنجی درهم ایارج فیقرا قی نوبت اچمکدن معده یی برزجیدن و انک بخارندن حاصل اولان
صداعدن امین اوله شراب گل ایکی بتمان قرمزی گلی سکز بتمان صوده نصفی قالنجه
قینادوب و ایکی بتمان عسل و شکر ایله قوامه گتوروب بعده بارد جه صو ایله
شربت ایدوب ویره لر ‧ و اکثر بونده مسهل ویرمکه محتاج اولورلر صفت
مسهل که نضج اغرینی ظاهر اولدقدن صکره ویریله ‧ تربد بر درهم غاریقون دورت
دانک صبر صبری نجی درهم سکنجبین ایله یوغوروب صباحه بر ساعت قالدقده
ویروب وارنه سی قرص گل ویره لر ‧ یا گلشکر یا گلنکبین ایله ویریله ‧ و معده سی
ضعیف اسه عود و مصطکی و یا عود معجونی و یا قرمز معجونی بر درهم ویریله ‧
و بو بله و بو بابده دخی جمیع اندامی ادومه کلی فائده ایدر دخنه نک میلی
اسی تکه اولورسه حقنه دخی فائده ایدر ‧ و علت ازقنده جوارش کمونی
و جوارش قوربنجی یعنی بربوز و نعنا جوارشلری ویرمک مناسبدر ‧
و اکثر خسته و صاحب مرض قنی بیر اسه دکه حالله خلاص اولمز و لطیف
ایدیجی دوالردن و دواء المسک حار ا اصول ایله ویرلر منفیدر و روزنا
تدن معجون شلثنا و مثرودیطوس کبیلر نافعدر ‧ و بونده ایچنده اولان حرارتی
تدریجله ترطیب اتمک استر مثلا علت ابتدالرنده ساده سکنجبینلر
لر ‧ و اواخرنده ‧ و اواخرلرنده نقوع صبر و ایارج در زیانه صولری و کاسنی صو
صولری و گل قصلری کافیدر ‧ و بوندن ماعدا بلغمی استمه لر علاجنه مطالعه
ایده لر ‧ و انلردن دخی بوکه مناسب اولانی علاجی ایده لر

ادن برنجی فصل حمی ربع بیا ننده در

ادیج کونده بر طوتوب تیتمه استمه سبی دخی دررلر سوداوی استمه در بونک
مدت نوبتی اکثر یکرمی دورت ساعت اولور ‧ و مدت ایامی اکثر التی ای
اولوب مادامکه بر فصل کچمیه دکه حالله زائل اولمز ‧ و کاهی بر ییل طوتر
درلر که ادم گوردک که اون ایکی ییل حمی ربعه مبتلا اولمش بونک تدبیرنده
خطا اتمامک گرکدر ‧ و بو حمی ربع ایکی جنس اولور ‧ بر بسنه نایبه دررلر
نوبتله طوتر ‧ ایکنجیسنه دائمه دررلر ربع لازمه دیمک اولور ‧ و بو نوعی
از واقع اولور ‧ و حمی ربع سببلری سودا تولدیدر و انک علامتی
اسبابیله اولور ‧ و سودا تولدندن اولان نوعی مثلا طلقده ضعف یا
وجع اولوب سوداءیی کندویه جذب اتمیوب ‧ و اندن قانی تمییز دخی
ایلمز ‧ و اول سببدن بدنده سودا چوق اولور ‧ و سودانک بعضیسی

طلبی فاتنک دوردلبی اولور ‧ و بعضیسی بلغم یا قان یا صفراکه محترق اولوب
ماده طمرلره بو حالله واره ربع دائم تولد ایدر ‧ و اگر طمرلردن طشره اوله ربع نایبه
تولد ایدر ‧ و اگر بر غیری عضوده و دشترسه یا صلب ورم یا سرطان یا فلغمونی
یا اکله تولد ایدر ‧ اما از واقع اولور ‧ و بونلر اولدقدن صکره حمی ربع خطرسزدر ‧ مگر
تدبیرنده خطا ایدوب و مدت اوزانمی ایله استسقادن خوف اولنه ‧ و چوق اولور
که حمی ربع آخر حرکت حمی لردن برینه انتقال ایدر علامتلری بودرکه حمی ربعک اول
کونلرنده اودشتمه سی و دترمه سی از اولوب بوما فوقنا زیاده اولوب دینه انتهاه وارنجه
تدریجله از اولمغه باشلر و اودشتمه سی دیتنمه جمله کونلرده خصوصا یل کوکلری زیاده و بعضلو
اولوب و دترمه سی دیتنمده وشلری برینه جقاجاق ایدر ‧ زیرا ماده چوق و غلیظ
اولوب استیلک کچ تأثیر ایدر ‧ و تأثیر ایلدکلری دخی بلغمی حمی ارکد استیلکنده ازرق
اولوب و خالص حمی ربع نوبتی مدتی یکرمی دورت ساعت و راحتی قرق سکز
ساعت اولور ‧ و اطباء دن بعضیلری تجربه ده ودیشلر که حمی ربع خالص اولدوغی
حالده سوداوی اولمغله مدت دوری قرق طقوز کون اولور ‧ زیرا سوداوی علتلرک
سببی حرکتی زحل حرکتی کبی اولوب ‧ و غیری کواکب قوتلرندن زحلک قوتی قوی
اولوب بو تقدیرجه استیلاسی دخی تجربه بیلنمز ‧ و آخر کواکب دقوتلری بیدیر
اولوب و هر بری بر آخر فلکده اولوب زحل یدنجی فلکده در ‧ دیدیلر یدی یه
ضرب ایدیجک قرق طقوز اولور ‧ بونک دخی اکثر ذوری مدتی و نوبتی قرق طقوز
اولور دیمشلر ‧ و زیاده و نقصان اولدوغی ربع خالص دکلدر دیرلر علامت بلغم
اما بلغم ربعک علامتی اولدرکه نوبتی طویل و نبض بطی و دائم و بول غلیظ اولور
و ربعک جمله انواعنده ابتدا بول اق اولوب و باشلد میل ایدر ‧ و خام اولور
و انتهاده قرلغه میله ایدر علامت دم و مک غلبه سی ظاهر اولمق و فصل
و کچش غدالر اکا دلیلدر علامت صفرا نوبتی قصیر و نبض سریع و متواتر
و عرق و عطش و فصل سنه و صفراوی غدالر اکا شهادت ایدر علامت سودا
حمی ربع دقتاکه خالص اوله اکثر سوداوی حمی در ‧ و سودا تولدینک اسبابی
که مقدما واقع اولمش اوله ‧ و سوداوی مزاج و عادت سنه و فصل و بعضی حمی
لردن ربعه انتقال اتمش اوله ‧ و سودا زیاده ایدر غدالر و تدبیرلر اکا شهادت
ایدر علاج عام جمله ربع انواعنده نوبت طعام و شرابدن خصوصا غلیظ
و نفخ اتدن ‧ و افراطله تر میوه لردن و سرد و یوغرت و لحم قدید و سایر زفرلولکدن
زیاده صودن پرهیز ایدروب و ممکن اولورسه صایم اوله لر ‧ و قوت ایچون

ایکی نوبت اراسنده پلیج وجبل دبونلر ماننده خفیف غذالر ویره‌لر. وعلت ابتداسنده
لطیف ویابس غذالردن وقوت استفراغلردن اجتناب ایده‌لر. اما نضج ظاهر اولنجه
ایسه بونلر جائزدر. واگر خسته‌لک اولنده معتدل استفراغه حاجت اولورسه معتدل
مسهلات ایله غلیظ خلطلرن بر مقدارین ازاله ایتمک مناسبدر که بابده دخی ذکر اتمشلر
در. اما بونده صواب استفراغ حقنه ویلنبه اولسه جمله‌دن موافقدر. وربع نوبتلر
اتیجک قدر تر میوه‌لردن دخی ویره‌لر. وراحت واسایش ورفقله معتدل حمام که تلیه
استیلکی کار ایتمش اوله وچوق چوق کتورمیه. ومعتدل غذا دیه وکثر استکلک ایله ایکه
میل اولنه مناسبدر. وسودانک ضدیدر. اما بارد وتر ورطوبتلو اشیا سودا ازاله
زیانلودر **جالینوس** ذکر ایدر عارل ایله ورجینی شوروب ویرمک وطامو حرمله
که اوزرارالجیون ویرمک لازمدر ودر اکثر تدبیرده خطا اولنرسه تا بستانه وارنجه
اوجان حمی ربع تیتر که حکمالر لطیف تدبیرلر ایده‌لر دیر. مثلا زیربایلر وپلیج ایله ایسمنش (?)
چوربالر ایله قناعت ایده‌لر. واستفراغ دخی لازم اولورسه آز ایلیه‌لر. ورفقله
اوله ونوبت کوننده نجه بابده ذکر ایلدوکمز اوزره سکنجبین وکلاب ویره‌لر.
واگر خلط غلیظ ایسه هر صباح بیری درهم کانکبیندن ودن درهم ساده
سکنجبین ایله بیوغوروب ویره‌لر. ودرون فستق وبندقه وشام فستقلر
وبادام ایچی ییه‌لر ودر که بونلر دنا نخود آب کبی تدبیرلردن حمی ربع زائل
اولور. وبوبابده هر بار قوتن حفظ ایدوب بی سعی خشمدن وغضبدن واندیشه
لردن وقیغولردن وکلردن منع ایده‌لر. خصوصا سوداوی ربع اوله **علاج**
دموی ربع اول حصول الدم باسلیقدن یا اکحلدن فصد اولنوب ونشتر ایله
چوق آچه‌لر. واگر قان قزل وصاف چیقارسه قانی چوق چیقارمیه‌لر که قوتی
حفظ اولنه ونوبت کوننده فصد اولنمیوب ایام استراحتده فصد اولنه
واگر فصد واگر استفراغ نوبت کوننده اولمز. اما نوبت کوننده آزه جق حمامه
وارمق که رطوبت آزه جق ودفعه انغراینده. ودربیه جک قدر اولمیه جائزدر مناسبدر
زیرا اخلاط طعام اولوب پخته اولمغه یوزطوتر. ومقصود صکره پلیج ودراج ایله
ونیم برشت یمرطه ماروسبی وادغلان وقوزی اتلری واسفیذباجلر وزیربالر
که طوزی اوتیله ودارچینی ایله اوله موافقدر. وبوندن هر بار رکره وطلاعه عناب
اکنك وکوزدیمک کرکدر. ونجه بابلرده ذکر ایلدوکمز مسهلات بارد دخی مفیددر. واگر
مسهله حاجت اولورسه شاهتره ویرمک مناسبدر **مطبوخ شاهتره**
عناب وقوره ارك هر برندن اوتوز دانه شاهتره اون درهم کاسنی تخمی بش

درهم

درهم رازیانه وکرفس دبی هر برندن برچکی درهم جکرکی جکلش قزل اوزوم اوتوز
دانه جمله‌سن قیناتوب وسوزوب بوندن اوتوز درهم ترنکبین ایله حل ایدوب
ویره‌لر. وبوبابده مطبوخ هلیله دخی نافعدر **مطبوخ هلیله** صاری هلیله وکابلی هلیله
هر برندن بریدی درهم قزل کل وکاسنی تخمی هر برندن بش درهم قزل اوزوم وارکت
هر برندن اوتوز درهم سبستان اوتوز دانه کرفس دبی درازیانه دبی هر برندن
برچکی درهم افتیمون بر درهم کاسنی وکرفس بیر اقلری بر روسته باشنی
نعنا وبنفشه والکرب هر برندن بشر درهم تمر هندی بکرمی درهم اوله جمله‌سن
کفایت مقداری صوایله قیناتوب وسوزوب بوندن بقدر الحاجه ویره‌لر. اکثر دخی مقوی
طلب ایدرلرسه بش درهم شاهتره وسنارمکی وادن درهم خیارشنبه
ایله بو مطبوخدن ویره‌لر. وخسته‌لک اولنده مادّه خام ایکن مسهل ویرمیه‌لر. فلا اقل اون
بش کون کچمک کرکدر. ودکلی ربع حمی ترنده دخی قی ایتدرمک قتی نافعدر **علاج ربع**
صفراوی بونه نجه علاجلر قریبدر. مثلا اول فصد ایدوب والستمه نوبتی اولمدوغی
کون آبزنه قویه‌لر. ودخی کشکاب وسکنجبین وانار وکاسنی ورازیانه صولرین
ویره‌لر. وبونده طبیعتی لعاب صوی وخیارشنبه وکلشکر ایله یا ماءالجبن ایله
کیم سکنجبین افتیمون ایله دوزلمش اوله. وکل شرابی یا مطبوخ هلیله ویره‌لر
واگر احتیاج ایله اول حقنه ویلنبه ایله تلیین ایلسه‌لر دخی معقولدر. ونوبت کوننده
نوبت آتی زاید رکن خلط حرکت ایدر. اول وقت قی ایتدرمک کرکدر. واگر طبیعت
حرکت اولوب قی دشوار ایسه **مطبوخ قی** صاری هلیله وکابلی هلیله هر برندن
بش درهم بنفشه دورت درهم افتیمون وسنارمکی هر برندن. اوچ
درهم ترب تخمی وطورق اوتی تخمی هر برندن اوچ درهم قاون کوکی دورت
درهم جمله‌سن دوکوب صوایله قیناتوب سکنجبین قشدروب
کفایت قدر نیم کرم ویروب قی ایتدره‌لر. اکثر قی واگر اسهالدن اسهال اولنور
جمله‌سی نافعدر **فصل** واگر حمی ربع مدتی اوزانه وچوق زمان بجه
قرص غافث ویره‌لر **قرص غافث** راوند چینی دورت درهم غافث
اوچ درهم لک مغسول دورت درهم کل آتی درهم سنبل هندی
دورت افتیمون وکبره تخمی هر برندن اوچ درهم کبره دبی نجی درهم رازیانه
تخمی بش درهم زعفران اوچ درهم حب البان دورت. درهم
اوله دوکوب کرفس صوایله قرص ایلیه‌لر مقداری استعمالی ایکی درهم سکنجبین
ایله ویره‌لر. وغداسی مزوره‌لر وقبق وخیار قلیه‌لریا. وبادام ایله زیربالر وطیهوج

ویروب واوج هفته یکدکون صکره قوزی واوغلاق اتلری ویروب دیمشلردن انار
ویرسلر منفعدر. علاج ربع بلغمی علت ابتداسنده تنوب استفراغ جایزدکلدر.
زیرا ماده ذی خامدر. ولطیف صفرا خرج اولوب وسودا اولورسه مشکلدر
اولور. نهایت هر صباح اون درهم جلنجبین عسلی اون بش درهم رازیانه صو
ایله واون درهم تیناشش کرفس صویله صاف ایدوب ایچوره لر. واکر طبیعت
ملایم اولمغه محتاج ایسه اولوب بش درهم عصفور تخمی واون درهم شکر ایله
بجوع بتمام لبلاب صو ایله ایچوره لر. وهفته ده بر دفعه مسهل کلشکر ومسهل
کلنکبین ویرسه لر. ضعو ایدر کلنکبین مسهل شربه دورت دانک زنجبیل بجوع
دانک بسفایج بجوع درهم کلنکبین اون درهم جمله ادویه بر یوغوروب بر شربتدر.
اما مزاج بحرور اولوب دتابستانده ایسه ماء الجبین ایله شکر ویره
لر وطبیخ یابس ایسه حقنه لینه ایله تلیین اتمک معقولدر حقنه لینه قوری انجیر
وبغدای کبکی هر برندن اوج درهم بابونج سکز درهم طورق اون بش درهم
بر بجوع بتمام صو ایله اوج بخشده بر بخش قالنجه قیناذوب وسوزوب واون
بش درهم تازه شیره من دایکی درهم شکر وبر درهم طوز قاتوب حقنه ایده
لر. ونوبت دفتنده زیاده برودت ورعده وقشعریره واقع اولورسه طورق
اوی صو ایله نیم کرم وسکنجبین ایله قی ایتدره لر. ونوبت ایامده ریاضت وآهسته لک
ایله اوزمق اخلاطی هزم ایلر. ونجکلم نضج اثری ظاهر اوله دخی تنوب مسهل ویرملک
لازم اولورسه جایزدر. ونضجدن صکره هر هفته بو سفوفدن ویرمک مناسبدر
سفوف هلیله کابلی وقره هلیله هر برندن یدی درهم بسفایج وافتیمون هر برندن اوج
درهم اوله. جمله سن غبار ایدوب بوندن اوج درهمین شکر ایله ویروب ودر عقب
ایسی صو ایچه لر. واکثر اسمه طویل اولوب وچوق زمان مرور ایدرسه معجون
فلافلی وبرلیه معجون فاضی سذاب بیرانی وفلفل ونانخواه هر برندن بش
درهم عسل ایله معجون ایدوب بوندن بر درهم ویره لر معجون فلافلی
آق فلفل وقره فلفل ودار فلفل هر برندن اون بش درهم عود بلسان اون
درهم زنجبیل وکرفس تخمی وسلیخه وسیسالیوس واسارون وراسن هر
برندن سکز درهم سنبل وجماما هر برندن اوج درهم کفایت مقدار عسل
ایله معجون ایدوب مقدار استعمالی بر مثقالدر. وبو قرص دخی نافعدر قرص
ربع تخم ... سذاب دورت درهم افتیمون اوج درهم جندبیدستر
بر درهم جماما اوج درهم رب السوس یدی درهم آق خشخاش اکی درهم

میعه

میعه ولبنون هر برندن اوج درهم بانفشه کبریت اکی درهم جلیس ثلث ایله بو
غوروب قرص ایلیه لر. ونوبت کوننده اوج ساعت اول اکی درهم ویره لر ایسی
صو ایله. علاج ربع سوداوی بو نوع چوق واقع اولور. وبلغمی علاجنه قریب علاج
لازمدر. وطبیعتی ملایم طوتمق کرکدر. واستفراغ تنوب احتیاج اولورسه نضجدن
صکره لازمدر مثلا مسهل افتیمون وبسفایج وغاریقون وحجر ارمنی وحجر الاجورددن قره زبیب
ایله اوله ودباسلیقدن فصد اولنمق دخی منفعدر. جالینوس درکه سوداوی حمی ربعه
چوق علاج ایلدم بو وجه اوزره که نضجدن صکره مسهل ویردم وبعده بر قاچ کون شراب
افسنتین ویردم وبعده تریاق فاروق ویردم عظیم نافع اولدی دیر وشراب رقیق
دخی نافعدر. ربع دائم دیدوکمز آز واقع اولور دیمش ایدک انک سببی ماده ایکی
عضوده یا اوج عضوده واقع اولوب وحمی سی ظاهر اولدقده هر بری غیری نوبت
ایله آغاز ایلر. علاج طعام وشرابی واعتداله مایل ادویه ایله وسائره
سکنجبین سکری وکلشکر وحاجت اولورسه سکنجبین بزوری وکلنکبین
ومعجون ماء الاصول وکرفس وبادیان رازیانه صولری ویرلوب وبونده دخی
باسلیقدن فصد اولنمق نفعی نافعدر. واقتضا ایدرسه صافندن دخی فصد
اولنه. وبعضلر که ربع حمی سنده دورت قیراط لاجورد ایچه لر فتی منفعدر
وتورت اوکیننی سرکه ایله بشوروب یدرلرکه فتی نافعدر وکریلی در
بسندن بخور اتمک دخی فائده ایدر. وشنبه کونی چورک اوتنی سکنجبین
ایله ویرسلر اسکی حمی ربعه فائده ایدر. وتبس دیدکلری ارکک کچی صقلنی
کتان هز ایله کتورسه لر نافعدر. وبر دانه جوز رومی دیبو غازنه آصه قوسه
لر مجربدر ودوه اتی راحت کوننده دورت دفعه یسه لر مجربدر. وآدی اورنه سنده
صو بیو یتورینی کمسنه یه سوز سویلمدن یا قنوب. وانک کولندن آب تمام اولنجه
ایچسه لر مجربدر. وشنبه کونی اول ساعتده بو طلسمی اتمک اوزرینه
یازوب یدرسه لر مجربدر دیمشلر. طلسم بودر اا هو ما طا لعلوما ابر اسوما
دخی ربع درهم مدبر مجوده ایله اون درهم شکر یدرسه لر نافعدر.
وربع صابجه دارچینی ایله غذا ایسه لخزد ویرملک دخی منفعدر.

اونبکنجی فصل حمی خمس ودخی سدس بیاننده در

حمی خمس بر کون طوتوب دورت کون طوتمیوب بشنجی کونی طوتر. اکثر
دلرلر. وحمی سدس بر کون طوتوب دورت کون طوتمیوب آلتنجی کونی
طوتر اکثر دلرلر. وکاهی اولور که بش کون طوتمیوب یدنجی کون طوتر. حمی

مثلث ونشع ورتع وعشر دیو متأخرون ذکر ایتمشلر . اما جالینوس حمّی مرکبه
کلمه صحیح وخمس وتسع وعشر قریبا انکار ایدر . اعنی بو نوع حمّی ترکت ماده‌سی بنه ربع
حمّاسی جنسندندر . اما ربع حمّاسنده بعضی مرتبه ارزاق وغلیظلر کیدر . وبو نوع
حمّی نادر واقع اولدوغی تقدیرجه حمّی خمس ضعیف اولور . زیرا سبب خارج
اسبابدندر که قوی حرکت وریاضت ونا موافق طعام وشراب وادویه ویا خود
بعضی نسنه‌لر که اعراض نفسانیه‌دن بعضی غضب وخشم وقیغو واندیشه کیبیلر
مزاجه تأثیر ایدوب وهر بار که بو اسبابدن بر تازه سبب ایله تولد ایلیه وکن طبیب
احتیاط ایتمک کرکدر غلیظ ودشمه امّا بقراط دیرکه سبع اسقمه‌سی واقع اولور وحاذق
اولوب مدّتی دخی طویل اولور حتّی شع حمّاسی نیه سبعدن دخی طویل اولور وخمس
حمّاسی جمله انواعندن دخی مشکلدر اولوب معتقدر سنده دردیر علاج بو خمس
وسدس حمّالری ربع حمّاسنه دیبدر اول تقدیرجه حارّ اشیا جوقلغی تنقیه
اولنمیه . واستفراغی دخی بعضی مرتبه از ایتدیرلر . نهایت نضج ظاهر اولدقدن صکره
احتیاج اولورسه استفراغ قوی جائزدر . امّا مزاج بارد ومیدور وحاره معده‌لر
اول کورمک کرکدر . واکثر اعتدالدن اسه بلغم ایله سودا علاجنی مخلوط ایتمک
کرکدر . دکرجه بونک علاجنده حمّی ربع ودونر علاجنه قریب اوله دیو ذکر ایتمشلر
ولکن اصل ماده‌نک جوقلغی وخلطک غلبه‌سنک تنقیه نوعی اولدوغنی بلمک
لازمدر که اکا کوره تلطیف وغلاظی استفراغ تدبیری اولنه . وطب کتابلرنده بو
حمّی جنسنده جوق اسم یازمشلر . مثلا حمّی بانتیالوس ودخی ایلیفوردیله
مشهوردر . وبعضیلر بو نوع حمّا حمّی محرقه وحوتیه کیبیدر دیمشلر . اول اجلدن
غلبه وماده‌یه نظر ایدوب اکا کوره ضدّی ایله علاج تدبیری لازم اولوب
مطلق علاج یازلماسقدر . مثلا سکنجبین ایرکت تنقیه نوعی وکشکاب کبی
دخی کذلک قوی جنسندن لازم ایسه رقائقه موافق تدبیر ایله دوزده لر
وبو بابده کلینیکلری دخی الکسک ایتبه‌لر مطلق علاجدر . واکا کوره نخوداب
ودزیرباجلر ویروب وزمانی تجدد کدن صکره طعورق اوتی ودارچینی ایله بنج
وبعده ناردن وادوغلا اتی ویرمه معقولدر . وباقی علاجلردن تحقیق
بابده تعیین اولنان سکنجبین وکشکابلر . وهمچنین طرخونه
ویرسه‌لر اکثر قوی واکثر ضعیف حمّه اسه لازم وموافق اولان ایده‌لر .

اون اوچنجی فصل حمّی مرکب بیاننده در

بو نوع حمّی مرکب دررلر . مثلا بر نوع حمّی ایله بر نوع حمّی دخی قریشوب

حمّی مرکب

حمّی مرکب ومخلوط اولور . وبوکا مخلوط اولان کاهی اولورکه حمّی یومیه ایله حمّی عفونی
کبی وکاهی عفونی ایله شطر الغب کبی مرکب اولور . وکاهی عفونی حمّی ایله
دوری حمّی ترکت بر بیرینه قریشوب مرکب اولور . وکاهی اوچ غب قریشوب
مرکب اولور . وبو اوچ غب مثلا غب خالص وغب غیر خالص وشطر الغب
کبیلردر . وشویله اولورکه هر بری حمّی نوبتنی تمام ایدوب ورعب بر بیرینی دخی
طوترر . واوچ نوع عددی مرکب ایسه بر بیرینی دخی طوتر بونده طبیب حیران
اولوب دکنه حالله ونوع حمّاسی کبی تشخیص ایده میوب دردلو دردلو حمّی
بر قیاس ایدرلر . زیرا غب ایله بر اسقمه دخی مرکب اولسه بلغم نائبه
قیاس ایدرلر . انوکچون حمّی نک نوبتلرینه اعتماد ایتیوب اعراض وعلامتلری
نشانلرینی کوزتمک شرطدر . ومرکب حمّی نک علامتلری مثلا
بر طوندوغی اسقمه‌دن خلاص تمام اولمادن برودت ورعده وجایز اولورکه
قشعریره ایله بر اسقمه دخی معاودت ایدر . وعفونی حمّی دخی کذلک دفع
حمّاسیله بلنمک قیمی مشکلدر . زیرا عفونی اسقمه کسلمک ایله فی الحال
حمّای دفع ظاهر اولماز . وبوبی اولدن تجربه ایلمدک طبیب قوقوانی بلورکه
بر اسقمه قویجا ایح بر اسقمه دخی خفیفک طوتوب واوشومک آغاز
ایدوب بعده اسیتی اولور . بونلر اندن قیاس ایدرلرکه حمّی یه
لازمدر وحمّی یه معتبره‌دن مرکب بر اسقمه اولا وکاهی بر اسقمه قوتنادن
بر اسقمه دخی طوتنه باشلر بوکا نزول دیرلر . یعنی بر برابر ارتجه .
نازل اولور دیمکدر . وبو حالی طبیب سونوخس حمّاسی قیاس ایدر
وبو نوع بو بیر برده جوقلق اولنر . اما هر اسقمه که معاودت ایلیوب
بو بله تیز تیز طوتنه بلمک کرکدر که انک سببی قویدر . وماده‌سی
تیز وحدتلودر . علاج اسقمه امتحنه اولوب مثلا اکثر صفرا وبلغم و
اکثر سودا ودم ایله مرکب اولوب یعنی قریشوق اولدوغی کبی علاجلری
دخی آمیخته یعنی قریشوق کرکدر . وبلغم مشاهده هر تنقیه اسقمه نک
علامتی قویدر . وترکیبی تنقیه مافقه ایله‌در . وایکی ماده وضددر . وبجه
درکوره‌لر . ماده ونشانی راست کلورسه علاجده دخی ادویه‌یی
ماده‌سنه کوره اول مقدار رفع ایده‌لر . وهر تنقیه قوتی ایسه
انک علاجی ارتوق ایده‌لر . وماده‌نک بری خطرناک ایسه انک علاجنی
مقدم طوتنه‌لر . وجمله مرکب حمّی برده وخمس وسدس وبو دکنه حمّی برده دخی

استسقانی آز ایدوب وقوتنی اتمه‌لر بو شرطی یعنی بابده دخی ذکر ایلمش ایدک • زیرا
بونلرده قوت استفراغ حرارت اصلیه‌یی اندامدن کتوروب حمیات موقوف دن خوف واردر
ودخی قوی وجوع استفراغ ضعف ویردوکی معلومدر • ومادامکه خسته‌نک
قوتی یرنده اوله • استسقادن اوزاندوغی نه‌دم چکلمز امدی بونده دخی مطلق علاج
تحزیر اولنماق مناسب دکلدر • حادثه‌یه کوره تدبیر اقتضا ایلدوکی وجه ترکیب اولنمغله
علاجده دخی ترکیب اقتضا ایدر • نهایت خاصه اکثر حرارت قوتی ایسه وقص کافوری
ویرلوب ومرکبی بارد ورطب شنه‌لر ورن ایده‌لر • مثلا خیار وشنجار روقادن
ودخی تخمرلی ایچلیه وبوندن مستخلب لرکبیره دعارل تخمی وبادام وکثیرا کبیلر •
مناسبدر • وغذا اسنده دخی کذلک بارد ورطب اشیا کرکدر که عفونت
پذیر اولمیه • غوره لروزبربالر وارکت مزوره لری وجمله ترا اولان اشیادن
اسفناخ وتبوع وخیارلر والکا مانند شنه‌لر ختم ایدوب • عفونتلری
اراغ ایدوب وباقی علاجلرینی حادثه سنه کوره مشاهده نجه ایسه آنکا
کوره تدبیر وترکیب اتکدن غیری چاره اولمز • وکشکاب وسکنجبین
نهایت حمی انواعندن ترک اتمک اولماز •

اون دوردنجی فصل حمی غب بیاننده‌در

غب ودیدکلری حمی انواعینی کندو بابلرنده جمله اسباب وعلامات وعلا
جلری ایله باشقه باشقه فصل ذکر اولنمشدر • وحمی غب دیمک
مجرد ومطلق سوزدر • اما بونک انواعندن غب نامیله یاد اولنان
حمی غب خالص بر نوعیدر • وحمی غب غیر خالص دخی بر نوعیدر
وبر اسمی دخی واردر شطر الغب درلر • ومطلق غب دیمک برکون
آشری طوتن حمی‌یه درلر • برکون اشرلی حمی ایسه عفونی حمی ده
دخی اولور • امدی بالکز غب دیمکه اعتبار اولنمیوب وقتا که غب کوره‌لر
غب خالص میدر • وغب غیر خالص میدر یوخسه شطر الغب میدر
مخلفنده وآنک فصلندن ودبابندن معلوم اولور • وعفونی حمی ده
دخی بعضی مرتبه غبه مشابه حاللری واردر آکا دخی نظر اولنه لکن حمی غب
دیو جمله کتابلرده بیان اولنمغله ادمحل تحریر اولنوب • دغبک فنی نوعی
ایسه اول بابه واول فصله مراجعت ایلمه‌لری ایچون بیان قلندی •

اون بشنجی فصل حمی دق بیاننده‌در

خلق بوکا اکثر اغرلی درلر • بو دق دیدکلری علت ابتداده آدمه تولد اتمک

نادر اولور • اما اثنا بر سبب وبر علامت اسنرکه واقع اوله • واکثر بر فنه‌لکدن
دفه اشتغال ایدر • وخسته‌لر صوکلرده دخی خلاص اولوب بر از زمان امان ویرمشکن
ایکن بر بهانه ایله دفه دوشر وحمای بو مثنه دن وغیر بدلا دخی اولور • وخطاء طبیب ایله دخی
اولور • لا بدده دفعه اولمق اوله‌مز بر سبب اسنرو معلوم اولوکه انسانده اوج
رطوبت طبیعی واردر • هرکاه‌که بو رطوبتلرک بر نوعی خرج اولوب زایل اوله • دق
تولد ایدر • واوج رطوبت دیدوکمز • اولکی بر رطوبتدرکه جمیع اندامه دمرد قه پراکنده
اولمشدر • نته‌که مثالده کوز فصلده اوتلر اوزرینه نازل اولان شبنم کبی بونک
کبی طبیعتده آنک کبی رطوبته برحال واقع اولوب دبر سبب که آدم طعام وشرابی
کچ بولمغله آنک طبیعتی اول قوته متوجه اولوب دائی تمام طبخ وهضم ایده • واول
قوتدن یوزینی انته اول رطوبته طوتوب وآنی طبخ وهضم اتمک رطوبت خرج اولنور
دیدوکمزدر • ایکنجی بر رطوبتدرکه جمله اندامدره ایله آمشوب وسرشته اولوب
وبلکی طبیعتده الکاشبه اولوب منجمد اولوب وانجماددن دخی قریب العهد اولوب
وقتاکه آکا بر قوتلی حرارت ایرشه یا ریاضت ویا غیری اشتغال واقع اوله • اول رطوبت
ایرر • وتحلیل خرج اولوب جمله اندامک اتصالی باطل اولور • اوچنجی رطوبت
اولدرکه اصل اندامک رطوبت ایله استحکام اولنمغه صالحدر • زیرا جمیع بونک
اجزاسینی پیوسته لکی آنکله‌در • ونعناکه بو رطوبت دخی خاله واوصلیه • اندام اجزا
سنی پیوستلکی دخی باطل اولور • اکثر خارج واکثر باطندر • دبو اوچ رطوبتی
شول شنه‌یه تشبیه اتمشلردرکه • مثلا اولکی رطوبت چراغدن اچنده اولان
یاغ کبی اولر • وایکنجی رطوبت چراغده فتیلک اچدوکی یاغ کبی اوله • اوچنجی رطو
بت فتیل اجزاسنک اتصالی اولان یاغ کبیدر • امدی هرکاه‌که اول رطوبت
بدندن اکسیلور خصوصا یورک حوالیسندن اوله • انکه شابه‌درکه چراغدن
یاغی خرج اولوب ضیاء مدوری خالیه ومنقطع اوله • امدی معلوم اوله‌که
دقک مبری قلبدر • ودفه علاج اولندوغی اوچ وجه لیوذرینه کوستردکمز
رطوبت کبیدر • مثلا اولکی درجه‌ده اولان جزء باطل اولسه علاجی آسان
اولور • وایکنجی جزء باطل اولسه‌که ایکنجی رطوبت زایل اولمشدر علاج دشوار
اولور • واوچ رطوبت بدن زایل اولسه نه یاغ ونه فتیل قالمش اولور
اندن نه چاره یورک واندام اجزاسی اوله‌مز • دبونک ایکنجی درجه رطوبت
خرج اولندقده اسمنه ذبول درلر • وعلت ذبال دخی درلر • دبو دخی اوچ
اوچ مرتبه‌در • مثلا اول واوسط وآخردر • ذبولده دخی علاج اولنده اولور •

واوسطه ده دشوار اولور و آخرنده علاج اولنمز و دقک مبدأی یورکدر و کاهی یوبی و
عفونی حمی ایرده حرارت یورکه اوروب و کاهی جگر و اوکیس و معده وارلری دخی دقه
مؤدی اولور زیرا ایبو نلرک حرارتی یورکه وارر و کاهی حمی ایرده طبیب غلط ایچون ویا
خود قوت سقوطی خوفندن ماء اللحم ویروب ویا خود معجونلردن دخی بیتار و غیری
نسنه‌لر ویروب و یورک حار اولوب و رطوبت خرج اولوب دقه مؤدی اولور
و دقک ابتدالرنده بلنمک قتی کوجدر و علاجی آساندر و صکره‌سی قتی ظاهر اولور اما
علاجی قتی دشوار قبول ایدر و حمی دقک تشخیصی قتی کوجدر زیرا اوچ
نوع حمی نک جمیع اولدوغی محل اولسه کرکدر نبضدن و که طبیب بلمز علا
متلری اوچ وجه اوزرینه‌در برینجی نبضدن ایکنجی قاروره‌دن اوچنجی حرارتک
کیفیتندن طلب اولنه و نبضدن بلنمک مثلا نبض دقیق و ضعیف و متواتر اولوب
برحال اوزره قالور و اولکه قاروره بلنمک در بولنده یاغ علامتلری ظاهر اولوب
قتی و بول نک قدنه ایرشدکجه یاغ قتی ظاهر اولوب و اوزرنده کپک خرده‌لری کبی
برر سوب ظاهر اولور و اولکه حمی کیفیتندن بلنمکدر اول دخی اوچ وجه اوزرینه‌در
بری حمی دق کندو آهسته اولور اما مریض آنی کندو بدنندن آگاه اولمیوب
زیرا حمی حرارتی آنگ مزاج اولمشدر آنگیچون آگاه اولمز و بلکی طبیبی دخی غلط
ایدرلر ایکنجی حمی بدنی اودسنه ال قوسه‌لر ابتدا اسیلک آنجق جوق
حس اولنمز و هر نه قدر ال طوره‌سه اول قدر اسیلکی ارتر و طمرلر دشریا
المر دخی اسی اولور اوچنجی اولدرکه چراغ ایچنه یاغ قود قلرنده ضیاسی کسنر
اولدوغی کبی دقده خسته‌یه طعام ویرلدکده حمیسی ظاهر اولور و نبض قوی
و آرزه جوع عظیم اولور و طبیب جاهل بو نوع حمی طعامدن صکره ظاهر اولغله
حمیسی طعامدن قیاس ایدوب طعامی منع ایدر و انکله هلاک اولور
زیرا احوالی غیری خسته‌لر کبی دکلدر و غیری حمی ایرده طعامدن منع و پرهیز
تشنیره‌لر و نوبت اوزرلکی و تکسی و اندامده آغرلغی و تکسیری و اول دایاقی
بر دوشوق و نبض اختلافی زیاده اولور اما دقده طعامدن حمیسی ظاهر اولدوغی
غیرنده غیری نسنه ظاهر اولمز و حمی ربع یوم دقده دوکز دوبش ایدکک انک علامتی
حمی ربع یوم اوچ کون طوتر و دخی ایکی کون طوتمز و صالی دیرمک علامتی اولمز و دایما
دق اولدن اولدوغی حرارتدن زیاده اولمز و بونده بدنک یبوستی اسهال حمی
ایجاب ایدوکندن دخی زیاده اولور و چهره لونی زرد اولوب و هرکاه که
بونلر کبی علامتلری ظهور ایده معلوم اولورکه حمی ربع یوم دقه رجوع ایدوب د

دقی یوردی دخی حمی ربع عفونتده دوندوکی علامتی اولدرکه حمی ربع عفونتک بدنی دوندوب دوقی
ایلینجه بدنده بر حرارت و یبوست قالمش اولور و اول حمی ایچابندن بدنی دخی زیاده
لاغر اولوب و بول دخی ایچنده قریش کبی یاغ ظاهر اولور و ذبول علامتی اول اولدرکه
درجه‌سی اولدرکه کوزلری ایچری‌یه باتوب و قبوری کوز چقورلری ظاهر اولوب و کمولکلری
آشکاره اوله و صدغلری اوتوروشوب و آلتی دریسی چکلمش اولوب و یوزی
و سائر جلدلری رونقی کیدوب کویا بر غبار صاچلمشدر و ابرولرینی ثقلت ایله قالدره
و کوزلری اسه اویقوسی کلمش کشی کبی اوله و بعدی سورری اولوب و بیورری
قلقری تزنزاو زانه و بدنده کهلر ظهور ایده و هرکاه که ذبوللق درجه آخرینه
قلقلوب و کلوب و ورشلری کوردولور و غیری علامت ظهورنه مهلت ویرمز زیرا قبالی
مشکل اولمشدر جالینوس درکه بن دقی کوردوم قولونک بغرسقلرینک ورمی سبب
اولوب آنک مدتی اوزامق ایله ذبوله مؤدی اولدی و کوردوم که ورم و بو کرکث
دری و زلوق الامعا مدتلری اوزانوب ذبوله مؤدی اولدی و زلوق الامعادن طوتیلدی
صکره بر آنسزین حمی ظهوره کلمک معلومدر که یبوستدن بر سبب یورکه
و اطرافنه تأثیر اتمشدر حمی ربع دقده حکم اولنمق کرک و علاج دق قوت بدنده
اولوب و بدنی اتلری کموکلری سنر اتمش اوله و ذبوللق علامتلری ذکر ایلدوکمز
اوزره ظاهر اولمیه علاجه امیدوار اولنه‌در و بونده طریق علاج دخی بش وجه
اوزرینه‌در برینجی مکانک و اونک هواسی و مسکن و مفرشی ایکنجی ابزن
و حمام و تمریخ تدبیرلری اوچنجی اکلمه و ایچمک و بلکی اندامه نه ذخی سد
صاغموخ و وردیجی اوتلر دشرتلر بشنجی غذالر تدبیری رتائق مکانی و مسکنی
انواعی دبش آیدک فصلی تابستان ایسه صوق مکانده و اووده اولنور و
دریچ شمال اولان مکانه اوجیه و اووده مارجاری دروشکی اولدها اوزرینه براغوب
و بارد و رطب ریحانلر و بنفشه و نیلوفر و صندل و گلاب و کافور واردکنده قاربوز
و قاون و بوز و باش قوروه‌لر و دروشک کتاندن اولوب و طعامدن مقدم
دعوزی کوکسنه و الکرینه صندل و کلاب و باشنه کشنیز و تخمکان بیرکی دخی
العالم صولری دکل و نیلوفر یاغلری ایله و شال اصلادوب اوره‌لر و تنز تیز تبدیل
ایده قابل ایسه اوچ دفعه کوندز و اوچ دفعه کیجه تبدیل ایده‌لر و بو مقوله‌دن
بارد ضماد دخی ایدوب نفس چکمک آلتلرینه معاونت ایدر و بونده یبوست
چوق زمان بحرسه ضیق النفس و آواز بوزلمق عارض اولور و اکر بوردندن
صفا آتزسه بونلری نیم کرم ضماد ایده‌لر و کیجه معده‌سنه و کبکنه و طبانلرینه

ویوره سنه وقولاغنه قبق ویا بنفشه یاغی دوره لر • واکر زمستان وقتی ایسه اوک
ویسکنک هواسی معتدل ویوذکر اولنان اشیای دخی اعتدال کتوره لر که زکام و
نزله توتدن اتیه وحمام • ونسیج دانبزن دخی قوشش دبنیم کرم اذنوب جراری قلبه تاثیر اتمیه
الانوی کتوره جک قدر رجه استی جه اوله که بدنه رطوبت ویره • وانبزن واجلاسن نحواری
بنفشه دنیلوفر وقبق وماء الشعیر اقراص ایله قیناش اوله ودخسته یه زقفت ویرمیوب
برنسنه ایله کتوروب واوج دورت دفعه ایچنه یاتوروب دچقاروب بعده
تیزجک چقاره لر که ضعیف اولیه • واکر قوتی داخی جانی یرنده ایسه بر مقدار دخی اجلاسن
ابقوروب بنه چقاره لر • بعده ذکر اولنان یاغلر ایله اندامین یاغلیه لر • دخی حکیم ایزنه
کتورمک دلیه لر بر بچق ساعت اول کشکاب ویروب اندن اجلاسن انتیوره لر
وچقامدن دانبزدن چکره بنه ارپه حریره سی یاخود تازه یوغورت ایرانی یانیم بر
شت تازه بیرون ویروب وهر طعام مده دورت ساعت کچنجه اصلا بر طعام
دخی ویرمیه لر • دچقامدن چکره سه وایران ویرمدن قاچنیه لر • وسه لردن
ممکن اتسه قانون سه جمله دن اعلادر • طمبرده تنزسکنز ورقیق اوبوب
جنبش آززدر دبدنه تیز رطوبت ویرر • دکنج تندرست حارسه ب اول
شرط اوزرینه کر کدر که • مثلا حمی بردن دن عزیب اصلاحی اولمیه زیرا عزیب
حمی اوله سه ویرلمز • واجتناط یریدر • وبدنده عفونت قبول ایدیجی
مانده اولمیه • ودخی حمی سندن عزیب آخر عارضه اولمیه • ومده قوتکه طمرلری
ایچه دیبوسنلوا دنور • انکه طمرلرین بوشاق اوبوب • دنغود ایدوب
وبدنه رطوبتدن حصه ورره دحارسه ب اول طغوریش جایز اولمیوب و
طغورسندن دورت آیی کچمش اوله • واونلوبی دعلیقی قصیل دیوئجه و
مارول • واسفناخ وخرفه وشن الحل دخیارلر اوله • وهر صباح سدی حافظ
دفلرنده پاک جناغه صاغوب عفونت قبول اتمیه • ومریضه فی الحال تازه
ویره لر • اول کون نصف جناغ وایرته سی بر جناغ وایرته سی بر مقدار دخی
زیاده جه ویروب بر بچق کونه دکین تدریجله واندن چکره بنه نصف جناغ ویره
لر • واوده جناغ التی درهم سه آتمه کر کدر **جالینوس** درکه صباح سه
ویردکدن چکره بر ساعت کچوب اندن نبضنه نظر ایدوب اولکی نبض ایله
قیاس ایده لر • اکر نبض اقوی وعظیم اوله معلوم مدر که سه ایو هضم اولمشدر
واکر نبض صغیر یا مختلف یا متواتر ایسه معلوم مدر که معده ده سه
فاسد اولوب زیاده ویرمیه لر تاخیر ایده لر • وسه ویرلدوکی ایام آراسنده

کوره لر

کوره لرکه آخر حمی واریمی ونهمی نشانی ظهوره کلیه • اکر بویله حال واقع اولورسه
سه ویرمیوب سه بدل خیار دفاریوز وخرفه تخمی صولری جایزدر • وقرص
کافور دخی ویره لر • واکر سه سببی ایله بدنده بر عفونت توقع ایدرسه
طبیعی بر ملایم ارک شرابی وبنفشه ومیوه لر صولری ایله اطلاق ایندره لر
جالینوس درکه معده ده سه منجمد ومتعفن اولوب بیرا اولمقدن اجتناط
ازه جی طوز ویا عسل قته لر • واکر طبیعتده جوق ملایمت وار ایسه طوز قاتیه
لر • اسهالی زیاده ایدر • نهایت تازه ایران ویره لر که سوزلمش ودموز ایله
داغلنمش اوله • وایچنه قابض ویار دنسنه لردن طباشیر ویا طراثیث بر اغیه لر
داکر حمی یوق ایله سعال واقع اولورسه بر درهم کثیرا دخی قته لر • وایران
تدبیر باشویله درکه صغر یوغوروب ایرانی اون بش درهمی که سوزلمش اوله
لر • آتشده اتمک تیز دروب وغبار ایدوب اون درهم اول اتمکدن قانوب
بیه لر • ایرته سی ایرانی بش اون درهم دخی زیاده ایدوب واتمکی اکسک قویه لر
وینه ایرانی اکسلدوب واتمکی ارتروب بو حساب اوزره ویروب دیو تبوتا نندن
وارکندویه طبیعت اولمیوب ونبض قیاس اوکی حالندن بخه ورمعلوم اولمیجه ایچوندر
واکر استمه سبیله بر عفونت پیدا اوله وبو قوف اولنورسه ایرانی قرص طباشیر
ایله ویرملک لازمدر **قرص طباشیر** بودر طباشیر دورت درهم قزل کل آتی درهم
خیار وقبق تخملری دتخمکان تخمی هر برندن اوچ درهم کل ارمنی دکهربا هر برندن دورت
درهم لسان الحمل صوایله یا بذر قطونا لعابیله قرص ایدوب مقدار راستی بی
بر مثقالدر دسحق وقتنده قرص کافوری خشخاش شرابیله یا طتلو انار صوایله یا
زیبوز یا خیار صولری بلعابیا جابله ویروب وکون طوغکن سرطان ایله یشمش کشکاب
جلابله یا انار صویله ویروب داوچ ساعتدن چکره بکرمی درهم عناب یاخشخاش
شرابی بارد صویله ویروب واخشام بذر قطونا لعابی وجلاب ایچه اما معده
ضعیف ایسه بونلری انار صوی ایله ویره لر **کشکاب سرطانی** اتکچی طوتوب
واطراغین کیدروب دیرنج دمغهکل ایله طوزه بولایوب ویاکت بویوب اندن کشکاب
بیراغه لر • داتکجی ودیشی اولسه دخی مناسبدر • اکثر ایله اتکجی دورته لر بسه
کبی رطوبت چقارسه دیشیدر • داکر سرطان بولنمزسه عناب دخشخاش
شرابیله ویادام یاغیله ویره لر • دزبول اولنده کشکاب که اتکجی دقبق ویا بادام
یاغیله ویرملک مفیددر **قرص کافور** قبق دخیار تخملری دابوا جاردکی هر برندن
بش درهم کل اوچ درهم صمغ عربی واق صندل دنشاسته وکثیرا هر

برندن ایکی درهم رب السوس و طباشیر هر برندن اوچ درهم مارول تخمی بر درهم
کافور بر درهم بذر قطونا ایکی قرص ایده لر . مقدار استعمالی بر درهم در . قرص
خشخاش اکثر اسهال وار ایسه آق خشخاش و تخمی ان و قبق و خیار تخمی
و ایوا چکردکی هر برندن التی درهم صمغ عربی و طباشیر و کل قیرمزی و حماض تخمی هر برندن
اوچ درهم نشاسته ایکی درهم کل بش درهم کافور بر درهم اوله تخملری دوکوب
لری قاوره لر و ایکیشر درهم قرص ایدوب صباح مرداره قرص ایلی بایوا صولری ایله
ویره لر . و کشکاب ارپه قبوغندن ایدوب و ایچنده قرسیمن پشمش و ایوا پاره لری
و آزه جق کل ارمنی و صمغ عربی قتمش اوله لر که طبعی امساک ایده . تدبیر غذا مثلا
اکر اسهالدن و شدتدن و کثرتدن بدن دائما اندن بر نسنه ویرمش اولوب
اکر هضم ایتمش ایسه آز آز غذا ویره لر که معده تثقیل اولمیه . و وقت حرارت دخی زیاده
اولمیه . و غذالری دخی ماش مقشر که اسفاناخ و مارول و قبق و بادام ایچی پشمش
اوله . و ارپه کشکی دخی آزه جق دمارل و بادام ایچیله یاخود بادام یاغیله اولوب
و خیارلر و قبق و اسفاناخ قلیه لری و پاک اتمک که ایستی صو ایله اول اصلادوب
بعده قار و یا بوز صولری ایله اصلادوب ویره لر . حرارت حمی یا باطل ایدر .
اما اکثر قوت بدن و معده زیاده ضعیف ایسه بارد صو یه بدل اکثر اختیار ایدوب
شراب ممزوج و جدی اتکی اصلادوب ویره لر . و اکر صفرا غلبه اتمش ایسه غذا
بلیچ دوراج و حجل اتلرندن مصوص ویره لر و ادغاق و مزاغو اتلری و تازه بالق دخی
ویره لر . و میوه بر هشت برده و طوز سوز تازه پنیر ویرمک دخی مناسبدر .
و میوه دن انار لذیذ و طاتلو رسیده الما و ربوز و تازه عناب دخی آز ویرسه
فائده ایدر . و خیر سنر ایکدن و مفصل زیاده و چوق بارد صودن منع اولنه
و دق الشیخوخه یه انتقالدن خوف اولنمغه کرکدر . و جمله ذبول اصحابنه لازم اولوب
رطوبت زیاده ایده جک صولر و هریسه لر ویره لر . حسو ذبول بنم کوفته ارپه
کشکی یکرمی درهم باقله اونی اون درهم ماش و آق خشخاش تخمی هر
برندن یدی درهم بادام بش درهم جمله سی صوده متدا قیناوب بونک
یکرمی درهمنه یکرمی درهم طاتلو انار صوبی و بش درهم بادام یاغی قاتوب
ویره لر . و ایکی ساعتدن صکره ایچین بابارده ذکر ایلدوکمز اوزره آبزنه اوطورتمه
ایتدیره لر . و اکثر طبیعت زیاده ملایم ایسه انکدن و تکیه و آزه جق شاهبلوط
و آزه جق زعفران هریسه سنه قاتوب ویره لر . و اکر مدفوع ضعیف و بی
طاقت ایسه ماء اللحم ویره لر . مثلا اوغلاق اتنکنه قزل بیرلردن کباب

کبی

کبی بر مقدار قیزارتوب بعده چولمکه قویوب و قیناتوب بعده چیقاروب
اندن حاصل اولان صوبی صیقوب و آزه جق طوز و قورو کشنیز قاتوب
تکرار قیناتدوب ایچه لر . و اکثر بو علت دق الشیخوخه یه انتقال اتمش ایسه
بوندن صکره دق الشیخوخه باشقه فصلده ذکر اولنور . ان شاء الله

اون التنجی فصل دق الشیخوخه بیاننده در

بو که پیرلرده وارلر . و بو دخی حمی انواعندن دکلدر دیمشلر . بعضیلر دیمشلر
که حمی یابسه که ذکر اولنان دق مرضی حمی اولوب . و اشبو دق الشیخوخه ده
دخی مزاجه یبوست غلبه ایدوب مدقوقلر صورتنه و پیرلک آثارینه التر انو
کنجون حمی انواعندن عد اتمشلر و بونک دخی بعضیسنده حرارت اوزره
و بعضیسنده برودت اوزره و کاهی بعضی برودت و بعضی حرارت اوزره
سائر حمی لر کبی حمی سببی اولور . اما آز واقع اولوب و بو دق الشیخوخه
حمی انواعندن خصوصا حمی دق دن و حمی ربودن دخی انتقال ایدر . و بو علت
پیرلرده چوق و جوانلرده آز اولور . و اوغلانجقلرده دخی آز واقع اولور .
و پیرلرده چوق واقع اولدوغی اندرده حرارت غریزیه آزلغی ایله ضعیف
اولور . و بو علتک اصلی سببلری بش نسنه اوزرینه در . برنجی حمامدن
یا قوی ریاضتدن و مسام منفتح ایکن بارد صو ایچوب و قوت دخی تحلیل
اولمش ایکن کبیرده بارد صولر ایچوب و اندامی دخی بارد ایدوب قوت
و حرارت غریزیه برودت اوزره اولوب ضعیف اولوب . و قوت
غاذیه کندو کارندن قالوب جمله اندامه غذا ایتمکدن قوت منقطع اوله
بیوب پیرلک آثاری کبی ضعیف و لاغر اولورلر . ایکنجی برابر بخارلر و رطوبتلر
یوزکه طرفنه واروب یوزکی صو دریر . اوچنجی ریاضت و باغلرینی سبزن
رطوبتلری ماده سی اریدوب و تحلیل اولوب حرارت غریزیه تحلیل بولیز
اولمغله طبیعت بارد اولوب یبوست غلبه ایدر . دردنجی قوی استفراغلر
ایله حرارت غریزیه ماده سی خرج اولمش اوله . بشنجی حرارتلو خسته لقلرده
زیاده بارد علاجلر اولنوب و مزاجده برودت غالب اولوب تبدیل خرج
ایده . علامتلری یوز جلدی یابس و اسپیلکی و صولقلوغی و چهره قورویی
و صاری لقلردن یا شیلکه میل ایدوب و بارد اولوب مدقوقلر صورتنده
اولوب . و نبض صغیر و بطیء و متفاوت و قاروره ده بول آق و رقیق
اولوب و سائر احوالکه دخی پیرلر احوالی و علامتی کبی اولور علاج بونده

اول علت محکم اولمادن علاجنه تدبیر ایده‌لر • و محکم اولدقدن صکره علاج ایدرلر
خصوصا قوی علاج ایدرلرسه خسته تیز هلاک اولور والحاصل علت
ابتداسنده خفیف ایکن وانتهاسنده کذلک شدید ایکن دخی علاجی تور
بجله اولمق گرکدر که علت صاحبی بر مقدار زمان بکوره نهایت علت ابتداسنده
مزاجی حرارت ورطوبت خصوصا بعض غذا ایله کتورمک لازمدر • بو بابده آنلرک
وحمامدر رطوبت زیاده ایدر • ولکن ابزنه وحمامه غذاسی هضم اولدقدن صکره
اجلاس ایتدره‌لر • دقیون وقوزی باشی ویاچه سیله حقنه‌لر دخی فائده ایدر
حقنه قوزی باشنی وآیقلرین پاک ایدوب ودوکوب بر اوج نخود وبر اوج
بغدای کشکی واون درهم طورق اوتی واون درهم بابونج واون
دانه انجیر بشی بتمان صو ایله اوج بخشده بری قالنجه قینادوب وسوزوب
بوندن ایکی تمن درهم مقدارنه اون درهم صغر یاغی واون درهم
شیر روغنی وبش درهم موم قرشدروب اوچ کون متصل حقنه
ایدوب • وبش کون آرام ایدوب وطبیعتی بو ارادن کوره‌لر • مثلا تاخیر
لازمیدر بو حساب اوزره بجه ایام بجوروب وحقنه سردن صکره خیری
ونرکس وسوسن یاغلری کبی لطیف یاغلر ایله جلاه ادده‌لر • وغذاسی
صباح شریخ زنجبیل وشقاقل قبالری وبر وره‌لری بیوب بر ایکی ساعتدن
صکره بر ایکی بیم برشت یمرده یبوب وعقبنجه قرق التی درهم اوزوم شرابی
افتاره ایتمزلرد ایسه قوریه اوزم ینیوب ویروب وایکی ساعتدن
صکره ابزنه وحمام هرنه ایسه کیروب وطشره چقدقده استراحت
ایدوب بعده بنه غذاسن ویره‌لر • مثلا قوزی اتیله نخود وطورق
اوتی پشمش اوله • وابو نرینه دارچینی وخولنجان صاچوب وطتلولردن
عسل ویرسلر صواب در • واکثر بنه طعام صوکنده شراب دیلیه بشمش
درهم ویره‌لر • ونرکس ومرزنکوش وترنج رایحه‌سن وعود
ومثلث رایحه‌سن دخی آکا نافعدر • ووقتاکه آکا قوت رجوع ایدوب
وایلک اثرلری ظاهر اوره بیوک معجونلردن اول ودوا المسک وبعده مثر
ودیاج نار قدن مقدار حمض هرکونده بر بیده ویروب • وبو حالتده
جماعدن زیاده اجتناب گرکدر **فصل سونا خس** وبو ذات الشوصه
اکثر سوفونوسدن انتقال ایتمش ایسه • واکثر حمی دقدن • وزبول
وذبال علتلرندن واکثر حمی یومدن جمله انتقال ایده کلمشدر اول علتلرک

هر بربدن

هر بربدن انتقال ایمدن خوف اولنورسه تدبیر صحیح ایله علاج اولنه که ذات الشوصه
انتقال ایتمه وذات الشوصه بابنده اولسنده انک علامات واسبابی ذکر اولنمقده
یاد اولنان سببلردن غیری علت دقه انتقال ایتمک سوخونوس حمی نک مخالف تدبیر
وعلاجندن اولوب زیرا سوخونوس بر حمی در که حمی یومیه دن اگرچه نوبی دخی اعظمدن
خفیف درکه امّا مادّه غلیان دمدن اولوب قدرت زیاده استفراغ وفصدلر اولنورسه
قوت ساقط اولوب ویبوست غلبه ایدوب ذات الشوصه عارض اولیه اولور •
ووقتاکه سوخونوس حمی سی فهم اولنوب غلیان دم معلوم اوله **علاج سوخونوس**
بودرکه ابتدا دم علامتلری وصداع وعطش اولسه گرکدر • قوت مساعده ایلدوکی
قدر فصد ایده‌لر • وزیاده قان اخراجنه جهد ایده‌لر • ودهن کالله دخی لطیف ایده جک
وغلیانی تسکین ایده جک عناب وعناب شرابلری اکثر بارد واکثر نیم گرم در واقتضا
ایانه ومزاجنه گوره ایچروب ومسفراتن وحموضدن بر حبز لر ایتدروب تسکین
دمه مناسب مزوره‌لر وتنقیح حوامض لر ویروب ومناسبه سریع الهضم
غذالر ولطیف موافق شربتلر ویروب واکثر دم ایله صفرا مخلوط اولوب ویاخود
صفرا اسهالی اقتضا ایدرسه ماء الرمانین وهلیلج لر ایله تفویظ ایله استفراغ
ایده‌لر • بونلرک کبی لطیف تدبیر اولورسه بلطف الله تعالی سوخونوس دقه
وذات الشوصه تحویل ایتمه **فصل**

اوناییجی فصل درملر وشبثلر ایله تبعث ایدن حمی بیانندده

درملر وشبثلر ایله تبعث ایدوب عارض اولان حمی ایکی جنس اولور
بری ظاهرنده وبری باطننده اولور • وظاهرده اولان درملر تبعیت ایله ظاهر
اولان حمی اول حمی یوم جنسندن اولور • زیرا حرارت ورم بودرکه ابتدا حمی
لابدّه حمی یه سبب اولوب وابتدا عفونتسز اولور • وحمی لره سبب
عفونتدر که بو دکک طشره سنده وایچروسنده تعفن ایدر دیو
هر حمی بابنده بجه دفعه ذکر اولنمشیدی اما بعد بو مقوله • درملردن • و
شبثلردن ورزحم وآفت کبی که بر یره دوشمک کبی وانکا مانند ضربه
وصدمه وسقطه نوعندن اولوب ظاهر بدنده اولان اورام وآفتدن
اولان حمی یومدن دوتوب بر آخر جنسی حمی دخی ظاهر اولورسه انک
سببی اول شبثلر ودرملر بر ازلغی وچوقلغی ومشکلکی دلیلیدر • واگر
مادّه بر ازلغی ایسه بنده حاصل وجمع اولمش امتلا اولمق گرک **فصل**
وباطن شبثلری ایله ظهور ایدن حمی عفونی نوبی اولور • وانک صعوبتی

وسهولتی وبتینی وابراقلق وغلظتی جمله ظاهر نشانلری اولان حمی دن چوق اولور
وبونلرک مخصوص اسملری واردر • وبش نوع اولور • بری دماغ ورمی وغشا
سنک ورمیدر • ترکجه سرسام وفارسیده سرسام وعربیده یوناندن
موتب اولمش فرانیطس دیرلر • مثلا اول علتک تابعیله اولوب استی وسوزان
اولور • ایکنجی بوغاز وخنجره ونواحیسی ورملری ونشانلری ایله اولور • اکثر خناق
دیرلر کندو بابنده تفصیل اولنمشدر • اوچنجی کوکس وایکو وعضلرک غشا
سیله ورم اولورکه اول غشا اول محللرک اورتوسیدر • اکثر برسام دیرلر • اکثر
متابعتله اولان حمی قوی حاد ومحرق اولور • حتی اکثر مادّه بلغمی ویا سوداوی اولورسه
حمی سی آهسته اولور • واکثر صفراوی ودموی اولورسه سعال وضیق
النفس ایله اولور • دوردنجی تجاب نشانلریدرکه عربیده ذات الجنب وذات ال
سابی اورزده فارسیده سرخه دیرلر • بونلرک تابعیله اولان حمی ده وجع
وتنفس چکمک دشوارلغی اولور • بشنجی اوکبین یعنی آق جکر ورمی ونشانلریدر
که اکثر عربیده ذات الرئه وفارسیده آماس شش دیرلر • بونلر جمله
کندو بابلرنده علتی وحمی تفصیل اولنمشدر • بو محلده بیان اولنان انلرک حمی
سیدر • وبو ذات الرئه نک استمه ده چهره قزاروب وبوز جلدی
قزاروب وتنفس متواتر اولوب وسعال متصل اولور • وبونلردن ایری
بش نوع ورم ونشانلری دخی واردر • وانلرک دخی مخصوص اسملرندن بری
جگر ورمیدرکه استی استمه ونشانلی حرارت وعطش وتنفس تنکلکی و
آرزوی طعام باطل اولوب وبیون چنبرنده عربجه ترقوه دیرلر • انده وایکولر
انتنده وجع ظاهر اولوب وطبع یابس یعنی قبض اولوب ودخی طعام
وشراب مجراسی مری نکنه ورمی ونشانلری تبعیله استی حمی اولوب
وطعام وشراب بوغازدن زحمت ایله کچوب وارقه سنده ایکی یاغرین
آراسنده وجع وزحمت ویرر • ودخی معده ورمی تبعیله بر استی حمی ظاهر
اولوب وارزوی طعام باطل اولوب وکوکس کموکلری انتنده • وجع
ایدوب خسته ضعیف اولور • ودخی طلاق ورمیدر • انلرک تبعیله سوداوی
حمی ظاهر اولوب طلاق بری بوکلک قالقوب اضطراب ویرر • ودخی
بوزسق ورمیدرکه انلرک تبعیله جسب المادّه اواضیله استمه سی اولور
ودخی بوکرک ورمیله بر استی ونشانلی استمه اولور • وبیل آغریله
اولوب وصاحب مرض هر بار بوینی اوستنه یاتور • وبری دخی مثانه

ورمیدر

ورمیدرکه محرق استمه ظاهر اولوب عقل شوریده اولوب ودشوار بتول
ایدر • ودخی عورتلره مخصوص اولان رحم نشانلریدرکه مثانه ورمی کبی التماس
اولنور • وعلامات واسبابی وعلاجی بینه اول انواعلر بابنده تفصیل اولنمشدر • وبو
محلده شرح اولنمقدن مراد سائر یاورده واقع اولان حمیلر واقع اولمیوب
بو حمیلرک سببی بو ذکر ایلدوکمز انواعلرک ورمندن حاصل وظاهر اولور • وبونلردن
غیری چوق واقع اولورکه بعضی عصبانی عضوده حمی ظاهر اولوب تشنج اولانده
جاکی خوف اولنور • ومعلوم اولنورکه کاهی نادرا بو علتلرده علت زایل اولوب
حمی باقی قالور • مثلا چوق واقع اولورکه ذات الجنب علتنده ذات الجنب
زایل اولوب استمه سی اول حالده باقی قالدی • زیرا اکثر مادّه هنوز پاک اولمش
اولمز استمه دخی زایل اولوردی • واکثر حمی کندرکجه صعب اولورسه اکثر دقه
دونوب نته هلاک ایدر • وکاهی دخی واقع اولور بو جمله ذکر ایلدوکمز علتلرک
ابتدالرنده حمی ظاهر اولوب بعده زایل اولوب علت قالور • امدی اول حمی نه
کوره قنغی مادّه ایله اولدوغی معلوم اولوب انکا کوره علاج ایله زایل ایدوب
بعده علت علاجن ایده لر • والحاصل بو جمله ورملر انواعندن نبض احوالی
متغایر اولور • یاخود موجی ایله منشاریدن مرکب اولور • وبول دخی ادراره
احوالی اکثر حالده رنکی اولوب ومیلی آقلغه اولور • وجمله بو علتلر ایله ظهور
ایدن حمیلرک علاجنده اکثر ظاهرده وخصوصا باطنده بو منواله ورملر ونشانلر
اولدوغی ایچون زیاده بارد صولر وحماملر واتبزلر منع اولنمق کرکدر • بعده
اقتضا ایدرسه اول وقتلرده جائز اولور • وظاهر نشانلرنده دموی
وصفراوی اوله • باش کشنیز ومارل ونخچکان صولرینه وسمال اصلادوب
وباردجه ایدوب ارپه اوغیله اوره لر • وسائر حمیلرده اولان علاجلری •
کوروب بونلره موافق اولانی ایدوب وعلتلردن هر قنغی نوعی ایسه اول
علتده اولان علاجلر حقوق کندو بابنده تفصیل اولنمشدر • • • •

اون سکزنجی فصل حمی دبابیه بیاننده در

حمی دبابیه دیدوکلری هوالرک بر اثر لغندن اولور • مثلا بر خوضده صو
چوق طورمق کبی ویرنسنه به صو دیرمکله کچ قالمق کبی یاخود بر انبار اونلر •
قوتندن ویاخود برانبار ارضده اکثر بر نسنه خلط اولمق غله کندو حالندن متغیر
اولوب عفونت بزبیر اوله • وهواده دخی مثلا اغاجلر اراسنده وخندق
تلر وکمزلر ایچنده وحوقدر یرلرده چون زمان نسنه لر قالوب ویاخود

اومقوله لرك بخارلری دخانی ایله مخلوط اولوب بعده عادت اولان خوشلق بللم آشوب
اکثر یتیشمه دانی دیرتبه یاتنه عفونت پذیر اولور . وکاهی یرلر زیر یرلرده چوق یرلرز
بللر آشوب مثلا مقابردن دیرانفرزانجه لو وبخارلو یرلردن بر موضعه دخی ایرشدروب
انکله هواسی دخی ییرانمز ایدر . وکاهی یقارینده ذکر ایلدکمز اوزده یرلرکون یرلرز
بخارلر تولد ایدوب دطشره ظاهر اولوب انک مضرتی صویه هوایه ایرشوب
دبوذکر اولنان اسبابدن بر سبب ایله هوا متغیر اولوب وبا دخی تولد ایدر .
وجانور چقارك بلر وحسنه بو مقوله دن غیری بر نسنه آشیخته اولماز . انلو تنجیون وبایی
قریب اولدوغی زمانده انلوك كبی صیوانجقلرك كونه كونه دكشلری اولدوغی انلرك
روحنه تاثیر ایلدوكیدر . بو خصوصا تفتیشلیدر وهرگاه كه هوا ییرانمز اوله حیوانلرده
دخی انواع خسته لق وفزان ظاهر اولور . وقورباغه میلی اولان یرلردن بویله
زمانده وبا ازرق واقع اولور وخسته لق واقع اولدوغی تقدیرجه كرچه
تیزدستی برك اولور اما ینه تیز زایل اولور . اوچنجی دوربجی اقلیمده
اكثر بویله واقع اولوب مجرد بر فصلده كه خصوصا بهار فصلی اوله . بهار فصلی
تمام اولدقده خسته لقلر دخی زایل اولور . اما اقلیم رابع آخرلرنده واقلیم خامسده
وسادسده بونك خلافنجه اولوب . درطوبت وبرودت دخی اوله اكه
زمان اولمز . آز وچوق هر بار اكسك اولمیوب . دقتاكه خسته لق ظاهر اولوب
اكثر فصل بهار واكثر فصول اربعه دن هرنقی فصل اولورسه اولسون هر فصل
بتك ایله خسته لق اكثرنا زایل اولماز بر مدت بویله كیدر . بعده منقطع اولور
كه چنی هوا كنن وحالنه واره . وبو خصوصده اسن یلكك ایوسی اولدركه
مثلا كندو فصلنده عادت اوزره نه اسنه كلمش ایسه ینه اول یلكلر اسوب
وخلافی اسمیه وباغمور یاغمق دخی كندو فصلنده وزماننده یاغوب خلافی
اولمیه مثلا یاغمور زمانی ایكن یاغموب . وزمانی دكل ایكن خصوصا ازاطله
یاغوب دحرارت زمانی ایكن اولمیوب وزمانی دكل ایكن خصوصا ازاطله
اولمق بو جمله معلوم دركه زمانسز علامت وسبب عفونتدر . بونده
بو مسئله فنی مفصلدر . وجمله‌سی معلوم عالملر اوله مز . كلدك فتنه‌زه كه
وبایی حمی لركنه علامتلری نیجه معلوم اولور علامات حمی وبائیه
اون دورت نوع اولور . وكاهی اون دورت نوع علامت دخی اكلی بركشیده
ظاهر اولور . وكاهی علامتلرك بر نیجه‌سی ظاهر اولور . برنجی بدنك طشره
سی قیزی استی اولماز الا باطنده عظیم ونار واضطراب واقع اولوب

نفس

نفس تنك وحرارت قوی اولور . ایكنجی نفس آلتی بلیداولوب نفس آلوب
ویرمك كندو حالندن متغیر اولوب سوز سویلمده تنك اك ویروب . و
بعضنده متواتر اولوب وبعضنده نفس بر درلجه لو اولور بو نوع ایو علامت
دكلدر عفونت زیاده اثر ایلدوكنه نشاندر . اوچنجی عرق كنده ومتغیر العلقدر
دردنجی نبض صغیر ومتواتر دخی اولور . بشنجی بول وقاروره سواد اولور .
التنجی استسقی حالی كبی طلق بیوك اولور . یدنجی كوكل دونوب واشتهای
طعام ساقط اولوب وفم معده‌ده ویورك داطرافنده وجع اولور . سكزنجی
سودا وصفرا بی چوق قیئ ایدر . تركیب فاسد اولدوغنه نشاندر . طقوزنجی
دودقلر كره لنوب وعطش ویبوست لسانده واغزده ودیش دیبلرنده چوق
اولور . وجایزدركه دیش دیبلری دخی یاره اوله . اونجی قوری سعال عارض اولور
اون برنجی اویقوسزلق واختلاط عقل وهذیان ظاهر اولور . اون ایكنجی قوت
ساقط دانداحلر سست اولوب وجایزدركه غشی واقع اوله . اون اوچنجی
اكثر طبیعت ملایم اولور . وبولی رنكی بر درلجه وكنده مخلوط وكیلو اولور .
اون دردنجی چهره صفرار دوب دباشنی اردینه وكوكسنی ایلروییه طوتوب وجایزدر
دركه بشره سنده وبدننده بثره لر وسولوقلر ظاهر اولور . ودینه كبیر وبانه وبواحقی
ونشان اولدوغی بو نوع علته اولور . واخرشانلر دخی واردر اهل تجربه دركه انقلابی
بارد اولوب دغشی واقع اولور . وبعضنه بارد سرسام وتشنج
دكر ازاوالر . وكاهی حرارت قوی آز اولوب اضطراب بو قدر قیاس اولنور
وكاهی اوللرنده خسته بر مقدار راحت بولوب لكن باطنده هر اعضایه تمام
ایرشدوكی كبی ینه خسته بی قرار اولوب وكاهی نبض ودخی بول اولكی قرارلردن
بعید اولوب في الحال شكل آز اولور . بو بزعده كورسنكی خسته
تیز هلاك اولور . واحیاننده وبانك كندو علاجنده دخی اعتماد اوله جق بر حال
اولدوغی كبی حمی وبائیه ده دخی دلیل ونشانلرینه بر قرار بولوب اعتماد ایده مز
لر . ونشان وعلامتی ضبط اوله میوب براز قیاس ایلدوكده كاهی خلاص اولوب
وایو قیاس ایلدوكده ییرانمز اولور . وباده دخی بویلهدر . وبونك علاجی
اولدركه هر بار كه هوا ییرانمز اوله اولدن اولركه هواسی صحیح اولوب سنده
دخی بكیدر . وبا كوتلرنده دخی اوندن صحرایه چیقمق جایز دكلدر . بلكه هر یردن
هر یره قابل ایسه سفره اجتهید لر مكر اولنده سفر ایده لر كه اول یرده وبا وبا
نشانلری ظاهر اولمامش اوله . وهر كون اولرنده عود وعنبر ووسط جلو وكندر

ومصطكی ومیعه وسندروس وقاضی ولادن وزعفران ومسك وعبیر وایهل واكثر واسا
ترنج وآبی بادام واذخر واشنه وسرو وابلغی ایکی اکثر رایحه سی خوش واکثریدر
بدنلری کوز دمیوب بخور ایدوب وجانلرده بخور ایلیدوکلری بلك وبدنلری جمیعی بخور ایدوب
اکسك اتمیه‌لر • ودرونج عقرب وقیل مکی کتوره‌لر • وقاضی پو سرکه ایله ازدوب
هر کون اوایجنه صاحبه‌لر **فصل** ورطب هواده اکثر وبا حاصل اولور وبش ایدك
بو سببدن رطوبت زیاده ایدیجی طعام وشراب ایدن وحمامدن منع اولنوب وطعاملر
بنی سماق وزرشك وریباج وانار وتك وغوره ولیمون وسرکه ایله پشوره‌لر •
وطعاملرین عادتدن آز یمه‌لر • وکاهی صوایله سرکه قمز دوج ایدوب ایچه‌لر واولینه
صاحبه‌لر وکبرمن شبیریه دخی بلك مناسبدر • ووبا نشانلری ظاهر اولورسه احتیاط
احتیاط ایچون حار ویابس اولدغی آزه جوق مفرد تریاق ایله برجا کبرور قلبه قوت ویرر
وعفونتی منع ایدر • دبو نده عفونت مجرّبستندر • وخصوصا قاضی عفونت
منع ایدر • ویبوست زیاده ایدر علی الخصوص بارد ورطب امزجه اصحابنه اوله واکثر
بدنده زیاده رطوبت واراسه اول رطوبتی زایل اتمك تدبیرنی ایده‌لر **وبا لی**
حمّی بر طریقیله عارض اولوب وحرارت وعطش ذکر ایلدوکمز شرط اوزره
حادث اوله • اکثر مجلسنه بدندن فضلاتی پاك ایدوب واوکت هواسی
خوش رایحه لو بیتلر وبوره وصندل وکافور وکلاب وسرکه ایله مخلوط
وقوری ریحانلر وبنفشه بانش وقوری نیلوفر وسکو وبیر اغی کبیلر ایله خوش
ایدوب وهر بار قرص کافور ویره‌لرکه اتمك حرارتنه بدل اوله • وغوره وآلو
ایوا وحماض ولیمون وترنج ربلرندن حاضر اولان ایله قرص کافور ویره‌لر • و
طعاملرینی بوا کشی بردن فی توب ویره‌لر • وحرارت ازالت اولورسه
بو حمی ده دخی بوزلو شربت منع اولنمز • انجا جرعه جرعه اچیوب بر دفعه ده
کفایت قدر ایچوره‌لر • زیرا بونده صوسزلغه صبر زیان ایدر • واکثر طعام
ارزوسی یوغیسه معده یه خالی قومیوب اولماز اکشی نسنه ایله معده یی اقبال
ایتدروب غدا ویره‌لر • زیرا قوتی ساقط ایدر • وخسته نك باشنه قریب
صندل وکافور • وانار قابوغی ومرسین یپراقلری قابض ویابس وبارد و
عا قعمدر نافعدر • وانبوس والبغون ولالا وایوا بافه‌لر • وقتا بوحالمرده
ال وایاق وپهلو کوملکلری بارد اولورسه بر مقدار راستی طومقوق کرکدر • وحمّی
وباییه ده فصدك لزومی وغیر لزومی وباعلتی علاجنده اولدوغی کبی اختلاف ایدر
بو نده صواب اکثر عادته وخلط وغلبه زیاده اوله • وزمانی ایله اوله وبعضی ظاهر اولور

دخی

دخی کبرور رقا نش اولبه • وفصد متفاوت ایده‌جك قوت اوله • خصوصا دم علامتلری ایله
فصد اولنمق لازمدر • ومجربلردن هند ترکیبی وارورانی دخی ستشم اتمك نافعدر •
ترکیب هند اون درهم لادن وبرجکرده مسك ویارم درهم عنبر وبخور قدر
کافور وایکی درهم قوری کل غباری وبر درهم عود وبخور قدر تریاقی فاروقی
اوچ درهم بادام باغیله ویارم درهم غالیه مسك ایله ها وبنده محکم یوغوشا
ودوب دبر شمامه دوزدوب وبراچنه دلنبه بزراچنه باغلیوب الده کتوره‌لر •
ترکیب یونانی بردلك لوافیون قوقنسی کبی بر خرقه نك اچنه ایکی درهم تریاق
فاروق وسکز درهم سرکه وحل ایدوب دبرسونکره اصلادوب قویه‌لر •
وهر بار اول قوتی خرقه نك دلکلرندن اول اجزایی ستشم ایده‌لر • وحمّی نك
اوّلنده خصوصا قنوبروسی ورعده سی اوله جدوار هندیدن • خرنوب
چکردکی قدر واکثر قتی خالص جدوار دکلسه نخود قدرینی کلاب ایله ازوب
ایچوره‌لر • وسرکه ایله ازلنش دم الاخوین وآق انغط باغندن دخی بش درهم
ایچورمك نافعدر • وبان زیوبی خرنوب قدر اوله کلاب ایله ازدوب ایچورمك
رسم قدیمدر • حمّی اوّلنده واخرنده حرارته ودباییه وسائر دموی وحار علتلرده
جمله نافعدر • ووبایی حمی ظاهر اولدقده فونسنی دبوط بوجاقلرنده وقولاغی
توزنده واخر یرلرده بثرلر ودملر وطاعون ظهور ایدرسه وباعلاجی بابنه
نظر اولنه که اکا کوره لازم اولان علاجلرینه تحفیظ اولنه • بو محلده مقصود
اولان وباییه حمّیلر بیدرکه ذکر اولندی جمله حار حمیلر علاجی حمی وباییه یه دخی
علاج اولور • علته ومزاجه وماده یه موافق اولانی ایده‌لر •
ان طفولیتی فصل حصبه وچیچك احوالی وحمّی بینسنده
حصبانك وچیچك وحمیلرینك احوالی جمله بوبابده بیلدرمك اولیدر •
حصبا وچیچك وقزامق بر جنس علتندر • نهایت محلنده واقع اولمقده
ایولك • ویرازلق حالتی واردر • یالکز حصبا جقرسه‌لر چیچك یاخود •
قزامق عدّ اولنوب خوف اولنماز معلومدر • اما مطعون جقارسه
هو هلاکدر • وکاهی چیچك • وبلکی قزامق لر آرسنده طاعون دخی ظاهر اولور
وکاهی اصلا بولنمز • وکاهی چوق اضطرابه دیرمز • وبو علتلر غلبا
دمدن ظاهر وحادث اولور • ولیکن بونك طشره یه ظاهر اولمسی باشقه
باشقه اولور • وزمانه وماده سنه ومولده سنه کوره اولور • ومعلومدر
که چیچك اوغلانجقلرده چوق وبیوك ادملرده نادر واقع اولور • وحصبا

ایسی خسته‌لق آیاغنده و وباکونلرنده خصوصا طاعون چیقاروب هلاک
اوله جقلرده ظاهر اولور • وحصبایه وبایی براولورلری علتدر • وچیچک
وقبرجق ماده‌لری دخی وارثلمش جوق قانندن حادث اولوب ومیلی
رطوبته‌در • وحصبانک ماده‌سی صفراوی وقاندر • وآز اولورکه میلی
یبوست طوته • وبونلرک بثره‌لری بیاض رنک اولقلور • وتباهی دمدن تولد
ایلدوکیچون حصبا بثره‌لرنده دریدن بیقارری قالقمش اولماز • وچیچک اوغلا
نجقلرده اولوب اکثر آفتندن خلاص اولورلر • بونک اصلی ناپخته دفزونی
خلط اندرون ارا اقدر • مثلا قانی صافی صوکبی بخته اولور • خصوصا اوغلانجغک
ارکک اوله • هربار ارکک اوغلانده قانی صافی وپخته وقواملو اولور • واوغلا
نجقلق طبیعی استی وتردر استی وترسنه برحالدن برحاله دونمک
ممکن دکلدر • وبوچیچک وقزامق دیدکلری که اکثر حصبا دخی درلر • اوغلانجقلق
ده جوق واقع اولوب واوغلانجقلق حالنده اولمغه سبب بودرکه
صبیانک بعضیسی سدامر وبعضیسی سددن کسلدوکی انقدیرجه
دخی طبیعتی اول معنادا اوزره‌در • وسدام صبیانک سببی بودر
که اوکی غدانک فضله‌لری وسد تازکی اکنی هنوز انکت بدننده‌در • واول
کیم قرشمنی وخصوصا بی‌ترتیب طعام هبر وقتسز کتلر ایلر بوجمله
قانک رطوبت‌ناکلکندن اولور • وشیره خورلق حدندن کجوب آلتی د
یدی یاشندن صکره طبیعت شویله واجب ایدر که مثلا ویشنی
دوشوروب انلردن دخی یکنی دیشلربته اول یاشلرده قانک حالی دونر
حالینی ورطوبت‌ناکلکی جزا اولمیوب یعنی بخته اولوب قوام طوترکه باری
الله تعالی قوتی زیاده اوله کرکدر • اما بوصورتنده دخی قانک حالی بنه بویله
اوله‌مز • مثلا اکرقزاملرده رطوبت ناکده بکشا دکلدر • زیرا اخراج بر دکلدر
انوکیچون بونک کبی چیچکلر وقزامقلر بعضیسنه تیز وبعضیسنه کج کلور
وبعضیسنه جوق وبعضیسنه آز واقع اولور • بوحال طعام وشرابدن وحرکت
وسکوندن وهوا ومزاج تفاوتندن اولوب وقانک تباهلغی بعضیسنه
آز واقع اولوب سلامت بخر وبعضیسنه جوق اولدوغندن خطر ایرشور
وبوقانک غلیانی وفسادینه باعث اولنلر تازه میوه‌لر وصغر وقیون
وقسراق سودلری کبیلر خصوصا اولدن جوق معتادلری اولمیوب استی
نسنه‌لری یلدیش اوله • عسل وشراب واستی اونلر کبی لری هربار
معناد

معنادایده‌لر • بونلر مخلوطا دکلی انداملره ترکیب برآکنده ومنقسم اولور • وبو
علل جوق واقع اولورکه خارجی وداخلی دخی چیقار • وچوق واقع اولورکه چیچک آزکه
قلمولی دماشرا وددوبیله اولور • ماده چوقلوغنه حکم اولنوب وماده قوتی
اولدوغندن بونلر تولد ایدر • **علاجی** چیچک چیقاره جق خسته‌نک بدنی جلدی
نرووبری قانی ارنجی وسرخ رنک اولوب وانده دخی شول علامتلر اولورکه
ماده ومطبقه خسته لقلرنده اوله کلمشدر • کوز اغریلری ورعاف واقسرمه‌لر
وقزل بثره‌لر ظاهر اولسه دخی چیقارمدن جایزدر • خصوصا جوق طاتلو غدالردن
عسل وعسلی حلوالر وخرما وانجیر وقورب اوزوم کبیلر اوله • وچوق مرسانی
یلک دخی بوقبیلدندر • امدی معلوم اوله که چیچک وحصبا یعنی قزامق اولسه
وآخرنده حمی سز اولماز • وهرکاه که تابستانده جوق یاغمور وجنوب یللری جوق
واقع اوله حریف فصلنده بوعلل جوق اولور • وکاهی که اول ونابتک
عادتی اولان صوق یللر جوق اسمه وتابستان استی وقوری اوله حریف آخرنده
دبلکی اولسه بونک کبی چیچک وحصبا دخی دموی علل دخی جوق اوله غندر
وحصبا وچیچکک مخصوص علامتلرندن بش نسنه دخی واردر • هر بر چیچکده
عظیم طارغنلق ایله اسنمه وارقه اغریسی اولور • زیرا بیوک شریانلر یوقاری
وارقه نطره‌سی بنه قریب اولمغله ارقه وجع عظیم ظاهر اولور • ایکنجی اویقوده
قورقمق وبلکله‌مک وارقه اوزرینه دونسه ایقلاب دیتریه • اوجنجی باشده
تثقلت دوجع دیوز وکوز قزاروب وبورنده حکه دکوزدن دمع روان اوله
دردنجی چیچک اسنمه سنده بوغاز آشفته صارلوب وبوغاز ایربسی
تولد ایده ونفس تنک وآواز طوتغون اوله • بشنجی رنج وزحمت
چکمده عظیم بورغونلق اوله • خصوصا بحرانی تیز واقع اولسه • **علامت**
حصبا اسنمه سی وارقه اغریسی چیچکده واقع اولاندن دخی ازرق اولور
زیرا چیچک پاره مزقانی چوقلوغندن تولد ایدوب وحصبا قانک ابتدا
تبالغندن اولوب قانی چوقلوغندن اولماز • واکثر قانی چوقلوغندن
اوله ایدی وباخته لغنده فصد اولنمق ایله جمله‌سی خلاص اولورلر ایدی
وحصبا دهی کوکلی دونمک واقع اولوب چیچکده نادر واقع اولور • وحصبا
دفعة واحدة چیقار چیچک ایسه اوج دورت کونده وکاهی آلتی ویدی
کونده انجق ظاهر اولور • وچیچک ظاهر اولسنده آتی علامت دخی واردرکه
سلامت میدر خطرناک میدر • اول علامتلر کوره‌لر • هربر چیچک رنکندن

ایکنجی سکلندن . اوچنجی ارتوقلوغی واکسکلکی . دوردنجی ترویج طشره چقوب
ونضیج بولدوغندن . بشنجی استمه سندن وسائر احوالندن که یقاریده ذکر ایلدکمز
علامتلردن شرح ویرلدی . آلتنجی ضعیف وقوت والتّه متعلق حرکت وسکونی ده عقل
دورستلکی وشوریده لکی امدی یدنجی چچک رنکی التی نوع اولور مثلا بیاض صاری قرمزی
یاشیل بنفشه قره . اولور . بونلردن اسلم اولانی بیاض شکل اولاندر . خصوصا
از اوله بیاضدن صکره قزل که بادنجانی رنک وخرده اوله . امّا ابتدا اول رنکندن ظاهر
اولورسه ایو دکلدر . دغری جمله سی غریب اوزره ایو دکلدر . اکثر چچکده واکثر حصباده
واکثر مطعونده ظاهر اولان حصباده بویله در ماده دفعا تباهلغنک ازلغی وچوقلغی
قیاس ایله در . مثلا دمک تباه وفسادی زیاده اولسه بنفشه رنک وقره اولور
دهر قانکه محترق سودا وقاره اولور . واکثر صاری اولسه خلاصه وسلامته
امید واردر که صوابی قانا اوله تیز پخته اولور ومرچچکی دربر . بر نوع اولور . بری
بر برینک اوزرینه ومتصل وملاصق چقوب بربنده فاصل بر قالمز . اول نوعه قوت دخی
مقاومت اتمک کوجدر . ماده چوقلوغنه نشانه در . وبخشه چچک وقزامق وحصبا
هر نه ایسه طشره ظاهر اوله تمی سی وطارغونلغی ازلنوب زایل اولور اکر چچک
وقزامق ایسه سلامت نشانه در . اکثر مطعون حصباسی ایسه علامت
موتدر . ودخی که چچک وقزامق پخته لکنده بونلر خرده دکیج طشره چقارسه
کج پخته اولمغه دلیلدر . زیرا غلیظ اولدوغنه علامتدر . واکثر طشره تیز
ظاهر اولسه تیز پخته اولور . ودخی پخته لک اوّلکی کونی تمی واقع اولسه
چچک وقزامق بدندن طشرهسنده چقمغه علامتدر . وکاهی ماده چوقلوغنه
دخی حکم اولنور . وچچک وقزامق اوچنجی کون بلورسه میانه در . ودردنجی
کونی بلورسه کج پخته اولور . وبحران کونلرنده وخصوصا ایو بحران کونلرنده
طشره بلورسه اول سلامت نشانه در . واکثر بر از بحران کونلرنده
طشره بلورسه تعب نشانه در . وامّا کاهی طشره چقوب بنه کیرو
ایچرو یانه ورنکی دخی بر از اوله که سیاه وبنفشه رنک اوله . انکه حکمه
اولنور که غشی وضربت واقع اوله فصل وبونک تمی سندن وسائر
ولایاندن علامت بویله در که تمی سی محرق وناسازک اوله ماده تباهلغنه
دلالت ایدر . ودخی که چچک وقزامق طشره چقماغه آغاز ایلدکده تمی آز
وآهسته اولوب تمام طشره چقدکده تمی سی منقطع اوله دفع ایلدوکنه
وسلامته دالدر . اما قبار چقده وچچکده وقزامقده مثلا اول طشره کلوب

بعده ایچی بلورسه ایو علامت دکلدر . وچچک یاخشی اولوب وبر برینه ملاصق
اولسه واضطراب کدلنک زیاده اولورسه یرامزدر . امّا خرده وسیرک اولسه
ایودر . وبونده اضطراب زیاده اولوب قارنده چوق ریح اولمق دخی یرامزدر وچچک
کرچه کوچک وخرده اولوب لکن بوست اوزره اولوب بویله چوسز جانلیه وقارنده
چوق ریح اوله یرامزدر . وبونده آوازی طوتلمق بوغازده شیش بوغیله تجاب
بهلوده شیش اولدوغنه نشانه در . خصوصا عطش زیاده واضطراب قوب ولیشره
صووق اولوب وچچک داخی یاشیل اوله . واخرلرنده هذیان سویلیه خطرناکدر . واکثر
چچک وقزامق بوزوده دکوکسه دقارنده ارتوق اوله . والده وایقده از اوله . ماده
غلیظ لکنه نشانه در که غلظتدن اطرافه کامل منقسم اولمز فصل قاروره
قزامق واکر چچک اولنده بول تیز اولوب قانه دونه وصکره قاره اوله خطر
ناکدر . خصوصا قوت ضعیف اوله . واسهال دخی واقع اوله خطرناکدر . بوجمله
حصباده ده وبابده دخی اسهال واقع اولمق خصوصا بر ازده ترکیب مخلوطا ظاهر
اوله یرامز علامتدر علاج بالاحتیاط بودرکه چچک واقع اولمدن یاخود اولورسه
از وضعیف اوله . مثلا چچک وقزامق واقع اولمدن دخی فصلده اول وانبک
اوغلانجغزدن اون ایکی یاشنده زیاده اولنلره چچک چقارمدوغنی بلورسه
فصد ایدرلر . وفصددن اول اوچ کون وصکره اوچ کون حفظ صحت ایچون
طعام وخفیف مغلاب ایچورهلر . واون ایکی یاشندن اشغه اولان اوغلانجقلره
بنه خفیف مغلاب ایچوروب یاریه حجامت وسلک یاپشدروب دمی
ورطوبتی بر مقدار تسکین ایدهلر . وسد امر صبیانه که والده سی واکثر دایه
سی که قزل بکزلو اولوب دم علامتی اوله فصد ممکن اولمزسه مغلاب
وحجامت وسلک بجه ممکن ایسه یاپشدروب سلک دوشدکدن صکره
حجامت مشتبه سی ایله قانی چکهلر . وبوجمله یه بونده عدالرین سرکه ایله
مرجمک دماروی وکاسنی ماروی وکشنیز وخشخاش بیراقی کبی لرقنه لر .
عناب فاخته عناب وعناب شرابی ومرتباسی غلبانا ده قبض
نافعدر کادی خصوصا کادی وماء کادی وشراب کادی یانجاصته نافع
اولدوغنی مزوّدات اصحابی تنبیهن ایدوب . اکثر چچک واکثر قزامقدر . اوچ
عددونه غیری ظاهر اولمز ومبتلر . ودخی شربتلردن شکر وبذر قطونا
وسکنجبین وسفوف طباشیر وقرص کافور واریه محتبسی که شکرله اوله
حرارت زیاده ایسه اریه صوبی وشکرلو بادام هر بریسی . وبونکش کیبلر

مناسبدر. و بعضیلر صوق صوده اضطراب ویرمیه جک قدر اوله آبزنده اوتوره
لر دیشلر. و سدون و خردن و لحومدن و غلیان ایتدیرجی نسنه لردن پرهیز
بالکلیه گرکدر. و جیانده که خصوصا سد اوراوله. و الدهسنه و دایه سنه
دخی پرهیز ایتدیره لر. و عاقل و بالغ کشیلره جماعدن و دخی زحمتلو ایشلردن و کشتیدن
و غباردن و بر یرده چوق طورمقدن صولردن پرهیز ایتدیروب و بدنده
فضله وار ایسه بنفشه صوی ایله و ماء الجبن ایله پاک ایدوب نافع سکنجبین
لر و شرابلر که قوی اولمیه. و سفوف طباشیر و قرص کافور دخی نافعدر
سکنجبین نافع سرکه یوز الو درهم گلاب ایکی یوز درهم قوزی
گل اون درهم گلنار بش درهم بونلری عادت اوزره قوامه گتوره لر
و ضرورت مبده بچک و قبرجق و تنده اکثر اول و اکثر صکره ویره لر سرکه
بچق بتمام اکشی انار صوی و اکشی ترنج و قوروق دسماق و ریباج و زرشک
صولرندن هر برندن بچوق بتمان اوله. درت بتمان شکر ایله قوامه گتوروب
اوتوز درهم طباشیره و بش درهم کافور بسچی ایدوب بوکه قاته لر
و بو علت اولنده و آخرنده ویره لر که جمله **طاعونه و حصبایه و قزامقه و چچکه**
و جمیع دموی و صفراوی خسته لکلره معتبردر **سفوف طباشیر** دم غلیا
نینه و صفراوی اسهالی منع ایتکه و جگر حرارتنه نافعدر. قزل گل اون درهم
طباشیر یکرمی درهم سماق و حماض تخمی و ترنجک و رزشنک و سموز
اوت تخمی و آق خشخاش قابی هر برندن بش درهم صندل ایکی بچوق درهم
کافور بر درهم جمله سن غبار ایدوب بونک مقدار استعمالی اوچ
درهمدر. هر صباح سکنجبین ایله ویره لر **قرص کافور** گل و طباشیر هر
برندن اون درهم آق صندل اوچ درهم کافور بر درهم اوله. دوکوب
بزر قطونا لعابیله قرصلر ایده لر که هر بری اوچ درهم اوله. هر صباح بر دانه
سن مناسب شربتلرک بری ایله ایچوره لر که چچکی و قزامقی و قبرجقی
منع ایدر. لکن بونلرک علامتلری ظاهر اولدقدن صکره بونلری بر مقدار تأخیر ایده لر
زیرا هرگاه که دم حرکت ایدوب غلیان اتمکه آغاز ایده طبیعت جهد ایدر که
فضله یی ظاهره یا خود بر حبسه دفع ایلیه. و هر بار که بارد شربتلر
و سایر بارد ادویه ویره لر قانی غلیظ ایدر. ایدی آکا گوره جهد ایده لر که
قانی بر وفق غلیانه سبب اولیه. والحاصل بو علتده هرگاه که ظاهر اولمادن دم
و یا غیری فضلات غلبه سی معلوم اوله. فصد و حجامت ایله و مناسب

مسهلات ایله

مسهلات ایله پاک ایده لر و فصد دخی باسلیقدن گرکدر. اگر باسلیق بولنمیه لر
اکحلدن و اکحل بولنمزسه قیفالدن فصد اولنه. و قانک ازدیوق اخراجی قوتنه
و فصل و عمره و عادته و قانک چوقلغنه و ازلغنه گوره اخراج اولنه. و چچکه چیقمزدن
اول فصد اولنمق گرکدر که بدنه علت تمام ظاهر اولمدن صکره و یاخود ظاهر اولوب
دکر یا نمش اوله فصدی تأخیر ایدوب حرارتن تسکین ایده جک شراب
العنب و شراب العناب و بنفشه شربتی و کادی شرابی و کادی صویی
ویریلوب. و اکثر چوق شربت و صو ایچدکی معده طولوب قی ایدرسه
دخی فایده ایدر. و بو علتده ادرار بول و عرق دخی ظاهر اولورسه معلوم اوله که
شربتلر و صولر شفقی تأثیر اتمشدر. و خسته نک ترک قوتی اولمغه والدز
و کبر و حرارت ظاهر اولورسه قرص کافور ایله و شربتلر ایله تسکین ایده لر. بعضی
بیرلر طبیعته یاردم اولوب مادهیی و علتی طشره دفع ایده. و چچک و قزامق طشره
تیز ظاهر اولمه مسکن هواسی قبی صوق اولمیه. و خسته نی اسباب ایله اورتوب صوق
الغدن صاقنه لر. و بونده جرعه جرعه یاروجه صو ویرمک جایزدر که عرق ایله طشره
گله خصوصا که تسی سوزان اوله صودن منع اولنورسه طبیعی احراق ایدر. و
خسته یه در اتمک لازم گلورسه خسته یه ضعف طاری اولمیه چوق قیدرندیرلردن مثلا
خسته یاتنه و اتکنی یا خود اسبابی التنه بر قیوق ایچنه اسی صو قویوب اکا بوزینه
دبورنه و یا شنه اول اسی صونک بخاری تأثیر اتمک اولمز. زیرا بشره
یوموشاقدر. و اندن ماعدا خسته نفس آلوب ویرمکه قادر اوله. و اضطراب
و غشی واقع اولمیه. و اسی یردن ناچار اولور. صندل و کافور قوقلده لر که یوردی
قلبه ایرشه. و اگر غشی طاری اولورسه غشی بابنه مراجعت اولنوب
علاج اولنه. و بوندن صکره حرارت زیاده اولوب برودت ضم اولنمق لازم
گله. مسکن هواسی کافور و ریحان و صندل و نیلوفر و بنفشه گیلر یا خوش
ایده لر. و خسته لک بشنجی گون اولدقده چچک و قزامق هر نه ایسه طشره
ظاهر اولمیه. و ارق چوق تسکین اتمکدن آل جکه لر. و بلکه اول محلده خسته
نک بشره سنه اسی صولر بخارین تأثیر ایتدیره لر. و نگاه و نگاه اسیجه صو
ویره لر. مگر که اسمه و حرارت زیاده اولدقدن و قتنه اسی صو ویرلمز.
اما تمکین یو غنب معتدل شربتلر و بلکه بابنه رازیانه و کرفس
صولری ایله قورو انجیر پشوروب صولرینی ایچوره لر که انجیر صوینک حاره یی ظاهر
بابنه دفع ایدیجیدر. و بونده دخی **شربت نافع** مغسول لک بش درهم

قزل قورمق بربر درهم کبزا اوچ درهم مله سن دوکوب بچی بتمان صو ایله
نصف قالنجه قینادوب بوندن ایچوره لر • دکیجه ده دکوبندرده اوتوزدانه الجیروالی
دانه جکروکتیرقوری اوزدم قینادوب ایچوره لر • واکثرایچنه رازیانه دکرفی صو
لری قاتمغه حاجت ایسه زیادر • وایچنه بردانک زعفران دخی قته لر • وکوزلری
اطرافنه کلاب ایله زعفران سوره لر که کوزده یچک ظاهر اولمیه • وعنبر انزالردن
بچک منع اتمه تدبیرلری عنبر انزال کوز دبورون وبوغازداوکین وبغرسقلرده که
باطنده اولان اتداعده ظهور ایده کلمشدر • وبونده کوز تباه اولمقدن وبوردن
منفذلری تیمدن ومعنی تندن شامه یه خلل کلمکدن • وبوغازده خناقدن وبلکی
بوبندن وماخه ماده تاثیر اتمکدن واوکینده ضیق نفسدن • وسعل علتندن
وبغرسقلرده سحجدن ومغصلرده یوکت چچک ظاهر اولمغله تباه اولمقدن
خوف اولنور • اولا **حفظ عین** اولدرکه چچک علامتی ظاهر اولمزدن اقول طلا یده
سماق اصلادوب وازه جق کافور قاتوب کوزه طلا ایلیه لر • ومازوی دخی طلا یله
اصلادوب واکشی انار صولری وباش کشنیز صولری طافرزمن وکوز اطرافنه
زعفران طلا اولنمق جمله کوزی حفظ ایدر **طلای نافع** حضض یاخود حولان وصبر
وشیاف ماميثا واقاقیا هربرندن بردرهم زعفران نخود دنک جمله سن دوکوب
دکشنیز صو ایله شاف ایدوب محلنده کلاب ایله طلا ایده لر • وبونلردن
فائده بولمزسه قین اکشی اولمیان انار بکامه ربرنج قطره قطره طمزره لر • واطبادن
بعضیلری کوزده قبار جق ظاهر اولمش ایسه آنی نقط طمزره لر دیمشلر • و
اصفهانی سرمه یه کافور قاتوب وکشنیز صو ایله حل ایدوب هربار کوزه
طمزره لر • وکوزلرو زرنبه زیاده اندازه سنجه توز شویندن تخته قویه لر که کوزی
اشغه باصه **حفظ انف** بورون صاقلمق اولدرکه هربار بالکزسرکه یاخود
کلاب ایله مخلوط اوله • یاصندل وباماشادن قورق رتبله شیاف ایدوب
وازوب قطره قطره طمزروب دکلدر مرسین یاغلرینه آزه جق کافور
قاتوب بورونه طمزره لر **حفظ حلقوم** بوغاز صاقلمق اولدرکه اولکی کونلرده
اسنه اغاز ایدوب • وچچک علامتلری ظاهر اوله انار رمقص ایدوب وچکنوب
وهرساعت طوتشبله وغرنوب سغر ایله دسماق ووکل
وقزل مرجک کلاب ایله وصو ایله قینادوب بونلرک جمله سیله غرغره ایده لر
بونلر بولنمزایسه باردصو ایله غرغره اولنه **حفظ الرئه** اوکین صاقلمق
اولدرکه مثلا چچک چیقوب سینه واوازخشین اولوب • ووارت

قوبه

قوبه اولیوب قطع تلبینی اولمیه آزآز برده باغیله شکر ویره لر • ووارث ولعاب
بذر قطونا لعاب شکر ویا بادام یاغیله ویره لر **لعوقکه** بوبابده معتمد در • قبق
تخمی ایکی جز بادام ایچی بر جز شکر اوچ جز کثیرا بر جز جمله سن ابواجکروکی
لعابی ایله بوخودیب ایده لر • واکرطبیعت ملایم ایسه صمغ عربی ایله
قاوروب بادام ایچی وخیارچی تخمی وقاورلمش نشاسته وبذر قطونا
ایله یوغوروب لعوق ایده لر **حفظ المفاصل** مفصللر صاقلمق اولدرکه صندل
وشیاف ماميثا وکل ارمنی وقزل کل وآزه جق کافوری طلا کلاب وسرکه ایله
مفاصله طلا ایده لر • ومفاصلده بعضی یوکت چچک ظاهر اولورسه
دیمش ایدک اکثر ظاهر اولمش ایسه تنزآنی یاروب دانده جمع اولمش
رطوبتی وخلطی چقاروب بعده جراحت یتوربجی مرهملر ایله اولکلمه لر **حفظ**
الامعا بغرسقلر صاقلمق اولدرکه ونتاکه چچک اخلاط دوشه وسبب
شراین دایوارتی وقرص طباشیر کبیلر وبرمک لکافیدر • وانک
صفتی یقاریده هنوز ذکر اولنشدر • وچچک تمام ظاهر اولدقدن صکره **تدبیر**
التفضیح انک بچنه اولمسی اولدرکه مثلا چچک بدنده تمام ظاهر اوله • و
تب وتاب دنا سه آز اولوب وتنفس چکمک اسکی حالنه واره یابونج
واکلیل الملک یاخطمی یاکیک مخشل حاضر بولنان جمله سن قینادوب
دانکی التنه واسباب ایچنه قویوب • انک بخارلری بدنه تاثیر ایدوب
بچته اولمغه یاریر اولور **منتیس الجدری** چچکی قوبتمق تدبیری بودرکه
چچک چیقوب ویدی کون کچوب تفضیح اتغری تمام قرار ویرمش اوله وآنی
تکومدن برحذر ایتدرمش اوله لر • زیرا تکومدن وبربلورسه چچک بتر
قورمز • بلکی تکرار رطوبت ویروب یاره ایدر • آنی اول حالده التون اکنه
ایله یاره لر • وصوینی ملایم خرقه ایله اله لر • دیاک ایدوب قوری کل ومرسین
یپراغی وسدر یپراغیله والبغون اغاجیله دوکوب بتون بدنه بخور ایده لر
وتابستان فصلی ایسه مرسین وصندل وزمستانده سوسن والبغون
اغاجی بخورلری موافق ومناسبدر • وبعضی یرلرنده مجروح اولمش
دار ایسه قزل کل وصبر وانذروت دوکوب الاخوین بولنورسه دوکوب
اول موضعه قویه لر • وچچک یوکت اولوب رطوبتی وچرکی چوق ایسه
قزل کل وطارکی اونی ویاخود ارپه اونی قویه لر • وجلدی صیرلمش ایسه سوسن
یپراغنی دوشوب اوزرنه یاتوره لر • واول موضعه قوری کل ومرسین

عناري اكوب ويلايم قومي اوزرينه ياتورسه لر دخي صوابدر • واكثر تنزتوردوبه طوزلو
صو مقيددر • دبو بابده سكوت واملج بيراقلري واسفيداج الرصاص ومرداسنك بورلكي
نافعدر • واكر بونلردن فائده بولميه لر شول بياض طپراق كه قيزلغي اولميه انزلايوز
درهم وانار درهم شب يماني واون درهم طوز كلابله حل ايدوب • ايكي
ساعتدن حككه چقاره لر • ودخي قورنجي ايچون ياغلر قونماق اولماز • مگر تمام خشك
اولمش اوله • اول زمان ياغلر فائده ايدر • وخشك ريشه سي ملايم ايدر •
واكر چچك يرلري جراحت اولمش ايسه كافور مرهمي اوره لر • وبورون ايچنده
جراحت اولمش ايسه اكا دخي كافور مرهمندن غيري نسنه قويميه لر تا صودن
ويواسيردن خوف اولنور • واكثر چچاللته بواسير وناصور اولمش ايسه
چنگار وسركه مرهمي قويه لر • والحاصل چچك تمام قوردوبه **وخشك ريشه سي**
قاله • اگر خشك ريشه اينجه ولاغر اولوب التنده رطوبت اغريبي قالميه بر قطره نيم
كرم شيره روغن تنزدوشروب فائده ايدر • اگر التنده رطوبت اغريبي اولوب
وجلدي ايچره باتيه دبنده وخصوصا يوزده چقور چقور اثر قالمق احتمالي اوله **زردر**
دوزه لر مثلا صبر ومرو زروده چوب ومرداسنك وكمش اقليمياسي وقليي اسفيداج
اكده لر • اما عجبي اولميوب مثلا جلدي ايله برابر ايسه شب يماني وبوشاق طوزالكه
لر • وصكره اگر بر كنج دفعه دخي خشك ريشه پيدا اولورسه كه رطوبتي اولميوب
يابس اوله • ياغ زياده فائده ايدر • وبو محلده بر جيزي بوزميوب ومقشر غدالر
بيه لر كه بونلر تيز دفع اوله وقوت بولميه **خضاب وقبرحي ودباي قره وقزامق**
انواعندن اولنده ودكرك آخرنده زياده صاقنمق كركدر كه بونده نامناسب طعام
وشراب وسائر اغذيه دادويه خصوصا لحوم فتي براغزدر • پس معلوم اولديكه
چچك انواعي سببي بر حرارت غريبه كه رطوبتناك دم غليان ايتدروب واغذيه
واشربه برودته ديبوسته مايل لازم در • اريه ومرجمك قبي كه انچنده
اكشي انار ويا غوره ويا ريواج صولري اوله ديروب وحمامدن وتحويدن حذر
كركدر • واكثر طبع ملايم ايسه ذكر ايلدوكمز اريه وعدس قابلريني ايكي دفعه
نادره لر • وقرص طباشير وصمغ عربي دانار ونمك وخشخاش قانوب
ويره لر • وخسته ده زياده قالنا بايلكي حتي اولنورسه بو معتوله خضابا
ودباي قره قداد نك شهري بارد ورطب كركدر • تاكه صوايا ندوغنه
دخي برابرلك ديره وفاني دخي صلافه كتوره لر • بونده كشكابر دبندر خطوتا
دفاربوز صولري كيبلر خسته نك معده سنه وجكرنه دايرشور • ودخي كه

بچچك

بچچك جلدي تمام دوكيلوب نشانلري قالورسه **نشان زايل** ايتمك تدبيري
بودركه قاشك كوكي ومرداسنك وجوزبيش اسكي كموك دكر كوكي وقسط
وانزروت ومزب تخمي درزاوند طويل وقادن قابي وباقله وعرب اوني واسكي
نوبون بوكي دنشاسته ونخود وحب البان صمغ وطلا اولنمسي مناسبدر **چچك**
نشانلرينه طلا بودركه باقش كموك وقبون بوكي وبكي صفيه قادن تخمي وقابي
ونخود اوني دنشاسته هر برندن اون درهم حب البان وترمس وقسط
ورزاوند طويل هر برندن بش درهم قوري قاشك كوكي يكرمي درهم جمله سي
دوكوب قادن صوايله يا باقله صوايله يوغوروب طلا ايليه لر • وابرته سي
بنفشه قيناد وب صوبندن ال ويوز يوبه لر **طلاء ديكر** اسفيداج و
مرداسنك ومغسول عاج براده سي هر برندن اوج درهم قوري قاشك
كوكي ونخود اوني وچورك كموك وبرنج دقادن تخمي وحب البان واچي بادام
داچي قسط هر برندن دورت درهم جمله سي دوكوب كتان تخمي لعابيله
يوغوروب كيجه طلا ايدوب • ابرته سي بابونج وبنفشه
صولري ايله ال ويوز • واندام يويه لر

اوچيوز اللي اوچنجي باب نكس بياننده در

نكس خسته لقدن قالقوب تكرار اوزلكنه دونمه در • فارسيده رنج د
اكر بدن درلر • ودواسرشدن دخي درلر • وافرنجيلر الوا عجي
درلر • ورومولر ويونانيلر
درلر • نكس واقع اولديغنده
طبيبه لازم اولان بودركه اول كوره لر • برحادثه خسته لقدن ايي قلاصي اولوب
بوخسته خسته لكدي انتقال اتمشدر بوخسته نكس ميدر بله لر • اكز اكز
خسته لغه انتقال اتمش ايسه اول خسته لق علاجين ايده لر • واكز نكس واقع
اولمش ايسه انكك دخي سببي كوره لر غليظ ومخالف طعامدن ميدر • ويا حمامدن
ويا قوي حركتدن يا قوي زحمتدن يا ايشدن ميدر • بوخسته طبيب خطاسندن
ميدر • حكمتدر كه نا محل خلاف طعام وشراب تناول ايدوب واول طعام
وشرابي هضم بعد منع ايتمك كركدر • باخصوص بحران اتمش ايسه علت
تمام زايل اولمامشدر خصوصا بحراني بر قان ايله اولدقده نكس كتورر •
زيرا سوء المزاج محلي قبلندر • ونكس نشانلري اون ايكي حال اوزرينه
اولور ١ بري قوت ضعيف اولور ٢ ايكنجي طعام ارزوسي اولماز ٣ اوچنجي

کوکلی دونر . دوردنجی طعامی هضم ایده مز . ومعده تباه اولوب وبهلو اوجلرنده
ریح عارض اولور . بشنجی طلق وجکر اطرافی شیشوب وکوزلرک قپاقلری دیوزلر
اختلاج ایدر یعنی سکرر . التنجی اویقوسز اولور . یدنجی مفرط عطش واقع
اولور . سکزنجی بدن غدا قبول ایتیوب وبول وبرازلرده هضم ظاهر اولور . طقوز
نجی بحران خراجی اوله . واکثر بکز زننه لر ایله ابتلامش اوله . ایلجه ویه رجوع ایتشدر .
اونبنجی بحلیل خسته لوک توبتنده دخی تورم اعراض بجوره . اونبرنجی نبض سریع
ومتواتر اوله . اون ایکنجی بول خسته لوک حالنده کی کبی اولمیوب خلافی اوله ودخی
بعضی خسته لقلر واردر که البته نکس ایلر . مثلا استسقا بر اغوب وسله اکا وارلر
برنده قالکه جمله احشاده بانغولموق اولور . وصرع صاحبی کبی که صداع دیوکرک
وجعی اوله . بونلرده نکس واقع اولور . ودخی خسته لقلردن صکره نزله وکوز
اغریلری وضیق النفس دیونلره بکزر وجبانلر وحکه لر چوق اولور . وحرکت فعلنده
واقع اولان خسته لقلرده نکس چوق واقع اولور . وبالجمله هر قنغی نوع اولور
اولسون جمله مضراتدن منع اولنوب ومناسب اطعمه وطبعه موافق اشربه
لر ویروب وسکون ایتدروب وحرکتدن منع ایدوب تکرار ذکر اولندوغی
علل ایچون خفیف علاج ایدوب واغذیه سی معده هضم ایده جک قدر ویره لر
امتلادن وضعفدن صاقنه لر . وخسته لقلردن خلاص اولدقلرنده نقاهده
ذکر ایلدوکمز تدبیر اوزره ناقهلری کوزه ده لر . وناقهلره لازم اولان تدبیرلری
هنوز باشلغه بابده ناقهلر احوالی ایله ذکر ایدوز زیرا انده نکس واقع اولمیه

اوچیوز اللی دوردنجی باب ناقهلر احوالی ونکسدن حفظ تدبیری بیاننده در

ناقه خسته لقدن خلاص اولمش کشیه درلر . فارسیده بیمار خیز درلر
دورداغ دخی درلر . ورستکاره یا رنجدیده دخی درلر . وافرنجیلر انوالسی
درلر . ورومیلر ویونانیلر
درلر . ناقهلر که تمام خسته لقدن خلاص اولوب
دخی قوتی تمام یرینه کلمامش اوله . بونک اصلی بودرکه قوتی یرینه کلمامک
وبدنی خسته لق ماده سندن پاک اولمامق اوله . خصوصا اکثر استفراغلر دخی
دوشمامش اوله که ماده نک باقیسی بر عضوه دخی منصب اولوب یا خراج
تولد ایدوب یا بر عضوی تباه ایدوب ویا خسته لقدن خلاص اولمادن بر
خسته لغه دخی دوشه . وبلکه اولکی ویا صکره کی خسته لقدن لسانی آغولوب

وباصوق قولنج وباصداع وشقیقه ویا فالج ویا سکته کبیلر ظاهر اوله جق اوله . بو حالده
کاهی بونلر کبی ظاهر اولسه دخی جایزدر . وکاهی صداع وصفارا آغزیرکه غذا اکثر واصل
اولمدوغندندر . ورطوبت غریزیه که قول قیر العین حفظ ایدر ایدی بانوب تباه اولور .
شول اوته بکزرکه یاغی تحوربو لمامش اوله . بعده یاغی توکنور بوکلمامش اوله بو کمی انکه اوغوب بحوربنه
کلور بیلورسه صداع وصفالره دخی بعضیسی حکمی اوله دخی قدر قرالغه دونر وبعضیسی
دونمز معلوم دکلدر . امدی خسته لقدن خلاص اولمش کشیلره تدبیر حفظ دیدکلری اولدرکه اون
بش یکرمی کون ذکر اولنان مضراتدن پرهیزلرینی کوزدوب وطعام وشرابلرینی کوندن کونه
تدریج ایله ویره لر که معده اضطراب چکمیه . وناقهلر بحرانی دخی واردر حالبوکه بقیه ماده یه
بقیه ده بحران ایتمک جایزدر وهیچ اولمزسه هر صفتده دخی کیجک کیجکدر وطب کتا
بارنده خطوط عشره دیدکلری تدریجله حرکت ایتدره لر که . هر کونی برفتح آدم یوردده لر
وغذاسی دخی اسکی عادتی اوزره ویرلیوب پرهیزدن خارج نوع آخر غذالر ویرمیه لر
که طبع متغیر اولمیه . وکوننذر چوق اولدقجه رخصت ویرمیوب منع ایده لر که جایزکه
بعضی استسقا پیدا اوله . خصوصا وونده ماده قالمش اوله . ویاقی ماده خسن اولنور
هر قنغی نوع اولورسه آتی تدریجله درفعله زایل ایتمکه جهد ایده لر . واکثر خسته لیغی
تمی انواعندن ایسه دورده اوچنجی دیدکلری بثره لر پیدا اولور . ماده دیجک طشره
دفع ایلدوکنه وسلامته نشانه در . واکثر باقی ماده اولوب وکیرو آخر خسته لقدن
ونکسدن خوفی اولنورسه علاج اکثر قوت دار ایسه وفصد لازم ایسه
فصد اولنوب ومناسب شربتلر ومثلا بارابه مسهللره محتاج ایسه انقله و
ویرلیوب طبیعتی تحریک ایتیوب وضعف ویرمیوب مثلا بر دفعه ویریله جک
مسهلی بر ایکی دفعه ویره لر بوتکه دخی وبدنی پاک ایدوب ماده دن بقیه قالوب
انکث ماده سندن بر خسته لق دخی ظهوره اتمیه . ودائما که طعام اشتهاسی
صادق اولوب یعنی اشتها کاذبه اولمیوب وغداره سلامت اوزره
هضم ایتمک سلامت نشانه سیدر . واگر هضم اولمدیغی بدن ماده دن پاک
اولمادوغنه دلیلدر . وبونده چوق درلک کار طبیبی دلیلدر . بلکی عروق
وبدن ماده دن پاک اولمدوغنه نشانه در . وکاهی چوق حرق ضعف
نشانه سیدر . وناقهلره چوق صوغ صالرد پرمک زیان ایدر زیرا استسقادن
خوف اولنور . کاهی صوق صو سبب اولوب ناقه هلاک
اولور . بو نده شربتلردن سکنجبین سفرجلی غایت مناسبدر
معده یه دخی قوت ویرر . وکاهی اولورکه نزص کل دکلنکبیس

ولهذا کبی سبب نکس اولور انلردن ویریه لر

اوچیوز اللی بشنجی باب تحول علتلرکه آخر علت ایله اولور انلرک بیاننده‌در

هرکاه کیم استسقا صاحبی صفرا اولوب صفراوی اسهال واقع اوله استسقاسی
زایل اولور • وکوز آغریسی دخی زایل اولور • وصفراوی اسهالی امساک ایتمکله
بعضیلرنک قولنجی صاغ اولور • زیرا اسهال امساک اولندقده ماده بغارسق
طرفنه میل ایدر • واستسقا صاحبنه بلغمی اسهال واقع اولسه وباخود انباک رطوبت
اسهالی واقع اولسه که اندن بلا اراده کیده استسقا زایل اولمق جایزدر • وتشنج
بلغمی اصحابنه حار استمه واقع اولسه تشنجی زایل اولور • وجمله دماغ علتلری
نزل بارد سکته ولقوه وفالج کبیلره حرارت واقع اولسه امیددرکه خلاص
اوله • وعلاجه حرارت بارزوم ایدر • مگرکه حرارت اضطرابلو واغراطله اوله
بو علتلرده جمله بدن بارد اولمسی محمود دکلدر • وصرع اصحابنه حمی ربع عارض
اولسه صرع زایل اوله • یاخود سعال قاله • وصوق سوء المزاج که معده‌ده
ودخی احشاده اوله حار استمه واقع اولسه حرارت اعتدال ویرر • و
ذات الرئه اصحابنه سعال ایله بله اوله • اگر اراغنده بر حرارت ظاهر اولسه
نفخ نشانی اولوب وماده اطرافه تحویل وانتقال ایتمک وطبیعت دفع ایتمک
علامتیدر • وذات الرئه اصحابنده کذلک قولاقی دبنده یاکوکس
حوالیسنده دابکولری اوجنده بر اصلر واقع اولسه بحران انتقالی
نشانیدر وسلامتیدر • ولکن اول اصلر زمن عارض اولسه اول
دخی انتقال بحرانیدر • وسلامت نشانیدر • وایقده وساقنده
عرق مدنی دیدکلری رشته علتی که ایلک کبی برانجه سگرا وزانوب
چقار • وبو علت بو دیارلرده فن نادر واقع اولور • مالنخولیاسی
زایل اولور • وخناق ذبحه خداوندنک کوکسنده قزل ششلک ظاهر
اولسه انتقال بحراندرکه طبیعت ماده‌یی ظاهره دفع ایتمشدر سلامته
دلیلدر • وبوغاز دیلان اطرافنده‌که ظاهر جانبنده ششلک اولسه سلامت
نشانیدر • وسعال نزمن خداوندنک قابه‌لرنده ششلک واقع اولسه
سعالی زایل اوله • زیرا نفس الوب ویرمک ایله تن سل اندامنک
شارکتی واردر • وداء الثعلب اصحابنه دوالی علتی واقع اولسه
داء الثعلب زایل اوله • زیرا ایرز ماده اول محله انتقال ایتمشدر • وبوکرنده

وجعی

وجعی اولان کمسه‌نک سایر اندامنی آغرسه سلامت نشانیدر • واتبده نزولی
صاحبنه دوالی علتی واقع اولسه نزیفی دفع اولوب خیلی زمان کلمزدر •
زیرا ماده بو آشغه نازل ایتمکه مانع اولور • بعده بنه ماده ایله علاک جایزدر •
وقولاق امتلاءی افرسه خصوصا برنج دفعه افرسه قولاق زایل اوله • وصرع
اصحابی دخی برقاج دفعه اقسه مثلا صداع زایل اوله •

اوچیوز اللی التنجی باب سلامت واتبده واقع نشانلرینک بیاننده‌در

خسته‌نک سلامت وامیددارلغی علامت ونشانلری اولدرکه هرکاه که
نزله ارقه‌سی اوزرنه دوشوب کاه وبکاه ایکویسی اوزرنه یاته
وکندوسی بریاننده دوندره بله که تندرستلک حالنده اولان
عادتی اوزره اوله طبیعت قوتنه نشاندر • وبا صوقدن دخی ایرلمه
وباشی دوشکه اضطرابی چوق اولمدوغنه نشاندر • وبر نفضیه بیرنده
اولان خسته‌نک خسته‌لکی تغیر ایده واریسوب تنزل بوله دکیجه اوبقوسی
درست اولوب وصباح دخی حاشلر اولدقیدن درست اولوب ونظری
دخی درست اوله • دماغ سلامتلکی نشانیدر • وسرسام صوکنده
افرمق دماغ باکلغنه دالدر • وبدننده استمه وحرارت هموار اولسه
احشاده ورم اولمدوغنه نشاندر • وحمی مطبقه‌ده یعنی تیزبحران
اندن طمر حفونتدن پاک اولدوغنه دلیلدر • وصفراوی حمیلرده
ددوقدن بثره‌لر واوچوقلر ظاهر اولمق سلامت نشانیدر • واستمه
زایل اولدوغنه دلالت ایدر • مکر تکرار مخالف ومفرط نشیه استعمال
ایده که استمه کبیر رجوع ایده وایستی حمی‌لرده وحاده خسته‌لقلرده رعاف
معتدل دقیق وعرق وادرار بول که بحران کونلرنده وبحرانه انتظارده ایکن
اوله • سلامت نشانیدر • وجمله خسته‌لقلرده طعامه اشتهاء
صادقه اولمق معده وجکر قوتنه وسلامته دالدر • الله اعلم

اوچیوز اللی یدنجی باب بعض علامات ظاهر اولسه مقدمه علت آخر اولدوغنی بیان ایدر

یوزده وکوزده چوق اختلاج واقع اولسه لقوه‌دن وخبر باردار اضونا
خوف اولنور • واکثر رکیدن ابسه استی معجونلر استعمال ایتمک ایله دفع اولور
واکثر غیری اعضاده دخی چوق اختلاج اولمق ممدوح دکلدر • خوف اولنور که

اول محلده تشنج واقع اوله. زیرا حرارت و قوت روح منتقم اولمز. و قارنی ایچنده
چوق اختلاج اولمق خصوصا معده ده اوله. مالنخولیا و صرع مقدمه سیدر. و یان یا
شلرنده اختلاج واقع اولسه و چاب و ربی مقدمه سیدر. و هر کاه که یوز و کوز
قزل اولوب و کوزدن چوق یاش روان اولوب و درد شی لکی سویه سرسام
دن خوف اولنور. و متصل باش چکرنمك و باش و دونمك اکثر بخار ایسه
بخاری زایل ایدر. حب ارد یا حب قوقیا و حب الذهب و غیری کبیلر ایله دفع اولور
و اکر بخار دکل ایسه ضعف دماغدن و صرعدن خوف اولنور. و دایم غصه لو
اولوب و کوکل شادلغی اولمیوب که سببی غصه دخی اولمیوب بلا سبب
اوله مالنخولیا مقدمه سیدر. و کوزه اوکنده بعضی سنکك و قور تجغزلر و
ایلك کبی خیاللر کورنمك کوزه صو ناز ل اولمق مقدمه سیدر. و کذلك شقیقه
صداع و شقیقه اغریلری که متصل اوله و سودا و بخار اولمامش اوله. و قره کوز
لو اوله بونده دخی کوزه صو ناز ل اولمه دن خوف اولنور. و دایم کاهل اولوب
و جاسلر کندلکی اولوب و جمله اندام بیوسته اختلاج اولمق سکته
مقدمه سیدر. و بر زخم واقع اولوب بابنده بش سی و بر زنك و درست
طونه مامق دخی سکته مقدمه سیدر. و سائر بلغمی و دماغ علتلرندن که بدنه
نزول ایدر انلردن خوف اولنور. و چوق قی اتمك و طعام آرزوسی
اولمامق و یورکده دخی قراقر واقع اولمق امتلا و بارد میوه لر ایچی دکل ایسه
قولنج معا مقدمه سیدر. و صاغ اکتو آلتی ثقیل اولوب و جع اولمق جکرده
ورم و شیش اوله دوغنه دلیلدر. و زکام و نزله چوق اولمق ذات الریه
و سل علتندن خوف اولنور. و جمله بدندن سببسز چوق عرق کلمك
امتلا دکل ایسه اخلاط رقیق اولدیغنه دلیلدر. احتمالدر که قوت ساقط اوله
ضعفن نشانیدر. یاخود اخلاط غلیظه اوله دوغنه دلیلدر. و بدندن
بو رایحه لو عرق کلمك عفونت تبلردن خوف اولنور. و بو غازدن قی ایله
قان کلمك اکر بر سبب اولمیه و طمر دخی آچلمش اولمیوب. و او بکنده
علت دخی اولمیه تخمه علامتیدر. و بر اغر رایحه لو بول که عفونت تبلرده واقع
اولور. بلا سبب واقع اولمق اشتها ساقط اولمه سی علامتیدر
و بونده یورغونلوغ و تنکسر واقع اولمق امتلا و بلغمی خستهلکك نشانیدر
و عادتدن زیاده طعامه اشتها اولمق سوء المزاج علامتیدر که معده ده
ماده اوله. و اکر ماده سز دخی اوله و عادتدن خارج اکشی نسنه لر آرزو

ایلك

ایلك خورنده اولوب حملی یوغیسه اکثر اره ده و اکر خورنده صو اتوقد ایلدوکنه
نشانیدر. خردل و چیك صوغان و انك کبی حریف و تند نسنه لر آرزو
ایلك معده ده غلیظ ماده و خلط نشانیدر. و کوز دایم قزل اولمق و یوز رنکی
مکدر اولوب. بلا سبب نفس تنك و آواز طوتغون اولمق. و بار و
دشنام علتی دخی زایل اولمیوب و مزمن اولوب کندکجه زیاده اولمق جذام
مقدمه لریدر. و بونده بدوم کوسر و سکل نو عنك بر جنسی وار در قوتابلی
رتبه و قبیه و مسماری درلر. و دم کونك دخی بر جنسی وار در مجرد جکرده
یالکز احتراق دمدن دکلدر. اخلاط و افراز فسخ اولد دوغنه حکم اولنور اهلنه
معلومدر بونلر مقدمه جذامدر. و چوق چبانلر که بدنده واقع اوله و اصلا
الك اولمیه و فصد و استفراغ دخی اتمامش اولهلر. چبانلر تسکین
اولمق یر اولو قراجه دن خوف اولنور. و بدنده غده لر یعنی بزلر واقع اولمق
که بلا سبب اوله اولو بیله دن خوف اولنور. سوداوی و سوداوی فراغ
ایله مسهلات و فصد و ماء الجبن ایله استفراغ اولنوب بعده
معجون حذوری استعمال ایده لر. و اکثر غده لر بیوك اولوب و مختلف
بیرده دخی اوله بابنده کوکت اوستنده و اینکو کموکلری اوستنده و
یا خودمه اوستنده اولوب وجع دخی اوله. بو غده لره بو شاد دیب
آچی پیرامزور. اکثر آچیق. و اکثر اچامق واقع اولان محلی فاسد ایدر.
و بونلر بعضی زمانده فرنك زحمتی دیدکلری مرضدن و بو مرضدن غذا اولنور
و فرنك زحمتی ایله بیله ظاهر اولور. بدنده چقه چوق علامت و چبانلر بیرنده
غده لر ظاهر اولور. فرنك زحمتنك صعب نوعیدر. قرنفیه بانورد
سا بارنه و چوب چینی ایله علاج لازمدر کاهی بو علت دخی جوانه
دونر. و بدنده آق و لازم بهقلر مقدمه برصدر. و بونلرك بر اثر نوعی
اولانلر مقدمه جذامدر. و تندرست کشیلرده متصل و بلا سبب
خفقان واقع اولمق ضیق علامتیدر. و مغاجادن خوف اوله نه یشلر
تکه سوداسی چوق اوله که خفقانه و ضیقه حمل اولنه. و جکرده آغرلق
دنقته اولوب. و انك میلی اکثولرده اوله جکر حدبه سی علتلرینك
نشانیدر. و دایم ثقل آزاد اولوب و بیاض اولمق سده و یرقان مقدمه
سیدر. و شول اسهال که معده یاقه سیج امعا علامتیدر که خصوصا
نازل اولان رطوبت صدیده و مغاطی اوله. و هر بار مجرای بوله. و رفت.

اولوب بعده وجع ظاهر اولسه • حدتلو وکسکین اولنیمک معنادن دکل
ایسه مثانه جراحتنه حمل اولنور • ودایم متعدده حکه اولمق اکثر خزده قورتجغزلر
وصو علیلری بوغبه مقدمه‌ء بواسیردر • وتیز خسته لقلر صو
کنده طلوع ظاهر اولسه جبانلر پیدا اولمق علامتدر • وجبانلر ظاهر اولورسه
انکی استرخاعندن طلوع بیوکسه لکی زایل اولمق حکمندر • وحامله خاتونه متصل
بیدراجه لو اسهال واقع اولسه ایچنده اوغلان صاغ دکلدر • وخاتون
ایچکی صولمق اوغلان بر قدیمی ایچوندر • وخاتون ایچکلرندن بلا سبب قان
بغلانمق حالنجوب دیوانه لک مقدمه‌سیدر • وحامله عورتدن اکثر زخم
واکثر بلا زحمت اوغلان بتاغندن قان کتمک اوغلانک اکثر صاغ واکر اولود
اسقاط علامتیدر • وبوکه بو محله دار ودقی صکره علاج مشکلدر • و
حامله عورت ایچکندن سد آقمق اوغلان ضعیف اولدوغنک
نشانیدر • ونفسا عورتک مدتی کچوب دخی قاندن پاک اولمیه
رحم ورمی وعلتی نه حکم اولنور • پس بو مقدمه‌لر تفصیلندن مراد
بودرکه طبیبه لازم اولهکه بو مقوله احوالندن وعلتلردن مقدمه
آخر علت اولدوغنی بلوب ومقدمه ده ایکن اول علته علاج ایلیه
که کله جک مشکل علت دفع اوله • زیرا مقدمه ده علاج آسانلدر
وشول علتلرکه اکثر ظاهر اولوب مقدمه‌ء آخردر • واکثر ظاهر اوله جق
دراندن موافق اولیانی اغذیه واطعمه واشربه‌سندن محکم پرهیز کرکدر •

اوچیوز اللی سکزنجی باب بو علامتلر درکه
بحرانی خسته‌لقلرده اولور بیان ایدر

خسته‌لقلرده بحرانی علامتلر اولدرکه کوزده وقولاقده وصدغینده وآغز
موضعده بحرانی علامتلردر مثلا کوز ایچیر دسنه باته ویل یل باقه پرتوی
دخی قتی ضعیف اولوب کوز قپاقلرینی قالدره میوب دیوردن الجه • و
سیولی اوله • والنی چلوب چکله دقی شلری کربله قانی باردا ولوب • و
اطفا ایله حرارت فریرب آغزه باصد وغنک نشانیدرکه جمله اطرافه
ایرشدره میه • وخصوصا کوز قراسی بقاری چقوب وبیاضی عینی
چوق ظاهر اوله • وبلکی اصول نظر ایده بحرانی علامتلردر خسته صوکنده
انجه علامت موتدر • واکثر خسته ارقه‌سی اوزرینه براغوردن
دوشوب والکرینی صالی ویرمک وباشینی یاصدقدن طشره صاله

ودبشلرینی

ودبشلرینی دایم بجرداوب واغزنده ودایمی چلوب دبشلر اچوق قاله • و
اللرینی حرکت ایتدروب اوکنده بر نسنه کچدی قپاس ایدوب طوتمق
استه‌یوب سینکک طوتمق کبی وآسابنی دوشرمک کبی ویورغانی چکوب
بربره کتورمک • واکثر یاشنده دیوار وارایسه اندن برچوب وبرنسنه
قوپارمق ارزوا ایتمک وخسته‌ء اویقوده قپاس اولنوب اول اسه تخیرده
اولوب وجاغرقده مجرکوزن آچوب درست جواب ویریه بونلر جمله بحرانی
علامتلردر • اما حاذه خسته‌لقلرده حرارت زیاده اولدوغندن طلا مالایعنی
وهدیان سویلمک ودبشی بجرداتمق وکنددن بلدیمکه جرانکدار نسنه‌یه حکم
اولنماز • وبو علامتلردن خسته متصل قئ ایده وبلکی قزل وصاری واق
وباشلو وزه ترکیب قئ ایده ترکیب ثباتلغی علامتیدر • خوفدن آیمق
اولنماز • وسرسام علتنده خسته‌نک ومابقی نسنمک دخی بحرانیدر
واستی خسته‌لقلرده آغزدن بیدراجه کلمک بحرانیدر • وخسته‌نک
کوزی دنره‌مک بحرانیدر • ودایم قفاسی اوستنه یاتمق وخسته
نک آغزی آچوق قالمق وکوزی آچوق قالمق والکلمک واستی استه‌لرده
تشنج واقع اولمق وعورتلرده وضع حملده اکثر ابتدا واکثر انتهاده تشنج واقع اولمق
اکثر صوق تاثیر ایدوب واکثر انقلاب وتحویل رحمدر • بونلر بحرانیدر واستسقاده
تمی وخسته لوق معا ظاهر اولمق بحرانیدر • واستسقاده اسفلدن ات پاره‌لری
کبی کلمک هلاکتدر • ومحرقه ده وطاعونده دخی بویله ات پاره‌لری وسنجد قان
کلمک وقان قئ ایتمک بحرانیدر • وطاعونده خصیا ظاهر اولمق هلاکتدر •
وسبب سز زکام ونزله وسعال کبیلر استسقا صاحبنه بحرانی علامتدر
وعزای اسهال ایله سعال واقع اولمق ممدوح دکلدر • وخسته‌نک جبیندن
چوق دبار دوغ کلوب ونبض حرکت ایتمه علامت موتدر • ودوغ بارد کلوب
ومتصل تمی اوله واون محلده خسته ضعیف دخی اوله علامت موتدر • وخسته
لرو زحمت کوندز واقع اولورسه استلک ویبوست علامتیدر • واکر
کیجه زحمت ویررسه برودت ورطوبت علامتیدر وخسته
ده ال وایاق قزل ویاسیاه اوله • وقوتی قوی اوله • ما وقار
طبیعت آله • واباغه دفع ایلدوکیدر خوف اولنماز • • • • •

اوچیوز اللی طقوزنجی باب بو زمانده نجاط آغزدن
لعاب کتورمک تدبیرین بیان ایدر

مخاط بوروندن بولنان کثوره جك بر غلیظ رطوبتدر ولعاب آغزدن سیلان •
ایده رجك صالیاردر كه بونلر باشدن اینه رك بورونندن وآغزدن
کثورملكله دماغ پاك اولوب باشده اولان رطوبت آزالمغن اولان مرضلردن
وقولانج مرضلرندن دخی خوف اولنماز • خصوصا رطوبتی چوق اولان کشیلرده وبارد
ورطب ولایتلرده ساکن اولنلره قیتی لازمدر • یا وقتیکه بارد ورطب میوه‌لری
دخی چوق استعمال ایتمش اوله‌لر • جمله اکثر شدید واکثر خفیف نزلاتدن وکوز اغریلری
منع اولنمش اوله‌لر • ودماغدن مخاط آغزدن که لعاب ایتدرمکه تدبیر اولدرکه • مثلا
بعضی محرك عطاس اولان نسنه‌لر ایله آخرتمق ویاپیش مناسب اوتلر
مطبوخنه طوتوب دماغدن غلیظ ومنجمد اولمش رطوبتی یومشاتدوب آخرتمق
ایله وبعضی نسنه ایله آقتمق ایله دماغ پاك وسالم اوله • وبو بابده مطبوخ اوله
چوق مناسب اوتلر پاپونج وصعتر ویاپرز بوزو وکافوریته کبیلردر • بونلری قینادوب
مطبوخنه باشلری طوته‌لر • بعده معطس اوتلردن کندس وآق خربق وفلفل ودو
طلینا کبیلر قوی معطسلردر • وبونلردن دخی قوی یاز وصویید رشته تله مخاط اقیدر
وبونلردن خفیف معطسات کل فوره‌ونسیدر • ومسك در • وبورونه چکلان
دخالا بیراغی غبار ایدر • قرنفل ودارچینی غبار ایدرلر اکثریا بشقه باشقه • واکثر
مخلوط ادره دماغه چکه‌لر ولعاب که ویلدن ودماغدن دوشر دیلر نیچون
آقتمق ایله کوز وقولاق وبوغاز ومعده آغری پاك اولور • خصوصا بارد و
رطب امزجه صاحبلرینه وفصل دخی زمستان اوله • وسکین دخی دردنجی
اقلیم آخرلری وبشنجی والتنجی اقلیمده اوله قیتی مهمدر • وآغزده چکنه‌جك
اوتلردن عاقرقرحا زیاده لعاب کتورر • وموبزج ومصطکی چکنمك •
خصوصا جولان ایله مخلوط اوله • باشدن واغزدن بلغم ایندررر • وسرکه
ایله غرغره ایلمك وابجامه بیلك یا ایارج فیقرا ایله ابجامه ومخلوطا غرغره ایتمك
یا صعتر یاخود فوذنج ایله ابجامه غرغره سریع نافعه ایدر • وبو غرغره سره
حمامده یاخود حمامدن چیقوب ویاخود اسیی اوده اولمق کرکدر • واکثر رطوبت
وبلغم ولعاب معده‌یه منصب اولمش ایسه اکثراز واکثر چوق منصب
اولمشدر بعضی منقیات دیدکلری قیتی ایتدرمك کرکدر • مکرکه دماغده
ضعیف حس ایده‌لر • اوحالده مقدم دماغه قوت ویروب بعده قیتی ایله
معده‌یی دخی پاك ایده‌لر • • • • • • • • •

اوچیوز التمشنجی باب درلتمك تدبیری بیاننده در

ون ظاهر اولمق یعنی درلمك اوچنجی هضمه منسوب اولوب واول هضمك دخی
طریقیدر کاهی که اکثر مسامدر لر • اول یخود بیرلری تنك اولور • وجمله بونده
اولان مسام مثلا یاز کونلرنده مفتوح وقیش اتا منقبض اولور • وکاهی
اولورکه بدننده دخی وسخ وخلط ربعی کرد تور واقع اولغله مسام آغزلری یا
طیقنور • اما بو محلده بزم مقصودمز حفظ الصحة ایچون ویاخود خسته‌لقلرده لازم
اولان درلتمك کبی ویردوت تاثیر ایلدوکی زمانلرده واجب اولان درلتمك
تدبیرنده در • واوچنجی هضم که طمرلرده وانداملرده اولور • بویله درکه هر اندامك
غذادن نصیبی اکا منقسم اولوب • وقوت مغیره آنی هضم ایلیوب اندامه
وفتاکه تشبیه اوله • وبو غذالرکه اول اندامه ایره فضله قالوب • قوت
مغیره آنی هضم ایلمامش اولوب واول فضله‌نك بعضیسی بخار اولوب
تحلیل ایله خروج اولوب وبعضیسی • وسخ بعضی کرد وبعضیسی عرق
اولوب مسامدن طشره کلمکه محتاج در • انونچون خسته‌لقلرده عرق
کلمکله خسته خفیف بولوب وراحت اولور • وعرق کتوره‌جك معنالر
خود معلومدرکه اسیی مکان واوه هواسی کبی ودمانع بوغیه •
حمام کبی وحرکت ایتمك کبیلردر • خصوصا یاز کونلرنده اوله تیز عرق ظاهر
اولور • زیرا حرکت لاجرم بدنی اسیی ایدوب وفضله‌لر ارید وب
واسیی هوا طشره چقاررر • واسیی ولطیف ایلیجی اوتلر دخی بونك
کبی بدنی اسیی ایدوب عرق کتورر • بو حالده عرق کتورمك لازم اولمیوب
ومجرد حفظ الصحة ایچون لازم اولدقجه بونك کبی اوتلر ایله درلتمك معقول
دکلدر • بلکه حرکت ورياضت کفایت ایدر • زیرا بونك کبی عرق کتورمك
اوتلردن اسنمه کتورمك خوف اولنور • وهرقچن لازم اولوب وعرق
کتورمك محتاج اوله • اکثر مانع بوغیه حمامده واکر مانع وار ایسه
اودمکن هوالری اولوب ویاخود آتش قارشوسنده رفعله
درلتمك افضلدر • وکنش حرارتنده ایسه درلتمك چوق محبوب
دکلدرکه کنش حرارتندن جایزدرکه رطوبتدن عفونت تولد ایده
اما آتش حرارتندن عفونت تولد ایتمز • وکاهی اکثر فضله زیاده
وغلیظ اوله وحمامه کیرمك مانع اوله‌یه حمامده قیصومی یاخود فلفل و
یا عاقرقرحا ویا بوره وارینی هر قنغیسی اولورسه بونلردن دوکوب
ویا بونج یاغیله بدنه طلی ایده‌لرکه وافر عرق کتورر • حتی استسقایه

دخی فائده ایدر • وحمامده صولر دوکنمیوب شویله قوریا اوتورمق چوق عرق کتورر وحتی
بو یقین زمانده بر دیوانه ولاطین اطباسی فرنک زحمتنه دوشمک لازم کلسه •
دوشنک یاتورمیوب بونک کبی کوبده بر ایکی دفعه قوری حمامده عرق کتوروب برلر •
ورطوبت صاحبنه که عرق ایله زائل اولمق لازم کله بونک کبی قوری حمامده درلتمک افضلدر
وفرنک زحمتنده اکثر منفعت ده واکر غدد انواعیدر لازم اولان چوب چینی وصا
بارولە وغیریا کوکلری واقف بلریا وصولرینی قاعده اوزره ایچوروب ویاکنلقا
بله ویاخود معجون ایدوب نجه اقتضا ایدرسه اکا کوره ویروب بنه حمامده
قوری درلتدررلر • وچوق نفع مشاهده اولنوب وبر بعضی اضطراب ایدن تن
خلاص ایدوب وضعف دخی طاری اولماز • اما اوده وقریه دیدکلری محلده •
دودشکده چوق اسباب اورتنمک ایله درلتمک چوق ضعف کتورر ودائما
صونجاریه دخی چوق عرق کتورر • وهر نه ایچون اولورسه اولسون مثلا
درلتمک لازم کلدکده بر قبیع ویا بر دستی ایچنه استی صو قویوب • و
بر بضنک اسباب وایکی التنه وارقه سی طرفنه قویه لرکه بخاریا بریضه نفسنه
چوق عرق کتورر • وبلکی سایر استی هوالردن وحماملردن واستی صولر
دن زیاده عرق کتوره • وعرقی هر نه قدر اندامندن سلوب پاک ایلسه لر
دخی زیاده عرق ظاهر اولور • زیرا بونده مسام زیاده اچیلور • وتحیّن ظاهر
اولان عرقی سلوب پاک اتمسه لر عرق حبس اولوب کلمز ویاخود
ازکلور • وبو محلده اتکی استی طوتمق کرکدرکه بارد هوایه عرق اتوغ
کوسترمیه لر • وصوق صولر ایله دخی ایدمیه لرکه عرق منع اولنمیه • وسرکه نک
طبعی بارد ایکن بالخاصه عرق کتورر • زیرا غلیظ خلطی تلطیف ایلمر
وحمامده استی نطرون ایله زیت یاغی درلتمک ایله عرق کتورر • وحمامده
استی نوم اوسنده یاتمق چوق درلتورر • وبستانده اکثر عروب
طائفه سی واز عرق التوس دیدکلری بیابان کوکی بر قیناد وب وصوینی
کاسه کاسه ایچوب دقوم اوزرینه • اکر حمامده واکر بیابانده یوه
لانرلر هم عرق کتورر • وهم تنبیه وهم اسهال ایدر • زیاده معتادلریدر •
ویالجمله دخی عرق کتورمک تدبیرلنده حمامده دفنه یاغی وشوسن ویابونج
یاغلریه سورمک جلد عرق ظاهر ایدر • ویاغ جبیوقی زیت صوینی زیت
ایله سورنسه لر کذلک عرق کتورر • واد وتیه لر ایشون وزوفا
ومشکطرامشیع وشونیز وسلیخه وقسط وسذاب تخمی •

وسبالوس

وسبالوس وزراوند طویل ومقل الیهود وکرفس تخمی وفلفل والجامه
در • بونلر جمله عرق کتورر • وبونلرک مزاجلری مفرداتده ذکر اولنمشدر • وهر نجنس
که بدن مسامی یا غلو اولمسله سعتریرو حمامده دسوزولوب واوزرینه
بو اوتلردن دخی اکر لر منفذ بدنی منفتح ایدوب عرق کتورمکه سبب اولور •
اما بو سبب ظاهر اولان عرق اکثر عفونت واکثر ضعف واکثر غیریا اسباب
اقتضا سیله عرقی منع اتمک اقتضا ایدر • عرقی منع اتمک تدبیرینی ودخی بونلرا
صکره یا بشنه فصلده ذکر ایدهلم

فصل ظاهر اولان عرقی منع اتمکدر

اما بدنده عرق منع اتمک بعضی زمانلرده لازم اولورکه مزاج درست اولوب
ومرض وعلت یوغیکن بدندن افراطله عرق ظاهر اولمق لابد عفونت بزبیر
اولمش رطوبت وخلط اولمق کرک ویاخود خسته لقلر دخی لر صوکنده
بعدتم استفراغ تام اولیوب بدنده وعودقده متعفن اولنمش وقالمش
غلیظ رطوبت وخلط قالوب وبلکی جمله اندام مسام دمنفذلری دخی منفتح
بولنوب دائم بدندن عرق سیلان ایدر • وبو وقتده منی اکثر اولنورسه
یوما فیوما ضعف طاری اولور • وبوکه **علاج** اولدرکه اولا خلط جمع ایدر
اشیادن بارد ورطب امزجه اصحابی تازه میوه لردن • وخصوصا قاوندن
وغلیظ اشیادن وبتارده ذکر اولندوکمز عرق کتورر شنه لردن منع
اولنوب وممکن اولدقچه اسایش وراحت اولنوب • ومعتدل محلاتده
زاررطوبتی • وآزو خفیف اسباب کیمک • والبقلرینی تورد وطوغی کرکور
بعده اشبو شربتی استعمال ایده لرکه تدریجله عرقی منع ایدوب مزاجی
بیوسته تحویل ایده • **صفت شربت** قوری کشنیز • وسماق
هر برندن اون درهم تحویل دورت بش دفعه بوکنش هر بریکی برنجوج
بتمان صو ایله بچق بتمان قالنجه قیناد وب بوکت صوندن هر صباح اوتوز
درهم مقدار ریقا ایچه لر • وغدا یرینه اولا پرنجدن یه لر • بعده بعضی طلا
لرلازمدر **صفت طلا** بر قیچ صویلمش الما وبر قنچ صویلمش ایوا بچوق
بتمان صو ایله قیناد وب والتی درهم قزل کل ودیکری درهم کل یاغی
قاتوب وصو تمام زائل اولنجه قیناد وب بعده بو یاغدن ارقه یه وجمله
بدنه کاهی طلا ایده لر • وکاهی بدنه بنفشه یاغی دخی دورته لر • وکاهی سکود
یاغی وکاهی مرسین یاغی وکل یاغی مخلوطا وکاهی مازو وکل غباری یاغنی جمله
بدنه سوره لر • وبدنه غبار کبی طبراق صاچه لر • بویله عرقی منع ایدر • واکثر

استغناغه محتاج ایسه مقدم خلطی استفراغ ایدوب بعده
بو علاجلر جمله معتمد اولور

اوچیوز التمش برنجی باب علم سرکه بعضی علامتلر طبیب بعضی حالی تشخیص ایدر انک بیاننده در

بو که علم سر انوکبیجون درلر که بعضی قبارجقلر وقورلغانلر وعلامتلر
ظاهر اولوب بنه علامت اولدغندن خبر ویره • وبو که علم سر دیمکه سبب
بقراط دنیاسن دکشملو اولدقده یعقوب اسملو بر شاکردی اولوب
واتی یاننه چاغروب دیمش که اوتوز سکز ییلدر سن بکا خدمت ایدرسن
وحاضر اوچیوز التمش التی علم سر قودم وارد رسنده تخنودلغم جمله
سندن زیاده در • امدی سکا بر یادگار کوسترییم اندن چوق فایده
تحصیل ایده سن اما بو سری دکه کشیه کوسترمیوب حفظ ایده سن
دیوب اول یعقوب دخی باشم اوستنه دیو جواب ویرجک بقراط دخی
بو نسخه علم سر در • آل امدی بو کتابی دفتاکه خسته قاتنه
وارهسن بوندن غافل اولمیه سن دیدی • وخی بر خستهنک بورننده
واللرنده قزل قزل شیشلر وقبارجق کورهسن • واول خستهنک النی
دایم کوکسی اوستنه قویه انک عمری بر کون اوله • واکثر بحرانه وارسه
سکز کون اوله • انوک نشانی اولدر که بر الیله کوکسی وبر الیله دایم
بورنن قاشیه • واکر بر خستهنک ایکی دیزی شیشمش اولوب
وشیشمش دخی صلب اولوب وحرارت اوله • انک عمری ایکی کون
اوله • اکثر بحرانه وارسه یدی کون اوله • انوک نشانی بودر که چوق
درلیه • وبر خستهنک اکثر طمری اوستنده بر طل کبی اصرغو اولوب
واستی واطرافی قزل اوله • انک عمری اوچ کون یاخود التی کون اوله •
وانک نشانی اولدر که یا بوندغی کوندن صوصایه • وبر خستهنک
درلمه خسته بغنده لنندهبورجی دانهسی کبی قبارجق اوله
انک عمری یدی ساعت یاخود اون اوچ ساعت اوله • وانک
نشانی اولدر که دایم استی طعام دیلیه • وشول خستهنک
بر مغنده مرجمک قدر وجعلو قبارجق اوله • انک عمری ایکی کون
یاخود بش کون اوله • وانک نشانی اولدر که جمله بدنی زیاده اغریه
وشول خستهنک صول اللرنده باقلا قدر • زیاده صاری قبارجق ظاهر

اولوب

اولوب اتا وجعلو ولمایه • انک عمری التی کون یاخود یدی کون اوله • وانک نشانی
اولدر که صداعدن زیاده اکلیه • وشول خستهنک طبانی التنده کوک قبارجق
اوله • انک عمری ایکی کون یاخود یدی کون اوله وانک نشانی اولدر که دایم اکشی
استیه • وشول خستهنک التنده قزل قبارجق اوله • ودرنقلری چاره ره انک
عمری دورت کون یاخود سکز کون اوله • وانک نشانی اولدر که زیاده اقره
وشول خستهنک درلمهدن یاتمش ایکن ایاغینک باشی بر مقلنده قبارجق
اولوب واوجهسی دایم کچه • انک عمری بش کون یاخود طقوز کون اوله وانک
نشانی اولدر که زیاده تبول ایده • وشول خستهکه درلمهدن یاتوب کریکلری
اوستنده بر یا قره وبری کوک وبری صاری اوچ قبارجق اوله • انک عمری
اون کون یاخود یکرمی یدی کون اوله • وانک نشانی اولدر که زیاده توکوره
وشول خستهنک کرپکی اوستنده فندق قدر صاری شکل قبارجق ظاهر
اوله انک عمری ایکی کوندر • وانک نشانی اولدر که زیاده اویویه • وشول
خستهنک کیم یمرندن انجیل قان اقوب وصاغ النده وجعز قبارجق اوله
اونک عمری اون کون یاخود اون ایکی کون اوله • وانک نشانی اولدر که اصلا
طعام استمیه • وشول خستهنک که بوطی زیاده حرارت اوله • یعنی قزاقره •
انک عمری اون کون یاخود یکرمی بش کون اوله • وانک نشانی اولدر که
زلتنی کیجه زیاده اوله • وشول خستهنک کیم صول قولاغی اردنده قره قبارجق
اوله • انک عمری اون دورت یاخود یکرمی دورت کون اوله • وانک نشانی
اولدر که دایم یاره نسنهلر دیر دوش دیلیه • وشول خستهنک قولتغنک
طشره یاننده انجه قبارجق اوله انک عمری اون بش کون یاخود یکرمی کون
اوله • وانک نشانی اولدر که زیاده تبول ایده واول قبارجق دیشلور
سه اول ساعت وفات ایده • وشول خستهنک صاغ قولاغی
اردنده قره وقزل • داستی اوده یانمش کبی قبارجق اوله • انک عمری
یدی کون یاخود اون التی کوندر • وانک نشانی دایم قیی ایده
وشول خستهنک کیم دیرسکی اوستنده کوک وصاری شکلنده
قبارجق اوله • انک عمری اون کون یاخود اون سکز کون اوله • وانک
نشانی اولدر که دایم خمر ایچمک استیه • وشول خستهنک که آلت دوداغی
التنده نخود دانهسی بیوجک مدور قره قبارجق اوله • اونک عمری اون یدی
کون یاخود التی الا کون اوله • وانک نشانی اولدر که دایم قیی ایده •

وشول خستەنك كه صاغ الكنوسى اوستنده اسمانى شكل وجعفر
قبارجق اوله • انك عمرى ايكى كون ياخود اون طقوز كون اوله • وكون طوغ
ايكن وفات ايده • وانك نشانى اولدركه دايم صو طلب ايده • وشول خسته
نك كيم صول قولتوغى دبنده انجه وقره‌جه شكلى قبارجق ظاهر اوله • انك
عمرى اون بش كون ياخود يكرمى كون اوله • وانك نشانى اولدركه چوق ويلى ميلى
واقعه‌لر كوره • وشول خسته‌نك كيم اوكجه‌سنده قره قبارجق ظاهر اوله انك
عمرى يكرمى كون ياخود يكرمى دورت كون اوله • واكر اول قبارجق قره اولوب بيوسه
اوزره اولورسه الكليه دونه خيلى زمان خسته‌لق اوزانه • واكر رطوبت
اوزره اولوب دايم اريكت آقرسه اول داغ امتلا ايسه دورت يانندن
سرايت اتمز جايزدركه قرحه فاسد اوليوب خلاص بوله • اما داغ اولنوب
دورت يانندن سرايت ايدرسه ورطوبت چوق آقرسه عفونت
انبادرر • كيدركه جمله آيى عضو الميت اولور • اكر قوت وار ايسه قطع
اتكدن غيرى ايله خلاص اولماز • واكر خسته‌ده قوت يوغيسه چاره اولمز
وبونك نشانى اولدركه ابتدالرنده بارد يرلره چقمغ وبارد صولر طلب
ايليه • وشول خسته‌نك كيم باشنده جوز قدر قره قبارجق اوله
اكر يوموشاق ايسه انك عمرى يدى كون وياخود اون دورت كون
اوله • وانك نشانى اولدركه كوكلى قادون استيه • واكر اول قبارجق
صلب ايسه غده اولمغ علاج اتمك كركدر • خصوصا اول قبارجق سياه
اوليه چوق خطرناك دكلدر • وشول خسته‌نك كيم اكثر سنك
صول يانده وكريكى التنده آق قبارجق اوله • انك عمرى التى كون وياخود
يكرمى دورت كون اوله • وانك نشانى اولدركه دايم طتلو طعام
طلب ايليه • لا يعلم الغيب الا الله عز وجل •

اوچيوز التمشنجى ايكنجى باب فصد احوالى بياننده‌در

فصد خصوصنده متقدمين‌دن بعضى كره برنده اولان اوچ يوز التمش
طمر واردر بونلردن فصد قابلدر ديمشلر • ومتقدمين‌دن ومتأخريندن
بعضيلر دخى اوچ يوز التمش طمردن فصد اولنوب ومنفعت طلب
اولنمغ مراد ايسه حالا اختيار اولنان طمرلردن فصد اولنماق ايله منفعت
حاصل اولوب وخطرى دخى اولمز • وبدكلرى ايچون حالا اختيار اولنان
طمرلر انسانك بدننده باشنده وباشه تابع اولان يرلرده وقوللرده

داخى

داخى تابع اولان اللرده واياقلرده وديزلرده جمله هر نه طمردن قان آلنمق حاجتى
اولورسه مصورده اول طمرلردن كوسترمشدركه • طب كتابلرنده
فلان طمردن فصد اولنه ديو تعيين ايلدكلرنده كرچه اهلنه معلومدر • اما ايله
دخى آشنا اولسون ايچون اول مصور اسميه شرح ويرلمشدر • وفصد
معلومدركه استفراغ كلى در • زيرا دم اخلاطك مركبيدر • وفتا كه دم اخراج
اولنه هر خلطدن اكسلمك لازم كلور • وفصد اتمه‌نك تنبيه‌لرى وقانك اخراجى
اكثر حيوان واكثر بيردر • اهتمام يرلرى معلومدر • تفصيله احتياج
يوقدر • وفصد اولنوب بيهوده قان آلنمق لايق دكلدر • اكثر بهار آيلرنده
صحت بدن ايچون اقتضا ايدرسه حفظ الصحه قبيلندندر • قاعده‌سى دخى
نوبى اوزره دوقت وزمان ايله فصد اولنماق كركدر • وبونك بو محلده
قانونى بودركه • مثلا بر ايكى اوچ كون مقدم بارى بعضى ملايم [illegible] ويريلوب
تمام جلا [illegible] ومنفذ فتح اولنوب ودخى [illegible] ايدوب [illegible]
انكله اخراج اولنان دم دخى صافى چقوب مخلوط چقمق ايله فائده زياده
اولور • انوكيچون فصد استفراغ كلى ديمشلر • وفصددن اول بر ملايم وجزوى
مسهل ويريلورسه صوابدر • بعده فصد اولنه • وفتا كه مهم اولميه
واحتياج اوليه وبلكه طبيعت كندو حالنده دخى اوله • بو كون يوم حضردر • و
بو كون آيى اسكى‌سيدر ديو خلق فصده معنا اولنلر وهم لازم اولمايه
محلده كتوده نقوشى ساقط ايلمك مناسب دكلدر • والحاصل ذكر ايلدوكمز
اصلده اوزره اول مثلا وبعده فصد وبعده قوى‌جه مسهل ويريلورسه
بو طريق جمله‌دن نافعدر • اما شول فصدكه مهم ولازم اوله • اكرنه آيى
اسكيسيده ونه آيك يكيسى ونه كيجه ونه كوندز ونه صوغ ونه اوزاق • ونه فصل
ونه ياز ونه قيش اصلا مانع اولمز • دوقت فوت اولور • وهر علتك
كندو باشنده نه وقت فصد اولنمق لازم اولدوغى واولماديغى محلنده
شرح ويرلمشدر • وبو شرح ايلدوكمز مهم ولازم فصده قيش
اياملرى اولورسه هوا اسيسى اوده وسكنده وصباحدن براز ايكى
ساعت كچدكدن صكره آلنمق كبيلرينك جمله‌سى بلمك كركدركه
اضطراب حاصل اوليه • وفصد خصوصنده اطبا متقدمينك برنجه نصيحتلرى
واردر • آنى بلمك وخاطرنده طوتمق لازمدر • مثلا بر روايتده اون ايكى
ياشندن وبر روايتده اون ياشندن آشغه اولان اوغلانلردن فصد

اوتمادقده رضادیرمامشلردر • اگرچه قان وصفرا غلبه سندن باش آغریلو خسته لقلردن
بالضروری فصد اقتضا دخی ایدرسه ممکن اولورسه فبها والا فصده بدل
حجامت ایتمک کبی وسلگ یا باشه دروب بعده اوزرینه حجامت شیشه
سی قومق وامص ایتدرمک جایزدر • وبونده خطا یوقدر • والتمش
یاشندن صکره اولانلر پیرلردن دخی فصد ایتمک روا دگلدر • مگر قتی ضرورت
اوله • وقوت وحرارت زیاده اوله • ادمکله قوتنه وعمرینه گوره قان اخراج
اولنه وخسته لقلرده دخی گوزلنک بو شرطی اجرا ایده لر • تحمل حالینی
گوزتمک لازمدر • وبر کیشینک زیاده صداعی ویا خود براغز وجعی و
صنجوسی وار ایکن اول وجعی ساکن ایتمکه علاج ایدوب بعده فصد
اولنه • زیرا اخلاطی بو متوله اوجاع کندویه چکوب وفصد طشره چکوب
بو ایکی نزاع بیننده اضطراب کلی حاصل اولور • وطبیبه • دفصاده
لازم اولان بودرکه هر نه علت ایچون فصد اولنورسه لازم اوله
تنبه لری خاطرینه گتوروب وبورک حالنه وقوت حالنه وعمر وغلبه
خلط حالنه وصاف قانه تغیر حالنه ناظر اولوب والی نبض اوستنده
طوروب گیدرکه غشی ظاهر اوله می دیو خوف وغفلتدن احتیاط
ایتموب بلکی اللرینه شکر دنبه کاسه ایله صو ویا خود مناسب
شربت حاضر دوته لر • وبعضیلر ناردن قنادی حاضر ایدرلر که غشی
واقع اولورسه اول قنادی بوغازینه صوقوب قئ ایتدره لر وغشی
دن خلاص اولور • اما قان اخراجنده غشی نادر واقع اولوب
اکثر طمر باغلادقدن صکره واقع اولور • مگر قوی فصد اولنوب
قان زیاده اخراج اولنه • وفصد قوی لازم گلمش ایکن جزوی قان
اخراج اولنه چندان فایده سی اوله مز • خصوصا ورملرده وشیشلرده
فصد اولندقده قانک رنگی تغیر اولدیغنجه ال چکوب فراغت ایتمک و
باغلامق لایق دگلدر • وبعضیلر فصددن اول قئ ایتدره لرکه فصد
محلنده غشی دن وغشی ظاهر اولمیه دیو قئی معقول ایدرلر • وفصددن اول
دخی بعضی اشربه ایله فم معده یه قوت ویررلر • اکثر محرور المزاج
ایسه انار شرابی یا خود اکشی ایوا یا خوره یا لیمون شرابی
گبی ایچیرسه لر افضلدر که قابضه ومقویه قوت اولور وایکی گوندن
فصددن مقدم قدنلو قانی زیاده ایدیجی اطعمه دن منع ایتمک دخی شرطدر
وبعض

وابعضی فصادلر فصد ایده جک کیشییه غشی قورقوسندن ارقه اوزرینه
یاتوروب فصد ایدرلر • زیرا اغلب قورقو بولنور • بو دخی روادر • ودخی قالوکشیلره
دخی بوننده وحتی گویننده فصد قطعا دگلدر • واما صلی بوذکر اولنانلردن غشی
ونه غثیان ظهور ایدوب وبلکه خسته ضعیف ایسه ال چکوب باغلیه لر و
مسک شمم ایتدروب وجلاب ایچنده دوا المسک ازوب
بوغازه دوکه لر • وکلاب شکر دخی بیره لر • وتنقیه واستفراغ ایچون وصحت
بدن وحفظ الصحه ایچون اولان فصدلر هوا خوشلوغنده وشهر اسکی
سنده گیدر • وصباح ساعتی بارد ایسه خصوصا اقلیمده دخی برودت
اوزره اوله • بر ایکی ساعت تاخیر ایده لر • واگر واکثر ساحل وتابسده •
ایسه صباح ساعتنده فصد اولنمق روادر • وهر فصد که لازم گله مثلا
علاج ایچون بر نیجه قیئ لردن صکره وحیض واسهالدن صکره وبدن تنقیه
ایرلا بر قوی اشدن صکره هنوز فصد اولنموب تاخیر ایده لر • مگر که ضرورت
اوله • زیرا بو سببلر تحلیلی چوق ایدروسام اچیلور • وبالجمله • اکثر
فصددن اول وصکره راحت وانساشی ویاتمق معتبردر • اما هنوز
اویومق اولمز • زیرا ضعف وسستلک ظاهر اولور خصوصا اویقوده
فصد یرندن قان بوشانه اول قان خیرلو دگلدر • دخی زیاده ضعف ایراث
ایدر • وگاهی اوقاطله قان جریان ایدوب وبلجمه لر هلاک ایدر • واکثر
طمر لر اخری بسی واقع اولورسه باغی چوزوب وبنبه سی طلاب
ایله اصلاد وب داطرافنه گل یاغی سوره لر • واکثر اولامحلده وفصد
یرنده قره بره ودیدکلری اثر بادنجان اولورسه منع باغلیه لر •
فصل اصحاب تشریح اقوالی اوزره انسانده اولان
دورت یوز قرق عدد عروقدن فصد ممکندر دیشلر ظاهر بونک کبیلر
صنعت اظهار ایتمکدر • ومتاخرین اوتوز ایکی طمر اختیار ایدوب اغزی
قان آگورلر ایمش بعده ظهور ایدن اطبا اوندطقوز طمردن فصد ایدرلر
وبو جمله یه کافیدر درلر • واون طقوز طمرک اوتوز ایکی یه وارنجه اولان
طمرلر متشعبه ویداق طمرلردر لازم دگلدر دیدیلر • اما یونان اطباسی اون
طقوز طمردن غیری بر قاچ طمر دخی واردر • انلردن دخی فصد ایدرلر • هله مشهور
جاری اولان طمرلر بونلردر • القول فی عدد عروق المقصودة فی الرأس
وذکر منافعها لبعض الامراض بونی بلمک لازمدرکه هر قنغی طمردن •

ادیورسه قان النماز مثلا یابشه قانا آتمق جایز اولان واطبا اعتبار ایلدوکی
اون طمردر . اولکی طمره عرق الهامه دیرلر . وقوزدی دیرلر . جبهه دن تیقاری نزاشش
یکنده در . شقیقه وحوصه دیدکلری یارم باش آغریسنه وکوز قاننه نافعدر .
ایکنجیسی نه عرق جبهه دیرلر آلن طمریدر . ایکی قاشک اورته یرنده در بوندن
قان النمق باش چکزنیسی وقولاق کورلدوسی وکوز قانی وبوینک ثقلتی
کیدررر . ومزمن اولان صداع دایمه یه دخی نافعدر . اوچنجیسی عرق صدغین
درکه قاش ایله کوز قویرونی قریب یرده در . بوندن قان المق باش وشقیقه
اغریلرینه وکوز قره سنه وکوزده زاید قیل بتنلره نافعدر . دوردنجیسی
قولاق ارونده اولان اوچ طمردر واردر . خلف الاذن دیرلر . بریسی ظاهردا
ایکیسی مستوردر . نسیانه وقولاق قره لرینه ودمعه دن بخار رجتوب کوزه .
ابتدا صو نازل اولمغه باشلدقده بونلره نافعدر . وبوندن اولاسی علیان ظاهر
اولان طمردن فصد اولنوب وچوق آقچه لر . واختیاط ایده لر . زیرا اشم
یانلر قریبدر . دیرلرکه شریان شعبانلرندندر . واکثر غفلت ایله
طمرلره نوزخن اولنمش ابسه مقدار عدس داغ اوره لر . واول ایکی مستور
طمرلره نوزخن اولنماسی کرکدر . اندن فصد ایلمکده ضرر عظیم واردر . خلق
اندن غافل اولمیه نتکم جالینوس ایدرکه انه فصد عرقی خلف الاذن
موجب الابطال النسل لانه المنی یتجدر من الدماغ فی العرقین المذکورین
یعنی قولاق ارونده خفی اولان ایکی طمردن فصد اولنماق ابطال نسل
موجبدر . زیرا منی دماغدن بو ذکر اولنان ایکی طمردن اینردمش
اشبو ایکی طمردن مکرفتی لازم لکه دبرا اهل آدم بولنوب آلنورسه تمکندر
بشنجیسی دوجاندرکه ترکجه شاه طمیر دیرلر . ایکی جانبنده در بادشنام
وجذام ابتدالرینه . وخناق شدیده یه وآواز طونلمغه وضیق النفسه .
دکوکس اغریلرینه . وعلل طحالده فصد اولنور . اما بو ایکی طمردن قان
المقده خطر واردر . زیرا انک قانینی سد ایلمک مشکلدر . بوکا دخی
بر قاذق دموجب طبیب دنقضا دکرکدر جالینوس ایدرکه جرجانده
بر آدم کوردم جذام مرضنه مبتلا اولمغه باشلامش وصوتی متغیر
اولوب وبورنی بادنجانه دونوب بوزلمش بن آنک یانه واروب
ودجانندن یعنی ایکی شاه طمرلرندن فصد امر ایلدم ایلدیلر . واندن
بابی سوسی رنکنده قان ایله مزوده قوم کبی بر شی خروج ایلدی .

بن آني

بن آنی کوروب دخی زیاده اقیمغه امر ایلدم شاپشی مرتبه وار وبکی اول
کشیه غشی واقع اولوب دوشدی وآنی کورنلر تسلیم روح ظن
ایلدیلر . بن انده التفات اتمیوب قانک بوی متغیر اولنجه اقیمغه سعی
ایلدم واول آدم ایکی ساعت مقداری لایعقل اولوب یاتدی بعده .
بورنندن بر فنجان فطره صاری وغایتده کریهة الرایحه قان طاملیوب ونبالغوب
کندو حالنه کلدی بر فنجان مدتندن صکره اصفهانه واردم وآنی کوردم کاملا ول .
بورنی سالم ومزاجی صحیح وصوتی ملیح دینی کوروب دعا وثنا ایه حمد ایتدیم
التنجیسی بوردن اوجنده اولان طمردرکه انه عرق الانف دیرلر ویوق
الارنبه دخی دیرلر نابالغ اولنلرده بولنمز بعد البلوغ بر مرق ایله یاجلدقده
ایکی بوروند دلکلرینک کمردکلری ایکی طرفه بولنوب اورته یرنده بولنور . بر
طمردر . بوندن قان المق بادشنامه دیوزده اولان کلف علتنه دو
کیدروب لونه وبورنده اولان حکه یه ویوطیره وبوروند قره لرینه نافعدر .
لکن بو طمردن قان المقده یوزده سعفه وجمرت مزمنه حادث اولوب
بورن تره کی کبی کمولنور . والحاصل فایده سندن ضرری زیاده اولور
وبوزنک کوزه قریب یرده بر طمر واردر . انکا عرق رایس الانف
دیرلر . اندن قان المق خطرلو در کوز اطرافنه قان کتورر . وبینه انکث
یانننده کوز بکارنده قریب طمر واردر . انکا عرق مائق العینین دیرلر .
اندن دخی فصد ایدرلر . وکوزلرک حکه وشبکللرین وجربنی وبورنک
رطوبت مالحه سن کیدرر دیرلر . اما بعضیلر بوندن فصدی محمود کور
مزلر . یدنجیسی بو که دخی عرق الانف والاذن دیرلر . قولاق ارونده
اولان نوبی سنر دیو مرب براوستنده اولان طمرلردر . بونلردن فصد
ایلمک دم لطیفدن حادث اولان سدری ودخی اسکی باش اغر
یسنی دفع ایدر . سکزنجیسی عرق الشفتین دیرلر . وجهارک
دخی دیرلر فارسیده معتبردر . ایکی طمر اوست دوداقده . وایکی طمر
الت دوداقده در . بو طمرلردن قان المق آغز اغریلرینه . واغز اچنده
اولان یاره لره وقلاع دیدکلری علتنه وکمیش . اتلرنده اولان . وضارک
جملهسنه نافعدر . طقوزنجی دل الثتده دیلک ایکی یاننده اولان
طمرلردرکه انکا عرق تحت اللسان دیرلر . اولا یورک حرارتنه . ودم
دماقده نازل اولدغندن سویلمکه مانع اولان ثقلتنه نافعدر .

اما نازل اولان بلغم ایسه فصد اولنمیه کبابه مشلکوده اچلینه‌لر • وخناقه دخی نافع
در • ورم التنده اولان ضفدع علتنه که ترکیجه اکادل التی درلر • وقوربغه‌جق
دخی درلر • اول علته نافعدر • اما بو طمردن قان آلمق غایت کوجدر • زیرا
قان الندوغی زمانده اوزونلغنه یارلمق ایستر • اکثریا قصلغنه یارلر • قانی
طوتمق کوچ اولور • وبو طمردن قان آلمق لازم کلدکده لایق اولان بودرکه • اول فوقنده
قیفال دیدکلری طمردن قان آلنوب بدن پاک اولدقدن صکره بو طمردن
فصد اولنه • زیرا قان نفس عضودن ویا فوقده اکا قریب عضودن اخراج اولنمق
کرکدر • واکر بدن ایله مملو بولنورسه بدنده اولان قان خروج ایتمکه هجوم ایدوب
بوغه اولیجق بو طمرک قانی طوتمق مشکل اولور • واوزرینه برشینه قویوب
باغلامق ممکن دکلدر • انوکیچون اول فوقدن قیفالدن فصد ایدوب • بدنه
نقا کتوررلر • اونجیسی جکه‌نک ایج یوزنده بنه دیلک التنده چکنبه
متصل اولان طمردر • اکا عرق الجبین درلر • فارسیده معربتدر اولمق
واردر • بوندن فصد صداع وصقالی دوکیلان کشیلره وقولاغه وسرسامه
دخناق شدیده‌یه • ودخی بوغاز ایچنده اولان سائر امراضه نافعدر
وبوندن ولساندن والندن فصد ایدلکلرنده ناصیه وقایش ایله بوغازیه
بوغنجه قان مراد اولنده خروج ایتمز • ودخی بوندن غیری باشنده بر نجه
طمر واردر • اطباء افرنجیه ویونانی فصد ایدرلر • اما انلردن فصد اولنمق
نده خطر اولدوغنی تشریح اتمشلر • انوکیچون اطباء روم انلردن
فصد اتمزلر • وانلرک اکثریا قلبه متصل دردرلر • اولنقدر برجه بونلرکی
اولادر **فصل القول فی عدد عروق المفصودة فی الیدوالت**
عدد وذکر فائدتها لامراض البدن الده دخی قان المق جائز اولان
طمرلردن التی طمر واردر • اولکیسی قیفالدر بوینک انسی قیفی زیاده در
وقلبدن بعیددر • وبو طمر قولک ایج یوزنده دیرسکده بولندوغی
یردن جمله طمرلرک اوستنده اولور بر بیوک طمردر • جمله‌سنک
اوستنده اولمغله فصداولنمق باش طمری درلر • ولنتنده باشدن
بکره واریجه واقع اولان امراضه نافعدر • ایکنجیسی اکحل دیدکلری
طمردرکه قیفال طمرنک التنده در • مثلا قولک ایچ یوزندن بوقاریسنه
چکلمشدر • بوکه اطبا مشترک دخی درلر • زیرا بوندن قان المق
فوقده اولان طمرلرک فائده‌لری ایله دخی مشترکدر • بوندن قان المق •

خفقانه

خفقانه واخلاط مرارلندن حادث اولان بالیخیه نافعدر • لکن بوندن قان
المقده دخی احتیاط کرکدر • زیرا بو طمر ایکی سکر اورته‌سنده واقع اولمغله •
بوشنوب دفعتا بولدم قیاس ایدوب نشتر ایله سکریدلوب
فوره ضرر ایدر • حذر ایتمک کرکدر • وبونک نفعی دخی دصغردن مستغنی در اوجنجی
سی باسلیق دیدکلری طمردرکه موضعی الکلک التنده قولک نشئه‌سنه طوغری
چکلمشدر • دبوکه بیوک طمر دخی درلر • بوندن قان المق جمله اعصابه واعضاء اخفا (?)
حرقتنه وصنجولرینه نافعدر • وبو باسلیق طمرندن صاغ قولدن فصد اولنمق
جکر ومرارینه وجکر سدده‌لرینه واکجردده اولان بره بره ویره‌ده‌لر شنشیلرینه • و
معده علتلرینه وذات الجنبه نافعدر • وصول قولدن فصد اولنمق طحال بزغلرینکی
جمله‌سنه نافعدر • اما قلبه ضعف ویرر • دوردنجیسی حبل الذراع درلر •
بر طمردرکه دیرسکک ایج یوزنده طشره‌یه طوغرو اوستندن طولاشوب
ابیه کبی چکلمشدر • مثلا قیفالدن فصد اولندوغی زمان منتفع اولان
اعضا حبل الذراعدن فصد اولندقده جمله‌سی منتفع اولور • لکن جکر حوالیسنه
بونک نفعی قیفالدن زیاده در • بوکه دخی انوکیچون مشترک درلر • بشنجی
اوسیلم دیدکلری طمردرکه موضعی ال اوستنده بین الخنصر والبنصر یعنی
صرچه برمق ایله یاننده اولان آدسز برمغک اورته‌سنه بره رقیق طمردر
والجنده قان ایله مختلط اولان خلط زیاده غلیظ در • انوکیچون بوندن
فصد اولندقده الی ایلیجی صو اچنه قورلر • تا کیم ماده‌یه رقت حاصل
اولوب سهولت ایله دم خروج ایده • وبو اسیلمک صاغ ال اوستنده
اولاندن قان آلمق جکره متعلق اولان امراضه ویرقانه نافع اولوب
وبو طمره برقان دخی درلر • وصول ال اوستنده اولان طمردن قان المق
طحاله متعلق اولان مرضه وبو دخی یرقانه فائده ایدر • وسائر طمردن
بو طمرک ضرری وخطری آز اولمغله اوسیلم درلر • التنجیسی ابطی دیدکلری
طمردرکه موضعی قولده بازو وقربه دیدکلری محلک ایج طرفنده تولنور •
التنه یقین یرده در بوندن قان المق نفعی باسلیق طمرنک نفعی کبیدر
انوکیچون بو طمره باسلیق ابطی دخی درلر • قولده اولان بو طمرلرک •
جمله‌سندن قان المق اعضای علویه وسفلیه‌یه نفع ایدر • لکن اعضادن
هر قنغی عضوده اوجع ایسه اول عضوه منفعی وتأثیری جمله‌دن اقل •
اولور • وجلده ده دخی هر عضوه نسبت قلوب کیمنه باشی طمری •

وکیمنه یوریک طمری وکیمنه جکر طمری دیرلر **فصل الثانی فی عدد عروق**
المفصودة فی الرجلین بو ایاقلرده اولان طمرلره اطلاق اولنور عروق القدمین
دیرلر . اما هر برینک بر باشقه اسمی واردر . ودخی قان المق جائز اولانی
طمر اوچدر . اولکیسی عرق النسا دیدکلری طمردر . یان باشندن
ایاغنک صرچه پرمغنه کلنجه بوطه ایچنده چکلمشدر . وطوپوغه یقین
یرده ظاهر اولور . فصد لازم کلدکده بونی دخی بولمغه غیرت چکلور بونده
لازم اولان بودرکه بو طمری بولمق آسان اولمغه اول حمامه کیروب کرچک
فصدده حمام ممنوعدر . اما طمر ایچنده اولان قان بلغم ایله مختلط در . ودخی
برودت اوزره در . اسی صوایله تلطیف ایدوب وخروجی آسان
اولور . انوکیچون حمامی تجویز ایلمشلر . وحمامدن صکره اوزرینه بر استار
ایله یان باشندن طوپوغه کلنجه بغلایدوب آنشانی به برک طوتوب صارمالو
تاکیم طوپوغک طشره سنده طمر ظاهر اولوب . فصد آسان اوله .
بو طمردن قان المق عرق النسا دیدکلری وجعه ودخی دوالیه ونقرسه
نافعدر . ونقرسده اکثر مادة قرار ایلمش ایسه نفعی مشاهده
اولنور . واکثر قرار ایلمامش ایسه نقرس ایچون بو طمردن فصد
اولنماق کرکدر . زیرا مادة نک لطیفنی اخراج ایدوب کثیفنی جذب
ایدر . ایکنجیسی صافن دیدکلری طمردر محلی بالدرک ایچ یوزندن طوپوغه
کلمشدر . بو طمرلردن قان المق حیضی حبس اولان خاتونلره ودخی بواسیر
قانی حبس اولان کشیلره ودفع رحمه ودخی خایه لرده اولان امراضه
نافعدر . وعرق النسا طمرندن قان المقده اولان منافع بونده دخی
مشاهده در . اوچنجیسی مابض دیدکلری طمردرکه دیز التنده یه جقور
یرده در . ودرلرکه بو طمر جمله طمرلرک اوجیدر شعبات عروقک جمله
سی بو مابض دیدکلری طمرده جمع اولور . وبو طمره انوکیچون ذنب
العروق دخی درلر . بو طمردن قان المق بدنک ایچروسنده وطشره
سنده اولان یره لرک جمله سنده اولان اوجاعه وارقه اغریسینه
نافعدر . ودخی صافنده اولان منافع بونده دخی موجوددر لکن
بونک نفعی جمله بدنه صافندن آرتوق مشاهده در درلر . وبو طمرلرک
جمله سی تصویرده کوسترلمشدر **فصل** وبو طمرلرک
که ذکر اولندی . وقتکه نشتردن برخطا ایدرسه اطرافنی ورم

ایدوب

ایدوب وکوک اغری قالوب ویا قود وصنجو وزحمت ویروب واول محلده قان جمع
اولمغه حبس اولنسه . خصوصا بونک کبی خطا ونقصان فصد محلنده حبس
ایله که واوا ورزمده قانی اخراج ایده ممش دخی اولسه هر ایکی کون تاخیر ایدوب
صاغ طرفندن فصد اولنمش ایسه کیرو صول طرفندن قوتنه وانقباضنه کوره
فصد اولنه که مادة صول طرفه جذب ایتدرمیه . واکثر خطا صول طرفده ایسه
صاغ طرفه جذب ایتدرمه لرکه مادة خلافه چکله . واکثر مانشر زعان ایسه مانشری
بشوروب کل یاغی ایله اول اضطرابلو محله اوره لر . ویا قودنبق ایچنی سوایله بشوروب
دادزینه اوروب واطرافنی قویرق یاغی وکل یاغی ایله یاغلیه لر . واکثر بونلر
بولنمز ایسه زیت یاغی یاخود بزر یاغی ایله بیردن پنبه اتانه بشوروب اوره لر
واکر تازه قیماق بولنورسه قیماقدن خوش حرم بشوروب اوره لر .
وبونلر یافالدروب مرهمه محتاج ایسه کافور مرهمی یا سلیقون مرهمی اوره لر
واکر قان طورمیوب ویاخود نشتر طمرک اوته طرفنه کچمش اولمغله اضطراب
زیاده ایسه بربغسایی دیدکلری صوغلجان طوز دیردن صارد سلیمرهم
کبی دوکوب قویه لر . ویاغلیه لرکه اوج کوندن صکره ایلیجق زیت ایله پنبه
سن جقاروب اکثر محتاج ایسه مرهم قویه لر **فصل** فصد
اولنمق ایچون انقدر نفع حاصل اولدوغی معلوم اولدی . وفصد لازم ومهم اولدوغی
زمانده اصلا تاخیر مناسب اولمدوغی اشبو بابک اولنده ذکر ایلمش ایدک
اما احتیاط طشره زمانلرده قان النمقده ومناسب کونلرده دخی النمقده فائده
ومضرلو اولنلری دخی شرح ایده لم که فصد مهم دکل ایکن اول کونلرده فصدی
تاخیر ایده لر **قول بقراط** مثلا هر آیک اولکی کونی فصد اولنسه رعشه ایراث
ایدر ٢ ایکنجی کونی فصد اولنسه زیاده مخاطره در دیمشلر ٣ اوچنجی
کونلرده فصد مخالف علت درنج احداث ایدر ٤ دردنجی کونی فصد
اولنسه قوجادن خوف اولنور ٥ بشنجی کونی فصد اولنسه رعشه
وحمی مثلثلو دتره مک عارض اولور ٦ التنجی کونی فصد اولنسه سست
لک عارض اولور ٧ یدنجی کونی فصد اولنسه معده خرابلغی ایراث
ایدر ٨ سکزنجی کونی فصد اولنسه ضعف بصر حادث اولور ٩
طقوزنجی کونی فصد اولنسه معده یه ارخا ویرر ١٠ اوننجی کون فصد
اولنسه بدنده انواع بثره وقره وجرب عارض ایدر ١١ اون برنجی
کون فصد اولنسه دماغه یبوست عارض ایدر ١٢ اون ایکنجی کون

كون فصد اولنسه معده ده و اغزده بخر حادث ایدر ١٣ اون اوچنجی كون فصد
اولنسه كوكلی بی قرار و پریشان ایدر ١٤ اون دردنجی كون فصد اولنسه
نقرس كتورر ١٥ اون بشنجی كون فصد اولنسه جمله سنه نا بیراز در
بعضیلر اون بش درلو رنج ایراث ایدر دیمشلر ١٦ اون التنجی كون فصد
اولنسه اكثر علت ایچون فصد اولنمش ایسه حكمته قیتی نافعدر ١٧ اون
یدنجی كون فصد اولنسه سینه ازینه وكیجی خسته لكدن و علتدن امین
اوله لر ١٨ اون سكزنجی كون فصد اولنسه ممكن ایسه ترك اولادر مگر
ضرورت اوله ١٩ اون طقوزنجی كون فصد اولنسه علت بارده یه نافع
اولوب هرگز مفلوج اولمیه ٢٠ یكرمنجی كون فصد اولنسه هرقان انواعنی
كیدرر ٢١ یكرمی برنجی كون فصد اولنسه خفقانك انواعنه نافعدر
یكرمی ایكنجی كون فصد اولنسه اغز و معده قوقوسن كیدروب و آخر
ریحنه نافعدر ٢٣ یكرمی اوچنجی كون فصد اولنسه اعضالری محكم ایدوب
و كوز نورن زیاده ایدر ٢٤ یكرمی دوردنجی كون فصد اولنسه انواع
اورامه نافعدر ٢٥ یكرمی بشنجی كون فصد اولنسه عقلی و فهمی
تیز ایدر ٢٦ یكرمی التنجی كون فصد اولنسه بعنایت الله تعالی
سقاجادن امین اوله ٢٧ یكرمی یدنجی كون فصد اولنسه جمیع اعضایه قوت
ویرر ٢٩ یكرمی طقوزنجی كون فصد اولنسه جمله نك اتفاقی اوزره
تیغ بیرامزدر جمیع رنجلردن امین اوله مز قول جالینوس بر روایت
دخی واردر انی دخی ذكر ایدهلم شهر و ایامه متعلقدر پس اول شهرده
فصد مورث یرقاندر ٢ ایكنجی كونده فصد مورث نجی در ٣
اوچنجی كونده فصد مورث برتصدیع ٤ دوردنجی كونده فصد
بكزی صاری و خراب ایدر ٥ بشنجی كونده فصد مورث جذام
در ٦ التنجی كونده فصد مورث بلغم در ٧ یدنجی كونده فصد
اصلا امراضدن قورتلمیه ٨ سكزنجی كونده فصد مورث رنجدر ٩
طقوزنجی كونده فصد مورث قولنجدر ١٠ اوننجی كونده فصد مورث
فلجدر ١١ اون برنجی كونده دلكبجه اولان فصد دخی بیرامزدر ابر بعض
شغدوته مورثدر ١٢ اون ایكنجی كونده اولان فصد جرب و حكه ایچون
ایدرلرسه روادر و اكثر ضرورت یوغیسه شهرك اون یدیسنه
تاخیر ایدهلر صوابدر اما ضرورت اولوب فصده محتاج ایسه

وغایت

وغایت لازم كلمش ایسه شهرك یكی سنده و اسكی سنده و یازده
و قیشده و كیجه و كوندزده و صوده و اوتراغنده و یورلمشده و فی تبن و عقبه
و طوقلغده و آجلغده تاخیر یوقدر و آخر علته ایراث ایدرایش و بعضیلر
زیرا فصد اولنه جق علته ظاهرا اولمش ایكن سائر كلهجك علته جدی شنبه
التفات و وجود دیرلر عثمان اول محلده لازم اولان فصدی ترك ایلیوب
محل فوت ایتمیهلر فصل اون التنجی كوننده یكرمی سكزنجی كوننه وارنجه
اگر علته ظهوری ایچون و اگر ضرورت و اگر لازم و اگر حفظ صحت ایچوندر غایت
اعلادر نهایت ضرورت یوغیسه شهرك یكرمی طقوزنده و اوتوزنده فصد
اولنمیه ترك اولادر و اتفاق ائمك اوزرینه دركه شهرك اون التنجی كوننه
یكرمی سكزنجی كوننه وارنجه اولان فصد موافق و مبارك اوله نهایت اهل
نجوم اقوالی اوزره قمرك و شمسك محلنی و برجینی كوزهدرلر الحق اتمك اقوالنی
بو محلده تفصیل اتمك لازم كلدر و بعضیلر دخی بارك الله السبت والخمیس
الا الفصد والحجامة دیرلر پنجشنبه و جمعه ارتهسی كونلرنده فصدی و
حجامتی تاخیر ایدهلر فصل فی الحجامة والعلق حجامت و سلوك
یابشدرمغك احوالی دخی واردر و حجامت و سلوك یابشدرمغك
دخی نفعی مقرردر خصوصا فصد لازم كلدوكی محلده مانع بولنوب
فصد ایده اخراج دم قابل اولمیه و مریض صبی اوله و یاخود فصد
دن خوف ایدر كشیلر اولوب لاینده فصدی منع و ترك ایدهجك
موانع اوله اول محللرده حجامت اتمك از وجوهله فصد
مقامنه قائم و فصده بدل اولور دیرلر اما بعضی محللر
ده واردر كه فصد لازم كلمیوب بالكلیه حجامت اتمك
مهم اولور مثلا ضربه و سقطه كبیلرده و غیریده بدنك بر محلنده
و خصوصا قبا اتلر هر موضعده بره لنوب دقان جمع اولوب
اثار بادنجانی و بدكلری قره بره لرده واقع اولسه انك كبی جمع
اولان قانی اكثر اول محلدن و اكثر اكا قریب یردن هر حاله لازم
كلشدر انی حجامت ایله اخراج اولنور و بعضی محلده غلیان
و غلبه دمدن بعضی موضعه قان نازل اولوب حمرت و حدت
و برودت اگر حجامت محلی ایسه انك اوزرنده و اگر دكل
ایسه ماده خلافه جذب اتمك مصلحتی ایچون اكا قریب موضعده

حجامت قیقی لازم اولور. که ماده‌یی خلافه چکمکله اول علاج اولنه جق موضع
ـه لم اولور. وبعضی زمانده دخی حمی محرقه لرده وحدتلو خفته لقلرده
خصوصا دم وحرارت وصداع زیاده اوله. قولاقلرك وارقه‌ده ایکی کوزك
التندن ایکی طرفدن حجامت ایدوب قان اخراج ایدرلر. واندن صکرا
اول حجامت اولنان موضعدن دورت پارمق اشغه بل طرفنه ایکی جا
نبدن قان اخراج اتمیوب قوری حجامت شیشه‌سی ایله مص
ایتدررلر. اکا دخی چوق نفعی واردر. ماده‌یی وحرارتی وصداعی یوقاریسنه
خلافه جذب ایدوب نافع اولور **فصل فی العلق** وحجامت
لازم اولدوغی محللرده فصددن بعضیلر خوف ایدوب حجامت ایدرلر.
ویاخود یوقاریده ذکر ایلدوکمز اوزره حجامت اتمک غایت لازم کله حجامتدن
دخی خوف ایدوب سلک یاپشدرمغه اکر صبیان واکر غیریدر رضا
ویررلر. ویاخود ماده‌یی جمیع دن جذب ایتدرمک اقتضا ایلدوکی محلده
سلک یاپشدرمق لازم کلور. وسلک دوشدکدن صکره ینه
حجامت شیشه‌سی ایله مص ایتدره‌لر. بو دخی فصده حجامت ازوجوق
بدل اولدوغی کبی سلک یاپشدرمق حجامته بدل اولور. واکر سلکدن
خوف ایدرلر واکر صبیلر دیرسلکی برانجه قاشن الچنه قویوب دهن
قیتی محله یاپشدرمق مراد ایدرلرسه. اول محله برآزه جق جیک
ات پاره‌سی سورمک ویاخود بر قطره سد. یاخود
قان سورمک ایله سلک آخر یره یاپشمیوب.
اول محله یاپشوب مراد حاصل اولور. وبالجمله فصد.
واکر حجامت واکر سلک یاپشدرمق لازم.
اولدوغی علتلرده اول علتلرک کندو.
بابنده محللرنده ذکر ایلنشدر.
ورر انده تعیینی.
اولندوغی اوزره.
حرکت ایده‌لر.

الحمد لله علی التمام. والرسول افضل السلام
وعلی آله واصحابه العظام. ثم التابعین لهم باباقرار والسلام
تمت

قد استراح القلم من نقل هذه اللآلی. ونظمها فی سلک السطور.
بعون الله الملك الغفور. علی ید الفقیر الی الله الغفور.
اسمعیل بن حمید البسنوی. فی الیوم الثانی
والعشرین من ذی الحجة الشریفة
لسنة ست وخمسین والف
من هجرة من له العز والشرف.